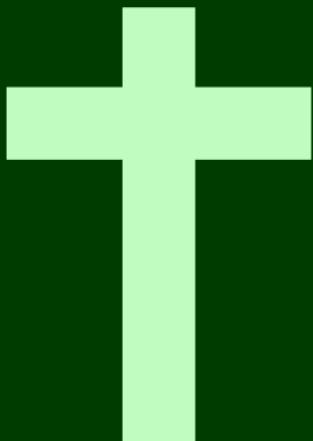

Hmooh hmëë he-
ga-jmee Jesucristo;
Salmos

New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín
(MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

Hmooh hmëë he- ga-jmee Jesucristo; Salmos New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín (MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Ozumacín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Ozumacín [chz], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Chinantec, Ozumacín

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022

77bbb809-d78b-5d8c-9c0b-2363ea7f466b

Contents

San Mateo	1
San Marcos	79
San Lucas	128
San Juan	211
Hechos	271
Romanos	349
1 Corintios	381
2 Corintios	413
Gálatas	434
Efesios	446
Filipenses	457
Colosenses	465
1 Tesalonicenses	473
2 Tesalonicenses	480
1 Timoteo	484
2 Timoteo	493
Tito	499
Filemón	503
Hebreos	505
Santiago	529
1 Pedro	538
2 Pedro	547
1 Juan	553
2 Juan	561
3 Juan	563
Judas	565
Apocalipsis	568

San Mateo

Ju'hméē' kih' Jesús he⁻ ga⁺sii⁺ Matä⁻

*Lä⁻jëē⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
kyaa[']Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Jee' la⁻ na⁻sii⁻ jmii⁻ kih⁻ lä⁻jëē⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kya['] Jesucristo hi⁻ laa['] sa'ju⁻ kih⁻ David, hi⁻ ma['] laa['] sa'ju⁻ kih⁻ Abraham.

² Abraham ma['] laa['] jmii⁻ Isaac. Isaac he['] ma['] laa['] jmii⁻ Jacob. Jacob ma['] laa['] jmii⁻ Judá kya[']ah['] lä⁻jëē⁺ øoyh⁻.

³ Judá ma['] laa['] jmii⁻ Fare kya[']ah['] Zara. Choo' hi⁻ he['] ga⁻laa['] Tamar. Fare he['] ma['] laa['] jmii⁻ Esrom. Esrom ma['] laa['] jmii⁻ Aram.

⁴ Aram he['] ma['] laa['] jmii⁻ Aminadab. Aminadab ma['] laa['] jmii⁻ Naasón. Naasón he['] ma['] laa['] jmii⁻ Salmón.

⁵ Rahab kya[']ah['] Salmón ga⁻laa['] cho[']jmii⁻ Booz. Rut kya[']ah['] Booz he['] ga⁻laa['] cho[']jmii⁻ Obed. Obed he['] ma['] laa['] jmii⁻ Isaí.

⁶ Isaí ma['] laa['] jmii⁻ rey David. Më' Uriá kya[']ah['] rey David he['] ga⁻laa['] cho[']jmii⁻ Salomón.

⁷ Salomón he['] ma['] laa['] jmii⁻ Roboam. Roboam ma['] laa['] jmii⁻ Abía. Abía ma['] laa['] jmii⁻ Asa.

⁸ Asa he['] ma['] laa['] jmii⁻ Josafat. Josafat ma['] laa['] jmii⁻ Joram. Joram ma['] laa['] jmii⁻ Uzía.

⁹ Uzía he['] ma['] laa['] jmii⁻ Jotam. Jotam ma['] laa['] jmii⁻ Acaz. Acaz ma['] laa['] jmii⁻ Ezequía.

¹⁰ Ezequía he['] ma['] laa['] jmii⁻ Manasé. Manasé ma['] laa['] jmii⁻ Amón. Amón ma['] laa['] jmii⁻ Josía.

¹¹ Josía ma['] laa['] jmii⁻ Jeconía kyaah['] lä⁻jëē⁺ øoyh⁻. Jii⁻ kih⁻ Josía ga⁻jääy⁺ he⁻wii⁻ dsa⁻ Israel ta⁻ hwa⁻ Babilonia.

¹² Ma⁻ngëē⁺ ma⁻nää⁺ dsa⁻ Israel ta⁻ hwa⁻ Babilonia, Jeconía he['] ma['] laa['] jmii⁻ Salatiel. Salatiel ma['] laa['] jmii⁻ Zorobabel.

¹³ Zorobabel he['] ma['] laa['] jmii⁻ Abiud. Abiud ma['] laa['] jmii⁻ Eliaquim. Eliaquim ma['] laa['] jmii⁻ Azor.

¹⁴ Azor he['] ma['] laa['] jmii⁻ Sadoc. Sadoc ma['] laa['] jmii⁻ Aquím. Aquím ma['] laa['] jmii⁻ Eliud.

¹⁵ Eliud he['] ma['] laa['] jmii⁻ Eleazar. Eleazar ma['] laa['] jmii⁻ Matán. Matán ma['] laa['] jmii⁻ Jacob.

¹⁶ Jacob he['] ma['] laa['] jmii⁻ José, hi⁻ ga⁻laa['] dsa⁻ñuu⁻ kya[']ah['] María. María he['] ga⁻laa['] choo' Jesús hi⁻ ga⁻lä⁻chee⁻ Cristo (he⁻ hnøø⁻ jäh⁻ hi⁻na⁻hñaa⁻).

¹⁷ Lä⁻jëē⁺ jmii⁻ dsa⁻ he⁻të⁻ gya⁻kyee⁻ dsa⁻ wa'ra⁻ ga⁻heen⁻ lä⁻jaq⁻ lä⁻jaq⁻ lä⁻ga⁻løø⁻ kya[']ah['] Abraham, lä⁻ga⁻të⁻ David. Lä⁻ja⁻ tē⁻ gya⁻kyee⁻ dsa⁻ ka⁻läh⁻, he⁻ga⁻løø⁻ kya[']ah['] David lä⁻jiih⁻ ma['] ga⁻jääy⁺ he⁻wii⁻ dsa⁻ Israel ta⁻ hwa⁻ Babilonia.

Lä⁻ja⁻ tē⁻ gya⁻kyee⁻ ka⁻läh[,]
he⁻ ga⁻løø⁻ lä⁻ ma['] ga⁻nääy⁻
Babilonia, lä⁻jiih['] ga⁻lä⁻chaaq⁻
Cristo.

*Lä⁻la⁻ ga⁻lä⁻chaaq⁻ Jesús
(Lc. 2:1-7)*

¹⁸ Lä⁻la⁻ ga⁻la['] ma[']
ga⁻lä⁻chaaq⁻ Jesucristo. María
chooy['] ma['] na⁻la⁻ hmooh[']
kiyh['] kyaah['] José. Pero jää[']
ja⁻ga['] kaaay['] øoyh['], ma[']kyaa[']
ba['] María gyuu['] kyaah['] be[']
kih['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['].

¹⁹ José, dsa⁻ñuuah⁻ kyaay['],
ma['] jmeey['] he⁻llu[']jmah['], hi⁻
sa⁻ ma['] hnøøy['] ma['] mi⁻kwah[']
dsa⁻ kih['] María, he⁻ja⁻ ga⁻lla[']
dsëy['] ma[']beey['] to⁻ké[']ba['].

²⁰ Ma⁻ngëe['] ma['] jmeey[']
huu⁻dsë⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻lä⁻jnää[']
kiyh['] ja⁻ ángel kyaaq['] Dio jee[']
na⁻gwiiy['], hi⁻ ga⁻jäh['] siiyh[:]

—José, saju⁻ kih['] David,
ta⁻ wa['] gah['] kaaah['] María
na⁻, jmääh['] dsa⁻më['] kyaah['].
Jéeh['], kyaah['] be['] kih['] Jmi[']lle[']
Na⁻jngii['] ba['] ja⁻, he⁻ kyaay[']
gyuu['].

²¹ Lä⁻chaaq⁻ jaa⁻ gyuu[']
kyaaay['] hi⁻ mi⁻cheeh['] Jesús,
jéeh['] hi⁻ he['] lää['] dsa⁻gooh[']
hnäh['] kih['] dso'kye⁻.

²² Ga⁻lä⁻jé['] he⁻ ja⁻ ga⁻la[']
mah['] lä⁻te['] lä⁻koo⁻ ga⁻jäh[']
dsa⁻hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio
llo'joo['], lä⁻koh['] ma['] ga⁻jähy[:]

²³ Jaa⁻ chih⁻më['] kwaaq⁻ hi⁻
sa⁻ma⁻jëe['] dsa⁻ñuuah⁻,
käay['] gyuu['] mah['] lä⁻chaaq⁻
jaa⁻ gyuu['] ñuuah⁻ kiyh['].
Hi⁻ gyuu['] he['] lä⁻chee⁻
Emanuel.
Juu[']la⁻ hnøø['] jäh[:] Dio kyaah[']
jne['].

²⁴ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻ñee[']
José jee['] këy['] ja⁻, ga⁻jmeey[']
lä⁻koo⁻ mada['] he⁻ ga⁻jmee[']
ángel kyaaq['] Dio kiyh['],
ga⁻hee['] bih['] ga⁻käay['] María.

²⁵ Pero sa⁻ ga⁻lä⁻kyuuy[']
lä⁻jiih['] ga⁻lä⁻chaaq⁻ gyuu[']
ñuuah⁻ to⁻në['] kyaay['], hi⁻
ga⁻mi⁻cheey['] Jesús ma⁻ngëe[']
ma⁻lä⁻chaay['].

2

*Dsa⁻ hi⁻ ma['] kyuuah⁻ ha⁻lä⁻
chaaq⁻ nuu['] gyuuah['] ga⁻jmääy[']
jøøh['] gyuu['] Jesús*

¹ Ga⁻lä⁻chaaq⁻ Jesús Belén,
koo⁻ jwii⁻ mäh⁻ he⁻ hla⁻
hwa['] Judea, lä⁻koo⁻ ma['] laa[']
Herode dsa⁻ta['] jee['] ja⁻. Hi⁻
lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻lä⁻chaaq⁻ Jesús,
ga⁻lla⁻nää['] ta⁻ jwii⁻ Jerusalén
dsa⁻ hi⁻ ma['] kyuuah⁻ ha⁻lä⁻
chaaq⁻ nuu['] gyuuah[']. Hi⁻ he[']
ya⁻nää['] ta⁻la⁻ ga⁻hya⁻ hyoo⁻.

² Hi⁻ ma['] ngiiy['] juu[:]

—Na⁻ rey kyaah['] dsa⁻ judiu
hi⁻ ma⁻lä⁻chaaq⁻? Ga⁻jëe[']
jnäääh['] ga⁻hñaa['] nuu['] kyaay[']
ta⁻la⁻ ga⁻hya⁻ hyoo⁻. He⁻ja⁻
ma⁻ya⁻nøø['] jnäääh['] mah[']
jmee['] jnäääh['] juuh⁻ kiyh['].

³ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻nuu['] rey
Herode lä⁻ja⁻, ga⁻hee['] ba[']
dsëy['], hi⁻ ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻la[']
kih['] lä⁻jëe['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh[']
Jerusalén.

⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] rey
mada['], ga⁻tëeyh['] lä⁻jëe[']
dsa⁻käah['] kyaaq['] jmi['] dsa⁻
kyaaah['] ta⁻jwoh['] kyaaq['] ley
mah['] ga⁻ngiiy['] juu['] kiyh['], ha⁻
jee['] jwii⁻ la['] kwäat['] lä⁻chaaq⁻
Cristo.

⁵ Mah' ga-jäh' dsa- he' siiyh':

—Jee' jwii- mäh- he- chee- Belén he- hla- hwa' Judea ba' lä-chaay-. Jëeh', lä-ja- ga-siih' jaa- hi- ma' ngëe~ juu' kih' Dio jää-:

⁶ Hne- Belén, jwii- mäh- he- hla- hwa' Judea, sa- jäh' hne- mäh' ga' kih' lä-je- jwii- kaah' he- na-hee- hwa' na-.

Jëeh', kyah' hne- ya-hee' jaa- hi- kā' nē', hi- hää' dsa- Israel hi- laa' dsa- kyäan-.

⁷ He-ja- jee' na-hmää' ba' ga-tëeh' Herode dsa- hi- ya-nää' ta-la- ga-hya- hyoo-, ga-ngiyy' juu' kiyh' joh' jmiï' ma-hya- he- ga-jëey' ga-hñaa' nuu' he'.

⁸ Ja- ga- ga-chee' dsih' ta- Belén, mah' ga-jäy' siiyh':

—Go-nää' hnäh' jee' oo-, go-kii' da' hnäh' juu' kwee- kih' gyuu- he'. Wa-ra- ga-jnääh' hnäh', ja- ya-nääh' hnäh' jmeeh' hnäh' juu' kin-, mah' jnä- ka-läh' niiñ' na'jmeen' juuh' kiyh'.

⁹ Lä-koo- ma' ga-nuuy' juu' kih' rey, ga-nääy'. Hihi- cha-nuu' hi- ga-jëey' ta-la- ga-hya- hyoo-, ngooy' ta- cha-né' dsa- he' lä-jiih' ga-tëey' jee' ma' kyaä' gyuu-. Jee' ja- ga-hëey' koo- hweh-.

¹⁰ Lä- ma' ga-jëey' lä- ma-hee' ja-ba' cha-nuu' he', ga-lä-chaay' llu' cha-miih'.

¹¹ Ma' ga-täayh' cha-neh' ja-, ga-jëey' gyuu- kyaah' María chooy'. Ja-ga'

ga-juuuyh' jnëy' ga-jmääy' jøøh'. Ga-näy' jee' ma' tääh' kuu' kiyh' mah' ga-kwëeyh' ku'nøø-, ga-kwëeyh' wa'chu-, hi- koo- ga' he- chee- mirra.

¹² Ma-nga-ee' he- ja-, ga-mi-jnää- Dio kih' dsa- he' jee' na-gwiyy- mah' mo-so- ma' dsa-jeeyh' ta- jee' ma' gya' Herode. Ga-jluuy' jyoh' jwë' mah' ga-lla-nääy' ta- hwa' kiyh'.

Ga-nääy' ta- hwa' Egipto

¹³ Lä-koo- ma' ga-nää- dsa- hi- kyuu- ha- lä- cha- nuu' he', jaa- ángel kyaä' Dio ga-lä-jnää- kih' José jee' ma' këy' mah' ga-siiyh':

—Noo-, jää- gyuu- kyaah' chooy' mah' go-nää' hnäh' ta- hwa' Egipto. Jee' oo- jäh' ta-ko-jiih' lloo- jmiï' jmeen' juu' kyah'. Jëeh' hnaah' Herode gyuu- mah' jngëeyh'.

¹⁴ Lä-koo- ma' ga-ñe' José jee' ma-na-gwiyy-, lä-chah' hwë' ja- ga-jäy' gyuu- kyaah' María, ga-nääy' ta- hwa' Egipto.

¹⁵ Jee' ja- ga-täayh' lä-jiih' ga-juu' Herode. Mah' lä-ja- lä-te' lä-koo- ga-jäh' dsa- hi- ga-ngëe' juu' kih' Dio, lä- ma' ga-jäyh': "Ta- hwa' Egipto ga-tëehn' gyuu- kyaan-."

Ga-jmee' Herode mada- juu' lä-jëey' gyuu- ñuu-

¹⁶ Ma' ga-lä-liih' Herode ga-mi-goo- dsa- hi- ma' kyuu- he' kiyh', ga-lä-lleey' jwërte. He-ja- ga-hëy' joh' jmiï' ma-lä-hii' lä- ma' to-në' ga-jëey' dsa- he' nuu'. Mah'

ga⁺jmeey⁻ mada⁻ kih¹ hlø⁰
 he⁻ jngëeyh⁻ lä⁺jëe⁻ gy^{uu}
 ñuuh⁻ hi⁻ ja⁻ga['] ga⁺lä⁺chaa⁻
 lä⁺jiih⁻ hi⁻ ma[']hää⁻ to['] ñe⁻ hi⁻
 ma[']chaa⁻ jwii⁻ Belén, lä⁺kye⁻
 kih¹ hi⁻ ma[']tääh⁻ jäh⁻ lä⁺ku[']
 lä⁺jii⁻ kih¹ jwii⁻ ja⁻.

¹⁷ Lä⁺ja⁻ ga⁺lä⁺te⁻ lä⁺koo⁻
 ga⁺jäh⁻ Jeremía hi⁻ ga⁺ngëe⁻
 juu['] kih¹ Dio jää⁻, he⁻ lle⁻
 lä⁺la⁻:

¹⁸ Ga⁺lä⁺nuuh⁻ koo⁻ juu['] jee[']
 jwii⁻ Ramá,
 peer⁻ ti⁻meeh⁻ dsë⁻ dsa⁻,
 hooh⁻ dsa⁻, høø⁻ dsa⁻.
 Sa[']jü⁻ kih¹ Raquel ba['] he['] hi⁻
 hooh⁻ kih¹ gy^{uu}⁻ kyaä⁻.
 Sa⁺ hii⁻ nöh⁻ dsëy⁻, kih¹ he⁻
 ga⁺juu['] jwëe⁻ gy^{uu}⁻
 kyaay⁻.

¹⁹ Ma[']ngëe⁻ ma[']juu⁻
 Herode, jaä⁻ ángel kyaä⁻ Dio
 ga⁺lä⁺jnää⁻ kih¹ José jee['] ma[']
 na[']gwiiy⁻, hwa['] Egipto.

²⁰ Mah['] ga[']siiyh⁻:
 —Noo⁻, tee['] gy^{uu}⁻ kyaah⁻
 chooy⁻, mah['] gwäah⁻ ta⁻ Is-
 rael ka[']läh⁻. Jëeh⁻, ma[']juu⁻
 ba[']hi⁻ ma[']hnøø['] ma[']jngëeh⁻
 gy^{uu}⁻.

²¹ He[']ja⁻ ga⁺nooy⁻ mah[']
 ga⁺tëey⁻ gy^{uu}⁻ kyaah⁻chooy⁻,
 ga⁺nääy⁻ ta⁻ hwa['] Israel
 ka[']läh⁻.

²² Pero ma['] ga⁺nuuy⁻ kih¹
 Arquelao hi⁻ ma['] jmeey⁻
 hih⁻ hwa['] Judea lla⁻ jmiiy⁻
 Herode, he[']ja⁻ ga⁺lä⁺goyh⁻
 ma['] dsa⁻nääy⁻ ta⁻ ja⁻. Pero
 ga⁺mi[']jnää⁻ Dio kiyh¹ jee['] ma[']
 këy⁻ mah['] ga⁺nääy⁻ ta⁻ hwa[']
 Galilea ba['].

²³ Ma['] ga⁺lla⁻nääy⁻ ta⁻
 ja⁻, ga⁺taayh['] jwii⁻ he⁻
 chee⁻ Nazaret. Mah['] lä⁺ja⁻

lä⁺te⁻ lä⁺koo⁻ ga⁺jäh⁻ dsa⁻
 hi⁻ ga⁺ngëe⁻ juu['] kih¹ Dio:
 "Nazareno ba['] jäh⁻ dsa⁻ kih¹
 Jesús."

3

Ma['] kwa⁻Jwaaq⁻ juu['] jee['] la[']
 hwa['] kii⁻
 (Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17;
 Jn. 1:19-28)

¹ Ma[']ja⁻ ñee['] Jwaaq⁻ hi⁻ ma[']
 choo⁻ jmii⁻ ta⁻ hwa['] kii⁻ kih¹
 Judea na[']kway⁻ juu['].

² Lä⁺la⁻ ma[']jäyh⁻:
 —Jeeh['] hnäh⁻ kih¹ Dio, jëeh⁻,
 ma[']ya⁻jäh⁻ he⁻ jää⁻ Dio dsa⁻
 lä⁺hih⁻ kih¹.

³ Kih¹ Jwaaq⁻ ba['] ja⁻ hi⁻
 ga⁺hlëeh⁻ Isaía hi⁻ ga⁺ngëe⁻
 juu['] kih¹ Dio jää⁻, lä⁺ ma[']
 ga⁺jäyh⁻:
 Kii⁻nuuh⁻ koo⁻ lle⁻ he⁻ hlëeh⁻
 hwa['] kii⁻ jee['] sa⁻ kwa⁻
 ni⁻ miih⁻;
 "Mi[']llu['] hnäh⁻ jwë['] kih¹
 Dsa[']jøøh['] jnän['].

Mi[']llu['] hnäh⁻ hñaa⁻ mah[']
 jäy⁻ ko[']dsoo['] jwë['],
 ga⁺jäh⁻ Isaía.

⁴ Hmiih⁻ kih¹ Jwaaq⁻ ma[']
 la⁻ kyaah⁻ jñu⁻ camey⁻, ma[']
 na⁻hñuu⁻ tuyh⁻ kyaah⁻ koo⁻
 loo⁻ jah⁻. Ma['] kuyh⁻ iih⁻ hi⁻
 ma['] hïyh⁻ tah⁻ he⁻ ma['] cha⁻
 moh⁻.

⁵ He[']ja⁻ jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma[']
 chaa⁻ Jerusalén ga⁺lla⁻nää⁻
 jee['] ma['] cheh['] Jwaaq⁻, hi⁻lä⁺ja⁻
 ga⁺lla⁻nää⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻
 lä⁺kaa⁻ hwa['] Judea, lä⁺kye⁻
 hi⁻ ma['] chaa⁻ lä⁺ku['] lä⁺jii⁻ kih¹
 jmii⁻ Jordán.

⁶ Lä⁺jëe⁻ dsa⁻ he⁻ ma[']
 mi[']jnääy⁻ he⁻ hliih['] he⁻ ma[']
 jmeey⁻ hi⁻ ga⁺chaa⁻ Jwaaq⁻

dsa⁻ he⁻ jmii⁻, cha'jmii⁻
Jordán.

7 Ma' ga⁻jéey⁻ jwëe⁻ dsa⁻
fariseo kyaah⁻ dsa⁻ saduceo
hi⁻ na'nää⁻ jee⁻ ja⁻ mah⁻
ma' choo' Jwaa⁻ jmii⁻ kiyh⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ ga⁻siiyh⁻ dsa⁻
he⁻:

—Ma⁻ra⁻ hi⁻ he⁻ joo'siih⁻
miih⁻ laah⁻ hnäh⁻. *¿Hii⁻*
na⁻ hi⁻ ma⁻siih⁻ hnäh⁻ he⁻
lääh⁻ hnäh⁻ kih⁻ he⁻wii⁻ he⁻
ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻?

8 Go⁻taah⁻ hnäh⁻ lä⁻koh⁻ lle⁻
kih⁻ mah⁻ mi⁻jnää⁻ hnäh⁻ he⁻
ma⁻jeeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ Dio.

9 Mo⁻to⁻ jmeee⁻ hnäh⁻
hue⁻dsé⁻: “Lee⁻ ba⁻ kyaah⁻
jnääh⁻ he⁻ laa⁻ jnääh⁻ sa⁻ju⁻
kih⁻ Abraham.” Jääeh⁻ jnä⁻
jwahn⁻, lih⁻ ba⁻ Dio jmeey⁻
hwëe⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ Abraham
kih⁻kuu⁻la⁻.

10 Hee⁻ ñe⁻läh⁻ ma⁻na'llu⁻
mah⁻ dsa⁻tu⁻ chaah⁻ hma⁻.
Lä⁻jé⁻ na'hma⁻ he⁻ sa⁻llu⁻mii⁻
kih⁻, he⁻ ja⁻ dsa⁻tu⁻ mah⁻
tooyh⁻cha'je⁻.

11 Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻, jnä⁻
chaan⁻ hnäh⁻ jmii⁻ kyaah⁻
jmii⁻ ba⁻ lä⁻jéey⁻ hnäh⁻ hi⁻
ma⁻jeeh⁻ kyaah⁻ Dio. Pero
hi⁻ jää⁻ kee⁻ kin⁻ jøøh⁻ ga⁻
lä⁻koh⁻ jnä⁻. Ni⁻ sa⁻ tē' dséen⁻
kan⁻loo⁻ he⁻ hä⁻ tiiy⁻. Hi⁻
he⁻ chaa⁻ hnäh⁻ jmii⁻ kyaah⁻
Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, hi⁻ kyaah⁻
je⁻ka⁻läh⁻.

12 Hii⁻ cheh⁻ mi⁻llu⁻ mi⁻
'trigo, ma⁻chooyh⁻ he⁻
kyaaah⁻ jwäy⁻. Kooy⁻ mi⁻trigo
kih⁻ llay⁻llu⁻, ja⁻ga⁻ tooyh⁻
wa⁻hløø⁻ kih⁻trigo ja⁻cha'je⁻
jee⁻ mo⁻so⁻ hue⁻ jih⁻koh⁻
ga⁻jäh⁻ Jwaa⁻.

Ga⁻saa⁻Jesús jmii⁻
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

13 Ma'ja⁻ ya⁻hëë⁻ Jesús hwa⁻
Galilea, ngooy⁻ ta⁻ cha'jmii⁻
Jordán jee⁻ ma⁻ cheh⁻ Jwaa⁻
mah⁻säay⁻ jmii⁻.

14 Pero Jwaa⁻ sa⁻ ma⁻ hii⁻
ma⁻chaay⁻ jmii⁻. Ma' jäyh⁻
siiyh⁻:

—Jnä⁻ ba⁻ jmee⁻ bii⁻ kin⁻
chaah⁻ jnä⁻ jmii⁻, mah⁻ hne⁻
ba⁻ ngiih⁻ kin⁻ chaan⁻ hne⁻
jmii⁻.

15 Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻
kiyh⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Tää⁻ ba⁻ kih⁻. Jääeh⁻, lä⁻ja⁻
ba⁻ sooh⁻ jnän⁻ mi'ten⁻ lä⁻jé⁻
mada⁻he⁻ ga⁻jmee⁻ Dio.

Ja⁻ga⁻ ga⁻heeh⁻ Jwaa⁻
ga⁻chaay⁻ Jesús jmii⁻.

16 Ma⁻ngëe⁻ ma⁻saa⁻ Jesús
jmii⁻, ya⁻hëëy⁻ cha'jmii⁻.
Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻na⁻ gyuu⁻
jmi⁻gyuu⁻ mah⁻ ga⁻jee⁻ Jesús
Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Dio ga⁻jyoo⁻ né⁻
kiyh⁻, laa⁻lä⁻koo⁻ jaa⁻ juu⁻.

17 Ma'ja⁻ ga⁻lä⁻nueh⁻ koo⁻
juu⁻ he⁻ ja⁻ gyuu⁻ he⁻ ma⁻
jäh⁻:

—Hi⁻ la⁻ he⁻ gyuu⁻ kyaan⁻
hi⁻hnaan⁻. Peer⁻ chaan⁻ llu⁻
kyaaayh⁻.

4

Ga⁻ka⁻hi⁻sa⁻llu⁻dsé⁻Jesús
(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

1 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻jøø⁻
Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Jesús ta⁻ hwa⁻
kii⁻, mah⁻ka⁻hi⁻sa⁻llu⁻dsey⁻.

2 To⁻loo⁻jmii⁻to⁻loo⁻hwë⁻sa⁻
ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh⁻. Ma⁻ngëe⁻
he⁻ja⁻, ja⁻kyoyh⁻.

3 Hi⁻ ja⁻ hi⁻ ga⁻ka⁻ dséy⁻
chuuh⁻kiyh⁻ mah⁻ga⁻jäyh⁻:

—Cher'mah' ds oo' laah' Joo' Dio, j mee' hi h' mah' lii' he'ñiih' kyu' he' tääh' la'.

4 Mah' ga'j eeh' Jesú s juu' kiyh':

—Ma'na'sii' ba': "Ja' ma'la' kyaah' he' kih'hihn' j mee' chaa' jne'. Ky aah' lä'je' juu' he' hl eeh' Dio ba' j mee' chaa' jne'."

5 Ma'ng ee' he' ja', ga'jøø' hi'sa'llu' kiyh' ta' jee' chih' gwah' jwii' na'jngii' he' chee' Jerusalén. Ma'ga'lla'näay' jee' ja' ga'jääy' lä' ga'te' gyuuuh' kih' gwah' juuh',

6 ga'siiyh':

—Cher'mah' ds oo' laah' Joo' Dio, jwää' hñaah' lä' ga'te' hwa', j eeh' na'sii' ba'ka'läh': Dio chee' ángele kyaay' koo' kyah' mah'jääy'hne' kyaah' gooy', lä'ja' mo'so' lla'ñu' tiih' n e' kuu'.

7 Mah' ga'j eeh' Jesú s kiyh':

—Ma'na'sii' ba' ka'läh': "Ta'ka'dse' Dio hi' laa' Dsa'jøøh' kyaah'."

8 Koo' ka'läh' ga'jää' hi'sa'llu' lä' ga'te' koo' moh' ñii' mah' ga'heey' lä'kaa' jee' jwii' kaah' kyaah' ga'lä'je' ga' he' la' na'hñaah' he' cha' kih'.

9 Mah' ga'jäyh':

—Ga'lä'je' he' na' kw eehn' hne' cher'mah' ga'juuh' jn e h' cha'n e n', jmääh' jnä'jøøhn'.

10 Ja'ga'ga'jäh' Jesú s siyh':

—Wa' lä'øøh' hne' kin' Tana', j eeh' ma'na'sii' ba' jee' jyoh' ka'läh': "Kih' Dsa'jøøh' hi' laa' Dio kyaah'

ba' j m ee h' juuh'. Kih' ja a hñii' bih' j m ee h' ta'he'."

11 Ja'ga'ga'lä'øø'hi'sa'llu' kiyh'. Lä'chah' ja' ya'nää' ángele, ga'j m ee y' ta'he' kih' Jesú s.

Ga'løø' Jesú s kway' juu' hwa' Galilea
(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

12 Ma' ga'nuu' Jesú s hää' Jwaa' neh'ñe', ngaayh' ta' hwa' Galilea.

13 Sa'ga'jäy' jwii' Nazaret, ngaayh' na'gyay' jwii' Capernaum ba', jwii' he' hla'cha'ho' jmi'juuh'. Hwa' kih' dsa' kyaä' Zabulón kyaah' Neftalí ba' ja'.

14 Lä'ja' ga'lä'te' juu' he' ga'hl eeh' Isa ía hi' ga'ng ee' juu' kih' Dio, lä' ma' ga'jäyh':

15 Hwa' kih' Zabulón, kyaah' hwa' kih' Neftalí, he' kye' hngaah' ko'taa' kih' jmi' Jordán, ta'cha'ho' jmi'ñeeh', lä'kaa' jee' ja' la' hwa' Galilea jee' tääh' jwëe' dsa' hi' sa'laa' judiu,

16 dsa' he' hi' ma' ga'nää' jee' na'hoog' ga'j eey' koo' wa'je' juuh'.

Galä'jnä'koo'wa'je'kih'hi'ma'tääh'jee'ma'hii'goo'juuy'.

17 Lä' ma'ja' ga'løø' Jesú s kwa'juu', ma'jäyh':

—Jeeh' hn äh' kih' Dio, j eeh' ma'ya'jäh' he' jää' Dio dsa'lä'hih' kih'.

Ga'teëh' Jesú s kyee' hi'ma'tääh'jwä'sa'hma'
(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Jee' hää' Jesús jwë' ngoo' ta' cha'hoo' jmi' juuh' he' hla' hwa' Galilea, jee' ja' ga'jëey' Simón hi' ma' tèeh' dsa' Pee', kyaah' Andre' øøyh'. Lä'uu' hi' he' ma' tääh' jwä' sa'hma' cha'jmii', jëeh' he' ja' ba' ma' la' ta' kiyh'.

¹⁹ Mah' ga'siiyh':

—Ya'nääh' hnäh' kyaah' jnä' mah' mi'teën' hnäh' ha' lä' jmeeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' dsa', lla' he' ma' leeh' hnäh' hmooth'.

²⁰ Lä'chah' ja' ga'kyey' sa'hma' kiyh' mah' ga'nääy' kyaah' Jesús.

²¹ Ma'ngëe' gyih' ko'niih', ga'jëey' jnäh' ga'uu'. Jaa' he' Jacobo, joo' Zebedeo, kyaah' Jwaq' dsa'ñuuh' øøyh', ma' tääh' neh' na'moo' kyaah' Zebedeo jmiiy', ma' hmiiy' sa'hma' kiyh'. Mah' ga'teëyh'.

²² Lä'chah' ja' ga'hiy' na'moo' kyaah' jmiiy' mah' ga'jmeey' ko'joh' kyaah' Jesús.

Ga'kwa' Jesús ju'hmëe'
(Lc. 6:17-19)

²³ Ga'ngëe' Jesús lä'kaa-hwa' Galilea, ma' mi'teëy' dsa' neh' gwah' mäh' he' tøø' lä'koo' lä'koo' jee' jwii', ma' kway' ju'hmëe' ha' lä' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'. Ma' mi'hlääy' dsa' kih' wa' he' cha'he' ds oo'.

²⁴ Lä' ga'të' hwa' Siria ga'nuu' dsa' kih' Jesús. He' ja' na'nää' dsa' na'jääy' jee' ma' cheh' Jesús ga'lä'jëe' hi' ma' jëe' wi' kih' na'ku'

na'ngii' dsoo' hlüh', lä'kye' hi' ma' kye' lle' hlüh', kyaah' hi' ma' dsa'juu' ñee', lä'ja' hi' mo'so' liih' goo' ti'. Ga'mi'hlääy' lä'jëe' hi' he'.

²⁵ Peer' jwëe' dsa' Galilea ga'lla'le' kaah' kiyh' kyaah' hi' ma' chaa' Decápoli, hi' ma' chaa' Jerusalén, hi' ma' chaa' Judea, hi' jnäh' ga' hi' ma' chaa' hngaah' jmii' Jordán.

5

Ga'kwa' Jesús cha'miih' juu'lä'ma'gyay'lle'koh'

¹ Ma' ga'jëe' Jesús jwëe' dsa' hi' ma' tääh' jee' ja', ga'wiiy' mah' ga'gyay' lle'koh' ja'. Ga'lä'jëe' jnääh' discípulo kyaay' ga'kuh' jnääh' jee' ja'.

² Ga'løøy' hlëëyh' dsa', ga'jäyh':

³ —Llu' la' kih' hi' laaq' sa' jmää' ni' miih'. Jëeh', hi' he' ba'jää' Dio lä'hih' kih'.

⁴ Llu' la' kih' hi' tääh' ki'hooh'. Jëeh', jmeey' ba' Dio nöh' dsëy'.

⁵ Llu' la' kih' hi' hwaa'. Jëeh', hi' he' ba' tée' hwa' he' ga'jäh' Dio le' heey'.

⁶ Llu' la' kih' hi' kuh'ngii' dsë' jmeey' he' llu'. Jëeh', hi' he' ba' hyoh' lä'jë' he' lla'kyaa'y'.

⁷ Llu' la' kih' hi' dsa'lä'ñih' dsë' dsa'kyaa'h'. Jëeh', lä'ñih' dsë' Dio kiyh' ka'läh'.

⁸ Llu' la' kih' hi' na'jngii' tuh'dsë'. Jëeh', hi' he' ba' tée' jëe' Dio.

⁹ Llu^la^l kih^l hi^l hnooh^l ha^l
lä^l jee^l hii^l ti^l kih^l dsa^l. Jëeh^l,
hi^l he^l ba^l téeyh^l joo^l Dio.

¹⁰ Llu^l la^l kih^l hi^l ga^lnää^l
jëe^l wii^l kih^l he^l jmeey^l
he^l llu^l. Jëeh^l, kih^l bih^l la^l
jmi^l gyuu^l jee^l jmeey^l Dio hih^l.

¹¹ 'Llu^l la^l kyah^l hnäh^l
cher'mah^l dsoo^l kin^l
ga^lhléeh^l dsa^l wii^l kyah^l
hnäh^l, hi^l cher'mah^l
ga^ljmeeh^l dsa^l hnäh^l, hi^l
cher'mah^l ga^lhléeh^l dsa^l
hnäh^l juu^l pa^ljnah^l he^l la^l juu^l
ta^ljuu^l.

¹² Lä^l ma^l chaa^l hnäh^l
lä^l ja^l, wa^l chaa^l hnäh^l
llu^l, wa^l jëe^l hoh^l hnäh^l.
Jëeh^l, hnäh^l ba^l hnäh^l koo^l
he^l llu^l gyuu^l jmi^l gyuu^l.
Ja^lba^l lä^l ja^l ga^ljmeeyh^l hi^l
ga^lngëe^l juu^l kih^l Dio hi^l ma^l
tääh^l jää^l ga^lkyah^l hnäh^l.

*Ga^lkwa^l Jesú^ls juu^l kih^l
wa^lñe^l kyaah^l wa^lje^l*

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'Hnäh^l laah^l lä^l koo^l
wa^lñe^l kih^l hwa^l la^l. Pero
cher'mah^l ga^ljnuuh^l he^l nii^l
kih^l, ha^l lä^l ja^l lii^l ka^lläh^l lä^l
ma^l la^l. Mo^lso^l jmää^l go^lte^l.
He^l be^l ba^l dsa^l ja^l cha^ljwë^l,
jee^l ja^l he^l soh^l dsa^l në^l kih^l.

¹⁴ Hnäh^l laah^l lä^l koo^l
wa^lje^l kih^l dsa^l jmi^l gyuu^l.
Wa^l jmeen^l koo^l jwii^l he^l
hla^l gyuu^l në^l moh^l sa^l le^l
dsa^l hmää^l.

¹⁵ Hi^l lä^l ja^l sa^l chaa^l hi^l
hi^l wa^lje^l mah^l chiyh^l neh^l
wa^lgoo^l. He^l chiyh^l jee^l nii^l
ba^l mah^l lä^ljnää^l kih^l dsa^l hi^l
tääh^l lä^lkaa^l cha^lneh^l.

¹⁶ He^l ja^l wa^l jnää^l wa^lje^l
kyah^l hnäh^l cha^lné^l lä^ljëe^l

dsa^l, mah^l wa^lra^l ga^ljëey^l
lä^l jëe^l he^l llu^l he^l jmeeh^l
hnäh^l, jmeey^l juuh^l kih^l Tää^l
jnän^l hi^l gya^l gyuu^l.

*Ga^ljmeeh^l Jesú^ls juu^l ha^l lä^l
la^l ley*

¹⁷ Ta^l jmee^l hnäh^l huu^ldsë^l
he^l ma^ljan^l mah^l mi^lllaan^l
ley kih^l Moisé. Ni^l sa^l
mi^lllaan^l lä^ljëe^l he^l ga^lhléeh^l
lä^l jëe^l hi^l ga^lngëe^l juu^l kih^l
Dio. Sa^l ma^ljan^l mah^l
mi^lllaan^l he^l ja^l, he^l mi^lten^l
kih^l juu^l ja^l ba^l ja^l ma^ljan^l.

¹⁸ Ma^lra^l ju^ldsoo^l jwëehn^l
hnäh^l, ta^lko^l jiih^l cha^l gyuu^l
hwa^l la^l, sa^l hee^l ni^l koo^l
hwëeh^l mäh^l, ni^l koo^l mi^l
punto he^l na^lsii^l kih^l ley ja^l,
jää^l sa^l ga^lma^llä^lte^l ga^llä^l jëe^l.

¹⁹ He^l lä^l ja^l, cher'mah^l
chaa^l hi^l ga^lhlääh^l koo^l
mada^l pih^l kih^l ley la^l, hi^l
cher'mah^l lä^l ja^l mi^lteey^l
dsa^l, lee^ly ja^l hi^l mäh^l ba^l
gyuu^l jmi^l gyuu^l jee^l jmeey^l
Dio hih^l. Pero cher'mah^l hi^l
mi^ltey^l kih^l ley hi^l mi^lteey^l
dsa^l he^l mi^ltey^l ka^lläh^l,
hi^l he^l ba^l lee^l jøøh^l gyuu^l
jmi^l gyuu^l jee^l jmeey^l Dio hih^l.

²⁰ He^l ja^l hléehn^l hnäh^l,
cher'mah^l sa^l ga^ljmeeh^l
hnäh^l cha^lga^lmiih^l ta^l llu^l
lä^lkoh^l te^l he^l jmeey^l dsa^l hi^l
kyuu^l ley hi^l lä^lkoh^l te^l he^l
jmeey^l fariseo, sa^l le^l go^ltaqah^l
hnäh^l gyuu^l jmi^l gyuu^l jee^l
jmeey^l Dio hih^l.

²¹ Ma^lnueh^l ba^l hnäh^l ha^l
lä^l jäh^l në^l ley kih^l Moisé lä^l
ma^l ga^lsiih^l dsa^l ma^lgyuh^l
jnän^l: "Ta^l jngëeh^l dsa^l.
Cher'mah^l hi^l ga^ljngëeh^l ja^l

dsa⁻kyaqah['] ma⁻ra⁺ he⁻ nøø[']
ba['] kiyh['].

22 Pero jnä['] jwëëhn[~] hnäh['],
cher'mah['] hi⁻ ga⁻lä⁻llëe[']
kyaqah['] øøh['], ma⁻na⁻bäÿah[']
dsoo'. Hi⁻ cher'mah['] hi⁻
ga⁻jäh['] siih['] dsa⁻kyaqah[']:
"Peer⁻ tåah⁻ hne⁻", hi⁻ he⁻
nøø[']ta[']kih[']cha[']në[']dsa⁻kaah['].
Hi⁻ cher'mah['] hi⁻ ga⁻jwä[']
dso[']jwi['] kih['] øøh['], hi⁻ he⁻ lle[']
kih[']dsoo' cha[']je⁻.

23 He⁻ja⁻ cher'mah[']go'kah[']
kuu' kyah['] në['] na'hyoo['] hi⁻
cher'mah['] ga⁻lä⁻dsooh[~] hoh[']
jee['] ja⁻ he⁻ hä['] dsë['] jaa⁻ øøh[']
kyaqah[']hne⁻,

24 jee['] ja⁻ ba['] kye⁻ kuu'
kyah['] cha[']në['] na'hyoo['] mah[']
gwa⁻ da['] to⁻në['] go⁻jeeh['] juu'
kyah[']kyaqah['] øøh[']. Ja⁻ga[']ñeh[']
ka⁻läh['] ya⁻tøøh['] kuu' kyah[']
në[']na'hyoo['].

25 'Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻
hnøø['] hnëë['] hne⁻ cha[']në[']
dsa⁻ta['], jmee['] bii['] go'tåah[']
hnäh['] juu['] kwee⁻ kyaqah[']
na'koh['] ta'ko⁻jiih['] cha⁻ jmii['],
mah['] sa⁻ ngëey['] hne⁻ goo⁻
jwëë[']. Lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmee[']
jwëë['] hih['] kih['] poo⁻ tåayh[']
hne⁻neh[']ñe['].

26 Ma⁻ra⁺ ju'dsoo['] jwëëhn[~]
hnäh['], sa⁻ ya⁻hëëh['] jee['] ja⁻
ta'ko⁻jiih['] sa⁻ ma⁻mi⁻hmaah[']
lä⁻jë['] go⁻te⁻ he⁻ ngiiyh[']kyah['].

27 'Ma⁻nueh⁻ ba['] hnäh[']
ha⁻ lä⁻ jäh['] në['] ley he⁻ siyh[']
hnäh[']: "Hne⁻ hi⁻ na⁻jee[']
goo⁻, ta⁻kaah['] hi⁻ laa['] kyaah[']
jñah[']".

28 Pero jnä['] jwahn⁻,
cher'mah['] hi⁻ jëë['] jaa⁻
dsa⁻më['] hi⁻ heë['] dsëy[']kaayh['],

kyaqah['] huúdsë['] kiyh['] ja⁻,
ma⁻jmeey['] dso'kye⁻.

29 Lä⁻ja⁻, cher'mah['] mi⁻nëh[']
ra⁻llu['] jmee['] täh['] kyaqah[']
dso'kye⁻, lle['] go⁻te⁻ mah['] be[']
øø[']. Jëëh['], llu['] ga['] kyah['] he⁻
heë['] miih['] jmi⁻ngo['] kyah['],
lä⁻koh['] ga['] he⁻ goh[']na⁻hñaah[']
cha[']je⁻.

30 Hi⁻ cher'mah['] ma⁻gooh⁻
ra⁻llu['] jmee['] täh['] kyaqah[']
dso'kye⁻, hnä['] go⁻te⁻ mah['] be[']
øø[']. Jëëh['], llu['] ga['] kyah['] he⁻
heë['] miih['] jmi⁻ngo['] kyah['],
lä⁻koh['] ga['] he⁻ goh[']na⁻hñaah[']
cha[']je⁻.

31 'Hi⁻ ma⁻nueh⁻ hnäh[']
ka⁻läh['] he⁻ jääh[']: "Ga⁻lä⁻jää[']
hi⁻ bëe['] dsa⁻më['] kyaah['], hnøø[']
chooyh['] je⁻ jee['] ma⁻bëey[']
dsa⁻kyaqah[']".

32 Pero jnä['] jwahn⁻ lä⁻la⁻.
Hi⁻ bëe['] dsa⁻më['] kyaah['], hi⁻
sa⁻cha⁻ he⁻ hliih['] ma⁻jmeey[']
kyaqah['] jñah['] dsa⁻ñueh['], he⁻
cheey['] ta⁻ jwë['] hliih['] ba['] ja⁻.
Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] hi⁻ kaa[']
dsa⁻më['] hi⁻ ma⁻bëey['] he⁻,
he⁻ jmeey['] dso'kye⁻ ba['] ja⁻
ka⁻läh['].

*Ga⁻hlëëh['] Jesú^s kih['] hi⁻ tää[']
gyueh['] hwa[']*

33 'Ma⁻nueh⁻ ba['] hnäh[']
lä⁻koo['] ga⁻siyh['] dsa⁻
ma⁻gyuh['] jnän[']: "Ta⁻ jmee[']
dsoo['] he⁻ la['] juu['] ta⁻juu[']. Ja⁻
mi⁻teh['] hnäh['] kih['] Dio he⁻
ga⁻tääh['] hñaah['] jmeeh[']".

34 Pero lä⁻la⁻ jwah⁻ jnä['], ta⁻
tää['] hñaah['] kih['] ni⁻ koo[']. Ta⁻
tää['] hnäh['] kih['] gyueh['], jëëh[']
jee['] oo['] ba['] gya['] Dio.

35 Ta⁻ tää['] hnäh['] kih['] hwa['],
jëëh['], në['] kih['] hwa['] chih[']

ma⁻tii' Dio. Ta⁺ tää' hnäh' kih' Jerusalén, jëeh', jee' ja⁻ la⁺ jee' jwii⁻ kih' Rey jøøh' jnän'.

36 Ta⁺ tää' ka'lleh', jëeh', sa⁺ leh' jmeeh' tøø' ni⁺ koo⁻ jñu⁻, ni⁺ sa⁺ leh' jmeeh' läh' ka-läh'.

37 Cher'mah' jwah' hnäh' "Jaah-", koo⁻ "jaah-" ba' jwah' hnäh'. Hi⁺ cher'mah' jwah' hnäh' "jah-hä'", koo⁻ "jah-hä'" ba' jwah' hnäh'. Hi⁺ cher'mah' he⁻ ga' jyoh' juu' gwa', he⁻ gwa' kih' dsa-hlëeh' ba' ja⁻.

38 'Ma-nuuh- ba' hnäh' ka-läh' he⁻ jayh': "Hi⁺ jmee⁻ ds oo' mi'në' dsa-kyäah', ja⁻ba' lä-ja⁻ mi-hmaayh'. Hi⁺ jlääh' na⁻ja' dsa-kyäah', ja⁻ba' lä-ja⁻ mi-hmaayh'."

39 Pero lä-la⁻ jwah⁻ jnä⁻. Ta⁺ jiih' hnäh' kih' hi⁻ hnäa-dsë⁻. Cher'mah' hi⁻ ga⁻jnoo⁻ koo⁻ jwoo⁻ mo-nëh', kwëeyh' ka-läh' jyoh' jwoo⁻.

40 Hi⁺ cher'mah' hi⁻ lla-hnii⁻ kyah' mah' jñuuuh' sa'koo⁻, kwëeyh' ka-läh' lä-kye⁻ hmih-lloo⁻ kyah'.

41 Hi⁺ cher'mah' hi⁻ ga⁻jmee⁻ he⁻ wii⁻ kah' løø' kih' ko-niïh~, kye⁻ ga' jyoh' ko-niïh~.

42 Cher'mah' hi⁻ ngii⁻ miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah', kwëeyh'. Hi⁺ cher'mah' hi⁻ hnøø'lle⁻ miih⁻ he⁻ cha⁻ kyah', ta⁺ jmee⁻ chäah⁻ kyäayh'.

Hnøø' hnäa⁻ jne' hi⁻ na-høøh' jnän'
(Lc. 6:27-28, 32-36)

43 'Ma-nuuh- ba' hnäh' ka-läh' he⁻ jayh': "Wa' hnaah⁻ ome⁻ kyäah⁻ mah' wa'

na-hääh' hi⁻ sa⁺ laa⁻ ome⁻ kyäah⁻".

44 Pero lä-la⁻ ba' jwah⁻ jnä⁻: Wa' lä-hnaah⁻ hnäh' hi⁻ sa⁺ laa⁻ ome⁻ kyäah⁻ hnäh'. Ngii⁻ hnäh' llu⁻ kih' hi⁻ jwä⁻ dso'jwii⁻ kyah' hnäh'. Jmee⁻ hnäh' llu⁻ kih' hi⁻ na-høøh' kyah' hnäh'. Ngii⁻ hnäh' kih' Dio kih' hi⁻ jmeeh⁻ hnäh'.

45 Mah' lä-ja⁻ leeh' hnäh' joo⁻ Tää⁻ jnän' hi⁻ gya⁻ gyuuah'. Hi⁻ he⁻ jmee⁻ dsa-hya⁻ hyoo⁻ kih' hi⁻ hlëeh' lä-ja⁻ kih' hi⁻ lluu⁻. Hi⁻ cheey⁻ jma⁻ ka-läh' kih' hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu⁻ hi⁻ kih' hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlëeh'.

46 Jëeh' cher'mah' hnaah⁻ hnäh' ma-la⁻ hi⁻ hnäa⁻ hnäh' ba', ñhee⁻ ba' hñah⁻ hnäh' kih' Dio ja⁻? ñChe' sa⁺ jmee⁻ lä-ja⁻ ka-läh' hi⁻ koo⁻ ku'sih⁻?

47 Cher'mah' kih' øøh' ba' hnäh' jmeeh⁻ hnäh' Dio, ñche' lä-ja⁻ hnäh' jmeeh⁻ hnäh' koo⁻ he⁻ llu⁻? ñChe' sa⁺ jmee⁻ lä-ja⁻ hi⁻ sa⁺ ma-heeh⁻ kih' Dio?

48 Wa' laah' hnäh' lluu⁻, lä-koo⁻ laa⁻ Tää⁻ jnän' hi⁻ gya⁻ gyuuah' hi⁻ lluu⁻ go-te⁻.

6

1 'Leeh', ta⁺ hnooh⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ jee' hlëeh' dsa-llu⁻ kyah' hnäh' wa'ra⁻ ga⁻jmeeh' hnäh' koo⁻ he⁻ llu⁻. Cher'mah' ko-taa⁻ ga⁻ ga⁻jmeeh' hnäh' mah' jëe⁻ dsa⁻ kyah' hnäh', sa⁺ hnäh' hnäh' ni⁺ miih⁻ kih' Dio hi⁻ gya⁻ gyuuah'.

2 Wa'ra⁻ ga⁻kwah' hnäh' be⁻ kih' ja⁻ hi⁻ lla⁻kyäah⁻, ta⁺ jwii⁻ ni⁺ ja⁻ hee⁻ na⁻ ma⁻jmeeh'.

Mah' sa⁺ jmeeh' hnäh' kwee⁻ kyaah' hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ mi⁻ te⁻ neh⁻ gwah⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ ka⁻ läh⁻ cha⁻ jwë⁻ he⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ llu⁻ kiyh⁻ ba⁻ ja⁻. Ma⁻ ra⁻ ju⁻ ds oo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, ko⁻ ja⁻ ba⁻ hniih⁻ ma⁻ liyh⁻ jñeey⁻.

³ Pero hne⁻, wa['] ra⁻ ga⁻ kwëeh⁻ dsa⁻ miih⁻ kuu⁻, ta⁻ jwii⁻ ni⁻ jaa⁻ ma⁻ ke⁻ laa⁻ ome⁻ kyaah⁻.

⁴ Heh⁻ lä⁻ ja⁻, sa⁺ jnä⁻ he⁻ ma⁻ kwëeh⁻ dsa⁻ kuu⁻. Ma⁻ ja⁻ Tää⁻ kyaah⁻, hi⁻ jëe⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ sa⁺ jnä⁻, mi⁻ hmaayh⁻ kyah⁻ to⁻ lo⁻ në⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻.

Ga⁻ mi⁻ tëe⁻ Jesú^s dsa⁻ kyaay⁻ ha⁻ lä⁻ chuuy⁻ kyaah⁻ Dio

(Lc. 11:2-4)

⁵ Wa['] ra⁻ ga⁻ të⁻ jee⁻ ngiih⁻ kyah⁻ kih⁻ Dio, ta⁻ jmee⁻ lä⁻ jmee⁻ hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ mi⁻ te⁻. Tih⁻ dsëy⁻ na⁻ tääy⁻ hlëeh⁻ kyaah⁻ Dio neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ cha⁻ jwë⁻ jee⁻ ga⁻ nää⁻ dsa⁻ mah⁻ jëe⁻ dsa⁻ kiyh⁻. Ma⁻ ra⁻ ju⁻ ds oo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, ko⁻ ja⁻ ba⁻ hniih⁻ ma⁻ liyh⁻ jñeey⁻.

⁶ Pero hne⁻, wa['] ra⁻ ga⁻ të⁻ jee⁻ ngiih⁻ kyah⁻ kih⁻ Dio, go⁻ he⁻ jee⁻ gwiih⁻ mah⁻ jne⁻ haah⁻ kyah⁻. Ngiih⁻ kyah⁻ kih⁻ Tää⁻ hi⁻ sa⁺ jnä⁻. Ma⁻ ja⁻ Tää⁻ kyaah⁻ hi⁻ jëe⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ sa⁺ jnä⁻, mi⁻ hmaayh⁻ kyah⁻ to⁻ lo⁻ në⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻.

⁷ Wa['] ra⁻ ga⁻ të⁻ jee⁻ ngiih⁻ kyah⁻ kih⁻ Dio, ta⁻ hlëeh⁻ cha⁻ miih⁻ jiih⁻ koo⁻ nëe⁻ juu⁻ he⁻ sa⁺ jmää⁻ ta⁻, lä⁻ koo⁻ jmee⁻ hi⁻ sa⁺ ma⁻ heeh⁻

kih⁻ Dio. Kih⁻ he⁻ hlëeyh⁻ cha⁻ miih⁻ jiih⁻ koo⁻ nëe⁻ juu⁻, nuu⁻ Dio kiyh⁻ laay⁻.

⁸ Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ lä⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻. Jëeh⁻, Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻, ma⁻ ñey⁻ ba⁻ hee⁻ na⁻ jmee⁻ bii⁻ jnän⁻ jää⁻ ja⁻ ga⁻ ngiih⁻ kiyh⁻.

⁹ Lä⁻ la⁻ ba⁻ hnøø⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ kyah⁻: Tää⁻ kyaah⁻ jnääh⁻ hi⁻ gya⁻ ya⁻ jwii⁻, lä⁻ jëe⁻ ba⁻ wa⁻ jmee⁻ ds oo⁻ he⁻ laah⁻ hne⁻ na⁻ jngëe⁻ go⁻ te⁻.

¹⁰ Na⁻ mah⁻ jmeeh⁻ hih⁻ jee⁻ la⁻.

Wa['] le⁻ lä⁻ hyoh⁻ hoh⁻ hñaaah⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ la⁻ gyuuuh⁻ ya⁻ jwii⁻.

¹¹ Kwëeh⁻ jnääh⁻ na⁻ he⁻ kih⁻ hih⁻ jnääh⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ kyaah⁻ jnääh⁻.

¹² Jmee⁻ jøh⁻ hoh⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ hlääh⁻ jnääh⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ jøh⁻ dsë⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ hi⁻ dsa⁻ hlääh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻.

¹³ Ta⁻ kwa⁻ jwë⁻ ka⁻ he⁻ hlïih⁻ dsë⁻ jnääh⁻, lää⁻ jnääh⁻ kih⁻ he⁻ ja⁻.

Jëeh⁻, ja⁻ hne⁻ ba⁻ jmee⁻ hih⁻ kih⁻ lä⁻ jë⁻, kyaah⁻ ba⁻ la⁻ ga⁻ lä⁻ jë⁻ be⁻,

hne⁻ ba⁻ laah⁻ jøøh⁻ kih⁻ ga⁻ lä⁻ jë⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻. Wa['] la⁻ lä⁻ ja⁻.

¹⁴ 'Cher'mah⁻ jmeeh⁻ jøh⁻ hoh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ hlääh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻

gya' gyuuuh' jmeey' jøh' dsëy' kyaah' hnäh'.

15 Pero cher'mah' sa⁺ ga⁺ jmeeh' hnäh' jøh' hoh' kyaah' dsa⁺ hi⁻ dsa⁺ hlääh' kyaah' hnäh', lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh' Tää⁻ jnän` hi⁻ gya' gyuuuh' sa⁺ jmeey' jøh' dsëy' kyaah' hnäh' he⁻ dsa⁺ hlääh' hnäh' kiyh'.

Ga⁺hlëeh' Jesús kih' he⁻ sa⁺ kih⁻hih⁻jne'

16 'Jmii' ma' sa⁺ kuh⁻huh' hnäh' jee' hlëeh' hnäh' kyaah' Dio, ta⁺ jmeey' hnäh' lii⁻ he⁻ ti⁻meeh' hoh' hnäh' lä⁻ jmeey' dsa⁺ hi⁻ jmää⁻ hnii⁻ mi⁻teh'. Hi⁻ he['] jmee⁻ lii⁻ mo⁻néh' mah' jée⁻ dsa⁺ kiyh' he⁻ sa⁺ kuh⁻hiyh'. Ma⁺ra⁺ ju'dsoo⁻ jwëehn~ hnäh', ko⁻ja⁻ ba⁻ hniih' ma⁻liyh~ jñeey'.

17 Pero hne⁻, ma' sa⁺ kuh⁻huh' jee' hlëeh' kyaah' Dio, ja⁻ jñäah' lleh' mah' gyih' mo⁻néh'.

18 Mah' lä⁻ja⁻, sa⁺ lä⁻leeh' cha'néh' dsa⁺, he⁻ sa⁺ kuh⁻huh'. Kih' Tää⁻ hi⁻ sa⁺ jmää⁻ ba⁻ lä⁻leeh'. Hi⁻ lä⁻ja⁻, Tää⁻ kyaah' hi⁻ jée⁻ lä⁻je⁻ he⁻ sa⁺ jnää⁻, mi⁻hmaayh' kyah' to⁻lo⁻ në⁻ lä⁻jée⁻ dsa⁺.

Ga⁺hlëeh' Jesús kih' he⁻ la⁺ hmooh'
(Lc. 12:33-34)

19 'Ta⁺ wa' hnooh⁻ hnäh' lla⁻mah' jmi⁻gyuu⁻ la⁻cha⁻miih⁻ he⁻ la⁺ hmooh' kyah' hnäh'. Jëeh' jee' la⁻cha⁻ja⁻ jwë⁻cha⁻miih⁻ hi⁻ hya⁻ tu⁻juuh⁻ lä⁻je⁻ he⁻ llu⁻. Hi⁻ dsa⁺täah⁻ dsa⁺hi⁻ mah' hi⁻hiy⁻.

20 Hnøøh⁺ hnäh' mah' lla⁻mah' gyuuuh' ya⁻jwi⁻ he⁻ la⁻ hmooh' kyah' hnäh'. Jee' ja⁻ sa⁺ chaa⁻ jah' hi⁻ jwë⁻ ni⁻ sa⁺ hya⁻ tu⁻juuh⁻ ka⁻läh'. Hi⁻ jee' ja⁻ sa⁺ chaa⁻ dsa⁺hi⁻ mah' hi⁻hiy⁻.

21 Ha⁻ ji⁻h' jee' hla⁻ he⁻ la⁻ hmooh' kyah' hnäh', jee' ja⁻ba' kye⁻ hnäh' o⁻jøh⁻ dsë⁻.

Wa⁻je⁻ kih⁻jmi⁻ngo⁻ jnän⁻
(Lc. 11:34-36)

22 'Mi⁻ në⁻ jne⁻ la⁻ lä⁻koh⁻ wa⁻je⁻ kih⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän⁻. Lä⁻ja⁻, cher'mah' mi⁻nëh' la⁻llu⁻, lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo⁻ kyah' ngë⁻ jee' wa⁻je⁻.

23 Pero cher'mah' la⁻ hliih⁻ mi⁻nëh', ga⁻lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo⁻ kyah' ngë⁻ jee' na⁻hoo⁻ ba⁻. Lä⁻ja⁻, cher'mah' wa⁻je⁻ he⁻cha⁻ kyah' la⁻ na⁻hoo⁻ ba⁻, ha⁻ koh⁻ sa⁺ na⁻hoo⁻ jee' ngëh⁻.

Sa⁺ le⁻jmee⁻jne⁻ he⁻ kih⁻Dio mah' jmee⁻jne⁻ he⁻ kih⁻kuu'
(Lc. 16:13)

24 'Ni⁻ ja⁻ sa⁺ lä⁻këh' jmi⁻ jmee⁻ he⁻ kih⁻ uu⁻ dsa⁺kaah⁻. Jëeh', jmeey⁻ na⁻hääyh' ja⁻ mah' lä⁻hnääy⁻ hi⁻ jnäh'. Mi⁻tey⁻ kih⁻ ja⁻ mah' mi⁻kwayh⁻ hi⁻ jnäh' he[']. Sa⁻ lä⁻këh' hnäh' jmi⁻ jmeeh' hnäh' he⁻ kih⁻ Dio mah' jmeeh' hnäh' he⁻ kih⁻ kuu' ka⁻läh'.

Ga⁺hää⁻ Dio kwee⁻ go⁻te['] lä⁻jeë⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay⁻
(Lc. 12:22-31)

25 'He⁻ja⁻ jwëehn~ hnäh': Ta⁻ka⁻ hnäh' huu⁻dsë⁻ ha⁻lä⁻ dsa⁺ngëe⁻ hnäh', hee⁻ na⁻kuh⁻huh' hnäh'. Ta⁻ka⁻ hnäh'

huu'dse' kih' jmi' ngo' kyah' hnäh', ha' lä' tēh' hnäh' hmiih' he' kēh' hnäh'. ¿Che' sa' kyee' ga' he' chaq' hnäh' lä'koh' ga' he' kuh'huh' hnäh'? ¿Hi' che' sa' kyee' ga' jmi' ngo' kyah' hnäh' lä'koh' ga' hmiih' he' kēh' hnäh'?

²⁶ Jēe' da' hnäh' lä'koo' la' kih' ta' hi' hēe' jwē' nē' lle'. Sa' cha' jngēey' ni' sa' chooyh' mii', ni' sa' llay' llu' mii' kiyh'. Pero Tää' jnän' hi' gya' gyuu'h', ma'ra' he' ääh' bih'. ¿Che' sa' kyee' ga' hnäh' lä'koh' ga' ta' he'?

²⁷ ¿Hi' hnäh' leh' jmeeh' saa' ga' koo' lēe', kih' he' jmeeh' hnäh' cha'miih' huu'dse'?

²⁸ ¿He'la' jmeeh' hnäh' cha'miih' huu'dse' kih' hmiih' he' kēh' hnäh'? Jēe' da' hnäh' ha' lä' dsa'kwa'a' wa'le' jee' nuu'. Sa' cha' ta' jmee', ni' sa' hwēe' wa'ñe'.

²⁹ Pero jwēehn' hnäh'. Ma'ke' na'hñaah' la' hmiih' he' ga'kēh' rey Salomón, sa' ga'liyh' ma' kēyh' hmiih' he' la' na'hñaah' lä'koo' la' wa'le' ja'.

³⁰ Cher'mah' lä'ja' ga'jmee' Dio na'hñaah' wa'le' he' choo' nē' nuu' na', mah' hō' jē' dsa' neh' hwii', ha' ga' sa' jmäayh' hnäh' llu', dsa'hi' miih' go'te'ba'dsoo' dsé'.

³¹ He'ja' mo'to' ka' ga' hnäh' huu'dse' jwah' hnäh': "¿He' na' kih'hih' jnääh', hee' hmiih' kyeh' jnääh'?"

³² Jēe', lä'jēe' hi' sa' ma'heeh' kih' Dio hnooyh' lä'jē' he' ja' jmah' ba'. Pero

Tää' jnän' hi' gya' gyuu'h' ya'jwii' ma'ñey' ba' he' jmee' bii' jnän' kih' jee' lä'jē' he' ja'.

³³ Hnäh' da' hnäh' to'nē' Dio hi' laa' dsa'ta'jøøh' jnän' hi' jmee' hnäh' he' llu' jmah' ba' lä'koo' hnøøy' hñiiy'. Lä'ja' ba' hñah' hnäh' lä'jē' he' jmee' bii' kyah' hnäh' ka'läh'.

³⁴ He'ja' ta' ka' hnäh' huu'dse' kih' hō', jēeh' hō' lä'cha' jyoh' ga' huu'dse' he' jmeeh' hnäh'. Heeh' ba' hnäh' koo' jmi' koo' jmi' lä'koo' te' he' chaq' hnäh'.

7

Sa' ga'tēe' jne' jēen' kih' jñah'

(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ Ta'ka' hnäh' kwaat' kih' jñah' mah' sa'ka' Dio kwaat' kyah' hnäh'.

² Jēeh', Dio ka' kwaat' kyah' hnäh', ja'ba' lä'koo' kah' hnäh' kwaat' kih' jñah'. Lä'koo' te'ka' hnäh' kwaat' kih' jñah', ko'ja' hñih' te'ka' Dio kwaat' kyah' hnäh'.

³ ¿He'la' jēeh' wa'hløø' he' hä' mi'nē' øøh' mah' sa' jēeh' da' wa'hløø' juuh' he' hä' mi'nēh' hñaah'?

⁴ ¿Ha' lä'ja' jwiih' øøh': "Kwa' da' wa' llen' wa'hløø' he' hä' mi'nēh'", mah' hä' ba' kyah' hñaah' he' juuh' ga'?

⁵ iHe' ba' che' ta'juuh' hne'! Lle' da' jää' wa'hløø' juuh' he' hä' mi'nēh' hñaah'. Ja'ga' na' jēeh' kwee' mah' lleh' wa'hløø' he' hä' mi'nē' øøh'.

⁶ Ta⁺ kwéeh' hnäh' dsii⁻ he⁻ la⁻ na⁻ jøø⁻, wa'ra⁻ ga⁻jeeyh⁻ mah⁻ gi⁻hnäy⁻ kyah⁻ hnäh'. Ta⁺ jwä⁻ hnäh' kuu⁻ he⁻ la⁻ hmooh⁻ kyah⁻ hnäh' cha'né⁻ cha'ñe⁻, wa'ra⁻ ga⁻hee⁻ ga⁻soyh⁻.

Hnøø' hnääh' jne' Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻jne'
(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Ngii⁻ hnäh' kih⁻ Dio, mah⁻ hnäh⁻ hnäh'. Hnøøh⁻ da⁻ hnäh⁻ mah⁻ jnääh⁻ hnäh'. Tee⁻ hnäh' kiyh⁻ mah⁻ näy⁻ ho'haah'.

⁸ Jéeh⁻, lä⁻jéeh⁻ hi⁻ ngii⁻, hyoyh⁻ ba'. Hi⁻ hnooh⁻, jnøoyh⁻ ba'. Hi⁻ tée⁻ ho'haah', nä⁻ ba' ho'haah' kiyh⁻.

⁹ ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ kwéeh' hnäh' chih⁻ kyaah⁻, koo⁻ mi⁻kuu⁻ wa'ra⁻ ga⁻ngiiy⁻ he'ñiih⁻?

¹⁰ Hi⁻ cher'mah⁻ ga⁻ngiiy⁻ kuyh⁻ ja⁻ hmooh⁻, ¿ha⁻ lä⁻ja⁻ kwéeyh⁻ ja⁻ miih⁻?

¹¹ Ma⁻ke⁻ hléeh⁻ hnäh', leh⁻ ba' hnäh' kwéeh⁻ chih⁻ kyaah⁻ he⁻ llu⁻. Joh⁻ ga⁻ he⁻ llu⁻ sa⁻ kwa⁻ Tää⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ kih⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻ ngii⁻ kiyh⁻.

¹² He⁻ ja⁻, lä⁻jéeh⁻ he⁻ hnooh⁻ hnäh' jmee⁻ dsa⁻ kyah⁻ hnäh', ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ hnäh' kiyh⁻ ka⁻läh'. Juu⁻ la⁻ jéeh⁻ kwee⁻ kyaah⁻ ley he⁻ ga⁻sii⁻ Moisé kyaah⁻ lä⁻jéeh⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻ ma⁻ngéeh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

Lä⁻to['] ho'haah'
(Lc. 13:24)

¹³ 'Go⁻taah⁻ hnäh' ta⁻ jwé⁻ dsu⁻. Jéeh⁻, jla⁻ la⁻ ho'haah' hi⁻ hu⁻ la⁻ jwé⁻ he⁻ dsoo⁻ jee⁻ dsa⁻hee⁻ dsa⁻. Jwéeh⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻taah⁻ ta⁻ ja⁻.

¹⁴ Dsu⁻ la⁻ ho'haah' hi⁻ dsu⁻ jwé⁻ he⁻ jmee⁻ chaah⁻ dsa⁻. Miih⁻ go⁻te⁻ ba⁻ dsa⁻taah⁻ ta⁻ ja⁻.

Mii⁻ kih⁻jmee⁻ lii⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ chaah⁻hma⁻
(Lc. 6:43-44)

¹⁵ 'Hää⁻ hnäh' hñaaah⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻koh⁻ hi⁻ ngéeh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio ba'. Ya⁻nääy⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh' jmääy⁻ hñiiy⁻ hwaay⁻ lä⁻koo⁻ ja⁻ borrego. Pero ta⁻ neh⁻ tuh⁻dséy⁻, laay⁻ lä⁻koo⁻ ja⁻ jah⁻ hi⁻ hää⁻.

¹⁶ Kyaah⁻ he⁻ jmeey⁻ ja⁻, lä⁻jnä⁻ ha⁻ lä⁻laay⁻. Ha⁻ lä⁻ja⁻ chooh⁻ dsa⁻ mi⁻jeh⁻ kih⁻ chaah⁻ too⁻. Ni⁻ mi⁻higo sa⁻ chooh⁻ dsa⁻ kih⁻ chaah⁻ too⁻.

¹⁷ Jéeh⁻, lä⁻jéeh⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ llu⁻, hii⁻ mii⁻ he⁻ llu⁻ ba'. Hi⁻ lä⁻jéeh⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ hlíih⁻, hii⁻ mii⁻ he⁻ hlíih⁻.

¹⁸ Lä⁻jéeh⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ llu⁻, sa⁻ le⁻ hii⁻ mii⁻ he⁻ hlíih⁻. Ni⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ hlíih⁻, sa⁻ le⁻ hii⁻ mii⁻ he⁻ llu⁻.

¹⁹ Ga⁻lä⁻jéeh⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ sa⁻ hii⁻ mii⁻ he⁻ llu⁻, hnä⁻ dsa⁻ mah⁻ tooyh⁻cha'je⁻.

²⁰ He⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻jnä⁻ ha⁻ lä⁻laa⁻ dsa⁻ kyaah⁻ ta⁻ kih⁻.

Ja⁻ lä⁻jéeh⁻ dsa⁻ dsa⁻taah⁻ jee⁻jmee⁻Dio hih⁻
(Lc. 13:25-27)

²¹ Ja⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻ jäh⁻ kin⁻: "Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻", dsa⁻taah⁻ jee⁻jmee⁻ Dio hih⁻. Ma⁻la⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsë⁻ Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ dsa⁻taah⁻.

²² Wa'ra⁻ ga⁻té⁻ jee⁻llaq⁻ jmi⁻gyuu⁻, jwéeh⁻ dsa⁻ jäh⁻

siyyh⁺ jnä⁺: “Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺, Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺, ja['] kyaah['] mada⁻ he⁻ ga⁻ jmeeh['] ga⁻ kwa['] jnääh['] juu['] kyah['], kyaah['] mada⁻ kyah['] ga⁻ hwëë['] jnääh['] hi⁻ sa⁻ llu['], hi⁻ kyaah['] mada⁻ kyah['] ga⁻ jmee['] jnääh['] he⁻ juh⁻ gaa⁻?“

²³ Ma⁻ ja⁻ jeehn['] kih['] dsa⁻ he[:] “Jih['] koh['] sa⁻ ga⁻ lä⁻ kyuun⁺ hnäh[']. Go⁻ nää['] hnäh['] kyah['], hnäh['] hi⁻ tëe['] jmee⁻ he⁻ hliih['].

Ga⁻ jmeey['] hne['] kiyh['] në['] kuu['] hloo⁻

(Mr. 1:22; Lc. 6:47-49)

²⁴ 'He⁻ ja⁻, hi⁻ nuu⁻ juu['] kin⁺ mah['] jmeey['] lä⁻ jwahn[,], hi⁻ he['] laa['] lä⁻ koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuuah⁻ hi⁻ cha⁻ huu⁻ dsé⁻ llu['] kih[']. Ga⁻ jmeey['] hne['] kiyh['] në['] kuu['] hloo⁻.

²⁵ Ja⁻ jma['], ga⁻ juuah['] jmii⁻ hi⁻ ja⁻ lle⁻ në['] kih['] hne[']. Pero sa⁻ ga⁻ toh['], jeeh['] ma['] chih['] në['] kih['] kuu['] hloo⁻.

²⁶ Pero hi⁻ nuu⁻ juu['] kin⁺ mah['] sa⁻ jmeey['] lä⁻ jwahn[,], hi⁻ he['] laa['] lä⁻ koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ too⁻ hi⁻ ga⁻ jmee['] hne['] kih['] në['] mi⁻ sii['].

²⁷ Ja⁻ jma['], ga⁻ juuah['] jmii⁻, ja⁻ lle⁻ tä⁻ ga⁻ jmee['] wi['] kih['] hne['] ja⁻, mah['] ga⁻ toh[']. Ga⁻ hee['] lä⁻ jee⁻ go⁻ te⁻ —ga⁻ jäh['] Jesús.

²⁸ Ma['] ga⁻ dsa['] ga⁻ hlëeh['] Jesús juu['] la⁻, lä⁻ jee['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻, ma['] jee['] dsayh['] ha⁻ lä⁻ la['] juu['] he⁻ ma['] kway⁻.

²⁹ Jeeh['] ma['] hlëeyh['] dsa⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jmee['] hih['] ba[,] ja⁻ lä⁻ koh['] ma['] jmee['] ta⁻ jwoh['] kyaan['] ley.

8

Ga⁻ mi⁻ hlää['] Jesús ja⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah['] hmih['] høø⁻
(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ jnäa['] Jesús ñih⁻ lle⁻ koh['] ja⁻, jwëë['] dsa⁻ ga⁻ lla⁻ lle⁻ kaah['] kiyh['].

² Gee['] ja⁻ ga⁻ ya['] jäh['] ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] dsaah['] hmih['] høø⁻. Ga⁻ juuyh['] jnëy['] cha⁻ né['] Jesús mah['] ga⁻ jäh['] siyyh⁻:

—Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺, cher['] mah['] le['], leh['] ba['] hne⁻ cheh['] dsoo['] he⁻ mi⁻ sah['] jnä['].

³ He⁻ ja⁻ ga⁻ hii['] Jesús ma⁻ goo⁻ mah['] ga⁻ kyey['] në['] kih['] dsa⁻ he⁻ mah['] ga⁻ siyyh⁻:

—Le['] ba['], wa['] dsa⁻ che['] ba['] dsoo['] kyah['].

Lä⁻ chah['] ja⁻ ga⁻ ääh['] go⁻ te⁻ hmih['] høø⁻ ja⁻.

⁴ Ja⁻ ga['] ga⁻ jäh['] Jesús siyyh⁻:

—Jee['] da['], ta⁻ jmeeh['] juu['] kih['] ni⁻ ja⁻. Gwa⁻ go⁻ hääh['] hñaaah['] kih['] jmi⁻ dsa⁻. Kye⁻ miih⁻ he⁻ kwëëh['] hñih['] lä⁻ hih['] he⁻ ga⁻ jmee['] Moisé. Lä⁻ ja⁻ go⁻ jmee['] mah['] lä⁻ ñey['] ma⁻ jää['] kyah['] —ga⁻ jäh['] Jesús siyyh⁻.

Ga⁻ mi⁻ hlää['] Jesús moz⁻ kyaan['] juu['] hloø⁻
(Lc. 7:1-10)

⁵ Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ he['] Jesús jwi⁻ Capernaum, ja⁻ ja⁻ juu['] hloø⁻ chuh['] kih['] Jesús mah['] ga⁻ chuuy['] kyaah[']:

⁶ —Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺, moz⁻ kyaan⁺ na⁻ kyaan['] cha⁻ neh⁻ kin⁺, ja⁻ jwëerte kiyh['], mo⁻ so⁻ liih['] goo⁻ tiyy['] —ga⁻ jäh['] siyyh⁻.

⁷ —Nii['] ba['] jnä['] mi⁻ hlää['] jnih['] —ga⁻ jäh['] Jesús siyyh⁻.

8 Mah' ga⁻jeeh⁻ juu⁻ hløø['] he['] siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, sa⁻cha⁻ he⁻ laa['] jnä['] mah['] go⁻heh['] cha⁻neh⁻ kin⁺. Lee⁻ ba['] koo⁻ jäh['], mah['] jä['] ba['] kih['] moz[~] kyaan⁺.

9 Jëeh['] jnä['] ka⁻läh['], chaa⁻ hi⁻ jmee⁺ mada⁻ he⁻ jmeen⁻ kiyh['], hi⁻ tääh['] hløø['] hi⁻ jmeen⁻ hih['] kih[']. Wa[']ra⁻ ga⁻jmeen⁻ hih['] kih['] ja[']: “Gwa⁻ jee['] oo⁻”, dsooy['] ba[']. Wa[']ra⁻ ga⁻jwiin['] jñah⁺: “Ña⁻ta⁻ la⁻”, jää['] ba[']. Hi⁻ wa[']ra⁻ ga⁻jwiin['] moz[~] kyaan⁺: “Jmee['] he⁻ la⁻”, jmeey['] ba['].

10 Peer⁻ ga⁻jëe['] dsah⁻ Jesùs ma['] ga⁻nuuy['] juu['] kih['] dsa⁻he[']. Mah['] ga⁻siyh['] lä⁻jëe['] hi⁻ ma['] chaa['] kaah['] kiyh[']:

—Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn⁻ hnäh['], lä⁻kaa⁻ hwa['] Israel sa⁻ma⁻jnäähn⁻ ni['] ja['] dsa⁻hi⁻ dsoo['] dsë['] lä⁻koo⁻ dsoo['] dsë['] dsa⁻ñuu⁻ la⁻.

11 Jwëëhn⁻ hnäh['], lloo⁻ koo⁻ jmi['] jwëë['] dsa⁻ ya⁻nää⁻ ta⁻ kye['] ta⁻ ñii['] hi⁻ dsa⁻taah['] kuh['] ma⁻nuu⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] Abraham, kyaah['] Isaac, hi⁻ kyaah['] Jacob gyuu⁻ ya⁻jwi['] kih['] Dio.

12 Pero dsa⁻ Israel hi⁻ ma['] laa['] kwaat['] dsa⁻taah['] jee['] jmee⁺ Dio hih['], hi⁻ he['] jwää['] dsih['] ta⁻ka⁻hne⁻ jee['] na⁻hoo[']. Jee['] ja['] ki⁻hooyh['] mah['] juu['] cha⁻jay['].

13 Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesùs siiyh⁺ juu['] hløø['] he[']:

—Gwaaah['] ba['] hne⁻ kyah['], wa['] le['] kyah['] ja[']ba['] lä⁻koo⁻ ma⁻lä⁻dssoo['] hoh['].

Lä⁻chah['] ja['], ga⁻jä['] kih['] moz[~] kyaay⁺.

Ga⁻mi⁻hlää[']Jesùs ma⁻choo['] Pee'

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

14 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja['], ñee['] Jesùs cha⁻neh⁻ kih['] Pee'. Jee['] ja['] ga⁻jëey['] ma⁻choo['] Pee' na⁻kyaa⁺dsaayh[']kyaq[']llii['].

15 Mah['] ga⁻sooh['] Jesùs ma⁻gooy[']. Lä⁻chah['] ja['] ya⁻hii['] llii['] kiyh[']. Ga⁻nooy['] jee['] ma['] kyaay['] mah['] ga⁻løøy['] jmeey['] ta⁻he['] kih['] lä⁻jëe['].

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesùs jwëë['] dsa⁻dsaah[']

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

16 Ta⁻ ga⁻nuu⁻ ja['], na⁻jää⁻ dsa⁻ cha⁻në['] Jesùs jwëë['] hi⁻ ma['] kye['] jmi[']lle['] hliih[']. Kyaah['] koo⁻ ga⁻hlëeyh['] ba['] ga⁻hwëey['] jmi[']lle['] hliih['] he['] hi⁻ ga⁻mi⁻hlääy['] lä⁻jëe['] ga['] dsa⁻hi⁻ ma['] dsaah['].

17 Mah['] lä⁻ja['] lä⁻te['] he['] ga⁻jäh['] Isaia hi⁻ ma['] ngëe['] juu['] kih['] Dio lä⁻ ma['] ga⁻jäh[']: “Hñiiy['] ba['] ga⁻kay['] né['] kiyh['] lä⁻jë['] dssoo['] jnän['], hi⁻ ga⁻kooy['] lä⁻jë['] dssoo['] jmi[']wii['] jnän['] ka⁻läh['].

Dsa⁻ hi⁻ ma['] hnøø['] ma['] jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesùs

(Lc. 9:57-62)

18 Ma['] ga⁻jëe['] Jesùs jwëë['] dsa⁻ ma['] tääh['] lä⁻ku['] lä⁻ji['] kiyh['], ga⁻jmeey['] mada⁻ kyaay['] jnääh['] discípulo kyaay['], he['] ga⁻mi[']llu['] jnääh['] na⁻moo['] mah['] häa['] jnääh['] ko⁻jøh['] kyaayh['] ta⁻hngaah['] ko⁻taa['] jmi[']juuh['].

19 Ja⁻ga['] ga⁻lloo['] ja[']a⁻ ta⁻jwoh['] kyaay['] ley, ga⁻siiyh⁺:

—Ta⁻jwoh⁺, niin⁺ kyaah⁺
hne⁻ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee⁻
ga⁻llooh⁺.

20 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Cha⁻ ba⁻ too⁻ jee⁻ gwii⁻
hyah⁻, cha⁻ ba⁻ sii⁻ kih⁻
ta⁻ hi⁻ hee⁻ gyuuah⁺. Pero
Hi⁻ ga⁻llee⁻ngo⁻ la⁻ sa⁻ cha⁻
jee⁻jäy⁺.

21 Jnäh⁺ discípulo kyaay⁺
ga⁻siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺, kwa⁻
jwé⁻ kin⁻ na⁻haan⁻ to⁻né⁻ tää⁻
kyaan⁺, ja⁻ga⁻ niin⁺ kyaah⁺
hne⁻.

22 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ña⁻ ba⁻ hne⁻ kyaah⁺ jnä⁻.
Wa⁻ haq⁻ba⁻ dsa⁻ na⁻juu⁻ hlii⁻
kyaa⁺.

*Ga⁻jmee⁻ Jesús hih⁺ kih⁻ lle⁻
mah⁻ hi⁻ tii⁻*

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

23 Lä⁻ ma⁻ ga⁻he⁻ Jesús
neh⁻ na⁻moo⁻, ga⁻nøø⁻ jnääh⁻
'discípulo ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺.

24 Ni⁻ juu⁻ ga⁻ sa⁻ cha⁻ ja⁻
koo⁻ lle⁻ tää⁻, ga⁻hi⁻ goo⁻
jwérte. Ga⁻hluh⁻ jmii⁻ lä⁻jiih⁻
ga⁻haa⁻ neh⁻ na⁻moo⁻. Pero
ma⁻na⁻gwii⁻ ba⁻ Jesús.

25 He⁻ ja⁻ jnääh⁻ discípulo
kyaan⁺ na⁻chaq⁻ jnääh⁻ jee⁻
ma⁻na⁻gwii⁻ mah⁺ ga⁻chiih⁻
jnääh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺, lää⁻
jne⁻, ma⁻tøøhn⁻ jee⁻ juu⁻ ba⁻
jne⁻la⁻.

26 Mah⁺ ga⁻siiyh⁺ jnääh⁻:

—¿He⁻la⁻ gah⁻ hnäh⁻? Miih⁻
go⁻te⁻ba⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻.

Ja⁻ga⁻ ga⁻noo⁻ Jesús,
ga⁻jmeey⁻ hih⁻ ga⁻jä⁻ tii⁻ lle⁻
hi⁻ ga⁻jmeey⁻ hih⁻ ga⁻jä⁻ tii⁻

jmii⁻. Lä⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻jä⁻ ti⁻sih⁻
ga⁻lä⁻jë⁻.

27 Peer⁻ ga⁻jée⁻ dsah⁻ jnääh⁻
' , mah⁺ ga⁻jäh⁻ jnääh⁻:

—¿Hii⁻ ba⁻ dsa⁻ na⁻?
Lä⁻kye⁻lle⁻ kyaah⁺ jmii⁻ nuuh⁻
kiyh⁻.

*Ga⁻hwëë⁻ Jesús jwëë⁻
jmii⁻lle⁻ hliih⁻ hi⁻ ma⁻jøø⁻ kih⁻
dsa⁻*

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻lla⁻nøø⁻
jnääh⁻ ta⁻ hngaaah⁻ ko⁻taa⁻
ja⁻, jee⁻la⁻ hwa⁻ kih⁻ Gadara,
ya⁻nää⁻ uu⁻ dsa⁻nuuh⁻ hi⁻
ma⁻jøø⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kih⁻,
ga⁻mi⁻jeey⁻ Jesús. Dsa⁻ he⁻
ga⁻hwëë⁻ jee⁻la⁻ to⁻høø⁻ kih⁻
hliih⁻. Hääy⁻ jwérte, sa⁻ ma⁻
kway⁻ jwé⁻ ma⁻ dsa⁻ngëë⁻ ni⁻
ja⁻ dsa⁻ ta⁻ jwé⁻ ja⁻.

29 Mah⁺ ga⁻hooyh⁻ ki⁻gaa⁻,
ga⁻jäyh⁻:

—¿Hee⁻ ba⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ñeh⁻
jee⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ la⁻, hne⁻
Jesús Joo⁻ Dio? ¿Che⁻ ma⁻ñeh⁻
mah⁺ heeh⁻ jnääh⁻ wii⁻ jää⁻ sa⁻
ga⁻ma⁻lloo⁻ jmii⁻?

30 U⁻ miih⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh⁻
ja⁻, ma⁻ tääh⁻ koo⁻ nää⁻ ñe⁻
ma⁻kuh⁻ nuu⁻.

31 Ga⁻chuu⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻,
ga⁻siiyh⁻ Jesús:

—Cher'mah⁺ ga⁻hwëëh⁻
jnääh⁻, kwa⁻ jwé⁻ kyaq⁻ jnääh⁻
dsa⁻tooh⁻ jnääh⁻ kih⁻ ñe⁻ hi⁻
tääh⁻ oo⁻.

32 Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:
—Go⁻nää⁻ hnäh⁻ ja⁻.

Mah⁺ ga⁻hwëëy⁻, ga⁻nääy⁻
ga⁻taayh⁻ tuh⁻dsë⁻ ñe⁻ he⁻.
Lä⁻chah⁻ ja⁻, lä⁻jëë⁻ ñe⁻ he⁻
ga⁻kyuu⁻. Ma⁻ ga⁻tëëy⁻ koo⁻
lle⁻ hwa⁻, ko⁻dsoo⁻ jwé⁻ ba⁻

ga⁻saa^y cha⁻jmiⁱⁱ⁻ juuh⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻juuy⁻ neh⁻ jmiⁱⁱ⁻.

³³ Dsa⁻ hi⁻ ma['] hää⁻ ñe['], ga⁻nää⁻ ko⁻chih['] cha⁻hljj⁻ ta⁻ jee['] jwii⁻ na⁻jmeeyh['] juu['] ha⁻ lä⁻ ga⁻la['] kih['] ñe['], hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la['] kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] jøø⁻ lle⁻ hljjh['] kih['].

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻ jee['] jwii⁻ ja⁻, ga⁻hwëëy⁻ mah['] ga⁻nääy⁻ ga⁻mi[']jee^y Jesús. Ma['] ga⁻jëëy⁻, ga⁻chuu^y kyaayh['] mah[']wa[']llaayh['] jee['] ja⁻.

9

Ga⁻mi[']hlää['] Jesús jaa⁻ hi⁻ sa⁻liih⁻ goo⁻ti[']

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Ma⁻ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻he['] Jesús ka⁻läh['] neh⁻ na[']moo['] ngaayh['] ta⁻ hngaah['] ko⁻taa⁻ ta⁻ jwii⁻ kiyh['].

² Ma['] ga⁻llaayh['] ja⁻, na⁻jää⁻ dsa⁻ cha⁻nëy['] jaa⁻ hi⁻ dsaah['] hi⁻ sa⁻liih⁻ goo⁻ti['] na⁻kyaa['] ne['] jii[']. Ma['] ga⁻jëëy['] Jesús dsoo[']ba[']dsë[']dsa⁻he['], he⁻ja⁻ ga⁻jäyh['] siiyh['] hi⁻ sa⁻liih⁻ goo⁻ti[']:

—Wa['] nøh['] hoh['] gyuu⁻ kyaan⁻, ma⁻na⁻che['] ba[']lä⁻jëë⁻ dso[']kye⁻ kyah['].

³ Jee['] ja⁻ ma['] tääh['] ko⁻llaä['] ta⁻jwoh['] kyaan['] ley. Hi⁻ he['] ga⁻jmee['] huu[']dsë['] he⁻ga⁻hlëëh['] Jesús lä⁻ja⁻ he⁻ga⁻mi[']kwäyh['] Dio ba[']ja⁻.

⁴ Pero ga⁻lä⁻liih⁻ ba['] Jesús he⁻huu[']dsë['] ma['] jmeey['] dsa⁻he['], he⁻ja⁻ ga⁻jäyh[']:

—¿He⁻la['] jmeeh['] hnäh['] huu[']dsë[']hljjh[']lä⁻na⁻?

⁵ ¿Hee⁻ ga[']na⁻sa⁻ jwëëh['], laah['] hnäh[']? ¿Che['] he⁻

chiih['] jne['] jaa⁻ hi⁻ dsaah[']: “Ma⁻na⁻che['] dso[']kye⁻ kyah[']”, o he⁻ chiih['] jnih[']: “Noo⁻, kii['] jii['] kyah['], mah['] gwaah[']”?

⁶ He⁻ja⁻ jmeen['] he⁻ jwëëh['] ga['] mah['] lä⁻ngëëh['] hnäh['], Hi⁻ga⁻lëë[']ngo[']la⁻ba[']na⁻ngë['] jwë['] jmi[']gyuu⁻ mah['] chey['] dso[']kye⁻ kih['] dsa⁻.

Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús siih⁻ hi⁻ sa⁻liih⁻ goo⁻ti[']:

—Jnä['] jwahn⁻ noo⁻, kii['] jii['] kyah['], gwaah['] cha'neh⁻ kyah['].

⁷ He⁻ja⁻ ga⁻noo⁻ dsa⁻ he['] ngaayh['] cha'neh⁻ kiyh['].

⁸ Ma['] ga⁻jëë⁻dsa⁻ngaah[']hi⁻ ma['] dsaah['] he['], ga⁻lä⁻dsaa['] dsëy['] cha⁻miih['] mah['] ga⁻jmeey['] juuh⁻ kih['] Dio, ta⁻la⁻ kih['] he['] ga⁻kwëëh['] cha⁻miih[']be[']ja⁻dsa⁻ñuuah['] mah['] mi[']hlääy['] dsa⁻dsaah['].

Ga⁻teëë['] Jesús Matä[']

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Lä⁻ ma['] ya⁻hëë⁻ Jesús jee['] ja⁻, ga⁻jëëy['] jaa⁻ dsa⁻ñuuah['] hi⁻ chee['] Matä['], hi⁻ ma['] gya['] ne[']ta['] kih[']kooy[']ku'sih[']. Mah['] ga⁻jäyh['] siiyh[']:

—Ña⁻ wa['] jmeen['] ko⁻jøh['].

He⁻ja⁻ ga⁻nooy⁻, ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús.

¹⁰ Pero he⁻ ga⁻la[']. Ma['] gya['] Jesús kuh⁻hi⁻cha'neh⁻kih['] Matä[']. Jwëë['] dsa⁻hi⁻ma[']kooy[']ku'sih[']hi⁻jñah['] dsa⁻wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻ma[']tääh[']ne[']mes[']kuyh[']ko⁻jøh[']kyaa['] Jesús hi⁻kyaa[']jnääh[']discípulo kyaay['].

¹¹ Ma' ga⁻jëe⁻ dsa⁻ fariseo, heh⁻ ga⁻jmeey⁻ lä⁻ja⁻, mah⁻ ga⁻jäyh⁻ siyyh⁻ jnääh[:]

—*He⁻la['] kuh⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ hnääh⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ koo['] ku'sih⁻ na⁻ hi⁻ kyaah⁻ jñah⁻ dsa⁻ wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻?*

¹² Ma' ga⁻nuu['] Jesús juu['] ja⁻ mah⁻ ga⁻jäyh[:]

—*Sa⁻ jmee⁻ bii⁻ tē⁻më⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ lluu⁻, kih⁻ dsa⁻ dsaah⁻ ba['] jmee⁻ bii⁻.*

¹³ Go⁻näää⁻ hnääh⁻ mi⁻tëe⁻ hnääh⁻ hñaah⁻ he⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu['] la⁻: “Hnoon⁻ wa['] lä⁻ñih⁻ hoh⁻ hnääh⁻ ba['], sa⁻ hnoon⁻ he⁻ jëeh⁻ hnääh⁻ jah⁻ në['] na'hyoo["], ga⁻jäh⁻ Dio. Sa⁻ ma⁻jan⁻ kih⁻ hi⁻ lluu⁻, kih⁻ hi⁻ cha⁻dso'kye⁻ kih⁻ ba['] ma⁻jan⁻, mah⁻ wa['] dsa⁻jeeyh⁻ kyaah⁻ Dio.

Ga⁻ngii⁻ dsa⁻ juu^{',} he⁻la['] sa⁻ tu⁻ discípulo ko⁻hwëë⁻ he⁻kuh⁻hiy⁻

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Ja⁻ga['] ya⁻näää⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] ga⁻näää⁻ kyaah⁻ Jwaa⁻, ga⁻mi⁻jeey⁻ Jesús mah⁻ ga⁻ngiiy⁻ juu['] kiyh[:]

—*He⁻la['] ma⁻la⁻ jnääh⁻ ba['] kyaah⁻ fariseo, ko⁻lla⁻jiih⁻ba['] sa⁻ kih⁻hih⁻ jnääh⁻ jee⁻ ngii⁻ jnääh⁻ kih⁻ Dio, mah⁻ sa⁻jmee⁻ lä⁻ja⁻ discípulo kyaah⁻?*

¹⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siyyh[:]

—*Sa⁻cha⁻ti⁻meeh⁻dsë⁻hi⁻ tääh⁻ jee['] dsa⁻jee⁻ goo⁻ dsa⁻ta⁻ko⁻jiih⁻ gya['] dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee⁻ goo⁻ jee['] ja⁻. Pero lloo⁻ koo⁻ jmii['] wa[']ra⁻ ga⁻lle⁻ dsa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻*

dsa⁻jee⁻ goo⁻ he⁻. Ma'ja⁻ ga⁻tu['] dsa⁻ kyaay⁻ he⁻kuh⁻hih⁻ mah⁻chuuy⁻ kyaah['] Dio.

¹⁶ Ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kiyh⁻ tøøy⁻ hmiih⁻ hmëë⁻ në['] hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻. Jëeh⁻, hmiih⁻ hmëë⁻ dsa⁻dsuh⁻ mah⁻jmee⁻ dsa⁻gyii⁻ hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻ cha⁻ga'miih⁻.

¹⁷ Hi⁻ lä⁻ja⁻, ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih⁻ chiyh⁻ jmih⁻ mi[']jëh⁻ hmëë⁻ neh⁻loo⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher'mah⁻ ga⁻chih⁻ dsa⁻ he⁻ hmëë⁻ ja⁻ neh⁻loo⁻ ma⁻gyuh⁻, cha⁻ba['] gyii⁻, jëeh⁻ sa⁻ kwa['] jwë['] ää⁻. Tu⁻ jmih⁻ mi[']jëh⁻ hmëë⁻ hi⁻hee⁻loo⁻ ka[']läh⁻. He⁻ja⁻ neh⁻loo⁻ hmëë⁻ba['] dsa⁻hoo⁻ jmih⁻ mi[']jëh⁻ hmëë⁻. Mah⁻ lä⁻ja⁻ ba['] mi⁻hee⁻ ko⁻jöh⁻ lä⁻to['].

Jo⁻mi⁻ Jairo kyaah['] jaq⁻ dsa⁻më⁻hi⁻ma['] dsaah⁻

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸ Ta⁻ko⁻jiih⁻ hlëeh⁻ gyih⁻ lä⁻ja⁻, ma['] ga⁻lloo⁻ jaq⁻ dsa⁻jöøh⁻. Ga⁻juuyh⁻ jnëy⁻ cha⁻né['] Jesús, mah⁻ga⁻jäyh[:]

—*Gyüü⁻ më⁻ kyaqan⁻, koo⁻ma⁻juu⁻ ba[']. Man['] mah⁻go⁻kyeh⁻ gooh⁻ në[']kiyh⁻ mah⁻lä⁻jiih⁻ —ga⁻jäh⁻ dsa⁻jöøh⁻ he⁻.*

¹⁹ Mah⁻ ga⁻noo⁻ Jesús jee⁻ ma⁻gya['], ga⁻lla⁻lley⁻kaah⁻kih⁻ dsa⁻he⁻, hi⁻ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ ko⁻jöh⁻ kyaayh['].

²⁰ *Jee['] ngooy⁻ ja⁻, jaq⁻ dsa⁻më⁻hi⁻ma⁻hya⁻gya⁻to['] ji⁻ñe⁻ jëe⁻ dsoo[']kih⁻, ga⁻lloo⁻ta⁻ka⁻luu⁻ Jesús mah⁻ga⁻su['] miih⁻ cha⁻gooy⁻ cha⁻hoo⁻ sa⁻hmiih⁻kiyh['].*

²¹ Jéeh' ma' laay': "Wa'ra-jäh' kih' koo' tēen' su' miih' cha'goon' sa'hmiih' kiyh', hlääñ' go-te~."

²² Ma' ga-jeeh' Jesús hñii', ga-jëey' dsa-më' he' mah' ga-siiyh':

—Wa' jëe- hoh' gyuu-kyaañ'. Kih' he' ma-lä-dsoo' hoh' kin', ma-hlaah' ba' hne'.

Lä-chah' ja- ga-jä' go-te' kih' dsa-më' he'.

²³ Lä- ma' ga'lloo' Jesús kih' dsa-jøøh' he', ga-jëey' tē hi- ma' tääh' juu' luu' hma-ta', hi' ma' tääh' dsa- ki-hooh'.

²⁴ Mah' ga-siiyh' lä-jëe- dsa- he':

—Hwëe- da' hnäh' jee' la-. Chih' më' na- sa- na- juu', hi- na- gwii- ba' na-.

Mah' ga-mi-kwäh' dsa- kih' Jesús, ma' ga-jäy' lä-ja-.

²⁵ Ma' ga-hwëe- dsa- he' ta- ka'hne', ga-hey' jee' na-kyaa' chih' më' he'. Ga-sooyh' gooy'. Hi' lä-chah' ja- ga-noo- chih' më' he'.

²⁶ Lä-kaa- hwa' ja- ga-nuu' dsa- juu' ja-.

Ga'mi-hlää' Jesús uu'
dsa-tuu'

²⁷ Lä- ma' ya-hëe' Jesús jee' ja-, uu' dsa-tuu' ma' chaa- kaah' kiyh', chuy' kyaayh':

—Wa' lä-ñih' hoh' kyaa' jnääh', hne- laah' sa'ju- kih' David!

²⁸ Lä- ma' ga-he' Jesús cha'neh', ga-mi-jäh' dsa-tuu' he' kiyh', mah' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Che' laah' hnäh' dsoo' lihn' jmeen' he' na-?

—Leh' ba' hne' Dsa-jøøh' kyaañ- -ga-jäh' dsa-tuu' he'.

²⁹ Ja- ga' ga-chuy' mi' në' dsa-tuu' he', mah' ga-siiyh':

—Wa' le' kyah' hnäh' lä-koo' ma-lä-dsoo' hoh' hnäh' kin'.

³⁰ Lä-chah' ja- ga-na' mi'në' lä-uu' dsa-tuu' he'.

Pero ga-taah' Jesús juu' ga-chuy' cha-miih' kyaañ' dsa-tuu' he', ga-siiyh':

—Sa' wa' lä-ñe' ni' ja- dsa- kih' he- la-.

³¹ Pero lä-koo' ga-hwëe- bih' jee' ja-, ga-løøy' hlëeyh' kih' Jesús lä-käa- hwa' ja-.

Ga'mi-hlää' Jesús ja- dsa-
koo'

³² Koo' ma-hwëe- ba' dsa-tuu' he' jee' ja-, ma' ga-lla-nää' dsa- hi' jää' ja- dsa- koo' hi' ma' kye' jmi-lle' hlëih'.

³³ Lä-koo' ma' ga-llee- Jesús jmi-lle' hlëih' he', ga-løø' hlëeh' dsa- hi' ma' koo' he'. Peer' ga-lä-dsaa' dsë' dsa- hi' ma' tääh' jëe' jee' ja-.

—Jih'koh' sa- ma-jëe' jne' lä-na- hwa' Israel la- —ma' jäyh'.

³⁴ Pero dsa- fariseo ma' jäh':

—Dsa-jøøh' kyaa' jmi-lle' hlëih' ba' na- kwa' be' kiyh' mah' hwëey' jmi-lle' hlëih'.

Peer' ga-lä-ñih' dsë' Jesús
kih' dsa-

³⁵ Ga-ngëe' Jesús ga-lä-kaa- jee' hla- jwii- kaah' jwii- mäh', ma' mi-tëey' dsa- neh' gwah' kih' jee' jwii- ja-, ma' kway' ju'hmëe' lä-koo' jää' Dio dsa- lä-hih' kih', hi' ma'

mi⁻hlääy[’] dsa⁻dsaah[’] hi⁺ ma[’]
jñuuyh[~] dsoo[’] jmi[’]wii[’] kih[’]
dsa⁻.

³⁶ Lä⁻koo⁻ hä[’] ma[’] jëëy[’]
jwëë[’] dsa⁻ hi⁺ dsa⁻nää[’]
cha⁻nëy[’], ga⁻lä⁻ñih[’] dsëy[’] kih[’].
Jëëh[’], ma[’] na⁻hëëy[’], ga⁻nääy[’]
na⁻saa⁻ na⁻jñeey[’]. Ma[’] laay[’]
lä⁻koh[’] borrego hi⁺ sa⁻chaa⁻
juu[’].

³⁷ He⁻ja⁻ ga⁻siiyh[~] jnääh[’]
discípulo kyaay[’]:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo[’], cha⁻miih[’]
he⁻ ma⁻le[’] chooh[’] jne[’], pero
miih⁻ go⁻te[’] ba[’] dsa⁻ hi⁺ tääh[’]
j mee⁻ ta[’].

³⁸ He⁻ja⁻ chuu[’] hnäh[’]
cha⁻miih⁻ kyaah[’] dsa⁻juu[’] ta[’]
mah⁻ cheey[’] jwëë[’] hi⁺ chooh[’]
ta⁻kiyh[’].

10

Ga⁻hñaq[’] Jesúus lä⁻jëë[’]
gya⁻tuu[’] apóstole
(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Ja⁻ga⁻ ga⁻tëëh[’] Jesúus lä⁻jëë[’]
gya⁻tuu[’] jnääh[’] discípulo
kyaaay[’], ga⁻hñaay[’] jnääh[’]
mah⁻ j mee⁻ jnääh[’] ta⁻kiyh[’].
He⁻ja⁻ ga⁻hnäh[’] jnääh[’] be⁻ he⁻
hwëë[’] jnääh[’] jmi⁻lle[’] hliih[’],
hi⁺ mi⁻hlää[’] jnääh[’] dsa⁻ kih[’]
na⁻ku[’] na⁻ngii[’] dsoo[’].

² Lä⁻jëë[’] gya⁻tuu[’] jnääh[’]
apóstole kyaay[’], ma[’] chee⁻
jnääh[’] lä⁻la⁻: To⁻në[’] he⁻
Simón hi⁺ ma[’] chee⁻ Pee[’],
kyaaah[’] Andre[’] øøyh[’], Jacobo
he⁻joo[’] Zebedeo kyaah[’] Jwaaq[’]
øøyh[’],

³ Felipe he⁻, kyaah[’] Bartolomé,
Tamá he⁻ kyaah[’] Matá[’] hi⁺ ma[’] koo[’] ku⁻sih[’],
Jacobo he⁻joo[’] Alfeo, kyaah[’]

Lebeo hi⁺ ma[’] tëëh[’] dsa⁻
Tadeo,

⁴ Simón dsa⁻ cananita he[’],
kyaaah[’] Juda Iscariote hi⁺
ga⁻ngëë[’] Jesús.

Ga⁻chee[’] Jesús dsa⁻ kyaay[’]
mah⁻ kway[’] ju⁻hmëë[’]
(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻chee[’] Jesús
lä⁻jëë[’] gya⁻tuu[’] jnääh[’], mah⁻
ga⁻jmeey[’] mada⁻ kyaah[’] jnääh[’]
, ga⁻jäyh[’]:

—Ta⁻ go⁻nää[’] hnäh[’] ta⁻
jee⁻ tääh[’] dsa⁻ hi⁺ sa⁻ laa⁻
judiu, ni⁻ ta⁻ go⁻tääh[’] hnäh[’]
jee⁻ jwii[’] he⁻ na⁻hëë[’] hwa⁻
Samária.

⁶ Go⁻nää[’] hnäh[’] jee⁻ tääh[’]
dsa⁻ judiu ba⁻, hi⁺ laa⁻ lä⁻koh[’]
borrego hi⁺ na⁻hëë[’].

⁷ Go⁻nää[’] hnäh[’] go⁻kwa⁻
hnäh[’] juu⁻ la⁻: Ma⁻ya⁻jäh[’]
he⁻jää[’] Dio dsa⁻ lä⁻hih[’] kih[’].

⁸ Ja⁻ mi⁻hlääh[’] hnäh[’] hi⁺
dsaah[’], ja⁻ cheh[’] hnäh[’] dsoo[’]
hmih⁻ høø[’], ja⁻ mi⁻jiih[’] hnäh[’]
dsa⁻ hi⁺ ma⁻na⁻juu[’], ja⁻
hwëëh[’] hnäh[’] jmi⁻lle[’] hliih[’].
La⁻ma⁻hnäh[’] ba⁻ hnäh[’] be⁻
na⁻, he⁻ja⁻ ta⁻ koo[’] hnäh[’]
jñeeh[’] hnäh[’] kih[’] dsa⁻.

⁹ Ta⁻ ka⁻ hnäh[’] ku⁻nøø[’],
kuu⁻tøø[’], ni⁻ koo⁻ ñe⁻nøø[’].

¹⁰ Ni⁻ ta⁻ ka⁻ hnäh[’] sa⁻tuh⁻
kih[’] cha⁻jwë[’], ni⁻ ta⁻ ka⁻ hnäh[’]
jyoh[’] lëë[’] hmiih[’] kyah[’] hnäh[’],
ni⁻ mii⁻ he⁻ heeh[’] hnäh[’], ni⁻
hma⁻hu⁻ ka⁻läh[’]. Jëëh[’] ja⁻
hi⁺ j mee⁻ ta[’], lle⁻ kih[’] hyoyh[’]
he⁻kuyh[’].

¹¹ Wa⁻ ha⁻ cha⁻ha⁻ jee⁻
ga⁻lla⁻nääh[’] hnäh[’], jwii[’]kaah[’]
jwii[’] mäh[’], ja⁻ hnaah[’] hnäh[’]
ja⁻ dsa⁻ hi⁺ llu⁻ dsë⁻ mah⁻

jäh' hnäh' cha'neh' kiyh'
lǟjiih' hwëeh' hnäh' jee' jā.

¹² Wa'rā gātaq̄ hnäh' cha'neh' kih' dsā, jā jmeeh' hnäh' Dio kiyh'.

¹³ Cher'mah' gāheeh' dsā hē mā jmeeh' hnäh' Dio kiyh', jā nājøø̄ cha'neh' jā. Pero cher'mah' sā gāheeyh', sā lǟjmäǟ juu' hē māhlëeh' hnäh' jā.

¹⁴ Cher'mah' sā gāheeyh' hnäh' jee' llānääh' hnäh' hī cher'mah' sā gānuuy' juu' hē kyeh' hnäh', jā hwëeh' hnäh' cha'neh' jā o jee' jwiī jā. Jā hlah' wāhløø̄ hē nābeh̄ mātiih' hnäh'.

¹⁵ Mārā ju'dsoō jwëehn~ hnäh', chāgāmiih̄ wiī jeē dsā kih' jee' jwiī jee' sā heeyh' hnäh' lǟkoh' gā jwiī Sodoma kyaah' Gomorra wa'rā gātē jee' jmee' Dio jwiz~.

Gājäh' Jesú̄s jeē dsā kyaay' chāmiih̄ hē wiī

¹⁶ 'Nuū dā hnäh', jnǟ cheen̄ hnäh' laah' hnäh' lǟkoh' borrego hī gānäǟ jee' kih' jah' häǟ. Hnøø̄ leeh' hnäh' lǟkoh' liih' miih̄, hī jmee' hnäh' hwaq̄ah' lǟkoh' jāā juū.

¹⁷ Leē hnäh'. Jëeh', ngëē dsā hnäh' kih' dsātā. Jmībaā dsā hnäh' neh' gwah' kiyh'.

¹⁸ Kwäat̄ kih' juu' kin̄ ngëē dsā hnäh' kih' dsātā kaaah' mah' kwah' hnäh' ju'dsoō kin̄ cha'nëy' hī lǟjā kāläh' kih' lǟjëē hī sā laā judiu.

¹⁹ Wa'rā gātē jee' ngëē dsā hnäh' kih' dsātā, tākā hnäh' huūdsë̄ hā lǟhlëeh' hnäh' o hā lǟjuu' kwah' hnäh'. Wa'rā gātē jee' hlëeh' hnäh', Dio bākwā juu' hā lǟhlëeh' hnäh'.

²⁰ Jëeh', jā hē hnäh' hēhlëeh' hnäh'. Jmīllē kih' Täǟ jnän̄ bā jā kway' juu' hēhlëeh' hnäh'.

²¹ 'Ngëē dsā øøh' kih' dsātā mah' jngëeh' dsih'. Jābā lǟjā jmeē dsā kih' joō kāläh'. Chih' teē kyaah' cho'jmiī lǟjiih' liyh' jngiyyh' kih'.

²² Lǟjëē dsā jmeē nāhøøh' kyah' hnäh' kwaat̄kin̄. Pero hī kwëeh' dsë̄ lǟjiih' llqā, hī hē bālǟ.

²³ Wa'rā gājmeeh' dsā hnäh', gōnäǟ hnäh' tājyoh' jee' jwiī. Jëeh' mārā ju'dsoō jwëehn~ hnäh', jäh' Hīgālëēngō lā jäǟ sāgā māngëeh' hnäh' lǟkaā jwiī kih' hwā Israel.

²⁴ 'Sā jøøh' gā discípulo lǟkoh' gā tājwoh' kyaay'. Nī moz̄, sā jøøyh' gā lǟkoh' gā dsājuū.

²⁵ Leē bā kih' discípulo jmeē lǟkoō jmeētājwoh' kyaay'. Lǟjākāläh' leē bā kih' moz̄ jmeē lǟkoō jmeē dsājuū. Hī cher'mah' dsājuū cha'neh' gātëeh' dsā Beelzebú, joh' gā sājäyh' kih' hī chaā kiyh'.

Hī kih' jmeen' gah' jnē
(Lc. 12:2-7)

26 'He⁻ lä⁻ja⁻, ta⁺ wa['] gah['] hnäh['] kih⁻ hi⁻ jmeeh⁻ hnäh[']. Jëëh['], sa⁺ cha⁻ ni⁺ miih⁻ he⁻ na⁻jlë⁻, he⁻ sa⁺ lä⁻jnä[']. Hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ na⁻hmää['], lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ lä⁻ñe⁻ dsa⁻.

27 Lä⁻jé⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hnäh['] jee['] na⁻hoo⁻, hlëëh['] hnäh['] jee['] jnä['] wa[']je⁻. Hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jwëëhn⁻ hnäh['] hñaah['], wi['] hnäh['] gy^{uu}h['] hne['] mah['] hlëëh['] hnäh['] ki⁻gaa⁻.

28 Ta⁺ wa['] gah['] hnäh['] kih⁻ dsa⁻ hi⁻ jngiih⁻ jmi⁻ngo[']. Hi⁻ he['] sa⁺ le['] jngiiyh['] jmi⁻lle['] kyah['] hnäh[']. Wa['] gah['] hnäh['] kih⁻ hi⁻ lih⁻ tåqah⁻ hnäh['] cha[']je⁻ lä⁻kye⁻ jmi⁻lle['] kyah['] hnäh['].

29 *Che'* sa⁺ hnëë⁻ dsa⁻ uu⁻ gy^{uu}⁻ tå['] kyaqah['] koo⁻ ñe['] nøø[']? Pero ni⁻ ja⁻ hi⁻ he['] sa[']le['] täh⁻ hwa['] cher'mah['] sa⁻ ga⁻kwa⁻ Tää['] jnän['] jwë['].

30 Lä⁻kye⁻ jñu⁻ lleh['] hnäh['] na⁻he['] ga⁻lä⁻jé⁻ kih⁻ Dio.

31 He⁻ ja⁻ jwahn⁻, ta⁺ wa['] gah['] hnäh[']. Kyee['] ga['] hnäh['] cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh['] ga['] jwëë['] gy^{uu}⁻ tå['].

32 Cher'mah['] hi⁻ ga⁻mi⁻jnää['] hñii['] laay['] kyaqan⁻ cha'në['] dsa⁻, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ mi⁻jnää['] jnih['] cha'në['] Tää['] kyaqan⁻ hi⁻gya['] ya⁻jwi['].

33 Pero cher'mah['] hi⁻ hmä⁻ juu['] he⁻ laay['] kyaqan⁻ cha'në['] dsa⁻, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jmeen['] kiyh['] ka⁻läh['] cha'në['] Tää['] kyaqan⁻ hi⁻gya['] ya⁻jwi['].

Tee' dsa⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesùs
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

34 Ta⁺ wa['] laqah['] hnäh['], ma⁻jan⁻ mah['] jmeen['] hii

' tií' kih['] dsa⁻ jmi⁻gy^{uu}⁻. Sa⁺ ma⁻jan⁻ mah['] hii['] tii[']. Ma⁻jan⁻ mah['] llan['] hnii⁻ ba['].

35 Ma⁻jan⁻ llan['] hnii⁻ mah['] tee['] jooy['] kyaqah['] jmiyy⁻. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] chih⁻më['] kyaqah['] chooy['] hi⁻ ma[']jooy['] kyaqah['] ma[']chooy['].

36 He['] ba['] hi⁻ chaa⁻ koo⁻ cha[']neh⁻, jmeey['] na⁻hääyh['] dsa⁻kyaqayh['].

37 Hi⁻ hnää['] cho[']jmii⁻ lä⁻koh['] ga['] jnä['], sa⁺ høø⁻ kwaat⁻ lee['] dsa⁻ kyaqan⁻. Hi⁻ hnää['] jo⁻ñuu⁻ hñii['] jo⁻miiy['] lä⁻koh['] ga['] jnä['], sa⁺ høø⁻ kwaat⁻ lee['] dsa⁻ kyaqan⁻.

38 Hi⁻ sa⁺ jää⁻ cru['] kyaq['] mah['] jmeey['] ko⁻jøh['] kyaqah['] jnä['], sa⁺ kwa⁻ kin⁻ lee['] dsa⁻ kyaqan⁻.

39 Hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jee['] lä⁻chaa⁻ llu['], hi⁻ he['] juu['] ba[']. Pero hi⁻ kwaat⁻ hñii['] juu['] kwaat⁻ kin⁻, hi⁻ he['] ba['] lää['].

*Hyoh⁻ dsa⁻ kyaq['] Dio jñee[']
(Mr. 9:41)*

40 Hi⁻ heeh⁻ hnäh['], jnä['] ba['] he['] ma⁻heeyh⁻. Hi⁻ hi⁻ heeh⁻ jnä['], ma⁻heeyh⁻ hi⁻ ga⁻chee['] jnä['] ba['] ja['].

41 Hi⁻ heeh⁻ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu['] kih⁻ Dio, kih⁻ he['] na⁻hñaa⁻y kih⁻ Dio, hyoh⁻ lä⁻koo⁻ te['] he⁻ hyoh⁻ hi⁻ngëë⁻ juu['] ja[']. Hi⁻ heeh⁻ ja⁻ hi⁻ llu['], kih⁻ he⁻ laay['] dsa⁻ llu['], hyoh⁻ lä⁻koo⁻ te['] he⁻ hyoh⁻ hi⁻ llu['] he['].

42 Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻kwëëh⁻ koo⁻ vas jmi⁻dsë⁻gyuh['] ja⁻ hi⁻ pih['] la⁻, kih⁻ he⁻ laay['] discípulo kyaqan⁻,

ma⁻ra⁺ ju[']dsoo['] jwëëhn~ hnäh~, hyoyh⁺ ba['] jñeey'.

11

*Ga⁺chee[']Jwaa⁺dsa⁻kyaa^y
mah[']na[']ngiiy[']juu[']kih[']Jesús
(Lc. 7:18-35)*

1 Ma⁻ngëe['] ma⁻jmee['] Jesús mada⁻ lä⁻la⁻ kya^a
jnääh ^{',} ya⁺hëëy['] ngooy['] na⁺hlëëyh['] dsa⁻, hi⁻na[']kway⁻
juu['] lä⁻kaa⁻ jee['] jwii['] kih['] dsa⁻goo[~] jnääh^{!'}.

2 Jwaa⁺ hi⁻ ma['] choo⁻
jmiⁱⁱ⁻ ma['] hää['] neh[~]ñe[']. Ma[']
ga⁻nuuy['] lä⁻jë⁻ he⁻ ma['] jmee[']
Cristo, ga⁺cheey['] uu['] discípulo
kyaa^y[:],

3 mah['] na[']ngiiy['] juu['] kih[']
Jesús:

—¿Che['] hne⁻ he['] hi⁻ nøø[']
juu[']jä⁺ o che[']jää['] jnääh[']jñah[?]

4 Mah['] ga⁺jeeh['] Jesús juu[']
kiyh['], ga⁺siiyh[:]:

—Go⁻nää['] hnäh ^{',} mah[']
go⁻jmeeh['] juu['] kih['] Jwaa⁺
lä⁻jë⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh['] hi⁻
lä⁻jë⁻ he⁻ jeeh['] hnäh['] la⁻.

5 Hi⁻ tuú['] ma⁻jëëy['] ba['],
hi⁻ jluuh['] ma⁻ga⁻nääy[']
ba['], ma⁻laa['] ba['] hi⁻ ma[']
dsaah['] dsoo['] hmih['] høø['],
hi⁻ gwii['] ma⁻nuuy['] ba['], hi⁻
ma⁻juu['] ma⁻lä⁻jiiyh['] ba['], hi⁻
hi⁻ tå⁻ñee['] ma⁻nuu['] bih[']
ju[']hmëe['].

6 Llu['] la['] kih['] hi⁻ sa⁻ jmee[']
to['] dsé['] kwäat['] kin['] —ga⁺jäh[']
Jesús siiyh[~].

7 Lä⁻koo['] ma['] ga⁻nää[']
discípulo kya^a['] Jwaa⁺, ga⁻løø[']
Jesús hlëëyh['] dsa⁻ kih['] Jwaa⁺
mah['] lä⁻dsooh['] dsëy['] ha⁻ lä⁻
ma[']laay^{'. Ga⁺jäyh[']:}

—¿Ha⁻ lä⁻ laa['] hi⁻ na[']nääh[']
hnäh['] na[']jëëh['] hnäh['] jee[']
oo['] hwa['] kii[']? ¿Che['] ma[']
laay['] lä⁻koh['] hma⁻tah⁻ he⁻
gwa⁻gya^a['] lle[']?

8 ¿Cher'mah['] sa⁻ laay['] lä⁻ja⁻
hi⁻ na[']jëëh['] hnäh['], ha⁻ ba[']
lä⁻laay['] ja[']? ¿Che['] ma['] laay[']
ja^a['] dsa⁻ñuuuh['] hi⁻ ma['] këh[']
hmiih['] llu[']? Né['] ba['] jne['],
lä⁻jëë['] hi⁻ këh['] hmiih['] llu['],
hi⁻ he['] tå⁻äh['] cha[']neh['] kih['] rey
ba['].

9 He⁻ja⁻, ¿hee⁻ ba['] laa['] hi⁻
na[']jëëh['] hnäh[']? ¿Che['] laay[']
ja^a['] hi⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio[?]
Jnä['] jwëëhn~ hnäh['] laay['] ba['].
Hi⁻ ma⁻ra⁺ he⁻ laay['] jøøh['] ga[']
lä⁻koh['] ga[']jñah['] hi⁻ ma[']ngëe[']
juu['] kih['] Dio[?]

10 Jëëh['], Jwaa⁺ he['] hi⁻
na⁻sii['] kih['] lä⁻la⁻:
Cheen['] ja^a['] hi⁻ dsa⁻kwa⁺ juu[']
kin['].

Hi⁻ he['] dsoo['] ta⁻ cha[']nëh[']
mah['] mi⁻lluy['] jwë[']
kyah['].

11 'Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo['] jwëëhn~
hnäh[']. Jee['] kih['] lä⁻jëë['] hi⁻
ga⁻lä⁻chaa['] kih['] dsa⁻më['], sa⁻
chaa['] hi⁻ jøøh['] ga['] lä⁻koh['] ga[']
Jwaa⁺ hi⁻ ma['] choo⁻ jmiⁱⁱ⁻.
Pero hi⁻ laa['] mäh['] ga['] kih[']
gyuuuh['] ya⁺jwii['], hi⁻ he['] jøøh[']
ga['] lä⁻koh['] ga[']Jwaa⁺.

12 Lä⁻koo['] ma['] ja['] Jwaa⁺ hi⁻
ma['] choo⁻ jmiⁱⁱ⁻, lä⁻jiih['] na['],
he⁻wii['] ba['] dsa⁻taq[']hsa⁻ jee[']
jmee['] Dio hih[']. Dsa⁻ hää[']
kway['] be['] dsa⁻taqayh['] jee['] ja['].

13 Jëëh['], lä⁻jëë['] hi⁻ ga⁻ngëe[']
juu['] kih['] Dio hi⁻ ma['] chaa[']
llo[']joo^{',} kwee⁻ ba['] la['] juu[']

kiyh' he- ga-kway', hi- lä-ja- ley ka-läh' lä-jiih' kih' Jwaa'.

¹⁴ Cher'mah' chaa- hi- hnøø' heeh' juu' la-, Jwaa' he- laay' Elia hi- nøø' juu' jä'.

¹⁵ Hi- hnøø' heeh' juu' la-, wa' heeyh'.

¹⁶ Jwëehn~ hnäh' ha- lä- koh' laa' dsa- hi- chaa- na'. Chäayh- miih- lä-koh' chih- hi- tääh' je'hmooh' hi- ti-choo- juu' kyaah' dsa- kyaayh'.

¹⁷ Jäyh': "Ma-juu' jnääh' su- he- jmee- jee- hoh' hnäh' kyaah' luu' hma-ta- pero sa- ga-hiih' hnäh' ma' jmeeh' hnäh' ja'. Ma-hä- jnääh' su- he- ti-meeh- dsë', ni- lä-ja- sa- ma-hoooh' hnäh'", jäh' chih- he- siyh' dsa- kyaayh'.

¹⁸ Lä-ja- ka-läh' jmee- dsa- hi- chaa- na'. Jëeh', ja' Jwaa' hi- ga-kuh- ga-hih' miih- go-te' mah' ma' jäh' dsa- kiyh': "Kyey- jmi- lle' hlüh'."

¹⁹ Lä-ja- ka-läh', ja' Hi- ga-lëe-ngo' la- hi- kuh-hih' na'tee' kih' mah' jäh' dsa- kiyh': "Jlaa' ngëe', mah' llaheeyh'. Jwah' kyaah' lä-jee- hi- koo' ku'sih', laay' ome' kyaah' dsa- hi- sa- tooh- ta", jäh' dsa- hi- chaa- na'. Pero kyaah' he- jmee- Dio, lii~ llu' ba' huu'dsë- kiyh'.

Jëe' wii- lä-jëe- hi- chaaah-
(Lc. 10:13-15)

²⁰ Ja- ga' ga-løø' Jesùs juuh' kih' dsa- hi- ma' tääh' lä-koo' lä-koo' jwii- juuh' jee' ga-jmeeey' cha-miih' he- juuh-gaa-. Ni- lä-ja-, sa-

ga-jeeyh- kyaah' Dio. He-ja- ga-jäyh- siyh':

²¹ -jPeer- jwii- hnäh' dsa- hi- tääh' jwii- Corazín! jPeer- jwii- hnäh' dsa- hi- tääh' jwii- Betsaida! Wa'ra- jäh' kih' ma- jee- dsa- hi- tääh' Tiro kyaah' jwii- Sidón ha- lä- la- he- juh-gaa- he- ma- jmeen' jee' kyah' hnäh', ma- lih' sa- ga-jeeyh- kyaah' Dio, ma' këy- hmiih- jwä- hi- ma' suy' hñiiy' tu'jwa-, jmeey- lii- he- ti- mееh- dsëy'.

²² He-ja- jwëehn~ hnäh', wa'ra- ga-të' jmi- jee' le' jwiz~, cha- ga'miih- wi- jeeh' hnäh' lä-koh' ga' dsa- hi- chaa- Tiro kyaah' Sidón.

²³ Hnäh' hi- chaa- Caper-naum, jmeeh- hnäh' huu'dsë- he- tëeh' hnäh' gyuuah'. Pero ñiih' ga' kih' cha-je- go'nääh' hnäh'. Jëeh', wa'ra- jäh' kih' jwii- Sodoma ga- jmeen' he- juh-gaa- he- ma- jmeen' jee' kyah' hnäh', lä- ma-hla- ja- ba' lä- jiih' na'.

²⁴ He-ja- jwëehn~ hnäh', wa'ra- ga-të' jee' le' jwiz~, cha- ga'miih- wi- jeeh' hnäh' lä-koh' ga' he- jee' hi- ma' tääh' Sodoma.

Ga-jäh' Jesùs he- sa- hii- hma-yu- kiyh'
(Lc. 10:21-22)

²⁵ Hor- ja- ga-jäh' Jesùs siyh' Dio:

-Kwan- ti'hmaah' kyah' Tää' kyaan-, hne- laah' Dsa-jøøh' kih' gyuuah' hwa', jëeh' ga-hmäh' lä-jëe' juu' la- kih' hi- kyuuah' hi- kih' hi- ngëe'. Mah' ga-mi-jnääh' juu'

kyah' kih' hi' lqa' lä' koh' jaā' chih' mäh'.

²⁶ Jēēh', ga'tih' ba' hoh' jmeeh' lä' ja', Tää'.

²⁷ 'Ga'lä' jē' go'te~ ba' ga'tooth' Tää' kyaan' goon'. Ni' jaā' sa' kyuū' Joo' Dio, ma'la' Tää' ba' kyuū' jnä'. Ni' sa' chaā' hi' kyuū' Tää'. Ma'la' jnä' hi' lqa' Jooy' ba' kyuū' jnih', hi' lä' ja' lä'kyuū' dsa' hi' hnoon' mi'jnään' kih'.

²⁸ 'Lä'jēē' hnäh' hi' ma'hwaa' kih' lä'jē' he' dsa'ngëe' hnäh', ya'nää' hnäh' kyaah' jnä' mah' jmeen'teeh' hoh' hnäh'.

²⁹ Wa' kyen' ko'jøh' hma'yu~ kin' mah' mi'tee' hnäh' kin'. Jēēh', hwaa' ba' jnä', mah'jøh' dsen' ka'läh'. Lä'ja' mo'so' kah' ga' hnäh' hu'dsë' ha' lä' le' kyah' hnäh'.

³⁰ Jēēh' sa' hii' hma'yu~ kin', ni' sa' jwëeh' mada' he' jmeen' kyah' hnäh'.

12

Ga'hleëh' Jesús ha' lä' la' jmi' he' tee'hsa' dsë'

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Koo' jmi' he' tee'hsa' dsë', ga'ngëe' Jesús jee' ma'na'jnää' chaah' trigo mah' ja' ga'lä'kyah' jnääh' discípulo kyaay'. He'ja' ga'löö' jnääh' hnä' jnääh' miih' sa'gwah' trigo mah'ga'kih' jnääh'.

² Ma' ga'jëe' dsa' fariseo lä'koo' ma' jmeen' jnääh', ga'jäyh':

-Jëe' da' ha' lä' jmee' discípulo kyaah' he' sa' ga'tee' jne' jmeen' jmi' he' tee'hsa' dsë' -ga'jäyh' siyyh' Jesús.

³ Mah' ga'jäyh' Jesús siyyh':

-¿Che' sa' ma'heh' hnäh' lä'koo' ga'jmee' David koo' hä', lä' ma' ja' kyooyh' kyaah' hi' ma'ga'nää' kyaayh'?

⁴ Ga'hey' neh' gwah' mah' ga'kuyh' he'ñiih' he'ma'na'jøø' he' sa' lle' kih' ma' kuyh' hi' ga'kwëeyh' dsa' hi' ga'nää' kyaayh'. Jēēh', ma'la'jmi'dsa'ba'ma'na'ngë' jwë' kuyh' he'ñiih' ja'.

⁵ ¿Che' sa' ma'heh' hnäh' lä'koo' lle' në'ley kih' Moisé? Jmi' he' tee'hsa' dsë' ga'jmee' ba' jmi'dsa' ta' neh' gwah', pero sa' ma'la' dso'kye' he' ma' jmeey' lä'ja'.

⁶ Jwëehn' hnäh', jee' la' cheh' jaā' hi' kyee' ga' lä'koh' ga'gwah' ja'.

⁷ Sa' ñeh' hnäh' lä'koo' hnøø' jäh' juu' la': "Hnoon' wa'lä'ñih' hoh' hnäh' ba', sa' hnoon' he' jëeh' hnäh' jah' në' na'hyoo'." Wa'ra' jäh' kih' ma'lä'ngëeh' hnäh' juu' na', sa' ma' bäh' hnäh' dsoo', hi' sa' cha' he' ma'jmeen' ni' miih'.

⁸ He' lä'ja', Hi'ga'lëë'ngo' la' ba' na'ngë' jwë' jmeey' hih', hee' na' he' ga'tee' jmeen' dsa' jmi' he' tee'hsa' dsë'.

Ga'mi'hlää' Jesús jaā' dsa'

jmií' he- teeh- dsa- dsé'
(*Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11*)

⁹ Ya- hëë- Jesús jee' ja-, ngooy' mah' ga-hey' neh- gwah- mäh- kih' dsa- judiu.

¹⁰ Gee' ja- ma' hää- ja- dsa- ñuuuh- hi- ma- lä- kii- koo- ma- goo-. Mah' ga- ngii' dsa- fariseo juu' kih' Jesús:

-¿Che' na- ngë' jne' jwë' mi- hlää- jne' ja- hi- dsaah' jmií' he- teeh- dsa- dsé'? -ga- jäh- siiyh- Jesús.

He- ma' hnooyh- ha- lä- jee' ma' hnëey' ba' ja- .

¹¹ Mah' ga- jäh' Jesús siiyh-:

-Cher'mah' ja- hnäh' cheh' ja- borrego kih' mah' täyh' koo- cha'sii- jmií' he- teeh- dsa- dsé', ¿che' sa- dsoo' hi- he' mah' dsa- lleey-?

¹² ¿Joh' ga' sa- kyee' ja- dsa- lä- koh' ga' ja- borrego? Kih' he- ja-, na- ngë' jne' jwë' jmeen' he- llu', jmií' he- teeh- dsa- dsé- -ga- jäh- siiyh- .

¹³ Ja- ga' ga- siiyh- dsa- dsaah' he- :

-Niih` da' ma- gooh- .

Mah' ga- niiyh' ma- gooy-. Lä- chah' ja-, ga- jä- llu' go- te- lä- koo- ma' la' jyoh' ma- gooy- .

¹⁴ Ma' ga- hwëë- dsa- fariseo he' ga- nää', ga- taayh' juu' kwee' ha- lä- jee' ma' jngëeyh' Jesús.

Ga- lä- te- koo- juu' he-
ga- kwa' Isaáa llo'joo'

¹⁵ Ga- lä- liih- Jesús he- huuh- dsé- ma' jmeey- dsa- he', he- ja- ngooy' ta- jee' jyoh' ba'. Peer' jwëë- dsa- ga- lla- lle- kaah' kiyh'. Hi-

ma' mi- hlääy' ga- lä- jee- dsa- dsaah' .

¹⁶ He- ja- ga- siiyh- lä- jee- hi- ga- hlää- he- :

-Ta- kooh' hnäh' juu' kyaah' ni- ja- .

¹⁷ Lä- ja- ga- la- mah' lä- te- juu' he- ga- kwa' Isaáa hi- ga- ngëë- juu' kih' Dio, lä- ma' ga- jäh- :

¹⁸ Hii- la- hi- ga- hñaa- jmee- ta' kin- .

Hii- la- hi- hnaan- hi- chaa- llu' kyaah' .

Jmeen' ja- jmi- lle- kin- né- kiyh' .

Mah' kway' ju'dsoo' lä- kaa- lä- jah' jmi- gyuu- .

¹⁹ Sa- ti'chooy' juu' kyaah' ni- ja- , sa- ta'hooyh', ni- sa- hlëeyh' ki- gaa- cha' jwë- juuuh- .

²⁰ Jmeey' jöh- dsé- kyaah' dsa- hi- laa- lä- koo- hma- tah- he- ngoo- dsa- jöö- ,

hi- lä- ja- kyaah' dsa- hi- laa- lä- koo- wa'je- he- ma- ngoo- dsa- uu- .

Lä- ja- jmeey' lä- jiih' lloo- jmií' lä- jnä- he- llu' jmäh' ba' ma- lih- .

²¹ Mah' lä- jee- dsa- hi- täh- lä- kaa- hwa', ka- o- jöh- dsé- kiyh' .

Ga- jäh- dsa- , ma' kye- Jesús
jmi- lle- hlüh'

(*Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23;*
12:10)

²² Ja- ga' na- jää- dsa- cha' në- Jesús ja- dsa- ñuuuh- hi- ma' kye- jmi- lle- hlüh- . Ma' laay' ja- hi- tæuh- hi- ma' kaa- ka- läh- . Ga- mi- hlää-

Jesús dsa⁻ he[.] Lä⁺chah['] ja⁻ ga^{løy⁺} jëey[~] hi[~] ga^{løy⁺} hlëeyh[.]

²³ Ga^{lääjëe[~]} ba['] dsa⁻ ga^{lää}dsaq[~] dsë[.] Mah['] ma['] ngiyy[~] juu['] kih['] dsa⁻kyayh[:]

—¿Che['] sa⁺ lq^{a⁺} sa[']jü[~] kih['] David dsa⁻ na[?] —ma['] jäh[.]

²⁴Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ fariseo he⁻ ma['] jmääy[~] jøøh['] Jesús, ga[']jäh[:]

—Dsa⁻ na⁻ hwëë[~] jmi⁻lle['] hlïih['] kyaah['] be['] kih['] Beelzebú, dsa⁻jøøh['] kyaah['] lä⁺jëe[~] jmi⁻lle['] hlïih['].

²⁵ Ma['] kyuuuh[~] ba['] Jesús he⁻ huu[']dsë⁻ ma['] jmeey[~] dsa⁻ he[,] mah['] ga[']jäh[~] siiyh[:]

—Dsa⁻ hi⁻ tääh['] koo⁻ hwa[,] cher'mah[']teey[~] kyaah[']he[']ba['] dsa⁻kyayh[,] he⁻ mi⁻llaay⁻ hñiiy[']ba[']ja⁻. Lä⁺ja⁻ ka⁻läh['] koo⁻ jwii[~] juu['] o hi⁻ tääh['] koo⁻ cha'neh[,] cher'mah[']te⁻jëey^{~,} sa⁺gwëëy[.]

²⁶ Lä⁺ja⁻ ka⁻läh['] kih[']Tana[,] cher'mah[']hwëëy[~] he[']ba['] hi⁻sa⁻llu^{~,} he⁻ jmeey[~] hnii⁻ kih['] hñiiy[']ba[']ja⁻. He⁻ja⁻, ¿ha⁻ lä⁺ja⁻ mi⁻heey[~] kyaah['] ta[']kiyh[?]

²⁷ Wa'ra⁻ jäh['] kih['] jnä['] hwëëen['] jmi⁻lle['] hlïih['] kyaah['] be['] kih['] juu['] hi⁻sa⁻llu^{~,} ¿ha⁻ba['] kih['] dsa⁻kyayh['] hnäh[,] hi⁻ba['] kih['] be['] hwëëy[~] hi⁻sa⁻llu[?] He[']ba['] dsa⁻kyayh['] hnäh^{na}[,] mi⁻jnääy[~] he⁻na⁻hee⁻ huu[']dsë⁻kyah[']hnäh[.]

²⁸ Pero cher'mah['] jnä['] hwëëen['] hi⁻sa⁻llu[~] kyaah['] be['] kih['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio, he⁻ja⁻ jmeey[~] lii[~] he⁻ma⁻ngoo[~] jmeey[~]

Dio hih⁺ jee['] kyah['] hnäh['] ba['] ja⁻.

²⁹ ¿Ha⁻ lä⁺ le['] dsa⁻he['] ja⁻ dsa⁻cha'neh[~] kih['] ja⁻ dsa⁻hi⁻ bee^{~,} mah['] hi['] he⁻ cha⁻kiyh[']cher'mah[']sa⁻ga⁻hñuuy['] to⁻në[?] Jmee[~] bii[~] hñuuy[,] ja⁻ga[']le[']hwëëy[~]lä⁺jë[~]he⁻lla⁻dsëy[.]

³⁰ Hi⁻sa⁺ jwah['] kyaah['] jnä['], he⁻hneey[~] kyaah['] jnä['] ba['] ja⁻. Hi⁻sa⁺ jmee[~] ko⁻jøh['] kyaah['] jnä['] mah['] teehn['] dsa⁻, he⁻ jmeey[~] dsa⁻lä⁻øø['] dsa⁻kin⁻ba[']ja⁻.

³¹ He⁻ja⁻ jwëëhn[~] hnäh[,] jmee[~]ba['] Dio jøh⁻ dsë[~] kih['] lä⁺jë[~] dso'kye⁻ he⁻ jmee[~] dsa⁻. Hi⁻ jmeey[~] jøh⁻ dsëy['] kih['] lä⁺jë[~] juu['] wii[~] he⁻hlëeh[~] dsa⁻. Pero cher'mah[']ga⁻hlëeh[~] dsa⁻ wii[~] kih['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio, sa⁺ jmeey[~] jøh⁻ dsëy[.]

³² Jmee[~]ba['] Dio jøh⁻ dsë[~] kih['] hi⁻hlëeh[~] wii[~] kih['] Hi⁻ga⁻lëë[~]ngo[~]la⁻. Pero hi⁻hlëeh[~]wii[~] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii^{~,} mo⁻so⁻ jmeey[~] jøh⁻ dsëy[']kiyh[,] ni⁻jmi⁻gyuu[~]la⁻, ni⁻jmi⁻gyuu[~]he⁻na⁻ga[']jä[~].

*Mii[']kih[']jmee[~]lii[~]ha⁻lä⁺la[']chaah[']hma⁻
(Lc. 6:43-45)*

³³ 'Cher'mah[']ga⁻jñee[~]jne['] koo⁻chaah[']hma⁻llu^{~,} kwa[']mii[']he⁻llu^{~,} Hi⁻cher'mah[']ga⁻jñee[~]jne['] koo⁻chaah[']hma⁻hlïih['], kwa[']mii[']he⁻hlïih[']. Mii[']kih[']jmee[~]lii[~]ha⁻lä⁺la[']chaah[']hma⁻.

³⁴ Ma⁻ra⁻hi⁻he[']joo[']siih[,] miih⁻lqah[']hnäh[.] ¿Ha⁻lä⁺le[']hlëeh[~]hnäh[']juu[']llu[~]mah[']

hléëh' ba' hnäh'? Jëëh', he' na' mah' neh' tuh' dsé' dsa', he' ja' ba' hléëh'.

³⁵ Dsa' lluu' hléëh' he' llu' he' na' mah' neh' tuh' dsé'. Dsa' hi' hléëh', hléëh' he' hlíih' he' na' mah' neh' tuh' dsé'.

³⁶ He' ja' jwëëhn~ hnäh', wa'ra' ga'té' jee' jmee' Dio jwiz~, ngiiyh' kwäat' kih' dsa' kih' lä' jé' juu' he' sa' jmää' ta' he' hléëh' ta'ko' jiih' tääyh' jmi' gyuu' la'.

³⁷ Kyäah' ja' ba' juu' he' hléëh', ya'hëëh' lluu' o ya'hëëh' kyäah' dso'jwii'.

Dsa' hñaa' dsé' ma' hnøøy' jmee' Jesús koo' he' juh' gaa'
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸ Ja'ga' ga'jäh' ko'llaq' ta'jwoh' kyäa' ley kyäah' dsa' fariseo ga'siiyh' Jesús:

—Ta'jwoh', hnøø' jnääh' jëë' jnääh' jmeeh' koo' he' juh' gaa'.

³⁹ He' ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

—He' ba' che' hléëh' hnäh' dsa' hi' chaa' na', sa' mi'teh' hnäh' kih' Dio mah' ngiih' hnäh' jmeen' koo' he' juh' gaa'. He' juh' gaa' lä'koh' ga'la' kih' Joná hi' ga'ngëë' juu' kih' Dio, ma'la' he' ja' ba' heehn' hnäh'.

⁴⁰ Jëëh', ja'ba' lä'koo' ga'jä' Joná hnë' jmii' hnë' hwë' neh' tuh' hmoooh' jøøh' he', lä'ja' ka'läh' Hi'ga'lëë'ngo' la' jä' hnë' jmii' hnë' hwë' na'haq' neh' hwa'.

⁴¹ Wa'ra' ga'té' jee' jmee' Dio jwiz' kyah' hnäh' hi'

tääh' na', ma'ja' noo' dsa' Nínive jee' tääyh' mah' bääyh' hnäh' dsoo'. Jëëh', ga'jeeyh' kyäah' Dio ma' ga'nuuy' juu' he' na'kwa' Joná hi' jee' kyah' hnäh' la', chaa' ja'a' hi' jøøh' ga'lä'koh' ga' Joná.

⁴² Lä'ja' ka'läh', wa'ra' ga'té' jee' jmee' Dio jwiz' kyah' hnäh' hi' tääh' na', jmii' ja' dsa'më' hi' ma' jmee' hih' hwa' ta' kye', nooy' jee' gyay' mah' bääyh' hnäh' dsoo'. Jëëh', dsa'më' he' ja' jwëë' jwëerte mah' ma' nuuy' ha' lä' la' he' ma' kyäuh' Salomón, hi' jee' kyah' hnäh' la', chaa' ja'a' hi' jøøh' ga' lä'koh' ga' Salomón.

Jaa'jmi' lle' hlíih' ga'llaayh'
jee' ma'gyay'
(Lc. 11:24-26)

⁴³ 'Wa'ra' ya'hëë' ja'a' jmi' lle' hlíih' kih' ja'a' dsa', dsooy' lä'käa' jee' la' hwa' kii' dsa'hnøøyh' ha' jee' teeyh' dséy' mah' sa' jnøøyh'.

⁴⁴ Ja'ga' jmeey' huu'dsé': "Naahn' cha'neh' kin' jee' ya'hëëen'." Hi' wa'ra' ga'llaayh' jee' ja', sa' chaa' ni' ja'a', na'hyah' hi' na'líi' llu'.

⁴⁵ Ja'ga' dsooy' dsa'hnääyh' jñah' ga' gyee' jmi' lle' hlíih' hi' hléëh' ga'lä'koh' ga' hñiiy' mah' dsa'täayh' ko'jøh' jee' ja'. Hlíih' ga'le' kih' dsa' he' lä'koh' ga' he' ma' laay' jää'. Lä'ja' le' ka'läh' kih' dsa' hi' hléëh' hi' tääh' na'.

Øøh' Jesús kyäah' chooy'
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Cheh' ga' Jesús kway⁺ juu' kih' dsa⁻ he[,] ma' ga⁻lloo⁻ chooy⁻ kyaah['] øøyh^{',} ma' hnøøy['] ma' hlëeyh['] kyaah['] Jesús. Pero ka'hne⁻ ba' ga⁻jøøy['].

⁴⁷ Jaa⁻ hi⁻ ma' cheh' jee' ja⁻, na'jmeeyh['] juu' kih' Jesús:

—Hii⁻ maa` kyaah['] kyaah['] øøh['] tæäh['] ka'hne⁻, hnøøy['] llay['] juu' kyaah['] hne⁻.

⁴⁸ Mah['] ga⁻jeeyh⁻ kih['] hi⁻ ga⁻jmeeh['] juu' he[:]

—¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ laa⁻ maa` kyaan⁻? ¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ laa⁻ øøhn[']?

⁴⁹ Mah['] ga⁻jmeey['] lii⁻ kyaah['] gooy⁻ jee['] ma' tæäh['] discípulo kyaay['] mah['] ga⁻jäyh[:]

—Hi⁻ la⁻ ba' he['] maa` kyaan⁻, hi⁻ la⁻ ba' he['] øøhn['].

⁵⁰ Jëeh['], lä⁻jëe⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsë['] Tää['] kyaan⁻ hi⁻ gya['] gyuuuh^{',} hi⁻ he['] ba' dsa⁻më['] øøhn^{',} dsa⁻ñuuuh['] øøhn^{',} hi⁻ maa` kyaan⁻.

13

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la['] kih['] dsa⁻hi⁻jñee[~] mi[']ju⁻

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Jmii['] ja⁻ ya⁻hëe['] Jesús cha'neh⁻, ngooy['] na'gyay['] cha'hoor' jmi[']juuh⁻.

² Peer⁻ jwëe['] dsa⁻ ga⁻kuh['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] kiyh^{',} he⁻ja⁻ ga⁻hey['] neh⁻ na'moo['] mah['] ga⁻gyay['] jee['] ja⁻, hi⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ga⁻tæah['] jee['] dsoo['].

³ He⁻ja⁻ ga⁻løøy['] hlëeyh['] dsa⁻ cha⁻miih⁻ nëe['] juu' na⁻hmää[']. Ga⁻jäyh[:]

—Jaa⁻ dsa⁻ ngoo['] ga⁻jñee['] mi[']ju⁻.

⁴ Gee['] ngooy['] jñeeey[~] mi[']ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁻ miih⁻ cha⁻jwë['], he⁻ja⁻ ya⁻nää['] ta['] ga⁻kuh⁻.

⁵ Jyoh['] ka⁻läh['] mi[']ju⁻ ga⁻saa⁻ në['] kuu['] jee['] sa⁻ cha⁻cha⁻miih⁻ gwaah[']. He⁻ja⁻ chah['] ba' ga⁻hya⁻, jëeh['], sa⁻ma' nøø['] cha⁻miih⁻ gwaah['].

⁶ Pero ma' ga⁻hëh['] hyoo⁻ ga⁻koo[']. Jëeh['], miih⁻ba'jmoo['] ma' cha⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻kii['] chaah['].

⁷ Hi⁻ jyoh['] ka⁻läh['] mi[']ju⁻ ga⁻saa⁻ jee['] chaah['] too[']. Ga⁻kwa⁻ ga⁻chaah['] too['] ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻uu⁻ chaah['] kih['] jee['] na'too['].

⁸ Hi⁻ jyoh['] mi[']ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁻ jee['] la['] hwa['] jmah[']. He⁻ja⁻ ba' ga⁻hiif['], ga⁻kwa['] cha⁻miih⁻ mii[']. Cha⁻he⁻ga⁻kwa['] hña⁻loo['] mii['] lä⁻koo⁻ chaah['], cha⁻he⁻ga⁻kwa['] to⁻lo⁻gya['] dsë['] gya['] mii['] hi⁻ jyoh['] ga⁻kwa['] gyii[']gya['] mii['].

⁹ Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu' la⁻, wa['] heeyh⁻ —ga⁻jäh['] Jesús siyyh⁻.

—Ga⁻jäh['] Jesús he⁻ kih['] ja⁻ ga⁻kway['] juu' na⁻hmää[']

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Ma⁻ngëe['] ma⁻hlëeyh['] lä⁻ja⁻, ja⁻ga⁻ga⁻ya⁻jäh['] jnääh['] koo['] kiyh['] mah['] ga⁻chiih['] jnääh[']:

—¿He⁻la['] hlëeh['] dsa⁻, kyaah['] juu' na⁻hmää['] jmah[']?

¹¹ Mah['] ga⁻jeeh['] Jesús juu' kyaaq['] jnääh[']:

—Hnääh['] ba' na⁻ngëh['] jwë['] lä⁻ngëeh['] hnääh['] ha⁻ lä⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih['] kih^{',} he⁻ma'

na⁻hmää['] jää[']. Pero kih['] hi⁻ jñah^{',} sa⁻ cha⁻ jwë['] cha⁻ lä⁻ngëey^{'.}

12 Lä⁻jéé['] hi⁻ ngëe['] miih[,]
hi⁻ he['] hyoh['] huu[']dsë⁻ llu[']
mah['] lä⁻ngëey['] cha⁻ga'miih⁻.
Pero hi⁻ jmee['] ngëe['], lä⁻kye[']
he⁻ ja⁻llaa⁻ba['].

13 He⁻ja⁻ba[']na⁻he⁻hlëeh[']
jnih['] kyaah[']juu[']na⁻hmää<sup>'.
Jëeh['] jnä[']ba[']mi[']nëy['] mah[']sa⁻
jëey<sup>'. Lle[']ba[']to⁻gway^{',} pero
sa⁻nuuy⁻ni⁻lä⁻ja⁻sa⁻ngëey^{'.}</sup></sup>

14 Heh['] lä⁻ja⁻, lä⁻koo⁻
dsa⁻ngëe[']dsa⁻na⁻, dsa⁻lä⁻te[']
lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Isaía hi⁻
ga⁻ngëe[']juu[']kih[']Dio:

Lä⁻nuuh[']ba[']kiyh[']pero sa⁻
lä⁻ngëey^{'.}

Ma⁻ke⁻he⁻ga[']jëey^{',}sa⁻nä⁻
mi[']nëy^{'.}

15 Jëeh['], hweh⁻tuh⁻dsë[']dsa⁻
hi⁻chaq⁻na['].

Ma⁻jlë['] mi[']nëy^{',} ma⁻jnë[']
to⁻gway^{'.}

Mah['] lä⁻ja⁻mo⁻so⁻ jëey^{',}
mo⁻so⁻ nuuy^{',} ni⁻
mo⁻so⁻lä⁻ngëey^{'.}

Kih['] he⁻ja⁻, sa⁻dsa⁻jeeyh[']
kyaqah['] jnä['] mah[']lää[']
jnih^{',}ga⁻jäh[']Dio.

16 'Peer⁻llu[']la[']kyah[']hnäh^{',}
jëeh['] jnä[']ba[']mi[']nëh['] hnäh^{',}
hi⁻nuuh⁻ba[']hnäh^{'.}

17 Ma⁻ra⁻ju[']dsoo['] jwëehn⁻
hnäh^{',} jwëe[']dsa⁻hi⁻ga⁻ngëe[']
juu[']kih[']Dio, hi⁻ jwëe[']ga[']
dsa⁻hi⁻llu[']ma[']hnøøy[']ma[']
jëey[']he⁻jëeh[']hnäh[']pero sa⁻
ga⁻jeey<sup>'. Hi[']ma[']hnøøy[']ma[']
nuuy[']he⁻nuuh⁻hnäh[']pero
sa⁻ga⁻nuuy^{'.}</sup>

Ga⁻jmeeh['] Jesúsjuu[']he⁻
hnøø[']jäh[']juu[']na⁻hmää[']kih[']
hi⁻na[']jñee[']mi[']ju⁻

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

18 'Nuu[']da[']hnäh[']ha⁻lä⁻
hnøø[']jäh[']juu[']na⁻hmää[']
lä⁻koo⁻la[']kih[']hi⁻na[']jñee[']mi[']ju⁻.

19 Wa[']ra⁻ga⁻nuu[']ja⁻
dsa⁻juu[']kih[']Dio mah[']
sa⁻lä⁻ngëey^{',}ma[']ja⁻gwa[']
hi⁻hlëeh[']jñuuh[']juu[']he⁻
ma⁻na⁻jnäa[']neh[']tuh⁻dsëy<sup>'.
Hi⁻he[']laa⁻lä⁻koo⁻mi[']ju⁻he⁻
ga⁻saa[']cha⁻jwë^{'.}</sup>

20 Heh[']mi[']ju⁻he⁻ga⁻saa[']
në[']kuu[']jee[']sa⁻cha⁻
cha⁻miih[']gwaah^{',}lä⁻ja⁻laa⁻
dsa⁻hi⁻nuu⁻juu[']kih[']Dio,
jëe[']ba[']dsëy[']lä⁻ma[']to⁻në[']
ga⁻nuuy^{'.}

21 Pero ko⁻hwëe[']ba[']ja⁻.
Laay[']lä⁻koo⁻chaah[']he⁻ma[']
cha⁻miih[']ba[']jmoo<sup>'. Wa[']ra⁻
ga⁻jëey[']wii[']o go⁻nää[']dsa⁻
në[']kiyh^{',}kwaat[']kih[']juu[']
he⁻ma⁻nuuy^{',}lä⁻chah[']ja⁻
dsa⁻täyh^{'.}</sup>

22 Heh[']mi[']ju⁻he⁻ga⁻saa[']
jee[']kih[']chaah[']too['], lä⁻ja⁻
laa⁻dsa⁻hi⁻nuu⁻juu[']kih[']
Dio mah[']sa⁻jmee[']ni⁻miih⁻
ta[']llu<sup>'. Jëeh['], kye[']gyih[']
huudsë[']kih[']jmi[']gyuu[']la⁻hi⁻
hnøøy[']lä⁻chay[']cha⁻miih⁻
kuu[']he⁻ja⁻ga⁻hee[']dsëy<sup>'.
Lä⁻gwë[']ja⁻dsa⁻uu[']juu[']kih[']
Dio neh[']tuh⁻dsëy^{'.}</sup></sup>

23 Pero mi[']ju⁻he⁻ga⁻saa[']
hwa[']llu^{',}lä⁻ja⁻laa⁻dsa⁻
hi⁻nuu⁻juu[']kih[']Dio mah[']
ngëey[']ka⁻läh<sup>'. He⁻ja⁻
dsa⁻kwaat[']juu[']ja⁻neh[']
tuh⁻dsëy^{'. Hi⁻he[']jmee^{'.}}</sup>

cha⁻miih⁻ ta['] llu['], lä⁻koo⁻ mi[']ju⁻ he⁻ kwa⁻ ma⁻ hñä⁻loo^{',}
ma⁻ to⁻lo⁻gya['] dsé[~] gya['], ma⁻gyii[']gya['].

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih['] trigo kyaah['] nuu⁻ hliih[']

24 Ga⁻kwa['] ga['] Jesús jyoh[']
juu' na⁻hmää[']. Ga⁻jäyh[:]

—He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻
kih['], jeeh['] kwee⁻ kyaah[']
lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] ja⁻ dsa⁻ hi⁻
ga⁻jñee['] mi[']ju⁻ llu['] hwa['] kih['].

25 Pero ta⁻ko⁻jiih['] ma[']
na⁻gwii['] dsa⁻ he['], ja['] dsa⁻
hi⁻ na⁻høøh['] kiyh[']. Mah[']
ga⁻jñee['] mi[']ju⁻ hliih['] jee[']
na⁻jñee['] mi[']ju⁻ llu['], ja⁻ga[']
ngaayh['].

26 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻kwaä[']
chaah['] mi[']ju⁻ llu['] hi⁻ ga⁻løø[']
hwëe⁻ wa[']le['] kih['], jee['] ja⁻
ga⁻hya['] ka⁻läh['] wa[']nuu⁻
hliih['] ja⁻.

27 Ja⁻ga['] ga⁻nää['] dsa⁻
hi⁻ ma['] jmee['] ta['] jee['] ja⁻,
na[']chiiyh['] dsa⁻juu['] ta['] ja⁻:
“Dsa⁻jøøh['], ñja['] mi[']ju⁻ llu['] ba[']
ja⁻ he⁻ ga⁻jñeeh['] hwa['] kyah[']?
¿Ha⁻ ba['] ta['] ja['] wa[']nuu⁻ hliih[']
he⁻ ga⁻hya['] jee['] ja⁻?”

28 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻juu['] ta[']
ja⁻: “Go⁻ ga⁻jñee['] ja⁻ hi⁻
na⁻høøh['] kin⁻. ” “¿Che[']hnooh[']
dsa⁻cheeh['] jnääh[']?”, ga⁻jäh[']
moz⁻ he⁻ siyh['].

29 “Jah⁻ha[']”, ga⁻jäh['] dsa⁻juu[']
ta['] ja⁻. “Wa[']ra⁻ ga⁻cheh[']
hnääh['] wa[']nuu⁻ hliih['] ja⁻, ha⁻
ga⁻ che⁻ ga⁻cheh['] ka⁻läh[']
chaah['] mi[']ju⁻ llu['] ja⁻.

30 Kwa['] jwë['] wa['] kwaa[']
ko⁻jøh['] chaah['] mi[']ju⁻ llu[']
kyääh['] wa[']nuu⁻ hliih['] ja⁻,

lä⁻jiih['] lloo['] jmií['] sooh['] ta['].
Ja⁻ga['] jwiin['] hi⁻ chooh['] ta[:]
Hnä['] hnääh['] to⁻në['] wa[']nuu⁻
hliih['] mah['] hñuu['] hnääh['] ma⁻
koo⁻ chooh['] mah['] tøøh['] hnääh[']
cha⁻je[']. Ja⁻ga['] juu['] hnääh['] mi[']
ju⁻ llu['] kin⁻ mah['] llah['] hnääh[']
høø['] kih[']. ”

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih['] mi[']ju⁻ mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

31 Ga⁻kway['] jyoh['] ka⁻läh[']
juu' na⁻hmää['], ga⁻jäyh[:]

—He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻
kih['], jeeh['] kwee⁻ lä⁻koo⁻ la[']
kih['] koo⁻ mi[']ju⁻ mostaza he⁻
jngëe['] ja⁻ dsa⁻ hwa['] kih['].

32 Mi['] ju⁻ ja⁻ pih['] ga[']
lä⁻koo⁻ jyoh['] mi[']ju⁻ he⁻
cha⁻ jmi['] gyuu['] la⁻. Pero
wa[']ra⁻ ga⁻hya['], dsa⁻kwaä[']
ñii['] ga['] lä⁻koh['] ga['] jee['] lä⁻jë[']
joh[']. Kwa['] goh['] kih[']. He⁻ ja⁻
lä⁻kye⁻ tå['] dsa⁻nää['] jmeey[']
si['] në['] sa[']goh['].

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih['] levadura

(Lc. 13:20-21)

33 Ga⁻kway['] jyoh['] ka⁻läh[']
juu' he⁻ na⁻hmää['], ga⁻jäyh[:]

—He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻
lä⁻hih⁻ kih['], jeeh['] kwee⁻
lä⁻koo⁻ jmee['] levadura
he⁻ kooh['] ja⁻ dsa⁻më['].
Llay['] cha⁻miih['] harin
mah['] kah⁻gwëyh['] kyaah[']
levadura. Kyääh['] lä⁻ja⁻
dsa⁻kwää['] lä⁻ga⁻dsä['] tu[']ka['].

Ga⁻jäh['] Jesús he⁻ kih['] ja⁻
ga⁻kway['] juu' na⁻hmää[']

(Mr. 4:33-34)

34 Ga⁻lä⁻jë['] juu' na⁻
ga⁻hlëëh['] Jesús kyaah['] juu'
na⁻hmää[']. Sa⁻ ga⁻hlëëyh[']

dsa⁻ juu['] jnä['] hä[']. Kyaqah['] juu['] na⁻ hmää['] ba['] ga⁻ hlëeyh['].

35 Lä⁻ ja⁻ ga⁻ la['] mah['] lä⁻ te['] lä⁻ koo⁻ ga⁻ hlëeh['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio llo['] joo[:] Hlëehn['] dsa⁻, kyaqah['] juu['] na⁻ hmää['] ba[']. Jmeen['] lä⁻ kyuu['] he⁻ ma['] na⁻ hmää['] jää['] lä⁻ jiih['] ma['] ga⁻ nöö['] jmi⁻ gyuu['].

Juu['] na⁻ hmää['] lä⁻ koh['] la['] kih['] wa['] nuu⁻ hliih[']

36 Ja⁻ ga['] ga⁻ hih['] Jesús juu['] kih['] dsa⁻ mah['] ga⁻ hey['] cha⁻ neh[']. Jee['] ja⁻ ga⁻ mi⁻ jäh['] jnääh['] koo['] kiyh^{',} mah['] ga⁻ ngii['] jnääh['] juu['] kiyh[:]

—Jmeeh['] juu['] hee⁻ hnöö['] jäh['] juu['] na⁻ hmää['] kih['] wa['] nuu⁻ hliih['] he⁻ ga⁻ jnee['] dsa⁻ jee['] na⁻ jnääh['] kih['] dsa⁻.

37 Mah['] ga⁻ jeeh['] Jesús juu['] kyaq['] jnääh['], ga⁻ jäh[:]

—Hi⁻ jnee['] mi['] ju⁻ llu['] na⁻, he⁻ ja⁻ hnöö['] jäh['] Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la⁻ ba['] he['].

38 Jee['] jmee['] dsa⁻ ta['], he⁻ ja⁻ hnöö['] jäh['] jmi⁻ gyuu['] la⁻ ba['] ja⁻. Mi['] ju⁻ llu['] ja⁻, he⁻ ja⁻ hnöö['] jäh['] dsa⁻ hi⁻ na⁻ jnääh['] kih['] ya⁻ jwii['] ba['] he[']. Wa['] nuu⁻ hliih['] ja⁻, he⁻ ja⁻ hnöö['] jäh['] dsa⁻ kyaq['] dsa⁻ hlëeh['] ba['] he['].

39 Dsa⁻ hñaa⁻ dsë['] hi⁻ ga⁻ jnee['] wa['] nuu⁻ hliih['] ja⁻, hi⁻ sa⁻ llu['] ba['] he[']. Jmii['] he⁻ chooh['] dsa⁻ ta['] ja⁻, he⁻ ja⁻ la['] kwäat['] jee['] lläq['] jmi⁻ gyuu['] ba['] ja⁻. Hi⁻ chooh['] ta['] ja⁻, la['] kwäat['] ángele ba['] he['].

40 Lä⁻ koo⁻ juuh['] dsa⁻ wa['] nuu⁻ hliih['] mah['] jëy['] cha⁻ je⁻, he⁻ ja⁻ hnöö['] jäh['] lä⁻ koo⁻ le['] jee['] lläq['] jmi⁻ gyuu['].

41 Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la⁻ chee['] ángele kyaay['] lä⁻ kaa['] jee['] jmeey['] hih['] mah['] jøøyh['] lä⁻ jëe['] hi⁻ jmeey['] he⁻ hliih['] hi⁻ lä⁻ jëe['] hi⁻ hñaa['] dsë['] ka⁻ läh['].

42 Ja⁻ ga['] jwääy['] neh⁻ hwii['] jee['] hä['] je⁻. Jee['] ja⁻ ki⁻ hooyh['] mah['] juey['] cha⁻ jay['].

43 Pero lä⁻ jëe['] hi⁻ lluu['], lä⁻ jnä['] jmee['] kiyh['] lä⁻ koo⁻ jmee['] kih['] hyoo['] jee['] la['] ya⁻ jwii['] kih['] Tää['] jnän[']. Hi⁻ hnöö['] heeh['] juu['] la⁻, wa['] heeyh['].

Juu['] na⁻ hmää['] lä⁻ koo⁻ la['] kih['] kuu['] he⁻ na⁻ hoo[']

44 He⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['], jeeh['] kwee⁻ kyaah['] kuu['] he⁻ na⁻ hoo['] hwa['] kih['] dsa⁻. Wa['] ra⁻ ga⁻ jnööh['] jaa['] dsa⁻ kuu['], ma['] ja⁻ hooy['] ka⁻ läh[']. Peer⁻ chaay['] llu['] dsäayh['] dsa⁻ hniiy['] lä⁻ jëe['] he⁻ cha⁻ kiyh['] mah['] lay['] hwa['] jee['] na⁻ hoo['] kuu['] ja⁻.

Juu['] na⁻ hmää['] lä⁻ koo⁻ la['] kih['] koo⁻ kuu['] he⁻ hmooh[']

45 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['], he⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['], jeeh['] kwee⁻ lä⁻ koo⁻ jmee['] jaa['] dsa⁻ hi⁻ hnii['] löö['], hnooyh['] kuu['] he⁻ la['] na⁻ hñaa['].

46 Wa['] ra⁻ ga⁻ jnööh['] koo⁻ kuu['] he⁻ hmooh['], hniiy['] lä⁻ jëe['] he⁻ cha⁻ kiyh['] mah['] lay['] kuu['] ja⁻.

Juu['] na⁻ hmää['] lä⁻ koo⁻ la['] kih['] sa⁻ hma[']

47 He⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['], jeeh['] kwee⁻ kyaah['] koo⁻ sa⁻ hma['] he⁻ jwä['] dsa⁻ cha⁻ jmii['], mah['] jøøyh['] cha⁻ miih['] næe['] hmooh['].

⁴⁸ Wa'ra⁻ ga⁻kah['] sa'hma['] ja⁻, sëeh['] dsa⁻ ta⁻ jee['] ds oo'. Jee['] ja⁻ dsa⁻täayh['] lleeyh['] hmooh['] he[']. Taayh['] hi⁻ lluu['] neh['] sa'miih['], mah['] bëey['] jah['] hi⁻ sa⁻ jmää['] kyehn['].

⁴⁹ Lä⁻ja⁻ le['] wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lläa['] jmi⁻gyuh[']. Ya⁻nää['] ángele mah['] hwëey['] dsa⁻ hi⁻ hlëeh['] jee['] kih['] hi⁻ lluu['].

⁵⁰ Ma'ja⁻ jwääy['] neh['] hwii['] jee['] hä['] je⁻. Jee['] ja⁻ ki'hooyh['] mah['] juuy['] cha⁻jay['].

Ta⁻jwoh['] hi⁻ kyuh['] juu['] hmëe['] hi⁻juu['] ma⁻gyuh[']

⁵¹ Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]
—¿Che['] ma⁻lä⁻ngëeh['] hnäh['] lä⁻jë⁻ juu['] na⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] lä⁻jë⁻:

—Jaah[,], Dsa⁻jøgh['] kyaan⁻.

⁵² Mah['] ga⁻jäh['] Jesús ka⁻läh['] siiyh[:]

—Lä⁻jëe⁻ ta⁻jwoh['] kyaa['] ley hi⁻ ma⁻lä⁻tëe⁻ lä⁻koo['] jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih['] kih^{',} läay['] lä⁻koo['] ja⁻juu['] hne['] hi⁻ høø['] he⁻ la['] hmooh['] he⁻ ma⁻gyuh['] lä⁻kye['] kih['] he⁻ hmëe[']. He⁻ja⁻ ba['] liyh['] heeyh['] dsa⁻ lä⁻to['] nëe['] he⁻ la['] hmooh['] kiyh['].

Dsa⁻goo['] Jesús ga⁻lä⁻høøyh['] kiyh[']

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Ma⁻ngëe['] ma⁻kwa['] Jesús lä⁻jë⁻ juu['] na⁻hmää['], ja⁻ga['] ngaayh['].

⁵⁴ Ma'ga⁻lläayh['] jwii['] kiyh^{',} ga⁻løøy['] mi⁻tëey['] dsa⁻ neh['] gwah['] kih['] dsa⁻ judiu. Peer['] ga⁻täah['] dsa⁻ he['] jëe['] dsah['], ma['] ga⁻nuuy['] ha⁻ lä⁻hlëeyh['].

He⁻ja⁻ ga⁻hlëeh['] dsa⁻ he['] kiyh[:]

—¿Ha⁻ ma⁻mi⁻tëe['] hi⁻na⁻, he⁻ hlëeyh['] lä⁻na⁻? ¿Ha⁻ ma⁻mi⁻tëey['] he⁻ jmeey['] he⁻ juh⁻gaa⁻ ka⁻läh[']?

⁵⁵ ¿Che['] ja⁻ joo['] të⁻hma⁻ hi⁻na⁻? ¿Ja['] Maríá chee⁻ chooy[']? ¿Che['] ja⁻ øøyh['] Jacobo, José, Simón, Juda?

⁵⁶ ¿Ja['] dsa⁻më['] øøh['] hi⁻na⁻, tääh[']kyaqah['] jne['] jee['] jwii['] la⁻? ¿Ha⁻ ta⁻ gwa['] kiyh['] lä⁻jë⁻ he⁻ jmeey['] lä⁻na⁻?

⁵⁷ Ga⁻lä⁻høøyh['] kih['] Jesús. He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Heeh⁻ ba['] dsa⁻ kih['] hi⁻ngëe⁻ juu['] kih['] Dio hi⁻go⁻nää['] jee['] jyoh[']. Pero wa'ra⁻ ya⁻hëe['] ja⁻ja⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu['] kih['] Dio ja⁻ba['] jee['] jwii['] gooy['], jee['] ja⁻sa⁻ hnää['] dsih['], ni⁻ hi⁻ chaa⁻cha⁻neh['] kiyh^{',} sa⁻lä⁻hnääy['].

⁵⁸ Sa⁻ ga⁻jmeey['] cha⁻miih['] he⁻juh⁻gaa⁻ jee['] ja⁻, kih[']he⁻sa⁻ga⁻lä⁻ds oo['] dsé['] dsa⁻gooy['] kiyh['].

14

Jee['] la⁻ jäh['] ha⁻ lä⁻ ga⁻juu[']
Jwaa⁻hi⁻ma[']choo⁻jmii[']
(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Jii⁻ ja⁻, Herode hi⁻ ma['] jmeey['] hih['] hwa['] Galilea, ga⁻nuuy['] kih['] Jesús ha⁻ lä⁻ma['] jmeey['] jee['] ja⁻.

² He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] siiyh['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma['] jmeey['] ta⁻he['] kiyh[']:

—Hi⁻ he['] oo⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo⁻ jmii['] hi⁻ ma⁻lä⁻jiih['] jee['] kih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu[']. He⁻ja⁻ ba['] na⁻, he['] kyey[']

cha⁻miih⁻ be⁻ he⁻ kyaah[']
jmeey⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻.

³ He['] ba['] Herode ga⁻jmee[']
hih⁻ jää['], ga⁻säh['] dsa⁻ Jwaa[']
mah['] ga⁻hñuyuh⁻ kyaah['] ca-
den['], ga⁻taayh⁻ neh⁻ñe['] ds oo[']
kih['] Herodía. Herodía ma[']laa[']
më['] Felipe, he['] ba['] dsa⁻ñuuuh⁻
øøh['] Herode.

⁴ Jëeh['], ga⁻jäh['] Jwaa[']
ga⁻siiyh['] Herode:

—Sa⁻lle[']kih[']he⁻ma⁻kyaa[']
më[']dsaa⁻ñuuuh⁻øøh['].

⁵ Ma['] hnøø['] Herode ma[']
jngëeh['] Jwaa[']. Pero sa⁻
ga⁻tuu⁻ dsëy['] ma['] jngëeyh['],
kih[']he⁻ma[']gayh['] dsa⁻. Jëeh['],
kih[']dsaa⁻ hih['] Jwaa['] he['] ma[']
laay['] ja⁻ hi⁻ ma['] ngëe['] juu[']
kih[']Dio.

⁶ Lä⁻ ma['] ga⁻hya⁻ Herode
ji⁻ñe⁻, ga⁻jmeey['] koo['] jmii[']
juuh⁻. Jee['] ja⁻ ga⁻he['] jo⁻mii[']
Herodía jmee['] ja[']cha'në['] dsa-
hi⁻ ma['] tääh['] jee['] jmii['] ja⁻.
Peer⁻ga⁻tih[']dsë['] Herode.

⁷ Kih['] he⁻ja⁻, ga⁻täay[']
hñiiy['] kway['] wa⁻he⁻cha⁻he⁻
he⁻ma[']ngii['] chih[']më[']he['].

⁸ Chih[']më['] he['] ga⁻jmee[']
lä⁻koo['] te['] juu['] he['] ga⁻taah[']
chooy[']. He⁻ja⁻ ga⁻siiyh[']
Herode:

—Kwëeh['] jnä['] jee['] la⁻ mi[']lle[']
Jwaa['] hi⁻ ma['] choo['] jmii['],
na⁻hä⁻neh⁻ koo['] wii['].

⁹ He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻meeh['] dsë[']
Herode. Pero ma⁻täay['] hñiiy[']
kway['] cha'në['] hi⁻ na⁻teeh[']
kyaaay['], he⁻ja⁻ ga⁻jmeey[']
mada['] kih['] hløø['] mah[']
kwëeh['] chih[']më['] he['] ma[']
ngiiy['] ja⁻.

¹⁰ Ga⁻jmeey['] hih⁻hløø[']he⁻
na[']kuy⁻ lle['] Jwaa['] jee['] ma[']
hääy[']neh⁻ñe['].

¹¹ Mah['] na[']kiiy['] mi['] lle[']
Jwaa['] na⁻hä⁻neh⁻ koo['] wii['],
ga⁻kwëeh['] chih[']më['] he['].
Hi['] chih[']më['] he['] ga⁻ngëe[']
chooy['].

¹² Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻,
ga⁻lla⁻nää['] discípulo kyaay['],
ga⁻kooy['] hnoo['] kih['] Jwaa[']
mah['] na[']hooy[']. Ja⁻ga[']
na[']nääy['] na[']jmeeyh['] juu['] kih[']
Jesús.

*Ga⁻ääh['] Jesúus hñaa['] mil
dsa⁻ñuuuh⁻*
(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17;
Jn. 6:1-14)

¹³ Ma['] ga⁻nuu['] Jesúus juu[']ja⁻,
ga⁻hey[']neh⁻na'moo['], ngooy[']
ta⁻ hwa['] kii['] jee['] sa⁻ kwa⁻
ni⁻miih⁻. Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻
ngooy[']ta⁻ ja⁻, ga⁻hwëey['] jee[']
jwii[']kiyh['] mah['] ga⁻nääy['] jwë[']
tiiy[']ta⁻ jee[']ngoo['] Jesúus.

¹⁴ Lä⁻ ma['] ya⁻hëey['] neh⁻
na'moo['] ja⁻, ga⁻jëey['] jwëe[']
dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻.
Ga⁻lä⁻ñih['] dsëy['] kih['] dsa⁻ he['].
Mah['] ga⁻mi⁻hlääy['] hi⁻ dsaah['].

¹⁵ Ma['] ga⁻hloo['] jmii['] ja⁻,
ga⁻ya⁻jäh['] jnääh['] koo['] kih[']
Jesúus mah['] ga⁻chiih['] jnääh[']:

—Ma⁻ngoo['] ga⁻hloo['] ba⁻
la⁻, hwa['] kii['] jmah['] ba['] jee[']
la⁻. Chiih['] dsa⁻ wa['] lla⁻nääy[']
lä⁻kaa⁻ jäh['] la⁻, wa['] lla⁻läy[']
he⁻ kuyh⁻.

¹⁶ —Sa⁻jmee⁻bii['] dsa⁻nääy[']
dsa⁻läy⁻. Hnäh['] ba['] kwëeh[']
hnih['] he⁻ kuyh⁻ —ga⁻jäh[']
Jesúus.

¹⁷ —Sa⁻cha⁻ ga['] he⁻ kye[']
jnääh[']. Kye['] jnääh['] ma⁻la⁻

hñā' he'ñiih' kyaah' uu' hmooh' ba' -ga' chiih' jnääh'.

18 He' ja' ga' jäh' Jesús:

-Ya' ką' ta' la'.

19 He' ja' ga' jmee' Jesús mada', mah' dsa' taah' dsa' ne' nuu'. Ga'kay' lä'jé' hñā' he'ñiih' ja' kyaah' lä'uu' hmooh' he'. Ma'ja' ga'jéey' ta' gyuuh', ga'kway' ti'hmaah' kih' Dio. Ja'ga' ga'llaay' he'ñiih' ja', ga'kwéeyh' jnääh' discípulo kyaay', mah' ga'tí' ga'llooh' jnääh' kih' lä'jéey' dsa' he'.

20 Ga'lä'jéey' dsa' ga'kuh' lä'jiih' ga'kéey'. Jwi' he'ñiih' he' ga'chaah' ja' kyaah' kih' hmooh', ga'kah' ga' gya'to' sa'miih'.

21 Jee' lä'jéey' hi' ga'kuh' he' tee' koo' hñā' mil dsa'ñuuuh'. Ni' sa' na'hee' ni' jaq' dsa'me' ni' chih' ka'läh'.

Ga'ngëe' Jesús ne'jmii'

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

22 Ma'ngëe' he' ja', ga'jäh' Jesús siiyh' jnääh':

-Ma'le' go'nääh' hnäh' jää', jyoh' jwoo' jmi'juuh' kyaah' na'moo' ta'ko'jiih' hihn' juu' kih' dsa'la'. Ja'ga' niin' hñiin'.

23 Ma'la' ma'hiyh' juu' kih' lä'jéey' dsa' hi' ma' täh'h' he', ja'ga' ga'wii' Jesús hñii' ta' lle'moh' na'ngiyy' kiyh' kih' Dio. Ma'ngoo' ga'nuuh', lä' ma'gyay' ba'lle'moh' ja'.

24 Ta'ko'jiih' ja', ma'lloo' to'dsaah' jmii' na'moo' ja' hi' ma' hluh' jmii' ma' dsa'jnooh' dsoh' na'moo',

jéeh', ma' jmee' koo' lle' tä' he' ma'gwa' ta'jee' ga'nääy'.

25 Ta'la' ya'jnä', ngoo' Jesús ta' jee' ga'nääy' ja', ngëy' jwë' ne'jmii'.

26 Lä'koo' ma' ga'jéey' jnääh' ngëy' ne'jmii', ga'jwaaah' jnääh' jwérte. Ga'tööh' jnääh' miih', ga'jäh' jnääh':

-Dsa' lle'ba'na'.

27 Chah' ba' ga'hlëeh' Jesús kyaah' jnääh':

-Ta'wa'gah'hnäh', jnä'ba'la' -ga'jäh'.

28 Mah' ga'jäh' Pee'siiyh':

-Dsa'jøöh' kyaan', cher'mah' hne'ba'na', jmee' hih' ngën' ne'jmii' mah'niin' jee' cheh'na'.

29 Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

-Na' ja'.

Mah' ga'jñaa' Pee'neh' na'moo' ga'løøy' ngëy' ne'jmii' ta'jee'cheh' Jesús.

30 Ma'ga'jéey'tä' jwérte lle', ga'lä'goyh'. Ja' hñiih' ga'løö' ga'hmäyh' cha'jmii'. Mah' ga'hooyh'ki'gaa', ga'jäh':

-Lää' jnä', Dsa'jøöh' kyaan'.

31 Lä'chah' ja' ga'hiy' Jesús goo' ga'saayh', mah' ga'siiyh':

-jKo'hi'pih' go-te'ba' ma'lä'dsoo' hoh' hne'dsa'ñuuuh'! {He'la' ma'jeh' hoh'?

32 Lä'koo' ma' ga'taayh' lä'uy' neh' na'moo' ja', ga'hna'go-te'lle' tä'ja'.

33 Ma'la' ya'nøö' jnääh' hi' ma' täh'h' neh' na'moo' ja', ga'juuh' jnääh' jnë' jnääh'

cha'né' Jesús, mah' ga'chiih' jnääh':

—Ma'ra' ju'dsoo' laqah' Joo' Dio.

Ga'mi'hlaä' Jesús dsa-dsaah'
hi'ma'chaa'hwa' Genesaret
(Mr. 6:53-56)

³⁴ Lä'koo' ma' ga'haay' jmi'juuh' ja', ga'lla'nääy' hwa' Genesaret.

³⁵ Dsa' hi' ma' tääh' hwa' ja' ga'lä'kyuuy' Jesús, he' ja' ga'lä'cha' juu' lä'käa' hwa' ja'. He' ja' na'jää' dsa-dsaah' kyaä'jee' ma' hää' Jesús.

³⁶ Hi' ga'chuuy' kyaah' Jesús mah' kway' jwë' su' cha'goo' dsa-dsaah' he' cha'hee' sa'hmiih' kiyh'. Hi' lä'jëe' hi' ga'tëe' su' sa'hmiih' kiyh' ma'hlaä' bih' ja'.

15

Lä'jëe'he'jmee'dsa-lä'sah'
dsa'

(Mr. 7:1-23)

¹ Ga'lla'nää' ko'llaä' fariseo hi'ga'lla'nää'ko'llaä' ta'jwoh' kyaä'ley hi' ma' chaa' Jerusalén ga'ya'jäyh' kih' Jesús, mah'ga'siiyh':

² —¿He'la' sa' mi'te' discípulo kyaah'lä'jëe'he'tëe'jmee'dsa'ma'gyuuh'hi'matääh'llo'joo'? Jëeh', sa'gyiuh'gooy'jää'ja'ga'kuh'hiyh':

³ Mah'ga'jeh' Jesús juu'kiyh'ga'siiyh':

—Hnäh'ka'läh'¿he'la'jmeeh'hnäh'takoo'mada'kih'Dio mah'jmeeh'hnäh'lä'koo'te'he'tëeh'hnäh'ba'?

⁴ Jëeh', ga'jäh' Dio: "Jmee'hnaah' maa' kyaah' tää' kyaah'. Hi' jwä' dso'jwi' kih'cho'jmii', hi'he'wa'juu' go'te'."

⁵ Pero lä'la' ba' jwah' hnäh': "Jaa' dsa' le'siih' cho'jmii', sa'cha'he'kwéehn' hnäh'. Jëeh', lä'jëe'he'cha'kin'he'kyäah'ma'jmeen'be'kyah',ma'kwéehn'Dio ba'ja'."

⁶ Kih'jaah'hi'jäh'lä'ja', jwah'hnäh'mo'so'jmee'bii'jmeeey'be'kih'cho'jmiiy'. Lä'ja'jmeeh'hnäh'sa'kyee'mada'kih'Dio, kih'he'jmeeh'hnäh'lä'koo'te'he'tëeh'hnäh'jmeeh'ba'.

⁷ Peer'ta'juuh'hnäh'Lä'koo'jmeeh'hnäh'na', jeeh'kwee'kyäah'he'ga'hlëeh'Isaáallop'joo', lä'koo'ma'ga'jäh'hy':

⁸ Dsa'la', koo'jäh'bih'hnääy'jnä'.

Pero ta'jee'jyoh'ba'hä'huud'se'kih'.

⁹ Sa'jmää'ni'miih'he'jmeeh'hnääy'jnä'.

Lä'jëe'he'mi'tëey'dsa',la'mada'kih'dsa'ba',ga'jäh'Dio.

¹⁰ Ja'ga'ga'tëeh'Jesús lä'jëe'dsa',ga'siiyh':

—Nuuh'da'hnäh'kweemah'lä'ngëeh'hnäh'.

¹¹ Sa'mi'sah'dsa'hñii'kyäah'lä'jëe'he'tooyh'hooy'. Lä'jëe'he'hwëeh'hooy'dsa',he'ja'ba'kyäah'mi'sayh'hñiiy'.

12 Ja⁻ga['] ga⁻ya⁻jäh⁺ jnääh['] koo['] kih['] Jesúś mah['] ga⁻ngii['] jnääh['] juu['] kiyh[:]

—¿Che' ma⁻lä⁻leeh⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻tih['] dsé['] dsa⁻ fariseo lä⁻koh['] ma['] ga⁻nuuy['] ma⁻hlëeh['] lä⁻ja⁻?

13 Mah['] ga⁻jeeh⁻ Jesúś juu['] kyaa['] jnääh['], ga⁻jäyh[:]

—Lä⁻jé⁺ chaah['] hma⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻tää['] Tää['] kyäan⁻ hi⁻ gya['] gyuuuh^{',} lloo['] jmi['] dsa⁻cheeh['] lä⁻kye['] jmoo['] kih[:]

14 Ta⁻ jmee⁻ hnäh['] he⁻ kih['] dsa⁻ he[']. Laay['] lä⁻koo⁻ dsa⁻tuu['] hi⁻ jää⁻ jnäh['] dsa⁻tuu[']. Cher'mah['] ja⁻ hi⁻ tuu['] jää⁻ jnäh['] hi⁻ tuu['], lä⁻uu['] täh⁻ neh⁻ koo⁻ too⁻.

15 Mah['] ga⁻ngii['] Pee' juu['] kiyh[,] ga⁻jäyh[:]

—He⁻ hnøø['] jäh⁻ juu['] na⁻hmää['] he⁻ ma⁻kwah['] na⁻.

16 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesúś:

—¿Che' ni⁻ hnäh['] ka⁻läh['] sa⁻ ma⁻lä⁻ngëeh['] hnäh[']?

17 ¿Che' sa⁻ ngëeh['] hnäh['], lä⁻jé⁺ he⁻ dsa⁻tooh['] hoo['] jne['], dsoo['] neh⁻ tuh⁻ ba['] jne['], ja⁻ga['] hwëe['] ka⁻läh['] dsoo['] ta⁻ cha'sii⁻?

18 Pero lä⁻jé⁺ he⁻ hwëe['] hoo['] dsa⁻, gwa['] neh⁻ tuh⁻dsëy['] ba['] ja⁻. He⁻ ja⁻ ba['] na⁻ he⁻ mi⁻sah['] dsa⁻ hñii['].

19 Jëeh['], neh⁻ tuh⁻dsëy['] ba['] dsa⁻ hwëe['] lä⁻jé⁺ huu[']dsëy['] hñii['], hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] he⁻ jngëeyh['] dsa⁻, hi⁻ na⁻jee['] goo['] kaayh['] hi⁻ laa['] kyaa['] jnäh['], hi⁻ sa['] na⁻jee['] goo['] kaayh['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, jmeey['] hii['], jmeey['] dsoo['] he⁻ la[']juu[']ta⁻juu['], hi⁻ hlëeyh['] wii['] kih['] dsa⁻kyäayh['].

20 Lä⁻jé⁺ he⁻ na⁻ ba['] he⁻ mi⁻sah['] dsa⁻. Pero he⁻ kuh⁻ dsa⁻ lä⁻ma⁻soh['] ja⁻ba[']gooy[,] sa⁻ mi⁻sayh['] hñiiy[.]

Jaa⁻ dsa⁻më['] chaa⁻ uu['] ga⁻heeh⁻ kih['] Jesúś
(Mr. 7:24-30)

21 Ja⁻ga['] ya⁻hëë['] Jesúś jee['] ja⁻, ngooy['] jäh⁺ kih['] jee['] jwii['] Tiro kyäah['] Sidón.

22 Lä⁻chah['] ja⁻, ja['] ja⁻ dsa⁻më['] cananea ma['] tooyh['] miih['], ma['] jäyh[:]

—Dsa⁻jøøh['] kyäan⁻, hne⁻ laah['] sa⁻ju['] kih['] David, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] jnä[']. Peer⁻ cha⁻miih['] wii['] jëë['] chih⁻më['] kyäan⁻, jmeeh['] jmi[']lle['] hliih['].

23 Pero ni⁻ koo⁻ sa⁻ ga⁻jeeh['] Jesúś kiyh[:]. Mah['] ga⁻mi[']jäh⁺ jnääh['] discípulo koo['] kiyh[,] ga⁻chuu['] jnääh['] cha⁻miih⁻ kyäayh['], ga⁻chiih['] jnääh[']:

—Hëë['] kih['] dsa⁻më['] na⁻ mah['] wa['] llaayh[']. Miih['] tooyh['] miih['] kaah['] kyaa['] jnääh['].

24 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesúś:

—Ga⁻chee['] Dio jnä['] mah['] jmeen['] be['] kih['] dsa⁻ israelita ba[']. Hi⁻ he['] laa['] lä⁻koo⁻ borrego hi⁻ na⁻hëë['].

25 Ja⁻ga['] ja['] dsa⁻më['] he⁻ ga⁻juuuh['] jnëy['] cha'në['] Jesúś mah['] ga⁻jäyh[:]

—Kwa['] be['] kin['], Dsa⁻jøøh['] kyäan⁻.

26 Mah['] ga⁻jeeh⁻ Jesúś juu['] kiyh[,] ga⁻siyyh[']:

—Sa⁻ llu['] he⁻ jñuuhn['] he⁻ kuh⁻ chih⁻ mah['] kwëehn['] dsii['] —ga⁻jäh['] Jesúś siyyh['].

27 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻më['] he[:]

—Dsoo' ba' kyah', Dsa'-jøøh' che- ga-hwaqay' cha'jwé' jee'
kyaan'. Pero ma-ra- he- lih' dsa-näääy'.
ba' dsii- jwi' he- dsa-saq' née' 33 He-ja- ga-jäh' jnäääh':
na'mes~ kih' dsa-juu'y'. —
—Peer- cha-miih- ma-lä-dsoo' —
hoh' hne-, dsa-më'. Wa' le' he-kuh- jwëe' dsa-heh- hwa'
ba' kyah' lä-koh' hnooh- kii' la-? Joh' sa- hnøø' mah'
ga-jäh' Jesús siyyh-. 34 He-ja- ga-ngii' Jesús juu'
kyaa' jnäääh':

28 He-ja- ga-jäh' Jesús ka-läh':

—Peer- cha-miih- ma-lä-dsoo' —
hoh' hne-, dsa-më'. Wa' le'
ba' kyah' lä-koh' hnooh- —
ga-jäh' Jesús siyyh-.

Lä-chah' ja- ga-hlaa' chih- më' kyaay'.

Ga-ääh- Jesús *kyee'* mil
dsaa-nuuuh-

29 Ya-hëe' Jesús jee'
ja-, ga-llooy' ta- cha'hoo'
jmi-juuuh' he- hla- hwa'
Galilea. Hi- ga-wiiy' koo'
lle'koh', mah' ga-gyay' jee'
ja-.

30 Hi- ya-nää' koo' kiyh'
jwëe' jwërte dsa-hi- ma-jää'
hi- jluuh', hi- tuu', hi- koo',
dsa-tuuuh', hi- jwëe' ga- jñah'
dsa-dsaah', na-jääy- huu' ti'
Jésus. Hi- lä-ja- ga-mi-hlääy'
lä-jee'-hi- dsaah' he'.

31 Ma' ga-jee' dsa-, hlëeh-
dsa-koo', ma-lii- ma-goo'
dsa-tuuuh', ma-ga-nää'
dsa-jluuh', ma-jee' dsa-tuu',
he-ja- ga-lä-dsaq' dsé' dsa-,
mah' ga-jmeeey' juuuh' kih' Dio
kyaa' dsa-Israel.

32 Ma-ngëe' he- ja-,
ga-jøøh' Jesús jnäääh' mah'
ga-siiyh':

—Peer- dsa-lä-ñih' dsen'
kih' lä-jee' dsa-hi-tääh'
la-. Jëeh' ma-hya- hnë'
jmi' jmeeey' ko-jøh' kyaah'
jnää'. Sa-cha-ni- miih- he-
kuyh'. Sa-hnoon'hëen' kiyh'
lä- ma-kyoyh' na-, le' ga-

che- ga-hwaqay' cha'jwé' jee'
dsaa-näääy'.

33 He-ja- ga-jäh' jnäääh':
—*Ha-* ba' dsa-kye' jnäääh'
he-kuh- jwëe' dsa-heh- hwa'
kii' la-? Joh' sa- hnøø' mah'
këe' lä-jee' dsa-la-.

34 He-ja- ga-ngii' Jesús juu'
kyaa' jnäääh':

—*Joh-* he-ñiih' kyeh' hnäh'?
—ga-jäyh'.

—Gyii' ba', kyaah' miih'
hmooh' pih' —ga-chiih'
jnäääh'.

35 He-ja- ga-jmee' Jesús
mada- mah' wa' dsa-taah'
lä-jee' hwa'.

36 Ga-kay' lä-jee' gyii'
he-ñiih' ja- kyaah' hmooh'
pih' he'. Ga-kway' ti'hmaah'
kih' Dio. Ja-ga' ga-lloay'
he-ñiih' ja-, ga-kwëey' jnäääh'
mah' ga-ti' ga-llooh' jnäääh'
kih' lä-jee' dsa-.

37 Ga-kuh- dsa- llu' lä-jiih'
ga-këey'. Ma' ga-la' kiyh',
ga-kah' ga' gyii' sa'miih' jwi'
he- ga-chaa' ja-.

38 Lä-jee' hi- ga-kuh'
jee' ja- tee' koo' kyee' mil
dsaa-nuuuh-. Ni' sa- na-hee'
ni' ja- dsa-më' ni' chih'
ka-läh'.

39 Ja-ga' ga-hih' Jesús
juu' kih' dsa-, ga-hey' neh'
na'moo', mah' ga-haay'
jmi-juuuh' ngooy' ta- hwa'
Magdala.

16

Dsa-fariseo ma' hnøøy'
jmee' Jesús koo' he-juh-gaa'
(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Ma' ga⁺llooy' ta⁺ hwa⁺ ja⁻, ga⁺lla⁺nää⁺ fariseo kyaah' saduceo mah' kāy' dsē' Jesú. Ga⁺ngiiy' ma'jmee' Jesú koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ma' jää⁻ gyuuuh'.

² Pero ga⁺jeeh⁻ Jesú juu⁻kiyh[,], ga⁺jäh[:]

—Wa'rā⁻ ga⁺nuu⁻ jmiⁱⁱ, jwah' hnäh': "Llu⁺ ba' la' jii⁻ jää⁻la⁻, jëeh⁻gyuu⁺ ba' gyuuuh⁻", jwah' hnäh'.

³ Mah' ta⁻la⁺ tiih⁻ jwah' hnäh': "Hii⁺ goo⁻ jää⁻lle[,], jëeh⁻gyuu⁺ gyuuuh⁻ mah' na⁻hiih⁺", jwah' hnäh'. Peer⁻ ta⁻juuh' hnäh'. Leh' ba' hnäh' lleh' hnäh' juu⁻ha⁻ lä⁻jmee⁻ koo⁻ jmiⁱⁱ koo⁻ jmiⁱⁱ lä⁻koo⁻ la⁻gyuuuh⁻. Mah' sa⁻kyeh' hnäh' kwaat⁻ hee⁻ ga⁻na⁻ dsa⁻la⁻jee' kyah' hnäh'.

⁴ He⁻ ba['] che⁻ hlëeh['] hnäh' dsa⁻ chaa⁻ na[,], sa⁻mi⁻teh['] hnäh' kih' Dio mah' ngiih['] hnäh' jmeen['] koo⁻ he⁻juh⁻gaa⁻. He⁻juh⁻gaa⁻ lä⁻koh['] ga⁻la⁻ kih' Joná hi⁻ga⁻ngëe['] juu⁻ kih' Dio, ma⁻la⁻he⁻jä⁻ba' heehn⁻hnäh'.

Jä⁻ hniih['] ga⁻bëey['] dsa⁻he⁻ mah'ngaayh[.]

Levadura kih' dsa⁻fariseo (Mr. 8:14-21)

⁵ Lä⁻koo⁻ ma' ga⁻haa⁻ jnääh' ta⁺ hngaah['] ko⁻taa⁻ kih' jmi⁻juuh⁻ ja⁻, ja⁻ga⁻ga⁻lä⁻dsooh['] dsē⁻ jnääh' sa⁻ma⁻kye['] jnääh' he⁻ñiih['].

⁶ He⁻jä⁻ ga⁻jäh⁻ Jesú siiyh⁻ jnääh[:]

—Leeh['] hnäh' kyaah' levadura kih' dsa⁻fariseo hi⁻kih' dsa⁻saduceo ka⁻läh['].

⁷ He⁻ja⁻ ga⁻tooh['] jnääh' discípulo lla['] jnääh' juu⁻ kyaah' dsa⁻kyaaahn', ma' jäh' jnääh[:]

—Ma⁻hlëeyh['] lä⁻na⁻, kih' he⁻sa⁻ ma' kye['] jne['] he⁻ñiih['].

⁸ Pero ga⁺lä⁻kyuuuh⁻ Jesú huuh⁻dsē⁻ kyaah['] jnääh[,], mah' ga⁻siiyh⁻ jnääh[:]

—¿He⁻la' jwah' hnäh' sa⁻cha⁻ he⁻ñiih['] kyeh' hnäh'? Ko⁻hi⁻pih' go⁻te⁻ dsoo['] hoh' hnäh' dsa⁻ñuuuh⁻.

⁹ ¿Che['] lä⁻jiih['] na⁻sa⁻ hii⁻lä⁻ngëeh['] hnäh'? ¿Che['] mo⁻so⁻ dsooh['] hoh' hnäh' kih' hñña['] he⁻ñiih['] he⁻ga⁻kuh⁻ hñña['] mil dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ joh['] ga⁻sa'miih['] ga⁻të['] ga⁻juuh⁻ hnäh' kyaah['] jwi['] he⁻ga⁻chaa⁻ ja⁻?

¹⁰ ¿Che['] mo⁻so⁻ dsooh['] hoh' hnäh' kih' gyii['] he⁻ñiih['] he⁻ga⁻kuh⁻ kyee['] mil dsa⁻ñuuuh⁻, hi⁻ joh['] ga⁻sa'miih['] ga⁻të['] ga⁻juuh⁻ hnäh' kyaah['] jwi['] he⁻ga⁻chaa⁻ ja⁻?

¹¹ ¿Ha⁻lä⁻ja⁻ he⁻sa⁻ngëeh['] hnäh'? Ja⁻ kih' he⁻ñiih['] na⁻he⁻ jwëehn⁻ hnäh': "Leeh['] hnäh' kyaah' levadura kih' dsa⁻fariseo hi⁻kih' dsa⁻saduceo ka⁻läh[']."

¹² Ja⁻ga⁻ga⁻lä⁻ngëe['] jnääh['] sa⁻ma' hlëeyh['] kih' levadura he⁻kaah['] dsa⁻he⁻ñiih[']. Ma' hlëeyh['] kih' nuuh['] he⁻ma' kwa⁻dsa⁻fariseo kyaah['] dsa⁻saduceo ba⁻ja⁻.

Ga⁻jäh⁻ Pee[,] Jesú he⁻laa⁻ Cristo (Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Ma' ga⁻lloo['] Jesú hwa['] Cesarea kih' Filipo, ga⁻ngiiy['] juu⁻kyaa['] jnääh[,] ga⁻jäh[:]

—¿Ha⁻ lä⁺ jäh[’] dsa⁻ kih[’]
Hi⁻ ga⁻llee[’]ngo[’] la⁻? ¿Hii⁻ jnä[’]
laqay[’]?

14 Mah[’] ga⁻jäh[’] jnääh[’]:

—Ko⁻llaq[’] dsa⁻ jäh[’] Jwaa⁻
hi⁻ ma⁻choo⁻ jmi⁻ ba⁻ hne⁻.
Ko⁻llaq[’] jäh[’], Elía ba⁻hne⁻. Hi⁻
jñah[’] ko⁻llaq[’] jäh[’], hne⁻ laqah[’]
Jeremía o jñah[’] hi⁻ ga⁻ngëe[’]
juu⁻ kih[’] Dio llo⁻joo[’].

15 Mah[’] ga⁻ngii[’] Jesús juu⁻
kyaq[’] jnääh[’] ka⁻läh[’]:

—¿Ha⁻ ga⁻ hnäh[’], hee⁻
jwah[’] hnäh[’] kin⁻, hi⁻ ba⁻ jnä[’]
laqah[’] hnäh[’]?

16 Mah[’] ga⁻jeeh[’] Simón Pee⁻
juu⁻ kiyh[’]:

—Hne⁻ he⁻ Cristo, Joo⁻ Dio
jiih[’].

17 Mah[’] ga⁻jäh[’] Jesús siiyh[’]:

—Llu⁻ la⁻ kyah[’] Simón, joo⁻
Joná. Jéeh[’], ja⁻ he⁻ dsa⁻
hi⁻ ma⁻mi⁻jnääh[’] kyah[’] lä⁻
ma⁻jäh[’] na⁻. Tää⁻ kyaan⁻
hi⁻ gya⁻ gyuuuh[’], hi⁻ he⁻ ba⁻
ma⁻mi⁻jnääh[’] kyah[’].

18 Jnä⁻ ka⁻läh[’] jwëehn⁻
hne⁻, hne⁻ he⁻ Pee⁻, (he⁻
hnøø⁻ jäh[’] kuu[’]). Hi⁻ në⁻
míkuu⁻ la⁻ choohn⁻ gwah⁻
kin⁻, hi⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ lih⁻ juu⁻
cha⁻je⁻ lla⁻dsëe⁻ kiyh[’].

19 Jnä⁻ toohn⁻ gooh⁻ hne⁻
mah⁻ kwah⁻ juu⁻ kih[’] dsa⁻ ha⁻
lä⁻ heyh[’] ya⁻jwii[’]. Cher'mah⁻
kyaqah[’] juu⁻ he⁻ kwah⁻ sa⁻
ga⁻laq[’] dsa⁻ hi⁻ täh[’] hwa⁻
la⁻, lä⁻ ma⁻na⁻hnuuyh[’] ja⁻ba⁻
kyaqah[’] dso'kye⁻ kiyh[’]. Hi⁻
cher'mah⁻ kyaqah[’] juu⁻ he⁻
kwah⁻ ga⁻laq[’] hi⁻ täh[’] hwa⁻
la⁻, na⁻na⁻ ba⁻ jwë⁻ kiyh[’]
dsa⁻taayh[’] ya⁻jwii[’] —ga⁻jäh[’]
Jesús siiyh⁻ Pee⁻.

20 Ja⁻ga[’] ga⁻taqah[’] Jesús
jnääh[’] juu⁻ mah⁻ sa⁻ kooh⁻
jnääh[’] juu⁻ kyaqah[’] ni⁻ jaq[’], he⁻
laqay[’] Cristo.

Ga⁻mi⁻jnääh[’] Jesús juu⁻ he⁻
juuy[’]

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

21 Jmi⁻ ja⁻ ga⁻løø[’] Jesús
mi⁻jnääh[’] juu⁻ kyaq[’] jnääh[’]
he⁻jmee⁻ bii⁻kiyh⁻dsooy⁻ta⁻
Jerusalén. Jee⁻ja⁻ heeh⁻dsih⁻
cha⁻miih⁻ wii⁻, dsa⁻gyuuuh⁻
sa⁻ lä⁻hnää⁻ dsih⁻, lä⁻ja⁻
dsa⁻kaqah[’] kyaq[’] jmi⁻dsa⁻,
kyaqah[’] ta⁻jwoh⁻ kyaq[’] ley sa⁻
lä⁻hnää⁻dsih⁻. Ja⁻ga⁻juuy⁻hi⁻
lä⁻jiiyh⁻ ka⁻läh[’] ga⁻ma⁻hyah⁻
hnë⁻ jmi⁻.

22 He⁻ja⁻ ga⁻jää[’] Pee⁻ Jesús
ta⁻koo⁻, mah⁻ ga⁻løøy⁻juuyh⁻
kiyh⁻, ga⁻siiyh[’]:

—Wa⁻ lä⁻ñih⁻ dsëy⁻ hne⁻,
Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Ni⁻ miih⁻
sa⁻le⁻ ja⁻he⁻ ja⁻në⁻kyah[’].

23 Mah[’] ga⁻jeeh[’] Jesús hñii⁻,
ga⁻jee⁻ Pee⁻ ga⁻siiyh[’]:

—Jñuuuh⁻hne⁻kin⁻hi⁻sa⁻llu⁻,
he⁻jmeeh⁻ jwiöh⁻kin⁻ba⁻
na⁻. Sa⁻jmeeh⁻ huu⁻dsë⁻
lä⁻koh⁻ jmee⁻ Dio, lä⁻koh⁻
la⁻huu⁻dsë⁻kih⁻dsa⁻ba⁻la⁻
huu⁻dsë⁻kyah[’].

24 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh[’] Jesús siiyh⁻
lä⁻jee⁻ jnääh[’]:

—Cher'mah⁻ hi⁻ hnøø⁻
jmee⁻ko⁻jøh⁻ kyaqah[’] jnä⁻, sa⁻
wa⁻jmääy⁻hñiiy⁻kwäat⁻, wa⁻
jääy⁻cru⁻kyaqay⁻ mah⁻wa⁻
jmeeey⁻ko⁻jøh⁻ kyaqah[’] jnä⁻.

25 Jéeh[’], lä⁻jee⁻ hi⁻ hää⁻
hñii⁻ mah⁻sa⁻juuy⁻, hi⁻he⁻
juu⁻ba⁻. Pero lä⁻jee⁻hi⁻
kyaqah[’]hñii⁻juu⁻kwäat⁻kin⁻,
hi⁻he⁻ba⁻lää⁻.

26 ¿Hee⁻ ya'jøø⁻ kā⁻ dsa⁻
ma⁻ke⁻ ga⁻liyh⁻ lä⁻jé⁻ he⁻
cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah⁻
wa'rā⁻ ga⁻juy⁻ sa⁻ tēéyh⁻
kih⁻Dio? ¿Hee⁻ ba⁻ kyaqah⁻ le⁻
mi⁻hmaayh⁻ mah⁻lääy⁻?

27 Jéeh⁻, jäh⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻
la⁻ kyaqah⁻be⁻ kih⁻Tää⁻kyaqay⁻,
kyaqah⁻ ángel e ka⁻läh⁻. Ja⁻ga⁻
mi⁻hmaayh⁻ kih⁻ lä⁻jaa⁻
lä⁻jaa⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ ta⁻ he⁻
ga⁻jmeey⁻.

28 Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëëhn~
hnäh⁻, chaq⁻ ko⁻lläa⁻ hi⁻
tääh⁻ jee⁻ la⁻ sa⁻ juuy⁻ jää⁻
sa⁻ ga⁻ ma⁻jéey⁻ be⁻ kih⁻
Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ jäh⁻ jmeey⁻
hih⁻.

17

Ga⁻mi⁻sëë⁻Jesús hñii⁻
(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

1 Ma⁻ngëe⁻ ga⁻ jñii⁻ jmi⁻,
ja⁻ga⁻ ga⁻jää⁻ Jesús Pee⁻
kyaqah⁻ Jacobo kyaqah⁻ Jwaa⁻
øøyh⁻. Ga⁻nääy⁻ kah⁻ta⁻ moh⁻
ñii⁻.

2 Jee⁻ ja⁻ ga⁻lëë⁻ Jesús
to⁻lo⁻ në⁻ hi⁻ ma⁻ jääy⁻
he⁻. Mo⁻nëy⁻ ga⁻lïi⁻ jih⁻gyeh⁻
lä⁻koh⁻ jmëë⁻ kih⁻ hyoo⁻.
Hmiih⁻ kiyh⁻, ga⁻tøø⁻ jlëë⁻
ñih⁻.

3 Jee⁻ ja⁻ ga⁻lëëjnää⁻ Elía
kyaqah⁻ Moisé, ga⁻taayh⁻ llay⁻
juu⁻ kyaqah⁻ Jesús.

4 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siyyh⁻
Jesús:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaqan⁻, he⁻ba⁻
che⁻llu⁻he⁻tøøh⁻jne⁻ko⁻jøh⁻
jee⁻la⁻. Cher'mah⁻ hnooth⁻,
jmee⁻jnääh⁻ hnë⁻hne⁻ kyaqah⁻
moo⁻, koo⁻kyah⁻, koo⁻kih⁻
Moisé, hi⁻koo⁻kih⁻Elía.

5 Ta'ko⁻jiih⁻ ma⁻ cheh⁻
Pee⁻hlëëyh⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻jyoo⁻
koo⁻ jnii⁻ tø⁻jlëë⁻ñih⁻he⁻
ga⁻lää⁻ lä⁻jëëy⁻. Jee⁻ jnii⁻ ja⁻
ga⁻lä⁻nuuh⁻ ga⁻hlëëh⁻ koo⁻
juu⁻, he⁻ma⁻jäh⁻:

—Hi⁻la⁻na⁻gyuu⁻ kyaqan⁻
hi⁻hnaan⁻. Peer⁻chaqan⁻llu⁻
kyaqayh⁻. Nuuh⁻hnäh⁻kiyh⁻.

6 Ma⁻ga⁻nuu⁻discípulo
he⁻ga⁻hlëëh⁻jee⁻ jnii⁻ ja⁻,
ga⁻säay⁻jee⁻ma⁻tääh⁻,
ga⁻jwaayh⁻jwëerte.

7 Ja⁻ga⁻ya⁻jäh⁻Jesús kiyh⁻,
ga⁻kye⁻goo⁻në⁻kiyh⁻mah⁻
ga⁻siyyh⁻:

—Noo⁻hnäh⁻, ta⁻wa⁻gah⁻
hnäh⁻.

8 Ma⁻ga⁻chooyh⁻nëy⁻,
mo⁻so⁻ga⁻jéey⁻ni⁻jaa⁻,
ma⁻la⁻hñii⁻ba⁻Jesús cheh⁻
kyaqayh⁻.

9 Ta'ko⁻jiih⁻ma⁻jñaa⁻
moh⁻ja⁻, ga⁻taah⁻Jesús juu⁻
hi⁻ma⁻kyaqayh⁻he⁻:

—Ta⁻jwi⁻hnäh⁻ni⁻jaa⁻,
lä⁻jé⁻he⁻ma⁻jéeh⁻hnäh⁻
la⁻, ta'ko⁻jiih⁻sa⁻ma⁻lä⁻jiih⁻
Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻la⁻jee⁻kih⁻hi⁻
na⁻juu⁻.

10 Ja⁻ga⁻ga⁻ngii⁻jnääh⁻
discípulo juu⁻kih⁻Jesús,
ga⁻chiih⁻jnääh⁻:

—¿He⁻la⁻jäh⁻ta⁻jwoh⁻kyaqah⁻
ley, jmee⁻bii⁻jäh⁻Elía jää⁻ga⁻
kih⁻Cristo?

11 He⁻ja⁻ga⁻jeeh⁻Jesús juu⁻
kiyh⁻:

—Ja⁻ba⁻dsoo⁻jäh⁻Elía
to⁻në⁻, ya⁻llay⁻llu⁻lä⁻jé⁻he⁻
cha⁻jee⁻la⁻.

12 Pero jwëëhn~hnäh⁻,
ma⁻jah⁻ba⁻Elía, mah⁻sa⁻
ga⁻lä⁻kyuu⁻dsih⁻. Ga⁻jmee⁻

dsa⁻ lä⁺ tē⁻ dsë['] kiyh<sup>'. Ja⁻ba[']
lä⁻ja⁻ heeh['] dsa⁻ he['] wii[']
Hi⁻ga⁻lëë[']ngo[']la⁻.</sup>

13 Ja⁻ga['] ga⁻lä⁺ngëë[']
discípulo kyaay['] he['] ma[']
hlëëyh['] kih['] Jwaa['] hi[']
ga⁻choo[']jmi^{''} ba['] ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesú^s jaa⁻
chih[']hi[']ma[']kye[']jmi⁻lle[']hlëëh[']
(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

14 Lä⁺ ma['] ga⁻lla⁻nääy['] jee[']
ma['] tääh['] jwëë['] dsa⁻, ja['] jaa⁻
dsa⁻ñuu['] mah['] ga⁻juuyh[']
jnëy[']cha'në[']Jesú^s, ga⁻jäyh[']:

15 —Dsa⁻jøøh['] kyaan['], wa[']
lä⁻ñih['] hoh['] kih['] chih⁻ñuu[']
kyaan['], hi['] dsa⁻juu['] ñee['] hi[']
jëey['] wii['] jwërte. Cha⁻miih[']
jiih['] ma⁻tayh['] cha⁻je['] hi[']
ma⁻tayh['] cha⁻jmi^{''} ka⁻läh['].

16 Ma⁻ya⁻jääñ['] kyaah[']
discípulo kyaah['] pero sa⁻
ma⁻liyh['] ma['] mi⁻hlääy['].

17 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s:

—He⁻ba['] che⁻hñaa['] hoh[']
hnäh['] hi[']chaä[']na[']. Sa⁻hii[']
lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh[']. ¿Lih[']ba[']
llaa[']he['] gyan['] kyaah['] hnäh[']?
Mo⁻so⁻ lä⁻be['] dsëen['] gya['] ga[']
jnä['] kyaah['] hnäh[']. Ya⁻jää[']
da['] chih['] na['] ta['] la['] —ga⁻jäh[']
Jesú^s.

18 Ja⁻ga['] ga⁻juuh['] Jesú^s kih[']
jmi⁻lle[']hlëëh['], lä⁻jiih[']ya⁻hëey[']
kih['] chih['] he[']. Lä⁻chah['] ja⁻
ga⁻hlaay['].

19 Ma⁻ngëë['] he['] ja⁻,
ga⁻kuh['] jnääh['] kah['] kyaah[']
Jesú^s, mah[']ga⁻ngi^{''} jnääh['] juu[']
kiyh[']:

—¿He⁻la['] sa⁻ ma⁻lä⁻këh[']
jnääh['] jmi^{''} ma['] lleë['] jnääh[']
jmi⁻lle[']hlëëh['] he[']?

20 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s
siiyh[']:

—Kih['] he['] miih['] go⁻te[']
ba['] ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['],
he⁻ja⁻ ba['] sa⁻ ga⁻lëh['] hnäh['].
Pero ju[']dsoo['] jwëëhn['] hnäh['],
wa[']ra⁻ jäh['] kih['] miih['] lä⁻koo⁻
pih['] mi[']ju['] kih['] mostaza ba[']
dsoo['] hoh['] hnäh['], le['] jwiih[']
hnäh['] moh['] la⁻: “Jñuu['] jee[']
na['], gwa⁻ta⁻jee['] jyoh["], hi[']
jñuu[']ba[']. Sa⁻cha⁻ni⁻koo⁻
he['] jää['] jwëëh[']kyah['] hnäh['].

21 Pero jmi⁻lle[']hlëëh['] hi[']
lää[']lä⁻koh['] hi['] ma[']jää['] chih[']
he['] sa⁻ ya⁻hëë['] cher'mah['] sa⁻
ga⁻tu['] dsa⁻kuh[']hih['] mah[']
chuuy[']kyah[']Dio.

Koo⁻ka⁻läh['] ga⁻mi⁻jnää[']
Jesú^sjuu[']he⁻juuy[']

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

22 Lä⁺koo⁻ ma['] tääyh['] hwa[']
Galilea, ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[']
jnääh[']discípulo kyaay[']:

—Hi⁻ga⁻lëë[']ngo[']la⁻ngëë[']
dsih[']ja⁻goo[']dsa⁻hñaa⁻dsë['],

23 mah['] jngëëh[']dsih[']. Ga[']
ma⁻hya⁻hnë[']jmi^{''}na⁻juuy['],
lä⁻jiiyh[']ka⁻läh['].

He⁻ja⁻cha⁻miih[']ga⁻lä⁺meeh[']
dsë[']discípulo kyaay['].

Ga⁻mi⁻hmaah[']Jesú^sku'sih[']

24 Ma[']ga⁻lla⁻nøø['] jnääh[']
jwii[']Capernaum kyaah[']
Jesú^s, ya⁻nää[']hi[']ma[']koo[']
ku'sih[']kih[']gwah[']jee[']ma[']
cheh'Pee[']mah[']ga⁻ngi^{''}juu[']
kiyh[']:

—¿Che[']sa⁻mi⁻hmaah[']
ta⁻jwoh[']kyah[']ku'sih[']kih[']
gwah[']juuh[']?

25 Mi⁻hmaayh[']ba[']—
ga⁻jäh[']Pee[']siiyh['].

Lä⁻koo⁻ ma' ga⁻he['] Pee'
cha'neh[,], ga⁻lä⁻jää['] Jesús
ga⁻hlëeh['] Pee':

—¿Ha⁻ lä⁻ la['] laqäh['] Simón,
lä⁻jëe['] dsa⁻ta['] kaaq['] hwa['] la⁻,
hii⁻ kih['] kooy['] ku'sih⁻? ¿Che'
kooy['] kih['] dsa⁻ kyaay['] o che'
kooy['] kih['] jñah['] dsa⁻?

²⁶—Kih['] dsa⁻ jñah['] ba['] kooy[']
—ga⁻jäh['] Pee' siiyh⁻.

Mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—He⁻ja⁻ sa⁻ jmee⁻ bii['] kih[']
dsa⁻ kyaay['] mi⁻hmaayh['].

²⁷ Pero lä⁻la⁻ ba['] wa[']jmeen[']
mah['] sa⁻ jän['] hliih['] kyaah[']
ni⁻ jaa⁻. Gwa⁻ cha'hoō[']
jmi⁻juuh⁻, go⁻jwä['] ka⁻loo[']
hma⁻kuu[']. To⁻në['] hmooth[']
hi⁻ kaa['] hma⁻kuu['], ja⁻ lleeh[']
mah['] näh['] hooy[']. Gee['] ja⁻
jnääh['] koo⁻ kuu['] kyaah[']
he⁻ mi⁻hmaah['] ku'sih⁻ kin⁻
kyaa[']kyah[']ka⁻läh['].

18

Hi⁻ na⁻ lee['] jøøh['] jee['] jmee⁻
Dio hih⁻

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ Ja⁻ba['] hor⁻ ja⁻ ga⁻ya⁻jäh[']
jnääh['] koo['] kih['] Jesús mah[']
ga⁻ngii['] jnääh['] juu[']kiyh[']:

—¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ jøøh['] ga['] jee[']
jmee⁻ Dio hih⁻?

² Mah['] ga⁻tëeh['] Jesús jaa⁻
gyuu⁻, ga⁻cheeyh['] jee['] kyaä[']
jnääh['].

³ Mah['] ga⁻siiyh['] jnääh[']:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn[']
hnäh['], cher'mah['] sa⁻ ga⁻lä⁻sii[']
huu[']dsë['] kyah['] hnäh['] mah[']
jmeeh['] hnäh['] lä⁻koo⁻ jaa⁻
gyuu⁻, sa⁻ heh['] hnäh['] jee[']
jmee⁻ Dio hih⁻.

⁴ Heh['] lä⁻ja⁻, hi⁻ jmää['] hñii[']
hwäq['] lä⁻koo⁻ gyuu⁻ la⁻, hi⁻

he['] ba['] lee['] jøøh['] ya⁻jwii['] kih[']
Dio.

⁵ Hi⁻ heeh⁻ jaa⁻ gyuu⁻
lä⁻la⁻ kwaat⁻ kin⁻, he⁻
ma⁻heeeyh⁻ jnä['] ba['] ja⁻.

Goo⁻ la['] kih['] hi⁻ jmee⁻
dsa⁻tëh['] dsa⁻kyaa[']

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jmee⁻
tëh['] jaa⁻ hi⁻ mäh['] la⁻ hi⁻
ma⁻lä⁻dssoo['] dsë['] kin⁻, llu[']ga[']
la[']kiyh['] wa'ra⁻ jäh['] kih['] hñuu[']
dsa⁻ luuy['] koo⁻ cha'too['] kih[']
molii['] he⁻ jee['] burr['] mah[']
hmääh['] dsih['] ñiih['] ga['] kih[']
cha'jmi['] ñeeh['].

⁷ iHe⁻ ba['] che⁻ jwii['] dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻! Joh['] he⁻ sa⁻
jmee⁻ dsa⁻tëyh[']. Pero ko⁻ja⁻
lle['] kih['] le⁻ba[']. Peer['] jwii[']
dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ dsa⁻tëh[']
dsa⁻kyaa['].

⁸ He⁻ja⁻ cher'mah[']
ma⁻gooh⁻ o ma⁻tiih['] ga⁻jmee⁻
täh['] kyaah['] dso'kye⁻, hnä[']
go⁻te⁻ba['], mah[']be['] uu[']kyah['].
Jëeh['], llu[']ga[']kyah['], gwaah[']
jee['] täh['] hi⁻na'jiih['], tuuh[']
ma⁻gooh⁻ o tuuh['] ma⁻tiih['],
lä⁻koh['] ga['] he⁻ jwääy['] hne⁻
jee['] mo⁻so⁻ uu[']je['] kyaah[']
lä⁻to['] ma⁻gooh⁻ ma⁻tiih['].

⁹ Hi⁻ cher'mah['] mi[']
nëh['] ga⁻jmee⁻ täh['] kyaah[']
dso'kye⁻, lle[']go⁻te⁻ba['], mah[']
be['] uu[']kyah[']. Jëeh['], llu[']
ga[']kyah['] gwaah['] jee['] täh[']
hi⁻na'jiih['] kyaah['] koo⁻ mii[']
mi[']nëh['], lä⁻koh['] ga['] he⁻
jwääy['] hne⁻ jee['] mo⁻so⁻ uu[']
je['] kyaah['] lä⁻to['] mii['] mi[']nëh['].

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la⁻
kih['] jaa⁻ borrego hi⁻na⁻hëë[']
(Lc. 15:3-7)

10 'Ni⁺ jaā⁻ hi⁻ mäh¹ lä⁻la⁻ ta⁻jmää⁻ hnäh⁻ ta⁻koo⁻. Jëeh[,] jwëëhn[~] hnäh[,] ángele kyaay⁻ täh⁻tä⁻cha⁻né⁻Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻gya⁻gyuuh[.]

11 Jëeh[,] ja⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻ mah⁻lääy⁻hi⁻na⁻hëë[.]

12 ¿Ha⁻ lä⁻jëeh⁻ hnäh⁻ he⁻ jwahn⁻la⁻? Cher'mah¹ jaā⁻ dsa⁻chaa⁻ hñä⁻lqa⁻ borrego kyaä[,] mah¹ dsa⁻hëë⁻jaā⁻, ¿che['] sa⁻beey⁻ko⁻hwëë⁻jee['] lä⁻jëë⁻jah[']he['] mah¹dsooy⁻ta⁻moh['] dsa⁻hnääyh⁻hi⁻na⁻hëë[']he[']?

13 Ma⁻ra⁻ju'dsoo[']jwëëhn⁻ hnäh[.] Wa'ra⁻ ga⁻jnääyh⁻hi⁻jaā⁻he[,] lä⁻chaa⁻ llu⁻ jwëerte kyaayh[,] lä⁻koh⁻ga['] kih[']lä⁻jëë⁻hi⁻sa⁻na⁻hëë[.]

14 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻la[']kih[']Tää⁻ jnän[']hi⁻gya⁻gyuuh[,] sa⁻hnööy⁻dsa⁻hëë⁻ni⁻jaā⁻hi⁻pih[']lä⁻la⁻.

Lä⁻la⁻jmeen['] mah[']chaa['] jne[']øøhn[']
(Lc. 17:3)

15 'Cher'mah¹ jaā⁻øøh['] ma⁻jmee['] koo⁻he⁻hlïih[']kyah[,] gwa⁻mah[']go⁻chiiyh[']he⁻ma⁻hlääyh⁻kyaa⁻hne⁻, pero jee[']lä⁻uu[']ba[']hnäh[.] Cher'mah[']ga⁻jmeey[']he[']kyah[,] ma⁻lëh[']ma⁻chaa[']øøh[']he['].

16 Pero cher'mah[']sa⁻ga⁻jmeey[']he[']kyah[,] jaä⁻ga[']jaā⁻uu[']mah[']go⁻hlëeh[']kyaa⁻ka⁻läh[.]Jëeh[,]kyaa⁻ju'dsoo[']he⁻hlëeh[']uu[']uu⁻dsa⁻, lä⁻ja⁻jmee[']dsoo[']lä⁻jëë⁻juu['].

17 Cher'mah[']ni⁻kih[']dsa⁻he[']sa⁻hii⁻nuuy[,]ja⁻jmeeh⁻

juu[']kih[']gwah⁻wa'rä⁻ga⁻të[']jee[']tääh[']lä⁻jëë⁻Hi[']cher'mah[']ni⁻kih[']lä⁻jëë⁻hi⁻tääh[']gwah⁻sa⁻ga⁻nuuy[,]jmää⁻lä⁻koo⁻jaā⁻hi⁻sa⁻ma⁻heeh⁻kih[']Dio o lä⁻koo⁻jaā⁻hi⁻koo[']ku'sih⁻.

18 Ma⁻ra⁻ju'dsoo[']jwëëhn⁻hnäh[,]lä⁻jë[']he⁻hñuuuh[']hnäh[']hwa[']la⁻, lä⁻ja⁻na⁻hñuuuh[']gyuuh[']ya⁻jwi[']. Hi[']lä⁻jë[']he⁻chiih[']hnäh[']hwa[']la⁻, lä⁻ja⁻dsa⁻chiih[']gyuuh[']ya⁻jwi[']ka⁻läh[.]

19 Koo⁻ka⁻läh[']jwëëhn⁻hnäh[,]cher'mah[']uu[']hnäh[']ga⁻taäh[']hnäh[']juu[']kwee⁻hwa[']la⁻mah[']ngiöh[']hnäh[']he⁻hnooh⁻hnäh[,]Tää⁻kyaa⁻hi⁻gya⁻gyuuh[,]kwa[']bih[']he⁻hnooh⁻hnäh[.]

20 Jëeh[']jee[']dsa⁻ñee⁻uu[']uu⁻ko⁻jöh[']ngiöh[']kiyh[,]jee[']ja⁻hään[']jee[']kiyh[.]

Juu[']na⁻hmää[']lä⁻koo⁻la[']kih[']jaā⁻dsa⁻hi⁻sa⁻ga⁻lä⁻jöh[']dsë[']

21 Ja⁻ga[']ga⁻lloo[']Pee[']ka⁻läh[']chuuh[']kih[']Jesús mah[']ga⁻ngiöh[']juu[']kiyh[:]

—Joh[']jiih[']jmeen[']jöh[']dsën[']kyaa[']øøhn[']hi⁻jmee[']hlïih[']kin⁻?¿Che[']lä⁻jiih[']të[']gyii[']jiih[']?

22 Mah[']ga⁻jäh[']Jesús siyh[:]

—Sa⁻cha⁻jwahn⁻lä⁻jiih[']të[']gyii[']jiih['].Jwahn[,]gyii[']jiih[']to⁻lo⁻gya[']dsë[']gyii['].

23 'He[']jää⁻Dio dsa⁻lä⁻hih[']kih['],jëeh[']kwee⁻lä⁻koo⁻ga⁻jmee[']jaā⁻rey hi⁻ga⁻jmeeh[']kwaat[']kih[']lä⁻jëë⁻hi⁻ma[']jmee[']ta[']kiyh[.]

²⁴ Lä⁻ ma['] ga⁻løø['] jmeeyh⁻ kwäat⁻ kiyh[,] ya⁻jääy⁻ jaä⁻ hi⁻ ma['] ää⁻ cha⁻miih⁻ kuu[.]

²⁵ Pero dsa⁻ he['] sa⁻cha⁻he['] kyaah['] mi⁻hmaayh['] lä⁻jé⁻ he['] ääy⁻. He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] rey he['] hih⁻ wa['] dsa⁻hneëy['] go⁻te['] kyaah['] mëy['] kyaah['] jooy['] hi['] kyaah['] lä⁻jé⁻ he['] cha⁻ kiyh[,] mah['] lä⁻hmaah['] lä⁻jé⁻ he['] ääy⁻.

²⁶ He⁻ja⁻ ga⁻juuh['] dsa⁻ he['] jnë['] cha[']në['] rey mah['] ga⁻chuuuy['] kyaah[,] ga⁻jäyh[:] "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, jmee['] jøh⁻ hoh['] ki⁻ jnä[.] Mi⁻hmaah['] ba['] jnä['] kyah['] lä⁻jé⁻."

²⁷ Ga⁻lä⁻ñih['] ba['] dsë['] rey he['] kiyh[,] mo⁻so⁻ ga⁻ngiih['] gyih['] kuu['] he['] ma['] ääy⁻ ja⁻, mah['] ga⁻lääy['] go⁻te[.]

²⁸ Pero lä⁻koo⁻ ya⁻hëë['] ba['] dsa⁻ hi⁻ ma['] ää⁻ kih['] rey, ga⁻jeey['] jaä⁻ dsa⁻kyaaayh['] hi⁻ ma['] ää⁻ ko⁻hi[']pih['] kuu['] kiyh[.] Ga⁻säayh['] mah['] ga⁻gwiyh['] luu['] hi⁻ he[,] ga⁻siiyh[:] "Mi⁻hmaah['] kin⁻ he['] ääh⁻".

²⁹ Pero hi⁻ ma['] ää⁻ kuu['] kih['] dsa⁻kyaaah['] he[,] ga⁻jwääy['] hñiiy['] hñii['] tii['] hi⁻ he['] mah['] ga⁻chuuuy['] kyaah[,] ga⁻jäyh[:] "Jmee['] jøh⁻ hoh['] ki⁻ jnä[.] Mi⁻hmaah['] ba['] jnä['] kyah['] lä⁻jé⁻."

³⁰ Pero hi⁻ jaä⁻ he['] sa⁻ ga⁻hëeyh⁻. Ga⁻hñiiy['] kih['] mah['] ga⁻hey['] neh⁻ñe['] lä⁻jiih['] ga⁻mi⁻hmaayh['] lä⁻jé⁻ he['] ma['] ääy⁻.

³¹ Ma['] ga⁻jëë['] jee['] lä⁻jëë['] dsa⁻kyaaayh['] he['] lä⁻koo⁻ ga⁻jmeey[,] ga⁻jii['] jwérte kiyh[,]

mah[']na[']nääy['] na[']jmeeyh['] juu['] kih['] rey ha⁻lä⁻ma⁻la['].

³² He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] rey mada⁻ ja['] dsa⁻ hñaa⁻ dsë['] he['], mah['] ga⁻siiyh[:] "Peer⁻ hñaa⁻ hoh['] hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻; Ga⁻jmeen['] jøh['] dsën⁻ kih['] lä⁻jé⁻ he['] ma['] ääh⁻ kin[,] kih['] he['] ma⁻chuuh['] cha⁻miih⁻ kyaah['] jnä[']."

³³ Ja['] ma['] ääh⁻ jmii['] ma['] lä⁻ñih['] hoh['] kih['] dsa⁻kyaaah[,] lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻ñih['] dsën⁻kyah['] hne⁻?

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻lleë['] rey, ga⁻ngëëy['] ja'goo⁻ poo⁻ mah['] lla⁻kyaaay['] jmii['] lä⁻jiih['] mi⁻hmaayh['] lä⁻jé⁻ he['] ääy⁻.

³⁵ Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesùs ka⁻läh[:]

—Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] jmee['] Tää['] kyaan⁻ hi⁻ gya['] gyuuuh['] kyaah['] hnäh['], cher'mah['] sa⁻ ga⁻lä⁻jøh⁻ hoh['] hnäh['] kih['] he['] hliih['] he['] ma⁻jmee['] øøh['] hnäh['] kyah['].

19

Ga⁻jäh['] Jesùs ha⁻lä⁻la['] he⁻ beë['] dsa⁻øøh[']
(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Ma⁻ngëë['] ma⁻kwa['] Jesùs lä⁻jé⁻ juu['] na⁻, ya⁻hëëy['] hwa['] Galilea, ngooy['] ta⁻ hwa['] Judea, he['] hla⁻ ta⁻ hngaah['] jmii['] Jordán.

² Jwëë['] dsa⁻ ga⁻lla⁻lle[']kaah['] kiyh['] hi['] ga⁻mi⁻hlääy['] lä⁻jëë['] dsa⁻dsaa['].

³ Jee['] ja⁻ ga⁻lla⁻nää['] koo['] kih['] Jesùs ko⁻lläqä['] fariseo he['] ma['] kä⁻ dsëy[,] ga⁻ngiiy['] juu['] kiyh[:]

—¿Che' cha' jwë' bee' dsa' dsa'më' kyaaq', kih' wa' he' cha' he', he' sa' tih' dsëy'?

⁴ He' ja' ga' jeeh' Jesús juu' kiyh':

—¿Che' sa' ma' heh' hnäh' jee' na'sii': Hi' ga'jmää' Dio lä' ma' to'në', hi' më', hi' ñuuuh' ga'jmääy'?

⁵ Hi' ga'jäyh':

—Kih' he' ja' ba', bee' dsa'ñuuuh' cho'jmii' mah' dsa'gyay' kyaah' mëy'. Mah' lä'ja', lee'y' jaaq' ba' jee' lä'uyu'.

⁶ Ja' hnäih' mo'so'laay' uu', ma'laay' jaaq' ba'. Heh' lä'ja', hi' ma'laaq' jaaq' kaa'h' Dio, sa' lle' kih' llaay' —ga'jäh' Jesús.

⁷ Mah' ga'jäh' fariseo siiyh' Jesús:

—¿He'la'ja' ga'jmee' Moisé mada'chooyh' je' mah' bee' dsa' më?

⁸ Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Kih' he' chaah' hnäh', he'ja'ba' ja' ga'kwa' Moisé jwë' bee'h' hnäh' dsa'më' kyaah' hnäh'. Pero lä' ma' to'në' sa' ga'la'lä'ja'.

⁹ He'ja' jwëehn' hnäh', hi' bee' dsa'më' kyaaq' hi' sa' cha' he' hlïih' ma'jmeeey' kyaah' jñah' dsa'ñuuuh', mah' kaa'y' jñah' dsa'më', he'jmeeey' dso'kye' ba' ja'. Hi' lä'ja' hi' kaa' dsa'më' hi'ga'bee'y' he', he' jmeeey' dso'kye' ba' ja' ka'läh'.

¹⁰ Mah' ga'chiih' jnääh' discípulo kyaay':

—Cher'mah' lä'ja' la' kih' dsa'ñuuuh' kyaah' dsa'më',

llu' ga' la' he' sa' jee' dsa' goo'go'te~.

¹¹ Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Ja' lä'jëe' lä'këh' jmii' heeh' juu' la'. Lä'këh' jmii' hi' lle' kih' heeh' ba'.

¹² Jeeh', chaq' hi' sa' na'hñaa'jmii'ngo' kih'wa'ra'ga'lä'chaay' he'ja' sa' le' jee'y' gooy'. Hi'chaq' hi' sa'na'hñaa'jmii'ngo'kih', he'ga'jmee'dsa'hñaa'dse'kiyh', he'ja' sa' le' jee'y' gooy'. Hi'chaq'ga'jñah'hi'sa'lla'dse'jee'y'gooy'kih'he'hnøøy'jmeey'ta'he'kih'Dio. Hi'lä'këh'jmii'heeh', wa'heeyh'juu'la'.

Ga'mi'jää'Jesús gyuu'

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Ja'ga' na'jää' dsa'gyuu' kyaaq' cha'në' Jesús mah' kyey' gooy' në' kih'gyuu' mah'ngiiy'kih'Dio. Pero jnääh' discípulo kyaay'ga'juuh'jnääh'kih'dsa'he'.

¹⁴ Mah' ga'jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Kwa' jwë' ya'nää'gyuu'ta'la'kin'. Ta'ha'hnäh'kiyh', jeeh'hi'lä'la'koog'gyuu', hi'he'ba'jää'Diolä'hih'kih'.

¹⁵ Ma'la'ma'kyey'gooy'në'kih'gyuu'he',ya'heey'jee'ja'.

Jaa' dsa'kwaa'hi'cha'kuu'ga'hlëeh'kyaa'h'Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Jee' ngooy' ja', ja'jaaq' dsa'mah'ga'siiyh':

—Hne⁻ hi⁻ laq^a ta⁻jwoh[']
lluu¹, ¿hee⁻ hnøø['] jmeen['] mah[']
tëéhn['] jee['] mo⁻so⁻ juuⁿ?

17 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh[:]

—¿Che['] ñeh['] hne⁻ he⁻ laan[']
lluu¹? Jëéh['] ni⁻ jaq^a hi⁻ lluu¹
sa⁻ chaa⁻, jaq^a Dio ba⁻ hi⁻
lluu¹. Cher'mah['] hnooh⁻ tñéh[']
jee['] mo⁻so⁻ juuh['], ja⁻ mi⁻teh[']
lä⁻jë⁻ mada⁻ kih['] Dio.

18 —¿Hee⁻ ga⁻ ja⁻ mi⁻ten[']? —
ga⁻jäh['] dsa⁻ he['].

He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Ta⁻ jngëéh['] dsa⁻, ta⁻
käqäh['] hi⁻ laq^a kyäq^a jñäh['], ta⁻
hi['] kih['] dsa⁻, ta⁻ jmeen['] ds oo[']
kih['] juu['] ta⁻ juu['].

19 Wa['] hnaah⁻ tää['] kyäqäh[']
maa['] kyäqäh[']. Wa['] hnaah⁻
dsa⁻ kyäqäh['] lä⁻koo⁻ hnaah⁻
hñäh['].

20 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻ he[']
siiyh[:]

—Lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻ ma⁻mi⁻ten[']
lä⁻jiih['] ma['] mähn[']. ¿Hee⁻ ga[']
hnøø['] jmeen[']?

21 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻
ka⁻läh[:]

—Cher'mah['] hnooh⁻ leeh[']
lluu¹ go⁻te[,], gwaqäh⁻ go⁻hnii[']
lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ kyah['] mah[']
go⁻kwëéh['] hi⁻ tä⁻ñee[']. Lä⁻ja⁻
ba⁻ lä⁻cha⁻ cha⁻miih['] kyah[']
gyuu^h jmi['] gyuu^h. Ja⁻ga['] na⁻
ñeeh['] mah['] jmeen['] ko⁻jøh['] —
ga⁻jäh['] Jesús.

22 Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ he['] juu[']
ja⁻, ngaayh['] ti⁻meeh⁻ ds ey['],
jëéh['], ma['] chay⁻ cha⁻miih[']
kuu['].

23 Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻
jñäh[:]

—Ma⁻ra⁻ ju'ds oo['] jwëéh n~
hnäh['], jaq^a dsa⁻ cha⁻ kuu['],

jwëéh['] la['] kiyh['] heyh['] jee[']
jmeen['] Dio hih[.]

24 Koo⁻ ka⁻läh['] jwëéh n~
hnäh['], sa⁻ ga['] jwëéh la['] kih[']
jaq^a camey[,], ngëe['] to⁻gwa[']
koo⁻ hma⁻kuu['] lä⁻koh['] ga[']
he['] heh['] jaq^a dsa⁻ cha⁻ kuu[']
jee['] jmeen['] Dio hih[.]

25 Ma['] ga⁻nuu['] jnääh[']
hlëéh y^h lä⁻ja⁻, ga⁻tooh['] jnääh[']
jëéh['] ds ah['] jnääh['], mah[']
ga⁻chiih['] jnääh[:]

—¿Hi⁻ ba['] lää['] ja⁻?

26 Lä⁻ ma⁻jëéh['] ja⁻ jnääh['],
ga⁻jäyh[:]

—He⁻ la⁻, sa⁻ lä⁻këh['] dsa⁻
jmii['] jmeen['], pero Dio ga⁻lä⁻jë⁻
ba['] liyh['] jmeey['].

27 Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Pee['] siiyh[:]

—Ma⁻ja['] ba['] lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻
kyäq^a jnääh['] mah['] jmeen['] jnääh[']
ko⁻jøh['] kyäq^a hne⁻. ¿Hee⁻
ba['] na['] hñäh['] jnääh[']?

28 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh[:]

—Ma⁻ra⁻ ju'ds oo['] jwëéh n~
hnäh['], wa'ra⁻ ga⁻të['] jee[']
le['] hmëe['] lä⁻jë⁻ go⁻te[,]
ma⁻ja['] gya['] Hi⁻ga⁻lee['] ngo[']
la['] jøøh['] jee['] jmeey['] hih[.]
Hi⁻ lä⁻jë⁻ hnäh['] hi⁻ jmeen[']
ko⁻jøh['] kyäq^a jnä['], lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] nah['] hnäh['] né['] gya⁻to[']
hma⁻sii['] mah['] llah['] hnäh['] ta⁻
kih['] lä⁻jë⁻ gya⁻to['] nää['] dsa⁻
Israel.

29 Lä⁻jë⁻ hi⁻ ma⁻tuu⁻ ds e[']
ma⁻hwëéh['] cha⁻neh['] kih['],
ma⁻beey['] dsa⁻më['] øøyh[']
ds a⁻ñuu['] øøyh['], ma⁻beey[']
cho⁻jmiiy['], ma⁻beey[']
ds a⁻më['] kyäqay['], ma⁻beey[']
jooy['], ma⁻bey['] hwa['] kiyh['],
cher'mah['] ga⁻bey['] lä⁻jë⁻ he[']

ja⁻ kwa^qat[~] kin⁺, hi⁻ he['] hyoh⁺
hñia⁻loo['] ga['] lä⁻koh['] he⁻ ga[']jä⁻
kiyh['] jmi[']gy^{uu}⁺ la⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻
tēyeh['] jee['] mo⁻so⁻juuy['].

30 Pero jwëe['] hi⁻ ya⁻nää[']
to⁻në['], hi⁻ he['] jä['] këe[']. Hi⁻
jwëe['] hi⁻ ya⁻nää['] këe['], hi⁻ he[']
lëe['] to⁻në['].

20

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih['] hi⁻ hñaa⁻ dsé['] kyaah[']
dsa⁻j^{uu}['] kyaay[']

1 'He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻
lä⁻hih⁺ kih^{',} jeeh['] kwee⁻
lä⁻koo⁻ ga[']jmee['] ja['] dsa⁻j^{uu}[']
cha[']neh['] hi⁻ ñee['] tiih['] go[']te[']
na⁻hnää['] hi⁻ jmee['] ta['] jee[']
na⁻jnää['] chaah['] wⁱⁱ['] jeh[']
kiyh['].

2 Ma['] ga[']lä⁻ee['] kiyh['] kyaah[']
lä⁻jëe['] dsa⁻he['] ha⁻ lä⁻koo⁻
te['] mi[']hmaayh['] kih['] koo⁻ jmi[']
ta['], ga[']cheey['] jee['] na⁻jnää[']
chaah['] jeh['] kiyh['].

3 Ya⁻hëey['] ka⁻läh['] ko⁻hi['] ñu[']
ta⁻la⁻ tiih['], jee['] ja['] ga[']jëey[']
dsa⁻hi⁻ ma['] tääh['] je[']hmooh[']
hi⁻ sa⁻cha⁻ta['] kih['].

4 He⁻ja⁻ ga[']siiyh[:] "Hnäh[']
ka⁻läh['] go⁻nää['] hnäh[']
go[']jmee['] ta['] jee['] na⁻jnää[']
chaah['] jeh['] kin[']. Mi[']hmaah[']
ba['] jnää['] na[']tee['] kyah['] hnäh[']."
Hi⁻na⁻nää[']ba['] dsa⁻he['].

5 Dsa⁻j^{uu}['] he['] ya⁻hëey[']
lä⁻hmëe['] ma[']ga[']të['] llä[']hyoo['],
hi⁻ koo⁻ ka⁻läh['] ma[']ga[']të[']
ko⁻hi['] hnë['] ta['] ga[']hloo['].
Ja[']ba['] lä⁻ja['] ga[']hëey['] kih[']
jñah['] ka⁻läh['] hi⁻na[']jmee['] ta[']
kiyh['].

6 Ma⁻ngoo['] ga[']të['] ko⁻hi[']
hñia['], ya⁻hëey['] ka⁻läh['] mah[']

ga[']jnää[']yh⁺ jñah['] ga['] dsa⁻
hi⁻ sa⁻cha⁻ta['] kih[']. Mah[']
ga[']siiyh⁺: "¿He⁻la['] tääh['] hnäh[']
jee['] la⁻ lä⁻ta['] jmi['] mah['] sa⁻
cha⁻ta['] jmeeh['] hnäh[']?"

7 He⁻ja⁻ ga[']jäh['] dsa⁻he[']
siiyh⁺: "Kih[']he['] sa⁻chaq['] ni⁻
ja⁻ hi⁻ ma⁻kweeh['] jnääh[']
ta['], he⁻ja⁻ ba['] na⁻he['] tøøh[']
jnääh['] jee['] la⁻." He⁻ja⁻ ga[']jäh[']
dsa⁻j^{uu}[']chaah['] jeh['] ja['], siiyh⁺:
"Go⁻nää['] hnäh['] ka⁻läh['],
go[']jmee['] hnäh['] ta['] jee[']chaah[']
jeh['] kin[']. Mi[']hmaah['] ba['] jnää[']
na[']tee['] jñeeh['] hnäh[']."

8 'Ma['] ga[']n^{uu}['] jmi['] ja['],
ga[']jmee['] dsa⁻j^{uu}['] mada⁻ kih[']
hi⁻ ma['] jää⁺ moz['], ga[']jäyh[']
siiyh⁺: "Tee['] ga[']lä⁻jëe['] dsa⁻
hi⁻ ma⁻na[']jmee['] ta['], mah[']
mi[']hmaah['] jñeey['] na[']tee['] kih[']
koo⁻ jmi['] ta[']. Løø['] kyaah[']
hi⁻ ma⁻na[']nää['] këe['] go[']te[']
mah['] mi[']lläa['] kyaah['] hi⁻
ma⁻na[']nää['] to⁻në[']."

9 Lä⁻jëe['] hi⁻ ga[']taah['] jmee[']
ta['], ma⁻ngoo['] ga[']të['] ko⁻hi[']
hñia['], ya⁻nääy['] ma['] ja['] ma[']
ja['] ga[']koo['] jñee['] na[']tee['] kih[']
ma['] koo⁻ jmi['] ta['].

10 Ja[']ga['] ga[']lla⁻nää['] hi⁻
ga[']taah['] to⁻në['] na[']jmee['] ta['].
Ma['] tëëyh['] cha⁻ga[']miih['] jñeey[']
ma['] laay[']. Pero ga[']hyoyh[']
ja[']ba['] kih['] koo⁻ jmi['] ta['] ba[']
ka⁻läh['].

11 Ma['] ga[']koo['] jñeey[']
ga[']løøy['] cha⁻hääy['] dsa⁻j^{uu}['],

12 ga[']jäyh[']: "Hi⁻ ma⁻na[']nää[']
këe['] go[']te['], ga[']jmee['] ta['] koo⁻
hor['] ba['], mah['] ja[']ba['] kwee⁻
ma⁻mi[']hmaah['] kiyh['] lä⁻koh[']
te['] he['] ma⁻mi[']hmaah['] kya[']a[']
jnääh['] hi⁻ ma[']jëe['] wⁱⁱ[']

cha'hyoo' lä'taq' jmi'', ga'jäy' siyh' dsa'juu' chaah' jeh'.

¹³ He' ja' ga'jäh' dsa'juu' siyh' jaq' hi' ti'choo' juu' he': "Sa' cha' jmeen' hñaa' dsen' kyah' hne' ome'. Ja' ma'tooh' jne' juu' kwee' he' mi'hmaahn' kyah' na'tee' kih' koo' jmi' ta?

¹⁴ Kii' ba' hne' jñeeh' mah' gwqah' kyah'. Jeeh' lä'na' hyoh' dsen' ma'kwëehn' hi' ma'he' këe' go'te', ja'ba' lä'koo' te' he' ma'kwëehn' hne'.

¹⁵ ¿Che' sa' na'ngën' jwë' jmeen' lä'hyoh' dsen' kyqah' kuu' kin'? ¿O che' wii' hoh' kih' he' jmeen' llu' dsen'?", ga'jäh' dsa'juu' he'.

¹⁶ Lä'ja' le', hi' ya'nää' këe', hi' he' lee' to'në'. Hi' ya'nää' to'në', hi' he' ja' këe'. Jeeh', jwëe' hi' na'teeh', pero miih' go'te' ba' hi' na'lleeh' -ga'jäh' Jesús.

Ngoo' hnë' jiih' jmeeh' Jesús juu' he' juuy'

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Ma'hää' Jesús jwë' ngooy' ta' Jerusalén, ga'teeyh' kah' lä'jëe' gya'tuú' jnääh' mah' ga'siiyh' jnääh':

¹⁸ -Jëe' da' hnäh', dsa'nø'o' jne' ta' Jerusalén. Jee' oo' ngëe' dsa' Hi'ga'lëe'ngo'la' ja'goo' jmi'dsa'kaah'kyah' ta'jwoh' kyaa'ley. Hi' he' bääh' jnä' dsoo' mah' jngëeh' dsa' jnä'.

¹⁹ Ja'ga' ngëey' jnä' ja'goo' dsa' hi' sa' laa'judiu. Mah' mi'kwayh' jnä', jmi'baay' jnä', ja'ga' dsa'täay' jnä' dsoh' hma'cru'. Pero lä'jiuhn' ka'läh' ga' ma'hyah' hnë' jmi'.

Jacobo kyqah' Jwaa' ga'ngiyy' he' gyay' jwoo' kih' Jesús

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Ja'ga' ja' më' Zebedeo kyqah' lä'uu' jo'ñuuuh', ga'juuyh' jnëy' cha'në' Jesús mah' ga'chuu'y' kyqah':

²¹ -¿Hee' jwih' jnä'? -ga'jäh' Jesús siyh'.

-Hi'h' lä'uu' chih' kyqan', jmee' mada' dsa'taayh' koo' kyah' wa'ra' ga'te' jee' jmeeh' hih', jaq' jwoo'ra'lluuy' kyah' hi' jñah' jwoo'ra'këh' kyah' -ga'jäh' dsa'më' he' siyh' Jesús.

²² He' ja' ga'jeh' Jesús juu' kiyh', siyh':

-Sa' ñeh' hnäh' hee' na'ngiyy'hnäh'. ¿Che'tääh'hnäh' jëeh' hnäh' lli'wii' he' na'ga'jëen'? ¿Che'lä'be' hoh' hnäh' dsa'ngëeh'hnäh'he'wii'he'na'ga'dsa'ngëen'?

-Tää'ba'jnääh'-ga'jäh'.

²³ He' ja' ga'jäh' Jesús siyh':

-Ma'ra'he'jëeh'ba'hnäh'lli'wii'he'na'ga'jëen',hi'dsa'ngëeh'hnäh'he'wii'he'na'ga'dsa'ngëen'. Pero he'nah'hnäh'jwoo'ra'lluuy'o'jwoo'ra'këh'kin',sa'ga'tëen'kwan'. He' ja'hyoh'hi'na'lleeh'kyaa'Tää'kyqan'ba'ja'.

²⁴Gyaa¹ discípulo dsa⁻kyaqah['] jnääh['] ga⁻lä⁻lleeey["] kyaqah['] lä⁻uu["] hi['] he['], ma['] ga⁻nuuy["] juu['] ja⁻.

²⁵Ja⁻ga['] ga⁻tëe['] Jesús kih['] lä⁻jëe["] jnääh['] mah['] ga⁻siiyh["] jnääh[']:

—Ñeh' ba' hnäh' lä⁻koo⁻ jmee['] dsa⁻ta['] hi['] jmee['] hih['] kih['] dsa⁻gooy^{',} kaa⁻yah['] lä⁻lla⁻ dsëy^{'. Dsa⁻kaqah['] he['] kaqah['] lä⁻ të⁻ dsëy['] dsa⁻gooy['].}

²⁶Pero jee' kyah' hnäh' sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] jmeeh['] hnäh' lä⁻ja⁻. Hi['] hnøø['] lee['] jøøh['] ga['] kih['] lä⁻jëe["] hnäh' , hi['] he['] tëe['] jmee['] ta⁻he['] kih['] lä⁻jëe["] ba['].

²⁷Hi['] hnøø['] ka['] në['] kih['] jee['] lä⁻jëe["], hi['] he['] tëe['] jmeey['] ta⁻he['] kih['] lä⁻jëe["] ba['].

²⁸Jëeh['], sa⁻ ma⁻ja['] Hi['] ga⁻lëe[']ngo['] la⁻ mah['] jmee['] dsa⁻ta⁻he['] kiyh^{',} ma⁻jan⁻ mah['] jmeen['] ta⁻he['] kih['] dsa⁻ba[']. Ma⁻jan⁻ mah['] kwaqan⁻ hñiin⁻juun^{',} he['] ja⁻ këe['] jma⁻ mah['] lää['] jwëe['] dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús uu['] dsa⁻tuu[']
(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻hwëeý["] jwii["] Jericó, jwëe["] jwëerte dsa⁻ ma[']chaq['] kaah['] kiyh['].

³⁰Ma['] tääh['] uu['] dsa⁻tuu['] koo['] jwë[']. Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻nuuy['] ngoo['] Jesús cha⁻jwë['] ja⁻, ga⁻løøy['] hlëeýh["] ki[']gaa⁻, ma['] jayh[']:

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan["], hne['] hi['] lqa['] sa⁻ju['] kih['] David, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] kyaq['] jnääh['].

³¹Hi['] ga⁻juuh['] dsa⁻ kiyh^{',} mah['] mo⁻so⁻ ma['] tooyh[']

miih[']. Pero dsa⁻tuu['] he['] cha⁻ga[']miih['] miih['] ma['] tooyh[~]:

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan["], sa⁻ju['] kih['] David, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] kyaq['] jnääh['].

³²Ja⁻ga['] ga⁻noo["] Jesús, mah['] ga⁻tëeyh["] ga⁻siiyh["]:

—¿Hee['] hnood['] hnäh' jmeen['] kyah['] hnäh[']?

³³He[']ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻tuu['] he['] siiyh[~]:

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan["], hnøø['] jnääh['] lä⁻jnä['] mi[']né['] jnääh['].

³⁴Ga⁻lä⁻ñih['] dsë['] Jesús kiyh^{',} ga⁻sooyh['] mi['] 'në['] dsa⁻tuu['] he[']. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lää[']jnä['] mi['] 'nëy[']. Hi['] ga⁻jmeey['] ko[']jøh['] kyaqah['] Jesús.

21

Ga⁻he['] Jesús na⁻dsëe['] burr["] jwii["] Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹Ja⁻ga['] tëey['] Jerusalén ga⁻nääý['] chuuuh['] jwii["] Betfagé, koo['] kih['] moh['] Olivo. He[']ja⁻ ga⁻jmee['] Jesús mada⁻ kih['] uu['] dsa⁻kyaqah['] jnääh['].

²Ga⁻siiyh[~]:

—Go⁻nääý['] hnäh' ta⁻ jee['] jwii["] he⁻ nøø['] ta⁻cha[']né[']. Jee['] oo["], jnääh['] hnäh' ja⁻a['] burr["] hyaa['] hi['] na⁻hñuuuh['] hi['] jää['] gyuuh["]. Ja⁻ cheeh['] hnäh' mah['] ya[']jääh['] hnäh' kin["].

³Cher'mah['] chaq['] ja⁻a['] hi['] ga⁻ngii["] juu['] kyah['] hnäh' , ja⁻ jwii["] hnih[~]: "Jmee['] bii['] kih['] Dsa⁻jøøh['] kyaq['] jnääh['] ba⁻la⁻, chah['] ba['] ya[']jääh['] jnääh['] ka⁻läh["], jwiih['] hnih[~].

⁴ Lä⁻ja⁻ ga⁻la⁻ mah⁻ lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻, lä⁻ma⁻ ga⁻jäyh⁻:

⁵ Chiih⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Sión:

"Jëe⁻da⁻, hii⁻ Rey kyaah⁻ hnäh⁻ ja⁻jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

Hwaay⁻ jwérte, na⁻dsëey⁻ jaa⁻ burr⁻,

na⁻dsëey⁻ joo⁻ burr⁻ hyaa⁻ hi⁻ tée⁻ kā⁻ løø⁻."

⁶ Na⁻nää⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻, ga⁻jmeey⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Jesúus kiyh⁻.

⁷ Na⁻kyaaay⁻ jaa⁻ burr⁻ hyaa⁻ hi⁻ jää⁻ gyuu⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻kye⁻ dsa⁻ hmiih⁻ kih⁻ ka⁻luu⁻ burr⁻ mäh⁻ he⁻ mah⁻ ga⁻wii⁻ Jesúus.

⁸ Jwëe⁻ jwérte dsa⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ngooy⁻ ja⁻. Ko⁻llaq⁻ ga⁻ja⁻ hmiih⁻ kih⁻ cha⁻jwë⁻ hi⁻ jñah⁻ ga⁻hnä⁻ niih⁻ hma⁻ ga⁻jay⁻ cha⁻jwë⁻.

⁹ Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ kaah⁻, kyaah⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ jää⁻ ma⁻ tooyh⁻ cha⁻miih⁻ miih⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—¡He⁻ ba⁻ che⁻ lluu⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ David! ¡Dio kyaah⁻ hi⁻ ja⁻ lä⁻hih⁻ kiyh⁻! ¡He⁻ ba⁻ che⁻ lluu⁻ hi⁻ jøøh⁻ hi⁻ gya⁻ gyuu⁻!

¹⁰ Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻he⁻ Jesúus Jerusalén, lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ga⁻chi⁻ ga⁻jwaa⁻ dsa⁻, ma⁻ ngiiy⁻ juu⁻:

—¿Hii⁻ ba⁻ na⁻?

¹¹ Mah⁻ ma⁻ jäh⁻ dsa⁻:

—Hi⁻ na⁻ he⁻ Jesúus, jaa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ chaa⁻ Nazaret hwa⁻ Galilea.

Ga⁻hwëe⁻ Jesúus dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ hnii⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻
 (Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻lloo⁻ Jesúus ho⁻hne⁻ kih⁻ gwah⁻ juuh⁻. Ga⁻hëey⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ lla⁻ hmooh⁻. Ga⁻saa⁻ ga⁻jaay⁻ na⁻mes⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ mi⁻sii⁻ kuu⁻, hi⁻ ga⁻saa⁻ ga⁻jaay⁻ jee⁻ nøø⁻ hmooh⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ hnëe⁻ juu⁻.

¹³ Mah⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Lä⁻la⁻ lle⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: "Hne⁻ kin⁻ lä⁻chee⁻ hne⁻ jee⁻ ngii⁻ dsa⁻ kih⁻ Dio." Pero ma⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ too⁻ jee⁻ dsa⁻tääh⁻ dsa⁻hii⁻ ba⁻.

¹⁴ Jee⁻ ma⁻chih⁻ gwah⁻ juuh⁻ ja⁻, ya⁻nää⁻ dsa⁻tuu⁻ kyaah⁻ dsa⁻ jluuh⁻ cha⁻né⁻ Jesúus mah⁻ ga⁻mi⁻hlääy⁻.

¹⁵ Pero ga⁻lä⁻lle⁻ lä⁻jëe⁻ jmi⁻dsa⁻ kaa⁻ kih⁻ kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaä⁻ ley ma⁻ ga⁻jëey⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ juuh⁻ gaa⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Jesúus jee⁻ ja⁻. Hi⁻ ga⁻lä⁻lleey⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻jëey⁻ tääh⁻ chih⁻ tooh⁻ miih⁻ koo⁻ gwah⁻ ja⁻:

—¡He⁻ ba⁻ che⁻ lluu⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ David! —ma⁻ jäh⁻ chih⁻ he⁻.

¹⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻kaah⁻ he⁻ siiyh⁻ Jesúus:

—¿Che⁻ nuuh⁻, hee⁻ na⁻hlëeh⁻ chih⁻ tääh⁻ na⁻?

—Nuu⁻ ba⁻ jnä⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesúus —. Hnäh⁻ na⁻ che⁻ sa⁻ma⁻heh⁻ hnäh⁻ jih⁻koh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:

Lä⁻jëe⁻ chih⁻pih⁻, lä⁻kye⁻ hi⁻ tuh⁻,
 hne⁻ Dio ma⁻mi⁻tëeh⁻ hnöh⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kyah⁻.

17 Mo⁺so⁻ ga⁺jmääy⁺ he⁻
dsa⁻ he[.] Ya⁻hëë⁺ Jesú^s jee⁻
jwii⁻ Jerusalén ja⁻, ngaayh⁺
ta⁻ jee⁻ jwii⁻ Betania, jee⁻ ja⁻
ga⁺jäy[.]

Ga⁺jwä⁺ Jesú^s dso⁺jwii⁻ kih⁻
chaah⁺ higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

18 Tiih⁻ ga['] jyoh['] jmii[,]
ñee['] ka⁻läh['] Jesú^s ta⁻ jwii⁻
Jerusalén. Peer⁻ ja['] kyoyh⁻
jee['] hääy['] jwé[.]

19 Koo['] jwé['] jee['] ngooy['] ja⁻
ga⁺jëëy⁺ koo⁻ chaah⁺ higo.
Mah['] ngooy['] na⁻jëëy⁻ che[']
hii['] mii[.] Ma['] ga⁺jëëy⁺, ni⁻
koo⁻ mii['] sa⁻cha⁻ hii[,] ma⁻la⁻
moo⁻ jmah['] ba['] choo[.] Mah[']
ga⁺siiyh⁻ chaah⁺ hma⁻ ja⁻:

—Jih[']koh['] mo⁺so⁻ hii['] mii[']
kyah['] hne⁻.

Lä⁺chah['] ja⁻ ga⁺lä⁻kii⁻
chaah⁺ higo ja⁻.

20 Ma['] ga⁺jëë' jnääh['] ha⁻ lä⁻
ga⁺jmee['] Jesú^s, ga⁺jëë' dsah⁻
jnääh^{',} mah['] ga⁺jäh['] jnääh^{':}

—Ha⁻ lä⁻ ma⁻lä⁻kii⁻ chah[']
go⁻te['] chaah⁺ higo na⁻?

21 He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] Jesú^s siiyh⁻
jnääh^{':}

—Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn⁻
hnääh^{',} cher'mah['] dsoo['] hoh[']
hnääh['] hi⁻ sa⁻ jmeeh['] hnääh[']
to['] huu'dsë⁻, ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻
la⁻ le['] jmeeh['] hnääh<sup>'. Le[']
jwiih['] hnääh['] moh['] chih['] na⁻:
“Jnuuh['] jee['] na⁻, jwää⁺ hñaaah[']
cha[']jmi⁻ñeeh⁻”, hi⁻ lä⁻ja⁻ le['].</sup>

22 Lä⁺jë⁺ he⁻ ngiih['] hnääh[']
kih[']Dio, cher'mah['] dsoo['] hoh[']
hnääh^{',} hñah['] ba['] hnääh['].

He⁻ ja['] gyuuuh['] ba['] hih['] he⁻
j mee⁻ Jesú^s

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

23 Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺lloo[']
Jesú^s jee['] chih['] gwah['] juuh[']
ga⁺løøy⁺ mi⁻tëëy⁺ dsa⁻.
Ma['] ga⁺lla⁻nää⁺ cha'nëy[']
dsa⁻kaah['] kyaa⁺ jmi⁻dsa⁻,
kyaaah['] dsa⁻gyuuuh['], ga⁺ngiih[']
juu['] kih['] Jesú^s:

—¿Che['] cha⁻ jwé['] kyah['] he⁻
j mee⁻ lä⁻jé⁺ he⁻ na⁻? ¿Hii⁻
kih['] hih['] he⁻ j mee⁻ lä⁻na⁻?

24 He⁻ja⁻ ga⁺jeeh['] Jesú^s juu[']
kiyh^{',} ga⁺siiyh^{':}

—Ngiiin['] koo⁻ mi[']juu['] kyah[']
hnääh['] ka⁻läh[']. Jeeh['] da['] hnääh[']
kin⁻ jää⁺, ja⁻ga['] jwahn['] hi⁻
kih['] hih['] he⁻ j mee⁻ lä⁻la['].

25 ¿Hii⁻ ga⁺jmee['] hih['] he⁻
ga⁺chaah['] Jwaa⁻ dsa⁻ jmii[,]
che[']Dio o che['] dsa⁻ñuuuh⁻?

Jee['] tääyh['] ja⁻ ma['] llay⁻
juu['] kyaaah['] dsa⁻kyaaayh^{',} ma[']
jäyh[:]

—Cher'mah['] ga⁺jäh['] jne[,]
hih['] kih['] Dio ba['] ja⁻, Jesú^s jäh[:]
“¿He[']la['] sa⁻ ga⁺lä⁻dsoo['] hoh[']
hnääh['] kiyh['] ga⁻ ja⁻?”

26 Hi⁻ cher'mah['] ga⁺jäh['] jne[,]
ja['] hih['] kih['] dsa⁻ ba['] ja⁻, hii[']
goo⁻ jnän['] kyaah['] dsa⁻, jëëh[,]
lä⁻jëë⁺ dsa⁻ ma['] jmää⁺ kwaat[']
Jwaa⁻ ma['] laa['] ja⁻ hi⁻ ma[']
ngëë⁻ juu['] kih['] Dio —ma['] jäh[']
dsa⁻kaah['] he['].

27 He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] dsa⁻kaah[']
he['] ga⁺siiyh^{':} Jesú^s:

—Sa⁻ ñe['] jnääh^{':}

Mah['] ga⁺jeeh['] Jesú^s juu[']
kiyh['] ka⁻läh['], ga⁺siiyh^{':}

—Ni['] jnä['] sa⁻ jmeehn['] juu[']
hi⁻ ga⁺jmee['] hih['] he⁻ j mee⁻
he⁻la⁻.

*Juu' na-hmäää' lä-koo- la'
kih' uu' chih-ñuuuh-*

²⁸ He-ja- ga-ngii' Jesúس juu'
kiyh' ka-läh:

-*Hee- huu'dsë- jmeeh-
hnäh' kih' he- jwahn- la-?
Jaa- dsa- ma' chaa- uu' chih-
kyaa'. Ga-siiyh- jaa- chih-
he: "Gyuu- kyaan-, goh' na'
go'jmeeh' ta' jee' na-jnää'
chaah' wii- jeh' kin-."*

²⁹ He-ja- ga-jäh' chih' he'
siiyh' jmiiy: "Sa' hnoon'
niin." Ko-hwëe' ga' ja-
ga-lä-sii' huu'dsë- kiyh' mah'
ngoo'y.

³⁰ Ja-ga' ga-tëeyh' hi- jaa-
he', ga-jmeey' mada' kiyh'
lä-koo- ga-jmeey' mada' kih'
hi- to-në' he'. Jooy' he'
ga-jäh: "Nee' tää', nii' ba'
jnä." Mah' sa' ñeey'.

³¹ *Hi- jaa- jee' lä-uu'*
ga-jmee' lä hnøø' jmiiy?

Mah' ga-jäh' dsa- he':

-*Hi- to-në' ba'.*

He-ja- ga-jäh' Jesúś siiyh:

-*Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn-
hnäh'. Lä-jëe- hi- koo' ku'sih-
kyaaah' hyaa' hi- ga-nää'
kyaaah' wa' hi- cha- hi-,
dsa-tääh' jee' jmee' Dio hih'-
jää' ga-lä-koh' ga' hnäh'.*

³² Jëeh' ja' Jwaaq- jee' kyah'
hnäh', ma' mi-jnääy- ha- lä-
ma' go'tääh' hnäh' kyaaah'
he- llu' mah' sa' ga-lä-heeh'
hnäh' kiyh'. Pero dsa- hi- koo'
' ku'sih- kyaaah' hyaa' hlëeh'
he' ga-lä-heey' kiyh'. Ma' ke'
ga-jëeh' hnäh' ga-lä-hee' dsa-
kih' Jwaaq-, pero ni' lä-ja- sa'
ga-lä-dsaq- hoh' hnäh' miih-

mah' ma' lä-heeh' hnäh'
kiyh'.

*Juu' na-hmäää' lä-koo- la'
kih' dsa- hi- ga-høø' ta' kih'
jñah'*

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ *Nuu- da' hnäh' jyoh' juu'
na-hmäää. Ma' chaa- jaa-
dsa-juu' hi- ga-tää' koo- nää'
chaah' wii- jeh'. Ga-jney'
lä-ku' lä-jii', ga-mi-llyu' jee'
ma' hwëey' jmih' mi 'jeh'
ja-. Ga-chiyh' koo- na'hyah-
he- ñii' jee' ga-wii' dsa- hi-
ga-tääh' ga-høø' jee' na-jnää'
chaah' jeh'. Ma' ga-la' he-
ja-, ga-tooyh' goo' dsa- he-
høøy' ma' to'dsaah'. Ja-ga'
ya-hëey' ngooy' uu'.*

³⁴ *Ma' ga-lloo' jii- kih'
mi 'jeh' ja-, ga-cheey' moz~
kyaaay' jee' ma' täh' dsa- høø'
ta' kiyh' mah' ma' koo' heey'
he' ma' tëey'.*

³⁵ *Ma' ga-lla-nää' moz~ he'
jee' na-jnää' chaah' wii- jeh'
' kih' dsa-juu', dsa- hi- ma'
täh' høø' he' ga-jney' jwë'
kih' moz~ he'. Ko-llaa' ga-jmi'
ga-baay', jñah' ga-jngëeyh'
go-te~, hi- jñah' ko-llaa'
ga-tey' kuu' kih'.*

³⁶ *Ga-cheey' lä-hmëe' jñah'
ga' moz~, jwëe' ga' lä-koh' ga'
hi- ga-cheey' to-në'. Ja-ba'
lä-ja- ga-jmee' kih' hi- he'.*

³⁷ *Jee' ga-dsaq' ga-cheey'
jooy'. Ma' jmeey' huu'dsë':
"Go'jmee'ga' dsa- oo' he' kih'
chih' kyaan' la-".*

³⁸ *Ma' ga-jëe' dsa- hi- ma'
høø' chaah' jeh' ja-, ja' chih-
he', ga-täayh' ga-llyay' juu'*

kyaqah' dsa-kyaqah': "Hi- oo-na-, hi- ja- kyaah' ta' jnän'. Wa' jngéeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he- ma'teey'."

39 He-ja- ga-saqah' dsih'. Ga-lleey- ta- ka'hne- jee' ma-na-jnää' chaah' jeh' ja-, mah' ga-jngéeh' dsih'.

40 Wa'ra- ga-lloo' dsa-juu- chaah' jeh' ja-, qhee- ba' jmeey' kih' dsa- hi- jmee- ta' kiyh' he', laqah' hnäh'? - ga-jäh' Jesús.

41 Mah' ga-jeeyh- kih' Jesús:

-Sa- lä-ñih' dsé- jngéeyh' dsa- hi- hñaa- dsé- he', mah' tooyh' goo- jñah' hi- jmee- ta' kiyh'. Hi- he' ba' ngéei' mi-jeh' wa'ra- ga-té- jii- he- chooyh' -ga-jäyh' siiyh' Jesús.

42 Mah' ga-jäh' Jesús siiyh- ka-läh':

-qChe' jih'koh' sa- ma-heh- hnäh' juu' kih' Dio jee' na-sii- lä-la-?:

Ja'-ba' kuu' he- sa- ga-tih' dsé- tē-hyah-,

he-ja- ba' ga-jä- lä-koo- mi- 'kuu' he- kye- dsa- to-né- kih' koo- hne- juuh-.

Dio ba' he' hi- ga-jmee' lä-ja-, he-ja- dsaa- dsé- jne', ga-jäh' Jesús.

43 'He-ja- jwëéhn- hnäh', jñuh' Dio ta' he- ma-na-hñaqah' hnäh' jmeeh' mah' tooyh' goo- jñah' hi- jmee- ta' lä-lle' kih'.

44 Hi- täh- né- kuu' ja-, hi- he- chü- jøø' jmi- ngo' kih'. Hi- wa'ra- ga-toh' kuu' ja- né- kih' dsa-, jleeyh' go-te-.

45 Lä- ma' ga-nuuy' juu- lä- dsoo- he- ga-hlëeh' Jesús, lä-jëe- jmi- dsa- kqah' he- kyaah' dsa- fariseo ga-tah' dsëy' he- ga-hlëeh' Jesús kiyh' kyaah' juu' na-hmää' ja-.

46 Ma' hnooh- dsa- kqah' he- ha- lä- jee' ma' saayh' Jesús. Pero ma' goyh' kyaah' dsa-, jëeh' ma' jmää- dsa- kwaat' Jesús laqay' jaa- hi- ngëe- juu' kih' Dio.

22

Juu' na-hmää' lä-koo- la' jmii' jee' dsa- jee' goo- dsa-
(Lc. 14:15-24)

1 Koo- ka-läh' ga-hlëeh' Jesús juu' na-hmää', ga-jäh':

2 -He- jää- Dio dsa- lä-hih- kih', jeeh' kwee- lä-koo- ga-jmee' jaa- rey hi- ga-jmee' koo- jmii' ma' ga-jee' goo- chih' kyaay'.

3 Ga-cheey' moz~ mah' dsa-tëeyh' lä-jëe- hi- ma-na-la- juu' ya-nää' jmii' kih' hi- dsa-jee' goo-. Pero ni- jaa- dsa- he' sa- ga-hii' ma' ya-nää'.

4 Ga-té- to- jiih- ga-cheey' jñah' ga' moz~ mah' ga-siiyh': "Chiih' hi- ma-na-la- juu' ya-nää', ma-na-la- ba' ma' he- kuyh'. Ma-jmeen' mada- ma-jngéeh' dsa- kya' kyaah' jñah' ga' jah' hi- ga-mi-gyan'. Ya-nää' hnäh' ja-, jee' le' jmii' kih' hi- jee' goo-, jëeh', ga-lä-jë- ba' ma-na'llu'."

5 Pero dsa- hi- ma-na-teeh' he' sa- ga-jmee' he'. Ga-nääy' jee' jyoh' ba'. Jaq- he' ñee'

na-jëe- hwa' kih'. Jñah' he' ñee' jee' nøø' hmoooh' kiyh'.

6 Hi- jñah' he' ga-saqayh' moz~ kyaq~ rey, ga-jmeeyh~ mah' ga-jngëeyh'.

7 Lä~ ma' ga-llooh' juu' kih' rey, ga-lä-lleey~ jwérte. Ga-cheey~ hløø' kyaay~ mah' ga-mi-llaay~ lä-jëe~ hi~ ga-jngëeh~ moz~ kyaay~, lä-jiih~ ga-jëy~ go-te' jee' jwii~ kih' hi~ he'.

8 Mah' ga-siyyh~ lä-jëe~ moz~ kyaay~: "Ga-lä-jë~ ba' ma-na'llu' kih' jmii~, pero lä-jëe~ hi~ ma-na-teeh' he' mo-so~ heh~ ya-nääy~ jee' la~.

9 Na~ go-nää' hnäh' lä-kaa~ cha'jwë~ juuh~. Lä~ jah' hi~ jeeh~ hnäh' teeh' mah' ya-nääy~ jee' jmii~ la~."

10 Lä-chah' ja~ ga-hwëe~ lä-jëe~ moz~ he' lä-kaa~ cha'jwë~ mah' ga-jøøyh~ lä~ jah' miih~ hi~ ga-jnääy~ ba', hi~ lluu~ hi~ hlëeh~, lä~ jwë~ jee' ga-kah' ga-lä-kaa~ cha'neh~ jee' të~ jmii~.

11 'Ma' ga-he~ rey jee' tääh' lä-jëe~ hi~ na-teeh' he', ga-jëey~ ja~ dsa-ñuu~ hi~ sa~ ma' kyeh' hmiih~ he~ la~ kih' jmii~ ja~.

12 Mah' ga-siyyh~: "Ome~, ¿ha~ lä~ ma-heh~ jee' la~ mah~ sa~ kyeh' hmiih~ he~ la~ kih' jmii~ la~?" Pero dsa~ he~, ga-gyay~ ti'sih~ ba'.

13 Ja~ ga~ ga-jmee~ rey mada~ kih' hi~ ma' jmee~ ta-he~ cha'neh~ ja~: "Hñuu~ hnäh' goo~ tiyy~ mah' jwää~ hnäh' ta~ ka'hne~ jee'

na-hoo~. Jee' ja~ ki'hooyh' mah' juuy~ cha-jay~."

14 Jëeh' jwëe~ hi~ na-teeh', pero miih~ go-te' ba' hi~ na-lleeh'.

*Kwaat~ kih' ku'sih~
(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)*

15 Ja~ ga~ ga-nää~ dsa~ fariseo mah' ga-taayh~ juu' kwee~. Lä~ taa~ ga~ ga-jmee~ ha~ lä~ jee' ma' kaaah~ juu' kih' Jesús.

16 He-ja~ ga-cheey~ dsa~ kyaayh~ ko-jøh~ kyaah~ dsa~ kya~ Herode mah' na-hlëeyh~ kyaah~ Jesús, ga-siyyh~:

—Ta-jwoh~, ñe' ba' jnääh~, hne~ hlëeh~ ju'dsoo~ jmah' ba', kyaah~ ju'dsoo~ ba' mi-teeh~ dsa~ ha~ lä~ la~ jwë~ kih' Dio. Hi~ sa~ gah~ kyaah~ ni~ ja~ jeeh~ sa~ kyeh~ kwaat~ ha~ lä~ laa~ lä~ ja~ lä~ ja~ dsa~.

17 Chiih' da' jnääh~ ja~, ha~ lä~ laah~ hne~: ¿Che' llu~ he~ mi'hmaah~ jne' ku'sih~ kih' dsa~ ta' César o sa~ llu~?

18 Pero Jesús kyaayh~ ba' huu~ dsé~ hlëeh~ he~ ma' jmee~ dsa~ he~, he~ ja~ ga-siyyh~:

—He~ ba~ che~ ta~ juuh~ hnäh~. ¿He~ la~ kah~ hnäh~ dsen~?

19 Heeh' da' jnä~ ha~ lä~ la~ kuu~ he~ kwah~ hnäh~ kih' ku'sih~.

Mah' ga-heeyh~ koo~ kuu'.

20 Mah' ga-jäh~ Jesús siyyh~:

—¿Hii~ kih~ heeh~ too~ la~? Hii~ kih~ jmii~ na-sii~ la~?

21 Mah' ga-jäh~ dsa~ he~:

—Kih' César ba' na~.

Ja⁻ga['] ga⁻jäh' Jesús siiyh⁺
ka⁻läh':

—He⁻ la['] kih['] César, kwéeh⁺
ba['] César. He⁻ la['] kih['] Dio,
kwéeh⁺ ba['] Dio.

22 Ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻,
ga⁻täayh['] jee['] dsayh⁺. Mo⁻so⁻
ga⁻jmääy['] he['] Jesús, ga⁻nää[']
bih['] kiyh['].

Ga⁻ngii⁺ dsa⁻ juu['] ha⁻ lä⁻
le['] wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih['] hi⁻
na⁻juu[']

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

23 Ja⁻ba['] jmii['] ja⁻ na[']nää[']
dsa⁻ saduceo na⁻jëey⁻ Jesús.
Dsa⁻ he['] na⁻, sa⁻ ma['] heey[']
he⁻ lä⁻jiih['] dsa⁻ jee['] kih['] hi⁻
na⁻juu[']. Mah['] ga⁻ngiiy['] juu[']
kiyh['], ga⁻jäh[']:

24 —Ta⁻jwoh['], ga⁻sii['] Moisé
jnän['] kyaah['] juu['] la⁻. Wa[']ra⁻
ga⁻juu['] ja[']a dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ sa⁻
chaa⁻ joo['], dsa⁻ñuuuh⁻ øøh⁻
hlii['] he['], lle['] kih['] tëey['] dsa⁻më[']
mah['] lä⁻chaa⁻ joo[']siiyh['] hi⁻
lee['] kwaat['] kyaah['] hlii['] øøyh['].

25 Ga⁻lä⁻chaa⁻ jee['] kyaah[']
jnääh['] gyee['] dsa⁻ñuuuh⁻
ja⁻ba['] cho⁻jmiiy⁻. Hi⁻
to⁻në['] he['] ga⁻kaa['] dsa⁻më[']
pero chah['] ba['] ga⁻juuy[']. Sa⁻
ga⁻lä⁻chaa⁻ jooy['] he⁻ ja['] ga⁻jä[']
mey['] kyaah['] jee['] ga⁻të['] uu[']
dsa⁻ñuuuh⁻ øøyh['].

26 Ja⁻ba['] lä⁻ja['] ga⁻la['] kih[']
jee['] ga⁻të['] uu['] dsa⁻ñuuuh⁻ he['],
hi⁻ kih['] jee['] ga⁻të['] uu['] ka⁻läh['],
lä⁻jiih['] ga⁻dsaa['] ga⁻juu['] lä⁻jëe[']
gyee['].

27 Jee['] ga⁻dsaa['] go⁻te[']
ga⁻juu['] hñii['] dsa⁻më['] ka⁻läh['].

28 Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih[']
dsa⁻ ja['], ¿hii['] kih['] jee['] lä⁻jëe[']

gyee['] lee['] kyaah['] dsa⁻më['] he[']?
Jëeh['], ga⁻lä⁻jëe['] gyee['] ba[']
ga⁻lä⁻kyaaayh['] —ga⁻jäh['] dsa⁻
saduceo siiyh⁺ Jesús.

29 He⁻ ja['] ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
kiyh['], ga⁻siiyh[']:

—Na⁻hee['] hoh['] ba['] hnäh[']
na⁻, jëeh['], sa⁻ kyuuuh['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ na⁻sii['] juu['] kih['] Dio,
ni⁻ sa⁻ kyuuuh['] hnäh['] ha⁻ lä⁻
la['] be['] kiyh['].

30 Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih[']
hi⁻ ma⁻na⁻juu['], ni⁻ jaa⁻
dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh⁻ mo⁻so⁻
jee['] goo[']. Ma[']ja['] leey['] lä⁻koo⁻
laa['] ángele hi⁻ tääh['] gyuuuh['].

31 Pero he⁻ lä⁻jiih['] dsa⁻
hi⁻ ma⁻na⁻juu['], che['] sa⁻
ma⁻heh['] hnäh['] lä⁻koo⁻
ga⁻hléeh['] Dio hnäh['], lä⁻ ma[']
ga⁻jäh[']:

32 "Jnä['] laan['] Dio kyaah[']
Abraham, Dio kyaah['] Isaac,
Dio kyaah['] Jacob", ga⁻jäh['] Dio
siiyh⁺ Moisé. He⁻ ga⁻jäh[']
lä⁻ja['], sa⁻ na⁻juu['] dsa⁻
ma⁻gyuh['] jnän['] he['] kih['] Dio,
jëeh['] Dio jnän['] laay['] Dio kyaah[']
hi⁻ na⁻jiih['] ba['].

33 Lä⁻ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ juu[']
la⁻, ga⁻täayh['] jee['] dsayh['] ha⁻
lä⁻ la['] nuuuh⁻ he⁻ ma['] kwa⁻
Jesús.

Nuuuh⁻ he⁻ kyee['] ga⁻kih['] jee[']
lä⁻jëe[']

(Mr. 12:28-34)

34 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jëe['] dsa⁻
fariseo ga⁻jne['] Jesús hoo['] dsa⁻
saduceo, he⁻ ja['] ga⁻täayh[']
juu['] kwee['].

35 Lä⁻ja['], ja['] hi⁻ ma[']
kyuuuh['] llu['] ley ga⁻ngiiy['] juu[']
kih['] Jesús mah['] ma['] kay['] dsëy[']:

36 —Ta⁻jwoh¹, ḡhee⁻ koo⁻ jee⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ lle⁻ nē⁻ ley kyee⁻ ga⁻miih⁻?

37 Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Wa⁻ hnaah⁻ Dio kyaah⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁻, kyaah⁻ lä⁻jē⁻ huu⁻dsē⁻ kyah⁻.

38 He⁻ la⁻ ba[']nuu⁻ he⁻ la⁻ to⁻nē⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻jē⁻. Sa⁻ cha⁻ ga⁻ he⁻ kyee⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ la⁻

39 Hi⁻ cha⁻ ga['] jyoh⁻ he⁻ jeeh⁻ kwee⁻ kyaah⁻ he⁻ la⁻. Wa⁻ hnaah⁻ dsa⁻kyah⁻ lä⁻koh⁻ hnaah⁻ hñaah⁻.

40 Kih⁻ lä⁻to['] nuuh⁻ la⁻ ga⁻hwēe⁻ lä⁻jē⁻ ley kyah⁻ he⁻ ga⁻hléeh⁻ lä⁻jēe⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

*Hi⁻ kih⁻ ja['] hi⁻ laa['] Cristo
(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)*

41 Ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻ tääh⁻ fariseo ko⁻jøh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻ngii⁻ Jesús juu⁻ kih⁻:

42 —¿Hee⁻ huu⁻dsē⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Cristo? ¿Hii⁻ kih⁻ sa⁻ju⁻ laay⁻? —ga⁻jäh¹ Jesús.

—Sa⁻ju⁻ kih⁻ David ba[']he⁻ —ga⁻jäh¹ dsa⁻he⁻ siiyh⁻.

43 Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ David hi⁻ ma⁻ jøø⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻, ma⁻ téeyh⁻ “Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻?”, lä⁻ ma⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻la⁻:

44 Ga⁻jäh¹ Dio ga⁻siiyh⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻:

“Na⁻ jwoo[']ra⁻lluu['] kin⁻la⁻, lä⁻jiih⁻ lloo['] jmi['] lläa['] huu⁻ tih⁻ lä⁻jēe⁻ hi⁻ na⁻høøh⁻ kyah⁻!”

45 ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ laa['] Cristo sa⁻ju⁻ kih⁻ David ga⁻ ja⁻, cher'mah⁻

hñii⁻ David ga⁻jäh⁻ kih⁻ Cristo: “Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻? ”

46 Ni⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻lih⁻ ma⁻ jeeh⁻ juu⁻ kiyh⁻. Ja⁻ jiih⁻ mo⁻so⁻ ga⁻tuu⁻ dséy⁻ ma⁻ ngiiy⁻ jyoh⁻ ga⁻juu⁻ kih⁻ Jesús.

23

Sa⁻ ga⁻tooh⁻ Jesús ta['] kih⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻ fariseo

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

1 Kwee⁻ ba['] ga⁻hléeh⁻ Jesús jnääh⁻ kyaah⁻ dsa⁻, ga⁻jäh⁻:

2 —Lä⁻jëe⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻ fariseo ga⁻kooy⁻ né⁻ kih⁻ Moisé.

3 Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ jäh⁻, hi⁻ ja⁻ mi⁻teh⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻. Pero ta⁻ jmeey⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jmeey⁻. Jëeh⁻, koo⁻ hléeh⁻ bih⁻ mah⁻ sa⁻ jmeey⁻.

4 Kyaay⁻ dsa⁻løø⁻ hii⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻kéh⁻ dsa⁻ jmi['] ką⁻, pero hñiiy⁻ ni⁻ kó⁻hi⁻píh⁻ sa⁻ kway⁻ be⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ kyaah⁻ koo⁻ mi[']cha'gooy⁻ ga⁻ kway⁻ be⁻.

5 Lä⁻jëe⁻ he⁻ jmeey⁻ ja⁻, jmeey⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ jëe⁻ dsa⁻ kih⁻. Tih⁻ dséy⁻ na⁻gyoh⁻ cha'kyey⁻ kyaah⁻ lu'kyoooy⁻ jwi⁻ sa⁻hmiih⁻ hu⁻ he⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Cha'hoo⁻ sa⁻hmiih⁻ kih⁻ jmeey⁻ kyoo⁻ sa⁻hloh⁻.

6 Tih⁻ dséy⁻ dsa⁻taa[']yh⁻ jee⁻ la⁻llu[']ga['] miih⁻ jee⁻kuh⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jmi['], lä⁻ja⁻ jmeey⁻ ka⁻läh⁻ neh⁻ gwah⁻.

7 Tih⁻ dséy⁻ jmeey⁻ dsa⁻ Dio kih⁻ cha'jwë⁻ juu⁻, mah⁻ téeöh⁻ dsih⁻ ta⁻jwoh⁻.

⁸ Pero hnäh', ta' heeh' hnäh' he' tēēh' dsa' hnäh' ta'jwoh', jēēh' jaā' ba' laa' ta'jwoh' kyaah' hnäh'. Hi' koō' ba' laa' lä'jēē' dsa'.

⁹ Ta' tēēh' hnäh' Tää' ni' jaa' hi' tääh' né' hwa' la', jēēh' jaā' ba' hi' laa' Tää'jnän' hi' gya' gyuuuh' ya'jwii'.

¹⁰ Ta' kwa' hnäh' jwē' he' tēēh' dsa' hnäh' ta'jwoh', jēēh' jaā' ba' hi' laa' ta'jwoh' kyaah' hnäh', hi' he' he' Cristo.

¹¹ Hi' jøøh' ga' kyah' hnäh', wa' jmeey' ta'he' kih' lä'jēē' ba'

¹² Jēēh', hi' jmää' hñii' jøøh', hi' he' ja' ta' hwa' go' te'. Hi' jmää' hñii' hwaa', hi' he' ba' lee' jøøh'.

¹³ Jwii' ba' hnäh' ta'jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi' ta'juu'. Jneh' hnäh' jwē' kih' dsa' mah' sa' dsa'taayh' jee' jmeey' Dio hih'. Ni' hnäh' sa' dsa'taah' hnäh' ni' sa' kwah' hnäh' jwē' dsa'taah' jñah' hi' hnøø'.

¹⁴ Jwii' ba' hnäh' ta'jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi' ta'juu'. Jñuu' hnäh' hne' kih' dsa'me' hnii'. Mah' ko'taa' ga' jmeeh' hnäh' hlëeh' hnäh' ki'wëe' kyaah' Dio. Kih' he' na' na' chee' Dio cha'ga'mihi' wii' né' kyah' hnäh'.

¹⁵ Jwii' ba' hnäh' ta'jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo. Hnäh' hi' ta'juu'. Ga'nääh' hnäh' lä'käa' né' jmi'ñeeh' lä'käa' hwa' hnooh' hnäh' ha' lä' jee' leeh' hnäh' dsa' hi' sa' ma'hëeh'

kih' Dio. Wa'ra' ga'lëeh' hnäh', jmääh' hnäh' hlëeyh' cha'ga'mihi' mah' dsa'nääy' cha'je' to' juh' ga' lä'koh' ga' hnäh'.

¹⁶ Jwii' ba' hnäh', hnooh' hnäh' kah' hnäh' né' kih' dsa', pero hi' taa' ba' hnäh'. Mah' jwah' hnäh': "Hi' tää' hñii' kyaah' gwah', sa' jmeey' bii' mi'tey' juu' kiyh'. Pero cher'mah' hi' ga'tää' hñii' kyaah' ku'nøø' kih' gwah', he' ja' ba' la' bii' mi'tey', jwah' hnäh'."

¹⁷ He' ba' che' taaah' hnäh' dsa'tuu'. ¿Che' kyee' ga' ku'nøø' lä'koh' ga' gwah' he' mi'jøø' ku'nøø'?

¹⁸ Lä'ja' ka'läh' jwah' hnäh': "Cher'mah' hi' ga'tää' hñii' kih' na'hyoo', sa' jmeey' bii' mi'tey' juu' kiyh'. Pero cher'mah' hi' ga'tää' hñii' kih' he' tääh' né' na'hyoo', jmeey' bii' mi'tey'."

¹⁹ ¡He' ba' che' taaah' hnäh' dsa'tuu'! ¿Che' kyee' ga' he' hla' né' na'hyoo', lä'koh' ga' na'hyoo' he' mi'jøø' he' hla' né' kih'?

²⁰ Hi' tää' hñii' kih' na'hyoo', kih' na'hyoo' ba' ja'tääy' hi' lä'kye' kih' he' hla' né' kih' ja'.

²¹ Hi' tää' hñii' kih' gwah', kih' gwah' ba' ja' tääy' hi' lä'kye' kih' Dio hi' gya' neh' gwah' ja'.

²² Lä'ja' ka'läh', hi' tää' hñii' kih' gyuuuh' ya'jwii', jee' gya' Dio ba' ja' tääy' hi' lä'kye' kih' hñii' Dio ka'läh'.

²³ Jwii' ba' hnäh' ta'jwoh'

kyaa' ley kyaah' fariseo, hnäh' hi- ta-juu'. Kwéeh' ba' hnäh' Dio miih- lä-koo- jäh' ley, lä- la' lä-jë- o-mee' kih' në', anis, mi- ki- ma'. Pero sa- mi-teh' hnäh' he- kyeé' ga' kih' ley. Sa- jmeeh- hnäh' he- llu' jmah', sa- dsa- lä-nih' hoh' hnäh' dsa-, ni- sa- mi-teh' hnäh' juu' kyah' hnäh'. He- la- ba- ja- jmee- bii' jmeeh' hnäh' ko-jøh' kyaah' he- kwah- hnäh' na-.

²⁴ Hnäh' hi- kye- në', hi- taa' ba' hnäh'. Laah' hnäh' lä-koo- dsa- hi- ngëe- jmii- he- täh- lu- mah' sa- ngëe- jmii- he- täh- jah' kaaah'.

²⁵ Jwii- ba' hnäh' ta- jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo, hnäh' hi- ta-juu'. Laah' hnäh' lä-koo- jaa- hi- gyih- ma-la- ta- ka-luu' kyah' wii-. Jëeh' kwéeh' ba' hnäh' Dio miih- he- la- heey' mah' neh- tuh- hoh' hnäh' na- kah' ba' hu- dsé- hi- lä-jë- he- hliih' jmah'.

²⁶ Hnäh' fariseo hi- taa'. Gyih' da' hnäh' to- në' ta- neh' kyah' wii-, mah' lä- ja- jää- na- jngii- ta- ka-luu' ka- läh'.

²⁷ Jwii- ba' hnäh' ta- jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo, hnäh' hi- ta-juu'. Laah' hnäh' lä-koo- to- høø- he- na- su- hee- tøø-. Ta- në' kih' jnä- na-hñaah', pero ta- neh' na- kah' moo- hlii- kyaah' lä-jë- nëe' he- soh'. (Véase: Nu. 19:16)

²⁸ Lä- ja- hnäh' ka- läh', ma- ra- he- dsoo' go- te-, ta- në' jmääh' hnäh' hñaah' lluu'

mah' jëe' dsa-. Pero ta- neh- tuh- hoh' hnäh' na- kah' juu' ta- juu' kyaah' lä- jë- he- hliih'.

²⁹ Jwii- ba' hnäh' ta- jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo, hnäh' hi- ta-juu'. Jmeeh- hnäh' hne- në' to- høø- jee' na- haq' hi- ga- ngëe- juu' kih' Dio. Hi- jmeeh- hnäh' na-hñaah' në' na-hyah- jee' na- haq' lä- jëe- hi- lluu' he'.

³⁰ Jwah' hnäh', wa- ra- jäh' kih' ma- chaq- jne' jii- kih' dsa- ma- gyuh- jnän' sa- ma' kwan' be- kih' hi- ga- jngëe- h' hi- ma' ngëe- juu' kih' Dio.

³¹ He- hlëeh' hnäh' lä- na-, mi- jnäa' hnäh' hñaah' he- laah' hnäh' sa- ju- kih' hi- ga- jngëe- h' hi- ma' ngëe- juu' kih' Dio.

³² He- ja- na', ja- mi- hña- ' hnäh' ta- kyah' hnäh', jee' hii' në' ta- kih' dsa- ma- gyuh- jnän'.

³³ He- ba- che- hlëeh' hnäh'. Ma- ra- hi- he- jëe', joosiih' miih- laah' hnäh'. Ha- ba- lä- ja-, lääh' hnäh' kih' cha- je- he- na- bäh- hnäh'.

³⁴ He- ja- cheen- jee' kyah' hnäh' hi- ngëe- juu' kin- kih' dsa-, cheen- dsa- hi- kyuh-, hi- cheen- ta- jwoh' kyaan- ka- läh'. Ko- llqa- hi- he- jngëe- hnäh' mah' jñah' täh- hnäh' dsoh' hma- cru-, hi- jñah' jmi- bäh- hnäh' neh- gwah- mäh- kyah' hnäh'. Hi- go- chäh- hnäh' jee' täh- yäh- lä- koo- lä- koo- jee' jwii- mah' jmeeh' hnäh'.

³⁵ Lä- ja-, na- bäh- hnäh' jma- kih' lä- jëe- hi- sa- ää-

dsoo' he⁻ ga⁻tuu⁻ hwa['] la⁻,
he⁻ ga⁻lø['] kih['] Abel hi⁻ lluu[']
he^{',} lä⁻jiih['] kih['] Zacaría joo[']
Berequía hi⁻ ga⁻jngéeh['] dsa⁻
ta⁻ ka'hne['] kih['] gwah⁻ koo[']
na'hyoo['].

³⁶ Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwéehn~
hnäh', kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ ja⁻, ja⁻
dso'jwii['] në['] kih['] lä⁻jé⁻ hi⁻
tääh' na['].

Meeh⁻ dsé['] Jesú^s kih['] jwii[']
Jerusalén
(Lc. 13:34-35)

³⁷ 'Hnäh' dsa⁻ chaa⁻
Jerusalén, hnäh' hi⁻ jngéeh[']
hi⁻ ngéé['] juu['] kih['] Dio mah[']
teh['] hnäh' kuu['] kih['] hi⁻ chee[']
Dio, joh['] jiih['] sa⁻ ma['] hnoon[']
ma['] jøøhn['] hnäh' lä⁻koo⁻
jøøh['] chaah['] hyaa['] gyuu[']
chaah['] kya['] taayh['] neh[']
sa'kyooy['], pero sa⁻ ga⁻ hiih[']
hnäh'.

³⁸ Kih['] he⁻ja⁻, ja⁻ ta⁻jmah[']
ba['] hne['] kyah['] hnäh'.

³⁹ Jwéehn~ hnäh', na['] ta⁻
cha'né['] mo⁻so⁻ jéeh['] ga['] jnä[']
ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻ ma[']jäh' hnäh':
"Na⁻jää['] hi⁻ ja['] kyaah['] hih[']
kih['] Dio."

24

Lloo['] koo⁻ jmii['] hla['] gwah⁻
juuh[']

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Ya⁻hëë['] Jesú^s gwah⁻
ngaayh[']. Jee['] ja⁻ ga⁻ya[']jäh[']
jnääh' koo['] kiyh['] mah[']
ga⁻chiih['] jnääh':

—Jëë[']da[']ha⁻ koh['] na'hñaah[']
sa⁻la['] gwah⁻ jnän['].

² Mah['] ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[']
jnääh':

—Lä⁻jé⁻ he⁻ jéeh['] hnäh'
na⁻, ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwéehn~
hnäh', ni⁻ koo⁻ mi[']kuu['] na⁻,
sa⁻jä⁻ në['] kih['] øøh['], lä⁻jé⁻ ba[']
sa'hl'a['].

Jää['] ja⁻ga['] llaa⁻ jmi⁻gyuu['],
joh['] nëë['] sa⁻jmee['] lii[']
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24;
17:22-24)

³ Jee['] ma['] gyay['] në['] moh[']
Olivo, ga⁻ya[']jäh['] jnääh' koo[']
kiyh['] mah['] na'l[']a jnääh' juu[']
kyaayh['] ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻ chaa⁻
dsa⁻.

—Chiih['] jnääh' lih['] le[']
lä⁻jé⁻ he⁻ ma⁻jäh['], hee['] lii[']
jmee['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee['] ñeh[']
hi['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee['] llaa⁻
jmi⁻gyuu['] —ga⁻chiih['] jnääh' Jesú^s.

⁴ Mah['] ga⁻jéeh['] Jesú^s juu[']
kyaa['] jnääh':

—Hnøø['] lëeh['] hnäh' mah[']
ni⁻ ja['] sa⁻chaa⁻ hi⁻ mi⁻gaa⁻
hnäh'

⁵ Jéeh['], jwéé['] dsa⁻ ya⁻nää[']
hi⁻ ka['] në['] kin['], jäh[']:
"Jnä['] he⁻ laan['] Cristo hi⁻
ma⁻chee['] Dio." Hi⁻ jwéé['] dsa⁻
mi⁻gaay['].

⁶ Nuuh['] hnäh' kih['] hnii⁻ hi⁻
lä⁻cha⁻ juu['] kih['] hnii⁻ ta⁻la⁻
ta⁻jnø[']. Pero ta⁻wa[']jeh['] hoh[']
hnäh'. Lä⁻ja⁻ lle['] kih['] le['] ba['],
pero sa⁻ga[']ma⁻dséë['] jmii['].

⁷ Tee['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ koo⁻
hwa['] kyaah['] jyoh['] hwa['].
Hi⁻ tee['] dsa⁻ta['] kyaah['] jnäh[']
dsa⁻ta[']. Lä⁻cha⁻ dsoo['] he⁻
dsa⁻kwah['], lä⁻cha⁻ hoo['],
lä⁻kaa⁻ ba['] jeh['] wi['] hwa['].

⁸ Kyaa['] lä⁻jé⁻ he⁻ ja⁻, koo⁻
ma⁻løø['] jéë['] dsa⁻ wi['] ba['].

⁹ Ja⁻ ga['] ngéé['] dsa⁻ hnäh'
mah['] jmeeeyh['] hnäh' lä⁻të[']

dséy' hi⁻ jngéeyh' hnäh'. Ga⁻lä⁻jéé⁻ ba' dsa⁻ jmee⁻ na⁻høøh' kyah' hnäh' lä⁻kqaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ kwaat⁻ kin⁻.

¹⁰ Ma'ja⁻ jwëe⁻ dsa⁻ tøy⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dséy', ngeëy⁻ dsa⁻kyaaayh' cha'né⁻ dsa⁻ta', mah⁻ jmeeey⁻ na⁻hääyh' øøyh'.

¹¹ Jwëe⁻ dsa⁻ jmee⁻ lä⁻koh⁻ hi⁻ ngéé⁻ juu⁻ kih⁻ Dio mah⁻ ya⁻nääy⁻ jee⁻ kyah' hnäh' hi⁻ mi⁻gaay⁻ jwëe⁻ dsa⁻.

¹² Lä⁻cha⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ hliih'. Kih⁻ he⁻ja⁻, jwëe⁻ dsa⁻ mo⁻so⁻ lä⁻hnääy⁻ dsa⁻kyaaayh'.

¹³ Pero hi⁻ kwëeh⁻ dsé⁻ lä⁻jiih⁻ llaaq⁻, hi⁻ he⁻ba' lää⁻.

¹⁴ Ju[']hmëe⁻ la⁻, he⁻ mi⁻jnää⁻ lä⁻koo⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻, lloo⁻ lä⁻kqaa⁻ lä⁻juh⁻ jmi⁻gyuu⁻ mah⁻ lä⁻kyuuuh⁻ lä⁻jéé⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻heeh⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ga⁻jä⁻ jmi⁻juuh⁻ jmi⁻goo⁻ kih⁻ Dio.

¹⁵ Wa[']ra⁻ ga⁻lloo⁻ jmi⁻jeëh' hnäh' neh⁻ gwah⁻ juuh⁻ cheh⁻ ja⁻jah⁻laa⁻na⁻høø⁻ngéé⁻ jee⁻ na⁻jngii⁻ ja⁻, lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Daniel hi⁻ ga⁻ngéé⁻ juu⁻ kih⁻ Dio, (hi⁻ hë⁻ juu⁻ la⁻, wa⁻ lä⁻ngééy⁻),

¹⁶ ma'ja⁻, hnäh' hi⁻ tääh⁻ hwa⁻ Judea kyuu⁻ hnäh' ta⁻ moh⁻.

¹⁷ Hi⁻ tääh⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻ jwëe⁻ hne⁻, wa⁻ jnäay⁻ mah⁻ wa⁻ kyuu⁻bih⁻. Sa⁻ wa⁻ kyey⁻ he⁻cha⁻cha⁻neh⁻.

¹⁸ Hi⁻ tääh⁻ jee⁻ nuu⁻ kih⁻, ta⁻ wa⁻ lla⁻nääy⁻ kiyh⁻ he⁻ dsa⁻kyey⁻ sa⁻hmiih⁻.

¹⁹ Peer⁻ jwii⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ kyaa⁻gyuu⁻ ma'ja⁻, hi⁻lä⁻ja⁻ hi⁻jää⁻gyuu⁻gyuu⁻ka⁻läh⁻.

²⁰ Ngii⁻ hnäh' kih⁻ Dio mah⁻ sa⁻la⁻jii⁻gyuu⁻ni⁻sa⁻la⁻jmi⁻he⁻teeh⁻ dsa⁻dsé⁻wa[']ra⁻ga⁻të⁻jee⁻kyuuuh⁻hnäh⁻.

²¹ Ma'ja⁻ jëe⁻ dsa⁻wii⁻ jwërte he⁻sa⁻ma⁻jëe⁻ dsa⁻lä⁻ma⁻ga⁻nøø⁻ jmi⁻gyuu⁻lä⁻jiih⁻na⁻. Ja⁻jiih⁻mo⁻so⁻jëe⁻gyih⁻jih⁻koh⁻.

²² Wa[']ra⁻ jäh⁻ kih⁻ngoo⁻ba⁻ jëe⁻ dsa⁻wii⁻ma'ja⁻, ni⁻ja⁻ dsa⁻jiih⁻sa⁻jä⁻. Pero ta⁻la⁻ kih⁻hi⁻na⁻llëeh⁻kyaa⁻Dio, chah⁻ba⁻llaq⁻jmi⁻he⁻jëey⁻wii⁻.

²³ Ma'ja⁻cher'mah⁻chaa⁻ko⁻llqa⁻dsa⁻jäh⁻: "Hii⁻Cristo cheh⁻la⁻", o "hii⁻Cristo cheh⁻jee⁻oo⁻", ta⁻wa⁻heeh⁻hnäh⁻kiyh⁻.

²⁴ Jwëe⁻ dsa⁻ta⁻juu⁻ya⁻nää⁻, jayh⁻: "Jnä⁻laan⁻Cristo, jnä⁻ngéen⁻juu⁻kih⁻Dio". Ja⁻he⁻koo⁻nëe⁻he⁻juh⁻gaa⁻jmeey⁻, lä⁻jwë⁻jee⁻mi⁻gaay⁻dsa⁻, lä⁻jiih⁻hi⁻na⁻llëeh⁻kyaa⁻Dio mi⁻gaay⁻cher'mah⁻ga⁻la⁻.

²⁵ Ma⁻ñeh⁻ba⁻hnäh⁻na⁻, jëeh⁻ma⁻jhawh⁻ba⁻jnä⁻jää⁻ha⁻lä⁻le⁻.

²⁶ Lä⁻ja⁻, cher'mah⁻hi⁻jäh⁻siih⁻hnäh⁻: "Hii⁻gya⁻jee⁻oo⁻hwa⁻kii⁻jee⁻sa⁻kwa⁻ni⁻miih⁻", ta⁻go⁻jëe⁻hnäh⁻. Hi⁻cher'mah⁻jäyh⁻: "Hii⁻gya⁻cha⁻neh⁻oo⁻", ta⁻wa⁻lä⁻heeh⁻hnäh⁻.

²⁷ Jëeh⁻, lä⁻koo⁻jmee⁻je⁻ñih⁻he⁻jmee⁻dsa⁻lä⁻jnä⁻lä⁻kqaa⁻jmi⁻gyuu⁻, lä⁻ja⁻

lǟjnǟ lǟkqǟ jmīgyuh̄ wārā jah̄ Hīgālë̄ngōlā.

28 Jëeh̄, wā hā chā hā jeē kyaq̄ hī mānājuū, jeē jākuh̄ tūsiih̄.

Wārā gātē jeē jah̄ Hīgālë̄ngō

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 Chah̄ bā gā māngëē mājëē dsā lǟjë̄ hē wiī jā, jā hniih̄ mōsō lǟjnǟ jmëē kih̄ hyoō, nī jmëē kih̄ sih̄ sā lǟjnǟ. Lǟsiī høø̄ nuū hī hëē gyuh̄ jmīgyuh̄, hī lǟjë̄ hē gā chā gyuh̄ sājeh̄.

30 Jāgā jmeē liī gyuh̄ jmīgyuh̄ jeē jah̄ Hīgālë̄ngō lā. Hējā kīhooh̄ lǟjëē nëē dsā hī täh̄ hwā jëeȳ Hīgālë̄ngō lā hī jah̄ gyuh̄ jeē jnī kyaq̄ chāmiih̄ bē, laaȳjøøh̄.

31 Mah̄ cheeȳ ángele kyaaȳ. Kyaq̄ah̄ miih̄ kih̄ luū hoō jøøyh̄ lǟjëē hī nāllëeh̄ kyaaȳ hī täh̄ lǟjë̄ kyē kiih̄ jmīgyuh̄, tā kōtaā lǟ gātē jyoh̄ kōtaā.

32 Jëē dā hnäh̄ kweē hā lǟds oō juū kih̄chaah̄ higo mah̄ mītëē hnäh̄ hnäah̄. Wārā gāhyō sih̄jñoh̄ sājih̄ kih̄, løø̄ dsāhyō moō kih̄, māñeh̄ bā hnäh̄ ngoō gātē jiī jmābā jā.

33 Lǟjā hnäh̄ kālah̄, wārā gājëeh̄ hnäh̄ dsālā lǟjë̄ hē mājwahn̄lā, wā lǟñeh̄ hnäh̄ hē māchehn̄

hōhaah̄ kyaq̄ah̄ hē jähn̄ bā jā.

34 Mārā jūds oō jwëehn̄ hnäh̄, sā llqā dsā hītäh̄ nā tākōjiih̄ sāgā mālǟtē lǟjë̄ hēmājwahn̄lā.

35 Ngëē bā lǟjë̄ hē chāgyuh̄h̄w̄ā, pero juūkin̄ lǟmāchā jābā.

36 Pero nījā sāñēheē jmījā, heē hor̄ jā, nī ángele hītäh̄gyuh̄sāñē, nīJoō Dio sāñē. Hñiībā Täǟkyaaññē.

37 Lǟkoō gālā jiī kih̄ Noé, jābā lǟjā lē wārā gātē jeē jah̄ Hīgālë̄ngōlā.

38 Jëeh̄, jäǟsāgāmājā jmāmātäh̄dsākuh̄hīh̄, mātäh̄dsājeēgoōlǟjiih̄gāhēNoéneh̄barco.

39 Nīmiih̄sāgālǟliih̄ dsālǟjiih̄jājmiih̄hēgājngiñh̄kih̄lǟjëē. Lǟjākālah̄nīsāliih̄gādsāwārāgātējeējah̄Hīgālë̄ngōlā.

40 Mājātäh̄uūjmeētā jeēnuūkih̄, jāāhēsah̄, hīhījāhējā.

41 Mājātäh̄uūdsāmë̄dsë̄. Jāāhēsah̄, hīhījāhējā.

42 Hējāmījnø̄hnäh̄ mīñeh̄, jëeh̄sāñeh̄hnäh̄hēhor̄jäh̄Dsājøøh̄kyaañhnäh̄.

43 Wālá̄ngëēhnäh̄hēlā. Cher'mah̄jādsājuūchañeh̄gālǟñeȳheēhor̄dsah̄hēdsāhīchañeh̄kiȳ, jmeeȳbiīsāgwiñȳ

mah' sa⁺ kway' jwë' he⁻ jä⁺
dsa⁻hiⁱⁱ⁻ cha'neh⁺kiyh⁺.

⁴⁴ Ja⁻ba' lä⁻ja⁻, hnø⁰
ma⁻na^{lluuh}⁻ hnäh⁺. Jëeh[,]
ha⁻ga⁻che⁻jmi^{if} he⁻sa⁻jøøh[']
hnäh⁺, jäh[']Hi⁻ga⁻lëë[']ngo[']la⁻.

Dsa⁻hi⁻mi⁻teh^{',} hi⁻dsa⁻hi⁻
sa⁻jmee⁺ta⁻he[']

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ Ja^a⁻ dsa⁻hi⁻ mi⁻teh[']hi⁻
cha⁻hu^u[']dsë⁻ llu[']kih^{',} hi⁻he[']
ba['] na⁻hñaq['] mah['] hääy['] hi⁻
tääh['] cha'neh⁺ kih['] dsa⁻juuy['],
kwëëyh[']kuh⁻hor⁻kih['].

⁴⁶ Llu[']la[']kih[']dsa⁻hi⁻jmee⁻
ta⁻he^{',} cher'mah['] mi⁻teh[']
lä⁻jë['] mada⁻ he⁻ nuuyh[']
wa'ra⁻jah[']juuy['].

⁴⁷ Ma⁻ra⁻ju[']dsoo['] jwëëhn[']
hnäh⁺, ga⁻lä⁻jë[']ba[']he⁻cha⁻
kih[']dsa⁻juuy[']tooyh[']gooy['].

⁴⁸ Pero ja^a⁻hi⁻sa⁻hnø⁰
j mee⁻ta⁻he^{',} jmeey[']hu^u[']dsë⁻:
"Lä⁻hëë[']ga[']miih⁻dsa⁻jøøh[']
kyaa^{an}⁻."

⁴⁹ He⁻ja⁻løøy[']jmi'bäay[']
dsa⁻kyaa^{ayh}['] mah[']kuh[']hiyh[']
kyaa^h[']hi⁻la^a⁻lla[']hijh['].

⁵⁰ Pero dsa⁻hñaa⁻dsë⁻he^{',}
jmi^{if}he⁻sa⁻jøøy[']hi⁻hor⁻he⁻
sa⁻kyey[']ni⁻miih⁻hu^u[']dsë⁻,
jäh[']dsa⁻juuy['].

⁵¹ Sa⁻lä⁻ñih[']dsëy[']kih[']
dsa⁻he[']heeyh[']wi^h['] mah[']
kwëëyh[']hee[']ko[']jøh[']kyaa^h[']
dsa⁻ta⁻juuy['].Jee[']ja⁻k[']hooyh[']
mah[']juuy[']cha⁻jay['].

25

Juu' na⁻hmää[']lä⁻ko^o⁻la[']
kih[']gyaa[']chih⁻më[']

¹He⁻jää[']Dio dsa⁻lä⁻hih[']
kih['], jeeh[']kwee⁻kih[']gyaa[']
chih⁻më[']hi⁻na'nää[']chooh[']

mi[']së[']na⁻hih[']je⁻mah[']
dsa⁻heeyh[']dsa⁻ñuuuh[']hi⁻
jee[']goo⁻.

²Hñaa[']chih⁻më[']he[']ma[']
cha⁻hu^u[']dsë⁻llu[']kih^{',} hñaa[']
he[']sa⁻cha⁻he[']ma[']jmeey['].

³Lä⁻jëë[']hi⁻sa⁻ma[']jmee⁻
he[']he[']ga⁻nääy[']kyey[']mi[']së[']
kih['], mah[']sa⁻ga⁻kay[']ga[']
miih⁻naa[']he⁻koo⁻.

⁴Pero lä⁻jëë[']chih⁻më[']hi⁻
ma[']cha⁻hu^u[']dsë⁻llu[']kih[']he^{',}
ga⁻kay[']mi[']së[']kih[']ko[']jøh[']
kyaa^h[']jee[']ma[']haa[']naa[']he⁻
koo⁻.

⁵Pero ga⁻lä⁻hëë[']ga[']
dsa⁻ñuuuh[']hi⁻ma[']jee[']goo⁻
he[']. He⁻ja⁻ga⁻të[']gwii[']kih[']
lä⁻jëë[']lä⁻jiih[']ga⁻gwii['].

⁶Ma[']ga⁻të[']koo[']lla⁻nuu['],
ga⁻tooh[']dsa⁻miih^{',}ma[']
jäyh[:]"Hii[']dsa⁻ñuuuh[']hi⁻jee[']
goo⁻ja[']. Noo⁻hnäh⁺mah[']
go⁻mi[']jeeh[']hnih[']."

⁷Ga⁻lä⁻jëë[']chih⁻më[']he[']
ga⁻nooy[']mah[']ga⁻taayh[']
ga⁻mi⁻lluy[']mi[']së[']kih['].

⁸Lä⁻jëë[']hñaa[']chih⁻më[']
hi⁻sa⁻jmee⁻he[']ga⁻siyh[']
chih⁻më[']hi⁻ma⁻na^{lluuh}[']he[:]
"Kwëëh[']jnääh[']miih⁻naa[']
kyah[']hnäh⁺. Jëeh[']ma⁻ngoo[']
ga⁻uu⁻mi[']së[']kyaa[']jnääh[']."

⁹Mah[']ga⁻jeeh[']lä⁻jëë[']hi⁻
ma⁻na^{lluuh}[']he[']siyh[:]"Llu[']
go⁻läh[']hnäh⁺jee[']hnii[']dsa⁻,
jëeh[']he[']kyey[']jnääh[']sa⁻lee[']
kih[']jee[']lä⁻jëë[']jne[']."

¹⁰Tako[']jiih[']ga⁻nääy[']
ga⁻läy[']naa[']he⁻koo⁻ja['],
ja[']dsa⁻ñuuuh[']hi⁻jee[']goo⁻
he[']. Lä⁻jëë[']chih⁻më[']hi⁻
ma⁻na^{lluuh}[']he[']ga⁻taayh[']
kyaa^h[']jee[']ga⁻la[']jmi^{if}'. Ja⁻

hniih' ga⁻jnë⁻ ho'haah'.

¹¹ Ko⁻hwëe⁻ ja⁻ba[']
ma⁻ya⁻nää⁻ chih⁻më⁻ hi⁻
na⁻lää⁻ naa⁻ he⁻, ma['] jäh⁻:
"Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, Dsa⁻jøøh[']
kyaan⁻, nä⁻ ho'haah' kyaan⁻
jnääh⁻."

¹² Mah['] ga⁻jeeh⁻ dsa⁻ he[']
juu['] kiyh['], ga⁻siiyh⁻: "Ma⁻ra⁻
ju'dsoo['] jwëehn⁻ hnäh['], sa⁻
kyuun⁻ hnäh[']".

¹³ He⁻ja⁻ mi⁻jnøø['] hnäh[']
míñeh['], jëeh['] sa⁻ ñeh['] hnäh[']
hee⁻ jmii['] ni⁻ hee⁻ hor⁻ jäh[']
Hi⁻ga⁻lëe[']ngo[']la⁻.

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih[']uu⁻ dsa⁻hi⁻ga⁻hyoh[']kuu'
(Lc. 19:11-27)

¹⁴ He⁻jää⁻ Dio dsa⁻lä⁻hih[']
kih['], jeeh['] kwee⁻ lä⁻koo⁻
ga⁻jmee⁻ jaa⁻ dsa⁻, jää⁻ ja⁻ga[']
dsooy['] koo⁻ jee['] jwii['] uu['].
Ga⁻tëeyh['] dsa⁻hi⁻ ma['] jmee⁻
ta['] kiyh['] mah['] ga⁻tooyh['] goo[']
kuu['] he⁻ kyaah['] jmeey[']ta['].

¹⁵ Jaa⁻ he['] ga⁻kwëeyh['] hñä[']
mil kuu'. Jee['] ga⁻të['] uu[']
he['] ga⁻kwëeyh['] to['] mil. Jee[']
ga⁻të['] uu['] he['] ga⁻kwëeyh[']
koo⁻ mil ba[']. Lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻
ga⁻kwëeyh['] lä⁻koo⁻ te['] tääy[']
jmeey[']ta[']. Ja⁻ga['] na⁻ ngooy[']
uu['].

¹⁶ Hi⁻ ga⁻hyoh['] hñä['] mil
kuu['] he['], ga⁻jmeey['] ta['] kyaah[']
mah['] ga⁻liyh['] jyoh['] ga['] hñä[']
mil na⁻dsë['] lle['].

¹⁷ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻jmee[']
hi⁻ ga⁻hyoh['] to['] mil kuu['] he['],
mah['] ga⁻liyh['] jyoh['] ga['] to['] mil
na⁻dsë['] lle['].

¹⁸ Pero hi⁻ ga⁻hyoh['] koo⁻
mil kuu['] he['], ngooy['] na⁻jmeey[']

too⁻ hwa['] mah['] na⁻hmääy[']
kuu['] kih['] dsa⁻juu['].

¹⁹ Ma⁻ngëe['] cha⁻miih[']
jmii['], ja⁻ga['] jah['] dsa⁻juu[']
lä⁻jëe['] uu⁻ dsa⁻ he[']. Mah[']
ga⁻ngiiyh['] kwäat['] kih['] lä⁻jaa[']
lä⁻jaa['].

²⁰ To⁻në['] ga⁻lloo['] hi⁻
ga⁻hyoh['] hñä['] mil kuu['],
na⁻kooy['] jyoh['] ga['] hñä['] mil
na⁻dsë['] lle[']. Mah['] ga⁻jäh[']
siiyh⁻: "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻,
ga⁻kwëeh['] jnä['] hñä['] mil kuu['].
Hee⁻ la⁻ kiin['] jyoh['] ga['] hñä[']
mil he⁻ ga⁻lihn['] na⁻dsë['] lle[']
kuu['] ja[']."

²¹ Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻juu[']
siiyh⁻: "Lluu['] ba['] hne⁻
moz['] kyaan⁻ hi⁻ mi⁻teh[']
kyaaah['] jnä[']. Kih['] he⁻
ma⁻lä⁻teh['] kyaah['] ko⁻hi⁻pih[']
he⁻ga⁻hñä['], he⁻ja⁻ kwëehn[']
hne⁻ cha⁻ga'miih[']. Ña⁻
kyaaah['] jnä['] mah['] wa[']
dsa⁻toohn['] jee['] chaa['] jne['] llu[']."

²² Ga⁻lloo['] ka⁻läh['] hi⁻
ga⁻hyoh['] to['] mil kuu['].
Ga⁻jäh[']: "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻,
to['] mil kuu['] ga⁻kwëeh['] jnä['].
Hee⁻ la⁻ kiin['] jyoh['] ga['] to['] mil
he⁻ ga⁻lihn['] na⁻dsë['] lle['] kuu[']
ja[']."

²³ Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻juu[']
siiyh⁻: "Lluu['] ba['] hne⁻
moz['] kyaan⁻ hi⁻ mi⁻teh[']
kyaaah['] jnä[']. Kih['] he⁻
ma⁻lä⁻teh['] kyaah['] ko⁻hi⁻pih[']
he⁻ga⁻hñä['], he⁻ja⁻ kwëehn[']
hne⁻ cha⁻ga'miih[']. Ña⁻
kyaaah['] jnä['] mah['] dsa⁻toohn[']
jee['] chaa['] jne['] llu[']."

²⁴ Jee['] ga⁻dsaa['], ja['] hi⁻
ga⁻hyoh['] koo⁻ mil kuu[']. Mah[']

ga⁻jäy^h: "Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, kyuu⁺ hne⁻ he⁻ hääh'. Chooh' ta⁻ jee⁻ sa⁻ ma⁻jñeeh', juuh['] mi⁻ju⁻ jee⁻ sa⁻ na⁻jnää' kyah'.

²⁵ Kih⁻ he⁻ja⁻, ga⁻lä⁻gohn⁺ mah⁻ ga⁻hmän⁺ kuu⁻ kyah⁻ neh⁻ hwa⁻. Jee⁻ la⁻ kiin⁻ he⁻la⁻kyah⁻.

²⁶ Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻juu⁻: "He⁻ ba⁻ che⁻ hlëeh⁻ hne⁻ moz⁻ jwih⁻. Neh⁻ ba⁻ hne⁻ kwee⁻ he⁻ choohn⁻ jee⁻ sa⁻ ma⁻jngëen⁻ mah⁻ juuhn⁻ mi⁻ju⁻ jee⁻ sa⁻ na⁻jnää' kin⁻.

²⁷ Kih⁻ he⁻ja⁻, ma⁻ää⁻ jmi⁻ ma⁻ mi⁻hääh⁻ dsa⁻ kuu⁻ kin⁻, mah⁻ ma⁻la⁻ ma⁻jahn⁻, ma⁻ngëeh⁻ kin⁻ na⁻tee⁻ kyäah⁻ sa⁻joo⁻.

²⁸ Jñuuuh⁻ hnäh⁻ kuu⁻ na⁻ mah⁻ kwëeh⁻ hi⁻ cha⁻ kih⁻ gya⁻ mil.

²⁹ Jëeh⁻, hi⁻ cha⁻ kih⁻, hyoyh⁻ ga⁻ mah⁻ lä⁻cha⁻ kiyh⁻ cha⁻ga⁻miih⁻. Hi⁻ cha⁻ miih⁻ kih⁻, dsa⁻jñuh⁻ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻kiyh⁻.

³⁰ Moz⁻ jwih⁻ na⁻, jwää⁻ ta⁻ ka⁻hne⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻. Jee⁻ ja⁻ ki⁻hooyh⁻ mah⁻ juuy⁻ cha⁻jay⁻.

Lä⁻la⁻ le⁻ kih⁻ dsa⁻ wa'r⁻ ga⁻te⁻ jee⁻ lla⁻ Dio ta⁻

³¹ Wa'r⁻ ga⁻te⁻ jee⁻ jäh⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻, jee⁻ ba⁻je⁻ tø⁻jlëe⁻ ñih⁻ jäyh⁻ ko⁻jøh⁻ kyäah⁻ ángele kyaay⁻, ja⁻ga⁻gyay⁻ laay⁻jøøh' jmeey⁻ hih⁻.

³² Cha'nën⁻ ja⁻ kuh⁻ lä⁻jëe⁻ nëe⁻ dsa⁻ hi⁻ chaq⁻ hwa⁻ la⁻ mah⁻ lläq⁻ jnih⁻ ma⁻ kih⁻ kih⁻. Jmeen⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ hää⁻ jah⁻ wa'r⁻

ga⁻jmeey⁻ ma⁻ kih⁻ kih⁻ borrego kyäah⁻ chivo.

³³ Llaan⁻ borrego jwoo⁻ ra⁻llu⁻ kin⁻ mah⁻ chivo llaan⁻ jwoo⁻ ra⁻këh⁻.

³⁴ 'Mah⁻ jwah⁻ jnä⁻, hi⁻ laa⁻ Dsa⁻ta⁻ jøøh⁻, jwiin⁻ hi⁻ tääh⁻ jwoo⁻ ra⁻llu⁻ kin⁻: "Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ hi⁻ ma⁻na⁻jää⁻ kyäa⁻ Tää⁻ kyäan⁻. Kyah⁻ ba⁻ hnäh⁻ jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻ la⁻ he⁻ ma⁻na⁻llu⁻kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻ huu⁻ jmi⁻gyuu⁻.

³⁵ Jëeh⁻, lä⁻ ma⁻ kyohn⁻ ga⁻kwëeh⁻ ba⁻ jnä⁻ he⁻ ga⁻kuhn⁻. Lä⁻ ma⁻ lä⁻kii⁻ dsen⁻, ga⁻kwëeh⁻ba⁻ jnä⁻ jmi⁻ he⁻ ga⁻huhn⁻. Lä⁻ ma⁻ ngën⁻ cha⁻jwë⁻ juuh⁻ ga⁻teeh⁻ ba⁻ jnä⁻ cha⁻neh⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

³⁶ Ma⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ këhn⁻, ga⁻kwëeh⁻ ba⁻ jnä⁻ hmiih⁻ he⁻ ga⁻këhn⁻. Lä⁻ ma⁻ kyäan⁻ dsaahn⁻ na⁻nää⁻ hnäh⁻ kin⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻hään⁻ neh⁻ñe⁻, na⁻jëeh⁻ hnäh⁻ jnä⁻."

³⁷ 'Ma⁻ja⁻ jäh⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ llu⁻ he⁻ siiyh⁻ jnä⁻: "Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ¿lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻ jnääh⁻ hne⁻ ngëh⁻ kyäah⁻ mah⁻ ga⁻kwa⁻ jnääh⁻ he⁻ ga⁻kuh⁻? ¿Lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻ jnääh⁻ ngëh⁻ na⁻kii⁻ hoh⁻ mah⁻ ga⁻kwa⁻ jnääh⁻ jmi⁻ he⁻ ga⁻hih⁻?

³⁸ ¿Lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻ jnääh⁻ ngëh⁻ cha⁻jwë⁻ juuh⁻ mah⁻ ga⁻tee⁻ jnääh⁻ hne⁻? ¿Lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻ jnääh⁻ sa⁻ cha⁻ hmiih⁻ ma⁻ kyëh⁻ mah⁻ ga⁻kwëeh⁻ jnääh⁻ hne⁻ hmiih⁻ he⁻ ga⁻kyëh⁻?

³⁹ ¿Lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻ jnääh⁻ dsaah⁻ hne⁻? ¿Lih⁻ ba⁻ ga⁻jëe⁻

jnääh' hne- hääh' neh-ñe' mah' na-jee' jnääh' hne-?", jäyh' siiyh' jnä'.

⁴⁰ Ja- ga-na- jwah- jnä', hi-la- Dsa-ta' jøøh', jwii- jnih': "Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh', he- ga-jmeeh' hnäh' kih' øøhn' hi- tää-nee' tääh' la-, he- ga-jmeeh' hnäh' kin- ba- ja-".

⁴¹ Lä- chah' ja- jwii- hi- tääh' jwoo' ra-këh' he': "Jñuuuh' hnäh' kin- hi- kyaah' dso'jwii', ta- cha-je- ba' kyah' hnäh' jee' sa- uu- jih'koh', jee' ma- na- jää' kih' hi- sa- llu' kyaah' ángel kyaay'.

⁴² Jéeh' lä- ma' kyohn- sa- ga-kwëeh' jnä' he- ma' kuhn'. Lä- ma' lä- kii- dsen', sa- ga-kwëeh' jnä' jmi- ma' huhn'.

⁴³ Lä- ma' ngén- cha'jwé- juuh-, sa- ga-teeh' jnä' cha'neh' kyah' hnäh'. Ma' sa- ga-lä-cha- he- ma' këhn', sa- cha- hmiih' ga-kwëeh' jnä'. Lä- ma' kyaan' dsaahn' hi- ma' hään' neh-ñe', hnäh' sa- na-jeeh' jnä'."

⁴⁴ Ma'ja- ngii' dsa- he' juu' kin', jäyh': "Dsa-jøøh' kyaan', llih' ba' ga-jee' jnääh' ngéh' kyaah', ngéh' na-kii- hoh', sa- cha- hmiih' ma' këh', ma' na-hëeh' cha'jwé- juuh-, ma' dsaah' o ma' hääh' neh-ñe' mah' sa- ga-jmee' jnääh' be' kyah'?"

⁴⁵ Ja- ga-na- jwah- jnä', hi-la- Dsa-ta' jøøh', jwii- jnih': "Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh', he- sa- ga-jmääh' hnäh' he' hi- tää-nee' tääh'

la-, jnä' ba' he' sa- ga-jmääh' hnäh' he'.

⁴⁶ Lä-jee- hi- hlëeh' he' dsa-näay' jee' sa- llaa- jeeey' wi'. Mah' lä-jee- hi- lluu' he' dsa-näay' jee' mo-so- juuy'."

26

Ma'hnooh- dsa- ha- lä- jee' ma'saayh' Jesúis

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Ma-la- ba' ma-kwa' Jesúis lä- jé- juu' ja-, ga-jäyh' siiyh' jnääh' discípulo kyaay':

² -Ma-ñeh' ba' hnäh', na' jee' to' jmi- ma-la' jmi- he- kuh- dsa- borrego mäh'. Jee' ja- ngëe' dsa- Hi- ga-lëe'ngo' la- mah' tääy' dsoh' hma-cru'.

³ Ma'ja- ga-kuh' jmi-dsa- kyaah' kyaah' lä-jee- ta-jwoh' kya- ley kyaah' lä-jee- dsa-gyuh' né'ta' kih' Caifá, jmi-dsa- hi- kye- né'.

⁴ Mah' ga-taayh' juu' kwee-, ha- lä- jee' saayh' Jesúis kyaah' juu' ta-juu' mah' jngëeyh'.

⁵ -Sa- le' kqah' jnih' jee' jmi- la-, mah' sa- chi'jwaa' dsa- jee' jwii- la- -ga-jäyh'.

Jaa- dsa-më- ga-huu' jmi- mi-jwii- lle' Jesúis

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Ma' gya' Jesúis ka-läh' jee' jwii- Betania cha'neh' kih' Simón hi- ma' dsaah' dsoo' hmih' høø'.

⁷ Jee' ja- gyay' kuh-hiyh', ma' ga-lloo' ja- dsa-më' hi- ma' kye- koo- së' alabastro he- haa' jmi- mi-jwii- he-

kyee' hmooth'. Mah' ga-huuy'-lle' Jesús.

8 Ma' ga-jee' jnääh' lä-koo'-ga-jmee' dsa-më' he', ga-lä-llee' jnääh', mah' ga-jäh' jnääh':

—¿He-la' ma-hee' dsa-më' na-jmii' mi-jwii' kih'?

9 Llu' wa'ra' jäh' kih' ga-hniiy' go-te' ba' mah' kuu' ja' ma' kwéeyh' hi' tää-nee'.

10 Pero ga-lä-kyuuuh' Jesús huu-dsë' kyaah' jnääh', he-ja'-ga-siiyh' jnääh':

—¿He-la' jmeeh' hnäh' jwiih' kih' dsa-më' la'? Llu' ba' he' ma-jmeeh' lä-la' kin'.

11 Jëeh', lä' ma-tääh' na-ba' hi' tää-nee' kyaah' hnäh'. Pero jnä', mo-so' gyan' ki-wëe' jee' kyah' hnäh'.

12 Kyaah' he' ma-huuy'-jnä' jmii' mi-jwii', he-ma-mi-lluuy' jnä' jää' ba'la', ja'-ga' haal' dsa-jnä'.

13 Ma-ra' ju'dsoo' jwëehn-hnäh', lä-käa' jmi-gyuu' jee' kwa' dsa' ju'hmee' kin', lä'-cha' juu' ha' lä-koo'-ma-jmee' dsa-më' la', mah' lä-ja' lä-dsooh' dsë' dsa-kiyh'.

*Juda ga-ngëe' Jesús
(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)*

14 Ma-ngëe' he-ja', jaa'-dsa-kyaaah' jnääh' hi' chee'-Juda Iscariote ngooy' kih' dsa-käah' kyaah' jmi-dsa'.

15 Mah' ga-jäh':

—¿Joh' kwéeh' jnä' mah' ngëe' jnih' ja'gooh' hnäh'? —siiyh'.

He-ja' ga-jiih' dsa' he' kiyh' gyii'gya' kuu' tøø'.

16 He-ja' ga-løø' Juda hnooh' ha' lä' jmeey' mah' ngëe'y' Jesús ja'gooh' dsa' he'.

*Ga-jmee' Dsa-jøøh' jnän' ma-nuu' kyaah' ga-hiyh' juu'
(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23;
Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

17 To-në' jmii' he' ga-løø' dsa-taah' dsa' jmeey' jmii' kuyh' he-ñiih' he' sa' kyaah' levadura, ga-ya-jäh' jnääh' koo' kih' Jesús mah' ga-ngii' jnääh' juu' kiyh':

—¿Ha' jwah' mi'llu' jnääh' jee' kih' ma-nuu'?

18 He-ja' ga-jäh' siiyh' jnääh':

—Go-nää' hnäh' ta' jee' jwiih' juuh'. Cha'jwë' ja', jeeh' hnäh' jaa' dsa'. Ja'-jwiih' dsa' he': “Lä-la'-jäh' ta-jwoh' kyaah' jnääh': Ma-ngoo' ga-dsë' jmii' kin'. Cha'neh' kyah' kyeh' jnääh' borrego mäh' kyaah' discípulo kyaan'.”

19 He-ja' ga-nøø' jnääh' lä-koo' mada' he' ga-jmee' Jesús kyaah' jnääh' hi' ga-mi'llu' jnääh' jee' ga-kuyh' ma-nuu'.

20 Ma' ga-nuu' jmii' ja', ga-gya' Jesús në' na'mes' kyaah' lä-jëe' gya-tuuy' jnääh'.

21 Ta'ko-jiih' ma' tøøh' jnääh' kih' hi' jnääh', ga-jäh' Jesús:

—Ma-ra' ju'dsoo' jwëehn-hnäh', jaa' jee' lä-jëe' hi' kuh' kyaah' jnä', ngëe'y' jnä'.

22 Peer' ja' meeh' dsë' jnääh' ma' ga-nuu' jnääh' juu'

ja⁻, mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ jnääh⁻
 'ga⁻ngi⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻:
 -¿Che⁻ ja⁻ he⁻ jnä⁻ na⁻
 hléeh⁻? -ga⁻jäh⁻ jnääh⁻.

23 He⁻ ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻
 kyaq⁻ jnääh⁻:

-Hi⁻ tää⁻ goo⁻ kyaah⁻ jnä⁻
 neh⁻ wi⁻ la⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ na⁻
 hi⁻ ngëe⁻ jnä⁻.

24 Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['], Hi⁻ ga⁻lëe⁻ n⁻g⁻oh⁻ Dio, ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ ta⁻
 la⁻ le⁻ kiyh⁻ lä⁻koh⁻
 ma⁻na⁻sii⁻. Pero jwii⁻ dsa⁻
 hi⁻ ngëe⁻ Hi⁻ ga⁻lëe⁻ ngo⁻ la⁻.
 Llu⁻ ga⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
 he⁻ wa[']ra⁻ jäh⁻ kih⁻ sa⁻
 ga⁻lä⁻chaay⁻ go⁻te⁻ ba⁻.

25 Ja⁻ga⁻, ga⁻jeeh⁻ Juda hi⁻
 ga⁻ngëe⁻ Jesús, ga⁻jäh⁻:

-O che⁻ jnä⁻ ba⁻ ta⁻jwoh⁻.

-Hñaah⁻ba⁻hne⁻ ma⁻jäh⁻
 ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

26 Ko⁻jiih⁻ tääyh⁻ kuyh⁻,
 ga⁻kä⁻ Jesús he⁻ñiih⁻ mah⁻
 ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻
 Dio. Ma⁻ngëe⁻ ma⁻kway⁻
 ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio, ga⁻llaay⁻
 he⁻ñiih⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻kwëeyh⁻
 jnääh⁻, ga⁻jäh⁻:

-Kye⁻ hnääh⁻ mah⁻ kuh⁻
 hnääh⁻, he⁻ la⁻ na⁻ jmi⁻ngo⁻
 kin⁻.

27 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻kay⁻
 wa⁻kyah⁻, ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻
 kih⁻ Dio, ja⁻ga⁻ ga⁻kwëeyh⁻
 jnääh⁻, ga⁻jäh⁻:

-Hih⁻ hnääh⁻ lä⁻jee⁻ hnääh⁻.

28 Jëëh⁻, he⁻ la⁻ na⁻ jma⁻
 kin⁻ he⁻ kyaah⁻ jmee⁻ Dio
 koo⁻ hmooh⁻ hmëe⁻. He⁻ja⁻
 t⁻üü⁻ jma⁻ kin⁻ kih⁻ jwëë⁻ dsa⁻
 mah⁻ dsa⁻che⁻ dso⁻kye⁻ kiyh⁻.

29 Lä⁻la⁻ jwëëhn⁻ hnääh⁻,
 mo⁻so⁻ huh⁻ ga⁻ jnä⁻ jmih⁻
 mi⁻jëh⁻ ma⁻ää⁻, lä⁻jiih⁻ lloo⁻

jmi⁻ huhn⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻hmëe⁻
 kyaah⁻ hnääh⁻ jee⁻ jmee⁻ Tää⁻
 kyaan⁻ hih⁻ -ga⁻jäh⁻ Jesús
 siiyh⁻.

*Ga⁻hmä⁻ Pee⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻
 kyuuuy⁻ Jesús*

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-
 34; Jn. 13:36-38)

30 Ma⁻ngëe⁻ ma⁻hä⁻ jnääh⁻
 koh⁻ Dio, ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ ta⁻
 moh⁻ Olivo.

31 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻
 jnääh⁻:

-Lä⁻jee⁻ ba⁻ hnääh⁻ bee⁻
 jnä⁻ na⁻ hwë⁻. Lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻
 juu⁻ kih⁻ Dio: "Jmeen⁻ dsoo⁻
 kih⁻ hi⁻ hää⁻ lä⁻jee⁻ borrego,
 hi⁻ lä⁻jee⁻ borrego kyaay⁻
 sa⁻jñee⁻."

32 Pero ga⁻ ma⁻lä⁻jiihn⁻
 ka⁻läh⁻, hii⁻ jnä⁻ nii⁻ na⁻jään⁻
 hnääh⁻ ta⁻ Galilea.

33 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻:

-Ma⁻ke⁻ lä⁻jee⁻ ga⁻bee⁻
 hne⁻, pero jnä⁻ jih⁻koh⁻ sa⁻
 been⁻ hne⁻.

34 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻
 Pee⁻:

-Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn⁻
 hne⁻, na⁻ hwë⁻, jää⁻ ja⁻ga⁻
 hooh⁻ chaah⁻ dsoo['], hne⁻
 ma⁻të⁻ hnë⁻ jiih⁻ ma⁻hmäh⁻
 juu⁻ he⁻ sa⁻ kyuuh⁻ jnä⁻.

35 -Ma⁻ke⁻ ga⁻juun⁻ko⁻jøh⁻
 kyaah⁻ hne⁻, sa⁻ jwahn⁻
 lä⁻na⁻ -ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

Lä⁻ja⁻ kwee⁻ ba⁻ ga⁻jäh⁻
 jnääh⁻ lä⁻jee⁻ jnääh⁻.

*Nee⁻ Jesús Getsemani
 na⁻chuuuy⁻ kyaah⁻ Dio*

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-
 46)

36 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻,
 ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ Jesús
 koo⁻ jee⁻ chee⁻ Getsemani.

Ma' ga⁻lla⁻nøø['] jnääh' jee' ja⁻,
ga⁻siiyh⁻ lä⁻jëë⁻ jnääh':

—Jee' la⁻ ba⁻ go⁻tqäh' hnäh'
ta⁻ko⁻jiih' na⁻chuun⁻ kyaqah'
Dio.

³⁷ Ga⁻jääy⁻ ma⁻la⁻ Pee',
kyaqah' lä⁻uu⁻ joö['] Zebedeo
ba'. Chäh' ba⁻ ja⁻ mee⁻
dsëy⁻ hi⁻ chaay⁻ cha⁻miih⁻
hää⁻dsë⁻.

³⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jesús
siiyh⁻:

—Peer⁻ mee⁻dsën⁻, lä⁻jiih'
juun⁻ go⁻te⁻ la⁻kin⁻. Jee' na⁻
ba⁻ jää⁻ jnä⁻. Kwëeh⁻ hoh'
hnäh', ta⁻gwii⁻ hnäh'.

³⁹ Ja⁻ga['] ngoo['] Jesús miih⁻
ga⁻ta⁻ cha'në[']. Jee' ja⁻
ga⁻juuyh⁻ jnëy['] mah⁻ga⁻jlüuy⁻
lley lä⁻ga⁻të⁻ hwa⁻, ga⁻chuuy⁻
kyaqah' Dio:

—Tää⁻ kyaqan⁻, cher'mah⁻
le⁻, lää⁻ jnä⁻ kih⁻ he⁻wii⁻ he⁻
jëen⁻ na⁻. Pero sa⁻ wa⁻ le⁻
lä⁻ hnoon⁻ hñiin⁻, wa⁻ le⁻ lä⁻
hnooh⁻ hñaah⁻ ba⁻.

⁴⁰ Ma' ja⁻h' Jesús ka⁻lä⁻ jee'
ma⁻ täh' discípulo kyaay⁻,
ga⁻jëëy⁻ ma⁻na⁻gwiiy⁻.
He⁻ja⁻ ga⁻siiyh⁻ Pee':

—¿Che' ni⁻ koo⁻ hor⁻ sa⁻
ma⁻lä⁻be⁻ hoh⁻ he⁻ ma⁻nah⁻
na⁻nëh⁻ kyaah⁻ jnä⁻?

⁴¹ Wa⁻ na⁻nëh⁻ hnäh', ngii⁻
hnäh' kyah⁻ kih⁻ Dio mah⁻sa⁻
leh⁻ he⁻ hliih⁻ hnäh'. Hnøø⁻
ba⁻ jmi⁻lle⁻ jnän⁻ kwa⁻ be⁻.
Pero jmi⁻ngo['] jnän⁻sa⁻ bee⁻
ga⁻jäh'.

⁴² Ngooy['] ka⁻lä⁻ na⁻chuuy⁻
kyaqah' Dio jee' ga⁻të⁻ to⁻jiih⁻:

—Tää⁻ kyaqan⁻, cher'mah⁻
sa⁻ le⁻ lääh⁻ jnä⁻ kih⁻ he⁻wii⁻
la⁻, cher'mah⁻ ma⁻ra⁻ he⁻

huhn` ba⁻ jnä⁻, wa⁻ le⁻ lä⁻
hnooh⁻ hñaah⁻ ba⁻ga⁻jäh'.

⁴³ Ma' jayh' ka⁻lä⁻, ga⁻jëëy⁻
lä⁻jëë⁻ ba⁻ ma⁻na⁻gwii⁻.
Jëeh⁻, lä⁻gwiiy⁻ jwëerte.

⁴⁴ Ngoo['] Jesús ka⁻lä⁻
lä⁻hmëe⁻ jee' ga⁻të⁻ hnë⁻ jiih⁻
na⁻chuuy⁻ kyaah' Dio, ja⁻ba⁻
kyaqah' juu['] he⁻ ma⁻hlëeyh⁻
jää⁻ ja⁻.

⁴⁵ Ma' jayh' ka⁻lä⁻ jee' ma⁻
tøøh' jnääh⁻ lä⁻jëë⁻ jnääh⁻,
ga⁻siiyh⁻ jnääh':

—Gwii⁻ ba⁻ hnäh' kyah⁻,
teeh⁻ hnäh' hoh⁻. Ma⁻lloo⁻
hor⁻ jaa⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo['] la⁻,
ngëë⁻dsih⁻ goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻
dsë⁻.

⁴⁶ Noo⁻ hnäh', mah⁻
ma⁻nøøn⁻. Ma⁻ngoo['] ya⁻jäh⁻
hi⁻ ngëë⁻ jnä⁻—ga⁻jäh'.

Ga⁻saayh['] Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-
53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Lla⁻ gyih⁻ juu['] ja⁻ ma⁻ ja⁻
Juda, jaa⁻ jee' lä⁻jëë⁻ gya⁻tuu⁻
dsa⁻kyaqah' jnääh⁻. Jay⁻
kyaqah' koo⁻ nää⁻dsa⁻, hi⁻ ma⁻
kye⁻ ñe⁻, hi⁻ ma⁻kye⁻ hma⁻,
lä⁻hih⁻ kih⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaaq⁻
ley kyaah⁻ dsa⁻kääh⁻ kyaaq⁻
jmi⁻dsa⁻, kyaah⁻ dsa⁻gyaah⁻.

⁴⁸ Juda hi⁻ ga⁻ngëë⁻ Jesús,
jää⁻ga⁻tqäh⁻ dsa⁻he⁻ juu[']:

—Hi⁻ ch⁻hn⁻ kih⁻, hi⁻ he⁻
he⁻. Ja⁻ saah⁻ hnäh' —
ga⁻jäh'.

⁴⁹ He⁻ja⁻ jay⁻ chuh⁻ kih⁻
Jesús.

—Ha⁻ ma⁻ñeh⁻ ta⁻jwoh⁻ —
ga⁻jäh'.

Na⁻ ma⁻hii⁻ ga⁻ch⁻yh⁻ kih⁻
Jesús.

⁵⁰ Ja⁻ga⁻ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

—Ome¹, ḡhee² kih³ ma⁴ñeh⁵ hne⁶?

Lä⁷chah⁸ ja⁹ ga¹⁰ya¹¹jäh¹² dsa¹³ he¹⁴ mah¹⁵ ga¹⁶sooh¹⁷ kih¹⁸ Jesús.

⁵¹ Pero jaq¹⁹ dsa²⁰kyaqah²¹ jnääh²², ga²³séeyh²⁴ ñe²⁵ ga²⁶jmeey²⁷ dsoo²⁸ kih²⁹ jaq¹⁹ hi³⁰ ma³¹jmee³² ta³³he³⁴ kih²⁹ jmi³⁵ dsa³⁶ jøøh³⁷. Ga³⁸kuy³⁹ lo⁴⁰gwa⁴¹.

⁵² He⁴² ja⁴³ ga⁴⁴jäh⁴⁵ Jesús siiyh⁴⁶:

—Tøøh⁴⁷ ñe⁴⁸ kyah⁴⁹ neh⁵⁰ loo⁵¹ kih⁵² ka⁵³läh⁵⁴. Jëeh⁵⁵, lä⁵⁶jëë⁵⁷ hi⁵⁸ kooh⁵⁹ ñe⁶⁰, kyaqah⁶¹ ñe⁶²juuy⁶³.

⁵³ ḡChe⁶⁴ sa⁶⁵ ñeh⁶⁶, le⁶⁷ ba⁶⁸ngiin⁶⁹ kih⁷⁰ Tää⁷¹ kyaqan⁷², mah⁷³ lä⁷⁴chah⁷⁵ la⁷⁶ cheey⁷⁷ kin⁷⁸ gya⁷⁹to⁸⁰ nää⁸¹ ángele?

⁵⁴ Pero cher'mah⁸² lä⁸³ja⁸⁴ga⁸⁵la⁸⁶, ḡha⁸⁷ ba⁸⁸ la⁸⁹ lä⁹⁰te⁹¹ lä⁹²koo⁹³ na⁹⁴sii⁹⁵ juu⁹⁶ kih⁹⁷ Dio, jee⁹⁸ lle⁹⁹lä¹⁰⁰je¹⁰¹he¹⁰² ää¹⁰³ jmi¹⁰⁴le¹⁰⁵?

⁵⁵ Ja¹⁰⁶ba¹⁰⁷ hor¹⁰⁸ ja¹⁰⁹, ga¹¹⁰jäh¹¹¹ Jesús siiyh¹¹² dsa¹¹³ hi¹¹⁴ ga¹¹⁵sooh¹¹⁶ kiyh¹¹⁷:

—ḡChe¹¹⁸ dsa¹¹⁹hi¹²⁰ jnää¹²¹, he¹²²ma¹²³ya¹²⁴nääh¹²⁵ hnääh¹²⁶ kyaqah¹²⁷ ñe¹²⁸ kyaah¹²⁹ hma¹³⁰, mah¹³¹saah¹³² jnää¹³³? Lä¹³⁴jëë¹³⁵ jmi¹³⁶ ma¹³⁷hään¹³⁸ jee¹³⁹ kyah¹⁴⁰ hnääh¹⁴¹, ma¹⁴²kwan¹⁴³ juu¹⁴⁴ koo¹⁴⁵ gwah¹⁴⁶ mah¹⁴⁷ sa¹⁴⁸ga¹⁴⁹chah¹⁵⁰ jnää¹⁵¹.

⁵⁶ Pero lä¹⁵²je¹⁵³he¹⁵⁴la¹⁵⁵lle¹⁵⁶kih¹⁵⁷le¹⁵⁸ mah¹⁵⁹lä¹⁶⁰te¹⁶¹juu¹⁶²he¹⁶³ga¹⁶⁴sii¹⁶⁵lä¹⁶⁶jëë¹⁶⁷hi¹⁶⁸ga¹⁶⁹ngëë¹⁷⁰juu¹⁷¹kih¹⁷²Dio —ga¹⁷³jäh¹⁷⁴Jesús siiyh¹⁷⁵.

Hi¹⁷⁶ lä¹⁷⁷jëë¹⁷⁸ jnääh¹⁷⁹ ga¹⁸⁰bëe¹⁸¹ jnääh¹⁸² Jesús jee¹⁸³ ja¹⁸⁴, mah¹⁸⁵ga¹⁸⁶kyuh¹⁸⁷ jnääh¹⁸⁸.

Najääy¹⁸⁹ Jesús cha'ne¹⁹⁰ dsa¹⁹¹ta¹⁹²ka¹⁹³qah¹⁹⁴kyaa¹⁹⁵dsa¹⁹⁶judiu¹⁹⁷
(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Lä¹⁹⁸jëë¹⁹⁹ dsa²⁰⁰ he²⁰¹, lä²⁰²ma²⁰³ga²⁰⁴säayh²⁰⁵ Jesú, na²⁰⁶jääy²⁰⁷cha'ne²⁰⁸ Caifá hi²⁰⁹ ma²¹⁰kye²¹¹ në²¹²kih²¹³ lä²¹⁴jëë²¹⁵ jmi²¹⁶ dsa²¹⁷kaah²¹⁸.Jee²¹⁹ ja²²⁰ma²²¹tääh²²² jøø²²³ko²²⁴jøh²²⁵ lä²²⁶jëë²²⁷ta²²⁸jwoh²²⁹kyaa²³⁰ley kyaqah²³¹lä²³²jëë²³³ dsa²³⁴gyuuuh²³⁵.

⁵⁸ Pero Pee²³⁶ ~~uu~~²³⁷ba²³⁸ ngooy²³⁹ lleey²⁴⁰kaah²⁴¹kih²⁴² Jesú, lä²⁴³ga²⁴⁴të²⁴⁵ ho²⁴⁶hne²⁴⁷ në²⁴⁸ta²⁴⁹kih²⁵⁰jmi²⁵¹ dsa²⁵²jøøh²⁵³he²⁵⁴.Jee²⁵⁵ ja²⁵⁶ga²⁵⁷he²⁵⁸Pee²⁵⁹ga²⁶⁰jmeey²⁶¹ko²⁶²jøh²⁶³kyaqah²⁶⁴poo²⁶⁵hi²⁶⁶ma²⁶⁷tääh²⁶⁸jee²⁶⁹ja²⁷⁰, ma²⁷¹jëey²⁷²ha²⁷³lä²⁷⁴hii²⁷⁵juu²⁷⁶ja²⁷⁷.

⁵⁹ Lä²⁷⁸jëë²⁷⁹jmi²⁸⁰dsa²⁸¹kaah²⁸²kyaqah²⁸³dsa²⁸⁴gyuuuh²⁸⁵, kyaqah²⁸⁶lä²⁸⁷jëë²⁸⁸hi²⁸⁹laa²⁹⁰ta²⁹¹, ma²⁹²hnaayh²⁹³dsa²⁹⁴hi²⁹⁵ma²⁹⁶bääh²⁹⁷Jesú kyaqah²⁹⁸juu²⁹⁹ta³⁰⁰juu³⁰¹, lä³⁰²jwë³⁰³jee³⁰⁴ma³⁰⁵jngiyyh³⁰⁶kih³⁰⁷.

⁶⁰ Pero sa³⁰⁸ga³⁰⁹jmää³¹⁰juu³¹¹kiy³¹², ma³¹³ke³¹⁴jwëë³¹⁵dsa³¹⁶ma³¹⁷bääh³¹⁸dsih³¹⁹kyaqah³²⁰juu³²¹ta³²²juu³²³. Kyaqah³²⁴jee³²⁵ga³²⁶dsaa³²⁷ga³²⁸, ga³²⁹lla³³⁰nää³³¹ga³³²uu³³³hi³³⁴kye³³⁵juu³³⁶ta³³⁷juu³³⁸,

⁶¹ga³³⁹jäyh³⁴⁰:

—Ga³⁴¹nuu³⁴² jnääh³⁴³ga³⁴⁴jäh³⁴⁵ dsa³⁴⁶ñuuuh³⁴⁷na³⁴⁸: “Le³⁴⁹ hlan³⁵⁰gwah³⁵¹juuh³⁵²kih³⁵³Dio mah³⁵⁴kyaqah³⁵⁵hnë³⁵⁶jmi³⁵⁷ba³⁵⁸choohn³⁵⁹.”

⁶² He³⁶⁰ja³⁶¹ga³⁶²noo³⁶³jmi³⁶⁴dsa³⁶⁵hi³⁶⁶ma³⁶⁷kye³⁶⁸në³⁶⁹he³⁷⁰, ga³⁷¹ngiyy³⁷²juu³⁷³kih³⁷⁴Jesú:

—ḡHee³⁷⁵ jwah³⁷⁶hne³⁷⁷, heh³⁷⁸lä³⁷⁹koh³⁸⁰hnii³⁸¹dsa³⁸²la³⁸³kyah³⁸⁴? ḡHe³⁸⁵la³⁸⁶sa³⁸⁷hlëeh³⁸⁸ni³⁸⁹miih³⁹⁰?

⁶³ Pero sa³⁹¹ga³⁹²ngiyy³⁹³go³⁹⁴te³⁹⁵Jesú. Koo³⁹⁶ka³⁹⁷läh³⁹⁸ga³⁹⁹jäh⁴⁰⁰jmi⁴⁰¹dsa⁴⁰²jøøh⁴⁰³he⁴⁰⁴siiyh⁴⁰⁵:

—Ma⁺ra⁺ ju'dsoo' kih¹ Dio
jiih², jäh³ che⁴ hne⁵ he⁶ Cristo,
Joo⁷ Dio?

64 —Hne¹ ba² ma³ jäh⁴. Hi⁵
cha⁶ ga⁷ koo⁸ he⁹ jwéehn¹⁰
hnäh¹¹. Na¹² ta¹³ cha'né¹⁴ jéeh¹⁵
hnäh¹⁶ Hi¹⁷ ga¹⁸ lëe¹⁹ ngo²⁰ la²¹ gya²²
jwoo²³ ra²⁴ lluu²⁵ kih²⁶ Dio Jøøh²⁷,
hi²⁸ jéeh²⁹ hnäh³⁰ jäh³¹ ka³² läh³³
jee³⁴ jnii³⁵ hii³⁶ gyuu³⁷ —ga³⁸ jäh³⁹
Jesús.

65 He¹ ja² lä³ ma⁴ kyeh⁵ ja⁶
jmi⁷ dsa⁸ jøøh⁹ he¹⁰ hmiih¹¹ kih¹²
ga¹³ giyy¹⁴, ga¹⁵ jäh¹⁶:

—Ma¹ mi² kwayh³ Dio jéeh⁴!
—Hi⁵ ga⁶ jwah⁷ jne⁸ jñah⁹
hi¹⁰ jmee¹¹ ju'dsoo¹²? Gee¹³
na¹⁴ ma¹⁵ nuu¹⁶ hnäh¹⁷ he¹⁸
ma¹⁹ mi²⁰ kwayh²¹ Dio.

66 ¿Hee¹ jwah² hnäh³?
—ga⁴ jäh⁵ dsa⁶ jøøh⁷ kyaah⁸
jmi⁹ dsa¹⁰ he¹¹.

He¹ ja² ga³ lä⁴ jéeh⁵ ba⁶
ga⁷ jäh⁸:

—Ää¹ jmi² juuy³.

67 Lä¹chah² ja³ ga⁴ ti⁵
ga⁶ hñey⁷ mo⁸ në⁹ Jesús. Ga¹⁰ kii¹¹
ga¹² jnooy¹³ kiyh¹⁴.

68 Mah¹ ma² jäh³:

—Hne¹ Cristo, jäh² da³, ¿hii⁴
na⁵ ma⁶ kwa⁷ kyah⁸?

Ga¹hmä² Pee³ juu⁴ he⁵ sa⁶
kyuuy⁷ Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-
62; Jn. 18:15-18, 25-27)

69 Ho'hne¹ ja² ma³ gya⁴ Pee⁵,
ma⁶ ja⁷ ja⁸ dsa⁹ më¹⁰ hi¹¹ ma¹²
jmee¹³ ta¹⁴ kih¹⁵ jmi¹⁶ dsa¹⁷ jøøh¹⁸
he¹⁹, mah²⁰ ga²¹ jäh²² siyyh²³:

—Hne¹ ka² läh³ ma⁴ ngëh⁵
kyaaah⁶ Jesús hi⁷ chaa⁸
Galilea.

70 To¹lo² né³ jee⁴ lä⁵ jéeh⁶
dsa⁷ he⁸ ga⁹ hmä¹⁰ Pee¹¹ juu¹²,
ga¹³ jäh¹⁴:

—Sa¹ man² hii³ kih⁴ na⁵
hlëeh⁶.

71 Lä¹chah² ja³ ya⁴ hëe⁵
Pee⁶ na⁷ nooy⁸ lä⁹ ga¹⁰ tæ¹¹
ho'haah¹² jee¹³ dsa¹⁴ tåah¹⁵ dsa¹⁶.
Jñah¹⁷ dsa¹⁸ më¹⁹ ga²⁰ jéey²¹, mah²²
ga²³ siyyh²⁴ lä²⁵ jéeh²⁶ hi²⁷ ma²⁸ täh²⁹
jee³⁰ ja³¹:

—He¹ ba² dsa³ kyaah⁴ Jesús
hi⁵ chaa⁶ Nazaret na⁷.

72 Koo¹ ka² läh³ ga⁴ juu⁵ Pee⁶,
ga⁷ tääy⁸ Dio:

—Ni¹ ko² hi³ pih⁴ sa⁵ kyuun⁶
dsa⁷ oo⁸ —ga⁹ jäh¹⁰.

73 Ko¹ hwëe² ga³ ja⁴, ga⁵ jäh⁶
dsa⁷ hi⁸ ma⁹ täh¹⁰ jee¹¹ ja¹²,
ga¹³ siyyh¹⁴ Pee¹⁵ ka¹⁶ läh¹⁷:

—Ma¹ra² ju'dsoo³, hne⁴ he⁵
laa⁶ ja⁷ dsa⁸ kyaah⁹ hi¹⁰ oo¹¹.
He¹² ja¹³ sa¹⁴ na¹⁵ hee¹⁶ juu¹⁷ lä¹⁸
hlëeh¹⁹.

74 He¹ ja² ga³ løø⁴ Pee⁵ hlëeh⁶
kyaaah⁷ dso⁸ jwii⁹ hi¹⁰ ga¹¹ tääy¹²
Dio:

—Ma¹ra² ju'dsoo³, sa⁴
kyuun⁵ dsa⁶ ñuuah⁷ na⁸ —
ga⁹ jäh¹⁰.

Na¹ ma² hii³ ga⁴ hooh⁵
chaah⁶ dsoo⁷.

75 Ja¹ ga² ga³ lä⁴ dsooh⁵ dsë⁶
Pee⁷ juu⁸ he⁹ ga¹⁰ jäh¹¹ Jesús
ga¹² siyyh¹³ jää¹⁴: “Jää¹⁵, ja¹⁶ ga¹⁷
hooh¹⁸ chaah¹⁹ dsoo²⁰, hnë²¹
jiih²² ma²³ hmäh²⁴ juu²⁵ he²⁶ sa²⁷
kyuuh²⁸ jnä²⁹.”

He¹ ja² ya³ hëe⁴ ta⁵ ka⁶ hne⁷,
ga⁸ hooyh⁹ lä¹⁰ jiih¹¹ lla¹² dsë¹³.

27

*Ga⁻jää⁻ dsa⁻ Jesú^s cha'ne⁻
Pilato
(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)*

¹ Ma['] ga⁻jnä⁻, ga⁻kuh['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻kääh['] kyaah['] jmi⁻dsa⁻,
kyaa['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuu['].
Ga⁻täayh['] juu['] kwee⁻ ha⁻ lä⁻
jmeey['] mah['] jngiih['] dsa⁻ kih[']
Jesús.

² He⁻ja⁻ na[']jää⁻ dsih[']
na⁻hñuuy['], ga⁻ngëey['] goo[']
Poncio Pilato hi⁻ ma['] laq[']
lle'moh['].

Ga⁻juu['] Juda

³ Juda he['] hi⁻ ga⁻ngëe[']
Jesús, ga⁻kay['] cha⁻miih[']
huu[']dsë['] ma['] ga⁻jëey['] he[']
ma⁻jmee['] dsa⁻ he['] hih[']
juu['] Jesús. He⁻ja⁻ ñeey[']
na⁻ngëey['] ka⁻läh['] lä⁻jëe⁻
gyii[']gya['] kuu['] tøø['] he⁻ ga⁻jiih[']
lä⁻jëe⁻ jmi⁻dsa⁻ kääh['] kyaah[']
dsa⁻gyuu['] he['].

⁴ Mah['] ga⁻jäyh[']:

—Na⁻bäähn['] dso'kye['],
ma⁻ngëen['] jaq['] hi⁻ juu['] hi[']
sa⁻cha⁻ dsoó'cha⁻ kih['].

Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻kääh['] he[']
siiyh[']:

—¿Hee⁻ ga⁻tëe⁻ jnääh['] jëe⁻
jnääh['] kyah[']? Kwaat['] kyah[']
ba⁻hne⁻ na⁻.

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jwä['] Juda kuu[']
ja⁻ neh['] gwah['] juuh['], mah[']
ya⁻hëey['] jee['] ja⁻, ngooy[']
na'täy['] che['] luuy['].

⁶ Ja⁻ga['] ga⁻juuh['] jmi⁻dsa⁻
kääh['] he['] kuu['] ja⁻ mah[']
ga⁻jäyh[']:

—Sa⁻ le['] tøøh['] jne['] kuu[']
la⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] kuu['] he[']
kwëeh['] dsa⁻ Dio, jëeh['],

ma⁻hlääh['] jma⁻ kyaah['] kuu[']
la⁻.

⁷ He⁻ja⁻ ga⁻täayh['] juu[']
kwee⁻ lay['] koo⁻ hwa['] kyaah[']
kuu['] ja⁻ jee['] häay['] dsa⁻ chaa⁻
uü[']. Hwa['] ja⁻ ma['] chee⁻ hwa[']
kih['] të⁻ mi[']hya⁻.

⁸ He⁻ja⁻ lä⁻jiih['] jmi['] na['],
hwa['] ja⁻ chee⁻: Hwa['] he⁻
ga⁻këe⁻ jma⁻.

⁹ Lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te['] lä⁻koo⁻
ga⁻jäh['] Jeremía hi⁻ ga⁻ngëe[']
juu['] kih['] Dio llo'joo['], ma[']
ga⁻jäyh[']: “Ga⁻kay['] gyii[']gya[']
kuu['] tøø['], he⁻ ma['] jmee['] dsa⁻
Israel kwaat['] ko⁻ja⁻ jiih[']
kyee['] jaq['] dsa⁻,

¹⁰ mah['] ga⁻lay['] hwa['] kih['] të⁻
mi[']hya⁻, lä⁻koo⁻ mada['] he⁻
ga⁻jmee['] Dio kin['].

*Ga⁻ka['] Pilato ju'dsoo['] kih[']
Jesús*

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn.
18:33-38)

¹¹ Ma['] cheh['] Jesú^s cha'ne⁻
lle'moh['], he⁻ja⁻ ga⁻ngii[']
lle'moh['] juu['] kiyh[']:

—¿Che['] hne⁻ he['] dsa⁻jøøh[']
kyaa['] dsa⁻ judiu?

He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesú^s juu[']
kiyh[']:

—Ma⁻jäh['] ba['] hne⁻.

¹² Lä⁻jëe⁻ jmi⁻dsa⁻ kääh[']
kyaa['] dsa⁻gyuu['] ma[']
bäähn['] dsoó', pero ni⁻ miih[']
sa⁻cha⁻ ga⁻jeeh['] Jesú^s.

¹³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pilato:

—¿Che['] sa⁻ nuuh['] joh['] juu[']
sa⁻hnoo['] dsa⁻ kyah[']?

¹⁴ Pero ni⁻ koo⁻ mi[']juu['] sa⁻
ga⁻jeeh['] Jesú^s kiyh['], he⁻ja⁻
cha⁻ga'miih['] ma['] jëe⁻ dsah[']
Pilato.

¹⁵ Lääjé⁺ jiih⁻ ma' tē⁻ jmii⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh¹ ma' lää⁻ Pilato jaq⁻ jee⁻ läjé⁺ hi⁻ täh⁻ neh⁻ ne['] hi⁻ ma' tih⁻ dsé⁻ dsa⁻ ba[.]

¹⁶ Jmii⁻ ja⁻ ma' hää⁻ neh⁻ ne['] jaa⁻ hi⁻ ma' chee⁻ Barrabá hi⁻ ma' hii⁻ juu⁻ kih⁻.

¹⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻ngi⁻ Pilato juu⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ jee⁻ ja⁻:

—¿Hii⁻ hnooth⁻ hnäh⁻ lään⁻? ¿Che⁻ lään⁻ Barrabá o che⁻ lään⁻ Jesús hi⁻ chee⁻ Cristo? —ga⁻jäh⁻ Pilato.

¹⁸ Jëeh⁻, lä⁻la⁻ ba['] ma⁻ñey⁻ he⁻ na⁻høøh⁻ ba['] dsa⁻ he['] kih⁻ Jesús, heh⁻ ga⁻ngëe⁻ dsih⁻ ja'gooy⁻.

¹⁹ Ma' gya['] Pilato në'ta['] kih⁻, ma' ga⁻lloo⁻ jaa⁻ hi⁻ ma' kye⁻ juu⁻ kih⁻ möy⁻, ma' jäyh⁻:

—Jäh⁻ dsa⁻më⁻ kyaah⁻: “Ta⁻ bääh⁻ hñaa⁻ kyaah⁻ dsa⁻ñuu⁻ lluu⁻ he[']. Jëeh⁻, ta⁻ ya⁻jnä⁻ ma⁻këe⁻ jnih⁻ na⁻høø⁻ jwérte.”

²⁰ Pero jmi⁻ dsa⁻ kqäh⁻ kyaah⁻ dsa⁻gyuuh⁻ ma⁻täayh⁻ dsa⁻juu⁻ mah⁻ wa['] ngiy⁻ he⁻ lää⁻ Barrabá mah⁻ wa['] juu⁻ Jesús.

²¹ Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäh⁻ Pilato:

—¿Hii⁻ jee⁻ lä⁻uu⁻ hnooth⁻ hnäh⁻ lään⁻?

Lääjé⁺ ba['] ga⁻jäh⁻:

—Lää⁻ Barrabá.

²² Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Pilato siiyh⁻:

—¿Hee⁻ na⁻ jmeen⁻ kyaah⁻ Jesús hi⁻ chee⁻ Cristo?

Ma' jäyh⁻:

—Wa['] dsa⁻täay⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻.

²³ Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäh⁻ lle'moh⁻ he['] siiyh⁻:

—¿Hee⁻ hliih⁻ ma⁻jmee⁻ dsa⁻la⁻?

Pero cha⁻ga'miih⁻ miih⁻ ga⁻tooh⁻ dsa⁻he['], ma' jäyh⁻: —Tääy⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻.

Ga⁻jä⁻ juu⁻ juu⁻ Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

²⁴ Ma' jëe⁻ Pilato sa⁻ hii⁻ liyh⁻ kyaah⁻ dsa⁻, cha⁻ga'miih⁻ ga⁻chi⁻ ga⁻jwaa⁻ dsa⁻ he[']. He⁻ ja⁻ ga⁻kay⁻ miih⁻ jmii⁻, ga⁻gyiyh⁻ gooy⁻ cha⁻né⁻ läjé⁺ dsa⁻ he['], mah⁻ ga⁻jäh⁻:

—Sa⁻ bäähn⁻ hñiin⁻ kyaah⁻ jma⁻ kih⁻ dsa⁻ lluu⁻ la⁻. Na⁻ hniih⁻ ma⁻na⁻la⁻ kwaat⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

²⁵ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he[']:

—Wa['] na⁻bääh⁻ jnääh⁻ jma⁻ kiyh⁻, lä⁻kye⁻ joö⁻siih⁻ jnääh⁻.

²⁶ Ja⁻ga['] ga⁻lää⁻ Pilato Barrabá mah⁻ ga⁻jmeey⁻ hih⁻ ga⁻jmi⁻ ga⁻baa⁻ dsa⁻ Jesús. Ma⁻ngëe⁻ he['] ja⁻, ga⁻ngëey⁻ Jesús ja⁻goo⁻ hløø⁻ mah⁻ dsa⁻tääy⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻.

²⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻jää⁻ hløø⁻ kyaah⁻ Pilato Jesús ta⁻ në'ta['] kiyh⁻, mah⁻ ga⁻kuyh⁻ läjé⁺ hløø⁻ lä⁻ku['] lä⁻jii⁻ kiyh⁻.

²⁸ Hi⁻ ga⁻lle⁻ hløø⁻ hmiih⁻ kih⁻ Jesús mah⁻ ga⁻kyeh⁻ dsih⁻ koo⁻ hmiih⁻ gyuuh⁻ läh⁻ lä⁻koh⁻ he['] këh⁻ rey.

²⁹ Ga⁻kay⁻ wi⁻ too⁻ ga⁻jmeey⁻ koo⁻ he['] lih⁻ mah⁻ ga⁻tooyh⁻ lle' Jesús lla⁻ coron. Ga⁻tooyh⁻ koo⁻ hma⁻tah⁻ gooy⁻ ra⁻lluu⁻, ma' jmää⁻ dsih⁻ lä⁻koo⁻ ja⁻ dsa⁻ta['] jøøh⁻. Ja⁻ga['] ga⁻juuyh⁻ jnëy⁻

cha'néy' mah' ga'mi'kwayh'
ma'jäyh':

—Peer' jøøh' dsa'ta' kyaaq'
dsa'judiu.

³⁰ Ga'tí' ga'hñe' dsih',
ga'kay' hma'tah' mah'
ga'bay'lley.

³¹ Ma'ngëe' ma'mi'kwäh'
dsih', ga'llee' dsa' hmiih'-
gyuu' he' ga'kyeyh' ja', mah'
ga'kyeyh' ka'läh' hmiih'-
kiyh', ja'ga' ga'jääy' na'tääy'
dsoh' hma'cru'.

Ga'tääy' Jesús dsoh'
hma'cru'
(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-
43; Jn. 19:17-27)

³² Lä' ma' ga'hwëey' né'ta'
ja', ga'jëey' ja'a' dsa' chaa'-
Cirene hi' ma' chee' Simón.
Ga'jmee' hløø' bii' ga'ka' dsa'
he' hma'cru' kih' Jesús.

³³ Ga'jääy' Jesús lä' ga'të'
jee' chee' Gólgota, he' hnøø'
jäh': Moo'Lle'Hlii'.

³⁴ Gee' ja' ga'kwëeh' dsih'
jmi'jiih' he' na'kääh' jmi'liih'.
Koo' ga'hluyh' miih'-
ba', sa'ga'hiiy' ma'hiyh' jmi'
ja'.

³⁵ Ma'ngëe' ma'tää'
dsih' dsoh' hma'cru',
ga'tí' ga'llooyh' hmiih' kih'
Jesús kooyh' suert. Lä'ja'-
ga'lä'te' lä'koo' ga'jäh' hi'-
ga'ngëe' juu' kih' Dio: "Ga'tí'
ga'llooyh' hmiih' kin' kyaah'
dsa'kyäayh', ga'kooyh' suert
mah' jëey' hii' tée' hmiih'-
kin'."

³⁶ Mah' ga'taayh' ga'høøy'
jee' ja'.

³⁷ Ga'tøø' dsa' ta' gyuu'
lley' koo' hwëh' he' jäh' ha'-

lä' la' dsoo' he' bääh' dsih':
"Hi' la' na' Jesúš hi' laa'
Dsa'jøøh' kyaaq' dsa'judiu."

³⁸ Koo' kiyh', ma'tøø' to'
hma'cru' jee'ma'na'taa'uu'
dsa'hii', ja'a' jwoo' ra'lluu'
kiyh', ja'a' jwoo'ra'këh'kiyh'.

³⁹ Lä'jëe' hi' ma' dsa'ngëe'
ta' ja' ma' jiiyh' lley' hi' ma'
mi'kwayh' kih' Jesús.

⁴⁰ Ma'jäyh':

—Hne' hi' ma' tu' gwah'
juuh' mah' kyaah' hnë' jmi'
ma'chooh', lää'hñaah'. Jñaa'
në' hma'cru'na', cher'mah'
dsoo'laah' Joo' Dio.

⁴¹ Ja'ba' lä'ja' ga'jmee'
lä'jëe' dsa'kaah' kyaaq'
jmi'dsa' kyaah' ta'jwoh'
kyaa'ley, kyaah' lä'jëe'
dsa'gyuu'h, ma'jäyh':

⁴² —Ga'lääy' ba' jñah'
dsa' mah' sa'liyh' lääy'
hñiiy'. Cher'mah' dsoo'laay'
Dsa'jøøh' kyaaq' dsa' Israel,
wa'jñaa'y' hñiiy' na' dsoh'
hma'cru', ja'ga'lä'heeh' jne'
kiyh'.

⁴³ Ga'kay' o'jøh' dsë' kih'
Dio. He'ja'cher'mah' Dio
hnääy', hñiiy' Dio wa'lääy'na',
jëeh' he' ba' hñiiy' ma'jäyh'
laay' Joo' Dio.

⁴⁴ Lä'ja'ka'läh' ga'mi'kwäh'
hi' hii' hi' ma' taa' jyoh'
hma'cru'koo'kiyh'.

Ga'juu' Jesús
(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-
49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Ma' ga'të' lla'hyoo',
lä'käa' jmi'gyuu' ga'nuu'
lä'jiih' ga'të' ko'hi' hnë' ta'
ga'hloo'.

46 Ja⁻ba['] hor[~] ja⁻, ga⁻hléeh[']
Jesús koo⁻ ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[:]

—Elí, Elí, ¿lama sabactani?
—he⁻ la⁻ hnøø['] jäh[:] Dio
kyaqan[,], Dio kyaqan[,], ¿he⁻la[']
ma⁻beeh⁻ jnä[?]

47 Ko⁻llaq['] hi⁻ ma[']tääh['] jee[']
ja⁻ ga⁻nuuy['] he⁻ ga⁻hléeyh[,]
he⁻ja⁻ ga⁻jäyh[:]

—Jää[']da['], tääeyh['] Elía.

48 Lä⁻chah['] ja⁻ ngoo[']
ko⁻chih['] jaq⁻ dsa⁻kyaqah[,]
ga⁻kay['] koo⁻ wa'joo⁻,
ga⁻mi⁻gyuh['] joo⁻ kyaqah[']
jmii['] jiih⁻. Ga⁻lla⁻lley['] lle[']
hma⁻mah[']ga⁻chooy['] ma[']hih[']
Jesús.

49 Ko⁻llaq['] ma[']jäh[:]

—Ta⁻ jmääy['] he[']. Wa['] jää[']
da⁻jne[']che['] ja['] Elía mah[']lääy['].

50 Koo⁻ ka⁻lääh['] ga⁻hooh[']
Jesús koo⁻ ki⁻gaa⁻, ja⁻ga[']
ga⁻ngëey['] jmi⁻lle['] kiyh[.]

51 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻gii[']
hmiih⁻ he⁻ ma[']na⁻jnë⁻ llah[']
gwah[,], ga⁻løø['] ta⁻ gyuh['] lä⁻
ga⁻tä['] hwa[.] Ga⁻jeh['] wii[']
jwëerte hwa['] lä⁻jiih['] ga⁻llaa[']
kuu['] hloo⁻.

52 Hi⁻ ga⁻na['] to⁻høø⁻ kih[']
jwëe['] hi⁻ na⁻jngëe['] kyaqah[']
Dio mah[']ga⁻lä⁻jiiyh['] hi⁻ ma[']
na⁻juu['].

53 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻hwëe[']
hi⁻ he['] neh['] to⁻høø⁻ ma[']
ga⁻lä⁻jiih['] Jesús, ja⁻ga[']
ga⁻nääy['] ta⁻jee['] jwii['] na⁻jngii[']
jee['] ga⁻mi⁻jnääy['] hñiiy['] jee[']
kih['] jwëe['] dsa⁻.

54 Ga⁻jwqayh['] jwëerte juu[']
hløø['] kyaqah['] dsa⁻kyaqayh['] hi⁻
ma['] hää['] Jesús, ma['] ga⁻jeh[']
wii['] hwa['] hi⁻ ma['] ga⁻jëey[']
lä⁻jë['] he⁻ ga⁻la['] ja⁻. Ga⁻jäyh[:]

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo[,] he['] ba[']
Joo['] Dio na⁻.

55 Ko⁻niih['] ga['] ja⁻ ma[']tääh[']
ka⁻lääh['] jwëe['] dsa⁻më['] hi⁻ ma[']
jëe[']. Dsa⁻më['] he['] ya⁻nää[']
kyaqah['] Jesús lä⁻ ga⁻të['] hwa[']
Galilea. Hi⁻ he['] ma['] jmee[']
ta⁻he['] kiyh[.]

56 Gee['] ja⁻ ma['] hää['] María
Magdalena kyaqah['] María
choo['] Jacobo kyaqah['] José,
kyaqah['] choo['] chih⁻ kyaqah[']
Zebedeo.

Ga⁻haay['] Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-
56; Jn. 19:38-42)

57 Ta⁻ ga⁻hloo['] jmii['] ja⁻, ja⁻
jaq⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu['] hi⁻ ma[']
chaa⁻ Arimatea hi⁻ ma[']chee⁻
José. Hi⁻ he['] ka⁻lääh['] ga⁻llaq[']
discípulo kyaqah['] Jesús.

58 Nee['] dsa⁻ he['] na⁻hléeh[']
kyaqah['] Pilato mah[']kway[']
jwë[']jyooy['] jmi⁻ngo['] kih['] Jesús
dsoh['] hma⁻cru[']. Ga⁻kwa[']
bih['] jwë['] mah['] koooy['] jmi⁻ngo[']
kih['] Jesús.

59 He⁻ja⁻ ga⁻jyoo['] José
he['] jmi⁻ngo['] kih['] Jesús mah[']
ga⁻lääy['] koo⁻ ta⁻jmaah[']
na⁻jngii['].

60 Mah['] ga⁻taayh['] neh[']
koo⁻ to⁻høø⁻ hmëe['] he⁻ ma[']
na⁻hë['] kiyh['] næ['] kuu['] hloo⁻.
Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻bäy[']
koo⁻ mi[']kuu['] juuh⁻ mah[']
ga⁻jlëy['] ho'too⁻ ja⁻. Ja⁻ga[']
ngaayh['].

61 Cha'në['] kih['] to⁻høø⁻ ja⁻,
ma['] gya['] María Magdalena
kyaqah['] ga⁻jñah['] María.

Ma['] tääh['] hløø['] høø⁻
to⁻høø⁻

62 Ma' ga⁻jnä⁺ jyoh' jmii⁺, ga⁻lla⁻nää⁺ jmi⁻dsa⁻ käh' kyaah' dsa⁻ fariseo cha⁻né⁺ Pilato. Ma⁻goh⁻ jmii⁺ he⁻ ma⁻mi⁻lluu⁺ dsa⁻ hnii⁺ kih⁺ jmii⁺ he⁻teeyh⁻ dsëy⁺.

63 Mah⁺ ga⁻siiyh⁺:

—Ma⁻lä⁻dsooh⁻ dsë⁻ jnääh⁺ he⁻ga⁻jäh⁻ hi⁻ ta⁻juu⁺ he⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻chaay⁻ ga⁻jäh⁺: Ga⁻ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmii⁺ na⁻juu⁺, lä⁻jiihn⁻ ka⁻läh⁻.

64 He⁻ja⁻ jmee⁻ mada⁻ høø⁺ dsa⁻ to⁻høø⁻ lä⁻jiih⁻ tē⁺ hnë⁻ jmii⁺. Jeeh⁻, goo⁻ la⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ discípulo kyaay⁻ ta⁻la⁻ hwë⁻, lleey⁻ hlïï⁻ mah⁺ mi⁻gaay⁻ dsa⁻, jäh⁺: “Ma⁻lä⁻jiih⁻ ba⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺”. Lä⁻ja⁻ le⁻ juuy⁻ cha⁻ga⁻mih⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻he⁻ ga⁻juu⁺ Jesús lä⁻ ma⁻to⁻në⁺.

65 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pilato siiyh⁺:

—Hii⁻ hløø⁻ tääh⁻ na⁻. Go⁻jääy⁻ mah⁺ høøy⁻ to⁻høø⁻ ha⁻koh⁻ jiih⁻ le⁻.

66 He⁻ja⁻ ga⁻nääy⁻ kyaah⁻ hløø⁻ jee⁻ la⁻ to⁻høø⁻ mah⁺ høøy⁻ kwée⁻. Ga⁻jmeey⁻ lii⁻ hoo⁻ to⁻høø⁻ mah⁺ sa⁻tä⁻ dsa⁻ goo⁻. Hi⁻ ga⁻llaay⁻ hløø⁻ høø⁻ ka⁻läh⁻.

28

Ga⁻lä⁻jiih⁻Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

1 Ma⁻goh⁻ jmii⁺ he⁻teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻jnä⁺ to⁻në⁻jmii⁺ kih⁻seman⁻, ngoo⁻ María Magdalena kyaah⁻ jñah⁻ María na⁻jëey⁻ to⁻høø⁻.

2 Ni⁻ sa⁻ lii⁻ ga⁻ma⁻ ga⁻jeh⁻ wi⁻ jwérte hwa⁻. Ga⁻jñaa⁻ gyuh⁻ ja⁻ ángel kyaah⁻ Dio. Ma⁻ga⁻llooy⁻ jee⁻ ma⁻la⁻ to⁻høø⁻, ga⁻bäy⁻ mi⁻kuu⁻ he⁻ ma⁻na⁻jnë⁻ mah⁺ ga⁻gyay⁻ në⁻kih⁻.

3 Ángel he⁻ ma⁻jnää⁻ lä⁻koh⁻ je⁻ñih⁻. Sa⁻hmiih⁻ kiyh⁻ ma⁻la⁻ to⁻jlëe⁻ lä⁻koo⁻ tøø⁻ tu⁻hmoo⁻.

4 Ma⁻ga⁻jee⁻ hløø⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻ høø⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻goyh⁻ jwérte lä⁻jiih⁻ ga⁻jlääy⁻, ga⁻saa⁻ ga⁻jaay⁻ hwa⁻ lä⁻koh⁻ hi⁻ na⁻juu⁺ba⁻.

5 Mah⁺ ga⁻jäh⁻ ángel siiyh⁻ dsa⁻më⁻ he⁻:

—Ta⁻wa⁻ gah⁻ hnäh⁻. Ma⁻ba⁻ jnä⁻, ma⁻ya⁻nääh⁻ hnäh⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ Jesús hi⁻ga⁻tää⁻ dsa⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻.

6 Sa⁻ chaah⁻ jee⁻ la⁻, hii⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ jää⁻. Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ ya⁻jëe⁻ jee⁻ga⁻kyaa⁻ dsih⁻.

7 Mah⁺ go⁻nää⁻ hnäh⁻ ko⁻chih⁻ go⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ discípulo kyaay⁻ he⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻na⁻juu⁺. Hii⁻ dsoo⁻ dsa⁻jää⁻ hnäh⁻ ta⁻ Galilea. Jee⁻ja⁻ jëeh⁻ hnih⁻. He⁻la⁻na⁻juu⁻ he⁻ma⁻jmeehn⁻kyah⁻ hnäh⁻.

8 Ma⁻la⁻ ma⁻jëe⁻ dsa⁻më⁻ he⁻neh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, ga⁻jwäayh⁻ jwérte hi⁻ta⁻ko⁻täa⁻ ga⁻jëe⁻ dsëy⁻ go⁻te⁻. Mah⁺ ga⁻nääy⁻ cha⁻hlïijy⁻ na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kyaah⁻ jnääh⁻. Jee⁻ga⁻nääy⁻ja⁻,

9 ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hnii⁻ ta⁻cha⁻nëy⁻, ga⁻jmeey⁻ Dio kih⁻. Hi⁻dsaa⁻më⁻ he⁻ga⁻nää⁻

chuh⁺ mah⁺ ga⁻iiy⁺ ti⁺ Jesú^s,
ga⁻jmeey⁺ juuh⁻ kiyh⁺.

10 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesú^s
siiyh⁻:

—Ta⁻ wa['] gah['] hnäh['].
Go⁻nää['] hnäh['] go⁻jmeeh['] juu[']
kih['] øøhn['] mah['] wa['] lla⁻nääy[']
ta⁻ Galilea. Jee['] ja⁻ jëëy['] jnä['].

Ga⁻juu['] dsa⁻, ga⁻jäyh[']
ga⁻hëë['] discípulo hlii['] kyaa[']

11 Ma⁻ngëë['] ma⁻nääy['] ja⁻,
ko⁻llaa['] hløø['] hi⁻ ma['] høø⁻
to⁻høø⁻, na[']nää['] ta⁻ jee[']
jwii⁻ na[']jmeeyh['] juu['] kih[']
dsa⁻kääh['] kyaa['] jmi⁻dsa⁻
lä⁻jëë['] he⁻ ga[']la['].

12 He⁻ja⁻ ga⁻kuh['] jmi⁻dsa⁻
he['] kyääh['] dsa⁻gyuu[']
ga⁻jwayah['] juu['], mah[']
ga⁻kwëëyh['] cha⁻miih['] kuu[']
lä⁻jëë['] hløø['] he['].

13 Mah['] ga⁻taayh⁻ juu[']:

—Hnäh['] ba['] na['] jwah[']:
“Ta⁻ko⁻jiih['] na⁻gwii['] jnääh['],
ga⁻lla⁻nää['] discípulo mah[']
ga⁻hëëy['] hlii['] kyäay["], lä⁻ja⁻
jwah['] hnäh['].

14 Cher'mah['] ga⁻lä⁻ñe⁻
lle⁻moh['] lä⁻jëë['] he⁻ ma⁻la⁻,
ma⁻ñe['] ba['] jnääh['] ha⁻ lä⁻
chiih['] jnih['] mah['] sa⁻ bääyh⁻
hnäh['].

15 Ga⁻ka['] ba['] hløø['] he[']
kuu['] ja⁻, mah['] ga⁻jmeey[']
lä⁻koo⁻ juu['] he⁻ ga⁻tääh⁻
dsih[']. He⁻ja⁻ lä⁻ma⁻chooh⁻
ja⁻ba['] dsa⁻judiu juu['] ta⁻juu[']
ja⁻, lä⁻jiih['] na['].

Ga⁻chee['] Jesú^s discípulo
kyaa['] mah['] dsa⁻kay['] ju[']hmëë[']
lä⁻kaa['] jmi⁻gyuu[']

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-
49; Jn. 20:19-23)

16 Lä⁻jëë['] gya⁻käa['] jnääh[']
ga⁻nøø['] jnääh['] ta⁻ Galilea,
ta⁻ moh['] jee['] ga⁻jmee['] Jesú^s
mada⁻ he⁻ dsa⁻nøø['] jnääh['].

17 Lä⁻ ma['] ga⁻jëë['] jnääh[']
ga⁻jmee['] jnääh['] juuh⁻ kiyh['],
pero ko⁻llaa['] dsa⁻kyäahn[']
ma[']jmee['] to['] dsë['].

18 He⁻ja⁻ ja['] Jesú^s chuh⁻
kyaa['] jnääh['] mah['] ga⁻siiyh[']
jnääh['] lä⁻la⁻:

—Ma⁻na⁻ngëen['] jwë['] jmeen[']
hih['] kih['] lä⁻jëë['] hi⁻ tääh[']
gyuu['] hwa['].

19 He⁻ja⁻ jwahn['], go⁻nää[']
hnäh['] go⁻kwa['] hnäh['] juu[']
lä⁻kaa['] jmi⁻gyuu['] jee['] tääh[']
dsa⁻, mah['] lä⁻jwëë['] discípulo
kyäan[']. Ja⁻ chaayh['] jmii⁻
lä⁻koo⁻ mada⁻ he⁻ jmee[']
Tää['], kyääh['] Jooy['], hi['] kyääh[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

20 Ja⁻ mi⁻tëeh['] hnäh['] he⁻
mi⁻tey['] lä⁻jëë['] mada⁻ he⁻
ma⁻jmeen['] kyah['] hnäh[']. Mah[']
hii⁻ jnä['] hään['] jee['] kyah['] hnäh[']
ga⁻lä⁻jëë['] jmi['], lä⁻jiih['] llaa[']
jmi⁻gyuu[']. Wa[']la['] lä⁻ja⁻.

San Marcos

Ju'hméé' kih' Jesú's he' ga'sii' Marcos

*Ma' kwa' Jwaa' juu' jee' la'
hwa' kii'*

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Jee' la' ma'lōo' ju'hméé' kih' Jesucristo Joo' Dio,

² lä'koo' ga'jäh' Isaía hi' ga'ngéé' juu' kih' Dio:
Cheen' ja'a' hi' dsa'kwa' juu' kin'.

Hi' he' dsoo' ta' cha'néh' mah' mi'lluy' jwé' kyah'.

³ Kii' nuuh' koo' lle' he' hléeh' hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih':
"Mi'llu' hnäh' jwé' kih' Dsa'jøoh' jnän',
mi'lluu' hnäh' hñaaah' mah' jää' ko' dsoo' jwé',
ga'jäh'.

⁴ Ma' choo' Jwaa' jmii' koo' hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih'. Ga'kway' juu' he' saa' dsa' jmii' hi' ga'hléeyh' dsa' mah' wa' dsa'jeeyh' kyaah' Dio mah' koo' Dio dsé' kih' dso'kye' kiyh'.

⁵ Jwéé' dsa' ga'lla' nää' jee' ma' cheh' Jwaa'. Ga'lla' nää' hi' chaa' jee' jwii' mäh' he' na'héé' hwa' Judea hi' lä'ja' hi' chaa' Jerusalén ka'läh'. Lä'jee' dsa' he' ma' mi'jnääy' he' hlüh' he' ma' jmeey' hi' ga'chaa' Jwaa' jmii' dsa' he' cha'jmii' Jordán.

⁶ Hmiih' kih' Jwaa' ma' la' kyaah' jñu' camey' hi' ma' hä' loo' tuyh'. Ma' kuyh' iih' hi' ma' hiyh' jmih' tah' he' ma' cha' moh'.

⁷ Juu' lä'la' ma' kway', ma' jäh'.

—Këe' ga' ja'a' hi' jøøh' ga' lä'koh' ga' jnä'. Hi' ni' sa' tē'dséen' chiihn' mah' llen' loo' he' hä' tiy'.

⁸ Ma'ra' ju'dsoo' chaan' hnäh' jmii' kyaah' jmii' ba', pero hi' ja' këe' ga' ki' jnä', hi' he' chaa' hnäh' jmii' kyaah' Jmi'lle' Na'jngii'.

Jwaa' ga'chaa' Jesú's jmii'
(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Ga'lloo' koo' jmii' ya'héé' Jesú's koo' jwii' he' chee' Nazaret he' na'héé' hwa' Galilea, ngooy' mah' ga'choo' Jwaa' jmii' kiyh' cha'jmii' Jordán.

¹⁰ Ma' ya'héé' Jesú's cha'jmii', lä'chah' ja' ga'jéey' ga'na' gyuuuh', ga'jyoo' Jmi'lle' Na'jngii' në' kiyh' laa' lä'koo' jaa' juu'.

¹¹ Hi' ga'lä'nuuh' koo' juu' he' ja' gyuuuh', he' ma' jäh':

—Hne' läh' gyuuuh' kyaan' hi' hnaan'. Peer' chaan' llu' kyaah' hne'.

Ga'ka' hi'sa'llu' dsé' Jesú's
(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Lä'chah' ja', ga'jøø' Jmi'lle' Na'jngii' kih' Jesú's ta' hwa' kii'.

¹³ Jee' ja' ga'jäy' to'loo' jmii' jee' chaa' jah' hää' mah' ga'ka' Tana' dsé' Jesú's. Hi' ga'lla' nää' ángele hi' ma' jmee' ta'he' kih' Jesú's.

*Ga⁻lōø' Jesús kway⁺ juu'
hwa⁺ Galilea
(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)*

¹⁴ Ma⁻ngëe⁺ ma⁻tah⁻ dsa⁻
Jwaa⁻ neh⁻ne⁺, ngaah⁺ Jesús
ta⁻ hwa⁺ Galilea na⁻kway⁺
ju⁻hmëe⁺ lä⁻koo⁻ jää⁺ Dio dsa⁻
lä⁻hih⁻ kih⁺.

¹⁵ Ga⁻jäyh⁻ lä⁻la⁻:

—Ma⁻dsëe⁺ jmi⁺, he⁻ tøøhn[']
na['] he⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻
kih⁺. Jeeh['] hnäh⁻ kih⁺ Dio mah⁺
hee['] hnäh⁻ ju⁻hmëe⁺ kiyh⁺.

*Ga⁻tëeh['] Jesús kyee⁺ dsa⁻ hi⁻
ma['] jwā⁻ hma[']
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)*

¹⁶ Jee['] hää⁺ Jesús jwë⁺ ngoo[']
ta⁻ cha⁻hoo['] jmi⁻juuh⁻ he⁻
hla⁻ hwa⁺ Galilea, jee['] ja⁻
ga⁻jëey['] Simón Pee['] kyaah[']
Andre['] øøyh['], ma['] tääyh[']
jwäy⁻ hma['], jeeh['] he⁻ ja⁻ ba[']
ma['] la⁻ta['] kiyh⁺.

¹⁷ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁺:

—Ya⁻nääh⁻ hnäh⁻ kyaah[']
jnä⁻ mah⁺ mi⁻tëen['] hnäh⁻ ha⁻
lä⁻ jmeeh['] hnäh⁻ mah⁺ leeh⁻
hnäh⁻ dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma['] leeh⁻
hnäh⁻ hmooh⁻.

¹⁸ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻kyey⁻
sa[']hma['] kiyh⁺ mah⁺ ga⁻nääh[']
kyaqah['] Jesús.

¹⁹ Ma⁻ngëe⁺ gyih['] ko⁻niih⁻,
ga⁻jëey['] Jacobo kyaah['] Jwaa⁻
joo['] Zebedeo ma['] tääyh['] neh⁻
na[']moo['], ma['] hmiiy['] sa[']hma[']
kiyh⁺.

²⁰ Jesús ga⁻tëe⁺ kiyh⁺ hi⁻
chah['] ba['] ga⁻jmeey['] ko⁻jøh[']
kyaqayh[']. Ga⁻jä['] ba['] Zebedeo
jmiiy⁻ neh⁻na[']moo['] kyaah[']
lä⁻jëe['] hi⁻ ma['] jmeey['] ta['] kiyh⁺.

*Ga⁻lleq['] Jesús jaq⁻ jmi⁻lle[']
hlïih['] kih['] jaq⁻ dsa⁻
(Lc. 4:31-37)*

²¹ Ga⁻lla⁻nääh['] jwii⁻ Ca⁻
pernaum jmi⁺ ja⁻. Hi⁻ ma[']
ga⁻të⁺ jmi⁺ he⁻ tæeh⁻ dsa⁻
dsë['] ga⁻he⁺ Jesús neh⁻ gwah⁻
mäh⁻, hi⁻ ga⁻løøy['] hlëeyh⁻
dsa⁻.

²² Peer⁻ ma['] dsaa⁻ dsëy['] ma[']
nuuy⁻ nuuuh⁻ kih['] Jesús. Jeeh[']
ma['] hlëeyh⁻ dsa⁻ lä⁻koh['] jaq⁻
hi⁻ jmeey['] hih⁻ ba['], ja⁻ lä⁻koh[']
ma['] jmeey['] ta⁻jwoh['] kyaaq['] ley.

²³ Neh⁻ gwah⁻ ja⁻, ma['] hää⁺
jaq⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻, hi⁻ ma['] kye⁻
jmi⁻lle['] hlïih[']. Ga⁻hlëeyh[']
koo⁻ ki⁻ gaa⁻,

²⁴ ga⁻jäyh[']:

—Ta⁻ kaaah⁻ jnääh['], Jesús
dsa⁻ Nazaret. ¿Che['] ma⁻ñeh[']
mah⁺ mi⁻lläah['] jnääh[']?
Kyuun⁻ ba['] hne⁻. Hne⁻ ba[']
he⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁺ kyaaq['] Dio.

²⁵ Ga⁻juuh['] Jesús kih[']
jmi⁻lle['] hlïih['] he['], ga⁻siiyh⁺:

—Ta⁻ tooh['] miih['], go⁻hëë[']
jee['] hääh⁻ kih['] dsa⁻ ñuuuh⁻ na⁻.

²⁶ He⁻ja⁻ ga⁻gwa['] ga⁻gyaa⁻
dsa⁻ ñuuuh⁻ he['] ga⁻jmeey[']
jmi⁻lle['] hlïih['] kiyh⁺, ga⁻hooyh[']
koo⁻ ki⁻ gaa⁻, ja⁻ga['] ya⁻hëey['].

²⁷ Lä⁻jëe['] dsa⁻ ma['] tääh[']
jëe['] dsah⁻, ga⁻ngiyy['] juu['] kih[']
dsa⁻ kyaayh['], ga⁻jäyh[']:

—¿Hee['] ba['] juu['] na⁻? Hmëe⁺
ba[']la[']juu[']na⁻. Peer⁻ bee['] juu[']
kiyh⁺, lä⁻kye⁻ jmi⁻lle['] hlïih[']
jmeey['] hih⁻ kih⁺ mah⁺ nuuh⁻
kiyh⁺.

²⁸ Chah['] ba['] ga⁻lä⁻cha⁻
juu['] kih['] Jesús lä⁻kaa⁻ hwa⁺
Galilea.

*Ga⁻mi⁻hlää[~]Jesús ma⁻choo'
Simón Pee'*
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Ma' ya⁻hëë[~] Jesús neh⁻ gwah⁻ mäh⁻, ngooy⁻ kyaah⁻ Jacobo kyaah⁻ Jwää[~]cha'neh⁻ kih⁻ Simón kyaah⁻ Andre' øøyh⁻.

³⁰ Ma⁻choo' Simón ma' kyaaa⁻ dsaah⁻ llii⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ juu' kih⁻ Jesús.

³¹ Ngoo⁻ Jesús jee' kyaay⁻, ga⁻sooyh⁻ goo⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ga⁻chaayh⁻ hi⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻ ya⁻hi⁻ llii⁻ kiyh⁻ hi⁻ ga⁻løy⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻.

Ga⁻mi⁻hlää[~]Jesús jwëë⁻ hi⁻ dsaah'
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Ta⁻ ga⁻hloo⁻ ja⁻, lä⁻ ma' ga⁻hmää⁻ hyoo⁻, na'nää⁻ jwëë⁻ dsa⁻na'jää⁻ dsa⁻dsaah⁻ cha'në⁻ Jesús hi⁻ lä⁻ja⁻ na'jääy⁻ hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻.

³³ Jwëë⁻ dsa⁻ chaa⁻ jee' jwii⁻ ja⁻ na'nää⁻, ga⁻kayh⁻ go⁻te⁻ ho⁻hne⁻.

³⁴ Ga⁻mi⁻hlää[~] Jesús jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' dsaah⁻ kyaah⁻ na⁻ku' na⁻ngii⁻ dsoo'. Hi⁻ ga⁻hwëëy⁻ jwëë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ hi⁻ ma' jää⁻ dsa⁻. Sa⁻ ga⁻kwa⁻ Jesús jwë⁻ ma' hlëëh⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻, kih⁻ he⁻ kyuu⁻ bih⁻ Jesús.

Ga⁻kwa⁻ Jesús juu' neh⁻ gwah⁻ mäh⁻
(Lc. 4:42-44)

³⁵ Tiih⁻ go⁻te⁻, hwë⁻ ga⁻ lä⁻ja⁻, ya⁻hëë⁻ Jesús jwii⁻ jee' ma' gyay⁻ ja⁻, ngooy⁻ koo⁻ moh⁻ jee' sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ na⁻ngii⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio.

³⁶ He⁻ja⁻ ngoo⁻ Simón kyaah⁻ dsa⁻kyayh⁻ na'hñääh⁻ Jesús.

³⁷ Ma' ga⁻jnääh⁻ Jesús, ga⁻siiyh⁻:
—Jwëë⁻ dsa⁻ tääh⁻ hnaah⁻ hne⁻ jee' oo⁻.

³⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Man⁻ ta⁻ jee' jyoh⁻ jwii⁻ lä⁻kaa⁻ jäh⁻ la⁻, na'kä⁻ juu' la⁻ ka⁻läh⁻. Jëëh⁻, kih⁻ he⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻ ma⁻jan⁻.

³⁹ Ma'ja⁻ ga⁻ngëë⁻ Jesús lä⁻kaa⁻ hwa⁻ Galilea, ma' kway⁻ juu' neh⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu hi⁻ ma' hwëëy⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kih⁻ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää[~] Jesús ja⁻ hi⁻ ma⁻dsaa⁻hmih⁻høø'
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Ja⁻ dsa⁻ñuu⁻ hi⁻ ma' dsaah⁻ hmih⁻ høø' ga⁻mi⁻jeey⁻ Jesús, ga⁻juuy⁻ jnëëy⁻ cha'në⁻ Jesús, ga⁻chuuy⁻ kyaah⁻:

—Cher'mah⁻ le⁻, leh⁻ ba⁻ hne⁻ cheh⁻ dsoo' he⁻ mi⁻sah⁻ jnä⁻ —ga⁻jäyh⁻.

⁴¹ Peer⁻ ga⁻lä⁻ñih⁻ dsë⁻ Jesús kih⁻ dsa⁻he⁻, ga⁻kyey⁻ gooy⁻ ne⁻kiyh⁻, mah⁻ga⁻jäyh⁻:

—Le⁻ba⁻. Wa⁻dsaa⁻che⁻dsoo' he⁻ mi⁻sah⁻ hne⁻.

⁴² Lä⁻chah⁻ ma' ga⁻hlëëh⁻ Jesús ja⁻, ga⁻ääh⁻ go⁻te⁻ hmih⁻ høø' ja⁻.

⁴³ Jää⁻ ja⁻ga⁻ hiyh⁻ juu' kih⁻ dsa⁻he⁻, ga⁻taayh⁻ cha⁻miih⁻ juu'.

⁴⁴ Ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:

—Jëë⁻da⁻, ta⁻ jwii⁻ ni⁻ ja⁻ dsa⁻he⁻ ma⁻hlaah⁻. Gwa⁻go⁻hääh⁻ hñaaah⁻ kih⁻ jmi⁻dsaa⁻ba⁻. Kye⁻ miih⁻ he⁻ kwëëh⁻ hnih⁻ mah⁻ mi⁻lluuy⁻ hne⁻.

lǟ'koh' lle` ley kih' Moisé.
Lǟ'jā' gō'jmee' mah' lǟ'ñey'
mā'jǟ'kyah'.

45 Hī' ngoo' dsā'ñuuah̄' hē'.
Chah' bā' gā'løøȳ' jmeeȳ'
juu' hā' lǟ' gā'lā' kiyh'. Kih'
hē'jā', mō'sō' gā'lā' mā'
ds oō' Jesú s jnǟ'häǟ' jyoh' jwiī',
jëéh' mā' dsā'kuh' jwëé̄' dsā'.
Tā' jee' sā' chaā' dsā' bā'
mā' ngëȳ'. Pero mā'rā' hē'
gā'llā'näǟ' bā' dsā' chaā' tā'
jee' jyoh' mā' hnaayh̄'.

2

Gā'mī'hläǟ' Jesú s jaā' hī'
sā'liih̄' goō'tiī'
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

1 Gā'hyā' gā' miih̄' jmī'
jā'gā' gā'llääh̄' Jesú s kā'läh̄'
jwiī' Capernaum hī' gā'nuu'
dsā'gyaȳ'cha'neh̄'.

2 Lǟ'chah' jā' gā'kuh' jwëé̄'
jwëerte dsā' mah' gā'kayh̄'
cha'neh̄' lǟ'jiih̄'sā' gā'lǟ'joō'
ho'hnē' jee' mā' dsā'täayh̄'
hī' gā'løø̄' Jesú s kwā'juu'.

3 Hor̄' jā' gā'llā'näǟ' kyeē'
dsā'jäǟ' jaā' hī' dsaah̄' hī'
sā'liih̄' goō'tiī'.

4 Sā' gā'lā' mā' dsā'näǟ'
chuuh̄' kih' Jesú s, kih' hē'
mā'nā'käh̄' dsā'. Hē'jā'
gā'wiī' dsā' hē' gyuuah̄' hnē'
jā', mah' gā'jñiyh̄' miih̄'
ka'luu'hnē' jee' gya'Jesú s. Tā'
jwë̄'jā', gā'jñaaaȳ' dsā' dsaah̄'
hē' lǟ' mā'kyaaaȳ' jā' në̄'jī'
kiyh'.

5 Mā' gā'jëē' Jesú s hā'
lǟ'koō' ds oō' ds ē' lǟ'jëē'
dsā' hē', gā'jäyh̄' siiyh̄'
dsā' dsaah̄':

-Gyuū'kyaaqan̄', mā'nā'chē'
bā'dso'kyē'kyah'.

6 Jee' jā' mā'tääh̄'tā'jwoh̄'
kyaā'ley. Hī'hē'gā'jmeē'
huū'dsë̄':

7 "Hē'la' hlëeh̄' lǟ'nā'
ds ā'ñuuah̄' nā'? Hē'
mī'kwayh̄' Dio bā'nā'. Jaǟ'
Dio bā'lih̄' chē'dso'kyē'kih̄'
ds ā'."

8 Pero chah'bā'gā'lǟ'kyuuah̄'
Jesú s huū'dsë̄'hē'mā'jmeē'
ds ā'hē', hē'jā'gā'jäyh̄':

-Hē'la' jmeeh̄' hnäh̄'
huū'dsë̄'lǟ'nā'?

9 Hē'gā'nā'sā'jwëéh̄'
laah̄'hnäh̄'? Chē'hē'
chiih̄'jnē'jaā'hī'dsaaah̄':
"Mā'nā'chē'dso'kyē'kyah̄'",
o hē'chiih̄'jnih̄": "Noō'kiī'
jī'kyah', mah'gwaah̄"?

10 Hē'jā'jmeeh̄'hē'jwëéh̄'
gā'mah'lǟ'ngëeh̄'hnäh̄',
Hī'gā'lëē'ngoō'lā'bā'nā'ngë̄'
jwë̄'jmī'gyuū'lā'mah'cheȳ'
dso'kyē'kih̄'ds ā'.

Jā'gā'gā'jäh̄'Jesú ssiih̄'hī'
sā'liih̄'goō'tiī'hē':

11 -Jnǟ'jwahn̄'noō', kiī'
jī'kyah', gwaah̄'cha'neh̄'
kyah'.

12 Hē'jā'chah'bā'gā'noō'
ds ā'hē'cha'në̄'lǟ'jëē'ds ā',
ngaayh̄'kyaaqah̄'jī'kiyh̄'.
Peer̄'gā'lǟ'dsaā'ds ē'ds ā'
mā'jëē'ngaah̄'ds ā'dsaaah̄'
hē'. Hē'jā'gā'jmeeeȳ'juuh̄'
kih̄'Dio, gā'jäyh̄':

-Nī'kō'hǟ'sā'mā'jëē'
jnē'lǟ'nā'.

Jesú s gā'tëeȳ'kih'Levi

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

13 Mā'ngëē'hē'jā'
ngoō'Jesú s kā'läh̄'cha'hoō'
jmī'juuh̄'hē'hlā'hwā'

Galilea. Jee' ja⁻ ga⁻lla⁻nää['] jwëe['] dsa⁻ jee' ma' cheyh', hi⁻ ga⁻løøy['] hlëeyh['] dsa⁻ ka⁻läh['].

¹⁴ Jee' ngëy⁻ cha'hoó' jmi⁻juuh⁻ ja⁻, ga⁻jëey['] Leví joo['] Alfeo, hi⁻ ma' gya['] në'ta' kih['] kooy['] ku'sih⁻. Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siyyh⁻:

—Ña⁻ wa' jmeen['] ko⁻jøh['].

He⁻ja⁻ ga⁻nooy⁻ ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús.

¹⁵ Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ma' gya['] Jesús cha'neh⁻ kih['] Levi, ma' kuyh⁻ kyaah['] discípulo kyaay['] hi⁻ kyaah['] jwëe['] dsa⁻ hi⁻ ma' koo['] ku'sih⁻ hi⁻ jñah['] dsa⁻ wa' hi⁻ cha⁻ hi⁻. Jëeh['] jwëe['] hi⁻ he['] ma' ga⁻nää['] kyaah['] Jesús, he⁻ja⁻ ba' ma' tääyh['] jee' ja⁻.

¹⁶ Hi⁻ ma' jëe['] fariseo kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaaa['] ley he['] ma' kuh⁻ Jesús ko⁻jøh['] kyaah['] dsa⁻ he['], he⁻ja⁻ ga⁻ngiiy['] juu' kih['] discípulo kyaay[']:

—¿Ha⁻ lä⁻ la⁻ juu' ja⁻? ¿He⁻la['] kuh⁻hih['] ta⁻jwoh['] kyaah['] hnäh['] kyaah['] hi⁻ koo['] ku'sih⁻ na⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ kyaah['] jñah['] dsa⁻ wa' hi⁻ cha⁻ hi⁻?

¹⁷ Ga⁻nuu['] Jesús he⁻ga⁻jäh['], he⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesús juu' kiyh[']:

—Sa⁻ jmee['] bii['] të⁻më['] kih['] hi⁻ lluu^{',} kih['] dsa⁻dsaah['] ba' jmee['] bii[']. Sa⁻ ma⁻jan⁻ kih['] hi⁻ lluu^{',} ma⁻jan⁻ kih['] hi⁻ cha⁻ dso'kye⁻ kih[']ba'.

Ga⁻ngii['] dsa⁻ juu', he⁻la['] sa⁻ tu⁻ discípulo ko⁻hwëe['] he⁻kuh⁻hih[']

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Koo⁻ hä⁻ lä⁻ ma' tääyh['] dsa⁻ kyaaa['] Jwaqa⁻ sa⁻ ma'

kuh⁻hiyh['], ma' ngiiy⁻ kiyh['] kih['] Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ ma' jmee['] dsa⁻ kyaaa['] fariseo ka⁻läh[']. He⁻ja⁻ ko⁻llaa['] dsa⁻ na'ngii['] juu' kih['] Jesú:

—¿He⁻la['] ma⁻la⁻ dsa⁻ kyaaa['] Jwaqa⁻ kyaah['] dsa⁻ kyaaa['] fariseo sa⁻ kuh⁻hiyh['], pero dsa⁻ kyaah['] sa⁻ jmee['] lä⁻ja⁻? ¿Ha⁻ lä⁻ la⁻ juu' ja⁻?

¹⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siyyh⁻:

—Dsa⁻ hi⁻ tääh['] jee' dsa⁻jee['] goo⁻ dsa⁻, sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ tøy['] he⁻ kuh⁻hiyh['] ta'ko⁻jiih['] gya['] dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee['] goo⁻ jee' ja⁻. Sa⁻ cha⁻ ti⁻meeh⁻ dsëy['] cher'mah['] gya['] ba' dsa⁻ñuuuh⁻ kyaayh['].

²⁰ Pero lloo⁻ koo⁻ jmi['] wa'ra⁻ ga⁻lle⁻ dsa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee['] goo⁻ he[']. Ma'ja⁻ ga⁻tu⁻ dsa⁻ kyaay['] he⁻ kuh⁻hih['] mah['] chuuy['] kyaah['] Dio.

²¹ Ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih['] tøy['] koo⁻ hmiih⁻ hmëe['] né['] hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻, jëeh['] hmiih⁻ hmëe['] dsa⁻dsuh['] mah['] jmee['] dsa⁻gyii['] hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻ cha⁻ga'miih['].

²² Hi⁻ lä⁻ja⁻, ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih['] chiyh['] jmih['] mi[']jëh['] hmëe['] neh⁻ loo⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher'mah['] ga⁻chih['] dsa⁻ he⁻ hmëe['] neh⁻ loo⁻ ma⁻gyuh⁻, chah['] ba' gyii['], jëeh['] sa⁻ kwa⁻ jwë['] ää⁻. Tøy['] jmih['] mi[']jëh['] hmëe['] hi⁻ hee['] loo⁻ ka⁻läh[']. He⁻ja⁻ neh⁻ loo⁻ hmëe['] ba' dsa⁻hoo['] jmih['] mi[']jëh['] hmëe['].

*Ga⁻hlëeh' Jesús ha⁻ lä⁻ la[']
jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-} dsa⁻ dsë'*
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ *Koo⁻ jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-}
dsa⁻ dsë', ga⁻ngëe'^{''} Jesús jee'
ma' na⁻jnää' chaah' trigo
kyäayh' discípulo kyaäy'.
Ga⁻lø^{o'} discípulo hnäy'
miih' sa⁻gwäh' trigo mah'
ga⁻kuyh'.*

²⁴ *He⁻ ja⁻ ga⁻ngii' fariseo
juu' kih' Jesús:*

*—Jëë' da', ¿he⁻la' jmeey⁻
discípulo kyaäh' he⁻ sa⁻
ga⁻tëey' jmeey' jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-}
dsa⁻ dsë?*

²⁵ *Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh':*

*—¿Che' sa⁻ ma⁻heh' hnäh'
lä⁻koo⁻ ga⁻jmee' David
llo⁻joo? Koo⁻ hä⁻ lä⁻ ma' ja'
kyoyh', ga⁻jmee' bii' kiyh'
kyäah' dsa⁻kyäayh'.*

²⁶ *Jii⁻ ja⁻ Abiatar ma' laa⁻
jmi⁻dsa⁻ jøøh' hi⁻ ma' hä'
goo⁻ gwah⁻. Gee' ja⁻ ga⁻he⁻
David ga⁻kuyh' he⁻niih' he⁻
ma⁻na⁻jøø⁻ he⁻ sa⁻ lle⁻ kih'
ma' kuyh' hi⁻ ga⁻kwëeyh'
dsa⁻ hi⁻ ma' ga⁻nää' kyaäayh'.
Jëëh' ma⁻la⁻ jmi⁻dsa⁻ ba' ma'
na⁻ngë' jwë' kuyh' he⁻niih'
ja⁻.*

²⁷ *Hi⁻ ga⁻jäh' Jesús ka⁻läh'
lä⁻la⁻:*

*—Ga⁻jmee' Dio jmi^{ii'} he⁻
tee^{h-} dsa⁻ dsë' he⁻ llu⁻ kih'
dsa⁻ ba'. Sa⁻ ga⁻jmää' Dio
dsa⁻ mah' heeyh' dsa⁻ wii'
kyäah' jmi^{ii'} ja⁻.*

²⁸ *Hi⁻ lä⁻ja⁻ Hi⁻ ga⁻lëë' ngo⁻
la⁻ ba' na⁻ngë' jwë' jmeey'
hih', hee' na⁻ he⁻ ga⁻tëey'
jmeey' dsa⁻ jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-}
dsa⁻ dsë'.*

3

*Ga⁻mi⁻hlää' Jesús jaq⁻ dsa⁻
jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-} dsa⁻ dsë'*
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ *Koo⁻ ka⁻läh' ga⁻he⁻
Jesús neh⁻ gwah⁻ kih' dsa⁻
judiu. Gee' ja⁻ ma' hää' jaq⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻kii⁻
koo⁻ ma⁻goo⁻.*

² *Dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' neh⁻
gwah⁻ ja⁻, ma' tääy' Jesús,
jëëy' che' mi⁻hlää'y' dsa⁻ jmi^{ii'}
he⁻ tee^{h-} dsa⁻ dsë' mah'
lä⁻ja⁻ ma' le' ma' hniyy' kiyh'.*

³ *He⁻ ja⁻ ga⁻jäh' Jesús siih⁻
dsa⁻dsaa⁻ he⁻:*

—Noo⁻ da' jee' to⁻dsaa⁻la⁻.

⁴ *Hi⁻ ga⁻ngii' Jesús juu' kih'
dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' jee' ja⁻:*

*—¿Hee' na⁻ na⁻ngë' jne'
jwë' jmeen' jmi^{ii'} he⁻ tee^{h-}
dsa⁻ dsë', che' he⁻ llu⁻ o che'
he⁻ hliih'? ¿Che' llu⁻ tee^{h-} jne'
dsa⁻ o che' wa⁻juu⁻ ba' kih'?*

*Ti⁻sih' ba' ga⁻taqah' lä⁻jëë'
dsa⁻ he⁻. Ni⁻ koo⁻ mo⁻so⁻
ga⁻ngiyy'.*

⁵ *Mah' ga⁻jëë' Jesús ta⁻ jee'
ma' tääh' dsa⁻. Ga⁻lä⁻lleey'
kyäayh' hi⁻ ja⁻ mee⁻ dsë'
ka⁻läh' kih' he⁻ hweh⁻ dsë'
dsa⁻ hi⁻ ma' tääh' jee' ja⁻.
He⁻ ja⁻ ga⁻siiyh' dsa⁻ñuuuh⁻
he⁻:*

—Niih' da' gooh⁻ na⁻.

*Chah' ba' ga⁻niih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
he⁻ ma⁻goo⁻, hi⁻ ga⁻jä⁻ go⁻te⁻
gooy⁻ ja⁻.*

⁶ *Pero ma' ga⁻hwëë⁻ fariseo
jee' ja⁻, ga⁻taayh' juu' kwee'
kyäah' dsa⁻ kyää' Herode ha⁻
lä⁻ jee' ma' jngëeyh' Jesús.*

*Peer⁻ jwëë' dsa⁻ ga⁻kuh'
cha⁻hoo' jmi⁻ñuuuh⁻*

⁷ Ya⁺hëë⁺ Jesú^s ka⁻läh⁺ ngooy⁺cha⁻hoo[']jmi⁻juuh⁻he⁻ hla⁻ hwa['] Galilea kya^{aqay}['] discípulo kya^{aqay}[']hi⁻jwëë⁺dsa⁻ chaa⁻ jee['] ja⁻ ga⁻nää⁺ kaah['] kiyh^{'.}

⁸ Lä⁺ ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ lä⁻jë⁺ he⁻ jmee⁺ Jesú^s, ga⁻lla⁻nää⁺ jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa['] Judea, hi⁻ hi⁻chaa⁻ Jerusalén, kya^{aqah}['] hi⁻chaa⁻ hwa['] Idumea, hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻chaa⁻ hngaah[']jmi⁻ Jordán ka⁻läh⁺, hi⁻lä⁻kye⁻hi⁻chaa⁻ lä⁻ku['] lä⁻jii⁺ jwi⁻ Tiro hi⁻ Sidón.

⁹ Kih['] he⁻ ma['] tääh['] jwëë⁺ dsa⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] mada⁻ kih['] discípulo kya^{aqay}['], ga⁻siiyh[:]

—Go⁻jmee['] jää⁻koo⁻na[']moo['] gyan[,] ngoo⁺ kya⁻hlääh[~] dsa⁻ jnä['] jee['] la⁻.

¹⁰ Jëëh['], jwëë⁺ hi⁻ dsaah['] ma⁻mi⁻hlääh[~] jää⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ jwëë⁺ dsa⁻dsaah['] jee['] ma['] gyay^{',} ma['] jmee⁺ dsa⁻bii['] ma['] su['] miih⁻ cha⁻gooy['] kih['] Jesú^s.

¹¹ Hi⁻ ma['] tääh['] ga['] jñah['] dsa⁻ hi⁻ ma['] kye⁻ jmi⁻lle['] hlïih^{'.} Ma['] ga⁻jëey['] Jesú^s, ga⁻juuyh['] jnëy['] cha⁻nëy['] Jesú^s ma['] hooyh['] ki⁻gaq⁻ ma['] jayh[:]

—Hne⁻laah[']Joo[']Dio.

¹² He⁻ja⁻ ga⁻juuh['] Jesú^s kih['] jmi⁻lle['] hlïih['] mah['] sa⁻ mi⁻jnääy⁻ juu['] he⁻laa['] Jesú^s Joo[']Dio.

Ga⁻hñaa['] Jesú^s lä⁻jëë⁺ gya⁻tuu['] apóstole

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Ma⁻ngëë⁺ he⁻ja⁻, ga⁻wii['] Jesú^s lle⁻koh['] hi⁻ ga⁻tëeyh[']

ko⁻llaa['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻tih['] dsëy['] hi⁻ ga⁻nuu['] bih['] he⁻ jay['] kya^{aqay}['].

¹⁴ Ga⁻hñaa['] gya⁻tuu['] mah['] jmee⁺ ko⁻jøh['] kya^{aqay}['] hi⁻ ga⁻cheey['] mah['] dsa⁻kway['] juu['] kiyh['].

¹⁵ Hi⁻ ga⁻kway['] jwë[!] mah['] mi⁻hlääh[~] hi⁻ dsaah['] hi⁻ hwëëy['] jmi⁻lle['] hlïih['].

¹⁶ Lä⁻la⁻ chee⁻ lä⁻jaä⁻ lä⁻jaay[:] Simón (hi⁻ga⁻mi⁻cheey⁻ Pee'),

¹⁷ Jacobo joo['] Zebedeo hi⁻ Jwaä['] øøh['] Jacobo. (Lä⁻uu['] dsa⁻ he['] ga⁻mi⁻cheey⁻ Boanerge. Jmii⁻ na⁻ hnøø['] jäh⁻ joo['] ñih⁴.)

¹⁸ Andre['] he['], Felipe, Bartolomé, Matä['], Tamá, Jacobo joo['] Alfeo, Tadeo, Simón dsa⁻ cananita he['],

¹⁹ hi⁻ Juda Iscariote hi⁻ ga⁻ngëë⁺ Jesú^s këë⁻. Ma⁻la⁻ma⁻hñaa['] lä⁻jëë⁺ hi⁻ he['], ja⁻ga['] ya⁻nääy['] kiyh['].

Ga⁻jäh['] dsa⁻, kye⁻ Jesú^s jmi⁻lle['] hlïih[']

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ma⁻ngëë⁺ ma⁻ya⁻nääy['], koo⁻ ka⁻läh⁺ ga⁻kah['] dsa⁻cha⁻neh⁻ jee['] ma['] tääh['] ja⁻. Ni⁻ mo⁻so⁻ ga⁻kwa['] jwë[!] ma['] kuyh['] kya^{aqah}['] discípulo kya^{aqay}['].

²¹ Ma['] ga⁻lä⁻ñe⁺ hi⁻ chaa⁻ kya^{aq}['] Jesú^s ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngëëy['], he⁻ja⁻ ga⁻nääy['] mah['] ma['] teey[']. Jëëh['] ma['] laa['], ma⁻hee⁻ go⁻te⁻ dsëy['].

²² Pero ta⁻jwoh['] kya^{aq}['] ley hi⁻ ya⁻nääy['] Jerusalén, ga⁻jäyh[:]

—Beelzebú ba' na' jää' Jesús. He' ja' hwëey' jmi' lle' hliih' kyaah' hih' kih' hi' kye' nē' kih' jmi' lle' hliih'.

²³ He' ja' ga' hlëeh' Jesús juu' na' hmää' lä' la':

—Nuu' da' hnäh' hi' jäh' kyen' jmi' lle' hliih'. ¿Ha' lä' ja' Tana' hwëey' he' ba' dsa' kyaayh' neh' tuh' dsé' dsa'?

²⁴ Dsa' hi' täh' koo' hwa', cher'mah' teey' kyaah' he' ba' dsa' kyaayh', sa' gwëey'.

²⁵ Hi' lä' ja' sa' lä' be' dsé' dsa' hi' täh' koo' cha'neh', dsa' täh' ko' joh', cher'mah' te' jeeey' kyaah' he' ba' hi' cha' cha'neh' kiyh'.

²⁶ Ja' ba' lä' ja' la' kih' Tana', sa' gwëey' cher'mah' te' jeeey' jmi' lle' hliih' kyaah' he' ba' jmi' lle' hliih' dsa' kyaayh'. Chah' ba' mi' llaay' hñiiy'.

²⁷ Ni' ja'a dsa' sa' le' dsa' he' cha'neh' kih' ja'a dsa' bee' mah' hñiiy' he' cha' kiyh', cher'mah' sa' ga' hñuy' to' nē'. Jmee' bii' hñuy', ja' ga' le' hwëey' he' lla' dséy'.

²⁸ Ma' ra' ju'dsoo' jwëeyhn' hnäh', jmee' ba' Dio joh' dsé' kih' lä' jé' dso'kye' he' jmee' dsa'. Hi' jmee' joh' dséy' kih' lä' jé' juu' wi' he' hlëeh' dsa'.

²⁹ Pero cher'mah' ga' hlëeh' dsa' wi' kih' Jmi' lle' Na' jngii', mo' so' jmee' joh' dséy', lä' ma' na' bääyh' ja' ba' dso'kye' kiyh'.

³⁰ Ga' hlëeh' Jesús lä' ja', kih' he' ga' jäh' ko' llaa' dsa'

he', Jesús ma' kye' jmi' lle' hliih'.

*Øøh' Jesús kyaah' chooy'
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

³¹ Këe' ga' ga' lla' nää' øøh' Jesús kyaah' chooy', pero ka'hne' ba' ga' jøøy', hi' ga'siiyh' dsa' hi' ma' täh' jee' ja', chih' Jesús wa' jay'.

³² He' ja' ga' jäh' dsa' hi' ma' täh' koo' kih' Jesús:

—Hii' maa' kyaah' kyaah' øøh' täh' ka'hne', hnaah' hne'.

³³ He' ja' ga' jäh' Jesús:

—¿Hii' na', hi' laa' maa' kyaan'? ¿Hii' na', hi' laa' øøhn'?

³⁴ Mah' ga' jeeey' lä' jeeey' hi' ma' täh' lä'ku' lä' jii' jee' ma' cheyh' ja', ga' jayh':

—Hi' la' ba' he', maa' kyaan', hi' la' ba' he' øøhn'.

³⁵ Lä' jeeey' hi' jmee' lä' hyoh' dsé' Dio, hi' he' ba' dsa' më' øøhn', dsa' nuaah' øøhn', hi' maa' kyaan'.

4

*Juu' na' hmää' lä' koo' la'
kih' dsa' hi' jnee' mi'ju'*

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ Koo' ka'läh' ga'løø' Jesús hlëeyh' dsa' cha'ho' jmi' juuh' he' hla' hwa' Galilea. Jwëe' dsa' ga' lla' nää' jee' ja', he' ja' ga' wi' Jesús neh' na'moo'. Neh' ja' ga' gyay' mah' ga' hlëeyh' dsa' hi' ma' täh' cha'ho' jmi' ja'.

² Ja' he' koo' née' ga' mi' teey' dsa' kyaah' juu' na' hmää'. Lä' jwë'

ja⁻ ga⁻kwëeyh¹ dsa⁻ nuuh⁻.
Ga⁻jäyh²:

³ —Nuuh⁻ da⁻ hnäh⁻. Jaa⁻ dsa⁻ ngoo¹ ga⁻jñee¹ mi⁻ju⁻.

⁴ Jee['] ngooy¹ jñee[~] mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁻saa¹ miih⁻ cha⁻jwë¹, he⁻ja⁻ ya⁻nää¹ ta⁻ga⁻kuh⁻.

⁵ Jyoh['] ka⁻läh['] mi⁻ju⁻ ga⁻saa¹ në['] kuu['] jee['] sa⁻cha⁻cha⁻miih⁻ gwaah[']. He⁻ja⁻ chah['] ba⁻ ga⁻hya⁻, jëeh['], sa⁻ma[']nøø['] cha⁻miih⁻ gwaah['].

⁶ Pero ma['] ga⁻hëh['] hyoo⁻ga⁻koo[']. Jëeh['], miih⁻ba⁻jmoo¹ ma[']cha⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻kii¹ chaah['].

⁷ Hi⁻ jyoh['] ka⁻läh['] mi⁻ju⁻ ga⁻saa¹ jee['] chaah['] too¹. Ga⁻kwaa¹ ga[']chaah['] too¹ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻uu⁻ chaah['] kih['] jee['] na⁻too¹, mo⁻so⁻ ga⁻kwa['] mii['].

⁸ Hi⁻ jyoh['] mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁻saa¹ jee['] la['] hwa['] jmah[']. He⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻hi['], ga⁻kwa['] cha⁻miih⁻ mii[']. Cha⁻he⁻ga⁻kwa[']gyii[']gya['] mii['] lä⁻koo['] chaah['], cha⁻he⁻ga⁻kwa[']to⁻lo⁻gya['] dsë[']gya['] mii['] hi⁻ jyoh['] ga⁻kwa['] hña⁻loo['] mii['].

⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús:

—Hi⁻ hnøø['] he⁻eh['] juu['] la⁻, wa[']hee⁻yh['].

¹⁰ Ma['] ga⁻jä['] miih⁻ go⁻te¹ dsa⁻ kyaah['] gya⁻tuu['] discípulo, ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Jesús he⁻hnøø['] jäh['] juu['] he⁻ga⁻kway['] ja⁻.

¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siyyh[']:

—Hnäh['] ba⁻na⁻ngëh['] hnäh['] jwë['] lä⁻ngëeh['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih['] kih['], he⁻ma[']na⁻hmää['] jää[']. Pero hi⁻

sa⁻na⁻jnää['] kih['] Dio, hlëehn['] kyaah['] juu[']na⁻hmää['] ba['].

¹² Lä⁻ja⁻, ma⁻ke⁻ jëey[~], sa⁻jnøøyh['], ma⁻ke⁻nuuy['], sa⁻lä⁻ngëey[']. Kih['] he⁻ja⁻, sa⁻dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio mah['] koo['] Dio dsë['] kih['] dso⁻kye⁻kiyh['].

Ga⁻jmeeh['] Jesús juu['] he⁻hnøø['] jäh['] juu[']na⁻hmää['] kih['] hi[']na⁻jñee['] mi⁻ju⁻

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Koo['] ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Jesús:

—¿Che['] sa⁻ga⁻lä⁻ngëeh['] hnäh[']juu['] kih['] hi[']na⁻jñee['] mi⁻ju⁻? ¿Ha⁻ba⁻la⁻lä⁻ngëeh['] hnäh['] jyoh[']juu[']na⁻hmää[']he⁻na[']ga[']jwahn[']cher'mah[']sa⁻ngëeh['] hnäh[']juu[']la⁻?

¹⁴ Hi⁻hi[']hi[']jñee[']mi⁻ju⁻, hi[']he⁻laa[']ja[']hi[']kwa[']juu[']kih[']Dio.

¹⁵ Ko⁻llaq['] dsa⁻hi⁻ma⁻nuu[']juu^{',} hi[']he⁻laa[']lä⁻koh[']mi⁻ju⁻he⁻ga⁻saa¹në[']kuu[']jee[']sa⁻cha⁻cha⁻miih⁻gwaah[']. Lä⁻chah[']ma[']nuuy[']jëë[']ba[']dsëy['].

¹⁶ Hi⁻jñah[']ka⁻läh[']dsa⁻hi⁻nuu[']juu^{',}hi[']he⁻laa[']lä⁻koh[']mi⁻ju⁻he⁻ga⁻saa¹në[']kuu[']jee[']sa⁻cha⁻cha⁻miih⁻gwaah[']. Lä⁻chah[']ma[']nuuy[']jëë[']ba[']dsëy['].

¹⁷ Pero ko⁻hwëe[']ba[']ja⁻. Laay[']lä⁻koo[']chaah[']he⁻choo[']miih⁻ba⁻jmoo¹kih[']. Wa[']ra[']ga⁻jëey[']wii[']o go⁻nää[']dsa⁻në[']kiyh['], kwäat[']kih[']juu[']he⁻ma⁻nuuy['], lä⁻chah[']ja⁻tay[']jwë[']kih[']Dio.

¹⁸ Heh' mi 'ju- he- ga-saa'-
jee' kih' chaah' toq', lä-ja- laa'-
hi- nuu- juu' kih' Dio.

¹⁹ Pero jee' ga-nääy' ja-,
ma- miih- lä-ja- dsa-lä-øøy'-
kih' Dio. Jëeh' kye- gyih'-
hue' dsé- kih' jmi-gyu-
la-, hi- hnøøy' lä-chay'-
cha-miih- kuu', hi- hee'- dséy'-
lä-jé- he- ga' cha- jmi-gyu-
He-ja- sa- jmeey- ni- miih-
ta' llu'.

²⁰ Pero mi 'ju- he- ga-saa'-
hwa' jmah', lä-ja- laa'- dsa-
hi- nuu- juu' kih' Dio mah'
heeyh- ka-läh'. Hi- he' jmee'-
cha-miih- ta' llu', lä-koo- mi
'ju- he- kwa- ma- gyii-gya',
ma- to-lo-gya' dsé- gya', ma-
hñia- loo'.

*Juu' na-hmää' lä-koo- la'-
kih' wa'je-*
(Lc. 8:16-18)

²¹ Lä-la- ga-jäh' Jesús
ka-läh':

-Ni- jaq- sa- hij- je- mah'
jléy' kyaqh' koo- kyaah', ni-
sa- chiyh' neh' jii'. He-
chiyh' jee' nii' ba' mah' lä-jnä'
lä-kaa-.

²² Lä-jé- he- na-hmää',
lloo' koo- jmi' lä-jnä', hi-
lä-jé- he- sa- jnä', la- kwaat'-
lä-jnä'.

²³ Hi- hnøø' heeh' juu' la-,
wa' heeyh-.

²⁴ Hi- ga-jäh' Jesús ka-läh':

-Jmee' da' hnäh' he' kih'
juu' he- nuuh- hnäh'. Jëeh',
ja- ba' lä-koo- nuuh- hnäh'
ko- ja- ba' jiih' lä-ngéeh'
hnäh' o na-dsé- ga' miih'-
ko- ja-.

²⁵ Lä-jee- hi- ngéee' miih'-
hi- he' lä-ngéee' cha-ga'miih'-
Hi- lä-jee- hi- jmee' ngéee',
lä-kye- he- ja- llaa'- ba'.

*Juu' na-hmää' lä-koo- la'-
kih' jyoh' mi'ju-*

²⁶ Hi- ga-jäh' Jesús ka-läh':
-Lä-koo- jää- Dio dsa-
lä-hih- kih', jeeh' kwee- lä-
la' kih' jaq- dsa- hi- jngéee'-
mi'ju-.

²⁷ Sa- cha- kwaat'- la'
kih' dsa- he' cher'mah'
na-gwiyy- o cher'mah'
na-néy'. Dsa-hya- mi'ju- ja-,
hi- dsa-kwaat'- lä-jmii' lä-hwé'
ni- sa- ñey- ha- lä- ga-la'.

²⁸ Hwa- ba' jmee'-
dsa-kwaat'- mi'ju-. To-né'
dsa-hya- mi'ju-, ja- ga'-
dsa-kwaat'- chaah' kih'.
Ma- ngéee' he- ja-, jyoo- le'
kih'. Lä-hii' ga' miih', kah'-
mii' kih'.

²⁹ Hi- ga' ma-ää- mii'
; chooyh' ta' kiyh', jëeh'
ma-lloo' jii- juayh' mi'ju-
mah' llay' llu'.

*Juu' na-hmää' lä-koo- la'-
kih' mi'ju- mostaza*
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-
19)

³⁰ Hi- lä-la- ga-jäh' Jesús
ka-läh':

-¿Che' kyuuh' hnäh' ha- lä-
la' he- jää- Dio dsa- lä-hih-
kih'? Jwéehn' hnäh' juu' he-
jeeh' kwee- kyaqh' he- ja-,
mah' lä-ngéeh' hnäh' ha- lä-
la'.

³¹ He- jää- Dio dsa- lä-hih-
kih', jeeh' kwee- lä-koo- la'
kih' koo- mi'ju- mostaza.
Heh' mi'ju- ja- pih' ga' miih'-

lǟ'koh' ga' jyoh' mi 'ju' he'-
jngëe'- dsa' jmi' gyuu' la'.

³² Pero mā'ngëe' mā'jngëe' y
mi 'ju' ja', dsa' hya' mah'
dsa' kwäa' nii' ga' lǟ'koh'
ga' jee' lǟ'jë' joh'. Chaah'
mostaza kwa' gooh' kih',
lǟ'ja' lǟ'kye' ta' jmee' sii' në'
sa'gooh'.

³³ Ga' kwa' Jesùs juu' kih'
Dio kyäah' cha'miih' juu'
na'hmää' he' la' lǟ'koh'
juu' na'hmää' kih' mostaza.
Ga' hlëeyh' dsa' ha' koh' jiih'
lǟ'ngëe' y ba'.

³⁴ Ni' koo' sa' ga' hlëeh'
Jesùs na'hñaa' lǟ'jee'.
Juu' na'hmää' jmah' ba'
ga' hlëeyh'. Lǟ' ma' ga' jä'
hñii' ba' lǟ'jee' discípulo,
ja' ga' ga'mi'jnää' na'hnñaa'
lǟ'jee' juu' na'hmää' he'
ga' hlëeyh' ja'.

*Ga'jmee' Jesùs hih' kih' lle'
mah' hi' tii'*

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Lǟ' ma' ga'nuuh' jmi'
ja', ga'jäh' Jesùs ga'siiyh'
discípulo kyaay':

—Man' ta' jyoh' jwoo'
jmi'juuh' ka'läh'.

³⁶ Ja'ga' ga'hih' discípulo
juu' kih' dsa' hi' ma' tääh'
jee' ja', hi' ga'jää'y' Jesùs lǟ'
ma'gyay' ja' neh' na'moo'
ga'nää'. Ma' hii' ga' jyoh'
na'moo' koo' ja', ga'ka' dsa'
he' mah' ga'nää' ta' jee'
ga'nää' discípulo.

³⁷ Jee' ga'nää' ja', ja' koo'
lle' tä', ga'hi' goo' jwërte.
Ga'hluh' jmi' lǟ'jiih' ga'haa'
neh' na'moo'. Miih' ga' sa'
ga'hmäh' na'moo' ja'.

³⁸ Pero ma'na'gwii' Jesùs
ta' ka'luu' ja', na'dsë' lley'
në' tu'. He'ja' ga'chaa'
discípulo kyaay':

—Ta'jwoh'—ga'jäyh'—¿che'
ni' miih' huuh'dsë' sa' kyeh'
he'juu' jne'cha'jmii' la'?

³⁹ He'ja' ga'noo' Jesùs,
ga'jmee'y' hih' ga'jä' tii' lle',
hi'ga'jäyh' siiyh' jmi'?

—Ta' tooh' miih', ja' tii'.

Lǟ'chah' ja' ga'hnä' lle' hi'
ga'jä' tii' go'te' jmi'?

⁴⁰ Ma'ngëe' he' ja', ga'jäh'
Jesùs siih' dsa' kyaay' he':

—¿He'la' gah' hnäh'
cha'miih'? ¿He'la' ja' sa'
dsoo' hoh' hnäh' kin'?

⁴¹ Peer' ga'lǟ'goh' discípulo
kyäa' Jesùs, he'ja' ga'ngiiy'
juu' kih' dsa' kyaayh':

—¿Hii' ba' na', heh' lǟ'kye'
jmi' hi' lǟ'kye' lle' nuuh'
kiyh'?

5

*Dsa' hi' ma' kye' jmi' lle'
hlüh' chee' Legión*

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Hi' ga'lloo' Jesùs jyoh'
jwoo' jmi'juuh' ja' kyaah'
discípulo kyaay', hwa' kih'
dsa' gadareno.

² Lǟ' ma' ga'jñaay' neh'
na'moo' ja', ja' jaah' dsa'
hi' ma' kye' jmi' lle' hlüh',
ga'mi'jeey' Jesùs. Hi' he' ma'
gya'jee'la' to'høø' kih'hlüh'.

³ Jee' ja' ma' la' høø'.
Ma'ke' ma' hñuuh' dsih'
kyäah' caden~, ni' lǟ'ja' sa'
ga'jmää'.

⁴ Ja⁻ he⁻ koo⁻ hä'
ga⁻hñuu^{h-} dsih⁻ kyaah⁻ ca-
den⁻ hi⁻ ga⁻gwë⁻ dsa⁻ tiiy⁻
kyaaah⁻jwi⁻ hma⁻ he⁻ hë' too⁻,
pero ni⁻ koo⁻ sa⁻ ga⁻jmaä⁻.
Ga⁻sa⁻ ga⁻hnä⁻ bih⁻ lä⁻jë⁻
he⁻ kyaah⁻ ma⁻ na⁻hñuu⁻
goo⁻ tiiy⁻. Ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁻
ga⁻lä⁻bëe⁻ kyaayh⁻.

⁵ Lä⁻jmi⁻ lä⁻hwë⁻ ma⁻ ngëy⁻
moh⁻ ki⁻hooyh⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ jee⁻
la⁻ to⁻høø⁻. Hi⁻ ma⁻ jmeey⁻
dsoo⁻ kih⁻hñiiy⁻ kyaah⁻ kuu⁻.

⁶ U^h ga⁻ ga⁻jëey⁻ Jesùs,
he⁻ja⁻ ngooy⁻ ko⁻chih⁻
ga⁻juuyh⁻ jnëy⁻ cha'në⁻ Jesùs.

⁷ Mah⁻ ga⁻hlëeyh⁻ koo⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Ta⁻ ka⁻äh⁻ jnä⁻ Jesùs,
hne⁻ Joo⁻ Dio Jøøh⁻. Ma⁻ra⁻
ju'dsoo⁻, ta⁻ jmeeh⁻ jnä⁻.

⁸ Ga⁻hlëeyh⁻ lä⁻ja⁻ jëeh⁻ jää⁻
ba⁻ ga⁻jäh⁻ Jesùs:

—Hne⁻ jmi⁻lle⁻ hlïih⁻,
go⁻hëe⁻ kih⁻ dsa⁻ñuu⁻ na⁻.

⁹ Hi⁻ ga⁻ngii⁻ Jesùs juu⁻
kiyh⁻:

—¿Hee⁻ cheeh⁻ hne⁻?

Mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Legión cheen⁻, jëeh⁻ jwëe⁻
jnääh⁻.

¹⁰ Peer⁻ ga⁻chuuy⁻ kyaah⁻
Jesùs, mah⁻ sa⁻ hëe⁻ Jesùs
kiyh⁻ kih⁻ hwa⁻ ja⁻.

¹¹ Jäh⁻ kih⁻lle⁻ hwa⁻ ja⁻ ma⁻
tääh⁻ koo⁻ nää⁻ ñe⁻ ma⁻kuh-
nuu⁻.

¹² He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ jmi⁻lle⁻
hlïih⁻ he⁻ kih⁻ Jesùs, ga⁻jäyh⁻:

—Chee⁻ jnääh⁻ kih⁻ ñe⁻
hi⁻ tääh⁻ oo⁻ mah⁻ dsa⁻tooh⁻
jnääh⁻ kiyh⁻.

¹³ Ga⁻kwa⁻ ba⁻ Jesùs jwë⁻.
He⁻ja⁻ ga⁻hwëe⁻ jmi⁻lle⁻

hlïih⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻, mah⁻
ga⁻taayh⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ to⁻ mil
ñe⁻ hi⁻ ma⁻ täh⁻ jee⁻ ja⁻.
Lä⁻jëe⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻kyuu⁻.
Ma⁻ ga⁻tëey⁻ koo⁻ lle⁻ hwa⁻,
ko⁻dsoo⁻ jwë⁻ ba⁻ ga⁻saay⁻
cha⁻jmi⁻ juuh⁻. Jee⁻ ja⁻
ga⁻juuy⁻ neh⁻ jmi⁻.

¹⁴ Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ ñe⁻ he⁻,
ga⁻nääy⁻ ko⁻chih⁻ cha⁻hlïiy⁻
ta⁻ jee⁻ jwii⁻ hi⁻ ta⁻ chuu⁻
moh⁻, na⁻jmeeyh⁻ juu⁻. Hi⁻
lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻,
na⁻nää⁻ na⁻jëe⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁻.

¹⁵ Ma⁻ga⁻lla⁻nääy⁻ jee⁻cheh⁻
Jesùs, ga⁻jëey⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
jää⁻ jwëe⁻ jmi⁻lle⁻ hlïih⁻ he⁻,
ma⁻ gyay⁻ kyeyh⁻ hmiih⁻,
ma⁻nöh⁻ dsëy⁻ go⁻te⁻, he⁻ja⁻
ga⁻jwäh⁻ dsa⁻.

¹⁶ Hi⁻ ga⁻jëe⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ ja⁻,
ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ ha⁻
lä⁻ ga⁻la⁻ hi⁻ ma⁻ jää⁻ jmi⁻lle⁻
hlïih⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻
lä⁻koh⁻ ga⁻la⁻ kih⁻ ñe⁻.

¹⁷ Ja⁻ga⁻ ga⁻løø⁻ dsa⁻ he⁻
chuuy⁻ kyaah⁻ Jesùs mah⁻ wa⁻
llaayh⁻ kiyh⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

¹⁸ Lä⁻ ma⁻ ga⁻he⁻ Jesùs neh⁻
na⁻moo⁻, dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻
jmi⁻lle⁻ hlïih⁻ he⁻ ga⁻chuuy⁻
kyah⁻ Jesùs, mah⁻ ma⁻kway⁻
jwë⁻ ma⁻dsooy⁻ kyaayh⁻.

¹⁹ Pero sa⁻ ga⁻hee⁻ Jesùs:
—Gwaah⁻ kyaah⁻ go⁻koo⁻
juu⁻ kih⁻ hi⁻ chaq⁻ kyaah⁻,
ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ jah⁻ gaa⁻
he⁻ ma⁻jmee⁻ Dio kyaah⁻
hne⁻. Go⁻jmeeh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻
ma⁻lä⁻ñih⁻ dsë⁻ Dio kyaah⁻ —
ga⁻jäh⁻ Jesùs siiyh⁻ dsa⁻ he⁻.

²⁰ He⁻ja⁻ ngaayh⁻,
ga⁻ngëey⁻ lä⁻kaa⁻ jwii⁻ he⁻
jäh⁻ dsa⁻ Decápoli ga⁻jmeeyh⁻

juu' ha⁻ lä⁺ la⁺ he⁻ juh⁻gaa⁻
he⁻ ga⁻jmee⁻ Jesús kiyh[.]
Hi⁺ lä⁺jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻
ga⁻taah⁻ jee⁻ dsah⁻.

*Jo⁻mii⁻ Jairo kyaah⁻ jaa⁻
dsa⁻më⁻ hi⁻ma⁻dsaa⁻*
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

21 Ngaah⁻ Jesús ka⁻läh⁻ ta⁻
hngaah⁻ jmi⁻juh⁻ kyaah⁻
na'moo[.] Ma⁻ga⁻llaayh⁻ jee⁻
ja⁻, jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻lla⁻nää⁻
ka⁻läh[.]

22 Jee⁻ ja⁻ ga⁻lloo⁻ jaa⁻ dsa⁻
chee⁻ Jairo hi⁻ laq⁻ ta⁻ kih⁻
gwah⁻mäh⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Ma⁻
ga⁻jëey⁻ Jesús ga⁻juuyh⁻ jnëy⁻
cha'nëy[,]

23 mah⁻ga⁻chuuy⁻ cha⁻miih⁻
kyaa⁻h Jesús, ga⁻jäyh⁻ siyyh[:]

—Dsa⁻juu⁻ chih⁻më⁻
kyaa⁻, na⁻ mah⁻ go⁻kyeh⁻
gooh⁻ ne⁻ kiyh⁻ mah⁻ hlä⁻äy[,]
lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ juuy[.]

24 He⁻ja⁻ ngoo⁻ Jesús kyaah⁻
Jairo. Peer⁻ na⁻lää⁻ na⁻jlëe⁻
bih⁻ dsa⁻, kih⁻ he⁻ jwëe⁻ hi⁻
ga⁻nää⁻ kyaayh[.]

25 Jee⁻ ga⁻ngëe⁻ Jesús ja⁻,
ma⁻ cheh⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻
ma⁻hya⁻ koo⁻ gya⁻to⁻ ji⁻ñe⁻
he⁻ ma⁻dsayh⁻ dsoo⁻kiyh[.]

26 Ma⁻lä⁻hi⁻ jëey⁻ wi⁻, ja⁻
hi⁻ jaa⁻ të⁻më⁻ ma⁻kaayh⁻.
Dsa⁻më⁻he⁻ga⁻mi⁻llay⁻ lä⁻je⁻
he⁻ cha⁻ kiyh⁻, ga⁻heey⁻
kyaa⁻h të⁻më⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻
ga⁻la⁻ më⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻
ja⁻kiyh⁻ koo⁻ jmii⁻ koo⁻ jmii⁻.

27 Ma⁻ ga⁻nuuy⁻ hlëeh⁻
dsa⁻ kih⁻ Jesús, lä⁻chah⁻ ja⁻
ga⁻taayh⁻ hñiiy⁻ jee⁻ kih⁻
jwëe⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁻ ga⁻suy⁻
miih⁻ cha⁻gooy⁻ sa⁻hmiih⁻
kih⁻ Jesús.

28 Jëeh⁻ ma⁻ laay⁻: "Wa'rä-
jäh⁻ kih⁻ koo⁻ të⁻en⁻ su⁻ miih⁻
cha⁻goon⁻ sa⁻hmiih⁻ kiyh[,]
hlään⁻ go⁻te⁻."

29 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻hna⁻
dsoo⁻ kiyh⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻liih⁻
dsa⁻më⁻ he⁻ he⁻ ga⁻ääh⁻
go⁻te⁻ dsoo⁻kiyh[.]

30 Hi⁻ chah⁻ ba⁻ ga⁻lä⁻liih⁻
Jesús heh⁻ be⁻ kiyh⁻
ga⁻mi⁻hlää⁻ jaa⁻ dsa⁻, he⁻ja⁻
ga⁻jee⁻hñiiy⁻ ga⁻siyyh⁻
dsa⁻:

—¿Hii⁻ na⁻ hih⁻ ma⁻su⁻
sa⁻hmiih⁻ kin⁻?

31 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ discípulo
kyaa⁻:

—Che⁻ sa⁻ jëeh⁻ jee⁻ kih⁻
jwëe⁻ dsa⁻ hääh⁻, mah⁻ jwah[:]
—¿Hii⁻ na⁻ ma⁻su⁻ jnä⁻?

32 Pero cheh⁻ bih⁻ jëey⁻
lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ jee⁻ tä⁻äh⁻ dsa⁻,
hii⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ lä⁻ja⁻.

33 Hih⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ñe⁻
bih⁻ he⁻ ma⁻hläay⁻. Goyh⁻
hi⁻ jlää⁻ gyih⁻ lä⁻ja⁻, ngooy⁻
na⁻juuyh⁻ jnëy⁻ cha'nëy⁻ Jesús
hi⁻ ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻ lä⁻koh⁻
ga⁻la⁻kiyh[.]

34 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siyyh⁻
dsa⁻më⁻ he⁻:

—Gyuu⁻ kyaan⁻, kih⁻ he⁻
ma⁻lä⁻dsa⁻ hoh⁻ kin⁻,
ma⁻jä⁻ba⁻kyah[.] Gwaq⁻ba⁻
hne⁻llu⁻, wa⁻jä⁻go⁻te⁻ dsoo⁻
kyah[.]

35 Lä⁻ ma⁻cheh⁻ ba⁻ Jesús
hlëeh⁻, ma⁻ga⁻lla⁻nää⁻ dsa⁻
hi⁻ chaa⁻ kih⁻ Jairo hi⁻ ma⁻
laq⁻ta⁻kih⁻gwah⁻ jee⁻ ja⁻. Hi⁻
he⁻ ma⁻kye⁻juu⁻, jäh⁻ siyyh⁻
Jairo:

—Ma⁻juu⁻ ba⁻ gyuu⁻ më⁻
kyaa⁻h. Mo⁻to⁻ kwa⁻ ga⁻ta⁻
kih⁻ta⁻jwoh⁻na⁻.

36 Lä⁺chah[’] ma[’] ga[”]nuu[”]
Jesús juu[’] ja[”], ga[”]jäyh[’] siyyh[”]
hi[”] laa[’]ta[’] kih[’] gwah[”] he[’]:

—Ta[”] ka[”] huu[”]dsë[”], jmee[”]
dsoo[”] hoh[”]ba[’].

37 Ja[”] jiih[’] mo[”]so[”] ga[”]kway[”]
jwé[”] ma[’] dsa[”]nää[”] dsa[”]
kyaaayh[’]. Ga[”]jääy[’] ma[”]la[”] Pee[”]
ba[’], kyaah[’] Jacobo kyaah[’]
Jwaa[”] øøyh[’].

38 Lä[”] ma[’] ga[”]llooy[’] jäh[”] jee[”]
chih[’] hne[”] kih[’] hi[”] laa[’]ta[’]
kih[’] gwah[”] he[’], ga[”]nuuy[”] tääh[”]
miih[’] ki[”]hooh[”] dsa[”].

39 Ma[’] ga[”]hey[’] cha[”]neh[”],
ga[”]jääy[’]:

—¿He[”]la[’] tooh[”] hnäh[”] miih[”]
he[”] ki[”]hooh[”] hnäh[”]? Sa[”]
na[”]juu[’] chih[”]më[”] na[”], hi[”]
na[”]gwii[”] ba[”]na[”].

40 Ga[”]mi[”]kwah[’] ba[”] dsa[”]
kih[’] Jesús. He[”]ja[”] ga[”]hwéey[’]
ka[”]hne[”] lä[”]jëe[”] dsa[”] hi[”] ma[”]
tääh[”] jee[”] ja[”], mah[’] ga[”]hey[’]
jee[”]kyaa[’] chih[”]më[”] he[”]kyaa[’]
ma[”]la[”] cho[”]jmiiy[”] hi[”]kyaa[’]
discípulo kyaay[’]ba[”].

41 Hi[”] ga[”]sooyh[’] goo[”]
chih[”]më[”] he[”], ga[”]jääy[’]:

—Talita, cumi —juu[’] la[”]
hnøø[’] jäh[”]: Chih[”]më[”], jnä[”]
jwéehn[”]hne[”]noo[”].

42 Lä[”]chah[’] ja[”] ga[”]noo[”]
chih[”]më[”] he[”] hi[”] ga[”]løøy[”]
ngëy[”]. Peer[”] jëe[”] dsah[”] dsa[”]
hi[”] ma[”] tääh[”] jee[”] ja[”], kih[”]he[”]
ga[”]la[”] lä[”]ja[”]. Chih[”]më[”] he[”]
ma[”]hää[”]gya[”]to[”]ji[”]ñe[”].

43 Pero ga[”]täayh[”] juu[’] mah[”]
sa[”] kooyh[”] juu[’] kyaah[”] ni[”]
jaä[”] dsa[”]. Hi[”] ga[”]siyyh[”] he[”]
kwëeyh[”] he[”]kuh[”] chih[”]më[”]
he[”].

6
Ga[”]llaah[’] Jesús jwii[”]
Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

1 Ya[”]hëe[’] Jesús kih[”] Jairo,
jayh[”] ta[”] jee[”] jwii[”] kiyh[”], hi[”]
discípulo kyaay[”] ga[”]jmee[”]
ko[”]jöh[”] kyaayh[”].

2 Jmii[”] he[”] tee[”] dsa[”] dsë[”]
ga[”]hey[”] neh[”] gwah[”] mäh[”]
hi[”] ga[”]løøy[”] kway[”] juu[’]. Ma[”]
ga[”]nuu[”] dsa[”] ha[”] lä[”]hlëeyh[”],
ga[”]täayh[”] jëe[”] dsayh[”], he[”]ja[”]
ma[”] jäh[”] dsa[”] kiyh[”]:

—¿Ha[”] ma[”]mi[”]tee[”] hi[”]na[”],
he[”] hlëeyh[”] lä[”]na[”]? ¿Hi[”]
kwa[”] huu[”]dsë[”] kiyh[”]? ¿Ha[”]
ba[”] lä[”] jmeey[”] la[”]lä[”]jëe[”] he[”]
juh[”]gaa[”] he[”] jmeey[”]na[”]?

3 ¿Che[”] ja[”] he[”] té[”]hma[”]na[”]?
¿Ja[”] he[”] joog[”] María na[”]? Hih[”]
hi[”]na[”], ja[”]he[”]øøyh[”] Jacobo,
José, Juda, Simón, hi[”]dsa[”]më[”]
øøyh[”]hi[”]tääh[”]kyaa[”]jne[”]jee[”]
la[”]?

Lä[”]jëe[”] he[”] ma[”] jmeey[”],
ga[”]toh[”]wii[”] kih[”] dsa[”]he[”].

4 He[”]ja[”] ga[”]jäh[”] Jesús siyyh[”]:
—Tih[”] ba[”] dsë[”] dsa[”] hi[”]
ngëe[”]juu[’]kih[”]Dio hi[”]go[”]nää[”]
jee[”] jyoh[”]. Pero hi[”]chaä[”]
jee[”] jwii[”] kih[”], hi[”]hi[”]chaä[”]
cha[”]neh[”]kih[”], sa[”]hnää[”]dsih[”].

5 Sa[”] ga[”]la[”] ma[”] jmeey[”]
cha[”]miih[”] he[”]juh[”]gaa[”]jee[”]
ja[”]. Ko[”]lläa[”] dsa[”]dsaa[”]he[”]
ga[”]kyey[”]gooy[”]në[”]kih[”]mah[”]
ga[”]jä[”]kih[”].

6 Kih[”]he[”]sa[”]ga[”]lä[”]dsoo[”]
dsë[”]dsaa[”]gooy[”], he[”]ja[”]
ga[”]lä[”]dsaa[”]dsë[”]cha[”]miih[”].
Ma[”]ngëe[”]he[”]ja[”], ngooy[”]
lä[”]kaä[”]jwii[”]jee[”]jäh[”]
na[”]kway[”]juu[’].

*Ga'chee' Jesús dsa- kyaay'
mah' kway' ju'hmee'*
(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

*7 Ga'teeyh' lä'jëe' gya'tuu'
discípulo kyaay' mah' cheey'
ma' uu' ma' uu' lä'koo' jee'
jwii', hi' ga'kwëeyh' be' mah'
jmeey' hih' hwëe' jmi'lle'
hlïih' kih' dsa-.*

*8 Ga'jmeey' mada' kiyh',
ga'jäy' lä'la':*

*—Ta' ka' hnäh' ni' miih'-
kih' cha'jwë'. Ta' ka' hnäh'
hmih-tuh-, ni' he'ñiih', ni'
kuu'. Ma'la' hma'hu' ba'
kah' hnäh'.*

*9 Ja' heeh' hnäh' loo' he'-
hä' tiih' hnäh' ba', ta' ka'-
hnäh' jyoh' lee' hmih' kyah'
hnäh'.*

*10 Lä'koo' jwii' jee' tëeh'
hnäh', jäh' hnäh' koo'-
cha'neh' kih' dsa-, lä'jiih'
hwëeh' hnäh' jee' ja'.*

*11 Pero cher'mah' sa'-
ga'hee' dsa- hnäh' jee'
lla'nääh' hnäh', hi' cher'mah'
sa' ga'nuuy' juu' he' kyeh'
hnäh', ja' hwëeh' hnäh'
jee' ja'. Ja' hlah' hnäh'
wa'hløø' he' na'beh' tiih'
hnäh'. He' ja' jmee' lii'
he' ma'la' kwaat' kih' bih'
ja'. Ma'ra' ju'dsoo' jwëehn'
hnäh', wa'ra' ga'lloo' jmi'
jmee' Dio jwiz', jee' jwii' ja'-
jëe' cha'ga'miih' wi' lä'koh'
ga' he' jëe' jee' jwii' Sodoma
kyaqah' Gomorra —ga'jäh'
Jesús siih' discípulo kyaay'.*

*12 Ma'ngëe' he' ja',
ga'hwëe' discípulo ga'nääy'
kway' juu' mah' wa'
dsa'jeeh' dsa' kyaah' Dio.*

*13 Ga'hwëey' jmi'lle'
hlïih' hi' ga'suy' miih'-
aceit dsa-dsaah', lä'ja'-
ga'mi'hlääy' jwëe' hi' ma'
dsaah'.*

*Jee' la' jäh' ha' lä' ga'juu'
Jwaa' hi' ma'choo' jmi'
(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)*

*14 Ga'lä'kaa' ma' cha' juu'
kih' Jesús, he' ja' ga'nuu' rey
Herode. Mah' ga'jäy':*

*—Laan' go' Jwaa' hi' ma'
choo' jmi' ma'lä'jiih' jee'
kih' hi' ma'na'juu', he'ja'-
ma'kyey' cha'miih' be' he'-
kyaqah' jmeey' he' juh' gaa'.*

*15 Hi' ko'llaq' jäh' Elia ba'
na', hi' lle' kih' jäh'. Hi' jñah'
ma' jäh', jaq' hi' ngëe' juu'
kih' Dio ba'na', ja'ba'lä'koo'-
laa'hi' ma'ngëe' juu' kih' Dio
llo'joo'.*

*16 Pero lä' ma' ga'nuu'
Herode ja', ga'jäy':*

*—Hi' he' he' Jwaa', hi'
ga'jmeen' mada' ga'ku' lle',
hi' he' na' ma'lä'jiih' jee'
kih' hi' ma'na'juu'.*

*17 He' ba' Herode ga'jmee'
hih' jää', ga'sah' dsa' Jwaa',
ga'taayh' neh'ñe' dsoo' kih'
Herodía. Herodía he' ma'
laa' me' Felipe dsa'ñuu'h'-
øgh' Herode. Pero ma'ngëe'
he' ja', ga'tëe' Herode
dsa'me' he', ga'jmääy'
lä'koh' dsa'me' kyaay'.*

*18 Sa' ga' ma'hää' Jwaa'
neh'ñe' ga'siiyh' Herode:*

*—Sa'lle'kih'he' ma'kyaqah'
me' dsa'ñuu'h'øgh'.*

*19 He'ja' ga'lä'høøh'
Herodía kih' Jwaa'. Hnøøy'*

ma' juu' Jwaa', pero sa'
ga'kwa' Herode jwë'.

²⁰ Jëeh', Herode ma' gah'
Jwaa', ne' bih' ma' laay' ja'
dsa'ñuu'h lluu' hi' na'jngëe'
kyaa' Dio. He'ja' ga'hää'
bih'. Lä'koō' ma' nuuy' juu'
kih' Jwaa', ma'nuu' bih'
lä'kaa' tuh'dsëy' pero ma'
jmeey' cha'miih' huudsë'.

²¹ Pero ga'na' jwë' kih'
Herodía jmeey' he' lla' dsëy'
lä' ma' ga'hyä' Herode
ji'ñne'. Ga'jmeey' koo' jmi'
juuh' ga'kway' he' ga'kuh'
dsa'. Ga'teeh' Herode lä'jëe'
dsa'ta' kaa'h', lä'jëe' hi' ma'
kye' ne' kih' hløø' hi' lä'jëe'
dsa'kaa'h' hi' ma' cha'a'
Galilea.

²² Ma'ja' ga'he' jo'mii'
Herodía jmeey' ja'. Ga'tih'
jwërte dsë' Herode hi' ga'tih'
dsë' lä'jëe' dsa' hi' ma' tääh'
jmi'. He'ja' ga'jäh' Herode
siiyh' chih'më' he':

—Ngii' he' hnooh' kin'.

²³ Jnä' bäähn' hñiin'
kwëehn'hne' lä'jë' he' ngiih'
lä'jiih' to'dsaah' he' cha'
kin'.

²⁴ He'ja' ya'hëe' chih'më'
he' na'ngiiy' juu' kih' chooy':

—¿Hee' llu' ngiih' laa'h'? —
jäh' siiyh' chooy'.

—Ngii' mille' Jwaa' hi'
ma' choo' jmi' ba' —ga'jäh'
chooy'.

²⁵ Chäh' ba' ngooy' ga'hey'
jee'gya' rey:

—Kwëeh' jnä' na' ga'juh'
mille' Jwaa' na'ha'neh' koo'
wi'. He' na' ba' hnoon' —jäh'
chih'më' he' ga'siiyh' rey.

²⁶ He'ja' ga'lä'meeh' dsë'
Herode. Pero ga'tääy' hñiiy'
kway' he' ga'jäh' to'lo' ne'
jee' lä'jëe' hi' ga'teeh' he',
he'ja' ga'mi'tey' ba' juu'
kiyh'.

²⁷ Lä'chäh' ja', ga'jmeey'
hih' kih' hløø' kyaay' mah'
na'kyey' lle' Jwaa'.

²⁸ Ngoo' hløø' neh'ne'
' na'kuy' lle' Jwaa', hi'
ma' kiiy' lle' Jwaa' na'ha'
neh' wi', jayh' ya'kwëeyh'
chih'më' he' mah' ga'ngëe'
chih'më' he' kih' chooy'.

²⁹ Ma' ga'nuu' dsa'kyaa'
Jwaa' he' ga'la' lä'ja',
na'nääy' na'kiiy' hnoo' ja',
mah' na'hooy'.

*Ga'ääh' Jesús hñaa' mil
dsa'ñuu'h'*
(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17;
Jn. 6:1-14)

³⁰ Ma' ga'lla'nää' apóstol
kyaa' Jesús, ga'jmeeyh' juu'
lä'jë' he' ga'jmeey' hi'ha'lä'
ga'hlëeyh' dsa' jee' na'nääy'.

³¹ He'ja' ga'jäh' Jesús:

—Ya'nääh' hnäh' ma'noøn'
ma'teehn'dsë' jne' ko'hwëe'
ta' jee' sa' chaa' dsa'.

Jwëe' dsa' ma' dsa'nää' jee'
ma' tääyh' ja', ni' he' ma'
kuyh' sa' ga'kwa' jwë'. Kih'
he'ja' ba' ja', ga'jäh' lä'ja'.

³² Ja'ga' ga'täayh' neh'
na'moo' ga'nääy' koo' hwa'
kii' jee' sa' kwa' ni' miih'.

³³ Jwëe' dsa' hi' ma'
tääh' jee' ja', ga'jëe' dsih'
hääy' neh' na'moo' hi'
ga'lä'kyuuy'. He'ja' ga'nää'
dsa' jwë' tii'. Ma' ga'ngëey'
lä'koo' lä'koo' jwii', ga'nää'

dsa- he' kyaayh' ka-läh'. Pero jää' ga' dsa- he' ga-lla-nää' lä-koh' ga' Jesús.

³⁴ Ma' ga-jñaa' Jesús neh-ná moo' ja-, ga-jéey' jwééj' jwérte dsa- hi- ga-lla-nää' jee' ja- hi- ga-lä-ñih' dséy' kih'. Jëeh', dsa- he' laq' lä-koo- borrego hi- sa- chaa- juu'. He-ja- ga-löoy' hlëeyh' dsa- kyaah' cha-miih- juu'.

³⁵ Ma' ga-hloo' ja-, ga-ya-jäh' discípulo kih' Jesús mah' ga-jäyh' siiyh':

-Ga-hloo' ba' la-, hi- sa- cha- ni- miih- he- kuh- dsa- jee' la-.

³⁶ Chiih' dsa- wa' lla-nääy' lä-kaa- jäh- la-, wa' lla-läy- he- kuyh- -ga-jäh' discípulo siiyh' Jesús.

³⁷ -Kwëeh' hnäh' dsa- he- kuyh- -ga-jäh' Jesús.

-Ni- sa- lee- to' hña-loo' kuu' he- dsa-lä' jnääh' he- kuh- ga-lä-jéé- dsa- na-? -ga-jäh' discípulo.

³⁸ -Jëe' da' koo- Joh' he-ñiih- kye- hnäh'? -ga-jäh' Jesús.

Ma' ga-jéey' discípulo, mah' ga-jmeeyh' juu':

-Hña- ba' he-ñiih- kye- jnääh' kyaah' uu' hmooh- -ga-jäh'.

³⁹ He-ja- ga-jmee' Jesús mada- kiyh':

-Chiih' dsa- na- wa' dsa-tääh' ma- koo- nää' ma- koo- nää' née' ya- mooh- na-.

⁴⁰ He-ja- ga-tääh' dsa- ma- hña- laq' hi- ma- to- lo- gyaa'.

⁴¹ Hi- ga-ka' Jesús lä-jéé- hña- he-ñiih- ja- kyaah' lä-uú- hmooh-

he', ga-jéey' ta- gyuu' ga-kway' ti'hmaah' kih' Dio. Ja- ga' ga-llaay' he-ñiih- ja-, ga-kwëeyh' discípulo mah' ga-tí' ga-llooyh' kih' lä-jéey' dsa- he'. Hi- lä-ja- ga-jmeey' kih' hmooh- he- ka-läh'.

⁴² Lä-jéé- dsa- ga-kuh- lä-jiih' ga-kéey'.

⁴³ Jwi' he-ñiih- he- ga-chaa' ja-, ga-kah' gya-to' sa'miih- kyaah' hmooh- he'.

⁴⁴ Jee' lä-jéé- ma-la- dsa-ñuu' hñaa' hi- ga-kuh- he- tee' koo- hña- mil dsa-.

Ga-ngëe' Jesús né jmii-
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Lä-chah' ja- ga-jäh' Jesús siih' discípulo kyaay':

-Ta'ko-jiih' hihñ- juu' kih' dsa- la-, go-nää' hnäh' ga-juh- kyaah' na'moo' ta- hngaaah' Betsaida. Ja- ga' niiñ' hñiin'.

⁴⁶ Ma-ngëe' ma-hiyh' juu' kih' lä-jéé- dsa- hi- ma- täh' jee' ja-, ja- ga' ngooy' ta- lle-koh' na'ngiyy' kiyh' kih' Dio.

⁴⁷ Ngoo' ga-nuu' ba' ja-, hi- na'moo' to' dsaah' jmii- ba' ma-lloo'. Pero cheh' ga' Jesús hwa' kii'.

⁴⁸ Ga-jéey' he-lii' ba' ngëe' na'moo', jëeh' ma-gwa'lle' ta- jee' ngoo' na'moo' ja-. Ta-la- ya-jnä-, ga-löoy' Jesús ngëe' né' jmii-. Ma' hnøoy' ma' ngëe' jwë' na'moo' ja-.

⁴⁹ Ma' ga-jéey' discípulo ngëe' né' jmii-, ma' laay', dsa- lle' ba' na- ngëe' né' jmii- he-ja- ga-hooyh' ki-gaa'.

50 Lä⁻jëe⁺ bih⁺ ga⁻jëe⁺, he⁻ja⁻ ga⁻jwaayh⁺ jwérte. Pero chäh⁺ ba⁺ ga⁻hlëeh⁺ Jesús kyaayh⁺:

—Ta⁺ wa⁻gah['] hnäh⁺, jnä⁻ba['] la⁻ga⁻jäyh⁺.

51 Lä⁺ ma['] ga⁻hey⁺ neh⁻na'moo⁺, ga⁻hna['] go⁻te⁻lle⁺. Peer⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsé⁺ discípulo kyaay⁺, mah⁺ ga⁻taayh['] jëe[~] dsayh⁺.

52 Jëeh⁺, ma['] na⁻jlë-
hue⁻dsé⁻ kiyh⁺, he⁻ja⁻ sa⁻ga⁻lä⁻ngëey⁺ ha⁻ lä⁻ga⁻jmee⁺
Jesús kih⁺ he⁻ñiih⁻ ja⁻.

*Ga⁻mi⁻hlää⁺ Jesús jwëe⁺
dsa⁻dsaah['] hì⁻ma[']chaä⁻hwa[']
Genesaret*

(Mt. 14:34-36)

53 Ma['] ga⁻lla⁻nääy⁺ ta⁺ hn-
gaah⁺ jee['] chee⁻ Genesaret,
jee⁻ja⁻ ga⁻hiiy⁺ na'moo⁺ kiyh⁺.

54 Ma['] ga⁻hwëey⁻ neh⁻
na'moo⁺ ja⁻, chäh⁺ ba[']
ga⁻lä⁻kyuu⁻dsih⁺.

55 Hi⁺ ga⁻nää⁺ dsa⁻ he[']
lä⁻kaa⁻ hwa['] ja⁻. Lä⁻kaa⁻
jee['] ja⁻ ga⁻løoy⁺ na⁻jääy⁻
dsa⁻dsaah['] kyaay⁺ kyaah['] jii⁻
kiyh[']ta⁺ jee['] ma['] ngë⁺ Jesús.

56 Lä⁻kaa⁻ jee['] ma['] ngë⁺
Jesús, jwi⁻ mäh⁻, ma⁻ke⁻
jwi⁻ juuh⁻, na⁻ ma⁻hii⁻
dsa⁻jää⁻ dsa⁻ dsa⁻dsaah[']
kyaa['] cha⁻jwë⁺ jee['] ma[']
dsa⁻ngëey⁺. Ma['] chuu['] dsa⁻
kyayh['] mah⁺ ma['] kway⁻ su[']
miih⁻ cha⁻gooy⁻ cha⁻hee⁻
hmiih⁻ kiyh⁺. Hi⁺ lä⁻jëe⁺
hi⁻ ga⁻tëe⁺ ga⁻su['] miih⁻ mi[']
'cha⁻gooy⁻ hmiih⁻ kih⁺ Jesús
ma['] dsa⁻hlääy['] go⁻te⁻.

7

*Lä⁻jëe⁺ he⁻mi⁻sah['] dsa⁻
(Mt. 15:1-20)*

1 Ga⁻lla⁻nää⁺ fariseo hi⁻
ma['] chaa⁻ Jerusalén hi⁻
ga⁻lla⁻nää⁺ ko⁻llaa['] ta⁻jwoh⁺
kyaa[']ley ka⁻läh⁺ jee['] ma['] ngë⁺
Jesús.

2 Ma['] ga⁻jëe⁺ dsa⁻ he['], lä⁻
ma⁻soh⁻ ja⁻ba['] goo⁻ discípulo
kyaa['] Jesús ma['] tääyh['] kuyh⁺,
ga⁻hlëeyh['] wi['] kiyh⁺.

3 (Jëeh⁺, dsa⁻ fariseo ma[']
mi⁻teh['] he⁻ ma['] tëe⁺ jmee⁻
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaay⁺, sa⁻
kuh⁻hiyh⁻ cher'mah⁺ sa⁻
ga⁻gyiyh['] gooy⁻ lä⁻koo⁻ tëe⁺
jmee⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ judiu.

4 Hi⁺ wa[']ra⁻ ya⁻nääy⁺
je⁻hmooh⁺, sa⁻ kuyh⁺
cher'mah⁺ sa⁻ ga⁻mi⁻tey['] he⁻
tëe⁺ dsa⁻ jmee⁻. Hi⁺ cha⁻ ga⁻
jyoh⁺ he⁻ tëe⁺ dsa⁻ høø⁻, he⁻
gyiyh⁻ lä⁻jëe⁺ he⁻ jmääyh⁻ ta[']
o[']je⁻, lä⁻kye⁻ jii⁻ jee['] gwiiy⁻.)

5 He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ fariseo
kyaa['] ta⁻jwoh⁺ he['] juu['] kih⁺
Jesús:

—¿He⁻la['] sa⁻ gyih⁻ discípulo
kyaa['] goo⁻ jää⁺ ja⁻ga['] kuyh⁺,
lä⁻ nøø['] kih⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
jnän?

6 —Peer⁻ ta⁻juuh['] hnäh⁺
—ga⁻jäh⁺ Jesús —. Lä⁻koo⁻
jmeeh⁻ hnäh⁺ na⁻, jeeh[']
kwee⁻ kyaa['] he⁻ ga⁻hlëeh⁺
Isaía llo[']joo⁺, jee['] na⁻sii⁻
lä⁻la⁻:
Dsa⁻la⁻, koo⁻ jäh⁺ bih⁺ hnäaäy⁺
jnä⁻.

Pero ta⁺ jee['] jyoh⁺ ba['] hä[']
hue⁻dsé⁻ kiyh⁺.

7 Sa⁻ jmää⁺ ni⁻ miih⁻ he⁻
jmeey⁻ hnäaäy⁺ jnä⁻.

Lä^{jē}⁺ nuuh⁻ he⁻ kway[,]
la⁻ mada⁻ kih⁻ dsa⁻
jmi⁻ gyuu⁻ ba[,] ga⁻jäh⁻
Isaía.

8 Jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo[’]
nuuh⁻ kih⁻ Dio mah⁻ høøh⁻
hnäh⁻ ma⁻la⁻ he⁻ tēeh⁻ hnäh⁻
ba[.] Gyih⁻ hnäh⁻ kyah'wii⁻ jee⁻
kuh⁻huh⁻ hnäh⁻. Joh⁻ nēe⁻ he⁻
la⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ dsa⁻ he⁻.

9 Peer⁻ tēeh⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ ta⁻ koo[’] nuuh⁻ kih⁻ Dio
mah⁻ høøh⁻ hnäh⁻ he⁻ tēeh⁻
hnäh⁻ jmeeh⁻ ba[.]

10 Lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁻ Moisé
llo⁻joo⁻ lä⁻hih⁻ ga⁻jmee⁻ Dio:
“Wa⁻hnaah⁻ maa⁻kyah⁻, tää⁻
kyah⁻. Hi⁻ hlëeh⁻ wii⁻ kih⁻
cho⁻jmii⁻, hi⁻ he⁻ wa⁻ juu⁻
go⁻te⁻”, ga⁻jäh⁻ Moisé.

11 Pero hnäh⁻ fariseo,
lä⁻la⁻ ba⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻.
Kwah⁻ hnäh⁻ jwé⁻ kih⁻ dsa⁻
mah⁻ siiyh⁻ cho⁻jmiiy⁻ lä⁻la⁻:
“Lä⁻jē⁻ he⁻ cha⁻ kin⁻ he⁻
kyah⁻ ma⁻ jmeen⁻ be⁻ kyah⁻,
he⁻ ja⁻ na⁻ la⁻ Corbán.” (He⁻
la⁻ hnøø⁻ jäh⁻: ma⁻kwëéhn⁻
Dio ba⁻ja⁻.)

12 He⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ja⁻,
he⁻ hah⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ jmee⁻
be⁻ kih⁻ cho⁻jmii⁻ ba⁻ ja⁻.

13 Kih⁻ he⁻ høøh⁻ hnäh⁻ he⁻
ma⁻tēe⁻ høø⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
kyah⁻ hnäh⁻ na⁻, he⁻ ja⁻
ma⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo[’]
nuuh⁻ kih⁻ Dio. Joh⁻ nēe⁻ he⁻
la⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻.

14 He⁻ ja⁻ ga⁻hlëeh⁻ Jesús
jee⁻ lä⁻jēe⁻ dsa⁻ he[,] ga⁻jäh⁻:

—Nuuh⁻ da⁻ hnäh⁻ kwee-
mah⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻.

15 Sa⁻ dsa⁻lä⁻sah⁻ dsa⁻
kyah⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ tooyh⁻

hooy[.] Lä⁻jē⁻ he⁻ hwëë⁻
hooy[,] kyaah⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻
dsa⁻lä⁻sayh⁻.

16 Hi⁻ hnøø⁻ he⁻ he⁻ juu['] la⁻,
wa['] heeyh⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

17 Ma['] ga⁻hih⁻ Jesús juu['] kih⁻
dsa⁻, ga⁻hey⁻ koo⁻ cha'neh⁻.
Jee['] ja⁻ ga⁻ngii⁻ discípulo juu[']
kiyh[:]

—He⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu[']
na⁻hmää⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻ na⁻.

18 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—¿Che⁻ ni⁻ hnäh⁻ sa⁻
ma⁻lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻? ¿Che⁻
sa⁻ ngëeh⁻ hnäh⁻ sa⁻
dsa⁻lä⁻sah⁻ dsa⁻ kyaah⁻ lä⁻jē⁻
he⁻ tooyh⁻ hooy?

19 Jëeh⁻, ja⁻ neh⁻ tuh⁻dsë⁻
dsa⁻ dsoo⁻ he⁻ kuh⁻hiyh⁻,
neh⁻ tu⁻jlá⁻ ba⁻ dsa⁻ dsoo⁻
he⁻ ja⁻, ja⁻ga⁻ hwëë⁻ ka⁻läh⁻
dsoo⁻ ta⁻ cha'sii⁻ —ga⁻jäh⁻
Jesús.

Kyaah⁻ he⁻ ga⁻hlëeyh⁻
lä⁻ja⁻, ga⁻jmeey⁻ na⁻jngii⁻
lä⁻jē⁻ he⁻ kih⁻hiyh⁻ jne⁻.

20 Hi⁻ ngoo⁻ bih⁻ jäh⁻:

—Lä⁻jē⁻ he⁻ hwëë⁻ hoo⁻
dsa⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ kyaah⁻
dsa⁻lä⁻sayh⁻.

21 Jëeh⁻, neh⁻ tuh⁻dsë⁻ ba⁻
dsa⁻ gwa⁻ lä⁻jē⁻ huuh⁻dsë⁻
hlëeh⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ gwa⁻
he⁻ kaaayh⁻ hi⁻ sa⁻laq⁻ kyaay⁻,
kaayh⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻
jngëeyh⁻ dsa⁻.

22 Neh⁻ tuh⁻dsë⁻ bih⁻ gwa⁻
he⁻ jmeey⁻ hii⁻, hee⁻ dsëy⁻
liyh⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ ga⁻ cha⁻,
jmeey⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ hliih⁻,
mi⁻gaay⁻ dsa⁻, jmeey⁻ he⁻ la⁻
o⁻hiyh⁻, wi⁻dsëy⁻, hlëeyh⁻ wi⁻
kih⁻ dsa⁻, jmääy⁻ hñii⁻ kaaah⁻,
hi⁻sa⁻cha⁻nuuh⁻kiyh⁻.

23 Lä⁻jë⁻ he⁻ hlïih' na⁻ gwa['] neh⁻ tuh⁻dsë⁻ dsa⁻. Kyaah['] he⁻ na⁻ ba['], mi⁻sah['] dsa⁻ hñii['] -ga⁻jäh['] Jesús.

*Jaa⁻ dsa⁻më['] chaa⁻ 舅舅 ga⁻heeh⁻ kih['] Jesús
(Mt. 15:21-28)*

24 Ja⁻ga['] ya⁻hëë['] Jesús jee['] ja⁻, ngooy['] jäh⁻ kih['] jee['] jwii⁻ Tiro kyaah['] Sidón. Ma⁻ga⁻llooy['] jee['] ja⁻, ga⁻hey['] cha⁻neh[']. Sa⁻ ma['] hnøøy['] ma['] lä⁻jnääy['] chah['], pero sa⁻ ga⁻la['].

25 Chah['] ba['] ga⁻nuu['] jaa⁻ dsa⁻më['] he⁻ ga⁻lloo['] Jesús jee['] ja⁻. Dsa⁻më['] he⁻ ma['] chaa⁻ jaa⁻ jo⁻miiy['] hi⁻ ma['] kye⁻ jmi⁻lle['] hlïih['], he⁻ja⁻ ngooy['] jee['] ma['] gya['] Jesús mah['] ga⁻juuyh['] jnëy['] cha⁻nëy['].

26 Dsa⁻më['] he⁻ sa⁻ ma['] laay['] judiu, dsa⁻ sirofenicia ba['] he[']. (Kih['] dsa⁻ judiu, lä⁻koh['] dsa⁻ he⁻ laay['] lä⁻koo⁻ sa⁻dsii⁻ ba['].) Ga⁻chuuy['] kyaah['] Jesús he⁻ dsa⁻lleeey['] jmi⁻lle['] hlïih['] hi⁻ ma['] hää['] neh⁻ tuh⁻dsë⁻ jo⁻miiy['].

27 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻:

—Kwa['] jwë['] wa['] kuh⁻ da['] chih⁻pih['] jää[']. Sa⁻ llu['] he⁻ jñuuhn['] he⁻ kuh⁻ chih⁻ mah['] kwëehn['] dsii⁻.

28 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻më['] he[']:

—Dsoo['] ba['] kyah['], Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻. Pero ma⁻ra⁻ he⁻lih['] ba['] dsii⁻ lä⁻jë['] jwí['] he⁻ dsa⁻saa['] kih['] chih⁻pih['].

29 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús ka⁻läh[']:

—Kih['] he⁻ llu['] juu['] kyah['], he⁻ja⁻ ma[']ya⁻hëë['] ba[']

jmi⁻lle['] hlïih['] kih['] chih⁻më['] kyaah[']. Gwãah['] ba['] hne⁻kyah['].

30 Ma['] ga⁻llaah['] dsa⁻më['] he⁻ cha⁻neh['] kiyh['], ga⁻jëëy['] na⁻kyaa['] chih⁻më['] kyaay['] në['] jii['], ma[']ya⁻hëë['] jmi⁻lle['] hlïih['] kiyh['].

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaa⁻ dsa⁻koo[']

31 Ja⁻ga['] ya⁻hëë['] Jesús koo['] jee['] jwii⁻ Tiro, ga⁻ngëëy['] ta⁻ jee['] jwii⁻ Sidón, hi⁻ ga⁻ngëëy['] ta⁻ hwa['] Decápoli. Ja⁻ga['] ga⁻llaayh['] ka⁻läh['] ta⁻ jee['] hla⁻ jmi⁻juuh⁻ kih['] Galilea.

32 Jee['] ja⁻ na⁻jää⁻ dsa⁻ jaa⁻ dsa⁻ koo['] cha⁻në['] Jesús, hi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] jää⁻ hi⁻ koo['] he['] ga⁻chuuy['] kyaah['] Jesús mah['] kyey['] gooy['] në['] kih['] hi⁻ koo['] he['].

33 Hi⁻ ga⁻lleé['] Jesús dsa⁻ koo['] he['] kah['] kih['], mah['] ga⁻täy['] cha⁻gooy['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ to⁻gway['], hi⁻ ga⁻mi⁻gyuuh['] na⁻siih['] dsa⁻ he['] kyaah['] jmi⁻tu⁻heyh['].

34 Mah['] ga⁻jëë['] Jesús ta⁻ gyuuuh['], ga⁻chaah['] dsëy['], hi⁻ ga⁻jäyh['] siiyh['] dsa⁻ñuuuh⁻ he[']: —Efata —juu['] la⁻ hnøø['] jäh[']: Wa['] nä⁻ kyah['].

35 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻na['] to⁻gwa['] dsa⁻ he['] hi⁻ ga⁻lii['] na⁻siiyh['], ga⁻hlëeyh['] jëë['].

36 Hi⁻ ga⁻jmee['] Jesús hih['] kiyh['] sa['] wa['] jmeeyh['] juu['] kih['] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻. Ma⁻ke⁻ ga⁻jmeey['] cha⁻miih['] mada['] lä⁻ja⁻, cha⁻ga⁻miih['] ma['] kooyh['] juu['].

37 Ga⁻lä⁻dsaa['] jwërte dsë['] dsa⁻. Ga⁻jäyh[']:

—Peer⁺ ga⁺lä⁺jé⁺ ba⁺ lih⁺ Jesú^s jmeey⁺. Jmeeey⁺ hléeh⁺ hi⁺ koo[,] hi⁺ jmeey⁺ nuu⁻ hi⁺ gwii[.]

8

Ga⁺ääh⁻ Jesú^s kyee⁺ mil dsa⁻
(Mt. 15:32-39)

¹ Ta^ko⁻jiih⁺ ga⁺lä⁺hëë⁺ Jesú^s jee⁺ ja⁻, jwëë⁺ dsa⁻ ga⁺lla⁻nää⁺ ka⁺läh⁺ hi⁺ ni⁺ miih⁺ sa⁺ cha⁺ he⁺ ma⁺ kuyh⁺ jee⁺ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁺tëeyh⁺ discípulo kyaay⁺ mah⁺ ga⁺siiyh⁺:

² —Peer⁺ dsa⁻ lä⁺ñih⁺ dsen⁺ dsa⁻ hi⁺ tääh⁺ kyaah⁺ jne⁺ jee⁺ la⁻. Jëeh[,] ma⁻hya⁻ hnë⁺ jmii⁺ tääyh⁺ hi⁺ sa⁺ cha⁺ ni⁺ miih⁺ he⁻ kuyh⁻.

³ Cher'mah⁺ ga⁺chëeh⁺ jnih⁺ kiyh⁺ lä⁺ ma⁻kyoyh⁺ na⁻, hwaay⁺ cha⁺jwë⁺, jëeh⁺ ~~uu~~⁺ ga⁺ ya⁺nää⁺ ko⁻llaq^a.

⁴ He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ discípulo kyaay⁺:

—¿Ha⁻ ba⁺ jäh⁺ he⁻ kuh⁺ dsa⁻ heh⁺ hwa⁺ kii⁺ la⁻? Ha⁻ koh⁺ sa⁺ hnøø⁺ mah⁺ lee⁺ kuh⁺ hi⁺ tääh⁺ jee⁺ la⁻.

⁵ He⁻ja⁻ ga⁺ngii⁺ Jesú^s juu['] kiyh⁺:

—¿Joh['] he⁺ñiih⁺ kyeh⁺ hnäh[?]
—ga⁺jäyh⁺.

—Gyii⁺ ba⁺ —ga⁺jäh⁺ discípulo.

⁶ He⁻ja⁻ ga⁺jmee⁺ Jesú^s mada⁺ mah⁺ dsa⁻täah⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ hwa⁺ hi⁺ ga⁺kay⁺ lä⁺jëë⁺ gyii⁺ he⁺ñiih⁺ ja⁻, ga⁺kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio. Ma⁻ngëë⁺ ma⁻kway⁺ ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio, ga⁺llaay⁺ he⁺ñiih⁺ ja⁻ hi⁺ ga⁺kwëëyh⁺ discípulo mah⁺

ga⁺ti⁺ ga⁺llooyh⁺ kih⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻.

⁷ Hi⁺ ma⁺ jääy⁺ miih⁺ hmooh⁺ ka⁺läh⁺ hi⁺ lä⁺ja⁺ ga⁺kwa⁺ Jesú^s ti⁺hmaah⁺ kih⁺ Dio. Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺jmeey⁺ mada⁺ mah⁺ ti⁺llooyh⁺ kih⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻.

⁸ Ga⁺kuh⁺ dsa⁻ lä⁺jiih⁺ ga⁺këey⁺. Ma⁺ ga⁺la⁺ kiyh⁺, ga⁺kah⁺ ga⁺gyii⁺ sa⁺miih⁺ jwi⁺ he⁻ ga⁺cha⁺ja⁻.

⁹ Tee⁺ koo⁻ kyee⁺ mil dsa⁻ hi⁺ ga⁺kuh⁺ jee⁺ ja⁻. Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺hiyh⁺ juu['] kih⁺ dsa⁻.

¹⁰ Lä⁺chah⁺ ja⁻ ga⁺hey⁺ neh⁺ na⁺moo⁺ kyaayh⁺ discípulo kyaay⁺, ngooy⁺ ta⁺ hwa⁺ Dalmanuta.

*Dsa⁻ fariseo ma⁺ hnøøy⁺
' ma⁺ jmee⁺ Jesú^s koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻*

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Ma⁺ ga⁺lloo⁺ Jesú^s jee⁺ ja⁻, ga⁺lla⁻nää⁺ fariseo hi⁺ ga⁺løøy⁺ ti⁺chooy⁺ juu['] kyaah⁺ Jesú^s. Ma⁺ kay⁺ dsë⁺ Jesú^s, he⁻ja⁻ ga⁺ngiih⁺ ma⁺ jmee⁺ Jesú^s koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ma⁺ jäh⁺ gyuuuh[!].

¹² Ma⁺ ga⁺nuu⁺ Jesú^s lä⁺ja⁻, ga⁺jii⁺ lä⁺ ga⁺të⁺ neh⁺ tuh⁻dsëy⁺, mah⁺ ga⁺jäyh⁺:

—¿He⁻la⁺ ngiih⁺ hnäh⁺ hi⁺ chaa⁻ na⁺ jmeen⁺ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻? Ma⁻ra⁺ ju[']dssoo⁺ jwëehn[~] hnäh⁺, ni⁺ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ sa⁺ jëë⁺ dsa⁻ hi⁺ chaa⁻na⁺.

¹³ Jee⁺ ja⁻ ga⁺beey⁺ dsa⁻ he⁺, mah⁺ ga⁺hey⁺ ka⁺läh⁺ neh⁺ na⁺moo⁺, ngooy⁺ ta⁺ jee⁺ jyoh[!].

*Levadura kih⁺ dsa⁻ fariseo
(Mt. 16:5-12)*

¹⁴ Ni⁺ sa⁺ ga⁺lä⁺dsooh[~] dsë⁺ discípulo ma⁺ kay⁺ he^ñniih[~], koo⁻ lä⁺la⁻ ba⁺ he^ñniih[~] ma⁺ kye⁻ neh⁺ na[’]moo[’].

¹⁵ He⁻ja⁻ ga⁺mi⁺liih[~] Jesús dsë⁺ discípulo, ga⁺jäh[’]:

—Leeh[~] hnäh[~] kyaah[~] levadura kih⁺fariseo hi⁺leeh[~] hnäh[~] kyaah[~] levadura kih⁺ Herode ka⁻läh[’].

¹⁶ He⁻ja⁻ ga⁺taah[~] discípulo he⁺ llay[~] juu[’] kyaah[~] dsa⁻kyayh[’], ma⁺ jäh[’]:

—Ma⁻hléeyh[~] lä⁺na⁻ kih⁺ he⁻ sa⁺ ma⁺ kye⁻ jne⁺ he^ñniih[~].

¹⁷ Pero ga⁺lä⁺liih[~] Jesús kiyh⁺ mah⁺ ga⁺jäh[’] siyh[’]:

—¿He⁻la[’] jmeeh[~] hnäh[~] cha⁻miih[~] huu[’]dsë⁻ kih⁺ he⁻ sa⁺ cha⁻ he^ñniih[~]? ¿Che[’] sa⁺ hii[~] kwa⁺ kwaat[~] kyah[~] hnäh[~]? ¿Che[’] sa⁺ hii[~] lä⁺ngéeh[~] hnäh[~]? ¿Che[’] lä⁺ ma⁻na⁻jlé⁻ ba[’] huu[’]dsë⁻ kyah[~] hnäh[~]?

¹⁸ Hä[’] ba⁺ mi[’]néh[~] hnäh[~] mah⁺ sa⁺ jéeh[~] hnäh[~], hë⁻ba[’] to⁺gwah[~] hnäh[~] mah⁺ sa⁺ nuuh[~] hnäh[~]. ¿Che[’] sa⁺ dsooh[~] hoh[~] hnäh[~] ha⁻ lä⁺ ga⁺la⁻ jää[’]?

¹⁹ Lä⁺ ma⁺ ga⁺ti[’] ga⁺lloohn[~] hñá[’] he^ñniih[~] ja⁻, jee[’] kih⁺ lä⁺jéeh[~] hñá[’] mil dsa⁻ he⁺, ¿joh[’] sa[’]miih[~] ga⁺té[’] jwi[’] he⁺ ga⁺chaa[’] ja⁻? —ga⁺jäh[’] Jesús siyh[’].

—Gya⁺to[’] sa[’]miih[~] —ga⁺jäh[’] discípulo kyaay[’].

²⁰ —¿Ha⁻ ga⁺ ma⁺ ga⁺ti[’] ga⁺lloohn[~] gyii[’] he^ñniih[~] ja⁻, joh[’] sa[’]miih[~] ga⁺chaa[’]? —ga⁺jäh[’] Jesús.

—Ga⁺chaa[’] ga[’]gyii[’] sa[’]miih[~] —ga⁺jäh[’] discípulo.

21 —¿Che[’] lä⁺jiih[’] na⁺ sa⁺ hii[~] lä⁺ngéeh[~] hnäh[~]? —ga⁺jäh[’] Jesús.

Ga⁺mi⁺hlää[’] Jesús jaa⁻ dsa⁻tuu[’]

22 Ga⁺lla⁺nääy[’] jee[’] jwii[’] Betsaida. Ma⁻ngée[’] he⁻ ja⁻, ya⁻jää[’] dsa⁻ jaa⁻ hi⁻ tuu[’] cha⁻né[’] Jesús mah⁺ ga⁺chuuy[’] kyaah[~] Jesús he⁻ kye⁻ gooy[~] né[’] kiyh[’].

23 He⁻ja⁻ ga⁺söoh[’] Jesús goo⁻ dsa⁻ he⁺, ga⁺jääy[’] ta⁻chuu[’] jwii[’]. Ga⁺mi⁺gyayh[’] mi⁻né[’] dsa⁻ he⁺ kyaah[~] jmii[’] tu⁻heyh[’] hi⁺ ga⁺kyey[~] lä⁺to⁻ gooy[~] né[’] kih⁺ dsa⁻ he⁺ mah⁺ ga⁺ngiiy[’] juu[’]:

—¿He⁻ jéeh[~] miih[~]? —ga⁺jäh[’].

24 He⁻ja⁻ ga⁺løø[’] dsa⁻tuu[’] he⁺ jéeh[~], hi⁺ ga⁺jäh[’]:

—Jéen[’] dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ngée[’], pero jnääy[’] lä⁺koh[’] chaah[’] hma⁻ba[’].

25 Mah⁺ ga⁺kye⁻ Jesús ka⁻läh[’] goo⁻ né[’] kiyh[’]. Hi⁺ ga⁺siyh[’] he⁻ jéey[’] ka⁻läh[’]. Lä⁺chah[’] ja⁻, ga⁺jä[’] mi⁻néy[’]. Ga⁺lä⁺jnä[’] jéeh[~] go⁻te[~].

26 Mah⁺ ga⁺jäh[’] Jesús siyh[’]:

—Gwaah[’] ko⁻dsoo[’] ta⁻kyah[’] ba[’]hne[’]. Mo⁻to⁻go⁻he⁺ ta⁻jee[’] jwii[’] na⁻. Ni⁻ta⁻ jwii[’] ni⁻ja⁻.

Ga⁺jäh[’] Pee[’], Jesús laa⁻ Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

27 Ngoo[’] Jesús ka⁻läh[’] kyaah[~] discípulo kyaay[’] ta⁻ jyoh[’] jwii[’] mäh⁺ he⁻ na⁻hee⁻ hwa[’] Cesarea kih⁺ Filipo. Cha[’]jwë[’] jee[’] ga⁺nääy[’] ja⁻, ga⁺ngiiy[’] juu[’] kih⁺ discípulo:

—¿Ha⁻ lä⁻ jäh⁻ dsa⁻ kin⁺, hii⁻ jnä⁻ laay[?] —ga⁻ jäh⁻ Jesú^s.

28 —Ko⁻ lläa['] jäh⁻, Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo[~] jmii⁻ ba['] hne⁻. Ko⁻ lläa['] jäh⁻ Elía ba['] hne⁻. Hi⁻ jñah⁻ ko⁻ lläa['] jäh⁻, hne⁻ laah⁻ ja⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe⁺ juu['] kih⁻ Dio llo'joo⁻ —ga⁻ jäh⁻ discípulo kyaay[.]

29 Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesú^s ka⁻ läh[:]

—¿Ha⁻ ga⁻ hnäh⁻, hee⁻ jwah⁻ hnäh⁻ kin⁺, hii⁻ ba['] jnä⁻ laah⁻ hnäh[?]

He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Pee['] siiyh⁺:

—Hne⁻ he['] Cristo.

30 Pero ga⁻ täh⁻ Jesú^s juu['] lä⁻ jëe⁺ mah⁻ sa⁻ kooyh⁻ juu['] ja⁻ kyaah⁻ ni⁻ ja⁻.

Ga⁻ mi⁻ jnää⁻ Jesú^s juu['] he⁻ juuy⁺

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

31 Jmii⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁻ Jesú^s mi⁻ jnää⁻ juu['] kih⁻ discípulo kyaay[,] ga⁻ jäh[:]

—Jmee⁻ bii['] kih⁻ Hi⁻ ga⁻ lëe⁻ ngo⁻ la⁻ jëe⁺ cha⁻ miih⁻ wi⁻. Dsa⁻ gyuh⁻ sa⁻ lä⁻ hnää⁻ dsih[,] lä⁻ ja⁻ dsa⁻ käh⁻ kyaah['] jmi⁻ dsa⁻, kyaah['] ta⁻ jwoh⁻ kyaah['] ley sa⁻ lä⁻ hnää⁻ dsih[.] Hi⁻ jmee⁻ bii['] kiyh⁻ juuy⁻ mah⁻ lä⁻ jiiyh⁻ ka⁻ läh⁻ jee⁻ ga⁻ te⁻ hnë⁻ jmii⁻ —ga⁻ siiyh⁻ discípulo kyaay[.]

32 He⁻ na⁻ ga⁻ hlëeyh⁻ jëe⁻ go⁻ te⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ jää⁻ Pee['] Jesú^s ta⁻ koo[,] ga⁻ løøy⁻ juuyh⁻ kiyh[.]

33 Pero ga⁻ jeeh⁻ Jesú^s hñii⁻ ga⁻ jëe⁺ jee['] ma['] täh⁻ lä⁻ jëe⁺ discípulo, mah⁻ ga⁻ juuyh⁻ kih⁻ Pee[:]

—Jñuuuh['] hne⁻ kin⁺ hi⁻ sa⁻ llu⁻. Sa⁻ jmeeh⁻ huu['] dsé⁻ lä⁻ koh⁻ jmee⁻ Dio. Lä⁻ koo⁻ la['] huu['] dsé⁻ kih⁻ dsa⁻ ba['] la['] huu['] dsé⁻ kyah[.]

34 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ tëeyh⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah['] discípulo kyaay['] ga⁻ jäh[:]

—Cher'mah⁻ hi⁻ hnøø⁻ jmee⁻ ko⁻ jøh⁻ kyaah['] jnä⁻, sa⁻ wa['] jmääy['] hñiiy['] kwat⁻, wa['] jääy['] cru⁻ kyaay['] mah⁻ wa['] jmeey['] ko⁻ jøh⁻ kyaah['] jnä[.]

35 Jëeh[,] lä⁻ jëe⁻ hi⁻ hää⁻ hñii['] mah⁻ sa⁻ juuy^{',} hi⁻ he['] juuy['] ba[']. Pero lä⁻ jëe⁻ hi⁻ kwaa⁻ hñii['] juuy['] kwat⁻ kin⁺ o kwat⁻ kih⁻ juhmëe[,] hi⁻ he['] ba['] lää[.]

36 ¿Hee⁻ ya['] jøø⁻ ka⁻ dsa⁻ ma⁻ ke⁻ ga⁻ liyh['] lä⁻ jëe⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuh⁻ la⁻ mah⁻ wa['] ra⁻ ga⁻ juuy^{',} sa⁻ tëeyh['] kih⁻ Dio?

37 ¿Hee⁻ ba['] kyaah['] le⁻ mi⁻ hmaayh['] mah⁻ lääy[?]

38 He⁻ ba['] che⁻ hlëeh['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jmii['] na[,] jmeey⁻ wa['] la['] cha⁻ la[,] Cher'mah⁻ hi⁻ jmee⁻ na⁻ hiih⁻ kin⁺, o kyaah['] juu['] kin⁺ chañe⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ na[,] ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ jmee⁻ Hi⁻ ga⁻ lëe⁻ ngo⁻ na⁻ hiih⁻ kyaayh[,] wa['] ra⁻ ga⁻ te⁻ jee⁻ jäh⁻ kyaah['] be⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaay['] kyaah['] lä⁻ jëe⁻ ángel^e kyaay[.]

9

¹ Jesú^s koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ siiyh⁺

—Ma⁻ ra⁻ ju['] dsoo⁻ jwëëhn⁻ hnäh[,] chaa⁻ ko⁻ lläa['] hi⁻ täh⁻ jee['] la⁻ sa⁻ juuy['] jää⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ jëe⁺ ha⁻ lä⁻ koo⁻ la['] be⁻ kih⁻ Dio hi⁻ jmee⁻ hih[.]

Ga⁻mi⁻sëë⁻Jesús hñii⁻
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Ma⁻ngëë⁻ ga['] jñii['] jmii['], ja⁻ga['] ga⁻jää['] Jesús ma⁻la⁻ Pee['] kyaqah['] Jacobo hi⁻ Jwaa⁻ ba['], ga⁻nääy['] kah['] ta⁻ moh['] nii[']. Gee['] ja⁻ ga⁻lää⁻sëë⁻ Jesús to⁻lo⁻në⁻hi⁻ ma⁻jääy['] he['].

³ Ga⁻lif['] jih[']gyeh['] hmiih⁻kiyh^{',} ga⁻tøø['] jlëë['] ñih['] lä⁻ tøø['] hmoo⁻. Ni['] jaq⁻ sa⁻ chaa⁻ hwa['] la⁻ hi⁻ lih⁻ gyih['] mah['] jmeey['] tø⁻jlëë['] lä⁻ja⁻.

⁴ Gee['] ja⁻ ga⁻lää⁻jnää['] Elía kyaqah['] Moisé ga⁻taayh['] llay⁻ juu['] kyaqah['] Jesús.

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pee['] siiyh['] Jesús:

—Ta⁻jwoh^{',} he⁻ba[']che⁻llu['] he⁻tøøh['] jne['] ko⁻jøh['] jee[']la⁻. Jmee[']jnääh['] hnë⁻hne⁻kyaqah['] moo⁻, koo⁻kyah^{',} koo⁻kih['] Moisé, hi⁻koo⁻kih['] Elía.

⁶ Lä⁻jëëy['] ga⁻jwaaayh^{',} sa⁻ñey⁻he⁻ma⁻jäh^{',} he⁻ja⁻ba['] ga⁻hlëëh['] Pee[']lä⁻ja⁻.

⁷ Hor['] ja⁻ ja['] koo⁻ jnii['], ga⁻jmee['] hih['] jee['] ma['] tääyh['] ja⁻. Gee['] jnii['] ja⁻ ga⁻lää⁻nñuu⁻ ga⁻hlëëh['] koo⁻juu['] he⁻ma['] jäh^{':}

—Hi⁻la⁻na⁻gyu⁻kyaan⁻hi⁻hnaan⁻. Nuu⁻hnäh[']kiyh^{'.}

⁸ Ma['] ga⁻jëëy['] ka⁻läh^{',} mo⁻so⁻chaa⁻ni⁻jaq⁻, ma⁻la⁻hñii[']ba['] Jesús cheh['].

⁹ Gee['] jñaa⁻ Jesús moh['] ja⁻ga⁻taayh['] juu[']hi⁻ma['] kyaayh[']he^{':}

—Ta⁻jwii[']hnäh[']ni⁻jaq⁻, lä⁻jë⁻he⁻ma⁻jëëh[']hnäh[']la⁻ta⁻ko⁻jiih[']sa⁻ma⁻lä⁻jiih[']Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo[']la⁻jee[']kih[']hi⁻na⁻juu['].

¹⁰ Ga⁻høøy[']juu[']ja⁻neh⁻tuuh⁻dsëy^{'.} Pero ta⁻jyoh[']ko⁻taa⁻, lä⁻uu⁻hi⁻he[']ma[']ngiyy⁻juu[']kih[']dsa⁻kyaaayh[']hee⁻hnøø[']jäh⁻he⁻lä⁻jiih[']dsa⁻jee[']kih[']hi⁻ma⁻na⁻juu['].

¹¹ Hi⁻ga⁻ngiyy[']ka⁻läh[']juu[']kih[']Jesús:

—¿He⁻la[']jäh[']ta⁻jwoh[']kyaa[']ley, jmee⁻bii[']jäh[']Elía jää[']ga[']kih[']Cristo?

¹² He⁻ja⁻ga⁻jäh[']Jesús:

—Ja⁻ba[']ds oo[']jäh[']Elía to⁻né['], ya⁻llay[']llu[']lä⁻jé[']he⁻cha⁻jee[']la⁻. Hi⁻hnäh['], ¿ha⁻lä⁻ngëëh[']hnäh[']he⁻na⁻sii⁻lä⁻la⁻: jmee⁻bii[']jëë[']wi[']Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo[']la⁻hi⁻sa⁻lä⁻hnää[']dsih[']ni⁻miih⁻?

¹³ Pero jwëëhn~hnäh['], ma⁻jah[']ba[']Elía, hi⁻ga⁻jmee[']dsa⁻lä⁻të⁻dsë[']kiyh^{',} lä⁻koo⁻ma⁻na⁻sii⁻kiyh[']jää^{'.}

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaq⁻chih⁻hi⁻ma[']kye⁻jmí⁻lle[']hlïih[']
(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Lä⁻ma[']ga⁻lloo[']Jesús jee[']tääh[']lä⁻jëë[']ga[']discípulo kyaay^{',} ga⁻jëëy[']jwëë[']dsa⁻ma[']tääh[']lä⁻ku[']lä⁻jii[']kiyh^{',} hi⁻ma[']tääh[']ta⁻jwoh[']kyaa[']ley ti⁻chooy[']juu[']kyaaayh^{'.}

¹⁵ Ma[']ga⁻jëë[']lä⁻jëë[']dsa⁻he[']ya⁻jäh[']Jesús, ga⁻jëë[']dsayh^{',} chah[']ba[']ga⁻nääy[']na⁻jmeey[']Dio kiyh^{'.}

¹⁶ Mah[']ga⁻ngi[']Jesús juu[']kih[']dsa⁻he^{':}

—He⁻juu[']ti⁻chooh⁻hnäh[']kyaqah[']hi⁻tääh[']na⁻.

¹⁷ Mah[']ga⁻hlëëh[']jaq⁻dsa⁻hi⁻ma[']hää[']jee[']ja⁻, ga⁻jäyh[']:

—Ta⁻jwoh^{',}jää⁻jee[']la⁻jaq⁻chih⁻ñuu⁻kyaan^{',}hi⁻

kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih['] hi⁻ jmee⁻ kaaay[.]

18 Wa['] ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee['] cheyh^{',} wa'ra⁻ ga⁻hii⁻ ds oo' kiyh['] jmee⁻ jmi⁻lle⁻ hliih['] na⁻, jmiiy⁻ baay⁻ hñiiy['] hwa^{',} hwëe⁻ peh['] neh⁻ to⁻hooy[,] juuy[~] cha⁻jay['] mah['] dsa⁻lä⁻hwäayh⁻. Ma⁻jwiin⁻ discípulo kyaah['] he⁻ lleey⁻ jmi⁻lle⁻ hliih['] na⁻ pero sa⁻ ma⁻liyh[.]

19 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús:

—He⁻la['] sa⁻ hii[~] lä⁻ds oo' hoh['] hnäh['] hi⁻ chaa⁻ na[?] ¿Lih['] ba[']llaa⁻he['] gyan['] kyaah['] hnäh[?] Mo⁻so⁻ lä⁻be['] dsen⁻ gya['] ga['] jnä['] kyaah['] hnäh[.] Ya⁻jää⁻da[']chih⁻na⁻ta⁻la⁻.

20 Mah['] na⁻jää⁻ dsa⁻ chih⁻ he['] cha'né['] Jesús. Ma['] ga⁻jée['] jmi⁻lle⁻ hliih['] he['] Jesús, ga⁻sooyh['] kih['] chih⁻ he['] wii['] jwëerte. Ga⁻ki['] ga⁻bäay⁻ hwa^{',} lä⁻jiih['] ga⁻hwëe⁻ peh['] neh⁻ to⁻hooy[.]

21 Ja⁻ga['] ga⁻ngii['] Jesús juu['] kih['] jmi⁻chih⁻ he[:]

—Ha⁻ koh['] jiih['] ma⁻lä⁻hii['] la⁻lä⁻na⁻ kiyh[?]

—He⁻laay['] lä⁻ma[']piyh['] na⁻ —ga⁻jäh['] jmi⁻chih⁻ —.

22 Ja⁻ he⁻ koo⁻ jiih['] ma⁻taayh⁻ cha⁻je⁻ hi⁻ ma⁻täayh⁻ cha⁻jmi⁻ he['] jngiih['] kiyh[']. Cher'mah['] leh['] miih['] kwa['] be['] kin⁻, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] jnääh['].

23 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús:

—Ha⁻ lä⁻ja⁻ jwah['] cher'mah['] leh['] miih[']! Lä⁻jé⁻ ba['] le['] kih['] hi⁻ jmee⁻ ds oo' dsé[.]

24 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻hleeh['] jmi⁻ chih⁻ he['] kyaah['] cha⁻miih⁻ be['], ga⁻jäyh[:]

—Laa⁻ ba['] jnä['] ds oo', kwa['] be['] kin⁻ mah['] lä⁻ds oo' dsen⁻ cha⁻ga'miih⁻.

25 Ma['] ga⁻jée['] Jesús ngoo['] dsa⁻kuh['] jwëe['] dsa⁻, ga⁻juuyh['] kih['] jmi⁻lle⁻ hliih['] he['], ga⁻siiyh[:]

—Hne⁻ jmi⁻lle⁻ koo[,] jnä['] jmeen⁻ hih⁻ go⁻hëe['] kih['] chih⁻ na⁻, mo⁻to⁻ jmee⁻ ga⁻ jwiih['] kiyh[.]

26 He⁻ja⁻ na⁻høø['] ga⁻ ga⁻hooh['] jmi⁻lle⁻ hliih['] he['], mah['] koo⁻ ga['] koo⁻ hä['] ga⁻sooyh['] wii['] jwëerte kih['] chih⁻ he['], ja⁻ga['] ya⁻hëey['] ngaayh[.] Ga⁻jä['] chih⁻ he['] lä⁻koh['] he['] na⁻juuy[.] Jwëe['] dsa⁻ma[']jäh[:]

—Ma⁻na⁻juu['] ba['] na⁻.

27 Pero ga⁻sooh['] Jesús gooy[,] ga⁻chäayh⁻, chah['] ba['] ga⁻nooy⁻.

28 Lä⁻ma['] ga⁻he['] Jesús koo⁻ cha⁻neh[,] ga⁻ngii['] discípulo kyaay['] juu['] kiyh['] jee['] sa⁻nuu⁻ dsa⁻:

—He⁻la['] sa⁻ ma⁻lä⁻këh['] jnääh['] jmi['] ma['] lleee['] jnääh['] jmi⁻lle⁻ hliih['] he[?]

29 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Hih['] jmi⁻lle⁻ hliih['] lä⁻na⁻, sa⁻hwëe⁻cher'mah['] sa⁻ga⁻tu['] dsa⁻kuh[']hih['] mah['] chuuy['] kyaah['] Dio.

Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻mi⁻jnääh['] Jesúsjuu[']he⁻juuy[']

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

30 Ma['] ga⁻hwëey['] jee['] ma['] täayh['] ja⁻, ga⁻nääy['] ta⁻

Galilea. Sa⁺ hnøø⁺ Jesú^s ma'
lä⁻ñe⁻ dsa⁻ ha⁻ ta⁺ ngëy⁺.

31 Jëeh[,] ma' hlëeyh[~]
discípulo kyaay[,] ma' jäh[~]:

—Hi⁻ga⁻lëë⁺ngo⁺ la⁻ ngëë⁺
dsih⁺ ja⁻goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁺
mah⁺ jngëëyh⁺. Ga['] ma⁻hya⁻
hnë⁻ jmii⁺ na⁻juuy[,] lä⁻jiiyh[~]
ka⁻läh[.]

32 Pero discípulo kyaay[,]
sa⁺ ga⁻lä⁻ngëëy⁺ juu['] ja⁻, hi⁻
ma' goyh⁺ ma' ngiiy⁺ juu['] kih⁺
Jesús.

Hii⁻na⁻lee[']jøøh[']jee[']j mee⁺
Dio hih⁺
(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

33 Ja⁻ga['] ga⁻lla⁻nääy⁺ jee[']
jwii⁻ Capernaum. Lä⁻ ma'
ga⁻ta⁻ah[~] discípulo cha'neh⁻
kyaqah['] Jesú^s, ga⁻ngii⁺ Jesú^s
juu['] kiyh[:]

—Hee⁻ juu['] na⁻ ti⁻chooh⁻
hnäh⁺ lä⁻ hä['] jwë⁺ jee[']
ma⁻ya⁻nøø⁺jne?

34 Ti'sih['] go⁻te['] ba[']
ga⁻ta⁻ayh[~], kih⁺ he⁻ ma'
ti⁻chooy[~] juu['] kyaah[']
dsa⁻kyaaayh[~] lä⁻ hä['] jwë⁺, hii⁻
na⁻lee[']jøøh[']kih[']jee[']lä⁻jëëy⁺.

35 He⁻ja⁻ ga⁻gya⁻ Jesú^s
mah⁺ ga⁻hlëeyh[~] lä⁻jëëy⁺
gya⁻tuu[~] discípulo he[,]
ga⁻siiyh[:]

—Cher'mah⁺ hi⁻ hnøø⁺ lee[']
jøøh⁺, ta⁺ wa['] jmääy⁺ hñiiy⁺
jøøh⁺, wa['] jmeey⁺ ta[']he['] kih⁺
lä⁻jëëy⁺ ba['].

36 Hi⁻ lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻tëëy⁺
ja⁻ gyuu[~], ga⁻cheeyh[~] jee[']
kiyh['] ja⁻. Ja⁻ga['] ga⁻ee⁺, mah⁺
ga⁻jäh[~]:

37 —Hi⁻ jmeey⁺ he['] kih⁺ ja⁻
gyuu[~] lä⁻la⁻ kwaat[~] kin⁺, jnä⁻
he['] hi⁻ jmääy[~] he[']. Hi⁻ hi⁻

jmää[~] jnä⁻ he['], jmeey⁺ he['] kih⁺
Dio hi⁻ ga⁻chee[~] jnä⁻.

Hi⁻ sa⁻ na⁻høøh['] jnän['] laay⁺
dsa⁻kyaqah['] jne[']

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

38 Ga⁻jmeeh['] Jwaa⁻ juu['] kih⁺
Jesús:

—Ta⁻jwoh⁺, ma⁻jëë[~] jnääh⁺
ja⁻hi⁻ hwëë[~] jmi⁻lle[~] hliih⁺
lä⁻hih[~] kyah⁺, he⁻ja⁻ ga⁻ha⁻
jnääh⁺ kiyh⁺, jëeh⁺ sa⁻ ngëy⁺
kyaqah['] jnääh⁺.

39 Pero Jesú^s ga⁻siiyh⁻
lä⁻la⁻:

—Ta⁻ha⁻ hnäh⁺ kiyh⁺. Jëeh⁺,
ni⁻ja⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ jmeey⁺
koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ lä⁻hih[~]
kin⁺, mah⁺ chah['] ba['] hlëeyh[~]
wi[~]kin⁺.

40 Hi⁻ sa⁻ hnëe⁻ kyaah['] jne['],
dsa⁻kyaqah['] ba['] jne['] he['].

41 Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻
kwëëh[~] hnäh⁺ koo⁻ vas
jmi⁻dsë⁺, kih⁺ he⁻la⁻qah['] hnäh⁺
kyaa⁺ Cristo, ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁺
jwëëhn[~] hnäh⁺, lä⁻hmaah⁺ ba[']
jñeey⁺.

Goo⁻la['] kih⁺ hi⁻ jmeey⁺ tëh⁺
dsa⁻kyaqah[']

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

42 Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻
jmeey⁺ tëh⁺ ja⁻ hi⁻ mäh⁺ la⁻
hi⁻ ma⁻lä⁻dsoo⁺ dsë⁺ kin⁺, llu[']
ga['] la['] kiyh⁺ wa[']ra⁻ jäh⁺ kih⁺
hñuu[~]dsa⁻luuy[~] koo⁻cha⁻too⁺
kih⁺ molii⁺ mah⁺ hmääh⁺ dsih⁺
cha⁻jmi⁻neeh[~].

43 He⁻ja⁻ cher'mah⁺
ma⁻gooh[~] ga⁻jmee[~] täh[~]
kyaqah['] dso'kye[~], hnä⁺ go⁻te[']
ba[']. Llu['] ga['] kyah[~] gwaah[~]
jee['] täh[~] hi⁻ na⁻jiih[~], tuuh[~]
ma⁻gooh[~], lä⁻koh[~] ga['] he⁻
goh[~] cha⁻je['] kyaah['] lä⁻to[~]

ma⁻gooh⁻ jee['] mo⁻so⁻ uu⁻
jih[']koh['].

44 Jee['] ja⁻ sa⁻ juu['] jah['] hi⁻ ni⁻
sa⁻ uu⁻ je⁻ jih[']koh['] jih[']lih['].

45 Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh[']
cher'mah['] ma⁻tiih['] ga⁻jmee[']
täh['] kyaah['] dso'kye⁻, hnä⁻
go⁻te⁻ ba[']. Llu['] ga['] kyah[']
gwäah['] jee['] tääh['] hi⁻ na[']jih['],
tuh['] ma⁻tiih['], lä⁻koh['] ga[']
he['] goh['] cha⁻je⁻ kyaah['] lä⁻to[']
ma⁻tiih['] jee['] mo⁻so⁻ uu⁻
jih[']koh['].

46 Jee['] ja⁻ sa⁻ juu['] jah['] hi⁻ ni⁻
sa⁻ uu⁻ je⁻ jih[']koh['] jih[']lih['].

47 Hi⁻ cher'mah['] mi[']néh['] ga⁻jmee['] täh['] kyaah[']
dso'kye⁻, lle['] go⁻te⁻ ba[']. Llu[']
ga['] kyah['] gwäah['] jee['] tääh[']
hi⁻ na[']jih['] kyaah['] koo⁻ mii[']
mi[']néh['] lä⁻koh['] ga['] he['] goh[']
kyah['] lä⁻to['] mii['] mi[']néh[']
cha⁻je⁻.

48 Jee['] ja⁻ sa⁻ juu['] jah['], hi⁻ ni⁻
sa⁻ uu⁻ je⁻ jih[']koh['] jih[']lih['].

49 Lä⁻jee⁻ dsa⁻ lä⁻ñee[']
kyah['] je⁻, hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻
kwëeh['] dsa⁻ Dio në[']na[']hyoo['],
kyah['] ñe[']ba['] lä⁻ñii['].

50 Llu['] ba['] ñe['] pero wa[']
ga⁻dsaa['] he['] ñii['] kih['], ha⁻
lä⁻lili[']ka⁻läh['] ñii[']. Wa['] cha⁻ba[']
ñe['] kyah['] hnä⁻ mah['] go⁻taah[']
hnä⁻ llu['] kyaah['] dsa⁻kyah['].

10

Ga⁻jäh['] Jesús ha⁻ lä⁻la['] he⁻
bee['] dsa⁻øgh[']

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

1 Ya⁻hëe['] Jesús jee['] jwii[']
Capernaum ja⁻, ngooy['] ta⁻
hwa['] Judea, hi⁻ ñeey['] ta⁻
hngaah['] jmi['] Jordán. Koo⁻
ka⁻läh['] jwëe['] dsa⁻ ga⁻lla⁻nää[']
ma['] ga⁻llooy['] jee['] ja⁻, hi⁻

lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻løy['] hlëeyh[']
dsa⁻ lä⁻koo⁻ tëey['] jmeey[']
lä⁻je⁻ jiih['].

2 Jee['] ja⁻ ga⁻lla⁻nää['] koo[']
kiyh['] ko⁻llqa['] fariseo he⁻
ma['] kay['] dsëy['], ga⁻ngiiy['] juu[']
kiyh[']:

—¿Che['] cha⁻ jwë['] bee['] dsa⁻
dsa⁻më['] kyaaq[']?

3 He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
kiyh[']:

—¿Ha⁻ lä⁻ jäh['] nuuh['] he⁻
ga⁻kwëeh['] Moisé jne[']?

4 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] fariseo:

—Ga⁻kwa['] ba['] Moisé jwë[']
he⁻ bee['] dsa⁻ øøh['] pero
chooyh['] koo⁻ moje['] jee['] beeey[']
øøyh['].

5 He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
kiyh[']:

—Kih['] he⁻ chah['] hnä⁻,
he⁻ja⁻ ba['] ja⁻ ga⁻jäh['] Moisé
lä⁻ja⁻.

6 Pero lä⁻ ma['] to⁻në['] ma[']
ga⁻jmee['] Dio jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
“ga⁻jmää['] Dio hi⁻ më['] hi⁻
ñuu⁻.”

7 “He⁻ja⁻ ba['] bee[']
dsa⁻ñuu⁻ cho⁻jmii⁻ mah[']
gyay['] kyaah['] dsa⁻më['] kyaay['].

8 Jee['] lä⁻uuy['] laay['] jaa⁻ba['].
Lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ laay['] uuy['], jaa⁻
ba['] ma⁻laay['].

9 Heh['] lä⁻ja⁻, hi⁻ ma⁻laa[']
ja⁻ kaa['] Dio, sa⁻ lle['] kih[']
llaay['] —ga⁻jäh['] Jesús.

10 Lä⁻koo⁻ ma['] tääh[']
discípulo kyaay['] cha'neh['],
koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻ngiiy['] juu[']
kiyh['] Jesús ha⁻ lä⁻la['] he⁻ bee[']
dsa⁻më['].

11 Mah['] ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
kiyh[']:

—Cher'mah' hi' ga'bee' dsa'me' kya'a' mah' kaay' jñah', he' ma'jmeey' dso'kye' ba' ja' kih' hi' to'né'.

¹² Hi' cher'mah' dsa'me' ga'bii' kih' dsa'ñuu'h' kyaay' mah' kaay' jñah', he' ma'jmeey' dso'kye' ba' ja' —ga'jäh' Jesús.

Ga'mi'jää' Jesús gyuu-
(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Ma' dsa'nää' dsa' dsa'jää' gyuu' kya'a' cha'né' Jesús mah' kyey' gooy' në' kiyh', pero discípulo ga'juuh' kih' dsa' he'.

¹⁴ Ma' ga'jää' Jesús ha' lä' jmee' discípulo, sa' ga'tih' dséy', he'ja' ga'jäh':

—Kwa' jwë' ya'nää' gyuu' ta' la' kin'. Ta' ha' hnäh' kiyh', jéeh' hi' laa' lä'koo' gyuu', hi' he' ba' jää' Dio lä'hih' kih'.

¹⁵ Ma'ra' ju'dsoo' jwëehn' hnäh', hi' sa' heeh' jää' Dio lä'hih' kih' lä'koo' heeh' jaa' gyuu', sa' heyh' jee' jmee' Dio hih' —ga'jäh' Jesús.

¹⁶ Ja'ga' ga'ee'y' ma' jaa' ma' jaa' gyuu', ga'kyey' gooy' në' kih', mah' ga'mi'jää'.

Jaa' dsa' kwa'a' hi' cha-kuu' ga'hleeh' kyaah' Jesús
(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Ma' ga'he' Jesús jwë' ngoo', ja' jaa' dsa' ko'chih', ga'juuh' jnë' cha'në' mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús, ga'jäh':

—Hne' hi' laa' Ta'jwoh' lluu', ¿hee' hnøø' jmeen'mah' tñehn'jee' mo'so' juun'?

¹⁸ Mah' ga'jäh' Jesús ga'siiyh':

—¿Che' ñeh' hne' he' laan' lluu'? Jéeh' ni' ja'a' hi' lluu' sa' chaa', ja'a' Dio ba' hi' lluu'.

¹⁹ Ma'kyuuuh' ba' hne' lä'jë' mada' kih' Dio: "Ta' kaa'h' hi' laa' kya'a' jñah', ta' jngëeh' dsa', ta' hii' kih' dsa', ta' jmee' dsoo' kih' juu' ta'juu', ni' ta' mi'gaa' dsa'. Wa' hnaah' maa' kyaah' tää' kyaah'."

²⁰ He'ja' ga'jäh' dsa' he' siiyh':

—Ta'jwoh', lä'jë' he' na' ma'mi'ten' lä'jiuh' ma' mähn'.

²¹ Peer' ga'tih' dsé' Jesús ga'jää' dsa' he', mah' ga'siiyh' ka'läh':

—Hnøø' ga' koo' he' jmeeh'. Gwaah' go'hnii' lä'jë' he' cha' kyah' mah' go'kwëeh' lä'jë' hi' tä'ñee'. Lä'ja' ba' lä'cha' cha'miih' kyah' gyuu'h' jmi'gyuu'. Ma'ngëe' he' ja', ja'ga' na'ñeeh', jääh' cru' kyaah' mah' jmeen'ko'joh' —ga'jäh' Jesús.

²² Ma' ga'nuu' dsa' he' juu' ja', ga'he'e' dséy' go'te'. Mah' ngaayh' ti'meeh' dséy' kih' he' ma'chay' cha'miih' kuu'.

²³ He'ja' ga'jää' Jesús dsa' hi' ma' tääh' lä'ku' lä'jiuh' jee' ma'chehy' ja', ga'jäh':

—Ha' koh' sa' jwëëh' la'
kih' dsa' cha' kuu' heyh' jee'
jmee' Dio hih'.

²⁴ Ma' ga'nuu' discípulo
kyaa'y lä'ja', ga'taayh' jëë'
dsayh'. Hi' ga'jäh' Jesús
ka'läh':

—Gyüü' kyaqan'. Jaa' dsa'
hi' kye' o'jöh' dsë' kih' kuu'
kiyh', ha' koh' sa' jwëëh' la'
kiyh' heyh' jee' jmee' Dio
hih'.

²⁵ Sa' ga' jwëëh' la' kih' jaa'
camey' ngëë' to'gwa' koo'
hma'kuu'lä'koh' ga'he' heh'
jaq' dsa' cha' kuu' jee' jmee'
Dio hih'.

²⁶ Cha'ga'miih' ga'lä'dsaa'
dsë' discípulo ma' ga'nuuy'
juu' ja', he'ja' ga'hlëëh'
dsa'kyaa'yh' ga'jäh':

—¿Hii' ba'lää' ja?

²⁷ He'ja' ga'jëë' Jesús jee'
tääyh' ja', mah'ga'jäh':

—He' sa' lä'këh' dsa' jmii'
jmee', sa' la' lä'na' kih' Dio.
Jëëh'ga'lä'jë'ba'liyh' jmeey'.

²⁸ He'ja' ga'løø' Pee'siiyh':

—Ma'jä' ba' lä'jë' he' cha'
kyaa'jnääh'mah'jmee'jnääh'
ko'jöh' kyaa'hne'.

²⁹ He'ja' ga'jëeh' Jesús juu'
kiyh':

—Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn'
hnäh'. Lä'jëë' hi' ma'tuu'
dsë'ma'hwëë'cha'neh'kih',
ma'beey' dsa'më' øøyh'
dsa'ñuu'h' øøyh', ma'beey'
cho'jmiiy', ma'beey'
dsa'më' kyaay', ma'beey'
chih' kyaay', o ma'bey'hwa'
kiyh' kwaat' kin' hi' kih'
ju'hmëë',

³⁰ hi' he' hyoh' hña'loo'
ga' lä'na' lä'koh' ga' he'
ga'jä' kiyh' jmi'gyüü' la'.
Hyoh' hne', jeey' dsa'më'
øøyh' dsa'ñuu'h' øøyh', jeey'
chooy', jeey' chih' kyaay',
hyoh' hwa', hi' jëë'y' wi'
jmi'gyüü' la'. Hi' jmi'gyüü'
he' na' ga' lä'jnä', tëëy' jee'
mo'so'juuy'.

³¹ Pero, jwëë' hi' laaq'
kwaat' jee' kyah' hnäh' na',
hi' he' lee' mäh' ga' ma'ja'.
Hi' hi' sa' laaq' kwaat' jee'
kyah' hnäh' na', hi' he' lee'
jöøh'.

*Ngooy' hnë' jiih' jmeeh'
Jesúsjuu'he'juuy'*
(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-
34)

³² Lä' ma'hää' bih' jwë'
ngooy' ta' Jerusalén, hi'
kaah' kiyh' ga'nää' lä'jëë'
hi' ga'jmeey' ko'jöh' kyaa'yh'.
Pero jëë' dsayh' hi' ma'goyh'
ma'chäay'kaah'.

Ja'ga' ga'tëë' Jesús kah'
lä'jëë' gya'tuu' discípulo,
ga'løøy' jmeeyh' juu' ha' lä'
dsa'ngëëy' ta'cha'në':

³³ —Na' dsa'nøø' jne' ta'
Jerusalén, jee' oo' ngëë'
dsa' Hi'ga'lëë'ngo'la' kih'
jmi' dsa'kääh', hi'ngëëy'kih'
ta'jwoh' kyaa'ley. Hi' he'
bääh'jnä'dsoo'mah'jngëëh'
'dsa'jnä'. Ja'ga'ngëëy'jnä'
ja'goo'dsa'hi'sa'laa'judiu.

³⁴ Mi'kwäyh' jnä',
jmi'baay' jnä', ti'hñey' jnä',
ja'ga' jngëëy' jnä'. Pero
lä'jiih'n'ka'läh'ga'ma'hyä'
hnë' jmiif'.

Jacobo kyaah' Jwaa'
ga⁻ngiiy' he⁻ gyay⁻ jwoo' kih⁻
Jesús
(Mt. 20:20-28)

³⁵ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, Jacobo
 kyaah' Jwaa⁻ joo⁻ Zebedeo
 ga⁻nääy⁻ chuh⁻ kih⁻ Jesús
 mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, hnøø⁻ jnääh⁻
 jmeeh⁻ he⁻ ngii⁻ jnääh⁻ la⁻.

³⁶ —¿Hee⁻ hnooh⁻ hnäh⁻
 jmeen⁻ kyah⁻ hnäh⁻? —ga⁻jäh⁻
 Jesús.

³⁷ —Kwa['] jwë⁻ dsa⁻tooh⁻
 jnääh⁻ jwoo⁻ kyah⁻ jee⁻ nah⁻
 jøøh⁻ he⁻ jmeeh⁻ hih⁻, jaa⁻
 jwoo⁻ ra⁻llu⁻ hi⁻ ja⁻ jwoo⁻
 ra⁻këh⁻ kyah⁻ —ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻
 Jesús.

³⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús
 siiyh⁻:

—Sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ he⁻ na⁻
 ngii⁻ hnäh⁻. ¿Che[']tääh⁻ hnäh⁻
 jëeh⁻ hnäh⁻ lli⁻wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻
 jëen⁻? ¿Che['] lä⁻be⁻ hoh⁻ hnäh⁻
 dsa⁻ngëeëh⁻ hnäh⁻ he⁻ wii⁻ he⁻
 na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen⁻?

³⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Tää⁻ ba['] jnääh⁻.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Ma⁻ra⁻ he⁻ jëeh⁻ ba['] hnäh⁻
 lli⁻wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jëen⁻, hi⁻
 dsa⁻ngëeëh⁻ hnäh⁻ he⁻ wii⁻ he⁻
 na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen⁻.

⁴⁰ Pero he⁻ nah⁻ hnäh⁻ jwoo⁻
 ra⁻llu⁻ o jwoo⁻ ra⁻këh⁻ kin⁻,
 sa⁻ ga⁻tëen⁻ kwan⁻. He⁻ ja⁻
 hyoh⁻ hi⁻ na⁻lleeëh⁻ kyaq⁻ Tää⁻
 kyaqan⁻ ba['] ja⁻.

⁴¹ Jee['] lä⁻jëeë⁻ gyaq⁻ discípulo
 ga⁻lä⁻lleeë⁻ ma['] ga⁻nuuy⁻
 hlëëh⁻ Jwaa⁻ kyaah⁻ Jacobo
 lä⁻ja⁻.

⁴² He⁻ ja⁻ ga⁻hlëëh⁻ Jesús
 lä⁻jëeë⁻ discípulo, ga⁻jäyh⁻:

—Ñeh⁻ ba['] hnäh⁻ lä⁻koo⁻
 jmeë⁻ dsa⁻ta['] hi⁻ jmeë⁻ hih⁻
 kih⁻ dsa⁻gooy⁻, kaa⁻yah⁻ lä⁻lla⁻
 dsëy⁻. Dsa⁻kaah⁻ he⁻ lä⁻ të⁻
 dsëy⁻ kaa⁻yah⁻ dsa⁻gooy⁻.

⁴³ Pero jee['] kyah⁻ hnäh⁻ sa⁻
 cha⁻ he⁻ kih⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻
 lä⁻ja⁻. Hi⁻ hnøø⁻ lee⁻ jøøh⁻ ga⁻
 kih⁻ lä⁻jëeë⁻ hnäh⁻, hi⁻ he⁻ tëë⁻
 jmeë⁻ ta⁻he['] kih⁻ lä⁻jëeë⁻ ba⁻.

⁴⁴ Hi⁻ hnøø⁻ ka['] në⁻ kih⁻ jee⁻
 lä⁻jëeë⁻, hi⁻ he⁻ tëë⁻ jmeey⁻
 ta⁻he['] kih⁻ lä⁻jëeë⁻ ba⁻.

⁴⁵ Jëeh⁻, Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻
 sa⁻ ma⁻jay⁻ mah⁻ jmeë⁻ dsa⁻
 ta⁻he['] kiyh⁻, ma⁻jay⁻ mah⁻
 jmeey⁻ ta⁻he['] kih⁻ dsa⁻ ba⁻.
 Ma⁻jay⁻ mah⁻ kwaay⁻ hñii⁻
 juuy⁻, he⁻ ja⁻ këë⁻ mah⁻ lëä⁻
 jwëë⁻ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús Bartimeo hi⁻ma[']tuu[']

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Ma⁻ngëeë⁻ he⁻ ja⁻,
 ga⁻lla⁻nääy⁻ jwii⁻ Jericó. Lä⁻
 ma['] ya⁻hëë⁻ Jesús Jericó
 kyaayh⁻ discípulo, hi⁻ kyaah⁻
 jwëë⁻ dsa⁻, ga⁻ngëey⁻ jee⁻ ma[']
 gya⁻ jaa⁻ dsa⁻tuu['] hi⁻ ma[']
 ngii⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻. Dsa⁻tuu[']
 he⁻ ma['] chee⁻ Bartimeo, joo⁻
 Timeo.

⁴⁷ Ma['] ga⁻nuuy⁻ ngoo⁻
 ya⁻jäh⁻ Jesús dsa⁻ chaa⁻
 Nazaret, ga⁻løøy⁻ hlëëh⁻
 ki⁻gaa⁻, ma['] jäyh⁻:

—Jesús, hne⁻ hi⁻ laq⁻ sa[']ju⁻
 kih⁻ David, wa['] lä⁻ñih⁻ hoh⁻
 ki⁻jnä⁻.

⁴⁸ Jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻juu⁻ kiyh⁻,
 mah⁻ sa⁻ tooyh⁻ miih⁻. Pero

dsa- he' cha-ga'miih- miih'
ma'tooyh':

—Hne- hi- laaq' sa'ju- kih'
David, wa' lä-nih' hoh' ki-
jnä'.

⁴⁹ Ja-ga' ga-noo- Jesús,
ga-jmeey' mada- he-
dsa-kyaa' dsih'. He-ja-
na'kyaa' dsih', mah' ga-jäh'
dsa- siiyh':

—Ta- ka- huu'dsë-, noo-
tëeyh- hne-.

⁵⁰ Lä-chah' ja- ga-jñuuuyh'
hmiih- he' ma' na-bääyh',
ga-nooy-ko-chih', ngooy' jee'
cheh' Jesús.

⁵¹ Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':
—¿Hee- hnooh- jmeen'
kyah'?

He-ja- ga-jäh' dsa-tuu' he':

—Ta-jwoh', hnoon' lä-jnä'
mi'nën'.

⁵² Mah' ga-jäh' Jesús siiyh':
—Gwäh' ba' hne- kyah'.
Kyaah' he' ma-dsoo' hoh'
na', ma-jä' ba' kyah'.

Hi- lä-chah' ja- ga-lä-jnä'
mi'nëy' hi- ngooy' kyah'
Jesús.

11

Ga-he' Jesús na-dsëë~ burr-
jwii-Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40;
Jn. 12:12-19)

¹ Ja-ga' tëey' Jerusalén
ga-nääy' chuh' jwii-Betfagé
kyah' Betania. Hi- jäh' ba'
nøø' jwii- ja- kih' moh' Olivo.
Jee' jwii- ja- ga-chee' Jesús uu'
discípulo.

² Ga-siyyh':

—Go-nää' hnäh' ta- jee'
jwii- he' nøø' ta- cha'né'.
Wa'ra- ga-tëeh' hnäh' jee'

oo', jnääh' hnäh' ja- burr-
mäh' hi- na-hñuuuh', hi- sa-
ga' ma-wii' dsa-. Ja- cheeh'
hnäh' mah' ya'jääh' hnäh' ta-
la'.

³ Cher'mah' chaa- hi-
ngii' juu' kyah' hnäh', he-la'
jmeeh' hnäh' lä-na-, ja-
jwi'h' hnih': "Jmee' bii' kih'
Dsa-jøøh' kyaa' jnääh' ba'
la', chah' ba' ya'jää' jnääh'
ka-läh'."

⁴ He-ja- ga-nääy' hi-
ga-jnääh' bih' burr- he' ma'
cheh' cha-jwë', na-hñuuuh'
chuh' kih' koo- ho'haah',
mah' ga-løøy' cheeyh' burr-
he'.

⁵ Pero dsa- hi- ma'tääh' jee'
ja-, ga-ngiiy' juu':

—¿Hee- jmeeh' hnäh',
he-la' cheeh' hnäh' burr-
na-?

⁶ He-ja- ga-siyyh' lä-koo-
ga-jäh' Jesús. Ja-ga' ga-kwa'
dsa- he' jwë'.

⁷ Hi- na-jääy- jee' cheh'
Jesús mah' ga-kye' dsa-
hmiih- kih' ka'luu' burr- he'.
Ja-ga' ga-wii' Jesús ngoo'.

⁸ Jwëë' dsa- ga-ja' hmiih-
kih' cha-jwë' jee' ngooy' ja-
hi- jñah' ga-hnä' niih' hma-
ga-jay' cha-jwë'.

⁹ Dsa- hi- chaa' kaah',
kyah' hi- ga-nää' jää' ma'
tooyh' cha-miih' miih' ma'
jäyh':

—¡Hosanna! ¡He- ba' che-
jøøh' hi- ja' na- lä-hih' kih'
Dsa-jøøh' jnän'!

¹⁰ ¡Dio kyah' hi- na' ga'
jmeé' hih' lä-koo- ga-jmee'
dsa-jøøh' jnän' David! ¡Peer-
jøøh' hi- gya' gyuuuh'!

¹¹ Ja⁻ga['] ga⁻he['] Jesús jee' jwii⁻ Jerusalén, ngooy⁻ta⁻ jee' chih['] gwah⁻ juuh⁻. Ma⁻ngëe['] ma⁻jëey⁻ lä⁻ku['] lä⁻jii⁻ jee' chih['] gwah⁻ ja⁻, ya⁻hëey['] ngaayh⁻ ta⁻ Betania kyaayh['] lä⁻jëe⁻ gya⁻tuu['] dsa⁻ kyaay[']. Jëeh['] ma⁻ngoo['] ga⁻hloo['] jmi⁻ ja⁻.

Ga⁻jwä['] Jesús dso⁻jwii⁻ kih['] chaah['] higo

(Mt. 21:18-19)

¹² Ma['] ga⁻jnä['] jyoh['] jmi⁻, ga⁻hwëey⁻ ka⁻läh['] jee' jwii⁻ Betania, ja[']kyoh⁻ Jesús.

¹³ U^u ga['] ga⁻jëe['] Jesús koo⁻chaah['] hma⁻ higo mah['] ngooy[']na⁻jëey⁻ che['] hii⁻ mii[']. Ma['] ga⁻llooy['] jee' chih['] chaah['] hma⁻ ja⁻, ma⁻la⁻ moo['] jmah['] ba['] ma['] choo[']. Jëeh['], ja⁻ jii⁻ kih['] ja⁻.

¹⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siih⁻ chaah['] hma⁻ ja⁻:

—Ni⁻koo⁻mii[']kyah[']mo⁻so⁻kuh⁻ dsa⁻ka⁻läh['] jih[']koh['] jih[']löh⁻.

Hi⁻ ga⁻nuu['] discípulo kyaay['].

Ga⁻hwëey['] Jesús dsa⁻hi⁻ ma['] tääh['] hnii⁻ jee' chih['] gwah⁻

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻lla⁻näay['] Jerusalén, ja⁻ga['] ga⁻llooy['] Jesús ho[']hne⁻ kih['] gwah⁻ juuh⁻, hi⁻ ga⁻løøy['] hëey⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] lla⁻ hmooh[']. Ga⁻saa['] ga⁻jaay[']na[']mes['] kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] mi⁻sii['] kuu['], hi⁻ ga⁻saa['] ga⁻jaay['] lä⁻jëe⁻ he⁻ la⁻ kih['] hi⁻ ma['] hnëe⁻juu⁻.

¹⁶ Mo⁻so⁻ga⁻kway['] jwë['] ma['] ngëe['] dsa⁻ jee' ja⁻ kyaayh['] løy⁻ kih['] mah['] ma[']llay['] hmooh['].

¹⁷ Hi⁻ ga⁻hlëeyh['] dsa⁻ ga⁻siiyh[']:

—¿Che['] sa⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻juu['] kih['] Dio? “Hne['] kin⁻ la⁻lä⁻chëe⁻ hne['] jee' ngii['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻jmi⁻gyuu[']kiyh['] kih['] Dio.” Pero hnäh['], ma⁻jmeeh['] hnäh['] lä⁻koo⁻ too⁻ jee' dsa⁻tääh['] dsa⁻hii⁻ba⁻.

¹⁸ Ga⁻nuu['] ta⁻jwoh['] kyaay['] ley hi⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻kääh['] kyaay['] jmi⁻dsa⁻ka⁻läh['] ha⁻ lä⁻ga⁻jmee['] Jesús. He⁻ja⁻ ma['] hnooyh['] ha⁻ lä⁻ jwë['] jee' ma['] jngëeeyh['], pero ma['] gayh['] Jesús. Jëeh['] jwëe⁻ dsa⁻ ma['] tääh['] ma['] jëe⁻ dsäh['] ha⁻ lä⁻la⁻nuuh[']kiyh['].

¹⁹ Ta⁻ga⁻hloo['] ja⁻, ya⁻hëe['] Jesús jee' jwii⁻ ja⁻, ngaayh['].

Ga⁻lä⁻kii⁻ chaah['] hma⁻ higo

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Ta⁻la⁻ høy⁻ jyoh['] jmi⁻ ja⁻, ga⁻ngëeey⁻ ka⁻läh['] jee' ma['] chih['] chaah['] hma⁻ higo. Ga⁻jëe['] discípulo kyaay['] Jesús ma⁻lä⁻kii⁻ go⁻te⁻ chaah['] hma⁻ ja⁻.

²¹ He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsë['] Pee['], ga⁻jäyh[']:

—Jëe['] da['] Ta⁻jwoh['], ma⁻lä⁻kii⁻ hma⁻ higo he⁻ga⁻jwäh['] dso⁻jwii⁻ kih[']lloo['].

²² Hi⁻ ga⁻jeh['] Jesús juu[']kiyh['], ga⁻siiyh[']:

—Wa['] lä⁻ds oo['] hoh['] hnäh['] kih['] Dio.

²³ Ma⁻ra⁻ju[']ds oo['] jwëehn['] hnäh['], cher'mah['] hi⁻ ga⁻jäh['] siih⁻ moh['] la⁻: “Jñuuuh[']

jee' na-, jwäǟ- hñaāh
cha'jmi-ñeeh-", hi-cher'mah'
lǟ-käā- tuh-dséy' gāngiiy',
hi-cher'mah' gājmeeey' dsoo'
le', mā-rā- he- le' ba' he-
mā-ngiiy' ja-.

²⁴ He-ja- jwëehn~ hnäh',
lǟ-jë- he- ngiih' hnäh' kih'
Dio, jmee' hnäh' dsoo'
mā-hñah~ hnäh', hi-lǟ-ja- ba'
hnäh~ hnäh'.

²⁵ Hi- jee' täǟh' hnäh' ngiih'
hnäh' kih' Dio, jmee' jøh-
hoh' hnäh' cher'mah' hi-
kyäah' hä' hoh', mah' lǟ-ja-
Täǟ` jnän` hi- gya' gyuuah'
jmee' jøh- dsé' kih' lǟ-jë-
dso'kye- kyah' hnäh'.

²⁶ Jëeh', cher'mah' sa-
jmeeh- hnäh' jøh- hoh' hnäh'
kih' dsa-, ni- lǟ-ja- Täǟ` jnän`
hi- gya' gyuuah' sa- jmee'
jøh- dsé' kih' dso'kye- kyah'
hnäh'.

*He- ja' gyuuah' ba' hih- he-
jmee- Jesús*

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Gālloo' Jesús ka-läh'
Jerusalén kyäah' discípulo.
Gāngëey' ta- jee' chih' gwah'.
Jee' ja- gālla-nää' dsa- käah'
kyaa' jmi-dsa-, kyäah'
ta-jwoh' kyaa' ley, hi- lǟ-jë-
dsa- gyuuah'.

²⁸ Hi- gā-jäh' dsa- he- siiyh':
-¿Che' cha- jwë' kyah' he-
jmeeh- lǟ-jë- he- na-? ¿Hii-
kih' hih' he- jmeeh- lǟ-na-?

²⁹ He- ja- gā-jeeh- Jesús juu'
kih', gā-siiyh':

-Ngiin' koo- mi'juu' kyah'
hnäh' ka-läh'. Jeeh' da' hnäh'
kin' jää', ja- ga' jwahn' hi-
kih' hih' he- jmeeh- lǟ-la-.

³⁰ ¿Hii- gā-jmee' hih' he-
gā-chaah' Jwaā- dsa- jmii-?
che' Dio o che' dsa- ñuuah-?
Jmeeh' da' hnäh' juu' kin-
gā-jäh' Jesús.

³¹ Jee' täǟh' ja- ma' llay-
juu' kyaah' dsa- kyaayh', ma'
jäyh':

-Cher'mah' gā-jäh' jne',
hih' kih' Dio ba' ja-, Jesús jäh':
"¿He-la' sa- gā-lǟ-dsoo' hoh'
hnäh' kiyh' ga- ja-?"

³² Hi- cher'mah' gā-jäh'
jne', ja- hih' kih' dsa- ba' ja-,
lǟ-llee' dsa- jwii- -ma' jäh'
dsa- käah' he'.

Cha- miih- ma' gäyh'-
dsa- gooy', jëeh' lǟ-jë- dsa-
ma' jmäǟ- kwaat' Jwaā-
mā-rā- he- ma' laa' ja- hi-
ma' ngëe- juu' kih' Dio.

³³ He- ja- gā-jäh' dsa- käah'
he- gā-siiyh' Jesús:
-Sa- ñe' jnääh'.

Mah' gā-jeeh- Jesús juu'
ka-läh', gā-siiyh':

-Ni- jnä- sa- jmeehn- juu'
hii- gā-jmee' hih' he- jmeeh-
he- la-.

12

*Juu' na-hmäǟ' lǟ-koo- la'
kih' dsa- hi- gā-høø' ta' kih'
jñah'*

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Jee' ja- gā-løø' Jesús
hlëeyh' dsa- he- kyäah' juu'
na-hmäǟ, gā-jäyh':

-Gā-täǟ- ja- dsa- ñuuah-
koo- näǟ- chaah' wii- jëh'
hi- gā-jney' lǟ-ku' lǟ-jii' hi-
gā-mi-lluy' jee' ma' hweey'
jmih' mi'jëh'. Gā-chiyh' koo-
na-hyah' he- ñii' jee' gā-wii'

dsa- hi- ga-taqah` ga-høø' jee'
na-jnää' chaah' jëh'. Ma'
ga-la' he- ja-, ga-tooyh` goo-
dsa- he- høøy' ma- to-dsaah'.
Ja- ga' ya-hëey` ngooy' ~~juu'~~.

² Ma' ga-lloo' jii- kih' mi
jëh' ja-, ga-cheey` ja- moz~
kyaaay` jee' ma'tääh` dsa- høø-
ta' kiyh' mah' ma' kooy` heey`
he- ma' tëey`.

³ Ma' ga-lloo' moz~ he'
jee' na-jnää' chaah' jëh'
kih' dsa-juu', dsa- hi- ma'
tääh` høø` he- ga-saqah` dsih',
ga-kway` kih' hi- ga-hëey` kih'
ta-jmah'.

⁴ Ja- ga' ga-cheey` jñah`
ka-läh` moz~ kyaay` jee' ma'
tääh` hi- ma' høø` ta' kiyh'.
Lä- ja- ga-tey` kuu' kih' hi-
he', lä- jiih` ga-la' dsoo' lley'
mah' ga-hëey` kih' kyaah`
o-hih`.

⁵ Koo- ka-läh` ga-cheey`
dsa-juu' he' jñah` dsa- kyaay'.
Hi- he' ga-jngëeyh'. Hi-
ngoo` bih` cheey` dsa- lä- ja-.
Ko-llaq` hi- he' ga-hii` hi-
ko-llaq` hi- he' ga-jngëeyh`
go-te~.

⁶ Ma' ga-dsaa` lä-jëe` moz~
kyaaay', ma' chaa- ga' jaa-
chih` kyaay` hi- hnääy`
cha-miih`. Hi- he' ga-cheey`
jee' ga-dsaa'. Ma' jmeey`
huu'dsé-: "Go' jmee' ga' dsa-
oo` he' kih` chih` kyaan` la-."

⁷ Ma' ga-jëe` dsa- hi- ma'
høø` chaah' jëh' ja-, ja' chih-
he', ga-taqah` ga-llay` juu'
kyaaah` dsa-kyaaayh': "Hi- oo-
na-, hi- jä` kyaah` ta' jnän` la-.
Wa' jngëeh` jnih` mah` jän`
kyaaah` heey` he- ma' tëey`."

⁸ He- ja- ga-saqayh` chih`
he' mah` ga-jngëeyh'. Ja- ga'
na-beey` ta- ka'hne` jee' ma'
na-jnää' chaah' jëh' ja-.

⁹ ¿Ha- lä- jmee` dsa-juu'
laaqh` hnäh'? -ga-jäh` Jesús
-. Lloo` dsa-juu' jëh` mah`
mi-llaay` hi- jmee` ta' ja-
mah` tooyh` goo` jñah` dsa-
hi- jmee` ta' kiyh'.

¹⁰ ¿Che' sa- ma-heh` hnäh`
juu' kih` Dio jee' na-sii-
lä-la-?
Ja- ba' kuu' he- sa- ga-tih` dsé`
tëhyah`,

he- ja- ba' ga-jä` lä-koo` mi
'kuu' he- kye` dsa-
to-në` kih` koo` hne`
juu`.

¹¹ He- la- ga-jmee` hñii` Dio,
he- ja- dsa- dsé` jne', ga-jäh`
Jesús.

¹² He- ja- ma' hnøø`
dsa-kaaqh` he' ma' saayh`
Jesús. Jëeh`, ga-tah` dsé` he-
ga-hlëeh` Jesús kiyh` kyaah`
juu' he' na-hmää` ja-. Pero
ma' goyh` kyaah` dsa- hi- ma'
tääh` jee' ja-, he- ja- sa- ga-la'
ma' saayh` Jesús, ga-nää` bih`.

Kwaat` kih` ku'sih`
(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-
26)

¹³ Ga-taqah` dsa- fariseo
juu' kwee` kyaah` dsa- kyaah`
Herode, mah` ga-cheey` dsa-
hi- ko-taqah` ga` ga-jmee', ha-
lä- jee' ma' kaaah` juu' kih`
Jesús.

¹⁴ Ma' ga-lla-nääy` jee' ma'
cheh` Jesús, ga-jäy`:

-Ta-jwoh` , ñe` ba` jnääh` ,
hne` hlëeh` ju'dsoo` jmah` ba` .
Sa` gah` kyaah` ni` ja- . Jëeh` ,

sa⁺ cha⁻ kwaat[~] kyeh['] ha⁻
 lä⁻ laa⁻ lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jaa⁻ dsa⁻,
 hi⁺ kyaah['] ju'dsoo['] ba['] hlëeh[']
 dsa⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ jwë['] kih['] Dio.
 ¿Ha⁻ lä⁻ laah['] hne⁻, che['] llu[']
 mi'hmaah['] jne['] ku'sih['] kih[']
 dsa⁻ ta['] César o sa⁻ llu[']? ¿Che[']
 jmee⁺ bii['] mi'hmaah['] jne['] o sa⁻
 jmee⁺ bii[']?

15 Pero ñe⁻ ba['] Jesús ha⁻ lä⁻
 la⁻ huuhdsé⁻ kiyh['] he⁻ ta⁻ juuy[']
 ba['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
 siyh⁺:

—¿He⁻ la['] kah['] hnäh['] dsen[?]
 Kye⁻ da['] koo⁻ kuu['] mah['] jeen[.]

16 He⁻ ja⁻ na'kyey['] koo⁻
 kuu['], mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—¿Hii⁻ kih['] heeh['] too⁻ la⁻,
 hii⁻ kih['] jmi⁻ na⁻ sii⁻ la⁻?

He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻ he[']:

—Kih['] César ba['] na⁻.

17 Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siyh⁺
 ka⁻ läh^{':}

—He⁻ la['] kih['] César, kwéeh[']
 ba['] César. He⁻ la['] kih['] Dio,
 kwéeh['] ba['] Dio he⁻ la['] kih[']

He⁻ ja⁻ ga⁻täayh['] jee[']
 dsayh['] kih['] Jesús.

Ga⁻ngii['] dsa⁻ juu['] ha⁻ lä⁻
 le['] wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih['] hi⁻
 na⁻ juu[']

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

18 Ja⁻ga['] ga⁻lla⁻nää⁻ sa-
 duceo ka⁻ läh['] jee['] ma['] cheh[']
 Jesús. Dsa⁻ he['] na⁻, sa⁻
 ma['] jmeey['] dsoo['] he⁻ lä⁻jiih[']
 dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu[']. Mah[']
 ga⁻ngii['] juu['] kih['] Jesús,
 ga⁻jäh[']:

19 —Ta⁻jwoh['], ga⁻sii['] Moisé
 jnän['] kyaah['] juu['] la⁻. Wa'ra⁻
 ga⁻juu['] jaq⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ sa⁻
 chaa⁻ jooy['], dsa⁻ñuuuh⁻ øøh[']
 hlïi['] he^{',} lle['] kih['] téeey['] dsa⁻më[']

mah['] lä⁻chaa⁻ jooy['] siyh['] hi⁻
 lee['] kwaat[~] kyaah['] hlïi['] øøy['].

20 Ga⁻lä⁻chaa⁻ gyee[']
 dsa⁻ñuuuh⁻ jaq⁻ ba['] cho[']jmiiy['].
 Hi⁻ to⁻në['] he['] ga⁻kaa⁻
 dsa⁻më[']. Pero chah['] ba[']
 ga⁻juuy['], sa⁻ chaa⁻ jooy[']
 ga⁻lä⁻chaa⁻.

21 He⁻ ja⁻ jee['] ga⁻të[']
 uu['] dsa⁻ñuuuh⁻ øøy[']
 ga⁻kaa⁻ dsa⁻më['] hnii['] he['].
 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻juuy['], sa⁻
 ga⁻lä⁻chaa⁻ jooy[']. Jñah[']
 ka⁻läh['] dsa⁻ñuuuh⁻ øøh['] hlïi[']
 he['] ga⁻tëey['] dsa⁻më['] he[']. Jee[']
 ja⁻ ga⁻të['] uu['] dsa⁻ñuuuh⁻. Hi⁻
 koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻juu['] hi['] he^{',}
 sa⁻ga⁻lä⁻chaa⁻ jooy['].

22 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻, lä⁻jee['] gyee[']
 dsa⁻ñuuuh⁻ ga⁻kaa⁻ dsa⁻më[']
 he['] hi['] ga⁻juu['] lä⁻jee['] gyee[']
 dsa⁻ñuuuh⁻ he[']. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻
 ga⁻lä⁻chaa⁻ jooy[']. Jee['] ga⁻dsaa⁻
 ga⁻juu['] hnii['] dsa⁻më['] he['].

23 Wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih[']
 dsa⁻ hi⁻ na⁻juu['], ¿hii⁻ kih[']
 jee['] lä⁻jee['] gyee['] lee['] kyaah[']
 dsa⁻më['] he[']? Jeeh['], ga⁻lä⁻jee[']
 gyee['] ba['] ga⁻lä⁻kyaayh['] —
 ga⁻jäh['] dsa⁻ saduceo siyh⁺
 Jesús.

24 He⁻ ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
 kih['], ga⁻siih⁺:

—Na⁻hee['] hoh['] ba['] hnäh[']
 na⁻, jeeh['], sa⁻ kyeh['] hnäh[']
 kwaat[~] ha⁻ lä⁻ jäh['] juu['] kih[']
 Dio, ni⁻ ha⁻ lä⁻la⁻be['] kih['].

25 Wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih[']
 hi⁻ ma⁻na⁻juu['], ni⁻ jaa⁻
 dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh⁻ mo⁻so⁻
 jee['] goo[']. Ma'ja['] lee['] lä⁻koo⁻
 laq⁻ ángele hi⁻ tääh['] gyuuuh['] ba['].

26 Pero he⁻ lä⁻jiih['] dsa⁻
 hi⁻ ma⁻na⁻juu['], ¿che['] sa⁻

ma⁻heh⁻ hnäh['] juu['] he⁻
ga⁻sii['] Moisé lä⁻koo⁻ ga⁻la[']
kiyh['] jee['] koo⁻ chaah['] too[']
ja⁻? Jee' ja⁻ ga⁻hlëeh['] Dio
kyaa⁻yah['], ga⁻siiyh[:] "Jnä['] lqan[']
Dio kyaa['] Abraham, lqan['] Dio
kyaa['] Isaac, lqan['] Dio kyaa[']
Jacob."

27 He⁻ ga⁻jäy['] lä⁻ja⁻, sa⁻
na⁻juu['] dsa⁻ ma⁻gyuh['] jnän[']
he['] kih['] Dio. Jëëh['] Dio jnän[']
laay['] Dio kyaa[']hi⁻ na⁻jiih['] ba[.]
He⁻ ja⁻ na⁻hee['] hoh['] hnäh[']
he⁻ laah['] hnäh['] sa⁻ lä⁻jiih[']
dsa⁻.

Nuu⁻he⁻ kyee['] ga['] kih['] jee[']
lä⁻je⁻

(Mt. 22:34-40)

28 Jee' ja⁻ ma['] hää['] jaa⁻
ta⁻jwoh['] kyaa['] ley. Ma[']
ga⁻nuuy['] ti⁻choo⁻ dsa⁻ juu[']
kyaa['] Jesús, ga⁻jëey['] jëeh[']
ba['] Jesús kwee⁻ juu['] kih[']
dsa⁻. He⁻ ja⁻ na⁻ngiiy['] juu['] kih[']
Jesús:

—¿Hee⁻ koo⁻ jee['] lä⁻je⁻ he⁻
lle['] në['] ley kyee['] ga['] miih⁻?

29 Mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—He⁻ la⁻ ba['] nuuh['] he⁻
kyee['] ga['] kih['] jee['] lä⁻je⁻: "Nuu⁻
hnäh['] dsa⁻ Israel. Jaa⁻ ba['] Dio
cha⁻ jnän['].

30 Wa['] hnaah⁻ Dio kyaa[']
lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['], kyaa[']
lä⁻je⁻ huu⁻dsë⁻ kyah^{',} kyaa[']
lä⁻je⁻ be['] kyah^{'.} He⁻ la⁻ ba[']
ja⁻ nuuh['] he⁻ kyee['] ga['] kih[']
jee['] lä⁻je⁻.

31 Hi⁻ ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ la['] jee[']
ga⁻te⁻ to['] nuuh[:] "Wa['] hnaah⁻
dsa⁻kyaa['] lä⁻koh['] hnaah⁻
hñiaah[']." Sa⁻ cha⁻ ga['] jyoh[']
nuuh['] he⁻ kyee['] ga['] lä⁻koh['] ga[']
he⁻ la⁻ —ga⁻jäh['] Jesús.

32 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] ta⁻jwoh[']
kyaa['] ley:

—Llu['] ba['] jwah['], Ta⁻jwoh['].
Ju'dsoo['] ba['] ma⁻hlëeh['], sa⁻
cha⁻ jñah['] Dio, jaa⁻ ba['] Dio
lqa['].

33 Hi⁻ cher'mah['] hnää⁻
jne['] Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻
jne['] kyaa['] lä⁻je⁻ huu⁻dsë⁻
jnän['], hi⁻ kyaa['] lä⁻je⁻ be[']
jnän['], hi⁻ cher'mah['] hnää⁻
jne['] dsa⁻kyaa['] lä⁻ hnää⁻ jne[']
hñaan['], kyee['] ga['] he['] na⁻
lä⁻koh['] ga['] he['] kaa⁻ jah['] o
he['] ga['] jyoh['] he['] jee['] jne['] në[']
na⁻hyoo['].

34 Ma['] ga⁻nuu['] Jesús
ga⁻jeeh['] bih['] kyaa['] huu⁻dsë⁻
llu['], mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]
—Miih['] ga⁻jmee⁻ heeh['] he⁻
jä⁻ Dio hne⁻ lä⁻hih['] kih['].

Ja⁻ jiih['] ni⁻ jaa⁻ mo⁻so⁻
ga⁻tuu['] dsëy['] ma['] ngii['] gyih[']
jyoh['] juu['] kih['] Jesús.

Hii⁻ kih['] ja⁻hi⁻ lqaa['] Cristo
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Lä⁻ ma⁻cheh['] ba['] Jesús
koo['] gwah['] ja⁻, hlëeyh['] dsa⁻,
mah['] ga⁻siiyh['] dsa⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ jäh[']
ta⁻jwoh['] kyaa['] ley, Cristo lqaa[']
sa⁻jü⁻ kih['] David?

36 He['] ba['] hñii['] David ga⁻sii[']
juu['] la⁻ lä⁻koo⁻ ma['] jøø[']
Jmi['] lle['] kiyh['], he['] ga⁻siiy[']
lä⁻la⁻:

Ga⁻jäh['] Dio ga⁻siiyh[']
Dsa⁻jøøh['] kyaa[']:
—"Na['] jwoo['] ra⁻llu['] kin⁻ la⁻,
lä⁻jiih['] lloo['] jmi['] llaqan[']
huu['] tiih['] lä⁻jeë['] hi⁻
na⁻høøh['] kyah[']."

37 ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ laa⁻ Cristo sa⁻jü⁻ kih⁻ David ga⁻ ja⁻, cher'mah⁻ hñii⁻ David jäh⁻ kih⁻ Cristo: "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻?"

Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁻tih⁻ ba⁻ dsë⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻hléeh['] Jesús.

Ga⁻juu⁻h' Jesús kih⁻ ta⁻jwoh['] kya⁻ley

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Hi⁻ ga⁻løøy['] ga⁻kway⁻ juu^{',} ga⁻mi⁻tëey⁻ dsa⁻:

—Leeh⁻ hnäh['] kyaah['] ta⁻jwoh['] kya⁻ley, tih⁻ dsëy['] ngëy⁻ kyeyh['] hmiih⁻ kyoo⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ hnøøy['] jmee['] dsa⁻ Dio kiyh['] cha⁻jwë['] juuh⁻.

39 Hi⁻ tih⁻ dsëy['] gyay['] to⁻në⁻ hma⁻sii⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ dsa⁻täah['] dsa⁻kuh⁻.

40 Hwëey['] dsa⁻më['] hnii⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻, ko⁻täa['] ga⁻jmee['] hléeyh['] cha⁻miih⁻ kyaah['] Dio ha⁻ jee⁻ jëe⁻ dsa⁻kiyh[']. Cha⁻ga⁻miih⁻ wii⁻ heeh['] Dio dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻.

Na⁻ka⁻ dsa⁻më['] hnii⁻ kuu['] cha⁻në['] Dio
(Lc. 21:1-4)

41 Ma['] cheh['] Jesús jëe['] ha⁻ lä⁻ ma['] jmee['] dsa⁻tooyh⁻ kuu['] neh⁻wii⁻ kih['] gwah⁻. Hi⁻ ma['] jëe['] jwëey['] dsa⁻cha⁻kuu['] ma['] tooyh⁻ cha⁻miih⁻ kuu['] jee['] ja⁻.

42 Ja⁻ga['] ga⁻lloo['] jaa⁻ dsa⁻më['] hnii⁻ hi⁻ tä⁻ñee['] go⁻te[']. Ga⁻tooyh⁻ to['] ñe['] nøø['] he⁻ sa⁻kyee['] ni['] miih⁻.

43 He⁻ja⁻ ga⁻hléeh['] Jesús kyaah['] discípulo kyaay['], ga⁻jäy[']:

—Ma⁻ra⁻ ju[']ds oo['] jwëéhn⁻ hnäh['], dsa⁻më['] hnii⁻la⁻, ma⁻kway['] cha⁻ga⁻miih⁻ lä⁻koh['] ga⁻jee⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻hi⁻ ma⁻tooh⁻ jää⁻.

44 Jëeh['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ cha⁻kuu['], ma⁻kway['] miih⁻ he⁻ma⁻cha⁻ kiyh['] ba['], pero dsa⁻më['] hnii⁻la⁻, ma⁻ke⁻ tä⁻ñeey['], ma⁻kway['] lä⁻koh['] te[']kuu[']he⁻ ma⁻cha⁻kiyh[']he⁻ kyaah['] ma⁻lay['] he⁻jmee⁻bii['] kiyh[']—ga⁻jäh['] Jesús.

13

Lloo['] koo⁻jmii['] hla['] gwah⁻ juu[']h⁻

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ya⁻hëe['] Jesús koo⁻ gwah⁻ jee⁻ ma⁻gyay['] ja⁻, ja⁻ga['] ga⁻jäh['] jaa⁻ discípulo kyaay['] ga⁻siiyh⁻:

—Ta⁻jwoh['], jëe['] da['], he⁻ba['] che⁻kah⁻gaa⁻ kuu['] he⁻kyaa['] ga⁻jä['] na⁻hñaah['] hne⁻na['].

² He⁻ja⁻ ga⁻jëeh['] Jesús juu[']kiyh[']:

—Lä⁻jë[']hne[']kaah[']he⁻jëeh['] hnäh[']na⁻, lloo['] koo⁻jmii[']ni⁻ koo⁻ mi⁻kuu[']na⁻, sa⁻ja⁻na⁻chu⁻ në⁻kih[']øøh['], lä⁻jë[']ba[']soh[']hla['].

Jää['] ja⁻ga['] llqa⁻ jmi⁻gyuu⁻, joh['] nëe[']sa⁻jmee[']lïi⁻

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ga⁻näay[']ta⁻në⁻moh['] Olivo ta⁻cha⁻në[']gwah⁻ja⁻. Jee['] ja⁻ga⁻gya['] Jesús. Hi⁻Pee['], Jacobo, Jwaa['], kyaah['] Andre[']

ga⁻ngii⁺ juu¹ kiyh¹ ta⁻ko⁻jiih¹
ma⁻tä⁻äyh¹ kah¹ kih¹, ga⁻jäyh¹:

4—Chiih¹ jnääh¹ lih¹ le⁻ lä⁻jé⁻
he⁻ ma⁻jäh¹, hee⁻ lii[~] jmee⁴
wa⁻ra⁻ ya⁻jäh¹ lä⁻te⁻ juu¹ na⁻.

5 He⁻ja⁻ ga⁻løø¹ Jesús
jmeeyh[~] juu¹:

—Hnøø¹ leeh¹ hnäh¹ mah¹
ni⁻ jaq⁻ sa⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh¹.

6 Jëeh¹, jwëe[~] dsa⁻ ya⁻nää⁻
hi⁻ ka⁻ né⁻ kin⁻, mah¹ jäyh¹:
“Jnä¹ he⁻ laan¹ Cristo hi⁻
ma⁻chee¹ Dio.” Jwëe[~] dsa⁻
mi⁻gaay⁻.

7 'Ga['] ma⁻nuuh⁻ hnäh¹ kih¹
hnii⁻ hi⁻ lä⁻cha⁻ juu¹ kih¹
hnii⁻ ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁻, ta⁻ joøh¹
hnäh¹ hñaah¹. Jëeh¹ lä⁻ja⁻ lle⁻
kih¹ le⁻, pero ja⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻
llaq⁻ jmi⁻gyuu⁻.

8 Tee¹ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ koo⁻
hwa⁻ kyaah¹ jyoh¹ hwa⁻,
hi⁻ tee¹ dsa⁻ta⁻ kyaah¹ jñah¹
dsa⁻ta⁻. Ja⁻ he⁻ koo⁻ jee[~] jwii[~]
jee[~] jeh¹wii[~] hwa⁻, ja⁻ he⁻ koo⁻
jee[~] jwii[~] jee[~] jée[~] dsa⁻ hoo⁻ hi⁻
chi⁻jwaa⁻ dsa⁻. Heh¹ lä⁻ja⁻
koo⁻ ma⁻løø¹ ba⁻ jëe[~] dsa⁻
wii[~].

9 Leeh¹ hnäh¹, ngëe[~] dsa⁻
hnäh¹ kih¹ dsa⁻ta⁻, kwa¹ dsa⁻
kyah¹ hnäh¹ neh⁻ gwah⁻ kih¹
dsa⁻ judiu, dsa⁻jääy⁻ hnäh¹
cha⁻né⁻ dsa⁻ta⁻ kqäh¹ kwaat⁻
kin⁻. Jee[~] ja⁻ kwah¹ hnäh¹
ju'dsoo⁻ kin⁻.

10 Jmee⁻ bii¹ kwa¹ dsa⁻
ju⁻hmëe[~] kih¹ lä⁻jëe[~] dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻, jää¹ ja⁻ga⁻ llaa⁻
jmi⁻gyuu⁻.

11 Ta⁻ jmee⁻ hnäh¹ huus⁻dsë⁻
ha⁻ lä⁻ jwah¹ hnäh¹ wa⁻ra⁻
ga⁻taqah⁻ dsa⁻ hnäh¹ ja⁻goo⁻
dsa⁻ta⁻. Ta⁻ ka⁻ hnäh¹
huus⁻dsë⁻ ni⁻ miih¹. Hor[~] ja⁻,

Dio ba['] kwa⁻ huus⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻
hlëeh¹ hñaah¹. Ja⁻ he⁻ hñaah¹
hnäh¹ hlëeh¹, Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii¹
ba['] hlëeh¹.

12 Ngëe[~] dsa⁻ øøh¹ kih¹
dsa⁻ta⁻ mah¹ jngëe[~] dsih¹.
Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jmee¹ dsa⁻ kih¹
joo¹, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh¹ jmee¹
dsa⁻ kih¹ cho⁻jmiiy⁻ mah¹
jngëe[~] dsih¹.

13 Lä⁻jëe[~] dsa⁻ jmee¹
na⁻høøh¹ kyah¹ hnäh¹ kwaat⁻
kin⁻. Pero hi⁻ kwëeh¹ dsë⁻
lä⁻jiih¹ llaa⁻, hi⁻ he⁻ ba[']lä⁻.

14 'Wa[']ra⁻ ga⁻lloo¹ jmi¹ jëeh¹
hnäh¹ cheh¹ jah¹ hi⁻ laa⁻
na⁻høø¹ ngëe[~] jee[~] sa⁻ ga⁻tëe[~]
nooy¹, lä⁻koo⁻ ga⁻jäh¹ Daniel
hi⁻ ga⁻ngëe[~]juu¹ kih¹ Dio. (Hi⁻
hë⁻ juu¹ la⁻, wa⁻ lä⁻ngëey¹.)
Ma[']ja⁻, hnäh¹ hi⁻ täh¹ hwa⁻
Judea kyuu⁻ hnäh¹ ta⁻ moh¹.

15 Hi⁻ täh¹ jee[~] ga⁻të[~] to⁻
jwëe[~] hne¹, wa⁻ jñaaay¹ mah¹
wa⁻ kyuu⁻ bih¹, sa⁻ wa⁻ kyey¹
he⁻ cha⁻ cha'neh¹.

16 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ hi⁻ täh¹
jee[~] nuu⁻ kih¹, ta⁻ wa⁻
lla⁻nääy⁻ kiyh¹ he⁻ dsa⁻kyey¹
sa[']hmiih⁻.

17 Peer¹ jwii[~] dsa⁻më¹ hi⁻
kyaa⁻ gyuu⁻ ma[']ja⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻
dsa⁻më¹ hi⁻ jää¹ gyuu⁻ gyuu⁻
ka⁻läh¹.

18 Ngii¹ hnäh¹ kih¹ Dio mah¹
sa⁻la⁻ji⁻ gyuu⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të[~]
jee[~] kyuu⁻ hnäh¹.

19 Ma[']ja⁻ jëe[~] dsa⁻ wii[~]
jwérte he⁻ sa⁻ ma⁻jëe[~] dsa⁻
lä⁻ ma⁻ ga⁻nøø¹ jmi⁻gyuu⁻
lä⁻jiih¹na⁻. Ja⁻jiih¹ mo⁻so⁻ jëe[~]
gyih¹ jih¹koh¹.

20 Wa[']ra⁻ jäh¹ kih¹ jøø¹ ga⁻
Dio cha⁻ga⁻miih¹ jmi¹ jëe[~]
dsa⁻ wii[~], ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ sa⁻

jä' jiih'. Pero ta⁻la⁻ kih¹ hi⁻ na⁻lleeh['] kyaay['], chah['] ba['] mi⁻llaay⁻ jmii['] he⁻ jee['] dsa⁻ wii['].

²¹ 'Ma'ja⁻ cher'mah['] chaa⁻ ko⁻llaq['] dsa⁻ jäh': "Hii['] Cristo cheh'la["], o "Hii['] Cristo cheh['] jee' oo["], ta⁻ wa['] heeh['] hnäh['] kiyh['].

²² Jwëe['] dsa⁻ hi⁻ ta⁻juu['] ya⁻nää['] jäyh[:] "Jnä['] he['] laan['] Cristo, jnä['] ngëen['] juu['] kih['] Dio." Ja⁻ he⁻ koo⁻ nëe['] he⁻ jüh⁻gaa⁻ jmeey['], lä⁻jwë['] jee['] mi⁻gaay⁻ dsa⁻, lä⁻jiih['] hi⁻ na⁻lleeh['] kyaaq['] Dio mi⁻gaay⁻ cher'mah['] ga⁻la['].

²³ He⁻ja⁻ leeh['] hnäh[']. Ma⁻jhahn['] ba['] jnä['] jää['] ha⁻ lä⁻le['].

Wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] jäh[']
Hi⁻ga⁻lëe[']ngo[']
(Mt. 24:29-35, 42, 44; Lc. 21:25-36)

²⁴ 'Ma⁻ngëe['] ma⁻jëe['] dsa⁻ lä⁻jë['] he⁻ wii['] ja⁻, ja⁻ jiih['] mo⁻so⁻ lä⁻jnä['] jmëe['] hyoo⁻, ni⁻jmëe['] kih['] sih['] sa⁻lä⁻jnä['].

²⁵ Lä⁻jëe['] nuu['] hi⁻ hëe['] gyuuuh['] lä⁻sii['] høø['] hi⁻ lä⁻jë['] ga['] he⁻ cha⁻ gyuuuh['] sa[']jeh['].

²⁶ Ja⁻ga['] jëe['] dsa⁻ Hi⁻ga⁻lëe[']ngo['] la⁻ hi⁻ jäh['] gyuuuh['] jee['] jnii['] kyaah['] cha⁻miih['] be['], laay['] jøøh['].

²⁷ Ja⁻ga['] cheey['] ángele kyaay['], jøøyh['] lä⁻jëe['] hi⁻ na⁻lleeh['] kyaay['] hi⁻ tääh['] lä⁻jë['] kyë['] kiih['] jmii⁻gyuu⁻, ta⁻ko⁻taa⁻ lä⁻ ga⁻të['] jyoh['] ko⁻taa⁻.

²⁸ Jëe['] da['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ dsoo⁻ juu['] kih['] chaah['] higo mah['] mi⁻tëe['] hnäh['] hñaaah['].

Wa'ra⁻ ga⁻hyo['] sih[']jñoh['] sa[']jih['] kih['], løø⁻ dsa⁻hyo['] moo⁻ kih['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] ma⁻ngoo['] ga⁻të['] jii['] jma['] ba['] ja['].

²⁹ Lä⁻ja⁻ hnäh['] ka⁻läh['], wa'ra⁻ ga⁻jëeh['] hnäh['] dsa⁻la['] lä⁻jë['] he⁻ ma⁻jhahn['] la⁻, wa['] lä⁻ñeh['] hnäh['] he⁻ ma⁻chehn['] ho⁻haah['] kyaah['] he⁻ jähn['] ba['] ja['].

³⁰ Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëe[']hn['] hnäh['], sa⁻ llaq['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] na['] ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻ga['] ma⁻lä⁻te['] lä⁻jë['] he⁻ ma⁻jhahn['] la⁻.

³¹ Ngëe['] ba['] lä⁻jë['] he⁻ cha⁻ gyuuuh['] hwa['], pero juu['] kin⁻lä['] ma⁻cha⁻ ja[']ba['].

³² Pero ni⁻jaq['] sa⁻ñe['] hee⁻ jmii['] ja['], hee['] hor['] ja['], ni⁻ángèle hi⁻ tääh['] gyuuuh[']sa⁻ñe['], ni⁻Joo['] Dio sa⁻ñe[']. Hñii['] ba['] Tää['] kyaan⁻ñe['].

³³ 'Hää['] hnäh['] hñaah['], mi⁻jnøø['] hnäh['] mi⁻nëh['], ngii['] hnäh['] kyah['] kih['] Dio, jëeh['] sa⁻ñeh['] hnäh['] lih['] lloo⁻ jmii['] ja['].

³⁴ Kwee⁻ba[']la[']kyah[']hnäh['] lä⁻la[']kih[']jaq[']dsa⁻hi⁻ya⁻hëe[']ngoo[']uu[']. Ga⁻jä[']hne[']kiyh['], mah['] lä⁻koo⁻lä⁻koo⁻ta⁻kiyh[']ga⁻tooyh[']goo⁻dsa⁻kyay[']. Hi⁻ga⁻siiyh[']dsa⁻hi⁻høø[']ho⁻haah[:] "Høø['] kwee⁻, ta⁻gwii[']."

³⁵ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻hnäh['], ta⁻gwii[']hnäh['], jëeh[']sa⁻ñeh[']hnäh[']lih[']jäh[']dsa⁻juu[']hne[']. Sa⁻ñeh[']hnäh[']che⁻ta⁻ga⁻nuu[']jäyh['], o che[']lla⁻nuu['], o che[']ko⁻hoo[']chaah[']dsoo['], o ta⁻la⁻høø['].

³⁶ Ni⁻sa⁻lii[']ga[']wa'ra⁻jayh['], hnøø[']ma⁻na'lluuh[']

hnäh' mah' sa⁺ tääh' hnäh'
na⁻gwiih⁻ hnäh' ma'ja⁻.

³⁷ Lä⁺jé⁺ he⁻ jwahn⁺ la⁻,
jwahn⁻ kih⁺ lä⁺jëe⁺ ba⁻. Hnøø[']
ma⁻na[']lluuh['] hnäh'.

14

*Ma' hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁺jee[']
ma' saayh['] Jesús*

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn.
11:45-53)

¹ Lä⁺ hyu['] ga['] tē['] jmi['] he⁻
kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego
mäh', hi⁺ kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻
sa⁺ kyäah['] levadura, jmi['] ja⁻
ma['] hnooh⁻ jmi['] dsa⁻ kqäh[']
kyaaah['] lä⁺jëe⁺ ta⁻ jwoh['] kyaa⁺
ley ha⁻ lä⁺ ma['] saayh['] Jesús
kyaaah['] juu['] ta⁻ juu^{',} mah[']
jngëeyh['].

² Ma' jäh[']:

—Sa⁺ wa['] kqäh['] jnih['] jee[']
jmi['] la⁻, mah['] sa⁺ dsa⁻ tooh[']
miih['] jee['] jwii⁻.

*Jaa⁻ dsa⁻më['] ga⁻huu['] jmi[']
mi['] jwii⁻ lle' Jesús*

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Ma' gya['] Jesús ka⁻läh['] jee[']
jwii⁻ Betania cha'neh⁻ kih[']
Simón hi⁻ ma['] dsaah['] dsoo[']
hmih['] høø'. Jee['] ja⁻ gyay[']
kuh⁻hiyh['], ma['] ga⁻lloo['] jaa⁻
dsa⁻më['] ma['] kyey['] koo⁻ së[']
he⁻ ma['] haa['] jmi['] mi['] jwii⁻
he⁻ chee⁻ nardo, he⁻ kyee[']
hmooh[']. Ga⁻jøøy['] luu['] së['] ja⁻,
mah['] ga⁻huuy['] lle' Jesús.

⁴ Pero ga⁻lä⁻lle['] ko⁻llaq[']
dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] kyäah[']
he[,] ga⁻jäh[']:

—⁵He⁻la['] ma⁻hee['] dsa⁻më[']
na⁻ jmi['] mi['] jwii⁻ na⁻?

⁵ Llu['] ga['] wa[']ra⁻ jäh['] kih[']
ga⁻hniy['] mah['] ma['] liyh[']

lä⁺koh['] lih['] dsa⁻ koo⁻ ji⁻ñne⁻
jmi['] ta[.] Mah['] kuu['] ja⁻, ma[']
kwëeyh['] hi⁻ tä⁻ñnee['].

He⁻ja⁻ ga⁻hlëeyh['] wii['] kih[']
dsa⁻më['] he['].

⁶ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—Ta⁺ hlëeh['] hnih[']. Ta⁺
chuu⁻ hnäh['] kyäah['] dsa⁻më[']
la⁻. Llu['] ba['] he⁻ ma⁻jmeey[']
lä⁺la⁻ kin⁺.

⁷ Jëeh['] lä⁺ ma⁻tääh['] na⁻ ba[']
hi⁻ tä⁻ñnee['] kyäah['] hnäh['], le[']
kwah['] be['] kiyh['] jyoh['] jiih['].
Pero jnä['], mo['] so['] jän['] ki[']wëë[']
jee['] kyah['] hnäh['].

⁸ Dsa⁻më['] la⁻ ma⁻jmeey[']
lä⁺koo⁻ te['] le['] ba[']. Kyaah[']
he⁻ ma⁻huuy['] jnä['] jmi[']
mi['] jwii⁻, he⁻ ma⁻mi['] lluuy[']
jnä['] jää['] ba['] la⁻, ja⁻ga['] haa[']
dsa⁻ jnä['].

⁹ Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo['] jwëëhn[']
hnäh['], lä⁺käa⁻ jmi['] gyuu['] jee[']
kwa['] dsa⁻ ju[']hmëë['] kin⁺,
lä⁺cha⁻ juu['] ha⁻ lä⁺koo⁻
ma⁻jmee['] dsa⁻më['] la⁻, mah[']
lä⁺ja⁻ lä⁺dsooh['] dsë['] dsa⁻
kiyh['].

Juda ga⁻ngëe['] Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, jaq[']
jee['] lä⁺jëe⁺ gya⁻tuu['] discípulo
hi⁻ chee⁻ Juda Iscariote
ngooy['] kih['] dsa⁻ kqäh['] kyaa⁺
jmi['] dsa⁻ na[']hnëey['] Jesús.

¹¹ Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ he['],
ga⁻tih['] dsëy['] jwërte hi⁻
ga⁻bääyh['] hñiiy['] kway['] kuu['].
He⁻ja⁻ ga⁻hnooh['] Juda ha⁻
lä⁺ jmeey['] mah['] ngëey['] Jesús
ja[']goo['] dsa⁻ he['].

Ga⁻jmee⁻ Dsa⁻jøøh['] jnän['] ma⁻nuu⁻ kyaah['] ga⁻hiyh['] juu[']
*(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23;
 Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

12 To⁻né['] jmii['] he⁻ ga⁻løø['] dsa⁻tqäh['] dsa⁻ jmeey['] jmii['] kuyh['] he[']ñiih['] he⁻ sa⁻ kyaah['] levadura, ja⁻ba['] jmii['] ja⁻ ma['] kuh['] dsa⁻ judiu borrego mäh[']. He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] discípulo siiyh['] Jesús:

—¿Ha⁻ jwah['] mi'llu['] jnääh['] jee⁻kihn['] ma⁻nuu⁻?

13 He⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] mada['] kih['] uu['] discípulo kyaay['] mah['] ga⁻siiyh[']:

—Go⁻nää['] hnäh['] ta⁻ jee['] jwi['] juuh[']. Cha[']jwe['] ja⁻, jeeh['] hnäh['] jaq['] dsa⁻ hi['] kii['] koo['] mi[']dsuu['] jmii['], ja⁻ lla⁻lleh['] hnäh['] kaah['] kiyh['].

14 Ha⁻ jee['] dsa⁻hey['], ja⁻ jwi['] dsa⁻juuh['] hne': "Lä⁻la⁻ jäh['] Ta⁻jwoh['] kyaä['] jnääh[']. ¿Na⁻ jee['] hne['] jee['] le['] kyeh['] jnääh['] borrego mäh['] kyaah['] discípulo kyaan[']?", jwi['] dsa⁻he['].

15 Hi⁻ he['] heeh['] hnäh['] jee['] ga⁻te['] to['] jwëe['] hne['] jee['] cha⁻koo['] jee['] he⁻ ma⁻na'llu[']. Jee['] ja⁻ mi'lluh['] hnäh['] ma⁻nuu⁻ jnän['].

16 Ga⁻lla⁻nää['] ba['] discípulo he['] ta⁻ jee['] jwi['] juuh[']. Hi⁻ ga⁻la[']ba⁻lä⁻koo['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']. Jee['] ja⁻ ga⁻mi⁻lluy['] jee['] kuyh['] ma⁻nuu⁻.

17 Ta⁻ga⁻nuu['] jmii['] ja⁻ ngoo['] Jesús kyaah['] lä⁻jëe['] gya⁻tuu['] discípulo kyaay['].

18 Ma['] ga⁻lla⁻nääy['] jee['] ja⁻ ga⁻tqayh['] kuyh['] ma⁻nuu⁻. Ta⁻ko⁻jiih['] jmeey['] ma⁻nuu⁻, ga⁻jäh['] Jesús:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn['] hnäh['], jaq['] jee['] lä⁻jëe['] hi['] kuh['] kyaah['] jnä['] ngëey['] jnä['].

19 Ma['] ga⁻nuu['] discípulo lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻meeh['] dsëy['], ga⁻ngiyy['] juu['] kih['] Jesús ma⁻ja⁻ ma['] ja⁻, ma['] jäh[']:

—¿Che['] jnä['] na⁻ ta⁻jwoh[']?

20 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']:

—Laa['] ja⁻ jee['] lä⁻jëe['] gya⁻tuu['] hnäh['] hi['] tä['] goo['] kyaah['] jnä['] neh['] wi['] la⁻.

21 Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['], Hi⁻ga⁻lëe[']ngo['] la⁻ le['] kiyh['] lä⁻koh['] ma⁻na⁻sii[']. Pero jwi['] dsa⁻hi['] ngëey['] Hi⁻ga⁻lëe[']ngo['] la⁻. Llu['] ga['] la['] kih['] dsa⁻ñuuuh['] he['] wa'ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻ga⁻lä⁻chaay['] go⁻te⁻ ba['].

22 Ta⁻ko⁻jiih['] tääh['] discípulo kuh['], ga⁻ka['] Jesús he[']ñiih['] mah['] ga⁻kway['] ti[']hmaah['] kih['] Dio. Ma⁻ngëey['] ma⁻kway['] ti[']hmaah['] kih['] Dio ga⁻llaay['] he[']ñiih['] ja⁻, mah['] ga⁻kwëeyh['] lä⁻jëe['] discípulo kyaay['] ga⁻siiyh[']:

—Kye['] hnäh['], he⁻ la⁻ na⁻ jmi⁻ngo['] kin['].

23 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] ga⁻kay['] wa⁻kyah['], ga⁻kway['] ti[']hmaah['] kih['] Dio mah['] ga⁻kwëeyh['] discípulo kyaay['], hi['] ga⁻hiyh['] lä⁻jëey['].

24 Mah['] ga⁻jäh['] ka⁻läh[']:

—He⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin['] he⁻ tuu['] kih['] jwëe['] dsa⁻hi['] kyaah['] jma⁻ kin['] jmee['] Dio koo['] hmooth['] hmëe['].

25 Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn['] hnäh['], mo⁻so⁻ huhn['] ka⁻läh['] jmih['] mi[']jëh['] ma⁻ää['], lä⁻jiih[']

lloo~ jmii' huhn` ka-läh' lä-hmee' jee' jmeé' Dio hih'.

Ga-hmäär Pee' juu' he- sa- kyuuy' Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Ma-ngeé' ma-häy' kih' Dio, ga-nääy' ta- né' moh' Olivo.

27 Ja-ga' ga-jäh' Jesús:

—Ga-lä-jee' hnäh' bee'h' jnä' na' hwë'. Lä-ja- na-sii- juu' kih' Dio: "Jmeen' dsoo' kih' hi- hää' lä-jee' borrego, hi- lä-jee' borrego kyaay' sa-jñee'."

28 Pero ga' ma-lä-jiihn` ka-läh', hii- jnä' niin' na-jääñ' hnäh' ta- Galilea.

29 He-ja- ga-jäh' Pee':

—Ma-ke- lä-jee' ga-bee' hne-, pero jnä' sa- beeñ' hne-.

30 He-ja- jäh' Jesús siiyh' Pee':

—Ma-ra- ju'dsoo' jwëéhn- hne-, na' hwë', jää' ja-ga' tē' to' jiih- hooch' chaah' dsoo', hne- ma-tē' hnë- jiih- ma-hmäh' juu' he- sa- kyuuuh' jnä'.

31 Pero ma' kwa' Pee' be' jäh':

—Ma-ke- ga-juun' kyaah' hne- sa- jwahn' lä-na-.

Lä-ja- kwee- ba' ga-jäh' lä-jeeey'.

Nee' Jesús Getsemaní na'chuuy' kyaah' Dio

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32 Ma-ngeé' he- ja-, ngoo' Jesús koo- jee' chee- Getsemaní kyaah' discípulo kyaay'.

Ma' ga-lla-nääy' jee' ja-, ga-siiyh' lä-jee' :

—Jee' la- ba' go-taqh' hnäh' ta-ko-jiih' na'chuun' kyaah' Dio.

33 Ga-jääy' ma-la- Pee', Jacobo kyaah' Jwaaq' ba'. Chah' ba' ja' meeh' dséy' hi- chaay' cha-mihi- huu'dsé-

34 He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh':

—Peer' meeh' dsén', lä-jiih' juun' go-te- la' kin'. Jee' la- ba' jää' jnä'. Kweéh' hoh' hnäh', ta- gwii- hnäh'.

35 Ja-ga' ngoo' Jesús miih- ga' ta- cha'né'. Jee' ja- ga-juuyh' jnëy' mah' ga-jluuy' lley lä- ga-të' hwa', ga-chuuy' kyaah' Dio, ma' hnøøy' sa- ma' jëey' wii', wa'ra- jäh' kih' ma-le' ba'.

36 Ma' jäh':

—Tää' kyaan', ga-lä-jee' ba' le' kyah'. Lää' jnä' kih' he- wi' he- jeeñ' na'. Pero sa- wa' la-lä- hnoon' hñiin', wa'le' lä- hnooh' hñaaah' ba'.

37 Ma' jäh' Jesús ka-läh', ga-jeeey' ma-na-gwii- discípulo. He-ja- ga-siiyh' Pee':

—Simón, ¿che' na-gwiüh', che' ni- koo- hor' sa- ma-lä-be' hoh' he- ma-nah' na-néh'?

38 Wa' na-néh' hnäh', ngii' hnäh' kyah' kih' Dio mah' sa- leh' he- hlüh' hnäh'. Jmi-lle' jnän' kwa' ba' be'. Pero jmi-ngo' jnän' sa-bee'.

39 Ngooy' ka-läh' na'chuuy' kyaah' Dio, kyaah' ja- ba' juu' he- ga-hlëeyh' to-né'.

40 Ma' jäh' ka-läh', ga-jeeey' lä-jee' ba' ma-na-gwiiy'.

Kih' he' lä⁺gwiiy⁻ jwérte,
he' ja⁻ sa⁺ ñey⁻ hee⁻ na⁻ ma'
hléeyh' kyaah' Jesús.

41 Nee' Jesús ka-läh' jee'
ga-té⁻ hnë⁻ jiuh⁻ hi⁻ ma' jayh'
ka-läh' ga-jäyh':

—Gwi⁻ ba' hnäh', teeh'
hnäh' hoh', ma-lee⁻ ba'
ko-na⁻. Ma-lloo⁻ hor' ja⁻
Hi-ga-lëe⁻ ngo⁻la⁻, ngëe⁻dsih'
goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻.

42 Noo⁻ hnäh' mah' maan⁻
Ma-nëgo⁻ ya-jäh⁻ hi⁻ ngëe⁻
jnä⁻.

Ga-saayh' Jesús
(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-
53; Jn. 18:2-11)

43 Lla⁻ gyih⁻ juu⁻ ja⁻ ma' ja'
Juda, he' ba' ja⁻ jee' lä-jëe⁻
gya-tuu⁻ discípulo kyaay'. Jay'
kyaaah' koo⁻ nää⁻ dsa⁻ hi⁻
ma' kyë⁻ ñe', hi⁻ kyë⁻ hma⁻,
lä-hih⁻ kih' ta-jwoh⁻ kya⁻
ley kyaah' dsa-käah' kya⁻
jmi-dsa⁻, kyaah' dsa-gyuu⁻.

44 Ga-taah⁻ Juda dsa⁻ he'
juu⁻ jää⁻, ga-jäyh':

—Hi⁻ chëhn⁻ kih', hi⁻ he'
he', ja⁻ saah⁻ hnäh', ta-lää⁻.

45 Ma' ga-llooy⁻, chah⁻ ba'
ngoo⁻ koo⁻ kih' Jesús:

—Ta-jwoh⁻ —ga-jäyh'.

Na⁻ ma-hii⁻ ga-chëyh⁻ kih'
Jesús.

46 Lä-chah⁻ ja⁻ ga-saah⁻
dsih⁻.

47 Pero ja⁻ discípulo kya⁻
Jesús, ga-sëeyh⁻ ñe', ga-kuy⁻
lo-gwa⁻ ja⁻ moz⁻ kya⁻
jmi-dsa-jøøh⁻.

48 He-ja⁻ ga-jäh⁻ Jesús:

—Che' dsa-hii⁻ jnä⁻, he-la'
ma-ya-nääh⁻ hnäh' kyaah'

hma⁻, kyaah' ñe', mah' saah⁻
jnä⁻?

49 Lä-jëe⁻ jmii⁻ ma' hään'
jee' kyah' hnäh' ma' kwan⁻
juu⁻ koo⁻ gwah⁻ mah' sa⁻
ga-chäah' jnä⁻. Pero ko-na⁻
le' ba' mah' lä-te⁻ lä-koo⁻
na-sii⁻ juu⁻ kih' Dio.

50 Lä-jëe⁻ discípulo he'
ga-beey⁻ mah' ga-kyuuy⁻.

51 Ja⁻ chih⁻ ba' ga-lla-lle'
kaah' kih' Jesús, na-bääh⁻
koo⁻ ta-jmaah⁻. Hi-ga-saayh⁻
chih⁻ he⁻.

52 Ma' ga-saah⁻ dsih⁻
ga-bey⁻ ta-jmaah⁻ kiyh' mah'
ga-kyuuy⁻ to-lo-kwayh⁻.

Na-jääh⁻ Jesús cha'në⁻
dsa-ta'kaah' kyaq' dsa-judiu
(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-
55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Ga-jääh⁻ Jesús cha'në⁻
jmi-dsa⁻ hi⁻ kyë⁻ ñe'.
Ga-kuh⁻ lä-jëe⁻ jmi-dsa⁻
kaah' kyaah' ta-jwoh⁻ kya⁻
ley, hi⁻ kyaah' dsa-gyuu⁻.

54 Pero Pee' uu⁻ ba' ngooy⁻
lleey⁻ kaah' kih' Jesús, lä⁻
ga-té⁻ ho'hne⁻ néta' kih'
jmi-dsa⁻ jøøh⁻ he⁻. Lä-koo⁻
ga-lloo⁻ ba' Pee' jee' ja⁻,
ga-gyay⁻ llooyh⁻ je⁻ kyaah'
poo⁻ hi⁻ ma'tääh⁻ llooh⁻ je⁻.

55 Jee' lä-jëe⁻ dsa-kaah⁻
he⁻, ma' hnaayh⁻ dsa⁻ hi⁻
ma' bääh⁻ Jesús dsoo' lä-jwë⁻
jee' ma' jngëeyh⁻, pero sa⁻
ga-jmää⁻ ni⁻ miih⁻ juu⁻ kih'
hi⁻ he⁻.

56 Jëeh⁻, jwëe⁻ dsa⁻ ma'
bääh⁻ dsih⁻ kyaah' juu⁻
ta-juu⁻, pero ni⁻ ja⁻ sa⁻ ga-jä⁻
koo⁻ ba' juu⁻ kih⁻.

57 Ga⁻hwéë⁻ ga['] jaa⁻ uu⁻
dsa⁻ hi⁻ ga⁻kwa['] juu['] ta⁻juu^{',}
ga⁻jäyh[:]

58 —Ga⁻nuu['] jnääh['] ga⁻jäyh[:]
“Jnä['] hlan⁻ gwah⁻ chih⁻ la⁻
he⁻ ga⁻la['] kyaqah['] goo⁻ dsa⁻,
pero jnä['] jmeen['] jyoh['] kyaqah[']
hnë⁻ jmi['] hi⁻ ni⁻ sa⁻ tän⁻
goon⁻.”

59 Ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo[']
juu[']kiyh[:]

60 He⁻ja⁻ ga⁻noo⁻ jmi⁻dsa⁻
hi⁻ kye⁻ në⁻to[']dsaah['] jee['] ja⁻,
mah['] ga⁻ngiiy['] juu[']kih['] Jesús:

—¿Hee⁻ jwah['] hne⁻, he⁻
ma⁻jäh['] hi⁻ na⁻ kyah[']?
¿He⁻la[']sa⁻ hlëeh['] ni⁻miih⁻?

61 Pero Jesús ga⁻noo⁻ tii[']
go⁻te⁻, mo⁻so⁻ ga⁻ngiiy['] ni⁻
miih⁻. Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻ngiiy[']
jmi⁻dsa⁻ jøøh[']he['] juu[']kiyh[:]

—¿Che⁻ hne⁻ he['] Cristo Joo[']
Dio Jøøh[']?

62 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh[:]

—Jnä['] he[']. Hi⁻ lloo⁻
koo⁻ jmi['] jëëh['] hnäh[']
Hi⁻ga⁻lëë[']ngo['] la⁻ gya['] jwoo[']
ra⁻lluu[']kih[']hi⁻cha⁻be[']kih^{',}
hi⁻ lä⁻ja⁻ jëëh['] hnäh['] jäyh[']
ka⁻läh[']jee['] jnii['] hii[']gyuuuh['].

63 He⁻ja⁻ lä⁻ ma⁻kyeh['] ja⁻
jmi⁻dsa⁻ jøøh[']he['] hmiih⁻kih[']
ga⁻giyy['], ga⁻jäyh[:]

—¿Hi⁻ ga['] jwqah['] jne['] jñah[']
hi⁻ jmeen[']ju[']ds oo[']?

64 Jee['] na⁻ ma⁻nuuuh⁻ hnäh[']
he⁻ ma⁻mi⁻kwayh['] Dio.
¿Hee⁻ jwah['] hnäh[']? —ga⁻jäh[']
dsa⁻ jøøh[']he['].

Ga⁻lä⁻jëë['] ba['] dsa⁻
ga⁻bäayh['] ds oo['], ga⁻jäyh[:]

—Ää⁻ jmi['] juuy['].

65 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻løø[']
ko⁻llaa['] ti⁻hñey['] kih['] Jesús.
Ga⁻løøy['] mo⁻në['] Jesús,
ga⁻kway['] kih['] mah['] ma[']siiyh[:]

—Jäh['] da['], ¿hii⁻ na⁻
ma⁻kwa[']kyah[']?

Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kwa['] poo⁻
kiyh[']ka⁻läh['].

Ga⁻hmä['] Pee['] juu['] he⁻ sa⁻
kyuuy['] Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-
62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Lä⁻ma[']gya['] Pee['] ho[']hne⁻
ja⁻, ja['] ja⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma[']
j mee⁻ta['] kih['] jmi⁻dsa⁻ jøøh[']
he[']:

67 Ma['] ga⁻jëëy['] gya['] Pee[']
llooh[']je⁻, ga⁻jäyh[:]

—Hne⁻ ka⁻läh['] ma['] ngëh[']
kyah['] Jesús hi⁻ cha⁻
Nazaret.

68 —Jah⁻ha['], sa⁻ man⁻ hi⁻
kih['] na⁻ hlëeh['], sa⁻ kyuun⁻
dsa⁻na⁻—ga⁻jäh['] Pee['].

Ya⁻hëëy[']na[']nooy⁻ lä⁻ga⁻te[']
ho[']haah['] jee['] dsa⁻tääh['] dsa⁻.
Hi⁻ga⁻hoo[']chaah[']ds oo['].

69 Ma['] ga⁻jëëy['] dsa⁻më['] he[']
ka⁻läh['] cheh['] Pee['] jee['] ja⁻,
ga⁻siiyh['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh[']
jee['] ja⁻:

—Go['] he['] ba['] dsa⁻kyah[']
Jesús na⁻.

70 Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻hmä[']
Pee[']juu[']he⁻sa⁻kyuuy['] Jesús.
Ko⁻hwéë[']ga['] ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻
hi⁻ma['] tääh[']jee['] ja⁻, ga⁻siiyh[']
Pee[']ka⁻läh[']:

—Ma⁻ra⁻ ju[']ds oo['], sa⁻
na⁻hee['], hne⁻he['] dsa⁻kyah[']
hi⁻oo[']. He[']ba[']hi⁻cha⁻
Galilea hne⁻. Kwee[']ba[']
hlëeh[']kyah['].

⁷¹ He⁻ ja⁻ ga⁻løø¹ Pee['] hléeh⁺ kyaah['] dso[']jwi^{''} hi⁻ ga⁻tääy⁻ Dio.

—Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo^{',} sa⁻ kyuuⁿ dsa⁻ñuu^h hi⁻ hléeh['] kih[']na⁻ —ga⁻jäyh['].

⁷² Hor⁻ ja⁻ ga⁻të['] to['] jiih[~] hoo[~] chaah['] dsoo^{',} jee['] ja⁻ ga⁻lä⁺dsooh[~]dsë['] Pee[']juu[']he⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s ga⁻siiyh['] jää^{':} "Jää['] ja⁻ga['] të['] to['] jiih[~] hoo[~] chaah['] dsoo^{',} hne⁻ ma⁻të['] hnë⁻ jiih[~] ma⁻hmäh['] juu[']he⁻ sa⁻kyuuⁿ jnä^{'.^{''}}

Ma['] ga⁻lä⁺dsooh[~] dsë['] Pee['] ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s, ga⁻hooyh['] lä⁻jiih[~] lla⁻dsëy^{'.^{''}}

15

Ga⁻jääy['] Jesú^s cha'ne['] Pi-
lato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc.
23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Tiih[~] ga['] ma['] ga⁻jnä^{''}, ga⁻kuh['] dsa⁻kaah['] kyaah['] jmi⁻ds^a, kyaah['] dsa⁻gyuu^h, kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley, hi⁻ lä⁻jee^{''} ga['] dsa⁻ hi⁻ lä⁻ta[']. Hi⁻ he['] ga⁻hñuu^h Jesú^s mah['] na⁻tääy['] goo['] Pilato hi⁻ ma⁻lä⁻lle'moh^{'.^{''}}

² Ma['] ga⁻lloo['] Jesú^s cha'ne['] Pilato, ga⁻ngii['] Pilato juu[']kiyh^{':}

—¿Che['] hne⁻ he['] dsa⁻jøøh['] kyaah['] dsa⁻judiu?

He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesú^s juu[']kiyh^{':}

—Ma⁻jäh['] ba['] hne⁻.

³ Pero dsa⁻kaah['] he['] cha⁻ga[']miih⁻ ga⁻hniiy['] kih['] Jesú^s.

⁴ Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Pi-
lato:

—¿Che['] ni⁻ miih⁻ juu[']sa⁻jiih['] kih[']ds^a? Jëe['] da[']joh['] he⁻ sa⁻ bääh⁻ dsa⁻hne⁻.

⁵ Pero ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ga⁻jiih['] Jesú^s juu['], he⁻ja⁻ ma['] jëe['] dsah⁻ Pilato.

Ga⁻jä['] juu['] jngiih['] dsa⁻kih['] Jesú^s

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-
25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Lä⁻jë['] jiih[~] ma['] të['] jmi^{''} he⁻kuh['] dsa⁻judiu borrego mäh['], ma['] lää['] Pilato jaa⁻ jee['] lä⁻jëe['] hi⁻ ma['] täh['] neh⁻ne['] hi⁻ ma['] tih['] dsë['] dsa⁻ba^{'.^{''}}

⁷ Ma['] hää['] ja⁻ hi⁻ chee['] Barrabá neh⁻ne['] kyaah['] jñah['] dsa⁻kyaqayh['] hi⁻ ga⁻jngëeh['] dsa⁻ma['] ga⁻hnooy['] juu[']kih['] dsa⁻ta^{'.^{''}}

⁸ Ga⁻lla⁻nää^{''} ga['] jwëë['] dsa⁻ma⁻ngiiy[']kih['] Pilato mah[']wa['] jmeey['] lä⁻koo⁻ ma['] jmeey['] jää^{':}

⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Pilato juu[']kiyh^{':}

—¿Che['] hnooh['] hnäh['] lään['] hi⁻ lää['] rey kyaah['] dsa⁻judiu?
—ga⁻jäh['] Pilato siiyh['] dsa⁻judiu he^{'.^{''}}

¹⁰ Jëeh['], lä⁻la⁻ba['] ma⁻ney['] he⁻ ma['] na⁻høøh['] jmi⁻ds^a
kaah['] he[']kih['] Jesú^s, he⁻ja⁻ba['] ja⁻heh['] ga⁻taah[']dsih['] gooy^{'.^{''}}

¹¹ Pero jmi⁻ds^a
kaah['] he['] ga⁻taayh['] juu['] lä⁻jee^{''} dsa⁻he⁻ngiiy['] he⁻ lää['] Barrabá ba^{'.^{''}}

¹² Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Pi-
lato ga⁻siiyh['] dsa⁻he^{'.^{''}}

—¿Hee['] hnooh['] hnäh['] jmeen[']kih['] hi⁻ jwah['] hnäh['] lää['] rey kyaah['] dsa⁻judiu?

¹³ Lä⁻jëe['] dsa⁻ga⁻løø[']tooh['] miöh^{':}

—Tääy` dsoh` hma`cru`.

14 He` ja` ga`jäh` Pilato:

—¿Hee` hlüh` ma`jmee`
dsa`la`?

Pero dsa`he`, cha`ga`miih`
kii` ga`tooyh` miih`:

—Tääy` dsoh` hma`cru`.

15 Lä`ja` ga`lä`hnøø` Pilato
he` ga`jäy` llu` kyaah` dsa`
he`, he`ja` ga`lääy` Barrabá
ba. Mah` ga`jmeey` hih`
ga`jmi` ga`baa` dsa` Jesús.
Ma`ngëe` he` ja`, ga`ngëeý`
Jesús ja`goo` hløø` mah`
dsa`tääy` dsoh` hma`cru`.

16 Mah` ga`tëe` hløø`
ta` cha`neh` ga` kih` né`ta`
ja`. Jee` ja` ga`kuh` lä`jëe`
dsa`kyayh`.

17 Ga`kyeh` dsih` koo`
hmiih` gyuu` läh` (he` ma`
këh` rey), ga`kay` wii` too`
ga`jmeey` koo` he` lih` mah`
ga`tooyh` lle` Jesús lla` coron.

18 Ga`løø` hløø` he`
mi`kwayh` Jesús ma` jmeey`
Dio kiyh`, ma` jayh`:

—Peer` jøøh` dsa`ta` kyaä`
dsa` judiu.

19 Ga`bay` lle` Jesús kyaah`
hma`. Ga`ti` ga`hñe` dsih`,
ga`juuyh` jnëy` cha`né` Jesús
ga`jmääy` jøøh`.

20 Ma`ngëe` ma`mi`kwah`
dsih`, ga`llee` dsa` hmiih`
gyuu` he` ga`kyeh` ja`, mah`
ga`kyeh` ka`läh` hmiih`
kiyh`, ja`ga` ga`jääy` na`tääy`
dsoh` hma`cru`.

*Gatääy` Jesús dsoh`
hma`cru`*
(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-
43; Jn. 19:17-27)

21 Hor` ja` ga`ngëe` jaa`
dsa`chaä` Cirene hi` jah`jee`
nuu` kih`. Dsa`he` ma`chee`
Simón, jmii` Leja` kyaah`
Rufo. Ga`jmeey` hløø` bii`
ga`jää` dsa`he` hma`cru`
kyaa` Jesús.

22 Ga`jääy` Jesús lä` ga`tëe`
jee` chee` Gólgota, he` hnøø`
jäh`: Moo` Lle` Hlii`.

23 Jee` ja` ga`kwëeh` dsih`
jmii` jiih` he` na`kaah`
më` chee` mirra, pero sa`
ga`hiyh`.

24 Ma` taay` dsoh`
hma`cru`, ga`ti` ga`llooyh`
hmiih` he` ma` kyeh` Jesús.
Ga`kooyh` suert, ma`jëey` hi`
jaä` jee` lä`jëey` tëey` hmiih`
nää` he` llu`ga`.

25 Ko`hi` ñu` ta`la`
høø` ga`tääy` Jesús dsoh`
hma`cru`.

26 Jee`taay` ja` ga`tøø` dsa`
koo` hwëh` he` jäh` ha` lä`la`
dsoo` he` bäh` dsih`: “Hi`
la`na` rey kyaä` dsa`judiu.”

27 Ga`tää` dsa` ka`läh`
në` hma`cru` jñah` ga` uu`
dsa`hii`, jaä` jwoo` ra`lluu`
hi` jaä` jwoo`ra`këh`kiyh`.

28 Jee` ja` ga`lä`te` lä`koo`
na`sii` kiyh`: “Ga`jmeey` dsa`
kwaat` laay` lä`koo` hi` ää`
dsoo`.”

29 Lä`jëe` hi` ma` dsa`ngëe`
ta` ja`, ma` jiih` lley` hi`
ma`mi`kwayh` kih` Jesús, ma`
jayh`:

—Hne` na` hi` ma` hla`
gwah` kih` Dio mah` ma`
jmeeh` kyaah` hñe` jmii`.

30 lää` hñaaah` jee`taah` na`
mah` jñaa` dsoh` hma`cru`
na`—ga`jäy`.

³¹ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻kwah[']
jmi⁻dsa⁻ kqah['] ka⁻läh['] llay⁻
juu['] kyaah['] dsa⁻kyaa['] ley, ma[']
jäyh[']:

—Ga⁻lih['] bih['] ga⁻lääy['] dsa⁻,
mah['] na['] sa⁻ liyh['] lääy['] hñiiy['].

³² Hi⁻ laaq['] Cristo, rey jnä[']
jne[']judiu, wa[']jñaay jee[']taay[']
dsoh['] hma⁻cru['] na⁻, mah[']
jëen[']koo⁻, ja⁻ga[']lä⁻heeh['] jne[']
kiyh[']—ga⁻jäyh['].

Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻kwah[']
hi⁻ ma['] taa['] jyoh['] hma⁻cru[']
koo[']kiyh['].

Ga⁻juu[']Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Ma['] ga⁻të['] lla[']hyoo['],
lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu['] ga⁻nuu[']
lä⁻jiih['] ga⁻të['] ko⁻hi['] hnë⁻ ta⁻
ga⁻hloo['].

³⁴ Ma⁻ngoo['] ga⁻të['] ko⁻hi[']
hnë⁻ ja⁻, ga⁻hlëeh['] Jesús koo⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[']:

—Elí, Elí, ¿lrama sabactani?
—he⁻ la⁻ hnøø['] jäh[']: Dio
kyaan['], Dio kyaan['], ¿he⁻la⁻
ma⁻bëeh['] jnä[']?

³⁵ Ko⁻llaa['] dsa⁻ hi⁻ ma[']
tääh['] jäh['] ga⁻nuu['] he⁻
ga⁻hlëeyh['], he⁻ja⁻ ga⁻jäyh[']:

—Jëe['] da['], tëeyh['] Elía.

³⁶ He⁻ja⁻ ngoo['] jaa⁻
dsa⁻ ko⁻chih['], ga⁻kay['] koo⁻
wa'joo['], ga⁻mi⁻gyuh['] joo[']
kyah['] jmi['] jiih['], ga⁻lla⁻lley[']
lle['] hma⁻ mah['] ga⁻chooy[']
ma['] hi['] Jesús, hi['] ga⁻siiyh[']
dsa⁻kyayh[']:

—Tää['] ba['] kih[']. Wa['] jëe['] da[']
jne['] che['] ja['] Elía mah['] jñaay['].

³⁷ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻hooh[']
Jesús koo⁻ ki⁻gaa⁻, ja⁻ga[']
ga⁻juu^y!

³⁸ Hor⁻ ja⁻ ga⁻gi['] hmiih[']
he⁻ ma['] na⁻jnë['] llah['] gwah['],
ga⁻løø['] ta⁻ gyuu['] lä⁻ ga⁻të[']
hwa['].

³⁹ Ma['] cheh['] juu['] hløø[']
romano cha[']në['] Jesús jee[']
taay['] dsoh['] hma⁻cru['] ja⁻. Ma[']
ga⁻jëey['] he⁻ ga⁻hooh['] Jesús
hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻juu^y, he⁻ja⁻
ga⁻jäyh[']:

—Ma⁻ra⁻ju'dsoo['], dsa⁻ñuu[']
na⁻ ma['] laaq[']Joo['] Dio.

⁴⁰ Uu['] ga['] miih['] ma['] tääh[']
ko⁻llaa['] dsa⁻më['] jëe['] he⁻
jmee['] dsa⁻kih['] Jesús. Jee['] ja⁻
ma['] hää['] María Magdalena,
kyah['] María choo['] José,
ja⁻ba['] chooy['] kyaah['] Jacobo
mäh['], kyaah['] jñah['] dsa⁻më[']
hi⁻ chee['] Salomé.

⁴¹ Dsa⁻më['] he['] ma['] jmee[']
ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús hi⁻ ma[']
jmeeey['] be['] kiyh['] lä⁻koo⁻ ma[']
tääh['] hwa['] Galilea hi⁻ ma[']
cha⁻ga['] jñah['] dsa⁻më['] hi⁻
ga⁻jmee['] ko⁻jøh['] kyaayh[']
lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻nääy['] ta⁻
Jerusalén.

Ga⁻haay[']Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Ta⁻ ga⁻hloo['] jmi['] he⁻
mi⁻llu['] dsa⁻ hñii['], ga⁻haay[']
Jesús ja⁻ga['] dsa⁻taayh['] jmi[']
he⁻teeh['] dsa⁻dse['].

⁴³ José, hi⁻chaq['] Arimatea,
ma['] laaq['] jaa⁻ dsa⁻kyah[']
dsa⁻ta['] kqah['], hi⁻he[']ka⁻läh[']
ma['] jøø['] ma['] jëe['] jnä[']hä['] he⁻
jmee['] Dio hih['] kih['] dsa⁻. Jää[']
ja⁻ga['] dsa⁻taayh['] jmi['] he⁻

teeh̄ - dsa - dsē', ga - tūu - dsē'
José ga - hey' nē - ta' kih' Pilato
na - ngiiy' jyooy' jmi - ngo' kih'
Jesús dsoh' hma - cru'.

⁴⁴ Peer' ga - jee' dsah' Pilato
ma' ga - nuuy' ga - juu' Jesús.
He - ja - ga - tēeyh' juu' hlōo',
mah' ga - ngiiy' juu' kiyh' che'
dsoo' ma - juu' Jesús.

⁴⁵ Ma' ga - tēeyh' juu', ja - ga'
ga - kway' jwē' na - jyoo' José
jmi - ngo' kih' Jesús.

⁴⁶ Ma - ngēe' he - ja - ,
ga - la' José koo' ta - jmaah'
wiih', he - ja - chee' lino.
Ga - jñaa'y' Jesús, ga - lääy'
kyaa'h' ta - jmaah' ja - mah'
na - tääyh' neh' koo' to - hōo'
he - ma' na - hē' nē' kuu'
hloo'. Ma - ngēe' he - ja - ,
ga - bāy' koo' mi' kuu' juuh'
mah' ga - jlēy' ho - too' ja - .

⁴⁷ Hi' ma' jee' María Magdalena
kyaa'h' María choo' José,
ha - jee' ga - kyaa' dsa -
he' Jesús.

16

Ga - lä - jiih' Jesús
(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12;
Jn. 20:1-10)

¹ Lä' ma' ga - goh' jmi' he -
teeh̄ - dsa - dsē', María Magdalena hi' María choo' Jacobo
kyaa'h' dsa - mē' hi - chee' Salomé ga - lay' jmi' mi - jwii'
he - ma' dsa - huuy' Jesús.

² Tiih̄ go - te - to - nē' jmi'
kih' seman~ ga - nääy' ta -
jee' ga - kyaa' dsa - Jesús.
Koo' ma - hya - ba' hyoo'
ga - lla - nää' dsa - mē' he' jee'
ja - .

³ Ma' llay' juu' kyaa'h'
dsa - kyaa'yh':

- - Hii - kwa' be' jnän' mah'
bän' kuu' he - na - jlē - ho - too'
ja - ?

⁴ Pero ma' ga - jee' hoo'
to - hōo', mo - so' cha - na - jlē -
kyaa'h' kuu' juuh' ja - .

⁵ Ma' ga - tāayh' neh'
to - hōo' ja - , ga - jee' ta -
jee' ma' kyaa' Jesús. Jwoo'
ra - lluu' kiyh' ja - , ga - jee' ma'
gya' jaa' chih' kwaa' hi -
ma' kyeh' koo' hmiih' tōo'
kyoo'. Peer' ga - jwaa'h' jwérte
dsa - mē' he' ma' ga - jee' hi -
he'.

⁶ He - ja - ga - jäh' dsa - hi -
ma' gya' he':

- Ta' wa' gah' hnäh'.
Jesús dsa - chaä' Nazaret
hi - ga - tää' dsa - dsoh'
hma - cru' hi - hnaah' hnäh'
mo - so' chaä' jee' la - . Hii'
ma - lä - jiih'. Jee' da' hnäh' jee'
ga - kyaa' dsih'.

⁷ Go - nää' hnäh' go - jmeeh'
juu' kih' Pee' kyaa'h' lä - jee'
discípulo kyaa'y', dsoo' Jesús
dsa - jää' hnäh' ta - Galilea.
Jee' oo' jee' hnih' lä - koo'
ga - jäyh' jää' - ga - jäh' dsa - he'.

⁸ Ko - chih' ga - hwëe'
dsa - mē' he' hoo' to - hōo'
ja - , jlääy' ga - lä - ja - ga - nääy'
ga - jwaa'yh' jwérte. Sa' cha -
juu' ga - jmeeyh' kih' ni' jaa'
kih' he' goyh'.

*Ga - mi - jnää - Jesús hñii' kih'
María Magdalena*

(Jn. 20:11-18)

⁹ Tiih̄ to - nē' jmi' kih'
seman~ ga - lä - jiih' Jesús. Hi'
ga - mi - jnää' hñiiy' to - nē'

kih' María Magdalena. Kih' dsa^-më' he' ga^-hwëë' Jesús gyeë' hi^-sa^-llu^ jää'.

10 Nee' dsa^-më' he' na'jmeeyh' juu' kih' lä^-jëë' discípulo kyaay' Jesús jee' tääyh' ki^-hooyh' mee^-dsëy'.

11 Ga^-jäyh':

—Chaa^- ba' Jesús, ma^-jëë^-jnih'.

Ma' ga^-nuu' discípulo juu' kih' María, sa^ ga^-jmeey' dsoo' juu' ja^-.

Ga^-mi^-jnää^-Jesús hñii' kih' uu^-discípulo kyaay'

(Lc. 24:13-35)

12 Jyoh' jmii' ja^-, ga^-mi^-jnää^-Jesús hñii' kih' uu^-discípulo cha'jwë' jee' ga^-nääy' ja^-, pero kah' ba' lqay'.

13 Hi^- ga^-nää` discípulo he', na'jmeeyh' juu' kih' jee' lä^-jëë' ga' dsa^-kyayh'. Ni^- kih' hi^- he' sa^ ga^-jmeey' dsoo' ka^-läh'.

Ga^-j mee' Jesús mada^- kih' apóstole kyaay'

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

14 Jee' ga^-dsaa^, ga^-mi^-jnää^-Jesús hñii' jee' ma' tääh' gya^-kaa^- discípulo né' mes^-kuh^-hih^. Jee' ja^- ga^-juuh^-kih' discípulo kyaay', kih' he' sa^ ma' dsoo' dsëy'. Ma' hweh^- dsëy', he^-ja^- sa^ ma' jmeey^- dsoo' juu' kih' hi^-ga^-jäh' ga^-jëë' Jesús ma^-ngëe' ma^-lä^-jiyh'.

15 Hi^- ga^-jäh' Jesús siiyh':

—Go^-nää' hnäh' lä^-kaa^-lä^-juh' jmii^-gyuu^- go^-kwa'

hnäh' ju'hmeë' kin^- kih' lä^-jëë' dsa^-.

16 Lä^-jëë' hi^- lä^-dsoo' dsë' hi^-ga^-heeyh^-saay^ jmii^, hi^-he' ba' lää'. Pero hi^- sa^-lä^-dsoo' dsë' kin^, hi^- he' jä' kyaah' dsoo' jwii^.

17 Hi^- jmee' dsoo' dsë' kin^, cha^-miih^- he^-juh^-gaa^-jmeey'. Kyaah' hih^ kin^-hwëëy^ hi^-sa^-llu^ kih^ dsa^, hlëeyh^ ma'lih^ koh' jyoh' juu'.

18 Cher'mah^ he^- ga^-jmeey^ miih^- kiyh^, sa^ cha^- he^- le^-kiyh^ ni^-miih^, hi^-cher'mah^ ga^-heeh^- dsih^- venen, sa^ hnoo^ dsoo' kiyh'. Hi^-mi^-hlääy^- dsa^-dsaa', wa'ra^-ga^-kyey^- gooy^- né' kiyh'.

Ngaah' Jesús gyuuuh'

(Lc. 24:50-53)

19 Ma^-ngëe' ma^-hlëeh^- Jesús lä^-ja^- kyaah' discípulo kyaay', ja^-ga' ngaayh^ ta^-gyuuh^, ga^-gyay^- jwoo' ra^-llu^ kih^ Dio.

20 Ja^-ga' ga^-nää` discípulo lä^-kaa^- lä^-juh^ kyaah' be^-kih^ Dio na'kay^- ju'hmeë' kih^ dsa^ . Hi^- ga^-mi^-jnää^- Dio la^ dsoo' juu' he^- kyey^, kyaah' lä^-jëë' he^-juh^-gaa^- he^-ga^-jmeey'. Wa'la' lä^-ja^-.

San Lucas

Ju'hméé' kih' Jesúś he' ga'sii' Luca

¹ Jwéé' dsa' ga'tqah' ga'sii' lä'jé' ha' lä' ga'la' jee' kyaā' jnääh' llo'joo'.

² Ga'siiy' ja'ba' lä'koo' la'juu' he' ga'ngéé' lä'jéé' hi'ga'jéé' ha' lä' ga'la' lä' ma' to'né'. Dsa' hi' ga'jéé' he' ga'ngééy' juu' kyaā' jnääh' jééh' ma'na'hñäay' ba' mah' kway' juu' ja'.

³ Jnä' ka'läh' ga'koon' kwaat' kwee' lä'jé' ha' lä' ga'la' lä' ma' to'né', he' ja'laqan' llu'siin' kwee' lä'ngoo' juu' la' kyah' hne' dsa'jøøh' kyaan' Teófilo.

⁴ Wa'ra' ga'heh' juu' la'lä'ñeh' kwee', la' dsoo' lä'jé' he' ma'hlééh' dsa' hne'.

Ga'jmeeh' ángel juu' he-lä'chaa'-Jwaa'

⁵ Lä' ma' lqa' Herode rey kih' hwa' Judea ja', ma'chaa' jaq' jmi'dsa' hi' ma' chee' Zácaría. Hi' he' ma' na'jnää' koo' nää' jmi'dsa' hi' ma' téeyh' Abía. Hi' mëy' Elizabet ma' lqa' sa'ju' kih' Aarón ka'läh'.

⁶ Zácaría kyaah' Elizabet ma' lqa' llu'cha'né' Dio. Ma' mi'tey' ba' lä'jé' mada' kih' Dsa'jøøh' jnän'. Ni' miih' sa'cha' he' ma' dsa'hlääyh'.

⁷ Pero sa' ma'chaa' ni' jaa' chih' kyaay'. Sa' ma' kaa' Elizabet gyuu', hi' kwee' ba' ma'gyuh' lä'uu'.

⁸ Ma' tääh' jmi'dsa' dsa'kyaaah' Zácaría jmee' ta'he' neh' gwah'. Koo' jmi' kih' jee' lä'je' ga'tee' Zácaría he' jmee' ta'he' kih' Dio.

⁹ Jéeh', ga'kooyh' suert lä'koo' ma' tée'y' jmeey'. Zácaría ba' ga'tee' suert ja', he' dsa'jey' wa'chu' neh' gwah' juuh' kih' Dsa'jøøh' jnän'.

¹⁰ Ta'ko'jiih' ma' cheh' Zácaría jé' wa'chu' ja', ka'hne' ba' ma' tääh' lä'jéé' dsa' hi' ga'kuh' jee' ja' ngiiy' kiyh' kih' Dio.

¹¹ Lä'chah' ja' ga'lä'jnää' ja'a' ángel kyaā' Dsa'jøøh' jnän' cha'né' Zácaría. Ángel he' ma' cheh' jwoo' ra'lluu' kih' na'hyoo' jee' ma' jé' jmi'dsa' wa'chu'.

¹² Peer' ga'hee'dsé' Zácaría ma' ga'jéey'. Ga'jwaa'y' jwérte.

¹³ He'ja' ga'jäh' ángel siyyh':

—Ta' wa'gah' Zácaría, jéeh' ma'nuu' ba' Dio kyah'. Kih' Elizabet, dsa'më' kyaah' lä'chaa' jaa' gyuu' ñuuuh' mah' mi'cheeh' hnih' Jwaa'.

¹⁴ Ha' koh' sa' lä'chaa' llu'. Hi' lä'ja' jwéé' dsa' lä'chaa' llu' wa'ra' ga'lä'chaa'y'.

¹⁵ Jéeh', leey' jøøh' cha'né' Dio. Sa' le' hiyh' vin ni' he'ga' jyoh' jmi' llii'. Hi' tée'y' Jmi'lle' Na'jngii' kih' Dio jää' ja'ga' lä'chaa'y'.

¹⁶ Jmeey' dsa'jeh' jwéé' dsa' Israel kyaah' Dsa'jøøh' jnän', he' ba' Dio kyaay'.

¹⁷ *Hí- he' dsoo' ta' cha'né' kih' Dsa' jøøh' jnän'. Tëey' ja'ba' jmi' lle' hi' ja'ba' be' he' ma' kye' Elía mah' hlëëyh' dsa' juu' kih' Dio. Lä'jwë' ja' jiih' juu' kih' dsa' ma' kqah' kyaqh' joo'. Hi' lä'ja' lä'sii' huu'dsë' kih' hi' chqah' mah' kay' koo' nëe' ba' huu'dsë' lä'koo' la' kih' hi' lluuy'. Lä'jwë' ja', mi' lluuy' lä'jëe' dsa' gooy' mah' heeyh' Dsa' jøøh' jnän' -ga'jäh' ángel.*

¹⁸ *He' ja' ga'jäh' Zacaría siih' ángel:*

-*Ha' lä'ja' jmeen' dsoo' he' la'? Jëeh', ma' gyuh' ba' jnä' hi' lä'ja' ka'läh' dsa' më' kyaan'.*

¹⁹ *Mah' ga'jäh' ángel siiyh':*

-*Jnä' he' Gabriel, hi-na'hñaa' cheh' cha'né' Dio. Ma'cheey' jnä' he' ma'ya'kan' ju'hmëe' la'kyah'.*

²⁰ *Na' ta' cha'né' leeh' jaah' hi' koo'. Mo'so' le' hlëëh' lä'jiih' lä'te' juu' la', kih' he' sa' ma'jmeeh' dsoo' juu' he' ma'jwëehn' hne'. Juu' la'lä'te' wa'ra' ga'dsëe' jmi' kih' -ga'jäh' ángel he'.*

²¹ *Dsa' hi' ma' tääh' jää' Zacaría ta' ka'hne', ma' dsaa' dsëy'. He'la' ngoo' ga'lä'hëe' Zacaría neh' gwah' ma'laay'.*

²² *Lä'koo' ma' ya'hëey' mo'so' ga'la' ma' hlëëyh' kyaqh' dsa'. Ga'lä'liih' dsa', he' ga'jëe' Zacaría miih' he' ga'mi'jnää' Dio kiyh' neh' gwah'. Hi' ga'löøy' jmeey' lii'*

kyaqh' gooy' ba'. Lä' ga'jäy' ja'ba' kqay'.

²³ *Ma'la' ma'dsëe' jmi' he' ma' jmeey' ta'he' neh' gwah' ja', ngaayh' cha'neh' kiyh'.*

²⁴ *Miih' jmi' ja'ba', ma' ga'hlääh' Elizabet möy'. Mah' ga'jäy' cha'neh' hñaa' sih', ma' jmeey' huu'dsë':*

²⁵ *"He' ba' che' llu' dsë' Dio he' ga'jmeey' lä'la' kin' mah' mo'so' mi'kwah' dsa' jnä'."*

Ga'jmeeh' ángel juu' he' lä'chqaa' Jesús

²⁶ *Ma' ga'hyá' jñee' sih', ga'chee' Dio ángel Gabriel he' ta' jee' jwi' Nazaret he' nøø' hwa' Galilea.*

²⁷ *Ga'cheey' kih' jaah' chih'më' hi' sa' ga' ma'jëe' dsa'ñuu'h'. Hi' he' ma' chee' María. Ma' laay' hmooh' kyaqh' José, jaah' dsa'ñuu'h' hi' ma'la' sa'ju' kih' David.*

²⁸ *Ma' ga'he' ángel jee' ma'gyay' ja', ga'jäh':*

-*Jmeen' Dio kyah', hne' hi' na'jää' kyaqh' Dio. Dio kyaqh' hne' hi' na'jää' jee' kih' lä'jëe' dsa' më'.*

²⁹ *Pero ma' ga'nuu' María he' ga'hlëëh' ángel he', ga'hee' ba' dsëy'. Ma' jmeey' huu'dsë', hee' na' hnøø' jäh' he' ma'hlëëh' ángel lä'na'.*

³⁰ *He' ja' ga'jäh' ángel siiyh':*

-*Ta' wa' gah', María. Ma'hñah' koo' he' llu' he' ma'kwa' Dio.*

³¹ *Na' kqah' jaah' gyuu'ñuu'h' hi' lä'chqah' kyah' hi' mi'cheeh' Jesús.*

32 Hi⁻ he⁻ lee⁻ jøøh'. Jäh⁻ dsa⁻ kiyh[,], laay['] Joo['] hi⁻ gya['] gyuu^h jmi⁻ gyuu^h. Hi⁻ Dio llaay['] he⁻ leey['] rey lla⁻ David dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaay['].

33 Hñii['] bih['] gyay['] jmeey['] hih⁻ tää['] kih[,] lä⁻ jee['] dsa⁻ Is-rael. Sa⁻ llqa⁻ jih⁻ koh['] he⁻ jmeey['] hih⁻ -ga⁻ jäh['] ángel.

34 Ja⁻ ga['] ga⁻ jäh['] María sih⁻ ángel he[:]

-dHa⁻ lä⁻ le⁻ he⁻ la⁻, jëeh['] sa⁻ ga['] ma⁻ jëen['] dsa⁻ nuu^h?

35 Mah['] ga⁻ jeeh['] ángel juu['] kiyh[:]

-Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii['] jää['] née['] kyah[']. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ be['] kih['] hi⁻ gya['] gyuu^h, jää['] née['] kyah['] mah['] lää['] hne⁻ kyaah['] hih['] kiyh[']. He⁻ ja⁻ ba['] na⁻, gyuu^h hi⁻ lä⁻ chaa⁻ kyah['] leey['] na⁻ jngëe['] go⁻ te['] hi⁻ tèeh['] dsih['] Joo['] Dio.

36 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['] Eliz-abet hi⁻ te⁻ ju⁻ kyah['] kyaah['], ga⁻ hlääyh['], ma⁻ ke⁻ ma⁻ gyuyh[']. Hi⁻ ma['] jäh['] dsa⁻ kih['] hi⁻ sa⁻ kaa⁻ gyuu^h, ma⁻ hya⁻ jñee['] sih⁻ dsaayh['].

37 Jëeh['], ni⁻ koo⁻ sa⁻ cha-he⁻ jwëeh['] kih['] Dio -ga⁻ jäh['] ángel.

38 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] María:

-Hii['] jnä['] la⁻ hi⁻ nuu^h kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän[']. Wa['] jmeey['] kin⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jäh['] na⁻.

Ja⁻ ga['] ngaah['] ángel kih['].

Nee['] María na⁻ jëey['] Eliza-bet

39 Jmii['] ja⁻, ga⁻ he['] María jwë['] ngoo['] ko⁻ chih['] ta⁻ koo⁻ jee['] jwii['] he⁻ hla⁻ jee['] moh['] he⁻ na⁻ hee['] hwa['] Judea.

40 Ma['] ga⁻ llooy['], ga⁻ hey['] cha⁻ neh⁻ kih['] Zácaría mah['] ga⁻ jmeey['] Dio kih['] Elizabet.

41 Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ nuu['] Elizabethe⁻ ga⁻ jmee['] María Dio kiyh[,] koo⁻ ba['] ga⁻ jeh['] gyuu^h. Lä⁻ chah['] ja⁻, ja['] Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii['] née['] kih['] Elizabet.

42 Mah['] ga⁻ hlëeyh['] ki⁻ gaa⁻, ga⁻ jäh[']:

-Na⁻ jää['] laa⁻ hne⁻ jee['] kih['] lä⁻ jee['] dsa⁻ më[']. Hi⁻ na⁻ jää['] laa⁻ gyuu^h hi⁻ kyaah['].

43 Hii['] laa⁻ jnä['] mah['] jää['] choo['] Dsa⁻ jøøh['] kyaan['] ya⁻ jee['] jnä[']?

44 Jëeh['], lä⁻ chah['] ba['] ma⁻ ga⁻ nuun['] ma⁻ jmeeh['] Dio kin⁻, ma⁻ jeh['] gyuu^h kyaan['] hi⁻ kyaan['] la⁻, kih['] he⁻ chäay⁻ llu['].

45 Llu['] la⁻ kyah['] hne⁻, jëeh['] ga⁻ jmeeh['] dsoo['] lä⁻ te['] lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh['] Dio jmeey['] kyaah['] hne⁻.

Ga⁻ hä['] María kway⁻ ti⁻ hmaah['] kih['] Dio

46 Mah['] ga⁻ jäh['] María:
Lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsen⁻ jmeen⁻
juuh⁻ kih['] Dsa⁻ jøøh[']
kyaan⁻.

47 Peer⁻ chaan⁻ llu['] kyaah['] Dio
hi⁻ lää['] jnä['].

48 Jëeh['], ga⁻ jee['] bih['] kih['] jaa⁻
hi⁻ hwaa⁻ hi⁻ mi⁻ teh[']
kiyh['].

Na⁻ ta⁻ cha⁻ né['], lä⁻ jee['] dsa⁻
jäh['] llu['] la⁻ kin⁻.

49 Jëeh['] cha⁻ miih⁻ he⁻
juuh⁻ gaa⁻ ga⁻ jmeey[']
kin⁻ hi⁻ cha⁻ ga⁻ lä⁻ jee[']
be['] kih['].

Na⁻ jngëe['] go⁻ te['] ba['] laay['].

50 Lä-ñih' dsëy' kih' lä-jëë-
hi- gayh-, kih' hi-
chaa- na', hi- lä-ja-
kih' lä-jëë- hi- na' ga'
ya-nää' ta- cha'né'.

51 Ga-mi-jnääy- be' he-
lla-dsëe' kih' lä-jëë'.
Ga-jmeeey' ta- koo' huu'dsë-
kih' hi- jmää- hñii'
kaah'.

52 Ga-hëey' kih' hi- cha- be'
kih' jmi-gyuuh- la- jee'
ma' tääyh' jmeeey' hih'.
Høø' hi- he', ga-llaay' lä-jëë-
hi- hwaa' ba'.

53 Lä-jëë- hi- sa- cha- he-
kuh-, ga-kwëeyh' lä-jëë-
he- jmee- bii' kiyh'.
Kih' hi- cha- kuu' ga-hëey'
kih' ta-jmah'.

54 Ga-kway' be' kih' dsa- Israel
hi- nuuh' kiyh'.

Ma-ra- he- ga-lä-ñih' dsëy',
55 lä-koo- ga-bääh- hñiiy'
kih' lä-jëë- dsa-
ma-gyuuh- jnän',
he- ga-løø' kih' Abraham
kyah- lä-jëë- sa-ju-
kiyh' lä-jüh' joh' jmi'
cha-, ga-jäh' María.

56 Jee' ja- ga-jä' María
kyah' Elizabet koo-uu- sih'.
Ja- ga' ngaayh' ta- kiyh'.

Ga-lä-chaa-Jwaa-

57 Ma' ga-dsëe' jmi' he-
lä-chaa- gyuh- kyaa' Elizabet,
ga-lä-chaa- jaa- gyuh- nuuh'-
kiyh'.

58 Lä-jëë- hi- ma' täh'
jäh' kiyh' hi- lä-kye- hi-
te-ju- kyaayh' ga-nuuy' ha-
lä- koh' sa- juh-gaa- he-
ga-jmee' Dio kih' Elizabet.

He-ja- ga-lä-jëë- ba' dsa- he'
ga-lä-chaa- llu- kyaayh'.

59 Lä-koo- ga-hya- ba' jñaa'
jmi', ya-nää' dsa- mah'
ga-tay' jmi-ngo' kih' gyuh-
lä-koo- tëë' jmee' dsa- judiu
kih' gyuh- nuuh- kyaa'. Ma'
hnøø' dsa- ma' mi-cheey'
Zacaríá lä-cheey- jmiyy'.

60 -Sa- lä-cheey- lä-na-
Jwaa- ba' lä-cheey- -ga-jäh'
chooy'.

61 Mah' ga-jäh' dsa- siiyh':
-¿He-la' mi-cheeh' hnih'
Jwaa? Ni- ja- hi- te-ju- kih'
kyayh', sa- chaa- hi- chee-
lä-na-.

62 He-ja- ga-jmee' dsa-
lii- kyah' jmiyy' ha- lä- ma'
hnøø' mi-cheey' gyuh-.

63 He-ja- ga-ngii' jmi'
gyuh- koo- jwi' hma-, jee'
ga-siyy' lä-la-: "Jwaa- ba'
lä-cheey-." Peer' ga-lä-dsaa'
dsë- lä-jëë- dsa- hi- ma' täh'
jee' ja-.

64 Lä-chah' ja- ga-løø'
hlëeh' Zacaríá ka-läh',
ga-kway' ti'hmaah' kih' Dio.

65 Lä-jëë- dsa- hi- ma' täh'
koo' kiyh' ga-lä-goo' dsë'.
Hi- lä-kaa- jwi' he- täh'
jee' moh' he- na-hee' hwa'
Judea, ga-lä-nuuh' ha- lä-
ga-la'.

66 Ga-lä-jëë- dsa- hi-
ga-nuu' juu' ja-, ma' kyey'
nuuh' dsë-, ma' laay':

-¿Hi- ba' lee' gyuh- na-?
Jeeh', Dio cheh' kyaayh'.

Sü' kih' Zacaríá

67 Jmi-lle' Na-jngii' ja'
në' kih' Zacaríá, he-ja- na-

- ga⁺hyoyh⁺ juu⁺ he⁻ ngëëy⁺
jnän[,] ga⁺jäyh[:]
- 68 He⁻ ba['] che⁻ lluu['] Dsa⁻jøøh[']
jnän[,] hi⁻ laq['] Dio kyaq[']
jnääh['] dsa⁻ Israel,
jëëh[,] ma⁻jay[~] mah[']lääy['] dsa⁻
kyaqay['].
- 69 Ga⁺kwäay['] jaq['] hi⁻ cha⁻ be[']
kih['] mah[']lääy['] jne['].
- Ga⁺hñäay['] jaq['] kih['] jee['] lä⁺jëë⁺
sa[']ju['] kih['] David hi⁻
ma[']jmee['] ta[']he['] kiyh['].
- 70 Ga⁺jmee['] Dio ja[']ba['] lä⁺koh[']
ga⁺jäyh['] lä⁺ma['] to⁻në[']
ta[']la['] kih['] dsa⁻ hi⁻
na⁻jngëë['] kyaqay['] hi⁻
ga⁺ngëë['] juu⁺ kiyh[']
llo[']joo['].
- 71 Ga⁺jäyh[,] lääy['] jne['] kih[']
lä⁺jëë⁺ hi⁻ na⁻høøh[']
jnän[.]
Hi⁺ lä⁺ja['] lääy['] jne['] kih['] lä⁺jëë⁺
hi⁻ sa[']hnää['] jne['].
- 72 Lä⁻ñih['] dsëy['] kih['] dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ jnän[,] hi⁻
ma[']chaq['] llo[']joo['].
- Ma⁺ra⁺ he⁻ mi⁻te['] bih[']
hmooh['] na⁻jngii['] he⁻
ga⁺jmee['] ja['].
- 73 Mi⁻tey['] hmooh['] he⁻
ga⁺tääy['] hñiiy['] jmee[']
kyaqah['] Abraham dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ jnän[,] mah[']
lee['] jne['] kwäat['] kih[']
Dio.
- 74 Hi⁻ he['] lääy['] jne['] kih['] lä⁺jëë⁺
hi⁻ na⁻høøh['] jnän[,]
mah['] sa['] hii['] goo⁻ jnän[,] ni⁻
miih⁻ jee['] hnäähn['] Dio.
- 75 Lä⁻ja['] dsa[']tooh['] jne[']
na⁻jngëën['] hi[']lluu['] jne[']
cha[']nëy['] lä⁺jiih['] jmi[']
chaq['] jne['].
- 76 Hne⁻ gyuh⁻ kyaqan['], lloo⁻
koo⁻ jmi['] jäh['] dsa⁻
kyah['] laq['] jaq['] hi⁻
ngëë['] juu⁺ kih['] Dio.
Jëëh[,] hne⁻ goh['] ta⁺ cha[']në[']
kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[,]
mah['] mi[']lluu['] jwë[']
kiyh['].
- 77 Lä⁻ja['] lä⁺ñe⁻ dsa⁻gooh[']
ha⁻ lä⁺ jee['] lääy['] kih[']
dso'kye⁻,
jëëh['] Dio koo⁻dsë[']kiyh['].
- 78 Jëëh[,] lä⁺ñä['] ba['] he⁻ lä⁺ñih[']
dsë['] Dio kyaqah['] jne['].
- He⁻ jmee['] jee['] jnän[,] la[']
lä⁺koh['] jmee['] kih[']
hyoo⁻ he⁻ choo['] në[']
jnän[,] lä⁺ga[']të[']gyuh['].
- 79 Chooy['] wa[']je⁻ kih['] hi⁻ tääh[']
jee['] na⁻hoo⁻ jee['] hii[']
goo⁻juuy['].
Lä⁻ja['] mi⁻jnääy['] ha⁻ lä⁺ jee[']
hii['] tii['] jnän[,] ga⁺jäh[']
Zacaríá.
- 80 Ga⁺løø['] dsa⁻kwäa⁺gyuh⁻,
lä⁻ja['] ka⁻läh['] huuhdsë⁻llu[']
kiyh['] ma['] dsa⁻kwäa⁺kyaqah['].
Ma['] ga⁺kwäay['], ngooy['] ta[']
hwa['] kii['], jee['] sa['] kwa['] ni⁻
miih⁻, lä⁺jiih['] ga[']lloo['] jmi[']
he⁻ ga⁺mi[']jnääy['] hñiiy['] kih[']
dsa⁻ Israel.

2

Ga⁺lä⁺chaq[']Jesús
(Mt. 1:18-25)

- 1 Ji⁻ñe⁻ ja['], ga⁺jmee[']
Augusto rey to⁻në['] mada⁻
lla⁻llee['] lä⁺jëë⁺ dsa⁻ je['],
lä⁻kaq['] jee['] ma[']jmee['] hih['].
- 2 He⁻ ja['] la['] to⁻në['] je⁻ he⁻
ga⁺chooyh['] kih['] dsa⁺, lä⁺koo⁻
ma[']laq[']Cirenio lle'moh['] hwa[']
Siria.

³ He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jëë⁺ ba['] dsa⁻ ga⁻ nääy⁺ ta⁻ jwii⁻ jee['] tëëy⁻ lla⁻ lleey['] je⁻.

⁴ He⁻ ja⁻ ya⁻ hëë⁺ José jee['] jwii⁻ Nazaret he⁻ nøø['] hwa['] Galilea ngooy['] ta⁻ hwa['] Judea jee['] jwii⁻ kih['] David he⁻ chee⁻ Belén. Jëëh['], José ma['] lqa['] sa⁻ ju⁻ kih['] David.

⁵ Ñeey['] ga⁻ lla⁻ lleey['] hñiiy['] je⁻ ko⁻ jøh['] kyaah['] María hi⁻ kyaah['] ma['] lqay['] hmooh['] jeey['] gooy⁻. Hi⁻ María he['] ma['] kyaay['] gyuu⁻.

⁶ Ta⁻ ko⁻ jiih['] ma['] tääyh['] jee['] jwii⁻ ja⁻, ga⁻ dsëe⁺ jmii⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ kyaä['] María.

⁷ Jee['] jwii⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ nñuuuh⁻ to⁻ në['] kyaay^{'. Mah['] ga⁻ bääyh['] gyuu⁻ wa['] siih[']. Ga⁻ kyaay['] neh⁻ na['] moo['] jee['] ma['] kuh['] jah['], kih['] he['] sa['] ma['] joo['] cha'neh['] jee['] tääh['] dsa⁻.}

Ga⁻ lä⁻ jnäää['] ángel kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] hää['] jah[']

⁸ Koo['] jee['] jwii⁻ ja⁻, ma['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ ma['] hää['] jah['] kyaä['] ta⁻ la⁻ hwë['].

⁹ Ni⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ liih['] gyih^{',} ga⁻ lä⁻ jnäää['] kiyh['] ja⁻ ángel kyaä['] Dsa⁻ jøøh['] jnän[']. Ga⁻ lä⁻ jnäää['] jëë⁺ nñih['] wa['] je['] kih['] Dio lä⁻ ku['] lä⁻ jii['] kiyh^{'. Peer⁻ ga⁻ jwäh['] dsa⁻ he['].}

¹⁰ Pero ángel ga⁻ jäh['] siyyh⁺:

—Ta⁻ wa['] gah['] hnäh[']. Jëëh['], ma['] jan['] kyen['] juu['] he['] jmee['] jëë⁺ jwérte dsë['] lä⁻ jëë⁺ dsa⁻.

¹¹ Na['] ma⁻ lä⁻ chaa⁻ kyah['] hnäh['] jee['] jwii⁻ kih['] David ja⁻ hi⁻ lää['] hnäh[']. Hi⁻ he['] he['] Cristo, Dsa⁻ jøøh['] jnän['].

¹² Lä⁻ la⁻ jmee['] lii⁻ kyah['] hnäh['] kih['] gyuu⁻ he[']. Na⁻ bääyh['] wa['] siih['] na⁻ kyaay['] neh⁻ na['] moo['] jee['] kuh['] jah['] — ga⁻ jäh['] ángel.

¹³ Lä⁻ chah['] ja⁻ ga⁻ lä⁻ jnäää['] koo['] kih['] ángel he['], jwëë⁺ ga['] ángel hi⁻ chaa⁻ gyuuuh['] hi⁻ ma['] hä⁻ kih['] Dio, ma['] jäh[']:

¹⁴ jHe⁻ ba['] che⁻ jøh['] gaa⁻ Dio hi⁻ gya['] gyuuuh[']!

Wa['] hii⁻ tiï['] kih['] dsa⁻ jmee['] gyuu⁻ hi⁻ jmee['] lä⁻ hnøø['] Dio.

¹⁵ Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ näää['] lä⁻ jëë⁺ ángel he['] gyuuuh^{',} dsa⁻ hi⁻ ma['] hää['] jah['] kyaä['] he['] ga⁻ jäh['] siyyh['] dsa⁻ kyaayh[']:

—Ma['] jne['] ja⁻ ta⁻ Belén, ma['] jée['] jne['] koo⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ la⁻, lä⁻ koh['] juu['] he['] ma⁻ nuu['] jne['] kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän['].

¹⁶ He⁻ ja⁻ ga⁻ nääy['] ko⁻ chih^{',} ga⁻ jnääyh['] María kyaah['] José. Jee['] ja⁻ ga⁻ jëëy['] na⁻ kyaä['] gyuu⁻ neh⁻ na['] moo['] jee['] ma['] kuh['] jah['].

¹⁷ Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ jëëy['] gyuu⁻, ga⁻ taayh['] jmeeyh['] juu['] ha⁻ lä⁻ ga⁻ jäh['] ángel kih['] gyuu⁻.

¹⁸ Peer⁻ ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsë['] lä⁻ jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ nuu['] juu['] kih['] hi⁻ ma['] hää['] jah['] kyaä['] he['].

¹⁹ Pero María ngoo['] ba⁻ dsooh⁻ dsëy['] hi⁻ kyey⁻ huu['] dsë['] kih['] lä⁻ jë⁺ he['] ga⁻ nuuy['] ja⁻.

²⁰ Dsa⁻ hi⁻ ma['] hää['] jah['] he['] ga⁻ nääy['] jmeey['] juu['] kih['] Dio, hi⁻ ma⁻ lä⁻ hää['] kiyh['], kih['] lä⁻ jë⁺ he['] ga⁻ nuuy['] hi⁻ lä⁻ jë⁺ he['] ga⁻ jëëy[']. Jëëh['], ma⁻ ra⁻

he⁻ ga⁻la¹ ba['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻
ga⁻jäh['] ángel siiyh⁻.

*Ga⁻jääy[']Jesús jee[']ma[']chih[']
gwah⁻juu^h*

21 Ma['] ga⁻të['] jñaa['] jmii['],
ga⁻tay['] jmi[']ngo['] kih['] gyuu[']
mah['] ga⁻mi[']cheey['] Jesús,
ja⁻ba['] jmii['] he⁻ ga⁻jäh[']
ángel lä⁻cheey['], jää['] ja⁻ga[']
lä⁻dsaah['] María.

22 Ma['] ga⁻dsëe['] jmii['] he⁻
ga⁻mi[']lluuh['] cho[']jmiiy['] hñiiy[']
lä⁻hih['] kih['] ley kih['] Moisé,
ga⁻jääy['] gyuu['] ta['] Jerusalén
mah[']taqayh['] goo⁻ Dio.

23 (Ga⁻jmeey['] lä⁻ja['], jéeh[']
në['] ley kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
jäh['] lä⁻la[']: "Lä⁻jëe['] gyuu[']
ñuuuh['] hi['] to⁻në['] la['] kwaat[']
laq['] kyaa['] Dio ba['].)

24 He⁻ja['] na'näay[']
na'jmeey['] lä⁻koo['] lle['] ley kih[']
Dio he⁻ jäh[']: kwäh['] koo[']
gyäh['] cha'bë['] o koo['] gyaäh[']
cha'juu['].

25 Ji⁻ñe['] ja['], ma['] gya['] jwii[']
Jerusalén jaq['] dsa⁻hi['] ma[']
chee['] Simeón. Dsa⁻ he[']
ma['] laq['] jaq['] hi['] lluu['], ma[']
hnaayh['] Dio, ma['] kyey[']
o[']jöh['] dsë['] lloo['] koo['] jmii[']
lää['] dsa⁻ Israel. Hi['] ma[']
kyäayh['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['].

26 Jmi[']lle['] Na⁻jngii[']
ga⁻mi[']jnää['] kiyh['] he['] sa[']
juuy['] ta[']ko[']jiih['] sa['] ma[']jëey[']
hi[']na⁻hñaa['] kyaa['] Dio.

27 Ga⁻jøø['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii[']
kih['] Simeón he['] ngooy['] ta[']
jee['] chih['] gwah[']. Ja⁻ba['] hor[']
ja⁻ ga⁻lloo['] cho[']jmii['] Jesús
na⁻jääy['] gyuu['] kyaay['] gwah[']
mah['] le['] kiyh['] lä⁻koo['] tée[']
dsa⁻jmee['] lä⁻koo['] jäh['] ley.

28 Jee['] ja['] ga⁻ee['] Simeón
he['] gyuu['], mah['] ga⁻kway[']
tí'hmaah['] kih['] Dio, ga⁻jäh[']:

29 Dsa⁻jøøh['] kyaaan['], na[']
ma⁻dsëe['] jmii['] ki['] jnä[']
hi['] jmee['] ta[']he['] kyah[']
ya⁻hëen['] jmi[']gyuu['] la['],
lä⁻koo['] ga⁻chiih['] jnä['].

30 Jéeh['], ma⁻tëen['] ma[']jëen[']
hi['] ma[']cheeh['] mah[']
lääy['] dsa['].

31 Hi['] he['] ga⁻mi[']lluuh['] to⁻lo[']
në['] ga⁻lä⁻jëe['] dsa⁻ hi[']
chäa['] hwa['] la['].

32 Laay['] lä⁻koo['] wa[']je['] he[']
lä⁻jnä['] kih['] hi['] sa['] laa[']
judiu.

Hi['] kih['] wa[']je['] ja['] jää['] jøøh[']
dsa⁻ Israel hi['] laa[']
kyäh['], ga⁻jäh['] Simeón.

33 Peer['] ga⁻lä⁻dsäa['] dsë[']
José kyäh['] María ma[']
ga⁻nuuy['] lä⁻jë['] he['] ma[']hlëeh[']
Simeón kih[']gyuu['].

34 Mah['] ga⁻mi[']jää['] Simeón
cho[']jmii['] gyuu['], ga⁻jäh[']
siyh['] María:

—Jëe['] da['], gyuu['] la[']
ma⁻na⁻hñaa['] jmeey['] tëh[']
jwëe['] dsa⁻ Israel, hi['] lä⁻ja[']
jmeey['] dsa⁻jëeh['] jwëe[']
ka⁻läh[']. Ma⁻na⁻hñaa[']
jmeey['] lii['] laay['] kyäh['] Dio,
pero sa[']lä⁻hnää['] dsih['].

35 Hi['] kyah['] le['] lä⁻koh[']
he['] dsa⁻hiih['] ñe[']tuuh['] neh[']
tuh[']hoh[']. Hi['] mi[']jnääy['] ha[']
lä⁻la['] huudse['] kih['] jwëe['] dsa⁻
—ga⁻jäh['] Simeón.

36 Ja⁻ba['] jee['] ja['] ma['] hää[']
ka⁻läh['] jaq['] dsa⁻më['] hi['] ma[']
chee['] Ana jo[']mi['] Fanuel.
Dsa⁻më['] he['] ma['] ngëe['] juu[']
kih['] Dio. Ma['] laay['] sa[']ju['] kih[']

Aser joo' Jacob. Ma'gyuh-
jwérte dsa-më' he'. Gyii'
ji-ñe' ba' ga-gay- kyaah'-
dsa-ñuuh- kyaay'.

³⁷ Ma-hya- to-lo-gya'
na-dsë~ gyii'gya' kye' ji-ñe'
he' ga-jäy hnëey'. Sa' ma'
dsa-hlääh' ma' dsooy' jee'
chih' gwah', lä-jmii' lä-hwë'
ma' hnaayh Dio. Joh' jih'
sa' ga-tuy' kuh-hiyh' ma'
chuuy' kyaah' Dio.

³⁸ Ja'-ba' hor' ja' ja'
dsa-më' he' chuh' kih'
cho'jmii'-gyuuh-, mah'ga-løøy'
kway' ti'hmaah' kih' Dio. Hi'
ma' hlëeyh' kih' gyuuh' Jesùs,
cha'në' lä-jëe' hi' ma' tääh'
jøg' lih' ba' lää' Dio dsa' hi'
chaa' Jerusalén.

³⁹ Ma-la- ma-mi-teh'
cho'jmii'-gyuuh' lä-koh' lle'
ley kih' Dio, ga-nääy' ta'
jwii' Nazaret he' nøø' hwa'
Galilea.

⁴⁰ Koo- jmii' koo- jmii'
ma' dsa-kwaa- gyuuh',
hi' cha-ga'miih' be' ma'
dsa-lä-chä- kiyh', hi' lä-ja'
huuh'dsë' llu' kiyh' ma'
dsa-kwaa- kyaayh'. Ha'
koh' sa' ga-mi-jää' Dio gyuuh'
kyaa'.

Lä- mäh' Jesùs ga-jäy' jee'
kih' ta-jwoh' kyaah' ley

⁴¹ Ga-lä-jé- ji-ñe' ba' ma'
dsoo~ cho'jmii' Jesùs ta'
Jerusalén ma' të- jmii' he'
kuh' dsa' judiu borrego
mäh'.

⁴² Ma'ga-hya- Jesùs gya-to'
ji-ñe', ga-nääy' ka-läh' jmii'
lä-koo- tëe' dsa' jmeey'.

⁴³ Ma-la- ma-goh' jmii'
ga-nää-cho'jmiiy' ta-kih', ni'
sa-liih' gyih' ga-jä' Jesùs jwii'
Jerusalén.

⁴⁴ Ma' jmeey' huuh'dsë',
hää' Jesùs jee' kih' dsa' hi'
ga-nää-cha-jwë' ja'. Lä-taa'
jmii' ga-taayh' jwë', ja'ga'
ga-hnaayh' jee' kih' dsa' hi'
chaa' kyaay', hi' lä-ja' jee'
kih' dsa' hi' kyuuuy' ka-läh'.

⁴⁵ Ma' sa' ga-jnääyh',
ga-këyh' ka-läh' ta' Jerusalén
na-hnääyh'.

⁴⁶ Ga-të' hnë- jmii', ja'ga'
ga-jnääyh' Jesùs jee' chih'
gwah' na-gay' jee' kih'
ta-jwoh' kyaah' ley, ma' nuuy'
ha' lä- hlëeh' dsa' he' hi'
Jesùs ma' ngii' juu' kiyh'
ka-läh'.

⁴⁷ Lä-jëe' hi' ma' tääh' nuu'
kiyh' ma' dsaa' dsëy' ha' koo'
sa' ma' kyuuuh' Jesùs hi' lä-ja'
kih' juu' he' ma' jeeyh' ja'.

⁴⁸ Ma' ga-jëe' cho'jmiiy',
ga-lä- dsaa' dsëy', mah'
ga-jäh' María siiyh':

-Gyuuh' kyaan', ¿he-la'
ma-jmeeh' lä-na- kyaah'
jnääh'? Ha' koh' sa' lle'
dsën' kyaah' Tää' kyaah' jee'
ga-nøø' jnääh' hnääh' jnääh'
hne'.

⁴⁹ He-ja' ga-jeeh' Jesùs juu'
kiyh':

-¿He-la' ga-nää' hnääh'
hnaah' jnää'? ¿Che' sa' ñeh'
hnääh' he' ga-tëen' mi'ten'
kin' kyaah' Tää' kyaan'?

⁵⁰ Pero sa' ga-lä- ngëe'
cho'jmiiy' he' ga-hlëeyh'
lä-ja'.

⁵¹ Ja'-ga' ya-hëey' mah'
ga-nääy' ko-jøh' kyaayh' ta'

Nazaret. Jee' ja⁻ ga⁻mi⁻tey['] ga⁻lä⁻jé⁻ ba['] he⁻ ma['] jäh['] cho'jmiiy[']. Hi⁻ María ngoo['] ba[']dsooh['] dséy['] lä⁻jé⁻ juu['] he⁻ ga⁻nuuy['].

⁵² Hi⁻ Jesú^s koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ dsa['] lä⁻jøøh['] gyih[']. Lä⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ dsa['] lä⁻kyuu^h koo⁻ hä['] koo⁻ hä[']. Ma[']tih['] dsé['] Dio lä⁻jé⁻ he⁻ ma['] jmeey['], hi⁻ lä⁻kye⁻ dsa['] ka[']läh['] ma[']tih['] dsé['].

3

Ga⁻løø['] Jwaaq['] kwa⁻juu[']

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Ma⁻hya⁻ gya⁻hña['] ji⁻ñe⁻ laq['] Tiberio rey to⁻në[']. Ji⁻ñe⁻ ja⁻ ma['] laq['] Poncio Pilato lle[']moh['] hwa['] Judea. Herode ma['] laq['] ta['] hwa['] Galilea, Felipe øøyh['] ma['] laq['] ta['] hwa['] Iturea kyaqah['] hwa['] Traconite. Lisania ma['] laq['] ta['] hwa['] Abilinia.

² Ja⁻ba['] ji⁻ñe⁻ ja⁻, Aná kyaqah['] Caifá ma[']laq['] jmi⁻ds['] kyaqah[']. Lä⁻ma[']ja⁻ ga⁻hléeh['] Dio kyaqah['] Jwaaq['] joo['] Zacaríá lä⁻koo⁻ ma['] gyay['] hwa['] kii⁻ jee' sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻.

³ He⁻ja⁻ ma[']dsooy['] lä⁻kaa⁻ jee' la['] cha⁻hoo['] jmi⁻ Jordán ma['] dsa⁻kway['] juu['] he⁻ saa⁻ dsa['] jmi⁻ hi['] ga⁻hléeyh['] dsa['] mah['] wa['] dsa[']jee[']kyah['] Dio mah['] koo⁻ Dio dsé['] kih['] dso[']kye⁻ kiyh['].

⁴ Lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te['] lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] he⁻ ga⁻hléeh['] Isaíá hi['] ga⁻ngéee['] juu['] kih['] Dio llo[']joo['], ga⁻jäyh[']:

Kii⁻ nuuh⁻ koo⁻ lle['] he⁻ hléeh['] hwa['] kii⁻ jee' sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻:

"Mi[']llu['] hnäh['] jwë['] kih['] Dsa[']jøøh['] jnän['], mi[']llu['] hnäh['] hñaaah['] mah['] heeh['] hnih['] wa'ra['] ga⁻të['] jee' jää['].

⁵ Lä⁻kaa⁻ jee' la['] cha⁻gwaa⁻ hnøø['] kah['] gwaah['], hnøø['] lii['] koo⁻ mëë['] moh['] jee' la['] cha'sii⁻. Jwë['] jla[']gyeh['] hnøø['] lii['] ko⁻dsoo['].

Jwë['] he⁻ la['] ta⁻juh['], hnøø['] lii['] koo⁻ mëë['] ba['].

⁶ Ma[']ja⁻ ga['] jee['] lä⁻jëë['] dsa['], ha⁻ lä⁻ lää['] Dio jne['] ta⁻la⁻ kih['] hi['] jä['], ga⁻jäh['] Isaíá.

⁷ He⁻ja⁻ lä⁻la⁻ ga⁻jäh['] Jwaaq['] siih['] ga⁻lä⁻jëë['] hi['] na'nää['] ma['] saa⁻ jmi⁻:

—Hnäh['] laqah['] lä⁻koh['] miih⁻ hi['] kyuu[']. ¿Hii⁻ ma[']siih['] hnäh['] he⁻ lää['] hnäh['] hñaaah['] kih['] he⁻ wii['] he⁻ na['] ga['] jä[']?

⁸ To⁻në['] da['] mi⁻jnää['] hnäh['] he⁻ ma⁻tuh['] hnäh['] jwë['] lhiih['] mah['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] jmah['] ba['], ja[']ga['] la[']ds[']he⁻ ma[']jeeh['] hnäh['] kyaqah['] Dio. Mo⁻to['] jmee['] hnäh['] huu[']ds['] lää['] hnäh['] lä⁻llu['] he⁻ jwah['] hnäh[']: "Abraham ba[']laa['] tää['] jnän[']." Jëeh['] jnä['] jwahn['], lih['] ba['] Dio jmee[']hwëë['] sa[']ju['] kih['] Abraham lä⁻kye⁻ kih[']kuu[']la⁻.

⁹ Hee['] ñe['] läh['] ma[']kye⁻ ma[']na'llu['] huu[']hma[']. Lä⁻jë[']chaah[']hma['] he⁻ sa[']llu['] mii['] kih['], he⁻ ja[']ds[']tu['] mah['] dsoo[']cha[']je['] —ga⁻jäh['] Jwaaq['].

10 Lä⁻jëe⁺ ba⁻ dsa⁻ ma['] ngii⁺
juu['] kiyh^{',} ma['] jäyh[:]

—⁻Ha⁻ lä⁺ jmee['] jnääh['] ja⁻?

11 Mah['] ga⁻jeeyh⁻ kih['] dsa⁻,
ga⁻siiyh[:]

—Hnäh['] hi⁻ cha⁻ to['] lëe⁺
hmiih⁻ kih^{',} kwëeh['] koo⁻ hi⁻
sa⁻ cha⁻ kih^{'.} Hi⁻ hnäh['] hi⁻
kuh⁻hih['] llu[,] kwëeh['] miih⁻
hi⁻ jmee⁻ bii['] kih['].

12 Hi⁻ na'nää['] ka⁻läh['] hi⁻
koo['] ku'sih⁻ mah['] saay⁻ jmii⁻.
Mah['] ga⁻siiyh⁻ Jwaa[:]

—Ta⁻jwoh^{',} hi⁻ jnääh^{',} ⁻ha⁻
lä⁺ jmee['] jnääh['] ka⁻läh[?]

13 Mah['] ga⁻jäh['] Jwaa⁻ siiyh[:]

—Lä⁻koo⁻ te['] lle['] kih['] ba[']
kooh['] hnäh['] kih['] dsa⁻.

14 Hløo['] ka⁻läh['] ga⁻ngii⁻ juu[']
kiyh[:]

—⁻Ha⁻ ga['] jnääh['] na⁻, ha⁻ lä⁻
jmee['] jnääh['] ja⁻?

Mah['] ga⁻jäyh[:]

—Ta⁻jøøh['] hnäh['] dsa⁻ mah[']
jñuu['] hnäh['] he⁻ cha⁻ kiyh^{',}
ni⁻ ta⁻ hnëe⁺ hnäh['] dsa⁻ hi⁻
sa⁻ ää⁻ dsoo['] kyaah['] juu[']
ta⁻juu[!]. Heeh['] ba['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ te['] he⁻ lëh['] hnäh['].

15 Peer⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ judiu
ma['] hnøø['] wa'ra⁻ jäh['] kih[']
ma⁻lloo['] ba['] jmii['] he⁻ lääy['],
he⁻ja⁻ ma['] jmeey['] huu[']dsé⁻
che['] he[']ba['] Jwaa⁻ na⁻ hi⁻ laa[']
Cristo hi⁻na⁻hñaa['] kya['] Dio.

16 Ga⁻jäh['] Jwaa⁻ ga⁻siih⁻
lä⁻jëe⁺ dsa⁻ he[:]

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn⁻
hnäh['], jnä['] chäan['] dsa⁻ jmii⁻
kyaaah['] jmii⁻ ba[']. Pero jä⁻
jaä⁻ hi⁻ jøøh['] ga['] lä⁻koh['] ga[']
jnä[']. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ të[']dsëen['] chi-
ihn['] mah['] llen['] loo⁻ he⁻ hä[']
tii[']. Hi⁻ he['] chäa['] hnäh['] jmii⁻

kyaaah['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], hi⁻
kyaaah['] je⁻ ka⁻läh['].

17 Hii['] cheh['] mi⁻llu['] mi[']
trigo, ma⁻chooyh['] he⁻
kyaaah['] jwäy['] . Ma⁻la[']
ma⁻kooy['] mi[']trigo kiyh^{',} llay[']
llu^{',} ja⁻ga['] jëy['] wa'hløø⁻ kih[']
kyaaah['] je⁻ he⁻ mo⁻so⁻ huu[']
jih['] koh['].

18 Hi⁻ ga⁻hlëeyh['] dsa⁻
kyaaah['] cha⁻ga'miih⁻ juu[']
he⁻ ga⁻mi[']jnääy⁻ ha⁻ lä⁻ la[']
ju'hmeë['] he⁻ ma['] kway⁻.

19 Hi⁻ ga⁻jueyh['] kih['] Herode
hi⁻ ma['] laa['] ta^{',} kih['] he⁻ ma[']
kyaaayh['] Herodía më['] Felipe,
he['] ba['] dsa⁻ñuu['] øøyh[']. Hi⁻
ga⁻jueyh['] kih['] Herode, kih[']
ga⁻lä⁻jë['] he⁻ hliih['] he⁻ ma[']
jmeey['].

20 Hi⁻ këe⁻ ga['] ga⁻bääh⁻
Herode jyoh['] dsoo['], heh['] he⁻
ga⁻täayh['] Jwaa⁻ neh[']ñe['].

Ga⁻saa⁻ Jesús jmii⁻

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Koo⁻ jmii⁺ lä⁺ ma['] cheh[']
Jwaa⁻ chaa⁻ dsa⁻ jmii⁻,
Jesús ka⁻läh['] ga⁻saa⁻ jmii⁻.
Ta⁻kö⁻jiih['] ma['] ngii⁺ Jesús
kiyh['] kih['] Dio ga⁻na['] gyuu[']
jmi⁻gyuu['].

22 Hi⁻ ga⁻jyoo['] né[']
kiyh['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['],
ga⁻lä⁻jnääy['], laay['] lä⁻koh[']
jaä⁻ juu[']. Lä⁻chah['] ja⁻
ga⁻lä⁻ñuu['] koo⁻ juu['] he⁻ ja[']
gyuu['] he⁻ ma['] jäh['].

—Hne⁻ laah['] gyuu['] kyaan⁻
hi⁻ hnaan[']. Peer⁻ chäan⁻ llu[']
kyaaah['] hne['].

Jee'la⁻na⁻sii⁻jmii⁻ kih['] dsa⁻
ma⁻gyuh['] kya['] Jesús

(Mt. 1:1-17)

23 Ma' hää' Jesús koo'-gyii'gya' ji'-ñe' ma' ga'löøy' kway' juu'. Ma' jmää' dsih' laay' joo' José. José he' ma' laa' joo' Elí.

24 Elí he' ma' laa' joo' Matat. Matat he' ma' laa' joo' Leví. Leví he' ma' laa' joo' Melqui. Melqui he' ma' laa' joo' Jana. Jana he' ma' laa' joo' José.

25 José he' ma' laa' joo' Matatía. Matatía he' ma' laa' joo' Amó. Amó he' ma' laa' joo' Nahum. Nahum he' ma' laa' joo' Esli. Esli he' ma' laa' joo' Nagai.

26 Nagai he' ma' laa' joo' Maat. Maat he' ma' laa' joo' Matatía. Matatía he' ma' laa' joo' Semei. Semei he' ma' laa' joo' José. José he' ma' laa' joo' Judá.

27 Judá he' ma' laa' joo' Joana. Joana he' ma' laa' joo' Resa. Resa he' ma' laa' joo' Zorobabel. Zorobabel he' ma' laa' joo' Salatiel. Salatiel he' ma' laa' joo' Neri.

28 Neri he' ma' laa' joo' Melqui. Melqui he' ma' laa' joo' Adi. Adi he' ma' laa' joo' Cosam. Cosam he' ma' laa' joo' Elmodam. Elmodam he' ma' laa' joo' Er.

29 Er he' ma' laa' joo' Josué. Josué he' ma' laa' joo' Eliezer. Eliezer he' ma' laa' joo' Jorim. Jorim he' ma' laa' joo' Matat.

30 Matat he' ma' laa' joo' Leví. Leví he' ma' laa' joo' Simeón. Simeón he' ma' laa' joo' Judá. Judá he' ma' laa' joo' José. José he' ma' laa' joo' Jonán. Jonán he' ma' laa' joo'

Eliaquim.

31 Eliaquim he' ma' laa' joo' Melea. Melea he' ma' laa' joo' Mainán. Mainán he' ma' laa' joo' Matata. Matata he' ma' laa' joo' Natán.

32 Natán he' ma' laa' joo' David. David he' ma' laa' joo' Isaí. Isaí he' ma' laa' joo' Obed. Obed he' ma' laa' joo' Booz. Booz he' ma' laa' joo' Salmón. Salmón he' ma' laa' joo' Naasón.

33 Naasón he' ma' laa' joo' Aminadab. Aminadab he' ma' laa' joo' Aram. Aram he' ma' laa' joo' Esrom. Esrom he' ma' laa' joo' Fare. Fare he' ma' laa' joo' Judá.

34 Judá he' ma' laa' joo' Jacob. Jacob he' ma' laa' joo' Isaac. Isaac he' ma' laa' joo' Abraham. Abraham he' ma' laa' joo' Taré, Taré he' ma' laa' joo' Nacor.

35 Nacor he' ma' laa' joo' Serug. Serug he' ma' laa' joo' Ragau. Ragau he' ma' laa' joo' Peleg. Peleg he' ma' laa' joo' Heber. Heber he' ma' laa' joo' Sala.

36 Sala he' ma' laa' joo' Cainán. Cainán he' ma' laa' joo' Arfaxad. Arfaxad he' ma' laa' joo' Sem. Sem he' ma' laa' joo' Noé. Noé he' ma' laa' joo' Lamec.

37 Lamec he' ma' laa' joo' Matusalén. Matusalén he' ma' laa' joo' Enoc. Enoc he' ma' laa' joo' Jared. Jared he' ma' laa' joo' Mahalaleel. Mahalaleel he' ma' laa' joo' Cainán.

38 Cainán he' ma' laa' joo'

Enó. Enó he' ma' lqa' joo'
Set. Set he' ma' lqa' joo' Adán.
Adán he' ma' lqa' joo' Dio.

4

*Ga'-ka' hi'-sa'-llu' dsé'-Jesús
(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)*

¹ Cha'-miih'- be' kih'-
Jmi'-lle' Na'-jngii' ma'-kye'-
Jesús. He'-ja' ma'-la'-
ma'-saay'- jmii'- cha'-jmii'-
Jordan, lä'-chah'- ja' ga'-jøø'-
Jmi'-lle' kiyh'- ngooy'- ta' jee'-
la' hwa'-kii'.

² Jee'-ja' ga'-jäy'- to'-loo'- jmii'-
jee' ga'-ka' hi'-sa'-llu' dsé'.
Sa'-cha'- ga'-kuyh'- ni'- miih'-
ta'-ko'-jiih'- ma' gyay'- jee'- ja'.
Ma'-ngëe'- he'-ja', ja'-kyooy'.

³ He'-ja' ga'-jäh'- hi'-sa'-llu'-
siiyh':

—Cher'mah'- dsoo'- laah'-
Joo'- Dio, jmeé'- hih'- mah'- lii'-
he'-ñiih'- kuu'- la'.

⁴ Mah'- ga'-jeeh'- Jesús juu'-
kiyh', ga'-jäy':

—Ma'-na'-sii'- ba': "Ja'-
ma'-la'- kya'-ah'- he'- kih'-hihn'-
jmeé'- chaa'- jne'. Kya'-ah'- lä'-jë'-
juu'- kih'- Dio ba'- jmeé'- chaa'-
jne'."

⁵ He'-ja' ga'-jøø'- hi'-sa'-llu'-
kiyh'- lä'- ga'-te'- koo'- moh'-
ñii'- mah'- kya'-ah'- ko'-hwëe'-
pih'- ba'- ga'-heeyh'- lä'-kaa'-
jee'- jwii'- kaah'- he'- cha'-
jmi'-gyuh'.

⁶ Mah'- ga'-jäy':

—Kwan'- jwë'- mah'- jmeeh'-
hih'- lä'-käa'- jee'- jwii'- na'-, hi'-
kwëehn'- hne'- lä'-jë'- ga'-he'- la'-
na'-hñiaah'- he'- cha'- kih'. Jëeh',
jnä'- ga'-hyohn'- lä'-jë'- he'- na'-
hi'- le'- kwëehn'- hi'- lla'- dsen'.

⁷ Lä'-jë'- he'- na'- kwëehn'-
hne'- cher'mah'- ga'-juuh'- jnëh'-
cha'-nën', jmääh'- jnä'- jøøhn'.

⁸ Mah'- ga'-jäh'- Jesús siiyh':

—Gwäh'- ki'- jnä'- Tana',
jëeh'- ma'-na'-sii'- ba'- jee'- jyoh'-
ka'-läh': "Kih'- Dsa'-jøøh'- hi'-
lqa'- Dio kya'-ah'- ba'- jmeeh'-
juuh'. Kih'- ja'- hñii'- bih'-
jmeeh'- ta'-he'."

⁹ Ma'-ngëe'- he'- ja', ga'-jøø'-
hi'-sa'-llu'- kiyh'- ta'- jee'- chih'-
gwah'- jwii'- Jerusalén. Ma'-
ga'-lla'-näay'- jee'- ja', ga'-jääy'-
lä'- ga'-te'- gyuh'- kih'- gwah'-
juuh', ga'-siiyh':

—Cher'mah'- dsoo'- laah'- Joo'-
Dio, jwää'- hñiaah'- lä'- ga'-te'-
hwa'.

¹⁰ Jëeh'- na'-sii'- ba'- ka'-läh':
Dio chee'- ángele kya'-ay'- koo'-
kyah'- mah'- hääy'- hne'-.
¹¹ Lä'-ja'- jääy'- hne'- lä'- hääy'-
gooh'-, mah'- sa'-lla'-ñu'-
tiih'- kya'-ah'- kuu'.

¹² Mah'- ga'-jeeh'- Jesús juu'-
kiyh', ga'-jäy':

—Ma'-na'-sii'- ba'- ka'-läh':
"Ta'- ka'- dsé'- Dio hi'- laa'-
Dsa'-jøøh'- kya'-ah'."

¹³ Ma'-la'- ma'-ka'- hi'-sa'-llu'-
dsé'- Jesús, ga'-lä'-øøy'- kiyh'-
miih'- jmii'.

*Ga'-løø'- Jesús kway'- juu'-
hwa'- Galilea*

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ma'-ngëe'- he'- ja', ngaah'-
Jesús ta'- hwa'- Galilea kyey'-
cha'-miih'- be' kih'- Jmi'-lle'-
Na'-jngii'. Ma'- hii'- juu'- kiyh'-
lä'-kaa'- jee'- jwii'- he'- tääh'-
lä'-ku'- lä'-jii'- hwa'- ja'.

¹⁵ Ma'- mi'-tëey'- dsa'- hi'-
tääh'- lä'-koo'- lä'-koo'- gwah'-

mäh̄ hī gālǟjëë̄ dsā
gājmeē juuh̄ kiyh̄.

16 Gāllaayh̄ jeē jwiī
Nazaret jeē gākwaaȳ.
Gāheȳ neh̄ gwah̄ mäh̄
lǟkoō mā téēȳ jmeēȳ jmiī
hē teēh̄ dsā dsē. Jeē jā
gānooȳ mah̄ gāhë̄ȳ juū
kih̄ Dio hē mānāsiī jǟǟ.

17 Gākwëeh̄ dsih̄ jē hē
gāsiī Isaíá hī mā ngëē juū
kih̄ Dio. Gājiiȳ mōjē mah̄
gājnøøyh̄ jeē nāsiī lǟlā:

18 Kyen̄ Jmīllē kih̄ Dio në̄
kin̄.

Māhñaaaȳ jnǟ mah̄ kwan̄
jūhmëē kih̄ hī
täǟñē.

Gācheeȳ jnǟ mah̄ hlëehn̄
hī sāchā ōjøh̄ dsë̄
kih̄.

Jmeen̄ juūhā lǟ jeē läǟ hī
täǟh̄ neh̄ñē.

Jmeen̄ jeē hī tuū.

Lǟän̄ dsā hī dsāngëē
llīwiī.

19 Jmeen̄ juūhē mātøøhn̄
jīñē hē mījǟǟ Dio
dsǟ.

20 Māngëē māhë̄ Jesús
juū jā, gābǟäȳ mōjē mah̄
gāngëēȳ kih̄ hī mā hǟ
goō, jāgāgāgyaȳ. Lǟjëē
hī mātäǟh̄ jeē jā mājëë̄ȳ
koō hweh̄.

21 Mah̄ gāløøȳ hlëeyh̄
dsā hē:

—Nāmālǟtē juūkih̄ Dio
hē māhën̄ chānëh̄ hnäh̄.

22 Gālǟjëë̄ bā dsā mā
hlëeh̄ llū kih̄ Jesús, hī mā
dsǟā dsë̄ȳ kih̄ jnäah̄ lā juū
hē mā hlëeh̄ Jesús. Mah̄
mājäyh̄:

—¿Chē jā hē jōñuūh̄ José
hī nā?

23 Hējā gājäh̄ Jesús siyyh̄
dsā hē:

—Mābājnǟ hē jwiījnǟ
juū hē teēh̄ hnäh̄ hlëeh̄,
hē jäh̄ lǟlā: “Jmeē më̄
kyah̄ hñaah̄, cher'mah̄ dsoō
laah̄ tē̄më̄. Jmeē kāläh̄
jeē lā jwiī kyah̄ lǟjë̄ hē
mānuū jnääh̄ gājmeeh̄
jwiī Capernaum, jāgā lā
dsoō.”

24 Hī gāhlëeh̄ gyih̄ jyoh̄
juū, gājäyh̄:

—Mārā ju'dsoō jwëehn̄
hnäh̄. Nījā dsā hī ngëē
juū kih̄ Dio sā hēh̄ dsih̄
jeē jwiī gooȳ.

25 Jūdsoō jwëehn̄ hnäh̄.
Lǟkoō mā gyā Elía hī
gāngëē juū kih̄ Dio gāhnā
jmāhnë̄ jīñē nādsë̄ jñeē
sih̄ hī hā koh̄ hoō sā
gālǟchā lǟkaǟ hwā jā.
Jmiī jā, māchäǟ jwëē
dsǟmë̄ hniī hwā Israel.

26 Pero sā gācheeȳ Dio Elía
kih̄ nījā dsāmë̄ hniī hē.
Gācheeȳ kih̄ jaǟ dsāmë̄
hniī hī māchäǟ Sarepta
koō kih̄ Sidón bā.

27 Lǟjā kāläh̄ jmiī kih̄
Eliseo hī gāngëē juū kih̄
Dio llōjoō. Māchäǟ jwëē
dsǟ hī mādsaā hmih̄
høø̄hwā Israel. Pero nījā
hī hē sā gāhlaǟ. Mālā
Naamán hī māchäǟ hwā
Siria bā gājǟ kih̄ —gājäh̄
Jesús.

28 Lǟjëë̄ hī mātäǟh̄ neh̄
gwah̄ jā, gālǟllëeȳ jwëerte
lǟ māgānuuȳ juū jā.

29 Ga⁻noo⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻ mah['] ga⁻sëëh⁻ dsih['] ta⁻ chëuh['] jwëë⁻. Ga⁻jääy['] lä⁻ ga⁻të['] gyëuh['] moh['] jee['] la['] jee['] jwëë⁻ ja⁻, mah['] ma['] jwääy['] ta⁻ cha'sii⁻ ñiih['].

30 Pero he⁻ ga⁻la['], ga⁻koo['] Jesùs jwë['] kiyh['] ga⁻ngëey['] to⁻dsaah['] jee['] kih['] dsa⁻ he^{',} ngooy['] ta⁻ jee['] jyoh['].

Ga⁻lleë⁻ Jesùs jmi⁻lle['] hlëih['] kih[']ja⁻ dsa⁻

(Mr. 1:21-28)

31 Ngoo['] Jesùs ta⁻ Caper-naum, koo⁻ jwëë⁻ he⁻ nøø['] hwa['] Galilea. Ga⁻kway['] juu['] jmi['] he⁻ tëeh['] dsa⁻ dsë['].

32 Lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ma['] dsaa⁻ dsë['] kih['] juu['] he⁻ ma['] kway['] ja⁻. Jëeh['], ma['] hlëeyh['] kyaah['] cha⁻miih⁻ be['].

33 Ma['] hää['] neh['] gwah['], ja⁻ dsa⁻ hi['] ma['] kye['] jmi⁻lle['] hlëih['] mah['] ga⁻hlëeyh['] koo⁻ ki⁻gaa⁻.

34 Ga⁻jäyh[:]

—Ta⁻ käh['] jnääh['], Jesùs dsa⁻ Nazaret. ¿Che['] ma⁻neh['] mah['] mi⁻llaah['] jnääh[']? Kyuu⁻ jnääh['] hne⁻. Hne⁻ ba['] he['] hi⁻ na⁻jngëe['] kyaah['] Dio.

35 Mah['] ga⁻jueh['] Jesùs kih['] jmi⁻lle['] hlëih['] he^{',} ga⁻siiyh[:]

—Ta⁻ tooh['] miih[']. Go⁻hëë['] kih['] dsa⁻ na⁻ga⁻jäyh['].

Lä⁻jiih['] ga⁻tah['] dsa⁻ he['] hwa['] to⁻lo['] né['] dsa⁻ ga⁻jmee['] jmi⁻lle['] hlëih['] he['] mah['] ya⁻hëë['] bih[']. Pero ni⁻ miih['] dsoo['] sa⁻ ga⁻jmee['] kih['] dsa⁻ he['].

36 Peer⁻ ga⁻jwëah['] dsa⁻ kyaah['] juu['] he⁻ ga⁻hlëeyh['] ja⁻, ma['] hlëeyh['] dsa⁻kyaaayh['], ma['] jäyh[:]

—¿Hee⁻ ba['] juu['] na⁻? He⁻ ba['] che⁻ bee['] juu['] kiyh[']. Ha⁻ lä⁻ liyh['] jmeey['] mada['] kih['] jmi⁻lle['] hlëih['] mah['] hwëey['].

37 Ga⁻lä⁻cha⁻ juu['] kih['] Jesùs lä⁻kaa⁻ jee['] jwëë⁻ he⁻ tääh['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] kih['] hwa['] ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlëä['] Jesùs ma⁻choo['] Simón
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

38 Ma['] ya⁻hëë['] Jesùs neh['] gwah['] ja⁻, ngooy['] ta⁻ kih['] Simón. Jee['] ja⁻ ma['] kyaah['] ma⁻choo['] Simón dsaah['] kyaah['] llii[']. He⁻ja['] ga⁻chuu['] dsa⁻ kyaah['] Jesùs mah['] mi⁻hlëäy['].

39 He⁻ja['] ga⁻töh['] Jesùs lle['] jee['] kyaay['], ga⁻jmeey['] hih['] kih['] llii['] ja⁻. Mah['] ya⁻hëë['] llii[']. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻noo⁻ ma⁻choo['] Simón he^{',} ga⁻jmeey['] he⁻ ga⁻kuh['] ga⁻hih['] hi['] ma['] täh['] jee['] ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlëä['] Jesùs jwëë['] hi⁻dsaa[']

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

40 Ma['] ga⁻nue⁻ jmi['] ja⁻, lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi['] ma['] chaa⁻ dsa⁻dsaa['] kyaah['] na⁻näay['] na⁻jääy['] cha⁻né['] Jesùs. Na⁻ku['] na⁻ngii['] dsoo['] ma['] laa['] dsa⁻dsaa['] he[']. He⁻ja['] ga⁻kye['] Jesùs goo⁻ né['] kih['] lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ mah['] ga⁻mi⁻hlëäy['].

41 Kih['] jwëë['] dsa⁻dsaa['] he['] ga⁻hwëë['] jmi⁻lle['] hlëih['], hi['] ma['] tooyh['] miih['] ma['] jäyh[']:

—Hne⁻ laah['] Joo['] Dio.

Pero ma['] jueh['] Jesùs kiyh[']. Sa⁻ ma['] kway['] jwë['] ma['] hlëeyh['], jëeh['] ma⁻ñe['] ba['] jmi⁻lle['] hlëih['] he⁻ laay['] Cristo.

Ga⁻kwa⁻ Jes^us juu['] neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ kih['] dsa⁻ gooy'

(Mr. 1:35-39)

⁴² Ma' ga⁻jnä['] ja⁻, ya⁻hëe['] Jes^us ngoo['] ta⁻ jee['] sa⁻ chaa⁻ dsa⁻. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻täah['] dsa⁻ ga⁻hnaayh⁻ lä⁻jiih['] ga⁻jnääyh⁻. Hi⁻ ga⁻ha['] dsa⁻ kiyh^{',} sa⁻ ma['] kway⁻ jwë['] ma['] dsooy['] ta⁻ jee['] jyoh['].

⁴³ Pero Jes^us ga⁻jäh['] siiyh⁻:

—Jmee⁻ bii['] kin⁻ niin['] ta⁻ jee['] jyoh['] na[']kan[']ju[']hmëe['] he⁻ mi⁻jnää['] ha⁻ lä⁻jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih^{'. Kih['] he⁻ la⁻ ba⁻ na⁻hñäan['] jan['].}

⁴⁴ He⁻ja⁻ ngooy['] na[']kway⁻ juu['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ gwah⁻ kih['] dsa⁻ judiu he⁻ tøø['] hwa⁻ Galilea.

5

Jwëe['] hmooh⁻ ga⁻täah['] neh⁻sa[']hma[']

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Koo⁻ hä['] ma['] cheh['] Jes^us cha[']hoo['] jmi⁻juu['] he⁻ hla⁻ hwa⁻ Genesaret. Jee['] ja⁻ ga⁻kuh['] jwëe['] jwëerte dsa⁻ lä⁻ku['] lä⁻jii['] kiyh['] hi⁻ hnøø['] ma['] nuu['] juu['] kiyh['] Dio.

² Ga⁻jëe['] Jes^us to['] na[']moo['] he⁻ ma['] na⁻hi['] cha[']hoo['] jmi⁻ ja[']. Jëeh['], ma⁻ngëe['] sa[']hma⁻hwëe['] hi⁻ ma['] kaah['] hmooh⁻, ga⁻täayh['] ga⁻gyiyh['] ma['] kiyh^{'.}

³ He⁻ja⁻ ga⁻he['] Jes^us neh⁻ na[']moo['] he⁻ ma['] la['] kih['] Simón. Ga⁻jmeey['] mada⁻ kih['] Simón mah['] hläyh['] ga['] miih['] na[']moo['] ja⁻ ta⁻ jee['] juuh['] jmi⁻. Mah['] ga⁻gyay['] neh⁻ na[']moo['] ja⁻, ga⁻løøy['] hlëeyh['] lä⁻jëe['] dsa⁻.

⁴ Ma' ga⁻dsäq['] juu['] kiyh^{',} ga⁻siiyh⁻ Simón:

—Ma⁻nøøn['] ta⁻ jee['] juuh⁻ ga['] mah['] hi⁻ hnäh['] sa[']hma['] kyah['] hnäh^{'.}

⁵ Mah['] ga⁻jeeh⁻ Simón juu['] kiyh^{':}

—Ta⁻jwoh['] kyäan⁻. Lä⁻taä['] hwë['] ma⁻kooh['] jnääh['] sa[']hma[']. Sa⁻ chaa⁻ ma⁻lëeh['] jnääh['] ni⁻ miih⁻. Pero cher[']mah['] lä⁻ja⁻ jwah^{',} hi⁻ba['] jnä['] sa[']hma^{'.}

⁶ Ma⁻ngëe['] ma⁻hiy['] sa[']hma['] ja⁻, lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻sëeyh[']. Peer⁻ jwëe['] jwëerte hmooh⁻ ga⁻täah['] neh⁻ hma['] ja⁻, lä⁻jiih['] ga⁻løø['] dsa⁻gyii['].

⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] lii['] kih['] dsa⁻kyäayh['] hi⁻ ma['] tääh['] jyoh['] na[']moo['] mah['] ya⁻nääy['] kway⁻ be[']. He⁻ja⁻ ya⁻nääy['], hi⁻ ga⁻kayh['] lä⁻to['] na[']moo['] kiyh['] ja⁻. He⁻ja⁻ miih['] ga⁻sa⁻ ga⁻hmäh['] neh['] jmi⁻.

⁸ Ma' ga⁻jëe['] Simón Pee['] he⁻ ja⁻, ga⁻juuyh['] jnëy['] cha[']ne['] Jes^us, mah['] ga⁻siiyh[']:

—Sa⁻ høø⁻ kwaat⁻ nooh['] koo['] kin⁻ Dsa⁻jøøh['] kyäan⁻. Jëeh['] cha⁻ cha⁻miih['] dso⁻kye⁻ kin⁻.

⁹ Jëeh['], ga⁻jwaah['] jwëerte Pee['] lä⁻kye⁻ hi⁻ ma['] tääh['] ko⁻jøh['] kyäayh['], ma['] ga⁻jëey['] ha⁻lä⁻koo⁻ jwëe['] hmooh⁻ hi⁻ ga⁻saayh^{'.}

¹⁰ Ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ ga⁻la['] kih['] Jäcobo kyäah['] Jwaä⁻jo⁻ñuuuh['] Zebedeo hi⁻ ma['] jmee['] ta⁻ ko⁻jøh['] kyäah['] Simón. Pero ga⁻jäh['] Jes^us siiyh⁻ Simón:

—Ta⁺ wa⁺ gah[!]. Na⁺ ta⁺ cha'né⁺ dsa⁻ ba⁺ leeh⁺ na⁺, lla⁻ he⁻ ma⁺ leeh⁺ hmooh⁻.

11 Ja⁻ ga['] ga⁻lla⁻nääy['] cha'hoo['] jmi⁻ kyaah['] námoo[']. Jee⁻ ja⁻ ba⁺ ga⁻llay['] lä⁻jé⁺ he⁻ ma⁺ kooyh['] ja⁻, mah['] ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús.

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaa⁻ hi⁻ ma⁺dsaah⁻ hmih['] høø[']
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

12 Koo⁻ jmi⁻ ja⁻ ma⁺ hää['] Jesús koo⁻ jee['] jwii⁻. Ga⁻lloo['] ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ dsaah⁻ hmih['] høø[']. Ma⁺ga⁻jéey['] Jesús ga⁻juuyh['] jnëy['] mah['] ga⁻jlüuy['] lley['] lä⁻ ga⁻të['] hwa['] cha'né['] Jesús. Ga⁻chüuy['] kyaah['], ga⁻jäyh[:]

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, cher'mah['] le['], leh['] ba⁺ hne⁻ cheh['] dsoo['] he⁻ mi⁻sah['] jnä['].

13 He⁻ ja⁻ ga⁻hii['] Jesús ma⁻goo⁻ mah['] ga⁻kyey⁻ në['] kih['] dsa⁻ he['], mah['] ga⁻jäyh[:]

—Le⁻ba[']. Wa⁻dsa⁻che[']dsoo['] he⁻ mi⁻sah['] hne⁻.

Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻ääh['] go⁻te['] hmih['] høø['] ja⁻.

14 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻taah['] Jesús juu['] mah['] sa⁻kooyh['] juu['] kyaah['] ni⁻ jaa⁻, ga⁻jäyh[:]

—Gwa⁻ go⁻hääh['] hñaaah['] kih['] jmi⁻dsa⁻ lä⁻koh['] jäh['] ley kih['] Moisé. Kye⁻ miih['] he⁻ kwëeyh['] lä⁻llu['] he⁻ ma⁻na⁻lluuh[']. Lä⁻ja⁻ go⁻jmee['] mah['] lä⁻ñe⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻jä['] kyah['].

15 Pero koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ cha⁻ga[']miih⁻ ma⁺ hii['] juu['] kiyh[']. Jwëë['] dsa⁻ ma[']

dsa⁻kuh['] nuu⁻ juu['] he⁻ kway['], hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] ma⁺ dsa⁻kuh['] jwëë['] hi⁻ dsaah⁻ hi⁻ hnøø['] ja⁻ kiyh['].

16 Pero Jesús ma⁺dsooy⁻ ma⁺ dsa⁻ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio jee['] sa⁻chaq⁻ ni⁻ jaq⁻ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaa⁻ hi⁻ sa⁻liih['] goo⁻ti[']

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Koo⁻ jmi⁻ ma⁺gya['] Jesús kway['] juu[']. Jee⁻ ja⁻ ma⁺ tääh['] ko⁻llaq['] fariseo kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley. Dsa⁻kääh['] he['] ya⁻nää['] lä⁻jé⁺ jwii⁻ mäh['] he⁻ na⁻hee['] hwa['] Galilea, hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ ma⁺chaq⁻ hwa['] Judea ka⁻läh['], lä⁻kye['] hi⁻ ma⁺chaq⁻ Jerusalén. Ma⁺kye['] Jesús cha⁻miih⁻ be['] kih['] Dio kyaah['] he⁻ ma⁺ mi⁻hlääy['] hi⁻ dsaah[.]

18 Jmi⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻nää['] dsa⁻ hi⁻ ma⁺ jää['] jaa⁻ hi⁻ dsaah⁻ hi⁻ sa⁻liih['] goo⁻ti['] na⁻kyaa['] në['] jii⁻. Ma⁺ hnøøy['] ma⁺ dsa⁻taayh['] cha⁻neh⁻ mah['] dsa⁻kyaqay['] cha⁻në['] Jesús.

19 Kih['] he⁻ ma⁺ tääh['] jwëë['] dsa⁻, sa⁻ga⁻la['] ma⁺ tqaayh['] cha⁻neh⁻. He⁻ja⁻ ga⁻wiyy['] ta⁻gyuuuh['] hne['] mah['] ga⁻jñiyh['] miih['] ka⁻luu['] hne[']. Ta⁻jwë['] ja⁻, ga⁻jñaay['] dsa⁻dsaah⁻ he⁻ lä⁻kye['] jii⁻kiyh['] to⁻lo⁻në['] dsa⁻cha⁻në['] Jesús.

20 Ma⁺ ga⁻jéey['] Jesús ha⁻lä⁻koo⁻ dsoo['] dsë['] lä⁻jéey['] dsa⁻he['], he⁻ja⁻ ga⁻jäyh['] siiyh['] dsa⁻dsaah[:]

—Dsa⁻ñuuuh['], ma⁻na⁻che['] ba[']dso'kye['] kyah['].

21 He⁻ja⁻ lä⁻jéey['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley kyaah['] dsa⁻fariseo

ga⁻løøy⁺ jmeey⁺ huu⁻dsë⁻: “¿Hee⁻ laa⁺ dsa⁻ñuu⁻ na⁻ he⁻ mi⁻kwayh⁺ Dio? Ja⁻ Dio ba⁻ lih⁻che⁻ dso'kye⁻ kih⁻ dsa⁻.”

22 Pero ga⁻lä⁻liih⁻ ba⁻ Jesú^s he⁻ huu⁻dsë⁻ ma['] jmeey⁺ dsa⁻ he[,] he⁻ ja⁻ ga⁻siiyh⁺:

—¿He⁻la⁺ jmeeh⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë⁻ lä⁻na⁻?

23 ¿Hee⁻ ga['] na⁻ sa⁺ jwëëh⁺, laah⁻ hnäh⁻? ¿Che['] he⁻ chiih⁻ jne['] ja⁻ hi⁻ dsaah⁺: “Ma⁻na⁻che['] ba⁻ dso'kye⁻ kyah⁺”, o he⁻ chiih⁻ jnih⁺: “Noo⁻, kii['] jii['] kyah^{',} mah['] gwaa⁻”?

24 He⁻ja⁻ jmeen['] he⁻ jwëëh⁺ ga['] mah['] lä⁻ngëëh⁺ hnäh⁻, Hi⁻ga⁻lëë[']ngo[']la⁻ba⁻na⁻ngë['] jwë['] jmi⁻gyuu⁻ mah['] chey['] dso'kye⁻ kih⁻ dsa⁻.

Ja⁻ga[']ga⁻jäh⁺ Jesú^s siih⁺ hi⁻ sa⁻liih⁻ goo[']tii[']he^{':}

—Jnä⁻ jwahn⁻ noo⁻, kii['] jii['] kyah^{',} gwaa⁻ cha⁻neh⁻ kyah^{'.}

25 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻noo⁻ dsa⁻ he⁻ cha⁻né['] lä⁻jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh[']jee['] ja⁻, ga⁻kooy['] jii['] kiyh['] jee['] ma['] kyaay^{',} ngaayh['] cha⁻neh⁻ kiyh^{',} jmeey[']juuh⁻ kih['] Dio.

26 Ga⁻lä⁻jëë⁺ba[']ga⁻lä⁻dsaa⁻ jwérte dse⁻ ma['] ga⁻jëëy⁺ he⁻ ja⁻, mah['] ga⁻jmeey[']juuh⁻ kih['] Dio. Ga⁻lä⁻goyh⁻ jwérte, ma['] jäh^{':}

—Na['] ba['] ra['] si[~] ma⁻jëën['] koo⁻ he⁻ jah⁻gaa⁻ he⁻ jmeey['] dsaa[~] dse⁻ jne['].

Ga⁻tëëh⁺ Jesú^s Levi

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ngoo['] Jesú^s ta⁻jee['] jyoh^{'.} Jee['] ngooy[']

ja⁻, ga⁻jëëy⁺ ja⁻ hi⁻ koo['] ku'sih⁻ hi⁻ ma['] chee⁻ Leví, ma['] gya['] në'ta['] kih['] kooy['] ku'sih⁻. Mah['] ga⁻jäh⁺ Jesú^s siiyh⁺:

—Ña⁻ wa['] jmeen['] ko⁻jøh['].

28 Ga⁻jä^{''}ba[']ta[']kiyh[']he⁻ma['] jmeey⁺ ja⁻, mah['] ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesú^s.

29 Leví hi⁻ ma['] koo['] ku'sih⁻ he⁻ ga⁻jmeey['] koo['] jmi[']juuh⁻ kih['] Jesú^s cha⁻neh⁻ kiyh^{'.} Jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma['] koo['] ku'sih⁻ kyaah['] jñah['] ga⁻dsa⁻ ma['] tääh['] në['] mes['] ko⁻jøh['] kyaayh^{'.}

30 Pero dsa⁻ fariseo kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley ga⁻täayh['] ga⁻ti⁻ ga⁻chooy['] juu['] kyaah['] discípulo kyaah['] Jesú^s, ga⁻jäh^{':}

—¿He⁻la⁺kuh⁻huh['] hnäh⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] dsa⁻ hi⁻ koo['] ku'sih⁻ na⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ kyaah['] dsa⁻wa[']hi⁻cha⁻hi⁻?

31 He⁻ja⁻ga⁻jeeh['] Jesú^s juu['] kiyh^{',} ga⁻siiyh^{':}

—Sa⁻ jmeey['] bii['] të⁻më['] kih['] dsa⁻hi⁻ lluu['], kih['] dsa⁻dsaa['] ba['] jmeey['] bii['].

32 Sa⁻ ma⁻jan[~] kih['] hi⁻ lluu['], ma⁻jan[~] kih['] hi⁻ cha⁻dsaa['] kih['] ba⁻ mah['] wa['] dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio.

Ga⁻ngëë⁺ dsa⁻juu['] he⁻la['] sa⁻tu[~]discípulo ko⁻hwëë⁺ he⁻kuh⁻hiyh[~]

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

33 Ja⁻ga[']ga⁻jäh⁺ dsa⁻hi⁻ma['] ti⁻choo[']juu[']he^{~,} siiyh['] Jesú^s:

—Dsa⁻ kyaah['] Jwaä['] ko⁻lla⁻jiih⁻ba[']sa[']kuh⁻hiyh[~] ma[']ngiyy[']kiyh[']kih[']Dio, hi⁻lä⁻ja⁻jmee[']dsaa⁻fariseo

ka-läh'. ¿He-la' sa⁺ jmee⁺
lä-ja⁻ discípulo kyaah[?]

³⁴ He-ja⁻ ga-jäh' Jesús
siiyh⁺:

—Dsa⁻ hi⁻ tääh' jee'
dsa-jee⁺ goo⁻ dsa⁻, sa⁺
cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻ tay⁺ he⁻
kuh-hiyh⁻ ta'ko⁻jiih⁺ gya⁺
dsa-ñuuuh⁻ hi⁻ dsa-jee⁺ goo⁻
jee' ja⁻.

³⁵ Pero lloo[~] koo⁻ jmii⁺
wa'ra⁻ ga-lleey⁻ dsa-ñuuuh⁻
hi⁻ dsa-jee⁺ goo⁻ he⁻. Ma'ja⁻
ga['] tu['] dsa⁻ kyaay⁺ he⁻
kuh-hih⁻ mah⁺ chuy⁺ kyaah⁺
 Dio.

³⁶ Hi⁻ ga-jäyh⁻ siiyh⁺ juu⁺
na-hmää' la⁻:

—Ni⁺ ja⁻ dsa⁻ sa⁺ kwa⁺
kih⁺, ka⁺ koo⁻ jwi⁺ hmiih⁻
hmää⁺ mah⁺ töoy⁺ nē⁺ kih⁺
hmiih⁻ ma-gyuuh⁻. Cher'mah⁺
lä-ja⁻ la⁺, koo⁻ heey⁺ hmiih⁻
hmää⁺ ba' ja⁻. Hi⁻ ni⁺ sa⁺ jeeh⁺
kwee⁻ hmiih⁻ ma-gyuuh⁻
kyäah⁻ jwi⁺ hmiih⁻ hmää⁺ ja⁻.

³⁷ Hi⁻ lä-ja⁻, ni⁺ ja⁻ dsa⁻
sa⁺ kwa⁺ kih⁺ chiyh⁺ vin
hmää⁺ neh⁺ loo⁻ ma-gyuuh⁻.
Cher'mah⁺ ga-chih⁺ dsa⁻ vin
hmää⁺ neh⁺ loo⁻ ma-gyuuh⁻,
chah⁻ ba' gyii⁺, jeeh⁺ sa⁺ kwa⁺
jwé⁺ ää⁺. Tu[~] vin hmää⁺ hi⁻
hee⁻ loo⁻ ka-läh[.]

³⁸ He-ja⁻ neh⁺ loo⁻ hmää⁺
ba' dsa-hoo[~] vin hmää⁺.
Mah⁺ lä-ja⁻ ba' mi-hee⁻ vin
hmää⁺ ja⁻, kyäah⁻ loo⁻ hmää⁺
ka-läh[.]

³⁹ Ni⁺ ja⁻ hi⁻ tee⁺ hih⁻
jmih⁺ mi-jeh⁺ ma-ää⁺, sa⁺
tih⁺ dsëy⁺ he⁻ hmää⁺ lä-chah⁻
ja⁻. Jeeh⁺ jäyh⁺: "Llu⁺ ga['] he⁻
ma-gyuuh⁻." —ga-jäh' Jesús.

6

Ga-hlëeh' Jesús ha- lä- la'
jmii⁺ he- teeh⁻ dsa- dsë⁺
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Koo⁻ jmii⁺ he- teeh⁻
dsa- dsë⁺, ga-ngëe⁺ Jesús jee'
ma-na-jnää⁺ chaah⁺ trigo.
Ga-hnä⁺ discípulo kyaay⁺
miih⁻ sa-gwah⁻ trigo, ga-gyeey⁺
kyäah⁻ gooy⁻ mah⁺ ga-kuyh⁻.

² He-ja⁻ ko-llaq⁻ fariseo
ga-jäyh⁻ siiyh⁺ discípulo he[:]

—¿He-la' jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻
sa⁺ lle⁺ kih⁺ jmeeh⁻ hnäh⁻ jmii⁺
he- teeh⁻ dsa- dsë⁺?

³ He-ja⁻ ga-jäh' Jesús siiyh⁺:

—¿Che' sa⁺ ma-heh⁻ hnäh⁻
jee' na-sii⁻ lä-koo⁻ ga-jmee⁺
David koo⁻ hä', lä- ma' ja⁺
kyoyh⁻ kyaah⁻ hi⁻ ma' ga-nää⁺
kyäay[?]

⁴ Ga-hey⁺ neh⁺ gwah⁻
mah⁺ ga-kuyh⁻ he-ñiih⁻ he⁻
ma-na-jøø⁻ he⁻ sa⁺ lle⁺ kih⁺
ma' kuyh⁻ hi⁻ ga-kwëeyh⁻
dsa⁻ kyaay⁺ ka-läh[.] Jeeh⁺,
ma-la⁺ jmi-dsa⁻ ba' ma'
na-ngë⁺ jwé⁺ kuyh⁻ he-ñiih⁻
ja⁻.

⁵ Hi⁻ ga-jäyh⁻ ka-läh[:]

—Hi⁻ ga-lëë'ngo⁺ la⁻ ba'
na-ngë⁺ jwé⁺ jmeey⁺ hih⁻, hee⁻
na⁻ he⁻ ga-teeh⁻ jmee⁺ dsa⁻
jmii⁺ he- teeh⁻ dsa- dsë⁺.

Ga-mi-hlää⁻ Jesús ja⁻ dsa⁻
jmii⁺ he- teeh⁻ dsa- dsë⁺

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Jyoh⁺ ka-läh⁻ jmii⁺ he-
teeh⁻ dsa- dsë⁺ ga-he⁺ Jesús
neh⁺ gwah⁻ mäh⁻ mah⁺
ga-løøy⁺ kway⁻ juu⁺. Jee⁺ ja⁻
ma' hää⁺ ja⁻ dsa-ñuuuh⁻ hi⁻
ma-lä-kii⁺ ma-goo⁻ ra-llu⁺.

⁷ Hi⁻ ma['] tääh['] ta⁻jwoh['] kyaa['] ley kyaah['] dsa⁻ fariseo tääy['] Jesús, ma['] jëey['] che['] mi[']hlääy['] dsa⁻ jmii['] he⁻ tee['] dsa⁻ dsë['] mah['] lä[']ja['] ma['] le['] ma['] hniiy['] kiyh['].

⁸ Pero ma['] ñe⁻ ba['] Jesús he⁻ huu[']dsë['] ma['] jmee['] dsa⁻ he^{',} he[']ja['] ga[']siiyh['] dsa⁻ hi['] ma⁻lä[']kii['] ma⁻goo['] he[:]

—Noo['], mah['] ña['] jee['] to[']dsaah[']la['].

Mah['] ga[']nno['] dsa⁻ he['] jee['] to[']dsaah[']ja['].

⁹ He[']ja['] ga[']jäh['] Jesús siiyh['] dsa⁻kaah['] he[:]

—Ngiin['] koo['] mi[']juu['] kyah['] hnäh[']. ¿Hee['] na['] na[']ngë['] jne['] jwë['] jmeen['] jmii['] he⁻ tee['] dsa⁻ dsë['], che['] he⁻ llu['] o che['] he⁻ hliih[']? ¿Che['] lää['] jne['] ja['] hi['] ma⁻ngoo['] ga[']juu['] o kwan['] jwë[']juuy[']?

¹⁰ Ga[']jëe['] Jesús ko[']hwëe['] lä[']ja['] kih['] lä[']jëe['] hi['] ma[']tääh['] lä[']ku['] lä[']jii['] kiyh['] ja['], mah['] ga[']siiyh['] hi['] ma[']dsaah['] he[:]

—Niih['] ma⁻gooh['].

Mah['] ga[']niih['] dsa⁻ he['] ma⁻goo[']. Lä[']chah['] ja['], ga[']jä['] go[']te['] ma⁻gooy['].

¹¹ Peer['] ga[']lä[']llee['] dsa⁻kaah['] he^{',} mah['] ga[']siiyh['] dsa⁻kyaaay[']:

—¿Ha['] lä['] jmeen['] kih['] Jesús?

ga[']hñaa['] Jesús lä[']jëe['] gya[']tuu['] apóstole

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Jmii['] ja['] ñee['] Jesús ta⁻ koo['] moh['] na[']ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio lä[']jiih['] ga[']jnäy['] hwë['] ja['].

¹³ Ma['] ga[']jnä['] ja['], ga[']tëey['] lä[']jëe['] discípulo kyaay['], mah[']

ga[']lleeyh['] gya[']tuu['] ba[']. Hi⁻ he['] ga[']tëeyh['] apóstole.

¹⁴ Ga[']lleeyh['] Simón hi⁻ ma['] tëeyh['] Pee['], Andre['] øøh['] Simón, Jacobo kyaah['] Jwaa['], Felipe kyaah['] Bartolomé,

¹⁵ Matä['], Tamá, Jacobo jo[']ñuuah['] Alfeo, Simón hi⁻ ma['] tëeyh['] Zelote,

¹⁶ Juda øøh['] Jacobo, kyaah['] Juda Iscariote hi⁻ ga[']ngëe['] Jesús.

ga[']kwa['] Jesús juu['] kih['] jwëe['] dsa⁻

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Ga[']jña['] Jesús ta⁻ hwa['] mi['] ko[']jöh['] kyaah['] discípulo kyaay[']. Peer['] jwëe['] dsa⁻ ga[']lla[']nää['] jee['] ja['], dsa⁻ chaa['] lä[']kaa['] hwa['] Judea, kyaah['] dsa⁻ chaa['] Jerusalén, dsa⁻ chaa['] Tiro kyaah['] Sidón jwë['] he⁻ tääh['] cha[']hoo['] jmi[']ñeeh[']. Lä[']jëe['] dsa⁻ he['] ga[']lla[']nää['] he⁻ hnøøy['] nuuy['] juu['] kih['] Jesús hi['] ga[']lla[']nää['] hi['] dsaah['] mah['] jä['] kiyh['].

¹⁸ Lä[']jëe['] hi['] ma['] jëe['] wii['] he⁻ ma['] jmee['] jmi[']lle['] hliih['] kiyh['], lä[']ja['] ka[']läh['] ga[']jä['] kiyh['].

¹⁹ He[']ja['] ma['] jmee['] dsa⁻ bii['] ha['] lä['] jee['] tee['] suy['] miih['] sa[']hmiih['] kih['] Jesús, kih['] he⁻ ma['] hwëe['] be['] kiyh['] he⁻ kyaah['] ma['] mi[']hlääy['] lä[']jëe['] dsa⁻.

Llu[']la['] kih['] dsa⁻hi['] hnaah['] Dio

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Ga[']jëe['] Jesús jee['] ma['] tääh['] lä[']jëe['] discípulo kyaay['] mah['] ga[']jäy[']:

—Llu' la' kyah' hnäh' hi-
tä-ñee', jëeh' jää' ba' Dio
hnäh' lä-hih' kih'.

21 Llu' la' kyah' hnäh' hi-
kyoh' na', jëeh' lloo~
koo~ jmi' mo~so~ lä-kyah'
hnäh'. Llu' la' kyah' hnäh' hi-
ki-hooh' na', jëeh' ja~ba' lä-ja~ lloo~
koo~ jmi' lä-chäah~ hnäh' llu'.

22 'Llu' la' kyah' hnäh'
wa'ra~ ga~lä~höøh' dsa~ kyah'
hnäh', o wa'ra~ ga~hwëë~
dsa~ hnäh' jee' kiyh', wa'ra~
ga~hlëeh' dsa~ wi~ kyah'
hnäh', o wa'ra~ ga~jmääy~
hnäh' lä-koh' ja~ dsa~ hlëeh'
kwaat~ kih' Hi~ga~lëë~ngo~
la~.

23 Lä~ ma' dsa~ngëë~ hnäh'
lä-ja~, wa' jëë~ hoh' hnäh',
wa' chäah~ hnäh' llu', jëeh'
cha~ koo~ he~ llu' jwërte he~
hñah~ hnäh' gyuh~ ya~jwii~.
Ma~ra~ he~ jmeeh~ ba' dsa~
hnäh', jëeh' lä-ja~ ma' jmee~
dsa~ ma~gyuh~ kyaay~ kih~
lä-jëë~ hi~ ga~ngëë~ juu~ kih~
Dio.

24 'Peer~ jwii~ hnäh' dsa~
cha~ kuu'. Jëeh', ja~ba' jiüh~
kyeh' hnäh' o~jøh~ dsë~.

25 Peer~ jwii~ hnäh' hi~
na~kë~ na', jëeh' lloo~ koo~
jmi' lä-kyah' hnäh'. Peer~
jwii~ hnäh' hi~ tääh' ngii~ na'.
Jëeh', ja~ba' lä-ja~ lloo~ koo~
jmi' ki-hooh' hnäh'.

26 Peer~ jwii~ hnäh' wa'ra~
ga~hlëeh' lä-jëë~ dsa~ llu'
kyah' hnäh'. Jëeh' lä-ja~ ma'
jmee~ dsa~ ma~gyuh~ kyaay~
kih' hi~ ma' ngëë~ juu~ ta~juu~
kih' dsa~.

Hnøø' hnää~ jne' hi~
na~høøh' jnän'
(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Pero jnä~ jwëëhn~ hnäh'
lä-jëë~ hnäh' hi~ tääh' nuu~
jee' la~. Wa' hnaah~ hnäh'
lä-jëë~ hi~ na~høøh' kyah'
hnäh'. Jmee' llu' kih' hi~ sa~
hnää~ hnäh'.

28 Ngii' hnäh' llu' kih' hi~
jwä~ dso~jwii~ kyah' hnäh'.
Ngii' hnäh' kih' Dio kih' hi~
jnaah~ hnäh' juu~ wi~.

29 Cher'mah' hi~ ga~jnoo~
koo~ jwoo~ mo~nëh', kwëëyh~
ka~läh' jyoh' jwoo'. Hi~
cher'mah' hi~ ga~jñuuuh~
hmih~lloo~ kyah', kwëëyh~
ka~läh' sa~kooh~.

30 Cher'mah' hi~ ga~ngii~
miih~ he~ cha~ kyah', ja~
kwëëyh~ ba'. Hi~ cher'mah'
hi~ ga~jñuuuh~ he~ la~ kyah',
mo~to~ngiih~he~ja~.

31 Lä~koo~ hnooh~ hnäh'
jmee~ dsa~ kyah' hnäh',
ja~ba' lä-ja~ jmee' hnäh' kiyh'
ka~läh'.

32 'Pero, cher'mah' hnaah~
hnäh' ma~la~ hi~ hnää~ hnäh'
ba', ñha~ jmää~ he~ na~ kyah'
hnäh'? Jëeh', lä-ja~ ka~läh'
hi~ hñaa~ dsë~, hnääy~ ma~la~
hi~ hnää~ hñiiy~ ba'.

33 Hi~ cher'mah' jmeeh~
hnäh' llu' kih' hi~ jmee~ llu'
kyah' hnäh', ñha~ jmää~ he~
na~ kyah' hnäh'? Jëeh', ja~ba'
lä-ja~ jmee~ hi~ hñaa~ dsë~
ka~läh'.

34 Hi~ cher'mah' ga~mi~hääh~
hnäh' dsa~ hi~ laah~ hnäh'
ngëëy~ ba', ñha~ jmää~ he~ na~
kyah' hnäh'? Jëeh', ja~ba'
lä-ja~ jmee~ hi~ hñaa~ dsë~,

mi⁻hääy⁺ dsa⁻ hi⁻ laay⁺ ngëe⁺ ba[.]

³⁵ He⁻ ja⁻ wa['] lä⁻ hnnaah⁺ hnäh['] hi⁻ na⁻ høøh['] kyah['] hnäh^{',} jmee['] hnäh['] he⁻ llu['] ba[,] mi⁻ hääh['] hnäh['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh^{'. Ta⁺ jøø['] he⁻ ngëe⁺ ka⁻ läh[']. Lä⁻ ja⁻ ba['] hnäh['] hnäh['] he⁻ llu['] jwérte. Hi⁻ leeh['] hnäh['] joo['] Dio hi⁻ gya['] gyuuuh['] ya⁻ jwii[']. Jëeh^{',} llu['] dsëy['] kyaah['] hi⁻ sa⁻ kwa⁻ tihmaah['] hi⁻ lä⁻ kye⁻ kyaah['] hi⁻ hnaa⁻ dsë['] ka⁻ läh['].}

³⁶ Wa['] lä⁻ ñih['] hoh['] hnäh['] ja⁻ ba['] lä⁻ koh['] dsa⁻ lä⁻ ñih['] dsë['] Tää['] jnän['].

Sa⁻ ga⁻ tée⁺ jne['] kyen['] kwaat⁻ kih['] jñah[']

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Ta⁺ kq⁻ hnäh['] kwaat⁻ kih['] jñah['], mah['] sa⁻ kq['] Dio kwaat⁻ kyah['] hnäh^{'. Ta⁺ jwä['] hnäh['] dso⁻ jwii['] kih['] dsa⁻ mah['] sa⁻ jwä['] Dio dso⁻ jwii['] kyah['] hnäh^{'. Jmee['] hnäh['] jøh['] hoh['] mah['] jmee['] Dio jøh['] dsë['] kih['] dso⁻ kye⁻ kyah['] hnäh['].}}

³⁸ Kwéeh['] hnäh['] dsa⁻, mah['] kwéeh['] Dio hnäh[']. Kwa⁻ ba['] Dio he⁻ sa⁻ kyaah['] hih['], jmee['] na⁻ hlaah['] llu['], na⁻ kah['] lä⁻ jiih['] ga⁻ sqa['] go⁻ te⁻. Jëeh^{',} kyaah['] ja⁻ ba['] he⁻ llah['] hnäh['] hih['], llaaq['] Dio hnäh['] hih['].

³⁹ Hi⁻ ga⁻ hléeh['] Jesús dsa⁻ kyaah['] juu['] na⁻ hmää['] la⁻:

—¿Hee⁻ jmää['] kih['] jaq['] hi⁻ tue['] mah['] lla⁻ lley['] kaah['] kih['] jñah['] hi⁻ tue[']? ¿Che['] sa⁻ täh['] lä⁻ uu['] neh⁻ koo⁻ too⁻?

⁴⁰ Sa⁻ jøøh['] ga['] discípulo lä⁻ koh['] ga['] ta⁻ jwoh['] kyaay^{'. Pero ma⁻ la⁻ ma⁻ hnaa⁻ tëey⁻,}

ja⁻ ga['] leey['] kwee⁻ ba['] kyaah['] ta⁻ jwoh['] kyaay['].

⁴¹ '¿Hee⁻ la['] jëeh['] wa['] hløø⁻ he⁻ hä['] mi⁻ nëe['] øøh['] mah['] sa⁻ jëeh['] da['] wa['] hløø⁻ juuh['] he⁻ hä['] mi⁻ nëh['] hnaaah[']?

⁴² ¿Ha['] lä⁻ ja⁻ jwiih['] øøh^{':} "Kwa['] da['] wa['] llen['] wa['] hløø⁻ he⁻ hä['] mi⁻ nëh[']", mah['] sa⁻ jëeh['] hä['] ga['] he⁻ juuh['] ga['] kyah['] hnaaah[']? ¡He⁻ ba['] che⁻ ta⁻ juuh['] hne⁻! Lle['] da['] jää['] wa['] hløø⁻ juuh['] he⁻ hä['] mi⁻ nëh['] hnaaah[']. Ja⁻ ga['] na⁻ jëeh['] kwee⁻ mah['] lleh['] wa['] hløø⁻ he⁻ hä['] mi⁻ nëe['] øøh['].

Mii['] kih['] jmee⁺ lii[~] ha⁻ lä⁻ la['] chaah['] hma⁻
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ Chaah['] hma⁻ llu['] sa⁻ hii['] mii['] he⁻ hlïih[']. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ chaah['] hma⁻ hlïih['] sa⁻ hii['] mii['] he⁻ llu['].

⁴⁴ Mii['] kih['] jmee⁺ lii[~] ha⁻ lä⁻ la['] chaah['] hma⁻. Jëeh^{',} sa⁻ chooh['] dsa⁻ mi['] higo kih['] chaah['] too['], ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ chooh['] dsa⁻ mi['] jëh['] kih['] chaah['] too['] ka⁻ läh['].

⁴⁵ Dsa⁻ llu['] hlëeyh['] juu['] llu['] jmah^{',} jëeh['] he⁻ na⁻ ba['] tääh['] tuh⁻ dsëy[']. Dsa⁻ hi⁻ hlëeyh^{',} hlëeyh['] juu['] hlïih['] jmah^{',} jëeh['] he⁻ na⁻ ba['] tääh['] tuh⁻ dsëy[']. Jëeh['] he⁻ na⁻ mah['] neh⁻ tuh⁻ dsë['] dsa⁻, he⁻ ja⁻ ba['] hlëeyh['].

Juu['] na⁻ hmää['] kih['] hne[']
(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ '¿Hee⁻ la['] tëeh['] hnäh['] kin⁺, "Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺, Dsa⁻ jøøh['] kyaan⁺" mah['] sa⁻ jmeeh['] hnäh['] lä⁻ jë['] he⁻ jwahn⁺?

47 Jwëëhn~ hnäh' ha~ lä~
laa~ hi~ gwa~ go~ nuu~ juu' kin~
mah~ jmeey~ lä~ jwahn~.

48 Laay~ lä~ koo~ jaq~ dsa~
hi~ ga~ jmee~ koo~ hne~.
Ga~ gyuy~ niih~ nē~ kuu~ hloo~,
mah~ ga~ chiyh~ ma~ tii~ kih~ nē~
kuu~ ja~. Ma~ ga~ juu~ jmii~,
ga~ hläh~ hne~ ja~. Pero ni~
miih~ sa~ ga~ jeh~, jëeh~ ma~
chih~ hweh~ nē~ kuu~ hloo~.

49 Pero hi~ nuu~ juu' kin~
mah~ sa~ ga~ jmee~ he~, laay~
lä~ koo~ jaq~ dsa~ hi~ ga~ jmee~
hne~ kih~ nē~ gwaah~ jmah~.
Ni~ sa~ cha~ ga~ chiyh~ ma~ tii~
kih~. Ma~ ga~ juu~ jmii~,
ga~ hläh~ hne~ ja~ kyaah~ be~
mah~ ga~ toh~, lä~ jiih~ ga~ hee~
go~ te~ -ga~ jäh~ Jesús.

7

*Ga~ mi~ hlää~ Jesús moz~
kyaa~ juu~ hlöö~*
(Mt. 8:5-13)

1 Ma~ ga~ dsaa~ ga~ hlëeh~
Jesús lä~ jëe~ dsa~, ngooy~ ta~
Capernaum.

2 Jee~ ja~ ma~ gya~ jaq~ juu~
hlöö~ hi~ ma~ chaq~ jaq~ moz~
kyaa~ hi~ ma~ hnääy~ jwérte.
Moz~ he~ ma~ ngoo~ ga~ juu~
ma~ ja~ kiyh~.

3 Ma~ ga~ nuu~ juu~ hlöö~
he~ hlëeh~ dsa~ kih~ Jesús,
ga~ cheey~ ko~ lläq~ dsa~ gyuu~
kyaa~ dsa~ judiu~ mah~
na~ chuu~ kyaa~ Jesús he~
dsooy~ mi~ hlääy~ moz~
kyaa~.

4 Ma~ ga~ lla~ nä~ dsa~ he~
jee~ ma~ gya~ Jesús, cha~ miih~
ga~ chuu~ kyaa~ ma~ jayh~:

-Ma~ ra~ he~ ga~ tée~ ba~
hne~ kwah~ be~ kih~ juu~ hlöö~.

5 Jëeh~, hnääy~ ba~ lä~ jëe~
dsa~ goo~ jne~ hi~ ga~ jmee~
koo~ gwah~ mäh~ kyaa~ jnääh~
~.

6 He~ ja~ ngoo~ ba~ Jesús
kyaa~ dsa~ he~. Ma~ ngoo~
ya~ jayh~ jee~ gya~ juu~ hlöö~
he~, lä~ chah~ ja~ ga~ chee~ juu~
hlöö~ he~ ome~ kyaa~ mah~
na~ chiiyh~ Jesús lä~ la~:

-Dsa~ jøøh~ kyaan~,
ma~ jan~ mada~ kih~ juu~ hlöö~,
jayh~, ta~ jmee~ bii~ goh~ lä~
ga~ tée~ oo~. Ni~ miih~ sa~ cha~
he~ laa~ jnä~ mah~ go~ heh~
cha~ neh~ kin~.

7 He~ ja~ sa~ ga~ tuu~ dsen~
ma~ niin~ hñiin~ ma~ na~ jeen~
hne~. Lee~ ba~ koo~ hlëeh~ ba~
hne~, jää~ kih~ moz~ kyaa~.

8 Jëeh~ jnä~ ka~ läh~, chaa~
hi~ jmee~ mada~ kin~, hi~
tääh~ hlöö~ hi~ jmeen~ hih~
kih~. Wa~ ra~ ga~ jmeen~ hih~
kih~ jaq~: "Gwa~ jee~ oo~",
dsooy~ ba~. Wa~ ra~ ga~ jwiin~
jnah~: "Na~ ta~ la~", jay~ ba~.
Hi~ wa~ ra~ ga~ jwiin~ moz~
kyaa~: "Jmee~ he~ la~",
jmeey~ ba~.

9 Ma~ ga~ nuu~ Jesús juu~
ja~, ga~ lä~ dsaa~ dséy~ kih~ juu~
hlöö~. Mah~ ga~ siyh~ lä~ jëe~
hi~ ma~ chaq~ kaah~ kiyh~ jee~
ja~:

-Ma~ ra~ ju~ dsoo~ jwëëhn~
hnäh~, lä~ kaa~ hwa~ Israel sa~
ma~ jeen~ ni~ jaq~ dsa~ hi~
dsoo~ dsé~ lä~ koo~ dsoo~ dsé~
juu~ hlöö~ oo~.

10 Ma~ ga~ lla~ nä~ dsa~
he~ cha~ neh~ kih~ juu~ hlöö~,

ga⁻jëë⁺ ma⁻jä⁺ go⁻te[~] kih⁺
moz[~] kya^{ay}⁺ hi⁻ ma['] dsaah[']
he['].

*Ga⁻mi⁻jiih⁺ Jesú^s jaa⁻
jo⁻ñuu^h⁻dsa⁻më⁺hnii^h*

11 Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ga⁻he[']
Jesú^s jwë⁺ ngoo⁺ ta⁺ jee['] jwii⁻
he⁻ chee⁻ Naín, kya^{ayh}
discípulo kya^{ay}⁺ hi⁻ jwëë⁺
jwëerte dsa⁻ ga⁻jmee⁺ ko⁻jøh[']
ky^aayh['].

12 Lä⁻ ma['] ga⁻tëëy['] chuu^h
jwii⁻ ja⁻, ga⁻jeey['] dsa⁻ hi⁻
ga⁻nää⁺ ga⁻haa⁺ ja⁻ hlii^h hi⁻
ma['] laa⁺ ja⁻ gyuu⁻ koo⁻ mëë⁺
kyaa⁺ ja⁻ dsa⁻më⁺ hnii^h. Hi⁻
jwëë⁺ jwëerte dsa⁻ hi⁻ chaq⁻
jee['] ja⁻ ma['] jmee⁺ ko⁻jøh[']
ky^aayh['].

13 Ma['] ga⁻jëë⁺ Dsa⁻jøøh[']
jnän⁺ dsa⁻më⁺ he['], ga⁻lä⁻ñih[']
dsëy['] kiyh['] mah['] ga⁻siiyh⁺:

—Ta⁺ hoo^h.

14 Lä⁻chah['] ja⁻ ngoo⁺ Jesú^s
chu^h kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] kye⁻
goo⁺ mah['] ga⁻sooyh[']. He⁻ ja⁻
ga⁻noo⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] jää⁺ hlii^h
he[']. Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesú^s siih⁻
hlii^h he[']:

—Chih⁻mäh['], jnä⁺ hlëëhn[']
hne⁻. Noo⁻.

15 Lä⁻chah['] ja⁻, ga⁻gya⁻
chih⁻ hi⁻ ma['] na⁻juu['] he[']
mah['] ga⁻løøy['] hlëëyh[']. Ja⁻ga[']
ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh['] chooy[']:

—Hii⁻la⁻ chih⁻ kya^{ah}['].

16 Lä⁻jëë⁺ ba['] ga⁻lä⁻goh['].
Ga⁻løøy['] jmeey['] juuh⁻ kih[']
Dio, ma['] jäyh[']:

—He⁻ ba['] che⁻ jøøh['] hi⁻
ngëë⁺ juu['] kih['] Dio hi⁻
ma['] ya⁻ hëë⁺ jee['] jnän['] la⁻.

Hi⁻ ma['] jäyh['] lä⁻la⁻ ka⁻läh[']:

—Ma⁻ja[~] Dio kway⁻ be['] kih[']
dsa⁻ kya^{ay}['].

17 Ga⁻hi^h⁻ jwëerte juu['] kih[']
Jesú^s lä⁻kaa⁻ hwa⁺ Judea
ky^aah['] jwii⁻ he⁻ tääh['] lä⁻ku[']
lä⁻jii^h jee['] ja⁻.

*Ga⁻chee[']Jwaa⁻dsa⁻kyaa^y
na⁻hlëëyh[']ky^aah[']Jesú^s
(Mt. 11:2-19)*

18 Lä⁻jé⁻ juu['] la⁻ ga⁻nuu[']
Jwaa⁻ ga⁻jmeeh['] discípulo
ky^aay[']. He⁻ja⁻ ga⁻tëëyh['] uu[']
discípulo.

19 Ga⁻chee['] kih['] Jesú^s mah[']
na⁻ngiiy['] juu['] kiyh[']:

—¿Che['] hne⁻ he['] hi⁻ nøø[']
juu['] ja⁻ o che['] jää⁺ jnääh['] jñah[']?

20 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻lla⁻nää⁺
dsa⁻ he['] jee['] ma['] gya['] Jesú^s,
ga⁻siiyh⁺:

—Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo[~] jmii⁻
ma⁻cheey['] jnääh['] mah['] ngii[']
jnääh['] juu['] kyah[']: “¿Che['] hne⁻
he['] hi⁻ nøø['] juu['] ja⁻ o che['] jää⁺
jnääh['] jñah[']?”

21 Ja⁻ba[']hor⁻ ja⁻ ga⁻mi⁻hlää[']
Jesú^s jwëë⁺ dsa⁻dsaah['], dsa⁻
hi⁻ ma['] jëë⁺ wii['] kih['] na⁻ku[']
na⁻ngii['] dsoo['], dsa⁻ hi⁻ ma[']
kye⁻ jmi⁻lle['] hlii^h. Hi⁻
ga⁻näy['] mi[']në['] jwëë⁺ dsa⁻taa['].

22 Ja⁻ga['] ga⁻jëeh['] Jesú^s juu[']
kih['] hi⁻ ga⁻chee['] Jwaa⁻ he['],
ga⁻siiyh⁺:

—Go⁻nää⁺ hnäh['], mah[']
go⁻jmeeh['] juu['] kih['] Jwaa⁻
lä⁻jé⁻ he['] ma⁻nuuh⁻ hnäh[']
hi⁻ lä⁻jé⁻ he['] ma⁻jëeh['] hnäh[']
la⁻. Hi⁻ taa['] ma⁻jëëy[']
ba['], hi⁻ jluuh['] ma⁻ga⁻nääy[']
ba['], ma⁻hläa['] ba['] hi⁻ ma[']
dsaah['] dsoo['] hmih['] høø['],
hi⁻ gwii['] ma⁻nuuy['] ba['], hi⁻
ma⁻juu['] ma⁻lä⁻jiiyh['] ba['], hi⁻

hi⁻ tā⁻ñee[’] ma⁻nuu⁻ bih⁻
ju[']hméë[.]

23 Llu['] la⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ jmee⁻
to⁻ dsé⁻ kwaat⁻ kin⁻ -ga⁻jäh⁻
Jesús siiyh[.]

24 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻nää⁻
discípulo kyaq⁻ Jwaa⁻ he[,]
ga⁻løø['] Jesús hlëeh⁻ dsa⁻ kih⁻
Jwaa⁻ mah⁻ lä⁻dsooh⁻ dséy⁻
ha⁻ lä⁻ma[']laay^{',} ga⁻jäyh[:]

-¿Ha⁻ lä⁻laaq⁻ hi⁻ na[']jëeh[']
hnäh['] ma['] na[']nääh['] hnäh[']
jee['] oo⁻ hwa⁻ kii[?] ¿Che['] ma[']
laay['] lä⁻koh['] hma⁻tah⁻ he⁻
gwa⁻gyaa⁻ lle[?]

25 ¿Cher'mah['] sa⁻laay['] lä⁻ja⁻
hi⁻ na[']jëeh['] hnäh['], ha⁻ ba⁻
lä⁻laay['] ja⁻? ¿Che['] ma[']laaq⁻
jaaq⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma['] këh⁻
hmiih⁻ llu[']? Ne['] ba⁻ jne[,]
lä⁻jëeh['] hi⁻ këh⁻ hmiih⁻ llu['],
hi⁻ tääh⁻ llu['], hi⁻ he⁻ tääh⁻
cha'neh⁻ kih[']rey ba['].

26 He⁻ja⁻, ¿hee⁻ba⁻laaq⁻hi⁻
na[']jëeh['] hnäh[']? ¿Che[']laaq⁻
jaaq⁻ hi⁻ngëe⁻ juu['] kih[']Dio?
Jnä['] jwëehn⁻ hnäh[']laay[']ba['].
Hi⁻ma⁻ra⁻he⁻laay[']jøøh[']ga⁻
lä⁻koh[']ga[']jñah[']hi⁻ma[']ngëe⁻
juu[']kih[']Dio.

27 Jëeh['], Jwaa⁻ he⁻hi⁻
na[']sii⁻kih⁻lä⁻la⁻:
Cheen[']jaaq⁻hi⁻dsa⁻kwa⁻juu⁻
kin⁻.

Hi⁻he⁻dsoo⁻ta⁻cha'nëh⁻
mah⁻mi⁻lluy⁻jwë⁻
kyah[.]

28 Ma⁻ra⁻ju[']dsoo[']jwëehn⁻
hnäh[']. Jee[']kih[']lä⁻jëeh[']hi⁻
ga⁻lä⁻chaa⁻kih[']dsa⁻më[,]sa⁻
chaa⁻hi⁻ngëe⁻juu[']kih[']
Dio hi⁻jøøh[']ga⁻lä⁻koh[']ga⁻
Jwaa⁻hi⁻ma[']choo⁻jmii⁻.
Pero hi⁻laaq⁻mäh[']ga[']kih[']

gyuuuh[']ya⁻jwii['], hi⁻he⁻jøøh[']
ga⁻lä⁻koh[']ga[']Jwaa⁻.

29 Lä⁻jëeh[']dsa⁻hi⁻ga⁻nuu[']
kih[']Jwaa⁻lä⁻kye⁻hi⁻ma[']
koo⁻ku'sih⁻ga⁻jmee[']dsoo[']
dsé⁻kih[']Dio, ga⁻heeyh⁻saay⁻
jmii⁻lä⁻koo⁻ga⁻jäh[']Jwaa⁻.

30 Pero dsa⁻fariseo kyaah[']
dsa⁻hi⁻kyuuuh[']ley ga⁻jmee[']
ta⁻koo[']ba⁻he⁻ma[']jmee[']Dio
kiyh[.] Sa⁻ga⁻lä⁻hnøøy[']ma[']
saay⁻jmii⁻.

31 Mah⁻ga⁻jäh[']Dsa⁻jøøh[']
jnän[:]

-Jee'la⁻jwëehn⁻hnäh[']ha⁻
lä⁻laaq⁻dsa⁻hi⁻chaa⁻na['].
Lä⁻la⁻ba⁻laay['].

32 Dsa⁻hi⁻chaa⁻na[']
chaaayh⁻miih⁻lä⁻koh[']chih⁻
hi⁻tääh[']je[']hmooh[']hi⁻tooh⁻
miih⁻kyaaah[']dsa⁻kyaaayh['].
Jäyh[:] "Ma⁻juu['] jnääh[']su⁻
he⁻jmee[']jëe⁻hoh[']hnäh[']
kyaaah[']luu[']hma⁻ta⁻pero
sa⁻ga⁻hiih[']hnäh[']ma[']jmeeh[']
hnäh[']ja[']. Ma⁻hä['] jnääh[']su⁻
he⁻ti⁻meeh⁻dsé[,]ni⁻lä⁻ja⁻
sa⁻ma⁻hooh[']hnäh[']", jäh[']
chih⁻siiyh[']dsa⁻kyaaayh['].

33 Lä⁻ja⁻ka⁻läh[']jmee⁻dsa⁻
hi⁻chaa⁻na[']. Jëeh['], ja[']Jwaa⁻
hi⁻ga⁻kuh⁻ga⁻hih[']miih⁻
go⁻te[']mah[']ga⁻jäh[']dsa⁻kiyh[:]
"Kyey[']jmi⁻lle[']hlïih[']".

34 Lä⁻ja⁻ka⁻läh['], ja[']
Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻la⁻hi⁻
kuh⁻hih[']na[']tee[']kih[']mah[']
jäh[']dsa⁻kiyh[:] "Jlaay[']ngëe⁻,
mah[']lla⁻heeyh⁻ka⁻läh['].
Jwayh[']kyaaah[']lä⁻jëeh[']hi⁻koo⁻
ku'sih⁻, hi⁻laay[']ome[']kyaa⁻
dsa⁻wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻", jäh[']
dsa⁻hi⁻chaa⁻na['].

35 Pero kyaah' he' jmees Dio, lii' llu' ba' huu'dse' kiyh' -ga' jäh' Jesús.

Ga'kuh' ga'hih' Jesús cha'neh' kih' Simón, jaa' dsa-fariseo

36 Ga'chuu' jaa' fariseo kyaah' Jesús mah' dsooy' cha'neh' kiyh', dsa'kuh' dsa'hiyh' kyaayh'. Lä' ma' ga'hey' cha'neh' kih' fariseo he', ga'gyay' né' mes~.

37 Hi' ja'ba' jee' jwii' ja', ma' chaa' jaa' dsa'me' hi' ma' kaa' wa' hi' cha' hi'. Pero lä'koo' ma' ga'nuuy' he' gya' Jesús kuh'hih' kyaah' fariseo he', he'ja'ngoo'y' jee' ja', ma' kyey' koo'se' jmi' mi' jwii'.

38 Ga'llooy' hooyh' huu'tii' Jesús, lä'jiih' ga'lä'gyuh' tii' Jesús kyaah' jmi' he' ga'tuu'mi'néy'. Ga'mi'kiyh' kyaah' jnu' lley'. Ja'ga' ga'chayh' tii' Jesús mah' ga'huuy' jmi'mi' jwii'.

39 Ma' ga'jëe' fariseo lä'koo' jmees dsa'me' he', ma'jmeey' huu'dse': "Wa'ra'jäh' kih' Jesús laa' jaa' hi'ngëe' juu' kih' Dio, lä'liiyh' ha' lä'laa' dsa'me' hi' gya' chu'bë' tiiy'. Che' sa' ñey', he' hliih' jmah' ba' jmees dsa'me' na'", ma'laay'.

40 Ja'ga'ga'jäh' Jesús siyyh': -Cha' koo' mi'juu' he' jwëehn' hne', Simón.

-Chiih' jnä', Ta'jwoh' -ga'jäh' Simón.

41 Mah'ga'jäh' Jesús siyyh': -Uu'dsa' ma'ää' kih' hi'cha' kuu'. Jaa' hi' he', ma'

ää' hñä' hñä'loo' kuu'. Hi' jñäh' he' ma'ää' to'lo'gya'.

42 Sa' ma'cha'he' kyaah' ma'mi'hmaah' dsa'he'. Hih' dsa'cha' kuu' he' ga'jney' lä'ja'ba' kwäat' kih' lä'uu'. Jäh' da'koo'. ¿Hii' jaa'jee' lä'uu', hnääy'cha'ga'miih' dsa'cha'kuu'he'?

43 Ga'jäh' Simón:
-Go'laan' hi' ma'ää'cha'ga'miih'kuu'kiyh'.

-He'dsoo'na'kyah'-ga'jäh'Jesús.

44 Ja'ga'ga'jeh' Jesús hñii', ga'jëey' dsa'me' he', mah'ga'siyyh' Simón:

-Jih' da'nëh'mah'jëey' dsa'me'la'. Lä'koo'ma'hen'cha'neh'kyah', sa'ma'kwëeh' jnä' jmi'he'ma'jñii'tiin'. Pero dsa'me'la', ma'huuy' jmi'he'haam'i'néy'mah'ma'chey'kyaah' jnu'lley'.

45 Hne'sa'ma'chayh'kin'. Pero dsa'me'la', lä'jiih'ma'ga'hey'cha'neh'la', sa'ma'tuy'chayh'tiin'.

46 Sa'mahuuh'aceitka'llen'. Pero dsa'me'la', ma'huuy' jmi'mi'jwii'ma'tiin'.

47 He'ja'jwëehn'hne'. Ma'ke'ma'jmeey'cha'miih'dso'kye', ma'na'che'ba', jëeh'cha'miih'ma'lä'hnääy' jnä'. Pero jaa'hi'ma'ää'miih', miih'go'te'ba'hnääy'hi'ma'jmeejøh'dse'kiyh'.

48 He'ja'ga'jäh'Jesús siyyh'dsa'me'he':

-Ma'na'che'ba'dso'kye'kyah'.

49 Jñah' hi- ma' na-teeh' kyaay', ga-löøy' ngiiy' juu' kih' dsa-kyaqyh':

-¿Hee- lña- dsa- na-, che- lä-kye- dso'kye- kih' dsa- chey-?

50 Pero ga-jäh' Jesús siih' dsa-më' he-:

-Kih' he- ma-lä-dsoo' hoh', ma-laah' hne- kih' dso'kye-. Gwäh' ba' hne- llu'.

8

Ma' chaa- dsa- më' hi- ma' jmee- ta'he' kih' Jesús

1 Ma-ngëe' he- ja-, ngoo' Jesús lä-käa- jwii- kaah' jwii- mäh- na'kway- ju'hmeë', ga-hlëeyh' dsa- lä-koo- jä- Dio dsa- lä-hih- kih'. Hi- lä-jëe- gya-tuu' apóstole ma' jmee- ko-jøh' kyaayh'.

2 Hi- ma' jmee- ko-jøh' kyaah' Jesús ko-llaä- dsa- më' hi- ga-hwëey- jmi-lle' hlüh' kih', kyaah' hi- ma' dsaah' ka-läh'. Jee' kih' dsa- më' he' ma' hää' María hi- ma' téeyh' Magdalena, hi- ma' jää- gyee' jmi-lle' hlüh'.

3 Ma' hää' Juana ka-läh', hi- ma' hää' më' Chusa. Chusa he' ma' kye- miih' ta' kih' Herode. Hi- ma' hää' Susana, kyaah' jwëe' ga' dsa- më' hi- ma' jmee- ta'he' kih' Jesús.

Juu' na-hmää' lä-koo- la- kih' dsa- hi- jñee- mi'ju-

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Jwëe' jwërte dsa- hi- ya-nää- lä-käa- jee' jwii- kih', hi- ga-kuh' jee' ma' cheh' Jesús. He-ja- ga-siiyh' kyaah' juu' na-hmää' la-:

5 -Jaa- dsa- ngoo' ga-jñee' mi'ju-. Jee' ngooy' jñeeey' mi'ju- ja-, ga-saa' miih- cha-jwë-. Ma' ga-ngëe' dsa-, ga-hee' ga-soyh' kih' mi'ju- ja-, hi- ga-jña- ta' hi- hëe- gyuh' ga-kuyh'.

6 Jyoh' mi'ju- ga-saa' né- gwaah' he- nøø' miih' né' kuú. Ga-hya- ba' mi'ju- ja-, pero chah' ba' ga-lä-kii- kih' he- sa- gyuh' gwaah' ja-.

7 Hi- jyoh' ka-läh' mi'ju- ga-saa' jee' chaah' too'. Ga-kwäh' ga' chaah' too' ja-, he-ja- ga-uu- chaah' kih' jee' na'too'.

8 Hi- jyoh' mi'ju- ja-, ga-saa' jee' la' hwa' jmah', he-ja- ba' ga-hii', ga-kwa' hña-loo' mii' lä-koo- chaah'.

Ma' ga-dsaä- juu' he- ma' kway- ja-, ga-hlëeyh' koo- ki-gaa-, ga-jäyh':

-Hi- hnøø' heeh' juu' la-, wa' heeyh'.

9 He-ja- ga-ngii- discípulo juu' kiyh' ga-siiyh':

-¿Hee- hnøø' jäh' juu' na-hmää' he- ma-kwah' na-?

10 He-ja- ga-jäyh':

-Hnäh' ba' na-ngëh' hnäh' jwë' lä-kyuh- hnäh' ha- lä- jä- Dio hnäh' lä-hih- kih', he- sa- ma' kyuh- dsa- jää'. Pero hi- jñah', hlëehn' kyaah' juu' na-hmää' ba'. Lä-ja-, ma-ke- he- ga-jëey-, sa- lä-jnä- kiyh'. Hi- ma-ke- nuuy-, ni- lä-ja- sa- lä-ngëey'.

Ga-jmeeh' Jesús juu' he- hnøø' jäh' juu' na-hmää' kih'

hi⁻ na⁻jñee['] mi⁻ju⁻

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 'Lä⁻la⁻ hnøø['] jäh⁻ juu['] na⁻hmää['] ja⁻. Mi⁻ju⁻ ja⁻ la⁻ kwaat⁻ juu['] kih['] Dio.

12 Hi⁻ mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa['] cha⁻jwë['], la⁻ kwaat⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu['] juu['] kih['] Dio. Mah['] chah['] ba['] gwa['] hi⁻sa⁻llu['] jñuuuyh['] juu['] he⁻ ma⁻na⁻jnää['] neh['] tuh⁻dsëy[']. Mah['] sa⁻ lä⁻heey['] juu['] kih['] Dio hi⁻lä⁻ja⁻ sa⁻lääy['] kih['] dso⁻kye⁻.

13 Heh['] mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa['] në['] gwaah['] he⁻ nøø['] miih['] në['] kuu[']. Lä⁻ja⁻ laa['] dsa⁻ hi⁻nuu['] juu['] kih['] Dio. Jëë['] ba['] dsëy['] lä⁻ma['] to⁻në['] ga⁻nuuuy[']. Hi⁻ he⁻ laa['] lä⁻koo['] he⁻ sa⁻cha⁻ jmo['] kih[']. Heeyh['] ko⁻hwëë['] juu['] kih['] Dio. Pero wa⁻ra⁻ ja⁻ he⁻ wi['] në['] kiyh['], bee[']y Dio.

14 Heh['] mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa['] jee['] kih['] chaah['] to['] ja⁻, lä⁻ja⁻ laa['] dsa⁻ hi⁻nuu['] juu['] kih['] Dio. Pero ma⁻ miih['] lä⁻ja⁻ ba['] dsa⁻lä⁻øøy['] kih['] Dio. Kih['] he⁻kye⁻ gyih['] huu⁻dsë⁻ lä⁻chay⁻kuu['], hi⁻tih⁻ dsëy['] lä⁻jë['] he⁻cha⁻ jmi[']gyuu[']la⁻. He⁻ja⁻ ni['] miih['] sa⁻ga⁻jmää['] kiyh['] heh['] juu['] he⁻ga⁻nuuuy['] ja⁻.

15 Pero mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa['] hwa['] llu['], lä⁻ja⁻ laa['] dsa⁻ hi⁻nuu['] lä⁻kaa['] tuh⁻dsë['], ngoo['] bih[']chooyh['] koo['] hweh⁻juu['] he⁻ga⁻nuuuy['] ja⁻. He⁻ja⁻ ba['] ja⁻ jmeey['] cha⁻miih['] ta['] llu['] kih['] he⁻kwëëh['] dsëy['].

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo['] la['] kih[']wa[']je⁻
(Mr. 4:21-25)

16 'Ni⁻ jaq⁻ sa⁻hih['] je⁻ mah['] jlëy['] kyaah['] koo['] kyaah['], ni⁻sa⁻chiyh[']neh⁻jií[']. He⁻chiyh['] jee[']ñii[']ba['] mah[']lä⁻jnä[']kih['] lä⁻jëë[']hi⁻dsa⁻täqah[']cha⁻neh['].

17 Lä⁻jëë[']he⁻na⁻hmää['], lloo['] koo['] jmií[']lä⁻jnä[']. Hi⁻lä⁻jëë[']he⁻sa⁻jnä['], la⁻kwaat⁻lä⁻jnä['].

18 Kye⁻da[']hnäh[']kwaat⁻kih[']juu[']he⁻nuuh[']hnäh[']. Jëëh['], lä⁻jëë[']hi⁻ngëë[']miih['], hi⁻he⁻lä⁻ngëë[']cha⁻ga'miih[']. Lä⁻jëë[']hi⁻jmee[']ngëë['], lä⁻kye⁻he⁻ja⁻llqa[']ba['].

Øøh' Jesús kyaah' chooy'

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

19 Ga⁻lla⁻nää[']øøh' Jesús kyaah' chooy[']jee[']ma['] kway⁻juu[']. Pero sa⁻ga⁻la[']ma[']lla⁻nääy[']chuuh[']kiyh['], kih[']he⁻ma[']tääh[']jwëë[']dsa⁻.

20 Ga⁻he[']ja⁻hi⁻na⁻jmeeh[']juu[']kiyh['], ga⁻jäyh[']:

—Hii['] maa['] kyaah['] kyaah[']øøh' tääh[']ka'hne['], hnøøy[']jëëy[']hne['].

21 He⁻ja⁻ga⁻jeeyh[']kih[']dsa⁻he['], ga⁻siyyh[']:

—Hi⁻nuu[']juu[']kih[']Dio mah[']jmeey[']he['], hi⁻he[']ba[']laa[']maa[']kyaan['], hi⁻he[']ba[']laa[']øøhn['].

Ga⁻jmee['] Jesús hih[']kih[']lle['] mah[']hi[']tií[']

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Koo['] jmií[']ja⁻, ga⁻he['] Jesús neh['] koo[']na'moo[']kyaqah[']discípulo kyaay[']mah[']ga⁻siyyh[']:

—Wa[']haan[']ta⁻hngaah[']ko⁻täq⁻jmi[']jueh[']la⁻.

Mah[']ga⁻nääy['].

²³ Ta'ko⁻jiih['] ga⁻nääy['] né['] jmi⁻ ja⁻, ga⁻gwii⁻ Jesús. Ni⁻ juu['] ga⁻sa⁻ hii['] ma['] ja['] koo⁻ lle['] tää['] né['] jmi⁻ ja⁻. Ga⁻hii['] goo⁻ jwérte kiyh['] he⁻ ma['] hmääyh['] cha⁻jmi⁻ ja⁻.

²⁴ He⁻ ja⁻ ga⁻chaay['] Jesús jee['] ma⁻na⁻ gwiiy⁻, ga⁻jäyh[:]

—Ta⁻jwoh['], ta⁻jwoh[']. Ngoo['] ga⁻juu['] jne['] jee['] la⁻.

Ma['] ga⁻nooy⁻, ga⁻jmeey['] hih⁻ ga⁻jäy['] tii['] lle['], hi⁻ ga⁻jmeey['] hih⁻ kih['] jmi⁻ ka⁻läh[']. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻jäy['] tii['] go⁻te[~].

²⁵ —Miih⁻ go⁻te[~] ma⁻lä⁻dsoo hoh['] hnäh['] —ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻ discípulo kyaay['].

Peer⁻ ga⁻lä⁻goyh⁻ hi⁻ ga⁻jee['] dsayh[']. Mah['] ma['] jäyh['] siiyh⁻ dsa⁻kyaaayh[']:

—¿Hee⁻ laa['] dsa⁻ na⁻ he⁻ liyh⁻ jmeey['] hih⁻ kih['] lle['] hi⁻ jmeey['] hih⁻ kih['] jmi⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ nuu⁻ kiyh['] ka⁻läh[']?

Dsa⁻ hi⁻ ma['] kye⁻ jmi⁻lle['] hliih['] chee⁻ Legión

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Ja⁻ga['] ga⁻lla⁻nääy['] jee['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ chee⁻ gadareno. Hwa['] kih['] hi⁻ he['] jä['] ta⁻ hngaah['] jmi⁻ kih['] hwa['] Galilea.

²⁷ Ma['] ya⁻hëë['] Jesús neh⁻ na'moo['] jee['] la['] cha⁻hoo['] jmi⁻ ja⁻, ja[']jaq['] dsa⁻ hi⁻ ma[']chaa⁻ jee['] jwii⁻ ja⁻ ga⁻mi⁻jee[']. Ma⁻lä⁻hii['] jøø⁻ jmi⁻lle['] hliih['] kiyh^{'. Sa['] cha⁻ hmiih⁻ ma[']keyh^{'. Sa['] ma[']gyay['] cha⁻neh^{'. Ma[']gyay['] jee['] la['] to⁻høø⁻ kih['] hlii[']ba['].}}}

²⁸ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jëëy['] Jesús, ga⁻hooyh['] kii⁻ mah[']

ga⁻jwääy['] hñiiy['] cha⁻në['] Jesús, ga⁻hlééyh['] ki⁻gaa⁻:

—¿Hee⁻ hnooh⁻ jmeeh['] kin['], Jesús, Joo['] Dio hi⁻ gya['] gyuuuh[']? Ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh['], ta⁻ jmeeh['] jnä['] —ga⁻jäh['] jmi⁻lle['] hliih[']he['].

²⁹ (Jëeh['], ma⁻ngëë['] ma⁻jmee['] Jesús hih⁻ kih['] jmi⁻lle['] hliih['] he['] jää['], he⁻ ya⁻hëëy['] kih['] dsa⁻ he[']. Ma⁻lä⁻hii['] heeh['] jmi⁻lle['] hliih['] he['] wii[']. Ma⁻ke⁻ ma['] hñuuuh['] dsa⁻ gooy['] kyaah['] caden⁻ hi⁻ ma['] gwëy['] tiiy['] kyaah['] jwi['] hma⁻ he⁻ hë['] too['], he⁻ ma['] hnäy['] ba['] ja⁻. Hi⁻ ma['] jøø⁻ jmi⁻lle['] hliih['] kiyh['] ta⁻ hwa['] kii⁻ jee['] sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻.)

³⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻ngii['] Jesús juu['] kiyh[:]

—¿Hee⁻ cheeh⁻ hne⁻?

—Jwëë['] chee⁻ jnääh['] —ga⁻jäh['] jmi⁻lle['] hliih['] he['].

Ga⁻jäyh['] lä⁻ja⁻ kih['] he⁻ ma['] laa['] jwëë['] jwérte dsa⁻ hleëh['] hi⁻ ma['] tääh['] tuh⁻dsë['] dsa⁻ he[']

³¹ Ga⁻chuuy['] kyaah['] Jesús mah['] sa⁻ ma['] cheey['] cha⁻je['].

³² Moh['] ja⁻ ma['] tääh['] koo⁻ nää['] ñe['] ma['] kuh⁻ nuu⁻ He⁻ ja⁻ ga⁻chuuy['] jmi⁻lle['] hliih['] he['] kyaah['] Jesús mah['] kway['] jwë['] dsa⁻täayh['] kih['] ñe['] he[']. Ga⁻kwa['] ba['] Jesús jwë['].

³³ Ga⁻hwëë['] jmi⁻lle['] hliih['] he['] ga⁻nääy['] ga⁻täayh['] tuh⁻dsë['] ñe[']. Lä⁻chah['] ja⁻ lä[']jëë['] ñe['] he['] ga⁻kyuuuh[']. Ma['] ga⁻tëëy['] koo⁻ lle['] hwa['], ko⁻dsoo['] jwë['] ba['] ga⁻säay['] lä⁻ga⁻tëë['] cha⁻jmii⁻ juuh[']. Jee['] ja⁻ ga⁻juuy['] neh['] jmi⁻.

34 Dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] hää[~] ñe['] he['], ma['] ga⁻jëey['] ga⁻la['] lä⁻ja⁻, ga⁻nää['] ko⁻chih['] cha⁻hlíiy['] na⁻jmeeyh['] juu['] ta⁻jee['] jwii⁻ hi⁻ lä⁻kaa⁻ kih['] hi⁻ ma['] tääh['] jee['] nuu['] kih['].

35 He⁻ja⁻ ga⁻hwëë['] dsa⁻na[']nää['] na⁻jëey['] ha⁻ lä⁻ga⁻la[']. Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻tëë['] dsa⁻chuuh['] kih['] Jesús ga⁻jëey['] dsa⁻hi⁻ ga⁻hwëë['] jmi⁻lle['] hlíih['] kih[']he[']. Ma[']gya[']huu['] tii['] Jesús, ma[']kyeyh['] hmiih⁻, hi⁻ ma[']jä['] kiyh[']. He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻go⁻ lä⁻jëë['] dsa⁻.

36 Dsa⁻ hi⁻ ga⁻jëë['], ga⁻jmeeyh['] juu['] ha⁻ lä⁻ga⁻la['] he⁻ ga⁻hlaa['] hi⁻ ma['] kye['] jmi⁻lle['] hlíih['] he['].

37 He⁻ja⁻ lä⁻jëë['] dsa⁻gadareno ga⁻chuuy['] kyaah['] Jesús mah['] wa['] llaayh['] kih['] ta⁻jee['] jyoh['], jëeh['] ma['] goyh['] jwérte. He⁻ja⁻ ga⁻he['] Jesús neh⁻na[']moo['] ngaah['] bih['].

38 Dsa⁻ hi⁻ ga⁻hwëë['] jmi⁻lle['] hlíih['] kih['] he['], ga⁻chuuy['] kyaah['] Jesús mah['] ma['] kway['] jwë['] ma['] dsooy['] kyaah[']. Pero Jesús ga⁻jmee['] mada['] kiyh['], he⁻ jäy['] ba[']. Ga⁻jäy[']:

39 —Gwäh['] cha'neh['] kyah[']. Go⁻jmeeh['] juu['] kih['] dsa⁻, ha⁻ koo⁻ sa⁻ juu['] he⁻ ma[']jmee['] Dio kyaah['] hne⁻.

He⁻ja⁻ ngaayh['], ga⁻løøy['] jmeeyh['] juu['] lä⁻kaa⁻ jee['] jwii⁻ ha⁻ koh['] sa⁻ juu['] he⁻ ga⁻jmee['] Jesús kiyh['].

*Jo⁻mii['] Jairo kyaah['] ja⁻ dsa⁻më['] hi⁻ma[']dsaa[']
(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)*

40 Ma['] ga⁻lloo['] Jesús ta⁻hngaaah['] ko⁻taa⁻, peer['] jwëë['] dsa⁻ ma['] tääh['] jäay['] he⁻ja⁻ ga⁻heeh['] dsih['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë['].

41 Jee['] ja⁻ ga⁻lloo['] ja⁻ dsa⁻ñuuuh['] hi⁻ chee['] Jairo hi⁻ ma['] laa['] ta['] kih['] gwah[']. Dsa⁻he['] ga⁻juuuh['] jnëy['] cha'në['] Jesús, ga⁻chuuy['] kyaah['] mah['] dsooy[']cha'neh['] kiyh['].

42 Ma['] chaa⁻ ja⁻ jo⁻miyy['] hi⁻ ma['] laa['] gyuu['] koo⁻ mëë['] kyaay[']. Chih[']më[']he['] ma[']hää['] koo⁻ gya⁻to['] ji⁻ñe⁻. Hi⁻he['] na⁻kyaa[']ngoo[']ga⁻juu['].

Jee['] hää['] Jesús jwë['] ngoo['] kyaah['] Jairo, peer['] na⁻lää['] na⁻jlëë['] bih['] dsa⁻, jëeh['] jwëë['] jwérte dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää['] kyaay['].

43 Jee['] kih['] dsa⁻he['] ma[']hää['] ja⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma[']hyaa['] gya⁻to['] ji⁻ñe⁻ dsaah['] dsoo['] kih[']. Dsa⁻më[']he['] ga⁻mi⁻lla['] lä⁻jë['] go⁻te['] he⁻ ma['] cha⁻kiyh['], ga⁻heey['] kyaah['] të⁻më[']. Pero ni⁻ ja⁻ të⁻më['] sa⁻ga⁻lih['] ma[']jmee['] më[']kiyh['].

44 Ga⁻llooy['] ta⁻ka⁻luu['] Jesús mah[']ga⁻suy['] miih['] cha⁻gooy['] cha⁻hoo['] sa⁻hmiih['] kiyh[']. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻hna['] he⁻ ma['] jëey['] dsoo[']kiyh['].

45 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús:
—¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻su['] cha⁻hoo['] sa⁻hmiih['] kin⁻?

Pero ni⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻bääh['] hñii[']. He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pee['] kyaah['] lä⁻jëë['] dsa⁻kyah[']:

—Ta⁻jwoh['], jwëë['] dsa⁻hi⁻ dsa⁻kyaa['] dsa⁻jnaah['] hne⁻ mah['] jwah[']: ¿Hii⁻ na⁻ ma⁻su['] cha⁻hoo['] sa⁻hmiih['] kin⁻?"

46 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús:

—Chaa⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻su[']
sa[']hmiih⁻ kin⁻. Jeeh[']
ma⁻lä⁻lihn⁻ heh['] be['] kin⁻
ma⁻mi[']hlää['] ja⁻ dsa⁻.

47 Ma['] ga⁻lä⁻jnää['] dsa⁻më[']
he^{',} goh['] bih['] ngooy[']
na[']juuyh['] jnëy['] cha'në['] Jesús.
Ga[']jmeeyh['] juu['] cha'në[']
lä[']jëe['] dsa⁻, he['] kih['] ja⁻ he[']
ga[']tëey['] cha'hoo['] hmiih⁻ kih[']
Jesús. Hi['] ga[']jmeeyh['] juu['] he[']
ga[']jä[']kiyh['] lä⁻chah['] ja⁻.

48 He['] ja⁻ ga[']jäh['] Jesús
siiyh⁻:

—Ma[']hlääh['] ba['] hne⁻
he['] ma['] dsaah['], lä⁻llu['] he[']
ma[']lä⁻ds oo['] hoh[']. Gwäh[']
ba['] hne⁻ kyah['] lä⁻kaa⁻
tuh[']hoh['].

49 Lä⁻ ma[']cheh['] ba['] Jesús
hlëeh⁻, ma[']ga[']lloo['] ja⁻ moz[']
kyaa['] hi⁻ ma['] laq['] ta['] kih[']
gwah⁻, mah['] ga[']jmeeyh['] juu[']
kih['] Jairo, ga[']siiyh⁻:

—Ma[']juu⁻ ba['] gyuu⁻ më[']
kyaa[']. Mo[']to['] kwa⁻ ga['] ta[']
kih['] Ta[']jwoh['] na⁻.

50 Ma['] ga[']nuu['] Jesús juu[']
he['] ma[']kye⁻ dsa⁻ he['],
ga[']siiyh⁻ Jairo:

—Ta⁻ ka⁻ huu[']dsë⁻. Jmee[']
ds oo['] hoh['] ba[']. Mah['] jëeh[']
lä[']jiih['] ba['] chih⁻më['] kyaa['].

51 Ma[']ga[']he['] Jesús cha'nëh[']
kih['] Jairo, sa['] ga[']kway[']
jwë['] ma['] dsa[']taah['] jñah[']
dsa⁻. Ma[']la['] Pee['] kyaa[']
Jacobo kyaa['] Jwaa['] hi[']
kyaa[']cho[']jmii['] chih⁻më[']hi[']
ma[']na[']juu['] he[']ba[']ga[']taah['].

52 Ga[']lä[']jëe['] ba['] hi⁻ tääh[']
jee['] ja⁻ ma['] ki[']hooh['] kih[']
chih⁻më['] he[']. He[']ja⁻ ga[']jäh[']
Jesús siiyh⁻:

—Ta⁻ hoo['] hnäh['].
Chih⁻më['] na⁻ sa['] na[']juuy['],
he[']na[']gwiiy[']ba[']na⁻.

53 Ga[']mi[']kwäh['] ba['] dsa⁻
kih['] Jesús ma['] ga[']nuuy['] juu[']
ja⁻. Jeeh['], ñe['] bih['] he['] ma[']
na[']juu['] go[']te['] ba['] chih⁻më[']
he[']

54 Mah['] ga[']sooh['] Jesús goo[']
chih⁻më['] he['], ga[']hlëeyh[']
ki[']gaa⁻, ga[']jäyh[']:

—Chih⁻më['], noo⁻.

55 He[']ja⁻ joh['] ka[']läh[']
jmí[']lle['] kiyh[']. Lä⁻chah['] ja⁻
ga[']lä[']jiyh['], mah['] ga[']nooy['].
Ja⁻ga['] ga[']jmee['] Jesús mada[']
kwëeyh['] he['] kuyh['].

56 Peer['] ga[']jëe['] dsah[']
cho[']jmii['] chih⁻më['] he[']. Hi[']
ga[']jmee['] Jesús mada['] mah[']
sa[']kooyh[']juu[']kyaa[']ni[']ja⁻
he[']ga[']la[']lä[']ja⁻.

9

Ga[']chee['] Jesús lä[']jëe[']
gya[']tuu[']na[']kwa[']juu[']
(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

1 Ga[']jøøh['] Jesús lä[']jëe[']
discípulo kyaay['], ga[']kwëeyh[']
be['] mah['] jmeey['] hih['] hwëë[']
hi[']sa[']llu['] hi['] jmeeh['] dsa⁻
hi['] ga[']kwëeyh['] be['] mah[']
mi[']hlääy['] dsa⁻dsaa['].

2 Ga[']cheey['] mah['] dsa⁻kway[']
juu['] ha['] lä['] ja⁻ Dio dsa⁻
lä[']hih['] kih['], hi['] lä[']kye⁻ he[']
mi[']hlääy['] dsa⁻dsaa['].

3 Ga[']jäh['] Jesús siih⁻ lä[']jëe[']:

—Ta⁻ ka⁻ hnäh['] ni['] miih[']
kih[']cha'jwë[']. Ta⁻ ka⁻ hnäh[']
hma[']hu['], ta⁻ ka⁻ hnäh[']
hmih[']tuh['], ta⁻ ka⁻ hnäh[']
he'ñiih['], ni[']kuu['], ni[']ta⁻ka⁻
hnäh[']jyoh[']lëë[']hmiih[']kyah[']
hnäh['].

⁴ Wa' he' cha' he' hne' jee' lla' nää' hnäh', ja' go'taah' hnäh' ha' koo' jiih' lä'hëeh' hnäh' jee' ja'.

⁵ Cher'mah' cha' koo' jee' jwii' jee' sa' heeyh' hnäh', ja' hwëeh' hnäh' go'te' jee' ja'. Ja' hlah' hnäh' wa'hlø' he' na' beh' tih' hnäh' mah' jmeey' lii' he' ma'la' kwaat' kih' bih' ja' -ga'jäh' Jesús siyh' discípulo kyaay'.

⁶ Ja'ga' ga'taayh' jwë', ga'nääy' lä'koo' lä'koo' jwii' kway' ju'hmëe' kih' Dio, ma'la' mi'hlääy' dsa' dsaah' lä'kaa' jee' ga'nääy'.

Herode ga'jmeey' huudse-
he' ma'lä' jiih' Jwaaq'
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Herode hi' ma' laa' lle'moh', ga'nuu' lä'jë' he' ma' jmeey' Jesús. Sa' ñey' he' huudse' ma' jmeey', jëeh' ko'llaq' ma' jäh' Jwaaq' ba' he' hi' ma'lä' jiih'.

⁸ Hi' jñah' koo' nää' ma' jäh': "Elía ba' oo' hi' ma'hnäa'." Hi' jñah' ga' ma' jäh': "Go' laa' jaä' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio llo'joo' ba'na' hi' ma'lä' jiih'."

⁹ He' ja' ga'jmeey' Herode huudse':

-¿Ha' lä'ja'? Ja' jnä' ga'jmeen' mada' he' ga'ku' dsa' lle' Jwaaq'? ¿Hi' ba'na', hi' nuun' kih' jmeey' ja' koo' né' he' juh' gaa'?

Hi' ma' hnøøy' ma' dsa' jëey'.

Ga'qäh' Jesús hña' mil dsa'ñuu'h' (Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Ma' ga'lla' nää' lä'jë' apóstole he', ga'jmeeyh' juu' kih' Jesús lä'jë' he' ga'jmeey'. Ja'ga' ga'jääy' kah' apóstole, ga'nääy' ta' hwa' kii' jäh' jee' jwii' he' cheey' Betsaida.

¹¹ Pero ma' ga'lä'liih' dsa', ga'nääy' chaay' kaah' kiyh'. Ga'heeeyh' bih' dsa' he'. Mah' ga'løøy' hlëeyh' ha' lä' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'. Hi' ga'mi'hlääy' lä'jë' hi' ma' dsaah'.

¹² Lä'koo' ma' ngoo' ga'hloo' jmii' ja', lä'jë' gya'tuú' discípulo ga'ya'jäh' kih' Jesús mah' ga'siyyh':

-Chiih' dsa' na' wa' lla' nääy' lä'kaa' jee' jwii' mäh' hi' lä'kaa' jee' nuu' jee' tääh' dsa' lä'ku' lä' jiih' la'. Wa' lla'hnøøy' he' kuyh' hi' lä'kye' jee' jäh'. Jëeh', hwa' kii' jmah'ba'la' jee' tøøhn'la'.

¹³ Mah' ga'jäh' siyyh' discípulo kyaay':

-Hnäh' ba' kwëeyh' he' kuyh'.

Mah' ga'jäh' siyyh' Jesús:

-Kye' jnääh' ma'la' hña' he'ñiih' ba' kyaah' uu' hmoooh'. ¿Che' dsa'nøø' jnääh' dsa'lä' jnääh' he' kuh' dsa'na'?

¹⁴ Koo' hña' mil ma' tee' dsa'ñuu'h' hi' ma' tääh' jee' ja'. He'ja' ga'siyyh' lä'jë' discípulo kyaay':

—Jmee' hnäh' mada' mah'
dsa'-taah' dsa' ma' kih' kih',
ma' to' lo' gyaa' lä' koo' nää'.

15 Lä' ja' ga' jmee' discípulo.
Ga' jmeey' mada' ga' täh' dsa'
hwa'.

16 Ja' ga' ga' käh' Jesús lä' jee'
hñä' he'ñiih' ja', kyaah'
lä' uu' hmooh' he', ga' jee'y'
ta' gyuu'h' mah' ga' kway'
ti'hmaah' kih' Dio. Ja' ga'
ga' llaay' mah' ga' kwëeyh'
discípulo kyaay' na'llay'
cha'në' lä' jee' dsa'.

17 Ga' lä' jee' ba' dsa'
ga' kuh' lä' jiih' ga' këe'.
Ma' la' ma' kuh' lä' jee' dsa',
ga' käh' gya' to' sa'miih' jwi'
he' ga' chaa' ja'.

*Ga' jäh' Pee' Jesús he' laa'
Cristo*

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 Koo' hä' ma' gya' Jesús
ngiiy' kiyh' kih' Dio jee' sa'
chaa' dsa'. Ma' la' discípulo
ba' ma' täh' kyaayh' jee'
ja'. He' ja' ga' ngii' Jesús juu'
kiyh':

—¿Ha' lä' jäh' dsa' kin', hi'
jnä' laay'?

19—Ko' llaaq' dsa' jäh', Jwaa'
hi' ma' choo' jmi' ba' hne'.
Jñah' jäh', Elía ba' hne'. Jñah'
ko' llaaq' jäh', hne' laah' ja'
hi' ga' ngëe' juu' kih' Dio
llo'joo' hi' ma' lä' jiih' —
ga' jäh' discípulo kyaay'.

20 Mah' ga' jäh' Jesús siiyh':

—¿Ha' ga' hnäh' na', hee'
jwah' hnäh' kin', hi' ba' jnä'
laah' hnäh'?

He' ja' ga' jäh' Pee' siiyh':

—Hne' he' Cristo hi'
ga' chee' Dio.

*Ga' mi'jnää' Jesús juu' he'
juuy'*

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-
9:1)

21 Pero ga' täh' Jesús juu'
discípulo kyaay' mah' sa'
kooyh' juu' ja' kyaah' ni' jaa'.

22 Hi' ga' jäh' Jesús siiyh'
discípulo kyaay':

—Jmee' bii' kih' Hi' ga' lëe' ngo'
la' jee' cha' miih' wii'. Hi'
dsa' gyuu'h' sa' lä' hnää'
dsih', lä' ja' dsa' käh' kyaay'
jmi' dsa', kyaah' ta' jwoh'
kyaa' ley sa' lä' hnää' dsih'.
Hi' jmee' bii' kiyh' juuy' mah'
lä' jiiyh' ka' läh' ga' ma' hya'
hnë' jmi'.

23 Ja' ga' ga' siiyh' lä' jee'
dsa':

—Cher'mah' hi' hnøø' jäh'
kyaa' jnä', sa' wa' jmää'y'
hñiiy' kwaat~, wa' jää'y' cru'
kyaa'y' koo' jmi' koo' jmi'
mah' wa' jmeey' ko' jøh'
kyaa' jnä'.

24 Jëeh', lä' jee' hi' hää'
hñii' mah' sa' juuy', hi' he'
juuy' ba'. Pero lä' jee' hi'
kwaat~ hñii' juuy' kwaat~ kin',
hi' he' ba' lää'.

25 ¿Hee' ya'jøø' käh' dsa'
ma' ke' ga' liyh' lä' jee' he' cha'
jmi' gyuu' la' mah' wa'ra'
ga' juuy', sa' tëeyh' kih' Dio?
¿Hee' jmää' kiyh' cher'mah'
ga' heey' hñiiy'?

26 Cher'mah' hi' jmeey'
na' hiih' kin' o kyaah' juu'
kin', ja' ba' lä' ja' jmee'
na' hiih' Hi' ga' lëe' ngo' la'
kyaa'y', wa'ra' jayh' ka' läh'
jee' je' jih'gyeh' kiyh', ja' ba'
kyaa' je' kih' Tää', hi' kih'

lǟ-jéē̄- ángele hī- na- jngéē̄-
kyaaay'.

²⁷ Pero ju'dsoo' jwahn̄,
chaq̄- ko-llaq̄ dsa- hī- täh̄-
jee' la-, sa- juuȳ jäǟ sa- ga'
ma- jéeȳ ha- lǟ- la- be' kih̄
Dio hī- jmeē hih̄.

*Ga-lä-sëē Jesú斯 to-lo- në̄-
ko-llaq̄ discípulo*

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Ma- ngéē̄ ga' koo- jñaa'
jmiī he- ga-hléeyh̄ juu'
ja-, ga-wiī Jesú斯 koo- moh̄
na'ngiiȳ kiyh̄ kih̄ Dio ko-jøh̄
kyaqah̄ Pee' kyaqah̄ Jwaā
kyaqah̄ Jacobo.

²⁹ Ta'ko-jiih̄ ma' ngiiȳ
kiyh̄ kih̄ Dio, ga-lä-siī
mo-nëȳ. Hmiih̄ kiyh̄ ga-la'
tø-jlëē- ñih̄.

³⁰ Ga-lä-jnäǟ uq̄ dsa- ñuuh̄-
hi- ma' lla- juu' kyaayh̄. Jaa-
he' Moisé, hi- jaq̄- he' Elía,

³¹ hi- ga-lä-jnäǟ jee' jnäǟ
jih'gyeh̄ ja-. Ma' hléeyh̄ ha-
lǟ- ya-hëē Jesú斯 jmi-gyüü-
la-, he- lä-tē jee' jwiī-
Jerusalén ba' ja-.

³² Pee' kyaqah̄ hi- ma'
jmeē ko-jøh̄ kyaqayh̄ jee' ja-,
ma-kē lä-gwiiȳ ma' kway-
be'. Ga-jéé̄ bih̄ ha- koo- sa-
jøøh̄ Jesú斯 häǟ jee' kih̄ lä-uū-
dsa- he'.

³³ Lä-koo- ma' ngoo'
ga-lä-øø̄ dsa- he', ga-jäh̄ Pee'
siiyh̄ Jesú斯:

-Ta-jwoh̄, he- ba' che- llu'
he- tøøh̄ jne' ko-jøh̄ jee' la-.
Jmee' jnäǟ hnë- hne' kyaqah̄
moo-, koo- kyah̄, koo- kih̄
Moisé, hi- koo- kih̄ Elía.

Pero sa- ma' ñe- Pee' he- ja-
ma' hléeh̄.

³⁴ Hlëeh̄ gyih̄ lä-ja-,
ma' ga-jyoo- koo- jniī he-
ga-läǟ- lä-jéeȳ. Ma' ga-jéé̄
Pee' kyaqah̄ dsa-kyaqayh̄
na-läǟ- jniī ja-, ja-
ga-lä-goyh̄.

³⁵ Jee' jniī ja- ga-hléeh̄
koo- juu' he- jäh̄ lä-la-:

-Hi- la- na- gyüü- kyaan̄-
hi- hnaan̄. Nuu- hnäh̄ kiyh̄.

³⁶ Ma- ngéē̄ ma-hléeyh̄
lä-ja-, ga-jǟ hñiī Jesú斯. Pero
discípulo kyaaȳ sa- ga-kooh̄
nī miih̄ juu' kyaqah̄ nī jaq̄-,
ga-lä-hiī miih̄ ga-hmäȳ
lä-jé- he- ga-jéeȳ ja-.

*Ga-mi-hläǟ Jesú斯 jaa-
chih- hi- ma' kye- jmi- lle' hliih̄*
(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Ma' ga-jnǟ jyoh̄ jmiī,
ga-jñaaȳ moh̄ jee' ma' täayh̄
ja-. Jwëē- jwërte dsa- ya-näǟ
ga-mi-jeeȳ Jesú斯.

³⁸ Jee' kih̄ dsa- he' ma' häǟ-
jaq̄- dsa- ñuuh̄ hi- ga-hléeh̄
ki-gaa-, ma' jäh̄:

-Ta-jwoh̄, chüun̄ kyaqah̄
hne-. Jee' da' chih- ñuuh̄-
kyaqan̄-la-, hi- lla- gyüü- koo-
meē- kyaan̄.

³⁹ Lä-la- jmeē jmi- lle' hliih̄ kiyh̄. Sooyh̄ kiyh̄ mah̄
jmeeeȳ hooyh̄ jee' ki-bäǟ-.
Jmeeeȳ hwëē- peh̄ hooȳ.
Ma-hwaaȳ go-tē, ja- ga' tu-
jmi- lle' hliih̄ he' kiyh̄.

⁴⁰ Ma-chüun̄ kyaqah̄
discípulo kyaqah̄ mah̄ ma'
lleeeȳ jmi- lle' hliih̄ he' pero
sa- ma-liyh̄ -ga-jäh̄ jmiī-
chih̄ he'.

⁴¹ Mah̄ ga-jeeh̄ Jesú斯 juu'
kiyh̄:

—¡He⁻ ba['] che⁻ hweh⁻ hoh['] hnäh['] dsa⁻ chaa⁻ na[!] Sa⁻ hii⁻ lä⁻ dsso['] hoh['] hnäh['] kwee⁻. ¿Lih['] ba['] llaq⁻ he⁻ gyan' kyaah['] hnäh[']? Mo⁻ so⁻ lä⁻ be['] dsen⁻ gya['] ga['] jnä['] kyaah['] hnäh[']. Ya⁻ jää⁻ da['] chih⁻ na⁻ ta⁻ la⁻.

42 Lä⁻ koo⁻ ma['] ngoo['] ya⁻ jäh⁻ chih⁻ he['] kih['] Jesús, jmi⁻ lle['] hliah['] he['] ga⁻ jwääy['] hwa['] mah['] ga⁻ ki['] ga⁻ bääy['] wi['] jwérte. Pero ga⁻ juuh['] Jesús kih['] jmi⁻ lle['] hliah['] mah['] ga⁻ mi['] hlääy['] chih⁻ he[']. Ja⁻ ga['] ga⁻ ngëey['] chih⁻ he['] kih['] jmiyy⁻.

43 Ga⁻ lä⁻ jëe⁻ ba['] ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsé⁻ ha⁻ koh['] sa⁻ jøøh['] lqa['] Dio.

Ga⁻ mi⁻ jnää⁻ Jesús juu['] jee['] ga⁻ të['] to['] jiih['] he['] juuy[']

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ta⁻ ko['] jiih['] täh['] jëe⁻ dsayh⁻ kih['] lä⁻ jëe⁻ he['] ga⁻ jmee['] Jesús ja⁻, ga⁻ jayh['] siiyh['] discípulo kyaay[']:

44 —Wa['] lä⁻ ngëeh['] hnäh['] kwee⁻ juu['] la⁻. Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi['] ngëe['] dsih['] goo['] jnäh['] dsa⁻.

45 Pero discípulo kyaay['] sa⁻ ga⁻ lä⁻ ngëe['] juu['] ja⁻. Ma['] na⁻ jlëe⁻ huu⁻ dsé⁻ kiyh['] he⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ ngëey[']. Hi⁻ ma['] goyh['] ma['] ngiiy['] juu['] kih['] Jesús he⁻ hnøø['] jäh⁻ juu['] ja⁻.

Hii⁻ na⁻ lee['] jøøh['] jee['] jmeey['] Dio hih[']

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Discípulo kyaay['] ga⁻ täh['] ga⁻ ti['] ga⁻ choo['] juu['] hii['] ja⁻ jee['] lä⁻ jëe⁻ leey['] jøøh['] kih['] dsa⁻ kyaayh['].

47 Pero ga⁻ lä⁻ gyuu['] Jesús huu⁻ dsé⁻ he⁻ ma['] jmeey['].

He⁻ ja⁻ ga⁻ téeyh['] ja⁻ gyuu['] mah['] ga⁻ cheeyh['] koo['] kiyh['].

48 He⁻ ja⁻ ga⁻ siiyh[']:

—Hi⁻ jmee['] he['] kih['] gyuu['] la⁻ kwaat⁻ kin['], jnä['] he['] hi⁻ jmäay['] he[']. Hi⁻ hi⁻ jmää['] jnä['] he['], jmeey['] he['] kih['] hi⁻ ga⁻ chee['] jnä[']. Jëeh['], hi⁻ mäh['] ga⁻ jee['] kyah['] hnäh['], hi⁻ he['] ba['] hi⁻ jøøh['].

49 Ja⁻ ga['] ga⁻ jäh['] Jwaa[']:

—Ta⁻ jwoh['], ma⁻ jëe['] jnääh['] ja⁻ hi⁻ hwëë['] jmi⁻ lle['] hliah['] lä⁻ hih['] kyah['], he⁻ ja⁻ ga⁻ ha['] jnääh['] kiyh['], jëeh['] sa⁻ ngëy['] kyaah['] jnääh['].

50 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] Jesús siiyh[']:

—Ta⁻ ha⁻ hnäh['] kiyh[']. Jëeh['], lä⁻ jëe⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻ høøh['] jnän['], dsa⁻ kyaah['] ba['] jne['] he['].

Ga⁻ juu['] Jesús kih['] Jacobo kyaah['] Jwaa[']

51 Ma['] ngoo['] ya⁻ jäh⁻ jmi['] dsaah['] Jesús gyuu['], he⁻ ja⁻ koo⁻ hä['] ba['] ma⁻ lla['] dséy['] ngooy['] ta⁻ Jerusalén.

52 Ga⁻ cheey['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻ nää⁻ jää⁻ kiyh['] ta⁻ hwa['] kih['] dsa⁻ samaritano. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ tayah['] koo⁻ jee['] jwii['] ngiiy['] ha⁻ jee['] ma['] jay['].

53 Pero sa⁻ ga⁻ hii['] dsa⁻ samaritano ma['] heeyh[']. Jëeh['], ma['] jmeey['] kwaat⁻ he⁻ dsso['] Jesús ta⁻ Jerusalén ba['].

54 Ma['] ga⁻ nuu['] Jacobo kyaah['] Jwaa['] juu['] ja⁻, ga⁻ jayh[']:

—Dsa⁻ jøøh['] kyaan['], ¿che['] hnooh['] ngii['] jnääh['] he['] jyoo['] je['] gyuu['] mah['] mi⁻ llaq⁻ dsa⁻

hi⁻ chaa⁻ jwii⁻ oo⁺, lä⁻koo⁻ ga⁻jmee⁻ Elía?

⁵⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús hñii⁻ mah⁺ ga⁻juey⁻ kih⁻ lä⁻uu⁻ discípulo he⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Sa⁺ ñeh⁻ hnäh⁻ he⁻ jmi⁻ lle⁻ na⁻ jøe⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

⁵⁶ Jéeh⁻, sa⁻ ja⁻ Hi⁻ ga⁻lëe⁻ ngo⁻ la⁻ mah⁺ jngëeyh⁻ dsa⁻. Jay⁻ mah⁺ lääy⁻ dsa⁻ ba⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

Ja⁻ga⁻ ga⁻nääy⁻ ta⁻ jyoh⁻ jwii⁻ mäh⁻.

Ma⁻ hnøø⁻ dsa⁻ ma⁻jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ Jesús
(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻taayh⁻ jwë⁻ ga⁻nääy⁻, jaa⁻ dsa⁻ ga⁻siih⁻ Jesús:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, hnoon⁻ jmeen⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hne⁻ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee⁻ goh⁻.

⁵⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Cha⁻ ba⁻ too⁻ jee⁻ gwii⁻ hyah⁻. Cha⁻ ba⁻ sii⁻ kih⁻ ta⁻. Pero Hi⁻ ga⁻lëe⁻ ngo⁻ la⁻ sa⁻ cha⁻ jee⁻ jää⁻.

⁵⁹ Mah⁻jñah⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, kwa⁻ jwë⁻ kin⁻ na⁻haan⁻ to⁻në⁻ Tää⁻ kyaan⁻, ja⁻ga⁻ niin⁻ kyaah⁻ hne⁻.

⁶⁰ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Wa⁻ haq⁻ ba⁻ dsa⁻ na⁻juu⁻ hlii⁻ kyaq⁻. Hi⁻ hne⁻, gwa⁻ go⁻kwa⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻.

⁶¹ Jñah⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ Jesús:

—Jmee⁻ ba⁻ jnä⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hne⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Pero kwa⁻ jwë⁻ kin⁻ niin⁻ to⁻në⁻ na⁻hihn⁻ juu⁻ hi⁻ tääh⁻ cha⁻neh⁻ kin⁻.

⁶² Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Ni⁻ jaq⁻ hi⁻ jée⁻ ta⁻ ka⁻luu⁻ ma⁻la⁻ ma⁻løøy⁻ kyah⁻ hwa⁻, sa⁻ jmääy⁻ dsa⁻hey⁻ jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻.

10

Ga⁻chee⁻ Jesús to⁻lo⁻gyaa⁻ na⁻dsë⁻ gyee⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻kwa⁻ juu⁻

¹ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻hñaq⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ jñah⁻ ga⁻to⁻lo⁻gyaa⁻ na⁻dsë⁻ gyee⁻ dsa⁻. Hi⁻ he⁻ ga⁻cheey⁻ lä⁻kaa⁻ jwii⁻ kaah⁻ hi⁻ lä⁻kaa⁻ ga⁻jee⁻ jyoh⁻ ha⁻ jee⁻ dsooy⁻. Ga⁻cheey⁻ ma⁻uu⁻ ma⁻uu⁻.

² Ga⁻jäh⁻ siiyh⁻:

—Dsoo⁻ ba⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ ta⁻ he⁻ hnøø⁻ sooh⁻ pero miih⁻ go⁻te⁻ba⁻ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻. He⁻ja⁻ chu⁻hnäh⁻ kyaah⁻ dsa⁻juu⁻ ta⁻ mah⁺ cheey⁻ jñah⁻ ga⁻hi⁻ dsa⁻chooh⁻ ta⁻kiyh⁻.

³ Go⁻nää⁻ hnäh⁻ ja⁻. Pero leeh⁻ hnäh⁻. Jnä⁻ cheen⁻ hnäh⁻ lä⁻ko⁻ borrego hi⁻ ga⁻nää⁻ jee⁻ kih⁻ jah⁻ hää⁻.

⁴ Ta⁻ka⁻ hnäh⁻ hmih⁻tuh⁻, ta⁻ka⁻ hnäh⁻ sa⁻tuh⁻ kih⁻ kuu⁻, ni⁻loo⁻ he⁻ dsa⁻he⁻ tih⁻ hnäh⁻. Ni⁻ta⁻lla⁻ hnäh⁻ juu⁻ kyaah⁻ dsa⁻cha⁻jwë⁻.

⁵ Wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ hne⁻ jee⁻ go⁻taah⁻ hnäh⁻, to⁻në⁻ jwiöh⁻ hnäh⁻ dsa⁻: “Wa⁻ hii⁻ tii⁻ cha⁻neh⁻ kyah⁻ hnäh⁻.”

⁶ Cher⁻mah⁻ chaa⁻ hi⁻ hii⁻ tii⁻ dsë⁻ jee⁻ ja⁻, lä⁻ja⁻ hi⁻ tii⁻ kiyh⁻. Hi⁻cher⁻mah⁻ sa⁻chaa⁻

hi⁻ hii⁻ ti⁻ dsë⁻, sa⁻ lä⁻ jmää⁻
kiyh⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ hlëeh⁻
hnih⁻.

⁷ Pero jee['] heeyh⁻ hnäh⁻,
ja⁻ jäh⁻ hnäh⁻ ja⁻ ba['] cha'neh⁻
ja⁻. Ja⁻ kuh⁻ huh⁻ ba['] hnäh⁻
lä⁻ jë⁻ he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha'nëh⁻
hnäh⁻. Jëeh⁻, jaq⁻ hi⁻ jmee⁻
ta['], lle['] kih⁻ hyoyh⁻ jñeey⁻. Ta⁻
mi⁻ sii⁻ hnäh⁻ øøh⁻ hnäh⁻ mah⁻
go'nääh⁻ hnäh⁻ lä⁻ joh⁻ hne⁻
chih⁻.

⁸ Wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ jwii⁻ jee[']
ga⁻ lla⁻ nääh⁻ hnäh⁻, jee['] heeh⁻
dsa⁻ hnäh⁻, ja⁻ kuh⁻ huh⁻
ba['] hnäh⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ lla⁻ dsa⁻
cha'nëh⁻ hnäh⁻.

⁹ Ja⁻ mi⁻ hlääh⁻ hnäh⁻ hi⁻
dsaah⁻ hi⁻ tääh⁻ jee['] ja⁻. Ja⁻
jwiih⁻ hnäh⁻ dsa⁻: "Kye['] ba[']
jnääh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio
dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻."

¹⁰ Pero cher'mah⁻ ga⁻ lla⁻ nääh⁻
hnäh⁻ koo⁻ jwii⁻ jee['] sa⁻
heeyh⁻ hnäh⁻, ja⁻ hwëeh⁻
hnäh⁻ ta⁻ cha⁻ jwë⁻ mah⁻ jwah⁻
hnäh⁻:

¹¹ "Wa['] hløø⁻ he⁻ cha⁻ jee[']
jwii⁻ kyah⁻ hnäh⁻ la⁻, he⁻
ma⁻ beh⁻ ma⁻ tii⁻ jnääh⁻, jee[']
la⁻ ma⁻ kyah⁻ jnääh⁻ ma⁻ tii⁻
jnääh⁻ mah⁻ la⁻ lii⁻ ma⁻ jä⁻
në['] kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ jë⁻ ds oo⁻
he⁻ na⁻ bääh⁻ hnäh⁻. Pero
ma⁻ ñeh⁻ ba['] hnäh⁻, ma⁻ ja⁻
ba['] juu⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻
lä⁻ hih⁻ kih⁻, jwiih⁻ hnih⁻.

¹² He⁻ ja⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻.
Miih⁻ ga['] wii⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻
ma⁻ tääh⁻ jee['] jwii⁻ Sodoma
kyääh⁻ Gomorra wa['] ra⁻ ga⁻ të⁻
jee['] jmee['] Dio jwiz⁻, lä⁻ koh⁻
he⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jee[']
jwii⁻ ja⁻.

Jëe['] wi⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ sa⁻ nuuh⁻
(Mt. 11:20-24)

¹³ 'iPeer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ dsa⁻
hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Corazín! ¡Peer⁻
jwii⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻
jwii⁻ Betsaida! Wa['] ra⁻ jäh⁻
kih⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Tiro
kyääh⁻ jwii⁻ Sidón, ma⁻ jëe⁻
ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻
ma⁻ jmeen⁻ jee['] kyah⁻ hnäh⁻,
ma⁻ lih⁻ sa⁻ ga⁻ jeeeyh⁻ kyaah⁻
Dio, ma['] këyh⁻ hmüh⁻ jwä⁻
hi⁻ ma⁻ suy⁻ hñiiy⁻ tu⁻ jwa⁻, he⁻
ma['] jmeey⁻ lii⁻ he⁻ ti⁻ mееh⁻
dsëy⁻.

¹⁴ He⁻ ja⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻
wa['] ra⁻ ga⁻ të⁻ jee['] jmee['] Dio
jwiz⁻, cha⁻ ga⁻ miih⁻ wii⁻ jëeh⁻
hnäh⁻, lä⁻ koh⁻ ga['] hi⁻ chaa⁻
Tiro kyaah⁻ Sidón.

¹⁵ Hnäh⁻ hi⁻ chaa⁻ Caper-
naum, jmeeh⁻ hnäh⁻ huu⁻ dsë⁻
he⁻ tëeh⁻ hnäh⁻ gyuuah⁻. Pero
ñiih⁻ ga['] kih⁻ cha⁻ jee['] go'nääh⁻
hnäh⁻.

¹⁶ Hi⁻ nuu⁻ juu⁻ he⁻ kwah⁻
hnäh⁻, kin⁻ ja⁻ nuuy⁻. Hi⁻
sa⁻ heeh⁻ hnäh⁻, jnä⁻ he⁻ sa⁻
heeyh⁻. Hi⁻ sa⁻ heeh⁻ jnä⁻, sa⁻
heeyh⁻ hi⁻ ga⁻ chee⁻ jnä⁻.

Ya⁻ nää⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻
ga⁻ chee⁻ Jesúus

¹⁷ Peer⁻ jëe⁻ dsë⁻ lä⁻ jëe⁻
to⁻ lo⁻ gyaa⁻ dsë⁻ gyee⁻ he⁻
ma['] ga⁻ lla⁻ nääy⁻ jee['] ma['] gya[']
Jesúus. Ga⁻ jayh⁻:

—Dsa⁻ jøøh⁻ kyäan⁻, lä⁻ kye⁻
jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ ga⁻ lëh⁻ jnääh⁻
ga⁻ hwëe⁻ jnääh⁻ kyääh⁻ hih⁻
kyah⁻.

¹⁸ Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesúus siiyh⁻:
—Jnä⁻ ga⁻ jëen⁻ ga⁻ täh⁻ Tana⁻
jee['] ma['] gyay⁻, lä⁻ koh⁻ je⁻ ñih⁻
ga⁻ tayh⁻ lä⁻ ga⁻ të⁻ hwa⁻.

19 Ma⁻kwëehn¹ ba['] hnäh[']
be['] mah['] he['] soh['] hnäh['] né['] kih[']
míih['], né['] kih['] cha'hne['], hi[']
lla⁻dséé['] hnäh['] lä[']jé['] be['] kih[']
hi[']sa⁻llu[']. Ni['] koo['] dsoo['] sa[']
le[']kyah['] hnäh['].

20 Pero ta['] wa['] jéé['] hoh[']
hnäh['] kih['] he['] nüuh['] jmi[']lle[']
hlíih['] kyah['] hnäh[']. Wa[']
jéé['] hoh['] hnäh['] kih['] he[']
ma[']na⁻sii['] jmi['] kyah['] hnäh[']
gyuu['] jmi['] gyuu['] ba['].

21 Ja[']ba['] hor['] ja['], ga[']jéé[']
dséé['] Jesú^s ga[']jmee['] Jmi[']lle[']
Na[']jngii[']. Mah[']ga[']jäyh[']:

—Kwan['] ti'hmaah['] kyah['],
Tää['] kyaan['], hne['] laah[']
Dsa[']jøøh['] kih['] gyuu['] hwa['],
jééh['] ga[']hmäh['] lä[']jé['] juu['] la[']
kih['] hi['] kyuu['] hi['] lä[']ja['] kih[']
hi['] ngëe[']. Mah[']ga[']mi[']jnääh[']
juu[']kyah['] kih['] hi['] lä[']koh[']
ja[']gyuu['] ba[']. Jééh['], lä[']ja[']
ga[']tih['] hoh['] hne['] jmeeh[']Tää['].

22 'Ga[']lä[']jé['] go[']te['] ba[']
ga[']tooh['] Tää['] kyaan['] goon['].
Ni['] ja[']sa['] kyuu['] Joo['] Dio,
ma[']la['] Tää['] ba['] kyuu['] jnä['].
Ni['] sa['] chaa['] hi['] kyuu['] Tää['].
Ma[']la['] jnä['] hi['] lä[']jooy[']
ba['] kyuu['] jnih['], hi['] lä[']ja[']
lä[']kyuu['] hi['] hnnoon['] mi[']jnään[']
kih['].

23 Ja[']ga['] ga[']jeeyh['] hñiiy[']
mah['] ga[']siiyh['] ma[']la[']
discípulo kyaay[']ba[']:

—Llu['] la['] kih['] hi['] jéé['] he[']
jééh['] hnäh['] na['].

24 Jééh['] jwëehn['] hnäh['],
jwëe['] hi['] ga[']ngëe['] juu['] kih[']
Dio hi['] jwëe['] dsa[']ta['] kaah[']
ma['] hnøøy['] ma[']jëey['] he['] jééh[']
hnäh['] na[']. Pero sa['] ga[']tëey[']
ma['] jëey[']. Ma['] hnøøy['] ma[']

nuuy['] he['] nuuh['] hnäh['] na['],
pero sa['] ga[']nuuy['].

Juu[']na[']hmää[']kih['] samari-
tano hi[']llu[']dséé[']

25 Gee['] ja['] ga[']noo['] ja[']a[']
ta[']jwoh['] kya[']ley, he['] ma[']
kay[']dséé['] Jesú^s ga[']siiyh[']:

—Ta[']jwoh['], ¿hee['] hnøø[']
jmeen['] mah['] tëéhn['] jee[']
mo[']so[']juu[']?

26 He[']ja['] ga[']jäh['] Jesú^s
siiyh[']:

—¿Hee['] jäh['] jee['] na[']sii['] né[']
ley, lä[']koh['] ma[']hëh[']?

27 Mah['] ga[']jeh['] ta[']jwoh[']
he[']juu[']kih[']:

—“Wa['] hnaah['] Dio lä[']kaa[']
tuh[']hoh['], kyaah['] lä[']jé['] be[']
kyah['], kyaah['] lä[']jé['] huu[']dséé[']
kyah[']. Hi['] wa['] lä[']hnaah[']
dsa[']kyaa['] lä[']koo['] hnaah[']
hñaah['].”

28 Mah['] ga[']jäh['] Jesú^s siiyh[']:

—Llu['] ba['] ma[']jäh[']. Jmee[']

lä[']na['] mah['] mo[']so[']juu['].

29 Pero ta[']jwoh['] kya[']ley
he['], hnøø[']ma[']jäy[']llu[']kyaa[']
juu[']he['] ga[']jäh['] ja['], he[']ja[']
ga[']ngiiy[']juu[']kih['] Jesú^s:

—¿Hii['] he[']dsa[']kyaa[']hn?

30 Mah['] ga[']jäh['] Jesú^s siiyh[']:

—Jaa['] dsa['] ya[']hëe[']
Jerusalén ngooy['] ta['] Jericó.
Cha[']jwë['] ja['] ga[']jee['] dsa[']hi[']
hi[']ga[']sooh[']kih[']. Ga[']lley[']
ga[']lä[']jé['] he['] ma['] kyey['].
Ga[']kway['] jwërte kih[']. Ja[']ga[']
ga[']nääy[']. Jee['] ja['] ga[']jä['] dsa[']
he[']miih[']ga[']liiyh['].

31 Pero he['] ga[']la[']. Gee[']
ja[']ga[']ngëe['] ja[']a['] jmi[']dsa['].
Ma[']ga[']jëey['] kya[']dsa[']hi[']
la[']dsöö[']kih['], ta['] koo[']ba[']
ga[']jluey['].

³² Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻jmee['] ja⁻levita, dsa⁻ hi⁻ ma['] laa['] ta['] gwah⁻. Ma['] ga⁻jëëy['] dsa⁻ he^{',} ga⁻jluey['] ta['] koo['] ka⁻läh[.]

³³ Pero ja⁻a['] samaritano hi⁻ngoo['] ja⁻ba['] ta['] jwë['] ja⁻, ma['] ga⁻jëëy['] kya['] qah['] hi⁻ la['] dsoo['] kih^{',} ngooy['] chuh⁻ kih['] hi⁻ he^{'. Ma['] ga⁻jëëy['], ga⁻lä⁻ñih['] dsëy['] kih['].}

³⁴ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻jmeey['] më['] në['] dsoo['] kya['] qah['] aceit hi⁻ kyaah['] vin, mah['] ga⁻løøy['] kya['] qah['] hmiih⁻. Ja⁻ga['] ga⁻kyaa['] yay['] ka⁻luu['] jah['] kya['] yay['], na⁻jääy['] jee['] chih['] hne['] jee['] ja['] dsa⁻. Gee['] ja⁻ ga⁻gyay['] ga⁻hääy['].

³⁵ Jyoh['] jmii['] ma['] ngaah['] dsa⁻ he^{',} ga⁻lley['] to['] kuu['] ga⁻kweëyh['] juu['] hne['] he^{'. Mah['] ga⁻siiyh[']: "Hää['] kwee['] dsa⁻ na⁻. Cher'mah['] ga⁻ää['] gyih['] kyah^{',} jnä['] mi[']hmaahn['] kyah['] wa⁻ra['] jahn[']."}

³⁶ He⁻ja['] jäh['] da[']. *¿Hii['] ja⁻ jee['] lä⁻jëë['] uu['] laqah['] hne['], laq['] dsa⁻kyaa['] hih['] ga⁻jmee['] llu['] kih['] hi⁻ ga⁻tah['] ja⁻goo['] dsa⁻hi['] he[?] -ga⁻jäh['] Jesús siih['] ta⁻jwoh['] kya['] ley.*

³⁷ -Hi⁻ ga⁻lä⁻ñih['] dsë['] kiyh['] he^{',} hi⁻ he['] ba['] laq['] dsa⁻kyaa['] -ga⁻jäh['] ta⁻jwoh['] he['].

Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']:

-Na['] ta['] cha⁻në['], ja⁻jmeeh['], ja⁻ba['] lä⁻koo['] ga⁻jmee['] dsa⁻ he['].

Nee['] Jesús na⁻jëëy['] Marta kyaah['] María

³⁸ Ga⁻he['] Jesús jwë['] ngoo['] kyaah['] discípulo kyaay['],

ga⁻tëëy['] koo['] jwii['] mäh⁻. Gee['] ja⁻ ma['] gya['] ja⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma['] chee['] Marta hi⁻ ga⁻heeh⁻ Jesús cha⁻neh⁻ kih['].

³⁹ Marta he['] ma['] chaa['] ja⁻ dsa⁻më['] øöh['] hi⁻ ma['] chee['] María. Hi⁻ he['] ga⁻gya['] huu['] tii['] Jesús ma['] nuuy['] juu['] he⁻ hlëeyh['].

⁴⁰ Pero Marta tää['] sa⁻ jääy['], ma['] cha⁻ cha⁻miih['] ta['] he⁻ ma['] jmeey['] cha⁻neh⁻ kiyh[']. He⁻ja['] jay['] jee['] gya['] Jesús mah['] ga⁻siiyh[']:

-Dsa⁻jøöh['] kyaan['], *¿Che['] sa⁻kyeh['] miih['] huu[']dsë['] kin['] he⁻ ma⁻kyaa['] dsa⁻më['] øohn['] jnä['] lä⁻jë['] ta[']? Chiiyh['] wa⁻lääy['] jnä['].*

⁴¹ -Marta, Marta. Tää['] sa⁻ hii['] tii['] tuh⁻hoh['] he⁻ kyeh['] cha⁻miih['] huu[']dsë['] kih['] lä⁻jë['] ta['] he⁻ jmeeh⁻ na['].

⁴² Koo['] ba['] he⁻ jmee['] bii['] kih['] dsa⁻. María ma⁻jnøøyh['] he⁻ llu['] ga['] he⁻ sa⁻ le['] jnuuh['] kiyh['] -ga⁻jäh['] Jesús.

11

Jesús ga⁻mi⁻tëë['] dsa⁻ ha⁻ lä⁻ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Koo['] hä['] ma['] gya['] Jesús ngii['] kiyh['] kih['] Dio. Ma⁻la⁻ma⁻ngiiy['] kiyh['], ja⁻a['] discípulo kyaay['] ga⁻jäh['] siiyh[']:

-Dsa⁻jøöh['] kyaan['], mi⁻tëë['] jnääh['] ha⁻ lä⁻ngii['] jnääh['] kih['] Dio, lä⁻koo['] ga⁻mi⁻tëë['] Jwaa['] discípulo kyaay['].

² Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']:

-Wa⁻ra['] ga⁻të['] jee['] ngii['] hnäh['] kyah^{',} jwah['] hnäh['] lä⁻la[']:

Tää` kyaaq' jnääh' hi- gya'
ya-jwii', lä-jëe- ba' wa'
j mee' ds oo' he- lqah'
hne- na-jngëe' go-te'.

Ña- mah' jmeeh' hih' jee' la-'.
Wa' le' lä- hyoh' hoh' hnäah'
jmi-gyuu' la-, ja'-ba'
lä-koo' jmeeh' gyuu' ya-jwii'.

³ Kwëeh' jnääh' na' he-
kih'hih' jnääh' he-
j mee' bii' kyaaq' jnääh'

⁴ Jmee' jøh' hoh' kih' he-
ma-hlääh' jnääh',
jëeh' lä-ja- jøh' dsé-
jnääh' kyaah' hi-
dsa-hlääh' kyaah' jnääh'.

Ta- kwa- jwë' kq' he- hlüh'
dsé- jnääh', lää' jnääh'
kih' he- ja-.

⁵ Ga-jäy' ka-läh' siiyh':
—Wa' jmeen', jaä- hnäah'
chaä- ome' kyaaq' mah' goh'
kih' koo' lla-nuu', go-chiih'
hnih': “Lle' hnë- he'ñiih'
kyah' kin', ome'.

⁶ Jëeh', ma-ja- jaä- ome'
kyaañ' hi- hää' jwë' ngoo', hi-
sa- cha- ni- miih' he- llan'
cha'nëy'.”

⁷ Pero hi- hää' cha'neh' kih'
he' jäh': “Ta- chuu' kyaah' jnä'.
Ma-na- jnë- ba' haah'
kin', lä-jëe' gyuu' pih' kyaan'
ma-na-gwii'. Sa- le' noon'
mah' kwëehn' hne-.”

⁸ Jnä' jwëehn' hnäah',
cher'mah' ngoo' ba' chuu' hi-
cheh' ka'hne' he', ma-ra- he-
noo' bih' mah' dsa-kwëeyh'.
Ja- ta-la- kih' he- lqä' ome'
kyaañ', kih' he- chuu' ba'
ja- he- kwëeyh' he- jmee'

bii' kiyh' mah' mo-so' chuuuy'
cha-ga'miih'.

⁹ He-ja- jwëehn' hnäah'.
Ngii' hnäah' kih' Dio, mah'
hnäah' hnäah'. Hnøøh'
hnäah' mah' jnääh' hnäah'.
Tee- hnäah' kiyh' mah' näy'
ho'haah'.

¹⁰ Jëeh', lä-jëe- hi- ngii', hy-
oyh' ba'. Hi- hnooh', jnøøyh'
ba'. Hi- tée- ho'haah', nä- ba'
ho'haah' kiyh'.

¹¹ '¿Ha- lä-ja- kwëeh' hnäah'
chih' kyaah', koo' mi 'kuu'
wa'ra- ga-ngiiy' he'ñiih'? Hi-
cher'mah' ga-ngiiy' kuyh'
jaä- hmooh', ¿ha- lä-ja-
kwëeyh' jaä- miih'?

¹² Hi- cher'mah' ga-ngiiy'
koo' mi 'jlii', ¿ha- lä-ja-
kwëeyh' jaä- cha'hne'?

¹³ Ma-ke- hlëeh' hnäah',
leh' ba' hnäah' kwëeh' chih'
kyaañ' he- llu'. Pero Tää' hi-
gya' gyuu', kway' Jmi-lle'
Na-jngii' he- sa- kyaah' hih',
kwëeyh' lä-jëe- hi- ngii' kiyh'
-ga-jäh' Jesúis.

*Ga-jäy' dsa-, kye- Jesúis
jmi-lle' hlüh'*

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴ Ma' cheh' Jesúis lle-
jmi-lle' hlüh' hi- ga-jmee'
kaä' jaä- dsa-. Ma' ya-hëe'
jmi-lle' hlüh' he', dsa- hi-
ma' kaä' he' ga-løø' hlëeyh'.
Lä-jëe- dsa- ga-lä-dsaä- dsé'
ma' ga-jëey' he- ja-.

¹⁵ Pero ko-llaä' hi- ma'
tääh' jee' ja- ma' jäh':

—Kyaah' be' kih' Beelzebú
hi- kye- në' kih' jmi-lle' hlüh'
ba' na-, hwëey- jmi-lle' hlüh'.

16 Hi⁻ jñah' ma' k[~]a ds⁻
Jesús, ma' ngi[~]y he⁻ ma'
j mee' Jesús koo⁻ he⁻ j[~]uh⁻ gaa⁻
gyuu[~]h' jmi⁻ gyuu⁻.

17 Pero ma' kyuu[~]h bih⁻
huu⁻ds⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻, mah⁻
ga⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻ hi⁻ tääh' koo⁻
hwa⁻, cher'mah⁻ teey⁻ kyaah⁻
he⁻ ba⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻, he⁻
mi⁻llaay⁻ hñiiy⁻ ba⁻ ja⁻.
Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻ tääh' koo⁻
cha'neh⁻, cher'mah⁻ te⁻jëey⁻,
sa⁻lä⁻wëey⁻.

18 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ Tana⁻,
cher'mah⁻ teey⁻ kyaah⁻ he⁻
ba⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻, ñha⁻ lä⁻ja⁻
mi⁻heey⁻ kyaah⁻ ta⁻ kiyh⁻?
Mah⁻ jwah⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ be⁻
kih⁻ Beelzebú he⁻ hwëë⁻ jnä⁻
jmi⁻lle⁻ hliih⁻.

19 Cher'mah⁻ jnä⁻ hwëë⁻
jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kyaah⁻ be⁻
kih⁻ Beelzebú, ñha⁻ ba⁻ kih⁻
dsa⁻kyaa⁻h⁻ hnäh⁻, hii⁻ ba⁻
kih⁻ be⁻ ga⁻hwëë⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻
hnäh⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻? He⁻
ba⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻ hnäh⁻ na⁻,
mi⁻jnääy⁻ he⁻ na⁻hee⁻
huu⁻ds⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

20 Pero cher'mah⁻ jnä⁻
hwëë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kyaah⁻
be⁻ kih⁻ Dio, he⁻ ja⁻ j mee⁻
dsoo⁻ he⁻ ma⁻lø⁻ Dio j mee⁻
hih⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

21 Jaa⁻ dsa⁻ bee⁻ hi⁻
ma⁻na'lluu⁻, høøy⁻ kwee⁻
cha'neh⁻ kiyh⁻, he⁻ja⁻ sa⁻
cha⁻ hii⁻ goo⁻ he⁻ dsa⁻hëë⁻
he⁻ tääh' cha'neh⁻ kiyh⁻ ja⁻.

22 Pero wa'ra⁻ ja⁻ jaa⁻ hi⁻
bee⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ hñiiy⁻,
kway⁻ kiyh⁻ mah⁻ jñuuuh⁻
lä⁻jë⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻lääy⁻

hñiiy⁻. Hi⁻ hwëë⁻ hi⁻ ga⁻lloo⁻
he⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ cha'neh⁻,
ja⁻ga⁻ ti'llooyh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ja⁻.

23 Hi⁻ sa⁻ jwah⁻ kyaah⁻ jnä⁻,
he⁻ hneey⁻ kyaah⁻ jnä⁻ ba⁻
ja⁻. Hi⁻ sa⁻ j mee⁻ ko⁻jøh⁻
kyaa⁻h⁻ jnä⁻ mah⁻ tee⁻hn⁻ dsa⁻,
he⁻ j mee⁻ dsa⁻lä⁻øø⁻ dsa⁻
kin⁻ ba⁻ ja⁻.

Jaa⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ jayh⁻
ka⁻läh⁻ høøy⁻

(Mt. 12:43-45)

24 Wa'ra⁻ ya⁻hëë⁻ jaa⁻
jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa⁻,
dsooy⁻ lä⁻kaa⁻ jee⁻ la⁻ hwa⁻
kii⁻ dsa⁻hnøøyh⁻ ha⁻ jee⁻
teeyh⁻ dsëy⁻. Wa'ra⁻ sa⁻
ga⁻jnøøyh⁻, j mee⁻ huu⁻ds⁻:
“Naahn⁻ ka⁻läh⁻ cha'neh⁻
kin⁻ jee⁻ ya⁻hëen⁻.”

25 Wa'ra⁻ ga⁻llaayh⁻
tuh⁻ds⁻ dsa⁻, la⁻ lä⁻koh⁻
hne⁻ he⁻ ma⁻na'llu⁻ hi⁻ na⁻tí⁻
na⁻hyah⁻ ka⁻läh⁻.

26 Ja⁻ga⁻ na⁻ dsooy⁻
dsa⁻kyaa⁻h⁻ jñah⁻ ga⁻ gyee⁻
jmi⁻lle⁻ hliih⁻ hi⁻ hlëeh⁻
ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ hñiiy⁻ mah⁻
dsa⁻taayh⁻ ko⁻jøh⁻ jee⁻ ja⁻.
Hliih⁻ ga⁻ le⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻
lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ ma⁻laay⁻ jaä⁻.

Llu⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ mi⁻te⁻ kih⁻
Dio

27 Ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻ cheh⁻
Jesús hlëeh⁻ juu⁻ la⁻, jaa⁻
dsa⁻më⁻ ga⁻hlëeh⁻ ki⁻gaa⁻
jee⁻ ma⁻ tääh⁻ dsa⁻ he⁻,
ga⁻siiyh⁻ Jesús:

—Llu⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻kaa⁻
hne⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻kwäay⁻ hne⁻.

28 Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻
kiyh⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Llu⁻ ga⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ nuu⁻
juu⁻ kih⁻ Dio mah⁻ mi⁻tey⁻.

Dsa⁻ hnää⁻ dsë['] ma['] hnøøy[']
 ' ma['] jmee['] Jesús koo⁻ he⁻
 juh⁻ gaa⁻
 (Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Cha⁻ga'miih⁻ jwëë['] dsa⁻
 ya⁻nää⁻ koo['] kih['] Jesús mah[']
 ga'løø['] Jesús siyh⁻:

—He⁻ ba['] che⁻ hlëeh[']
 hnäh['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ na['],
 ngiöh['] hnäh['] jmeen['] koo⁻
 he⁻ juh⁻ gaa⁻. He⁻ juh⁻ gaa⁻
 lä'koh['] ga'la['] kih['] Joná
 llo'joo^{',} ma'la['] he⁻ ja⁻ ba[']
 heehn['] hnäh['].

30 Jëeh['], dsa⁻ hi⁻ ma[']
 chaa⁻ jee['] jwii⁻ Nínive ga⁻jëë[']
 koo⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ga'la[']
 kih['] Joná. Ja⁻ba['] lä'ja⁻ jëë[']
 dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ na['] koo⁻
 he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ le['] kih[']
 Hi⁻ga'lëë[']ngo[']la⁻.

31 Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻të['] jee[']
 jmee['] Dio jwiz⁻ kyah['] hnäh[']
 hi⁻ tääh['] na['], ma'ja⁻ dsa⁻më[']
 hi⁻ ma['] jmee['] hih['] hwa['] ta⁻
 kye^{',} nooy['] jee['] gyay['] mah[']
 bääyh['] hnäh['] dsoo^{',} kih['] he⁻
 sa⁻ jmeeh['] hnäh['] he['] kih[']
 Dio. Jëeh['], dsa⁻më['] he['] ja⁻
 jwërte mah['] ya⁻nuuy['] lä'je⁻
 he⁻ ma['] kyuu['] Salomón, hi⁻
 jee['] kyah['] hnäh['] chaa⁻ jaa⁻ hi⁻
 jøøh['] ga['] lä'koh['] ga['] Salomón.

32 Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻të['] jee[']
 jmee['] Dio jwiz⁻ kyah['] hnäh[']
 hi⁻ tääh['] na['], ma'ja⁻ noo⁻
 dsa⁻ Nínive jee['] tääyh['] mah[']
 bääyh['] hnäh['] dsoo^{',} kih['] he⁻
 sa⁻ jmeeh['] hnäh['] he['] kih[']
 Dio. Jëeh['], dsa⁻ he['] ga⁻jeeyh[']
 kyaaah['] Dio ma['] ga⁻nuuy['] juu[']
 he⁻ na'kwa⁻ Joná, hi⁻ jee[']
 kyah['] hnäh['] chaa⁻ jaa⁻ hi⁻
 jøøh['] ga['] lä'koh['] ga['] Joná.

Wa'je⁻ kih['] jmi['] ngo['] jnän[']
 (Mt. 5:15; 6:22-23)

33 'Ni⁻ jaq⁻ sa⁻ chih['] jee[']
 na⁻hmää['] mi['] së['] na⁻hih[']
 je⁻, ni⁻ sa⁻ tooyh⁻ neh⁻ koo⁻
 wa'goo^{'.} He⁻ chiyh['] jee['] nii[']
 ba['] mah['] lä'jnä['] kih['] lä'jëë[']
 hi⁻ dsa⁻tqäh['] cha'neh⁻.

34 Mi['] në['] jne['] la['] lä'koo⁻
 wa'je⁻ kih['] jmi['] ngo['] jnän['].
 Lä'ja⁻, cher'mah['] mi['] nëh[']
 la['] llu^{',} ngoo['] ba['] la['] llu['] kih[']
 lä'kaa⁻ jmi['] ngo['] kyah<sup>'. Pero
 cher'mah['] la['] hliih['] mi['] nëh['],
 lä'ja⁻ la['] hliih['] kih['] lä'kaa⁻
 jmi['] ngo['] kyah['].</sup>

35 Léeh['] ja⁻, heh['] wa'je⁻ he⁻
 na⁻hih['] kyah['] ta⁻ wa['] uuu⁻.

36 Jëeh['], cher'mah['] lä'kaa⁻
 tuh⁻hoh['] ma⁻heeh['] ju'dsoo[']
 he⁻ la['] lä'koo⁻ wa'je⁻, hi⁻ sa⁻
 cha⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ hliih['] në[']
 kyah^{',} ja⁻ ga['] na['] jnä['] lii[']
 hääh['] jee['] wa'je⁻. La['] lä'koo⁻
 he⁻ na⁻hih['] je⁻ he⁻ choo['] në[']
 kyah['].

Ga⁻juuh['] Jesús kih['] hi⁻ ma[']
 laq⁻ mi⁻tey['] jwërte

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40;
 Lc. 20:45-47)

37 Lä'koo⁻ ma['] ga⁻dsaa[']
 ga⁻hlëeh['] Jesús lä'ja⁻, jaa⁻
 fariseo ga⁻tëeyh['] cha'neh⁻
 kiyh['] mah['] kuh'hiyh[']. He⁻ja⁻
 ga⁻he['] Jesús cha'neh⁻ mah[']
 ga⁻gyay⁻ në['] mes⁻.

38 Peer⁻ ga⁻lä'dsaa['] dsë[']
 fariseo he['], ma['] ga⁻jëëy['] sa⁻
 ga⁻gyih['] Jesús goo['] jää['] ja⁻ga[']
 kuh'hiyh['].

39 Mah['] ga⁻jäh['] Dsa⁻jøøh[']
 jnän['] siyh⁻:

—Hnäh['] dsa⁻ fariseo, laq⁻
 hnäh['] lä'koo⁻ jaq⁻ hi⁻ gyih[']

ma⁻la⁺ ta⁺ ka⁻luu⁺ kyah[']wii⁺
ba'. Jëëh['] gyih⁺ ba' hnäh[']
gooh⁻ mah['] neh⁻ tuh⁻hoh[']
hnäh['] na⁻kah['] ba' huu⁻dsé⁻
hii⁻ hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hlüh[']jmah['].

40 He⁻ ba' che⁻ taa⁻ hnäh['].
¿Che⁻sa⁻ ñeh[']hnäh['], he⁻ba'hi⁻
ga⁻jmee['] goo⁻ jne⁻ ga⁻jmee[']
tuh⁻dsé⁻ jne⁻ka⁻lä⁻?

41 Kwëëh['] hnäh['] dsa⁻ hi⁻
lla⁻kyaa['], miih⁻ he⁻ cha⁻
kyah['] hnäh['], mah['] lä⁻ja⁻ ba'
jä['] na⁻jngii['] neh⁻ tuh⁻hoh[']
hnäh['].

42 Jwii⁻ ba' hnäh['] dsa⁻
fariseo. Kwah⁻ ba' hnäh[']
o⁻mee['], nuu⁻ ruda, kyaah[']
lä⁻jë⁻ joh['] he⁻ kih⁻ jne['],
kwëëh['] ba' hnäh['] Dio lä⁻jë⁻
he⁻la⁻heey[']. Pero sa⁻ jmee[']
hnäh['] he⁻ llu⁻jmah['] ni⁻ sa⁻
hnaah⁻ hnäh['] Dio. He⁻ la⁻
ba⁻ja⁻jmee[']bii⁻jmee[']hnäh[']
ko⁻jøh['] kyaah['] lä⁻jë⁻ he⁻
kwah⁻ hnäh[']na⁻.

43 'Peer⁻ jwii⁻ ba' hnäh[']
dsa⁻ fariseo. Hnooh⁻ hnäh[']
nah['] hnäh['] ne⁻hma⁻sii⁻ jee[']
gya⁻ dsa⁻ka⁻qäh['] neh⁻ gwah[']
mäh⁻. Tih['] hoh['] hnäh['] jmee[']
dsa⁻ Dio kyah['] hnäh[']cha⁻jwë[']
juuh⁻.

44 Jwii⁻ ba' hnäh['] ta⁻jwoh[']
kyaa['] ley kyaah['] fariseo,
hnäh[']hi⁻ta⁻juu[']. Laah[']hnäh[']
lä⁻koo⁻ to⁻høø⁻ he⁻ sa⁻ jnä['].
He⁻ja⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻nää['] ne⁻
kih[']sa⁻ñey[']ha⁻koh[']na⁻høø⁻
sa⁻la⁻jee[']ga⁻nääy[']ja⁻. (Véase:
Nu. 19:16)

45 Mah['] ga⁻jeeh⁻ ja⁻
ta⁻jwoh[']kyaa[']ley, ga⁻siyyh[:]

—Ta⁻jwoh['], he⁻ hleëh[']
lä⁻na⁻, lä⁻kye⁻ kyaah['] jnääh[']
toh⁻wii⁻ka⁻lä⁻.

46 Mah['] ga⁻jäh['] Jesùs siyyh[:]
—Peer⁻ jwii⁻ ba' hnäh[']
ka⁻lä⁻ ta⁻jwoh['] kyaah['] ley.
Jëëh['], kyaah['] hnäh['] dsa⁻løø⁻
hii⁻ he⁻ sa⁻ øøh['] dsa⁻ka['].
Mah[']ni⁻ miih⁻ be⁻ sa⁻ kwah⁻
hnäh['].

47 Jwii⁻ ba' hnäh['], jmeeh⁻
hnäh['] na⁻hyah⁻ ne⁻ to⁻høø⁻
jee⁻na⁻haa[']hi⁻ ga⁻ngëë['] juu[']
kih[']Dio, he⁻ba⁻hi⁻ ga⁻jngëëh[']
dsa⁻ma⁻gyuh⁻ kyaah['] hnäh['].

48 Kyaah['] he⁻ jmeeh⁻ hnäh[']
lä⁻ja⁻, mi⁻jnääh['] hnäh['] hñaah[']
hnäh['] he⁻ tääh['] hnäh['] juu[']
kwee⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ kyaah['] hnäh['].
Jëëh['], dsa⁻ma⁻gyuh⁻ kyaah[']
hnäh['] ga⁻jngëëh['] mah['] hnäh[']
jmeeh⁻ hnäh['] na⁻hyah⁻ ne⁻
to⁻høø⁻ kih[']hi⁻ he['].

49 He⁻ja⁻ Dio hi⁻ kyaah[']
cha⁻miih⁻, ga⁻jäyh['] ka⁻lä⁻:
“Cheen['] kyaay['] dsa⁻hi⁻ ngëë[']
juu['] kin[']. Hi⁻ cheen['] kyaay[']
apóstole ka⁻lä⁻. Ko⁻llaa[']
hi⁻ he⁻ jngëëh['], hi⁻ ko⁻llaa[']
jmeeh⁻ dsih['].”

50 Lä⁻ja⁻, hnäh[']hi⁻tääh[']na⁻
na⁻bääh['] jma⁻kih['] lä⁻jëë⁻hi⁻
ga⁻ngëë['] juu['] kih['] Dio lä⁻jiih[']
ma⁻ga⁻nøø['] jmi⁻gyuu['].

51 Lä⁻ga⁻të['] jma⁻kih['] Abel
na⁻bääh['] hnäh['] lä⁻jiih['] jma⁻
kih['] Zacaría hi⁻ ga⁻jngëëh[']
ta⁻ka⁻hne['] jee['] kih['] gwah[']
kyah['] na⁻hyoo[']. He⁻ja⁻
jwëëhn['] hnäh['], lä⁻jë⁻he⁻ ja⁻
ma⁻jä['] ne⁻ kih['] lä⁻jëë⁻hi⁻
tääh[']na⁻.

52 'Peer⁻ jwii⁻ hnäh[']
ta⁻jwoh[']kyaa[']ley. Sa⁻kwah⁻
hnäh['] jwë⁻lä⁻kyuu⁻ dsa⁻juu[']
kih[']Dio. Ja⁻ba' hñaah['] hnäh[']

sa⁺ heeh' hnäh', mah⁺ hah⁻ hnäh' kih⁺ hi⁻ hnøø⁺ lä⁻ kyuu⁺ -ga⁻ jäh' Jesús.

⁵³ Ma' ya⁻hee⁺ Jesús jee⁻ ja⁻, ta⁻jwoh⁺ kyaaq⁺ ley kyaah⁺ dsa⁻ fariseo ga⁻lä⁻hneey⁻ jwërte kyaah⁺ Jesús. Hi⁻ ga⁻løø⁺ ngiy⁻ cha⁻miih⁻ juu⁻ kiyh[,]

⁵⁴ ma' jëey⁻ che' ma' kaq⁺ juu⁻ kih⁺ Jesús mah⁺ lä⁻ja⁻ ma⁻ le['] ma' hniiy⁻ kiyh[.]

12

Ga⁻hlëeh' Jesús kih⁺ hi⁻ ta⁻juu'

¹ Ta⁻ko⁻jiih⁺ dsa⁻kuh⁺ jwëe⁺ jwërte dsa⁻, lä⁻jiih⁺ ma⁻ kya⁻hlä⁻ayh⁻ øøyh⁻, ga⁻løø⁺ Jesús siih⁻ to⁻në⁻ discípulo kyaay[:]

—Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ lä⁻koh⁻ jmee⁻ dsa⁻ fariseo he⁻ jäh⁻ hnaayh⁻ Dio pero ta⁻juu⁻ bih⁻ ja⁻.

² Jëeh⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ na⁻jlë⁻, he⁻ sa⁻ lä⁻jnä⁻. Hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻hmää⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi⁺ lä⁻ñe⁻ dsa⁻.

³ He⁻ja⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻, nuu⁻ dsa⁻ jmi⁺ hii⁻ hyoo⁻. Lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻hmää⁻, lä⁻nuu⁺ kih⁺ dsa⁻.

Hää⁻ba' Dio hi⁻laa⁻kyaa⁻
(Mt. 10:26-31)

⁴ 'Hnoon⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻ ome⁻ kyaan⁻. Ta⁻ wa['] gah⁻ hnäh⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ jngiih⁻ kih⁺ jmi⁻ngo⁻. Ga['] ma⁻na⁻juu⁻ jmi⁻ngo⁻, hee⁻ ga['] ja⁻ mo⁻ le['] jmeey[.]

⁵ Jwëehn⁻ hnäh⁻ ome⁻ kyaan⁻. Wa['] gah⁻ hnäh⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻ngë⁻ jwë⁻ cheey⁻ jmi⁻lle⁻ kih⁺ dsa⁻ cha⁻je⁻ ma⁻ngëe⁻ ma⁻jngëeyh⁻. Kih⁺ hi⁻ he['] ba['] wa['] gah⁻ hnäh⁻.

⁶ Ñeh⁻ba['] hnäh⁻, to⁻ñe⁻ nøø⁻ ba['] këe⁻ hñaa⁻ gyuu⁻ ta[']. Pero ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ ta['] he['], sa⁻ dsa⁻hëe⁻ kih⁺ Dio.

⁷ Lä⁻kye⁻ jñu⁻ lleh⁻ hnäh⁻ na⁻he['] ga⁻lä⁻jë⁻ kih⁺ Dio. He⁻ja⁻, ta⁻ wa['] gah⁻ hnäh⁻. Jëeh⁻, kye⁻ ga['] hnäh⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh⁻ ga['] jwëe⁻ gyuu⁻ ta['].

Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ kwa['] be['] wa[']ra⁻ ga⁻hnëe⁻ dsa⁻ jne[']
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Jwëehn⁻ hnäh⁻. Lä⁻jëe⁻ hi⁻ mi⁻jnää⁻ hñii⁻ he⁻ laay⁻ dsa⁻ kyaan⁻ cha⁻në⁻ dsa⁻, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jäh⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻ kiyh⁻ cha⁻në⁻ lä⁻jëe⁻ ángele kyaa⁻ Dio.

⁹ Pero hi⁻ jäh⁻ sa⁻kyuu⁻ jnä⁻ cha⁻në⁻ dsa⁻, lä⁻ja⁻ jwahn⁻ sa⁻kyuu⁻ jnih⁻ cha⁻në⁻ lä⁻jëe⁻ ángele kyaa⁻ Dio.

¹⁰ Jmee⁻ ba['] Dio jøh⁻ dsë⁻ kih⁺ lä⁻jëe⁻ hi⁻ hlëeh⁻ wii⁻ kih⁺ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻. Pero cher'mah⁻ ga⁻hlëeh⁻ dsa⁻ wii⁻ kih⁺ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, sa⁻ jmeey⁻ jøh⁻ dsëy⁻ kih⁺ he⁻ ja⁻.

¹¹ Wa[']ra⁻ ga⁻hnëe⁻ dsa⁻ hnäh⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ o cha⁻në⁻ dsa⁻ta['], o cha⁻në⁻ jwëe⁻, ta⁻ka⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻ läjäh⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ o ha⁻ lä⁻ jwah⁻ hnäh⁻.

12 Jéeh', lǟchah' ja- Jmí-lle'
Na-jngii' kwéeh' hnäh'
hue'dsé- llu' ha- lǟ jwah'
hnäh'.

Koo- juu' na-hmää' kih'
ja- dsa- cha- kuu'

13 Ja- hi- ma' hää' jee' ja-
ga- siiyh- Jesús:

-Ta- jwoh', chiih' dsa- ñueuh-
øohn' kwéeyh' jnä' heen' he-
ga-tëen'.

14 He- ja- ga- jäh' Jesús
siiyh-:

-Ja- he' jwëe' jnä', sa-
ga-tëen' tilloohn' hee' dsa-.

15 Ga- jäh' ka-läh' Jesús
siiyh- dsa- hi- ma' täh' jee'
ja-:

-Leeh' hnäh', ta- wa' hee'
hoh' hnäh' ni- koo- he- cha-
jmi- gyuh' la-. Jéeh', ja- kih'
he- cha- jnän' cha-miih-, he-
ja- jmee' cha- jne'.

16 Ja- ga' ga-hléeyh' juu'
na-hmää', ga- jayh':

-Ma' chaa- ja- dsa- cha-
kuu' hi- ma' cha- cha-miih-
he- na- jnäa' hwa' kiyh' he-
ma' chooyh'.

17 He- ja- ma' jmeey-
hue'dsé-, ma' jayh': "¿Hee-
ba' jmeen? Sa- cha- jee' llan'-
lä- jé- he- choohn'."

18 Mah' ga- jayh': "Lä- la- ba'
jmeen'. Hlan' hne' kih' kwii-
kin' mah' jmeen' juu- ga' ne'
jee' ma' chih'. Jee' ja- ba' llan'-
lä- jé- ta' kin' he- choohn'.

19 Mah' jwahn' ki-
hñin': Ma- cha- ba' kyah'
cha-miih-. Lee- kyah'
cha-miih- ji- ñe-. Teeh' hoh',
ja- kuh- huh' ba' hne' kyah'.
Wa' chaa- ba' hne' llu'."

20 Pero Dio ga- jäh' siiyh-
lä- la-: "He- ba' che- täh-
hne-". Na' hwé' ba' juuh'.
Kih' jñah' ba' ja- lä- jé- he-
ma- juu- ma- lä- äh', ga- jäh'
Dio.

21 Lä- ja- la- kih' dsa- hi- lla-
cha- miih- kuu' ne' hwa' la-,
mah' cha-né' Dio laqay' dsa-
tä- ñee' ba'.

Dio lih- hää' hi- laqay' kyaay'
(Mt. 6:25-34)

22 Ja- ga' ga- jäh' Jesús siiyh-
discípulo kyaay':

-Kih' he- ja- na- jwëehn-
hnäh'. Ta- kah- hnäh' hue'dsé-
ha- lä- dsa- ngéeh' hnäh' koo-
jmi' koo- jmi', hee- na-
kuh'huh' hnäh' ni- ta- kah-
hnäh' hue'dsé- kih' hmiih-
he- käh' hnäh'.

23 Kyee' ga' he- cha- hnäh'
lä- koh' ga' he- kuh- huh'
hnäh'. Hi- kyee' ga' jmi- ngo'
kyah' hnäh' lä- koh' ga'
hmiih- he- käh' hnäh'.

24 Jee' da' hnäh' lä- koo- la-
kih' ta'. Sa- cha- jngéey- ni-
sa- chooyh' ni- koo-, ni- he-
hnøo' jee' llay'. Pero Tää' jnän'-
hi- gya' gyuh', ma- ra- he-
ääh- bih'. ¿Che' sa- kyee' ga'
hnäh' lä- koh' ga' ta' he'?

25 ¿Hii- hnäh' leh- jmeeh'
saa- ga' koo- lëe-, kih' he-
jmeeh' hnäh' cha- miih-
hue'dsé-?

26 Cher'mah' sa- tä- hnäh'
jmeeh' he- la- koo- he- pih',
¿he- la- kyee' hnäh' hue'dsé-
kih' lä- jé- he- jwëeh' kyah'
hnäh'?

27 Jee' da' hnäh' ha- lä-
dsa- kwa- wa' le'. Sa- cha- ta'
jmee', ni- sa- hwëe- wa' ñe-.

Pero jwééhn~ hnäh'. Ma⁺ke⁺ na'hñaa^h la⁺ hmiih⁺ he⁺ ga⁺kéh⁺ rey Salomón, pero sa⁺ ga⁺lloo⁺ he⁺ la⁺ na'hñaa^h lä⁺koo⁺ la⁺wale⁺.

²⁸ Cher'mah⁺ lä⁺ja⁻ jmee⁺ Dio na'hñaa^h wale⁺ he⁺ choo⁺ née⁺ nuu⁻ na⁻, mah⁺ ho⁺ jé⁺ dsa⁻ neh⁺ hwii⁺, ha⁻ lä⁺ja⁻ sa⁻ kway⁺ he⁺ kék⁺ hnäh', dsa⁻ hi⁺ miih⁺ go⁻te⁺ ba⁺ dsoo⁺ dsë⁺.

²⁹ He⁻ja⁻ mo⁺to⁺ ká⁻ hnäh' huu^{dsé} hee⁻ na⁻ kuh'huh⁺ hnäh'. Ta⁺ jmee⁺ hnäh' cha⁻miih⁺ ngëe⁺ huu^{dsé} kih⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ na⁻.

³⁰ Jéeh⁺, lä⁺jéeh⁺ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh⁺ kih⁺ Dio, hnooyh⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ na⁻ jmah⁺ ba⁺. Pero Tää⁺ jnän⁺ ma⁻ñey⁺ ba⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ jmee⁺ bii⁺ jnän⁺.

³¹ Hnääh' da⁺ hnäh' to⁻në⁺ Dio hi⁻laa⁺ dsa⁻ta⁺ jøøh⁺ jnän⁺. Lä⁺ja⁻ ba⁺ hñah⁺ hnäh' lä⁺jé⁺ he⁻ jmee⁺ bii⁺ kyah⁺ hnäh' ka⁻läh⁺.

Llu' ga' he⁻ cha⁻ he⁻ la['] hmooh' jnän' gyuuuh'

(Mt. 6:19-21)

³² Ta⁺ wa⁺ gah⁺ hnäh' borrego kyaan⁺, ma⁺ke⁺ sa⁺ jwëe⁺ hnäh', jéeh⁺ Tää⁺ jnän⁺ hyoh⁺ dsëy⁺ tooyh⁺ gooh⁺ hnäh' he⁻ jmeeh⁺ hnäh' hih⁺ ko⁻jøøh⁺ kyaayh⁺.

³³ Hnii⁺ hnäh' he⁻ cha⁻ kyah⁺ hnäh' mah⁺ kwëeh⁺ hi⁻ jmee⁺ bii⁺ kih⁺. Hnøøh⁺ hnäh' he⁻ sa⁺ hee⁺ go⁻te⁺. Hnøøh⁺ hnäh' he⁻ la['] hmooh⁺ he⁻ cha⁻ gyuuuh⁺ he⁻ sa⁺ hee⁺ jihkoh⁺. Jee⁺ ja⁻ sa⁺ lloo⁺ dsa⁻hi⁺ ni⁺ sa⁺ chaa⁺ jah⁺ hi⁻ jwë⁺ ka⁻läh⁺.

³⁴ Jee⁺ hla⁻ he⁺ la['] hmooh⁺ kyah⁺ hnäh', jee⁺ ja⁻ ba⁺ kye⁺ hnäh' o⁻jøøh⁺ dsë⁺.

Llu' la['] kih⁺ hi⁻ jøø[~] wa'ra⁻ jah[']Jesús

³⁵ 'Hnøø⁺ ma⁻na'lluuh⁺ hnäh', hi⁻ na⁻néh⁺ hnäh' ka⁻läh⁺.

³⁶ Hnøø⁺ jmeeh⁺ hnäh' lä⁺koo⁺ jmee⁺ moz[~] hi⁻ tääh⁺ jää[~] dsa⁻juu⁺ hi⁻ jäh⁺ jee⁺ ma⁻jee⁺ goo⁺ dsa⁻. Wa'ra⁻ jah⁺ dsa⁻juu⁺ he⁻ ttee⁺, na⁻ ma⁻hii⁺ nä⁺ moz[~] he⁻ ho'haah⁺.

³⁷ Llu' la['] kih⁺ moz[~] he⁻, cher'mah⁺ na⁻néy⁺ wa'ra⁻ jayh⁺. Ma⁺ra⁻ ju'dsoo⁺ jwëehn~ hnäh', dsa⁻juu⁺ mi⁻lluuy⁺ hñii⁺ jää[~], ja⁻ga['] llaay⁺ moz[~] he⁻ né⁺ mes[~] mah⁺ jmeey⁺ ta'he⁺ kiyh⁺.

³⁸ Ma⁺ke⁺ jayh⁺ koo⁺ lla⁻nua⁺ o ja⁻ga['] jnä⁺, peer⁺ llu'la['] kih⁺ moz[~] he⁻, cher'mah⁺ na⁻néy⁺ ma⁻ja⁻.

³⁹ Hnøø⁺ lä⁺ngëeh⁺ hnäh' he⁻ la⁻. Wa'ra⁻ jäh⁺ kih⁺ jaa⁻ dsa⁻juu⁺ cha⁻neh⁺ ñey⁺ hee⁻ hor[~] jää⁻ dsa⁻hi⁺ dsa⁻he⁻ cha⁻neh⁺ kiyh⁺, jmeey⁺ bii⁺ sa⁺ gwiiy⁺ hoøø⁺ hne⁺ kiyh⁺ mah⁺ sa⁺ dsa⁻he⁻ dsa⁻hi⁺ he⁻ cha⁻neh⁺ kiyh⁺.

⁴⁰ Lä⁺ja⁻ hnäh', hnøø⁺ ma⁻na'lluuh⁺ hnäh' ka⁻läh⁺. Jéeh⁺, hor[~] he⁻ sa⁺ jmeeh⁺ hnäh' huu^{dsé}, jäh⁺ Hi⁻ga⁻lëë⁺ngo⁺ la⁻.

Dsa⁻hi⁻ mi⁻teh⁺, hi⁻dsa⁻hi⁻ sa⁻ jmee⁺ ta'he⁺

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Ja⁻ga['] ga⁻jäh⁺ Pee[']siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, ɿche'
ma⁻hléeh' juu⁺ na⁻hmää'
lä⁻na⁻ kya^a jnääh⁺ o
ma⁻hléeh' ka⁻läh' kih⁻
lä⁻jøh[?]

42 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Dsa⁻jøøh'
jnän⁺siiyh[?]:

—Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻teh⁻ hi⁻
cha⁻huu⁻dsé⁻ llu⁺kih[,] hi⁻he⁻
ba['] na⁻hñaa⁺ mah⁻ hääy⁻ hi⁻
tääh⁺ cha[']neh⁻ kih[,] dsa⁻juey[,]
kwëeyh⁻he⁻ kuyh⁻hor⁻ kih[.]

43 Llu⁺la⁺ kih[,] moz⁻ he[,]
cher'mah⁻ mi⁻teyh⁻ lä⁻je⁻
mada⁻he⁻ nuuyh⁻wa[']ra⁻jäh⁻
juey[.]

44 Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo⁺ jwëehn⁻
hnäh[,] ga⁻lä⁻je⁻ ba['] he⁻ cha⁻
kih[,] dsa⁻juey⁻ tooyh⁻ goo⁻
moz⁻he[.]

45 Pero cher'mah⁻ hi⁻
na⁻hñaa⁺ he['] ga⁻jmeey⁻
huu⁻dsé⁻: “Lä⁻hee⁻ ga⁻
miih⁻ dsa⁻jøøh' kyaan⁺”,
he⁻ja⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ ja⁻, løy⁻
jmi⁻baay⁻ hi⁻ më⁻ hi⁻ ñuuuh⁻
dsa⁻kyaaayh[,] hi⁻kuhhiyh⁻
llu⁻lä⁻jiih⁻lä⁻hee^y.

46 Lä⁻la⁻ le⁻ kih[,] moz⁻
he[.] Jmii⁻ he⁻ sa⁻ jøøy[,] hi⁻
hor⁻he⁻ sa⁻ kyey⁻ ni⁻ miih⁻
huu⁻dsé⁻, jäh⁻ dsa⁻juey[.] Peer⁻
cha⁻miih⁻ jmeeyh⁻ moz⁻he[,]
ja⁻ga⁻ cheey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻
lä⁻je⁻hi⁻ sa⁻ga⁻mi⁻teh[.]

47 Jaa⁻ moz⁻ hi⁻ ma⁻ñe⁻
kwee⁻ he⁻ mada⁻nuuyh⁻
kih[,] dsa⁻juey⁻ mah⁻ sa⁻
ma⁻na'lluuy[,] ni⁻sa⁻mi⁻tey⁻
mada⁻kih[,] dsa⁻juey[,] hi⁻he⁻
sa⁻lä⁻ñih⁻ dsëy⁻ kway⁻kih[.]

48 Pero jaa⁻ moz⁻ hi⁻ ma⁻
jmeey⁻ he⁻hlíih⁻ he⁻sa⁻ñey[,]
hi⁻he⁻hii⁻miih⁻ba[.] Jëeh⁻hi⁻
ma⁻hyoh⁻cha⁻miih⁻, lä⁻ja⁻

ngiih⁻ dsa⁻juey⁻cha⁻miih⁻.
Dsa⁻juey⁻hi⁻ga⁻tooh⁻gooy⁻
cha⁻miih⁻, lä⁻ja⁻ngiih⁻
cha⁻ga⁻miih⁻.

Kwaat⁻ kih⁻ Jesú^s he⁻tee⁻
dsa⁻

(Mt. 10:34-36)

49 Ma⁻jan⁻ mah⁻cha⁻ahn⁻
je⁻hwa[']la⁻. Hnoon⁻wa[']ra⁻
jäh⁻kih[,]koo⁻ga⁻jah⁻.

50 Ma⁻ra⁻he⁻jmee⁻bii⁻
jëen⁻koo⁻he⁻wii⁻ngëe⁻.
Peer⁻ku⁻jii⁻kin⁻. Wa[']ra⁻jäh⁻
kih[,]na⁻ga⁻jah⁻ba[']ma⁻dsëe⁻
jmii[.]

51 ɿche[']laqah⁻hnäh⁻ma⁻jan⁻
mah⁻jmeen⁻hi⁻ti⁻kih[,]dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻? Jwëehn⁻hnäh[,]
ja⁻kih[,]he⁻ja⁻ma⁻jan⁻.
Ma⁻jan⁻, mah⁻jmeen⁻te⁻jee⁻
dsa⁻ba[.]

52 Jëeh[,]na⁻ta⁻cha⁻në⁻
jee⁻tääh⁻hñaa⁺dsa⁻koo⁻
cha⁻neh[,]jmeey⁻to⁻nää[.] Uu⁻
hi⁻he⁻tee⁻kyaaah⁻uu⁻hi⁻uu⁻
dsa⁻tääh⁻tee⁻kyaaah⁻uu⁻.

53 Tee⁻jmii⁻kyaaah⁻
jo⁻ñuuuh[,]hi⁻jo⁻ñuuuh⁻tee⁻
kyaaayh⁻ka⁻läh⁻. Chooy⁻tee⁻
kyaaah⁻jo⁻mii⁻,hi⁻jo⁻miiy⁻
tee⁻kyaaah⁻chooy⁻. Ma⁻chooy⁻
tee⁻kyaaah⁻ma⁻jooy[,]ma⁻jooy⁻
tee⁻kyaaah⁻ma⁻chooy[.]

Ko⁻llaa⁺sa⁻kye⁻kwaat⁻
ha⁻lä⁻la⁻he⁻jmee⁻Diojee⁻
kiyh[.]

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 Hi⁻ga⁻jäh⁻ka⁻läh⁻siiyh⁻
lä⁻je⁻dsä⁻:

—Wa[']ra⁻ga⁻jëeh⁻hnäh[,]
soo⁻jnii⁻ta⁻la⁻ga⁻dsa⁻hyoo⁻,
chäh⁻ba[']jwah⁻hnäh[:]“Jma⁻
ba[']na⁻jä⁻.”Hi⁻lä⁻ja⁻la[.]

55 Hi⁺ wa'ra⁻ ja⁴ lle⁻ ta⁺ kye¹, jwah⁻ hnäh[:] "Jmee⁴ hyoo⁻ ba⁻ na⁻." Hi⁺ lä⁻ ja⁻ jmee⁻.

56 He⁻ ba['] che⁻ ta⁻ juuh['] hnäh[.] Leh['] ba['] hnäh['] lleh['] hnäh['] juu['] kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmee⁻ koo⁻ jmiif['] koo⁻ jmiif['] lä⁻ koo⁻ la⁻ gyuu['] hwa[']. Mah['] sa⁺ kyeh['] hnäh['] kwaat⁻ hee⁻ ga['] na⁻ dsa⁻ la['] jee['] kyah['] hnäh['].

Hnøø' mi'een' juu' he⁻ cha⁻ jnän' kyaah['] dsa⁻
(Mt. 5:25-26)

57. ³He['] la['] sa⁺ leh['] hnäh['] kah['] hnäh['] kwaat⁻ hñaaah['] hnäh['] hee⁻ na⁻ he⁻ llu[?]

58 Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ hnøø' hnëe['] hne⁻ cha⁻ ne['] dsa⁻ ta['], jmee['] bii['] go'tqah['] hnäh['] juu['] kwee⁻ kyaayh['] na['] ga⁻ juh['] ta'ko⁻ jiih['] cha⁻ jmiif['], mah['] sa⁺ ngëey['] hne⁻ ja'goo⁻ jwëe[']. Lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ jmee⁻ jwëe['] hih['] kih['] poo⁻, tayah['] hne⁻ neh['] ñe['].

59 Ma['] ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn['] hne⁻, sa⁺ ya⁻ hëéh['] jee['] ja⁻ ta'ko⁻ jiih['] sa⁻ ma⁻ mi⁻ hmaah['] lä⁻ koh['] te['] he⁻ lle['] dsa⁻ ta['] kyah['].

13

Ga⁻hlëeh['] Jesùs kih['] he⁻ dsa⁻ jeeh['] dsa⁻ kyaah['] Dio

1 Ja['] ba['] jmiif['] ja⁻ na'nää' ko⁻ lläa['] dsa⁻ na['] jmeeyh['] juu['] kih['] Jesùs he⁻ ga⁻ jmee['] Pilato mada⁻ kih['] hløø['] he⁻ na['] jngëeyh['] dsa⁻ chaa⁻ Galilea jee['] ma['] täayh['] jngëeyh['] jah['] he⁻ ma['] mi⁻ tey['] kiyh['] kyaah['] Dio.

2 Mah['] ga⁻ jeeh['] Jesùs juu['] kiyh['], ga⁻ jayh[']:

—¿Che['] kih['] he⁻ ga⁻ juu['] lä⁻ ja⁻ dsa⁻ galilea he['], he⁻ ja⁻ lqah['] hnäh['] he⁻ ääy['] cha⁻ ga['] miih['] dso'kye⁻ lä⁻ koh['] ga['] jee['] lä⁻ jee['] dsa⁻ gooy[']?

3 Jnä['] jwëehn['] hnäh['], ni['] miih['] sa⁺ la['] lä⁻ ja⁻. Jëeh['] cher'mah['] sa⁺ ga⁻ jeeh['] hnäh['] kyaah['] Dio, ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ juu['] lä⁻ jee['] hnäh['] ka⁻ läh['].

4 He⁻ ga⁻ toh['] hne['] nii['] kih['] Siloé né['] kih['] lä⁻ jee['] gya⁻ jnäa['] dsa⁻ mah['] ga⁻ juuy['], ¿che['] jmeeh['] hnäh['] hñu['] dsé['] he⁻ ääy['] cha⁻ ga['] miih['] dso'kye⁻ lä⁻ koh['] ga['] jee['] lä⁻ jee['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] Jerusalén?

5 Jnä['] jwëehn['] hnäh['], ni['] miih['] sa⁺ la['] lä⁻ ja⁻. Jëeh['] cher'mah['] sa⁺ ga⁻ jeeh['] hnäh['] kyaah['] Dio, ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ juu['] lä⁻ jee['] hnäh['] ka⁻ läh['].

Juu' na⁻ hmää' lä⁻ la['] kih['] koo⁻ chaah['] higo he⁻ sa⁺ kwa⁻ mii[']

6 Hi⁺ ga⁻ jayh['] ka⁻ läh['] juu['] na⁻ hmää' lä⁻ la[']:

—Jaa⁻ dsa⁻ ma['] na⁻ jnäa['] koo⁻ chaah['] higo jee['] kih['] chaah['] wii['] jëh['] kiyh[']. Mah['] na['] jee['] che['] na⁻ hii['] mi['] higo. Pero ni['] koo⁻ mii['] sa⁺ ma['] hii['].

7 Mah['] ga⁻ siiyh['] hi⁻ ma['] høø['] chaah['] wii['] jëh['] ja⁻: "Jee['] la⁻ ma⁻ tñ['] hnë['] ji⁻ ñe['] ma⁻ jan['] jeeen['] chaah['] higo la⁻, che['] hii['] mii[']. Sa⁻ cha⁻ jnøøhn['] ni['] miih['] lä⁻ koh['] hä['] gwñ[']. He⁻ ja⁻ tu['] go⁻ te[']. ¿He['] la['] ja⁻ koo⁻ na⁻ ha⁻ hwa['] jee['] chih[']?"

8 Pero hi⁻ ma['] høø['] jee['] ja⁻ ga⁻ jäh[']: "Dsa⁻ jøøh['] kyaan['], kwa['] jwë['] kih['] koo⁻ ga['] ji⁻ ñe[']

na'. Gyun' miih' ta-hmii' mah' toohn' tu'hoh'.

⁹ Cher'mah' ga'hii' mii', llu' ba'. Pero cher'mah' sa' ga'hii', ja'ga' na' dsa'tu'."

Ga'mi'hlaä' Jesús jaa-dsa-më' hi' ma' na-jluu' cha-kah'

¹⁰ Koo' jmi' he' teeh' dsa-dsë' ma' kwa' Jesús juu' neh' gwah' mäh'.

¹¹ Jee' ja' ma' hää' jaa-dsa-më' hi' ma' hya-gya'jñaa' ji'ñe' dsaah'. Ga'j mee' jmi' lle' hlüh' ga'jluu' ka'luyu'. Ni' miih' sa' le' ma' ngey' ko'dsoo'.

¹² Ma' ga'jëe' Jesús dsa-më' he', ga'tëeyh' mah' ga'siiyh':

—Dsa-më', ma' ja' ba' kyah' kih' dsoo' he' ma' laqah'.

¹³ Ga'kyey' gooy' né' kih' dsa-më' he'. Lä'chah' ja' ga'niih' ka'luyu', mah' ga'löoy' kway' ti'hmaah' kih' Dio.

¹⁴ Pero hi' ma' j mee' hih' gwah' ja', ga'lä'lle' jwërte kih' he' ga'mi'hlaä' Jesús dsa' jmi' he' teeh' dsa' dsë'. Mah' ga'siiyh' lä'jëe' hi' ma' tääh' jee' ja':

—Jñii' jmi' ba' cha' jwë' jmeen' ta'. Ta'ko'jiih' jñii' jmi' ja', ya'nää' hnäh' mah' ja' kyah' hnäh', ja' jmi' he' teeh' dsa' dsë'.

¹⁵ Ja'ga' ga'jäh' Dsa'jøøh' jnän'ga'siiyh':

—Hee' ba' che' ta'juuh' hne' dsa'ñuuuh'. Ja' lä'jëe' hnäh' cheeh' hnäh' kya' kyaah' hnäh', burr' kyaah' hnäh' jee' na'hnuuyh' mah'

go'jääh' hnäh' hiyh' jmi' jmi' he' teeh' dsa' dsë'? ¿Che' sa' jmeeh' hnäh' lä'ja'?

¹⁶ Pero hij' dsa-më' la', hij' laq' sa'ju' kih' Abraham, ma'hyä' gya'jñaa' ji'ñe' ma' na'hnuuyh' kqah' Tana'. ¿Che' sa' ää' jmi' cheeyh' jmi' he' teeh' dsa' dsë'?

¹⁷ Lä' ma' ga'hleeh' Jesús juu' ja', ga'jä' o'hih' lä'jëe' hi' ga'lä'høøh' kiyh'. Pero jee' lä'jëe' dsa' ma' chaay' llu' ba', ma' ga'jëe' lä'jëe' he' juh'gaa' he' ma' j mee' Jesús.

Juu' na-hmää' lä'koo' la' kih' mi'ju' mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Hi' ga'jäh' Jesús ka'läh':

—Jwëehn' hnäh' juu' he' jeeh' kwee' lä'koh' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'.

¹⁹ He' jää' Dio dsa' lä'hih' kih', jeeh' kwee' lä'koo' la' kih' koo' mi'ju' mostaza he' ga'jngëe' jaa' dsa' jee' na'jnää' cha'joh' kiyh'. Heh' mi'ju' ja', ga'hyä' mah' ga'kwaa', lä'jiih' ga'të' koo' chaah' hma'. He'ja' ga'lla'nää' ta' jmeey' sii' né' sa'goh' kih'.

Juu' na-hmää' lä'koo' la' kih' levadura

(Mt. 13:33)

²⁰ Koo' ka'läh' ga'jäh' Jesús siyh':

—Jee' la' jwëehn' hnäh' juu' he' jeeh' kwee' lä'koh' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'.

²¹ Jeeh' kwee' lä'koo' jmee' levadura he' kooh' ja'a' dsa-më'. Llay' cha'miih' harin mah'

kah⁻gwéyh⁻ kyaah⁻levadura.
Kyaah⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻kwaä⁻ lä⁻
ga⁻dsa⁻tu⁻ka⁻.

Dsu⁻ la⁻ ho'haah⁻ jee⁻
dsa⁻tqah⁻ dsa⁻kyaaah⁻ Dio
(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Lä⁻koo⁻ ma⁻ hää⁻ Jesú^s
jwé⁻ ngoo⁻ ta⁻ Jerusalén ma⁻
kway⁻ juu⁻ lä⁻käa⁻ jwii⁻ kaah⁻
hi⁻ lä⁻käa⁻ jwii⁻ mäh⁻ jee⁻ ma⁻
dsa⁻ngéey⁻.

23 Jaa⁻ dsa⁻ ga⁻ngii⁻ juu⁻
kiyh⁻, ga⁻siyh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ñche⁻
miih⁻ go⁻te⁻ dsa⁻ hi⁻
dsa⁻lää⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesú^s siyh⁻:

24 —Jmee⁻ hnäh⁻ bii⁻
go⁻tqah⁻ hnäh⁻ ta⁻ ho'haah⁻
dsu⁻. Jéeh⁻, jwéé⁻ dsa⁻ hi⁻
hnøø⁻ dsa⁻tqah⁻ mah⁻ sa⁻
jmääy⁻ dsa⁻tqayh⁻.

25 Wa⁻jmeen⁻ jaa⁻ dsa⁻juu⁻
cha'neh⁻ ma⁻ngéey⁻ ma⁻jney⁻
ho'haah⁻ kiyh⁻. Hi⁻ cher'mah⁻
ga⁻nääh⁻ hnäh⁻ tée⁻ hnäh⁻
kiyh⁻ ta⁻ ka'hne⁻: "Dsa⁻jøøh⁻
kyaaan⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, nää⁻
ho'haah⁻ mah⁻ dsa⁻tooh⁻ jnääh⁻."
Pero jeeh⁻ dsa⁻juu⁻ he⁻
kyah⁻ hnäh⁻, jäh⁻: "Sa⁻ man⁻
hii⁻ hnäh⁻".

26 Ja⁻ga⁻ løøh⁻ hnäh⁻ jwah⁻
hnäh⁻: "Ma⁻kih⁻ ma⁻hih⁻
jnääh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hne⁻.
Jnääh⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻hléeh⁻ jee⁻la⁻
cha⁻jwé⁻ juu⁻."

27 Pero jäh⁻ dsa⁻juu⁻
cha'neh⁻ he⁻, siyh⁻ hnäh⁻:
"Sa⁻ man⁻hii⁻ hnäh⁻. Go⁻nää⁻
hnäh⁻ kyah⁻, hnäh⁻ hi⁻ jmee⁻
he⁻ hlíih⁻ jmah⁻".

28 Jee⁻ ja⁻ ki'hooh⁻ hnäh⁻
mah⁻ juu⁻ hnäh⁻ cha⁻jah⁻

hnäh⁻ wa'ra⁻ ga⁻jéeh⁻ hnäh⁻
Abraham kyaah⁻ Isaac kyaah⁻
Jacob kyaah⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻
ga⁻ngéey⁻ juu⁻ kih⁻ Dio tääh⁻
ya⁻jwii⁻ kiyh⁻, mah⁻ hnäh⁻
dsa⁻hëeh⁻ ta⁻ ka'hne⁻.

29 Jwéé⁻ dsa⁻ chaa⁻ uu⁻
ya⁻nää⁻ ta⁻ kye⁻ ta⁻ nii⁻ mah⁻
dsa⁻tqah⁻ kuh'höh⁻ ko⁻jøh⁻
kyaaah⁻ jnä⁻ jee⁻ oo⁻ ya⁻jwii⁻
kih⁻ Dio.

30 Jéeh⁻, jwéé⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻
kwaat⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, hi⁻
he⁻ lee⁻ jøøh⁻ ma'ja⁻. Hi⁻ hi⁻
laa⁻ kwaat⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻,
hi⁻ he⁻ lee⁻ mäh⁻ ga⁻.

Ga⁻lä⁻meeh⁻ dsé⁻ Jesú^s kih⁻
jwii⁻ Jerusalén
(Mt. 23:37-39)

31 Ja⁻ba⁻jmi⁻ ja⁻, ga⁻lla⁻nää⁻
ko⁻llaa⁻ fariseo na'chiih⁻
Jesú^s:

—Go⁻hëe⁻ jee⁻ la⁻, gwáah⁻
ta⁻ jee⁻ jyoh⁻, jéeh⁻ hnøø⁻
Herode jngéeh⁻ hne⁻.

32 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ siyh⁻
dsa⁻fariseo he⁻:

—Go⁻nää⁻ hnäh⁻ mah⁻
go⁻chiih⁻ hi⁻ kyuuah⁻ may⁻
hlíih⁻ he⁻ juu⁻ la⁻: "Na⁻ hi⁻ hø⁻
lä⁻ ma⁻jmeen⁻ la⁻ ba⁻ ta⁻ he⁻
hwéen⁻ jmi⁻ lle⁻ hlíih⁻ kih⁻ dsa⁻
hi⁻ mi⁻hlään⁻ dsa⁻ ka⁻läh⁻. Ga⁻
ma⁻hyaa⁻ hnë⁻ jmi⁻, ja⁻ hniih⁻
ma⁻hnää⁻ ta⁻ kin⁻".

33 Jmee⁻ bii⁻ lä⁻ ma⁻hään⁻
la⁻ ba⁻ jwé⁻, na⁻, hø⁻, hi⁻ hyu⁻
lä⁻jíih⁻ lloon⁻ Jerusalén. Jéeh⁻,
jmee⁻ bii⁻ he⁻ juu⁻ hi⁻ ngéey⁻
juu⁻ kih⁻ Dio ta⁻ Jerusalén, sa⁻
lle⁻ kih⁻ juuy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

34 'Hnäh⁻ dsa⁻ chaa⁻
Jerusalén, hi⁻ jngéeh⁻ hi⁻
ngéey⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ teh⁻
hnäh⁻ kuu⁻ kih⁻ hi⁻ chee⁻ Dio,

joh' jiih' sa⁺ ga⁺ lä⁺ hnoon⁺ ma'
jøøhn' hnäh' lä⁺ koo⁻ jøøh'-
chaah' hyaa` gyuu⁻ chaah'
kyaa', taayh' neh⁻ sa⁺ kyooy',
pero sa⁺ ga⁺ hiih' hnäh'.

³⁵ He⁻ ja⁻ ma⁻ bee⁺ Dio
hnäh' go⁻ te~, jää⁻ ta⁻ jmah⁺ ba'
hne⁺ kyah⁺ hnäh'. Jwëehn~
hnäh', na⁻ ta⁻ cha'né⁻ mo⁻ so⁻
jëëh' hnäh' jnä⁻ ta⁻ ko⁻ jiih' sa⁺
ma⁻ jäh' hnäh': "He⁻ ba⁺ che⁻
jøh' gaa⁻ hi⁻ ja⁻, lä⁺ hih⁻ kih⁺
Dio."

14

Ga⁺ mi⁺ hlää⁻ Jesús jaa⁻ hi⁻
dsaah' jmii⁻ he⁻ tee⁻ dsa⁻ dsé⁻

¹ Koo⁻ jmii⁻ he⁻ tee⁻ dsa⁻
dsé⁻, ngoo⁺ Jesús ga⁺ kuh⁻
ga⁺ hih⁻ cha'neh⁻ kih⁺ jaa⁻
fariseo hi⁻ ma⁻ laa⁻ jaa⁻
dsa⁻ jøøh'. Jee⁻ ja⁻ ma⁻ tääh⁻
dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tää⁻ Jesús.

² Hi⁻ ta⁻ cha'ney⁻ ja⁻ ma⁻
cheh' jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah'
dsoo⁻ gyroo⁻.

³ He⁻ ja⁻ ga⁺ ngii⁻ Jesús juu⁻
kih⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻
dsa⁻ fariseo he⁻:

—¿Che⁻ cha⁻ jwë⁻ mi⁺ hlää⁻
jne⁻ jaa⁻ hi⁻ dsaah' jmii⁻ he⁻
tee⁻ dsa⁻ dsé⁻?

⁴ Ti'sih⁻ ba⁻ ga⁻ taa⁻ dsa⁻
he⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ sooh⁻ Jesús
goo⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah' he⁻ mah⁻
ga⁺ mi⁺ hlääy⁻. Hi⁻ ga⁺ hiyh⁻
juu⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—Ma⁻ le⁻ gwaa⁻ kyah⁻.

⁵ Mah⁻ ga⁺ hlääy⁻ dsa⁻ hi⁻
ma⁻ tääh⁻ he⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—Cher'mah⁻ jaa⁻ dsa⁻ kyaah⁻
hnäh' ga⁻ täh⁻ jaa⁻ burr⁻ o
ja⁻ kya⁻ kyaay⁻ jee⁻ hë⁻ koo⁻
too⁻, ¿che⁻ sa⁻ dsooy⁻ lä⁺ chäh⁻

ja⁻ dsa⁻ lleey⁻ jah⁻ kyaay⁻
ma⁻ ke⁻ la⁻ jmii⁻ he⁻ tee⁻ dsa⁻
dsé⁻?

⁶ Ni⁻ jaa⁻ sa⁺ ga⁺ lih⁻ ma⁻
jeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús.

Juu⁻ na⁻ hmää⁻ kih⁻ hi⁻
ga⁻ taa⁻ to⁻ në⁻ hma⁻ sii⁻ jee⁻
cha⁻ ma⁻ nuu⁻

⁷ Ma⁻ gya⁺ Jesús jee⁻
ha⁻ lä⁺ ma⁻ jmee⁻ lä⁻ jëë⁻
hi⁻ ma⁻ na⁻ teeh⁻ kyaaa⁻
fariseo he⁻, ga⁺ hnooyh⁻ ma⁻
dsa⁻ taa⁻ yh⁻ høø⁻ hi⁻ kaa⁻ në⁻
mes⁻. He⁻ ja⁻ ga⁺ hlääy⁻ juu⁻
na⁻ hmää⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
na⁻ teeh⁻ he⁻, ma⁻ jayh⁻:

⁸ —Wa'ra⁻ ga⁻ téeëh⁻ jaa⁻
dsa⁻ hne⁻ koo⁻ jee⁻ dsa⁻ jee⁻
goo⁻ dsa⁻, sa⁻ nah⁻ høø⁻ hi⁻
kaa⁻, le⁻ ga⁻ che⁻ lloo⁻ jaa⁻
hi⁻ jøøh⁻ ga⁺ lä⁺ koh⁻ hne⁻.

⁹ Cher'mah⁻ ga⁻ nah⁻ jee⁻
ja⁻, ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻ lloo⁻ hi⁻
ga⁻ téeëh⁻ lä⁻ uu⁻ hnäh', mah⁻
siiyh⁻ hne⁻: "Kwa⁻ jwë⁻ gya⁻
hi⁻ la⁻ jee⁻ na⁻." Ja⁻ ga⁻ kyaah⁻
o⁻ hih⁻ nah⁻ jee⁻ ga⁻ dsaa⁻
go⁻ te⁻ hma⁻ sii⁻.

¹⁰ Lä⁻ la⁻ ba⁻ jmeeh⁻ wa'ra⁻
ga⁻ téeëh⁻ jaa⁻ dsa⁻ hne⁻ jee⁻
jmeeey⁻ jmii⁻. Goh⁻ ba⁻ hne⁻,
ja⁻ nah⁻ lä⁻ ga⁻ téeëh⁻ haa⁻ kii⁻
ba⁻. Mah⁻ wa'ra⁻ ja⁻ hi⁻
ga⁻ téeëh⁻ hne⁻, siiyh⁻ hne⁻:
"Ña⁻ ya⁻ na⁻ jee⁻ llu⁻ ga⁻ miih⁻
la⁻, ome⁻ kyaan⁻." Ja⁻ ga⁻
leeh⁻ jøøh⁻ cha'né⁻ lä⁻ jëë⁻ hi⁻
tääh⁻ ko⁻ jøøh⁻ kyaah⁻ hne⁻ në⁻
mes⁻ ja⁻.

¹¹ Jëëh⁻, hi⁻ jmää⁻ hñii⁻
jøøh⁻, hi⁻ he⁻ jää⁻ ta⁻ hwa⁻
go⁻ te⁻. Hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ hwaa⁻,
hi⁻ he⁻ ba⁻ lee⁻ jøøh⁻.

12 Hi⁻ ga⁻hlëeyh⁻ dsa⁻
fariseo hi⁻ ga⁻tëe⁻ kiyh[,]
ga⁻siiyh⁻:

—Wa'ra⁻ ga⁻teeh⁻ dsa⁻
kuh⁻hiyh⁻ koo⁻ llä⁻hyoo⁻ o
ta⁻ ga⁻nue⁻, ta⁻ tëeh⁻ ome⁻
kyaqah[,], ni⁻ øøh[,], ni⁻ jñah⁻
ga⁻ hi⁻ cha⁻ kyah[,], ni⁻ dsa⁻
cha⁻kuu⁻ hi⁻ täh⁻ koo⁻ kyah[.]
Jëeh[,] lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ tëeh⁻ hne⁻
ka⁻läh⁻ mah⁻ jeeyh⁻ kyah[.]

13 Lä⁻la⁻ ba['] jmeeh['] wa'ra⁻
ga⁻jmeeh['] koo⁻ jmi[,]. Ja⁻ tëeh⁻
hi⁻ täh⁻nee⁻ kyaah['] dsa⁻tue⁻,
dsa⁻jluu[,] hi⁻ dsa⁻tue[.]

14 Lä⁻ja⁻ ba['] le['] llu['] kyah[.]
Jëeh[,] dsa⁻ he['] sa⁻ cha⁻ he⁻
kyah['] mi⁻hmaayh['] kyah[']
ka⁻läh[.] Pero wa'ra⁻ ga⁻te[']
jee['] lä⁻jiih['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ lluu[,]
lä⁻hmaah['] kyah[.]

Juu' na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
koo⁻ jmi[,] juuh⁻

(Mt. 22:1-10)

15 Jaa⁻ hi⁻ ma['] gya['] në[']
mes⁻ kyaah['] Jesús, ma[']
ga⁻nuuy['] ga⁻hlëeh['] Jesús
lä⁻ja⁻, ga⁻jäyh[']:

—Llu['] la['] kih['] hi⁻ dsa⁻täh[']
kuh⁻hih['] jee['] la['] ya⁻jwii['] kih[']
Dio.

16 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁻:

—Jaa⁻ dsa⁻ ga⁻jmee['] koo⁻
jmi[,] juuh⁻ mah['] ga⁻tëeyh[']
jwëe['] jwëerte dsa⁻.

17 Ma['] ga⁻të['] hor⁻ kuh⁻
dsa⁻ ma⁻nue⁻, ga⁻cheey['] jaa⁻
moz⁻ kyaay['] mah['] dsa⁻chiih[']
hi⁻ ma['] na⁻teeh['] kyaay[:]
“Ya⁻nää['] hnäh['] ga⁻juh⁻. Jëeh[,]
ma⁻nallu[']ba['] lä⁻jëe⁻.”

18 Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['] ga⁻jäh[']
sa⁻ jää[.] Hi⁻ to⁻në['] ga⁻jäh[']:

“Ma⁻lan['] koo⁻ jwi['] hwa[,]
he⁻ja⁻ hnoon['] na⁻jëen['] koo⁻.
Jmee['] jøh⁻ hoh['] sa⁻ jää[']
niin[.]”

19 Hi⁻ jñah['] ga⁻jäh[:]
“Ma⁻laan⁻ hñaq['] gyaah['] kya[']
hi⁻ jmee['] ta[.] Hi⁻ he['] na⁻,
na['] ga['] na⁻jëen⁻ che['] lluy['].
He⁻ja⁻ chuun['] kyaah['] hne⁻
jmee['] jøh⁻ hoh['], sa⁻ jää[']
niin[.]”

20 Hi⁻ jñah['] ka⁻läh['] ga⁻jäh[:]
“Koo⁻ ma⁻jee['] ba['] goon⁻.
He⁻ja⁻ sa⁻le['] niin[.]”

21 Ngaah['] go⁻te['] ba['] moz⁻
he[,] na⁻jmeeyh['] juu['] kih[']
dsa⁻juuy[']. Ma['] ga⁻nuu[']
juu['] jmi[,] he['] ga⁻jäyh['] lä⁻ja⁻,
ga⁻lä⁻lleey['] jwëerte. Ja⁻ga[']
ga⁻siiyh['] moz⁻ he[:] “Gwa⁻
ko⁻chih['] je⁻hmooh['] hi⁻
lä⁻käa⁻ cha⁻jwë['] kih['] jee['] jwii[']
juuh⁻, go⁻kyaa⁻ hi⁻ täh⁻nee⁻
kyah['] dsa⁻tue⁻, dsa⁻jluu[,]
hi⁻ dsa⁻tue[.]”

22 'Ma['] jah['] moz⁻ he[,]
ga⁻siiyh⁻: “Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻,
ma⁻la⁻ ba['] lä⁻jëe⁻ mada⁻ he⁻
ma⁻jmeeh[.] Pero ja['] ga['] jee[']
dsa⁻täh['] dsa⁻.

23 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻juuh⁻
he⁻siiyh⁻ moz⁻ kyaay[:] “Gwa⁻
lä⁻ hä['] jwë['], hi⁻ lä⁻käa⁻
jee['] jeeh['] dsa⁻, jmee['] bii[']
ya⁻nää['], mah['] käh['] cha⁻neh⁻
kin⁻ la⁻.

24 Jëeh[,] jwëehn['] hnäh[,] ni⁻
ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻tëehn['] he[,]
mo⁻so⁻ tëey['] kuyh['] ma⁻nue⁻
kin⁻.”

Hweh⁻ miih⁻ la['] he⁻ jmeec[']
jne['] ko⁻jøh['] kyaah['] Cristo
(Mt. 10:37-38)

25 Jwëe['] jwëerte dsa⁻ hi⁻
ga⁻nää['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús.

He⁻ ja⁻ ga⁻jeeyh⁻ hñiiy['] ta⁻
jee' ya⁻nää['] dsa⁻, mah[']
ga⁻siiyh⁻:

26 —Jaā⁻ hi⁻ hnøø[']
j mee['] ko⁻jøh['] kyaāh['] jnä['],
cher'mah['] sa⁻ hnääy['] jnä[']
cha⁻ ga⁻mih⁻ lä⁻koh['] ga['] he⁻
hnääy['] cho⁻jmiiy⁻, lä⁻koh[']
ga['] he⁻ hnääy['] mëy['], he⁻
hnääy['] jooy['], he⁻ hnääy[']
dsa⁻ñuuuh⁻ øøyh['], he⁻ hnääy[']
më['] øøyh['], hi⁻ lä⁻koh['] ga['] he⁻
hnääy['] hñiiy['], sa⁻ jmääy['] leey[']
discípulo kyaāan⁻.

27 Hi⁻ sa⁻ jää⁻ cru⁻ kyaā[']
mah['] sa⁻ jmeey['] ko⁻jøh[']
kyaaah['] jnä['] sa⁻ jmääy['] leey[']
discípulo kyaāan⁻.

28 Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] hn oooh⁻
hnäh['] j mee['] hnäh['] koo⁻ hne[']
ñii['], ¿che['] sa⁻ jeeh['] hnäh['] to⁻ në[']
joh['] këe['] hi⁻ che['] lee['] kuu[']
kyah['] hnäh['] lä⁻jiih['] hñaa⁻ hne[']
ja⁻?

29 Jeeh['] cher'mah['] ga⁻chih[']
hnäh['] ma⁻ti['] kih['] hne['] ja⁻
mah['] sa⁻ hñaa⁻ ta['] ja⁻,
lä⁻jee['] dsa⁻ hi⁻ jee['] ta['] ja⁻,
mi⁻kwayh['] kyah['] hnäh['].

30 Mah['] jäyh⁻: "Dsa⁻ñuuuh⁻
la⁻ ga⁻løøy['] chooy['] hne[']
la⁻ mah['] sa⁻ ga⁻liyh['] ma[']
mi⁻hñaaay⁻."

31 O wa['] jmeen['] jaā⁻ rey,
hi⁻ dsoo['] dsa⁻tee['] kyaāh['] jnäh[']
rey, ¿ja['] gyay['] to⁻ në['], jee['] che[']
jmää['] gyaa['] mil hløø['] kyaay[']
mah['] dsa⁻tee['] kyaāh['] jnäh[']
rey hi⁻ jää⁻ gyee['] mil hløø[']?

32 Wa[']ra⁻ ga⁻jeey['] sa⁻
liyh['], he⁻ ja⁻ cheey['] jaā⁻ hi⁻
dsa⁻hlëeh['] llay['] ha⁻ lä⁻ jee[']
hi['] ti['] juu['] ja⁻, ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻
ma⁻ya⁻jäh['] jnäh['] rey he['].

33 He⁻ ja⁻ cher'mah['] chaa⁻
jaā⁻ hnäh['] hi⁻ sa⁻tu['] dsë['] be[']
lä⁻jë['] he⁻ cha⁻ kih['], sa⁻jmääy[']
leey['] discípulo kyaāan⁻.

34 'Llu['] ba['] ñe['] pero wa'ra⁻
ga⁻dsaa['] he⁻ ñii['] kih['], ha⁻
lä⁻lii['] ka⁻läh['] ñii['].

35 Sa⁻ jmää['] kih['] hwa['],
ni⁻ he⁻ kaaayh['] kyaāh['] jyoh[']
tu⁻hoh['] sa⁻ jmää[']. He⁻ be⁻ ba⁻
dsa⁻ ja⁻. Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu[']
la⁻, wa['] heeyh['].

15

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la[']
kih[']jaā⁻ borrego hi⁻na⁻heëe[']
(Mt. 18:10-14)

1 Jwëë['] dsa⁻ hi⁻ ma['] koo[']
ku'sih⁻ hi⁻ jnäh['] dsa⁻ wa['] hi⁻
cha⁻ hi⁻ ga⁻lla⁻nää['] koo['] kih[']
Jesús mah['] nuuy['] juu['] he⁻ ma[']
kway['].

2 He⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻tih['] dsë['] dsa⁻
fariseo ni⁻ saduceo ka⁻läh['],
ma['] jäyh[']:

—Dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ heeh[']
lä⁻jee['] hi⁻ j mee['] wa['] la['] cha⁻
la['] hi⁻ kuyh['] ko⁻jøh['] kyaayh[']
ka⁻läh['].

3 He⁻ ja⁻ ga⁻hlëeyh['] dsa⁻ he[']
juu['] na⁻hmää['] lä⁻la⁻, ga⁻jäyh[']:

4 —Cher'mah['] jaa⁻ hnäh[']
chaa⁻ hñä⁻la['] borrego
kyaa['], mah['] dsa⁻heëe['] jaa⁻,
¿che['] sa⁻ beey['] ko⁻hwëë['] jee[']
lä⁻jee['] jah['] he['] mah['] dsooy['] ta⁻
moh['] dsa⁻hnääyh['] hi⁻ na⁻heëe[']
he['] lä⁻jiih['] jnääyh[']?

5 Peer['] jee['] dsëy['] wa'ra⁻
ga⁻jnääyh['] jah['] kyaay['], mah[']
tëeey['] jwë['] ka'kyoooy['].

6 Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻llaayh[']
kiyh['], tëeeyh['] lä⁻jee['] ome[']
kyay['] hi⁻ lä⁻jee['] hi⁻ tääh[']

koo' kiyh' mah' siyh': "Wa' chaq' jne' llu', jéeh' ma' jnäähn' borrego kyaan' hi' ma' na' hëe'."

⁷ Jwëehn~ hnäh', lä' ja-ka-läh' cha'ga'miih' chaa'-llu' hi' tääh' gyuuah' kyaah' jaa' hi' dsa'jeeh' kih' Dio lä'koh' ga' kyaah' lä'jëe' to'lo'gyaa' dsé' to'lqa' nu' hi'-sa' jmeey' bii' kih' dsa'jeehy' kih' Dio.

Juu' na'hmää' lä' la' kih' kuu' he' na'hi'

⁸ 'Lä' ja' ka-läh' jaa' dsa'me' hi' ma' cha' gya' kuu' kih'. Cher'mah' ga'hi' koo' kuu' kiyh', che'sa'hiyh' je' mah' hyayh' cha'neh' kiyh', hnooyh' kwee' lä'jiih' jnöøyh'?

⁹ Hi' wa'ra' ga'jnoøyh' kuu' he' ma' na'hi' ja', tääh' lä'jëe' ome' kyaay' hi' lä'jëe' hi' tääh' koo' kiyh' mah' jayh': "Wa' chaq' jne' llu', jéeh' ma' jnöøhn' ba' kuu' kin' he' ma' na'hi'."

¹⁰ Lä' ja' jwëehn~ hnäh', ha' koh' sa' chaa' llu' ángele kyaan' Dio wa'ra' ga'tu' jaa' dsa' jwë' hlüh' mah' dsa'jeehy' kyaah' Dio - ga'jäh' Jesús.

Juu' na'hmää' lä'koo' la' kih' chih' hi' na' hëe'.

¹¹ Hi' ga'jäh' Jesús ka-läh' juu' la':

-Jaa' dsa' ma' chaa' uu' jo'nuuh'.

¹² Nää' hi' mäh' ga'siiyh' jmiiy': "Tää', kwëeh' jnä' heen' he' ga'teën' hyohn'." Mah' ga'kwëeyh'.

¹³ Miih' jmiif' ba' ma'hyä', ga'ka' hi' mäh' he' heey' he' ga'teëy' ja', ngooy' ta' jee' jwii' uü'. Jee' ja', ga'jmeey' wa'la'cha'la', ga'heey' lä'jë' go-te' heey' ja'.

¹⁴ Ma'ngëe' ma'mi'llay' lä'jë' kuu' kiyh', ma'ga'lä'cha' hoo' lä'käa' hwa' ja'. Ja'jiih' ga'löö'lla'kyaa'y' lä'jë'.

¹⁵ He'ja' ñeey' na'ngiiy' ta' kih' jaa' hi' ma' chaa' hwa' ja'. Dsa' he' ga'cheey' ta' moh' kiyh' mah' dsa'hääy' ñe'.

¹⁶ Ma' hnöø' chih' he' ma' kiyh' tuyh' kyaah' he' ma'kuh' ñe' he'. Pero jee' ja' sa' chaa' hi' ma' kwa' he' ma' kuyh'.

¹⁷ Ja'ga' ga'lä'liiyh' mah' ga'jmeey' huudse': "Jah' moz' sa' chaa' kyaan' tää' kyaan', cha' he' kuyh', lä'jiih' dsa'chaa' ga' kiyh', mah' jnä' dsa'juun' hoo' jee' la'.

¹⁸ Hii' jnä' ngaahn' go-te' kih' tää' kyaan', na'chih' jnih': Tää' kyaan', ma'jmeen' he' hlüh' cha'në' Dio hi' ma'hläähn'cha'në'ka-läh'.

¹⁹ Mo'so' ga'teë' jnä'leen' lä'koo' jooh'. Jmää' jnä' lä'koo' jaa' moz' kyaah'ba'.

²⁰ He'ja' ga'hey' jwë' ngaayh' kih' tää' kyaay'.

'Ja'ga' lläayh' kiyh', uü'ga'lä'ja'ga'jëe'jmiiy'jäh'. Peer'ga'lä'ñih'dsëy'kiyh'ma'ga'jëey',mah'ngooy'ko'chih'na'eey'chih'he',hi'ga'chüyh'kiyh'.

²¹ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[’] chih⁻ he[’] siiyh⁻ jmiiy⁻: “Tää` kyaan⁻, ma⁻jmeen⁻ he⁻ hliih⁻ cha’né⁻ Dio hi⁻ ma⁻hläähn⁻ cha’néh⁻ hne⁻ ka⁻läh⁻. Mo⁻so⁻ ga⁻tëe⁻ jnä⁻leen⁻ lä⁻koo⁻ jooh⁻.”

²² Pero jmiij⁻ chih⁻ he[’] ga⁻siiyh⁻ moz⁻ kyaay⁻: “Go⁻kye⁻ hmiih⁻ he⁻ llu⁻ ga⁻ miih⁻ mah⁻ kyeh⁻ chih⁻ kyaan⁻ la⁻. Tøøh⁻ aniy⁻ cha’gooy⁻ hi⁻ tøøh⁻ miih⁻ tiy⁻.

²³ Hnääh⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻ mah⁻ jngëeh⁻ hnäh⁻ kyehn⁻. Wa⁻jmeen⁻ jmiij⁻ kiyh⁻.

²⁴ Jëeh⁻, gyuu⁻ kyaan⁻ la⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻juu⁻ ba⁻ la⁻ kin⁻, ma⁻lä⁻jiih⁻ ka⁻läh⁻. Hi⁻ ma⁻ na⁻hëe⁻ ba⁻ la⁻, na⁻ ga⁻ ma⁻hñäay⁻.” Ja⁻ga⁻ ga⁻løøy⁻ jmeey⁻ jmiij⁻.

²⁵ Pero chih⁻ nää⁻ hi⁻ jøgh⁻ he⁻ ma⁻ hää⁻ jee⁻ nuu⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻llaayh⁻ jäh⁻ kiyh⁻, ga⁻nuuy⁻ hii⁻ luu⁻, hi⁻ ma⁻tääh⁻ dsa⁻ jmee⁻ ja⁻.

²⁶ Ga⁻tëeyh⁻ jaa⁻ moz⁻ mah⁻ ga⁻ngiiy⁻ juu⁻ kih⁻ hee⁻ ja⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ jee⁻ ja⁻.

²⁷ Mah⁻ ga⁻jäh[’] moz⁻ he[’] siiyh⁻: “Chih⁻øøh⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻jah⁻. He⁻ ja⁻ ma⁻jngëeh⁻ tää⁻ kyaah⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻, kih⁻ he⁻ na⁻llu⁻ bih⁻ ma⁻jayh⁻.”

²⁸ Ga⁻lä⁻llee⁻ jwërte chih⁻ he⁻, sa⁻ ma⁻ hnøøy⁻ ma⁻ dsa⁻hey⁻ cha’neh⁻. He⁻ ja⁻ ya⁻hëe⁻ jmiiy⁻ ga⁻chüuy⁻ kyaayh⁻ mah⁻ dsa⁻hey⁻ cha’neh⁻.

²⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[’] chih⁻ he[’] siiyh⁻ jmiiy⁻: “Joh⁻ ji⁻ñe⁻ sa⁻ ma⁻hya⁻ jmeen⁻ ta⁻ kyaah⁻

hne⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻hläähn⁻ kyaah⁻ hne⁻. Pero ni⁻ koo⁻ hä⁻ sa⁻ ma⁻kwëeh⁻ jnä⁻ jaa⁻ jah⁻ mäh⁻ mah⁻ jmeen⁻ jmiij⁻ kyaah⁻ ome⁻ kyaan⁻.

³⁰ Pero na⁻ ma⁻jah⁻ chih⁻ kyaah⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻mi⁻lla⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁻ kyaah⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ hyaa⁻, mah⁻ ma⁻jngëeh⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻ kiyh⁻.

³¹ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[’] jmiiy⁻ siiyh⁻: “Gyüü⁻ kyaan⁻, hne⁻ ñeh⁻ tää⁻ kyaah⁻ jnä⁻. Ga⁻lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ kin⁻, la⁻ kyah⁻.

³² Ha⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ jmee⁻ jne⁻ jmiij⁻ mah⁻ lä⁻chäa⁻ jne⁻ llu⁻. Jëeh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ øøh⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻juu⁻ ba⁻ na⁻, na⁻ ma⁻lä⁻jiiyh⁻. Hi⁻ ma⁻na⁻hëe⁻ ba⁻ na⁻, na⁻ ga⁻ma⁻hñäay⁻.”

16

Juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻hä⁻ goo⁻ ta⁻

¹ Ga⁻jäh⁻ Jesúus ka⁻läh⁻ siiyh⁻ discípulo kyaay⁻:

—Ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻. Kih⁻ hi⁻ cha⁻ kuu⁻ he⁻ ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ kiyh⁻. Pero ga⁻bääh⁻ dsih⁻ dsoo⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻heey⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻juu⁻.

² Mah⁻ ga⁻tëeyh⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻siiyh⁻: “Ma⁻nuun⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ ma⁻løø⁻ jmeeh⁻. ¿He⁻la⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻? Ngëe⁻ kwaat⁻ kih⁻ ta⁻ kyah⁻. Jëeh⁻, mo⁻so⁻ le⁻ dsa⁻he⁻ ga⁻gooh⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻kwëehn⁻ hne⁻.”

³ Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ ja⁻, ga⁻jmee⁻ huu⁻dsë⁻: “¿Ha⁻lä⁻ jmeen⁻ na⁻? Dsa⁻juu⁻ ta⁻

ma⁻lleey⁻ jnä⁻ ma⁻ jmeen⁺ ta[']
kiyh[!]. Sa⁺ lihn⁺ jmeen⁺ ta['] jee[']
nuu⁻. Peer⁺ na⁻ hiihn['] ngiin[']
kuu' kih['] dsa⁻.

⁴ Ma⁻man⁻ ha⁻ lä⁻ jmeen⁺
mah['] lä⁻chaq⁻ hi⁻ heeh⁻ jnä⁻
cha'neh⁻ kih['] wa'ra⁻ ya⁻hi⁻ ta[']
he⁻ jmeen⁺ la⁻.

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻tëeyh⁻ ma⁻ jaa⁻
ma⁻ jaa⁻ hi⁻ ma['] ää⁻ kih[']
dsa⁻juu['] ta['] he[']. Hi⁻to⁻në['] he[']
ga⁻siiyh⁻: "Joh['] ääh⁻ kih['] pa-
trón kyaan⁻".

⁶ "Ään⁻ hñaa⁻loo['] mi⁻
'kwaah⁻ aceit", ga⁻jäyh⁻.
Mah['] ga⁻jäh⁻ hi⁻ ma['] hä⁻ goo-
ta['] he['], siiyh⁻: "Hee['] la⁻
kwaat⁻ kyah[']. Na['] jee['] na-
ga⁻juh⁻, sii['] to⁻lo⁻gya['] ba['] he-
ääh⁻".

⁷ Ja⁻ga['] ga⁻siiyh⁻ hi⁻ jñah[']
he[']: "¿Hne⁻ na⁻, joh['] ääh⁻?"
"Hñaa⁻loo['] hih⁻ trigo", ga⁻jäh⁻
hi⁻ he[']. Mah['] ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:
"Hee['] la⁻ kwaat⁻ kyah[']. Sii[']
kye['] gyii['] ba['] he['] ääh⁻ hne⁻".

⁸ Pero dsa⁻juu['] he[']
ga⁻hlëeh⁻ llu['] kih['] dsa⁻hi⁻
hi⁻ ma['] hä⁻ goo⁻ ta['] ja⁻,
kih['] he⁻ ga⁻lä⁻may⁻ ga⁻liyh⁻
ya⁻hi⁻ llu['] ta['] kiyh[!]. Dsoo[']
ba['], dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh⁻,
may⁻ cha⁻ga'miih⁻ ha⁻ jee[']
leeyh⁻ dsa⁻kyaqayh⁻, lä⁻koh[']
ga['] he⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻
jee['] wa'je⁻.

⁹ 'He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh['],
kyaaah['] lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ kyah[']
hnäh['] jmi⁻gyuu⁻ hliih['] la⁻,
hnøøh['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ jee[']
lä⁻jwah['] hnäh['] kyaah['] dsa⁻.
Lä⁻ja⁻ wa'ra⁻ ga⁻ds⁻ he⁻
cha⁻ kyah['] hnäh['] chaq⁻ hi⁻
heeh⁻ hnäh['] cha'neh⁻ jee[']

go⁻taqah['] hnäh['] tää⁻.

¹⁰ 'Jaa⁻ hi⁻ mi⁻te['] koo⁻ ta[']
pih^{',} lä⁻ja⁻ mi⁻tey['] ka⁻läh['] ta[']
he⁻ juuh⁻ ga[']. Hi⁻ja⁻ hi⁻ sa⁻
mi⁻teh['] koo⁻ ta['] pih^{',} lä⁻ja⁻ sa⁻
mi⁻tey['] kyaah['] ta['] he⁻ juuh⁻
ga['].

¹¹ Cher'mah['] sa⁻ ga⁻jmää[']
hnäh['] kooh['] hnäh['] kuu' he⁻
cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ hliih['] la⁻, ¿ha⁻
lä⁻ka⁻ dsa⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kyah[']
hnäh['] he⁻ tooyh['] gooh['] hnäh[']
he⁻ kyee['] ga[']?

¹² Hi⁻cher'mah['] sa⁻ jmeeh[']
hnäh['] lä⁻lle['] kih['] kyaah['] kuu'
kih[']jñah['], ¿ha⁻lä⁻kwëeh['] dsa⁻
hnäh['] ma⁻ra⁻ he⁻ la⁻ kyah[']
hnäh[']?

¹³ 'Ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ sa⁻
lä⁻këh['] jmi⁻ jmee['] ta[']he[']
kih['] uu['] dsa⁻juu[']. Jëeh[']
jmeey['] na⁻hääyh['] jaa⁻
mah['] lä⁻hnääy['] hi⁻ jñah[']
ba[']. Mi⁻tey['] kih['] jaa⁻ mah[']
mi⁻kwayh['] hi⁻ jñah['] he['].
Lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻këh['] hnäh['] jmi⁻
kyaaah['] koo⁻ hä⁻ ba['] kah[']
hnäh['] huu[']dsë⁻ kih['] kuu' hi⁻
kah['] hnäh['] huu[']dsë⁻ kih['] Dio
ka⁻läh['].

¹⁴ Ga⁻nuu['] dsa⁻ fariseo
ka⁻läh['] lä⁻jë⁻ he⁻ ma['] hlëeh⁻
Jesús discípulo kyaay[']. Dsa⁻
fariseo he['] ma[']tu⁻dsëey['] kuu'
he⁻ja⁻ ga⁻mi⁻kwayh['] kih[']
Jesús.

¹⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁻:

—Jmääh['] hnäh['] hñaaah['] lluu[']
cha⁻né['] hi⁻ tääh['] jmi⁻gyuu⁻
la⁻. Pero ñe⁻ba['] Dio ha⁻lä⁻la⁻
neh['] tuh⁻hoh['] hnäh[']. Hi⁻kih[']
lä⁻jë⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻juu['] në[']
hwa⁻la⁻, he⁻ja⁻ sa⁻lä⁻jëe['] Dio
go⁻te⁻.

¹⁶ 'Jää' ba' ma' cha' ley kih' Moisé hi' ma' cha' juu' kih' lä'jää' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio lä'jiih' jii' kih' Jwaa' hi' ma' choo' jmii'. Lää' ma'ja' ga'löö' nuu' dsa' ju'hmëe' lä'koo' jää' Dio dsa' lä'hih' kih'. He' ja' lä'jää' ba' jmee' lä'bii' lä'jaä' mah' dsa'taqayh' jee' jmee' Dio hih'.

¹⁷ Pero ma'ra' he' lä'te'ba'ley. Miih' ga'jwëeh' he'hee' gyuuh'hwa' lä'koh' ga'he' jää' ta' koo' koo' mi'juu' kih' ley.

Ga'jäh' Jesú斯 ha' lä'la' he-bee' dsa' øgh'

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Lää'jää' hi' bee' dsa'me' kyaä' mah' kaay' jñah' dsa'me', he' ma'jmeeey' dso'kye' ba'ja'. Hi' lä'ja' hi' kaa' dsa'me' hi' ga'beey' he', he' ma'jmeeey' dso'kye' ba'ja' ka'läh'.

Dsa' cha' kuu' kyaah' Lázaro

¹⁹ Ma'chaä' jaä' dsa'cha' kuu' hi' ma' këh' hmiih' gyuuh' läh'. Hmiih' hmooh' jmah' ba' ma' këyh'. Hi'kooyoo' ba' ma'cha' lä'jää' nää' he' ma'kuh'hiyh'.

²⁰ Hi' ma'chaä' jaä' hi'tä'ñee' hi' chee' Lázaro. Hi'he' ma'gya' ho'haah' kih' dsa'cha' kuu' he'. Tuuh'ba'cha'hmih' ma'lqay'.

²¹ Ma'hee' dsëy' ma'kuyh' lä'jää' he' ma' dsa'saa' nää' mes' kih' dsa'cha' kuu' he'. Lää'kye' dsii' ma' dsa'nää' dsa'hläyh' nää' dsoo'kiyh' ja'.

²² Ga'lloo'koo'jmii'ga'juu'hi' tää'ñee' he'. Ya'nää' ángele

mah' ga'teeey' lä'ga'te' koo' kih' Abraham. Lää'ja'ga'juu' dsa'cha' kuu' he' mah'ga'haä'dslih'.

²³ Jee' hääy' cha'je' jääey' wi', ga'chooyh' mo'nëy', hi' wu'ga'ga'jääy' Abraham kyaah' Lázaro tääyh'ko'joh'.

²⁴ He'ja' ga'hlëeyh' ki'gaa', ga'jäyh': "Tää' Abraham, wa'lä'ñih' hoh'ki'jnä'. Wa'mi'gyuh' Lázaro mi'lle'cha'gooy' kyaah'jmii' mah'cheey'jee'la'mi'gyuh'ko'hi'pih'na'siinh'. Jääeh', jääen'wi'jwëertecha'je'la'."

²⁵ Pero ga'jäh' Abraham siyh': "Gyuuh' kyaan', mi'dsooh'hoh'he'ga'ngëe' llu' jwëerte ta'ko'jiih' ma'chaah'. Mah'Lázaro ga'ngëe'hläyh'. He'ja'chaay' llu'jee'la', mah'hne'jääeh'wi'.

²⁶ Ma'la'ba' ma'hñah'hnäh' hñäh' hñäh'hnäh'. Ta'jyoh'ko'taa'cha'koo'ta'juh'ñih'jee'jnän'. Hi'hnøö'hwëe'jee'la'mah'dsa'nää'y'jee'na'sa'le'. Ni'sa'le'ya'nää'hi'tääh'jee'na'jee'tøöh'jnääh'la'."

²⁷ Pero dsa'hi'ma'cha'kuu'he'ga'jäh': "Chuun' kyaah'hne', tää'Abraham, chee'Lázaro cha'neh'kih'tää'kyaan'.

²⁸ Jääeh'chaä'hñäa'øghn'. Hi'he'hnoon'dsa'hlëeyh'mah'lä'ja'mo'so'ya'nää'y'jääey'wi'lä'jääen'la'."

²⁹ Mah'ga'jäh' Abraham siyh': "Cha'ba'näuh'kih'Moiséhi'cha'ba'juu'he'ga'hlëeyh'hi'ga'ngëe'juu'

kih' Dio jee' tääyh' oo'. Wa' jmeey' he' kih' juu' ja-."

³⁰ Ja-ga' ga-jäyh': "Ja-lä-ja-, tää Abraham. Wa'-rä-jäh' kih' lläqah' ja-a- hi-ma-na-juu' jee' kiyh', dsa-jeeyh' kyaah' Dio."

³¹ Pero ga-jäh' Abraham siiyh': "Cher'mah' sa-ga-jmeey' he' næuh' kih' Moisé hi-lä-ja- sa-ga-jmeey' he' juu' he- ga-hlëeh' hi-ga-ngëe' juu' kih' Dio, ni-lä-ja- sa-lä-heey' wa'-rä-ga-jeey' ma-lä-jiih' ja-a- hi-ma-na-juu'."

17

Goo- la' kih' hi- jmeet tëh' dsa-kyaaah'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Mah' ga-siöh' Jesús discípulo kyaay':

-Ma'-rä- he- gwa' ba' he-jää- jne' jwë' hliih'. Peer- jwiih' dsa- hi- jmeet dsa-tëh' dsa-kyaaah'.

² Peer- jwiih' ba' hi- jmeet dsa-tëh' ja-a- hi- mäh' la-kyaaah' he- hliih'. Llu' ga' la' kiyh' wa'-rä- jäh' kih' hñuu' dsa-luuy' koo- cha'too' kih' molii' mah' jwää- dsih' cha'jmi-ñeeh'.

³ He-ja- jwëehn' hnäh', leeh' hnäh' kyaah' he- ja-.

'Cher'mah' ja-a- øöh' ga-hlääh' kyaah' hne-, hlëeh' hnäh'. Hi- cher'mah' ga-heeh- bih', jmeet jöh' hoh' kiyh'.

⁴ Cher'mah' gyii' jiih' ga-hlääyh' kyaah' hne- koo-

jmi', hi- cher'mah' gyii' jiih' jää- ya-chiiyh' hne-: "Mo'-so- jmeen` ka-läh'." Ja- jmeeh- jöh' hoh' kiyh'.

⁵ He-ja- ga-jäh' apóstole siiyh' Dsa-jööh' jnän':

-Jmee' wa' lä-dsoo' dsë- jnääh' cha-ga-miöh'.

⁶ He-ja- ga-jeeh' Dsa-jööh' jnän' juu' kiyh', ga-siöh' :

-Wa'-rä- jäh' kih' dssoo' hoh' hnäh' ko-hi-pih' lä-koo- te' mi'ju- mostaza, le' ba' jwiih' hnäh' chaah' hma-sicómoro la-: "Cheh' hñaaah' jee' la- mah' gwa- ta-cha'jmi-ñeeh'." Jmee' ba' lä- jwiih' hnäh'.

Hnööp' jmeet jne' ta'he' kih' øöh' jne'

⁷ 'Wa' jmeen', ja-a- hnäh' chaa- ja-a- moz- kyaah' hi-kyah- hwa' o hi- hää- jah'. Wa'-rä- jayh', ¿che' jwa- jwiih' hnäh': "Ngëeë, ña- ya-na' né- mes- mah' kuh'huh'?"

⁸ Lä-la- ba' jwiih' hnäh': "Jmee' ma-næ- kuhn' Jmääh' hñaaah' mah' jmeet ta'he' kin' ta'kö-jiih' kuh'huh'. Ja-ga' kuh'huh' hne-."

⁹ ¿che' jwa- jwiih' hnäh' ti'hmaah', kih' he- ma-mi-tey' lä-jë- mada-kyah'? Go' laqan' kin' sa- jmeeh' hnäh' lä-ja-.

¹⁰ Lä-ja- ka-läh' hnäh', wa'-rä- ga-mi-teh' hnäh' lä-jë- mada- he- jmeet Dio kyah' hnäh', jwah' hnäh': "Sa-cha- jmääh' jnääh' ni- miih- kyah'. Jëeh', lä-koh' te' he-

äǟ jmii' jmeé' jnäääh', kō jā bā mā jmee' jnäääh'."

Gā mī hläǟ Jesú̄s gyaā hī mā dsaah̄ dsoō hmih̄ øø̄

¹¹ Lǟ koō mā häǟ Jesú̄s jwé̄ ngooȳ tā Jerusalén, gā ngëeȳ yā jwī kih̄ hwā Samária kyaah̄ kih̄ hwā Galilea.

¹² Lǟ koō mā gā heȳ koō jwī mäh̄, gyaā dsā ñuuuh̄ hī mā dsaah̄ dsoō hmih̄ høø̄, yā näǟ gā mī jeeȳ Jesú̄s. Pero uū bā gā tqaayh̄.

¹³ Gā hlëeyh̄ kī gaā, mā jayh̄:

—Jesú̄s, hnē hī laah̄ tā jwoh̄, wā lǟ ñih̄ hoh̄ kyaah̄ jnäǟ.

¹⁴ Mā gā jeē Jesú̄s lǟ jeē dsā dsaah̄ hē, gā siiyh̄:

—Gō näǟ hnäh̄, gō hääh̄ hnäh̄ hñaaah̄ jmī dsā mah̄ jëeȳ hē mā jǟ kyah̄ hnäh̄.

Tā kō jiih̄ jeē gā näǟȳ jā, gā äǟh̄ gō tē hmih̄ øø̄ jā.

¹⁵ Jaā jeē lǟ jeē kih̄ gyaā dsā hē, mā gā jëeȳ mā jǟ gō tē kiyh̄, gā jeeyh̄ kā läh̄, kwaȳ tīhmaah̄ kih̄ Dio hlëeyh̄ kī gaā.

¹⁶ Gā juuyh̄ jnëȳ gā jluyȳ hñiiȳ lǟ gā tē hwā huuh̄ tiī Jesú̄s, gā kwëeyh̄ tīhmaah̄. Dsā hē mā chaā Samária.

¹⁷ Mah̄ gā jäh̄ Jesú̄s siiyh̄:

—Jā, gyaā dsā hī mā jǟ kih̄? ¿Hā bā täh̄ jñah̄ gā ñū?

¹⁸ Dsā chaā uū lā, mā lā hī lā bā mā këh̄ kwā tīhmaah̄ kih̄ Dio.

¹⁹ Mah̄ gā siiyh̄ dsā hī mā dsaah̄ hē:

—Noō, gwäah̄ bā hnē kyah̄. Mā hläā bā hnē kih̄ hē mā lǟ dsoō hoh̄.

Gā jäh̄ Jesú̄s hā lǟ lē wārā gā tē jeē jayh̄

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Gā ngiī dsā fariseo juū kih̄ Jesú̄s:

—¿Lih̄ bā lloō jmiī jmeē Dio hih̄?

Hē jā gā jäh̄ Jesú̄s siiyh̄:

—Sā lā jnǟ hǟ wārā gā løø̄ jäǟ Dio dsā lǟ hih̄ kih̄.

²¹ Nī jā sā jäh̄: “Jeē lā jmeē Dio hih̄ o jeē oō bā jmeeȳ hih̄.” Jëeh̄, lǟ koō jäǟ Dio dsā lǟ hih̄ kih̄ mā chā bā jeē jnän̄.

²² Hī gā jayh̄ siiyh̄ discípulo kyaaȳ:

—Lloō koō jmiī lǟ hnooh̄ hnäh̄ wā jäh̄ nā gā jah̄ Hī gā lëē ngō lā, pero sā jähn̄ jmiī hē hnooh̄ hnäh̄.

²³ Mā jā kō lläā jäh̄: “Hiī Jesú̄s mā jah̄, hiī cheh̄ nā o hiī cheh̄ jeē oō gō jëeȳ hnäh̄.” Pero tā gō näǟ hnäh̄, tā llā llē hnäh̄ kaah̄ kiyh̄.

²⁴ Jëeh̄, lǟ koō jmeē jē ñih̄ wārā gā hih̄, dsā lǟ jnǟ lǟ gā dsā jmī gyuū, jā bā lǟ jā lē wārā jah̄ Hī gā lëē ngō lā.

²⁵ Pero tō né̄ jmeē biī jëen̄ wiī, dsā chaā nā jmäaȳ jnǟ tā koō.

²⁶ Lǟ koō gā lā jmiī kih̄ Noé, lǟ jā kā läh̄ lē wārā gā tē jeē jäh̄ Hī gā lëē ngō lā.

²⁷ Mā kuh̄ mā hī dsā, mā dsā jeē goō dsā lǟ jiih̄

ga⁻lloo¹ jmiⁱⁱ ga⁻he¹ Noé neh⁺
barco. Jmiⁱⁱ ja⁻ ja¹ jmi⁻juuh⁻
mah¹ ga⁻jngi^{iih} kih¹ lä⁻jëe¹.

28 Ja⁻ba¹ lä⁻ja⁻ ga⁻la¹ jmiⁱⁱ
kih¹ Lot. Ma['] kuh⁻ ma['] hih⁻
dsa⁻, ma['] täh¹ hi⁻ la⁻, ma[']
täh¹ hi⁻ hnii¹, ma['] täh¹ hi⁻
jngëe⁻ mii¹ hma⁻ hi⁻ ma['] täh¹
hi⁻ jmee⁻ hne¹.

29 Pero jmiⁱⁱ ma['] ya⁻hëe¹
Lot jwii⁻ Sodoma, ga⁻hla¹
gyuuuh⁻ si⁻je⁻ kyaah⁻ azufre
he⁻ ga⁻jngi^{iih} kih¹ lä⁻jëe¹.

30 Lä⁻ja⁻ le['] ka⁻läh⁻
jmiⁱⁱ wa[']ra⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻
Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo[']la⁻.

31 Jmiⁱⁱ ja⁻, hi⁻ täh¹ jee⁻
ga⁻te⁻ to⁻ jwëe⁻ hne⁻ wa[']jñaay⁻
mah¹ wa['] kyuu['] bih¹. Sa⁻
wa['] kyey⁻ he⁻ täh¹ cha'neh⁻
kiyh¹. Hi⁻ täh¹ jee⁻ nuu-
kih¹ lä⁻ja⁻ sa['] wa['] lla⁻nääy⁻
cha'neh⁻ kiyh¹.

32 Ja⁻ mi⁻dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻
lä⁻koo⁻ ga⁻la¹ kih¹ më⁻ Lot.

33 Lä⁻jëe⁻ hi⁻ hnooh⁻ ha-
lä⁻ jee⁻ lääy⁻ hnii¹, juuy⁻ ba['].
Pero lä⁻jëe⁻ hi⁻ kwaat⁻ hnii¹
juu⁻, hi⁻ he['] ba['] lää⁻.

34 He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻,
hwë⁻he['] jähn⁻ ja⁻, na⁻säa['] uu⁻
në⁻ jii¹. Ja⁻ he['] tëey⁻, hi⁻ hi⁻
ja⁻ he['] jä¹.

35 Uu⁻ dsa⁻më⁻ täh¹ dsë-
hor⁻ ja⁻. Ja⁻ he['] tëey⁻ hi⁻ hi⁻
ja⁻ he['] jä¹.

36 Ma[']ja⁻ uu⁻ dsa⁻ täh¹ jee⁻
nuu⁻ kih¹ jmee⁻ ta[']. Ja⁻ he[']
tëey⁻ hi⁻ ja⁻ he['] jä¹.

37 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ discípulo
he['] siyyh⁻:

—Ha⁻ ba['] ja⁻, Dsa⁻jøøh⁻
kyaaan⁻?

Mah¹ ga⁻jäh⁻ Jesúus siyyh⁻:

—Jee['] kyaaq⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻,
jee['] ja⁻ kuh⁻ tu⁻siih⁻.

18

Juu['] na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la[']
kih['] jwëe⁻ kyaah['] dsa⁻më⁻ hnii¹

1 Ga⁻hlëeh⁻ ka⁻läh⁻ Jesúus
juu['] na⁻hmää⁻ mah¹ mi⁻tëey⁻
discípulo kyaay['] he⁻ jmee⁻ bii⁻
ngiyy['] kiyh¹ lä⁻jëe⁻ jmiⁱⁱ kyaah[']
Dio hi⁻ sa['] hnøø⁻ hwäay['] he⁻
chuuy['] kyaah['] Dio.

2 Ga⁻jäy['] siyyh⁻:

—Koo⁻ jwii⁻ juuh⁻ ma[']
chaa⁻ ja⁻ jwëe⁻ hi⁻ sa['] ma[']
gah⁻ Dio ni⁻ sa['] ma['] jmee⁻
he['] kih¹ dsa⁻.

3 Jee['] jwii⁻ ja⁻, ma['] chaa⁻
ja⁻ dsa⁻më⁻ hnii¹ hi⁻ ma[']
dsoo⁻ nëta⁻ kih¹ jwëe⁻ he⁻,
ma['] jäy['] siyyh⁻: “Lla['] ta['] kin⁻
kyaaah['] dsa⁻ hi⁻ jmeeh⁻ jnä⁻.”

4 Ga⁻lä⁻hi['] cha⁻miih⁻ jmiⁱⁱ
sa['] ga⁻hii⁻ jwëe⁻ he['] ma['] lla[']
ta['] kih¹ dsa⁻më⁻ he[']. Këe['] ga[']
ga[']jmee⁻ huu⁻dsëe⁻: “Ma[']ke⁻
sa['] gahn⁻ Dio, ni⁻ sa['] jmee⁻
he['] kih¹ dsa⁻,

5 pero ma[']ra⁻ he['] jmee⁻
ba['] he['] kih¹ dsa⁻më⁻ hnii¹
hi⁻ chuuy['] kyaah['] jnä⁻. Jëeh['],
cher'mah⁻ lä⁻ ma⁻ngoo⁻
la⁻ ba['] gwäy⁻ nëta⁻ kin⁻,
lä⁻dsëe⁻h⁻ dsën⁻ kyaah['] jnih⁻.

6 Hi⁻ ga⁻hlëeh⁻ ga[']Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻:

—Kye['] da['] hnäh⁻ kwaat⁻
kwee⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee⁻ jwëe⁻
hi⁻ hnäa⁻ dsëe⁻he['].

7 ¿Che[']jwa[']sa[']jmee⁻Dio he[']
kih¹ dsa⁻ hi⁻ na⁻llee⁻ kyaay[']
hi⁻ täh¹ ngiyy['] kiyh¹ lä⁻jmiiⁱⁱ
lä⁻hwë[']? ¿Che['] lä⁻hi['] jee⁻hy⁻
kiyh¹, laqah['] hnäh⁻?

⁸ Jwééhn~ hnäh', chah' ba' jeeh' Dio kiyh'. Pero wa'ra' jah' Hi~ga~lëe'ngo' la~, ¿che' lä~ ma~chaq~ ja~ ba' dsa~ hi~ jmeé~ dsoo' dsé' kiyh'?

Juu' na~hmää' lä~koo~ la~ kih' fariseo kyaah' hi~ ma' koo~ ku'sih~

⁹ Hi~ ga~hlëeh' Jesús ka~läh' jyoh' juu' na~hmää'. Ga~hlëeyh' dsa~ hi~ ma' jmeé~ kwaat~ laa~ ja~ hi~ lluu~ mah' ma' na~häayh' dsa~.

¹⁰ Uu~ dsa~ ga~wii~ jee' chih' gwah~ na~ngii~ kiyh' kih' Dio. Ja~ he' fariseo, hi~ ja~ he' hi~ koo~ ku'sih~.

¹¹ Dsa~ fariseo he' na~ cheyh' ma' hlëeyh~ lä~la~ kyaah' Dio: "Dio kyaan~, kwan~ ti'hmaah' kyah'. Jéeh' sa~ laan~ lä~koo~ laa~ jee' lä~jëe~ dsa~, dsa~ hi~ hii~, hi~ sa~ mi~tëh~, hi~ ngë~ kyaah' wa~ hi~ cha~ hi~ hyaa~, ni~ sa~ laan~ lä~koo~ laa~ hi~ koo~ ku'sih~ hi~ cheh' oo~."

¹² To~ jiih~ koo~ seman~ sa~ kuh~huhn~ mah' ngii~ mën~ kin~ kyah' hne~. Kih~ lä~jë~ he~ lihn', kwa~ ba~ jnä~ gya~ kih~ lä~koo~ hña~loo~."

¹³ Pero hi~ koo~ ku'sih~ he~, uu~ ga~ miih~ ma' cheyh'. Ni~ miih~ sa~ ga~tuu~ dsëy~ ma' chooy~ nëy~ ta~ gyuu~. Ma' cheyh' kiiy~ mo~dsëy~, ma' jayh': "Hne~ Dio kyaan~, wa~ lä~ñih~ hoh' ki~ jnä~, cha~miih~ he~ hliih~ ma~jmeen~."

¹⁴ He~ja~ jwééhn~ hnäh~, ma' ga~hwëey~ gwah~ ga~näay~ kiyh', hi~ koo~

ku'sih~ he' ga~jäy~ llu~ cha'në~ Dio. Pero dsa~ fariseo he~ sa~ ga~jäy~ llu~. Jéeh', lä~jëe~ hi~ jmää~ hnii~ kaah', hi~ he~ jä~ ta~ hwa~ go~te~. Pero hi~ jmää~ hnii~ hwäa~, hi~ he' ba' lee~ jøøh'.

Ga~mi~jää~Jesús gyuu~
(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Ma' dsa~nää~ dsa~ dsa~jää~ gyuu~ kyaah' cha'në~ Jesús mah' kyey~ gooy~ né~ kiyh'. Pero ma' ga~jëe~ discípulo kyaay~, ga~juuyh~ kih' dsa~ hi~ ma' jää~ gyuu~ he'.

¹⁶ He~ja~ ga~tëeh~ Jesús discípulo kyaay~, ga~siiyh~:

—Kwa' jwë~ ya~nää~ gyuu~ ta~ la~ kin~. Ta~ ha~ hnäh~ kiyh', jéeh' hi~ laa~ lä~koo~ gyuu~, hi~ he' ba' jää~ Dio lä~hih~ kih'.

¹⁷ Ma'ra~ ju'dsoo' jwééhn~ hnäh~, hi~ sa~ heeh~ jää~ Dio lä~hih~ kih~ lä~koo~ heeh~ ja~ gyuu~, sa~ heyh~ jee' jmeé~ Dio hih~.

Ja~ dsa~ kwaq~ hi~ cha~ kuu~ga~hlëeh~ kyaah'Jesús
(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Ja~ dsa~ hi~ ma' kye~ né~ ga~ngii~ juu' kih' Jesús, ga~jäy~:

—Hne~ hi~ laa~ Ta~jwoh~ lluu~, ¿hee~ hnøø~jmeen~mah~ tëehn~jee' mo~so~juun~?

¹⁹ He~ja~ ga~jäh~ Jesús siiyh~:

—¿Che' ñeh~ hne~ he~ laan~ lluu~? Jéeh' ni~ ja~ hi~ lluu~ sa~ chaq~, ja~ Dio ba~ hi~ lluu~.

20 Ma⁻kyuuuh[~] ba['] hne⁻ lä⁻jé⁺ mada⁻ kih⁺ Dio: "Ta⁻ kaa^h hi⁻ laa⁺ kyaaa⁺ jñah[,] ta⁻ jngéeh⁺ dsa⁻, ta⁻ hi⁻ kih⁺ dsa⁻, ta⁻ jmee⁻ ds oo' kih⁺ juu⁻ ta⁻ juu[.] Wa['] hnaah⁺ maa⁻ kyaah⁺, tää⁺ kyaah[!]"

21 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he['] siiyh[~]:

—Lä⁻jé⁺ he⁻ na⁻ ma⁻ mi⁻ ten⁻ lä⁻jiih⁺ ma['] mähn[!].

22 Ma['] ga⁻nuu[~] Jesús he⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he['] lä⁻ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻siiyh[~] ka⁻läh[:]

—Hnøø⁺ ga['] koo⁻ he⁻ jmeeh[!]. Gwaaah⁻ go⁻ hnii⁻ lä⁻jé⁺ he⁻ cha⁻ kyah⁺ mah⁺ go⁻kwéeh⁺ hi⁻ tä⁻ñee[.] Lä⁻ja⁻ ba⁻ lä⁻cha⁻ cha⁻miih⁻ kyah⁺ gyuuuh[!] jmi⁻gyuuuh[~]. Ja⁻ga['] na⁻ ñeeh⁺ mah⁺ jmeen['] ko⁻jøh['] — ga⁻jäh⁺ Jesús.

23 Ma['] ga⁻nuu[~] dsa⁻ he['] juu⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻meeh⁺ ds ey⁺ jwérte kih⁺ he['] ma['] chay⁻ cha⁻miih⁻ kuu[.]

24 Ma['] ga⁻jéeh⁺ Jesús ga⁻lä⁻meeh⁺ ds ey⁺ cha⁻miih⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻jäyh[:]

—Ha⁻ koh['] sa⁻ jwéeh[~] la['] kih⁺ dsa⁻ cha⁻kuu['] heyh⁺ jee⁻ jmee⁻ Dio hih[.]

25 Sa⁻ ga['] jwéeh[~] la['] kih⁺ jaa⁻ camey[,] ngée⁺ to⁻gwa['] koo⁻hma⁻kuu['] lä⁻koh['] ga['] he['] heh⁺ jaa⁻ dsa⁻ cha⁻kuu['] jee⁻ jmee⁻ Dio hih[.]

26 Lä⁻jéeh⁺ hi⁻ ga⁻nuu[~] juu⁻ la⁻, ga⁻jäyh[:]

—¿Hii⁻ ba['] lää⁺ ja⁻?

27 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh[~]:

—He⁻ sa⁻ lä⁻këh['] dsa⁻ jmii⁻ jmee[!], Dio ba['] lih['] jmee[!].

28 Mah['] ga⁻jäh⁺ Pee['] siiyh[~]:
—Ma⁻jä['] ba['] lä⁻jé⁺ he⁻ cha⁻ kyaaa⁺ jnääh⁺ mah['] ma⁻ya⁻nøø⁺ jnääh⁺ kyaah⁺ hne⁻.

29 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh[~]:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëëhn⁻ hnääh⁺. Lä⁻jéeh⁺ hi⁻ ma⁻tuu⁻ dsé⁺ ma⁻hwëë⁻ cha'neh⁻ kih⁺, hi⁻ ma⁻beey⁺ cho'jmiiy⁻, øyyh⁻, mëy⁺, chih⁻ kyaay⁺ kih⁺ he⁻ hnøøy⁺ jmeey['] lä⁻koo⁻ la⁻ mada⁻ kih⁺ Dio,

30 hi⁻ he['] hyoh⁺ cha⁻ga'miih⁻ jmi⁻gyuuuh[~] la⁻. Hi⁻ jmi⁻gyuuuh[~] he['] na⁻ ga['] jä⁻, tœey⁺ jee['] mo⁻so⁻juuy[.]

Ngoo['] hnë⁻ jiih[~] jmeeh[~] Jesúsjuu['] he[']juuy[~]
(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Ga⁻tëeh⁺ Jesús kah['] lä⁻jéeh⁺ gya⁻tuu⁻ discípulo kyaay⁺ mah['] ga⁻siiyh[~]:

—Na['] maan['] ta⁻ Jerusalén mah⁺ lä⁻te⁺ lä⁻jé⁺ he['] ga⁻sii⁻ lä⁻jéeh⁺ hi⁻ ga⁻ngée⁺ juu⁻ kih⁺ Dio llo'joo⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻siiy⁺ kih⁺ Hi⁻ga⁻lëë⁺ngo⁻la⁻.

32 Jee['] ja⁻taayh[~] jnä⁺ ja[']goo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu mah⁺ mi⁻kwayh⁺ jnä⁺, ta⁻haayh[~] jnä⁺, mah⁺ti⁻hñey⁺ jnä⁺.

33 Ma⁻ngée⁺ ma⁻jmi⁻ ma⁻bäay⁺ jnä⁺, ja[']ga['] jngéeyh[~] jnä⁺. Pero lä⁻jiihn['] ka⁻läh['] ga['] ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi⁺.

34 Pero ni⁻ ja⁻ discípulo kyaay⁺he['] sa⁻ ga⁻lä⁻ngée⁺ he['] juu⁻ ja⁻ ma['] hlëëyh[~]. Kih⁺ discípulo he['] ma['] la['] lä⁻koh['] juu⁻ na⁻hmää⁺ba[']. He⁻ ja⁻ sa⁻

ga⁻lä⁻ngëey⁺ hee⁻ ma['] hnøø'
jäh['] juu['] ja⁻.

*Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaa⁻
dsa⁻tuu[']*
(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Ma⁻ngoo⁺ ya⁻jäh⁺ Jesús
chuu['] jwii⁻ Jericó, koo['] jwë'
ja⁻ ma['] gya['] jaa⁻ dsa⁻tuu['] hi⁻
ma['] chuu['] kyaah['] dsa⁻ hi⁻ ma[']
dsa⁻ngëey⁺ jee['] ja⁻.

³⁶ Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻tuu['] he[']
dsa⁻ngëey⁺ jwëey⁺ dsa⁻ mah[']
ga⁻ngiiy['] juu[:]

—¿Hee⁻ na⁻ jmee⁺ dsa⁻ hi⁻
ga⁻nää⁺ na⁻?

³⁷ Mah['] ga⁻jmeeh⁺ dsa⁻ juu[']
kiyh[:]

—Jesús dsa⁻ chaa⁻ Nazaret
ba[']na⁻ hi⁻ dsa⁻ngëey⁺ cha[']jwë'
la⁻.

³⁸ Ja⁻ga['] ga⁻hlëeyh['] ki⁻gaa⁻,
ga⁻jäyh[:]

—Jesús, hne⁻ hi⁻ laq['] sa[']ju⁻
kih['] David, wa['] lä⁻ñih['] hoh[']
ki⁻jnä[.]

³⁹ Lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁺
ta⁻ cha[']né['] Jesús, ga[']jueyh[']
kih['] dsa⁻tuu['] he['] mah['] mo[']so[']
ma['] tooyh['] miöh[']. Pero
dsa⁻tuu['] he['] cha⁻ga'miih['] ma[']
tooyh['] miöh[:]

—Hne⁻ hi⁻ laq['] sa[']ju⁻ kih[']
David, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] ki⁻
jnä[.]

⁴⁰ Ja⁻ga['] ga⁻noo⁻ Jesús.
Ga⁻jmeey⁺ mada⁻ na[']kyaqay[']
hi⁻ tuu['] he['] chuh['] kiyh[']. Ma[']
ga⁻llooy['] chuh['], ga⁻ngii['] Jesús
juu['] kiyh[.]

⁴¹ Ga⁻jäyh['] siiyh[:]

—¿Hee⁻ hnooh⁻ jmeeen[']
kyah[?]

Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻tuu['] he[:]

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺, hnnoon[']
lä⁻jnä['] mi'nën⁺.

⁴² —Wa['] lä⁻jnä['] ba['] mi'nëh['].
Ma['] hlaq['] ba['] hne⁻ kih['] he[']
ma⁻lä⁻ds oo['] hoh['] —ga⁻jäh[']
Jesús siiyh[.]

⁴³ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lä⁻jnä['] mi[']
nëy[']. Mah['] ngooy['] kyaah[']
Jesús, kway⁻ ti'hmaah['] kih[']
Dio. Hi⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hi⁻
ma['] tääh['] jee['] ja⁻ ma['] kway⁻
ti'hmaah['] kih['] Dio ka⁻läh[.]

19

Juu['] kih['] Zaquoeo

¹ Ma['] ga⁻he['] Jesús jee['] jwii⁻
Jericó, ngooy['] bih['] hääy['] jwë[.]

² Jee['] ja⁻ ma['] gya['] jaa⁻ dsa⁻
cha⁻ kuu['] hi⁻ ma['] chee⁻ Za⁻
queo, dsa⁻jøøh['] kyaq['] lä⁻jëe⁺
hi⁻ ma['] koo['] ku'sih⁻.

³ Ma['] hnøøy['] ma['] jëeey['] Jesús.
Pero sa⁻ ga⁻tëeey['] ma['] jëeey['] jee[']
kih['] jwëe['] dsa⁻, jëeh['] ma['] laay[']
ja⁻ dsa⁻ bëeh['] pih[.]

⁴ He⁻ja⁻ ngooy['] ko⁻chih['] ta⁻
cha[']né[']. Ga⁻wiiy['] gyuuuh['] hma⁻
sicómoro mah['] jëeey['] Jesús.
Jëeh['] ta⁻ ja⁻ ma['] dsa⁻ngëey['].

⁵ Ma['] ya⁻jäh⁺ Jesús jee['] ja⁻,
ga⁻jëeey['] ta⁻ gyuuuh['], ga⁻jëeey[']
Zaquoeo llee['] gyuuuh['] hma⁻.
Mah['] ga⁻siiyh[:]

—Zaquoeo, jñaa['] na[']koh['] jee[']
na⁻. Jëeh['], na['] jmee⁺ bii[']
na[']jän['] cha[']neh['] kyah[.]

⁶ Ja⁻ga['] ga⁻jñaay['] ko⁻chih['].
Peer['] jëe['] ds ey['] ga⁻tëeey[']
cha[']neh['] kih['] jaa⁻ dsa⁻ wa[']hi⁻

⁷ Ma['] ga⁻jëe['] lä⁻jëe⁺ dsa⁻
he['], ga⁻løøy['] hlëeyh['] wii[']
kih['] Jesús, kih['] he['] ga⁻jäy[']
cha[']neh['] kih['] jaa⁻ dsa⁻ wa[']hi⁻
cha⁻hi⁻.

8 Mah' ga⁻noo⁻ Zaquoeo jee⁻ ma⁻gya[,] ga⁻jäyh['] siiyh⁻ Dsa⁻jøøh['] jnän[:]

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, kwan⁻ to⁻dsaah['] he⁻ cha⁻ kin⁻ kwëehn⁻ dsa⁻ hi⁻ tä⁻ñee[.] Lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻hi⁻ kuu['] kih[,] ngëen['] kiyh['] kye['] juh⁻.

9 Mah' ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Na⁻ ma⁻laa['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh['] cha⁻neh⁻ la⁻. Jëeh[,] dsa⁻ñuu⁻ la⁻, laa['] ja⁻ba['] sa⁻ju⁻ kih['] Abraham ka⁻läh['].

10 Jëeh[,] Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo['] la⁻, ma⁻jay⁻ hnaayh⁻ hi⁻ na⁻hëe['] mah['] lääy[.]

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la['] kih['] uu⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] ta['] kyqah['] kuu[']

(Mt. 25:14-30)

11 Ma['] tääh['] dsa⁻ ma['] nuu⁻ kih['] Jesús, he⁻ja⁻ ga⁻hlëeyh['] juu['] na⁻hmää['] lä⁻la⁻. Jëeh[,] ma⁻ngoo['] ya⁻jäyh['] kih['] Jerusalén hi⁻ ma['] jmee⁻ dsa⁻huu⁻dsë⁻, lä⁻chah['] ja⁻ ma['] lee['] Jesús dsa⁻ta['] mah['] jmee['] hih['] kih['] dsa⁻gooy[.]

12 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Ma['] chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻jøøh['] hi⁻ ngoo['] jee['] jwii⁻ uu['] jee['] hñaa['] dsih['] leey['] dsa⁻ta['] jøøh['], ja[']ga['] jäyh['] gooy[.]

13 Jää['] ja[']ga['] ya⁻hëey^{',} ga⁻tëeyh['] gyaa['] moz['] kyaay[']. Ga⁻kwëeyh['] ma['] koo⁻ chooh['] kuu['] lä⁻jaay⁻. Mah['] ga⁻siiyh[:] "Jmee['] hnäh['] ta['] kyaah['] kuu['] la⁻, ta[']ko⁻jiih['] lä⁻hëen[']."

14 Pero dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] jwii⁻ ja⁻, ma['] na⁻høøh['] kih['] dsa⁻jøøh['] he[']. He⁻ja⁻ ga⁻cheey['] dsa⁻kaah['] kiyh['] hi⁻

dsa⁻jäh['] jee['] ja⁻: "Sa⁻ hnøø⁻ jnääh['] lee['] dsa⁻ na⁻ dsa⁻ta['] kyaaq['] jnääh[']."

15 'Lä⁻koo⁻ ma['] jah['] dsa⁻jøøh['] he['], ma⁻ngëe['] ma⁻hñaqay['] ta['], ga⁻jmee['] mada⁻ dsa⁻tëeyh['] moz['] hi⁻ ga⁻kwëeyh['] kuu['] mah['] jëey['] ha⁻ koo⁻ te['] kuu['] ma⁻lih['] moz['] he['].

16 Ja['] hi⁻ to⁻në['] he['], ga⁻jäyh['] siiyh[:] "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, kyaah['] kuu['] kyah['] ma⁻lih['] koo⁻ ga['] gya['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻ ga⁻kwëeh['] jnä[']."

17 Dsa⁻ta['] jøøh['] he['] ga⁻jäh['] siiyh[:] "Llu[']ba[']ta[']kyah['], hne⁻moz['] lluu['] kyaan⁺. Kih['] he⁻ma⁻mi⁻teh[']kyqah[']miih[']he⁻ga⁻toohn[']gooh['], leeh['] dsa⁻ta['] kih['] gya['] jwii⁻."

18 Ja['] hi⁻ jñah['] he['] hi⁻ ga⁻jäh[:] "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, kuu['] kyah['] ma⁻lih['] hñä['] juh⁻ lä⁻koh['] te['] kuu['] he⁻ ga⁻kwëeh['] jnä[']."

19 Hi⁻ ga⁻siiyh['] ka⁻läh['] hi⁻ he[:] "Hne⁻ ka⁻läh['] leeh['] dsa⁻ta['] kih['] hñä['] jwii⁻."

20 'Hi⁻ ja['] jñah['] ka⁻läh['] hi⁻ ga⁻jäh[:] "Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, hee['] kuu['] kyah['] la⁻, ga⁻løøn['] lluu['] kyaah['] hmiih⁻ dsa⁻luu⁻.

21 Jëeh[,] ga⁻lä⁻gooh['] kyaah['] hne⁻ kih['] he⁻ hääh['] kyaah['] ta['] kyah[']. Jmeeh⁻ kyah['] he⁻ la⁻ kih['] jñah['] hi⁻ chooh['] ta['] jee['] sa⁻ jngëeh⁻."

22 Mah['] ga⁻jäh['] siiyh[:] "He⁻ ba['] che⁻ hlëeh['] hne⁻ moz[']. Kyah['] ja⁻ba['] juu['] he⁻ ma⁻hlëeh['] llan['] ta['] kyah[']. Ma⁻ñeh['] ba['] hne⁻ he⁻ hään['], mah['] jmeen['] kin⁻ he⁻ la['] kih[']

jñah' hi⁻ choohn' ta' jee' sa⁺
ma⁻jngéen'.

23 ¿He⁻la' sa⁺ ga⁻tøøh' kuu'
kin⁺ banco mah' ma⁻la⁺
ma⁻jahn[~] ma' ngéeh' kin⁺
lä⁻kye⁻ sa⁻joo[~] kih'?"

24 Mah' ga⁻siiyh[~] lä⁻jée⁻ hi⁻
ma' tääh' jee' ja⁻: "Jñuuuh'
hnäh' kuu' he⁻ chooyh[~] na⁻
mah' kwëeh' hnäh' hi⁻ cha⁻
kih' gya⁻koo⁻ na⁻."

25 Dsa⁻ he['] ga⁻jäh' siiyh[~]:
"Dsa⁻jøøh' kyaan[~], pero dsa⁻
na⁻ cha⁻ ba' kiyh' gya⁻koo⁻
na⁻."

26 Pero jwëehn[~] hnäh':
"Hi⁻ cha⁻ kih', hyoyh[~]
cha⁻ga'miih[~]. Mah' hi⁻ cha⁻
miih[~] kih', dsa⁻jñuh[~] go⁻te⁻
ba' he⁻ cha⁻ kiyh'.

27 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh' lä⁻jée⁻ hi⁻
na⁻høøh' kin⁺, hi⁻ sa⁺ ma⁻
hnøø' ma' jmeen[~] hih[~] kih[~],
go⁻kyaa[~] kyaan[~] ta⁻ la⁻ mah⁻
kuh' luuy' cha'nën[~] la⁻."

*Ga⁻he' Jesúus na⁻dsëë[~] burr⁻
jwii⁻Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11;
Jn. 12:12-19)*

28 Ma⁻ngëe[~] ma⁻hlëeh[~]
Jesúus juu' ja⁻, ga⁻hey[~] jwë[~]
ngooy[~]ta⁻ Jerusalén.

29 Ma' ngooy[~] ya⁻chuyh[~]
jwii⁻ Betfagé kyaah[~] Betania,
jäh[~] kih[~] moh[~] he⁻ chee⁻
Olivo, ga⁻cheey[~] uu[~] discípulo
kyaa[~].

30 Ga⁻siiyh[~]:

—Go⁻nää[~] hnäh' ta⁻ jee'
jwii⁻ mäh[~] he⁻ nøø' ta⁻
cha'nëe'. Wa'ra⁻ ga⁻tëeh[~]
hnäh' jee' oo[~], jnääh[~]
hnäh' ja⁻ burr⁻ mäh[~] hi⁻
na⁻hñuuuh[~], hi⁻ sa⁺ ga⁻ ma⁻wii[~]

dsa⁻. Ja⁻ cheeh[~] hnäh' mah'
ya⁻jääh[~] hnäh' ta⁻la⁻.

31 Cher'mah[~] chaa⁻ hi⁻
ga⁻ngii[~] juu' kyah[~] hnäh'
he⁻la⁻cheeh[~]hnäh' burr⁻na⁻,
ja⁻jwi⁻ hnih[~] lä⁻la⁻: "Jmee[~]
bii[~]kih[~]Dsa⁻jøøh' kyaa[~]jnääh[~]
ba'la⁻".

32 He⁻ja⁻ ga⁻nää[~] ba' hi⁻
ga⁻cheey[~]he[']. Hi⁻ ga⁻jnääh[~]
ba'lä⁻koh[~]ga⁻jäyh[~].

33 Lä⁻koo⁻ ma' tääyh[~]
cheeyh[~] burr⁻ he['], ga⁻jäh[~]
dsa⁻juu[~] burr⁻siiyh[~]:

—¿He⁻la⁻cheeh[~]hnäh' burr⁻
na⁻?

34 Mah' ga⁻jäh[~] discípulo he[']
siiyh[~]:

—He⁻ jmee[~] bii[~] kih[~]
Dsa⁻jøøh' jnän[~]ba'la⁻.

35 He⁻ja⁻ na⁻jääy[~] burr⁻
he['] jee' cheh' Jesúus mah'
ga⁻kye⁻ dsa⁻ hmiüh[~] kih[~]
ka'luu[~] burr⁻. Ja⁻ga['] ga⁻wii[~]
Jesúus burr⁻he['].

36 Lä⁻koo⁻ ma' ngoo[~] Jesúus,
lä⁻jée⁻ dsa⁻ ma' ja⁻ hmiüh[~]
kih[~]lä⁻hä' jwë[~].

37 Ma' ngooy[~] ya⁻jäyh[~]
jyoo[~] kih[~] moh[~] Olivo, peer⁻
ma' chaa⁻ llu[~] lä⁻jée⁻ dsa⁻
kyaa[~] hi⁻ ma' chaa⁻ kaah[~]
kih[~]. Ma' tooyh[~] miih[~], kway⁻
tí'hmaah[~] kih[~] Dio kih[~] lä⁻jë⁻
he⁻juh[~]gaa⁻ he⁻ga⁻jëey[~].

38 Ma' jäh[~]:

—¡Dio kyaah[~] Dsa⁻jøøh'
jnän[~]hi⁻ ja⁻na⁻ lä⁻hih[~] kiyh[~]!
Wa' hii[~] ti[~]gyuuuh[~] jmi[~]gyuuuh[~].
¡He⁻ba'che⁻jøøh' lla⁻hi⁻ gya⁻
gyuuuh[~]!

39 Ja⁻ga['] ko⁻llaa⁻fariseo hi⁻
ma' tääh[~] jee' kih[~] dsa⁻ he[']
ga⁻jäyh[~]:

—Ta⁻jwoh¹, ta⁻ kwa⁻ jwé¹ hléeh¹ discípulo kyāah¹ lä⁻na⁻.

⁴⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹:

—Jwéehn¹ hnäh¹, cher'mah¹ dsa⁻ la⁻ ga⁻tu¹ hléeh¹ lä⁻na⁻, kuu¹ he⁻ tääh¹ la⁻ hléeh¹ llay¹.

⁴¹ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻tëe¹ Jesús chuh¹ kih¹ Jerusalén, ga⁻jéey¹ ta⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Pero⁻ ga⁻ki¹ ga⁻hooyh¹ kih¹ dsa⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻.

⁴² Hi⁻ ga⁻jäyh¹:

—He⁻ ba['] che⁻ llu¹ kyah¹ hnäh¹, wa'ra⁻ jäh¹ kih¹ lä⁻ngéeh¹ hnäh¹ jmi¹ na['], hii⁻ na⁻ hi⁻ le⁻ jmee⁻ hii⁻ tii⁻ kyah¹ hnäh¹. Pero sa⁻ jnä⁻ he⁻ ja⁻ kyah¹ hnäh¹ na['] ga⁻juh¹.

⁴³ Jéeh¹, jää⁻ jmi¹ hlüeh¹ kyah¹ hnäh¹. Dsa⁻ hi⁻ na⁻höøh¹ kyah¹ hnäh¹ dsa⁻taqayh¹ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ jee⁻ jwii⁻ kyah¹ hnäh¹ mah⁻ saayh¹ hnäh¹ lä⁻hii⁻ né⁻ go⁻te⁻. Ni⁻ ko⁻taa⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ jee⁻ lääh¹ hnäh¹.

⁴⁴ Soh'hlay¹ go⁻te⁻ na[']hyah¹ he⁻ na⁻jnä⁻ jwii⁻ kyah¹ hnäh¹. Ja⁻ jiih¹ ma⁻jaa⁻ hnäh¹ kih¹ dsa⁻ he⁻. Soh'hlä¹ mi[']kuu¹ he⁻ la⁻ na[']hyah¹, kih¹ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeeh¹ hnäh¹ he⁻ he⁻ ja⁻ hi⁻ ma[']lää⁻ hnäh¹.

Ga⁻hwéë¹ Jesús dsa⁻hi⁻ ma['] tääh¹ hnii⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Ma['] ga⁻he⁻ Jesús jee⁻ chih⁻ gwah⁻ juuh⁻, ga⁻løøy¹ hëey⁻ kih¹ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma[']lla⁻ hmooh⁻ jee⁻ ja⁻.

⁴⁶ Mah['] ga⁻siiyh¹:

—Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih¹ Dio: "Hne⁻ kin⁻lä⁻chee⁻ hne⁻ jee⁻ ngii⁻ dsa⁻ kih¹ Dio." Pero ma⁻jmeeh¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ too⁻ jee⁻ dsa⁻taqah¹ dsa⁻hii⁻ ba['].

⁴⁷ Koo⁻ jmi¹ koo⁻ jmi¹ ma['] hléeh¹ Jesús dsa⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻. Pero lä⁻jëe⁻ dsa⁻kaah¹ kyaa¹ jmi⁻dsa⁻ kyäah¹ ta⁻jwoh¹ kyaa¹ ley kyäah¹ dsa⁻kaah¹ kih¹ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ma['] hnøøy¹ ma['] jngëeyh¹ Jesús.

⁴⁸ Sa⁻ ga⁻jnøøyh¹ ha⁻ lä⁻ ma['] jmeey¹ mah¹ ma['] jngëeyh¹ Jesús, jëeh¹ jwéë¹ dsa⁻ ma['] tääh¹ jëe⁻ koo⁻ hweh⁻, nuuy⁻ juu['] he⁻ kwa⁻ Jesús.

20

He⁻ ja⁻ gyuuuh¹ ba['] hih⁻ he⁻ jmee⁻ Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Koo⁻ jmi¹ ma['] cheh¹ Jesús hléeyh¹ dsa⁻ juhmëe⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ ma['] ya⁻nää⁻ dsa⁻kaah¹ kyaa¹ jmi⁻dsa⁻ kyäah¹ ta⁻jwoh¹ kyaa¹ ley ko⁻jøh¹ kyäah¹ dsa⁻gyuuuh¹.

² Mah['] ga⁻jäyh¹ siiyh¹ Jesús:

—Chiih¹ jnääh¹. ¿Che⁻ cha⁻ jwé¹ kyah¹ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ na⁻? ¿Hii⁻ kih¹ hih⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻?

³ He⁻ ja⁻ ga⁻jeeh¹ Jesús juu['] kiyh¹, ga⁻siiyh¹:

—Ngiin['] koo⁻ mi[']juu['] kyah¹ hnäh¹ ka⁻läh¹. Jeeh¹ da['] hnäh¹ kin⁻ jää⁻, ja⁻ga['] jwahn⁻ hi⁻ kih¹ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

⁴ ¿Hii⁻ ga⁻jmee⁻ hih⁻ he⁻ ga⁻chaa⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ jmi¹, che['] Dio o che['] dsa⁻ñuuuh⁻?

⁵ Jee' tääyh' ja' ma' llay' juu' kyaah' dsa' kyaayh', ma' jäh':

—Cher'mah' ga'jäh' jne', hih' kih' Dio ba' ja', Jesús jäh': “¿He'la' sa' ga'lä'dsoo' hoh' hnäh' kiyh' ga' ja'?”

⁶ Hi' cher'mah' ga'jäh' jne', ja' hih' kih' dsa' ba' ja', lä'jää' dsa' te' kuu' jnän', jääh', lä'jää' hi' he' jmeey' dsoo' Jwaa' ma' laa' jaa' hi' ma' ngää' juu' kih' Dio.

⁷ He'ja' ga'jäh' ga'siiyh' Jesús:

—Sa'ñe' jnääh' hi' kih' hih' ja' Jwaa' he' ga'chaay' dsa' jmii'.

⁸ Mah' ga'jeeh' Jesús juu' kiyh' ka'läh', ga'siiyh':

—Ni' jnää' sa' jmeehn' juu' hi' ga'jmeé' hih' he' jmeen' lä'la'.

Juu' na-hmää' lä'koo' la' kih' dsa' hi' ga'höö' ta' kih' jnah'

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Hi' ga'lööy' hlëeyh' dsa' juu' na-hmää' lä'la':

—Jaa' dsa' ga'tää' koo' nä' chaah' wii' jeh'. Mah' ga'tooyh' goo' dsa' he' hööy' ma' to'dsaah'. Ja'ga' ya'hëey' ngooy', jee' ga'lä'hëey' cha'miih' jmii'.

¹⁰ Ma' ga'lloo' jii' kih' mi' jeh' ja', ga'cheey' ja' mo' kyaay' jee' ma' tääh' dsa' höö' ta'kiyh' mah' ma'kooy' heey' he' ma' tëey'. Pero dsa' hi' ma' höö' chaah' jeh' ja', ga'kway' kih' mo' he' mah' ga'hëey' kih' ta'jmah'.

¹¹ Ga'cheey' jnah' ka'läh' mo' kyaay'. Hi' he' ka'läh' ga'jmi' ga'bäa' dsih', ga'lle'yo'hih' kih' mah' ga'cheeyh' ta'jmah'.

¹² Ga'te' hnë' jiih' ga'cheey' jnah' mo' kyaay'. Pero dsa' hi' ma' tääh' jmee' ta' jee' ja', lä'ja' ka'läh' ga'jmeeyh' dsoo' mah' ga'hëey' kih' go-te'.

¹³ Hi' dsa'juu' chaah' jeh' ja', ma' jmeey' huudse': “¿Ha' lä' jmeen'? Go' cheen' ja' chih' kyaan' nä'ga'hi' hnaan', ha' ga' che' wa'ra' ga'llooy', jmeey' he' kih'.”

¹⁴ Pero dsa' hi' ma' höö' chaah' jeh' ja', ma' ga'jää' ja' chih' he', ga'taqayh' ga'llay' juu', ga'jäh': “Hi' oo' na'jä' kyaah' ta'la'. Wa' jngëeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he' ma' tëey'.”

¹⁵ He'ja' ga'lleey' ta'ka'hne' jee' ma' na'jnää' chaah' jeh' ja' mah' na'jngëey'.

—¿Hee' ba' jmeé' dsa'juu' chaah' jeh' kih' hi' höö' ta'kiyh', laah' hnäh'?

¹⁶ Lloo' dsa'juu' jeh' mah' mi'llaay' hi' jmee' ta' ja' mah' tooyh' goo' jnah' hi' jmee' ta'kiyh' -ga'jäh' Jesús.

Ma'ga'nuu' lä'jää' dsa' he' juu' ja', ga'jäh':

—¡Sa' wa' kwa' Dio jwë' jmeen' lä'ja'!

¹⁷ Ma' cheh' Jesús jää' lä'jää' dsa' he' mah' ga'siiyh':

—¿Hee' hnöö' jäh' he' na'sii' lä'la'?:

Ja'-ba' kuu'-he'-sa'-ga'-tih'-dsé'-
tē'-hyah'-,
he'-ja'-ba'-ga'-jä'-lä'-koo'-mi'-
'kuu'-he'-kye'-dsa'-
to'-në'-kih'-koo'-hne'-
juuh'-.

18 Lä'-jëe'-hi'-täh'-në'-kuu'-ja'-,
hi'-he'-chä'-jöö'-jmí'-ngo'-kih'.
Hi'-wa'-ra'-ga'-toh'-kuu'-ja'-në'-
kih'-dsa'-, jleeyh'-go'-te'.

19 Lä'-jëe'-jmi'-dsa'-kaah'-
he'-kyäah'-ta'-jwoh'-kyäa'-ley
hnööy'-ma'-saayh'-Jesús hor'-
ja'-, jëeh'-ga'-täh'-dsëy'-he'-
ga'-hlëeh'-Jesús kiyh'-kyäah'-
juu'-na'-hmää'-ja'-.
Pero ma'-
gayh'-dsa'-.

Kwaat'-kih'-ku'sih'-
(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-
17)

20 He'-ja'-ga'-chee'-dsa'-kaah'-
he'-ko'-llaä'-dsa'-hi'-na'kii'-
juu'. Hi'-he'-ma'-jmää'-hnii'-
lä'-koo'-hi'-lluu'. Lä'-tää'-
ga'-ga'-jmeey'-ha'-lä'-jee'-ma'-
kaah'-juu'-kih'-Jesús mah'-ma'-
hniiy'-kiyh'-kyäah'-dsa'-ta'.

21 Lä'-ja'-, ga'-ngiyy'-juu'-
kiyh':

—Ta'-jwoh', ñe'-jnääh'-hne'-
hlëeh'-kwee'-ma'-kwah'-juu'.
Sa'-cha'-kwaat'-kyeh'-ha'-lä'-
lää'-lä'-jaä'-lä'-jaä'-dsa'-.
Hne'-
jwiih'-dsa'-kyäah'-ju'dsoo'-
jmah'-ba'-ha'-lä'-la'-jwë'-kih'-
Dio.

22 ¿Ha'-lä'-jwah'-hne'-, che'-
llu'-mi'hmaah'-jne'-ku'sih'-
kih'-dsa'-ta' César o sa'-llu'?

23 Pero kyäuh'-ba'-Jesús
may'-kih'-dsa'-he', he'-ja'-
ga'-siiyh':

—¿He'-la'-kah'-hnäh'-dsen'?

24 Heeh'-da'-jnä'-koo'-kuu'.
¿Hi'-kih'-hee'-too'-la'-? ¿Hi'-
kih'-jmii'-na'-sii'-la'-?

Mah'-ga'-jäh'-dsa'-he'-siiyh'-
Jesús:
—Kih'-César ba'-na'-.

25 He'-ja'-ga'-jäh'-Jesús
siiyh':
—He'-la'-kih'-César, kwëeh'-
ba'-César. He'-la'-kih'-Dio,
kwëeh'-ba'-Dio he'-la'-kih'.

26 Ni'-miih'-sa'-ga'-jnööyh'-
ha'-lä'-jee'-ma'-kaah'-juu'-kih'-
Jesús to'-lo'-në'-lä'-jëe'-dsa'-.
Koo'-ga'-taayh'-jëe'-dsayh'-
ba'-kyäah'-juu'-he'-ga'-jëeh'-
Jesús kiyh'-mah'-ga'-jäy'-ti'sih'-
go'-te'.

*Ga'-ngiyy'-dsa'-juu'-ha'-lä'-
le'-wa'-ra'-ga'-te'-jee'-lä'-jiih'-hi'-
na'-juu'*

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-
27)

27 Lä'-ja'-ga'-lla'-nää'-
ko'-llaä'-dsa'-saduceo jee'-ma'-
cheh'-Jesús. Dsa'-he', sa'-ma'-
jmeey'-dssoo'-he'-lä'-jiih'-dsa'-
hi'-ma'-na'-juu'. Mah'-ga'-ngiyy'-
dsa'-he'-juu'-kih'-Jesús.

28 Ga'-jäyh':

—Ta'-jwoh', Moisé ga'-sii'-
jnän'-kyäah'-juu'-la'. Wa'-ra'-
ga'-juu'-jaä'-dsa'-ñuuuh'-hi'-sa'-
chaä'-joo', dsa'-ñuuuh'-øøh'-
hlïi'-he', lle'-kih'-tëey'-dsa'-më'-
mah'-lä'-chaä'-joo'-hi'-lee'-
kwaat'-kyäa'-hlïi'-øøyh'.

29 Ma'-laä'-gyee'-dsa'-ñuuuh'-
jaä'-ba'-cho'-jmiiy'. Hi'-
to'-në'-he'-ga'-kää'-dsa'-më'-
pero chah'-ba'-ga'-juuy'. Sa'-
ga'-lä'-chaä'-joo'y'.

30 He'-ja'-jee'-ga'-te'-uu'-
dsa'-ñuuuh'-øøyh', ga'-kää'-

dsa⁻më[’] he[.] Ja⁻ba[’] lä⁻ja⁻
ga⁻juuy[,] sa⁻ ga⁻lä⁻chaä⁻
joo[’].

31 Jee[’] ga⁻të[’] uu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
øoyh[,] ga⁻kaay[’] dsa⁻më[’] he[.]
Ja⁻ba[’] lä⁻ja⁻ lä⁻jëe⁻ gyee[’]
dsa⁻ñuuuh⁻ ga⁻kaä[’] dsa⁻më[’]
he[’] hi⁻ ga⁻juu[,] lä⁻jëe⁻ gyee[’]
dsa⁻ñuuuh⁻ he[.] Ni⁻ jaä⁻ sa⁻
ga⁻lä⁻chaä⁻ joo[’].

32 Jee[’] ga⁻dsaa[’] go⁻te[,]
ga⁻juu[,] hñii[’] dsa⁻më[’] ka⁻läh[.]

33 Wa⁻ra⁻ ga⁻të[’] jee[’] lä⁻jiih[,]
hi⁻ ma⁻na⁻juu[,] ¿hii⁻ jaä⁻ kih[’]
jee[’] lä⁻jëe⁻ gyee[’] lee⁻ kyaa[’]
dsa⁻më[’] he[’]? Jëeh[,] ga⁻lä⁻jëe⁻
gyee[’] ba⁻ ga⁻lä⁻kyaa[’] -
ga⁻jäh[’] dsa⁻ saduceo siiyh[’]
Jesús.

34 He⁻ja⁻ ga⁻jëeh[’] Jesús juu⁻
kiyh[,] ga⁻siiyh[:]

-Dsa⁻më[’] dsa⁻ñuuuh⁻ jeey⁻
gooy⁻ ta⁻ko⁻jiih[’] chaay⁻
jmi⁻gyuu⁻ la⁻ba[.]

35 Pero lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻
laä[’] kwaat⁻ lä⁻jiih[’] jee[’] kih[’]
hi⁻ na⁻juu[,] mah⁻ dsa⁻taayh[,]
jmi⁻gyuu⁻ hmëe[,] jee[’] ja⁻
ni⁻ jaä⁻ dsa⁻më[’] dsa⁻ñuuuh⁻
mo⁻so⁻ jeey⁻ gooy⁻.

36 Ni⁻ mo⁻so⁻ juuy[,] ka⁻läh[,]
lee⁻ kwee⁻ lä⁻koo⁻ ángel^e.
Lä⁻llu[,] he⁻ lä⁻jiih[’] he⁻ja⁻
lee⁻ joo[’] Dio ba[.]

37 Hi⁻ lä⁻kye⁻ Moisé
ga⁻mi⁻jnää⁻ jnän[,] he⁻ lä⁻jiih[’]
dsa⁻ jee[’] kih[’] hi⁻ na⁻juu[.]
Jëeh[,] lä⁻ma⁻ ga⁻sii⁻ Moisé
lä⁻koo⁻ ga⁻la⁻ kiyh[’] jee[’] ma⁻
chih⁻chaah⁻to⁻ ja⁻, ga⁻tëeyh[’]
Dio lä⁻la[:] “Dio kyaä[’] Abraham,
Dio kyaä[’] Isaac, Dio
kyaa[’] Jacob.”

38 He⁻ ga⁻jäy[’] lä⁻ja⁻, sa⁻
na⁻juu[,] dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[,]
he[’] kih[’] Dio. Jëeh[,] Dio jnän[,]
laay[’] Dio kyaä[’] hi⁻ na⁻jiih⁻ ba[.]

39 Ko⁻llaä[’] ta⁻jwoh[’] kyaä[’]
ley ga⁻jäh[’] siiyh[:]

-Llu⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻jäh[’] na⁻,
Ta⁻jwoh[.]

40 Ja⁻ jiih[’] mo⁻so⁻ ga⁻tuu⁻
dsëy[,] ma⁻ ngii[’] gyih[’] juu[’] kih[’]
Jesús.

Hi⁻ kih[’] ja⁻ hi⁻ laa[’] Cristo
(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41 Mah[’] ga⁻jäh[’] Jesús siiyh[:]
-¿Ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ jäh[’] dsa⁻,
Cristo laä[’] sa⁻ju⁻ kih[’] David?

42 He⁻ ba⁻ hñii[’] David ga⁻sii⁻
juu⁻ la⁻ në⁻ je⁻ kih[’] Salmo:
Ga⁻jäh[’] Dio ga⁻siiyh⁻
Dsa⁻jøøh[’] kyaan⁻:

“Na⁻ jwoo⁻ ra⁻llu[,] kin⁻ la⁻,
43 lä⁻jiih[’] lloo[,] jmi⁻ lläa⁻
hi⁻ tiih[,] lä⁻jëe⁻ hi⁻
na⁻høøh[’] kyah[’].

44 ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ laä[’] Cristo sa⁻ju⁻
kih[’] David ga⁻ ja⁻, cher'mah⁻
hñii[’] David ga⁻jäh[’] kih[’] Cristo:
“Dsa⁻jøøh[’] kyaan⁻?”

Ga⁻juuuh[’] Jesús kih[’] ta⁻jwoh[’]
kyaa[’] ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40;
Lc. 11:37-54)

45 Lä⁻ ma⁻nuu[,] ja⁻ lä⁻jëe⁻
hi⁻ tääh[’] jee[’] ja⁻, ga⁻jäh[’] Jesús
siih[’] discípulo kyaay[:]

46 -Leeh[,] hnäh[’] kyaah[’]
ta⁻jwoh[’] kyaä[’] ley. Peer⁻
tih⁻ dsëy[,] ngëy[,] jee[’] kih[’] dsa⁻
kyeyh[,] hmiih[,] kyoo[,] hnøøy[,]
jmee[,] dsa⁻ Dio kiyh[’] cha⁻jwë[,]
juuh[,] Hi⁻ tih⁻ dsëy[,] gyay[,]
to⁻në⁻ hma⁻sii[,] neh[,] gwah⁻

mäh̄ hī lǟ jā kā läh̄ jeē
dsā taah̄ dsā kuh̄ hih̄.

⁴⁷ Hwëeȳ dsā mē̄ hniī
cha'neh̄ kih̄, kī wëē
dsā taayh̄ ngīȳ kiyh̄ kih̄
Dio hā jeē jéē dsā kiyh̄.
Pero chā ga'miih̄ wiī heeh̄
Dio dsā hī jmeē lǟ jā.

21

*Na'kā dsā mē̄ hniī kuu'
cha'né̄ Dio*
(Mt. 12:41-44)

¹ Ma' cheh' Jesú̄s jéē hā
lǟ ma' jmeē dsā chā kuu',
tooyh̄ kuu' neh̄ wiī kih̄
gwah̄.

² Gā jëeȳ kā läh̄ jāā
dsā mē̄ hniī hī täǟñeē
gō tē, gā tooyh̄ tō ñē nøø̄
hē sā kyeē nī miih̄.

³ Hē jā gā jäh̄:

—Mā rā ju'dsoō jwëehn̄
hnäh̄, dsā mē̄ hniī
lā täǟñeē, mā kwaȳ
chā ga'miih̄ lǟ koh̄ gā jeē
lǟ jéē hī chā kuu'.

⁴ Jëeh̄ lǟ jéē hī oō
mā kwëeh̄ Dio miih̄
hē dsā chaā kiyh̄, pero
dsā mē̄ hniī lā, mā kē
täǟñeȳ, mā kwaȳ lǟ koh̄
tē kuu' hē chā kiyh̄ hē
kyaqah̄ mā laȳ hē jmeē biī
kiyh̄ —gā jäh̄ Jesú̄s.

*Lloō koō jmiī hlā gwah̄
juuh̄*

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Mā täh̄ kōllaq̄ mā llā
juu' kih̄ gwah̄ hā lǟ koō
nāhñaah̄ mā lā kuu' hē
mā nāchuh̄ hī mā nāliī
kyaqah̄ lǟ jéē hē mā dsā kā
dsā kih̄ Dio. Hē jā gā jäh̄
Jesú̄s siyyh̄:

⁶ —Lǟ jé̄ hē jëeh̄ hnäh̄
nā, lloō koō jmiī nī koō
mī'kuū sā jā nāchuh̄ né̄
kih̄ Øøh̄. Lǟ jé̄ bā soh̄hlā.

*Joh̄ neë̄ sā jmeē liī jaǟ
jā gā llaā jmiī gyuū*
(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Hē jā gā ngī hnäh̄ dsā hē
juu' kiyh̄, gā jäh̄ siyyh̄:

—Tā jwoh̄, ¿lih̄ bā lē hē
hlëeh̄ nā? ¿Hē liī jmeē
wārā yā jäh̄ lǟ tē juu' nā?

⁸ Hē jā gā jäh̄ Jesú̄s siyyh̄:

—Hnøø̄ leeh̄ hnäh̄ mah̄
nī jāā sā mī gaā hnäh̄.
Jwëē dsā yā näǟ hī kā né̄
kin̄, jäh̄ siyyh̄ hnäh̄: “Jnǟ
hē laan̄ Cristo hī mā cheē
Dio.” Hī jäh̄: “Mā ngoō
gā tē jmiī.” Pero tā gō näǟ
hnäh̄ kaah̄ kiyh̄.

⁹ Gā mā nuuh̄ hnäh̄ chā
hniī tā lā tā jnø̄, tā jøøh̄
hnäh̄ hñaah̄. Jëeh̄, jmeē
biī lē lǟ jā tō né̄. Pero jā
lǟ chah̄ jā llaā jmiī gyuū.

¹⁰ Ngoō bih̄ hlëeh̄:

—Teē dsā hī chaā koō
hwā kyaqah̄ jyoh̄ hwā,
hī teē dsā tā kyaqah̄ jñah̄
dsā tā.

¹¹ Jeh̄ wiī jwérte hwā,
jā hē koō jeē jwiī jéē
dsā hoō hī lǟ chā dsoō
hē dsā kwah̄. Jmeē goō
jwérte, hī hā koh̄ liī sā
jmeē gyuū jmiī gyuū.

¹² 'Jäǟ jā gā lē lǟ jé̄ hē
hlëehn̄ lā, saah̄ dsā hnäh̄,
jmeeyh̄ hnäh̄. Jäǟ hnäh̄
neh̄ gwah̄ kiyh̄, taayh̄
hnäh̄ neh̄ñē, dsā jäǟ
hnäh̄ cha'né̄ dsā tā kqah̄
kwäat̄ kin̄.

13 Jee' tääh' hnäh' dsa-ⁿgëeh' hnäh' lä-ja-, ma-ja- la' jmii' kyah' hnäh' he- kwah' hnäh' ju'dsoo' kin-.

14 Koo- hä' ba' lla' hoh' hnäh' he- sa' jmeeh' hnäh' hu-^udsë- ha- lä- hlëeh' hnäh' he- kyaah' lääh' hnäh' hñaah', ga' ma- tääh' hnäh' cha-né' dsa-ta'.

15 Jëeh', jnä' ba' kwan- juu' he- hlëeh' hnäh' kyaah' cha-miih- hu-^udsë- llu'. Lä-ja- lä-jëe- hi- na-höøh' kyah' hnäh' sa' leeyh' hnäh' kyaah' ma-la' juu' he- hlëeyh'.

16 He' ba' maa` tää` kyaah' hnäh' hniy' kyah' hnäh', lä-ja- ka-läh' øøh' hnäh', hi- chaa- kyaah' hnäh', ome' kyaah' hnäh'. Lä-jiih' jngëeyh' ko-llaq' hnäh'.

17 Ga-lä-jëe- ba' jmee' na-höøh' kyah' hnäh' kwaat- kin-.

18 Pero ni- koo- jnu- lleh' hnäh' sa' dsa-hii'.

19 Wa' kwëeh' hoh' hnäh' mah' lä-ja- lääh' hnäh'.

20 Wa'ra- ga-jëeh' hnäh' ma-tääh' hløø' lä-ku' lä-ji- kih' Jerusalén, ma-ja- lä-ñeh' hnäh' ma-lloo' jmii' jee' hee' go-te~ jee' jwii- ja-.

21 Jmii' ja- lä-jëe- hi- tääh' hwa' Judea wa' kyuu' ta- moh'. Hi- tääh' jee' jwii~, wa' kyuu'. Hi- hi- tääh' jee' nuu- kih', ta- wa' lla-nääy' cha-neh' kiyh'.

22 Jëeh', ma-ja- dsëe- jmii' tee- Dio jwii~ kih' dsa', mah' lä-te- lä-jëe- juu' he- ma-na-sii-.

23 Peer- jwii~ dsa-më' hi- kyaa- gyuu- jmii' ja- hi- lä- ja- hi- jää- gyuu- sëh' ka-läh'. Ha- koh' wii~ sa- jëe' dsa- hi- chaa- hwa' Judea, heeh' Dio wii~ jwërte dsa- hi- chaa- Jerusalén.

24 Ko-llaq' jngëeh' dsih' kyaah' ne'. Hi- jnäh' ko-llaq' jää- dsih' na-hnuuy' ta- jee' jyoh' jwii-. Lä- te- dsë- dsa- hi- sa- laq' judiu jmeeey' kih' dsa- chaa- Jerusalén lä-jiih' dsëe- jmii' he- lle' kiyh'.

Wa'ra- ga-tëe' jee' jäh' Hi- ga-lëe'ngo'

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 Ja- ga' jmee' lii~ ne' hyoo- ne' sih' jee' hee- nüü, mah' ne' hwa'la- sa- ne- dsa- he- jmee' wa'ra- ga-nuuy' tooh- miih' jmi-ñeeh' wa'ra- ga-hluh' wii~ jwërte.

26 Lä-jiih' sa-llaq' dsa- hwa- lä- goyh'. Jmeeey' hu-^udsë- he- ba' le' kiyh' wa'ra- ga-jëey' sa- jeh- lä-jë- he- cha- gyuu-.

27 Ja- ga- jëey' Hi- ga-lëe'ngo' la- hi- jäh' gyuu- jee' jnii' kyaah' cha-miih' be', laay' øøh' go-te~.

28 Wa'ra- ga-løø' dsa-la- lä- jë- he- la- ja- kwah- hnäh' be', chaa- hnäh' hñaah'. Jëeh', miih' ga' hnøø' lääh' hnäh' ma-ja-.

Juu' na-hmää- kih' chaah' higo

29 Hi- ga-jäy- siiyh' juu' na-hmää- lä- la-:

-Jëe- da' hnäh' ha- lä- la' kih' chaah' higo kyaah' jyoh' chaah' hma-.

30 Wa'ra⁻ ga⁻løø['] dsa⁻hyo⁺ sa⁻jih['] kih[,] ma⁻ñeh['] hnäh['] he⁻ ma⁻ngoo['] ga⁻të['] jii⁻ jma['] ba⁻ ja⁻.

31 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ hnäh['] ka⁻läh^{',} wa'ra⁻ ga⁻jëeh['] hnäh['] dsa⁻la['] lä⁻jë['] he⁻ ma⁻jwahn['] la⁻, wa' lä⁻ngëeh['] hnäh['] he⁻ ma⁻ya⁻jäh['] jee['] jmee⁻ Dio hih['] jnä[']hä['].

32 'Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn['] hnäh['], sa⁻llaq['] dsa⁻chaa⁻ na⁻ ta⁻ko['] jiih['] sa⁻ ga['] ma⁻lä⁻te['] lä⁻jë['] he⁻ jäh['] juu[']la⁻.

33 Ngëe['] ba['] lä⁻jë['] he⁻ cha⁻ gyuu[']hwa[,] pero juu[']kin⁻, lä⁻ma⁻cha⁻ ja⁻ba['].

34 'Hnøø['] hääh['] hnäh['] hnäaah^{'. Ta⁻ kwa⁻ hnäh['] jwë['] lä⁻hweh⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['] kyaah['] he⁻ hlïih['] he⁻ jøø['] kyah['] hnäh['], he⁻ lla⁻heeh['] hnäh['], he⁻ kyeh['] hnäh['] cha⁻miih⁻ huu[']dsë⁻ he⁻ ga['] hnøø['] kyah['] hnäh['] jmi⁻gyuu[']la⁻. Le['] ga⁻ che⁻ ni⁻ sa⁻ lee['] hnäh['] wa'ra⁻ ga⁻lä⁻te['] jmi['] ja⁻.}

35 Jmi['] ja⁻ le['] lä⁻koo⁻ sa⁻lä['] he⁻ jlë['] ga⁻lä⁻jëe['] dsa⁻ hi⁻tääh['] lä⁻käa⁻ hwa['].

36 Ta⁻ gwii['] hnäh['] ja⁻, ngii['] hnäh['] kih['] Dio ko⁻lla⁻jiih['] mah['] lä⁻ja⁻ lääh['] hnäh['] kih['] lä⁻jë['] he⁻ wi['] he⁻ jäh['] ja⁻, hi⁻tëeh['] hnäh['] go⁻taäh['] hnäh['] cha⁻në['] Hi⁻ga⁻lëë[']ngo['] la⁻ - ga⁻jäh['] Jesús.

37 Ta⁻la⁻ jmi['] ma['] kway⁻ juu['] jee['] chih['] gwah[']. Hi⁻ta⁻la⁻ hwë['] ma['] go⁻hëëy['] ma['] dsaayh['] ta⁻ moh['] he⁻ chee⁻ Olivo.

38 Ta⁻la⁻ tiih['] ma['] dsa⁻nää['] jwëë['] dsa⁻ jee['] chih['] gwah['] ma['] dsa⁻nuu['] juu['] he⁻ kway⁻.

22

Ma[']hnooh⁻ dsa⁻ha⁻ lä⁻jee['] ma[']saayh['] Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

1 Ma⁻ngoo['] ga⁻të['] jmi['] he⁻kuh⁻ dsa⁻ judiu he⁻ñiih['] he⁻sa⁻ kyaah['] levadura, ja⁻ba['] jmi['] ja⁻kuh⁻ dsa⁻ he⁻ borrego mäh['].

2 Lä⁻jëe['] jmi⁻dsa⁻ kqäh['] kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley, ma['] hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻jee['] ma['] jngëeyh['] Jesús jee['] sa⁻ jëe['] dsa⁻, jëeh['] ma[']gayh['] dsa⁻.

3 Mah['] ga⁻he['] Tana['] neh⁻tuh⁻dsë['] Juda hi⁻ ma['] tëeyh['] Iscariote. Hi⁻he['] ma[']laa[']ja⁻jee['] lä⁻jëe['] gya⁻tuu['] apóstole kyaah['] Jesús.

4 He⁻ja⁻ ñeey['] na[']hlëëyh['] jmi⁻dsa⁻ kqäh['] kyaah['] juu['] hløø['] hi⁻ ma['] høø['] gwah['] ja⁻. Ga⁻llay['] juu['] kyaayh['] ha⁻ lä⁻ngëey['] Jesús.

5 Peer⁻ ga⁻lä⁻chaa['] llu['] dsa⁻ he['], he⁻ja⁻ ga⁻jiiyh['] kuu['] kih['] Juda.

6 Ga⁻heeh['] ba['] Juda juu['] ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻hnooyh['] ha⁻ lä⁻ jmeey['] mah['] ngëey['] Jesús jee['] sa⁻ jëe['] dsa⁻.

Ga⁻jmee['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ma[']nuu['] kyaah['] ga⁻hiyh['] juu[']

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

7 Ma['] tääh['] dsa⁻ judiu jmi['] kuyh⁻ he⁻ñiih['] he⁻sa⁻ kyaah['] levadura, ma['] ga⁻të['] jmi['] he⁻

jngéeyh' borrego mäh' hi⁻
kuyh' hwé' ma' tē' jmiíj ja⁻.

⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻jmee' Jesús
mada⁻ kih⁻ Pee' kyaah⁻ kih⁻
Jwaa⁻, ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:

—Go⁻nää⁻ hnäh⁻ go⁻millu⁻
hnäh⁻ jee' kyehn⁻ borrego
mäh⁻.

⁹ —¿Ha⁻ jwah⁻ mi⁻llu⁻ jnääh⁻
ma⁻nue⁻? —ga⁻jäh⁻ discípulo
he⁻ siiyh⁻.

¹⁰ —Wa⁻ra⁻ ga⁻tqäh⁻ hnäh⁻
jee' jwii⁻ juuh⁻ oo⁻, jeeh⁻
hnäh⁻ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ kii⁻ koo⁻
mi⁻dsuu⁻ na⁻kah⁻ jmiíj. Ja⁻
lla⁻lleh⁻ hnäh⁻ kaah⁻ kiyh⁻
lä⁻jiih⁻ dsa⁻hey⁻ cha'neh⁻.

¹¹ Jee' dsa⁻hey⁻ ja⁻, jwiih⁻
hnäh⁻ dsa⁻juu⁻ hne': "Lä⁻la⁻
jäh⁻ Ta⁻jwoh⁻ siiyh⁻ hne⁻.
¿Na⁻ jee' hne⁻ jee' le⁻ kyeh⁻
jnääh⁻ borrego mäh⁻ kyaah⁻
discípulo kyaan⁻?"

¹² Hi⁻ he⁻ heeh⁻ hnäh⁻ jee'
ga⁻te⁻ to⁻ jwëe⁻ hne⁻ jee' cha⁻
koo⁻ jee' he⁻ ma⁻nallu⁻. Jee'
ja⁻ milluh⁻ hnäh⁻ ma⁻nue⁻
jnän⁻—ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

¹³ Ga⁻lla⁻nää⁻ ba⁻ discípulo
he⁻ jee' ja⁻ hi⁻ ga⁻la⁻ ba⁻
lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.
Mah⁻ ga⁻mi⁻lluy⁻ ma⁻nue⁻ he⁻
kuyh⁻.

¹⁴ Ma⁻ ga⁻lloo⁻ hor⁻ kuyh⁻,
ga⁻gya⁻ Jesús në⁻ mes⁻
ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ apóstole
kyaaay⁻.

¹⁵ Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—¡Ha⁻ koh⁻ sa⁻ hee⁻ dsen⁻
kuhn⁻ ma⁻nue⁻ la⁻ ko⁻jøh⁻
kyah⁻ hnäh⁻, jää⁻ ja⁻ga⁻ jéen⁻
wi⁻!

¹⁶ Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëe⁻hn⁻
hnäh⁻, mo⁻so⁻ kuhn⁻ ka⁻läh⁻

ma⁻nue⁻ la⁻ lä⁻jiih⁻ lloo⁻ jmiíj
he⁻ kuhn⁻ ka⁻läh⁻ jee' jmee⁻
Dio hih⁻.

¹⁷ Mah⁻ ga⁻kay⁻ kyaah⁻
he⁻ ma⁻ haa⁻ jmiíj⁻ mi⁻jeh⁻,
ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio
mah⁻ ga⁻jäh⁻:

—Kye⁻ kyaah⁻ la⁻ mah⁻ hih⁻
hnäh⁻ ma⁻ miih⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻
hnäh⁻.

¹⁸ Jëeh⁻, mo⁻so⁻ huhn⁻
ka⁻läh⁻ jmiíj⁻ mi⁻jeh⁻ ma⁻ää⁻,
lä⁻jiih⁻ lõø⁻ Dio jmee⁻ hih⁻
jnä⁻hä⁻.

¹⁹ Ja⁻ga⁻ ga⁻kay⁻ he⁻ñiih⁻,
ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻
Dio mah⁻ ga⁻ti⁻ ga⁻llooyh⁻,
ga⁻jäh⁻:

—He⁻ la⁻ na⁻ jmi⁻ngo⁻ kin⁻.
He⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ kwan⁻
hñiin⁻ juun⁻. Kuh⁻ hnäh⁻ hi⁻
ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻na⁻ mah⁻
lä⁻dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻.

²⁰ Ma⁻la⁻ ma⁻go⁻
ma⁻nue⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻
ga⁻jmeey⁻ ka⁻läh⁻, ga⁻kay⁻
wa⁻kyah⁻ mah⁻ ga⁻jäh⁻:

—He⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin⁻ he⁻
tuu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ kyaah⁻
jma⁻ kin⁻ la⁻ jmee⁻ Dio koo⁻
hmooh⁻ hmëe⁻.

²¹ Pero hi⁻ ngëe⁻ jnä⁻
ja⁻goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻, hii⁻
ma⁻kye⁻ ma⁻goo⁻ ko⁻jøh⁻
kyah⁻ kin⁻ në⁻ mes⁻ la⁻.

²² Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻, Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻
la⁻ le⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻
ba⁻, pero jwii⁻ dsa⁻nue⁻ hi⁻
ngëe⁻ jnä⁻ kih⁻ dsa⁻.

²³ Ja⁻ga⁻ ga⁻taayh⁻ ngiiy⁻
juu⁻kih⁻dsa⁻kyah⁻, hii⁻na⁻
hi⁻jmee⁻ lä⁻ja⁻.

Ha⁻ lä⁻ hnøø⁻ kih⁻ hi⁻ kye⁻
në⁻kih⁻øø⁻jne⁻

24 Hi⁺ ga⁻ti⁻ ga⁻chooy⁺ juu⁻
ka⁻läh⁺, ma⁻jäyh[:]

—¿Hii⁻ ja⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁺ ka⁻
në⁻ kih⁻ dsa⁻kyäah⁻ jne[?]

25 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesú^s
siiyh[:]

—Lä⁻jëe⁺ rey hi⁻ na⁻hñaa⁺
kyaa⁻dsa⁻ jmeey⁺ hih⁻lä⁻të⁻
dsëy⁻kih⁻ dsa⁻kyäay[.] Hi⁻jäh⁻
dsa⁻kiyh[,] he⁻jmee⁻bih⁻llu[.]

26 Pero hnäh⁻ sa⁻ ga⁻tëeh⁻
hnäh⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ja⁻.
Lla⁻ he⁻ ja⁻, hi⁻ jøøh⁻ ga⁻
jee⁻kyah⁻ hnäh⁻ hnøø⁻jmääy⁻
hñiiy⁻ ja⁻hi⁻ hwaq⁻ba[.] Hi⁻
kye⁻ në⁻kyah⁻ hnäh⁻ hnøø⁻
jmeey⁻ lä⁻koo⁻ ja⁻hi⁻ jmee⁻
ta⁻he⁻ba[.]

27 ¿Hii⁻ laa⁻ jøøh[,] laah⁻
hnäh[?] ¿Che⁻hi⁻gya⁻në⁻mes[~],
o hi⁻jmee⁻ta⁻he[?] ¿Ja⁻hi⁻gya⁻
në⁻mes[~]ba⁻jøøh[?] Pero jnä⁻
laan⁻jee⁻kyah⁻hnäh⁻lä⁻koo⁻
ja⁻hi⁻jmee⁻ta⁻he⁻ba[.]

28 'Hi⁻ hnäh⁻ laah⁻ dsa⁻
hi⁻ma⁻kwëeh⁻dsë⁻ko⁻jøh⁻
kyäah⁻jnä⁻jee⁻ma⁻jëen⁻wi[~].

29 He⁻ja⁻ kwan⁻jee⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ hih⁻, lä⁻koo⁻ga⁻kwëeh⁻
Tää⁻jnä⁻jmeen⁻hih⁻.

30 Lä⁻ja⁻kuh⁻huh⁻hnäh⁻në⁻
mes[~]kin⁻jee⁻jmeen⁻hih⁻. Hi⁻
kwan⁻jee⁻go⁻taq⁻hnäh⁻jee⁻
jmeeh⁻hnäh⁻hih⁻kih⁻lä⁻jëe⁺
gya⁻to⁻näa⁻dsa⁻Israel.

Ga⁻jäh⁺ Jesú^s he⁻hmä⁻Pee⁻
juu⁻he⁻sa⁻kyuuy⁻

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-
31; Jn. 13:36-38)

31 Hi⁻ ga⁻jäh⁺ ka⁻läh⁻
Dsa⁻jøøh⁻jnän[:]

—Simón, Simón. Ga⁻ngëe⁻
Tana⁻ hnäh⁻ mah⁻kaqyh⁻
hnäh⁻. Jmeey⁻kyah⁻hnäh⁻

lä⁻koo⁻jmee⁻dsa⁻hi⁻jwä⁻
mi⁻trigo jwë⁻në⁻lle⁻mah⁻llee⁻
kyah⁻kih⁻.

32 Pero ma⁻ngiin⁻kyah⁻kih⁻
Dio mah⁻sa⁻jeh⁻hoh⁻. Hi⁻
hne⁻, wa⁻ra⁻ga⁻jeeh⁻kyäah⁻
jnä⁻, lle⁻kih⁻kwah⁻be⁻kih⁻
lä⁻jëe⁺øøh⁻mah⁻wa⁻lla⁻nää⁻
bih⁻ta⁻cha⁻në[.]

33 He⁻ja⁻ga⁻jäh⁺ Simón:

—Dsa⁻jøøh⁻kyäan⁻, ma⁻lla⁻
dsën⁻he⁻nii⁻neh⁻ñe[.] Hi⁻
ja⁻ma⁻la⁻koo⁻nii⁻neh⁻ñe[,]
lä⁻kye⁻he⁻juu⁻ko⁻jøh⁻
kyäah⁻hne⁻ma⁻lla⁻dsën[.]

34 He⁻ja⁻ga⁻jäh⁺ Jesú^ssiiyh⁻
Pee[:]

—Jwëehn⁻hne⁻, ja⁻ba⁻
na[,] jää⁻ja⁻ga⁻hooh⁻chaah⁻
dsoo[,] hne⁻ma⁻të⁻hnë⁻
jiih⁻ma⁻hmäh⁻juu⁻he⁻sa⁻
kyuuh⁻jnä[.]

Lloo⁻koo⁻jmii⁻jëe⁺dsa⁻wi[~]
35 Mah⁻ga⁻siiyh⁻lä⁻jëe⁺:

—Lä⁻ma⁻ga⁻cheen⁻hnäh⁻
na⁻kwah⁻hnäh⁻juu⁻, sa⁻kyeh⁻
hnäh⁻hmih⁻tuh⁻, ni⁻sa⁻
kyeh⁻hnäh⁻kuu[,]ni⁻loo⁻he⁻
tooh⁻hnäh⁻tih⁻hnäh⁻, ¿che⁻
cha⁻he⁻ga⁻lä⁻hnøø⁻kyah⁻
hnäh⁻ma⁻ja⁻?

—Ni⁻koo⁻ga⁻jäh⁺lä⁻jëe⁺.

36 He⁻ja⁻ga⁻jäh⁺siiyh⁻:

—Pero na[,] hi⁻cha⁻
hmih⁻tuh⁻kih[,]wa⁻kyey⁻ba[.]
Lä⁻ja⁻ka⁻läh⁻kuu[.] Hi⁻hi⁻
sa⁻cha⁻ñe⁻tuuh⁻kih[,]wa⁻
hñiiy⁻hmih⁻lloo⁻kiyh⁻mah⁻
wa⁻läy⁻koo⁻.

37 Jwëehn⁻hnäh⁻,jmee⁻bii⁻
lä⁻te⁻kin⁻he⁻na⁻sii⁻lä⁻la⁻:
"Jmää⁻dsa⁻jnä⁻kwäat⁻he⁻
laan⁻lä⁻koo⁻ja⁻hi⁻ää⁻
dsoo[.]" Jëeh[,]he⁻ma⁻na⁻sii⁻
kin⁻ma⁻ra⁻he⁻lä⁻te⁻ba[.]

³⁸ Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh['] lä⁻jëëy⁺:
—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺. Cha-

ba['] to['] ñe'tuuh['].

Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siyh⁺:
—Lee⁻ ba['] ma⁻la⁻ he⁻ na⁻.

Nee' Jesús Getsemani
na'chuuy' kyaah' Dio
(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Lä⁻chah['] ja⁻ ya⁻hëë[']
Jesús. Hi⁻ lä⁻koo⁻ ma['] tëëy[']
jmeey⁺, ngooy['] ta⁻ moh['] he⁻
chee⁻ Olivo. Hi⁻ ga⁻nää[']
discípulo kyaay['] chaa['] kaah[']
kiyh['] ta⁻ ja⁻.

⁴⁰ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻tëëy[']
moh['] ja⁻, ga⁻siiyh⁺ discípulo
kyaaay[']:

—Ngi^í hnäh['] kyah['] hnäh[']
kih['] Dio mah['] sa⁻ kaaah[']
hi⁻sa⁻llu['] hnäh['] lä⁻ hyoh⁻
dsé['].

⁴¹ Ga⁻lä⁻øøy['] lä⁻koo⁻ uu[']
jwá⁻ dsa⁻koo⁻ mi'kuu[']. Mah[']
ga⁻juuyh['] jnëy['], ga⁻løøy['] ngiiy[']
kiyh['].

⁴² Ga⁻jäyh⁺:

—Cher'mah['] hnooh⁻ Tää['],
lää['] jnä['] kih['] he⁻ wii['] he⁻ jëën[']
na[']. Pero sa⁻wa[']le⁻lä⁻hnoon[']
hñiin[']. Wa['] le⁻ lä⁻hnooh⁻
hñaah[']ba['].

⁴³ Ga⁻lla⁻sëeh['] jaa⁻ ángel hi⁻
ja⁻gyuuuh['] cha'nëy['] hi⁻ ga⁻kwa[']
be['] kiyh['].

⁴⁴ Lä⁻koo⁻ ma['] gyay['] jëëy[']
wii['], cha⁻ga'miih['] ma['] ngiiy[']
kiyh[']. Peer⁻ kah'gaa⁻ tooh[']
jmi⁻lloo['] kiyh['] he⁻ ma['] tuu⁻
lä⁻ga⁻të['] hwa['] he⁻ la['] lä⁻koh[']
jee[']tuu['] jma['].

⁴⁵ Ma['] ga⁻nooy['] jee['] ma[']
gyay['] ngiiy['] kiyh['], ngooy['] jee[']
ma['] tääh['] discípulo kyaay['].
Ga⁻jëëy['] na⁻saa['] na⁻gwiiy['],

jëëh['] ga⁻hwaay['] he⁻ ti⁻meeh[']
dsëy['].

⁴⁶ Mah['] ga⁻siiyh⁺:

—¿He⁻la['] na⁻gwiih['] hnäh[']?
Noo⁻ hnäh['], ngii['] hnäh['] kyah[']
hnäh['] mah['] sa⁻ leh['] he⁻ hlüh[']
hnäh['].

Ga⁻saayh['] Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Cheh['] ga['] Jesús hlëeh[']
ma['] ga⁻lla⁻nää['] jwëë['] dsa⁻.
Hi⁻ ga⁻lloo['] hi⁻ ma['] chee⁻
Juda, jaa⁻ jee['] lä⁻jëë['] gya⁻tuu[']
discípulo, hi⁻ ma['] jää['] dsa⁻
he[']. Ngooy['] chuh['] kih['] Jesús
mah['] ga⁻chuyh['] kiyh['].

⁴⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁺:

—Juda, ¿che['] he⁻ hnaah[']
jnä['] la⁻ he⁻ ma⁻chuh['] kin⁻
mah['] ngëeh['] jnä['] he⁻ juun[']?

⁴⁹ Lä⁻jëë['] hi⁻ ma['] tääh[']
kyaaah['] Jesús, ma['] ga⁻jëëy['] he⁻
kih['] ja⁻ he⁻ ya⁻nää['] dsa⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻jäyh['] siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh['], ¿che['] ta['] jnääh[']
kiyh['] kyaah['] ñe[']?

⁵⁰ Jaa⁻ discípulo he['],
ga⁻jmeey['] dsoo['] kih['] jaa⁻
moz['] kyaah['] dsa⁻jøøh['] kyaah[']
jmi⁻dsa⁻, ga⁻kuy['] lo⁻gway[']
ra⁻llu['].

⁵¹ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁺:

—Ma⁻lee⁻ ko⁻na⁻. Mo⁻to⁻
kaah['].

Ga⁻sooyh['] lo⁻gwa['] moz[']
he['], mah['] ga⁻mi⁻hlääy['].

⁵² Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁺ lä⁻jëë['] hi⁻ ya⁻nää[']
ya⁻chaayh['], lä⁻jëë['] jmi⁻dsa⁻
kaah['], lä⁻jëë['] hløø['] hi⁻ ma[']
høø['] gwah['], hi⁻ lä⁻jëë[']
dsa⁻gyuuuh[']:

—¿Che' dsa-hii- jnä', mah'
ma'-ya-nääh' hnäh' kyaah'
ñe' kyaah' hma'?

⁵³ Lä-jé- jmii' ma' hään' jee'
kyah' hnäh' jee' chih' gwah'
mah' sa' ga-chaah' hnäh' jnä'.
Pero na' ma' cha' jwé' kyah'
hnäh' jmeeh' hnäh' hih', jéeh'
ma-té' hor' jmee' hih' hi'
hää' jee' na-hoo'.

*Ga-hmä' Pee' juu' he' sa'
kyuuy' Jesús*

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr.
14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18,
25-27)

⁵⁴ He-ja' ga-saayh' Jesús,
ga-téey' lä' ga-té' cha'neh'
kih' dsa-jøøh' kyaa' jmi-dsa'.
Uu' ba' ma' llee' Pee' kaah'
kiyh'.

⁵⁵ To-dsaah' ho'hne' kiyh'
ja', ga-jeeh' dsa' je', mah'
ga-taayh' lä'ku' lä-jii' llooyh'
je'. Ja'-ba'jee' ja' ga-gya' Pee'
ka-läh' llooyh' je'.

⁵⁶ Jee' ja' ma' hää' ja-a-
dsa-më' hi' ma' jmee' ta'
jee' ja'. Ma' ga-jee'y' Pee'
gya' llooyh' je', ni' miih' sa'
ga-koo'y' néy' ma' jee'y' Pee'
mah' ga-jäyh':

—Hi' na' ka-läh' ma' ngë'
kyah' Jesús.

⁵⁷ Pero ga-hmä' Pee' juu',
ga-jäyh':

—Dsa-më', sa' kyuun' dsa-
na'.

⁵⁸ Ko-hwëe' ja'ga', jñah'
dsa' ga-jee'y' Pee'. Mah'
ga-siiyh':

—Hne' ka-läh' laa' dsa'
kyaa'y'.

Mah' ga-jäh' Pee':

—Jah-ha', ja' he' jnä' dso'.

⁵⁹ Ga-hya' ga' koo' hor',
jñah' ka-läh' ma' jmee' dsoo'
juu' ja', ma' jäyh':

—Sa' na-hee' go-te', laay'
jaa' hi' ma' jmee' ko-jøh'
kyah' Jesús. Jéeh', dsa-
chaah' Galilea ba' na'.

⁶⁰ He-ja' ga-jäh' Pee':

—Dsa-ñuuah', sa' man' he'
na' hlëeh'.

Pero hlëeh' gyih' lä-ja',
lä-chaah' ja' ga-hoo'h' chaah'
dsoo'.

⁶¹ He-ja' ga-jeeh' Dsa-jøøh'
jnän' hñii', ga-jee'y' Pee'.
Ja'-ga' ga-lä-dsooh' dsé' Pee'
juu' kih' Dsa-jøøh' jnän',
lä-koh' ga-siiyh': "Jää' ja'-ga'
hoo'h' chaah' dsoo', hne'
ma-té' hnë' jiih' ma-hmäh'
juu' he' sa' kyuuh' jnä'."

⁶² Ja'-ga' ya-hëe' Pee' ta'
ka'hne', ga-hoo'yh' lä-jiih' lla'
dsëy'.

⁶³ Dsa' hi' ma' hää'
Jesús ma' mi-kwayh', ma'
ki-jnaay'.

⁶⁴ Ga-løø' dsa' mo-nëy' hi'
ma' jnoo' dsa' kiyh', mah'
ma' ngiiy' juu' kiyh':

—Jäh' da' hii' ma-jnoo'
kyah'.

⁶⁵ Joh' juu' sa' ma' ba' ma'
jnaayh'.

*Na-jääy' Jesús cha'në'
dsa-ta'kaah' kyaa' dsa-judiu
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-
64; Jn. 18:19-24)*

⁶⁶ Ma' ga-jnä' ja', ga-kuh'
lä-jee' dsa-gyuuh', kyaah'
dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa',
kyah' ta-jwoh' kyaa' ley,
na-jääy' Jesús jee' dsa-ñee'
lä-jee' dsa-ta' kyaa' dsa'

judiu he'. Jee' ja⁻ ga⁻ngii⁻ dsa⁻
he' juu' kiyh[,] ga⁻siyyh[:]

67 —Chiih' jnääh[,] ¿che' hne⁻
he' hi⁻ laa⁻ Cristo?

Mah['] ga⁻siyyh[:]

—Cher'mah['] ga⁻jwëehn⁻
hnääh^{sa} lä⁻hee^h hnääh^{kin}.

68 Hi⁻ cher'mah['] hee⁻ juu'
ngiin['] kyah['] hnääh^{ka} läh[,] sa⁻
jeeh['] hnääh^{kin} ni⁻ sa⁻ lääh[']
hnääh['] jnää.

69 Pero na⁻ ta⁻ cha'në,
Hi⁻ ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻ gya⁻ jwoo⁻
ra⁻lluu[,] kih['] Dio hi⁻ cha⁻
ga⁻lä⁻je⁻ be['] kih['].

70 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] ga⁻lä⁻jëe⁻
dsa⁻ he[:]

—¿Che' laa⁻ hne⁻ Joo['] Dio
ja⁻?

Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siyyh[:]

—Hnääh['] ba⁻ ma⁻jäh['] hnääh[']
jnää['] he[:]

71 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻ he[:]

—¿He⁻la['] hnääh['] ga⁻jne['] hi⁻
j mee['] ju[']dsoo[?] Ja['] ma⁻nuu[']
ba⁻jne['] juu' kiyh[?]

23

Ga⁻jää['] dsa⁻ Jesús cha'në[']
Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr.
15:1-5; Jn. 18:28-38)

1 Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he['] ga⁻noo⁻
jee['] ma⁻tääh['] mah['] na⁻jääy⁻
Jesús cha'në['] Pilato.

2 Ga⁻løøy['] hnääh['] kiyh[,] ma[']
jäy[:]

—Ma⁻jëe['] jnääh['] kwee⁻ ha⁻
lä⁻ j mee⁻ dsa⁻ la⁻, mi⁻gaay⁻
dsa⁻go⁻ jnääh[']. Jäyh['] sa⁻ le[']
mi⁻hmaahn['] ku⁻sih⁻ kih['] rey⁻
to⁻në[,] hi⁻ jäyh['] laay['] Cristo
hi⁻ laa⁻ Rey.

3 He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ Pilato juu'
kiyh[,] ga⁻jäy[:]

—¿Che' hne⁻ he['] dsa⁻jøøh[']
kyaa⁻ dsa⁻ judiu?

—Ma⁻jäh['] ba⁻ hne⁻ —ga⁻jäh[']
Jesús siyyh[.]

4 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pilato siih⁻
dsa⁻kääh['] kyaa⁻ jmi⁻dsa⁻ hi⁻
lä⁻jëe⁻ ga['] dsa⁻:

—Ni⁻ miih⁻ he⁻ hliah['] sa⁻
ma⁻jnøøhn⁻ kih['] dsa⁻ñuuah⁻
la⁻.

5 Pero dsa⁻kääh['] he[']
cha⁻ga'miih⁻ juu' ma[']hnooy⁻
kih['] Jesús, ma[']jäy[:]

—Hjh['] hi⁻ na⁻, peer⁻ ma⁻
llay⁻ hnii⁻ kih['] dsa⁻goo⁻
jnääh['] lä⁻kaa⁻ hwa['] Judea
jee['] ma['] ngëy⁻ kway⁻ juu'.
Ga⁻løøy['] hwa['] Galilea taqayh⁻
dsa⁻ miih⁻ lä⁻jiih['] ma⁻jay⁻ lä⁻
ga⁻te['] jee['] jwii⁻ la⁻.

Ga⁻jää['] dsa⁻ Jesús cha'në[']
Herode

6 Ma['] ga⁻nuu['] Pilato lä⁻ja⁻,
ga⁻ngiiy['] juu' kih['] dsa⁻kääh['],
ga⁻jäy[:]

—¿Che' ja⁻ba['] hi⁻ chaa⁻
Galilea dsa⁻na⁻?

7 Ma['] ga⁻lä⁻ñe⁻ Pilato,
dsa⁻ chaa⁻ Galilea ba⁻ he[,]
ga⁻cheey['] kyaah['] Herode hi⁻
ma[']laa[']lle'moh['] hwa['] Galilea.
Jëeh[,] ja⁻ba['] jmi['] ja⁻ ma[']gya[']
Herode jwii⁻ Jerusalén.

8 Herode, ma['] ga⁻jëeý[']
Jesús ga⁻nøh['] dsëy[.] Jëeh[,]
ma⁻lä⁻hi['] hnøøy['] jëeý[,] kih[']
he⁻ ma['] nuuy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻
ma['] j mee⁻ Jesús kih['] dsa⁻, hi⁻
hnøøy['] ma['] jëeý['] he⁻ j mee⁻
Jesús koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻.

9 Ja⁻ he⁻ koo⁻ juu' ga⁻ngii⁻
Herode kiyh[,] pero ni⁻ miih⁻
sa⁻ ga⁻jeeh['] Jesús kiyh[.]

10 Jee' ja⁻ ma⁻tääh['] ka⁻läh[']
dsa⁻kääh['] kyaaa⁻ jmi⁻dsa⁻

kyaqah' ta-jwoh' kyaaq' ley.
Hi- he' ma'tääh' koo-hweh-
hniiy' kih' Jesús.

11 He-ja- Herode kyaah'
hløø' kyaay' ga'kqayh'
lëe'. Hi- ga'kyeyh' Jesús
koo-hmiih' na'hñiaah' he-
mi-kwayh'kiyh'ba'ja-. Mah'
ga'cheey' ka-läh' cha'né'
Pilato.

12 Jmii' ja- ga'lä-jwah' Pi-
lato kyaah' Herode, jeeh' hi-
he' ma'na-häayh' øoyh' jaä'.

Ga'jä' juu' jngëeh' dsa-
Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15;
Jn. 18:39-19:16)

13 Ja-ga' ga'tëeh' Pilato
lä-jee- dsa-kqah' kyaaq'
jmi-dsa- hi- lä-jee- ga'
dsa-ta', lä-kye- dsa-jwii-.

14 Mah' ga'siyyh':

-Hnäh' ma-ya-jääh'
dsa-nuuuh- la- hi- jwah'
hnäh' llay' hnii- kih'
dsa-gooh' hnäh'. Hi- ja-ba'
cha'nëh' hnäh' ma-kan'
ju'dsoo' kiyh'. Pero ni-mihi-
he- hliih' sa- ma-jnøøhn- kih'
dsa-nuuuh- la- he- kyaah'
bääh' hnih'.

15 Lä-ja- Herode, sa-
ma-jnøøyh- ni- koo- he-
na-bäayh', he-ja- ma'cheey'
ka-läh' ta- la-. Jee' na-
ma-jeeh' hnäh', sa-cha- he-
hliih' ma-jmee' dsa-nuuuh-
la- he- kyaah' ää- jmii' juuy'.

16 Heeh' jnih' wii' jaä',
ja-ga' lää' jnih'.

17 Ma' lle' kih' Pilato- he-
läay' ja- hi- hää' neh-ñe' ma'
të- jmii'.

18 Pero lä-jee- dsa- he',
koo- hä' ba' ga'løøy' tooyh'-
miih', ma' jäyh':

-Jngëeh' go-te- dsa- na-
Lää' Barrabá ba'.

19 Hi- he' ñee' neh-ñe'
kwaat' kih' he- ga'jngëeh'
ja- dsa- jee' ma' tee- koo-
nää' dsa- kyaah' dsa-ta'.

20 Ma' hnøø' Pilato ma'
lääy' Jesús, he-ja- ga'hlëëyh'
ka-läh' dsa- hi- ma' hnii- he'.

21 Pero dsa- he' cha-ga'mihi-
miih' ma' tooyh', ma' jäyh':

-Tääy' dsoh' hma-cru'.
Tääy' dsoh' hma-cru'.

22 Ga-të- hnë- jiih' ga'jäh'
Pilato siiyh':

-Hee- ba' dsoo' ma-jmee'
dsa-nuuuh- la-? Sa- hii-
jnøøhn- ni- miih- he- kyaah'
ää- jmii' juuy'. Heeh' jnih'
wii', ja-ga' lää' jnih'.

23 Pero cha-ga'mihi- miih'
ma' tooyh', ma' ngiyy- he- tää-
dsih' dsoh' hma-cru'. Kyaah'
juu' he- ma' hlëëh' dsa-,
hi- kyaah' he- ma' hlëëh'
jmi-dsa- kqah' he- ga'liyh'
he- ma' ngiyy- ja-.

24 Ga-heeh- ba' Pilato
jmeey' lä-koh' ma' ngiyy'
lä-jee- dsa- he'.

25 He-ja- ga'läay' hi-
ma' hää' neh-ñe' he', hi-
ga'jngëeh' dsa- jee' ma' teey'
kyaqah' dsa-ta'. Ga'läay' hi-
he' mada- kih' dsa-jwii- mah'
ga'ngëey' Jesús goo- hløø'
lä-koo- ga'ngiyy- hi- ma' hnii-
he'.

Ga-tää- dsa- Jesús dsoh'
hma-cru'

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-
32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jääy['] Jesú^s na⁻tääy['] dsoh['] hma⁻cru^{',} ga⁻jee^{y'} jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ Simón hi⁻ ma['] chaq⁻ Cirene. Dsa⁻ he['] jah['] jee['] nuu⁻ kih^{'.}

Hi⁻ he['] ga⁻kyäay['] hma⁻cru^{',} kih['] Jesú^s, ngooy['] kyey⁻ hma⁻cru['] kaah['] kiyh^{'.}

²⁷ Hi⁻ jwëe['] jwëerte dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää['] kaah['] kiyh^{'.} Jee['] kiyh['] ja⁻ ma['] tääh['] jwëe['] dsa⁻më['] hi⁻ ma['] ki⁻ hoo^h cha⁻miih['] kih['] Jesú^s.

²⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Jesú^s hñii['] ta⁻jee['] ma[']tääh['] dsa⁻më['] he['] mah['] ga⁻siiyh^h:

—Dsa⁻më['] hi⁻ chaq⁻ Jerusalén, ta⁻ hoo^h hnäh['] kin^{'.} Hoo^h hnäh['] kyah['] hnäh['] ba⁻hi⁻ lä⁻ja⁻ kih['] gyuu['] kyaqah['] hnäh^{'.}

²⁹ Jëeh['], jää⁻ koo⁻ jmii['] ma['] jäh['] dsa⁻: “Llu['] la⁻ kih['] dsa⁻më['] hi⁻ sa⁻ kaa['] gyuu[']. Lä⁻ja⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻kaa['] gyuu['], hi⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻ jää⁻ gyuu['] gyuu[']. ”

³⁰ Jmii['] ja⁻ lõo['] dsa⁻ jäh^h: “Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] tõh['] ba['] moh['] la⁻ në['] jnän[']”, hi⁻ jñah['] jäh^h: “Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] jlëe['] ba['] jne['] kyaqah['] moh['] la⁻.”

³¹ Jëeh['], cher'mah['] lä⁻na⁻ jmeeh['] dsa⁻ jnä['] hi⁻ laa['] lä⁻koh['] chaah['] hma⁻ eeh['], ha⁻ ga['] koh['] sa⁻ jmeeyh['] hnäh['] hi⁻ laa['] lä⁻koh['] chaah['] hma⁻ kii['].

³² Hi⁻ ma['] jääy['] ka⁻läh['] uu['] dsa⁻ hñaa⁻ dsë['] hi⁻ ma['] dsa⁻jngëeyh['].

³³ Ma['] ga⁻lla⁻nääy['] jee['] chee⁻ Moo['] Lle['] Hlii['], jee['] ja⁻ ga⁻tääy['] Jesú^s dsoh['] hma⁻cru^{',} hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh[']

lä⁻uu['] dsa⁻ hñaa⁻ dsë['] he['], jaa⁻ jwoo['] ra⁻lluu['] kiyh['] hi⁻ jaa⁻ jwoo['] ra⁻këh^{'.}

³⁴ Ga⁻jäh['] Jesú^s:

—Tää['] kyaqan['], jmee['] jõh['] hoh['] kiyh^{'.} Jëeh['], sa⁻ ñey['] hee⁻ na⁻ jmeey['].

Hi⁻ hløo['] hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻ ga⁻ti['] ga⁻llooyh['] hmiih['] kih['] Jesú^s, kyaah['] he⁻ ma['] kooyh['] suert.

³⁵ Jee['] ja⁻ ma['] tääh['] dsa⁻jëe[']. Lä⁻kye⁻ dsa⁻ta['] ma['] mi⁻kwäh['] kih['] Jesú^s. Ma['] jäh[']:

—Ga⁻liyh['] ba['] ga⁻lääy['] dsa⁻. Wa['] lääy['] hñiiy['] na['], cher'mah['] dsoo['] laay['] Cristo hi⁻ na⁻lleeh['] kyaq['] Dio.

³⁶ Lä⁻kye⁻ hløo['] ka⁻läh['] ma['] mi⁻kwäh['] kih['] Jesú^s, lä⁻koo⁻ ma['] ñey['] chuh['] na⁻heeyh['] jmi⁻jiih^{'.}

³⁷ Ma['] jäh[']:

—Cher'mah['] hne⁻ laah['] Rey kyaq['] dsa⁻ judiu, lää['] hñaaah^{'.}

³⁸ Ma['] na⁻sii['] ka⁻läh['] gyuu['] lley['] kyaqah['] hwëh['] griego kyaqah['] hwëh['] latín hi⁻ kyaqah['] hwëh['] hebreo ka⁻läh['], he['] ma['] jäh[']: “Hi⁻ la⁻ he['] Rey kyaq['] dsa⁻ judiu.”

³⁹ Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] hñaa⁻ dsë['] he['] hi⁻ ma['] taa['] jyoh['] hma⁻cru^{',} ga⁻mi⁻kwäh['] kih['] Jesú^s, ga⁻jäh[']:

—Cher'mah['] hne⁻ laah['] Cristo, lää['] hñaaah['] hi⁻ lää['] jnääh^{'.}

⁴⁰ Pero hi⁻ jaa⁻ he['] ga⁻juuh['] kih['] dsa⁻kyäayh['], ga⁻jäh['] siiyh[']:

—¿Che' lǟkyē hnē sā
gah̄ Dio, mākē mātøöh̄
jnē jeē juū jnē?

41 Lǟnā llē lē jnän̄.
Jëeh̄, jeē lā mīhmaahn̄ lǟ
hnø̄r jnän̄ kih̄ hē hlïih̄ hē
mājmeen̄. Pero dsā lā nī
koō hē hlïih̄ sā chā hē
mājmeeȳ.

42 Mah̄ gājäyh̄ siiyh̄ Jesús:

—Jā mīdsooh̄ hoh̄ jnǟ
gā māñeh̄ jeē jmeeh̄ hih̄.

43 Jā gā gājäh̄ Jesús siiyh̄:

—Mārā ju'dsoō jwëéhn̄
hnē, jābā nā gwaāh̄
kyaāh̄ jnǟ yājwī kih̄ Dio.

Gājuū Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-
41; Jn. 19:28-30)

44 Mā gātë̄ koō llǟhyoō
gānuū gōtē lǟkaā hwā
jā lǟjiih̄ gātë̄ kōhī hnë̄
tā gāhloō.

45 Gānuū jmīgyuū.
Hī hmiih̄ hē mā hiī
llah̄ gwah̄ gācheē gōtē
tōdsaah̄.

46 Jāgā gāhlëéh̄ Jesús
koō kīgaā, gājäyh̄:

—Täǟ kyaan̄. Ngëeen̄
jmīllē kin̄ jāgooh̄.

Mālā māhlëeyh̄ lǟjā
gājuuȳ.

47 Mā gājëē juū hlø̄
hē gālā lǟjā, gākwaȳ
tīhmaah̄ kih̄ Dio. Gājäyh̄:

—Mārā ju'dsoō, dsāñuuh̄
nā mā laā jāā hī lluū
gōtē.

48 Lǟjëē dsā hī mātääh̄
jeē jā, māgājëē hē gālā
lǟjā, gānääȳ kījnooȳ
mōdsëȳ.

49 Gālǟjëē hī mā kyuū
Jesús, lǟkyē dsāmë̄ hī
yānäǟ kyaayh̄ lǟ gātë̄
Galilea, uū bā mā täǟȳ
jëeȳ lǟjë̄ hē gālā jā.

Gāhaaȳ Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-
47; Jn. 19:38-42)

50 Mā chaā jāā dsā lluū
hī mā mītë̄ kih̄ Dio,
mā cheē José. Dsā hē
gālǟchāā jwiī Arimatea
hē nāheē hwā Judea. Mā
laā jāā dsātā kyaaq̄ dsā
judiū.

51 Dsā hē sā gātäayh̄
hñiiȳ jeē, kyaah̄ juū jā mā
gātaah̄ lǟjëē dsākyaaayh̄
juūkweē hā lǟ jmeeȳ kih̄
Jesús. Hī mājøøȳ mā jëeȳ
jnǟhǟ hē jäǟ Dio dsā lǟ
hih̄ kih̄.

52 José hē ñeeȳ në'ta' kih̄
Pilato nāngiiyh̄ jmīngō kih̄
Jesús.

53 Mālā mājyooȳ
jmīngō kiyh̄, gālääȳ koō
hmiih̄ tājmaah̄. Mah̄
gātäayh̄ neh̄ koō tōhøø̄
hē mā nāhë̄ në̄ kuū
hloō, jeēsā gā mātäayh̄
nījāā hlī.

54 Jmījāmāmīlluū dsā
judiū hñiī kih̄ hē jnǟjyoh̄
jmīhē māhøøȳ, jëeh̄ tā
gāhloō jāmāhäǟ jmīhē
teeh̄ dsā dsë̄.

55 Lǟjëē dsāmë̄ hī
yānäǟ kyaah̄ Jesús lǟ gātë̄
Galilea, gājmeeȳ kōjøh̄
kyaāh̄ José nājëeȳ hā jeē
gākyaāȳ Jesús.

56 Jāgā gānääȳ kiyh̄
gāmīlluȳ nuū mījwiī

kyaqah' naa` mi`jwii` . Hi` ga`taayh` ga`høøy` jmi` he` teeh` dsa` dsë` lä`koo` la` mada` kih` ley.

24

Ga`lä`jiih`Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8;
Jn. 20:1-10)

¹ Tiih` go`te` to`në` jmi` kih` seman~, ga`lla`nää` dsa`më` he` jee` ma` la` to`høø` ja` , ma` kyey` lä`jë` he` hii` mi`jwii` he` ga`mi`lluy` ja` hi` jñah` ga` dsa`më` ga`j mee` ko`jøh` kyaayh`.

² Ma` ga`tëey` jee` ja` , kuu` he` ma`na`jnë` hoo`to`høø` ma`na`bä`ta`koo`.

³ Ma` ga`taayh` neh` to`høø` ga`jëey` mo`so` kye` jmi`ngo` kih` Jesús Dsa`jøøh` jnän`.

⁴ Jee` tääyh` jmeey` cha`miih` huu`dsë` , lä`chah` ja` ga`lla`sëeh` chuh` kiyh` uu` dsa`ñuu`h` hi` ma` kyeh` hmiih` to`jlëe`ñih`.

⁵ Ga`jwqah` jwérte dsa`më` he` , ga`jyooy` mo`nëy` ta`hwa` . Mah` ga`jäh` lä`uu` dsa`ñuu`h` he` siyyh`:

—¿He`la` hnaah` hnäh` ja` hi` na`jiih` jee` kih` hi` ma`na`juu`?

⁶ Mo`so` chaa` jee` la` . Hii` ma`lä`jiih` . Mi`dsooh` hoh` hnäh` he` ga`jäh` siyyh` hnäh` lä`koo` ma` gya` gyih` hwa` Galilea,

⁷ lä`koh` ma`ga`jäh` lä`la` : “La` bii` kih` Hi`ga`lëe`ngo` la` ngëe` dsih` ja`goo` dsa`ñaa` dsë` , mah` tääy` dsoh`

hma`cru` . Hi` ga`ma`hyah` hnë` jmi` lä`jiih` ka`läh`.”

⁸ Ja`ga` ga`lä`dsooh` dsë` dsa`më` he` juu` ja` .

⁹ Ma` ga`hwëey` jee` ja` , na`nää` na`j mee yh` juu` kih` lä`jëe` gya`kaa` apóstole kyaayh` kih` jee` lä`jëe` dsa`kyayh` .

¹⁰ Dsa`më` hi` na`koo` juu` kih` apóstole he` ma` chee` Marí Magdalena, Juana, María choo` Jacobo hi` jñah` ga`dsa`më` .

¹¹ Pero lä`jëe` hi` ga`nuu` juu` kih` dsa`më` he` sa` ga`lä`heey` kiyh` . Ma`laay` , juu`ngaa`ba`ja` ma`hlëeyh` .

¹² He`ja` ga`noo` Pee` , ngooy` ko`chih` jee` ma` la` to`høø` ja` . Ma` ga`jëey` neh` , ma`la` ta`jmaah` ba` ma`kye` . Peer` dsäa` dsë` ngaayh` , ma`j mee yh` huu`dsë` ha`ba`lä`ga`la` .

Ga`mi`jnää`-Jesús hñii` kih` uu`discípulo

(Mr. 16:12-13)

¹³ Ja`ba` jmi` ja` na`nää` uu`discípulo koo` jee` jwii` he` chee` Emaú, uu` koo` gya`koo` kilómetro kih` Jerusalén.

¹⁴ Jee` tääyh` jwë` ga`nää` ja` , ma`llay` juu` kih` lä`jë` he` ga`la` .

¹⁵ Pero hee` ga`la` . Jee` ga`nää`llay` juu` ja` kyaayh` dsa`kyayh` , ni` sa` liih` gyih` , he`ba`hñii` Jesús ngoo` ko`jøh` kyaayh` .

¹⁶ Pero sa` ga`lä`kyuuy` , kih` ma`na`jlë` huu`dsë` kiyh` .

¹⁷ Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh⁺:
—¿Hee⁻ ba['] juu['] na⁻ llah⁻
hnäh' cha⁻jwë['] la⁻? ¿He⁻la[']
meeh⁻ hoh['] hnäh'?

¹⁸ Mah' ja⁻ hi⁻ ma['] chee⁻
Cleofa, ga⁻jäyh['] siiyh⁺:
—¿Ha⁻ lä⁻ la['] juu[']? Gee['] kih[']
lä⁻jëe['] hi⁻ na⁻nää['] jmiⁱⁱ, ¿che[']
ja⁻ hne⁻ ba['] sa⁻ ñeh['] lä⁻jë[']
he⁻ ga⁻la['] jee['] jwii⁻ Jerusalén
ma['] jmiⁱⁱ la⁻?

¹⁹ Ja⁻ga['] jäh' Jesús siiyh⁺:
—¿Hee⁻ ba['] ga⁻la[']?
Mah' ga⁻jäh' dsa⁻ he⁻ siiyh⁺:
—Lla⁻ jnääh' juu['] kih['] Jesús
dsa⁻ ma['] chäa⁻ Nazaret.
Ma['] laay['] ja⁻ hi⁻ ga⁻ngëe[']
juu['] kih['] Dio. Jëeh['], cha⁻né[']
Dio hi⁻ cha⁻né['] lä⁻jëe['] dsa⁻
ga⁻mi[']jnääy⁻ he⁻ beeey[']
kyäah['] ta['] kiyh['] hi⁻ lä⁻ja[']
kyäah['] juu['] he⁻ ga⁻hlëeyh[']
ka⁻läh['].

²⁰ Hi⁻ lla⁻ jnääh' juu['] ha⁻
lä⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻kääh['] kyäa[']
jmi['] dsa⁻ kyäah['] dsa⁻ta[']
kyäa['] jnääh' ga⁻taayh['] goo⁻
lle⁻moh['] mah['] jmeey['] hih['] he⁻
juuy['], ja⁻ga['] ga⁻täay['] dsoh[']
hma⁻cru['].

²¹ Pero jnääh' ma['] kye[']
jnääh' o⁻jøh['] dsë⁻ hi⁻ he⁻
nøø['] juu['] ma['] lää['] jnääh' dsa⁻
Israel. Pero na['] ma⁻hy[']
hnë['] jmiⁱⁱ he⁻ ga⁻la['] lä⁻ja['].

²² ¿Che['] kyuuuh['] ha⁻ lä⁻
ma⁻la[']? Ko⁻llaq['] dsa⁻më['] hi⁻
jmee['] ko⁻jøh['] kyäah['] jnääh['],
ma⁻jøøyh['] jnääh['], kyäah['] juu[']
he⁻ ma[']kiy['] ja[']. Jëeh[']tiih['] ga[']
ma⁻na⁻nääy['] jee[']la['] to⁻høø['].

²³ Ma['] ya⁻nääy['], jäyh[']
mo⁻so['] cha⁻ jmi['] ngo['] kiyh[']
kye⁻ neh['] to⁻høø['] ja['], hi⁻
jäyh['] ma⁻jëey['] ángele hi⁻

ma⁻jäh['] siiyh⁺ he⁻ na[']jiih['] ba[']
Jesús.

²⁴ Lä⁻ja['] ma⁻na⁻nää[']
ko⁻llaq['] dsa⁻kyäah['] jnääh[']
jee['] la['] to⁻høø['] ja[']. Pero
ma['] ya⁻nääy['], koo['] ba['] juu[']
jmeeyh['] lä⁻koh['] jäh['] dsa⁻më[']
he['], he⁻ mo⁻so['] kye['] jmi['] ngo[']
kih['] Jesús.

²⁵ Ja⁻ga['] ga⁻jäh' Jesús siiyh⁺:

—He⁻ ba['] che⁻taah['] hnäh['].
He⁻lïi['] ba['] ga⁻lä⁻dsoo['] hoh[']
hnäh['] lä⁻jëe['] he⁻ ga⁻jäh['] hi⁻
ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio llo[']joo['].

²⁶ ¿Che['] sa⁻ ma['] la['] bii['] kih[']
hi⁻ laa['] Cristo ma['] dsa⁻ngëe[']
lä⁻jëe['] he⁻ wii['], jää['] ja⁻ga['] leey[']
jøøh[']?

²⁷ Lä⁻chah['] ja['] ga⁻løøy[']
hlëeyh['] lä⁻koo['] ma⁻na⁻sii[']
kiyh['] jää[']. Ga⁻løøy['] kyäah[']
he⁻ ga⁻sii['] Moisé hi⁻ ngoo[']
bih['] mi['] jnääy['] lä⁻hii['] né['] ha⁻
lä⁻ hlëeh['] kiyh['] jee['] ga⁻sii['] hi⁻
ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio.

²⁸ Ma['] ga⁻tëey['] jwii['] jee[']
ga⁻nääy['] ja['], ga⁻jmee['] Jesús
lä⁻koo['] he⁻ ngoo['] bih['] ta⁻
cha⁻né['].

²⁹ Pero discípulo he⁻
ga⁻chuu['] kyäayh['] mah['] jäy[']
hwë['] ja['], ga⁻jäyh['] siiyh⁺:

—Jä['] kyäah['] jnääh['], jëeh[']
ma⁻hloo['] ba['] la['], ma⁻ngoo[']
ga⁻nue['].

Ga⁻jä['] bih['] kyäah['] discípulo
he['].

³⁰ Lä⁻koo['] ma['] gyay[']
né['] mes['], ga⁻kay['] he⁻ñiih['].
Ma⁻ngëe['] ma⁻kway[']ti'hmaah[']
kih['] Dio, ga⁻llaay['] he⁻ñiih['] ja[']
mah['] ga⁻kwëeyh['] discípulo
he['].

31 Lä⁺chah' ja⁻ ga⁺na['] mi[']néy' hi⁻ ga⁺lä⁻kyuuy⁻ Jesús. Lä⁻ ma⁻jéey⁻ ja⁻ ga⁺ääh' Jesús.

32 Mah' ma[']jäh' dsa⁻kyaaayh': -Ha⁻ koh' sa⁺ ma⁻nøh' dsé⁻ jne['] lä⁻koh' juu['] he⁻ ma⁻hléeyh' jne['] cha[']jwé[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh' kih' he⁻ ma⁻mi[']jnääy⁻ ha⁻ lä⁻ hnø['] jäh' jee['] na⁻sii['] juu['] kih' Dio.

33 Lä⁺chah' hor⁻ ja⁻ ga⁺nooy⁻ ga⁺nääy⁻ ta⁻ Jerusalén. Ga⁻lla⁻nääy⁻ jee['] ma['] tääh' ko⁻jøh' lä⁻jéey['] gya⁻kaa⁻ apóstole kyaah[']jñah['] dsa⁻kyaaayh'.

34 He⁻ja⁻ ga⁺jäh' dsa⁻ hi⁻ ma[']tääh' he[']:

-Ma⁻ra⁻ju[']dsoo[']ma⁻lä⁻jiih['] Dsa⁻jøøh[']jnän['], hi⁻ma⁻mi[']jnääy⁻ hñiiy['] kih' Simón.

35 Ja⁻ga['] ga⁺jmeeh' lä⁻uu['] discípulo he['] juu['], ha⁻ lä⁻ga⁻la['] kiyh' cha[']jwé['], hi⁻ha⁻ lä⁻ga⁻lä⁻kyuuy⁻ Jesús ma['] ga⁻llqay[']he[']ñiih['].

Ga⁻mi[']jnää⁻Jesús hñii['] kih['] discípulo kyaay[']

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Ta[']ko⁻jiih['] ma['] tääyh' llay⁻ juu['] ja⁻, ga⁻lla⁻séeh['] Jesús to[']dsaah[']jee[']kiyh' mah['] ga⁻siiy[']:

-Wa[']hii['] tii[']kyah[']hnäh['].

37 He⁻ja⁻ ga⁺jwaah['] jwérte lä⁻jéey⁻hi⁻ ma['] tääh' he['] mah['] ga⁻lä⁻goyh[']. Jmi⁻lle['] ba['] ja⁻ ma[']jéey⁻, laay['].

38 He⁻ja⁻ ga⁺jäh' Jesús siiy[']:

-¿He⁻la['] gah['] hnäh[']? ¿He⁻la[']jmeeh['] hnäh[']to[']hoh['] hnäh[']?

39 Jëe['] da['] hnäh['] ma⁻goon[']. Jëe[']da['] hnäh['] ma⁻tiin[']. Ja⁻ba['] jnä[']la⁻. Chooh['] da['] hnäh['] mah['] jée[']. Jëeh['], jmi⁻lle['] sa⁻kye['] jmi[']ngo['] lä⁻koo['] jëeh['] hnäh[']laan['].

40 Jee['] cheyh['] hléeyh['] lä⁻ja⁻, ga⁻heeyh['] dsa⁻ ma⁻gooy['] ma⁻tiy['].

41 Pero sa⁺ ga['] ma⁻heeey['] llu['], kih['] he['] jëe['] dséy['] cha⁻miih['] hi⁻ma[']dsaa[']dséy['] ka⁻läh[']. He⁻ja⁻ ga⁺jäh' Jesús siiy[']:

-¿Hee['] cha⁻ miih['] kih['] jee[']la⁻?

42 He⁻ja⁻ ga⁺kwéeyh['] koo['] jwi['] kih[']hmooh['] na⁻dsëe['] në['] je['] hi⁻ koo['] jwi['] tah['] sér['].

43 He⁻ja⁻ ga⁺sooyh['] mah['] ga⁻kuyh['] lä⁻ ma⁻jëe['] ja⁻ lä⁻jéey['].

44 Mah['] ga⁺jäh' Jesús siih['] lä⁻jëe['] dsa⁻he[']:

-He⁻la⁻na⁻juu[']he⁻ga⁻hléehn[']hnäh[']lä⁻ma[']gya[']ga[']jnä[']jee[']kyah[']hnäh[']. He⁻ga⁺jmee[']bii[']ga⁻lä⁻te[']lä⁻jé[']he⁻na⁻sii[']kin[']në[']ley kih[']Moisé, hi⁻jee[']na⁻sii[']juu[']kih[']hi⁻ga⁻ngëe[']juu[']kih[']Dio, hi⁻kih[']salmo ka⁻läh['].

45 Ja⁻ga[']ga⁺jmeey[']ga⁻na[']hu[']dsé⁻kih[']dsa⁻he[']mah[']ga⁻lä⁻ngëey[']lä⁻koo[']na⁻sii[']juu[']kih[']Dio.

46 Mah[']ga⁻siiy[']lä⁻jëe[']dsa⁻he[']:

-He⁻la⁻na⁻ma⁻na⁻sii[']kin[']jää[']. Ga⁻jmee[']bii[']ki[']jnä[']hi⁻laa[']Cristo he⁻ga⁻jëen[']wi[']mah[']ga⁻lä⁻jiihn[']jee[']kih[']

hi⁻ na⁻ju_u^ˊ ma' ga⁺hya⁻ hnë⁻
jmi_{ii}[.]

⁴⁷ Hi⁻ kwäat[~] kin⁺, dsa⁻nää⁴
dsa⁻ dsa⁻kwa⁺ juu['] kin⁺
ga⁺lä⁺kä_u[~] hwa⁴. Løøy⁴ ta⁺
Jerusalén hlëëyh⁴ dsa⁻ha⁻ lä⁺
dsa⁻jeeyh[~] kyaqah⁴ Dio mah⁴
koo[~] Dio dsë⁴ kih⁴ dso'kye⁻
kiyh⁴.

⁴⁸ Hnäh⁴ he['] hi⁻ j mee⁴
ju'dsoo['] kih⁴ lä⁺jë⁺ he⁻ la⁻.

⁴⁹ Hii⁻ jnä['] cheen[~] kyah⁴
hnäh⁴ he⁻ ga⁺bääh⁻ Tää[']
kyäan[~] hñii[~] kwëëyh⁴ hnäh⁴.
He ja⁻ jää['] hnäh⁴ Jerusalén
la⁻, lä⁺jiih⁴ tëeh⁴ hnäh⁴ be['] he⁻
jyoo⁴ gyuuuh⁴.

Ngaah' Jesús gyuuuh'

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Ga⁺jää⁴ Jesús lä⁺jëë⁺
dsa⁻ he['] lä⁺ ga⁺të[~] jäh⁺
kih⁴ jwii⁻ Betania. Jee' ja⁻
ga⁺chooy[~] gooy⁻ gyuuuh⁴ mah⁴
ga⁺mi⁺jääy⁴ lä⁺jëë[~].

⁵¹ Jee' cheyh⁴ mi⁻jääy⁴
lä⁺jëë[~] dsa⁻ he['] ngaayh⁴ ta⁻
gyuuuh⁴.

⁵² Ma⁻ngëë[~] ma⁻jmääy⁴
jøgh⁴ Jesús, peer⁻ jëë⁻ dsëy⁴
ga⁺nääy[~] ta⁺ Jerusalén.

⁵³ Hi⁻ ma' tääh⁴ tääy[~] jee'
ma' chih⁴ gwah[~], kway[~]
tíhmaah⁴ kih⁴ Dio hi⁻ ma'
jmeey[~] juuuh⁴ kiyh⁴. Wa' la'
lä⁺ja⁻.

San Juan

Ju'hméë' kih' Jesús he⁻ ga⁻sii⁻ Jwaa⁻

Juu' kih' Dio ga⁻lëëy⁻ dsa⁻

¹ Lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻ ma⁻ chaay⁻ ba[,] laay⁻ Juu'. Juu' ja⁻ ma⁻ laa⁻ kyaah['] Dio. Ja⁻ba['] Juu' ja⁻ ma⁻ laa['] hñii['] Dio.

² Hi⁻ na⁻ ma⁻ laa['] lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻ kyaah['] Dio.

³ Hñiiy['] ga⁻jmeey⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻na⁻la⁻ kih['] hñii['] he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey⁻ hñiiy['].

⁴ Kih['] hñii['] bih['] na⁻jiih⁻. Heh['] he⁻ na⁻jiih⁻ ja⁻, la⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻ choo⁻ kih['] lä⁻jëë⁻ dsa⁻.

⁵ Ga⁻lä⁻jnä['] wa⁻je⁻ ja⁻ jee⁻ ma⁻tääh['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlïih[']. Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻tääh['] jmee⁻ he⁻ hlïih['], sa⁻ ga⁻liyh['] kyaah['].

⁶ Hi⁻ ma⁻ chaay⁻ ja⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ ma⁻ chee⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ Dio.

⁷ Hi⁻ he⁻ ja⁻ kye⁻ ju'dsoo⁻, mah['] kway⁻ ju'dsoo⁻ kih['] wa⁻je⁻, mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ lä⁻ds oo⁻ dsë⁻ kih['] wa⁻je⁻ ja⁻ kyaah['] juu' he⁻ ga⁻kway['].

⁸ Ja⁻ hi⁻ he⁻ ma⁻ laa['] lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ ja⁻, jay['] mah['] kway⁻ ju'dsoo⁻ kih['] hi⁻ laa['] lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ ja⁻ba['].

⁹ Ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ jä⁻ hi⁻ laa['] lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻ la⁻ ju'dsoo⁻, he⁻ choo⁻ kih['] lä⁻jëë⁻ dsa⁻.

¹⁰ Ja⁻ba['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ ma⁻chaay⁻, hi⁻ ga⁻jmee⁻ Dio jmi⁻gyuu⁻ la⁻ ta⁻la⁻ kiyh['].

Pero dsa⁻ chaay⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻kyuuuy⁻.

¹¹ Jay['] ja⁻ba['] jmi⁻gyuu⁻ kiyh['], pero hi⁻ chaay⁻ kyaay['] sa⁻ ga⁻heeeyh⁻.

¹² Pero lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻heeeyh⁻, hi⁻ jmee⁻ ds oo⁻ dsë⁻kiyh['], ga⁻kway⁻ jwë['] leeey⁻ joo['] Dio.

¹³ He⁻ laay['] joo['] Dio, ja⁻ kih['] he⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻ lä⁻koo⁻ lle['] kih['] dsa⁻lä⁻chaay⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻, ni⁻ ja⁻ kih['] he⁻ ga⁻lä⁻hyoh⁻ dsë⁻ cho⁻jmiiy⁻ he⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻ he⁻ laay['] joo['] Dio, ni⁻ ja⁻ kih['] he⁻ ga⁻jmee⁻ cho⁻jmiiy⁻ huu⁻dsë⁻ he⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻. He⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻ lä⁻ hnøø['] hñii['] Dio ba['] ja⁻.

¹⁴ Hih['] hi⁻ laa['] Juu' ja⁻, ga⁻lëëy⁻ dsa⁻ mah['] ga⁻gyay⁻ jee⁻ jnän['], hi⁻ jnääh['] discípulo kyaay['] ga⁻jëë⁻ jnih['] he⁻ laay['] jøøyh[']. Laay['] jøøyh['] kih['] he⁻ laay['] gyuu⁻ koo⁻ mëë['] kyaä['] Tää[']. Ha⁻ koh['] sa⁻ llu['] dsë⁻hi⁻ kyey⁻ ju'dsoo⁻ jmah['] ba['].

¹⁵ Ga⁻kwa['] Jwaa⁻ ju'dsoo⁻ kiyh['], ma⁻ jäyh[']:

—Hi⁻ la⁻ he⁻ hi⁻ ma⁻ jwahn⁻ kih[']: “Hi⁻ ja⁻ këë⁻ ga⁻kin⁻, hi⁻ la⁻ jøøh['] ga⁻lä⁻koo⁻ jnä['], jëëh['] ko⁻ja⁻ ma⁻chaay⁻ bih['] jää['] ki⁻ jnä['].”

¹⁶ Ha⁻ koh['] sa⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ cha⁻ kiyh['], hi⁻ jee⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ jne['] joh['] he⁻ sa⁻ ma⁻hñah⁻ jne[']. Ja⁻ koo⁻ hä⁻ ma⁻mi⁻jääy⁻ jne['].

¹⁷ Heh['] ley, ta⁻la⁻ kih['] Moisé ba['] ja⁻. Pero lä⁻jëë⁻ he⁻ la⁻ kwa⁻ Dio, kyaah['] lä⁻jëë⁻

ju'dsoo', ta'la' kih' Jesucristo
ba' ga'hñah' jne'.

18 Jih'koh' jih'lih', ni' jaā'-
sa' ma'jēē' Dio. Jooy' hi' laa'
gyuu' koo' mēē' ba', hi' gya'
ko'jōh' kyaah' Tää', hi' he'
ba' ma'mi'jnääy' jnän' ha'-
lä'laay'.

Ga'jmee' Jwaa' ju'dsoo'
kih'Jesús

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc.
3:15-17)

19 Dsa'ta' judiu hi' chaa'-
Jerusalén ga'cheey' jmi'dsa'-
kyaaah' dsa' levita kih' Jwaa'-
mah' na'ngiiy' juu' kiyh' hi'-
laa' Jwaa'.

20 He'ja' ga'heeh' ba'
Jwaa' he' jmeeyh' juu', sa'-
ga'hmäy':

—Ja' he' jnä' laan' Cristo —
ga'jäh' Jwaa'siiyh'.

21 —¿Hii' ba'laah' hne' ja'?
¿Che'hne' he' Elía? —ga'siiyh'
Jwaa'.

—Ja' he' jnä' —ga'jäyh'.

—¿O che'hne' he'laah' dsa'-
hi' ngëe' juu' kih' Dio hi'-
nøø' juu' ja' jmi'gyuu' la'? —
ga'jäh' dsa' he'.

Koo' ka'läh' ga'jeeh'-
Jwaa' juu' kiyh':
—Jah'ha'.

22 —¿Hii' ba'laah' hne' ja'?
Mah' ngëe' jnääh' juu' kwee'-
kih' hi' ma'chee' jnääh'. ¿Ha'-
lä' jwah' hñaaah'? —ga'jäh'
dsa' he' siiyh' Jwaa'.

23 He'ja' ga'jäh' Jwaa'-
siiyh':

—Jnä' laan' hi' kwa' juu'
jee' la'hwa' kii' jee' sa' kwa'
ni' miih': "Mi'lluu' hnäh'
hñaaah' mah' ja' Dsa'jøøh'

jnän' ko'dsoo' jwë'" —lä'koo'-
ga'jäh' Isaía hi' ga'ngëe' juu'
kih' Dio.

24 Lä'jëe' dsa' hi' ga'chee'
dsa' judiu he' ma' laa'
fariseo.

25 Ga'ngiiy' juu' kiyh'
ka'läh' ga'siiyh':

—¿He'la' ja' chaaah' dsa'-
jmii', cher'mah' sa' laah'
Cristo, ni' sa' laah' Elía, ni'
hi' ga' jñah' dsa' hi' ma'
ngëe' juu' kih' Dio? —ga'jäh'
dsa' he' siiyh'.

26 —Jnä' chaaan' dsa' jmii'-
kyaaah' jmii' ba', pero jee'
kyah' hnäh' chaa' ja' hi' sa'
kyuuuh' hnäh'.

27 Hi' he' ja' këe' ga' ki'
jnä'. Hi' ni' sa' té'dséen' chi-
ihñ' mah' llen' loo' he' hä'
tiyy' —ga'jäh' Jwaa'siiyh'.

28 Lä'jëe' he' la' ga'la' jee'
jwii' he' chee' Betania, ta'
hngaah' ko'taa' kih' jmii'-
Jordán, ta' jee' ma' choo'
Jwaa'jmii'.

*Jesús laa' Borrego mäh'
kyaa' Dio*

29 Ma' ga'jnä' jyoh' jmii',
ga'jee' Jwaa' Jesús ja' ta' jee'
ma' cheyh', mah' ga'jäyh':

—Jëe' da', hi' na' he'
Borrego mäh' kyaa' Dio hi'
jñuuuh' dso'kye' kih' dsa'
jmi'gyuu'.

30 Hi' na' na' hi' ma'
jwahn' kih': "Këe' ga' kin',
ja' ja' dsa'nñuuuh' hi' jøøh'
ga' lä'koo' jnä', jëeh' ko'ja'
ma'chaa' bih' ja'ki' jnä'."

31 Jnä' sa' ma' kyuu' jnih'.
Ma'jan' mah' chaaan' dsa'

jmiⁱⁱ-ba' mah^l lä⁺ja⁻, lä⁺jnääy^z
kih^d dsa⁻ Israel.

32 Ga^m mi⁻jnää⁻ ga' Jwaa⁻
juu', ga^zjäyh^z:

—Ga^jeenⁱ Jmi⁻lle^z Na⁻jngii^z
kih^d Dio ga^zjyooⁱ gyuu^h
jmi^zgyuu^h, laayⁱ lä⁺koo⁻ jaa⁻
juu⁻, hi⁻ ga^zjä^z ko⁻hwëe^z në^z
kiyh^z.

33 Jnä^z sa⁺ ma⁺ man⁺ hii⁻
he^z. Pero hi⁻ ga^zcheeⁱ jnä^z
he⁻ chaqan^d dsa⁻ jmiⁱⁱ kyaah^z
jmiⁱⁱ, ga^zsiiyh^z jnä^z: “Hi⁻
jëehⁱ jyooⁱ Jmi⁻lle^z mah^l jä^z
ko⁻hwëe^z në^z kiyh^z, hi⁻ he^z
he⁻ hi⁻ chaq^a dsa⁻ jmiⁱⁱ kyaah^z
Jmi⁻lle^z Na⁻jngii^z kih^d Dio.”

34 Lä⁺ja⁻ ga^zjëenⁱ hi⁻ jmeen^z
ju'dsoo^z kiyh^z, hi⁻ he^z he^z Joo^z
Dio —ga^zjäh^z Jwaa⁻.

To⁻në^z discípulo kyaah^z Jesús

35 Ma⁺ ga^zjnä^z jyoh^z jmiⁱⁱ,
koo⁻ ka⁻läh^z ma⁺ cheh^z Jwaa⁻
kyaaah^z uu⁺ hi⁻ ma⁺ jmeen^z
ko⁻jøh^z kyaayh^z.

36 Ma⁺ ga^zjëeyⁱ Jesús ma⁺
ngëy^z jee^z ja⁻, mah^l ga^zjäyh^z:

—Jëe^z da^z, hi⁻ na⁻ he^z Bor-
rego mäh^l kyaah^z Dio.

37 Ma⁺ ga^znuu^z lä⁺uu^z hi⁻
ma⁺ ga^znää^z ko⁻jøh^z kyaah^z
Jwaa⁻ he⁻ ga^zhlëey^z lä⁺ja⁻,
ga^znääy^z kyaah^z Jesús ba^z.

38 Ma⁺ ga^zjeeh^z Jesús hnii^z,
ga^zjëeyⁱ chaa^z hi⁻ he^z kaah^z
kiyh^z, mah^l ga^zsiiyh^z:

—¿Hee^z na⁻ hnood^z hnäh^z?

Mah^l ga^zjäh^z dsa⁻ he^z:

—¿Ha⁻ ñeh^z hne⁻ Rabí, he⁻
la⁻ hnøø^z jäh^z Ta⁻jwoh^z?

39 —Ya⁻nää^z hnäh^z ja⁻ mah^l
ya⁻jëe^z —ga^zjäh^z Jesús siiyh^z.

Ga^znääy^z mah^l na⁻jëey^z ha⁻
ma⁺ gyay^z. Jee^z ja⁻ ga^zjäyh^z:

kyaaayh^z jmiⁱⁱ ja⁻. Hor^z ja⁻,
ma⁻të^z ko⁻hi^z gya^z.

40 Jaa⁻ jee^z lä⁺uu^z, hi⁻
ga^znuu^z kih^d Jwaa⁻ hi⁻
ga^zjmee^z ko⁻jøh^z kyaah^z Jesús,
chee⁻ Andre['] øøh['] Simón Pee['].

41 He⁻ ga^zjmeey^z to⁻në^z,
na⁻hnääy^z øøyh['] Simón
mah^l ga^zsiiyh^z:

—Ma⁻jee^z jnääh^z Mesía —
he⁻ hnøø^z jäh^z Cristo.

42 Lä⁺chah^z ja⁻ na⁻jäay^z
Simón cha⁻né^z Jesús. Ma⁺
ga^zjëeⁱ Jesús hi⁻ he^z, ga^zjäyh^z:

—Hne⁻ he^z Simón, joo^z Joná.
Hne⁻ lä⁺cheeh^z Cefa —he⁻
hnøø^z jäh^z Pee['].

Jesús ga^zteehⁱ Felipe kyaah^z
Natanael

43 Ma⁺ ga^zjnä^z jyoh^z jmiⁱⁱ,
ngaah^z Jesús ta⁻ Galilea.
Jee^z ja⁻ ga^zjëeyⁱ Felipe mah^l
ga^zsiiyh^z:

—Ña⁻ kyaah^z jnä^z.

44 Felipe he^z ma⁺ chaq^a Bet-
saida, dsa⁻gooⁱ Andre['] kyaah^z
Pee['] ka⁻läh^z.

45 Ma⁺ ga^zjee^z Felipe
Natanael mah^l ga^zsiiyh^z:

—Ma⁻jee^z jnääh^z hi⁻ dsa⁻
hi⁻ ga^zsii^z Moisé kih^d në^z ley,
hi⁻ lä⁺jëe^z hi⁻ ga^zngëe^z juu^z
kih^d Dio ga^zsii^z kiyh^z ka⁻läh^z.
Hi⁻ he^z he^z Jesús, joo^z José hi⁻
chaa⁻ Nazaret.

46 Mah^l ga^zjäh^z Natanael:

—¿Ha⁻ lä⁺ la⁻ juu^z he⁻
ya⁻hëe^z ja⁻ hi⁻ lluu^z jee^z jwii^z
Nazaret?

—Ña⁻ mah^l jëe^z da^z —ga^zjäh^z
Felipe siiyh^z.

47 Ma⁺ ga^zjëeyⁱ Jesús ngoo^z
ya⁻jäh^z Natanael, ga^zhlëey^z
kiyh^z:

—Hi⁻ ja['] na⁻, hi⁻ na⁻ ba['] he⁻
dsa⁻ Israel, hi⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻
miih⁻ juu['] ta⁻ juu['] tuh⁻ dsë[.]

48 —¿Ha⁻ lä⁻ na⁻ he⁻
ma⁻ lä⁻ kyuuh⁻ jnä[?] —ga⁻ jäh[']
Natanael siiyh⁻.

—Jää['] ja⁻ ga['] hlëeh['] Fe-
l Felipe hne⁻, ga⁻ jëen⁻ hne⁻
ma⁻ cheh['] koo['] kih['] chaah[']
higo —ga⁻ jäh['] Jesús siiyh⁻.

49 —Ta⁻ jwoh['], hne⁻ he⁻
laah['] Joo['] Dio, hne⁻ laah['] Rey
kyaa['] dsa⁻ goo⁻ jne['] —ga⁻ jäh[']
Natanael siiyh⁻.

50 Mah['] ga⁻ jäh['] Jesús
ka⁻ läh[:]

—Ma⁻ lä⁻ dsoo['] hoh['] jnä[,]
kih['] he⁻ ma⁻ jwëehn['] hne⁻
ga⁻ jëen⁻ hne⁻ koo['] chaah[']
higo. Pero cha⁻ ga['] miih⁻ he⁻
juh⁻ gaa⁻ jëeh['] na['] ta⁻ cha['] në[.]

51 Hi⁻ ga⁻ jäh['] ka⁻ läh[:]

—Ma⁻ ra⁻ ju['] dsoo['] jwëehn⁻
hnäh[,] na['] ta⁻ cha['] në['] jëeh[']
hnäh['] gyuuuh['] jmi⁻ gyuu⁻
na⁻ na[,] jëeh['] hnäh['] ángele
kyaa['] Dio hi⁻ wi⁻ hi⁻ jñaa⁻
në['] kih['] Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la⁻
ga⁻ jäh['] Jesús siiyh⁻.

2

Lä⁻ la⁻ ga⁻ la['] lä⁻ ma['] ga⁻ jee[']
goo⁻ jaa⁻ dsa⁻ jee['] jwi⁻ Caná

1 Gee['] ga⁻ të['] hnë⁻ jmi['],
ga⁻ jee['] goo⁻ jaa⁻ dsa⁻ jee[']
jwi⁻ Caná, he⁻ na⁻ hee['] hwa[']
Galilea. Gee['] ja⁻ ma['] hää['] choo[']
Jesús.

2 Jesús hi⁻ jnääh['] discípulo
kyäay['] ga⁻ tëeyh['] jnääh['] jee['] të[']
jmi['] ka⁻ läh['].

3 Ma['] sa⁻ ga⁻ lëe['] jmi['] mi['] jëeh[']
ma⁻ ää⁻ he⁻ ma['] hih['] dsa⁻,
ga⁻ jäh['] choo['] Jesús siiyh⁻:

—Ma⁻ dsa['] go⁻ te⁻ jmih['] mi[']
jëeh['] kih['] dsa⁻.

4 Mah['] ga⁻ jeeh['] Jesús juu[']
kiyh[:]

—¿He⁻ la['] jwi⁻ jnä['] lä⁻ na⁻?
Sa⁻ ga['] ma⁻ të['] hor⁻ kin⁻.

5 Mah['] ga⁻ jäh['] chooy['] siiyh[']
hi⁻ ma['] täh['] kwa⁻ be['] jee['] ja⁻:

—Jmee['] hnäh['] lä⁻ jë['] he⁻
siiyh['] hnäh['].

6 Ma['] tøø['] jee['] ja⁻, jñii['] mi[']
hyä⁻ kaah['] he⁻ ma['] la['] kyaah[']
kuu['] jee['] ma['] chih['] dsa⁻
judiu jmi['] he⁻ ma['] jmee[']
jäy['] na⁻ jngëey['] cha['] në[.] Dio.
Lä⁻ koo⁻ mi['] hyä⁻ ja⁻, ma['] hiih[']
koo⁻ hña⁻ loo⁻ hih['] jmi['].

7 Mah['] ga⁻ jäh['] Jesús siih[']
dsa⁻ hi⁻ ma['] täh['] kwa⁻ be[']
jee['] ja⁻:

—Käh['] jmi['] neh⁻ lä⁻ jë['] mi[']
hyä⁻ na⁻.

Mah['] ga⁻ jmeey['] na⁻ käh[']
na⁻ dsëh⁻ lä⁻ jë['] mi['] hyä⁻ ja⁻.

8 Ja⁻ ga['] ga⁻ jäh['] Jesús siih[']
dsa⁻ he[']:

—Na['] na⁻, kye⁻ miih⁻ mah[']
go⁻ kwëeh['] dsa⁻ juu['] jmi['].

Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey['].

9 Hih['] dsa⁻ juu['] jmi['] he⁻,
ga⁻ jëey['] che['] llu['] jmi['] he⁻
ma⁻ la['] jmi['] mi['] jëeh[']. Ni⁻ sa⁻
ñey⁻ ha⁻ ta⁻ ja['] he⁻ ja⁻, ma⁻ la[']
hi⁻ ma['] kwa⁻ be['] hi⁻ ga⁻ hwëë[']
jmi['] ja⁻ ba['] ñe⁻. Mah['] ga⁻ tëe[']
juu['] jmi['] kih['] hi⁻ dsa⁻ jee[']
goo⁻,

10 mah['] ga⁻ siiyh⁻:

—Ga⁻ lä⁻ jëe['] dsa⁻ kwëeh⁻
to⁻ në['] jmi['] mi['] jëeh['] llu['].
Ma⁻ la['] ma['] hih['] cha⁻ miih⁻,
ja⁻ ga['] kwëeyh['] jmi['] mi['] jëeh[']
he⁻ hwäa['] ga['] miih⁻. Pero
hne⁻ ma⁻ na⁻ høøh['] jmi['] mi[']

'jéh' llu' mah' kwëëyh' jee'
llaā̄ ga'.

¹¹ Gee' jwii' Caná he-
na-hee' hwa' Galilea ba'
ga'jmee' Jesú斯 to-në' he-
juh'gaa' ja'. Gee' lä'ja'-
ga'mi jnäǟy' hñiiy' ha'-
koo' jøøh' laay', hi' lä'jëe'-
jnäǟh' discípulo kyaay',
cha'ga'miih' ga'lä'dsoo'
dsë' jnäǟh' kiyh'.

¹² Ma'ngëe' he' ja',
ngaayh' ta' Capernaum,
kyaqah' chooy' kyaah' øøyh'-
hi' jnäǟh' discípulo kyaay'.
Jee' ja' ga'tooth' jnäǟh'
cha'miih' jmi'.

*Jesú斯 ga'hwëë' dsa'hi' ma'-
tääh' hnii' jee'ma'chih' gwah'-
(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-
18; Lc. 19:45-46)*

¹³ Ma'ngoo' ma'ya'jäh'
jmi' he' kuh' dsa' judiu
borrego mäh', he'ja' ngoo'
Jesú斯 ta' Jerusalén.

¹⁴ Gee' chih' gwah' juuh',
jee' ja' ga'jëey' dsa' hi' ma'
hnëe' kya', hi' ma' hnëe' borrego,
hi' ma' hnëe' juu',
kyaqah' hi' ma' tääh' mi'sii'
kuu' kih' dsa'.

¹⁵ Ga'jmeey' koo' si'hñii'.
Kyaah' he' ja', ga'hee' kih'
lä'jëe' hi' ma' tääh' jee' chih'
gwah' ja', hi' ga' borrego,
hi' ga' kya', hi' ga' hi' mi'sii'
kuu'. Ga'këyh' ga'lä'jëe'
na'mes', ga'saa' ga'jaay' kuu'
kih' hi' he'.

¹⁶ Hi' ma' tääh' hnëe' juu'
he' ga'siiyh':

-Hwëë' lä'jëe' he' na'-
jee' la'. Ta' jmeey' hnäh'

je'hmoooh' hne' kih' Tää'
kyaan'.

¹⁷ Ja'ga' ga'lä'dsooh'
dsë' jnäǟh' discípulo kyaay'
lä'koo' na'sii' juu' kih' Dio:
"Ngoo' dsa'llaan' kih' he'-
kyen' cha'miih' hñuu'dsë' kih'
hne' kyah'."

¹⁸ Dsa' hi' tääh' në' kih'
judiu ga'ngii' juu' kih' Jesú斯:

-¿Hee' koo' lii' jmeeh',
mah' jëe' jnäǟh' he' na'ngëh'
'jwë' he' jmeeh' lä'jëe' he'-
na'? -ga'jäyh' siiyh' Jesú斯.

¹⁹ -Hla' hnäh' gwah' la'-
mah' kyaah' hnëe' jmi' ba'
choohn' -ga'jäh' Jesú斯 siiyh'.

²⁰ Lä'chah' ja' ga'jäh' dsa'-
hi' tääh' në' he' siiyh':

-Kyaah' to'loo' jñii' ji'ñe'-
ga'jmeey' dsa' gwah' la'. ¿Ha'-
lä'ja' jwah' hne', kyaah'
hnëe' jmi' ba' choohn'?

²¹ Pero ja' kih' gwah' he'-
ga'hlëeyh' lä'ja', he' ma'
hlëeyh' kih' jmi' ngo' kiyh' ba'
ja'.

²² He'ja' ma'ngëe'
ma'lä'jiih' Jesú斯, ga'lä'dsooh'
dsë' jnäǟh' discípulo kyaay'
he' ga'hlëeyh' ja', hi'
cha'ga'miih' ga'lä'dsoo'
dsë' jnäǟh' lä'koo' na'sii'
juu' kih' Dio, hi' ga'lä'dsoo'
dsë' jnäǟh' lä'koo' ga'hlëeh'
Jesú斯 ka'läh'.

*Lä'jëe' hñuu'dsë' he' ma'
jmeey' dsa' ma'kyññh'ba' Jesú斯*

²³ Ta'ko'jiih' ma' të' jmi'
he' kuh' dsa' borrego mäh'
jee' jwii' Jerusalén, jwëë' dsa'
ga'hee' juu' kih' Jesú斯 ma'
ga'jëey' lä'jëe' he' juh'gaa'
he' ma' jmeey'.

²⁴ Pero hñii' Jesú, sa⁺ ga⁺lä⁺cha⁺ o⁺jøh⁺ dsé⁻ kiyh⁺ kyaqh['] dsa⁻ he['], jéeh['] ma['] kyuu⁺ bih['] ga⁺lä⁺jéeh['] dsa⁻.

²⁵ Sa⁺ ma['] jmee⁻ bii['] kiyh⁺, he⁻ ma['] jmeeh['] dsa⁻ juu['] ha⁻ lä⁺ la['] kih['] dsa⁻ kyaqh['], jéeh['] ñey⁻ ba['] ha⁻ lä⁺ la['] tuh⁻ dsé⁻ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ dsa⁻.

3

Ta⁺la⁺ hwé'['] ba['] ñee'
Nicodemo na⁺jéey['] Jesú

¹ Ma['] chaq^a⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ jee['] kih['] fariseo hi['] ma['] chee['] Nicodemo, ma['] laa['] jaa⁻ dsa⁻ hi['] kye⁻ ne['] kih['] dsa⁻ judiu.

² Ta⁺la⁺ hwé'['] ba['] ñee'
dsa⁻ ñuuuh⁻ he['] na⁺jéey['] Jesú
mah['] ga⁺siiyh⁺:

—Ta⁻jwoh['], ñe['] jnääh['],
ga[']chee['] Dio hne⁻, laqah['] jaa⁻
ta⁻jwoh[']. Jéeh['] ni['] jaa⁻ sa⁻ lih⁻
jmee⁻ lä⁺jéeh['] he⁻ jah['] gaa⁻ he⁻
jmeeh['] hne⁻ wa'ra⁻ jäh['] kih[']
sa⁻ kyaqh['] Dio hne⁻ —ga⁻jäh[']
Nicodemo siiyh⁺.

³ —Ma[']ra⁺ ju[']dsoo['] jwéehn⁻
hne⁻, hi['] sa⁻ lä⁺chaq^a⁻ ka⁻läh[']
lä⁻hmëe['], sa⁻ téeey['] jéey['] jee[']
jmee⁻ Dio hih['] —ga⁻jäh['] Jesú
siiyh⁺.

⁴ —^ñHa⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺chaq^a⁻
ka⁻läh['] jaa⁻ dsa⁻ ga[']
ma[']gyuh[?] ^ñChe['] le[']
dsa⁻heey['] jee['] ma[']häay['] mah[']
lä⁺chaq^a⁻ lä⁻hmëe[']? —ga⁻jäh[']
Nicodemo siiyh⁺.

⁵ Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Jesú:

—Ma[']ra⁺ ju[']dsoo['] jwéehn⁻
hne⁻, hi['] sa⁻ lä⁺chaq^a⁻ kyaqh[']
jmi['] hi['] kyaqh['] jmi⁻lle['], sa⁻
téeey['] dsa⁻hey['] jee['] jmee⁻ Dio
hih['].

⁶ Hi['] dsa⁻lä⁺chaq^a⁻ kih[']
ngo⁺, ngo⁺ ba['] laay[']. Hi['] hi[']
dsa⁻lä⁺chaq^a⁻ kyaqh['] jmi⁻lle['],
laay['] jmi⁻lle['] ba['].

⁷ Ta⁺ jmee⁻ dsaq^a⁻ hoh[']
he⁻ ma⁻jwéehn['] hne⁻, jmee⁻
bii['] lä⁺chaq^a⁻ hnäh['] ka⁻läh[']
lä⁻hmëe['].

⁸ Lle['] gwa['] hi['] dsoo⁻ ha⁻
jee['] hnøø[']. Ma[']ke⁻ nuuh⁻
hi['] lle['], sa⁻ ñeh['] ha⁻ ta⁻ gwa[']
ni⁻ ha⁻ ta⁻ dsoo⁻. Lä⁺ja⁻ la[']
kih['] lä⁺jéeh['] hi['] dsa⁻lä⁺chaq^a⁻
kyaqah['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio —
ga⁻jäh['] Jesú siiyh⁺.

⁹ —^ñHa⁻ lä⁺ la['] juu['] na⁻? —
ga⁻jäh['] Nicodemo siiyh⁺.

¹⁰ Mah['] ga⁻jéeh['] Jesú juu[']
kih['], ga⁻siiyh⁺:

—Ja['] ta⁻jwoh['] kyaq^a⁻ dsa⁻
Israel laqah['] mah['] sa⁻ kyuuuh⁻
he⁻ la⁻?

¹¹ Ma[']ra⁺ ju[']dsoo['] jwéehn⁻
hne⁻, he⁻ ma⁻kyuuuh⁻ jnääh['],
he⁻ ja['] ba['] hlëeh['] jnääh['].
Hi['] he⁻ ma⁻jéey['] jnääh['], he⁻
ja['] ba['] jmee⁻ jnääh['] dsoo⁻.
Pero hnäh['] sa⁻ heeh['] hnäh[']
he⁻ hlëeh['] jnääh['].

¹² Wa'ra⁻ ga⁻hlëehn['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ la['] he⁻ cha⁻ hwa['] la⁻,
sa⁻ jmeeh['] hnäh['] dsoo⁻. Ha⁻
ba['] lä⁺ jmeeh['] hnäh['] dsoo⁻
cher'mah['] ga⁻hlëehn['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ la['] he⁻ cha⁻ gyuuuh⁻
jmi⁻gyuuuh⁻.

¹³ 'Sa⁺ chaq^a⁻ ga['] jñah['] hi[']
ga⁻wi['] gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻,
ma[']la⁻hi['] ga⁻jñaa['] gyuuuh⁻ ba['].
Hi['] he['] he['] Hi['] ga⁻lëe[']ngo['] la⁻
hi['] gya['] gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻.

¹⁴ Ja[']ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻chaq^a⁻
Moisé miih['] ta⁻ gyuuuh⁻ jee[']
ma['] la['] hwa['] kii['] ja['], ja[']ba[']

lǟ-jā- j meē- biī- chaā- dsa-
gyuūh' Hī-gā-lëē-ngō-lā-

15 Mah̄- lǟ-jā- lǟ-jëē- hī-
j meē- dsoō- dsë̄- kiyh̄- sā-
heeȳ, lǟ-chaāȳ- täǟ- gā-lǟ-jëē-
joh̄- j mī- chā- bā.

*Chā-miih̄- hnäǟ' Dio lǟ-jëē-
dsa- j mī-gyuū-*

16 Jëeh̄- chā-miih̄- hnäǟ'
Dio lǟ-jëē- dsa- j mī-gyuū-,
hē-jā- gā-kwaaȳ- gyuū- koō-
mëē- kyaaȳ, mah̄- lǟ-jā-
lǟ-jëē- hī- j meē- dsoō- dsë̄-
kiyh̄- sā- heeȳ, lǟ-chaāȳ-
gā-lǟ-jëē- joh̄- j mī- chā- bā.

17 Jëeh̄- sā- gā-cheē- Dio joō-
j mī-gyuū- lā- mah̄- taayh̄-
dsa- dsō-jwiī-. Gā-cheēȳ-
mah̄- tā-lā- kiyh̄- lǟȳ- dsa-
j mī-gyuū- bā.

18 Hī- j meē- dsoō- dsë̄-
kiyh̄- sā- chā- nī- miih̄-
dsō-jwiī- në̄- kiyh̄. Pero hī-
sā- j meē- dsoō- dsë̄- kiyh̄-
mā-chā- dsō-jwiī- në̄- kiyh̄,
jëeh̄-sā-dsoō-dsë̄-kih̄-gyuū-
koō-mëē-kyaā- Dio.

19 Lǟ-lā- bā- lā- hē- jā-
dsō-jwiī- në̄- kih̄- dsa- . Jā-
bā- wā-jē- hwā- lā- pero
gā-lǟ-hnø̄-gyih̄-jeē-nā-hoō-
lǟ-koh̄- gā-wā-jē-, jëeh̄- lǟ-jëē-
hē- j meē- , hē- hlï̄h̄- j mah̄-
bā.

20 Jëeh̄- lǟ-jëē- hī- j meē- hē-
hlï̄h̄- nā-høøyh̄- kih̄- wā-jē-,
sā- hnøøȳ- yā-näǟȳ- jeē- jnǟ-
wā-jē- mah̄- sā- lǟ-jnǟ- hē-
j meē- .

21 Pero hī- täǟh̄- j meē- lǟ-
hnø̄- jū-dsoō-, hī- hē- bā-
gō-näǟ- jeē- jnǟ- wā-jē- mah̄-
lǟ-jā- lǟ-jnǟ- lā- kyaah̄- bē-

kih̄- Dio lǟ-jëē- hē- j meēȳ- -
gā-jäh̄- Jesú̄ siiyh̄- Nicodemo.

*Koō- kā-läh̄- gā-løø̄- Jwaā-
hī- mā- choō- j mī- hlëeh̄- kih̄-
Jesú̄*

22 Mā-ngëē- hē- jā-, ngoō-
Jesú̄ tā- hwā- Judea, hī- jnääh̄-
discípulo gā-nøø̄- jnääh̄-
kyaāȳ. Jeē- jā- gā-jǟ- jnääh̄-
kyaāȳ- miih̄- j mī- hī- mā-
chaāȳ- dsa- j mī-.

23 Jwaā- kā-läh̄- mā- chaā-
dsa- j mī- jeē- jwiī- Enón,
koō- Salim, jëeh̄- jeē- jā- chā-
chā-miih̄- j mī- . Jeē- jā- mā-
dsa- näǟ- dsa- mah̄- mā-saaȳ-
j mī-.

24 J mī- jā-, sā- gā- mā-tääh̄-
dsa- Jwaā- neh̄-ñē-.

25 Hē-jā- kō-llaaq̄- discípulo
kyaā- Jwaā- gā-taayh̄-
tī-chooȳ- juū- kyaah̄- dsa-
judiu hā- lǟ- j meē- dsa- mah̄-
jäȳ-nā-jngëēȳ- chā-në̄- Dio.

26 Mah̄- nā-näǟȳ- jeē- cheh̄-
Jwaā- nā-chiyyh̄:

-Tā-jwoh̄-, hī- mā- gyā-
kyaāh̄- hnē- tā- hngaah̄-
kō-taā- kih̄- j mī- Jordán, hī-
gā-kwah̄- jū-dsoō- kih̄- hē-, nā-
chaāȳ- dsa- j mī- . Gā-lǟ-jëē-
bā- dsa- dsa- näǟ- kyaayh̄-.

27 Mah̄- gā-jäh̄- Jwaā- siiyh̄-:

-Sā- lē- hyoh̄- dsa- nī-
miih̄-, wā-rā- jäh̄- kih̄- sā-
gā-hyoyh̄- kih̄- Dio.

28 Jā- hē- bā- hnääh̄-
gā-nøøh̄- hnääh̄- kin̄- hē-
gā-jwahn̄?: “Jā- hē- jnǟ- laān̄-
Cristo. Laān̄-jaā- hī- gā-cheē-
Dio jäǟ- mah̄- hlëehn̄- kiyh̄-.”

29 Dsa- më̄- hī- dsa- jeē-
goō- laaȳ- kyaah̄- dsa- ñøøh̄-
hī- jeē- goō- kyaayh̄-. Pero

ome' kyaa' dsa-ñuu' he'
hi' cheh' koo' kiyh' chaay'-
llu' kyaah' koo' nuuy' hlleeh'
dsa-ñuu' he'. La' ja' ki'-
jnä' ka-läh', ma-jee' dsen'-
go-te~ na' he' ma' ja~ Cristo.

³⁰ Jmee' bii' juuh' ta' kiyh'
mah' la' ja' lä-hwaa' ta' kin'.

Hi' ja' gyuu' jmi' gyuu'
kye' nē' kih' jee' lä' jee'

³¹ Hi' ja' gyuu' kye' nē'
kih' jee' lä' jee'. Pero hi'-
chaay' hwa' la', hwa' la' ba'
na'jnääy', hi' hlleeyh' kih' he'-
chaay' hwa' la' ba'. Hi' ja'
gyuu' jmi' gyuu' kye' nē' kih'
jee' lä' jee'.

³² He' ma-jee' he'
ma-nuuy', he' ja' ba' hlleeyh',
pero ni' ja' sa' heeh' juu'
he' kway'.

³³ Hi' heeh' juu' he' kway',
hi' he' jmee' bih' dsso' juu'
kih' Dio.

³⁴ Jeeh' hi' ga'chee' Dio,
hlleeyh' juu' kih' Dio ba'. Hi'
ja' kyaah' hih' kwa' Dio
jmi'lle' kih'.

³⁵ Jeeh', Tää' hnääy' ba'
Joo'. Hi' ga'tooyh' goo'
Joo' lä'je' he' ga'cha'.

³⁶ Hi' jmee' dsso' dsé' kih'
Joo' Dio lä' ma'chaay' ja'ba'.
Pero hi' sa' jmee' dsso' dsé'
kih' Joo' Dio sa' jee' jee'
jmee' Dio hih'. He' wi' he'
na'ga'chee' Dio, he' ja' ba' ja'
nē' kiyh'.

4

Jaa' dsa-më' hi' chaay'-
hwa' Samaria ga'hlleeh' kyaah'
Jesús

¹ Ga'nuu' dsa' fariseo
hlleeh' dsa' kih' Jesú, ma'
jäyh' jwëe' ga' dsa' jää' Jesú
hi' jwëe' ga' dsa' chaay'
jmii' lä'koh' ga' Jwaa'. Hi'
ga'lä'ne' Dsa'jøøh' jnän' he'
ga'nuu' dsa' fariseo juu' ja'.

² (Ma'ke' ja' he' hñii' Jesú
hi' ma' choo' jmii'. Jnääh'
discípulo ba' hi' ma' choo'
jmii').

³ He' ja' ya'hëe' Jesú hwa'
Judea ja' mah' ngaayh' ta'
Galilea ka'läh'.

⁴ Ga'jmee' bii' kiyh' ngooy'
ta' hwa' kih' Samária.

⁵ Ga'tëey' koo' jee' jwii'
kih' Samária he' ma' chee'
Sicar, jäh' kih' hwa' he'
ga'kwëeh' Jacob jooy' José.

⁶ Jee' ja' ma' chih' koo'
jmi' too' he' ga'jmee' Jacob.
Ga'hwaa' Jesú jee' hääy'
jwë' mah' ga'gyay' ga'teeyh'
dsëy' koo' jmi' too' ja'. Hor'
ja' ma'ngoo' ga'te' lla'hyoo'.

⁷ Ja' ja' dsa'më' hi' chaay'-
Samária, ya'kye' jmii'. Mah'
ga'jäh' Jesú siiyh':

-Kwëeh' jnä' miih' jmii'
kyah' huhn'.

⁸ (Jnääh' discípulo kyaay'
na'nøö' jnääh' ta' jee' jwii'
na'lä' jnääh' he' ga'kih'
jnääh').

⁹ Hi' dsa'më' hi' ma'chaay'-
Samária he' ga'siyyh' Jesú:

-Ha' lä'ja' hne' hi' laa'
dsa' judiu ngiih' jmii' kin'
mah' huh', jnä' hi' laa' dsa'
chaay' Samária?

(Jeeh', dsa'judiu sa'jwayh'
kyaaah' dsa'samaritano.)

¹⁰ Mah' ga'jäh' Jesú siiyh':

—Wa'ra⁻ jäh' kih⁺ ñeh' hee⁻
na⁻ he⁻ la⁻ kwa⁻ Dio, hi⁻
hii⁻ na⁻ hi⁻ ngii⁻ jmii⁻ kyah⁺
mah⁺ hiyh[,], hne⁻ ba['] ngiih[']
kiyh['] jmii⁻ he⁻ huh['] hi⁻ hniiy[']
kwéeyh['] hne⁻ jmii⁻ jiih⁻.

11 Mah['] ga⁻jäh' dsa⁻më['] he⁻
ka⁻läh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ jmeeh['] Dsa⁻jøøh[']
kyaaan⁻? Sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻
he⁻ kyeh['] he⁻ kyaaah['] chooh[']
jmii⁻, hi⁻ juuh⁻ jwérte
jmi⁻too⁻ la⁻. ¿Ha⁻ ba['] ta⁻ haa[']
jmii⁻ jiih⁻ ja⁻ he⁻ kwah[']?

12 ¿Che['] jøøh['] ga['] hne⁻
lä⁻koh['] ga['] Jacob dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ kyaa['] jnääh^{',} hi⁻
ga⁻kwéeh['] jnääh['] jmi⁻too⁻
la⁻? Jee['] la⁻ ga⁻hiyh['] kyaaah[']
jooy['] hi⁻ kyaaah['] lä⁻jee⁻ jah[']
kyaaay['] ka⁻läh⁻.

13 Mah['] ga⁻jeeh⁻ Jesús juu'
kih⁺ dsa⁻më['] he⁻:

—Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻
hih['] jmii⁻ he⁻ haa['] la⁻, koo⁻
ka⁻läh⁻ ja⁻lä⁻kii⁻ dsëy['].

14 Pero hi⁻ hih['] jmii⁻ he⁻
kwa['] jnä^{',} jih⁻koh['] jih⁻lih[']
sa⁻ jää⁻ lä⁻kii⁻ dsëy[']. Jmii⁻
he⁻ kwa['] jnä^{',} he⁻ ja⁻ hya⁻
lä⁻ ma⁻hya⁻ ja⁻ba['] neh⁻
tuh⁻dsëy['] he⁻ jmee⁻ chaay⁻
tää['].

15 Mah['] ga⁻jäh' dsa⁻më['] he⁻
siiyh⁻:

—Kwéeh['] jnä['] jmii⁻ ja⁻,
Dsa⁻jøøh['] kyaaan⁻, mah['] sa⁻ ja⁻
lä⁻kii⁻ dsën⁻. Lääja⁻ mo⁻so⁻
jän⁻ jee['] la⁻ ya'kyen['] jmii⁻
ga⁻jäh' dsa⁻më['] he⁻.

16 Mah['] ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

—Gwaaah⁻ mah['] go⁻kyaa⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ kyaaah['] ta⁻la⁻.

17 —Sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
kyaaan⁻ —ga⁻jäh' dsa⁻më['] he⁻
siiyh⁻.

—Ja⁻ba['] dsoo['] he⁻ ma⁻jäh['],
sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaaah['].

18 Jeeh['] hnäa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻
ma⁻lä⁻kyaaah['], hih['] hi⁻ kyaaah[']
na^{',} ja⁻ he⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaaah[']
he⁻. He⁻ dsoo['] na⁻ ma⁻jäh['] —
ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻.

19 —Dsa⁻jøøh['] kyaaan⁻, go⁻
hi⁻ ngëë['] juu['] kih['] Dio ba[']
hne⁻laa⁻.

20 Lääjëe⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
kyaa['] jnääh['] dsa⁻ samaritano
ga⁻hnaayh⁻ Dio jee['] chih[']
moh['] la⁻, mah['] hnääh['] dsa⁻
judiu jwah['] hnääh['], jwii[']
Jerusalén ba['] jee['] hnäähn['] Dio
—ga⁻jäh' dsa⁻më['] he⁻ siiyh⁻.

21 —Dsa⁻më['], jmee['] dsoo[']
he⁻ jwahn⁻ la⁻. Lloo['] koo⁻
jmii^{',} ni⁻ moh['] la⁻ ni⁻ jwii[']
Jerusalén sa⁻ hnaah['] hnääh[']
Tää['].

22 Sa⁻kyuuh⁻ hnääh['] hii⁻ na⁻
hnaah⁻ hnääh[']. Pero jnääh[']
dsa⁻ judiu, kyuu⁻ ba['] jnääh^{',}
hii⁻ na⁻ hi⁻ hnääh⁻ jnääh^{',}
jëeh['] ta⁻la⁻ kih['] dsa⁻ judiu ba[']
ja['] he⁻ dsa⁻lää⁻ dsa⁻.

23 Jää⁻ koo⁻ hor⁻, hi⁻ hor⁻
ja⁻la⁻na⁻ga⁻juh⁻. Hi⁻ dsoo[']
hnaah⁻ Tää['], hnaayh⁻ lä⁻
hnøø['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] hi⁻
kyaaah['] ju[']dsoo['] ka⁻läh⁻. Jëeh[']
Tää['] hnääy['] dsa⁻ hi⁻ hnaayh⁻
lä⁻ja⁻.

24 Jmi⁻lle['] ba['] lää['] Dio.
Lääjëe⁻ hi⁻ hnaayh⁻, jmee[']
bii['] kiyh['] hnaayh⁻ kyaaah[']
jmi⁻lle['] hi⁻ kyaaah['] ju[']dsoo['] —
ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻.

25 —Jnä́' man̄ hē jā hī jäh̄ Mesía kih̄, hī jäh̄ dsā cheē Cristo. Wárā jaȳ, hī hē mī jnäǟ hā lǟ lā lǟ jé̄ juū lā —gā jäh̄ dsā më̄ hē siyyh̄.

26 Mah̄ gā jäh̄ Jesú̄:

—Hī hē hē jnǟ hī hléeh̄ kyaah̄ hnē.

27 Hor̄ jā yā nøø̄ jnääh̄ discípulo kyaaȳ. Peer̄ gā lǟ dsā dsé̄ jnääh̄ mā gā jé̄ jnääh̄ llā Jesú̄ juū kyaah̄ jā dsā më̄. Pero nī jā sā gā tuū dsé̄ mā ngiī juū heē juū jā mā llaȳ, hī hē lā mā hléeyh̄ kyaah̄ dsā më̄ hē.

28 Jeē jā gā chih̄ dsā më̄ mī dsuū kiyh̄ mah̄ ngaayh̄ tā jeē jwiī, nā chiiyh̄ lǟ jé̄ dsā:

29 —Mā nøøn̄ mā jéen̄ jā dsā nñuh̄ hī mā siih̄ jnǟ lǟ jé̄ gō tē hē mā jmeen̄. ¿Chē jā hī hē oō Cristo hī hiī juū kih̄?

30 Lǟ chah̄ jā gā hwëē dsā hī mā chaā jeē jwiī jā, nā nääȳ nā jéeȳ.

31 Tā kō jiih̄ jā mā chuū jnääh̄ kyaayh̄:

—Tā jwoh̄, kuh̄ hī.

32 Mah̄ gā siyyh̄ jnääh̄:
—Chā bā hē kuhn̄ hē sā kyuū hnääh̄.

33 Hē jā gā ngiī jnääh̄ juū kih̄ dsā kyaah̄ jnääh̄:
—¿Chē chaā jā hī mā jā hī mā yā kā hē kuyh̄?

34 Mah̄ gā jäh̄ Jesú̄ siyyh̄ kā läh̄:
—Hē jmeen̄ lǟ hnøø̄ hī gā cheē jnǟ mah̄ mī hñaan̄

tā kiyh̄, hē jā bā mā hē jmeē dsā këen̄.

35 Jā jwah̄ hnääh̄, hnøø̄ gā kyē sih̄ mah̄ chooh̄ dsā tā kih̄? Pero jnǟ jwahn̄, chooh̄ hnääh̄ néh̄ mah̄ jé̄ dā hnääh̄ lǟ kaā jeē täǟ dsā hī laā lǟ koō mī jū hē mā äǟ hē mā lē chooh̄ dsā.

36 Hī chaā dsā liyh̄ bā jñeȳ. Hē chaā yh̄ dsā mah̄ chaā täǟ, lā lǟ koō hē chooyh̄ mī jū mah̄ sā heē jih̄ koh̄. Kyaah̄ lǟ jā, kō jøh̄ bā lǟ chaā llū hī gā jngëē kyaah̄ hī gā chooh̄ tā.

37 Heh̄ lǟ jäh̄ juū lā, lā jū dsoō: “Jñah̄ bā hī jngëē, hī jñah̄ bā hī chooh̄ tā.”

38 Jnǟ gā cheen̄ hnääh̄ mah̄ chooh̄ hnääh̄ tā hē sā gā jñeeh̄ hnääh̄. Jñah̄ bā gā këē tā kih̄, mah̄ hnääh̄ gā täh̄ hnääh̄ jeē lā tā kiyh̄ mah̄ koō chooh̄ bā hnääh̄ tā jā —gā jäh̄ Jesú̄ siyyh̄.

39 Hē jā jwëē samaritano, hī chaā jeē jwiī jā gā lǟ dsoō dsé̄ kih̄ Jesú̄, lǟ koō mā gā nuuȳ juū kih̄ dsā më̄ hī gā jäh̄: “Lǟ jé̄ bā hē mā jmeen̄ mā siiȳ jnǟ.”

40 Hē jā yā näǟ samaritano hē yā jéeȳ Jesú̄ mah̄ gā chuū kyaayh̄, gā siyyh̄:

—Jā kyaah̄ jnääh̄ jeē lā.

Hē jā gā jaȳ tō jmif̄ jeē jā.

41 Jwëē gā dsā gā lǟ dsoō dsé̄ mā gā nuuȳ hē mā hléeyh̄ jā.

42 Lä⁺ jëë⁺ hi⁻ he['] ma' siih⁺
dsa⁻më['] he[:]

—Ja⁻ ma⁻la⁻ juu['] kyah['] hne⁻
j mee⁻ jnääh['] dsoo['], hñaa[']
jnääh['] ma⁻nuu['] jnääh['] juu[']
kiyh[']. Na⁻ ba['] ra['] si⁻ ma⁻ñe[']
jnääh['] ma⁻ra['] ju[']dsoo['], hi⁻
he['] he['] Cristo, hi⁻ lää['] dsa⁻
jmi⁻gyuu['].

*Ga⁻mi⁻hlää['] Jesú^s chih⁻
kyaa[']jaa⁻ dsa⁻jøøh['] kyaa[']rey*

43 Ma⁻ngëe['] to['] jmii['] ja⁻,
ya⁻hëë['] Jesú^s jee['] ja⁻, ngaayh[']
ta⁻ Galilea.

44 (Hñii['] Jesú^s ga⁻jäh['], jaa⁻
hi⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio jee[']
jwii['] gooy['] sa⁻ hnää['] dsih['].)

45 Ma['] ga⁻llaayh['] hwa[']
Galilea, dsa⁻ hi⁻ ma['] chaä⁻
jee['] ja⁻ ga⁻hëeyh['] bih['] llu['],
kih['] he['] ga⁻jëëy['] he['] juh['] gaa⁻
he['] ga⁻jmee['] Jesú^s ma['] ga⁻të[']
jmii['] kuyh['] borrego mäh[']
jwii['] Jerusalén. Jëëh['] na'nää[']
dsa⁻ he['] ka⁻läh['] ma['] ga⁻të[']
jmii['] ja⁻.

46 Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻llooy[']
jwii['] Caná he['] na⁻hee[']
hwa['] Galilea, jee['] ga⁻jmee[']
jmi⁻dsë['] ba['] ga⁻lïi['] jmih['] mi[']
jëëh[']. Jee['] jwii['] Capernaum
ja⁻, ma['] chaä⁻ jaa⁻ dsa⁻jøøh[']
kyaa['] rey hi⁻ ma['] dsaah['] jaa⁻
chih['] kyaa['].

47 Lä⁺ ma['] ga⁻nuu[']
dsa⁻jøøh['] he['] ya⁻hëë[']
Jesú^s hwa['] Judea jayh['] ta⁻
hwa['] Galilea, he['] ja⁻ ñeey[']
ga⁻mi⁻jeey['] mah['] ga⁻chuuy[']
kyaa['], ga⁻siiyh[']:

—Man['] mah['] mi[']hlää[']
chih['] kyaa['] hi⁻ ma[']kyaa[']
dsa⁻juu['].

48 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s
siiyh[']:

—Sa⁻ hëeh['] hnääh['] wa⁻ra⁻
jäh['] kih['] sa⁻ jmeen['] he[']
juh[']gaa⁻ he['] jëëh['] hnääh['].

49 —Dsa⁻jøøh['] kyaa['],
ma⁻nöön['] ga⁻juh['], jää['] sa⁻
ga['] ma⁻juu['] chih['] kyaa['] —
ga⁻jäh['] dsa⁻jøøh['] he['] siiyh['].

50 Mah['] ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[']:

—Gwäh⁻ ba['] hne['] kyah['],
chaä⁻ ba['] chih['] kyaa['].

Dsa⁻jøøh['] he['] ga⁻jmeey['] ba[']
dsoo['] dsëy['] ma['] ga⁻jäh['] Jesú^s
lä⁻ja⁻, mah[']ngaayh['].

51 Ni⁻ sa⁻ ga['] ma⁻llaayh[']
kiyh['], ya⁻nää['] dsa⁻ kyaa[']
ga⁻mi⁻jeey['], mah['] ga⁻jmeeyh[']
juu['], ga⁻jäyh[']:

—Ma⁻jä['] ba['] kih['] chih[']
kyaa['].

52 Mah['] ga⁻ngii['] dsa⁻jøøh[']
he['] juu['] kih['] dsa⁻ kyaa[']:

—¿Hee['] hor['] ga⁻løø['] chaay[']
llu[']?

Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻ kyaa[']:

—Lloo['], ko⁻hi['] gyii['], ya⁻hi[']
llii['] kiyh['].

53 Mah['] ga⁻lä⁻dsooh['] dsë[']
jmii['] chih['] he['], ja⁻ba['] hor[']
ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s: “Chaa⁻
ba['] chih['] kyaa['].” He⁻ja⁻
cha⁻ga⁻miih['] ga⁻lä⁻dsoo[']
dsëy['] lä⁻kye['] hi⁻ chaa⁻
cha⁻neh['] kiyh['].

54 Jee['] la⁻ ga⁻të['] to['] he[']
juh[']gaa⁻ he['] ga⁻jmee['] Jesú^s,
ma['] ya⁻hëëy['] hwa['] Judea
ngaayh['] ta⁻ hwa['] Galilea.

5

*Ga⁻mi⁻hlää['] Jesú^s jaa⁻ hi⁻
sa⁻liih['] goo⁻ti[']*

¹ Ma⁻ngëe[’] he⁻ ja⁻, ngoo[’] Jesùs ta⁻ Jerusalén. Ma⁻ja⁻ ma⁻tääh[’] dsa⁻ judiu jmi[’].

² Jee[’] jwi[”] Jerusalén chih[’] koo[”] na⁻hyah⁻ jee[’] dsa⁻ha[’] jmi[”], jäh[”] Ho⁻haah⁻ kih[’] Oveja. Jee[’] ja⁻ chee[”] Betesda kyaah[”] juu⁻ hebreo. Ma⁻cha⁻ lä⁻ku[’] lä⁻jii[”] kih[’] jmi[”] too⁻ ja⁻ hñia⁻ jee[’] kih[’] hoo⁻ na⁻hii⁻.

³ Jee[’] ja⁻ ma⁻saa[”] jwëe[”] hi⁻ dsaah[”], hi⁻ tue[”], hi⁻ jluu[”], kyaah[”] hi⁻ sa⁻ le⁻ ngë⁻, ma⁻jøøy⁻ he⁻ hor⁻ jeh[’] jmi[”].

⁴ Jëeh[’] ma⁻lih[”] koh[”] ba⁻ ma⁻jñaa[”] jaa⁻ ángel jee[’] haa[”] jmi[”] ja⁻, mah[’] ma⁻kah⁻ ma⁻gwëyh⁻. Ma⁻la⁻ ma⁻kah⁻ ma⁻gwëh⁻ jmi[”] ja⁻, hi⁻ ga⁻tëe[”] to⁻në⁻ dsa⁻he⁻ neh⁻ jmi[”] ja⁻, dsa⁻jä[”] go⁻te⁻ kiyh⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ dsoo⁻ he⁻ laay⁻.

⁵ Jee[’] ja⁻ ma⁻hää[”] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻hya⁻ gyii⁻gya⁻ jñaa[”] ji⁻ñe⁻ dsaah[”].

⁶ Ma⁻ga⁻jëe[”] Jesùs dsa⁻he⁻ na⁻kyaqay⁻ jee[’] ja⁻, ñe⁻ bih⁻ he⁻ ma⁻lä⁻hi⁻ dsaah[”] dsa⁻he⁻, mah[’] ga⁻siiyh⁻:

—¿Che[’] hnooh⁻ ja⁻kyah⁻? —ga⁻jäh[”] Jesùs siiyh⁻.

⁷ —Sa⁻chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻taäh⁻ jnä⁻ cha⁻jmi[”] na⁻wa⁻ra⁻ ga⁻kah⁻ ga⁻gwëh⁻. Jää⁻ga⁻ jñah⁻ taäh⁻ hñii⁻, ja⁻ga⁻lloo⁻ jnä⁻ —ga⁻jäh[”] dsa⁻dsaa⁻ he⁻ siiyh⁻.

⁸ —Noo⁻ jee[’] kyaah⁻ na⁻, kii[”] jii[”] kyah⁻ mah[’] ngë⁻ —ga⁻jäh[”] Jesùs siiyh⁻.

⁹ Lä⁻chäh⁻ ja⁻ ga⁻jä⁻ kiyh⁻ mah[’] ga⁻kooy⁻ jii[”] kiyh⁻,

ngaayh⁻. Jmi[”] ja⁻ ma⁻la⁻ jmi[”] he⁻ tee⁻hsa⁻ dsë⁻.

¹⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[”] dsa⁻ta⁻ judiu siiyh⁻ hi⁻ ga⁻jä⁻ kih⁻ he⁻:

—Jmi[”] he⁻ tee⁻hsa⁻ dsë⁻ ba⁻na⁻, sa⁻cha⁻ jwë⁻ koo⁻h⁻ jii[”] kyah⁻ —ga⁻jäh[”].

¹¹ —Hi⁻ ma⁻mi⁻hlää[”] jnä⁻, hi⁻ he⁻ ma⁻siih⁻ jnä⁻: “Kii[”] jii[”] kyah⁻ mah[’] ngë⁻ —ga⁻jäh[”] hi⁻ ma⁻dsaa⁻ he⁻.

¹² —¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ ma⁻siih⁻ hne⁻: “Kii[”] jii[”] kyah⁻ mah[’] ngë⁻?” —ga⁻jäh[”] dsa⁻ta⁻ he⁻.

¹³ Pero dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻, sa⁻ga⁻lä⁻kyuuy⁻ hii⁻ he⁻ hi⁻ga⁻mi⁻hlääy⁻, jëeh[’] Jesùs ga⁻ääh⁻ go⁻te⁻ jee[’] kih[’] jwëe⁻ dsa⁻hi⁻ma⁻tääh⁻ jee[’] ja⁻.

¹⁴ Ma⁻ngëe[”] he⁻ ja⁻, ga⁻jee⁻ Jesùs dsa⁻he⁻ ka⁻läh⁻ jee[’] chih⁻ gwah⁻ ja⁻ mah[’] ga⁻siiyh⁻:

—Jëe[’] da⁻, na⁻ he⁻ ma⁻jä⁻ kyah⁻, mo⁻to⁻ jmeee⁻ ga⁻dso⁻kye⁻, mah[’] sa⁻ jä⁻ he⁻hlüh⁻ ga⁻né⁻ kyah⁻ —ga⁻jäh[”] Jesùs siiyh⁻.

¹⁵ Ja⁻ga⁻ ngooy⁻ na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ta⁻ judiu, na⁻chiiyh⁻:

—Jesùs ba⁻ he⁻ hi⁻ga⁻mi⁻hlää[”] jnä⁻ —ga⁻jäh[”].

¹⁶ Kih[’] he⁻ja⁻ ba⁻ ja⁻, ma⁻hnooh⁻ dsa⁻ta⁻ he⁻ha⁻lä⁻ jwë⁻ jee[’] ma⁻jngëeyh⁻ Jesùs, jëeh[’] ma⁻mi⁻hlääy⁻ wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻ jmi[”] he⁻tee⁻hsa⁻ dsë⁻.

¹⁷ Mah[’] ga⁻jäh[”] Jesùs siiyh⁻:

—Tää⁻ kyaan⁻, jmeee⁻ta⁻lä⁻jiih⁻ na⁻, hi⁻ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ jmeee⁻ jnä⁻ka⁻läh⁻.

¹⁸ He⁻ja⁻cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻hnooh⁻ dsa⁻ta⁻he⁻ha⁻lä⁻jee⁻

ma' jngëéyh' Jesús. Ja⁺ ma⁻la⁺ kih⁺ he⁻ sa⁻ ma['] høøy⁻ jmii⁺ he⁻ tēeh⁻ dsa⁻ dsë⁺, lä⁻kye⁻ kih⁺ he⁻ ma['] jäh⁺: "Dio lą⁻Tää⁻ kyaqan⁺," ma['] jmääy⁻ hñiiy⁻ kwee⁻ kyääh⁻ Dio.

Jesúsjmee⁻ chaq⁻dsa⁻tää⁻

¹⁹ Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu['] kiyh[,] ga⁻siiyh⁺:

—Ma⁻ra⁺ ju'dsoo['] jwëéhn⁻ hnäh[.] Joo['] Dio sa⁺ le['] jmee⁻ ni⁻miih⁻ jee⁻tëey⁻ hñiiy[.] He⁻ jëey⁻ jmee⁻ Jmiiy[,] he⁻ ja⁻ ba⁻ jmeey[.] Lä⁻jë⁻ he⁻ jmee⁻ Tää[,] ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ kwee⁻ go⁻te['] jmee⁻ Jooy['] ka⁻läh[.]

²⁰ Hnää⁻ ba['] Tää['] Joo['], hi⁻ mi⁻jnääy⁻ kiyh[,] lä⁻jë⁻ he⁻ jmeey[.] Pero cha⁻ga'miih⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ lä⁻koh['] ga['] he⁻ jmeey⁻ la⁻, mi⁻jnääy⁻ kih['] Jooy['] ta⁻cha'né[,] lä⁻jiih['] lä⁻dsaa⁻ hoh['] hnäh[.]

²¹ Ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ mi⁻jiih['] Tää['] hi⁻ ma⁻na⁻juu[,] mah['] jmeey⁻ chaqay⁻ ka⁻läh[,] ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ Joooy['] jmeey⁻ chaq⁻ lä⁻jah['] hi⁻ hnääy[.]

²² Sa⁻lla⁻ Tää['] ta['] kih['] ni⁻jaq⁻, ga⁻tooyh⁻ goo['] Joooy['] ba['] mah['] llay['] ta['] kih['] lä⁻jëe⁻.

²³ Mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih['] Joo['] Dio lä⁻koo⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kih['] Tää[']. Hi⁻ sa⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih['] Jooy[,] sa⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kih['] Tää['] hi⁻ ga⁻cheey[.]

²⁴ Ma⁻ra⁺ ju'dsoo['] jwëéhn⁻ hnäh[,] hi⁻ nuu⁻ juu['] kin⁻ hi⁻ jmeey⁻ dsoo['] dsëy['] kih['] hi⁻ ga⁻cheey['] jnä[,] chaqay⁻ tää⁻ba[']. Sa⁻ jää['] dsojwi['] në['] kiyh[.] Lla⁻ he⁻ ma⁻juuy[,] ma⁻tëeyh['] jee⁻ chaqay⁻ tää['].

²⁵ Ma⁻ra⁺ ju'dsoo['] jwëéhn⁻ hnäh[.] Jä⁻ koo⁻ hor[,] hi⁻ hor⁻ ja⁻ la⁻ na[']. Ma⁻të['] jee['] nuu['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻juu['] juu['] kih['] Joo['] Dio. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ nuu['] kiyh[,] mo⁻so⁻ juuy[.]

²⁶ Jëeh[,] Tää[,] kih['] hñii⁻ bih['] na⁻jiih[.] Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻kway['] jwë⁻he⁻ na⁻jiih⁻ kih['] hñii['] Joooy['] ka⁻läh[.]

²⁷ Hi⁻ ga⁻hñaaqay['] llay['] ta['] kih['] dsa⁻, lä⁻llu['] he⁻ laay['] Hi⁻ga⁻lëe[']ngo[.]

²⁸ Ta⁻ jmee⁻ dsaa⁻ hoh['] hnäh['] he⁻ jwahn⁻la⁻. Jä⁻ koo⁻ hor⁻ nuu['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh['] to⁻høø⁻ tëen['] kiyh[.]

²⁹ Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ he⁻ llu^{',} lä⁻jiih['] mah['] tëey⁻ jee⁻chaqay⁻ tää⁻. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ he⁻ hliih[,] lä⁻jiih['] mah['] dsa⁻nääy['] kyaqah['] dsojwii['] ba['].

Cha⁻ba['] he⁻ jmee⁻ ju'dsoo['] kih['] Joo['] Dio

³⁰ Ni⁻ miih⁻ sa⁺ le['] jmeen⁻ jee⁻ tëen⁻ hñiin[.] Lä⁻koo⁻ te⁻ man⁻ kih['] Tää['] kyaqan⁺, ko⁻ja⁻ba⁻ te⁻ llan⁻ ta['] kih['] dsa⁻. Hi⁻ kyaqah['] ju'dsoo['] jmah[']ba[']llan⁻ta[,] jëeh['] sa⁻ hnoohn⁻ he⁻ hnoohn⁻ hñiin[.] Hnoohn⁻ he⁻ hnøø['] Tää['] hi⁻ ga⁻cheey['] jnä['] ba['].

³¹ Cher'mah['] hñiin⁻ ba['] jmeen⁻ ju'dsoo['] kin⁻, sa⁻ jmää['] ju'dsoo['] kin⁻ lä⁻ja⁻.

³² Chaq⁻ga⁻jñah['] hi⁻ jmee⁻ ju'dsoo['] kin⁻. Jnä['] man⁻, ju'dsoo['] he⁻ jmeey⁻ kin⁻, la⁻ dsoo['].

³³ Ga⁻cheeh⁻ hñäh['] dsa⁻ hi⁻ na⁻ngi['] juu['] kih['] Jwaa[,]

hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻jäy^h⁻ ja⁻, la⁻ ju'dsoo'.

34 Sa⁻ jmee⁻ bii⁻ ki⁻ jnä⁻ ju'dsoo' kih⁻ dsa⁻. He⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻jmee⁻ Jwaq⁻ ju'dsoo' kin⁻, mah⁻ lä⁻ja⁻ lääj⁻ hnäh⁻.

35 Hi⁻ he⁻ ma⁻ lqa⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻ na⁻hih⁻ mah⁻ ma⁻ kwa⁻ jmiëe⁻. Hi⁻ ga⁻lä⁻chaq⁻ hnäh⁻ llu⁻ miih⁻ jmiï⁻ kyäah⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻kway⁻ ja⁻.

36 Pero cha⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ jmee⁻ ju'dsoo' kin⁻ he⁻ juuh⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ ju'dsoo' he⁻ ga⁻jmee⁻ Jwaq⁻. Lä⁻jé⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻kwëeh⁻ Dio jnä⁻ mah⁻ mi'ten⁻, ja⁻ba⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻, jmee⁻ ju'dsoo' kin⁻, Tää⁻ ba⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻.

37 Hi⁻ Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻, ga⁻jmeey⁻ ju'dsoo' kin⁻ ka⁻läh⁻. Ni⁻ koo⁻ hä⁻ sa⁻ ga⁻nueh⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻hlëey⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻jëeh⁻ hnih⁻.

38 Hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻jä⁻ juu⁻ kiyh⁻ neh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ heeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻cheey⁻.

39 Ja⁻ hëh⁻ da⁻ hnäh⁻ kwee⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Jëeh⁻, laq⁻ hnäh⁻ kyäah⁻ juu⁻ na⁻chäah⁻ hnäh⁻ tää⁻. Ja⁻ba⁻ juu⁻ na⁻ jmee⁻ ju'dsoo' kin⁻ ka⁻läh⁻.

40 Ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kin⁻ mah⁻ jmeen⁻ chäa⁻ hnäh⁻ tää⁻.

41 Ja⁻ he⁻ hnoon⁻ mah⁻ leen⁻jøøh⁻ cha'né⁻ dsa⁻.

42 Jnä⁻ kyüun⁻ hnäh⁻, man⁻ kwee⁻ sa⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ Dio.

43 Jnä⁻ ma⁻jan⁻ kyäah⁻

mada⁻ kih⁻ Tää⁻, mah⁻ hnäh⁻ sa⁻ heeh⁻ jnä⁻. Pero wa'ra⁻ ja⁻jnah⁻ lä⁻hyoh⁻ dsëy⁻ hñiiy⁻, tää⁻sa⁻tääh⁻hnäh⁻jmeeh⁻he⁻ kih⁻hi⁻he⁻.

44 Ha⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻, jëeh⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻jee⁻ leeh⁻ hnäh⁻ kqäh⁻ cha'né⁻ dsa⁻kyäah⁻ hnäh⁻ hi⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ kqäh⁻cha'né⁻ Dio.

45 Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë- jnä⁻ hnëen⁻ hnäh⁻ cha'né⁻ Tää⁻ kyaan⁻. Moisé, hi⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ o⁻jøøh⁻ dsë- kih⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hnëe⁻ hnäh⁻.

46 Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ Moisé, lä⁻ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ juu⁻ kin⁻ ka⁻läh⁻. Jëeh⁻, he⁻ ga⁻siiy⁻ ja⁻, hlëeh⁻ kin⁻ ba⁻ ja⁻.

47 Pero cher'mah⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ he⁻ ga⁻siiy⁻ ja⁻, ha⁻ ba⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kin⁻.

6

Ga⁻ääh⁻ Jesùs hñaa⁻ mil
dsa⁻ñuu⁻h⁻
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44;
Lc. 9:10-17)

1 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ngoo⁻ Jesùs ta⁻ hngaah⁻ ko⁻taa⁻ jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁻ Galilea, ja⁻ba⁻ he⁻ jäyh⁻ kih⁻ Tiberia.

2 Jwëe⁻ dsa⁻ ma⁻ chäa⁻ kaah⁻ kiyh⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻ jëey⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ juuh⁻ga⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁻koo⁻ hä⁻ ma⁻ mi⁻hlääy⁻ hi⁻dsah⁻.

3 Ja⁻ga⁻ ga⁻wii⁻ Jesùs ta⁻ jee⁻ chih⁻ koo⁻ lle'koh⁻ mah⁻ jee⁻

ja⁻ ga⁻tooh[‑] jnääh[‑] discípulo
kyaaayh[‑].

⁴ Jmii[‑] ja⁻ ma⁻ya⁻jäh[‑] tē⁻
jmi[‑] he⁻kuh⁻dsa⁻ judiu bor-
regeo mäh[‑].

⁵ Ma[‑] ga⁻jëe[‑] Jesús jwëe[‑]
jwëerte dsa⁻ hi⁻ ya⁻nää[‑] mah⁻
ga⁻siiyh[‑] Felipe:

—¿Ha⁻ ba[‑] dsa[']nøøn['] dsa[']län[']
miih⁻ he⁻kuh⁻dsa⁻la⁻?

⁶ Pero he⁻ ga⁻jäyh[‑] lä⁻ja⁻,
he⁻ma[‑]hnøøy[']ma[']jëey[']hee⁻
ja⁻ ma⁻jäh[‑] Felipe. Jëeh[‑]
kyuuuh[‑]bih⁻ha⁻lä⁻jmeey[‑].

⁷ Mah['] ga⁻jäh[‑] Felipe:

—Sa⁻ lee⁻ to['] hñña⁻loo['] jmi[‑]
ta['] he⁻ kyaah[‑] län['] he'ñiih⁻
mah['] tée⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ ma⁻
miih⁻.

⁸ Mah['] ga⁻jäh[‑] jaa⁻ discípulo
kyaaay[‑], Andre['] øøh[‑] Simón
Pee[‑]:

⁹ —Jee['] la⁻ hää[‑] jaa⁻ chih-
hi⁻ kye⁻ hñña⁻ he'ñiih⁻ he-
na⁻la⁻ kyaah[‑] cebada, kyaah[‑]
uú['] hmooh⁻ mäh[‑]. Pero ha-
lee⁻ he⁻ oo⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa-
hi⁻tääh[‑]na⁻—ga⁻jäyh[‑].

¹⁰ —Chih['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻na⁻,
wa['] dsa⁻taayh[‑] wa['] gyay⁻
hwa[']—ga⁻jäh[‑] Jesús.

Jee['] ga⁻taayh[‑] ja⁻, ma⁻cha-
cha⁻miih⁻nuu⁻. Kih['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻ hi⁻ ga⁻taäh[‑] jee['] ja⁻,
ma⁻la⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ ma['] tee[']
koo⁻hñña⁻ mil.

¹¹ Ga⁻kä['] Jesús he'ñiih⁻ ja⁻,
ga⁻kway[']ti'hmaah['] kih['] Dio.
Ma⁻la⁻ ma⁻kway[']ti'hmaah['],
ga⁻jmeey['] jwi['] he'ñiih⁻ ja⁻
mah['] ga⁻kwëeyh[‑] discípulo.
Hi⁻ ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻jmee[']
discípulo kyaah[‑] hi⁻ ma⁻
tääh[‑]hwa[']. Hi⁻ ja⁻ba['] lä⁻ja⁻
ga⁻jmeey['] kih['] hmooh⁻ mäh[‑]

he['], ga⁻kwëeyh[‑] dsa⁻ha⁻
koo⁻jiih['] ma['] hnøø['] lä⁻jaä⁻
lä⁻jaay⁻.

¹² Ma⁻la⁻ ma⁻këe[‑] lä⁻jëe⁻
dsa⁻, ga⁻jmee['] Jesús mada-
kyaa['] jnääh[‑] discípulo:

—Juuh['] hnääh['] lä⁻jëe⁻ jwí he-
ma⁻chaa⁻na⁻ mah['] sa⁻hee['].

¹³ Ma⁻la⁻ ma⁻juuuh['] lä⁻jëe⁻
jwí he⁻ ga⁻chaa⁻ ja⁻, ga⁻kah[']
gya⁻to[']sa'miih['] jwí kih['] hñña⁻
he'ñiih⁻he⁻ma[']na⁻la⁻kyaaah[']
cebada.

¹⁴ Ma['] ga⁻jëe⁻ dsa⁻he['], he-
juh⁻gaa⁻he⁻ga⁻jmee['] Jesús
jee['] ja⁻, ga⁻jäyh[‑]:

—Ma⁻ra⁻ju'dsoo['], hi⁻na⁻
he[']hih['] dsa⁻hi⁻ngëe⁻juu[']
kih[']Dio hi⁻ga⁻jäh[‑] dsa⁻kih[']
jä⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻.

¹⁵ Pero ma⁻liih[']ba['] Jesús,
he⁻hnøø['] dsa⁻lä⁻bii['] lä⁻jaä⁻
ma[']tëey['] mah[']ma[']jmääy[']rey
kyaaay[‑], he⁻ja⁻ koo⁻ka⁻läh[']
ga⁻wiiy[']ta⁻lle'koh['] ja⁻ mah[']
ga⁻jäy[']hñiiy['].

Ga⁻ngëe['] Jesús në['] jmi[‑]

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Ma['] ga⁻nuu⁻ jmi[‑] ja⁻,
ma⁻la⁻ jnääh[‑] discípulo ba[']
ga⁻jñaa⁻ jnääh[‑] ta⁻cha'hoor[']
jmi[']juuh['] ja⁻.

¹⁷ Ga⁻tooh[‑] jnääh[‑]neh⁻
na⁻moo['] mah[']ga⁻nøø['] jnääh[‑]
hää⁻ jnääh[‑] jmi[']juuh['] ja⁻,
ta⁻hngaah['] jee['] chee['] Caper-
naum. Ma⁻na⁻hoo⁻ go⁻te[']
hor['] ja⁻ni⁻sa⁻ga[']ma⁻jah[']
Jesús.

¹⁸ Pero ja⁻ koo⁻lle⁻ tä⁻,
lä⁻jiih[']ga⁻løø[']hluh[']jmi[‑].

¹⁹ Ma⁻lä⁻øøy['] koo⁻hñña⁻
jñii['] kilómetro në['] jmi[‑],
ma[']ga⁻jëe⁻ jnääh[‑] Jesús ja⁻

ya⁻jäy⁺ kih¹ na⁻moo¹, ngëy⁺ në¹ jmii¹, mah¹ ga⁻lä⁻gah¹ jnääh¹.

²⁰ Pero ga⁻jäh¹ Jesú^s siiyh¹ jnääh¹:

—Jnä¹ ba⁻ la⁻, ta⁻ wa⁻ gah¹ hnääh¹.

²¹ Ja⁻ga¹ ga⁻hee¹ jnääh¹ lä⁻käa⁻ tuh⁻dsë⁻ jnääh¹ neh¹ na⁻moo¹ ja⁻, hi¹ chah¹ ba⁻ ga⁻tëe¹ jnääh¹ hwa¹ jee¹ ga⁻nøø¹ jnääh¹ ja⁻.

Jwëe¹ dsa⁻ ga⁻hnaah⁻ Jesú^s

²² Ma¹ ga⁻jnä¹ jyoh¹ jmii¹, dsa⁻ hi⁻ ma¹ tääh¹ ta⁻ hn⁻gaah¹ jee¹ ga⁻hwëe¹ jnääh¹ ja⁻, ga⁻lä⁻lilih¹, ma⁻la⁻ jnääh¹ discípulo ba⁻ ga⁻tooh¹ jnääh¹ neh⁻koo⁻ba⁻na⁻moo¹ he⁻ ma⁻hii⁻ jee⁻ ja⁻.

²³ Ta⁻ko⁻jiih¹ ja⁻ ga⁻lloo¹ jyoh¹ ga⁻ na⁻moo¹ he⁻ ga⁻hwëe¹ ta⁻ jee¹ jwii¹ Tiberia, ja⁻ba⁻ koo¹ jee¹ ga⁻taq¹ hñä¹ mil dsa⁻ hi⁻ ga⁻kuh¹ jee⁻ ja⁻, jee¹ ga⁻kwa¹ Jesú^s ti⁻hmaah¹ kih¹ Dio.

²⁴ Ma¹ ga⁻jëe¹ dsa⁻, mo⁻so⁻ chaa⁻ Jesú^s ni⁻ discípulo kyaay¹ jee⁻ ja⁻, ga⁻taqayh¹ neh⁻ na⁻moo¹ he⁻ ma⁻hi⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻nääy¹ ga⁻hnääyh¹ Jesú^s ta⁻ jee⁻ jwii¹ Capernaum.

Hñii¹ Jesú^s lqa¹ he⁻ñiih¹ he⁻jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻

²⁵ Ma¹ ga⁻lla⁻nääy¹ ta⁻ hn⁻gaah¹ ja⁻, ga⁻jnääyh¹ Jesú^s mah¹ ga⁻siiyh¹:

—Ta⁻jwoh¹, ¿hee⁻ ba⁻ hor⁻ ma⁻ñeh⁻ hne⁻?

²⁶ Mah¹ ga⁻jäh¹ Jesú^s siiyh¹:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo¹ jwëe¹ hnääh¹, ma⁻ya⁻nääh¹ hnääh¹ hnaah¹ jnä¹, ja⁻ kih¹ he⁻

ga⁻jëe¹ hnääh¹ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁻jmeen¹. Hnaah¹ hnääh¹ jnä¹ kih¹ he⁻ ga⁻kuh¹ hnääh¹ lä⁻jiih¹ ga⁻këe¹ hnääh¹ ba⁻ja⁻.

²⁷ Ta⁻ wa⁻ hee⁻ hoh¹ hnääh¹ kih¹ ma⁻ he⁻ dsa⁻lla⁻. Wa⁻ hee⁻ hoh¹ hnääh¹ kih¹ ma⁻ he⁻ sa⁻lla⁻, he⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻tää⁻. He⁻la⁻na⁻ma⁻he⁻ kwa⁻ Hi⁻ga⁻llee⁻ngo⁻la⁻. Jëe¹, Tää¹ hi⁻ laq¹ Dio, ga⁻hñäay¹ jnä¹ kih¹ he⁻la⁻.

²⁸ Mah¹ ga⁻ngii¹ dsa⁻ he⁻ juu⁻kiyh¹:

—¿Hee⁻ na⁻ ga⁻tëe¹ jnääh¹ jmeen¹ mah¹ jmee¹ jnääh¹ lä⁻ hnøø¹ Dio? —ga⁻jäh¹ dsa⁻ he⁻.

²⁹ —He⁻la⁻ ba⁻ hnøø¹ Dio jmeeh¹ hnääh¹, he⁻ jmeeh¹ hnääh¹ dsoo⁻ hoh¹ kih¹ hi⁻ ga⁻cheey¹ —ga⁻jäh¹ Jesú^s siiyh¹.

³⁰ —¿Hee⁻ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ heeh¹ jnääh¹, mah¹ jëe¹ jnääh¹, ja⁻ga⁻jmee⁻ jnääh¹ dsoo⁻ dsë⁻ jnääh¹ kyah¹? ¿Ha⁻lä⁻ la⁻ he⁻ jmeeh¹ mah¹ jëe¹ jnääh¹?

³¹ Dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaa¹ jnääh¹ ga⁻kuyh¹ maná jee⁻ la⁻ hwa⁻ kii⁻ ja⁻, lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻kih¹ Dio: “He⁻ñiih¹ he⁻ ja⁻ gyuuuh¹ ba⁻ja⁻, ga⁻kwëeh¹ dsih¹ mah¹ ga⁻kuyh¹” —ga⁻jäh¹ dsa⁻ siiyh¹.

³² —Ma⁻ra⁻ ju'dsoo¹ jwëe¹ hnääh¹, ja⁻ he⁻ Moisé hi⁻ ga⁻kwa¹ he⁻ñiih¹ he⁻ ja⁻ gyuuuh¹. Tää¹kyaqan⁻ba⁻he⁻hi⁻ kwëeh¹ hnääh¹ ma⁻ra⁻ he⁻ñiih¹ he⁻ gwa⁻gyuuuh¹.

³³ Jëe¹ he⁻ñiih¹ he⁻ kwa⁻ Dio, hi⁻ he⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻jñäa⁻ gyuuuh¹, hi⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻

jmi⁻gyuu⁺ -ga⁻jäh⁺ Jesús
ga⁻siiyh⁺.

34 -Kwëeh⁻ jnääh⁺ tää⁻
he'ñiih⁻ ja⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻
-ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁻ siiyh⁺.

35 Mah⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

-Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ he'ñiih⁻ he⁻
j mee⁻ chaa⁻ dsa⁻. Hi⁻ j mee⁻
ko⁻jøøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, jih⁻koh⁻
sa⁻ jäh⁺ lä⁻kyoyh⁺. Lä⁻ja⁻, hi⁻
j mee⁻ ds oo⁻ ds e⁻ kin⁺, sa⁻ jäh⁺
lä⁻kii⁻ ds e⁻ jih⁻koh⁻ jih⁻l ih⁺.

36 Pero jwëehn⁻ hnäh⁻
ka⁻läh⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻jwëehn⁻
hnäh⁻ jää⁻, ma⁻ke⁻ ma⁻jéeh⁻
hnäh⁻ jnä⁻, sa⁻ ma⁻j mee h⁻
hnäh⁻ ds oo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kin⁺.

37 Ga⁻lä⁻jee⁻ dsa⁻ hi⁻taqah⁻
Tää⁻ goon⁻, hi⁻ he⁻ go⁻nää⁻
kin⁺. Hi⁻ lä⁻jee⁻ hi⁻ go⁻nää⁻
kin⁺, sa⁻ bee⁻jnih⁻.

38 Jéeh⁻, sa⁻ ga⁻jñaan⁻ gyuu⁺
mah⁻j mee n` lä⁻hnoon⁻ hñin⁻.
Ga⁻jñaan⁻ mah⁻ j mee n` lä⁻
hnøø⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻.

39 Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻
hyoh⁻ ds e⁻ lä⁻la⁻ ba⁻. Sa⁻
hnøøy⁻ dsa⁻hëe⁻ ki⁻ jnä⁻ ni⁻
ja⁻ qaa⁻ hi⁻ ga⁻taayh⁻ goon⁻
mah⁻ ga⁻lä⁻jee⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻
míjiihn⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻
llaa⁻jmi⁻gyuu⁺.

40 Hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ hyoh⁻
ds e⁻ lä⁻la⁻. Lä⁻jee⁻ hi⁻
go⁻nää⁻ kih⁻ Jooy⁻ mah⁻ j mee⁻
ds oo⁻ ds e⁻ kiyh⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻
j mee y⁻ chaa⁻ tää⁻. Mah⁻ jnä⁻
ba⁻ míjiihn⁻ jnih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻
jee⁻ llaa⁻jmi⁻gyuu⁺ -ga⁻jäh⁺
Jesús siih⁻ dsa⁻ he⁻.

41 He⁻ja⁻ ga⁻løø⁻ dsa⁻ judiu⁻
he⁻ cha⁻hääy⁻ hlëeyh⁻ wii⁻
kih⁻ Jesús, kih⁻ he⁻ ma⁻ jäh⁺,

laqay⁻ he'ñiih⁻ he⁻ ga⁻jyoo⁻
gyuu⁺.

42 Lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁺:
-Ja⁻ he⁻ hi⁻ na⁻ joo⁻ José?
Kyuu⁻ ba⁻ jne⁻ cho⁻jmiy⁻.
¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ he⁻ jäh⁺, ga⁻jñaay⁻
gyuu⁺?

43 Mah⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺
ka⁻läh⁻:
-Tu⁻ hnäh⁻ he⁻ cha⁻hääh⁻
jnä⁻.

44 Ni⁻ ja⁻ sa⁻ le⁻ jäh⁺ kih⁻
hñii⁻ kyaah⁻ jnä⁻ cher'mah⁻
Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ sa⁻
ga⁻taayh⁻ goon⁻. Mah⁻ jnä⁻
ba⁻ míjiihn⁻ jnih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻
jee⁻ llaa⁻jmi⁻gyuu⁺.

45 Lä⁻la⁻ na⁻siih⁻ kooh⁻
ko⁻llaa⁻hi⁻ ma⁻ngëe⁻ juu⁻kih⁻
Dio llo⁻joo⁻: "Dio ba⁻ mi⁻tëe⁻
lä⁻jee⁻ dsa⁻." Lä⁻ja⁻, lä⁻jee⁻
hi⁻ ga⁻nuu⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻tëeý⁻
kih⁻ Tää⁻, ya⁻nääý⁻ kyaah⁻
jnä⁻.

46 'Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻jee⁻
Tää⁻. Ma⁻la⁻ hi⁻ ja⁻ jee⁻ gya⁻
Dio ba⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ ma⁻jee⁻
Tää⁻.

47 Ma⁻ra⁻ju'ds oo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻,
hi⁻ j mee⁻ ds oo⁻ ds e⁻ kin⁺, hi⁻
he⁻ ba⁻ chaa⁻ tää⁻.

48 Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ he'ñiih⁻ he⁻
j mee⁻ chaa⁻ dsa⁻.

49 Dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻
ga⁻kuyh⁻ maná jee⁻ la⁻ hwa⁻
kii⁻ ja⁻, pero ga⁻juuy⁻.

50 Pero hi⁻ la⁻ he⁻ he'ñiih⁻
he⁻ ga⁻jyoo⁻ gyuu⁺ mah⁻
lä⁻jee⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ kiyh⁻
mo⁻so⁻juuy⁻.

51 Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ he'ñiih⁻ jiih⁻
he⁻ ga⁻jyoo⁻ gyuu⁺. Hi⁻kuh⁻
kih⁻ he'ñiih⁻ la⁻, chaa⁻ tää⁻
ba⁻. He'ñiih⁻ he⁻ kwa⁻ jnä⁻, la⁻
ngo⁻kin⁺. He⁻ ja⁻ kwan⁻ mah⁻

lǟ-jā- jmee' chaā- lǟ-jëē-
dsā- jmī-gyuū-gā-jäh̄ Jesús
siiyh̄.

52 Hē-jā- dsā- judiu hē
gā-tī- gā-chooȳ juu' kyäah̄
øøyh̄:

—¿Hā- lǟ-jā- kwā- dsā-
nā- ngō- kih̄- mah̄- kihñ? —
gā-jäh̄.

53 Mah̄-gā-jäh̄ Jesús siiyh̄:

—Mā-rā- ju'dsoō jwëehn̄
hnäh̄, cher'mah̄ sā- gā-kuh̄
hnäh̄ ngō-kih̄ Hī-gā-lëē-ngō
lā-, hī-sā- huh̄ hnäh̄ jmā-
kiyh̄ kā-läh̄, sā- tëeh̄ hnäh̄
jee' jmee' chaā- hnäh̄ täǟ.

54 Hī- kuh̄- ngō- kin̄- mah̄
hiyh̄- jmā- kin̄- kā-läh̄,
chaā- täǟ- bā. Hī- jnǟ-
míjiih̄-jnih̄ wā-rā- gā-të̄-jee'
lläā-jmī-gyuū.

55 Jëeh̄- ngō- kin̄- koō- hē-
lā- bā- mā- hē- jmee' chaā-
dsā-, lǟ-jā- kā-läh̄ kih̄- hī-
hih̄- jmā- kin̄- koō- hē- lā-
bā-jmee' chaā-.

56 Hī- kuh̄- ngō- kin̄- mah̄
hiyh̄- jmā- kin̄- jäǟ- koō-
hweh̄-kyaāh̄-jnǟ-hī-jnǟ-jän̄-
kyaāh̄-kā-läh̄.

57 Täǟ- hī- nājiih̄- gā-cheē-
jnǟ-, hī-jnǟ-chaā-tā-lā-kih̄-
Täǟ. Jā-bā-lǟ-jā-, hī-kuh̄-kī-
jnǟ-, tā-lā-kī-jnǟ-bā-chaā-.

58 Hē- lā- jā-, hē-ñiih̄- hē-
gā-jyoō-gyuū. Sā- lā- lǟ-
lā- maná- hē- gā-kuh̄- dsā-
mā-gyuh̄- jnän̄- hī- mā-rā-
hē- gā-juū- bih̄. Pero hī-
kuh̄- hē-ñiih̄- lā-, chaā- täǟ-
gā-lǟ-jë̄-joh̄- jmī- chaā- bā-
gā-jäh̄-Jesús siih̄- dsā- hē-.

59 Lǟ-jë̄- juu' lā- gā-kwā-
Jesús neh̄- gwah̄- mäh̄- kih̄-

dsā- judiu jee' jwë̄- Caper-
naum.

Kyaah̄-juu' lā- jmee' chaā-
dsā- täǟ-

60 Lǟ- mā- gā-nuuȳ juu' jā-,
jwë̄-discípulo kyaaȳ-gā-jäh̄:

—Jwë̄-eh̄- lā- juu' nā-. ¿Hī-
gā-mō-tih̄-dsë̄-nuu' juu' nā-?

61 Ñē- bā- Jesús hē-
mā- täǟ-yäh̄- mā- chā- mā-
hääȳ- kwäat̄- kih̄- juu' hē-
gā-hlëeȳ- jā-, hē-jā- gā-jäh̄-
Jesús siiyh̄:

—¿Chē- mā-toh̄- wiī- kyah̄-
hnäh̄- juu' kin̄-?

62 Hā- bā- lǟ- jmeeh̄- hnäh̄-
jā-, wā-rā- jäh̄- kih̄- jëeh̄-
hnäh̄- Hī-gā-lëē-ngō- lā- wiī-
kā-läh̄-jee' mā-gyaȳ-jäǟ-.

63 Jmī-llē- bā- hē- jmee'-
chaā- dsā-, pero jmī-ngō-sā-
chā- hē- lē- jmee' nī- miih̄-.
Lǟ-jë̄- juu' hē- mā-jwëehn̄-
hnäh̄-, gwā- kih̄- jmī-llē- bā-
nā-, hī- lǟ-jā- jmee'- chaā-
dsā-.

64 Pero chaā- kō-lläā-hnäh̄-
hī- sā- mā-jmee'- dsoō- dsë̄-
kin̄- -gā-jäh̄- Jesús.

Jëeh̄- mā-kyuū- bih̄- jäǟ-
hī- nā- hī- sā- lǟ-dsoō- dsë̄-
kiyh̄-, hī- kyuuuȳ- hiī- nā- hī-
ngëeȳ- kih̄- dsā-.

65 Mah̄-gā-jäh̄- kā-läh̄-:

—Hē-jā- bā-nā- mā-jwëehn̄-
hnäh̄: “Nī- jaā- sā- lē- jäǟ- kih̄-
hñiī- kī- jnǟ- cher'mah̄- sā-
gā-taqah̄- Täǟ-goon̄-.”

66 Mā-ngëē- mā-jäh̄-
lǟ-jā-, jwë̄- discípulo
kyaāȳ- gā-biyȳ- kih̄-, mō-sō-
gā-jmeeeȳ- kō-jøh̄- kyaayh̄.

67 Ja⁻ga['] ga⁻siiyh⁺ lä⁻jëe⁺
gya⁻tuu['] jnääh['] discípulo
kyaa^y:

—¿Che['] hnooh⁻ hnäh[']
go'naääh['] hnäh['] ka⁻lä[']
lä⁻na⁻?

68 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Simón
Pee^{':}

—Dsa⁻jøøh['] kyaa^{an}, hii⁻ ga[']
na⁻ kih['] dsa[']nøø['] jnääh[']. Jaa⁻
hne⁻ ba[']kyeh['] juu['] he⁻ jmeey⁻
cha^a⁻ dsa⁻ tää['] ga⁻lä⁻jëe⁺ joh[']
jmiï['] cha⁻.

69 Ma⁻dsoo['] ba['] dsë⁻ jnääh[']
kyah^{',} ma⁻ñé['] ba['] jnääh['] hne⁻
he['] Cristo, Joo['] Dio jiih⁺ —
ga⁻jäh['] Pee['] siiyh⁺.

70 Mah['] ga⁻jëeh['] Jesús juu[']
kiyh^{':}

—Ja['] ga⁻lleehn⁺ lä⁻jëe⁺
gya⁻tuu['] hnäh['] mah['] jaa⁻ jee[']
lä⁻jëe⁺ hnäh['] laa['] dsa⁻ kyaa[']
hi[']sa⁻llu[']? —ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁺.

71 He⁻ ma[']hlëeyh['] kih['] Juda
Iscariote, joo['] Simón ba['] ja⁻.
Jëeh['] Juda he['], hi['] ga⁻ngëey[']
këe['] ga['], ma[']laa['] jaa['] kih['] jee[']
lä⁻jëe⁺ gya⁻tuu['] jnääh['].

7

Øøh['] Jesús sa⁻ ma['] heeh[']
kiyh^{':}

1 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ma[']
ngë['] Jesús hwa['] Galilea.
Mo⁻so⁻ ma[']hnøøy['] ma[']ngëey[']
ta⁻ Judea, jëeh['] dsa⁻ judiu
ma[']hnooyh['] ha⁻ lä⁻ jee['] ma[']
jngëeyh^{'.}

2 Ma⁻ya⁻jäh['] të['] jmiï['] kih[']
dsa⁻ judiu, he⁻ ma['] hiiy[']
hmiïh['] jee['] dsa⁻täayh['] ma['] të[']
jmiï^{'.}

3 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] øøyh[']
siiyh^{':}

—Gwa⁻ hne⁻ ka⁻lä['] ta⁻
Judea, mah['] jëe['] discípulo
kyaa['] hi['] tääh['] jee['] oo[']
ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ juh['] gaa['] he⁻
jmeeh^{'.}

4 Jëeh['], jaa⁻ hi['] hnøø[']
mi⁻jnääh['] hñii['], sa⁻ jmeey⁻ ta[']
kiyh['] jee['] na⁻hmää^{'.} Hne⁻
ma⁻løøh['] jmeeh['] lä⁻jëe⁺ he⁻
na⁻, mi⁻jnääh['] hñaa['] cha[']në[']
lä⁻jëe⁺ dsa⁻ jmi[']gyuu['] —
ga⁻jäh['] øøyh['] siiyh['] Jesús.

5 Jëeh['], ni⁻ ga['] øøyh['] sa⁻ ma[']
heeh['] kiyh^{':}

6 Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh^{':}
—Sa⁻ ga['] ma⁻ja⁻ jmiï['] kin⁻,
pero kyah['] hnäh['], wa['] he⁻
cha⁻ he⁻ jmiï['] ba['] llu['] kyah[']
hnäh^{'.}

7 Dsa⁻ hi['] cha^a⁻ jmi[']gyuu[']
la⁻ sa⁻ le['] jmeey['] na⁻høøyh[']
kyah['] hnäh^{'.} Pero jnä[']
na⁻hääyh['], kih['] he⁻ mi⁻jnään[']
he⁻ jmeey['] he⁻ hlïih^{'.}

8 Go⁻nää['] ba['] hnäh['] jee['] të[']
jmiï['] ja⁻. Pero jnä['] sa⁻ nïin['],
jëeh['] sa⁻ ga['] ma⁻dsëe['] jmiï[']
kin⁻.

9 Ma⁻ngëe['] ma⁻jäyh['] lä⁻ja⁻,
ga⁻jäy['] ta⁻ Galilea ba['].

Ma['] ga⁻të['] jmiï['] jwii[']
Jerusalén ñee['] Jesús

10 Ma⁻ngëe['] ma⁻nää[']
øøyh['], ngoo['] ba['] Jesús jee[']
të['] jmiï['] ja⁻. Pero sa⁻ ngooy[']
jnä[']hä['] mah['] sa⁻ jëe[']dsih^{'.}

11 Pero dsa⁻ judiu ma[']
hnaayh['] Jesús jee['] të['] jmiï[']
ja⁻, ma[']jäyh[']:

—¿Na⁻ hi['] he[']?

12 Dsa⁻ hi['] ma['] tääh['] jee[']
jmiï['] ja⁻ ma[']hlëeyh['] juu['] hii['],
ma[']cha⁻ ma[']hääy['] Jesús. Ma[']
jäh['] jwëe['] dsa⁻:

—Dsa⁻ lluu⁺ ba' he'.

Pero jñah' ma' jäh':

—Jah⁻ha['], koo⁻ mi⁻gaay⁺
dsa⁻ ba'.

13 Pero ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ sa⁺ ma'
hléeh⁺ jnä⁻hä['] kih['] Jesús, kih[']
he⁻ ma' gayh⁺ dsa⁻ta'.

14 Ma⁻të['] to⁻dsaah['] jmii[,]
ja⁻ga' ngoo⁺ Jesús jee' ma'
chih['] gwah⁺ mah['] ga⁻løøy⁺
hléeyh[~] dsa⁻.

15 Peer⁻ ga⁻lä⁻dsaa[~] dsë[']
dsa⁻ judiu, mah['] ma' jäh':

—Ha⁻ lä⁻ja⁻ he⁻ kyuh⁻
dsa⁻ na⁻ cha⁻miih⁻ hi⁻ sa⁻
cha⁻ jee' ñeey['] ga⁻mi⁻tëey[']
hñiiy['].

16 Mah['] ga⁻jeeh⁻ Jesús juu'
kih['] dsa⁻ he':

—Ja⁻ he⁻ la⁻ kin⁻ nuuh⁻ he⁻
kwan⁻la⁻, la⁻kih[']hi⁻ ga⁻chee[']
jnä[']ba'.

17 Hi⁻ lla⁻ dsë['] jmee['] lä⁻
hnøø⁺ Dio, lä⁻kyuh⁻ ha⁻ lä⁻
la⁻ nuuh⁻ he⁻ kwan⁻la⁻, che[']
he⁻ gwa⁻ kih['] Dio, o che['] he⁻
hléehn['] kwaat⁻ kin⁻ba'.

18 Hi⁻ hléeh⁺ kwaat⁻ kih[']
hñii['], he⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻
jee' jmääy['] hñiiy['] jøøh['] ba' ja⁻.
Pero hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jee'
jmääy['] jøøh['] hi⁻ ga⁻chee['] jnä['],
hi⁻ he⁻ ba' hi⁻ hléeh⁺ ju'dsoo'.
Ni⁻ miih⁻ sa⁻ hläayh⁻ kyaah[']
juu' kiyh['].

19 ¿Ja['] ga⁻kwéeh['] ba' Moisé
hnäh['] ley mah['] ni⁻ jaq⁻ hnäh[']
sa⁻ ga⁻mi⁻teh['] hnäh[']? ¿He[']la[']
hnooh⁻ hnäh['] jngéeh['] jnä[']?

20 He⁻ja⁻ ga⁻hléeh⁺ jwëe[']
dsa⁻ he':

—Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaq⁻ hi⁻
jngéeh['] hne⁻. Hi⁻sa⁻llu⁺ ba'
na⁻ hää['] tuh⁻hoh['].

21 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
siiyh⁻:

—Ga⁻lä⁻jëe⁺ ba' hnäh[']
ga⁻lä⁻dsaa[~] hoh['] kih['] ga⁻jëeh[']
hnäh['] ga⁻jmeen['] koo⁻ he⁻
juh⁻gaa⁻.

22 Dsoo['] ba' jäh['] jne'
Moisé ga⁻lla['] nuuh⁻ he⁻ uuh⁻
jmi⁻ngo⁺ jnän[']. (Pero ja⁻ he⁻
Moisé hi⁻ ga⁻lla['] nuuh⁻ ja⁻,
ko⁻ja⁻ ma⁻nøø['] kih['] dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ jnän['] hi⁻ ma' chaa⁻
jää['] ga['] kih['] Moisé.) Mah[']
tuh⁻ hnäh['] jmi⁻ngo⁺ kih[']
dsa⁻nuuh⁻ lä⁻kye⁻ jmii['] he⁻
teeh⁻ dsa⁻ dsë['].

23 Héeh['] ba' hnäh['] he⁻ uuh⁻
jmi⁻ngo⁺ kih['] gyuh⁻ nuuh⁻
jmii['] he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë['] mah[']
mi⁻teh['] hnäh['] lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻
ley kih['] Moisé. ¿He[']la['] ja⁻
hnée⁻ hnäh['] kyaah['] jnä['],
kih['] he⁻ ga⁻mi⁻hlään['] jaa⁻
dsa⁻nuuh⁻ jmii['] he⁻ teeh⁻
dsa⁻ dsë[']?

24 Ta⁻ ka⁻ hnäh['] kwaat⁻
kih['] dsa⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ huu⁻dsë[']
kyah['] hnäh['], kye⁻ hnäh[']
kwaat⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ ju'dsoo[']
ba⁻ga⁻jäh['] Jesús.

*Ga⁻jmeeh['] Jesús juu['] ha⁻ta⁻
jay'*

25 He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] ko⁻llaa[~]
dsa⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ Jerusalén:

—Ja['] hi⁻ na⁻ na⁻ hi⁻
hnaah⁻ dsa⁻ mah['] jngéeyh[']?

26 ¿Ja['] hi⁻ he⁻ na⁻ cheh[']
hléeh⁺ to⁻lo⁻ né⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻,
hi⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ hléeyh[']
ni⁻ miih[']? ¿Che['] jähn['] dsoo[']
ma⁻heeh['] dsa⁻ta['] he⁻ laay[']
Cristo?

27 Pero dsa⁻la⁻, ñe[']ba[']jne'
ha⁻chaa⁻. Hi⁻wa[']ra⁻ ga⁻te[']

jee' jä⁺ Cristo, ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ñe⁻ ha⁻ ta⁺ jää⁻.

28 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁺nuu['] Jesú^s lä⁺ja⁻, lä⁺ma⁻cheyh['] ja⁻ hlë^éyh['] dsa⁻ jee' chih['] gwah⁻ ja⁻, ga⁺hlë^éyh['] koo⁻ ki⁻gaa⁻:

—Jwah['] hnäh['] kyuuuh['] jnä⁻, hi⁻ ñeh['] hnäh['] ha⁻ chaan⁻. Pero sa⁺ ma⁻jan⁻ jee' tääen⁻ hñiin⁻. Hih['] hi⁻ ga⁺chee['] jnä⁻ jmee⁻ ju'dsoo['] jmah[']. Hi⁻ he['] sa⁺ kyuuuh['] hnäh['].

29 Pero jnä⁻ kyuuuh['] jnih['], jëeh['] kih['] bih['] ya⁻hëen⁻. Hi⁻ he['] ba['] ga⁺chee['] jnä⁻ —ga⁺jäh['] Jesú^s.

30 He⁻ja⁻ hnøø['] dsa⁻ ma['] saayh^{',} pero ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ga⁺tuu⁻ dsë['] ma['] choo['] goo^{',} jëeh['] sa⁺ ga['] ma⁻të['] hor['] kiyh^{'.}

31 Jwëe['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee' ja⁻ ga⁺lä⁺dsoo['] dsë['] kiyh^{'.}

—Wa'r^a⁻ ja['] Cristo, ¿che['] hi⁻ he['] ga['] jmee['] cha⁺ga'miih['] he⁻juh⁻gaa⁻ lä⁻koh['] ga['] dsa⁻la⁻? —ga⁺jäh['] ko⁻llaa['].

Ga⁺lä⁻hnøø['] dsa⁻ fariseo ma[']saah[']Jesú^s

32 Lä⁻ ma['] ga⁺nuu['] dsa⁻ fariseo he['], he⁻ hlë^éyh['] dsa⁻ lä⁻ja⁻ kiyh^{',} he⁻ja⁻ ga⁺jmeey['] mada⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] dsa⁻käah['] kyaä['] jmi⁻dsa⁻ mah['] sooh['] poo['] kyaä['] gwah⁻kiyh^{'.}

33 Mah['] ga⁺jäh['] Jesú^s siiyh⁻:

—Miih⁻ jmi^{''} ga['] gyan['] kyaah['] hnäh['], naah['] ba['] jnä⁻ kih['] hi⁻ ga⁺chee['] jnä⁻.

34 Ja⁻ga['] hnaah['] hnäh['] jnä⁻, pero mo⁻so⁻ jnääh['] jnä⁻. Mo⁻so⁻ le['] go'nääh['] hnäh['] ha⁻ jee' naahn⁻ —ga⁺jäh['] Jesú^s.

35 Dsa⁻ fariseo he['] ga⁺løø['] ngiy⁻ juu['] kih['] dsa⁻kyäayh[']:

—¿Ha⁻ ta⁺ dsaah['] hi⁻ na⁻ mah['] mo⁻so⁻ jnääh['] jnih[']? ¿Che['] dsaayh['] lä⁻käa⁻ jee' tääh['] dsa⁻goo['] jne['] hi⁻ na⁻saa⁻ na⁻jñee['] jee' kih['] dsa⁻ griego mah['] dsa⁻hlë^éyh['] lä⁻kye['] dsa⁻ griego?

36 ¿Hee['] ba['] hnøø['] jäh['] juu['] he⁻ ma⁻hlë^éyh['] na⁻: “Ja⁻ga['] hnaah['] hnäh['] jnä⁻, pero mo⁻so⁻ jnääh['] hnäh['] jnä⁻, mo⁻so⁻ le['] go'nääh['] hnäh['] jee' naahn⁻”?

Jesú^s kwa⁺ jmii⁻ he['] jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻ tää[']

37 Hih['] ga['] ma[']ja⁻, la['] jmii⁻juuh⁻ kyaah['] jee' ga⁺dsaa['] jmii⁻ ja⁻. Ga⁺noo⁻ Jesú^s mah['] ga⁺hlë^éyh['] kyaah['] cha⁻miih⁻ be[']:

—Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ lä⁻kii⁻ dsë['], wa['] jää⁻ kyaah['] jnä⁻ mah['] wa['] hiyh['] jmii⁻ he⁻kwан['].

38 Le['] kiyh^{',} lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio, hi⁻ jmee⁻ dsoo['] dsë['] kin⁻, lä⁻koo⁻ jmi⁻juuh⁻ he⁻ na⁻jiih⁻ hya⁻ neh⁻ tuh⁻dsëy['] —ga⁺jäh['] Jesú^s.

39 He⁻ ga⁺jäh['] lä⁻ja⁻ ga⁺hlë^éyh['] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ hyoh['] dsa⁻hi⁻ jmee⁻ dsoo['] dsë['] kiyh^{'.} Jmi⁻ ja⁻ sa⁺ ga['] ma⁻ja⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], jëeh['] sa⁺ ga['] ma[']saah['] Jesú^s gyuuuh['] mah['] leey['] jøøh['].

Ga⁺tee['] ga⁺jëe['] dsa⁻ kwaat['] kih[']Jesú^s

40 Ma['] ga⁺nuu['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee' ja⁻ juu['] kih['] Jesú^s, ko⁻llaa['] dsa⁻ he['] ma['] jäh[']:

—Ma⁺ra⁺ ju'dsoo', hi⁻ la⁻
he⁻ hi⁻ ngëe[~] juu' kih⁺ Dio hi⁻
hi⁺ juu' kih⁺.

41 Hi⁻ ja⁻ ma' jäh[:]

—Hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo.

Pero jñah⁻ ma' jäh[:]

—¿Ha⁻ lä⁻ la⁻ juu' ja⁻, heh⁺
ya⁻ hëe[~] ja⁻ dsa⁻ Galilea lee[~]
Cristo?

42 ¿Ja⁻ jäh⁻ juu' kih⁺ Dio,
sa⁻ju⁻ kih⁺ David ba⁻ ya⁻ hëe[~]
hi⁻ laa⁻ Cristo? Hi⁻ ja⁻ba⁻
jwii⁻ mäh⁻ he⁻ chee⁻ Belén
jee⁻ ma' chaa⁻ David, jee⁻ ja⁻
ba⁻ ya⁻ hëe[~] Cristo.

43 He⁻ja⁻ ga⁻laa⁻ to⁺ nää⁺
dsa⁻ kwaat⁻ kih⁺ Jesús.

44 Ko⁻llaq⁻ dsa⁻ he⁻ hnøø⁻
ma' sqaayh⁻ pero ni⁻ ja⁻ sa⁻
ga⁻tuu⁻ dsë⁻ ma' choo' goo⁻.

Sa⁻ ga⁻hee⁻ dsa⁻ta⁻ juu'
kih⁺ Jesús

45 Ja⁻ga⁻ ga⁻nää⁻ poo⁻ he⁻
jee⁻ ma' täh⁻ dsa⁻kääh⁻ kyaah⁻
jmi⁻ dsa⁻ kyaah⁻ dsa⁻ fariseo.
Mah⁺ ga⁻jäh⁻ dsa⁻kääh⁻ he⁻
siiyh[:]

—¿He⁻la⁻ sa⁻ ma⁻teeyh⁻ ta⁻
la⁻?

46 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ poo⁻ he⁻
siiyh[:]

—Ni⁻koo⁻ hä⁻sa⁻ ma⁻hléeh⁻
ni⁻ ja⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ lä⁻koo⁻
hléeh⁻ dsa⁻ he⁻.

47 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ fariseo he⁻
siiyh[:]

—¿Che⁻ lä⁻kye⁻ hnäh⁻
ma⁻lä⁻gah⁻ hnäh⁻ juu' kiyh[?]

48 Ni⁻ ja⁻ jnääh⁻ dsa⁻ta⁻ ni⁻
dsa⁻ fariseo ma⁻hee⁻ jnääh⁻
juu' kiyh[?]

49 Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ täh⁻na⁻,
hi⁻ sa⁻ kyuuh⁻ ley, kyaayh⁻
dso⁻jwii⁻ —ga⁻jäh⁻ dsa⁻ta⁻ he⁻.

50 Nicodemo, hi⁻ ma' laa⁻
dsa⁻kyaaayh⁻, hi⁻ñee⁻koo⁻hä⁻
ta⁻la⁻hwë⁻ jee⁻ma'gya⁻ Jesús,
ga⁻jäyh⁻ siiyh[:]

51 —Lä⁻koo⁻ jäh⁻ ley jnän⁻
sa⁻le⁻ cheen⁻ dso⁻jwii⁻ në⁻kih⁻
dsa⁻, cher'mah⁺ jää⁻ sa⁻ga⁻
ma⁻nuun⁻ kwee⁻ juu' kiyh⁻
mah⁺ lä⁻ngëe[~] jne⁻ hee⁻ na⁻
he⁻ ma⁻jmeey⁻.

52 Mah⁺ ga⁻jeeh⁻ dsa⁻ he⁻
juu' kiyh[,] ga⁻siiyh[:]

—¿Che⁻ laah⁻ hne⁻ dsa⁻
galileo ka⁻läh⁻? Hnøøh⁻ da⁻
kwee⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ juu' kiyh⁻
Dio mah⁺ jëe⁻da⁻, jih⁻koh⁻ sa⁻
ma⁻ya⁻hëe[~] ni⁻ ja⁻ hwa⁻
Galilea hi⁻ngëe[~] juu' kiyh⁻ Dio.

53 Ma⁻ngëe[~] he⁻ ja⁻,
ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ ga⁻nää⁻ta⁻ kih[.]

8

Dsa⁻më⁻ hi⁻ ga⁻ja⁻ kyaah⁻
dsa⁻ñuuuh⁻

1 Pero Jesús ngoo⁻ ta⁻
lle⁻koh⁻ he⁻chee⁻ Olivo.

2 Ma⁻ ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmii⁻,
ngooy⁻ ta⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻.
Hi⁻ jwëe⁻ dsa⁻na⁻nää⁻ jee⁻ma'
cheyh⁻ ja⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻gyay⁻
ga⁻hléeyh⁻ dsa⁻.

3 Hor⁻ ja⁻ ya⁻nää⁻ ta⁻ jwoh⁻
kyaa⁻ ley kyaah⁻ fariseo,
ya⁻jääy⁻ ja⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻
ga⁻ja⁻ kyaah⁻ dsa⁻ñuuuh⁻,
mah⁺ ga⁻cheeyh⁻ jee⁻
to⁻dsaaah⁻ ja⁻.

4 Mah⁺ ga⁻siiyh⁻ Jesús:

—Ta⁻ jwoh⁻, dsa⁻më⁻ na⁻
ma⁻ja⁻ kyaah⁻ dsa⁻ñuuuh⁻.

5 Lä⁻koo⁻ lle⁻ ley jnän⁻,
ga⁻jmee⁻ Moisé hih⁻ jngëeëhn⁻
kyaaah⁻ kuu⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻

j mee⁺ lä⁺ na⁻. Ha⁻ gah⁻ hne⁻, ha⁻ lä⁺ jwah[!].

⁶ He⁻ ma['] k ay[~] ds e['] Jes ús ba['] ja⁻, hnøøy⁺ ha⁻ lä⁺ jee['] ma['] hniiy⁺ kiyh[!]. Pero Jes ús ga[~] gyay⁻ na⁻ juyh⁺ mah['] ga[~] l øøy⁺ siyy[~] hwa['] kyah['] cha[~] gooy⁻.

⁷ Pero na⁻ ba['] t ääyh[~] chuu y[~] kyah['] Jes ús, ja⁻ ga['] ga[~] nooy⁻ ka⁻ l äh[~] mah['] ga[~] siyy[~]:

—Hih['] hnäh['] hi⁻ sa['] cha⁻ ni⁻ miih⁻ dso'kye⁻ kih['], hi⁻ he⁻ to⁻ n e['] wa['] te['] kuu['] kiyh[!].

⁸ Koo⁻ ka⁻ l äh[~] ga[~] gyay⁻ na⁻ juyh⁺ mah['] ga[~] siyy[~] hwa['] lä[~] hm e e[~].

⁹ Ma['] ga[~] nuuy⁻ lä⁺ ja⁻, ma['] jaa⁻ ma['] jaa⁻ ba['] ga[~] l øø⁺ ga[~] nää[~] ma['] ga[~] lä[~] liiyh[~] hnii[~] huu['] ds e⁻ kiyh[!]. Ga[~] l øø⁺ hi⁻ kaah['] lä[~] ky e⁻ hi⁻ mäh['] ga[~] nää[~]. He⁻ ja⁻ ga[~] ja⁻ ma['] la⁻ Jes ús kyah['] dsa⁻ m e['] hi⁻ ga[~] cheeyh[~] cha[~] n e y[!].

¹⁰ Ja⁻ ga['] ga[~] noo⁻ Jes ús jee['] ma['] gya^{',} mah['] ga[~] siyy[~]:

—Dsa⁻ m e['], ¿na⁻ hi⁻ ma['] hnii[~] kyah[?] ¿Che['] ni⁻ jaa⁻ sa['] ma['] taah⁻ hne⁻ dso'jwii[?] —ga[~] jäh[~] Jes ús siyy[~].

¹¹ —Ni⁻ jaa⁻ Dsa⁻ jøøh['] kyaa n⁻ —ga[~] jäh[~] dsa⁻ m e['] he['] siyy[~].

—Ni⁻ jnä['] sa['] taah n⁻ hne⁻ dso'jwii[!]. Gwaa h['] ba['] hne⁻ kyah[!], mo['] to['] jmee['] dso'kye['] —ga[~] jäh[~] Jes ús siyy[~].

Jes ús laa['] wa je⁻ kih['] dsa⁻ jmi⁻ gyuu[~]

¹² Ga[~] l øø⁺ ka⁻ l äh[~] Jes ús hl eeh[~] dsa⁻ hi⁻ ma['] t ääh[~] jee['] ja⁻:

—Jnä['] he['] laa n⁻ wa je⁻ kih['] dsa⁻ jmi⁻ gyuu[~]. Hi⁻ nuu⁻ kin⁻, mo['] so['] ng e y⁺ jw e['] hl iih[!]. Lä[~] cha⁻ wa je⁻ kiyh['], he['] jmee['] chaay⁻.

¹³ He⁻ ja⁻ ga[~] jäh[~] dsa⁻ fariseo siyy[~]:

—Ju['] ds oo['] he['] jmeeh⁻ na⁻, la['] kyah['] hñaa h['] ba['] hne⁻. He⁻ ja⁻ sa['] la['] ds oo['] juu['] kyah['].

¹⁴ Mah['] ga[~] jäh[~] Jes ús siyy[~]:

—Ma['] ke['] jmee n⁻ ju['] ds oo['] ki⁻ hñiin⁻, pero ma['] ra['] he['] la['] ds oo['] juu['] he['] jwahn[!], j e e h['] jnä['] ba['] man⁻ ha⁻ na⁻ jan['] hi['] ha⁻ na⁻ naahn[!]. Pero hnäh['], sa['] ñeh['] hnäh['] ha⁻ na⁻ jan['] hi['] ha⁻ ta['] naahn[!].

¹⁵ Hnäh['] kah⁻ kwaat⁻ lä[~] koo⁻ la['] huu['] ds e⁻ kyah['] hnäh[']. Pero jnä['] sa['] kan['] kwaat⁻ kih['] ni⁻ jaa⁻.

¹⁶ Hi['] ma['] kan['] kwaat⁻ kih['] dsa⁻, jmee n⁻ lä[~] hnøø⁺ ju['] ds oo['] ba[']. J e e h['] sa['] jmee n⁻ hñiin⁻, jmee n⁻ kyah['] Tää['] hi['] ga[~] chee[~] jnä['].

¹⁷ Hi['] n e['] ley jnän['] na⁻ siii⁻, kyah['] uu['] dsa⁻ hi['] hl eeh[~] koo⁻ ba['] juu['], he⁻ ja⁻ ba['] la['] ju['] ds oo['].

¹⁸ Jnä['] jmee n⁻ ju['] ds oo['] kin⁻ hi['] Tää['] hi['] ga[~] chee[~] jnä['], jmee y⁻ ju['] ds oo['] kin⁻ ka⁻ l äh[~] —ga[~] jäh[~] Jes ús.

¹⁹ —¿Na⁻ ba['] Tää['] kyah[']? —ga[~] jäh[~] dsa⁻ he['] siyy[~].

Mah['] ga[~] jeeh[~] Jes ús juu['] kiyh[']:

—Hnäh['] sa['] kyuuuh[~] jnä['], ni⁻ Tää['] kyaa n⁻ sa['] kyuuuh[~]. Wa['] ra⁻ jäh[~] kih['] kyuuuh[~] jnä['], ja⁻ ba['] lä[~] ja⁻ kyuuuh[~] hnäh['] Tää['] kyaa n⁻.

²⁰ Juu' la⁻ ma['] kwa⁺ Jesúus lä⁻koo⁻ ma['] hlëéyh[~] dsa⁻ jee['] ma['] chih['] gwah⁺, koo['] jee['] ma['] tooh⁻ dsa⁻ kuu[']. Ni⁻ ja⁻ sa⁻ ga[']säayh['] jee['] ja⁻, jëeh['] sa⁻ ga['] ma⁻lloo⁻ hor[~] kiyh['].

Ga[']jäh['] Jesúus: "Sa⁻ le['] go'nääh['] hnäh['] ha⁻jee['] naahn⁻"

²¹ Koo⁻ ka⁻läh['] ga[']jäh['] Jesúus siyh⁻:

—Hii⁻ jnä['] naahn⁻. Ha⁻jee['] naahn⁻ sa⁻ le['] go'nääh['] hnäh[']. Hi⁻ hnäh['] hnaah['] ga['] jnä['], pero juuh['] ba['] hnäh['], lä⁻ ma⁻kyaqah['] na⁻ ba['] hnäh['] dso'kye⁻ kyah['] hnäh['].

²² He⁻ja⁻ ga[']jäh['] dsa⁻ judiu:

—¿Che['] jngëeyh['] hñiiy['] he⁻ja⁻ jayh['] lä⁻na⁻: "Ha⁻jee['] naahn⁻ sa⁻ le['] go'nääh['] hnäh[']?"

²³ Mah['] ga[']jäh['] Jesúus siyh⁻:

—Dsa⁻ chaq⁻ hwa['] la⁻ ba['] hnäh['], jnä['] lqan⁻ kih['] gyuuh['] jmi⁻gyuuh⁻. Laah['] hnäh['] hi⁻ chaq⁻ jmi⁻gyuuh⁻ la⁻, pero jnä['] sa⁻ lqan⁻ kih['] jmi⁻gyuuh⁻ la⁻.

²⁴ He⁻ja⁻ ba['] na⁻ he⁻ ma⁻jwëehn['] hnäh['], juuh['] hnäh['] lä⁻ ma⁻kyaqah['] na⁻ ba['] hnäh['] dso'kye⁻ kyah['] hnäh[']. Jëeh['] cher'mah['] sa⁻ heeh['] hnäh['] kin⁻, he⁻ lqan⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻jwëehn['] hnäh['], juuh['] hnäh['] kyaah['] dso'kye⁻ kyah['] hnäh['] —ga[']jäh['] Jesúus siyh⁻.

²⁵ —¿Hee['] ba['] laah['] hne⁻, hii⁻ ba['] hne⁻ ja⁻? —ga[']jäh['] dsa⁻ he['].

He⁻ja⁻ ga[']jäh['] Jesúus:

—Lä⁻ ma['] to⁻në['] ga[']jwëehn['] hnäh['] hii⁻ lqan⁻.

²⁶ Cha⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ jwëehn['] hnäh['] hi⁻ lä⁻ja⁻ he⁻

kä⁻kwäat⁻ kyah['] hnäh[']. Hii⁻ hi⁻ ga[']chee['] jnä['], hlëéyh[~] ju'dsoo[']. Hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ga[']nuun['] kiyh['], he⁻ ja⁻ ba['] hlëéhn['] dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁻.

²⁷ Kih['] Tää['] ba['] ja⁻ ma['] hlëéh['] Jesúus, pero sa⁻ ga[']lä⁻ngëe['] dsa⁻ he['].

²⁸ He⁻ja⁻ ga[']jäh['] Jesúus siyh⁻:

—Wa'ra⁻ ga[']chaah['] hnäh['] gyuuh['] Hi⁻ga[']läé[']ngo['] la⁻, ja⁻ga['] lä⁻ñeh['] hnäh['] hii⁻ jnä['] hi⁻lä⁻ñeh['] hnäh['] sa⁻ cha⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ jmeen['] jee['] tœen['] hñiiin[']. Jwëehn['] hnäh['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻ ga[']mi[']tëe['] Tää['] jnä['], ko⁻ja⁻ ba['] te['] he⁻ hlëéhn['].

²⁹ Jëeh['] ma[']ra⁻ he⁻ kyaah['] ba['] jnä['] hi⁻ ga[']chee['] jnä[']. Sa⁻ ga[']beey['] jnä['] mah['] jän['] hñiiin['], jëeh['] jnä['] lä⁻ ma['] jmeen['] ja⁻ba['] lä⁻jë⁻ he⁻ tih['] dsëy['] —ga[']jäh['] Jesúus siyh⁻.

³⁰ Lä⁻koo⁻ ma['] ga[']hlëéyh['] lä⁻ja⁻, jwëe['] dsa⁻ ga[']lä⁻dsoo['] dsë['] kiyh['].

Hii⁻ laa['] joo['] Dio hi⁻ hii⁻ na⁻hnëe['] kyaah['] dso'kye[']

³¹ He⁻ja⁻ ga[']siih⁻ Jesúus lä⁻jëe⁻ dsa⁻ judiu hi⁻ga[']lä⁻dsoo['] dsë['] kiyh[']:

—Cher'mah['] ga[']høøh['] hnäh['] juu['] kin⁻, lëeh['] hnäh['] ma[']ra⁻ discípulo kyaan⁻.

³² Hi⁻ lä⁻kyuuh['] hnäh['] juu[']dsoo['], hi⁻ kyäah['] juu[']dsoo['] kin⁻ lääh['] hnäh['].

³³ Mah['] ga[']jëeh['] dsa⁻ he['] juu[']kiyh[']:

—Sa'ju['] kih['] Abraham, laa['] jnääh[']. Jih'koh['] sa⁻ ma[']ja['] jnääh['] lä⁻koo⁻ ja⁻

hi⁻ na⁻ hnëe[’]. Ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ jwah⁻ hne⁻, lää⁻ jnääh[’].

³⁴ Mah[’] ga⁻ jäh[’] Jesús siiyh⁻ ka⁻ lääh[’]:

—Ma⁻ ra⁻ ju[']dsoo[’] jwëehn⁻ hnääh[’], lä⁻ jee⁻ hi⁻ jmee⁻ dso['] kye⁻, na⁻ hnëe[’] kyaah⁻ ja⁻ ba⁻ dso['] kye⁻ ja⁻.

³⁵ Dsa⁻ hi⁻ na⁻ hnëe[’] jmee⁻ ta⁻, lä⁻ ma⁻ na⁻ hnëe[’] ja⁻ ba⁻ kih⁻ dsa⁻ juuy⁻, jih⁻ koh⁻ sa⁻ lee⁻ jooy⁻. Pero hi⁻ laa⁻ jooy⁻, lä⁻ ma⁻ laa⁻ ja⁻ ba⁻ kyaay⁻.

³⁶ He⁻ ja⁻ cher['] mah⁻ Jooy⁻ ga⁻ lääy⁻ hnääh[’] jee⁻ na⁻ hnëe[’] hnääh[’], ma⁻ ra⁻ ju[']dsoo[’] ma⁻ läh⁻ ba⁻ hnääh[’].

³⁷ Ma⁻ ba⁻ jnä⁻, läh⁻ hnääh[’] sa⁻ ju⁻ kih⁻ Abraham. Pero jmeeh⁻ hnääh[’] bii⁻ jngëeh⁻ jnä⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ hiih⁻ hnääh[’] heeh⁻ juu⁻ kin⁻.

³⁸ Jnä⁻ hlëehn⁻ he⁻ ma⁻ jëen⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaan⁻ ba⁻, mah⁻ hnääh[’] jmeeh⁻ he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnääh[’] kih⁻ tää⁻ kyaah⁻ — ga⁻ jäh[’] Jesús siiyh⁻.

³⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh[’] dsa⁻ he⁻: —Tää⁻ kyaä⁻ jnääh[’] laa⁻ Abraham ba⁻.

Mah[’] ga⁻ jäh[’] Jesús ka⁻ lääh[’]:

—Wa⁻ rä⁻ jäh[’] kih⁻ he⁻ ba⁻ jooy⁻ Abraham laah⁻ hnääh[’], jmeeh⁻ hnääh[’] lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmeey⁻.

⁴⁰ Ma⁻ hlëeh⁻ ba⁻ jnä⁻ ju[']dsoo[’] lä⁻ koo⁻ ga⁻ nuun⁻ kih⁻ Dio. Pero na⁻ hnooh⁻ hnääh[’] ha⁻ lä⁻ jee⁻ jngëeh⁻ jnä⁻. ¿Che⁻ ga⁻ jmee⁻ Abraham lä⁻ ja⁻?

⁴¹ Jmeeh⁻ hnääh[’] lä⁻ koo⁻ jmee⁻ tää⁻ kyaah⁻ ba⁻ hnääh[’] na⁻ — ga⁻ jäh[’] Jesús siiyh⁻.

—Sa⁻ laa⁻ jnääh[’] jooy⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Chaa⁻ ba⁻ jaä⁻ Tää⁻

kyaa⁻ jnääh[’]. Hi⁻ he⁻ hñii⁻ Dio — ga⁻ jäh[’] dsa⁻ he⁻ siiyh⁻ Jesús.

⁴² He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh[’] Jesús ka⁻ lääh[’]:

—Wa⁻ rä⁻ jäh[’] kih⁻ Dio laa⁻ Tää⁻ kyaah⁻ hnääh[’], ma⁻ lä⁻ hnääh[’] jnä⁻. Jeeh⁻ jnä⁻, ya⁻ hëen⁻ jee⁻ gya⁻ Dio mah⁻ jan⁻. Ja⁻ he⁻ jan⁻ jee⁻ tëen⁻ hñiiin⁻. Hñiiy⁻ ga⁻ cheey⁻ jnä⁻, he⁻ ja⁻ jan⁻.

⁴³ Kih⁻ he⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnääh[’] nuuh⁻ juu⁻ kin⁻, he⁻ ja⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ ngëeh⁻ hnääh[’] juu⁻ he⁻ hlëehn⁻ la⁻.

⁴⁴ Jeeh⁻, hi⁻ sa⁻ llu⁻ laa⁻ tää⁻ kyaah⁻ hnääh[’] he⁻ ja⁻ hnooh⁻ hnääh[’] jmeeh⁻ hnääh[’] lä⁻ koo⁻ hnøøy⁻. Jeeh⁻, hi⁻ he⁻ ga⁻ løø⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻ në⁻. Sa⁻ ga⁻ jäy⁻ kyaah⁻ ju[']dsoo[’], kih⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ ju[']dsoo[’] kiyh⁻. Wa⁻ rä⁻ ga⁻ juuy⁻, juu⁻ kih⁻ hñii⁻ bih⁻ hlëeyh⁻, jeeh⁻ laay⁻ ta⁻ juu⁻ dso⁻, hi⁻ laay⁻ juu⁻ ta⁻ juu⁻.

⁴⁵ Kih⁻ he⁻ hlëehn⁻ he⁻ la⁻ ju[']dsoo[’], he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ sa⁻ heeh⁻ hnääh[’] kin⁻.

⁴⁶ Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaä⁻ hi⁻ le⁻ bääh⁻ jnä⁻ kyaah⁻ dso['] kye⁻. Lää⁻ ja⁻, cher['] mah⁻ hlëehn⁻ ba⁻ jnä⁻ ju[']dsoo[’], ¿he⁻ la⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnääh[’] dsoo⁻ hoh⁻ hnääh[’] kin⁻?

⁴⁷ Hi⁻ laa⁻ kyaä⁻ Dio, juu⁻ kih⁻ Dio ba⁻ nuuy⁻. Pero sa⁻ läh⁻ hnääh[’] kyaä⁻ Dio, he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ sa⁻ nuuh⁻ hnääh[’] juu⁻ kiyh⁻ — ga⁻ jäh[’] Jesús siiyh⁻.

Ma⁻ chaa⁻ ba⁻ Jesús jää⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ Abraham

⁴⁸ Mah[’] ga⁻ jäh[’] dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻:

—Tē⁻ ba' juu' kyaā¹ jnääh¹, hne⁻ lāah⁻ jaā⁻ samaritano hi⁻ kyaāh⁻ jmī⁻ lle' hliih⁻.

⁴⁹ Mah⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu' kiyh⁻:

—Sa⁻ kyaāhn⁻ jmī⁻ lle' hliih⁻. Jee⁻ lä⁻ jē⁻ he⁻ jmeen⁻, jmeen⁻ he⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaān⁻ ba'. Mah⁻ hnääh⁻, sa⁻ tāah⁻ jnä⁻ ta'.

⁵⁰ Sa⁻ hnoohn⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ leen⁻ jøøhn⁻, pero chaā⁻ ba⁻ jaā⁻ hi⁻ hnooh⁻ kin⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ leen⁻ jøøhn⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ lla⁻ ta'.

⁵¹ Ma⁻ ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnääh⁻, hi⁻ høø⁻ juu' kin⁻ mo⁻ so⁻ juuy⁻ jih'koh⁻.

⁵² Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻:

—Na⁻ ba⁻ ra⁻ si⁻, ñe⁻ jnääh⁻, jääh⁻ hne⁻ jmī⁻ lle' hliih⁻. Ga⁻ juu⁻ ba⁻ Abraham, hi⁻ ga⁻ juu⁻ ba⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu' kih⁻ Dio llo⁻ joo⁻. Mah⁻ hne⁻ jwah⁻: “Hi⁻ høø⁻ juu' kin⁻ sa⁻ juuy⁻ jih'koh⁻.”

⁵³ ¿Che⁻ jøøh⁻ ga⁻ hne⁻, lä⁻ koh⁻ ga⁻ Abraham, dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnään⁻, hi⁻ ga⁻ juu⁻? Hi⁻ ga⁻ juu⁻ ba⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu' kih⁻ Dio. ¿Hii⁻ na⁻ jmääh⁻ hñaa⁻? —ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻.

⁵⁴ —Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ jnä⁻ jmään⁻ hñii⁻ jøøh⁻, sa⁻ jmää⁻ ni⁻ miih⁻ lä⁻ ja⁻. Tää⁻ kyaān⁻ ba⁻ he⁻, hi⁻ jmää⁻ jnä⁻ jøøhn⁻, hi⁻ jwah⁻ hnääh⁻ lāa⁻ Dio kyaāh⁻ hnääh⁻.

⁵⁵ Pero sa⁻ kyuuh⁻ hnääh⁻ hi⁻ he⁻, jnä⁻ ba⁻ kyuuh⁻ jnih⁻. Cher'mah⁻ ga⁻ jwahn⁻ sa⁻ kyuuh⁻ jnih⁻, jmään⁻ hñii⁻ jaā⁻ hi⁻ ta⁻ juu⁻, lä⁻ koo⁻ lāah⁻

hnääh⁻ ta⁻ juu' dso⁻. Pero jnä⁻ kyuuh⁻ jnih⁻, hi⁻ høøn⁻ juu' kiyh⁻.

⁵⁶ Abraham, dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnään⁻, ma⁻ jee⁻ dséy⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jøøy⁻ he⁻ lloo⁻ koo⁻ jmii⁻ jëey⁻ jnä⁻, hi⁻ ga⁻ jëey⁻ ba⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ chaay⁻ llu⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

⁵⁷ —Ni⁻ to⁻ lo⁻ gya⁻ ji⁻ ñe⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ hääh⁻ hne⁻ mah⁻ jwah⁻ ma⁻ jeeh⁻ Abraham —ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻.

⁵⁸ —Ma⁻ ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnääh⁻, jää⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ chaā⁻ Abraham, ko⁻ ja⁻ ma⁻ chaā⁻ ba⁻ jnä⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

⁵⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ ka⁻ dsa⁻ he⁻ kuu⁻ mah⁻ ma⁻ tey⁻ kiyh⁻. Pero ga⁻ hmääh⁻ Jesús jee⁻ kih⁻ dsa⁻, ya⁻ hëey⁻ jee⁻ ma⁻ chih⁻ gwah⁻ ja⁻. Ga⁻ ngëey⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻, ngaayh⁻.

9

Ga⁻ mi⁻ hlää⁻ Jesús jaā⁻ dsa⁻ tuu⁻

¹ Jee⁻ ngë⁻ Jesús ja⁻, ga⁻ jee⁻ jaā⁻ dsa⁻ tuu⁻ hi⁻ tuu⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻ lä⁻ chaā⁻.

² Mah⁻ ga⁻ ngii⁻ jnääh⁻ juu' kiyh⁻:

—Ta⁻ jwoh⁻, ¿hii⁻ kih⁻ dsoo⁻ he⁻ laay⁻ lä⁻ na⁻, che⁻ kih⁻ hñiiy⁻ o che⁻ kih⁻ cho'jmiiy⁻ heh⁻ ga⁻ lä⁻ chaay⁻ tuu⁻?

³ He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Ja⁻ hñiiy⁻ dsëey⁻ dsoo⁻ ni⁻ cho'jmiiy⁻, he⁻ laay⁻ lä⁻ na⁻. Laay⁻ lä⁻ na⁻ mah⁻ lä⁻ jnä⁻ ta⁻ kih⁻ Dio né⁻ kiyh⁻ ba⁻.

⁴ Ta'ko'-jiih' la' jmi'¹, jmee² bii³ kin⁴ jmeen⁵ ta' kih⁶ hi⁷ ga⁸chee⁹ jnä¹⁰. Wa'ra¹¹ ngoo¹² ga¹³nuu¹⁴, ni¹⁵ jaā¹⁶ mo¹⁷so¹⁸ le¹⁹ jmee²⁰ta'.

⁵ Ta'ko'-jiih' gyan' jmi¹-gyuu² la³, laan⁴ wa'je⁵ kih⁶ dsa⁷ jmi⁸-gyuu⁹.

⁶ Ma'la¹ ma²hlëeyh³ lä⁴ja⁵, ga⁶hñey⁷ hwa⁸mah⁹ga¹⁰jmeey¹¹ tu'jii¹² kyaah¹³ jmi¹⁴ tu'heyh¹⁵. Ja¹⁶ba' kyaah¹⁷ tu'jii¹⁸ ja¹⁹, ga²⁰suy¹ mi²në³ dsa⁴-tuu⁵he⁶.

⁷ Mah¹ ga²siiyh³:

—Gwa¹ mah² go³gyih⁴ mi⁵'nëh⁶ jee⁷ chih⁸ he⁹ haa¹⁰ jmi¹¹ he¹² chee¹³ Siloé —juu¹⁴ la¹⁵ hnøø¹⁶ jäh¹⁷: he¹⁸ ga¹⁹chee²⁰ dsa¹.

Lä¹ja² ga³jmee⁴ dsa⁵ he⁶, na'gyiyh⁷ mi⁸nëy⁹. Ma' jayh¹⁰ ma¹¹jnä¹² mi¹³nëy¹⁴, ma' jëey¹⁵.

⁸Dsa¹ hi² ma³tääh⁴koo⁵jee⁶ ma⁷ chih⁸ hne⁹kiyh¹⁰, kyaah¹¹ ga¹²jñah¹³ hi¹⁴ ma¹⁵ jëe¹⁶ lä¹⁷koo¹⁸ ma¹⁹tuu²⁰, ma' jayh¹:

—Ja¹ hi² na³ he⁴ hi⁵ ma⁶gya⁷chuu⁸ ma⁹ngiiy¹⁰kuu?¹¹ —ga¹²jäh¹³ dsa¹⁴ he¹⁵.

⁹ —Hi¹ he² na³ —ma' jäh⁴ ko⁵llaa⁶.

—Lä¹ja² laay³ —ma' jäh⁴ jñah⁵.

—Jnä¹ he² —ma' jäh³ hñiiy⁴.

¹⁰ —Ha¹ lä²ja³ he⁴ ma⁵na⁶ mi⁷nëh⁸? —ga⁹jäh¹⁰ dsa¹¹ he¹² siiyh¹³.

¹¹ —Dsa¹ hi² chee³ Jesú⁴, ga⁵jmeey⁶ tu'jii⁷ mah⁸ga⁹suy¹⁰ mi¹¹nëen¹². Ja¹³ga¹⁴ga¹⁵siiyh¹⁶ jnä¹⁷: “Gwa¹⁸ jee¹⁹ chih²⁰ Siloé mah¹go²gyih³ mi⁴nëh⁵. Mah⁶ñeen⁷ na'gyiyh⁸ mi⁹nëen¹⁰, lä¹¹ja¹² ba¹³ga¹⁴løø¹⁵jëen¹⁶ —ga¹⁷jäh¹⁸ dsa¹⁹hi²⁰ ma¹tuu²he³.

¹² —Na¹ ba² dsa³ he⁴? —ga⁵jäh⁶ hi⁷ ma⁸tääh⁹ngii¹⁰juu¹¹ kiyh¹².

Mah¹ ga²jäyh³:
—Sa⁴ man⁵.

Ga'lla'kyaa¹ dsa² fariseo jmi³ dsa⁴hi⁵ ma⁶tuu⁷he⁸

¹³ He¹ja² ga³jääy⁴ hi⁵ ma⁶tuu⁷he⁸ cha⁹né¹⁰ dsa¹¹ fariseo.

¹⁴ Ma'ja¹, la² jmi³ he⁴ tee⁵ dsa⁶dsë⁷, ma' ga⁸jmee⁹ Jesú¹⁰ tu'jii¹¹ he¹² kyaah¹³ ga¹⁴näy¹⁵ mi¹⁶'në¹⁷ dsa¹⁸he¹⁹.

¹⁵Koo¹ka²läh³ ga⁴ngii⁵ dsa⁶fariseo juu⁷ kih⁸ hi⁹ ma¹⁰tuu¹¹he¹², ha¹³ lä¹⁴ ga¹⁵jmeey¹⁶ he¹⁷ga¹⁸løø¹⁹jëey²⁰.

—Ga¹suy² tu'jii³ mi⁴'nën⁵, mah⁶ga⁷gyihn⁸, ja⁹ga¹⁰ga¹¹løø¹²jëen¹³ —ga¹⁴jäyh¹⁵siiyh¹⁶.

¹⁶Ko¹llaq²a' dsa³ fariseo he⁴ ma⁵jäh⁶:

—Sa¹ laa² kyaah³ Dio dsa⁴he⁵, he⁶ja⁷sa⁸høøy⁹ jmi¹⁰ he¹¹tee¹² dsa¹³dsë¹⁴.

Jñah¹ ma²jäh³:

—Ha¹ lä²la³juu⁴, he⁵jmee⁶wa⁷hi⁸cha⁹hi¹⁰koo¹¹he¹²juh¹³gaa¹⁴lä¹⁵na¹⁶?

Sa¹ga²hii³kwée⁴juu⁵kiyh⁶.

¹⁷Koo¹ka²läh³ ga⁴siiyh⁵ dsa⁶hi⁷ma⁸tuu⁹he¹⁰:

—He¹ jwah² hñaaah³kih⁴hi⁵ga⁶nä⁷mi⁸nëh⁹?

Mah¹ ga²jäh³ dsa⁴hi⁵ma⁶tuu⁷he⁸:

—Jnä¹ jwahn²laay³jaā⁴hi⁵ngëe⁶juu⁷kih⁸Dio.

¹⁸Pero dsa¹ fariseo he², sa³ma⁴laay⁵dsoo⁶he⁷ma⁸tuu⁹dsa¹⁰he¹¹mah¹²ga¹³lä¹⁴jnä¹⁵mi¹⁶'nëy¹⁷. He¹⁸ja¹⁹lä²⁰jiih¹ga²tëey³cho⁴jmi⁵dsa⁶hi⁷ga⁸lä⁹jnä¹⁰mi¹¹'në¹²he¹³.

¹⁹Mah¹ga²ngiiy³juu⁴kiyh⁵:

—¿Che' ja'-ba' joo' hnäh' hi'-la-, hi'-jwah' hnäh' ga'-lä'-chaä'-tue? ¿Ha'-lä'-ja'-he'-ma'-jëey' na'?

20 He'-ja'-ga'-jäh' cho'jmii'-dsa'-he':

—Dsoo' ba' hi'-he' la'-chih'-kyaa' jnääh' la-, hi'-ga'-lä'-chaä'-tue'.

21 Pero sa'-ñe' jnääh' ni'-miih'-ha'-lä'-ja'-he'-ma'-jëey' na', ni'-sa'-ñe' jnääh' hi'-na'-hi'-ga'-nä' mi'-nëy'. Ma'-cha'-ba' ji'-ñe'-kiyh', ngii' hnäh' juu' kiyh', hñii' bih' jmeeyh' juu' kyah' hnäh'.

22 Lä'-ja'-ba' ga'-jäh' cho'jmii'-dsa'-he', jëeh' ma'-gayh'-dsa'-fariseo hi'-ma'-tääh' juu' kwee'-ha'-lä'-jmeey'-cher'mah' jaä'-jäh' Jesús he' laä' Mesía. Mo'-so'-cha'-jwe'-kiyh' dsooy' gwah'.

23 He'-ja'-ba' ja'-ga'-jäh' cho'jmiiy': "Ma'-cha'-ba' ji'-ñe'-kiyh', ngii' hnäh' juu' kiyh'."

24 Koo'-ka'-läh' ga'-tëeyh'-dsa'-ñuu'h'-hi'-ma'-tue' he'-mah'-ga'-siyyh':

—Kwa' ti'hmaah' kih' Dio ba', ja'-kih' Jesús. Jëeh' ñe' jnääh' dsa'-wa'-hi'-cha'-hi'-ba' he'.

25 He'-ja'-ga'-jeeeyh'-juu'kih'-dsa'-fariseo:

—Sa'-man'-che' laay'-dsa'-wa'-hi'-cha'-hi'. Koo'-he'-la'-ba'-man'. He'-ma'-laan'-tue'-mah'-na'-ma'-jëen'.

26 Koo'-ka'-läh' ga'-ngii'-dsa'-fariseo juu'kiyh', ga'-siyyh':

—¿Hee'-ga'-jmeey'-kyah'? ¿Ha'-lä'-ga'-nä' mi'-nëh'?

27 Mah'-ga'-jäh' hi'-ma'-tue' he':

—Ma'-jwah'-ba' jnä'-jää'-mah'-sa'-ga'-lä'-hnooh'-hnäh'-ma'-nuuh'. ¿He'-la'-hnooh'-hnäh'-nuuh'-ka'-läh'? ¿Che'-lä'-kye'-hnäh'-hnooh'-lee'-hnäh'-discípulo kyaay'?

28 Mah'-dsa'-fariseo he'-ga'-ta'-ga'-haayh'-, ga'-siyyh':

—Hne'-ba' he', laah'-discípulo kyaay'. Pero jnääh', laa'-jnääh'-discípulo kyaay' Moisé ba'.

29 Ñe' jnääh' ga'-hlëeh'-Dio kyaah'-Moisé. Pero kih'-dsa'-he', ni'-miih'-sa'-ñe' jnääh' ha'-ta'-jay'.

30 Mah'-ga'-jäh' hi'-ma'-tue' he'-siyyh':

—Ha'-lä'-la'-juu'-he'-sa'-ñe'-hnäh'-ha'-ta'-ja'-dsa'-he'-mah'-jnä'-ga'-jmeey'-jëen'.

31 Ñe' ba'-jne', sa'-nuu'-Dio kih'-hi'-jmeey'-wa'-he'-cha'-he'. Pero kih'-hi'-gah'-Dio mah'-jmeey'-lä'-hnøø'-Dio, hi'-he'-ba'-nuuy'-kih'.

32 Pero jih'koh'-sa'-ma'-nuu'-jne'-kih'-jaä'-hi'-lih'-nä'-mi'-në'-dsa'-hih'-dsa'-lä'-chaä'-tue'.

33 Wa'-ra'-jäh'-kih'-sa'-laa'-kyaa'-Dio dsa'-ñuu'h'-he', sa'-cha'-he'-le'-jmeey'-ni'-miih'.

34 Mah'-ga'-siyyh'-dsa'-hi'-ma'-tue'-he':

—Kyäah'-ga'-lä'-jë'-dso'kye'-ga'-lä'-chaäh'-hne', mah'-hnooh'-hlëeh'-jnääh'.

He'-ja'-ga'-llee'-dsih'-ka'hne', ga'-heeey'-kih'-go'-te'.

Lä'-koo'-he'-tue'-ba'-laa'-dsa'-fariseo he'

³⁵ Ma' ga⁻nuuh' Jesús juu'
he⁻ ga⁻llee⁻ dsih' ka'hne⁻,
na'hnääyh⁻ mah['] ga⁻siiyh[:]

—¿Che' jmeeh⁻ hne⁻ dsoo'
hoh['] kih['] Hi⁻ga⁻llee⁻ngo[?]

³⁶ —Chiih['] jnä['] hi⁻ he[,]
Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺, mah[']
jmeen['] dsoo['] dsen⁺ kiyh['] —
ga⁻jäh['] dsa⁻ he['] siiyh[.]

³⁷ —Ma⁻jëëh['] ba['] hne⁻, jnä[']
he[,] hi⁻ kyaqah['] cheh['] hlëëh⁻ —
ga⁻jäh['] Jesús siiyh[.]

³⁸ Mah['] ga⁻jäh[:]

—Dsoo['] ba['] dsen⁺ kyah[']
hne⁻, Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺.

Mah['] ga⁻juuyh['] jnëy[,]
ga⁻jmääy['] jøøh['].

³⁹ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—Jan['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah[']
wa[']kye⁻ dsa⁻kwäat⁻ ha⁻ lä⁻
la⁻ju[']dsoo['] kin⁺. Lä⁻jëë⁻ hi⁻
sa⁻jëë[,] jëëy[.] Hi⁻lä⁻jëë⁻ hi⁻
jëë[,] mo⁻so⁻lä⁻jnä['] mi⁻nëy[.]

⁴⁰ Ko⁻llaq['] fariseo hi⁻ ma[']
tääh['] kyaqayh['] jee['] ja⁻, ma[']
ga⁻nuuy['] lä⁻ja⁻, ga⁻ngiiy['] juu'
kih['] Jesús:

—¿Che' jwa⁻ lä⁻kye⁻ jnääh[']
' ka⁻läh['] mo⁻so⁻ jnä['] mi⁻në[']
jnääh[']?

⁴¹ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] taa⁻
hnääh['], ni⁻koo⁻ dso'kye⁻ sa⁻
cha⁻kyah['] hnääh[']. Pero kih[']
he⁻ jwah['] hnääh['], jnä['] ba[']
mi⁻nëh['] hnääh['], he⁻ja⁻ba[']na⁻,
lä⁻ma⁻kyeh['] ja⁻ba['] hnääh[']
dso'kye⁻.

10

Dsa⁻ hi⁻ hää⁻ borrego
kyaa'

¹ Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn⁻
hnääh['], hi⁻ sa⁻ dsa⁻he['] ta⁻

ho'haah['] jee['] tääh['] borrego,
mah['] hnooyh⁻ ta⁻ jee['] jyoh[']
dsa⁻hey[,] dsa⁻hi⁻ ba['] he['] hi⁻
dsa⁻kyaa['] jah[.]

² Pero hi⁻ dsa⁻he['] ta⁻
ho'haah['], hi⁻ he['] ba['] ma⁻ra⁻
hi⁻ hää⁻ borrego.

³ Hi⁻ cheh['] høø⁻ jee['] ja⁻,
näy['] ho'haah['] wa'ra⁻ ja⁻ hi⁻
hää⁻ borrego he[']. Hi⁻lä⁻jëë⁻
borrego he['] ma⁻nääh['] kiyh[.]
Lä⁻cheey⁻ ba['] tëeyh⁻ lä⁻ja⁻
lä⁻ja⁻ mah['] hwëëy⁻ jee['] ja⁻.

⁴ Ma⁻la⁻ ma⁻hwëëy⁻ lä⁻jëë⁻
hi⁻ lla⁻lley⁻ kaah['] kiyh[.]
Kyuuuy['] kih['] hi⁻ he[,] jëëh['] sa⁻
kyuuuyh⁻ lle⁻ kih['] hi⁻ jñah['] he[.]

⁶ Juu['] na⁻hmää['] lä⁻ja⁻
ga⁻hlëëh['] Jesús, he⁻ja⁻ sa⁻
ga⁻lä⁻ngëë⁻ dsa⁻ he['] hee⁻ ja⁻
ma['] jäh['].

Pastor lluu['] laa['] Jesús

⁷ Ngoo['] ba['] Jesús hlëëyh⁻
dsa⁻he[:]

—Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëëhn⁻
hnääh['], jnä['] he['] laq⁻ ho'haah[']
kih['] borrego.

⁸ Lä⁻jëë⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻jää⁻ ga⁻
kin⁺, ma[']laa⁻dsa⁻hi⁻ ma[']
hi⁻ kih['] dsa⁻. Pero ni⁻ja⁻
dsa⁻hi⁻laq⁻lä⁻koo⁻ borrego
sa⁻ga⁻nuu['] kiyh[.]

⁹ Jnä['] he['] laq⁻ ho'haah['].
Hi⁻ dsa⁻taah['] ta⁻ ho'haah[']
ja⁻, hi⁻ he[']ba['] lää⁻. Mo⁻so⁻
hi⁻goo⁻kiyh['], le['] dsa⁻taayh[']
mah['] hwëëy⁻ hi⁻ jnøøyh⁻ ba[']
he['] kuyh[.]

10 Wa'ra⁻ ja⁺ hi⁻ hii⁻, hëëy⁺, jngëëyh⁺ hi⁻ heey⁺ go⁻te⁻. Koo⁻ he⁻ ja⁻ ba['] jmeey⁺. Pero jnä⁻ ma⁻jan⁻ mah⁺ jmeen⁻ chaq⁻ dsa⁻ hi⁻ mi[']jää⁻ jnih⁻ cha⁻miih⁻.

11 Jnä⁻ he[,] laq⁻ lä⁻koo⁻ jaq⁻ hi⁻ hää⁻ llu⁻ jah⁺ kyaay⁺. Hi⁻ llu⁻ he[,] kwaay⁺ hñiiy⁻ juuy⁻ kih['] borrego kyaay⁺.

12 Pero jaq⁻ hi⁻ hlääh['] mah⁺ hääy⁻ jah⁺ kyaay⁺ jnäh⁻, kih['] he⁻ sa⁻ laa⁻ kyaay⁺ hi⁻ hlääh['] he[,] he⁻ ja⁻ wa'ra⁻ ga⁻jëey⁺ ja⁺ lobo, beeey⁺ borrego, mah⁺ kyuuuy⁺. He⁻ ja⁻ gwa⁻ lobo mah⁺ dsa⁻chaayh⁻ borrego. Jee['] ja⁻ dsa⁻saa⁻ dsa⁻jñeey⁻ wa[']ha⁻cha⁻ha⁻.

13 Lä⁻ja⁻ jmee⁻ hi⁻ hlääh['], kyuu⁻ bih⁻. Jëeh⁻, he⁻ hlääh['] ba⁻ ja⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻tëe⁻ jëey⁻ kih['] borrego he[,]

14 Jnä⁻ he[,] laq⁻ lä⁻koo⁻ jaq⁻ hi⁻ hää⁻ kwee⁻ jah⁺ kyaay⁺. Kyuu⁻ ba['] jnä⁻ borrego kyaan⁻. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa⁻ kyaan⁻, kyuuuy⁻ jnä⁻.

15 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻, kyuu⁻ Tää⁻ kyaan⁻ jnä⁻, hi⁻ jnä⁻ kyuu⁻ jnih⁻. Hi⁻ kwäan⁻ hñii⁻ juun⁻ kih['] dsa⁻kyaan⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ borrego.

16 Hi⁻ chaa⁻ ga['] jnäh⁻ dsa⁻kyaan⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ borrego hi⁻ sa⁻ ga['] ma⁻tääh⁻ cha'neh⁻. Hi⁻ he[,] ka⁻läh⁻ jmee⁻ bii⁻ kin⁻ na'teen⁻ mah⁻ lä⁻nueyh⁻ kin⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻jëe⁻ lee⁻ koo⁻ nää⁻ ba[,] hi⁻ jaq⁻ ba[']juay⁻.

17 Hnää⁻ Tää⁻ jnä⁻, kih['] he⁻ kwäan⁻ hñii⁻ juun⁻. Hi⁻ ma⁻ngëe⁻ ma⁻juun⁻ lä⁻jiihn⁻

ka⁻läh⁻.

18 Ni⁻ jaq⁻ sa⁻ jngëëh⁺ jnä⁻, ta⁻ la['] jngëëyh⁺ jnä⁻ lä⁻na⁻. He⁻ kwäan⁻ hñii⁻ ba['] ja⁻ he⁻ jngëëyh⁺ jnä⁻. Na⁻ngën⁻ jwë⁻ kwäan⁻ hñii⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ na⁻ngën⁻ jwë⁻ lä⁻jiihn⁻ ka⁻läh⁻. He⁻ la⁻ ja⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻hyohn⁺ kih['] Tää⁻ kyaan⁻.

19 Koo⁻ ka⁻läh⁻ sa⁻ ga⁻hii⁺ kwee⁻ juu⁻ kih['] dsa⁻ fariseo kyaah⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻ Jesús ja⁻.

20 Jwëë⁻ dsa⁻ he⁻ ma['] jäh[:]
—Kyey⁻ jmi⁻lle⁻ hliih[!], dsa⁻ngaah⁻ ba⁻na⁻. ¿He⁻la['] nuuh⁻ hnäh⁻ kiyh[?]

21 Pero jnäh⁻ ma['] jäh[:]

—Sa⁻ hlëeh⁻ lä⁻na⁻, jaq⁻ hi⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih[!]. ¿Ha⁻lä⁻ja⁻ nää⁻ jmi⁻lle⁻ hliih[!] mi[']né⁻ jaq⁻ hi⁻ tuu[?]

Sa⁻ ga⁻hii⁺ dsa⁻ judiu ma['] heeh⁻ Jesús

22 Jwëë⁻ Jerusalén ma['] jmee⁻ dsa⁻ jmi⁻ kih['] gwah⁺. Jii⁻gyuu⁻ ma['] toh⁻ jmi⁻ ja⁻.

23 Ma['] ngëe⁻ Jesús jee['] ma['] chih['] gwah⁻ ja⁻, jee['] la['] hoo⁻ na'hii⁻ kih['] Salomón.

24 Mah['] ga⁻kuh['] ga⁻lih⁻ dsa⁻judiu kiyh^{',} ga⁻siyyh⁺:

—¿Li⁻h⁻ ba['] mi[']jnääh⁻ juu⁻ kyaay⁻ jnääh[?] Chiih['] jnääh⁻ jëe⁻ go⁻te⁻, cher'mah['] hne⁻ he[,] laq⁻ Cristo.

25 He⁻ ja⁻ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh[?]

—Ga⁻jwëëhn⁺ ba['] hnäh⁻ jää⁻, mah['] sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Lä⁻jëe⁻ he⁻ jmeen⁻ kyaay⁻ mada⁻ kih[']

Tää` kyaan⁺, he⁻ ja⁻ na⁻ jmee⁺
ju'dsoo⁻ kin⁻.

26 Pero hnäh⁻ sa⁺ ma⁻ dsoo⁻
hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻, jëeh⁻ sa⁺ laah⁺
hnäh⁻ borrego kyaan⁺.

27 Lä⁻ jëe⁻ borrego kyaan⁺
näah⁻ kin⁻. Jnä⁻ kyuu⁺ jnih⁻,
hi⁺ dsa⁻ nääy⁻ kyaah⁻ jnä⁻.

28 Jnä⁻ kwëeh⁻ jnih⁻ he⁻
kyaaah⁻ chaay⁻ tää⁻. Jih⁻ koh⁻
mo⁻ so⁻ juuy⁻. Ni⁻ ja⁻ sa⁺ lih⁻
hwëey⁻ ja'goon⁻.

29 Tää⁻ kyaan⁺ hi⁻
ga⁻ kwëeh⁻ jnä⁻, jøøh⁻ gyih⁻
lä⁻ koh⁻ ga⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻. Ni⁻
ja⁻ sa⁺ lih⁻ hwëey⁻ ja'goon⁻
Tää⁻ kyaan⁺.

30 Koo⁻ ba['] laa['] jnä⁻ kyaah⁻
Tää⁻.

31 Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ kaa⁻ dsa⁻
judiu kuu⁻ mah⁻ ma['] tey⁻ kiyh⁻.

32 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús
siiyh⁻:

—Cha⁻ miih⁻ he⁻ llu⁻ he⁻
ma⁻ mi⁻ jnään⁻ cha⁻ nëh⁻ hnäh⁻
kyaaah⁻ be⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaan⁺.
¿Hee⁻ koo⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻ he⁻
ja⁻, he⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ teh⁻
hnäh⁻ kuu⁻ kin⁻?

33 Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ judiu
he⁻ siiyh⁻:

—Sa⁻ te⁻ jnääh⁻ kuu⁻ kyah⁻,
kih⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh⁻.
Te⁻ jnääh⁻ kuu⁻ kyah⁻ kih⁻
he⁻ mi⁻ kwäh⁻ Dio. Jëeh⁻
dsa⁻ ñuuuh⁻ ba['] hne⁻, mah⁻
jmääh⁻ hnäh⁻ Dio.

34 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻
dsa⁻ he⁻:

—¿Che⁻ sa⁻ na⁻ sii⁻ në⁻ ley
jnän⁻ lä⁻ la⁻: “Jnä⁻ ga⁻ jwahn⁻,
dio laah⁻ hnäh⁻”?

35 Kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ ga⁻ hyoh⁻
juu⁻ kiyh⁻, ga⁻ jäh⁻ “dio”. Hi⁻
juu⁻ kiyh⁻ ja⁻, sa⁻ le⁻ hee⁻.

36 Cher'mah⁻ Tää⁻ kyaan⁺
ga⁻ hñaa⁻ jnä⁻ mah⁻ ga⁻ cheey⁻
jnä⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ¿he⁻ la⁻
jwah⁻ hnäh⁻ kin⁻, mi⁻ kwahn⁻
Dio, kih⁻ he⁻ ma⁻ jwahn⁻, jnä⁻
he⁻ laan⁻ Joo⁻ Dio?

37 He⁻ ja⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁻
lä⁻ heeh⁻ hnäh⁻ kin⁻, wa'ra⁻
jäh⁻ kih⁻ jnä⁻ sa⁺ jmeen⁻ ta⁻ he⁻
jmee⁻ Tää⁻ kyaan⁺.

38 Pero cher'mah⁻ jmee⁻
ba⁻ jnä⁻, ma⁻ ke⁻ sa⁺ dsoo⁻
hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻, jmee⁻ hnäh⁻
dsoo⁻ kih⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻
ba⁻, mah⁻ kyaah⁻ koo⁻ hä⁻
ja⁻ ba['] lä⁻ ngëeh⁻ hnäh⁻, Tää⁻
he⁻ kyaah⁻ jnä⁻, hi⁺ jnä⁻ he⁻
kyah⁻ Tää⁻.

39 Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ma['] hnøøy⁻
ma['] saayh⁻ Jesúis, pero ga⁻ laa[']
bih⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻.

40 Mah⁻ ngooy⁻ ka⁻ läh⁻ ta⁻
hngaah⁻ jmi⁻ Jordán, ja⁻ ba[']
ta⁻ jee⁻ ga⁻ chaa⁻ Jwaa⁻ dsa⁻
jmi⁻ lä⁻ ma['] to⁻ në⁻. Jee⁻ ja⁻
ga⁻ jäh⁻.

41 Jwëe⁻ dsa⁻ na'nää⁻ jee⁻
ma['] gyay⁻, mah⁻ ma['] jäh⁻:

—Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻, ni⁻ koo⁻
he⁻ juh⁻ gaa⁻ sa⁺ ga⁻ jmee⁻
Jwaa⁻. Pero lä⁻ jëe⁻ he⁻ ga⁻ jäh⁻
kih⁻ hi⁻ la⁻, ma['] la⁻ ju⁻ dsoo⁻.

42 Hi⁻ jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻
dsë⁻ kiyh⁻ jee⁻ ja⁻.

11

Ga⁻ juu⁻ Lázaro

1 Ma['] dsaah⁻ ja⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻
hi⁻ chee⁻ Lázaro, dsa⁻ chaa⁻
Betania, ja⁻ ba['] jwii⁻ mäh⁻
jee⁻ ma['] chaa⁻ María kyaah⁻
Marta dsa⁻ më⁻ øgyh⁻.

2 María he⁻ hi⁻ ga⁻ huu⁻
naa⁻ mi⁻ jwii⁻ ti⁻ Jesús mah⁻

ga⁺mi⁻kīy^h kya^{qah}^h jñu⁻ lley,
ma⁻la^{ay}^h dsa⁻mē⁺ øøh^h Lázaro
hi⁻ ma⁻dsaah^h he⁺.

³ He⁻ja⁻ lä⁻uu⁺ dsa⁻mē⁺ he⁺
ga⁺chee⁺ juu⁺ kih^h Jesús:

—Dsa⁻jøøh^h kya^{qan}⁺, dsaah^h
dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ hnaah⁺ —
ga⁺siiyh^h Jesús.

⁴ Ma⁻ga⁺nuu⁺ Jesús lä⁻ja⁻,
mah⁺ga⁺jäyh^h:

—Sa⁺juuy⁺ kya^{qah}^h dsoo⁺ ja⁻.
He⁻ja⁻ mi⁻jnää⁺ jaa⁻ Dio ba⁻
hi⁻ jøøh^h, hi⁻ mi⁻jnää⁺ laa⁻
jøøh^h Joo⁺ Dio ka⁻läh⁺.

⁵ Peer⁺ ma⁻hnää⁺ Jesús
Marta kya^{qah}^h María, kya^{qah}^h
Lázaro.

⁶ Lä⁻ma⁻ga⁺nuu⁺ Jesús kih^h
hi⁻ma⁻dsaah^h he⁺, ga⁺jäyh^h ga⁺
to⁺jmii⁺ jee⁺ma⁻gyay⁺ ja⁻.

⁷ Ma⁻ngëe⁺ he⁻ ja⁻,
ja⁻ga⁺ ga⁺jäyh^h siiyh⁺ jnääh⁺
discípulo:

—Ma⁻jne⁺ ka⁻läh⁺ ta⁺ hwa⁺
Judea.

⁸ Mah⁺ga⁺chiih^h jnääh⁺:

—Ta⁻jwoh⁺, hnøø⁺ dsa⁻kqah^h
he⁺ ma⁻te⁺kuu⁺ kyah⁺, mah⁺
jwah⁺ ga⁻hne⁻ goh⁺ ka⁻läh⁺
jee⁺ oo⁺.

⁹ Mah⁺ga⁺jäh^h Jesús siiyh⁺
jnääh⁺:

—Ja⁻gya⁻to⁺ hor⁻kye⁻ koo⁻
jmii[?] Hih⁺ hi⁻ ga⁻nää⁺ ta⁻la⁻
jmii[!], sa⁻tëyh^h. Jëeh⁺, jëey⁺
wa⁻je⁻ kih^h jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

¹⁰ Pero hi⁻ ga⁻nää⁺ ta⁻la⁻
hwë[!], dsa⁻tëyh^h. Jëeh⁺, mo⁻so⁻
jnää⁺ wa⁻je⁻ kih^h jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

¹¹ Ma⁻ngëe⁺ ma⁻jäyh^h
lä⁻ja⁻, ja⁻ga⁺ ga⁺jäyh^h ka⁻läh⁺:

—Ma⁻gwii⁺ Lázaro ome⁻
jnän[!], niin⁺ mah⁺ na⁻cha⁻
jnih⁺.

¹² He⁻ja⁻ ga⁺jäh^h jnääh⁺:

—Dsa⁻jøøh^h kya^{qan}⁺,
cher'mah⁺ na⁻gwiiy⁺, jä⁻
kiyh^h.

¹³ He⁻la⁻ ma⁻jäh^h Jesús, kih^h
he⁻ma⁻na⁻juuy⁺ba⁻ja⁻. Pero
ma⁻lii⁺ jnääh⁺, na⁻gwiiy⁺ he⁻
tëeyh⁺ dsëy⁺ba⁻ja⁻, he⁻ma⁻
hléeh⁺ Jesús lä⁻ja⁻.

¹⁴ Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh^h Jesús jëe⁻
go⁻te[~]:

—Ma⁻na⁻juu⁺ba⁻ Lázaro.

¹⁵ Jëe⁻ ba⁻dsën⁺ he⁻sa⁻ga⁺
ma⁻gyan⁺jee⁺oo⁺, jëeh⁺lä⁻ja⁻
la⁻llu⁺kyah⁺hnäh⁺mah⁻lä⁻ja⁻
lä⁻dsoo⁺hoh⁺hnäh⁺. Ma⁻jne⁺
ma⁻jëe⁺jnih⁺.

¹⁶ Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh^h Tamá, hi⁻
ma⁻tëeyh⁺Dsa⁻suu⁺, ga⁺siiyh⁺
jnääh⁺:

—Ma⁻jne⁺ka⁻läh⁺, mah⁺juu⁺
jne⁺ko⁻jøh^h kyaayh⁺.

*Ga⁺kwa⁺ Jesús be⁺ kih^h
dsa⁻më⁺øøh^h Lázaro*

¹⁷ Ma⁻hya⁻ kye⁻ jmii⁺
na⁻haa⁺ Lázaro ma⁻ga⁻lloo⁺
Jesús jee⁺ja⁻.

¹⁸ Jee⁺ jwii⁺ Betania ja⁻, ma⁻
jä⁻ jäh⁺ kih^h Jerusalén, koo⁻
hnë⁻ kilómetro ba⁻.

¹⁹ Jwëe⁺ dsa⁻judiu na'nää⁺
na⁻jëey⁺ Marta kya^{qah}^h María,
na⁻kway⁻ be⁺kiyh^h mah⁺sa⁻
wa⁻meeh⁺dsëy⁺he⁻ga⁺juu⁺
Lázaro øøyh⁺.

²⁰ Ma⁻ga⁺nuu⁺ Marta ja⁻
Jesús, ya⁻hëey⁺ mah⁺ngooy⁺
ga⁺mi⁻jeey⁺. Pero ga⁺jä⁺ba⁻
María cha'neh⁺.

²¹ Ma⁻ga⁺jee⁺ Marta Jesús
mah⁺ga⁺siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh^h kya^{qan}⁺, wa⁻ra⁻
jäh⁺ kih^h ma⁻ñeh⁺jee⁺la⁻, sa⁻
ma⁻juu⁺dsä⁻ñuuuh⁺øøhn⁺.

²² Jnä' man⁺, ga⁻lä⁻jé⁻ he⁻ ngiih' kih' Dio, kway⁻ ba' - ga⁻jäh' Marta.

²³ -Lä⁻jiih' ba' øøh' - ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻.

²⁴ -Jnä' man⁺ lä⁻jiih' wa'ra⁻ ga⁻té⁻ jee' lä⁻jiih' dsa⁻ jee' llqa⁻ jmii⁻ -ga⁻jäh' Marta siiyh⁻.

²⁵ Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

-Jnä' he' hi⁻ mi⁻jiih' dsa⁻, hi⁻ jmeen⁺ chaay⁻. Hi⁻ jmee⁻ dsoo⁻ dsë⁻ kin⁺, ma⁻ke⁻ ga⁻juy⁻, lä⁻jiih' ka⁻läh'.

²⁶ Ga⁻lä⁻jéé⁻ hi⁻ chaaa⁻ mah' jmeey⁻ dsoo⁻ dsëy⁻ kin⁺, ma⁻ke⁻ ga⁻juy⁻, sa⁻ jää⁻ lä⁻ja⁻. ¿Che' heeh' juu⁻ la⁻? -ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻.

²⁷ -Jaah⁻, Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, hee⁻ ba' jnä⁻, hne⁻ he' Cristo, Joo⁻ Dio hi⁻ hii⁻ juu⁻ kih' ja⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ -ga⁻jäh' Marta.

²⁸ Ma⁻ngëe⁻ ma⁻jäh' lä⁻ja⁻, ñeey⁻ na⁻teeyh⁻ María øøyh' mah' na⁻hlëeyh' kyaah' juu⁻ hii⁻ mah' sa⁻ nuu⁻ dsa⁻kiyh', ga⁻siiyh⁻:

-Hii⁻ ta⁻jwoh⁻ ma' ja⁻, tœeyh⁻ hne⁻.

²⁹ Ma' ga⁻nuu⁻ María lä⁻ja⁻, lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻nooy⁻ ngooy⁻ ga⁻mi⁻jeey⁻ Jesús.

³⁰ Sa⁻ ga⁻ ma⁻he⁻ Jesús ta⁻ jee' jwii⁻ mäh⁻ ja⁻. Lä⁻ ma⁻cheyh⁻ ja⁻ba' jee' ga⁻jeey⁻ Marta.

³¹ Ma' täh⁻ dsa⁻ judiu cha⁻neh⁻ kih' María ma⁻ kway⁻ be⁻. Ma' ga⁻jëey⁻ ga⁻noo⁻ María mah' ngooy⁻ ko⁻chih', he' ja⁻ ga⁻nää⁻ dsa⁻ he' kaah⁻ kiyh', ma' jäh⁻:

-Ngooy⁻ ta⁻ jee' la⁻ to⁻høø⁻ mah' ga⁻hooyh' jee' oo⁻.

³² Ma' ga⁻lloo⁻ María jee' ma⁻ cheh⁻ Jesús, ga⁻juuyh' jnëy⁻ cha⁻nëy⁻ mah' ga⁻siiyh⁻:

-Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, wa'ra⁻ jäh⁻ kih' ma⁻ñeh⁻ jee' la⁻, sa⁻ ma⁻juu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ øøhn⁻.

³³ Ma' ga⁻jëé⁻ Jesús hooyh⁻, hi⁻ ga⁻jëey⁻ hoooh⁻ dsa⁻käah⁻ kyaay⁻ hi⁻ ma' jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻, he' ja⁻ ga⁻lä⁻meeh⁻ dsëy⁻ jwérte, lä⁻jiih' ga⁻jii⁻ neh⁻ tuh⁻dsëy⁻.

³⁴ Mah' ga⁻siiyh⁻:

-¿Ha⁻ ga⁻kyäah⁻ hnih⁻?

Mah' ga⁻jäh⁻:

-Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, ña⁻ mah' go⁻jéeh⁻.

³⁵ Peer⁻ ga⁻hooh⁻ Jesús.

³⁶ Mah' ga⁻jäh⁻ dsa⁻ judiu he⁻:

-Jëé⁻ da⁻, he⁻ ba⁻ che⁻ ma⁻ hnääy⁻.

³⁷ Mah' ga⁻jäh⁻ ko⁻llqa⁻ dsa⁻ he⁻:

-Dsa⁻ na⁻, ga⁻jmeey⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ mi⁻né⁻ ja⁻ dsa⁻tuu⁻. ¿Che' sa⁻ le⁻ ma' jmeey⁻ mah' sa⁻ ma' juu⁻ dsa⁻oo⁻?

Ga⁻lä⁻jiih' Lázaro

³⁸ Koo⁻ka⁻läh' ga⁻lä⁻meeh⁻ dsë⁻ Jesús, mah' ngooy⁻ chuh⁻ jee' la⁻ to⁻høø⁻. Heh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, ma' na⁻jnë⁻ kyaah⁻ koo⁻ mi⁻kuu⁻.

³⁹ Mah' ga⁻jäh⁻ Jesús:

-Jñuuuh⁻ hnääh⁻ kuu⁻ na⁻.

Mah' ga⁻jäh⁻ Marta dsa⁻më⁻ øøh⁻ hlïi⁻ he⁻ siiyh⁻ Jesús:

-Dsa⁻jøøh' kyaan⁺, ma⁻hëey⁻ mi⁻juu⁻, jëeh⁻ ma⁻hya⁻ kye⁻ jmii⁻ na⁻juu⁻.

40 Mah' ga⁻jäh' Jesús siiyh⁺:
 -Jä⁻ ma⁻jwëëhn⁺ hne⁻,
 cher'mah' ga⁻jmeeh' dsoo'
 hoh', jëeh' he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻
 jmee⁺ Dio?

41 Ja⁻ga['] ga⁻jñuuuh⁻ mi[']küu[']
 he⁻má[']na⁻jnë['] hoo[']to⁻høø⁻
 ja⁻, jee' ma[']hää['] hlíi['] he['].
 Ja⁻ga['] ga⁻jëe['] Jesús ta⁻gyuuh['],
 ga⁻jäyh[:]

-Tää['] kyaan⁺, kwan⁺
 ti'hmaah['] kyah['], jëeh[']
 ma⁻nuuuh⁻ ba[']kin⁺.

42 Ma⁻ba[']jnä['], nuuh⁻ba[']
 hne⁻kin⁻tää[']. He⁻jwahn⁻
 lä⁻la⁻, la[']llu[']kih[']hi[']tääh[']
 nuu⁻lä⁻ku[']lä⁻ji[']kin⁻jee[']
 la⁻, mah[']lä⁻ja⁻lä⁻dsoo[']dsëy['],
 hne⁻ba[']ga⁻cheeh⁻jnä['].

43 Ma⁻la⁻ma⁻jäyh[']lä⁻ja⁻,
 ga⁻hlëeyh[']koo[']ki[']gaa⁻:

-Lázaro, go⁻hëë[']jee'na⁻!

44 He⁻ja⁻ya⁻hëë[']hi[']ma⁻
 na⁻juu[']he[']lä⁻ma⁻na⁻gyoh[']
 ja⁻goo[']tiiy['], kyaah[']hmiih[']
 he⁻ga⁻gyaah[']dsih[']ma[']
 ga⁻juuy['], hi[']lä⁻ma⁻na⁻løø[']
 ja⁻mo[']nëy[']kyah[']hmiih[']
 sa⁻luu⁻. Mah' ga⁻jäh' Jesús:

-Jeey[']sa[']hmiih['], mah[']wa[']
 ngëy['].

Ma[']hnooh⁻dsa⁻ha⁻lä⁻jee[']
 ma[']saayh[']Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc.
 22:1-2)

45 Jwëë['] dsa⁻judiu
 hi[']na'nää['] kyaah[']María
 ga⁻lä⁻dsoo[']dsëy[']kih[']Jesús,
 ma[']ga⁻jëey[']he⁻ga⁻jmeey[']
 lä⁻ja⁻.

46 Pero ko[']llaa['] dsa⁻he[']
 na'nää[']na[']jëey[']dsa⁻fariseo
 na[']jmeeyh[']juu[']ha⁻lä⁻
 ga⁻jmee[']Jesús.

47 He⁻ja⁻jmi[']dsa⁻kaqah[']
 kyaah[']dsa⁻fariseo ga⁻kuyuh[']
 lä⁻jëe[']dsa⁻ta[']dsa⁻gyuuh[']
 kyaay^{',}ma[']jäyh[:]

-¿Ha⁻lä⁻jmeen? Peer⁻
 cha⁻miih⁻he⁻juh⁻gaa⁻
 jmee⁺dsa⁻ñuuuh⁻he[.]

48 Cher'mah[']ga⁻kwan[']jwë[']
 jä[']lä⁻na⁻ba['], lä⁻jëe[']ba[']dsa⁻
 lä⁻hee[']kiyh[']. He⁻ja⁻ya⁻nää[']
 dsa⁻roma ya⁻heeey[']jee[']jwii⁻
 jnän[']hi[']lä⁻kqa⁻hwa[']jnän[']
 ka⁻läh['].

49 Caifá, ja⁻dsa⁻kyah[']
 dsa⁻judiu he['], ma[']laq[']
 dsa⁻jøøh[']kyaa[']lä⁻jëe[']
 jmi[']dsa⁻ji[']ñe[']ja⁻. Ga⁻jäyh[:]

-Ni[']miih⁻sa⁻ñeh[']hnäh['].

50 Che[']sa⁻laqah[']hnäh[']llu[']
 ga[']he⁻juu[']ja⁻dsa⁻ñuuuh⁻
 kih[']dsa⁻gooy[']jne['], lä⁻koh[']ga[']
 he⁻hee[']lä⁻kqa⁻hwa[']la⁻
 ga⁻jäh[']Caifá.

51 Ja⁻he⁻ga⁻hlëeyh[']jee[']
 tëey[']hñiiy[']ja⁻. Kih[']he⁻
 ma[']laay[']dsa⁻jøøh[']kyaa[']
 jmi[']dsa⁻ji[']ñe[']ja⁻, he⁻ja⁻ba[']
 ja⁻ga⁻jmee[']Dio ga⁻hlëeyh[']
 lä⁻ja⁻, ga⁻ngëey[']juu[']he⁻juu[']
 Jesús kih[']lä⁻jëe[']dsa⁻judiu.

52 Hi⁻ja⁻ma⁻la⁻kih[']dsa⁻
 judiu ja⁻juuy['], he⁻hnøøy[']
 jmääy[']koo[']nää[']dsa⁻ba[']
 jee[']lä⁻jëe[']hi[']laa[']joo[']Dio
 hi[']na⁻saa⁻na⁻jñee[']wa[']ha⁻
 cha⁻ha⁻.

53 Jmif[']ja⁻ga⁻taayh[']ko[']jøh[']
 juu[']kwee⁻mah[']jngëeyh[']
 Jesús.

54 He⁻ja⁻mo[']so[']ga⁻ngë[']
 Jesús jnä[']hä[']jee[']kih[']dsa⁻
 judiu. Ya⁻hëey[']hwa[']Judea,
 ngooy[']koo[']jee[']jwii⁻he⁻
 chee[']Efraín he⁻hla⁻jäh[']kih[']

hwa¹ kii⁺. Jee' ja⁻ ga⁻jä⁻ jnäääh¹
ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻.

⁵⁵ Ma⁻ngoo¹ ya⁻jäh⁻ tē⁻ jmii⁻
he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego
mäh¹. Jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻
jee' ja⁻ na⁻nääy¹ ta⁻ Jerusalén
mah¹ mi⁻lluuy⁻ hniiy⁻ lä⁻koo⁻
tē⁻ dsa⁻ jmee⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ tē⁻
jmii⁻.

⁵⁶ Ma['] hnaah⁻ dsa⁻ he[']
Jesús, ma['] hlëeyh⁻ kyaah⁻
dsa⁻kyaaayh⁻ jee' ma['] chih[']
gwah⁻, ma[']jäyh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ jéeh⁻ hnäh⁻? ¿Che'
sa⁻ jää⁻ jee' jmii⁻ la⁻?

⁵⁷ Dsa⁻kaah[']kyaa[']jmi⁻dsa⁻
he['] kyaah⁻ fariseo ga⁻jmee⁻
mada⁻:

—Cher'mah['] hi⁻ hnäh⁻
ga⁻jéeh⁻ hnäh⁻ ha⁻ ta⁻ ngëy⁻,
ja⁻ ya⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ juu'
chah⁻ mah['] dsa⁻nää⁻ dsa⁻
dsa⁻chaayh⁻.

12

Ga⁻huu['] María naa[']
mi⁻ jwii⁻ tii['] Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Jñii['] jmii⁻, jää⁻ ja⁻ga⁻ tē⁻
jmii⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego
mäh¹, ñee⁻ Jesús ta⁻ Betania
jee' ma['] gya['] Lázaro hi⁻
ga⁻jmee⁻ Jesús ga⁻lä⁻jiih⁻
ma⁻ngëe⁻ ma⁻na⁻juuuy⁻.

² Jee' ja⁻ ga⁻jmee⁻ ma⁻nuu⁻
kyaaah⁻ Jesús. Marta ma[']
llooh⁻ ma⁻nuu⁻, hi⁻ Lázaro
he['], ma['] laa⁻ ja⁻ hi⁻ ma['] gya[']
ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ Jesús në⁻ mes⁻
ja⁻.

³ Ja⁻ga['] ga⁻ka['] María koo⁻
së⁻ jmii⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ chee⁻
nardo, he⁻ hmooth⁻ jwëerte.
Ga⁻huuuy⁻ tii['] Jesús. Mah[']
ga⁻mi⁻kiyh⁻ kyaah⁻ jñu-

lley⁻. Ga⁻hi['] mi⁻ jwii⁻ lä⁻kaa⁻
cha⁻neh⁻ ja⁻.

⁴ Mah['] ga⁻jäh⁻ ja⁻
dsa⁻kyaaah⁻ jnäääh¹, hi⁻ ma[']
chee⁻ Juda Iscariote, joo[']
Simón hi⁻ ga⁻hnii['] kih['] Jesús
këe⁻:

⁵ —¿He⁻la[']sa⁻ ma⁻hnii['] jmii⁻
mi⁻ jwii⁻ na⁻, lä⁻koo⁻ kyé⁻
hnë⁻ hnä⁻loo['] jmii['] ta['] mah[']
ma[']kwëéhn['] hi⁻ tå⁻ñee⁻?

⁶ He⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻ja⁻, ja⁻
kih['] he⁻ ma['] jmeey['] be['] kih[']
hi⁻ tå⁻ñee⁻ ja⁻, kih['] he⁻ ma[']
hëey⁻ ba['] ja⁻. Jéeh⁻ ma[']
höøy⁻ sa⁻tuh⁻ jee' ma['] tääh⁻
kuu['] mah['] ma['] hwëey⁻ jee'
na⁻hmää⁻.

⁷ Mah['] ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Ta⁻ha⁻kiyh[']. Jéeh⁻, jmii⁻
mi⁻ jwii⁻ na⁻ he⁻ ma['] höøy⁻
mah['] ma['] huuuy⁻ jnä['] wa'rä⁻
ga⁻té⁻ jee' häan['].

⁸ Hih['] hi⁻ tå⁻ñee⁻, lä⁻
ma⁻tääyh⁻ na⁻ ba['] kyaah⁻
hnäh⁻. Pero jnä['], mo⁻so⁻gyan[']
ki⁻wëe⁻ jee' kyah⁻ hnäh⁻ —
ga⁻jäh⁻ Jesús.

Ma['] hnøø['] dsa⁻kaah['] ma[']
jngëyh['] kih['] Lázaro ka⁻läh[']

⁹ Ga⁻lä⁻ñe⁻ jwëe⁻ dsa⁻judiu
he⁻ ma['] gya['] Jesús jwii⁻
Betania mah['] na⁻nääy¹ jee'
ja⁻. Pero ja⁻ ma[']la⁻ kwaat[']
kih['] Jesús ja⁻ na⁻nääy¹, he⁻
na⁻jëey⁻ Lázaro, hi⁻ ga⁻lä⁻jiih⁻
ma⁻ngëe⁻ ma⁻na⁻juu⁻ba['] ja⁻.

¹⁰ He⁻ ja⁻ ga⁻taah['] dsa⁻kaah[']
kyaa['] jmi⁻dsa⁻he⁻juu⁻kwée⁻
mah['] ma['] jngëey['] Lázaro
ka⁻läh['].

¹¹ Jéeh⁻, kwaat['] kih['] Lázaro
ja⁻, jwëe⁻ dsa⁻judiu ga⁻bëey[']

dsa⁻kaqah['] kyaqay['] mah[']
ga⁻heeeyh['] kih['] Jesús ba'.

*Ga⁻he['] Jesús na⁻dséé[~] jaa⁻
burr⁻jee[']jwii⁻Jerusalén*

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11;
Lc. 19:28-40)

¹² Ma' ga⁻jnä['] jyoh['] jmii['],
jwëe['] jwérte dsa⁻ ma' tääh[']
jee['] tée['] jmii['] ja[']. Ma' ga⁻nuuy[']
ja['] Jesús ta⁻ jwii⁻ Jerusalén,

¹³ ga⁻kay['] gooh['] hma⁻su[']
mah['] ga⁻näay['] ga⁻mi[']jeey[']
Jesús. Mah['] ma' jäh[']:

—¡He⁻ ba' che⁻ lluu['] Dio!
¡Dio kyaqah['] hi⁻ ja['] na⁻ lä⁻hih[']
kiyh[']! Laay['] Rey jnän[']
ga⁻jäh['] dsa⁻ Israel he['].

¹⁴ Ga⁻hnäh['] Jesús jaq['] burr⁻
mäh['], mah['] ga⁻wiyy['] ka'luu['],
lä⁻koo⁻ na⁻sii['] juu['] kih['] Dio:

¹⁵ Ta⁻ wa['] gah['] hnäh['] dsa⁻
chaa['] jwii⁻ Sión.

Hii['] Rey kyaqah['] hnäh['] ja['] na⁻,
dséey[~] jaa⁻ burr⁻ mäh['].

¹⁶ He⁻ ga⁻la['] lä⁻ja['], sa⁻
ga⁻lä⁻ngëe['] jnääh['] discípulo
kyaqay['] lä⁻ ma' to⁻në[']. Pero
ma' ngaah['] Jesús gyuu['],
ja⁻ga['] ga⁻lä⁻ngëe['] jnääh[']
kih['] Jesús ba['] ja['] ma' hlëeh[']
lä⁻koo⁻ ma⁻na⁻sii['] jää['], he⁻
ga⁻jmee['] dsa⁻ juuh['] kiyh['].

¹⁷ Dsa⁻ hi⁻ ma' tääh['] kyaqah[']
Jesús lä⁻koo⁻ ma' ga⁻tëeyh[']
Lázaro neh⁻ to⁻høø⁻ lä⁻koo⁻
ma' ga⁻mi[']jiiyh['], ma' jmeeyh[']
juu['] lä⁻koo⁻ ga⁻jeey['] jee['] ja['].

¹⁸ He⁻ ja['] jwëe['] dsa⁻ na⁻nää[']
ga⁻mi[']jeey['] Jesús, lä⁻koo⁻ ma'
ga⁻nuuy['] kih['] he⁻ juh['] gaa[']
he⁻ ga⁻jmeey['].

¹⁹ Pero dsa⁻ fariseo ma'
jäh['] siiyh['] dsa⁻kyaqayh[']:

—Jëe['] da'. Ni⁻ miih⁻ sa⁻
cha⁻ he⁻ le['] jmeen[']. Lä⁻jëe[']
ba['] dsa⁻ ga⁻nää['] chaa['] kaah[']
kiyh['].

*Ko⁻llaa['] dsa⁻ griego
ga⁻hnaayh['] Jesús*

²⁰ Gee['] kih['] dsa⁻ hi⁻ na⁻nää[']
na⁻hnääh['] Dio jee['] tée['] jmii['],
ma' tääh['] ko⁻llaa['] dsa⁻ griego.

²¹ Dsa⁻ griego he['], ya⁻nää[']
koo['] kih['] Felipe, dsa⁻ ma'
chaa['] Betsaida he⁻ na⁻hee[']
hwa['] Galilea. Ga⁻chuuy[']
kyaqah['], ga⁻siiyh[']:

—Hne⁻ dsa⁻ñuu['], hnøø⁻
jnääh['] lla['] jnääh['] juu['] kyaah[']
Jesús.

²² He⁻ ja['] ngoo['] Felipe mah[']
na⁻chiyh['] Andre[']. Hi⁻ Andre[']
he['] kyaqah['] Felipe na⁻hlëeyh[']
Jesús.

²³ He⁻ ja['] ga⁻jeeh['] Jesús juu[']
kiyh['], ga⁻jäh[']:

—Ma⁻të['] hor⁻ jee['] lee['] jøøh[']
Hi⁻ga⁻lëe[']ngo[']la['].

²⁴ Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwëéhn[']
hnäh['], cher'mah['] sa⁻ ga⁻toh[']
koo⁻ mi[']trigo jee['] gwaah[']
hi⁻ sa⁻ ga⁻hya['], ma⁻jä['] lä⁻
ma⁻la['] ja⁻ba[']. Pero cher'mah[']
ga⁻hya['] mii['] ja['], cha⁻miih[']
mii['] kwa['].

²⁵ Lä⁻ja['], hi⁻ sa⁻kwaa['] hnii[']
juu['], hi⁻ he[']hee[']go⁻te[']. Pero
hi⁻kwaa['] hnii['] juu['] jmi[']gyuu[']
la['], he⁻ hääy['] hniiy['] ba['] ja[']
mah['] chaa['] tää['] ga⁻lä⁻je[']
joh['] jmii['] cha['].

²⁶ Hi⁻ mi⁻te['] kin['], wa[']
jmeey['] ko⁻jøø['] kyaqah['] jnä['].
Ja⁻ba['] jee['] naahn['] na'gyan['],
jee['] ja['] dsa⁻taayh['] ka⁻läh['] hi⁻
mi⁻te['] kin[']. Hjh['] mi⁻te['] kin['],
Tää['] kyaqan['] jmääy['] jøøh['].

Ga⁻jmee⁻ Jes⁻uu' he⁻juuy⁻

²⁷ Peer⁻ ch⁻aqan⁻ cha⁻miih⁻ h⁻uu⁻ds⁻. ¿Hee⁻ na⁻ jwahn⁻ na⁻? ¿Che⁻ jwahn⁻: "Tää[,] lää⁻ jnä⁻ kih⁻ he⁻ dsa⁻ng⁻eēn⁻ la⁻"? Sa⁻ le⁻ jwahn⁻ lä⁻na⁻. J⁻eeh[,] kih⁻ he⁻ja⁻ ba⁻ jan⁻.

²⁸ Tää[,] mi⁻jnää⁻ he⁻ laah⁻ jøøh⁻ -ga⁻jäh⁻ Jes⁻ús.

Hor⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻n⁻uu⁻h⁻, ga⁻hl⁻eeh⁻ gy⁻uu⁻h⁻:

-Ma⁻mi⁻jnää⁻ ba⁻ jnä⁻ he⁻laan⁻ jøøhn⁻, hi⁻ mi⁻jnään⁻ ka⁻läh⁻ he⁻laan⁻ jøøh⁻.

²⁹ Jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻nuuy⁻ he⁻ga⁻hl⁻eeh⁻ gy⁻uu⁻h⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻:

-Go⁻ ñih⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻hi⁻.

Jñah⁻ ma⁻jäh⁻:

-Jaa⁻ ángel ba⁻ na⁻ma⁻hl⁻eeh⁻ kyäayh⁻.

³⁰ Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jes⁻ús siyh⁻:

-Sa⁻ ma⁻ja⁻ juu⁻ na⁻kwaat⁻ ki⁻ jnä⁻. Kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻ja⁻ juu⁻na⁻.

³¹ Na⁻ ma⁻t⁻ jmii⁻ jee⁻ ka⁻ Dio ju'dsoo⁻ kih⁻ jmi⁻gy⁻uu⁻la⁻. Hi⁻ ma⁻t⁻ hor⁻ j⁻a⁻ o⁻hih⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ hi⁻ jmee⁻hih⁻ jmi⁻gy⁻uu⁻la⁻.

³² Wa⁻ra⁻ ga⁻chaa⁻ dsa⁻ jnä⁻ gy⁻uu⁻h⁻, t⁻een⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ya⁻nää⁻ kyaah⁻ jnä⁻ -ga⁻jäh⁻ Jes⁻ús.

³³ He⁻ ga⁻hl⁻eeh⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻mi⁻jnääy⁻ ha⁻ lä⁻ kyaah⁻ ma⁻juuy⁻ ba⁻ ja⁻.

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ hi⁻ma⁻tääh⁻ jee⁻ja⁻:

-Ma⁻n⁻uu⁻ jnääh⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Cristo chaa⁻ tää⁻ ba⁻. ¿He⁻la⁻

jwah⁻ hne⁻, jmee⁻ bii⁻ kih⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ chaa⁻ dsa⁻gy⁻uu⁻h⁻? ¿Hi⁻ ba⁻ he⁻ hi⁻ jwah⁻ hne⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻?

³⁵ Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jes⁻ús siyh⁻:

-Ko⁻hwëë⁻ ga⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻ jee⁻kyah⁻ hnäh⁻. Ngé⁻ hnäh⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻ jee⁻kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻sa⁻le⁻ jee⁻na⁻hoo⁻ hnäh⁻. J⁻eeh[,] hi⁻ga⁻nää⁻ jee⁻na⁻hoo⁻, sa⁻ñey⁻ha⁻ta⁻dsa⁻nääy⁻.

³⁶ Ta⁻ko⁻jiih⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻kyah⁻ hnäh⁻, heeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ wa⁻je⁻ mah⁻ lä⁻jnää⁻ hnäh⁻ jee⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻.

Ma⁻la⁻ ma⁻hl⁻eeh⁻ Jes⁻ús lä⁻ja⁻, mah⁻ga⁻hmääyh⁻ kih⁻ dsa⁻he⁻.

Sa⁻ga⁻hee⁻ dsa⁻judiujuu' kih⁻ Jes⁻ús

³⁷ Ga⁻jëë⁻ ba⁻ dsa⁻ judiu lä⁻jëë⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ga⁻jmee⁻ Jes⁻ús to⁻lo⁻ n⁻ey⁻, pero ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ga⁻lä⁻hee⁻y⁻ kiyh⁻.

³⁸ Mah⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Isaíá hi⁻ga⁻ng⁻ee⁻juu⁻kih⁻Dio llo⁻joo⁻: Tää[,] kyaqan⁻, sa⁻chaa⁻ hi⁻ma⁻hee⁻juu⁻jnän⁻.

Sa⁻chaa⁻ hi⁻ga⁻lä⁻ng⁻ee⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻juh⁻gaa⁻ he⁻ga⁻jmee⁻ Dio kyaah⁻ goo⁻, ga⁻jäh⁻ Isaíá.

³⁹ Kih⁻ he⁻ja⁻, sa⁻ga⁻la⁻ma⁻lä⁻hee⁻y⁻. Hi⁻ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ka⁻läh⁻ga⁻jäh⁻ Isaíá kiyh⁻:

⁴⁰ Ga⁻jmee⁻ Dio ga⁻jnë⁻ mi⁻n⁻ey⁻, ga⁻jlë⁻ h⁻uu⁻ds⁻kiyh⁻, mah⁻sa⁻le⁻jëë⁻y⁻, ni⁻sa⁻lä⁻ng⁻ee⁻y⁻.

Ni⁺ sa⁻ dsa⁻ jeeyh[~] kyaqah['] jnä[~]
mah['] mi⁻hlää['] jnih['].

41 Lä⁻ jé⁺ he⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Isaía,
lä⁻ ma['] ga⁻jéey['] he⁻ laa['] jøøh[']
Jesús mah['] ga⁻hlëöh['] kiyh['].

42 Pero ma⁻ra⁻ he⁻
ga⁻heeh⁻ ba['] jwëe['] dsa⁻
kih['] Jesús, lä⁻kye['] dsa⁻käah[']
kyaay[']. Hi⁻ kih['] he⁻ ma[']
gayh['] dsa⁻ fariseo, he⁻ja⁻ sa⁻
ga⁻mi[']jnääy['] hñiiy['], mah['] sa⁻
ma['] hwëe['] dsih['] neh['] gwah[']
mäh['].

43 Ma['] hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻
jee['] ma['] leey['] kaah['] cha'në[']
dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻, lla⁻ he⁻ ma[']
hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee['] ma['] leey[']
kaah['] cha'në['] Dio.

Juu['] he⁻ ga⁻hlëöh['] Jesús, lla⁻
ta⁻kih['] dsa⁻

44 Ja⁻ga['] ga⁻hlëöh['] Jesús
koo⁻ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[']:

—Hi⁻ heeh⁻ jnä[~], ja⁻ ma⁻la⁻
jnä[~] he⁻ heeyh⁻, heeyh⁻ hi⁻
ga⁻chee['] jnä[~] ba['].

45 Hih['] hi⁻ ma⁻jëe['] jnä[~],
ma⁻jëey['] hi⁻ ga⁻chee['] jnä[~] ba[']
ja⁻.

46 Jnä[~] he⁻ laa['] lä⁻koo⁻
wa⁻je⁻ he⁻ ja⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
mah['] lä⁻jëe['] hi⁻ heeh⁻ jnä[~],
sa⁻jäy['] jee['] na⁻hoo⁻.

47 Hi⁻ nuu⁻ juu['] kin⁻ mah[']
sa⁻ heeyh⁻, ja⁻ jnä[~] ngiïhn[']
kwäat[~] kiyh[']. Jëeh['] sa⁻
ma⁻jan['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah[']
ngiïhn['] kwäat[~] kih['] dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻. Ma⁻jan['] mah[']
lään['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ ba['].

48 Hi⁻ sa⁻ hnää['] jnä[~] mah[']
sa⁻ heeyh⁻ juu['] kin⁻, cha⁻ ba[']
he⁻ ngiïh['] kwäat[~] kiyh[']. Ja⁻ba[']
juu['] he⁻ ma⁻hlëehn['] la⁻, ngiïh[']

kwäat[~] kiyh['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee[']
lla⁻ jmi['].

49 Jëeh['], sa⁻ ma⁻hlëehn['] jee[']
tëen⁻ hñin[']. Tää['] kyaqan['] hi⁻
ga⁻chee['] jnä[~], hi⁻ he⁻ ga⁻jmee[']
mada⁻kin⁻ha⁻lä⁻ jwahn['], hi⁻
ha⁻lä⁻ hlëehn['].

50 Jnä[~] man⁻, mada⁻ he⁻
ga⁻jmeey['] kin⁻ jøø⁻ kih['] dsa⁻
mah['] wa⁻chaay['] ga⁻lä⁻jé⁺ joh[']
jmi['] cha⁻. Kih['] he⁻ja⁻, hlëehn[']
ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻ ga⁻siih[']
Tää['] jnä[~] ba['].

13

Ga⁻gyih['] Jesús ti['] discípulo
kyaaay[']

1 Ma⁻ngoo['] ya⁻jäh⁻ jmi[']
he⁻kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh['],
ma⁻ñe⁻ ba['] Jesús ma⁻të[']
hor⁻ he⁻ ya⁻heey['] jmi⁻gyuu⁻
la⁻ mah['] dsaayh['] jee['] gya[']
Jmiiy[']. Ga⁻lä⁻hnääy['] hi⁻
ma['] laa['] kyaay['] hi⁻ ma[']
tääh['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻, pero
hwë['] ja⁻ ga⁻mi[']jnääy['] he⁻
ga⁻lä⁻hnääy['] cha⁻miih['] hi⁻
laa['] kyaay['].

2 Ja⁻ga['] dsa⁻taayh['] kuyh⁻
ma⁻nuu⁻ ma⁻hä⁻ ba['] huu⁻dsë[']
kih['] hi⁻sa⁻llu['] neh['] tuh⁻dsë[']
Juda Iscariote joog['] Simón ha⁻
lä⁻jmeey['] mah['] ngëey['] Jesús.

3 Pero Jesús ma⁻ñe⁻ bih[']
he⁻ga⁻tooh⁻ Tää['] gooy['] hñii[']
lä⁻jé⁺ go⁻te['] he⁻na⁻hñaaay[']
jmeey['] hi⁻ lä⁻ja['] ñey['] he⁻
ya⁻heey['] kih['] Dio, hi⁻ ja⁻ba[']
kih['] Dio dsaayh['] ka⁻läh['].

4 He⁻ja⁻ ga⁻nooy['] jee[']
tääyh['] kuyh⁻ ma⁻nuu⁻ ja⁻,
ga⁻jñuuuh['] hmiih['] he⁻ ma[']
kyeyh['] në['], ga⁻kay['] hmiih[']
tu⁻jlä['] mah['] ga⁻bääyh['] hñiiy['].

5 Hi⁺ ga⁺kay⁺ koo⁻ jee[‘]
ga⁺chiyh[‘] jmii⁻ mah[‘] ga⁺løøy[‘]
gyiyh[‘] ma⁺tii[‘] jnääh[‘] discípulo.
Ja⁺ga[‘] ga⁺mi⁺kiyh[‘] kyaah[‘]
hmiih[‘] tu⁺bla[‘] he[‘] ma[‘]
na⁺bääyh[‘] ja[‘].

6 Ma[‘] ga⁺tëey[‘] jee[‘] ma[‘] gya[‘]
Simón Pee[‘], mah[‘] ga⁺jäh[‘] Pee[‘]:

—Dsa⁺jøøh[‘] kyaan[‘], ¿che[‘]
hne[‘] ba[‘] gyih[‘] ma⁺tii[‘]?

7 Mah[‘] ga⁺jäh[‘] Jesús siiyh[‘]:

—He[‘] jmeen[‘] la[‘], sa⁺
lä⁺ngëeh[‘] hne[‘] na[‘] ga⁺jah[‘].
Kee⁺ ba[‘] lä⁺ngëeh[‘].

8 —Sa⁺ gyih[‘] hne[‘] ma⁺tii[‘]
jih[‘]koh[‘] —ga⁺jäh[‘] Pee[‘] siiyh[‘].

Mah[‘] ga⁺jäh[‘] Jesús siiyh[‘]:

—Cher'mah[‘] sa⁺ ga⁺gyih[‘]
ma⁺tii[‘], sa⁺le[‘] jmeeh[‘] ko⁺jøh[‘]
kyaaah[‘] jnä.

9 Mah[‘] ga⁺jäh[‘] Simón Pee[‘]
siiyh[‘]:

—Dsa⁺jøøh[‘] kyaan[‘], ja⁺
ma⁺la[‘] ma⁺tii[‘] hnøø[‘] jñii[‘],
lä⁺ja[‘] ma⁺goon[‘] kyaah[‘]
ka⁺llen[‘] hnøø[‘] jñii[‘] ka⁺läh[‘].

10 Mah[‘] ga⁺jäh[‘] Jesús
ka⁺läh[‘]:

—Hi⁺ ma⁺na⁺jngëe[‘], sa⁺
jmee[‘] bii[‘] jñii[‘] lä⁺kaa⁺
kiyh[‘]. Ma⁺la[‘] ma⁺tii[‘] ba[‘]
hnøø[‘] jñii[‘], jëeh[‘] lä⁺kaa⁺
ba[‘] kiyh[‘] ma⁺na⁺jngii[‘]. Hi⁺
ma⁺na⁺jngëe[‘] ba[‘] hnääh[‘],
ma⁺ke[‘] ja[‘] lä⁺jëe[‘] hnääh[‘].

11 Jëeh[‘] ma[‘] ñe[‘] bih[‘] hii[‘]
na[‘] ma[‘] ngëey[‘], he[‘] ja[‘] ba[‘] ja[‘]
ma[‘] jäyh[‘]: “Ma[‘]ke[‘] ja[‘] lä⁺jëe[‘]
hnääh[‘] na[‘]jngëe[‘].”

12 Ma⁺la[‘] ma⁺gyiyh[‘] ma⁺tii[‘]
lä⁺jëe[‘], ga⁺këyh[‘] hmiih[‘] kiyh[‘]
mah[‘] ngaayh[‘] na[‘]gyay[‘] næ[‘]
mes[‘] ka⁺läh[‘]. Mah[‘] ga⁺jäyh[‘]:

—¿Che[‘] ma⁺lä⁺ngëeh[‘] hnääh[‘],
hee[‘] na[‘] ma⁺jmeen[‘] kyah[‘]
hnääh[‘]?

13 Tëeh[‘] jnä[‘] Ta⁺jwoh[‘]
hi[‘] jwah[‘] hnääh[‘] Dsa⁺jøøh[‘]
kyaaan[‘]. Llu[‘] ba[‘] jwah[‘] hnääh[‘],
jëeh[‘] he[‘] ja[‘] laan[‘].

14 Jnä[‘] he[‘] laan[‘] ta⁺jwoh[‘]
kyaaah[‘] hnääh[‘], hi[‘] laan[‘]
Dsa⁺jøøh[‘] kyaah[‘] hnääh[‘], mah[‘]
ma⁺gyih[‘] ma⁺tii[‘] hnääh[‘].
Lä⁺na[‘] hnøø[‘] jmeeh[‘] hnääh[‘]
ka⁺läh[‘], gyih[‘] hnääh[‘] ma⁺tii[‘]
dsa⁺kyaaah[‘] hnääh[‘].

15 Gee[‘] la[‘] ma⁺heehn[‘] hnääh[‘]
mah[‘] jmeeh[‘] hnääh[‘] ja⁺ba[‘]
lä⁺koo[‘] ma⁺jmeen[‘] kyah[‘]
hnääh[‘].

16 Ma⁺ra⁺ ju[‘]dsoo[‘] jwëehn[‘]
hnääh[‘], ja⁺hi[‘] nüeh[‘] kih[‘]
jñah[‘], sa⁺jøøy[‘] ga⁺lä⁺koh[‘] ga[‘]
dsa⁺jue[‘]. Hi⁺hi[‘] dsoo[‘] mada[‘],
sa⁺jøøy[‘] ga⁺lä⁺koh[‘] ga[‘] hi[‘]
cheey[‘].

17 Na[‘] he[‘] ma⁺lä⁺ngëeh[‘]
hnääh[‘] he[‘] ma⁺jmeen[‘] la[‘],
llu[‘] la[‘] kyah[‘] hnääh[‘] cher'mah[‘]
ga⁺jmeeh[‘] hnääh[‘] lä⁺ja[‘].

18 Ja⁺ he[‘] hlëehn[‘] kih[‘]
lä⁺jëe[‘] hnääh[‘] la[‘]. Kyuu[‘] ba[‘]
jnä[‘] hii[‘] na[‘] ma⁺lleehn[‘].
Mah[‘] lä⁺ja[‘] lä⁺te[‘] lä⁺koo[‘]
na⁺sii[‘] juu[‘] kih[‘] Dio: “Hi⁺
ma[‘]kuh[‘] ko⁺jøh[‘] kyaah[‘] jnä[‘],
ma⁺jeeyh[‘] ma⁺na⁺høøyh[‘]
kin[‘].”

19 To⁺na[‘] ga⁺jah[‘] jwahn[‘]
jää[‘] sa⁺ ga[‘] ma⁺ngëey[‘] jnä[‘].
Mah[‘] wa⁺ra[‘] ga⁺la[‘] he[‘] ja[‘],
lä⁺heeh[‘] hnääh[‘], jnä[‘] he[‘] laan[‘]
he[‘] jwahn[‘] laan[‘].

20 Ma⁺ra⁺ ju[‘]dsoo[‘] jwëehn[‘]
hnääh[‘], hi[‘] heeh[‘] ja⁺hi[‘]
cheen[‘], he[‘] heeyh[‘] jnä[‘] ba[‘]

ja⁻. Hi⁺ hi⁻ heeh⁻ jnä⁺, heeyh⁻
hi⁻ ga⁺chee⁻ jnä⁺ ba⁻ ja⁻.

*Ga⁻jmeeh⁻ Jes⁺ús juu⁺, hnä⁻
ja⁻dsa⁻kyaa⁻y kiyh⁻*

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-
21; Lc. 22:21-23)

21 Ma⁻la⁺ ma⁻jäh⁻ Jes⁺ús
lä⁻ja⁻, pero ga⁺lä⁻meeh⁻ dsëy⁻
mah⁺ ga⁺mi⁻jnääy⁻ jëe⁻ juu⁻
ja⁻:

—Jaa⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ hnäh⁻
hnëeh⁻ jnä⁺.

22 Ja⁻ga['] ga⁺tooh['] jnääh⁻ jëe⁻
jnääh⁻ në⁻ dsa⁻kyaa⁻hn⁻, sa⁻
ñe⁻ jnääh⁻ hii⁻ kih⁻ na⁻ ma⁻
hlëeyh⁻.

23 Kih⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ jnääh⁻
discípulo kyaay⁻, jaa⁻ ba⁻
ga⁺lä⁻hnää⁻ Jes⁺ús cha⁻miih⁻.
Hi⁻ he⁻ ma⁻ gya['] koo['] kih⁻
Jes⁺ús.

24 Kih⁻ hi⁻ he⁻, ga⁺jmee⁻
Simón Pee[']lii⁻ mah⁺ngiiy[']juu⁻
kih⁻ Jes⁺ús, hii⁻ kih⁻ ja⁻ ma⁻
hlëeyh⁻.

25 Hiih⁻ hi⁻ ma⁻ gya['] koo['] kih⁻
Jes⁺ús he⁻, ga⁺ngiiy[']juu⁻ kiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, ñhii⁻
he⁻ hi⁻ jwah⁻ na⁻?

26 Mah⁺ ga⁺jeeh⁻ Jes⁺ús juu⁻
kiyh⁻:

—Hi⁻ kwëehn⁻ kuh⁻ koo⁻
jwi['] he⁻ñiih⁻ gyuh⁻, hi⁻ he⁻ he⁻.

Mah⁺ ga⁺mi⁻gyuh⁻ koo⁻
jwi['] he⁻ñiih⁻, ga⁺kwëeyh⁻ Juda
Iscariote, joo['] Simón.

27 Lä⁻koo⁻ ngooy['] kuyh⁻
he⁻ñiih⁻ ja⁻, ga⁺he⁻Tana['] neh⁻
tuh⁻dsëy⁻. Ja⁻ga['] ga⁺jäh⁻ Jes⁺
siyh⁻:

—He⁻ hnooh⁻ jmeeh⁻, jmee⁻
ga⁻juh⁻ to⁻na⁻.

28 Pero ni⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻
në⁻ mes⁻ ja⁻, sa⁻ ga⁺lä⁻ngëey⁻
he⁻la⁻ ga⁺siiyh⁻ hi⁻ he⁻ lä⁻ja⁻.

29 Kih⁻ he⁻ ma⁻ høø⁻ Juda
sa⁻tuh⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ kuu⁻,
he⁻ja⁻ ko⁻llaq⁻ ga⁺jmee⁻
huæ⁻dsë⁻, he⁻ ga⁺jäh⁻ Jes⁺
siyh⁻: “Go⁻läh⁻ miih⁻ he⁻
hnøø⁻ jnän⁻ kih⁻ jmi⁻” o jäh⁻:
“Go⁻kwëeh⁻ hi⁻ tä⁻ñee⁻ miih⁻
kuu⁻”.

30 Ma⁻ ga⁺la⁻ kih⁻ Juda,
ma⁻kuyh⁻ he⁻ñiih⁻, chah⁻ ba⁻
ya⁻hëey⁻. Ma⁻na⁻hoo⁻ ba⁻
hor⁻ ja⁻.

Ko⁻nuuh⁻ hmëe⁻

31 Ma⁻la⁻ ma⁻ya⁻hëë⁻ Juda
jee⁻ ja⁻, ga⁺jäh⁻ Jes⁺:

—Na⁻ lä⁻jnä⁻ he⁻ laq⁻ jøøh⁻
Hi⁻ga⁺lëë⁻ngo⁻ la⁻, hi⁻ta⁻la⁻
kih⁻ hi⁻ he⁻ lä⁻jnä⁻ he⁻ laq⁻
jøøh⁻ Dio.

32 Hi⁻ cher'mah⁻ jooy⁻
mi⁻jnää⁻ he⁻ laq⁻ jøøh⁻ Dio,
ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ Dio mi⁻jnää⁻ he⁻
laq⁻ jøøh⁻ jooy⁻, hi⁻chah⁻ ba⁻
jmeey⁻.

33 Gy⁻ mäh⁻ kyaan⁻,
ko⁻hwëe⁻ ga['] gyan['] kyaah⁻
hnäh⁻. Hnaah⁻ hnäh⁻ jnä⁺.
Pero ja⁻ba⁻lä⁻koo⁻ ma⁻jwiin⁻
dsa⁻judiu, jee⁻naahn⁻ sa⁻le⁻
go'naäh⁻ hnäh⁻, ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻
jwëehn⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻ na⁻.

34 Jmeen⁻ koo⁻ mada⁻
hmëe⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Wa[']
hnaah⁻ hnäh⁻ øøh⁻ hnäh⁻.
Wa['] hnaah⁻ hnäh⁻ lä⁻ja⁻
lä⁻ja⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh⁻,
ja⁻ba⁻lä⁻koo⁻ ma⁻lä⁻hnaan⁻
hnäh⁻.

35 Cher'mah⁻ ga⁺lä⁻hnaah⁻
hnäh⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh⁻,

lǟ-jé̄-̄ ba' dsa- lǟ-ñe-̄ laqah' hnäh' discípulo kyaqan̄.

Ga-jäh' Jesú斯 he- hmä' Pee' juu' he- sa- kyuuh-
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ He-ja- ga-ngiī Simón Pee' juu':

-Dsa-joøh' kyaqan̄, ¿ha- ta- goh' hne-?

Mah' ga-jäh' Jesú斯 siiyh̄:

-Ha- jee' niin', sa- le' goh' kyaqah' jnä' na'. Këe- ga' goh' kyaqah' jnä'.

³⁷ He-ja- ga-jäh' Pee' siiyh̄:

-Dsa-joøh' kyaqan̄, ¿he-la' ja- mo-so- le' niin' kyaqah' hne- na'? Ma-lla- ba' dsen- juun' llah' hne-.

³⁸ He-ja- ga-jäh' Jesú斯 siiyh̄:

-¿Che' ju'dsoo' ma-lla- hoh' juuh' llan'? Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn- hne-, jää- ja- ga' hooh' chaah' dsso', hne- ma-te' hnë- jiih- ma-hmäh' juu' he- sa- kyuuh̄ jnä'.

14

Jesú斯 laa' jwë' he- dsa'toothn' jee' gya' Dio

¹ Ta- jeh- hoh' hnäh'. Jmee' hnäh' dsso' hoh' kih' Dio ba', hi- jmee' hnäh' dsso' hoh' kin- ka-läh'.

² Cha-neh- kih' Tää' kyaqan̄ cha- cha-miih- jee' dsa'toothn'. Wa'ra- jäh' kih' sa- la- lä-ja-, ma-jwëehn- ba' hnäh' jää'. He-ja- niin' mi'llun' jee' go'taqah' hnäh'.

³ Wa'ra- ngaahn- mah' na'jmeen' llu' jee' go'taqah'

hnäh', ja-ga' jähn' ka-läh' mah' go'nääh' hnäh' kyaqah' jnä'. Mah' lä-ja- jee' naahn' na'gyan', jee' ja- go'taqah' hnäh' ko-jøh' kyaqah' jnä'.

⁴ Ma-ñeh' ba' hnäh' ha- jee' naahn', hi- ma-kyuuh̄ ba' hnäh' jwë' ka-läh'.

5 Mah' ga-jäh' Tamá siiyh̄:

-Dsa-joøh' kyaqan̄, sa- ñe' jnääh' ha- na- gwqah'. ¿Ha- lä-ja- lä-kyuuh̄ jnääh' jwë' ka-läh'?

6 He-ja- ga-jäh' Jesú斯 siiyh̄:

-Jnä' he- laan' jwë', jnä' he- laan' ju'dsoo', jnä' he' jmeen- chaa- dsa-. Ni- ja- sa- lla- nää' jee' gya' Tää' wa'ra- jäh' kih' sa- ya-nääy' ta-la- ki- jnä'.

7 Cher'mah' kyuuh̄ jnä', ja- ba' lä-ja- kyuuh̄ hnäh' Tää' kyaqan̄. Na' ma-kyuuh̄ ba' hnäh', hi- ma-jëeh' hnäh' ka-läh'.

8 Mah' ga-jäh' Felipe:

-Dsa-joøh' kyaqan̄, hääh' jnääh' Tää', mah' ko-ja- ba' ma-lee- kyaqah' jnääh'.

9 Mah' ga-jäh' Jesú斯 siiyh̄ Felipe:

-¿Joh' jmii' sa- ma-hya- gyan' kyaqah' hnäh' jee' la- mah' sa- ma-lä-kyuuh̄ jnä'? Hi- ma-jëe- jnä', he- ma-jëey- Tää' ba' ja-. ¿Ha- lä-ja- jwah' hne-: "Hääh' jnääh' Tää"?

10 ¿Che' sa- laqah' dsso', jnä' he- laan' ko- kyaqah' Tää', hi- Tää' he- laa' ko- kyaqah' jnä'? Lä-je- juu' he- hlëeh' jnä', ja- he- hlëehn' jee' tëen- hñiin- na-. Tää' hi- laa' kyaqah' jnä',

hi⁻ he⁻ ba⁻ jmee⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻.

¹¹ Wa⁻ lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻, jnä⁻ he⁻ läq⁻ koo⁻ kyaah⁻ Tää⁻ hi⁻ Tää⁻ he⁻ läq⁻ koo⁻ kyaah⁻ jnä⁻. Pero cher'mah⁻ sa⁻ läq⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ kin⁻ kyaah⁻ Tää⁻, jmee⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ jëeh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻.

¹² Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ na⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, hi⁻ jmee⁻ dsoo⁻ dsë⁻ kin⁻, hi⁻ he⁻ jmee⁻ ka⁻läh⁻ ja⁻ba⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻. Hi⁻ juuh⁻ ga⁻ ta⁻ jmee⁻y, jëeh⁻ naah⁻ ba⁻ jnä⁻ kyaah⁻ Tää⁻.

¹³ Lä⁻jë⁻ he⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ kih⁻ Tää⁻ lä⁻höh⁻ kin⁻, jmeen⁻ he⁻ ja⁻, mah⁻lä⁻ja⁻ lä⁻jnä⁻ he⁻ läq⁻ jøöh⁻ Tää⁻ta⁻la⁻ kih⁻jooy⁻.

¹⁴ Jmee⁻ ba⁻ jnä⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ lä⁻höh⁻ kin⁻.

Ga⁻jäh⁻ Jesús cheey⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻

¹⁵ 'Cher'mah⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ jnä⁻, høö⁻ hnäh⁻ mada⁻ he⁻ jmeen⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

¹⁶ Mah⁻ jnä⁻ chuun⁻ kyaah⁻ Tää⁻ cheey⁻ jñah⁻ hi⁻ kwa⁻ be⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Mah⁻ jay⁻ kyaah⁻ hnäh⁻ ga⁻lä⁻jë⁻ joh⁻ jmi⁻cha⁻.

¹⁷ Hi⁻ he⁻ läq⁻ Jmi⁻lle⁻ hi⁻ jmee⁻ ju'dsoo⁻. Dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, sa⁻ le⁻ heeyh⁻, jëeh⁻ sa⁻ jëey⁻, ni⁻ sa⁻ kyuu⁻. Pero hnäh⁻, kyuuh⁻ hnäh⁻, jëeh⁻ hääy⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, hi⁻ dsa⁻hey⁻ neh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻.

¹⁸ 'Wa'ra⁻ ngaahn⁻, sa⁻ jäh⁻ hnäh⁻ hnëe⁻. Jähn⁻ ka⁻läh⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

¹⁹ Miih⁻ jmi⁻ga⁻ mo⁻so⁻ jëe⁻ dsa⁻ jnä⁻. Pero hnäh⁻, jëeh⁻ jnä⁻. Hi⁻ kih⁻ he⁻ chaa⁻ jnä⁻, he⁻ja⁻ ba⁻ ja⁻ jmee⁻ chaa⁻ hnäh⁻.

²⁰ Ma⁻ja⁻ ga⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻, jnä⁻ gyan⁻ kyaah⁻ Tää⁻ kyaan⁻, hi⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, hi⁻ jnä⁻ kyaah⁻ hnäh⁻.

²¹ Hi⁻ ma⁻heeh⁻ mada⁻ kin⁻ mah⁻høøy⁻, hi⁻ he⁻ hnäa⁻ jnä⁻. Hi⁻ hi⁻ hnäa⁻ jnä⁻, Tää⁻ kyaan⁻ lä⁻hnääy⁻ hi⁻ he⁻. Hi⁻ jnä⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻hnaa⁻ jnih⁻ mah⁻ mi⁻jnään⁻ hñiin⁻ kiyh⁻.

²² Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Juda (pero ja⁻ he⁻ Iscariote):

—Dsa⁻jøöh⁻ kyaan⁻, ?he⁻la⁻ ma⁻la⁻ kyaä⁻ jnääh⁻ ba⁻ mi⁻jnääh⁻ hñaah⁻, mah⁻ sa⁻ mi⁻jnääh⁻ hñaah⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻?

²³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siyyh⁻:

—Hi⁻ hnäa⁻ jnä⁻, høøy⁻ juu⁻ kin⁻, hi⁻ Tää⁻ kyaan⁻ lä⁻hnääy⁻ hi⁻ he⁻. Mah⁻ ko⁻jøöh⁻ kyaah⁻ Tää⁻ dsa⁻tooh⁻ jnääh⁻ kyaayh⁻.

²⁴ Hi⁻ sa⁻ hnäa⁻ jnä⁻, sa⁻ høøy⁻ juu⁻ kin⁻. Hi⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻nuuh⁻ hnäh⁻, ja⁻ juu⁻ ki⁻ hñiin⁻ ja⁻, juu⁻ kih⁻ Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻ ja⁻.

²⁵ 'Hlëehn⁻ hnäh⁻ lä⁻jë⁻ juu⁻ la⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ gyan⁻ kyaah⁻ hnäh⁻.

²⁶ Pero wa'ra⁻ ngaahn⁻, kwäat⁻ki⁻ jnä⁻, chee⁻ Tää⁻ ja⁻ hi⁻ kwa⁻be⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Hi⁻ he⁻ he⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ hi⁻ heeh⁻ hnäh⁻ ga⁻lä⁻jë⁻ ba⁻, hi⁻ jmee⁻ lä⁻dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ lä⁻jë⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻hlëehn⁻ hnäh⁻.

27 'Jnä' kwan` mah` jmeen` hii` tii` kyah` hnäh` lä`koo` hii` tii` kin` . Ja` lä`koo` kwa` dsa` jmi` gyuu` he` kwëéhn` hnäh` . Ta` jeh` hoh` hnäh` , ni` ta` wa` gah` hnäh` .

28 Ma`nueh` ba` hnäh` lä`koo` ma`jwëéhn` hnäh` . Naahn` hi` jähn` jee` kyah` hnäh` ka`läh` . Cher`mah` dsoo` hnaah` hnäh` jnä` , jëe` hoh` hnäh` ki` jnä` kih` he` naahn` jee` gya` Tää` , jëe` jøöh` gyih` lä`koh` jnä` .

29 Ma`jwëéhn` hnäh` juu` la` , jää` sa` ga` ma`la` . Mah` wa`ra` ga`la` , ja`ga` lä`dsoo` hoh` hnäh` .

30 'Mo`so` hlëéhn` ga` cha`miih` kyaah` hnäh` , jëe` jää` hi`sa`llu` hi` jmee` hih` jmi`gyuu` la` . Pero kyaah` jnä` sa`cha`kiyh` ni` miih` .

31 He` jmeen` lä`koo` mada`he` ga`jmeen` Tää` kin` ba` , mah` lä`ja` lä`ñe` dsa` hi` chaah` jmi`gyuu` la` , jnä` hnaan` Tää` .

'Noo` hnäh` , man` .

15

Chaah` wii` jëh` kyaah` sa`goh` kih`

1 'Jnä` he` laqan` lä`koo` chaah`wii` jëh`he` llu`go`te` . Tää` kyaan` , hi` he` mi`llu` chaah`wii` jëh`ja` .

2 Hnäy` lä`jë` sa`goh` he` choo`kin` , he` sa` hii` mii` . Hi` lä`jë` sa`goh` he` hii` mii` , mi`lluy` mah` jää` na`jngii` . Mah` lä`ja` hii` cha`ga`miih` mii` .

3 Hi` lä`ja` ma`na`jngëe` hnäh` lä`llu` he` ma`heeh`

hnäh` juu` he` ma`hlëéhn` hnäh` .

4 Jä` hnäh` koo` hweh` kyaah` jnä` , hi` jnä` jän` koo` hweh` kyaah` hnäh` . Lä`koo` sa`goh` kih` chaah` wii` jëh` , sa` le` hii` mii` kih` hñii` , cher`mah` sa` na`choo` hñii` chaah` kih` . Ja`ba` lä`ja` la` kyah` hnäh` cher`mah` sa`tääh` hnäh` koo` hweh` kyaah` jnä` .

5 'Jnä` he` laqan` chaah` wii` jëh` . Hnäh` he` laqah` sa`goh` kih` . Dsa` hi` tääh` koo` hweh` kyaah` jnä` hi` jnä` chehn` koo` hweh` kyaayh` , he` lä`ja` ba` hii` cha`miih` mii` . Jëe` , cher`mah` sa`laah` hnäh` ko`jöh` kyaah` jnä` , ni` miih` sa`cha`he`le` jmeeh` hnäh` .

6 Hi` sa` jää` ko`jöh` kyaah` jnä` , hi` he` jää` ta`ka`hne` . Le` kiyh` lä`koo` la` kih` sa`goh` chaah` wii` jëh` he` ma`na`hna` . Mah` wa`ra` ga`lä`kii` , juu` dsa` mah` jëy` kyaah`je` .

7 'Cher`mah` tääh` hnäh` koo` hweh` kyaah` jnä` hi` jää` juu` kin` kyah` hnäh` , ngii` lä`jë` he` hnooh` hnäh` . Hñah` ba` hnäh` .

8 Dsa`lä`jnä` he` laqah`jöh` Tää` kyaan` jee` jmeeh` hnäh` cha`miih` ta`llu` , hi` lä`jwë` ja` jmeeh` hnäh` lii` laqah` hnäh` discípulo kyaan` .

9 Lä`koo` ma`lä`hnää` Tää` jnä` , ja`ba` lä`ja` ma`lä`hnaan` hnäh` . Lä`ma`dsoo` ja`ba` hoh` hnäh` he` hnaan` hnäh` .

10 Cher`mah` høöh` hnäh` lä`jë` mada` he` jmeen`

kyah' hnäh', lä' ma-dsoo' ja'-ba' hoh' hnäh' he' hnaan' hnäh'. Jëeh' ja'-ba' lä'na' ma-jmeen'. Ma-höön' lä'-jé' mada' he' ga-jmee' Tää' kin', hi' lä' ma-choohn' ja'-ba' koo' hweh' he' hnääy' jnä'.

¹¹'Lä'-jé' he' la' ma-hlëehn' mah' wa' jëe' hoh' hnäh' lä'koo' jëe' dsen', heh' lä'ja' wa' na-hñaa' he' jëe' hoh' hnäh'.

¹² He' la' ja' mada' he-jmeen' kyah' hnäh'. Wa' lä-hnaah' hnäh' dsa-kyah' hnäh', ja'-ba' lä'koo' ma-lä-hnaan' hnäh'.

¹³ Ni' ja'-sa' chaa'-hi' hnää' dsa' cha'-ga'miih' lä'koh' ja'-hi' kwaa' hñii' he' juuy' kih' ome' kyaa'.

¹⁴Ome' kyaa'ñ laah' hnäh', cher'mah' jmeeh' hnäh' lä'-jé' mada' he' jmeen' kyah' hnäh'.

¹⁵ Sa' téehn' hnäh' moz'. Jëeh' moz' sa'ñe' he' huudse' jmee' dsa'-juuy'. Téehn' hnäh' ome' kyaa'ñ ba', jëeh' lä'-jé' he' ma-nuun' kih' Tää' kyaa'ñ, ma-mi-jnääñ' kyah' hnäh'.

¹⁶ Ja' he' hnäh' ga-lleeh' hnäh' jnä'. Jnä' ba' ga-lleehn' hnäh' hi' ga-hñaañ' hnäh' mah' go'jmeeh' hnäh' ta' kin'. Hi' ya-hii' kwee' ta' kyah' hnäh', lä'ja' jä' koo' hweh' ka-läh'. Mah'lä'ja', lä'-jé' he' ngiih' hnäh' kih' Tää' lä'-hih' kin', kway'ba'.

¹⁷ He' la' ba' ja' mada' he' jmeen' kyah' hnäh': Wa' hnaah' hnäh' dsa-kyah' hnäh'.

Na-höøh' dsa' kih' Jesúś, lä'ja' kih' dsa' kyaay'

¹⁸ 'Cher'mah' dsa' jmi'-gyuu' la' na-höøh' kyah' hnäh', ma-ñeh' ba' hnäh', jää' ga' jnä' ga-lä-höøyh' kin'.

¹⁹ Wa'ra' jäh' kih' laah' hnäh' hi' kyaa' jmi'-gyuu' la', dsa' chaa' jmi'-gyuu' la' lä'hnää' hnäh' lä'koo' hnääy' hi' laa' kyaay'. Pero ga-lleehn' hnäh' jee' kih' hi-tääh' jmi'-gyuu' la', he' ja' hi-tääh' jmi'-gyuu' la' na-höøh' kyah' hnäh', jëeh' mo-so' laah' hnäh' dsa' kyaay'.

²⁰ Mi-dsooh' hoh' hnäh' juu' he' ma-jwëehn' hnäh'. Ja'-sa' moz', sa' jöøyh' ga' lä'koh' dsa'-juuy'. Cher'mah' dsa' ga-jmeeh' jnä', ja'-ba' lä'ja' jmeeh' dsa' hnäh' ka-läh'. Hi' cher'mah' ga-höøy' juu' kin', ja'-ba' lä'ja' höøy' juu' kyah' hnäh' ka-läh'.

²¹ Lä'ja' jmeey', jmeehy' hnäh' kwaa'ñ kin', jëeh' sa'kyuuy' Dio hi' ga'-chee' jnä'.

²² 'Wa'ra' jäh' kih' sa' ma-jan' hi' ni' sa' ga-hlëeh' jnih', sa' ma' lä'-ñey' kih' dso'kye'. Pero na', ma-na-bääyh', mo-so' le' jayh' sa' ñey'.

²³ Hi' na-höøh' kin', ja'-ba' lä'ja' na-höøyh' kih' Tää' kyaa'ñ ka-läh'.

²⁴ Wa'ra' jäh' kih' sa' ga-jmeen' he' juh'-gaa' jee' kiyh', he' sa' ma-jmee' ni' ja'-sa' ma' lä'-ñey' kih' dso'kye'. Pero na' he' ma-jëey' lä'ja', mah'

na⁻høøyh' kin⁺, hi⁺ na⁻høøyh'
kih' Tää`kyaqan⁺ ka⁻läh⁺.

²⁵ Lä⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻te⁺ lä⁻koo⁻
na⁻sii⁻ né⁺ ley: Ni⁺ muih⁻
sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻
ga⁻lä⁻hääyh[']jnä⁺.

²⁶ Pero wa'ra⁻ ja⁺ hi⁻ noo⁻
në⁺ kyah['] hnäh['], hi⁻ he['] j mee⁺
ju'dsoo⁺ kin⁺. Hi⁻ he['] ya⁻hëë⁺
kih⁺ Tää` mah['] cheen⁻ jee⁻
kyah['] hnäh[']. Hi⁻ he['] he⁻
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii⁺.

²⁷ Hi⁺ hnäh['] ka⁻läh⁺, j mee h[']
hnäh['] ju'dsoo⁺ kin⁺, kih⁺
he⁻ ga⁻j mee h['] hnäh['] ko⁻jøh[']
kyaqah[']jnä⁺ lä⁻ma⁻to⁻në⁺.

16

Jëë⁺ wi⁺ discípulo kyaah['] Dio

¹ Lä⁻je⁺ he⁻ la⁻ ma⁻hlëëhn[']
hnäh['] mah['] sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺
jeh['] hoh['] hnäh['].

² Hwëë⁺ dsa⁻ hnäh['] gwah⁻
mäh⁻ jee['] dsa⁻kuh['] hnäh['] hi⁻
lloo⁻ jmi⁺ wa'ra⁻ ga⁻jngii⁺
wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻ kyah['] hnäh['],
lä⁻koo⁻ he['] j mee y['] ta['] kih['] Dio
ba[']ja⁻laay['].

³ Lä⁻ja⁻ j mee y['] kyah['] hnäh['],
jëëh['] sa⁻ kyuuuy['] Tää['], ni⁺ sa⁻
kyuuuy[']jnä⁺.

⁴ Ma⁻jwëëhn['] hnäh['] lä⁻jëë⁺
he⁻ la⁻ mah['] wa'ra⁻ ga⁻te⁺
jee['] dsa⁻ngëëh['] hnäh['] lä⁻ja⁻,
ja[']ga['] lä⁻dsooh['] hoh['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ jwëëhn['] hnäh['] la⁻.
Sa⁻ ga⁻jwëëhn['] hnäh['] lä⁻la⁻
lä⁻ma⁻to⁻në⁺, jëëh['] gyan[']
kyaqah['] hnäh['].

He⁻ la⁻ na⁻ j mee⁺ Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii⁺

⁵ Pero na⁺, naahn⁻ jee['] gya[']
hi⁻ ga⁻chee['] jnä⁺ hi⁻ ni⁺ ja⁻

hnäh['] sa⁺ ngiöh['] hnäh['] juu⁻
kin⁺: "¿Ha⁻ na⁻ gwaah[']?"

⁶ Pero mee h['] hoh[']
hnäh['] cha⁻miih['] kih⁺ he⁻
ma⁻jwëëhn['] hnäh['] lä⁻la⁻.

⁷ Ma⁻ra⁺ ju'dsoo⁺ he⁻
jwëëhn['] hnäh[']. He⁻ llu⁻
kyah['] hnäh['] ba['] ja⁻ he⁻
naahn⁻. Jëëh['], cher'mah['] sa⁻
ngaahn^{',} sa⁺ jää⁺ hi⁻ noo⁻ në⁺
kyah['] hnäh[']. Pero cher'mah[']
ngaahn^{',} cheen⁻ hi⁻ he['] kyah[']
hnäh['].

⁸ Hi⁺ wa'ra⁻ ja⁺ hi⁻
he['], j mee y['] lä⁻ngëë⁺ dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻ he⁻ tääyh['] kyaah[']
dso'kye⁻, hi⁻ mi⁻jnääy⁻ he⁻
chaa⁻ja⁻hi⁻lluu⁻go⁻te⁻, hi⁻
lä⁻ja⁻he⁻lla⁻Dio ta['].

⁹ Mi⁻jnääy⁻ he⁻ tääh['] dsa⁻
kyaqah['] dso'kye⁻, kih⁺ he⁻ sa⁻
heeyh['] jnä⁺.

¹⁰ Lä⁻ja⁻ mi⁻jnääy⁻, jnä⁺ he[']
hi⁻ lluu⁻, jëëh['] naahn⁻ kih⁺
Tää` kyaqan⁺ hi⁻ mo⁻so⁻ jëëh[']
jnä⁺.

¹¹ Hi⁺ mi⁻jnääy⁻ he⁻ lla⁻Dio
ta['] kih⁺ dsa⁻, jëëh['] hi⁻sa⁻llu⁻
hi⁻ j mee⁺ hih['] jmi⁻gyuu⁻
la⁻ ma⁻na⁻bääyh['] kyaah[']
dso'jwii⁺.

¹² Cha⁻ ga['] he⁻ hnoon⁻
jwëëhn['] hnäh['], pero sa⁻
lä⁻ngëëh['] hnäh['] na⁺ga⁻juh⁻.

¹³ Pero wa'ra⁻ ja⁺ Jmi⁻lle[']
hi⁻ laa⁻ju'dsoo⁺, hi⁻ he['] jää⁺
hnäh['] mah['] lä⁻ngëëh['] hnäh[']
na⁻hñaa⁺ lä⁻jëë⁺ ha⁻ lä⁻la⁻
ju'dsoo⁺. Jëëh['] sa⁻ hlëëyh[']
jee['] tëëy['] hñiiy[']. Hlëëyh['] he⁻
nuuy['] ba['] hi⁻ j mee y['] lä⁻ngëë⁺
dsa⁻lä⁻jëë⁺ he⁻na⁺ga[']jää⁺.

¹⁴ J mee y['] lä⁻ngëëh['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ laa⁻ jnä⁺, lä⁻ja⁻

mi-jnääy⁺ he⁻ laqan¹ jøøh[!].

¹⁵ Laqan¹ ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ laq¹ Tää[']. He⁻ja⁻ ba['] na⁻ ma⁻jwahn¹, jmeey¹ lä⁻ngéeh¹ hnäh['] lä⁻koo⁻ laq¹ jnä['].

¹⁶ Ko⁻hwëe¹ ga['], mo⁻so⁻ jëeh['] jnä[']. Hi⁻ koo⁻ ga['] ko⁻hwëe¹, jëeh['] jnä['] ka⁻läh['], ja⁻ga['] naahn¹ jee['] gya['] Tää['].

Hi⁻meeh⁻ dsë¹ lä⁻chaa⁻ llu[']

¹⁷ Ja⁻ga['] ga⁻ngii['] jnääh['] juu['] kih['] dsa⁻kyaqah['] jnääh[']:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ hlëeyh[~] jne['] he⁻ jäyh['] lä⁻na⁻: “Ko⁻hwëe¹ ga['], mo⁻so⁻ jëeh['] jnä['], hi⁻ koo⁻ ga['] ko⁻hwëe¹, jëeh['] jnä['] ka⁻läh['], ja⁻ga['] naahn¹ jee['] gya['] Tää[']”?

¹⁸ Ma['] chiih⁻ ga['] jnääh['] dsa⁻kyaqah['] jnääh[']:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ jäyh[']: “Ko⁻hwëe¹ ga[']”? Sa⁻ngëe['] jne['] hee⁻ na⁻ hlëeyh[~].

¹⁹ Ñe['] ba['] Jesús he⁻ ma⁻hnøø⁻ jnääh['] ma['] ngii['] jnääh['] juu['] kiyh[']. He⁻ja⁻ ga⁻siiyh['] jnääh[']:

—Ma⁻jwëehn¹ hnäh['] ko⁻hwëe¹ ga['], mo⁻so⁻ jëeh['] jnä['] hi⁻ koo⁻ ga['] ko⁻hwëe¹, jëeh['] jnä['] ka⁻läh[']. ¿Che['] he⁻la⁻ na⁻ he⁻ ngiih['] hnäh['] juu['] kih['] dsa⁻kyaqah['] hnäh[']?

²⁰ Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëehn¹ hnäh['], jä⁻ kíhooh['] hnäh['] jwëerte pero dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ lä⁻chaa⁻ llu[']. Ko⁻hwëe¹ ba['] ja⁻, ja⁻ ti⁻meeh⁻ hoh['] hnäh['], ja⁻ga['] jëe['] hoh['] hnäh['] go⁻te['].

²¹ Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kya⁻ jaa⁻ dsa⁻më['], jëey['] wii['], jëeh[']

ma⁻të['] jee['] lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaay[']. Pero ma⁻ngëe['] ma⁻lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaay['], mo⁻so⁻ dsooh['] dsëy['] wii['] he⁻ ma⁻jëey['] ja⁻, kih['] he⁻ chaa⁻ llu['] he⁻ ma⁻lä⁻chaa⁻ jaa⁻ gyuu⁻ kyaay['].

²² Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ti⁻meeh⁻ hoh['] hnäh['] na[']. Pero koo⁻ ka⁻läh['] jëen['] hnäh['], ja⁻ga['] jëe['] hoh['] hnäh['], hi⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ le['] jnuuh['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻ jëe['] hoh['] hnäh['].

²³ Jmi['] ja⁻, mo⁻so⁻ ngiih['] hnäh['] juu['] kin⁻ ni⁻ miih[']. Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëehn¹ hnäh['], lä⁻jë['] go⁻te['] he⁻ ngiih['] kih['] Tää['] lä⁻hih['] kin⁻, kway['] ba['].

²⁴ Lä⁻jiih['] ma⁻ya⁻nøø['] jne['], ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ngiih['] hnäh['] lä⁻hih['] kin⁻. Ngiih['] hnäh['] mah['] hñah['] hnäh['] hi⁻ lä⁻ja⁻, jëe['] hoh['] hnäh['] go⁻te['].

Ga⁻lih['] Jesús ga⁻lla⁻dsëey['] he⁻hlëeh['] he⁻cha⁻jmi⁻gyuu⁻

²⁵ Ma⁻hlëehn¹ hnäh['] lä⁻jë['] he⁻la⁻ kyaah['] juu['] na⁻hmää[']. Ma⁻ngoo['] ga⁻të['] hor['] jee['] mo⁻so⁻ hlëehn¹ hnäh['] juu['] na⁻hmää[']. Na⁻hñaa['] lä⁻jëe['] ba['] jmeehn¹ juu['] kyah['] hnäh['] ha⁻lä⁻la⁻kih['] Tää['].

²⁶ Ma⁻ja⁻ ngiih['] hnäh['] kih['] Dio lä⁻hih['] kin⁻. Sa⁻ jwëehn¹ hnäh['] ngiih['] kyah['] hnäh['] kih['] Tää['].

²⁷ Hnää['] Tää['] hnäh['], jëeh['] ma⁻lä⁻hnaah['] jnä['] hi⁻ ma⁻lä⁻dsöö['] ba['] hoh['] hnäh['] he⁻jan['] kih['] Tää['].

²⁸ Kih['] Tää['] ba['] ya⁻hëen['] mah['] jan['] jmi⁻gyuu⁻ la[']. Na['] ya⁻hëen['] jmi⁻gyuu⁻ la['] mah[']

naahn' ka'läh' jee' gya' Tää' – ga'jäh' Jesús siiyh' jnääh'.

29 Mah' ga'jäh' jnääh':

–Na' ga' hlëeh' jëe' go' te~, mo'so' hlëeh' juu' na' hmää'.

30 Na' ga' ma'lä'ngëe' jnääh', kyuuuh' ba' hne' ga'lä'jëe' go'te'. Kyah' hne' sa' jmee' bii', ngii' dsa' juu', jëe'hl' ma'ñeh' ba' hne' he' huuh'dsë' jmeey'. He' ja' ba' na' ma'lä'dsoo' dsë' jnääh' ya'hëeh' kih' Dio.

31 Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

–Che' na' ga' ma'lä'dsoo' hoh' hnäh'?

32 Ma'ngoo' ga'të' hor' hi' hor' ja' ma'tøohn' na' ga'juh' he' sa'jñee' hnäh' mah' bee'h' jnä'. Pero sa' jän' hñiin' go'te', Tää' kyaan' kyaah' jnä'.

33 Lä'jë' he' la' ma'hlëehn' hnäh' mah' ta'la' ki' jnä' hii' ti' kyah' hnäh'. Jmi'gyuu' la' jëe'hl' hnäh' he' wi'. Pero wa' cha'o'jøh' dsë' kyah' hnäh', jëe'hl' ma'lihn' ma'lla'dsëen' kih' he' hliih' he' cha' jmi'gyuu' la' –ga'jäh' Jesús siiyh' dsa' kyaay'.

17

Ga'ngii' Jesús kih' discípulo kyaay' kih' Dio

1 Ma'ngëe' ma'hlëeh' Jesús lä'jë' he' ja', ga'jëey' ta' gyuu'h' mah' ga'jäh':

–Tää' kyaan', ma'dsëe' hor'. Mi'jnää' jooh' he' laay' jøøh' mah' lä'ja', jooh' mi'jnääy' hne' he' laah' jøøh' ka'läh'.

2 Hne' ga'hlñäah' jnä' mah' jmeen' hih' kih' ga'lä'jëe' dsa'. He' ja' na'na' jwë' kin' jmeen' chaa' tää' ga'lä'jëe' dsa' hi' ga'kwëeh' jnä'.

3 He' kyuu' dsa' hne', ma'la' ja'ah' hne' ba' laah' Dio Jøøh', hi' he' kyuuuy' Jesucristo hi' ga'cheeh', he' la' ba' ja', he' jmee' chaa' dsa' tää'.

4 'Ma'mi'jnään' hne' kih' dsa' he' laah' jøøh'. Ma'hñaa' ba' ta' he' ga'kwëeh' jnä' jmeen'.

5 Na' na' Tää', mi'jnää' he' laan' jøøhn' ya'jwii' kyah', ja'ba' lä'koo' jøøhn' ma'laan' kyaah' hne', jää' ja'ga' nöö' jmi'gyuu' la'.

6 'Ma'mi'jnään' hne' kih' lä'jëe' dsa' hi' ga'kwëeh' jnä'. Hi' he' ma'laa' kyaah' mah' ga'kwëeh' jnä', hi' ga'hooy' juu' kyah'.

7 Na' ma'lä'kyuuuyh', he' ja' kyah' ba' ja' lä'jë' he' ga'tøøh'goon'.

8 Jëeh', lä'jë' juu' he' ga'chiih' jnä', ma'hlëeh' jnih' hi' ga'heeyh' ba'. Ma'lä'heee' bih' he' ya'heen' kyah'. Hi' ma'lä'dsoo' ba' dsëy', hne' he' ga'cheeh' jnä'.

9 He' ja' ngiin'kiyh', ja'kih' lä'jëe' dsa' jmi'gyuu'. Ngiin' kih' hi' ga'kwëeh' jnä' ba', jëeh' hi' he' ba' laa' dsa' kyaah'.

10 Lä'jëe' dsa' hi' laa' kyaan', he' ba' hi' he' laa' kyaah'. Hi' lä'jëe' hi' laa' kyaah', hi' he' ba' laa' kyaan'

ka-läh'. Ta-la⁻ kih¹ dsa⁻ he⁻ ga-lä-jnä⁻ he⁻ la-qän⁻ jøøhn'.

¹¹ 'Mo⁻so⁺ gya` ga` jnä⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Pero dsa⁻ kyaqän⁻, ja⁻gyih¹ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Hi⁻ jnä⁻ naahn⁻ kyah⁻. Tää⁻ kyaqän⁻, hne⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻, hää⁻ kyaah⁻ be⁻ kyah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻kwëëh⁻ jnä⁻, mah¹ ja⁻leey⁻ koo⁻ ba⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ laq⁻ jne⁻ koo⁻ ba⁻.

¹² Ta'ko⁻jiih¹ ma⁻ gyan⁻ kyaayh⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ma⁻ hää⁻ jnih⁻ kyaah⁻ be⁻ kyah⁻. Ga⁻hään⁻ hi⁻ ga⁻kwëëh⁻ jnä⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ga⁻hëë⁻. Ma⁻la⁻ jaa⁻ hi⁻ nøø⁻ juu⁻ dsa⁻hëë⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ ga⁻hëë⁻ go⁻te⁻, mah¹ lä⁻ja⁻ lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻kyah⁻.

¹³ Na⁻ naahn⁻ jee⁻ ñeh⁻ hne⁻. Ta'ko⁻jiih¹ gyan⁻ ko⁻hwëë⁻ ga⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ma⁻hlëëh⁻ ba⁻ jnih⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ la⁻, mah¹ jëe⁻ dsëy⁻ lä⁻koo⁻ jiih⁻ jëe⁻ dsën⁻.

¹⁴ Ma⁻ngëën⁻ lä⁻jëe⁻ juu⁻ kyah⁻ kih¹ hi⁻ he⁻. Hi⁻ ga⁻lä⁻høøh⁻ dsa⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ kiyh¹, kih¹ he⁻ mo⁻so⁺ laay⁻ kih¹ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ sa⁻laq⁻ jnä⁻ kih¹ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

¹⁵ Sa⁻ ngiin⁻ kyah⁻ mah¹ hwëëyh⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Ngiin⁻ kyah⁻ mah¹ hää⁻ hnih⁻ kih¹ he⁻ hlüh⁻ ba⁻.

¹⁶ Sa⁻ laay⁻ kih¹ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ sa⁻laq⁻ jnä⁻ kih¹ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

¹⁷ Jmääy⁻ cha⁻ga'miih⁻ na⁻jngëëy⁻ kyaah⁻ ju'dsoo⁻ kyah⁻. Jëëh⁻ juu⁻ kyah⁻, la⁻ ju'dsoo⁻ jmah¹ ba⁻.

¹⁸ Lä⁻koo⁻ ga⁻cheeh⁻ jnä⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻chee⁻ jnih⁻ jee⁻ kih¹ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

¹⁹ Kwaat⁻ kih¹ hi⁻ he⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ ngëen⁻ hñiin⁻ kyah⁻. Mah¹ lä⁻ja⁻ hi⁻ he⁻ lee⁻ na⁻jngëë⁻ go⁻te⁻.

²⁰ Ja⁻ ma⁻la⁻ kih¹ hi⁻ la⁻ ngiin⁻. Lä⁻ja⁻ ngiin⁻ ka⁻läh⁻ kih¹ hi⁻ na⁻ ga⁻ heeh⁻ jnä⁻ wa'ra⁻ ga⁻nuuy⁻ juu⁻ kih¹ hi⁻ he⁻.

²¹ Mah¹ lee⁻ koo⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻, lä⁻koo⁻ laq⁻ hne⁻ kyaah⁻ jnä⁻ Tää⁻, hi⁻ jnä⁻ kyaah⁻ hne⁻. Lä⁻ja⁻ lee⁻ koo⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ kyaah⁻ jne⁻. Mah¹ lä⁻ja⁻, hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ lä⁻ds oo⁻ dsë⁻, hne⁻ he⁻ ga⁻cheeh⁻ jnä⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

²² Lä⁻koo⁻ ma⁻mi⁻ jnääh⁻ jnä⁻ kih¹ dsa⁻, lä⁻ja⁻ ma⁻mi⁻ jnään⁻ hñiin⁻ kiyh¹, mah¹ lä⁻ja⁻ lee⁻ koo⁻ ba⁻, lä⁻koo⁻ laq⁻ jne⁻.

²³ Jnä⁻ laan⁻ kyaah⁻ jnih⁻, hi⁻ hne⁻ laq⁻ kyaah⁻ jnä⁻, mah¹ lä⁻ja⁻ dsa⁻taayh⁻ kwëë⁻ go⁻te⁻ lee⁻ koo⁻ ba⁻. Lä⁻ja⁻ lä⁻ngëë⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, hne⁻ ba⁻ ga⁻cheeh⁻ jnä⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ñey⁻ ga⁻lä⁻hnaah⁻ hnih⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hnaah⁻ jnä⁻.

²⁴ Tää⁻ kyaqän⁻, lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻kwëëh⁻ jnä⁻ he⁻, hnoon⁻ dsa⁻taayh⁻ kyaqäh⁻ jnä⁻ ha⁻ jee⁻ naahn⁻ na'gyan⁻. Mah¹ jëëy⁻ he⁻ ma⁻llaq⁻ jnä⁻ jøøh⁻, kih¹ he⁻ ga⁻lä⁻hnaah⁻ jnä⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ nøø⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

25 Lluu¹ laqah¹ hne⁻ Tää¹. Dsa⁻ chaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, sa⁻ ma⁻ lä⁻ kyuuy⁻ hne⁻. Pero jnä⁻, kyuun⁻ hne⁻. Ma⁻ ñe⁻ ba['] dsa⁻ kyaan⁻, hne⁻ ga⁻ cheeh⁻ jnä⁻.

26 Ma⁻ mi⁻ jnään['] kiyh¹, ha⁻ lä⁻ laqah¹ hne⁻, hi⁻ jmeen['] lä⁻ kyuuy⁻ hne⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻. Mah['] jnä⁻ he['] hään['] jee['] kiyh¹ hi⁻ ja⁻ ba['] lä⁻ koh⁻ hnaah⁻ jnä⁻, ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ lä⁻ hnääy⁻ dsa⁻ kyaayh['].

18

*Ga⁻saayh['] Jesú*s

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

1 Ma⁻ ngëe['] ma⁻ hlëeh['] Jesú s lä⁻ ja⁻, jnääh['] discípulo ga⁻ nøø['] jnääh['] kyaayh['] ta⁻ hngaah['] ko⁻ taa⁻ kih['] koo⁻ jmi⁻ he⁻ chee⁻ Cedrón. Jee['] ja⁻ ga⁻ tooh['] jnääh['] kyaayh['] jee['] na⁻ jnää['] chaah['] hma⁻ kih['] dsa⁻.

2 Juda ka⁻ läh['], hi⁻ ga⁻ hnëe['] Jesú s, ma['] kyuuuyh⁻ lä⁻ kaa⁻ jee['] ja⁻, jëeh['] cha⁻ miih⁻ jiih⁻ na⁻ nøø['] jnääh['] discípulo kyaah['] Jesú s ta⁻ ja⁻.

3 Jee['] ja⁻ ga⁻ lloo['] Juda, ma['] jää⁻ koo⁻ nää⁻ hløø['], kyaah['] ko⁻ llaa['] poo⁻ hi⁻ ga⁻ chee['] jmi⁻ dsa⁻ kaa['] hi⁻ hi⁻ ga⁻ chee['] fariseo. Ga⁻ lla⁻ nääy['] jee['] ja⁻, chooy⁻ je⁻, kyey⁻ hma⁻ lle⁻ je⁻. Kyey⁻ hi⁻ kyey⁻ ñe['], kyey⁻ hi⁻ kyey⁻ hma⁻.

4 Pero ma⁻ ñe⁻ ba['] Jesú s lä⁻ jë⁻ go⁻ te['], hee⁻ na⁻ jää⁻ kiyh[']. Mah['] ya⁻ hëey['] ta⁻ cha⁻ në⁻ hi⁻ ga⁻ ngiiy['] juu['] kih['] dsa⁻ he[']:

—¿Hii⁻ na⁻ hnaah⁻ hnääh[']?

5 —Ma⁻ ya⁻ nøø['] jnääh['], hnääh⁻ jnääh['] Jesú s, dsa⁻ chaa⁻ Nazaret —ga⁻ jäh['] dsa⁻ he['].

—Jnä⁻ he['] —ga⁻ jäh['] Jesú s siiyh⁻.

Jee['] ja⁻ ma['] hää['] Juda ka⁻ läh['], hi⁻ ga⁻ ngëe['] Jesú s kih['] dsa⁻ he['].

6 Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ jäh['] Jesú s "jnä⁻ he[']", ga⁻ tée⁻ dsa⁻ he['] hñii['] ta⁻ ka⁻ luu['] lä⁻ jiih['] ga⁻ saay['] hwa['].

7 Koo⁻ ka⁻ läh['] ga⁻ ngii['] Jesú s juu['] kiyh[']:

—¿Hii⁻ ba['] na⁻ hnaah⁻ hnääh[']? —ga⁻ jäh['].

—Jesú s, dsa⁻ chaa⁻ Nazaret —ga⁻ jäh['] dsa⁻ he['].

8 —Ja['] ma⁻ jwëeh['] ba['] hnääh['], jnä⁻ he[']? Cher'mah['] jnä⁻ hnaah⁻ hnääh['], kwa['] jwë['] wa⁻ lla⁻ nää['] hi⁻ täh['] la⁻ —ga⁻ jäh['] Jesú s siiyh⁻.

9 He⁻ la⁻ ga⁻ la⁻ mah['] lä⁻ te['] he⁻ ga⁻ jäh['] Jesú s: "Tää['], lä⁻ jee['] hi⁻ ga⁻ kwëeh['] jnä⁻, ni⁻ jaa⁻ hi⁻ he⁻ sa⁻ dsa⁻ hëe[']."

10 He⁻ ja⁻ ga⁻ lle['] Pee['] ñe['] kih['] mah['] ga⁻ kuy['] lo⁻ gwa['] jwoo['] ra⁻ lluu['] kih['] Malco, hi⁻ ma['] laa['] jaa⁻ hi⁻ ma['] jmee['] ta⁻ he⁻ kih['] jmi⁻ dsa⁻ jøøh['].

11 Mah['] ga⁻ jäh['] Jesú s siiyh⁻ Pee[']:

—Tøøh['] ñe['] kyah['] neh⁻ loo⁻ kih[']. Ja['] jmee⁻ bii⁻ kin⁻ jëen⁻ he⁻ wii⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻ jmee['] Tää['] kin⁻?

Najääy['] Jesú s cha⁻ në['] Aná

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

12 Ja⁻ ga['] ngoo['] juu['] hløø['] kyaah['] hløø['] kyaay['] hi⁻

kyaqah' poo' kyaqa' dsa' judiu
he', mah' ga'saayh' Jesús
ga'hñuy'.

¹³ To'né' na'jääy' cha'né'
Aná, hi' ma' laq' dso'jmi'
Caifá. Caifá he' ma' kye' nē'
kih'lä'jëe' jmi'dsa' jii' ja'.

¹⁴ Hi' he' na', hi' ga'taah'
dsa' judiu juu' jää', ga'siiyh'
he' jmee' bii' juu' jaa'
dsa'ñuuuh' kih' jwii' goo' jne'.

*Ga'hmä' Pee' juu' he' sa'
kyuuy' Jesús*

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-
68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Ma' llee' Pee' kaah'
kih' Jesús kyaah' jñah' ga'
discípulo. Discípulo he' ma'
kyuu' ba' dsa'jøøh' kyaqa'
jmi'dsa'. He' ja' ga'hey'
kyaaah' Jesús jee' la' ho'hne'
kih' jmi'dsa'jøøh' he'.

¹⁶ Pero ta' ka'hne' kih'
ho'haah' ja'ba' ma' cheh'
Pee'. Ja'ga' ya'hëe' hi'
jñah' discípulo he', hi' ma'
kyuu' jmi'dsa'jøøh' mah'
ga'hlëeyh' kyaah' dsa'më'
hi' ma' høø' ho'haah' ja'.
Ja'ga' ga'taayh' Pee' ta'
cha'neh'.

¹⁷ He' ja' ga'jäh' dsa'më'
he' siiyh' Pee':

-Ja' hne' ka'läh' laqah'
discípulo kyaqa' dsa'ñuuuh'
oo?

-Ja' he' jnä' -ga'jäh' Pee'.

¹⁸ Jmii' ja' ma' jmee' gyuu'.
Hi'lä'jëe' hi' ma' tääh'jmee'
ta'he' jee' ja' kyaah' poo',
ga'jeeyh' je' mah' ga'taayh'
llooyh'. Jee' ja' ma' cheh'
Pee' ka'läh', llooh' je' ko'jøøh'
kyaaayh'.

*Na'jääy' Jesúus cha'né'
dsa'ta'kyaqa'dsa'judiu
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-
64; Lc. 22:66-71)*

¹⁹ Ga'løø' jmi'dsa'jøøh'
ngii' juu' kih' Jesús, hi' ga'he'
hi' ma' laq' discípulo kyaay',
hi' ha' na' ma' tääyh'. Hi'
ma'ngiiy' juu'kiyh'ha'lä'la'
juu'he'ma'kway'.

²⁰ He'ja' ga'jeh' Jesús juu'
kiyh':

-Jnä'hä' go'te' ga'hlëeyhn'
dsa'jmi'gyuu'. Ma'hlëeh'
jnih' tää' neh' gwah' mäh'
hi' jee' chih' gwah' juu'
jee' dsa'kuh' dsa'goo' jne'.
Ni'ko'o' sa'ga'hlëeyhn' jee'
na'hmää'.

²¹ ¿He'la' ngiih' juu' kin'?
Ngi' juu' kih' hi' ga'nuu'ba',
mah'jäyh'he'na'ga'jwahn'.
Hi'he'ba'ñe'lä'jëhee'na'
ga'hlëeyhn'.

²² Lä'ko'o' ma'ga'jäh' Jesús
lä'ja', jaq'poo' kyaqa'dsa'
he'hi'ma'cheh'koo'jee'ja',
ga'jnooy'mo'në' Jesús.

-¿Che' lä'na'ba'jii'h'
juu' kih' dsa'jøøh' kyaqa'
jmi'dsa'? -ga'jäh'poo'he'
siiyh'.

²³ -Cher'mah'ma'hlëeyhn'
hlëeh', chih' jnä'hee'na'he'
hlëeh'ma'ya'hëe'hoon'. Hi'
cher'mah'ma'hlëeyhn'ba'jnä'
ju'dsoo', -he'la'jnooh'kin'?
-ga'jäh' Jesús siiyh'.

²⁴ He'ja'na'hñuuuh' Jesús
ga'chee' Aná cha'né' Caifá,
dsa'jøøh' kyaqa'jmi'dsa'.

*Koo'ka'läh'ga'hmä'Pee'
juu'he'sa'kyuuy' Jesús
(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-
72; Lc. 22:58-62)*

25 Lä⁺ ma⁻cheh¹ ja⁻ba['] Pee[']
llooh⁻ je⁻, mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻
siiyh⁺:

—Ja['] hne⁻ laqah['] jaq⁻
discípulo kyaay[']?

—Jah⁻ha['], ja['] he['] jnä['] —
ga⁻jäh['] Pee['].

26 Mah['] ga⁻hlëeh['] jaq⁻ hi⁻
ma[']jmee⁻ta⁻he['] kih['] jmi⁻dsa⁻
jøøh['], hi⁻ laq['] miih⁻ øøh[']
hi⁻ ga⁻ku['] Pee['] lo⁻gwa['] he['],
ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Pee[']:

—Ja['] ga⁻jëen['] hne⁻
kyaaayh['], jee['] na⁻jnää['] chaah[']
hma⁻? —ga⁻jäh['] siiyh⁺ Pee['].

27 Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻juu[']
Pee['], hi⁻ lä⁻chah['] ja['] ga⁻hooh[']
chaah['] dssoo⁺.

*Ga⁻jää['] dsa⁻ Jesús cha'ne[']
Pilato*

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr.
15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Ja[']ga['] ga⁻lle['] dsa⁻ Jesús
kih['] Caifa mah['] ga⁻jääy[']
ta⁻ në'ta['] kih['] Pilato. Hor⁻
ja⁻ ma⁻ngoo['] ga⁻jnä[']. Sa⁻
ga⁻taqah['] dsa⁻ judiu cha'neh[']
në'ta['] ja['] mah['] sa⁻ mi⁻sayh[']
hñiiy[']. Jëeh['], sa⁻ ma['] le['] ma[']
høøy['] jmi['] he['] kuh['] dsa⁻
borrego mäh['], wa'ra⁻ jäh['] kih[']
ga⁻taayh['] jee['] ja['].

29 He⁻ja⁻ ya⁻hee['] Pilato
ka'hne⁻ ta⁻ jee['] ma['] tääyh['] ja[']
mah['] ga⁻jäh[']:

—Hee⁻ dsoo['] bäh['] hnäh[']
dsa⁻la⁻? —ga⁻jäh['] Pilato.

30 —Wa'ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻
hlëeh['] dsa⁻na⁻, sa⁻cha⁻ he[']
kih['] ma⁻ngëe['] jnääh['] ja⁻gooh[']
—ga⁻jäh['] dsa⁻ he['] siiyh⁺ Pilato.

31 —Tee[']ba['] hnäh['] kyah['], lla[']
hnäh['] ta['] kiyh['], lä⁻koo['] lle['] ley

kyah['] hnäh['] —ga⁻jäh['] Pilato
siiyh⁺.

—Pero sa⁻ na⁻ngëe['] jnääh[']
jwë['], jngëeh['] jnääh['] ni⁻ jaq⁻
dsa⁻ —ga⁻jäh['] dsa⁻ judiu he['].

32 Lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te['] juu['] kih[']
Jesús lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jäh['] ha⁻
lä⁻kyaqah['] ma[']juuy['].

33 Ja[']ga['] ga⁻he['] Pilato ta⁻
cha'neh⁻ në'ta['] kih['] mah[']
ga⁻tëeyh['] Jesús, ga⁻ngiiy['] juu[']
kiyh⁺:

—¿Che['] hne⁻ he['] dsa⁻jøøh[']
kyaqah['] dsa⁻judiu? —ga⁻jäh['].

34 —¿Che['] he['] hlëeh['] kyah[']
hñiaah['] he['] jwah['] lä⁻na⁻, o che[']
he['] ma⁻hlëeh['] jñah['] ki⁻ jnä[']?
—ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁺.

35 —Ja['] he['] dsa⁻judiu jnä['].
Dsa⁻gooh['] kyaqah['] dsa⁻kaqah[']
kyaqah['] jmi⁻dsa⁻, hi⁻he[']ba⁻na⁻
ma⁻ngëe['] hne⁻ta⁻kin⁺. ¿Hee⁻
ma⁻jmeeh[']? —ga⁻jäh['] Pilato
siiyh⁺ Jesús.

36 —Ja['] jmi⁻gyuu['] la⁻ jmee⁻
jnä['] hih⁺. Wa'ra⁻ jäh['] kih[']
jmee⁻ jnä['] hih⁺ jmi⁻gyuu[']
la⁻, hi⁻ chaa['] kaah['] kin⁺ sa⁻
kway['] jwë[']ngëe['] dsa⁻ jnä['] kih[']
dsa⁻goon['] hi⁻ laqah['] ta[']. Pero
sa⁻ jmee⁻ jnä['] hih⁺ jee['] la⁻
—ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁺.

37 —¿Che['] ma⁻ra⁻ he['] laqah[']
hne⁻ rey ja⁻? —ga⁻jäh['] Pilato.

—Hne⁻ ba['] jwah['], jnä[']
laqan['] rey. Kih['] he['] la⁻
ba['] ga⁻lä⁻chaaqan['], hi⁻ jan[']
jmi⁻gyuu['] la⁻ mah['] jmeen⁻
ju'dsoo[']ba[']. Hi⁻lä⁻jëeh[']hi⁻laqah[']
kyaqah[']ju'dsoo['], nuuy['] juu[']kin⁺
—ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁺.

38 —¿Hee⁻ ja['], he['] la⁻
ju'dsoo[']? —ga⁻jäh['] Pilato.

Ga-jä' juu' jngih' dsa- kih' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20;
Lc. 23:13-25)

Lä-koo- ma' ga-jäyh' lä-ja-, ya-hëey' ngooy' ta- jee' ma' tääh' dsa- judiu, mah' ga-siiyh':

—Ni- koo- he- hlëih' sa- ma- jnøøhn- kiyh'.

³⁹ Lä-jé- jiih- ma' tē- jmi- he- kuh- dsa- borrego mäh', tëeh' hnäh' lään' jaa- hi- tih- hoh' hnäh' hi- hää- neh-ñe'. Hnäh' dsa- judiu, ¿che' hnooh- hnäh' mah' lään' rey kyaah- hnäh'?

⁴⁰ Ga-lä-jëe- ga-tooh' miih', ga-jäyh':

—Ta- lää- dsa- na-. Lää- Barrabá ba'.

Barrabá he' ma' laa' jaa- dsa- hii-.

19

¹ He-ja- ga-jmee' Pilato hih- mah' jmi'ba' dsa- kih' Jesús.

² Ga-ka' hløø' wii- too', ga-jmeey' koo- coron mah' ga-tooyh- lle' Jesús. Hi- ga-kyeh- dsih' koo- hmiih- gyüü- läh- lä-koh' hmiih- he- këh- rey.

³ —¡Peer- jøøh' dsa- ta' kyaah' dsa- judiu! —ma' jäyh'.

Mah' ma' jnoo~ hløø' mo-nëy'.

⁴ Ja-ga' ya-hëey' ka-läh' Pilato ta-ka'hne- mah' ga-siiyh' dsa- he':

—Hii- ja' la- kyah' hnäh' mah' jëeh' hnäh' ni- koo- he- hlëih' sa- hii- jnøøhn- kiyh'.

⁵ Ja-ga' ya-hëey' Jesús, na-hä' lley' coron he- na-la- kyaah' wii- too', hi- na-kyeyh' koo- hmiih- gyüü- läh-. Mah' ga-jäh' Pilato siiyh- lä-jëe- dsa- he':
—Hii- la- dsa- nüüh- na-.

⁶ Ma' ga-jëe- dsa- kyaah' kyaah' jmi- dsa- kyaah' poo- kyaah' gwah-, ga-tooyh' miih', ma' jäyh':

—Tääy' dsoh' hma-cru', tääy' dsoh' hma-cru'.

Pero ga-jäh' Pilato ka-läh':

—Tee' hnäh' mah' tää- hnäh' hñaah' dsoh' hma-cru'. Jëeh', ni- koo- he- hlëih' sa- ma- jnøøhn- kiyh'.

⁷ Mah' ga-jäh' dsa- judiu he':

—Cha- ba' ley kyaah' jnääh'. Lä-koo- jäh' ley kyaah' jnääh' ää- jmi- juuy'. Jëeh' ga-jmääy' hñiiy' Joo' Dio.

⁸ Ma' ga-nuu' Pilato lä-ja-, cha- ga-miih' ga-lä-goyh'.

⁹ Koo- ka-läh' ngaayh' kyaah' Jesús né-ta' kiyh', mah' ga-siiyh':

—¿Ha- chääh' hne-?

Pero sa- ga-ngii' Jesús go-te' kiyh'.

¹⁰ —¿He-la' sa- ngiih' kin-? ¿Che' sa- ñeh' na- ngën' jwë' jmeen' hih- mah' tää- dsa- hne- dsoh' hma-cru'? Hi- lä-ja- jmeen' hih-, mah' lään' hne- -ga-jäh' Pilato siiyh'.

¹¹ —Ni- miih' sa- na- ngëh' jwë' he- jmeeh' lä-ja- kin- wa-ra- jäh' kih' sa- ga-kwa' Dio jwë'. He-ja- juuh' ga- la- dso'kye- kih' hi- ga- ngëe- jnä- kyah', lä- koh' ga- kyah' hñaah'- -ga-jäh' Jesús siiyh'.

¹² He⁻ ja⁻ cha⁻ ga'miih⁻ ma'
hnø^ø' Pilato ma' lääy¹ Jesúis.
Pero dsa⁻ judiu he[,] ma'
tooyh[~] cha⁻ miih⁻ miih[,] ma'
jäyh[:]

—Cher'mah¹ hne⁻ ga'lääh¹
hnih[,] sa⁻ laqah¹ ome⁻ kyaah¹
rey to'né' hi⁻ gya¹ Roma. Wa'
hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ jmää[~] hñii⁻
rey, lla⁻ dséey¹ rey to'né' ba'
ja⁻.

¹³ Ma' ga⁻ nuu¹ Pilato lä⁻ ja⁻,
ga⁻ jääy¹ Jesúis ta⁻ ka'hne[,]
mah¹ ga⁻ gyay⁻ jee¹ jmeey⁻
hih[~]. Jee¹ ja⁻ ma' chee⁻
Gabata kyaah¹ juu¹ hebreo.
Juu¹ na⁻ hnø^ø' jäh[:] jee¹
ma⁻ na⁻ joo¹ kuu[.]

¹⁴ Ma' ja⁻, hlooh⁻ jmii⁻ he⁻
kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh[,]
ma⁻ tē' lla⁻ hyoo¹. Mah¹ ga⁻ jäh¹
Pilato siih⁺ dsa⁻ judiu he[:]

—Hii⁻ la⁻ rey kyaah¹ hnäh[.]

¹⁵ —iWa' juuy¹, wa' juuy¹
iTääy¹ dsoh¹ hma⁻ cru⁻! —
ga⁻ jäh¹ dsa⁻ he[:]

—Ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ tää¹ jnä⁻
rey kyaah¹ hnäh¹ dsoh¹
hma⁻ cru⁻? —ga⁻ jäh¹ Pilato
siih¹.

—Sa⁻ chaa⁻ ga⁻ jñah¹ rey
kyaa¹ jnääh¹, ma⁻ la⁻ César
ba⁻ ga⁻ jäh¹ dsa⁻ kyaah¹ kyaah¹
jmi⁻ dsa⁻ he[:].

¹⁶ Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ngëe¹ Pilato
ja⁻ goo⁻ hlø^ø' mah¹ tää¹ dsih¹
dsoh¹ hma⁻ cru⁻. He⁻ ja⁻
ga⁻ tée⁻ hlø^ø' Jesúis.

Ga⁻ tää¹ dsa⁻ Jesúis dsoh¹
hma⁻ cru⁻
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-
32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Ya⁻ hëe¹ Jesúis jee¹ ja⁻ ma'
kyey¹ hma⁻ cru⁻, ngooy¹ jee¹

chee⁻ Moo' Lle' Hlii¹. Kyaah¹
juu¹ hebreo jäh[:] Gólgota.

¹⁸ Jee¹ ja⁻ ga⁻ tää¹ dsih¹
dsoh¹ hma⁻ cru⁻, ko⁻ jøh¹
kyah¹ uu¹ dsa⁻, ma⁻ ja⁻
lä⁻ koo⁻ jwoo¹ kiyh[.]

¹⁹ Ga⁻ jmee¹ Pilato mada⁻
he⁻ ga⁻ la⁻ koo⁻ hwëh¹ he⁻
ga⁻ tøøy¹ né' hma⁻ cru⁻ he⁻
jäh[:] “Jesúis dsa⁻ chaa⁻
Nazaret, Rey kyaah¹ dsa⁻
judiu.”

²⁰ Jwëë¹ dsa⁻ judiu ga⁻ hëy¹
hwëh¹ ja⁻, jëeh¹ ma' jäh¹ kih¹
jee¹ jwii¹ ja⁻ jee¹ ga⁻ tää¹ dsa⁻
Jesúis dsoh¹ hma⁻ cru⁻, hi⁻
hwëh¹ he⁻ ma' na⁻ sii⁻ ja⁻ ma'
la⁻ kyaah¹ juu¹ hebreo, kyaah¹
juu¹ griego hi⁻ kyaah¹ latín
ka⁻ läh[.]

²¹ He⁻ ja⁻ lä⁻ jëeh¹ dsa⁻ kyaah¹
kyaa¹ jmi⁻ dsa⁻ kyaah¹ dsa⁻
judiu na'nää¹ na'chiih¹ Pilato:

—Ta⁻ sii⁻ “Rey kyaah¹ dsa⁻
judiu.” Sii⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh¹
hñiiy¹ “Jnä¹ he⁻ laqan¹ Rey kyaah¹
dsa⁻ judiu.”

²² Pero Pilato ga⁻ jeeh¹ juu¹
kiyh[:]

—He⁻ ma⁻ siih¹, sa⁻ cha⁻ he⁻
kih¹ mi'siih[.]

²³ Ma⁻ ngëe¹ ma⁻ tää¹ hlø^ø'
Jesúis dsoh¹ hma⁻ cru⁻ mah¹
ga⁻ kay¹ sa⁻ hmiih⁻ kiyh¹,
ga⁻ jmeey¹ kyey¹ jwi¹, ma⁻ koo⁻
jwi¹ kih¹ lä⁻ ja⁻ hlø^ø'. Hi⁻
ga⁻ kaa¹ hlø^ø' sa⁻ hmiih⁻ he⁻
ma⁻ na⁻ lääy¹ he⁻ ma⁻ la⁻ koo⁻
ta⁻ jmaah¹ koo⁻ dsaa¹.

²⁴ Mah¹ ga⁻ siih¹ dsa⁻ kyaayh[:]

—Sa⁻ wa⁻ gyiin¹. Wa' koohn¹
suert ba[,] wa⁻ jëen¹ hi⁻ tée¹.

Kyaah¹ lä⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ te¹
lä⁻ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu¹ kih¹ Dio,

he⁻ jäh': "Ga⁻ti' ga⁻llooh⁻ dsa⁻ hmiih⁻ kin⁻, mah⁻ ga⁻kooyh⁻ suert kih⁻ hmiih⁻ kyoo⁻ kin⁻ he⁻ ma['] na⁻lään⁻." Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ hløø⁻ he⁻.

²⁵ Ma['] cheh['] choo['] Jesús koo['] hma⁻cru⁻ kiyh['], kyaah['] dsa⁻më['] øøh['] chooy['], kyaah['] María më['] Cleofa, hi⁻ kyaah['] María Magdalena ka⁻läh['].

²⁶ Ma['] ga⁻jëë['] Jesús choo['], kyaah['] discípulo hi⁻ ga⁻lä⁻hnääy['] cha⁻miih⁻, mah['] ga⁻siiyh['] chooy[']:

—Dsa⁻më['], hii['] joøh⁻ cheh['] na⁻.

²⁷ Ja⁻ga['] ga⁻hlëeyh['] discípulo he[']:

—Hii['] maa['] kyaah['] cheh['] na⁻.

Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻tëe['] discípulo he['] choo['] Jesús cha'neh⁻ kih['].

Ga⁻juu['] Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Ma['] ga⁻ngëë['] he⁻ ja⁻, ma⁻ñe⁻ ba['] Jesús ga⁻hñaa⁻ ba⁻lä⁻jë⁻ he⁻ ma['] lle['] kiyh[']. Hi⁻ mah['] lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio, ga⁻jäyh[']:

—Lä⁻kii['] dsen[.]

²⁹ Jee['] ja⁻ ma['] chih['] koo⁻ mi[']dsuu['] he⁻ ma['] haa['] jmii⁻ jiih⁻. Mah['] ga⁻mi⁻gyuh['] dsa⁻ koo⁻ mi[']joo['] kyaah['] jmii⁻ jiih⁻ ja⁻. Mah['] ga⁻lla⁻lley['] lle⁻ koo⁻ sa'goh['] hma⁻ hisopo, ga⁻choo['] dsa⁻ lä⁻ ga⁻të['] hoo['] Jesús.

³⁰ Ma['] ga⁻hih['] Jesús jmii⁻ jiih⁻ ja⁻, ga⁻jäyh[']:

—Ma⁻hñaa⁻ ba⁻lä⁻jë⁻.

Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻tøyh['] lley['], ga⁻juu['].

Jaa⁻ hløø['] ga⁻jmee['] dsoo['] dsoh['] mo⁻miih⁻ kih['] Jesús

³¹ Ma['] ja⁻ hløø['] jmii['] he⁻ ku⁻ dsa⁻ borrego mäh[']. Sa⁻ ma['] hnøø['] dsa⁻ judiu ma['] jä['] dsa⁻ dsoh['] hma⁻cru⁻ wa'ra⁻ ga⁻taayh['] teeyh['] dsëy[']. Jëeh['] jmii['] ja⁻ ma['] la['] juuh⁻ ga⁻ kih['] jee['] lä⁻jë⁻ jmii['] he⁻ tee['] dsa⁻ dsë[']. He⁻ja⁻ ga⁻ngiiy['] kih['] Pi⁻lato mah['] ma['] jmeey['] hih['] he⁻ ma['] jøøy['] kyey['] hi⁻ ma['] jñaay['] hi⁻ ma['] chaq['] dsoh['] hma⁻cru⁻ mah['] tëey['] ga⁻juh⁻.

³² He⁻ja⁻ na⁻nää['] hløø['] mah['] ga⁻jøøy['] to⁻në['] kye⁻ hi⁻ ma['] taa['] dsoh['] hma⁻cru⁻ koo['] kih['] Jesús. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] kih['] hi⁻ ma['] taa['] jyoh['] ko⁻jwoo['] kiyh['] ja⁻.

³³ Ma['] ga⁻lla⁻nääy['] jee['] ma['] taa['] Jesús, ga⁻jëëy['] ma['] na⁻juu['], he⁻ja⁻ mo⁻so⁻ ga⁻jøøy['] kye['] Jesús.

³⁴ Ma⁻ke⁻ ma⁻na⁻juu['], ja⁻ hløø['] ga⁻ka['] hma⁻ lle['] ñe['] chuu⁻ kih['], ga⁻jmeey['] dsoo['] mo⁻miih⁻ kih['] Jesús. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻tuu⁻ jma⁻ kyaah['] jmii['].

³⁵ Hi⁻ ga⁻jëë['] ha⁻ lä⁻ ga⁻la['], hi⁻ he['] jmeey['] ju'dsoo[']. Hi⁻juu['] kiyh['] la['] dsoo[']. Hi⁻ he['] ñe['] kwee⁻ he⁻ jäyh['] ju'dsoo[']. Hi⁻ ga⁻jmeey['] ju'dsoo['] mah['] lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Jesús.

³⁶ Lä⁻ja⁻ ga⁻la['], mah['] lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Ni⁻ koo⁻ moo['] kiyh['] sa⁻ jøø['] dsa⁻".

³⁷ Hi⁻ lä⁻ja⁻ jee['] jyoh['] na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] dsoo['] kiyh['] jëëy[']

ka-läh'."

Ga-haay' Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Ma-ngëe' he- ja-, José dsa- chaa- Arimatea ga-ngiiy' kih' Pilato mah' kway' jwë' koooy' jmi-ngo' kih' Jesús. José ma' laa' jaa' discípulo kyaah' Jesús jee' na-hmää', jëeh' ma' gayh' dsa- judiu. Ga-kwa'-ba' Pilato jwë'. He-ja- ngooy' na'kiy' jmi-ngo' kih' Jesús.

³⁹ Ngoo' ka-läh' Nicodemo hi- ñee' ta-la- hwë' na-hnääh' Jesús. Ma' kyey' koo-gyii'-gya' kil naa' mi-jwii', he- ma' la' mirra na-kaah' na-gwëeh' kyaah' áloes.

⁴⁰ He-ja- lä-uu' dsa- he', ga-jnaay' Jesús mah' ga-gyaayh' koo- hmiih'-gyuh' kyaah' naa' mi-jwii' ja-, lä-koo' tëe' jmee' dsa- judiu ma-haay- hlii' kyaay'.

⁴¹ Jee' ga-tää' dsa- Jesús dsoh' hma-cru', ma-na-jnääh' chaah' hma-. Hi- jee' chaah' hma- ja-, ma' la' koo- to-høø- hmëe', jee' sa' ga' ma-taayh' ni- ja- hlii'.

⁴² Jee' ja- ga-kye- dsa- jmi-ngo' kih' Jesús, kih' he- hloo- jmi' he- ku- dsa- judiu borrego mäh', hi- jäh' ba' la' to-høø- ja- ka-läh'.

20

Ga-lä-jiih' Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ To-në' jmi' kih' seman~, tiih' na-hoo' ga', ñee' María Magdalena jee' ma' la'

to-høø- ja-. Mah' ga-jëey' ma' kye- ta- koo' mi'kuu' he- ma' na-jnë' hoo' to-høø- ja-.

² Ja- ga' ngooy' ko-chih' kih' Simón Pee' kyaah' kih' jñah' discípulo hi- ga-lä-hnääh' Jesús, mah' ga-siiyh':

-Ma-llee- dsa- neh- to-høø- Dsa-jøøh' jnän'. Sa- ñe' jne' ha- ta- ma- jääy'.

³ Mah' ngoo' Pee' kyaah' jñah' discípulo he' na-jëey' jee' ma' la' to-høø- ja-.

⁴ Lä-uu' ga-nää' cha-hlii'. Pero jñah' discípulo he' ga-hlii' cha- ga'miih' lä-koh' ga' Pee'. Hi- he' ga-lloo' to-në' jee' ma' la' to-høø- ja-.

⁵ Ga-jluuy' hñiiy' mah' ga-jëey'. Ma-la- hmiih' he- ma' na-lää- Jesús ja- ba' ga-jëey' neh' too' ja-. Ja- jiih' mo-so' ga-hey' neh' to-høø- ja-.

⁶ Ja- ga' ga-lloo' Pee'. Hi- he' ba' ga-he' ga-të' neh' to-høø- ja-. Ma-la- sa-hmiih' he' ma' na-lää- Jesús ba' ga-jëey' ma' kye' neh' jee' ja-.

⁷ Hi- ga-jëey' hmiih' sa-luu- he' ma' na-gyoh' lle' Jesús, mo-so' kye' ko-jøh' kyaah' hmiih' he' ma' na-lääy' ja-. Ma' kye' ma-na-gyoh' ta- koo' ba'.

⁸ Ja- ga' ga-he' ka-läh' hi- jñah' discípulo, hi- ga-lloo' to-në' he', neh' to-høø- ja-. Ga-jëey' kwee-, ja- ga' ga-lä-dsoo' dsëy'.

⁹ Jëeh', sa' ga' ma-lä- ngëey' lä-koo' na-sii' juu' kih' Dio he' ga-la' bii' he' ga-lä-jiiyh' jee' kih' hi- na-juu'.

10 Hi⁺ lä⁺uu⁺ discípulo he⁺ ga⁺nääy⁺ ta⁺ kih⁺.

*Ga-lä-jnää́ Jesús cha'né
María Magdalena
(Mr. 16:9-11)*

11 Pero María ga⁺jä⁺ ta⁺ ka'hne⁺ kih⁺ to⁻høø⁻ ja⁺, hooyh[~]. Jee' cheyh[~] hooyh[~] ja⁺ ga⁺jluyu^y hñiiy[~] mah⁺ ga⁺jëey⁺ ta⁺ neh⁺ to⁻høø⁻ ja⁺.

12 Mah⁺ ga⁺jëey⁺ uu⁺ ángele, hi⁺ kyeh[~] hmiih[~] tøø⁻. Jaq⁺ ma' gya⁺ jee' ma' la⁺ ta⁺ gyuuh[~] lley[~] hi⁺ jaq⁺ ma' gya⁺ jee' ma' la⁺ ta⁺ huu[~] tiiy[~], ja⁺ba⁺ jee' ga⁺kye⁺ dsa⁻ jmi⁻ngo⁺ kih⁺ Jesús.

13 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ ángele he⁺ siiyh⁺:

—Dsa⁻më⁺, ¿he⁻la⁺ hooh[~] hne⁻?

—Hooh[~] jnä⁺ kih⁺ he⁻ma⁻lleeey⁻ Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺. Sa⁺ man⁺ ha⁺ ta⁺ ma⁻kyäay⁻ —ga⁺jäh⁺ María siiyh⁺.

14 Ma⁻ngëe⁺ ma⁻hlëeyh[~] lä⁺ja⁺, ga⁺jëeyh[~] hñiiy[~] ta⁺ka'luyu^y. Ga⁺jëey⁺ cheyh[~] Jesús, pero mo⁻so⁻ ga⁺lä⁺kyuuy[~].

15 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Dsa⁻më⁺, ¿he⁻la⁺ hooh[~] hne⁻? ¿Hi⁺ na⁻hnaah[~]?

Pero María ma[']laay[~], dsa⁻hi⁺ma[']høø⁻chaah[~]le⁺ba⁺he[~]. He⁻ja⁺ ga⁺siiyh⁺:

—Hne⁻ dsa⁻, cher'mah[~] hne⁻ ma⁻lleeöh[~] hlïï[~] kyaan⁺, chiih[~]jnä⁺ha⁺ta⁺ma⁻kyäah[~], mah⁺ niin[~] na'teen[~] —ga⁺jäh⁺ María siiyh⁺.

16 —María —ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺.

Mah⁺ ga⁺jëeh[~] ka⁻läh[~] María, ga⁺siiyh⁺:

—¡Raboni! —he⁻ la⁻ hnøø⁻ jäh⁺ Ta⁻jwoh[~].

17 Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺: —Ta⁻ ee⁺ jnä⁺. Jëeh[~], sa⁻ga⁺ ma⁻wiin⁺ jee' gya⁺ Tää[~] kyaan⁺. Gwa⁻jee' tääh[~] øøhn⁺ mah⁺ go⁻chiiyh[~]: “Naahn⁻ na'gyan⁺ kyaah[~] hi⁺ laa⁺ Tää[~] kyaan⁺, ja⁺ba⁺ hi⁺ laa⁺ Tää[~] kyaah[~] hnäh[~] ka⁻läh[~]. Naahn⁻ na'gyan⁺ kyaah[~] hi⁺ laa⁺ Dio kyaan⁺, ja⁺ba⁺ hi⁺ laa⁺ Dio kyaah[~] hnäh[~].”

18 He⁻ja⁺ ñee' María Magdalena na'jmeeh[~] juu⁺ kih⁺ lä⁻jëey⁺ jnääh[~] discípulo he⁻ga⁺jëey⁺ Jesús, hi⁺ ga⁺jmeeyh[~] juu⁺ lä⁻jëey⁺ he⁻ga⁺siiyh[~] María.

*Ga-lä-jnää́ Jesús jee' kih⁺
discípulo kyaay⁺*

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

19 Ma' ga⁻nuu⁻ ja⁺ba⁺ jmii⁺ ja⁺, to⁻në⁺ jmii⁺ kih⁺ seman[~], na⁻jnë⁺ haah[~] ma' tøøh[~] jnääh[~] ko⁻jøh[~] lä⁻jëey⁺ jnääh[~], kih⁺ he⁻ ma' gah[~] jnääh[~] dsa⁻ta⁺. Ga⁺he[~] Jesús, mah⁺ ga⁻lla⁻sëeyh[~] to⁻dsaah[~] jee' ma' tøøh[~] jnääh[~] ja⁺. Mah⁺ ga⁺jäh[~] siiyh[~] jnääh[~]:

—Wa' hii[~] tii[~] kyah[~] hnäh[~].

20 Lä⁻koo⁻ ma' ga⁺jäh[~] lä⁺ja⁺, ga⁺heeyh[~] jnääh[~] discípulo kyaay⁺ ma⁻gooy⁻ kyaah[~] jwoo[~] mo⁻miih[~] kiyh[~]. Peer[~] ga⁺jëey[~] dsë[~] jnääh[~] ma' ga⁺jëey[~] jnääh[~] Dsa⁻jøøh[~] jnän[~].

21 Mah⁺ ga⁺jäh[~] Jesús siiyh[~] jnääh[~] ka⁻läh[~]:

—Wa' hii[~] tii[~] kyah[~] hnäh[~]. Lä⁻koo⁻ ga⁺chee[~] Tää[~] jnä⁺, ja⁺ba⁺ lä⁻ja⁺ cheen[~] hnäh[~].

22 Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻jäh^h
lä⁻ja⁻, ga⁻juuy⁻ nē⁻ kya⁻
jnää^h, mah⁻ ga⁻siiyh⁻ jnää^h

—Heeh⁻ hnäh⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻.

23 Cher'mah⁻ ga⁻kiih⁻ hnäh⁻
hoh⁻ kih⁻ dso'kye⁻ he⁻ jmee⁻
dsa⁻, dsa⁻che⁻ ba⁻ dso'kye⁻
kiyh⁻. Pero cher'mah⁻ sa⁻
ga⁻kiih⁻ hnäh⁻ hoh⁻ kiyh⁻, lä⁻
ma⁻kyaa⁻yh⁻ ja⁻ba⁻ dso'kye⁻
kiyh⁻.

Sa⁻ ga⁻lä⁻hee⁻ Tamá he⁻
ma⁻lä⁻jiuh⁻Dsa⁻jøøh⁻jnän⁻

24 Pero Tamá, hi⁻ tée⁻yh⁻
dsa⁻ suu⁻ he⁻, ja⁻ jee⁻ lä⁻jée⁻
gya⁻tuu⁻ jnää^h, sa⁻ ma⁻hää⁻
jee⁻ kya⁻ jnää^h ma⁻jah⁻ Jesús
to⁻nē⁻.

25 Ga⁻jmeeh⁻ ba⁻ jñah⁻
discípulo juu⁻ kih⁻ Tamá,
ga⁻siiyh⁻:

—Ma⁻jëe⁻ jnää^h Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Tamá:

—Cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻jëen⁻, la⁻
lii⁻ gooy⁻ jee⁻ ga⁻hoo⁻ jo⁻ñe⁻,
hi⁻ tän⁻cha'goon⁻ jee⁻ ga⁻hoo⁻
jo⁻ñe⁻ hi⁻ tän⁻ goon⁻ jwoo⁻
mo⁻miih⁻ kiyh⁻, sa⁻heen⁻.

26 Ma⁻hyaa⁻ ga⁻jñaa⁻ jmi⁻,
ma⁻tøøh⁻ jnää^h ka⁻läh⁻
cha'neh⁻, hi⁻ ma⁻hää⁻
Tamá jee⁻ kya⁻ jnää^h. Pero
na⁻jnë⁻ ba⁻ haah⁻
ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁻ jee⁻
tøøh⁻ jnää^h ja⁻, mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Wa⁻hii⁻ tií⁻kyah⁻ hnäh⁻.

27 Chah⁻ ba⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús
siiyh⁻ Tamá:

—Tøøh⁻ da⁻ cha'gooh⁻ jee⁻
la⁻, mah⁻ jëe⁻ ma⁻goon⁻. Hii⁻
ma⁻gooh⁻, mah⁻ tä⁻ neh⁻

jwoo⁻ mo⁻miih⁻ kin⁻ la⁻. Ta⁻
wa⁻hweh⁻ hoh⁻, wa⁻lä⁻dsoo⁻
hoh⁻ kin⁻.

28 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ Tamá
siiyh⁻:

—¡Dsa⁻jøøh⁻ kya⁻an⁻, hi⁻ Dio
kyaa⁻!

29 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Tamá, kih⁻ he⁻ ma⁻jëe⁻
jnä⁻, he⁻ja⁻ ba⁻ na⁻
ma⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁻. Pero llu⁻
ga⁻ kih⁻ hi⁻ lä⁻dsoo⁻ dsë⁻,
ma⁻ke⁻ sa⁻ ga⁻jëe⁻ jnä⁻.

He⁻la⁻ he⁻ ma⁻na⁻sii⁻ juu⁻
la⁻

30 Cha⁻miih⁻ he⁻juh⁻gaa⁻
ga⁻jmee⁻ Jesús cha⁻né⁻ jnää^h
discípulo kya⁻ay⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻
na⁻sii⁻ nē⁻ mo⁻je⁻ la⁻.

31 Pero siin⁻ lä⁻la⁻ mah⁻
lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻, Jesús he⁻,
hi⁻he⁻he⁻ Cristo, Joo⁻ Dio. Hi⁻
kih⁻ he⁻ lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻
kiyh⁻, he⁻ ja⁻ jmee⁻ chaa⁻
hnäh⁻.

21

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁻ kih⁻
gyee⁻ discípulo kya⁻ay⁻

1 Këe⁻ ga⁻ja⁻, ga⁻mi⁻jnää⁻
Jesús hñiiy⁻ cha⁻hoo⁻
jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁻
Tiberia. Lä⁻la⁻ ga⁻mi⁻jnääy⁻
hñiiy⁻.

2 Ma⁻ cheh⁻ Simón Pee⁻
kyaa⁻ Tamá, hi⁻ tée⁻yh⁻ dsa⁻
suu⁻ he⁻, kya⁻ah⁻ Natanael
dsa⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ Caná
hwa⁻ Galilea, kya⁻ah⁻ lä⁻uu⁻
joo⁻ Zebedeo hi⁻ kya⁻ah⁻ ga⁻uu⁻
discípulo kya⁻aj Jesús.

3 Ga⁻jäh⁻ Simón Pee⁻ siiyh⁻:

—Hii⁻ jnä⁻ngoon⁻ na⁻cha⁻ahhn⁻
miih⁻ jah⁻ chaa⁻ cha⁻jmi⁻.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻:

—Dsa'ñøø' jnääh' kyaah' hne'.

Mah' ga-näääy', ga-taayh' neh' koo' na'moo'. Hwë' ja' sa' ga-lëeyh' ni' miih' hmooh'.

⁴ Ma-ngoo' ga-jnä' ba' ja', ma' ga-lä-jnää' Jesús cha'hoo' jmi-juu'h' ja'. Pero sa' ga-lä-kyuu' jnääh' che' he' ba' Jesús hi' ma' cheh' jee' ja'.

⁵ Mah' ga-ngii' Jesús juu' kyaä' jnääh':

—Gyüü' kyaan', ¿che' cha' miih' he' kihn'? —ga-jäh' Jesús siiyh'.

Ga-lä-jëe' jnääh' ga-chiih' jnääh':

—Jah'ha'.

⁶ He-ja' ga-jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Tøøh' hnäh' sa'hma' kyah' hnäh' ta' jwoo' ra-lluü' kih' na'moo' kyah' hnäh' na', mah' leeh' hnäh'.

Hi' ga-jmee' jnääh' lä-koo' ga-jäh'. Ja'-ga' na' ga-cheeh' jnääh' sa'hma' ja' hi' mo-so' ga-tää' jnääh' ma' lle' jnääh', kih' he' jwëe' jah' ma' täh'.

⁷ Ja'-ga' ga-jäh' discípulo hi' ga-lä-hnää' Jesús cha-miih' ga-siyyh' Pee':

—¡Dsa-jøøh' jnän' ba' oo'!

Ma' ga-nuu' Simón Pee', laä' Dsa-jøøh' kyaay', ga-këyh' hmiih' kiyh' he' ga-lleey' ta'ko-jiih' ma' jmeey' ta' kooh' hma'. Mah' ga-jwäääy' hñiiy' cha'jmii'.

⁸ Hi' jee' lä-jëe' jnääh' ya-nøø' jnääh' ta' jee' dsoo' kyaah' na'moo' ja', na'cheeh' jnääh' sa'hma'

na-kah' hmooh'. Jëeh', koo-hña-loo' metro ba' yüü' tëeh' jnääh' jee' la' hwa' jee' ma' tøøh' jnääh' ja'.

⁹ Ma' ga-hwëe' jnääh' neh' na'moo' ja', ga-jëe' jnääh' na-jeeh' je', na-kyaa' jaa' hmooh' né' kyaah' heñnih'.

¹⁰ Mah' ga-jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Go-tee' hnäh' ta-la' miih' hmooh' hi' ja' ga' ma-leeh' hnäh'.

¹¹ Mah' ga-wii' Simón Pee' neh' na'moo' mah' ga-sëeyh' sa'hma' ja' ta' hwa' kii'. Na-kah' go-te' jah' kah'. Ga-te' koo-hña-laq' na-dsë' to-lo-gyaä' dsë' uu' jah' jee' lä-jëe'. Ma-ke' jwëe' ma' laa' jah' he', ni' lä-ja' sa' ga-gii' sa'hma'.

¹² Ja'-ga' ga-jäh' Jesús:

—Ya-nää' hnäh' ya-kuh' hnäh'.

Hi' ni' jaa' jnääh' sa' ga-tuu' dsë' jnääh' ma' ngii' jnääh' juu' kiyh': "¿Hii-hne-?"

Jëeh' né' ba' jnääh', he' ba' Dsa-jøøh' kyaä' jnääh' ba' he'.

¹³ He-ja' ga-ka' Jesús heñnih' ja', ga-kwëeyh' jnääh'. Ja'-ba' lä-ja' ga-kwëeyh' jnääh' hmooh' ka-läh'.

¹⁴ Jee' la' ga-te' hnë' jiih' he' ga-mi-jnää' Jesús hñii' kyaä' jnääh' discípulo kyaay', ma-ngëe' ma-lä-jiih'.

Ga-hlëeh' Jesús kyaah' Simón Pee'

¹⁵ Ma-la' kiyh' ma-kuyh', ja'-ga' ga-jäh' Jesús siiyh' Simón Pee':

—Simón, joo' Joná, ¿che' hnaah' ga' jnä' lä'koh' ga' lä'jëe' hi' tääh' la'?

Mah' ga'jäh' :

—Jaah', Dsa-jøøh' kyaan'. Neh' ba' hne' he' hnaan' hne' —ga'jäh' Pee'.

—Ja' hääh' llu' dsa' kyaan' —ga'jäh' Jesús siyyh'.

¹⁶ Koo' ka'läh' ga'jäh' ,jee' ga'te' to' jiih':

—Simón, joo' Joná, ¿che' hnaah' jnä'?

—Jaah', Dsa-jøøh' kyaan'. Neh' ba' hne' he' hnaan' hne' —ga'jäh' Pee'.

—Ja' hääh' llu' dsa' kyaan' —ga'jäh' Jesús siyyh'.

¹⁷ Ga'te' hnë' jiih' ga'jäh' Jesús:

—Simón, joo' Joná, ¿che' hnaah' jnä'? —ga'jäh' .

Ja' meeh' dsë' Pee', kih' he' ma'te' hnë' jiih' ga'jäh': "¿Che' hnaah' jnä'?" Mah' ga'siyyh' Jesús:

—Ga'lä'jë' ba' ñeh' hne' , Dsa-jøøh' kyaan'. Neh' kwee' he' hnaan' hne' .

Mah' ga'jäh' Jesús:

—Hää' llu' dsa' kyaan' ja' .

¹⁸ Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hne'. Lä' ma' kwäa' ga' hne' miih' , ma' jmääh' hñaaah' , ma' goh' wa' ha' cha' ha' , ha' jee' ma' hnooh' hñaaah' . Pero wa'ra' ga'gyuh' , niih' ma'gooh' mah' jñah' dsa' kyeh' hne' hmiih' kyah' . Hi' ha' jee' sa' hnooh' goh' , jee' ja' ba' dsa'jääy' hne' .

¹⁹ Lä'ja' ga'jäh' mah' lä'ngëe' Pee'ha' lä' ma' juuy' lä'jwë' ja' lä'jñä' ha' koh'

jøøh' sa' laa' Dio. Ja'ga' ga'jäh' :

—Jmee' ko'jøh' kyaah' jnä'.

Discípulo hi' ga'lä'hää' Jesús

²⁰ Ma' ga'jeeh' Pee' hñii' ta' ka'luu' , ga'jëey' ja' discípulo hi' ga'lä'hää' Jesús he' . He' ba' hi' he' ma' gya' koo' kih' Jesús lä' ma' ga'kuyh' ma'nuu' ja' , hi' ga'ngii' juu' kih' Jesús: "Dsa-jøøh' kyaan' , hii' na' hi' ngëe' hne'?"

²¹ He' ja' , ma' ga'jee' Pee' discípulo he' , ga'jäh' siyyh' Jesús:

—Dsa-jøøh' kyaan' , ha' ga' hi' ja' oo'? ¿Hee' ba' le' kiyh'? —ga'jäh' Pee' .

²² —Wa'ra' jäh' kih' hnoon' chaay' lä'jiih' te' jmi' jähn' , sa' ga'teëh' hne' jëeh' kiyh' . Hne' , jmee' ko'jøh' kyaah' jnä' —ga'jäh' Jesús siyyh' .

²³ —Jee' kih' øøh' jne' la' , ya'hii' koo' juu' kih' discípulo he' , ga'jäh' sa' juuy' . Pero ja' he' ga'jäh' Jesús he' mo'so' juuy' ja' . Ga'jäh' lä'la'ba': "Wa'ra' jäh' kih' hnoon' chaay' lä'jiih' te' jmi' jähn' , sa' ga'teëh' hne' jëeh' kiyh' ."

²⁴ —Hi' la' he' discípulo hi' jäh' ju'dsoo' kih' ga'lä'jë' juu' la' . Hi' ga'siyy' lä'jë' he' la' . Hi' ñe' jne' , ju'dsoo' he' jmeey' , la'ju'dsoo' jmah' ba' .

²⁵ —Hi' cha' ga' cha'miih' he' ga'jmee' Jesús . Wa'ra' jäh' kih' si' jne' ma' koo' ma' koo' lä'hi' ne' , sa' hiih' lä'kaa' jmi'gyuu' laan' , cher'mah' hi' si' lä' ga'dsa'

he⁻ hnøø¹ ga' dsa⁻sii¹. Wa' la'
lä⁻ja⁻.

Hechos

Lä⁻la⁻ ga⁻jmee['] ko⁻llaā['] apóstole

Ma⁻na⁻la⁻ juu['] chee['] Dio
Jmi⁻lle['] kih[']në['] kih['] dsa⁻

¹ Teófilo, jee' la⁻ jmeen⁻
ka⁻läh['] juu['] kyah<sup>'. Lä⁻koo⁻
ma['] ga⁻siiñ['] to⁻në['], ga⁻jmeen[']
juu['] lä⁻jë['] he⁻ ga⁻jmee['] Jesú^s
lä⁻ ma['] huu['] ga⁻löøy['] jmeey⁻
ta^{',} lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] lä⁻jë['] juu[']
he⁻ ga⁻kway['],</sup>

² lä⁻jiih['] ga⁻lloo['] jmi[']
ga⁻sayh['] ta⁻ gyuu[']. Pero
jää['] ja⁻ga['] sayh^{',} ga⁻jmeey[']
juu['] kih['] lä⁻jë['] apóstole hi⁻
ga⁻lleeyh<sup>'. Kyaah['] be['] kih[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], ga⁻jmeey[']
mada⁻ kih['] apóstole ha⁻ lä⁻
jmeey['].</sup>

³ Hi⁻ ma⁻ngëe['] ma⁻juuy['],
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiiy['] na⁻hñaa[']
na⁻dsay['] cha[']në['] apóstole
kyaaay<sup>'. Ja⁻ he⁻ koo⁻
nëe['] ga⁻jmeey['] lä⁻ ma[']
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiiy['] mah['] lii[']
la['] dsoo['] juu['] he⁻ na⁻jiiyh<sup>'. Lä⁻ja⁻
ga⁻jmeey['] lä⁻jiih['] ga⁻te[']
to⁻loo['] jmi['] hi⁻ ga⁻hlëeyh['] kih[']
ha⁻ lä⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih[']
kih['].</sup></sup>

⁴ Koo⁻ hä['], lä⁻ ma['] gyay[']
kyaaah['] lä⁻jëe['] apóstole kyaay^{',}
ga⁻jmeey['] mada⁻ kiyh^{',}
ga⁻siiy[']:

—Ta⁻ la['] hwëe['] da['] hnäh[']
Jerusalén la⁻. Jøø['] da[']
lä⁻jiih['] jää['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio
hñiiy['] kwa^{',} ja⁻ba['] lä⁻koo⁻
ga⁻jwëehn['] hnäh['] jää['].

⁵ Ma⁻ra['] ju[']dsoo^{',} kyaah[']
jmi['] ba['] ga⁻chaa['] Jwaä[']
dsa⁻ jmi['], pero sa['] lä⁻hi[']
cha⁻miih['] jmi['] saah['] hnäh[']
jmi['] kyaah['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[']

Ngaah['] Jesú^s ta⁻ gyuu[']

⁶ Apóstole hi['] ma['] tääh[']
kyaaah['] Jesú^s, ga⁻ngiiy['] juu[']
kih[']:

—¿Hne⁻ Dsa⁻jøøh['] kyaan['],
che[']na['] na⁻kwah['] jwë['] jmee[']
dsa⁻ Israel hih['] kih['] hñii[']
lä⁻koo⁻ ma['] nöø['] kih['] dsa⁻
ma⁻gyuh['] jnän['] jää[']?

⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[:]

—Sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] lä⁻ñeh[']
hnäh['] he⁻ jmi['], he⁻ ji⁻ñe[']
j mee['] Dio he⁻ jwah['] hnäh[']
na⁻, hñii['] ba['] Tää['] na⁻ngë[']
jwë['] tøøy['] hih['] lih['] jmi['] jmeey[']
lä⁻ja⁻.

⁸ Pero wa[']ra⁻ ja['] Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii['] neh['] tuh⁻hoh[']
hnäh['], ja⁻ga['] na⁻hñah['] hnäh[']
be['] mah['] leeh['] hnäh['] hi⁻
j mee['] ju[']dsoo['] kin['] jee['] jwë[']
Jerusalén la⁻, hi⁻ lä⁻kaa[']
Judea kyaah['] Samária hi⁻
lä⁻kaa['] lä⁻juh['] jmi['] gyuu[']
ka⁻läh['].

⁹ Ma⁻ngëe['] ma⁻jäyh['] lä⁻ja⁻,
lä⁻ ma⁻jëe['] ja⁻ dsa⁻ kyaay['],
ga⁻sah['] Jesú^s ngaayh['] ta⁻
gyuu[']. Ga⁻hey['] jee['] jni['], ja⁻
jiih['] mo⁻so['] ga⁻jëe['] gyih['].

¹⁰ Jee['] tääh['] jëeý['] ta⁻
gyuu['] ha⁻ lä⁻ngaah['] Jesú^s,
lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lla⁻sëeh['] uu[']
dsa⁻ hi⁻ kyeh['] hmiih['] tø⁻jlëe[']
cha⁻nëy['].

¹¹ Mah['] ga⁻jäh['] dsa⁻ he[']
siyyh[:]

—¿He⁻la['] tääh['] hnäh['] jëeý[']
hnäh['] ta⁻ gyuu['], dsa⁻ galileo?

He' ba' Jesúus hi- ma- tēē- Dio
ta- gyuuuh' na', ja- ba' lä- koo-
jëeh' hnäh' ma- ngaayh~,
ja- ba' lä- na- jëeh' hnäh' jäyh'
ka- läh'.

Ga-lleeyh- Matía lee'
apóstol lla' Juda

12 Jäh' kih' Jerusalén chih'
moh' Olivo jee' ma' tääh'
apóstol he'. Jee' ja- ga- taayh'
jwë' ga- nääy' ta- Jerusalén,
ko- ja- ba' jiih' uu' le' ma' ngë'
dsa- jmii' he- tæeh- dsa- dsé'.

13 Lä- ma' ga- lla- nääy'
Jerusalén, ga- wiiy' jee' ga- tē'
to' jwëe' hne', ja- ba' jee' ma'
tääh' jää'. Jee' ja- ga- lla- nää'
lä- jee- hi- he', Pee' kyaah'
Jacobo, Jwaa', André', Felipe,
Tamá, Bartolomé, Matä',
Jacobo joo' Alfeo, Simón
Zelote, hi- Juda øøh' Jacobo.

14 Lä- jee- hi- he' ma' tääh'
tää' ngiiy' kiyh' kih' Dio
lä- kaa- tuh- dsëy', hi- ma'
tääh' dsa- më', kyaah' øøh'
Jesús hi- María chooy'.

15 Jee' lä- jee- dsa- he'
tee' hñaa- laa' dsë- gyee'.
Koo- hä' kih' jee' lä- jee' jmii'
ja-, ga- noo- Pee' to' dsaah'
jee' kih' dsa- kyaayh' mah'
ga- siiyh':

16 -Hnäh' øøhn', ga- jmee'
bii' ga- lä- te' lä- koh' jäh' juu'
kih' Dio he- ga- sii' David
lä- koo- ga- mi- jnäa- Jmi- lle'
Na- jngii' kiyh' jää'. Juu' ja-
ga- hlëeh' kih' Juda hi- ma'
jää- dsa- hi- ga- sooh' kih'
Jesús.

17 Hi- he' ma' laa' kwaat'
dsa- kyaah' jnääh', koo-

ba' ma' la' ta' kyaaq' jnääh'
kyaaayh'.

18 (Hi- he' ga- la' koo- jwi'
hwa' kyaah' jñeeey' he- ga- liyh'
kwaat' kih' he- hliih' he-
ga- jmeey'. Hwa' jee' ga- lay'
ja-, ga- tayh' ta- cha- jee- mah'
ga- nii- tuyh', hi- ga- hwëe-
lä- jë- he- ma' tääh' neh' tuyh'.

19 Lä- jee- dsa- Jerusalén
ga- nuuy' ha- lä- ga- la' kih'
Juda, he- ja- ga- mi- cheey-
hwa' ja- Aceldama. Juu' la-
hnøø' jäh' hwa' kih' jma-.)

20 Kyę- da' hnäh' kwaat'
lä- koh' na- sii- né Salmo:
Hne' kiyh' wa' jä- ta' jmah',
ni- ja- sa- wa' dsa- täh' jee'
ja- .

Hi- na- sii- ka- läh' lä- la- :
Wa' jä- goo- jñah' ta' kiyh'.

21 Ngoo' ba' Pee' hlëeh'
lä- ja-, ga- jayh':

-He- ja- jmee- bii' hñaaan'
ja- øøh' jne' hi- hää' tää'
kyaaah' jne' lä- jiih' ma' gya'
Jesús.

22 Hñaaan' ja- hi- hää'
jee' jnän' lä- ma' ga- choo'
Jwaa' jmii- kih' Jesús, lä- jiih'
ga- tē' jmii' ya- hëe' Jesús jee'
jnän' ngaayh' ta- gyuuuh'.
Hi- he' lee' ja- hi- jmee'
ju' dsoo' ko- jøh' kyaah' jne',
he- ga- lä- jiih' Jesús -ga- jäh'
Pee'.

23 He- ja- ga- mi- jnäa-
uu' dsa- nuuuh', ga- mi- jnäa-
José hi- ma' chee- Barsabá
(hi- he' ma' tæeyh' Justo) hi-
ga- mi- jnäa- Matía.

24 Mah' ga- tayh' ngiiy' kih'
Dio, ga- jayh':

—Hne⁻ Dio, hi⁻ kyuuuh[~] ha⁻ lä⁺ la⁴ tuh⁻ dsé⁴ lä⁻ jee⁺ dsa⁻, hääh[~] jnääh[~] hi⁻ ja⁻ jee⁺ lä⁻ uu[~] hi⁻ ma⁻ lleeh[~],

25 mah⁴ dsa⁻ he[~] gooy⁻ ta⁻ la⁻, leey[~] apóstol, kooy[~] nē⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻ be⁴ Juda, Juda hi⁻ ga⁻ täh[~] jwë[~] hlüh[~] hi⁻ ngoo[~] jee⁻ lle⁻ kih⁻ tëey⁻.

26 He⁻ ja⁻ ga⁻ kooyh[~] suert hi⁻ Matía ba⁻ ga⁻ tée⁻ he⁻ ja⁻. Hi⁻ he⁻ ga⁻ jmääy[~] kwaat[~] kyaah[~] gya⁻ kaa⁻ apóstol he⁻.

2

Ga⁻jyoo[~] Jmi⁻ lle[~] Na⁻jngii[~] kih⁻ Dio nē⁻ kih⁻ dsa⁻

1 Lä⁺ ma⁻ ga⁻ tē[~] jmii[~] Pentecosté, ma⁻ tääh[~] lä⁻ jee⁺ dsa⁻ he⁻ ko⁻ joh[~] koo⁻ ba⁻ cha⁻ neh⁻.

2 Ni⁻ juu⁻ ga⁻ sa⁻ cha⁻, ga⁻ hii[~] goo⁻ gyuuuh[~] lä⁻ hii⁻ lle⁻ tā⁻ he⁻ ga⁻ ngëe⁻ lä⁻ ga⁻ dsa⁻ cha⁻ neh⁻ jee⁻ ma⁻ tääh[~] ja⁻.

3 Jee⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻ nē⁻ kih⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jaay⁻ he⁻ la⁻ lä⁻ koh⁻ mi⁻ je⁻ he⁻ hëe⁻.

4 Hi⁻ ga⁻ lä⁻ jee⁺ hi⁻ ma⁻ tääh[~] jee⁻ ja⁻, ga⁻ jyoo[~] Jmi⁻ lle[~] Na⁻jngii[~] neh⁻ tuh⁻ dsé⁴, hi⁻ ga⁻ løy[~] hlëeyh[~] jyoh[~] juu⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ kwa⁻ Jmi⁻ lle[~] Na⁻jngii[~] he⁻ hlëeyh[~].

5 Lä⁺ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ judiu jmii⁻ juuh⁻ jwii⁻ Jerusalén, chaah⁻ jwëe⁻ dsa⁻ nuuuh⁻ hi⁻ mi⁻ teh⁻ kyaah[~] Dio hi⁻ go⁻ nää⁻ lä⁻ kaa⁻ lä⁻ juh⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

6 Hi⁻ ma⁻ ga⁻ nuuy⁻ hii[~] goo⁻, ga⁻ lla⁻ nää⁻ jwëe⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻ kah⁻ ga⁻ gwëh[~] huu⁻ dsé⁻ kiyh⁻, jëeh⁻ ga⁻ nuuy⁻ hlëeh⁻

dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh[~] cha⁻ neh⁻ ja⁻, juu⁻ kiyh⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jaay⁻.

7 Ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsé⁴ lä⁻ jee⁺ dsa⁻ he⁻ mah⁴ ma⁻ jee⁻ dsayh⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—¿Che⁻ ja⁻ dsa⁻ galileo lä⁻ jee⁺ hi⁻ tääh[~] hlëeh[~] na⁻?

8 ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ hlëeyh[~] juu⁻ jnän⁻ he⁻ hlëeh[~] jne⁻ he⁻ kyaah[~] ga⁻ lä⁻ chaa⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ jne⁻?

9 Hwa⁴ jee⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ jne⁻ chee⁻: Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto hi⁻ Asia,

10 Frigia, Panfilia, Egípto, hi⁻ cha⁻ ga⁻ jyoh[~] jwii⁻ he⁻ na⁻ hee⁻ hwa⁻ Africa he⁻ kye⁻ ta⁻ cha⁻ né⁻ ga⁻ kih⁻ hwa⁻ he⁻ chee⁻ Cirene. Hi⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻ ya⁻ nää⁻ Roma. Ko⁻ llaa⁻ hi⁻ he⁻ laa⁻ judiu, hi⁻ ko⁻ llaa⁻ hi⁻ ja⁻ ga⁻ ga⁻ täh[~] kyaah[~] judiu.

11 Hi⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻ ya⁻ nää⁻ Creta, hi⁻ ma⁻ ya⁻ nää⁻ Arabia ka⁻ läh⁻ hi⁻ lä⁻ jee⁺ ba⁻ jne⁻ nuu⁻ jne⁻ hlëeh[~] dsa⁻ na⁻ juu⁻ jnän⁻, kway⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ jmee⁻ Dio.

12 Ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsé⁴ lä⁻ jee⁺ dsa⁻ he⁻, mah⁴ ga⁻ kah⁻ ga⁻ gwëh[~] huu⁻ dsé⁻ kiyh⁻, ma⁻ llay⁻ juu⁻ kyaah[~] dsa⁻ kyaayh⁻:

—¿Hee⁻ hnøø⁻ jäh⁻ he⁻ tääh[~] jmeey⁻ lä⁻ na⁻?

13 Pero hi⁻ jñah⁻ ma⁻ mi⁻ kwayh⁻:

—Hi⁻ hee⁻ ba⁻ na⁻ —ma⁻ jäyh⁻.

Ga⁻ kwa⁻ Pee⁻ juu⁻ kih⁻ Jesú^s

14 He⁻ ja⁻ ga⁻ noo⁻ Pee⁻ ko⁻ joh⁻ kyaah[~] lä⁻ jee⁺

gya⁻ka⁺ dsa⁻ky^aayh['], mah[']
ga⁻hl^eeyh['] ki⁻gaa⁻ ga⁻jayh[:]

—Lä⁻jëe⁺ hnäh['] judiu hi⁻
ma⁻ya⁻nää⁺ jee['] jmii['] hi⁻
hnäh['] hi⁻ chaa⁻ jee['] jwii⁻
Jerusalén la⁻, nuu⁻ da['] hnäh[']
juu[']kin⁺mah[']lä⁻ngëeh[']hnäh[']
ha⁻ lä⁻la['] he⁻ jmee['] Dio jee[']
kyaa[']jnääh['].

15 Sa⁻ hee['] hi⁻ tääh[']
la⁻ lä⁻koo⁻ jmeeh['] hnäh[']
huu[']dsë⁻, na['] ga['] ma⁻të['] ba[']
ko⁻hi[']ñu['].

16 He⁻ ma⁻taah['] hnäh[']
ma⁻nuuh⁻ hnäh['] na['], kih[']
he⁻la⁻na⁻ga⁻hl^eeh['] Joel hi⁻
ga⁻ngëe[']juu[']kih[']Dio llo[']joo[:]

17 Lä⁻la⁻ ga⁻jäh['] Dio:
“Jee[']lla⁻jmii[']cheen['] jmi⁻lle[']
kin⁺neh['] tuh⁻dsë[']
lä⁻jëe⁺dsa⁻,

chih⁻më['] chih⁻nuuh⁻ kyaa[']
hnäh['] hl^eeh['] juu['] he⁻
kwan['].

Chih⁻kwaa⁻ kyaa['] hnäh[']
jëe[']he⁻mi[']jnääan[']kiyh['],
hi⁻jmeen[']kë[']dsa⁻ma⁻gyuh[']
kyaa[']hnäh['].

18 Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] cheen[']
jmi⁻lle['] kin⁺neh[']
tuh⁻dsë['] hi⁻ më['] hi⁻
nuuh⁻ hi⁻ jmee['] ta⁻he[']
kin⁺,
mah[']ngëey[']juu[']kin⁺kih[']dsa⁻
jmii[']ja⁻.

19 Gyuuuh['] jmi⁻gyuu⁻ jmeen[']
he⁻ jmee['] dsa⁻ dsë[']
dsa⁻ hi⁻ jmeen['] he⁻
juh⁻gaa⁻ në['] hwa[']la⁻,
kyaa['] jma⁻, kyaa[']je⁻, kyaa[']cha⁻miih[']
në['].

20 Lä⁻läh⁻ në[']hyoo⁻, lä⁻gyuu⁻
sih⁻, jää['] ja[']ga['] ja['] jmii[']

juuh⁻ jmii['] goo⁻ kih[']
Dio.

21 Hi⁻lä⁻jëe⁺hi⁻ngii⁻kih[']kih[']
Dio, hi⁻he⁻ba[']lää['].”

22 'Hnäh['] hi⁻laa⁻ israelita
dsa⁻goon['], nuu⁻da['] hnäh[']
juu[']la⁻. Lä⁻koo⁻ ma['] ja[']Jesús
dsa⁻chaa⁻Nazaret jee[']kyah[']
hnäh['], Dio ga⁻mi[']jnää⁻he⁻
laay[']hi⁻na⁻hñaa[']kyaa['].
Jëe['], ma⁻ñeh[']ba[']hnäh['], ja⁻
he⁻koo⁻nëe[']he⁻juh⁻gaa⁻
ga⁻jmeey[']jee[']kyah[']hnäh[']he⁻
ga⁻jmee[']dsaa⁻hoh[']hnäh['].

23 Pero ma⁻na⁻la⁻ba[']
huu[']dsë⁻kih[']Dio ha⁻lä⁻
le[']kiyh[']. Ñe⁻bih[']ha⁻lä⁻
jmeeh[']hnäh[']kih[']Jesús. Lä⁻
ma[']ga⁻hey[']gooh[']hnäh[']
ga⁻chah[']hnäh[']hi⁻ga⁻ngëe[']
hnäh[']goo⁻dsa⁻hñaa⁻dsë['],
mah[']ga⁻tää⁻dsih[']dsoh[']
hma⁻cru⁻. Jee[']ja⁻ga⁻juuy['].

24 Pero ga⁻tuh[']kiyh[']jee[']ma[']
jii⁻lä⁻koh[']ma[']ga⁻juuy[']. Ni⁻
koo⁻sa⁻ga⁻lih[']ma[']lla⁻dsëe[']
kiyh['], ma⁻ra⁻he⁻ga⁻mi[']jiih[']
ba[']Dio ka[']läh['].

25 Nuu⁻da[']hnäh[']lä⁻koo⁻
ga⁻hl^eeh[']David kih[']Jesús:
Lä⁻jëe⁺jmii[']ba[']cheh[']Dio
kyaa[']jnää⁻kih[']he⁻
gyay['] jwoo[']ra⁻lluu[']
kin⁺,
he⁻ja⁻sa⁻jeh[']dsën['].

26 He⁻ja⁻chaa⁻ba[']jnää⁻llu['],
jëe⁻ba[']dsëen[']hän[']
kiyh['],
cha⁻ba[']o⁻jøh[']dsë-kin⁺
kyaa[']hyoo⁻.

27 Jëe['], sa⁻kwah[']jwë[']jän[']
neh[']to⁻høø['],
ni⁻sa⁻kwah[']jwë['] jyah[']
jmi⁻ngo[']kin⁺, jnää[']hi⁻
na⁻jngëe[']kyaa['].

28 Ga⁻mi⁻jnääh' kin⁺ jwë' he⁻
j mee⁻ chaan⁻.

Hne⁻ ba['] jmeeh['] jëë⁻ dsen⁻
cha⁻miih⁻ kih['] he⁻
cheh['] kyaah['] jnä,
ga[']jäh['] David.

29 'Hnäh['] dsa⁻goon[,], sa⁻
na⁻hee['] he⁻ jwahn⁻ la⁻
kih['] dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[']
David. Ga⁻juuy['] hi['] ga⁻haay['].
Ja⁻ba[']hwa['] jnän[']la⁻ na⁻haay[']
lä⁻jiih[']na⁴.

30 Pero ga⁻ngëë['] bih['] juu[']
kih['] Dio hi['] ma⁻ney⁻ lä⁻koo⁻
ga⁻bääh⁻ Dio hñii['] jmee[']
kiyh[']. Ga⁻tää['] Dio hñii['],
ga⁻siiyh[:] "Jaa['] kih['] jee[']
lä⁻jëë['] sa⁻ju['] kyah['] ya⁻heeë[']
hi['] lee['] Cristo mah[']kooy['] ne[']
kyah['], lee['] rey."

31 Ma⁻ñe['] ba['] David ha⁻
lä⁻ le['] ta⁻ cha'në['], he⁻ja⁻
ga⁻hlëeyh['] kih['] he⁻ lä⁻jiih[']
Cristo, ga⁻jäyh[:] "Sa['] jää[']
neh['] to⁻høø⁻ hi['] ni['] sa⁻heeë[']
jmi⁻ngo['] kiyh[']."

32 Dio ga⁻mi⁻jiih['] Jesùs hi[']
hlëehn['] kih[']la⁻. Lä⁻jëë['] jnääh[']
jmee⁻ jnääh['] ju'dsoo['] he⁻
ga⁻lä⁻jiih['] Jesùs.

33 Mah['] ngaayh['] na'gyay⁻
jøøyh['] jwoo['] ra⁻llu['] kih[']
Dio. Hi['] ga⁻hyoyh['] Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii['] lä⁻koh['] hmooh['] he⁻
ga⁻jmee['] Tää['] kyaayh['], ja⁻ga⁻
ga⁻cheey['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[']
ja⁻ kyaä['] jnääh[']. He⁻ ja⁻na⁻
he⁻ jëë['] hnäh['] na⁴ hi['] he⁻
nuuh['] hnäh['] ka⁻läh['].

34 Jëë[']da['], ja⁻he['] David hi[']
ga⁻sah['] gyuu[']. He['] ba['] hñiiy[']
ga⁻jäyh['] lä⁻la⁻:

Ga⁻jäh['] Dio siiyh['] Dsa⁻jøøh[']
kyaan⁻:

"Na['] jwoo['] ra⁻llu['] kin⁺ la⁻,
35 lä⁻jiih['] lloo['] jmii['] toohn[']
gooh['] he⁻ jmeeh[']
hih['] kih['] hi['] na⁻høøh[']
kyah[']", ga⁻jäh['] David.

36 'Lä⁻jëë['] jne['] dsa⁻ Israel,
hnøø['] lä⁻ngëë['] jne['], juu['] la⁻
la['] ma⁻ra⁻ ju'dsoo[']. He[']
ba['] Jesùs hi['] ga⁻tääh['] hnäh[']
dsoh['] hma⁻cru['], he['] ba['] hi[']
he['] na⁻ ga⁻jmää['] Dio laay[']
Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi['] ga⁻hñaay[']
laay['] Cristo —ga⁻jäh['] Pee['].

37 Peer['] ga⁻sääh['] dsa⁻ he[']
llii['] ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Pee[']
kyah['] jñah['] apóstol, ga⁻jäyh[:]
—Dsa⁻goon[,], ?hee⁻ na⁻
jmee['] jnääh['] na⁴?

38 Ja[']ga⁻ ga⁻jäh['] Pee['] siiyh[:]
—Jeeh['] hnäh['] kyah['] Dio,
chaä['] hnäh['] hñaah['] jmii[']
lä⁻jaä['] lä⁻jaä['] hnäh['] lä⁻hih[']
he⁻ ga⁻jmee['] Jesucristo mah[']
dsa⁻che['] dsokye['] kyah[']
hnäh['], hi['] lä⁻ja['] hñah['] hnäh[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ kwa⁻
Dio.

39 He⁻ jnä['] ba['] jne['] la⁻ he⁻
ga⁻jäh['] Dio kwa['], he⁻ kih[']
gyuu['] jnän['], he⁻ kih['] hi['] tääh[']
uu[']. La['] kih['] lä⁻hii['] ne['] hi⁻
tëëh['] Dio —ga⁻jäh['] Pee['].

40 Ga⁻kwëeh['] Pee['] nuuh[']
hi['] ga⁻hlëeyh['] kyah[']
cha⁻ga'miih['] juu['], ga⁻jäyh[:]

—Lää['] hnäh['] hñaah['] kih['] he⁻
hliih['] he⁻ cha⁻jmi⁻gyuu['] la⁻.

41 Lä⁻jëë['] hi['] ga⁻heeëh['] juu[']
kih['] Dio he⁻ ga⁻kwa['] Pee[']
jmii['] ja['], tee['] hnë['] mil hi[']
ga⁻saa['] jmii[']. Lä⁻jëë['] dsa⁻
he⁻ ga⁻jmee['] ko⁻jøh['] kyah[']

hi⁻ ma' tääh' jää['], lä⁻ja⁻
ga⁻lä⁻jwëe['] gyih['].

42 Lä⁻jëe['] dsa⁻ he['] ga⁻tääh[']
nuuy⁻ lä⁻jëe['] juu['] he['] ga⁻kwa[']
apóstole. Ga⁻jmeey['] ko⁻jøh[']
kyaaah['] koo⁻ ba['] huu⁻dsë['],
hi⁻ lä⁻ja⁻ ma' kuyh['] he⁻ñiih[']
lä⁻hih['] kih['] Jesús, hi⁻ ko⁻jøh[']
ba['] ma' ngiyy['] kiyh['] kih['] Dio.

Lä⁻la⁻ ga⁻jmee['] lä⁻jëe['] hi⁻
ga⁻hee['] kih['] Jesús ma' to⁻në[']

43 Peer⁻ ga⁻lä⁻goo['] dsë[']
lä⁻jëe['] dsa⁻ ma' ga⁻jëey[']
cha⁻miih['] he['] juh⁻gaa⁻ he[']
ga⁻jmee['] apóstole.

44 Lä⁻jëe['] hi⁻ ga⁻hee['] juu[']
kih['] Dio ga⁻täayh['] ko⁻jøh['].
Ga⁻jmee['] bih['] llu['] dsëy['],
ga⁻jmeey['] kwäat['] la['] kih[']
lä⁻jëe['] ba['] he['] cha⁻ kiyh['].

45 Ga⁻hniyy['] hwa['] kiyh['],
ga⁻hniyy['] he['] cha⁻ kiyh['].
Lä⁻jëe['] kuu['] he['] ga⁻liyh['] ja['],
ga⁻ti['] ga⁻llooyh['] kih['] hi⁻
lla⁻kyaa['].

46 Lä⁻jëe['] jmiï['] ba['] ma'
dsa⁻ñeey['] ko⁻jøh['] koo['] gwah[']
juuh⁻ ja['], hi⁻ lä⁻ja⁻ ma'
dsa⁻ñeey['] cha⁻neh['] kih[']
dsa⁻kyaaayh['] ma' kuyh[']
ma⁻ñuu['] kih['] Jesús. Lä⁻kaa⁻
tuh⁻dsëy['] ma' kuyh['] ko⁻jøh['].
Sa⁻ cha⁻ huu⁻dsë['] ma' kyey[']
ni⁻ miih['].

47 Ma' häy['] kih['] Dio hi⁻
dsa⁻gooy['] ma' tih['] ba['] dsëy[']
lä⁻koo['] ma' jmeey[']. Koo⁻ jmiï[']
koo⁻ jmiï['] ga⁻jmee['] Dsa⁻jøøh[']
jnän['] ga⁻lä⁻jwëe['] ga['] dsa⁻hi⁻
lle['] kih['] lää['].

3

Ga⁻hlaa['] jaa⁻ dsa⁻jluuh[']

1 Koo⁻ hä' ngoo['] Pee['] kyaah[']
Jwaa⁻ta⁻ gwah[']. Hor⁻ ja⁻ ma'
dsa⁻nää['] dsa⁻ngiyy['] kiyh['] kih[']
Dio ko⁻hi['] hnë⁻ ta⁻ga⁻hloo['].

2 Gee['] ja⁻ ma' gya['] jaä[']
dsa⁻jluuh['] tií['], hi⁻ ma⁻jluuh[']
ga⁻lä⁻chaä[']. Gee['] ja⁻ ma'
dsa⁻llaä['] dsih['] lä⁻jëe['] jmii[']
ho⁻haah['] kih['] sa⁻jnë['] kih[']
gwah[']. Ho⁻haah['] ja⁻ chee[']
Na⁻hñaah[']. Gee['] ja⁻ ma' gyay[']
ngiyy['] kuu['] kih['] dsa⁻hi⁻
dsa⁻nää['] gwah['].

3 Ma' ga⁻jëe['] dsa⁻dsaa[']
he['] ja['] Pee['] kyaah['] Jwaa⁻
dsa⁻taayh['] ta⁻ jee['] chih[']
gwah['] ja['], ga⁻chuuy['] kyaah['],
ga⁻ngiyy['] kuu['].

4 He['] ja['] ga⁻noo['] Pee[']
kyaaah['] Jwaa⁻, ga⁻jëey[']
dsa⁻jluuh['] he['] koo⁻ hweh['],
mah['] ga⁻jäh['] Pee['] siiyh[']:

—Jëe['] da['] jnääh['].

5 Peer⁻ ga⁻nöh['] dsëy['] ma'
ga⁻jëey['] apóstol he['], ma' hy-
oyh['] miih['] kuu['] ma' laay['].

6 Pero lä⁻la⁻ba['] ga⁻jäh['] Pee[']:
—Sa⁻cha⁻kuu[']tøø[']ku'nøø[']
he[']kwëehn[']hne[']. He[']la⁻ba[']
kwëehn[']hne[']. Kyaaah['] hih[']
kih['] Jesucristo dsa⁻chaä[']
Nazaret, noo['] mah['] ngë['].

7 Hi⁻ ga⁻sooh['] Pee[']
gooy['] ra⁻lluu['], ga⁻chaayh['].
Lä⁻chah['] ja['] ga⁻lä⁻bëe[']
ma⁻tiyy['].

8 Ga⁻nooy['] ko⁻chih[']
ga⁻løøy['] ngëy[']. Ga⁻hey['] ta⁻
neh['] sa⁻jnë['] kih['] gwah['] kyaah[']
lä⁻uü['] apóstol he['], ma' hëe[']
dsay['] häy['] kih['] Dio.

9 Lä⁻jëe['] hi⁻ ma' tääh['] jee[']
ja['], ga⁻jëey['] ngë['] dsa⁻hi⁻ ma'
jluuh['] he['], häy['] kih['] Dio.

¹⁰ Ma' kyuu' ba' dsih', he' ja' ma' jayh':

—Hi' he' na' hi' ma' gya' ngii' kuu' ho'haah' he' chee' Na'hñaa'.
Peer' ga'jwaa' dsa', ga'taayh' jee' dsayh', ha' lä' ga'la' kih' dsa' jluuh' he'.

Peer' ga'jwaa' dsa', ga'taayh' jee' dsayh', ha' lä' ga'la' kih' dsa' jluuh' he'.

Ga'kwa' Pee' juu' hoo' na'hii' kih' Salomón

¹¹ Ga'nää' apóstole ta' hoo' na'hii' kih' Salomón hi' dsa' jluuh' hi' ga'hläa' he' sa' ga'tuy' jmeey' ko'joh' kyaah' apóstole. Ha' koh' sa' ma' dsa'a' dsé' lä'jëe' hi' ga'kuh' jee' ja'.

¹² Ma' ga'jëe' Pee' ga'kuh' dsa' he', he' ja' ga'jayh':

—¿He'la' dsa'a' hoh' hnäh' dsa' Israel he' jëeh' jnäh' lä'na'? ¿Che' laah' hnäh' he'mi-te' jnäh' cha'ga'miih' he'ja' ma'mi'hlää' jnäh' dsa'ñuu'h' la' o che' laah' hnäh' cha' cha'miih' be' kyaah' jnäh'??

¹³ Dio kyaah' Abraham, Dio kyaah' Isaac, Dio kyaah' Jacob, Dio kyaah' dsa' ma'gyuh' jnän' ga'jmää'y' joøh' jooy' Jesúus hi' ga'ngëeh' hnäh' goo' Pilato. Hi' lä'koo' ma' ga'jäh' Pilato ma' lää'y', sa' ga'heeh' hnäh' kiyh'.

¹⁴ Hi' lluu' he', hi' sa' ää-ni' miih' dsoo', sa' ga'tih' hoh' hnäh' he' ma' lää'y'. Ga'tih' ga' hoh' hnäh' he' ga'ngiih' hnäh' kih' Pilato he' ga'laa' jaa' hi' ää' dsoo'.

¹⁵ Ga'ngëeh' hnäh' hi' ga'jmää' jne', pero Dio ga'mi'jiyh' jee' kih' hi'

na'juu'. Ja'ba' jnäh', jmeey' jnäh' ju'dsoo' he'ga'lä'jiyh'.

¹⁶ Kih' he' ma'dsoo' dsé' jnäh' kih' Jesúus, he'ja' ba' ma'hläa' hi' la' hi' jëeh' hnäh' hi' kyuuh' hnih'. He' ma'dsoo' dsé' jne' gwa' kih' Jesúus, he'ja' ba' ma'jä' kiyh' go'te' hi' jëeh' hnäh' cheh' la'.

¹⁷ 'Hnäh' dsa'goon~, ma'ba' jnä' he' sa' ga'lä'ngëeh' hnäh', he'ja' ba' ga'jmeeh' hnäh' lä'ja' kih' Jesúus, hi' lä'ja' ga'jmeey' dsa'ta'ka'läh'.

¹⁸ Pero Dio ga'mi'te' lä'koo' ga'jayh' jää'. Lä'jëe' hi' ga'ngëe' juu' kiyh', ga'jmeeyh' juu' ma'ra' he'jëe' ba' wi' Cristo kyaay'.

¹⁹ He'ja' jwahn~, wa'lä'dsäa' hoh' hnäh' miih', jëeh' hnäh' kyaah' Dio mah' dsa'che' dso'kye' kyah' hnäh'. Ja'ga' na' kwa' Dio jwë' dsa'toothn' llu',

²⁰ hi' cheey' Jesucristo ka'läh', he'ba'hi' ma'nuu'h' hnäh' kih' jää'.

²¹ Pero na', lä' ma'gya' ja'ba' Jesúus gyuu'h' ya'jwii' lä'jiyh' lloo' jmi' jmeeyh' lä'hmëe' lä'jë' he' cha' jmi'gyuu' la'. Ga'jmeey' ba' Dio juu' ha' lä' le' jmi' ja', jëeh' ga'chee' bih' hi' na'jngëe' kyaay' hi' ga'ngëe' juu' kiyh' llo'joo'.

²² Jëeh', Moisé ga'ngëe' juu' kih' dsa' ma'gyuh' jnän', ga'jayh': "Jee' jnän' la' jmeey' Dio ya'heë' jaa' hi' ngëe' juu'

kiyh' lǟkoō jmeen̄ lā. Jā jmeeh̄ hnäh̄ hē lǟjē̄ hē jäh̄ hī hē.

²³ Lǟjē̄ hī sā jmeē hē juu' kih̄ hī hē, mōsō leeȳ kwaat̄ dsā kyaah̄ Dio", gājäh̄ Moisé.

²⁴ Hī ngoō bā Peē kwaȳ juu', gājäh̄:

—Lǟjē̄ hī gāngëē juu' kih̄ Dio jäǟ, gājmeeyh̄ juu' hā lǟ jmeē Dio jmiī nā. Lǟjā juu' gākwā Samuel tōnë̄ hī jābā lǟjā lā juu' hē gākwā hī yānäǟ këē.

²⁵ Dsā goō bā jnē hī gāngëē juu' kih̄ Dio, hī jābā hē jnǟ jnē hmooh̄ hē gājmeē Dio kyaah̄ dsā māgyuh̄ jnän̄. Mīdsooh̄ dā hoh̄ hnäh̄ hā lǟ gājäh̄ Dio siiyh̄ Abraham: "Tālā kih̄ sājū kyah̄, mījäǟn̄ gālǟjëē dsā jmiī gyuū."

²⁶ Hē jā jwëehn̄ hnäh̄, lǟ mā gāmījiih̄ Dio Joō, gācheeȳ jnǟ jnē tōnë̄ mah̄ mījäǟ jnē. Hē hnøøȳ dsājeeh̄ lǟjā lǟjā jnē mah̄ mōsō jmeē gājnē hē hliih̄.

4

Gājäǟ Peē kyaah̄ Jwaā chānë̄ dsātā Judiū

¹ Cheh̄ gā Peē kyaah̄ Jwaā, hlëeyh̄ dsā mā gāllānäǟ jmiī dsā, gālloō dsājøøh̄ kyaah̄ poō hī mā høø̄ gwah̄ hī gāllānäǟ saduceo kāläh̄.

² Lǟjëē dsā hē sā gātih̄ dsëȳ juu' hē mā kwā apóstol, jëeh̄ mā hlëeyh̄

hē lǟjiih̄ dsā jeē kih̄ hī nājuū, kih̄ hē gālǟjiih̄ Jesú.

³ Hējā gāsaayh̄ Peē kyaah̄ Jwaā. Koō gātaayh̄ neh̄ñē bā, kih̄ hē gāhloō. Gājnäyh̄ neh̄ñē jā jyoh̄ jmiī.

⁴ Peer̄ jwëē dsā gālǟds oō dsë̄ mā gānuuȳ juu' kih̄ Dio. Hñā mil gātē mālā dsāñuūh̄ jmah̄.

⁵ Mā gājnǟ jyoh̄ jmiī, gākuh̄ dsātā në̄tā kih̄, jeē jwiī Jerusalén jā, kyaah̄ dsāgyuūh̄, hī kyaah̄ tājwoh̄ kyaah̄ ley.

⁶ Geē jā mā häǟ Aná hī mā lāā jmī dsājøøh̄, kyaah̄ Caifá kyaah̄ Jwaā kyaah̄ Alejandro kyaah̄ lǟjëē gāhī lāā dsā kyaah̄ jmiī dsājøøh̄ hē.

⁷ Hī hē gājmeē madā gāhwëē hī mā täǟh̄ neh̄ñē, mah̄ gācheeyh̄ tōdsaāh̄ jeē mā täǟȳh̄ jā, gāngiiȳ juu' kiyh̄:

—¿Hiī kih̄ hih̄ hē jmeeh̄ hnäh̄ lǟnā, hī kwā bē kyah̄ hnäh̄?

⁸ Hējā gāhlëeh̄ Peē kyaah̄ chāmiih̄ bē kih̄ Jmīllē Nājngiī, gāsiiyh̄:

—Hnäh̄ hī lāā dsātā dsāgyuūh̄ kyaah̄ dsā Israel,

⁹ māteeh̄ hnäh̄ jnääh̄ kih̄ hē mājǟ kih̄ jāā hī mā dsaah̄, llā kyaah̄ jnääh̄ jmiī hā lǟ māhlaaȳ.

¹⁰ Hnøø̄ lǟngëeh̄ hnäh̄ kyaah̄ lǟjëē gā dsāchāāh̄ waā Israel lā, kyaah̄ hih̄ kih̄ Jesucristo dsāchāāh̄

Nazaret ba' ma-hlaaq' dsa-hi-
ma' jluuh' la-. He' ba' Jesúš
hi- ga-jngéeh' hnäh' dsoh'
hma' cru', Dio ga-mi-jiiyh'
jee' kih' hi- na-juu'. Kyaah'
be' kih' Jesúš, cheh' hi- ma'
jluuh' la- cha'néh' hnäh'.

¹¹ Jesúš hi- hléehn' kih' la-,
laaq' lä-koh' mi' kuu' he- sa-
ga-tih' hoh' hnäh', hnäh' hi-
laaq' lä-koo- tēhyah' kyaah'
Dio. Hi- he' ga-jä- lä-koh' mi'
kuu' he- kye- dsa- to-né' kih'
koo- hne- juuh'.

¹² Sa- chaa- ga' jñah'
jmi-gyuu- la- hi- lää- jne',
jéeh' ja- ba' he' hi- ga-kwaa'
Dio hi- na-ngé' jwe' lää- jne'.

¹³ Ma' ga-jéeh' lä-jéeh' dsa-ta'
he' ni- miih' sa- goh'
Pee' kyaah' Jwaqa-, he-ja-
ga-taayh' jéeh' dsayh'. Jéeh',
ñe- bih' apóstole he' ma' laay'
dsa- wa' hi- cha- hi-, ni- sa-
kyuuuh' hwéh' ka-läh'. Hi-
ga-lä-kyuuuy- he' ba' hi- he'
ma' ga-nääy' kyaah' Jesúš.

¹⁴ Hi- ga-jéeh' he' ma' cheh'
dsa-ñuuuh' hi- ma' jluuh' he'
jee' kiyh' ja-, he-ja- sa- ga-la'
ma' jayh' sa- llu' he' ma-la'
lä-ja-.

¹⁵ Mah' ga-jmee' dsa-ta'
mada- he' ga-hwéeh'-
apóstole he', ta'ko-jiih'
ga-taayh' ga-lay' juu' kyaah'
dsa-kyuayh'.

¹⁶ Ma' jayh':

-Ha- lä- llu' jmeen' kyaah'
dsa-ñuuuh' na-? Ma-ra-
ju'dsoo' ga-jmeeey' koo- he'
juh-gaa- hi- lä-jéeh' dsa- hi-
chaa- Jerusalén la- ma-ñey',
he-ja- sa- le' jäh' jne' sa-
dsoo'.

¹⁷ Lä-la- ba' wa' jmeen'
mah' mo-so- lä-nuuuh' ga' juu'
la- jee' jwii- jnän'. Wa' juahn'
kiyh' mah' mo-so- hléeh'
gyih' ni- ja- kih' Jesúš.

¹⁸ He-ja- ga-téeyh' Pee'
ka-läh' kyaah' Jwaqa- ta- née-
mah' ga-siiyh':

-Mo-so- hléeh' ga' hnäh'
kih' Jesúš, ni- mo-so- mi'téeh'
ga' hnäh' dsa- juu' kiyh'.

¹⁹ He-ja- ga-jeeh' Pee'
kyah' Jwaqa- juu' kiyh':

-Jmee' da' hnäh' huusdsé-
ha- lä- sooh' kyaah' jnääh'
cha'né' Dio, che' llu' ga' he-
mi-te' jnääh' kyah' hnäh' lla-
he' mi-te' jnääh' kih' Dio?

²⁰ Pero sa- le' tu' jnääh' he-
kwa- jnääh' juu' la-, lä-jé-
he' ga-jéeh' jnääh' kyaah' he-
ga-nuu' jnääh' -ga-jayh'.

²¹ He-ja- ga-jäh' dsa-ta':

-Ma-ñeh' ba' hnäh'
cher'mah' ga-nääh' ga' hnäh'
kwah' juu' na-.

Ja- ga' ga-läay'. Sa-
ga-jnøoyh' ha- lä- jee' ma'
jmeeh' dsih', jéeh' lä-jéeh' ba'
dsa- ma' jmee' juuh' kih' Dio
kih' he' ga-la' lä- ja-.

²² Jéeh', ga-la' koo- he'
juh-gaa- kih' dsa- hi-
ga-hlaaq' he' hi- ma' hää- la-
ga' to'loo' ji- ñe-.

*Ga-ngii' øøh' jne' kih' Dio
mah' hyoyh' be'*

²³ Lä- ma' ga-laa- apóstol
he', ga-laa-nääy' ka-läh'
jee' ma' tääh' dsa-kyuayh',
ja- ga' ga-jmeeey' juu' ha- lä-
ga-jäh' jmi-dsa- kaaah' kyaah'
dsa-gyuuuh' he'.

24 Hi⁺ ma' ga⁻nuu' lä⁻jëe⁺
dsa⁻kyäayh', ga⁻taayh'
ko⁻jøh' lä⁻jëey⁺ ga⁻chüuy'
kyäah' Dio, ga⁻jäyh':

—Jaa⁻ hne⁻ ba⁻jmeeh⁻ hih⁺,
hne⁻ he⁻ Dio hi⁻ ga⁻jmeeh⁻
gyüuh⁺ hwa⁺, ga⁻jmeeh⁻
jmi⁻ñeeh⁺, hi⁻ ga⁻jmeeh⁻ lä⁻jë⁺
he⁻ ga⁻cha⁻.

25 Hi⁺ hne⁻ ga⁻kwah⁻ juu'
lä⁻koo⁻ ga⁻hlëeh⁺ David hi⁻
ga⁻jmee⁻ ta⁻he⁻ kyah⁻ lä⁻ma'
ga⁻hlëeh⁺ lä⁻la⁻:

¿Hee⁻ ba⁻ la⁻ chi⁻jwaa⁺
dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁺
jmi⁻gyüuh[?]

Lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻, dsa⁻taayh⁻
juu'⁻ kwee⁻ kyäah⁻
hue⁻dsë⁻ he⁻ sa⁻ jmää⁻
ta⁻.

26 Dsa⁻kuh⁺ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ta⁻
kaah⁻, mah⁻ jmeey⁻
ko⁻jøh⁺ kyäah⁻
dsa⁻kyäayh[,]
hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻
lla⁻dsëey⁺ Dio kyäah⁻
Cristo hi⁻ na⁻lleeh⁻
kyäay[,] ga⁻jäh⁺ David.

27 'Hi⁺ ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻la⁻ ba⁻
he⁻ ja⁻ jee⁻ jwii⁻ la⁻, ga⁻kuh⁺
Herode kyäah⁻ Poncio Pilato
kyäah⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻
judiu hi⁻ kyäah⁻ dsa⁻ judiu.
Ga⁻hnooy⁻ juu⁻ kih⁻ Jesùs,
gyüuh⁺ hi⁻ na⁻jngëe⁻ kyäah⁻
hi⁻ ga⁻hñaah⁻.

28 Kyäah⁻ be⁻ kyah⁻ hi⁻
kyäah⁻ hue⁻dsë⁻ kyah⁻
ma⁻na⁻la⁻ juu⁻ jaä⁻ ha⁻ lä⁻
le⁻ kih⁻ Jesùs hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻
ga⁻jmee⁻ dsa⁻ he⁻ kiyh⁻.

29 Jëe⁻ da⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyäan⁻
ha⁻ lä⁻ jøøh⁻ dsa⁻ jnääh⁻ na⁻.
Kwa⁻ be⁻ kyäa⁻ jnääh⁻ hi⁻

jmee⁻ ta⁻he⁻ kyah⁻ mah⁻ sa⁻
lä⁻gah⁻ jnääh⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻
dsa⁻kyäah⁻ juu⁻ kyah⁻.

30 Hii⁻ gooh⁻ né⁻ kih⁻
hi⁻ dsaah⁻ mah⁻ hlääy⁻ hi⁻
kwa⁻ be⁻ kyäa⁻ jnääh⁻ mah⁻
jmee⁻ jnääh⁻ cha⁻miih⁻ he⁻
juh⁻ga⁻kyäah⁻ be⁻ kih⁻ Jesùs
gyüuh⁺ kyäah⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻ —
ga⁻jäh⁻ apóstol he⁻.

31 Ma⁻ ga⁻dsäa⁻ ga⁻hlëeyh⁻
kyäah⁻ Dio ga⁻jeh⁻ hwa⁻
jee⁻ ma⁻ tääyh⁻ ja⁻, lä⁻chah⁻
ja⁻ ga⁻taayh⁻ na⁻kah⁻ bih⁻
Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, hi⁻ ga⁻nää⁻
bih⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dio, ni⁻
miih⁻ sa⁻ goyh⁻.

*Ga⁻kwa⁻ øøh⁻ jne⁻ be⁻ kih⁻
hi⁻lla⁻kyäa⁻*

32 Lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hi⁻
ga⁻lä⁻dsoo⁻ dsë⁻ kih⁻ Dio, koo⁻
nëe⁻ba⁻ma⁻la⁻hue⁻dsë⁻ kiyh⁻,
ni⁻ ja⁻ sa⁻ ma⁻ jmee⁻ kih⁻
lä⁻jë⁺ he⁻ ma⁻ cha⁻ kiyh⁻,
ga⁻jmeey⁻ kwaat⁻ la⁻ kih⁻
lä⁻jëe⁺ ba⁻.

33 Kyaah⁻ cha⁻miih⁻ be⁻,
ga⁻lä⁻jëe⁺ apóstole ga⁻jmeey⁻
ju⁻dsoo⁻ he⁻ ga⁻lä⁻jiih⁻ Jesùs
Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻. Hi⁻ Dio
ga⁻mi⁻jøø⁻ cha⁻miih⁻ kih⁻
lä⁻jëe⁺ dsa⁻ he⁻.

34 Jee⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻ ni⁻ ja⁻
sa⁻ ma⁻ jmee⁻ wëë⁻ kih⁻. Jëe⁻
ma⁻ chäa⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻
høø⁻ hwa⁻, hi⁻ ma⁻ høø⁻ hne⁻,
ga⁻hniyy⁻ he⁻ ja⁻ mah⁻ ma⁻
dsa⁻kay⁻ kuu⁻ he⁻ ma⁻ liyh⁻
ja⁻,

35 ma⁻ dsa⁻kwëëyh⁻
apóstole. Hi⁻ apóstole he⁻ ma⁻
ti⁻ ma⁻ llooh⁻ kuu⁻ ja⁻ kih⁻
lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ lla⁻kyäa⁻.

³⁶ Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ José. Pero apóstole he⁻ ga⁻mi⁻chee⁻ dsih⁻ Bernabé. Jmii⁻ kiyh⁻ hnø⁻ jäh⁻: hi⁻ kwa⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻. Ma⁻ laay⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ Leví. Jee⁻ ga⁻lä⁻chaä⁻ Bernabé chee⁻ Chipre, hwa⁻ he⁻ hä⁻jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻.

³⁷ Hi⁻ he⁻ ma⁻ hø⁻ koo⁻ jwi⁻ hwa⁻ hi⁻ ga⁻hniiy⁻. Kuu⁻ he⁻ ga⁻liyh⁻ ja⁻, na⁻kay⁻ kih⁻ apóstole.

5

Ga⁻juu⁻ Ananía kyaah⁻ mëy⁻ Safira

¹ Che⁻ kyuuh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee⁻ jaä⁻ hi⁻ ma⁻ chee⁻ Ananía kyaah⁻ mëy⁻ hi⁻ chee⁻ Safira. Dsa⁻ he⁻, ga⁻hni⁻ koo⁻ jwi⁻ hwa⁻ kih⁻ ka⁻läh⁻.

² Ga⁻taayh⁻ juu⁻ kwee⁻ kyaah⁻ mëy⁻ ha⁻ lä⁻ juuy⁻ mah⁻ hmäy⁻ to⁻dsaah⁻ kuu⁻ he⁻ ga⁻hniiy⁻ hwa⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ na⁻kay⁻ to⁻dsaah⁻ ba⁻ kuu⁻ ja⁻ kih⁻ apóstole. (Ga⁻jmeey⁻ lä⁻koh⁻ he⁻ ga⁻kwëeyh⁻ lä⁻je⁻ ba⁻.)

³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siiyh⁻: —Ananía, ¿ha⁻ lä⁻ ma⁻he⁻ Tana⁻ neh⁻ tuh⁻hoh⁻ ma⁻juuh⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, he⁻ ma⁻hmäh⁻ to⁻dsaah⁻ kuu⁻ he⁻ ma⁻hni⁻ hwa⁻ kyah⁻?

⁴ ¿Ja⁻ he⁻ kyah⁻ ba⁻ hne⁻ ma⁻la⁻ hwa⁻ ja⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ sa⁻ ma⁻hnii⁻? Hi⁻ ma⁻ ga⁻hni⁻ hwa⁻ ja⁻, ¿ja⁻ he⁻ kyah⁻ ba⁻ hne⁻ kuu⁻ he⁻ ga⁻löh⁻ kih⁻ hwa⁻ ja⁻? ¿He⁻la⁻ ma⁻ja⁻ hñuh⁻dsé⁻ hliih⁻ he⁻ ma⁻jmeeh⁻ lä⁻na⁻? Ja⁻ he⁻ dsa⁻ na⁻ hi⁻

ma⁻juuh[']kih['], kih[']Dio ba⁻na⁻ ma⁻juuh['].

⁵ Ma⁻ ga⁻nuu⁻ Ananía juu⁻ ja⁻, ga⁻tayh⁻ hwa⁻, ga⁻juuy⁻ go⁻te⁻. Peer⁻ ga⁻lä⁻goo⁻ dsé⁻ lä⁻je⁻ dsa⁻ ma⁻ga⁻nuuy⁻ he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻.

⁶ Chih⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻bääyh⁻ Ananía koo⁻ hñi⁻h⁻, mah⁻ ga⁻jääy⁻ na⁻haay⁻.

⁷ Ga⁻lä⁻hi⁻ koo⁻ hnë⁻ hor⁻, ja⁻ga⁻ ma⁻ ga⁻lloo⁻ mëy⁻ jee⁻ ma⁻tääh⁻ apóstole, ni⁻sa⁻ñey⁻ he⁻ na⁻ ma⁻la⁻.

⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻:

—Chih⁻ jnä⁻, ¿che⁻ ko⁻ja⁻ jih⁻ ga⁻këe⁻ hwa⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻hni⁻h⁻ hnäh⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻më⁻ he⁻:

—Ja⁻ba⁻ ko⁻ja⁻ ga⁻këe⁻.

⁹ Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siih⁻ dsa⁻më⁻ he⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ ma⁻taah⁻ hnäh⁻ juu⁻ kwee⁻ ma⁻juuh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻, laah⁻ hnäh⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ le⁻? Jëe⁻ da⁻ hi⁻ tääh⁻ ho⁻haah⁻ na⁻, hi⁻ ma⁻ya⁻nää⁻ ma⁻na⁻haä⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaah⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁻na⁻ dsa⁻nääy⁻ dsa⁻jääy⁻ hne⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁰ Hi⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻tah⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ cha⁻në⁻ Pee⁻, ga⁻juuy⁻. Hi⁻ chah⁻ ba⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ chih⁻ñuuuh⁻ he⁻ jee⁻ ma⁻kyaa⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻jëey⁻ ma⁻na⁻juuy⁻. He⁻ja⁻ ga⁻jääy⁻ na⁻haay⁻ ja⁻ba⁻ koo⁻ kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaay⁻.

¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻goo⁻ jwërte dsé⁻ lä⁻je⁻ hi⁻ ga⁻hee⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ lä⁻je⁻ ga⁻jñah⁻ hi⁻

ga⁻nuu['] juu['] ja⁻, ga⁻lä⁻goo⁻
dséy['] ka⁻läh['].

12 Peer⁻ cha⁻miih⁻ he⁻
juh⁻gaa⁻ ma['] j mee⁻ apóstol
jee['] jwii⁻ ja⁻. Hi⁻ lä⁻jëe⁻
hi⁻ ga⁻heeh⁻ juu['] kih['] Dio
ga⁻j mee['] ko⁻jøh['] kyaayh['] jee[']
la[']hoo['] na⁻hii['] kih['] Salomón.

13 Ga⁻tih['] ba['] dséy['] dsa⁻ha⁻
lä⁻ ma['] j mee['] hi⁻ ga⁻heeh⁻
juu['] kih['] Dio, pero sa⁻ga⁻tuu⁻
dséy['] ma['] j meeey['] ko⁻jøh[']
kyayh['].

14 Ma⁻ke⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻la['],
ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻lä⁻jwëe['] ga[']
dsa⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻ds oo['] dséy['] kih[']
Dio, jwëe['] dsa⁻ñuuuh['] hi⁻
lä⁻ja⁻ dsa⁻më['] ka⁻läh['].

15 He⁻ja⁻ ma['] dsa⁻jääy[']
dsa⁻dsaaah['] kyaay['] na⁻kyay[']
në['] jii['] cha⁻hoo['] jwëe['] jee['] ma[']
dsa⁻ngëe['] Pee['], ma['] laay['] ha⁻
ga⁻che⁻ tëey['] miih['] hih['] kih[']
Pee['] wa⁻ra⁻ ga⁻ngëe['] jee['] ja⁻.

16 Hi⁻ ma['] go⁻nää['] hi⁻
chaa⁻ jwii⁻ he⁻ tääh['] jäh['] kih[']
Jerusalén jääy['] dsa⁻dsaaah[']
kyay['], hi⁻ ma['] jääy['] dsa⁻hi⁻
kye['] jmi⁻lle['] hlïih[']. Lä⁻jëe⁻ hi⁻
he['] ma['] dsa⁻jä['] kih['].

Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻saayh[']
apóstole he[']

17 Peer⁻ ga⁻lä⁻llee['] jmi⁻dsaa⁻
jøh['] hi⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻ saduceo[']
hi⁻laa['] dsa⁻kyayh['].

18 He⁻ja⁻ ga⁻saayh['] apóstole
he['], ga⁻taayh['] neh⁻ñe['].

19 Pero hwë['] ja⁻, ga⁻lloo[']
ja⁻ ángel kyaaq['] Dio, ga⁻näy[']
hoo['] neh⁻ñe['] mah['] ga⁻hwëe[']
apóstole he['], ga⁻siiyh[']:

20 —Go⁻nää['] hnäh['] ka⁻läh['],
hi⁻na⁻cheh['] ba['] hnäh['] hoo[']
na⁻hii['] kih['] gwah['] oo['], ja⁻

kwah⁻ hnäh['] juu['] na⁻hnää[']
lä⁻jëe⁻ ha⁻lä⁻jmee['] Dio chaa⁻
dsa⁻ta⁻la⁻ kih['] Jesús.

21 Ga⁻mi⁻te['] bih['] lä⁻koh[']
ga⁻nuuy[']. Tiih['] ga['] ma[']
ga⁻jnä['], ga⁻nääy['] ta⁻hoo[']
na⁻hii['] kih['] gwah['] ja⁻,
ga⁻taayh['] mi⁻tëey['] dsa⁻.

Ta⁻ko⁻jiih['] ja⁻, jmi⁻dsaa⁻
jøh['] kyaah['] dsa⁻kyayh[']
ga⁻lla⁻nääy['] në[']ta⁻kiyh['], mah[']
ga⁻jøy['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ta⁻
hi⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuuh['] hi⁻
na⁻hnää['] kyaaq['] dsa⁻ Israel
hi⁻ ga⁻j meeey['] mada⁻ he⁻
dsa⁻kyay['] hi⁻ tääh['] neh⁻ñe[']

22 Ma['] ga⁻lla⁻nää['] poo⁻
neh⁻ñe['] sa⁻cha⁻ apóstol he⁻
mo⁻ tääh[']. He⁻ja⁻ ga⁻nääy[']
na⁻j meeey['] juu['] kih['] dsa⁻ta⁻,

23 ma['] jayh[']:

—Ma⁻ra⁻ ju[']ds oo['], ma[']
ga⁻lla⁻nøø['] jnääh['] jee['] chih[']
neh⁻ñe['], na⁻jnë['] ba[']llu['], tääh[']
ba[']hi⁻ høø['] neh⁻ñe[']. Pero ma[']
ga⁻nä['] jnääh['] hoo['] neh⁻ñe['] ja⁻,
sa⁻cha⁻ ni[']ja⁻ —ga⁻jayh['].

24 Ma['] ga⁻nuu['] jmi⁻dsaa⁻
jøh['] kyaah['] juu['] poo⁻, kyaah[']
lä⁻jëe⁻ ga['] jmi⁻dsaa⁻ kqah['],
he⁻ja⁻ ga⁻taayh['] j meeey[']
to['] dséy['] ha⁻ jiih['] lla⁻nää[']
apóstole he⁻ kyaah['] juu['] ja⁻.

25 Hor[']ja⁻ ga⁻lloo['] ja⁻ dsa⁻
hi⁻kye['] juu[']:

—Hi⁻ ga⁻tääh['] hnäh['] neh⁻ñe[']
, hii['] tääh['] ka⁻läh['] hoo['] na⁻hii[']
kih['] gwah['] hlëeyh['] dsa⁻
ga⁻jayh['].

26 He⁻ja⁻ ngoo['] juu['] poo⁻
kyayh['] dsa⁻kyay['] na⁻teey[']
ka⁻läh['] apóstole he['], kyaah[']
juu['] llu['] ba[']. Sa⁻ga⁻kqayh['],

kih' he' goyh' te' dsa' kuu' kiyh'.

27 Ma' ga'lla' nääy' në'ta', na'jää' dsih' cha'në' dsa'ta', he'ja' ga'jäh' jmi'dsa' jøøh' siyh' apóstole he':

28 -Ja' ga'chiih' jnääh' hnäh' ma'ja', mo'to' hlëeh' ga' hnäh' dsa' juu' kih' Jesús? Pero he' ma'jmeeh' hnäh', lä'ga'dsa'jee' jwii' Jerusalén la', ma'mi'teëh' hnäh' dsa', nuuh' kyah' hnäh', hnooh' hnäh' bääh' jnääh' he' ga'juu' dsa'ñuu'h' he'.

29 He'ja' ga'jeeh' Pee' juu' kih' dsa' he' ko'jøh' kyaah' jñah' apóstole, ga'jäh':

-Jmee' bii' he' mi'te' jne' kih' Dio ba', lä'koh' ga' he' mi'te' jne' kih' dsa' jmi'gyuu'.

30 Dio kyaä' dsa' ma'gyuh' jnän' ga'mi'jiyh' Jesús hi'ga'jngëeh' hnäh' na'taa' dsoh' hma'cru'.

31 Hi' he' na' ga'lla' Dio Jøøh' jwoo' ra'lluu' kiyh', ga'jmääy' dsa'ta' hi'ga'hñäay' lääy' dsa'. Lä'ja' ga'näy' jwë' kih' dsa' Israel, mah' dsa'jeeyh' kyaah' Dio hi' lä'ja' dsa'che' dso'kye'kiyh'.

32 He'ja' jmee' jnääh' dsoo' kih' juu' la'. Hi' lä'kye' Jmi'lle' Na'jngii' jmee' dsoo' ka'läh', ja'ba' he' ga'kwëeh' Dio lä'jëe' hi'nuuh' kiyh'.

33 Lä' ma' ga'nuu' dsa'ta' he', ga'ya'jëe' dsëy' cha'mihi', hnøøy' ma' jngëeyh' apóstol he'.

34 Pero jee' kih' dsa'ta' he' ma' hää' jaä' fariseo hi' ma'

chee' Gamaliel. Hi' he' ma'laä' jaä' ta'jwoh' kyäa' ley hi'lä'jëe'ba'dsa'ma'jmääy'jøøh'. Ga'noo' ta'jwoh' he'mah' ga'jmeey' mada' he'ga'hwëe' apóstole ko'hwëe'.

35 Mah' ga'jäh':

-Jëe' da' hnäh' dsa'ta', dsa'goon' hi' chäa' Israel la'. Leeh' hnäh' hee' na'jmeeh'hnäh'kih'dsa'na'.

36 Mi'dsooh' da'hoh' hnäh' ha' lä'ga'la'jee' jnän' jää' . Ya'hëe' jaä' dsa'goo' jne' hi' ma' chee' Teuda.

Ga'jmääy' hñiiy' jøøh'. Koo'kye'hñä'laä'dsa'hi'ga'kuh' kyaayh'. Pero ga'juu' dsa'he', hi'lä'jëe'hi'ma'nuuh'kiyh'ga'sa'ga'jñee'. Jee'ja'ga'dsaa'juu'kiyh'.

37 Ma'ngëe' he' ja', jii'he' ga'soo'h censo, ya'hëe' Juda dsa' galileo. Lä'ja'jwëe' dsa'ga'jøøh'hi'he'hi'ja'ba'lä'ja'ga'juuy'hi'lä'jëe'dsa'kyaay'ga'sa'ga'jñee'ka'läh'.

38 He'ja' jwëehn' hnäh' tøø' dsa'na', wa'lla' nääy' kiyh'. Cher'mah'nuuh'he'kyey'na', la'huudse'kih'dsa'ta'jmah', o cher'mah'hñii'bih'jmeey'lä'na', llä'a'ba'juu'na'.

39 Pero cher'mah'la'kih'Diojuu'he'kway'na',sa'lä'këh'hnäh'jmi'hëeh'hnäh'. Leeh'hnäh',le'ga'che'lla'dsëeh'hnäh'kih'Dio-ga'jäh'Gamalielsiyyh'dsa'ta'he'.

40 Ga'heeh'ba'dsa'ta'he'juu'he'ga'hlëeh'Gamalielja'. Ja'ga'ga'tëey'ka'läh'

apóstole he', ga'kway' kih' hi'
ga'jueyh' kih' mah' mo'so'
hléeh' gyih' kih' Jesús. Ja'ga'
ga'tøy'.

⁴¹ Ma' ga'hwëe' apóstole
cha'né' dsa'ta' he', ma' chaa'
bih' llu'. Jëe' ba' dsëy' kih' he'
ga'kwa' Dio jwë' he' ga'jëey'
wi' kwat' kih' Jesús.

⁴² Lä'jë' jmi' ba' sa' ma'
tay' mi'tëey' dsa' hi' kway'
juu' kih' Jesús hi' jäyh' laa'
Cristo. Lä'ja' ma' jmeey' hoo'
na'hii' kih' gwah' hi' cha'neh'
kih' dsa' ka'läh'.

6

*Ga'hñay' gyee' dsa' hi'
j mee' be' kih' apóstole*

¹ Jmii' ja' ga'lä' jwëe' ga'hi'
ga'hee' kih' Jesús. Ma'ja'
ga'soo' juu' jee' ti'llooyh'
he' kuh' dsa' koo' jmi'
koo' jmi'. Ga'lä'hnee' hi'
ma' hléeh' griego kyaah'
hi' ma' hléeh' hebreo, kih'
he' sa' na'kah' kwee' wi'
he' ga'hyoh' dsa'më' hnii'
hi' hléeh' griego lä'koh' te'
he' ga'hyoh' hi' ma' hléeh'
hebreo.

² He'ja' lä'jëe' gya'tuu'
apóstole he' ga'jøyh' lä'jëe'
hi' ma'hee' kih' Dio
mah' ga'taqayh' juu', ga'jäyh':

—Sa'soqh' kyaah' jnääh' he'
ta' jnääh' kwa' jnääh' juu' kih'
Dio mah' ti'llooh' jnääh' he'
kuh' dsa'.

³ He'ja' jwëehn' hnäh'
øohn', lleq' hnäh' gyee' dsa'
hi' hii' juu' kih' jmeey' he'
llu' jmah', dsa' hi' ngëe' hi'
ma'hyoh' cha'miih' be' kih'

Jmi'lle' Na'jngii'. Hi' he' ba'
dsa'he' goo'ta'la'.

⁴ Jnääh' ga'nøø' ba' jnääh'
ngii' jnääh' kih' Dio hi' kwa'
jnääh' juu' kiyh' ka'läh'.

⁵ Ga'jä' ba' kwee' juu' kih'
ga'lä'jëe' dsa' he'. He'ja'
ga'hñay' Esteban hi' ma'
ds oo' dsë' cha'miih' kih'
Dio hi' ma' kyey' cha'miih'
be' kih' Jmi'lle' Na'jngii'.
Hi' ga'hñay' Felipe kyaah'
Prócoro, kyaah' Nicanor,
kyah' Timón, kyaah' Par
meno, kyaah' Nicolá dsa'
chaa' Antioquia. Nicolá
he' sa' ma' laay' judiu pero
ga'ngëe' hñiiy' mah' lee'ey'
koo'ba' kyaayh'.

⁶ Lä'jëe' hi' he', na'jääy'
cha'né' apóstole. Hi' lä'chah'
ja' ga'kye' apóstole goo' ne'
kiyh', ga'ngiiy' kih' Dio mah'
häay'.

⁷ Lä'ja' ga'na' jwë' kiyh'
he' kway' cha'ga'miih' juu'
kih' Dio. Hi' ga'lä'jwëe' ga'
dsa' hi' ga'hee' jee' jwii'
Jerusalén hi' jwëe' hi' ma'laa'
jmi'dsa' ga'lä'ds oo' dsë'
juu' kih' Dio.

Ga'saayh' Esteban

⁸ Peer' jnaah' llu' dsë'
Esteban hi' kyaah' be' kih'
Dio ga'jmeey' cha'miih' he'
juh'gaa' jee' jwii' ja'.

⁹ Koo' gwah' mäh' jee'
dsa'ñee' judiu, jee' ja' ma'
tääh' koo' nää' dsa' hi' chee'
Libertados. Hi' ma' tääh' hi'
ya'nää' jwii' Cirene kyaah'
jwii' Alejandría hi' lä'kye'
hi' chaa' hwa' Cilicia hi'

Asia. Hi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻lä⁻hnée⁻ kyaah['] Esteban.

¹⁰ Pero sa⁻ ga⁻liyh['] kyaah['] Esteban, kih['] he⁻ ma['] hléeyh⁻ kyaah['] cha⁻miih⁻ huu⁻dsé⁻ llu['] hi⁻ ma['] hléeyh⁻ lä⁻koo⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

¹¹ Ma['] sa⁻ ga⁻lih['] dsa⁻ he^{',} he⁻ja⁻ ga⁻laay['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] juu[']ta⁻juu^{':}

—Ma⁻nuu[']jnääh[']ma⁻mi⁻kwa⁻ Esteban Moisé hi⁻ma⁻mi⁻kway['] Dio ka⁻läh^{'.}

¹² Lä⁻jwé['] ja⁻, ga⁻tooyh⁻ je⁻ dsé['] hi⁻ chaa⁻ Jerusalén ja⁻, lä⁻kye⁻ kih['] dsa⁻gyuu⁻ kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley. He⁻ja⁻, lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻nääy['] na⁻chaayh⁻ Esteban mah['] na⁻jääy['] në'ta^{'.}

¹³ Hi⁻ ga⁻kwaay['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] juu[']ta⁻juu['] në'ta['] ja⁻. Hi⁻ he⁻na⁻ ga⁻jäh^{':}

—Dsa⁻ñuu['] la⁻ sa⁻ tay⁻ mi⁻kwayh['] gwah⁻ na⁻jngii['] na⁻ hi['] mi⁻kwayh['] ley ka⁻läh^{'.}

¹⁴ Ma⁻nuu[']jnääh[']ma⁻jäyh^{',} Jesúz dsa⁻ Nazaret heey[']jee['] la⁻jnän^{',} hi['] mi⁻siyh[']lä⁻je['] lä⁻nöö[']jnän[']he⁻ga⁻lla['] Moisé.

¹⁵ Ma['] ga⁻jëe[']lä⁻jëe['] dsa⁻ta['] hi⁻ ma['] täh['] në'ta['] ja⁻, jee['] cheh['] Esteban, ga⁻jëe['] nëy^{',} la⁻lä⁻koh['] në'ja⁻ ángel.

7

Ga⁻kwa['] Esteban ju[']dsoo['] kih[']

¹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] jmi⁻dsa⁻jøøh[']he⁻ siyh^{':}

—¿Che['] dsoo['] juu[']he⁻ hnii['] dsa⁻kyah^{':}

² Hi⁻ ga⁻jäh['] Esteban:

—Dsa⁻ñuu['] øøhn^{',} dsa⁻ma⁻käh['] kyaan['], nuu⁻da⁻ hnäh^{'.} Dio hi⁻ gya['] gyuu⁻ ga⁻mi⁻jnääy['] hñiiy['] kih['] tää['] jnän['] Abraham lä⁻ ma['] ga⁻gyay['] hwa['] Mesopotamia, ja⁻ga[']dsooy[']ta⁻ Haran.

³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Dio siih['] Abraham: "Ya⁻hëe['] gooh^{',} wa['] ja['] ba['] hi⁻ chaa⁻ kyah['] mnah['] gwa⁻ ta⁻ hwa['] he⁻kwëehn[']hne⁻".

⁴ Ja⁻ga['] ya⁻hëe['] Abraham hwa['] jee['] ma['] täh['] dsa⁻ caldeo, ngooy['] na⁻gyay['] hwa['] Haran. Ma⁻ngëe['] ma⁻juu['] jmii['] Abraham, ja⁻ga['] ga⁻chee['] Dio Abraham ta⁻hwa[']la⁻, jee[']tøøh[']jne[']na^{'.}

⁵ Pero sa⁻ ga⁻kwa['] Dio he⁻la[']juu[']he⁻ma[']hyoh^{'.} Abraham, ni⁻jee[']ma[']jmeey['] hne[']kiyh[']sa⁻ga⁻hyoh^{'.} Hwa[']la⁻ga⁻bääh['] Dio hñii[']ma[']kwëeyh['] Abraham kyaah['] lä⁻jëe['] dsa⁻kyaa[']hi⁻ja⁻ga[']ga⁻lä⁻chaa⁻. Pero sa⁻ga[']ma⁻chaa⁻jooy[']ma[']ja⁻.

⁶ Ga⁻jäh['] Dio siih['] Abraham: "Dsa⁻ kyaah['] hi⁻ja⁻ga['] lä⁻chaa⁻, dsa⁻nääy['] dsa⁻taayh['] jyoh['] hwa['] goo['] dsa⁻hi⁻chaa⁻u[']. Jee[']ja⁻jmääh[']dsih[']ta⁻lä⁻të[']dsé[']hi⁻jmeeh[']dsih[']lä⁻jih[']të[']kye[']hña⁻loo[']ji⁻ñe⁻".

⁷ Pero ma⁻ra⁻he⁻lla[']ba⁻ jnä[']ta[']kih[']hi⁻jmeeh[']dsah⁻kyah^{'.} Ma⁻ngëe[']he⁻ja⁻, hwëe[']dsah⁻kyah[']hwa[']Egipto, ya⁻hnääy[']jnä[']jee[']la⁻".

⁸ Ja⁻ga[']ga⁻jmee[']Dio hmooh[']kyah['] Abraham, ga⁻jmee[']mada[']he⁻uuh[']

jmi⁻ngo⁴ kiyh⁴. Ma⁻ngëe⁹ he⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻cha^a Isaac joo⁹ Abraham. Ma['] ga⁻hya⁻ Isaac jña⁴ jmii⁴, ga⁻wih⁴ jmi⁻ngo⁴ kiyh⁴. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁹ Isaac kih⁴ jooy⁹ Jacob, hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁹ Jacob kih⁴ lä⁻jëe⁹ gya⁻tuu⁹ jooy⁹ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁹.

⁹ Hi⁻ lä⁻jëe⁹ jooy⁹ Jacob he⁻ ga⁻lä⁻wih⁴ dsëy⁹ kyaah⁹ José øøyh⁴. Ga⁻hnëe⁹ José kih⁴ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁹ ta⁻ Egipto, mah⁴ dsa⁻jmeey⁹ ta⁻ lä⁻jmii⁴ lä⁻je⁻. Pero Dio sa⁻ ga⁻ta⁻ kiyh⁴,

¹⁰ ga⁻lääy⁹ José kih⁴ lä⁻jëe⁹ nää⁹ he⁻ wih⁴ he⁻ ma['] jëey⁹, hi⁻ ga⁻kwëeyh⁴ cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻ llu⁻ hi⁻ ga⁻jmeey⁹ ga⁻jäy⁹ llu⁻ cha⁻nëe⁹ Faraón, rey kya^a dsa⁻ Egipto. He⁻ ja⁻ ga⁻tih⁴ dsë⁻ rey he⁻, ga⁻tooyh⁻ goo⁻ José he⁻ ga⁻jmeey⁹ hih⁻ kih⁴ lä⁻jëe⁹ dsa⁻ Egipto hi⁻ lä⁻kye⁻ ta⁻ he⁻ cha⁻cha⁻neh⁻ kih⁴ rey he⁻, ga⁻he⁻ gooy⁻.

¹¹ Pero ma⁻ngëe⁹ he⁻ ja⁻, ga⁻jëe⁹ dsa⁻ hoo⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻ Egipto hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ga⁻të⁻ Canaán la⁻ ka⁻läh⁻. Cha⁻miih⁻ wih⁻ ga⁻jëey⁹, kih⁴ he⁻ sa⁻ ga⁻jnää⁹ he⁻ ma[']kuh⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁹.

¹² Lä⁻ ma['] ga⁻nuu⁻ Jacob he⁻ ma['] hnii⁻ dsa⁻ trigo hwa⁻ Egipto, ga⁻cheey⁻ jooy⁻ ta⁻ Egipto ja⁻. He⁻ ja⁻ la⁻ to⁻në⁻ he⁻ na⁻nää⁹ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁹jee⁻ ja⁻.

¹³ Lä⁻ ma['] ga⁻të⁻ to⁻jiih⁻ he⁻ na⁻nää⁹ ta⁻ Egipto ja⁻, ja⁻ga⁻mi⁻ jnää⁻ José hñii⁻ he⁻laay⁻ øøyh⁻ dsa⁻ he⁻. Lä⁻jwë⁻

ja⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ Faraón lä⁻jëe⁻ dsa⁻ kya^a José.

¹⁴ Hi⁻ ga⁻chee⁹ José juu⁻ he⁻ dsa⁻nää⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻cha^a kiyh⁴ kyaah⁹ jmiiy⁻ Jacob ta⁻ Egipto. Koo⁻ nää⁻ dsa⁻ he⁻ tee⁻ to⁻lo⁻gyaa⁻ dsë⁻ gyii⁻hñaa⁻.

¹⁵ He⁻ja⁻ ngoo⁹ Jacob ta⁻ Egipto. Jee⁻ ja⁻ ga⁻lloo⁹ jmii⁴ ga⁻juuy⁹ hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻juu⁻ lä⁻jëe⁻ jooy⁻.

¹⁶ Jee⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻na⁻haay⁻ ta⁻ hwa⁻ Siquem, koo⁻ jwi⁻ hwa⁻ jee⁻ ga⁻la⁻ Abraham kih⁴ jooy⁹ Hemor lä⁻kyee⁻ mah⁴ haay⁻hlui⁻ kyaay⁻.

¹⁷ Lä⁻ ma['] ngoo⁹ ga⁻dsëe⁻ jmii⁴ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kyaah⁹ Abraham, ga⁻lä⁻jwëe⁻ jwëerte dsa⁻ kyaay⁻ hwa⁻ Egipto ja⁻.

¹⁸ Jmii⁴ ja⁻ ya⁻hëe⁻ jñah⁻ rey hwa⁻ Egipto hi⁻ sa⁻ dsooh⁻ dsë⁻ kih⁴ José.

¹⁹ Rey he⁻ ma['] kyuuhy⁻ ha⁻ lä⁻ ma['] jmeey⁹ kih⁴ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁹, ga⁻jmeeyh⁻ dsa⁻ jnän⁹ cha⁻miih⁻. Lä⁻jiih⁻ ga⁻jmeey⁹ hih⁻ he⁻juu⁻lä⁻jëe⁻ gyuu⁻ñuuuh⁻ kyaay⁻ mah⁴ mo⁻so⁻ lä⁻jwëe⁻ gyih⁻.

²⁰ Jmii⁴ ja⁻ ga⁻lä⁻cha^a Moisé. Cha⁻miih⁻ ga⁻tih⁴ dsë⁻ Dio gyuu⁻ Moisé he⁻. Uu⁻sih⁻ ba⁻ ga⁻lih⁻ cho'jmiiy⁻ ga⁻hmääy⁻gyuu⁻ he⁻cha⁻neh⁻ kiyh⁴.

²¹ Ja⁻ga['] ga⁻lleey⁻ ka⁻hne⁻ jee⁻ ma['] hii⁻ goo⁻ juuy⁻. Pero ma['] ga⁻jëe⁻ jo⁻mii⁻ rey gyuu⁻ he⁻, ga⁻tëey⁻ hi⁻ga⁻mi⁻kwaay⁻ lä⁻koo⁻ jooy⁻ba⁻.

²² Jee' ja- ga-lä-tëë- Moisé lä-jë- he- ma' kyuuuh- dsa- Egipto. Lä-jë- juu' kiyh' ma' la' kyaah' be' hi- lä-jë- ta' kiyh' ma' go- hii- llu'.

²³ 'Ma' ga-hya- Moisé to'loo' ji-ñne-, ja- dsëy' dsa- jëëy' dsa- Israel dsa- gooy'.

²⁴ Ma' ga-llooy' jee' tääh' dsa- Israel he', ga-jëëy' dsa- Egipto ma' kway' kih' ja- dsa- Israel. Lä-chah' ja- ga-läay' øøyh' he' mah' ga-jngiiyh' kih' dsa- Egipto.

²⁵ "Na' ba' lä-ngëe' dsa-goon', Dio lääy' ta-la- ki- jnä- ba", laq' Moisé. Pero sa- ga-tah' dse' øøyh' he- ja-.

²⁶ Ma' ga-jnä- jyoh' jmii', ga-jee' Moisé uu' dsa- gooy' hi- ma' tääh' tee'. Ma' hnøø' Moisé ma' llaaq' hnii', he- ja- ga-jäyh': "¿He-la' jmeeh- hnäh' lä-na-? ¿Ja' øøh' ba' hnäh' na-, mah' tääh' hnäh' teeh?"

²⁷ Dsa- hi- ma' kwa- kih' dsa- kyaayh' he' ga-hløøyh' kih' Moisé mah' ga-siiyh': "Sa- chaa- hi- ma- hñaaq' hne- mah' jmääh' hñaah' dsa- ta', jmääh' hñaah' jwëe- he- llah' ta' kyaä- jnääh'.

²⁸ ¿Che' hnooh- jngëeh' jnä- lä- ga-jngëeh' dsa- Egipto lloo'?"

²⁹ Ma' ga-nuu' Moisé juu' ja- ga-kyuuuy', na'gyay- ta- hwa' Madián, laay' jaa- dsa- chaa- uu' ba'. Jee' ja- ga-lä-chaa- uu' jooy'.

³⁰ 'Ma- ngëe' to'loo' ji-ñne- gya' Moisé hwa' kii- ja-,

ma' ga-lä-jnää- ja- ángel ta- cha'ney' jee' ma' koo- koo- chaah' tøo' né' moh' Sinaí.

³¹ Peer- ga-lä-dsaq' dsë- Moisé ma' ga-jëëy' he- ja- mah' ngooy' na'jëëy' chuh'. Ja- ga' llooy' chuh', ga-nuuy' ga-hléeh' Dio kyaayh':

³² "Jnä- laqan' Dio kyaä- dsa- ma- gyuh- kyaah'. Laqan' Dio kyaä- Abraham, laqan' Dio kyaä- Isaac, hi- Dio kyaä- Jacob." Peer- ga-jlää- Moisé kih' he- goyh', mo-so- ga-tuü- dsëy' ma' jëëy'.

³³ He-ja- ga-jäh' Dio siiyh': "Jnuuh' loo- he- hä' tiih' na-. Jëeh', jee' cheh' na-, la- na- jngiit'.

³⁴ Man- kwee- jëë- wii- dsa- kyaan- hi- tääh' hwa' Egipto. Ma- nuun- ki- hooyh', he- ja- ma- jnäan- mah' lää- jnih'. Na- na-, ña- kyaah' jnä- mah' cheen- hne- ta- Egipto", ga-jäh' Dio.

³⁵ Hléeh' ga' Esteban kyaayh':

-Dsooh- ba' hoh' hnäh' ha- lä- ga-jäh' dsa-goo- jne' hi- ga-jmee' hñaa- dsë- kih' Moisé jää', hi- ga-jäh': "Sa- chaa- hi- ma- hñaaq' hne- mah' jmääh' hñaah' dsa- ta', jmääh' hñaah' jwëe- he- llah' ta' kyaä- jnääh'!" He- ba' Moisé hi- sa- ga-tääh- dsa-goo- jne- ta', ga-cheen' Dio laay' jaa- dsa- ta' hi- laay' jaa- hi- lää- dsa-. Juu' la- ga- ngëe' ángel kih' Moisé, lä- ma' ga-lä-jnääy' jee' ma' koo- chaah' tøo' ja-.

³⁶ Moisé he' ga⁻hwëey⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ hi⁻ ma' tääh⁻ Egipto, ga⁻jmeey⁻ cha⁻miih⁻ he⁻juh⁻gaa⁻ jee⁻ ja⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻ gyuu⁻, hi⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻ kii⁻ jee⁻ ga⁻ngëey⁻ ka⁻läh⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻të⁻ to[']loo['] ji⁻ñe⁻.

³⁷ Moisé he' ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ dsa⁻ Israel: "Dio jmee⁻ ya⁻hëe⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jaa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ lä⁻koo⁻ jmee⁻ jnä⁻. Kih⁻ hi⁻ he' ba' nuuh⁻ hnäh⁻", ga⁻jäyh⁻.

³⁸ Moisé hi⁻ ma' hää⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ hwa⁻ kii⁻ ja⁻, he' ba' hi⁻ ga⁻hlëeh⁻ kyaah⁻ ángel moh⁻ Sinaí, hi⁻ he' na⁻ ga⁻hyoh⁻ juu⁻ mah⁻ ngëe⁻ jnän⁻ he⁻jmee⁻ chaa⁻ jne⁻ kih⁻ Dio.

³⁹ Pero dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ sa⁻ ga⁻hii⁻ ma' nuuy⁻ kih⁻ Moisé, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻täayh⁻ ta⁻, ma' hnøøy⁻ ma' dsa⁻nääy⁻ ka⁻läh⁻ ta⁻ Egipto.

⁴⁰ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻ siih⁻ Aarón: "Jmää⁻ jaa⁻ dio hi⁻ noo⁻ në⁻ jnän⁻, jëeh⁻ sa⁻ñe⁻ jne⁻ hee⁻ na⁻ ma⁻la⁻ kih⁻ Moisé hi⁻ ga⁻hwëe⁻ jne⁻ hwa⁻ Egipto."

⁴¹ He⁻ja⁻ ga⁻jmää⁻ dsa⁻ jaa⁻ gyuu⁻ kya'. Ma' ga⁻laa⁻ kya'⁻ he⁻, ga⁻jngëeyh⁻ jah⁻ mah⁻ ga⁻llay⁻ cha⁻né⁻ kya'⁻ hi⁻ ga⁻jmääy⁻ dio. Peer⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ llu⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻ kih⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ kyaah⁻ gooy⁻.

⁴² He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻øø⁻ Dio kih⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁻kway⁻ jwë⁻ mah⁻ jmeey⁻ juu⁻ kih⁻ nuu⁻ hi⁻ hëe⁻ gyuu⁻. Lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻

jee⁻ lle⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻hlëeh⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁻ Dio:
Hnäh⁻ dsa⁻ Israel, ja⁻ he⁻ jnä⁻ ga⁻kwëeh⁻ jah⁻, ni⁻ ja⁻ ki⁻ jnä⁻ he⁻ ga⁻jeeh⁻ hnäh⁻ jah⁻ ta⁻ko⁻ jiih⁻ ga⁻täah⁻ hnäh⁻ to[']loo['] ji⁻ñe⁻ hwa⁻ kii⁻ ja⁻.

⁴³ Lla⁻ he⁻ ma' jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ja⁻ kin⁻, ga⁻kyeh⁻ hnäh⁻ na⁻hyoo⁻ kih⁻ Moloc lä⁻kaa⁻ jee⁻ ya⁻nääh⁻ hnäh⁻, hi⁻lä⁻ja⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ nuu⁻ kyaa⁻ dio Refán. Ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaa⁻ hnäh⁻ ba⁻. He⁻ja⁻ hwëen⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻, mah⁻ cheen⁻ hnäh⁻ ta⁻oo⁻ ga⁻ mihi⁻ kih⁻ Babilonia, ga⁻jäh⁻ Dio.

⁴⁴ Pero ma' cha⁻ ba⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻, jee⁻ ma' täayh⁻ hwa⁻ kii⁻ ja⁻. Gwah⁻ ja⁻ ma' la⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻mi⁻ jnää⁻ Dio kih⁻ Moisé gyuu⁻ moh⁻. He⁻ja⁻ ba⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ koo⁻ gwah⁻ kyaah⁻ loo⁻ jah⁻ he⁻ ma' chee⁻ tabernáculo. Neh⁻ ja⁻ ma' tääh⁻ kuu⁻ he⁻ ma' na⁻sii⁻ hmooh⁻ kih⁻ Dio.

⁴⁵ Lä⁻ ma⁻kye⁻ ba⁻ dsa⁻ tabernáculo ja⁻, ma' ga⁻løø⁻ Josué ga⁻noo⁻ në⁻ lla⁻ Moisé. Jmii⁻ ja⁻ ga⁻hwëe⁻ Dio dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hi⁻ ma' tääh⁻ hwa⁻ jee⁻ toøhn⁻ la⁻ mah⁻ ga⁻täah⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ kyaah⁻ Josué. Hi⁻ lä⁻ ma⁻høøy⁻ ja⁻ba⁻ tabernáculo ja⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻gya⁻ David.

46 Dio ga⁻mi⁺jää⁻ David
cha⁻miih⁻, he⁻ja⁻ ga⁻chuu⁻
David kyaayh⁻ mah⁻ kway⁻
jwé⁻ le⁻ koo⁻ hne⁻ jee⁻ gya⁻
Dio, he⁻ ba⁻ hi⁻ lqa⁻ Dio kyaä⁻
Jacob.

47 Pero Salomón jo⁻ñuu⁻
bih⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ hne⁻ ja⁻.

48 'Pero Dio Jøøh⁻ jnän⁻
sa⁻ gyay⁻ gwah⁻ he⁻ na⁻la⁻
kyaa⁻ goo⁻ dsa⁻. Ja⁻ba⁻
lä⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻
kih⁻ Dio:

49 Gyuu⁻ ba⁻ la⁻ høøn⁻ jee⁻
jmeen⁻ hih⁻,

hwa⁻ la⁻, la⁻ jee⁻ chih⁻ tññ⁻
ba⁻.

¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻
hne⁻ kin⁻? ga⁻jäh⁻
Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

¿Che⁻ laa⁻ hnäh⁻ hnøø⁻ jee⁻
teehn⁻ dsen⁻?

50 Ja⁻ kyaah⁻ goon⁻ ga⁻jmeen⁻
lä⁻je⁻ he⁻ la⁻? ga⁻jäh⁻
Dio.

51 'He⁻ ba⁻ che⁻ chaah⁻
hnäh⁻ -ga⁻jäh⁻ Esteban-
- . ¿He⁻la⁻ sa⁻ hii⁻ lä⁻ngëe⁻
hnäh⁻? Lä⁻je⁻ jiih⁻ kwah⁻
hnäh⁻ jmi⁻ kyaah⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻ !. Jmeeh⁻ hnäh⁻
ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ jnän⁻.

52 Dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻,
lä⁻hii⁻në⁻ ba⁻ ga⁻jmeeyh⁻ dsa⁻
hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.
Hi⁻ ga⁻jngëeyh⁻ ko⁻llaa⁻ hi⁻
ga⁻hlëëh⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻jaa⁻ hi⁻
lluu⁻ go⁻te⁻. Hi⁻ ma⁻ ja⁻ hi⁻
lluu⁻ he⁻, ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ hi⁻
ga⁻jngëe⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻.

53 Ma⁻nuu⁻ ba⁻ hnäh⁻
ha⁻ lä⁻ la⁻ ley kih⁻ Dio, he⁻
ga⁻ngëe⁻ ángel kih⁻ Moisé,
mah⁻sa⁻ ga⁻mi⁺teh⁻ hnäh⁻.

Ga⁻jngëeyh⁻ Esteban

54 Lä⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻ dsa⁻ he⁻
he⁻ ga⁻hlëëh⁻ Esteban lä⁻ja⁻,
ga⁻lä⁻lleey⁻ ngaayh⁻, lä⁻jiih⁻
ga⁻juuy⁻ cha⁻jay, kih⁻ he⁻
ga⁻ya⁻jëe⁻ dsëy⁻ kyaayh⁻.

55 Pero Esteban ma⁻ kye⁻
cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻. Ga⁻chooyh⁻ näy⁻ ta⁻
gyuu⁻, ga⁻jëey⁻ ga⁻tah⁻ jmëe⁻
jee⁻ gya⁻ Dio hi⁻ ga⁻jëey⁻ Jesú^s
cheh⁻ jwoo⁻ ra⁻lluu⁻ kih⁻ Dio.

56 He⁻ja⁻ ga⁻jäy⁻:

-Jëe⁻ da⁻ hnäh⁻, hii⁻ jnä⁻
jëen⁻ gyuu⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jëe⁻,
jëen⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ cheyh⁻
jwoo⁻ ra⁻lluu⁻ kih⁻ Dio.

57 Ma⁻ ga⁻nuu⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁻
ja⁻, ga⁻jney⁻ to⁻gway⁻, ga⁻ta⁻
ga⁻hooyh⁻ ki⁻gaa⁻, koo⁻ mii⁻
ba⁻ ga⁻jmeey⁻ ga⁻säayh⁻ Este-
ban.

58 Ga⁻sëeyh⁻ lä⁻ ga⁻të⁻
chuuh⁻ jwi⁻ ja⁻. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
ga⁻hnii⁻ kiyh⁻ ga⁻lleey⁻ hmiih⁻
he⁻ ma⁻ na⁻lääy⁻ mah⁻
ga⁻høø⁻ ja⁻ chih⁻ hi⁻ ma⁻
chee⁻ Saulo. Mah⁻ ga⁻løøy⁻
tey⁻ kuu⁻ kih⁻ Esteban.

59 Ta⁻ko⁻jiih⁻ te⁻ dsa⁻ kuu⁻
kiyh⁻, ga⁻hlëëh⁻ Esteban
kyaa⁻ Dio, ga⁻jäy⁻:

-Jesú^s Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻,
hee⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻.

60 Ga⁻juuyh⁻ jnëy⁻ mah⁻
ga⁻hlëëy⁻ koo⁻ ki⁻gaa⁻:

-Dio kyaan⁻, ta⁻ jmee⁻
kwat⁻ kih⁻ he⁻ hlëëh⁻ he⁻
jmee⁻ dsa⁻ kin⁻.

Ma⁻la⁻ ma⁻hlëëy⁻ lä⁻ja⁻,
ga⁻juuy⁻.

Já̄-ba' jmii' jā-, gā-lǟ-chā-
koō- hniī- juuh̄- kyaah̄-
lǟ-jëē- dsa- hī- gā-heeh̄- juu'-
kih̄ Jesús jwiī- Jerusalén.
Lǟ-jëē- dsa- hē- gā-sā-
gā-jñeē-, gā-näaȳ- tā- Judea
hī- tā- Samária kā-läh̄,
Mā-lā- apóstole bā- gā-jǟ-
Jerusalén jā-.

*Gā-jmeeh̄ Saulo dsa- hī-
gā-heeh̄-juu'-kih̄ Jesús*

² Kō-llaā- dsa- hī- mī-tē-
kyaaah̄ Dio, gā-jääȳ Esteban
mah̄ nā-haaȳ hī- gā-hooh̄-
jwérte dsa- hē- kiyh̄.

³ Gā-lø̄- Saulo jmeehyh̄-
lǟ-jëē- hī- mā-heeh̄- kih̄-
Jesús. Mā dsa- heȳ lǟ-koō-
lǟ-koō- hnē- kih̄ dsa-. He-
wī- bā- mā- dsa- hwéeȳ-
dsa- më̄- dsa- ñuuuh̄- mā-
dsa- jääȳ- neh̄-ñē.

*Dsa- hī- mā-chaā- Samária
gā-heeh̄- ju'hmeē- kih̄ Jesús*

⁴ Lǟ-jëē- dsa- hih̄- gā-sā-
gā-jñeē- hē-, gā-näaȳ- bih̄-
hlëeyh̄- dsa- ju'hmeē- kih̄-
Jesús lǟ-kaā- jeē- gā-näaȳ.

⁵ Ngoō Felipe tā- jwiī-
Samária nā-kwaȳ- juu'- kih̄-
Jesucristo jeē jā-.

⁶ Jwëē- dsa- gā-taah̄- nuu-
lǟ-käā- tuh̄-dsë̄- juu'- hē- mā-
kwā Felipe, lǟ- mā- gā-jëeȳ-
chā-miih̄- hē- juh̄-gaā- hē-
mā-jmeeȳ.

⁷ Lǟ-jëē- jmī-llē- hlëih̄-
hī- mā- tääh̄- tuh̄-dsë̄- dsa-
gā-hwëē- hooyh̄- kī-gaā-.
Hī- jwëē- dsa- hī- sā- liih̄-
goō-tiī-gā-hlaā- hī- lǟ-jëē- hī-
jluuuh̄- gā-jǟ- kih̄.

⁸ Peer̄ gā-lǟ-chaā-llū, dsa-
hī- mā-chaā- jeē jwiī- jā-.

⁹ Jā-ba' jeē jwiī- jā-, mā-
gyā- jaā- dsa- cheē- Simón
hī- mā- téē- jī-nah̄. Mā-
mī-gaaȳ- dsa- hī- chaā- jeē-
jā- hī- mā-jmääȳ- hniiȳ-jøøh̄.

¹⁰ Lǟ-jøh̄- lǟ-mäh̄- mā- tih̄-
dsë̄- lǟ-koh̄- mā- nuuȳ- juu'-
kih̄ dsa- hē-, mā-jäyh̄:

-Dsa- ñuuuh̄- lā- bā- kyē-
chā-miih̄- bē- kih̄ Dio.

¹¹ Mā-jmeē- dsa- hē- kiyh̄-
jëeh̄- mā-lǟ-hī- mī-gaaȳ-
dsa- kyaah̄- jī-nah̄- hē- mā-
jmeeȳ jā-.

¹² Pero mā-gā-kwā Felipe
ju'hmeē- lǟ-koō- jääȳ- Dio dsa-
lǟ-hih̄- kih̄- hī- ha- lǟ- lā- kih̄-
Jesucristo, kō-llaā- dsa- hē-
gā-lǟ-dsoō- dsë̄- mah̄- gā-saā-
jmiī- dsa- më̄- dsa- ñuuuh̄-.

¹³ Hī- lǟ-kyē- hniī- Simón
hī- mā- téē- hē-, gā-lǟ-dsoō-
dsë̄- hī- gā-saaȳ- jmiī-
mah̄- gā-løøȳ- jmeeȳ- kō-jøh̄-
kyaaah̄ Felipe. Mā-dsaā-
jwérte dsë̄- mā- jëeȳ- lǟ-jëē-
hē- juh̄-gaā- hē- mā- jmeē-
Felipe.

¹⁴ Hī- gā-nuū- apóstole
hī- gā-jǟ- Jerusalén hē-
mā-heeh̄- dsa- chaā-
Samária juu'- kih̄ Dio. Mā-
gā-nuuȳ jā-, gā-cheeȳ- Peē-
kyaaah̄ Jwaā- tā- jā-.

¹⁵ Lǟ- mā- gā-llā-näaȳ- jeē-
jā-, gā-ngiyȳ- kih̄- lǟ-jëē- dsa-
hī- mā-heeh̄- juu'- kih̄ Dio
mah̄-hyoyh̄- Jmī-llē- Nā-jngiī-.

¹⁶ Jëeh̄-, nī- jaā- hī- hē-
sā- gā- mā-hyoyh̄- Jmī-llē-
Nā-jngiī-, koō- mā-nā-saaȳ-
jmiī- lǟ-hih̄- kih̄- Jesús bā-.

¹⁷ Hē-jā- gā-kyē- Peē-
kyaaah̄ Jwaā- goō- në̄- kih̄-

øøh' jne' he'. Lä⁺chah' ja⁻
ga⁻tëey' Jmi⁻lle' Na⁻jngii'.

¹⁸ Ma' ga⁻jëe' Simón koo⁻
ga⁻kye⁻ ba' apóstole goo⁻ në'
kih' øøh' jne', he⁻ ga⁻tëey'
Jmi⁻lle' Na⁻jngii', he⁻ ja⁻
ga⁻jiih' Simón hi⁻ ma' tëe⁻ he⁻
kuu' kih' apóstol,

¹⁹ ga⁻jäyh' siiyh⁻:

—Hnii' kin⁻ heh' be⁻ na⁻
mah⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ kyen⁻
goon⁻ në' kih', tëe⁻ Jmi⁻lle'
Na⁻jngii'.

²⁰ He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Pee' siiyh⁻
Simón:

—Wa' hee⁻ hne⁻ kyaah'
kuu' kyah' na⁻, lä⁻llu⁻ he⁻
ma⁻jmeeh' huu⁻dsë⁻ lah' he⁻
la' kwa⁻ Dio.

²¹ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻tëeh'
taqah' hñaaah' kyaah' ta' la⁻.
Jëeh', sa⁻ hii' koo⁻ ba'
huu⁻dsë⁻ kyah' kyaah' Dio.

²² Wa' lä⁻dsaq⁻ hoh' kih'
he⁻ hlïih' kyah' na⁻ hi⁻ ngii'
kyah' kih' Dio ha⁻ ga⁻ che⁻
che⁻ba' Dio huu⁻dsë⁻ hlïih' he⁻
ma⁻jmeeh' na⁻.

²³ Man⁻ kyah'. Ma⁻ra⁻
mi⁻dsiöh' llih' laqah' hne⁻,
na⁻hñuuuh' ga⁻ hne⁻ kyaah'
he⁻ hlïih' na⁻ —ga⁻jäh' Pee'.

²⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Simón hi⁻
ma' tëe⁻ he⁻ siiyh⁻ Pee' kyaah'
Jwaa⁻:

—Ngii' hnäh' kih' Dio mah⁻
mo⁻so⁻ jä⁻ he⁻ hlïih' he⁻
ma⁻jäh' na⁻ në' kin⁻.

²⁵ Ma⁻ngëe⁻ ma' jmee⁻
apóstole he⁻ ju'dsoo' hi⁻ ma'
kway⁻ juu' kih' Dio, ga⁻nääy⁻
ta⁻ Jerusalén. Lä⁺jë⁺ jwii'
mäh⁻ he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻
Samária, he⁻ nøø' cha⁻jwë⁻

jee' ga⁻nääy⁻ ja⁻, ga⁻hlëeyh⁻
dsa⁻ ju⁻hmëe⁻ kih' Jesúis.

Ga⁻hlëeh⁻ Felipe jaa⁻
dsa⁻jøøh' hi⁻ma⁻chaaq⁻ Etiopía

²⁶ Jaa⁻ ángel kyaah⁻ Dio
ga⁻hlëeh⁻ kyaah' Felipe,
ga⁻jäyh⁻:

—Gwa⁻ ta⁻ kye⁻, jwë⁻ he⁻
go⁻hii' Jerusalén he⁻ ds oo⁻
ta⁻ Gaza, ja⁻ba' jwë⁻ he⁻
dsa⁻ngëe⁻ ta⁻hwa⁻kii⁻.

²⁷ He⁻ja⁻ ya⁻hëe⁻ Felipe
ngoo⁻. Cha⁻jwë⁻ jee' ngooy⁻
ja⁻, ga⁻jeey⁻ ja⁻ dsa⁻gyuh⁻
hi⁻ ma⁻chaaq⁻ Etiopía. Hi⁻
he⁻ laqah' ta⁻juuh⁻, høøy⁻ kuu'
kih' në'ta' kih' reina Candace
hi⁻chaaq⁻ Etiopía. Dsa⁻ he⁻
hää' jwë⁻ ngaah⁻ he⁻ ñeey⁻
Jerusalén na⁻jmeeey⁻juuh⁻ kih'
Dio.

²⁸ Jee' gyay⁻ neh⁻ carret
kih', ma⁻hëy⁻ juu' he⁻ ga⁻sii'
Isaía hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu' kih' Dio
llo⁻joo⁻.

²⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jmi⁻lle'
kih' Dio siiyh⁻ Felipe:

—Gwa⁻, chuh⁻ koo⁻ carret
kih'.

³⁰ He⁻ja⁻ ngoo⁻ Felipe
ko⁻chih' ta⁻ koo⁻ carret ja⁻.
Ma⁻ga⁻nuuy⁻ hë⁻ dsa⁻ he⁻ juu'
he⁻ ga⁻sii'⁻ Isaía hi⁻ ga⁻ngëe⁻
juu' kih' Dio, he⁻ja⁻ ga⁻ngiyy⁻
juu' kih' dsa⁻ he⁻:

—¿Che⁻ ngëeh⁻ he⁻ hëh⁻
na⁻? —ga⁻jäh' Felipe.

³¹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh' dsa⁻ he⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ lä⁻ngëen⁻
cher'mah⁻ sa⁻ chaqq⁻ ja⁻ hi⁻
jii⁻ juu' la⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻tëeyh⁻ Felipe,
ga⁻llaay⁻ koo⁻ kiyh⁻ neh⁻
carret ja⁻.

32 Ma' hë' dsa' he' jee'
na'sii' lä'la':
Na'jää' dsih' lä'koh' dsa'jää'
dsa' jaa' borrego jee'
jngëeyh',
lä'koo' jaa' borrego hi' sa'
hooh' ma' jää' dsih'
jee' tay' jnu',
ja'ba' lä'ja' sa' ga'näy' hooy'
ni'miih'.

33 Lä'te' dsë' dsa' ga'jmeeh'
dsih', sa' ga'nøø' ta'
kiyh'lä'koo' lle' kih'.

Ga'jngëeh' dsih', sa'
ga'lä'chaa' joo'siiyh'.
¿Ha' ta' jää' joo'siiyh' mah'
hlëeh' dsa' kiyh'?

34 He' ja' ga'ngiñ' dsa' he'
juu' kih' Felipe:

—Ta' jmee' hñaa' hoh',
chihi' jnä', ¿hi' kih' hlëeh'
hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio la',
che' kiyh' hñiiy' o che' kih' hi'
jñah'?

35 He' ja' ga'løø' Felipe
mi'jnää' he' hnøø' jäh' juu'
ja', ga'hlëeyh' ju'hmëe' kih'
Jesús.

36 Jee' ga'nääy' cha'jwë' ja',
ga'tëey' jee' hla' jmii', he' ja'
ga'jäh' dsa' he':

—Hee' jmii' hla' la', ¿che'
sa' le' saan' jmii' jee' la'?

37 Mah' ga'jäh' Felipe:
—Cher'mah' jmeeh' dsoo'
lä'kaa' tuh'hoh', le' ba'.

Hi' ga'jäh' dsa' he':
—Jmee' ba' jnä' dsoo', Jesu-
cristo laa' Joo' Dio.

38 Hi' ga'jmee' dsa' he'
mada' dsa'siih' carret ja'.
Ga'jñaaay' neh' carret mah'
ga'nääy' lä'uuy' cha'jmii'.

Jee' ja' ga'chaa' Felipe jmii'
dsa' he':
39 Lä' ma' ga'hwëey'
cha'jmii' ja', ni'sa'liih' gyih'
ga'jøø' Jmi'lle' kih' Dio kih'
Felipe ta' jee' jyoh'. Mo'so'
ga'lä'jnää' gyih' cha'në' dsa'
he'. Ngaah' bih' kiyh' lä'kaa'
tuh'dsëy'.

40 Ja'ga' ga'lä'jnää' Felipe
jee' jwii' Azoto. Hi' ngoo'
bih'kway' ju'hmëe' kih' Jesús
lä'koo' lä'koo' jwii' lä'jihi'
ga'tëey' jwii' Cesarea.

9

*Ga'hee'chaa' Saulo juu' kih'
Jesús*

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

1 Lä'jihi' ma' ga'juu' Esteban,
sa' ga'tu' Saulo ma' jmeehy' dsa',
jäyh' ma' jngëeyh' lä'jëe' hi' ma'hee'k
kih' Jesús. He'ja' ñee' Saulo
kih' jmi'dsa' jøøh',

2 na'ngiyy' je' kih' dsa'ta'
mah' cha' jwë' dsooy' gwah'
kih' dsa' judiu he' chih' jwii' Damasco.
Ma' dsa'hnääyh' dsa'më'
dsa'ñuu'h' hi' ma'tääh' jwë'
hmëe' kih' Jesús, mah' ma'
tëey' dsa'tääyh' neh'ñe' jwii'
Jerusalén.

3 Miih' ga' hnøø' llooy'
Damasco ja', ni'sa'
ga'lä'liih' gyih' ma' ga'jyoo'
koo' je' to'jlëe' ñih' në' kiyh'
jee'ngooy' ja'.

4 Hi' ga'tayh' hwa'. Jee' ja'
ga'nuuy' ga'hlëeh' jaa' dsa'
hi' ga'jäh':

—Saulo, Saulo, ¿he'la'
hñaa' hoh' kyäah' jnä'?

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁺ Saulo juu['] kih⁻ hi⁻ ga⁻hléeh['] he[:]

—¿Hii⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻? — ga⁻siiyh⁻.

He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] hi⁻ he[:]

—Jnä⁻ he['] Jesús hi⁻ ga⁻llooh['] hñaa⁻ hoh['] kyaah[']. He⁻jmeeh['] hñaaah['] ba['] hne⁻ na['], he⁻ hah['] kin['] jwë['] he⁻ taahn['] hne⁻.

⁶ Peer⁻ goyh⁻ hi⁻ jlääy⁻, ga⁻jäh[']:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, ¿hee⁻ na⁻ hnooh⁻ jmeen?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻:

—Noo⁻, go⁻he['] ta⁻ jee['] jwii⁻ na⁻. Jee['] na⁻ jmee['] dsa⁻juu['] hee⁻ na⁻ ga⁻tëëh['] jmeeh['].

⁷ Dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ kyaah['] Saulo he['] ga⁻taayh['] jée⁻ dsayh⁻. Ga⁻nuu['] bih['] ga⁻hléeh['] pero sa⁻ ga⁻jëëy['] ni⁻ ja⁻.

⁸ Ma['] ga⁻noo⁻ Saulo jee['] ma['] kyaay['] ja⁻, hnøøy['] ma['] jëëy['], pero mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnä['] mi['] nëy[']. He⁻ja⁻ dsa⁻ba[']na⁻hää⁻ goo⁻ Saulo na⁻jääy⁻ ta⁻ Damasco.

⁹ Jee['] ja⁻ ga⁻jäy['] tuu⁻ lä⁻jiih['] ga⁻të['] hnë['] jmi['], sa⁻cha⁻ he⁻ ga⁻kuh['] ga⁻hiyh['] ni⁻ miih⁻.

¹⁰ Damasco ja⁻ ma['] gya['] ja⁻ discípulo kyaah['] Jesús, hi⁻ chee⁻ Ananía. Dio ga⁻mi⁻jnää⁻ kih['] Ananía mah['] ga⁻siiyh⁻:

—Ananía.

He⁻ja⁻ ga⁻ngiiy['] kiyh[']:

—Hii⁻ jnä⁻ la⁻ Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻.

¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Dio siiyh⁻:

—Go⁻hëë['], gwa⁻ ta⁻ jwë['] he⁻ chee⁻ Ko⁻dsoo[']. Gwa⁻ cha⁻neh['] kih['] Juda. Ja⁻

jwiyyh[']: “Ma⁻jan⁻ hlëehn['] kyaah['] Saulo, dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ Tarso.” Hi⁻ he['] gya['] ngii⁻ kih['] jee['] ja⁻.

¹² Ma⁻mi⁻jnäään['] hne⁻ kih['] Saulo he['] goh['] go'kyeh['] gooh['] në['] kiyh['] mah['] lä⁻jnä['] mi[']nëy['] —ga⁻jäh['] Dio.

¹³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Ananía:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, joh['] jiih⁻ sa⁻ ma⁻nuun['] cha⁻ juu['] hñaa⁻ dsé⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he[:] Joh['] he⁻ hlëeh['] sa⁻ ma⁻jmeey['] jwii⁻ Jerusalén, ma⁻jmeey['] dsa⁻ hi⁻ na⁻jngëë['] kyaah['].

¹⁴ Hi⁻ na⁻ na⁻ ma⁻jay⁻ jee⁻ la⁻ kyaah['] hih⁻ kih['] jmi['] dsa⁻kaah['], tëëy⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ hnaah⁻ hne⁻.

¹⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Dio siih⁻ Ananía:

—Gwa⁻, jëëh['] hi⁻ he⁻ na⁻lleeh['] kyaan⁻ mah['] dsa⁻kay⁻ juu['] kin['] kih['] dsa⁻hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu hi⁻ kih['] dsa⁻ta⁻ kaah['] hi⁻ kih['] lä⁻jëë⁻ judiu ka⁻läh['].

¹⁶ Jnä⁻ mi[']jnäään['] kiyh['], jmee⁻ bii⁻ dsa⁻ngëëy['] cha⁻miih⁻ wii⁻ kwäat⁻ kin['] —ga⁻jäh['] Dio siih⁻ Ananía.

¹⁷ Ja⁻ga['] ngoo['] Ananía jee['] gya['] Saulo. Ma['] ga⁻llooy['] ga⁻hey['] cha⁻neh['], ga⁻kyey['] gooy['] në['] kiyh[']. Mah['] ga⁻jäh['] lä⁻la⁻:

—Saulo øøhn['], Jesús hi⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻ kyah['] cha⁻jwë['] jee['] ya⁻neh['], hi⁻ he⁻ na⁻ ma⁻chee⁻ jnä⁻ ta⁻ la⁻ mah['] lä⁻jnä⁻ mi[']nëh['] hi⁻ mah['] hñah['] cha⁻miih⁻ be['] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

¹⁸ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻sa['] ga⁻hla['] he⁻ ma['] na⁻jlë⁻ mi

'nē' Saulo, he⁻ la⁻ lä⁻koo⁻ sa⁻uh⁻ hmooh⁻. Hi⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ mi⁻nëy⁻. Hi⁻ ga⁻nooy⁻ ngooy⁻ mah⁻ ga⁻säay⁻ jmii⁻.

¹⁹ Ja⁻ga⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh⁻ mah⁻ ga⁻tëeyh⁻ be⁻ ka⁻läh⁻. Ga⁻jä⁻ Saulo miih⁻ jmii⁻ kyaah⁻ øöh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻heeh⁻ kih⁻ Jesùs hi⁻ ma⁻ tääh⁻ Damasco ja⁻.

Ga⁻kwa⁻ Saulo juu⁻ kih⁻ Jesùs jwii⁻ Damasco

²⁰ Neh⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu he⁻ chih⁻ jwii⁻ Damasco ja⁻, ga⁻løøy⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ Cristo, ga⁻jäyh⁻, he⁻ba⁻hi⁻ he⁻la⁻Joo⁻ Dio.

²¹ Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻ ga⁻taayh⁻ jëe⁻ dsayh⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—Ja⁻ hi⁻ na⁻ na⁻ ma⁻ ngë⁻ jmeey⁻ hñaa⁻ dsë⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ Jesùs jwii⁻ Jerusalén ma⁻ja⁻? Ja⁻ hi⁻ na⁻ na⁻ ja⁻ hi⁻ hnøøy⁻ ma⁻säah⁻ dsa⁻ kyaah⁻ Jesùs mah⁻ ma⁻ dsa⁻jääy⁻ cha⁻nëe⁻ jmi⁻ dsa⁻ kqäh⁻?

²² Pero Saulo ma⁻ hlëeyh⁻ kyaah⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ be⁻ koo⁻ hä⁻ koo⁻ hä⁻. Ga⁻mi⁻jnääy⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jëe⁻ ja⁻ba⁻ dsoo⁻ Jesùs he⁻la⁻ Cristo, lä⁻jiih⁻ ga⁻käh⁻ ga⁻gwëh⁻ hñaa⁻dsë⁻ kih⁻ judiu hi⁻ ma⁻ tääh⁻ Damasco ja⁻.

Ga⁻ky⁻ Saulo kih⁻ dsa⁻judiu

²³ Ma⁻hyä⁻ cha⁻miih⁻ jmii⁻ gya⁻ Saulo jwii⁻ Damasco ja⁻, mah⁻ ga⁻taah⁻ judiu juu⁻ kwee⁻ he⁻ ma⁻jngiiyh⁻ kih⁻ Saulo.

²⁴ Pero chah⁻ ba⁻ ga⁻lä⁻ñe⁻ Saulo hee⁻ na⁻ ma⁻ hnøøy⁻ dsa⁻ ma⁻ jmee⁻ kiyh⁻. Lä⁻jmii⁻ lä⁻hwë⁻ ga⁻taah⁻ dsa⁻ tääy⁻ ho⁻haah⁻ kih⁻ chuh⁻ jwii⁻ ja⁻, hnøøy⁻ ma⁻jngiiyh⁻ kih⁻ Saulo.

²⁵ Pero øöh⁻ jne⁻ ga⁻taayh⁻ neh⁻ hma⁻ta⁻ mah⁻ ga⁻jñaay⁻ ta⁻la⁻ hwë⁻, ta⁻ dsoh⁻ na⁻hyah⁻ he⁻ na⁻ jnë⁻ chuh⁻ jwii⁻. Lä⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻laaq⁻ Saulo.

Nee⁻ Saulo jee⁻ jwii⁻ Jerusalén ga⁻mi⁻jeey⁻ apóstole

²⁶ Ma⁻ ga⁻lloo⁻ Saulo jwii⁻ Jerusalén, hnøøy⁻ ma⁻ jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ øöh⁻ jne⁻ jee⁻ ja⁻. Pero lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ na⁻hñaaah⁻ dsih⁻, sa⁻ ga⁻jmeey⁻ dsoo⁻ he⁻ ma⁻heeyh⁻ kih⁻ Jesùs.

²⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jøö⁻ Bernabé kih⁻ Saulo na⁻jääy⁻ cha⁻nëe⁻ apóstole. Jee⁻ ja⁻ ga⁻jmeeh⁻ Bernabé juu⁻ he⁻ ga⁻jëe⁻ Saulo Jesùs cha⁻jwë⁻ hi⁻ ga⁻hlëeh⁻ kyaayh⁻ hi⁻ ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ goh⁻ Saulo ga⁻kway⁻ juu⁻ kih⁻ Jesùs lä⁻kqä⁻ tuh⁻dsëy⁻ jee⁻ jwii⁻ Damasco.

²⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jä⁻ Saulo mah⁻ ga⁻løøy⁻ jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ øöh⁻ jne⁻ hi⁻ chaa⁻ Jerusalén.

²⁹ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ goyh⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ kih⁻ Jesùs, ma⁻ti⁻chooy⁻ juu⁻ kyaah⁻ judiu hi⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ griego. Pero dsa⁻ he⁻ hnøøy⁻ ma⁻jngëeyh⁻ Saulo.

³⁰ Ma⁻ ga⁻lä⁻ñe⁻ øöh⁻ jne⁻ hii⁻ goo⁻ ma⁻jngëeyh⁻ dsih⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jääy⁻ Saulo ga⁻nääy⁻ kyaah⁻ ta⁻ Cesarea,

ja⁻ jiih['] ga⁻cheey['] ta⁻ jwii⁻
Tarsio.

31 Ja⁻ jiih['] mo⁻so⁻ ga⁻hii[']
goo⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ øøh['] jne[']
he[']. Ma' hii['] tii['] kiyh['] lä⁻kaa⁻
Judea, lä⁻kaa⁻ Galilea hi⁻
lä⁻kaa⁻ Samária ka⁻läh[']. Kih[']
he⁻ gayh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
he⁻ ja⁻ cha⁻ga'mihi['] ma'
hnaayh['] Dio hi⁻ ga⁻lä⁻jwëe[']
ga⁻øøh['] jne['] kyaah['] be['] kih[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

Ga⁻jä['] kih['] Enea

32 Ga⁻lloo['] koo⁻ jmi['] ngoo[']
Pee['] na[']jëe⁻ øøh['] jne['] lä⁻koo⁻
lä⁻koo⁻ jwii⁻ lä⁻jiih['] ga⁻llooy[']
na[']jëe⁻ hi['] ma' tääh['] Lida.

33 Jee['] ja⁻ ga⁻jëe['] jaa⁻
dsa⁻ñuu⁻ hi['] chee['] Enea.
Ma⁻hya⁻ jña[']ji[']ñe['] kyaay['] në[']
jii['] dsaayh['], sa⁻liih['] goo['] tiiy['].

34 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Pee['] siiyh[']:
—Enea, Jesucristo ma⁻mi⁻hlä⁻
hne⁻, noo⁻ chooh['] jii['] kyah['].

Hi⁻ lä⁻chäh['] ja⁻ ga⁻noo⁻
Enea.

35 Hi⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻chaq['] jee[']
jwii⁻ Lida hi⁻ jee['] jwii⁻ Sarón
ga⁻jëe['] dsa⁻hi['] ga⁻hläa['] he['],
he⁻ ja⁻ ga⁻ngëe['] dsa⁻he['] hñii[']
kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].

Ga⁻lä⁻jiih['] Dorca

36 Jmi['] ja⁻ ma' chaa⁻ jaa⁻
dsa⁻më['] hi['] ma' laa['] øøh[']
jne['] jee['] jwii⁻ Jope. Dsa⁻më[']
he['] ma' chee['] Tabita, kyaah[']
griego hnøø['] jäh['] Dorca.
Ta⁻ko⁻jiih['] ga⁻gya['] dsa⁻më[']
he['] jmi⁻gyuu['], ga⁻jmeey['] he[']
llu['] jmah['] ba⁻hi['] ga⁻jmeey['] be[']
kih['] hi['] tä⁻ñee['].

37 Ga⁻lloo['] koo⁻ jmi[']
ga⁻lä⁻dsaa['] Dorca hi⁻
ga⁻juuy[']. He⁻ ja⁻ ga⁻gyeëh[']

dsih['] mah['] na'kyaa['] jee[']
ga⁻të['] to['] jwëe['] hne['].

38 Jäh['] ba['] kih['] jwii⁻ Lida
ja⁻, ma' ja⁻ jwii⁻ Jope. He⁻ ja⁻
ma' ga⁻nuu['] øøh['] jne['] hi['] ma'
tääh['] Jope gya['] Pee['] jwii⁻ Lida,
ga⁻cheey['] uu['] dsa⁻ñuu⁻
na[']jmee['] juu['] kiyh['] mah['] wa'
jäy['] na[']koh['] ta⁻ Jope.

39 Ma' ga⁻nuu['] Pee['] juu['] ja⁻,
ngooy['] kyaah['] dsa⁻he[']. Hi⁻
ma' ga⁻llooy['] cha'neh['] ja⁻,
ga⁻jää['] dsih['] jee['] kyaah['] hlïi[']
Dorca. Jwëe['] dsa⁻më['] hnii[']
ma' tääh['] hooh['] kiyh['] jee['] ja⁻.
Hi⁻ ma' ga⁻lloo['] Pee['] ga⁻kuyh[']
lä⁻ku['] lä⁻jii['] kiyh['] hooyh['],
heeyh['] Pee['] lä⁻jë['] hmiih['] he[']
ga⁻hme['] Dorca lä⁻ma' jiiyh['].

40 Ja⁻ga['] ga⁻hwëe['] Pee[']
lä⁻jëe⁻ dsa⁻më['] he['], hi⁻
ga⁻juuyh['] jnëy['] ga⁻løøy['] ngiiy[']
kih['] Dio. Ja⁻ga['] ga⁻jiiyh['] nëy[']
ta⁻ jee['] ma' kye['] jmi⁻ngo['] kih[']
Dorca mah['] ga⁻siiyh[']:

—Tabita, noo⁻.

Mah['] ga⁻nä['] Tabita mi[']në['].
Ma' ga⁻jëe['] Pee['], ga⁻gyay['].

41 He⁻ ja⁻ ga⁻sooh['] Pee[']
gooy['] mah['] ga⁻chaayh[']. Hi⁻
ja⁻ga['] ga⁻tëeyh['] lä⁻jëe⁻ øøh[']
jne['] hi['] ga⁻tëeyh['] dsa⁻më[']
hnii['] he['] ka⁻läh['], mah[']
ga⁻siiyh[']:

—Hii['] ma⁻lä⁻jiih['] la⁻.

42 Ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻chaq[']
jwii⁻ Jope ga⁻nuu['] juu['] ja⁻,
he⁻ ja⁻ jwëe['] dsa⁻ga⁻ngëe[']
hnii['] kih['] Dio.

43 Cha⁻miih['] jmi['] ga⁻jä[']
Pee['] jee['] jwii⁻ Jope ja⁻,
cha'neh['] kih['] dsa⁻hi['] chee[']
Simón hi['] ma' mi⁻llu['] loo[']
jah['].

10

Ga⁻jmee⁻ Cornelio mada⁻ he⁻jä⁻ Pee⁻

¹ Jwii⁻ Cesarea ma' gya' jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma' chee⁻ Cornelio. Ma' laay['] dsa⁻jøøh['] kyaaq['] hñaa['] laa['] hløø['] hi⁻ chee⁻ Italiana.

² Dsa⁻ñuuah⁻ he['] ma' hnaayh⁻ Dio kyaah['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma' chaq['] kyaay[']. Hi⁻ ma' gayh⁻ Dio, ma' ngiiy⁻ kiyh['] kih['] Dio lä⁻jëe⁻ jmi['], hi⁻ ma' jmeey⁻ cha⁻miih⁻ be['] kih['] hi⁻tä⁻ñnee['].

³ Jee' gyay['] ngiiy⁻ kiyh['] kih['] Dio, ko⁻hi['] hnë⁻ ta⁻ga⁻hloo['], ga⁻hëe['] mi['] nëy['] ga⁻jëey['] na⁻hñaa['] na⁻dsa⁻ jaa⁻ ángel kyaaq['] Dio hi⁻ ga⁻he['] ta⁻jee' gyay['], hi⁻ ga⁻jäh[']:

—Cornelio.

⁴ Mah['] ga⁻jëey['] koo⁻ hweh⁻, Peer⁻ goyh⁻ ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] ángel, ga⁻jäh[']:

—¿Hee⁻ na⁻ jwah['] hne⁻ Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻?

Hi⁻ ga⁻jäh['] ángel siyyh[']:

—Ma⁻tih['] ba['] dsé['] Dio lä⁻jëe⁻ he⁻ ngiih['] hi⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ kwëeh['] hi⁻ tä⁻ñnee['].

⁵ Chee⁻ dsa⁻ ta⁻ Jope. Wa⁻lla⁻chiiyh['] Simón, ja⁻ba['] hi⁻ tëeyh['] Pee['], mah['] wa['] jay['].

⁶ Hi⁻ he['] gya['] cha'neh⁻ kih['] jñah['] hi⁻ chee⁻ Simón hi⁻ mi[']llu['] loo['] jah['] cha'ho['] jmi[']ñeeh[']. Hi⁻ he['], jäh['] hee⁻ na⁻ jmeeh['].

⁷ Ma' ngaah['] ángel hi⁻ ga⁻hlëeh['] kyaayh['], ga⁻teeh['] Cornelio uu['] dsa⁻ hi⁻ ma' jmee⁻ ta['] kiyh['] kyaah['] jaa⁻ hløø['] hi⁻ jwah['] kyaayh['] hi⁻ ma' mi[']te['] kih['] Dio.

⁸ Ma⁻la⁻ ma⁻jmeeh['] Corne⁻lio lä⁻jëe⁻ juu['] kih['] dsa⁻ he['], ja⁻ga['] ga⁻cheey['] ta⁻ Jope.

⁹ Ma' ga⁻jnä['] jyoh['] jmi['], ma' ngoo['] ga⁻tëe['] llä[']hyoo⁻ hi⁻ ngoo['] ya⁻jäh['] dsa⁻ he['] ta⁻ Jope. Hor['] ja⁻ ga⁻wih['] Pee['] gyuuuh['] jee' ga⁻tëe['] to['] jwëe['] hne['], jee' na[']ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio.

¹⁰ Ja['] kyoyh['] jee' ma' gyay['], hnøøy['] ma' kuyh[']. Ta⁻ko⁻jiih['] jøøy['] jmee⁻ dsa⁻ ma['], ga⁻hëe['] mi[']nëy['] koo⁻ he⁻ ga⁻mi⁻jnää['] Dio kiyh['], jee' gyay['] chuuy['] kyaah['].

¹¹ Ga⁻jëey['] gyuuuh['] jmi[']gyuuuh['] na⁻hñaa['] lä⁻jëe⁻ koo⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koh['] ta⁻jmaah['], na⁻hñuuuh['] lä⁻jëe⁻ kyë['] kiih['] he⁻ ga⁻jyoo['] lä⁻ga⁻tëe['] hwa['].

¹² Neh['] ja⁻ ma' täh['] lä⁻jëe⁻ nëe['] jah['], ma' täh['] jah['] hi⁻ choo['] goo['] tii['], ma' täh['] jah['] hi⁻ sëëh['] hñii['] hwa['], hi⁻ ma' täh['] ta⁻jah['] hi⁻ hëe['] gyuuuh['].

¹³ Jee' ja⁻ ja['] koo⁻ juu['], he⁻ jäh['].

—Noo⁻ Pee['], jngëeh['] jah['] na⁻ mah['] kuh['] —ga⁻jäyh['].

¹⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pee[']:

—Jah⁻ha['] Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻. Jëeh['], ni['] jaq['] hi⁻ laa['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ ni['] jaq['] hi⁻ sah['] sa⁻ ma⁻kuhn['] jih[']koh['].

¹⁵ Koo⁻ ka⁻läh['] ja['] juu['] jee' ga⁻tëe['] to['] jiih[']:

—Kih['] hi⁻ ga⁻jmää['] Dio na⁻jngëeh['], ta⁻ jwah['] laay['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻.

¹⁶ Hnë⁻ jiih['] ga⁻la['] lä⁻ja⁻, ja⁻ga['] ga⁻sooh['] ta⁻jmaah['] ja⁻, ngooh['] ka⁻läh['] ta⁻ gyuuuh['].

¹⁷ Ta'ko' jiih' ma' gya' Pee' jmeey' cha'miih' huu'dse' he' hnøø' jah' he' ga'jëey' ja', ga'lla'nää' dsa' hi' ga'chee' Cornelio he', ngiiy' juu' ha' chih' hne' kih' Simón hi' mi'llu' loo' jah', lä' jiih' ga'lla'nääy' jee' ja'.

¹⁸ Ma' ga'lla'nää' dsa' he', ga'ngiiy' juu':

—¿Che' jee' la' gya' Simón, hi' tñeyh' Pee'? —ga'jäh'.

¹⁹ Gya' ga' Pee' gyuuuh' jmeey' huu'dse' ha' lä' la' he' ga'jëey' ja', mah' ga'jäh' Jmi'lle' kih' Dio siiyh':

—Jëe' da' Pee', uu' dsa' ma' ya' nää' hnaah' hne'.

²⁰ Jñaa' mah' go'jëe'. Ta' jmeey' to' hoh', gwa' kyaayh'. Jnä' ba' ma' cheen' dsa' na'.

²¹ He' ja' ga'jñaa' Pee' ta' jee' ma' täh' dsa' hi' ga'chee' Cornelio he' mah' ga'siiyh':

—Hii' jnä' la' hi' hnaah' hñäh'. ¿He'la' ma' ya' näääh' hñäh'? —ga'jäh' Pee'.

²² He' ja' ga'jäh' dsa' he':

—Ma' ya' nøø' jnääh' mada' kih' Cornelio dsa' jøøh' kyaä' jnääh'. Laay' ja' juu' hløø' hi' lluu' hi' gah' Dio, hi' lä'jëe' judiu jwah' kyaayh'. Cornelio he' tñeyh' hne' gooh' cha'neh' kiyh' mah' nuuy' juu' he' kwah', lä'koo' mada' nuuyh' kih' ángel hi' na'jngëe'.

²³ Ja'ga' ga'taah' Pee' dsa' he' cha'neh'. Jee' ja' ga'jäh' dsa' he' hwë' ja'.

Ga'lloo' Pee' kih' Cornelio

Ma' ga'jnä' jyoh' jmii' ga'noo' Pee', ngooy' kyaah' dsa' he' hi' ga'nää' ko'llaq' øøh' jne' hi' chaa' Jope kyaayh'.

²⁴ Jyoh' jmii' ga'lla'nääy' jwii' Cesarea. Ma' gya' Cornelio jøø' kyaah' lä'jëe' ga' hi' chaa' kyaay', hi' kyaah' ome' hi' jwah' kyaah'.

²⁵ Ma' ga'lloo' Pee' ho'hne' kiyh', ya'hëe' Cornelio mah' ga'heeyh'. Lä'chah' ja' ga'juuh' Cornelio jnë' cha'ne' Pee', ga'jmääy' jøøh'.

²⁶ Pero Pee' ga'chaa' Cornelio ga'siiyh':

—Noo', ta' jmee' lä'na'. Dsa' ba' hne', dsa' ba' jnä' ka'läh'.

²⁷ Lä' ma'llay' ja'ba' juu' ga'taayh' cha'neh' lä'jiih' ga'tñeyh' jee' täh' jwëe' dsa' hi' ga'kuh' jee' ja'.

²⁸ Mah' ga'jäh' Pee' siiyh':

—Ma'ñeh' ba' hnäh' kwee', na'høø' jwëerte la' kyaä' jnääh' dsa' judiu he' dsa'tooth' jnääh' ko'jøh' kyaah' hi' sa'laq' judiu hi' ni' he' dsa'tooth' jnääh' cha'neh' kiyh' sa'le'. Pero Dio ma'mi' jnääh' kin' he' sa' sah' ni' ja'a' dsa' ni' sa'laay' wa' hi' cha' hi'. He' ja' mo'so' jmee' ga' jnä' kwäat' he' sah' dsa' hi' sa'laq' judiu.

²⁹ He' ja' sa' ga'choon' juu' ni' miih', lä' ma' ga'lloo' juu' kin', chah' ba' ma'jan'. He' ja' ngiih' juu' kyah'. ¿He'la' ma'teeh' jnä'?

³⁰ He' ja' ga'jäh' Cornelio:

—Na' ma-hya- kye' jmii'
sa- ma' kuh- ma' huhn-,
ja'-ba' hor- la- ko- hí' hnë- ta-
ga-hloo' gyan' ngiin' kin- kih-
Dio cha-neh- la-. Koo- ma'
ga-jeen' jaq- dsa- ñuu- kye-
hmiih- jih'gyeh- cha-nen-.

³¹ Hi- he- na- ga-jah': "Cornelio, ma-nuu' ba' Dio lä-jé-
he- ma-hlëeh- kyaayh', hi-
kye- bih- kwäat- kih- lä-jé-
he- ma-kwëeh- hi- tä-nee-.

³² Chee- dsa- ta- Jope mah-
wa' jää- Simón hi- téeyh- Pee'.
Hi- he- gya- cha-neh- kih-
he- ba' Simón hi- mi-llu-
loo- jah-, cha-hoo' jmi-ñeeh-.
Wa'ra- ja- hi- he-, hlëeh-
hne-", ga-siiyh- jnä-.

³³ He-ja- chäh- ba'
ga-cheen- dsa- na'kyaa-
hne-. Hi- llu- ba' ma-jmeeh-
ma-ñeh-. Na' na- lä-jee- jnääh-
tøöh- jnääh- jee- la- cha-né-
Dio, mah- nuu' jnääh- juu' he-
ma-hñah- kih- Dio.

*Ga-kwa' Pee' juu' cha'neh-
kih' Cornelio*

³⁴ He-ja- ga-løø' Pee' hlëeh-
lä-la-:

—Na' ga' ma-lä-ngeen'-
kwee-, ma-ra- ju'dsoo' koo'-
ba'laa' dsa- cha-né Dio.

³⁵ Tih- ba' dsé' Dio kih-
ga-lä-jee- hi- gayh- hi- kih-
hi- jmee- he- llu-.

³⁶ He- la- na- juu' he-
ga-chee' Dio kih- dsa- Israel.
Ju'hmëe' la- he- jmee- hii' tii'
kih- dsa- ta-la- kih- Jesucristo
hi- laa' Dsa-jøøh' kya-
lä-jee- dsa-.

³⁷ Neh' ba' hnäh- kwee-
ha- lä- ga-la- lä-kaa- hwa'
Judea, he- ga-løø' ta- Galilea,

ma-ngëe' he- ga-hlëeh' Jwaa-
kih- he- saa- dsa- jmii-.

³⁸ Ma-nuu- ba' hnäh-
ha- lä- ga-jmee' Dio kyaah-
Jesús dsa- cha- Nazaret.
Ga-kwëeyh' Jmi-lle' Na-jngii'
, hi- ga-kwëeyh' cha-mihi-
be'. Hi- lä-kaa- jee' ga-ngëe'
ga-jmee' he- llu- jmah- hi-
ga-lääy- lä-jee- hi- ma' jee-
wii' käh- hi- sa-llu-, jeeh- Dio
cheh' kyaayh'.

³⁹ Jmee' jnääh' ju'dsoo' kih-
lä-jé- he- ga-jmee' Jesús hwa'
Judea hi- jee' jwii- Jerusalén.
Hi- he- ga-jngiih' dsa- kih-
na-taay- dsoh' hma-cru-.

⁴⁰ Pero Dio ga-mi-jiiyh'
ma' ga-hya- hnë- jmiih' hi-
ga-mi-jnääy- mah' jee- dsih'
he- ma-lä-jiiyh'.

⁴¹ Pero sa- ga-mi-jnääy-
kih- lä-jee- dsa-. Ma-la- kya-
jnääh' hi- ga-lleeh- Dio jää-
ba' ga-mi-jnääy- mah' jmee'
jnääh' ju'dsoo' kiyh', jnääh'
hi- ga-kuh- ga-hih- kyaayh'
ma-ngëe' ma-lä-jiiyh' jee'
kih' hi- na-juu'.

⁴² Ja- ga' ga-cheey- jnääh'
kwa' jnääh' juu' kih- lä-jee-
dsa-. Mah' jmee' jnääh' dsoo',
Jesús he- hi- na-hñaa' kih'
Dio, laay- jwëe- kih- lä-jee-
dsa- hi- jiih- hi- lä- ja- kih- hi-
na-juu'.

⁴³ Ga-lä-jee- hi- ga-ngëe'
juu' kih' Dio llo'joo' ga-jmee'
dsoo' kih' Jesús, ga-jayh',
ta-la- kih- bih- dsa-che'
dso-kye- kih- lä-jee- hi- heeh'
juu' kiyh'.

*Ga-hyoh' dsa- hi- sa- laa'
judiu Jmi-lle' kih' Dio*

⁴⁴ Hlëeh⁺ ga' Pee' lä⁻ja⁻ ma'
ga⁻jyoo⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺ nē⁻
kih⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ma' tääh⁻
nuu⁻ jee⁻ ja⁻.

⁴⁵ Lä⁻jëe⁺ øøh⁺ jne' hi⁻ laa⁻
judiu hi⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ kyaah⁻
Pee' ga⁻täayh⁺ jëe⁺ dsayh⁻ ma'
ga⁻jëey⁺ ga⁻hyoh⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
laa⁻ judiu Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!].

⁴⁶ Ga⁻nuuy⁺ hlëeh⁺ dsa⁻ he⁻
jyoh⁻ juu⁻ hi⁻ ma' jmeey⁻ juuh⁻
kih⁺ Dio.

⁴⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Pee':

—⁴⁸Hii⁻ le['] ha['] kih⁺ dsa⁻
la⁻ he⁻ saay⁻ jmi^{!!}, na['] he⁻
ma⁻hyoyh⁻ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺
ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻hñah⁻ jne?

⁴⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁺ Pee'
mada⁻ ga⁻saay⁻ jmi^{!!} lä⁻hih⁻
kih⁺ Jesúus Dsa⁻jøøh⁺ jnän[!].
Ja⁻ga['] ga⁻chuu⁻ dsa⁻ he⁻
kyaaah⁻ Pee' mah⁻ jää⁻ miih⁻
jmi^{!!} kyaayh⁻.

11

Ga⁻jmeeh⁺ Pee' juu⁻ kih⁺
øøh⁺ jne' hi⁻ ma' tääh⁻
Jerusalén

¹ Ga⁻nuu⁻ apóstole, hi⁻
ga⁻nuu⁻ øøh⁺ jne' hi⁻ ma' tääh⁻
Judea he⁻ ga⁻heeh⁻ lä⁻kye⁻
hi⁻ sa⁻laa⁻ judiu juu⁻ kih⁺ Dio.

² Ma' jah⁻ Pee' ta⁻ Jerusalén,
ko⁻llaa⁻ øøh⁺ jne' ga⁻løø⁻
ti⁻choo⁻ juu⁻ kyaayh⁻, kih⁺ he⁻
ma' laay⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ uuh⁻
jmi⁻ngo⁻ kih⁺ dsa⁻ñuuuh⁻.

³ Ga⁻jäyh[:]

—⁴He⁻la⁻ñeeh⁻na⁻jëeh⁺ dsa⁻
hi⁻ sa⁻ ga⁻wih⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁺
hi⁻na⁻kuh⁻ kyaayh⁻ ko⁻jøh[?]

⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jmeeh⁺ Pee' juu⁻
lä⁻ma⁻huuh⁻ha⁻lä⁻ga⁻la⁻kiyh⁻
ta⁻jee⁻ ñeey[,] ga⁻jäyh[:]

⁵ —Jnä⁻ ma' gyan['] jwii⁻
Jope ngiin['] kin⁻ kih⁺ Dio
ma' ga⁻hee⁺ mi[']nën⁻ koo⁻
he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ Dio kin⁻.
Ga⁻jëen⁺ koo⁻ he⁻ la⁻lä⁻koh⁻
ta⁻jmaah⁻ na⁻hñuu⁻ lä⁻jë⁻
kye['] sa⁻kiih['] ga⁻jyoo⁺ gyuuuh⁻
lä⁻ga⁻të⁻ jee['] ma' gyan['].

⁶ Ga⁻jëen⁺ kwee⁻, hi⁻
ga⁻mi⁻kyuun['] hi⁻ jah⁻ ma'
tääh⁻ neh⁻. Ga⁻jëen⁺ jah⁻ hi⁻
choo['] goo⁻ ti['], ga⁻jëen⁺ jah⁻
hää['] kyaah⁻ jah⁻ hi⁻ sëeh⁻
hñii⁻ hwa⁻ hi⁻ ga⁻jëen⁺ ta⁻jah⁻
hi⁻hee⁻ gyuuuh[!].

⁷ Jee['] ja⁻ ga⁻nuun⁺ koo⁻ lle⁻
he⁻ ga⁻hlëeh⁺ gyuuuh[!], ga⁻jäh[:]
“Noo⁻ Pee', jngëeh⁻ jah⁻ na⁻
mah⁻kuh⁻.”

⁸ He⁻ja⁻ ga⁻ngiin['] kiyh[:]
“Jah⁻ha['] Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁻.
Jëeh⁻, ni⁻ ja⁻ hi⁻ laa⁻ wa⁻ hi⁻
cha⁻ hi⁻ hi⁻ ni⁻ ja⁻ hi⁻ sah⁻
sa⁻ma⁻kuhn⁻ jih⁻koh⁻.”

⁹ Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻hlëeh⁺
gyuuuh[!] jee['] ga⁻të⁻ to['] jiih[~]:
“Kih⁺ hi⁻ ga⁻jmää⁻ Dio
na⁻jngëe⁻, ta⁻jwah⁻ laay⁻ wa⁻
hi⁻ cha⁻ hi⁻.”

¹⁰ Hnë⁻ jiih[~] ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻,
ja⁻ga['] ga⁻sooh⁻ ka⁻läh⁻
ta⁻jmaah⁻ ja⁻, ngooh⁻ ta⁻
gyuuuh[!].

¹¹ Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁻
uu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻
Cesarea, hnaayh⁻ jnä⁻ jee[']
ma' gyan['].

¹² Hi⁻ Jmi⁻lle⁺ kih⁺ Dio
ga⁻siih⁻ jnä⁻ jee['] ja⁻: “Gwa⁻
ba['] hne⁻, ta⁻jmee⁻ to['] hoh⁻”,
ga⁻jäyh[!]. Hi⁻ jñee['] øøh⁺ jne[']
hi⁻ chaa⁻ jee['] ja⁻ ga⁻jmee⁻
ko⁻jøh⁺ kyaah⁻ jnä⁻ lä⁻ga⁻të⁻
cha⁻neh⁻ kih⁺ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻

ga⁻téeh¹ jnä².

¹³ Dsa⁻ñuuah⁻ he[,], ga⁻jmeeyh¹ juu['] he⁻ ga⁻jéey¹ ja^q⁻ ángel hí⁻ ga⁻noo⁻ cha⁻néy¹ cha⁻neh⁻ kiyh¹. Hi⁻ ga⁻jmeeyh¹ juu['] ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh¹ ángel siyh²: "Chee⁻ dsa⁻ ta⁻ Jope mah¹ wa['] já⁻ Simón, hí⁻ téeyh¹ Pee².

¹⁴ Hi⁻ he['] kwa['] juu['] ha⁻ lä⁻ jee['] lääh¹ kyaah¹ lä⁻jéeh¹ hí⁻ chaa⁻ kyah¹", ga⁻jäh¹ ángel siyh².

¹⁵ Lä⁻ ma['] ga⁻løøn¹ hlëéhn¹ dsa⁻ he[,], ga⁻jyoo¹ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] né['] kih['] lä⁻ja^q⁻ lä⁻ja^q⁻, lä⁻koh['] ga⁻jyoo¹ né['] jnän['] lä⁻ma['] to⁻né['].

¹⁶ Ja⁻ga['] ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsen⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh¹ Jesús jää²: "Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['], Jwaa⁻ ga⁻chäay¹ dsa⁻ jmii⁻ kyäah¹ jmii⁻ ba^{',} pero hnäh['] saah⁻ hnäh['] jmii⁻ kyäah¹ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

¹⁷ Cher'mah¹ Dio ga⁻kwëeh¹ dsa⁻ he[,], ja⁻ba['] he⁻ ga⁻kwëeyh¹ jne['] lä⁻ ma['] ga⁻heeh¹ jne['] Jesús Dsa⁻jøøh['] jnän['], ¿hee⁻ laa['] jnä['] mah['] jwiin['] Dio: "Ta⁻ kwëeh¹ hi⁻na⁻?"

¹⁸ Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ he['] juu['] kih['] Pee['] ga⁻täayh['] tiir['] ba^{',} ga⁻jmeey['] juuh⁻ kih['] Dio, ga⁻jäyh²:

—Na['] ga['] ma⁻na['] jwë['] kih['] hí⁻ sa⁻ laa['] judiu mah['] dsa⁻jeeyh['] kyäah¹ Dio hí⁻jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻.

Ga⁻lä⁻jwëë¹ øøh['] jne['] jee['] jwii['] Antioquia

¹⁹ Lä⁻ ma['] ga⁻jngii¹ dsa⁻ kih['] Esteban, ga⁻løø¹ dsa⁻ jmeeh['] øøh['] jne['].

He⁻ja⁻ ga⁻hwëëy¹ jee['] jwii['] Jerusalén, ga⁻sa['] ga⁻jñeey¹ ga⁻nääy¹ ta⁻ jee['] jyoh[']. Ga⁻nääy¹ ta⁻ Fenicia, ta⁻ Chipre, ta⁻ Antioquia. Dsa⁻judiu he['] ga⁻nääy¹ kway⁻ juu['] kih['] Dio lä⁻käa⁻ jee['] tääh¹ ma⁻la⁻ dsa⁻goo['] bih¹.

²⁰ Pero jee['] kih['] hí⁻ ga⁻hwëë¹ he[,], ma['] tääh¹ ko⁻lla⁻ hí⁻ chaa⁻ Chipre hi['] ma['] tääh¹ hí⁻ chaa⁻ Cirene. Ma['] ga⁻lla⁻nää¹ hí⁻ he['] jwii['] Antioquia ga⁻kway⁻ ju[']hmëë¹ kih['] Jesú^s lä⁻kye⁻ kih['] hí⁻ sa⁻ laa['] judiu.

²¹ Peer² cha⁻miih⁻ be['] ga⁻kwa['] Dio kiyh['], he⁻ja⁻ jwëë¹ dsa⁻ ga⁻ngëë¹ hñii['] kih['] Jesús jwii['] Antioquia.

²² Ga⁻téeh¹ øøh['] jne['] hí⁻ ma['] tääh¹ Jerusalén juu['] ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻cheey¹ Bernabé, ngooy['] ta⁻ jwii['] Antioquia.

²³ Ma['] ga⁻lloo¹ Bernabé jee['] ja⁻, ga⁻jéey¹ he⁻ ga⁻mi⁻jää¹ Dio cha⁻miih⁻ dsa⁻ he[,], he⁻ja⁻ ga⁻tih['] dsëy¹. Hi⁻ ga⁻kwëeyh¹ nuuh['] mah['] dsa⁻taayh['] mi⁻teyh['] lä⁻käa⁻ tuh⁻dsëy¹ kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].

²⁴ Bernabé he['] ma['] llu['] dsëy¹ hí⁻ ma['] dsoo['] dsëy¹ cha⁻miih⁻ ka⁻läh¹ hí⁻ ma['] kyey⁻ cha⁻miih⁻ be['] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[']. Ma['] ga⁻jëë¹ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey¹, he⁻ja⁻ jwëë¹ dsa⁻ ga⁻heeh¹ juu['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].

²⁵ Ma⁻ngëë¹ he⁻ja⁻, ya⁻hëë¹ Bernabé ngooy['] ta⁻ Tarso na⁻hnääyh['] Saulo. Ma['] ga⁻jnääyh['] Saulo, ga⁻jääy['] ta⁻ Antioquia.

²⁶ Jee' ja⁻ ga⁻taayh['] koo⁻ ñe⁻ jmi['] kyaah['] øøh['] jne['] he['] mah['] ga⁻mi⁻tëey['] jwëë['] dsa⁻. Jee' jwii⁻ Antioquia ja⁻, jee' ja⁻ to⁻në['] ga⁻mi⁻cheey['] øøh['] jne['] cristiano, he⁻ hnøø['] jäh['] Cristo mäh['].

²⁷ Jmi['] ja⁻ ga⁻hweë['] ko⁻llaq['] hi⁻ ga⁻ngëë['] juu['] kih['] Dio hi⁻ ma['] tääh['] Jerusalén, na'nääy['] ta⁻ jee' jwii⁻ Antioquia.

²⁸ Jaa⁻ dsa⁻ he['] hi⁻ chee['] Agabo, ga⁻nooy['] ga⁻hlëeyh['] lä⁻koo⁻ jäh['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio, ga⁻jäyh['] jää⁻ koo⁻ hoo['] lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu[']. Hi⁻ ga⁻lä⁻te['] ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Agabo, lä⁻ma['] laa['] Claudio rey to⁻në['].

²⁹ He⁻ja⁻ ga⁻taah['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] Antioquia juu['] kwee['] he⁻ cheey['] miih['] kuu['] kih['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] ta⁻ Judea, ha⁻ koo⁻ te['] tää⁻ kwa⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻.

³⁰ Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] hi⁻ ga⁻tooyh['] goo['] Bernabé kuu['] ja⁻ kyaah['] Saulo mah['] na'ngëëy['] kih['] hi⁻ ma['] laa['] dsa⁻gyuu['] kyaä['] gwah['] hwa['] Judea ja⁻.

12

ga⁻jngëëyh['] Jacobo hi⁻ ga⁻taayh['] Pee' neh⁻ñe[']

¹ Ja⁻ba['] jii⁻ ja⁻, ga⁻jmee['] rey Herode mada⁻ he⁻ ga⁻jmeeyh['] ko⁻llaq['] øøh['] jne['].

² Ga⁻jngëëyh['] Jacobo øøh['] Jwaa⁻ kyaah['] ñe'tuuh['].

³ Ma['] ga⁻nuu['] rey he['] he⁻ ga⁻tih['] dsë['] dsa⁻ judiu he⁻ ga⁻juu['] Jacobo, he⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] mada⁻ wa[']jaa['] Pee'

ka⁻läh[']. He⁻ja⁻ ga⁻la['] ma['] tē['] jmi['] he⁻kuh⁻ dsa⁻ he[']ñiih['] he⁻sa⁻ kyaah['] levadura.

⁴ Ma['] ga⁻jaa['] Pee', ga⁻taah['] dsih['] neh⁻ñe[']. Ga⁻taayh['] ja⁻goo['] kye['] nää['] hløø['] hi⁻ ma['] jää⁻ ma['] kyee['] lä⁻koo⁻ nää['] hi⁻ ga⁻hää['] Pee'. Herode ma['] jmee['] huu[']dsë['] ma['] mi⁻jnääy['] kih['] dsa⁻ ga['] ma⁻goh['] jmi['] he⁻kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh['].

⁵ Ga⁻jä['] ba['] Pee' neh⁻ñe['] pero ta⁻ko⁻jiih['] ma['] hääy['] neh⁻ñe['] ni⁻ jaa⁻ øøh['] jne['] sa⁻ ga⁻tuy['] he⁻ ma[']chuuy['] kyaah['] Dio kwäat['] kih['] Pee'.

Dio ga⁻llee['] Pee' neh⁻ñe[']

⁶ La['] kwäat['] ma['] mi⁻jnää['] Herode kih['] dsa⁻ wa'ra⁻ ga⁻jnä[']. Pero ja⁻ba['] hwë['] ja⁻, ma['] na⁻kyaa['] Pee' na⁻hñuu['] kyaah['] to['] caden⁻ ja⁻ba['] jee['] kih['] uu['] hløø['] hi⁻ ma['] na⁻hñuu['] kyaayh[']. Hi⁻ ma['] tääh['] ga⁻jnah['] hløø['] hi⁻ ma['] høø['] hoo['] neh⁻ñe['] ja⁻.

⁷ Ni⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻liih['] ga['] hløø['] he['], ma['] ga⁻lloo['] jaa⁻ ángel kyaä['] Dio, hi⁻ lä⁻ ga⁻dsa['] neh⁻ñe['] ga⁻lä⁻jnä['] je⁻. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻chaay['] Pee', ga⁻siiyh['].

—Noo⁻na⁻koh['].

Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻sa['] ga⁻hla['] caden⁻ he⁻ ma['] na⁻hñuu['] gooy['].

⁸ Hi⁻ ga⁻jäh['] ángel:

—Kyeh['] hmiih['] kyah['], hee⁻loo⁻ kyah['].

Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee['] Pee', mah['] ga⁻siiyh['] ka⁻läh[']:

—Bää['] hmiih['] kyah['] mah['] man['] ga⁻juh['].

⁹ Hi⁺ ya⁻hëë⁻ ángel, kaah⁻ lle⁻ Pee[.] Sa⁻ ñey⁻ che⁻ dsoo⁻ he⁻ jmee⁻ ángel, he⁻ kë⁻ bih⁻ laay[.]

¹⁰ Ga⁻ngëey⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ koo⁻ nää⁻ hløø[,] hi⁻ lä⁻ ja⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻ nää⁻ hløø[,] ja⁻ ga⁻ ga⁻tëey⁻ ho⁻haah⁻ he⁻ la⁻ kyaah⁻ ñe⁻ jee⁻ hwëë⁻ dsa⁻ ta⁻ cha⁻jwë[.] Hñii⁻ ba⁻ haah⁻ ja⁻ ga⁻na⁻. Ga⁻hwëëy⁻, hi⁻ ga⁻kwayh⁻ koo⁻ jwë[,] jee⁻ ja⁻ ga⁻bii⁻ ángel kih⁻ Pee[.]

¹¹ Ja⁻ ga⁻ ga⁻lä⁻liih⁻ Pee[,] ga⁻jmeey⁻ huu⁻dsë[:]

—Dsoo⁻ ba⁻ ma⁻chee⁻ Dio ángel kyaah⁻ hi⁻ ma⁻lää⁻ jnä⁻ kih⁻ Herode hi⁻ ma⁻lääy⁻ jnä⁻ kih⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻ hnøø⁻ dsa⁻goon⁻ he⁻ ma⁻jmee⁻ kin⁻.

¹² Ma⁻ ga⁻lä⁻liih⁻ he⁻ma⁻na⁻laay[,] lä⁻chah⁻ ja⁻ngaayh⁻ ta⁻ kih⁻ María choo['] Jwaa[,] he⁻ ba⁻ hi⁻ tée⁻yh⁻ Marcos, jee⁻ ma⁻ tääh⁻ jwëë[,] hi⁻ ngii⁻ kih⁻ Dio.

¹³ Ma⁻ga⁻lloo⁻ Pee['] ho⁻haah⁻ jee⁻ dsa⁻taah⁻ dsa⁻, ga⁻tëey⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻ ja⁻chih⁻më⁻ hi⁻ chee⁻ Rode tée⁻, mah⁻ngooy⁻ na⁻jëey⁻.

¹⁴ Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻kyuhayh⁻ lle⁻ kih⁻ Pee['] hi⁻ ma⁻ tée⁻. Peer⁻ ga⁻nøh⁻ dsëy⁻. Ni⁻ sa⁻ga⁻näy⁻ ho⁻haah⁻ ja⁻, ngaayh⁻ ko⁻chih⁻ na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ cha⁻neh⁻ ja⁻, ga⁻jäyh[:]

—Hii⁻ Pee['] cheh⁻ ho⁻haah⁻.

¹⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻, siiyh⁻ chih⁻më⁻ he⁻:

—He⁻ ngaah⁻ ba⁻ hne⁻ na⁻.

Pero chih⁻më⁻ he⁻ sa⁻ tää⁻ sa⁻ jaay[,] ma⁻ jäyh[:]

—Hi⁻ he⁻ na⁻.

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Ángel kyaah⁻ Pee['] ba⁻ na⁻.

¹⁶ Lä⁻ ma⁻cheh⁻ ja⁻ba['] Pee['] ho⁻haah⁻ ja⁻, tée⁻y[.] Ja⁻ga⁻ ga⁻näy⁻ ho⁻haah⁻ ja⁻, ga⁻jëey⁻ Pee[.] Ga⁻taayh⁻ jëë⁻ dsayh⁻.

¹⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Pee['] lii⁻ kyaah⁻ gooy⁻, mah⁻sa⁻tooyh⁻ miöh[.] Ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻ ha⁻lä⁻ ga⁻jmee⁻ Dio he⁻ ya⁻hëëy⁻ neh⁻ñe[,] hi⁻ ga⁻jäyh[:]

—Go⁻jmeeh⁻ juu⁻la⁻ kih⁻ Jacobo hi⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ øøh⁻ jne[.]

Ja⁻ga⁻ ya⁻hëëy⁻ ngooy⁻ ta⁻jee⁻ jyoh[.]

¹⁸ Ma⁻ ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmiöh[,] Peer⁻ ga⁻tëe⁻ ga⁻jëë⁻ hløø⁻ he⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaaayh[,] kih⁻ he⁻sa⁻ ga⁻jëey⁻ ha⁻ lä⁻ ya⁻hëëy⁻ Pee[']jee⁻ ja⁻.

¹⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Herode mada⁻ he⁻ na⁻hnääyh⁻ Pee['] ka⁻läh[.] Ma⁻sa⁻ ga⁻jnääyh⁻, ga⁻lla⁻kyaaay⁻ hløø⁻ he⁻ jmiöh[.] Lä⁻jiih⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ he⁻ga⁻jngëeyh⁻ hløø⁻ he⁻. Ja⁻ga⁻ ya⁻hëëy⁻ hwa⁻ Judea, ngooy⁻ na⁻gyay⁻ ta⁻ Cesarea.

Ga⁻juu⁻ Herode

²⁰ Pero ma⁻cha⁻ hnii⁻ kih⁻ Herode kyaah⁻ dsa⁻ chaa⁻ Tiro hi⁻ kyaah⁻ hi⁻ chaa⁻ Sidón ka⁻läh[.] Dsa⁻ hi⁻ ma⁻chaa⁻ jee⁻ ja⁻ sa⁻ ma⁻ hnøø⁻ hnii⁻. Jëeh⁻ ma⁻ga⁻nääy⁻ lay⁻løø⁻ ta⁻ jwii⁻ kih⁻ Herode. He⁻ja⁻ na⁻nääy⁻ na⁻llay⁻ juu⁻ kyaah⁻ Herode. Pero to⁻në⁻da⁻, ga⁻taayh⁻ juu⁻ kwee⁻kyaaah⁻ Blasto, hi⁻kye⁻ta⁻juuh⁻ kyaah⁻ rey Herode,

mah' hñii' bih' llay' juu' kyaah' Herode.

²¹ He-ja- ga-tøø' rey he' jmi' he' ya-nää' dsa-. Ma' ga-lloo' jmi' ja-, ga-lla-nää' dsa- he' hi- ga-këh- rey hmih- he' këyh- ma' llay' ta' mah' na'gyay- né'ta' kiyh', ga-kway' juu'.

²² Ma' ga-nuu' dsa- he' juu' kiyh' ja-, ga-tooyh' cha-miih' miih', ga-jäyh':

-Ja- he' dsa-ñuu- na-hlëeh-, Dio ba' na- hlëeh-.

²³ Lä-chah' ja-, ja-jaä- ángel kyaah' Dio, ga-jmeey' dsoo' kih' rey Herode, kih' he-sa- ga-jmeey' juuh- kih' Dio. He-ja- ga-kaay' jah' lä-jiih' ga-juuy'.

²⁴ Pero ga-nää' ba' øøh' jne' kway' juu' kih' Dsa-jøøh' jnän' hi- cha-ga'miih' ngoo' dsa-lä-jwëe' hi- heeh' juu' ja-.

²⁵ Ma' ga-hñaa- ta' he-na-hñaa' Bernabé kyaah' Saulo, ga-hwëey- Jerusalén, ga-lla-nääy' ka-läh' Antioquia jäay' Jwaä- hi- téeeyh' Marcos.

13

Ga-hñaa' Bernabé
kyah' Saulo mah' dsa-nääy'
dsa-kway' ju'hmëe'

¹ Jee' kih' øøh' jne' hi- ma' tääh' Antioquia ja-, ma' tääh' hi- ma' ngëe~ juu' kih' Dio hi- ma' tääh' ta-jwoh'. Hi- he' Bernabé, hi- Simón hi- ma' téeeyh' Läh-, Lucio hi- ma' chaa- Cirene, Manaén hi- ga-kwaä' kwee- kyaah'

Herode hi- ma' laä' lle'moh' hwa' Galilea, hi- Saulo ka-läh'.

² Ta'ko-jiih' ma' tääh' øøh' jne' he' sa- kuh-hiyh~, hnaayh- Dio lä-kaa- tuh-dsëy', ga-hlëeh' Jmi-lle' Na-jngii' kyaayh', ga-siiyh':

-Hñaa' Bernabé kyaah' Saulo mah' jmeey' ta' he- kwëeh' jnih'.

³ Ma-ngëe' ma-ngiyy' kih' Dio sa- ga-kuh- ga-hiyh', ja-ga- ga-kyey- gooy- né' kih' Bernabé kyaah' Saulo. Hi- ma-dsaä' he' ja-, ga-hiyh' juu' kyaah' dsa-kyayh'.

*Ngoo' Bernabé kyaah'
Saulo ta-Chipre*

⁴ Ngoo' Bernabé kyaah' Saulo ta- hwa' Seleucia lä-hih- kih' Jmi-lle' Na-jngii' . Ma' ga-lla-nääy' Seleucia, ga-täayh' neh- barco, ga-nääy' ta- hwa' he- chee- Chipre.

⁵ Ma' ga-tëëy' jwii- Salamina, ga-täayh' neh- gwah- kih' judiu he- tøø' jee' jwii- ja-, mah' ga-kway' juu' kih' Dio. Hi- ma' jäay' Jwaä- hi- ma' kwa- be' kiyh'.

⁶ Ga-ngëeey' lä- ga-dsa- hwa' Chipre he- hä' jee' jmi-ñeeh', lä-jiih' ga-lla-nääy' jee' jwii- Pafo. Jee' ja- ga-jeey' jaä- judiu hi- tée- ji-nah', hi- ma' chee- Barjesús. Ma' jmääy- hñiiy' lä-koh' jaä- hi- ngëe~ juu' kih' Dio.

⁷ Dsa- tée- he' ma' jwayh' kyaah' lle'moh' hi- ma' chee- Sergio Paulo, hi- kyäuh- cha-miih-. He-ja- lle'moh'

he' ga'jmeey' mada' he'
na'kyaa'y' Bernabé kyaah'
Saulo, kih' he' ga'lä'hyoh'
dséy' nuuy' juu' kih' Dio.

⁸ Pero dsa' tée' he', hi'
tëeyh' Elima kyaah' juu'
griego, hi' he' na', ma' ha'
kih' Bernabé kyaah' Saulo.
Jëeh', sa' ma' hnøøy' he' ma'
heeh' lle'moh' he' juu' kih'
Dio.

⁹ He'ja' ga'hleeh' Saulo,
he' ba' hi' chee' Paa'.
Ga'hleeh' kyaah' cha'miih'
be' kih' Jmi'lle' Na'jngii' hi'
ga'jëey' koo' hweh' në' dsa'
tée' he'.

¹⁰ Mah' ga'jäh':

—He' ba' che' ta'juuh'
hne', Peer' hlëeh' hne', joo'
hi'sa'llu'. ¿He'la' hnooh'
lla'dséeh' kih' lä'jë' he' llu'?
¿Lih' ba' llaa' he' hah' kih'
jwë' llu' kih' Dsa'jøøh' jnän'?
11 Na' heeh' Dio hne' wii'.
Jä' tue' mi'nëh'. Mo'so' jëeh'
' jmëe' hyoo' miih' jmi' —
ga'jäh' Paa'.

Lä'chah' ja' ga'løø' mi'nëy'
mah' ga'jäy' tue'. Lä'ku'lä'ji'
kiyh' ma' hnaayh' ja'a' hi'
ma' jääy', kih' he' mo'so'
ga'lä'jää' mi'nëy'.

¹² Ma' ga'jëe' lle'moh' he'
he' ga'lä' lä'ja', ga'heeyh'
kih' Jesús. Peer' ga'lä'dsaa'
dséy' ma' ga'nuuy' juu' kih'
Jesús.

Ñee' Paa' kyaah' Bernabé
Antioquía he' na'hee' hwa' Pi-
sidia

¹³ Ja'ga' ya'hëe' Paa' jwii'
Pafo ja' kyaayh' dsa'kyaayh',
ga'nääy' ta' Perge, jwii' he'

na'hee' Panfilia. Pero Jwaa'
ga'bee' dsa'kyaayh' mah'
ngaayh' ta' Jerusalén.

¹⁴ Ga'ngëe' Paa' kyaah'
Bernabé jwii' Perge,
ga'lla'nääy' ta' jyoh' Antio-
quia he' nøø' hwa' Pisidia.
Ma' ga'të' jmi' he' tee'h'
dsa' dsé', ngoo' Paa' kyaah'
Bernabé gwah' kih' dsa'
judiu mah'ga'taayh' jee' ja'.

¹⁵ Ma'ngëe' ma'he' ja'a'
dsa' miih' he' na'sii' në'
ley kih' Moisé hi' ga'hëy'
miih' he' ga'sii' hi' ga'ngëe'
juu' kih' Dio, ja'ga' ga'jäh'
dsa'kaah' hi' ma' hä' goo'
gwah' ja':

—Cher'mah'cha'miih'he'
jwah'hnäh' dsa'ñuu'h'øøhn',
hlëeh'jnääh'miih'he'jmee'
llu'kyaa'jnääh'—ga'jäh'.

¹⁶ He'ja' ga'noo' Paa',
ga'jmeey' lii' kyaah' gooy'
mah' wa' dsa'taayh' tii'.
Ga'jäh':

—Nuu'da'hnäh' dsa' Israel
hi'lä'jëe'ga'hnäh'hi'gah'
Dio.

¹⁷ Dio kyaaa' jnääh'
dsa' Israel, ga'�leeh' dsa'
ma'gyuh' kyaaa' jnääh' mah'
leey' dsa'kyaay'hi'ngoo'ba'
mi'jääy'lä'jiih'ga'të'koo'
jwii'juuh'lä'ma'täayh'hwa'
Egipto ma'ke'laay'dsa'jñäh'
kih'hwa'ja'. Ma'ngëe'he'
ja', kyaah'cha'miih'be'
ga'hwëe'Dio dsa'he'hwa'
ja', mah'ga'lla'nääy'hwa'
kiyh'.

¹⁸ Ta'ko'jiih'ga'taayh' dsa'
he' to'loo'ji'ñee'jee'la'
hwa'kii', ga'lä'be'dsé' Dio

kyaqayh' kih' lä-jé- he- hlíih' he- ma' jmeey'.

¹⁹ Ma- ngéé- he- ja-, ga- heé- Dio gyii' nää- dsa- hi- ma' täh- hwa' he- chee- Canaán. Hwa' kih' dsa- he- ga- jmee- Dio hee- dsa- ma- gyuh- kyaaq' jnääh'.

²⁰ 'Ma' ga- lla- nääy` hwa' Canaán ja-, ga- hñaa' Dio hi- ga- ka' né- kih' dsa- he', lä- jiih' ga- lloo' jmi' ga- hñaa'y' Samuel hi- ga- ngéé- juu' kiyh'. Lä- ja- ga- jmee' Dio kyaayh' lä- jiih' ga- té- kye' hñaa- loo' na- dsé- to- lo- gya' ji- ñe- .

²¹ Jii- kih' Samuel, dsa- Israel ga- ngéey' ja- hi- lee' rey kyaay'. He- ja- ga- hñaa' Dio Saúl, hi- ga- laa' rey to- loo' ji- ñe- . Jmii- Saúl he- ma' chee- Cis, hi- ma' laa' sa- ju- kih' Benjamín.

²² Ma- ngéé- he- ja-, Dio ga- llee- Saúl mah' ga- llaay' David hi- ga- koo' né- kiyh'. Ga- jmee' Dio ju'dsoo' kih' David, ga- jayh': "Ma- jéen- David joo' Isaí. Kih' hi- he' ba' ma- tih' dsen', jéeh' hi- he' jmee' lä- jé- he- hnoon'."

²³ Hi- jee' kih' ja- jee' lä- jé- sa- ju- kih' David he-, ga- lä- chaq' Jesús, hi- ga- chee' Dio mah' lä- äy' dsa- Israel lä- koo' ga- jayh' jää'.

²⁴ Jää' ja- ga' ja- Jesús, ma' kwa- Jwaa' juu' kih' lä- jé- dsa- Israel. Ga- hléeyh' dsa- mah' dsa- jeehyh' kyaah' Dio hi- he- saay' jmi' .

²⁵ Hi- lä- koh' ma' jé- Jwaa' ngoo' dsa- hñaa' ta' kiyh',

ga- jayh': "¿Hii- jnä' laah' hnäh? Ja- he- jnä' hi- nøø' juu' ja- lä- koo' jmeeh' hnäh' huu' dsé- . Hi- jää' këé- kin', sa- té- dséen' chiihn' mah' llen' loo' he- hä' tiyy', ga- jäh' Jwaa' .

²⁶ Ngoo' ba' Paa' hléeh', ma' jayh':

-Hnäh' dsa- goon~ hi- laa' sa- ju- kih' Abraham, kyaah' lä- jé- ga- hnäh' hi- gah' Dio, jnä' jne' ba' ga- chee' Dio juu' la- mah' lää' jne' .

²⁷ Pero dsa- hi- ma' täh' Jerusalén, kyaah' dsa- ta' kyaay' sa- ga- lä- kyuuy' Jesús. Ni- kih' hi- ga- ngéé- juu' kih' Dio llo'joo' sa- ga- lä- ngéey', ma- ke- ma' hë- dsa- he' juu' ja- lä- jé- jmi' he- téeh' dsa- dsé- . Heh' lä- koh' ma' jayh' he- jmee- bii' juu' Jesús, ga- lä- te- lä- jé- juu' he- ma' hëy' ja- .

²⁸ Pero sa- ga- jnøøyh' he- kyaah' ma' bääyh' Jesús mah' lä- jwé- ja- ma' jngiiyh' kih', he- ja- ga- ngiiyh' kih' Pilato mah' wa' jmeey' hih' he- juuy' .

²⁹ Ma' ga- lä- te- lä- jé- go- te- lä- koo' na- sii- kiyh' jää', ja- ga' ga- jñaa' dsih' dsoh' hma- cru- mah' na- haay' .

³⁰ Pero Dio ga- mi- jiiyh' jee' kih' hi- na- juu' .

³¹ Hi- cha- miih- jiih- ga- lä- jnääy' jee' kih' hi- na- nää' kyaayh' Jerusalén, lä- ma' tähyh' Galilea. Hi- he- na- hi- jmee- ju'dsoo' kih' lä- jé- dsa- jmi' na' .

32 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ kwa⁻ jnääh' ju⁻hmëe⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ juu⁻ he⁻ga⁻bääh' Dio hnii⁻ kyaah' dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaah' jnääh' .

33 He⁻ ga⁻mi⁻jiiyh⁻ Jesú, ga⁻mi⁻te⁻ Dio juu⁻ kih⁻ jee⁻ kyaah' jnääh', hi⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ Abraham. Lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ salmo hwëh⁻ to⁻: "Hne⁻ laah⁻ gyuh⁻ kyaan⁻, na⁻ ma⁻laan⁻ Tää⁻ kyaah", ga⁻jäh' Dio.

34 Kyaah' he⁻ ga⁻mi⁻jiiyh⁻ Jesú jee⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻ mah⁻ mo⁻so⁻ juu⁻ gyih⁻ jih⁻koh⁻, lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻na⁻sii⁻ lä⁻la⁻: "Mi⁻te⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻jwii⁻ David", ga⁻jäh' Dio.

35 Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ lle⁻ka⁻läh⁻ në⁻salmo: "Sa⁻kwah⁻ jwë⁻ jyah⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁻ hi⁻na⁻jngëe⁻ kyaah", ga⁻jäh' David.

36 'Ga⁻mi⁻te⁻ ba⁻ David lä⁻koh⁻ ga⁻lä⁻hyoh⁻ dsë⁻ Dio lä⁻ ma⁻ kyey⁻ në⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaay⁻. Hi⁻ ma⁻ ga⁻juuy⁻ na⁻haa⁻dsi⁻h⁻ koo⁻jee⁻ na⁻haa⁻ds⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaay⁻. Hi⁻ ga⁻jngaah⁻ba⁻ jmi⁻ngo⁻kiyh⁻.

37 Pero hi⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻jiih⁻ he⁻, sa⁻ ga⁻jngaah⁻ jmi⁻ngo⁻kiyh⁻.

38 'He⁻ja⁻ hnø⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnääh' øohn⁻, ta⁻la⁻ kih⁻ Jesú hi⁻ hlëëhn⁻ kih⁻ la⁻ dsa⁻che⁻ dso⁻kye⁻ jnän⁻.

39 Lä⁻jëe⁻ hi⁻ dsso⁻ dsë⁻ kih⁻ Jesú, hi⁻ he⁻ ba⁻ hwëe⁻ lluu⁻, lääy⁻ kih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ma⁻ hlääyh⁻ cha⁻në⁻ ley kih⁻ Moisé. Jëeh⁻ sa⁻ hwëe⁻ jne⁻

lluu⁻ cha⁻në⁻ Dio kyaah' he⁻ hø⁻ jne⁻ley ja⁻.

40 Lee⁻ hnääh' , mah⁻ sa⁻ jää⁻ në⁻ kyah⁻ hnääh' lä⁻koo⁻ga⁻jäh⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio:

41 Jëe⁻ da⁻ hnääh' , dsa⁻ hi⁻ mi⁻kwah⁻juu⁻kin⁻, wa⁻ lä⁻dsaa⁻ hoh⁻ hnääh' , wa⁻hee⁻ hnääh' go⁻te⁻.

Jëeh⁻ jee⁻ kyah⁻ hnääh' jmeen⁻ koo⁻he⁻ jme⁻ dsaa⁻ hoh⁻ hnääh' .

Ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnääh' dsoo⁻ ma⁻ke⁻ hi⁻ ga⁻ jmeeh⁻ juu⁻ kyah⁻ hnääh' , ga⁻jäh' Dio.

42 Lä⁻ ma⁻ ya⁻hee⁻ Paa⁻ kyaah' Bernabé neh⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻judiu, ga⁻chuu⁻ dsa⁻hi⁻ sa⁻ laa⁻judiu kyaayh⁻:

—Ja⁻ ya⁻nääh' hnääh' ka⁻läh⁻ jyoh⁻ jmi⁻ he⁻ tæeh⁻ dsa⁻ dsë⁻ mah⁻ kwah⁻ hnääh' ka⁻läh⁻ juu⁻na⁻ kyaah' jnääh' .

43 Ma⁻ ga⁻hwëey⁻ neh⁻ gwah⁻ ja⁻, jwëe⁻ dsa⁻judiu hi⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻judiu hi⁻ ma⁻ hnaah⁻ Dio, ga⁻jmeey⁻ ko⁻joh⁻ kyaah' Paa⁻ kyaah' Bernabé. He⁻ja⁻ngoo⁻ba⁻ Paa⁻ hlëëyh⁻ mah⁻ wa⁻lla⁻nää⁻bih⁻ta⁻cha⁻në⁻ kyaah' he⁻ mi⁻jää⁻ Dio.

44 Ma⁻ ga⁻të⁻ jmi⁻ he⁻ tæeh⁻ dsa⁻ dsë⁻, miih⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻dsaa⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, na⁻nääy⁻ na⁻nuuy⁻ ha⁻ lä⁻la⁻juu⁻ kih⁻ Dio.

45 Pero ma⁻ ga⁻jëe⁻ dsa⁻judiu, he⁻ ga⁻kuh⁻ jwëe⁻ dsa⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻llee⁻y⁻ jwëerte, ga⁻løøy⁻ lla⁻dsëey⁻ kih⁻ juu⁻

he⁻ ma['] kwa⁺ Paa['] hi⁺ ma['] hléeyh⁺ wi⁺ kiyh[.]

⁴⁶ Pero Paa['] kyaah['] Bernabé sa⁺ ga⁺ lä⁺ goyh⁺ ga⁺ hléeyh⁺ dsa⁻ he[,] ga⁺ jayh[:]

—Kyah['] hnäh['] to⁻në['] dsa⁻ goon[~] jmee⁺ bii['] he⁻ nuuh⁻ hnäh['] juu['] kih['] Dio he⁻ ma⁻ kwa['] jnääh['] la⁻. Pero he⁻ beh['] hnäh['] juu['] la⁻, mi⁻ jnääh['] hnäh['] hñaah['] sa⁺ hnooh⁻ hnäh['] ha⁻ lä⁺ jee['] jmee['] cha⁺ hnäh['] tää[.] Na['] na⁺ hwëe⁺ jnääh['] jee['] kyah['] hnäh['] mah['] dsa⁻ kwa['] jnääh['] juu['] kih['] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ląa['] judiu ba[.]

⁴⁷ Jëeh['] Dio ga⁺ jmee['] mada⁻ lä⁻ la⁻ kyaah['] jnääh['], ga⁺ jayh[:]

Ma⁻ hñ^{aa}qan[~] hne⁻, ląa['] wa⁺ je⁻ kih['] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ląa['] judiu,

mah['] hne⁻ ba['] kah['] juu['] ha⁻ lä⁺ ląa['] dsa⁻ lä⁺ kaa['] lä⁺ juh['] jmi['] gyuu[~].

⁴⁸ Ma['] ga⁺ nuu['] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ląa['] judiu juu['] kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän['], ga⁺ jmee['] juuh⁻ kih['] juu['] ja⁻ hi⁻ ga⁺ lä⁺ chaay['] llu[.] Ga⁺ heeh['] lä⁺ jee['] hi⁻ ląa['] kwaat[~] tëeh['] jee['] kah['] Dio.

⁴⁹ Lä⁺ ga⁺ dsa⁻ hwa['] ja⁻ ga⁺ lloo['] juu['] kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän['].

⁵⁰ Pero ko⁻llaq['] judiu ga⁺ taayh⁻ juu['] dsa⁻ më['] hi⁻ ma['] hnaah⁻ Dio, lä⁺ kyey⁻ dsa⁻ më['] hi⁻ kaaah['] kih['] jee['] jwii['] ja⁻. Hi⁻ lä⁺ ja⁻ ga⁺ taayh⁻ juu['] hi⁻ ląa['] ta[.] Ga⁺ tooyh⁻ je⁻ dsë['] dsa⁻ kaaah['] he⁻ mah['] lä⁺ lleey['] kyaah['] Paa['] kyaah['] Bernabé mah['] hëey['] kiyh['] ta⁻ jee['] uu[~] ga['] kih['] hwa['] ja⁻.

⁵¹ Kyaah['] ya⁺ hëe['] Paa['] ngaah['] kyaah['] Bernabé ga⁺ hlay['] hløø⁻ he⁻ ma['] na⁻ beh['] tiy['] he⁻ jmeeey['] lii['] kih['] dsa⁻ he[,] he⁻ lä⁺ ma⁻ kyaayh['] ja⁻ ba['] dso'kye⁻ kiyh[']. Hi⁻ ga⁺ hwëe⁺ jee['] ja⁻, mah['] ga⁺ nääy['] ta⁻ jwii['] Iconio.

⁵² Lä⁺ jee['] hi⁻ ga⁺ heeh['] juu['] kih['] Dio cha⁻ miih⁻ ma['] jee['] dsë['], hi⁻ ma['] kyey['] cha⁻ miih⁻ be['] kih['] Jmi['] lle['] Na⁻ jngii[!].

14

Ngoor Paa['] kyaah['] Bernabé ta⁻ jwii['] Iconio

¹ Lä⁺ ma['] gya['] Paa['] kyaah['] Bernabé jwii['] Iconio ja['], ma['] dsa⁻ taaayh['] ko⁻jøh['] lä⁺ uuy['] neh⁻ gwah['] mäh⁻ kih['] dsa⁻ judiu. Ha⁻ koh['] sa⁺ llu['] juu['] he⁻ ga⁺ kway['], he⁻ ja⁻ jwëe['] hi⁻ ląa['] judiu hi⁻ lä⁺ kyey['] hi⁻ sa⁺ ląa['] judiu ga⁺ heeh['].

² Pero ko⁻llaq['] judiu hi⁻ sa⁺ ga⁺ heeh['], ga⁺ tooyh⁻ je⁻ dsë['] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ląa['] judiu mah['] ga⁺ lä⁺ hneey['] kyaah['] øøh['] jne['] hi⁻ ga⁺ heeh['] kih['] Dio.

³ He⁻ ja⁻ ga⁺ jä['] Paa['] kyaah['] Bernabé cha⁻ miih⁻ jmi['] jee['] ja⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁺ ma['] goyh['] ma['] kway['] juu['] kih['] Dio hi⁻ ma['] kyey['] cha⁻ miih⁻ o⁻ jøh['] dsë['] kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän[']. Hi⁻ ga⁺ jmeeey['] cha⁻ miih⁻ he⁻ juh⁻ gaa[~]. Lä⁺ ja⁻ ga⁺ jmee['] Dio ju['] dsoo['] kih['] juu['] he⁻ ma['] kway['].

⁴ Pero dsa⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻ jee['] jwii['] ja⁻, ga⁺ ląa['] to⁻ nää[']. Ko⁻llaq['] ga⁺ taaah['] jwoo['] kih[']

judiu, hi⁺ ko⁻llaq⁺ ga⁺tqah⁺
jwoo' kih⁺ apóstole.

⁵ Ga⁺tqah⁺ dsa⁻ judiu juu'
kwee⁻ kyaqah⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
laq⁺ judiu, ko⁻joh⁺ kyaqah⁺
dsa⁻ta['] kyaay⁺ mah⁺ kway⁺
kih⁺ apóstole he['] hi⁺ tey['] kuu'
kiyh⁺.

⁶ Pero ma['] ga⁺lä⁺ñe⁺ Paa'
kyaaah⁺ Bernabé he⁻ hnøø⁺
dsa⁻ ma['] jmeey['] kiyh⁺ lä⁻ja⁻,
lä⁻chah⁺ ja⁻ ga⁺hwëey⁺
ga⁺nääy⁺ ta⁺ Listra hi⁺ Derbe,
jwii⁺ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Licaonia.
Hi⁺ na'nää⁺ gyih⁺ jyoh⁺ jwii⁺
he⁻ hla⁻ lä⁻kaa⁻ jee['] jäh⁻ ja⁻,

⁷ mah⁺ na'kway⁻ ju'hmëe⁺
kih⁺ Jesúś lä⁻kqa⁻ ja⁻.

*Ga⁺te['] dsa⁻ kuu'⁺ kih⁺ Paa'
jee[']jwii⁺ Listra*

⁸ Listra ja⁻ ma['] gya[']
ja⁻ dsa⁻jluuh⁺ hi⁻ jluuh⁺
ga⁺lä⁺chq⁺, jih[']koh⁺ sa⁻ ma[']
ngëy⁺.

⁹ Dsa⁻ he['] ma['] gya['] nuu⁻
lä⁻jé⁻ he⁻ ma['] hlëeh⁺ Paa'.
Ma['] ga⁺jëe⁺ Paa' mi'nëy⁺
ga⁺lä⁺liiyh⁺ kih⁺ dsa⁻ he['], he⁻
ma[']dsoo⁺dsëy⁺hlääy⁺.

¹⁰ He⁻ja⁻ ga⁺hlëeh⁺ Paa'
ki⁻gaa⁻ ga⁺siiyh⁺:

—Noo⁻ da['], chih⁺ tiih⁺ na⁻
ko⁻dsoo⁺.

Lä⁻chah⁺ ja⁻ koo⁻ ba[']
ga⁺hliiy⁺ ta⁺ gyuuuh⁺ hi⁻
ga⁺løøy⁺ngëy⁺.

¹¹ Ma['] ga⁺jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ma[']
tääh⁺jee[']ja⁻he⁻ga⁺jmeey[']Paa'
lä⁻ja⁻, ga⁺løøy⁺hlëeyh⁺ koo⁻
ki⁻gaa⁻ kyaqah⁺juu' kiyh⁺, ma[']
jäyh⁺:

—Lä⁻ laq⁺ dsa⁻ñuuuh⁺ laq⁺
uu⁺ dio hi⁻ ma[']jñaa⁺ jee['] jnän⁻
la⁻.

¹² Ga⁺mi⁺cheey⁺ Bernabé
Júpiter hi⁺ Paa' ga⁺mi⁺cheey⁺
Mercurio kih⁺ he⁻ ma['] kwa⁻
Paa' juu'.

¹³ Chuuuh⁺ jwii⁺ ja⁻ ma['] chih⁺
gwah⁺ kih⁺ dio Júpiter. Jee[']
ja⁻ ga⁺lloo⁺ jmi⁻dsa⁻ hi⁻ ma[']
jmeey['] ta['] neh⁺ gwah⁺ ja⁻,
ma['] jääy⁺ kya['] dso['] hi⁺ ma[']
kyey⁺ he⁻ na⁻lii⁺ kyaqah⁺ le⁺.
Ma['] hnøøy⁺ ma['] jngëeyh⁺
kya['] he['] mah⁺ ko⁻joh⁺ kyaqah⁺
dsa⁻gooy⁺ ma['] jmeey['] juuh⁻
kih⁺ apóstole he['].

¹⁴ Lä⁺ ma['] ga⁺nuu⁺ Bernabé
kyaaah⁺ Paa' he⁻ ja⁻, ga⁺giyy⁺
hmiih⁺ kiyh⁺, mah⁺ ga⁺tqayh⁺
jee['] kih⁺ dsa⁻ he['] ma['] hlëeyh⁺
ki⁻gaa⁻,

¹⁵ ma['] jäyh⁺:

—Hnäh⁺ dsa⁻ñuuuh⁺ ?he⁻la[']
jmeeh⁻ hnäh⁺ lä⁻na⁻?
Ja['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ ba[']
jnääh⁺ lä⁻koh⁺ laq⁺ hnäh[?]
Ma[']ya⁻nøø⁺ jnääh⁺ mah⁺ kwa[']
jnääh⁺ ju'hmëe⁺ kih⁺ Jesúś.
Tu['] hnäh⁺ he⁻ na⁻, ta⁺ jmeey[']
hnäh⁺ he⁻ sa⁻ jmää⁺ ta[']. Jeeh[']
hnäh⁺ hñaah⁺ kih⁺ Dio jiuh⁺
ba['], hi⁻ ga⁺jmeey['] gyuuuh⁺ hwa⁺,
hi⁻ ga⁺jmeey['] jmi⁻ñeeh⁺ hi⁻
ga⁺jmeey['] lä⁻jé⁻ he⁻ ga['] cha⁻
né['] kih⁺.

¹⁶ Jää⁺ ma['] tääh⁺ dsa⁻ jmeey[']
lä⁻hyoh⁺ dsëy⁺hi⁻sa⁻cha⁻he⁻
ma['] jmeey['] Dio kiyh⁺ ni⁺ miih⁻.

¹⁷ Pero ja⁻ he⁻ ga⁺hmääh⁺
go⁻te[~]. Ma[']ra⁺ he⁻
ga⁺mi⁺jnääh⁺ ha⁻ lä⁻ laq⁺
hñiiy⁺ kyaqah⁺ lä⁻jé⁻ he⁻ llu⁺
he⁻ jmeey[']. Cheey⁺ jma⁺, hi⁻
jmeey['] kwa⁻lä⁻jé⁻he⁻ jngëeyh⁺
dsa⁻ mah⁺ lä⁻cha⁻cha⁻miih⁻
he⁻ kih⁺hih⁺ jne['] hi⁻ lä⁻ja⁻.

jmeey⁺ jëe⁻ dsë⁻ jne[.]

¹⁸ Ma⁻ke⁻ ga⁻hléeh['] apóstole he['] lä⁻ja⁻, he⁻lìi['] ba['] ga⁻liyh['] ga⁻jney['] jwë['] kih['] dsa⁻ he['] he⁻ma['] jngëeyh['] kya['] mah['] ma['] jmeey['] juuh⁻ kih['] apóstole.

¹⁹ Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ga⁻lla⁻nää['] judiu hí⁻ chaa⁻ Antioquía, lä⁻kye⁻ hí⁻ chaa⁻ Iconio. Ga⁻täayh['] juu['] dsa⁻ hí⁻ ma['] chaa⁻ Listra. He[']ja⁻ ga⁻tey['] kuu['] kih['] Paa[.] Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ga⁻sëeyh['] Paa['] lä⁻ ga⁻të['] chaa⁻ jwii⁻, jëeh['] ma['] jmeey['] haa⁻dsë⁻ ma⁻juuy['] ba[.]

²⁰ Lä⁻jëe['] øøh['] jne['] ga⁻täayh['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] kih['] Paa[.] Ko⁻hwëe['] ga['] ja⁻ ma['] ga⁻noo['] Paa['] jee['] ma['] kyaah['] ja['] hi⁻ koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻hey['] ta⁻ jee['] jwii⁻ ja⁻. Ma['] ga⁻jnä['] jyoh['] jmi⁻, ngooy['] kyaah['] Bernabé ta⁻ Derbe.

²¹ Ma['] ga⁻lla⁻nää['] jwii⁻ Derbe, ga⁻kway['] ju[']hmëe[']. Hi⁻ jwëe['] dsa⁻ ga⁻heeh['] juu['] kih['] Jesús. Ja[']ga['] ga⁻nää['] ka⁻läh['] ta⁻ Listra, ta⁻ Iconio, hi⁻ta⁻ Antioquía.

²² Lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻kway['] cha⁻ga'miih⁻ be['] kih['] øøh['] jne[.] Ga⁻hléeh['] gyih['] mah['] sa⁻ tuy['] juu['] he⁻ma⁻dsoo['] dsë['], ma['] jäyh[:]

—Jmee⁺ bii['] jëe['] jne['] cha⁻miih⁻ wii['], ja[']ga['] heh['] jne['] jee['] jmee['] Dio hih[.]

²³ Lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwii⁻ jee['] ma['] tääh['] hí⁻ ma⁻heeh['] juu['] kih['] Dio, ga⁻hñaa['] dsa⁻gyuu['] hí⁻ ka['] në['] kih['] dsa⁻kyaa[']. Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ga⁻täayh['] ngiiy['] kih['] Dio

ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻ kuh⁻hiyh[.] Lä⁻ja⁻ ga⁻taayh['] goo⁻ Dsa⁻øøh['] jnän['] dsa⁻gyuu['] hí⁻ na⁻hñaa['] kyaay[.]

Ga⁻llaah['] Paa['] ka⁻läh['] kyaah['] Bernabé jee['] jwii⁻ Antioquía he['] na⁻hee⁻ hwa['] Siria

²⁴ Ma['] ga⁻hwëey['] jee['] ja⁻, ga⁻ngëe['] bih['] ko⁻dsoo['] hwa['] Pisidia ga⁻nää['] ta⁻ Perge, jwii⁻ he['] nøø['] hwa['] Panfilia.

²⁵ Ma⁻ngëe['] ma⁻kway['] juu['] kih['] dsa⁻ hí⁻ ma['] chaa⁻ Perge, ga⁻nää['] ta⁻ jwii⁻ Atalia.

²⁶ Jee['] ja⁻ ga⁻taayh['] neh⁻ barco, ga⁻nää['] ka⁻läh['] ta⁻ Antioquía, ja[']ba['] jwii⁻ jee['] ga⁻taah['] dsih['] goo⁻ Dio ma['] ga⁻mi⁻jääy['] kyaah['] ta['] kiyh['] he[']na⁻ga[']ma⁻hñaa⁻.

²⁷ Ma['] ga⁻lla⁻nää['] Antioquía ja⁻, ga⁻tëeyh['] lä⁻jëe['] øøyh['] hí⁻ ma['] chaa⁻ jee['] ja⁻. Mah['] ga⁻jmeeyh['] juu['] ha⁻lä⁻la['] he[']juh⁻gaa['] he['] ga⁻jmee['] Dio lä⁻kaa⁻ jee['] na⁻nää['] hi⁻ha⁻lä⁻ga⁻kwa['] Dio jwë['] he⁻ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] hí⁻ sa⁻ laa⁻judiu.

²⁸ Jee['] ja⁻ ga⁻jä['] Paa['] kyaah['] Bernabé cha⁻miih⁻ jmi⁻ kyaah['] øøh['] jne[.]

15

Ga⁻taah['] apóstole juu['] kwee⁻ ha⁻lä⁻ siyh['] øøh['] jne['] hí⁻sa⁻laa⁻judiu

¹ Ko⁻llaq['] dsa⁻ hí⁻ ma['] chaa⁻ Judea ga⁻lla⁻nää['] jwii⁻ Antioquía na⁻kway['] juu['] kih['] øøh['] jne['] hí⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻, ma['] jäyh[:]

—Cher'mah' sa⁺ ga⁺wih' jmi⁻ngo⁺ kyah' hnäh' lä⁻koo⁻ nøø⁺ kih' Moisé, sa⁺ lä⁻jäh' hnäh'.

² Peer⁺ ga⁺ti⁻ ga⁺choo⁺ Paa['] juu['] kyaah' dsa⁻ he['] hi⁻ lä⁻ja⁻ ma['] jmee⁺ Bernabé ka⁻läh'. Ha⁻ koh' juu['] sa⁺ ga⁺ti⁻ ga⁺chooy'. He⁻ja⁻ øøh' jne['] hi⁻ ma['] tääh' Antioquia, ga⁺hñäay' Paa['] kyaah' Bernabé kyaah' jñah' ga['] øøh' jne'. Ga⁺cheey' ta⁺ Jerusalén mah' mi⁻eey' juu['] ja⁻ kyaah' apóstole hi⁻ kyaah' lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuh'.

³ Øøh' jne['] hi⁻ ma['] tääh' Antioquia ga⁺chee⁺ dsih' kyaah' juu['] llu[']. Jee['] ga⁺nääy' ja⁻, ga⁺ngëey' hwa['] Fenicia hi⁻ ga⁺ngëey' hwa['] Samária. Lä⁻jëe⁻ jwii⁻ jee['] ga⁺ngëey' ja⁻, ga⁺jmeeyh' juu['] ha⁻ lä⁻ga⁻la⁻ he⁻ ga⁺jeeh⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻laq⁻ judiu kyaah' Dio. Peer⁺ ga⁺ti⁻ dsé⁺ lä⁻jëe⁻ øøh' jne' ma['] ga⁺nuuy' juu['] ja⁻.

⁴ Ma['] ga⁺lloo⁺ Paa['] kyaah' Bernabé ta⁺ Jerusalén, øøh' jne['] hi⁻ tääh' jee['] ja⁻ ga⁺heeh⁻ bih' llu[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁺jmee⁺ apóstole kyaah' lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuh' ka⁻läh'. Hi⁻ ga⁺jmeeh' Paa['] kyaah' Bernabé juu['] lä⁻jëe⁻ he⁻ ga⁺jmee⁺ Dio kyaah' lä⁻kaa⁻ jee['] na[']nääy'.

⁵ Pero ko⁻llaq⁻ fariseo hi⁻ ma⁻heeh⁻ juu['] kih' Dio ga⁺nooy' mah' ga⁺jäyh':

—Jmee⁺ bii⁺ yuuh⁺ jmi⁻ngo⁺ kih' dsa⁻nyuuh⁻ hi⁻ sa⁻laq⁻ judiu hi⁻ jmeen' mada['] kiyh'

mah' høøy' lä⁻jëe⁻ nyuuh⁻ kih' Moisé.

⁶ He⁻ja⁻ ga⁺kuh' apóstole kyaah' dsa⁻gyuuh' mah' mi⁻eey' juu['] ja⁻.

⁷ Ma⁻lä⁻hiif⁺ tääyh' ti⁻chooy' juu['] jee['] lä⁻jëe⁻, ja⁻ga['] ga⁺noo⁻ Pee' mah' ga⁺jäyh':

—Nuu⁻ da['] hnäh' dsa⁻nyuuh⁻ øøhn'. Neh' ba['] hnäh', jää['] ga⁺lleeh⁻ Dio jnä['] jee['] kyah' hnäh' mah' kwan['] ju[']hmëe['] kih' hi⁻ sa⁻laq⁻ judiu, mah' lä⁻dsoo⁺ dséy' kih' Jesús.

⁸ Dio hi⁻ kyuuuh⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ tuh⁻dsé⁺ dsa⁻, ga⁺mi[']jnääy⁻ dsa⁻ he['], ma⁻ra⁻ he['] laay⁻ dsa⁻ kyaay⁻ lä⁻llu['] he⁻ ga⁺kwëeyh' Jmi[']lle⁺ Na⁻jngii['], ja⁻ba['] lä⁻koh' ga⁺hñah['] jne'.

⁹ Ja⁻ba['] lä⁻koh' ga⁺jmee⁺ Dio jnä['] jne', ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁺jmeey' kyaah' dsa⁻ he['] ka⁻läh'. Jëeh⁻, kyaah' he⁻ ma⁻lä⁻dssoo⁺ dséy' kih' Jesús, lä⁻ja⁻ ba['] ma⁻jäy⁻ na⁻jngëey'.

¹⁰ ¿He⁻la['] kah⁻ hnäh' dsé⁺ Dio, he⁻jmeeh⁻ hnäh' bii⁺ kih' øøh' jne['] he⁻ høøy' ley he⁻ sa⁻ tääyh⁻ høøy', hi⁻ni⁻ jne' sa⁻ tää⁻ jne['] høøn', hi⁻ni⁻ dsa⁻ma⁻gyuh⁻ jnän['] sa⁻ ga⁺tääy⁻ ma['] høøy'?

¹¹ Pero na['] ma⁻ñe['] jne', he⁻ la['] ma⁻lää⁻ ba['] Jesús jne', kwee⁻ ba['] kyaah' dsa⁻ he['] — ga⁺jäh' Pee'.

¹² Ma['] ga⁺løø⁺ Bernabé kyaah' Paa['] jmeeh⁻ juu['], lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he['] ga⁺taah⁻ tii⁺ nuuy⁻ ha⁻ lä⁻ cha⁻miih⁻ juh⁻gaa⁻ he['] ga⁺jmee⁺ Dio kyaah' jee['] na[']nääy[']

na'kway- ju'hmëe' kih' dsa-
hi- sa' laa' judiu.

13 Hi- ma' ga'dsaa' juu'
kih' Paa' kyaaah' Bernabé,
ga'hlëeh' Jacobo, ga'jäh':

-Dsa-ñuuuh- øøhn', nuuh-
da' hnäh'.

14 Ma-nuu' jne' lä'koo-
ma-jmeeh' Simón juu' ha-
lä' ga'jmee' Dio to-në' jee'
kih' dsa- hi- sa' laa' judiu,
ga'tëey- dsa- he', ga'jmääy'
kyaaay'.

15 He- la- na- jeeh' kwee-
kyaaah' he- ga'hlëeh' hi-
ga'ngëe' juu' kih' Dio, jee'
na'sii- lä'la':

16 Ma'ngëe' he- la-, niiñ'
na'choohn` hne' kih'
David he- na'hla'.
Na'jmeehn` ka-läh' lä'kaa'-
jee' na-hee', mah'
choohn' ka-läh'
lä'hmëe',

17 mah' lä'ja- hi- jñah' nää'
dsa- he' wa' hnääh' Dio,
lä'jëe' dsa- hi- sa' laa' judiu
hi- ma-mi-jääñ- laay'
kyaan'.

18 Lä'ja- ga'jäh' Dio, hi-
ga'mi'jnää- juu' la-
llo'joo' go-te'.

19 'He-ja- jwahn', ta- wa'
han' kih' hi- sa' laa' judiu hi-
dsa-jeeh' kyaaah' Dio.

20 Ma'lee- ba' koo' siin'
kiyh' mah' sa' wa' kuyh' ma'
he- jmee' mi-sayh' hñiiy'
he- lla' dsa- cha'në' dio
hi- na-laa' kaah' dsa-, hi-
dsa-më' dsa-ñuuuh- sa' wa'
kaayh' wa' hi- cha- hi-, hi-
ni' sa' wa' kuyh' jah' hi-
dsa-juu' kyaaah' he- wiñ', ni'
sa' wa' kuyh' jma-.

21 Jëeh' llo'joo' ga'løø' dsa-
judiu kwa- nuuh' kih' Moisé
neh' gwah' he- tøø' lä'koo-
lä'koo' jwii-. Jee' ja- hëy-
he- ga'sii' Moisé, lä'jë- jmi'j-
he- teeöh' dsa- dsë' -ga'jäh'
Jacobo.

*Ga'cheey' koo' je- kih'
lä'jëe' øøh' jne' hi- sa' laa'
judiu*

22 Lä'jëe' øøh' jne' he',
kyaaah' apóstole hi- kyaaah'
dsa-gyuuuh' ga'taayh' juu'
kwee' ga'hñaaay' ko'llaq' øøh'
jne' hi- ma' tääh' jee' ja-
mah' dsa-nääy' jwii- Antio-
quia kyaaah' Paa' hi- kyaaah'
Bernabé. Ga'hñaaay' Juda, he'
ba' hi- téeöh' Barsabá, hi-
ga'hñaaay' Sila. Hi- he' ma'
laa' ta' jee' kih' dsa-kyaaayh'.

23 Kyaaah' hi- he' ga'cheey'
je- he- na'sii- lä'la':

"Jnääh' apóstole, jnääh'
dsa-gyuuuh' kyaaah' øøh' jne',
jmee- jnääh' juu' kyah' hnäh'
øøhn' hi- sa' laa' judiu hi-
chaq' Antioquia, hi- chaq'
hwa' Siria hi- Cilicia ka-läh'.
Wa'chaq' hnäh' llu'.

24 Ma-nuu' jnääh' kih'
ko'llaq' hi- ga'hwëe- jee'
la- ga'nääy' ta- na'. Sa' ñe'
jnääh' he- ga'nääy' mi-gaay'
hnäh' kyaaah' juu' kiyh', heey'
hue'dsë' kyah' hnäh' hi-
jmeeey' hih' he- ueh' jmi' ngo'
kyah' hnäh' hi- he' høøh'
hnäh' ley.

25 He-ja- ma-tooh' jnääh'
juu' kwee', ma-jëe' jnääh'
llu' ba' he- ma'hñaa' jnääh'
øøh' jne' hi- tääh' jee' la-
mah' dsa-nääy' dsa-jëey'

hnäh' ko⁻jøh' kyaqh' Paa' hi⁺
kyaqah' Bernabé hi⁻ hnää⁺ jne'
cha⁻miih⁻.

²⁶ Dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻, sa⁺
ga⁺jmeey⁺ he⁻ che⁻ chaq⁻ juuy⁺
jee⁻ ga⁻näay⁺ kway⁻ juu⁺ kih⁺
Jesucristo.

²⁷ He⁻ja⁻ chee⁻ jnääh⁺ Juda
kyaqah' Sila mah⁺ dsa⁻näay⁺
dsa⁻kway⁻ juu⁺ he⁻ na⁻sii⁻
la⁻

²⁸ Llu⁺ ba['] la['] kih⁺ Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii⁺ hi⁻ lä⁻ja⁻ kyaq⁻ jnääh⁺
ka⁻läh⁻, he⁻ sa⁻ hnøø⁺ jnääh⁺
he⁻ høøh⁺ hnäh⁻ he⁻ sa⁻tää⁻
hnäh⁻ høøh⁺. Ma⁻la⁻ he⁻ la⁻
ba⁻ hnøø⁺ nuuh⁺ hnäh⁻.

²⁹ Sa⁺ kuh['] hnäh⁻ he⁻
ma⁻lla['] dsa⁻ cha⁻në['] dio
hi⁻ na⁻laa⁻ kqah⁻ dsa⁻, ni⁻
sa⁻ le['] kuh['] hnäh⁻ jma⁻, ni⁻
sa⁻ le['] kuh['] hnäh⁻ jah['] hi⁻
dsa⁻juu⁺ kyaqh' he⁻ wii⁺.
Hnäh⁻ dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh⁻, ta⁻
kqah⁻ hnäh⁻ wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻.
Cher'mah⁺ ga⁻löh⁺ hnäh⁻ høøh⁺
he⁻ ja⁻, jmeh⁻ ba['] hnäh⁻
llu⁺. Wa['] dsa⁻ngëeh⁺ ba['] hnäh⁻
llu⁺.

³⁰ Lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻hñqa[']
he['], ga⁻näay⁺ ta⁻ Antioquia.
Ma['] ga⁻lla⁻näay⁺ jee⁻ ja⁻,
ga⁻jøøyh⁻ øøh⁺ jne⁻ mah⁺
ga⁻ngëey⁺ je⁻ he⁻ ma['] kyey⁻
ja⁻, to⁻lo⁻ në['] jee⁻ lä⁻jëe⁻.

³¹ Peer⁻ ga⁻nøh⁺ dsë⁻ øøh⁺
jne⁻ he['] ma['] ga⁻hëy⁺ je⁻
ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻chaq⁻ llu⁺
jwëerte.

³² Juda kyaqh' Sila hi⁻ ma[']
ngëe⁻ juu⁺ kih⁺ Dio ma['] kway⁻
cha⁻ga⁻miih⁻ juu[!]. Heh⁻
lä⁻ja⁻, ga⁻nøh⁺ dsë⁻ øøh⁺ jne⁻
hi⁻ ga⁻tëeyh⁺ cha⁻miih⁻ be['].

³³ Ga⁻lä⁻hii⁺ ga['] miih⁻ jmi⁺,
ja⁻ga['] ga⁻hih⁺ øøh⁺ jne⁻ juu⁺

kyaaayh['] mah⁺ dsa⁻näay⁺ llu⁻
ta⁻ Jerusalén jee⁻ tääh⁻ hi⁻
ga⁻cheey⁺.

³⁴ Pero ga⁻jmee⁺ Sila
huu⁻dsë⁻: "Go⁻ llu⁺ ga['] he⁻ jän⁻
jee⁻ la⁻."

³⁵ Hi⁻ ga⁻jä['] ba['] Paa' kyaqh'
Bernabé Antioquia ja⁻, ma[']
mi⁻tëey⁻ dsa⁻ juu⁺ kih⁺
Dsa⁻jøøh⁺ jnän[!]. Hi⁻ ko⁻jøh⁻
kyaqah['] jñah⁻ dsa⁻kyaqah['] ma[']
kway⁻ ju[']hmëe⁺.

*Ngoo⁺ Paa' jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻
jiuh⁻na⁻kway⁻juu⁺*

³⁶ Ga⁻lä⁻hii⁺ ga['] miih⁻ jmi⁺,
ma['] ga⁻jäh⁻ Paa' siiyh⁻ Bern-
abé:

—Man['] ka⁻läh⁻ ma⁻jëen[']
lä⁻jëe⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ tääh⁻
lä⁻kaa⁻ jwii⁻ jee⁻ na⁻kän['] juu⁺
kih⁺ Dio jaä[!], ma⁻jëen['] ha⁻ lä⁻
tääyh⁺.

³⁷ Ma['] hnøø⁺ Bernabé ma[']
jääy⁺ Jwaq⁻ hi⁻ téeyh⁻ Marcos.

³⁸ Pero sa⁺ ga⁻tih⁺ dsë⁻
Paa' he⁻ ma['] jääy⁺ ka⁻läh⁻
hi⁻ ga⁻këh⁺ jiuh⁻ hwa⁺ Pan-
filia, jëeh⁺ mo⁻so⁻ ñee⁻ gyih⁺
na⁻kway⁻ juu⁺ kih⁺ Dio kyaqh'
Paa'.

³⁹ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻hii⁺
kwee⁻ juu⁺ kih⁺ Paa' kyaah'
Bernabé, lä⁻jiuh⁻ ga⁻beey⁺
øøyh⁺, ga⁻näay⁺ ma⁻ kih⁻ kih⁺.
He⁻ja⁻ Bernabé ga⁻jääy⁺
Marcos, ga⁻taayh⁺ neh⁻ barco
ga⁻näay⁺ ta⁻ Chipre.

⁴⁰ Hi⁻ Paa' ga⁻jääy⁺ Sila.
Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻hwëey⁻ jee⁻
ja⁻, ga⁻jäh⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ ma[']
tääh⁻ Antioquia siiyh⁻:

—Dio kyaqh['] hnäh⁻.

⁴¹ Ga⁻ngëey⁺ ta⁻ hwa⁺ Siria
kyaqah['] hwa⁺ Cilicia ma['] kway⁻

be' kih' øøh' jne' hi' ma' tääh' lä'koo' lä'koo' jwii'.

16

Ngoo' Timotä kyaah' Sila ko'jøh' kyaah' Paa'

¹ Ma'ngëe' he' ja', ga'nääy' ta' Derbe, ja'ga' ga'nääy' ta' Listra. Jee' ja' ma' gya' jaa' øøh' jne' hi' chee' Timotä. Chooy' ma' laa' judiu hi' ma' laay' øøh' jne' ka'läh'. Pero jmii' Timotä ma' laa' griego.

² Lä'jëe' øøh' jne' hi' ma' tääh' Listra hi' hi' ma' tääh' Iconio ma' hlëeyh' llu' kih' Timotä.

³ Ga'lä'hnøø' Paa' jääy' Timotä lä'käa' jee' dsooy', he'ja' ga'jmeey' mada' ga'wih' jmi'ngo' kih' Timotä mah' sa' choo' judiu hi' chaa' jee' ja' juu' kyaayh', jëeh' ga'lä'jëe' dsa' chaa' jee' ja' ma'ñey' laa' griego jmii' Timotä.

⁴ Ga'lä'käa' jwii' jee' ga'nääy', ga'jmeeyh' juu' kih' øøh' jne' ha' lä' la' juu' ee' he' ga'täah' apóstole kyaah' dsa'gyuh' hi' ma' tääh' Jerusalén mah' høøy' ma'la' he'na'ba'.

⁵ Ma' ga'nuu' øøh' jne' juu' ja', ga'tëeyh' cha'miih' be' hi' jwëe' ga' dsa' ga'heeh' juu' kih' Dio koo' jmi' koo' jmi'.

Ga'mi'jnää' Dio kih' Paa' jaa' dsa' hi' ma' chaa' hwa' Macedonia

⁶ Pero Jmi'lle' Na'jngii' sa' ga'kwa' jwë' kih' Paa' kyaah' dsa'kyayh' mah' ma' kway'

juu' kih' Dio hwa' Asia, he'ja' ga'ngëe' bih' lä' ga'dsa' hwa' Frigia, kyaah' hwa' Galacia.

⁷ Lä'koo' ma' ga'lla'nääy' ta' hwa' Misia, ma' hnøøy' ma'dsa'nääy' ta' Bitinia pero sa' ga'kwa' Jmi'lle' Na'jngii' jwë'.

⁸ He'ja' koo' ga'ngëey' ta' koo' hwa' Misia ba', lä'ji'h' ga'lla'nääy' jwii' Troa.

⁹ Hwë' he' ma' gya' Paa' Troa, ga'hëe' mi' nëy' ma' cheh' ja'a' dsa'ñuu'h' hi' chaa' Macedonia ma' chuu' kyaayh', ma' jäyh': "Ña' ta' hwa' Macedonia mah' kwah' be' kyaah' jnääh'."

¹⁰ Ma' ga'jëe' Paa' he' ja', lä'chah' ja' ga'mi'llu' jnääh' løø' kyaah' jnääh', mah' ga'nøø' jnääh' kyaayh' ta' Macedonia. Ga'jmeé' jnääh' dsoo' he' tëeh' Dio jnääh' mah' dsa'kwa' jnääh' ju'hmëe' kih' Jesús jee' ja'.

Ngoo' Paa' kyaah' Sila jee' jwii' Filipo

¹¹ Jee' jwii' Troa ja' ga'tooth' jnääh' neh' barco, ga'nøø' jnääh' ko'dsoo' ta' Samotracia, hwa' he' hä' jee' jmi'ñeeh'. Ma' ga'jnä' jyoh' jmi', ga'nøø' jnääh' ta' jwii' Neópolis.

¹² Jee' ja' ga'hwii' jnääh' mah' ga'nøø' jnääh' ta' jwii' Filipo he' ga'lla' dsa' chaa' Roma hi' ma' la' jwii' to'në' kih' hwa' Macedonia. Jee' jwii' ja' ga'tooth' jnääh' miih' jmi'.

¹³ Koo⁻ jmiⁱⁱ⁻ he⁻ tee^h⁻ dsa⁻ dsé⁻ ga⁻hwé^ë⁻ jnääh['] jee['] jwiⁱⁱ⁻ ja⁻, ga⁻nøø⁻ jnääh['] ta⁻ cha⁻hoo['] jmiⁱⁱ⁻. Jéeh^{',} ma⁻ñé['] jnääh['] he⁻ dsa⁻nää['] dsa⁻ jee['] ja⁻, jee['] dsa⁻ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio. He⁻ja⁻ ga⁻tooh['] jnääh['] ga⁻hléeh['] jnääh['] juu['] kih['] Dio dsa⁻mé['] hi⁻ ma[']tääh['] jee['] ja⁻.

¹⁴ Jaa⁻ dsa⁻mé['] he['] ma['] chee⁻ Lidia, hi⁻ ma['] chaa⁻ jwiⁱⁱ⁻ juuh⁻ he⁻ chee⁻ Tiatira. Ma['] hniiy['] hmiih⁻ gyuu['] he⁻ hmooh['] hi⁻ ma['] hnaayh['] Dio. He⁻ja⁻ ga⁻chee['] Dio dséy['] mah['] wa['] jmeey['] he['] juu['] he['] ma[']hléeh['] Paa['].

¹⁵ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻saay['] jmiⁱⁱ⁻ ko⁻jöh['] kyaah['] lä⁻jëe['] hi⁻ chaa⁻ kyaay['], ga⁻chuuy['] kyaaa['] jnääh['], ga⁻jäyh[']:

—Cher'mah['] laah['] hnäh['] mi[']te['] ba['] jnä['] kih['] Dio, jä['] hnäh['] kin['] na['].

He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻mé['] he['] bii['] he⁻ ga⁻jä['] jnääh['] cha⁻neh['] kiyh['].

Ga⁻taayh['] Paa['] kyaah['] Sila neh[']ñé[']

¹⁶ Koo⁻ hä['] lä⁻ ma['] na[']nøø['] jnääh['] ka⁻läh['] jee['] ma['] ngii['] dsa⁻ kiyh['] kih['] Dio, jee['] ja⁻ ga⁻jee['] jnääh['] jaa⁻ chih⁻mé['] hi⁻ ma['] kye['] jmi⁻lle['] hlíih['] hi⁻ ma['] lle⁻ juu['] kih['] dsa⁻. Kyaah['] chih⁻mé['] he['] ma['] lih['] dsa⁻juuy['] cha⁻miih⁻ kuu['].

¹⁷ Peer⁻ kii⁻ hooh['] chih⁻mé['] he['] ma['] lleey['] kaah['] kyaaa['] jnääh['], ma[']hléeyh[']:

—Dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ga⁻nää['] na⁻, ga⁻nää['] mada⁻ kih['] Dio Jøøh[']. Hi⁻ na⁻ na⁻ kwa⁻ juu[']

kih['] Dio he⁻ jmee⁻ dsa⁻lää['] dsa⁻.

¹⁸ Ma⁻lä⁻hiⁱⁱ⁻ cha⁻miih⁻ jmiⁱⁱ⁻ jmeey⁻ chih⁻mé['] he['] lä⁻ja⁻, lä⁻jiih['] ga⁻lä⁻dséh['] dsé['] Paa[']. He⁻ja⁻ ga⁻jeeyh['] hñiiy['] ga⁻siiyh['] jmi⁻lle['] hlíih[']:

—Kyaah['] be['] kih['] Jesucristo jmeen⁻ hih⁻ kyah['], go⁻hëe['] kih['] chih⁻mé['] na⁻.

Lä⁻chah['] ja⁻ ya⁻hëe['] jmi⁻lle['] hlíih['] kih['] chih⁻mé['] he['].

¹⁹ Ma['] ga⁻lä⁻liih['] dsa⁻juu['] chih⁻mé['] he['] mo⁻so⁻ cha⁻he['] kyaah['] liyh['] kuu['], ga⁻lä⁻hneey['] kyaah['] Paa[']. Ga⁻saayh['] Paa['] kyaah['] Sila na⁻jäay['] cha⁻në['] dsa⁻ta['].

²⁰ Ga⁻taayh['] goo⁻ jwëe['], ga⁻siiyh[']:

—Judiu ba['] laaq['] dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻, ha⁻ koh['] hnii⁻ sa⁻ ma['] jay['] llay['] jee['] jwiⁱⁱ⁻ jnän['].

²¹ Mi⁻tëey['] jne['] he⁻ tëey['] jmeey['] he⁻ sa⁻ cha⁻ jwë['] jnän['] heehn['] ni['] he⁻ jmeen['] he⁻ tëey['] jmeey['], jne['] hi⁻ laaq['] dsa⁻ romano.

²² Hi⁻ lä⁻jëe['] dsa⁻ jwiⁱⁱ⁻ ga⁻kwa['] be['] kih['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻hnii['] he[']. He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻ta['] mada⁻ ga⁻lleey['] hmiih⁻ kih['] Paa['] kyaah['] Sila mah['] ga⁻kwa['] dsa⁻ kiyh['] kyaah['] sihma⁻.

²³ Ma⁻ngëe['] ma⁻kwa['] dsa⁻ kiyh['] cha⁻miih⁻, ga⁻taah['] dsih['] neh[']ñé[']. Ja⁻ga['] ga⁻jmeey['] mada⁻ kih['] poo⁻ kyaay['] mah['] hääy['] llu['].

²⁴ Ma⁻ngëe['] ma⁻hyoh['] poo⁻ jwë['] ha⁻ lä⁻ jmeey['], ga⁻taayh['] Paa['] kyaah['] Sila ga⁻të['] neh['] ga['] kih['] neh[']ñé

' Jee' ja- ga-gwëy' tii' Paa'
kyäah' Sila neh- jwi' hma-
he- hë- too-, he- chee- cepo.

25 Pero ma' ga-të' koo-
lla-nuu' ma' ngii' Paa' kyäah'
Sila kiyh' kih' Dio, hi- ma'
häy- su- kih' Dio, hi- jñah' ga'
dsa- hi- ma' täh- neh- ñe' ja-
ma' nuuy-.

26 Ni- sa- liih- ga' dsa-
he- ma' ga-jeh' wii' jwërte
hwa', lä-jiih' ga-sa' ga-hluh'
tii' na'hyah- he- la- neh- ñe'
ja-. Lä-chah' ja- ga-na'
lä-jë- ho'haah' kih', hi-
ga-saa' ga-jaa' caden- he- ma'
na-hñuu' lä-jëe- hi- ma' täh-
neh- ñe' ja-.

27 He- ja- ga-ñe' poo- hi-
ma' høø- jee' ja-. Ma' ga-jeey'
na-na' hoo' neh- ñe', ga-lley-
ñe 'tuuh' kiyh' mah' ma'
jngëeyh' hñiiy', kih' he- laay'
ma-kyu- dsa- hi- ma' täh-
neh- ñe'.

28 He- ja- ga-hlëeh' Paa'
ki-gaa- ga-jäyh':

-Ta- jmeeh` hñaah', tøøh'
ba- jnääh' lä-jëe- jnääh' jee'
la-

29 He- ja- ga-ngii' poo- he'
wa-je-, mah' ga-hey' ko-chih'
cha-neh-. Jläay- ga- lä-ja-,
ga-jwääy' hñiiy' hu- tii' Paa'
kyäah' Sila.

30 Hih' poo- he- ga-hwëey'
øøh' jne' neh- ñe', mah'
ga-siiyh-:

-Dsa-ñuuh-, he- na-
jmeen' mah' lään'.

31 He- ja- ga-jäh' øøh' jne'
he':

-Jmee' ds oo' hoh' kih' Je-
sucristo mah' lä-ja- ba' lääh'
kyäah' lä-jëe- hi- chaa- kyah'.

32 Ja- ga' ga-hlëeyh' poo-
he- juu' kih' Dio, kyäah'
lä-jëe- hi- chaa- cha-neh-
kiyh'.

33 Lä- hwë' ja- ga-jøø' poo-
he- kih' Paa' kyäah' Sila
na'gyiyh- jee' ga-la' dsoo'
kiyh'. Lä-chah' ja- ga-saa'-
poo- he- jmi- kyäah' lä-jëe-
hi- chaa- kyaay'.

34 Ma-ngëe' ma-saay-
jmi-, ga-tëey- øøh' jne' he-
cha-neh- kiyh', ga-kwëeyh'
he- ga-kuyh-. Peer-
ga-lä-chaaay- llu' kyaah'
lä-jëe- hi- chaa- kyaay',
lä-llu' he- ga-heeyh- juu' kih'
Dio.

35 Ma' ga-jnä- jyoh' jmi- ja-,
ga-chee' dsa-ta' jñah' poo-
hi- na'jmee' juu' kih' hi- ma'
høø- neh- ñe' mah' läay' Paa'
kyäah' Sila.

36 He- ja- ga-jmeeh' poo-
juu' kih' Paa' kyäah' Sila,
ga-jäyh':

-Ma-jmee' dsa-ta' mada-
he- lään' hnäh'. He- ja-
jwahn-, hwëe- hnäh', go-nää'
hnäh' kyäah' juu' llu' ba'.

37 He- ja- ga-jäh' Paa' siiyh'-
lä-la-:

-He-la' ja- ga-kway' kyäa'-
jnääh' cha-ne' lä-jëe- dsa-,
ni- sa- ga-ngiiy' juu' che' ää-
jnääh' dsoo? He' ba' dsa-
romano jnääh' ka-läh' mah'
ga-täayh' jnääh' neh- ñe'.
Na' laay', lääy' jnääh' jee'
na-hmää'. Ni- miih- sa-heeh'
jnääh' lä-na-. Wa' ya-nää'
hñii' dsa-ta' mah' hwëey'
jnääh'.

³⁸ He⁻ ja⁻ na⁻jmeeh⁻ poo⁻ he⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ta⁻. Peer⁻ ga⁻lä⁻goo⁻ dsé⁻ dsa⁻ta⁻ he⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁻ la⁻ Paa⁻ dsa⁻ roman⁻ kya⁻ah⁻ Sila.

³⁹ He⁻ ja⁻ na⁻nääy⁻ na⁻jëey⁻, mah⁻ ga⁻siiyh⁻ Paa⁻ kya⁻ah⁻ Sila:

—Jmee⁻ hnäh⁻ jøh⁻ hoh⁻.

Ma⁻la⁻ ma⁻hwëey⁻ neh⁻ñe⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Go⁻nää⁻ ba⁻ hnäh⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

⁴⁰ Ma⁻ ya⁻hëë⁻ Paa⁻ neh⁻ñe⁻ kya⁻ah⁻ Sila, ga⁻nääy⁻ ta⁻ kih⁻ Lidia, jee⁻ ga⁻jeey⁻ miih⁻ øøh⁻ jne⁻. Ga⁻kwa⁻ Paa⁻ kya⁻ah⁻ Sila be⁻ kiyh⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻hwëey⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻nääy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

17

*Ga⁻lä⁻hnee⁻ dsa⁻ kya⁻ah⁻
Paa⁻jee⁻ jwii⁻ Tesalónica*

¹ Ga⁻ngëë⁻ Paa⁻ kya⁻ah⁻ Sila ta⁻ jee⁻ jwii⁻ Anfípoli hi⁻ ga⁻ngëey⁻ jee⁻ jwii⁻ Apolonia lä⁻jiih⁻ ga⁻lla⁻nääy⁻ jwii⁻ Tesalónica, jee⁻ ma⁻ chih⁻ koo⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu.

² Hi⁻ lä⁻koo⁻ tëë⁻ Paa⁻ jmee⁻, jmi⁻ he⁻ tëeh⁻ dsa⁻ dsé⁻ ma⁻ dsooy⁻ neh⁻ gwah⁻ dsa⁻hlëeyh⁻ dsa⁻. Ga⁻tëë⁻ hnë⁻ jiih⁻ ma⁻ dsooy⁻ gwah⁻ jmi⁻ he⁻ tëeh⁻ dsa⁻ dsé⁻ ma⁻ dsa⁻kway⁻ juu⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jëë⁻.

³ Ma⁻ mi⁻jnääy⁻ jëë⁻ go⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio he⁻ jäh⁻, jmee⁻ bii⁻ jëë⁻ Cristo wii⁻ hi⁻ lä⁻jiiyh⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻juu⁻. Hi⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Jesús hi⁻ hlëehn⁻ kih⁻ la⁻, hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo.

⁴ Ko⁻llaq⁻ judiu ga⁻lä⁻dsoo⁻ dsé⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kya⁻ah⁻ Paa⁻hi⁻ kya⁻ah⁻ Sila. Jwëë⁻ griego hi⁻ ma⁻ hnaah⁻ Dio ga⁻heeh⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ jwëë⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ hii⁻ juu⁻ kih⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻ ga⁻heeyh⁻ kih⁻ Jesús.

⁵ Pero ko⁻llaq⁻ judiu hi⁻ sa⁻ ma⁻ dsoo⁻ dsé⁻ kih⁻ Jesús, ga⁻lä⁻lleey⁻. He⁻ja⁻ na⁻kyaa⁻ ko⁻llaq⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsé⁻ hi⁻ la⁻ ga⁻nääy⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Kya⁻ah⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻ ga⁻liyh⁻ ga⁻tooyh⁻ je⁻ dsé⁻ dsa⁻ chäa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻nääy⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻ Jasón he⁻ hnøøy⁻ ma⁻ jäay⁻ Paa⁻ kya⁻ah⁻ Sila mah⁻ ma⁻ta⁻qayh⁻ goo⁻ dsa⁻ jwii⁻.

⁶ Pero sa⁻ ga⁻jnääy⁻, he⁻ja⁻ ga⁻säayh⁻ Jasón kya⁻ah⁻ jñah⁻ ga⁻øøh⁻ jne⁻, na⁻jääy⁻ kih⁻ dsa⁻ta⁻, ta⁻hooyh⁻ ki⁻gaa⁻ ma⁻ jäyh⁻:

—Dsa⁻ na⁻ ga⁻nääy⁻ mi⁻gaa⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ hi⁻ na⁻ya⁻nääy⁻ jee⁻ la⁻ jnän⁻.

⁷ Jasón la⁻ na⁻ ma⁻ta⁻qayh⁻ dsa⁻he⁻cha⁻neh⁻ kih⁻. Lä⁻jëë⁻ hi⁻la⁻na⁻ mi⁻kwayh⁻ley kih⁻ dsa⁻ta⁻ jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ gya⁻ roma. Jäyh⁻ chäa⁻ jñah⁻ rey hi⁻ chee⁻ Jesús.

⁸ Ma⁻ga⁻nuu⁻ dsa⁻ta⁻ kya⁻ah⁻ dsa⁻ jwii⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻heë⁻ dsé⁻ go⁻te⁻.

⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ta⁻ mada⁻ ga⁻mi⁻hmaah⁻ Jasón dsoo⁻ kih⁻ kya⁻ah⁻ lä⁻jëë⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ga⁻säayh⁻ he⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁻lääy⁻.

*Ngoo' Paa' kyaah' Sila ta⁺
jwii⁻ Berea*

¹⁰ Øøh⁺ jne' hi⁻ ma' chaa-jee' ja⁻, lä⁻chah⁺ hwë⁻ ja⁻, ga⁻cheey⁺ Paa' kyaah' Sila ta⁺ jwii⁻ Berea. Ma' ga⁻lla⁻nääy⁺ Berea na'nääy⁻ neh⁻ gwah⁻ kih⁺ judiu.

¹¹ Judiu hi⁻ ma' chaa-Berea ja⁻, llu⁻ cha⁻ga'miih-huu⁻dsé⁻ kih⁺ lä⁻koh⁺ ga⁻ hi⁻chaa⁻ Tesalónica. Ga⁻lä⁻hnøø⁺ gyih⁺ nuuy⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ juu' ja⁻, hi⁻ lä⁻jë⁻ jmi⁺ ma' hëy⁻ jee' na⁻sii⁻ juu' kih⁺ Dio mah⁺ ma' jëey⁻ che' ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ he⁻ma' jäh⁻ Paa'.

¹² Jwëe⁻ dsa⁻ judiu he⁻ga⁻hee⁻ juu' kih⁺ Dio hi⁻lä⁻ja⁻ jwëe⁻ dsa⁻më⁻ griega hi⁻ hii⁻ juu' kih⁺ jee' jwii⁻ ja⁻hi⁻ jwëe⁻ dsa⁻ñuu⁻ka⁻läh⁻.

¹³ Ma' ga⁻nuu' judiu hi⁻chaa⁻ Tesalónica he⁻ hää⁻ Paa' ta⁺ Berea kway⁻ juu' kih⁺ Dio, he⁻ja⁻ na'nääy⁻ jee' ja⁻ka⁻läh⁻ na'llay⁻ hnii⁻ kih⁺ dsa⁻.

¹⁴ Lä⁻chah⁺ ja⁻ øøh⁺ jne' hi⁻chaa⁻ jee' ja⁻ ga⁻cheey⁺ Paa' ta⁺cha'hoo' jmi⁻ñeeh⁻. Ga⁻jä⁻ba' Sila kyaah' Timotä jwii⁻ Berea.

¹⁵ He⁻ ba' øøh⁺ jne' hi⁻ma' kyaah' Paa' ga⁻jmee⁻ be⁻ga⁻jøø⁺ kiyh⁺ lä⁻ ga⁻të⁻ jwii⁻ Atena. Hi⁻ ma' ga⁻hwëe⁻ øøh⁺ jne' jwii⁻ Atena ja⁻, ga⁻cheey⁺ Paa' juu' wa' jä⁻ Sila kyaah' Timotä ta⁺la⁻, na'koh⁺ lä⁻jiih⁺ jee' le⁻.

*Ga⁻kwa' Paa' juu' jee' jwii⁻
Atena*

¹⁶ Ta'ko⁻jiih⁺ ma' gya' Paa' jøøy⁻ lloo⁻ Sila kyaah' Timotä jwii⁻ Atena, ga⁻lä⁻meeh⁻ dsëy⁺ kih⁺ ga⁻lä⁻kaa⁻ ba⁻tääh⁻ dio hi⁻ na⁻lqa⁻ kqäh⁻ dsa⁻.

¹⁷ He⁻ja⁻ neh⁻ gwah⁻ ma' mi⁻jnää⁻ Paa' juu' na⁻hñaa⁻ lä⁻jëe⁻ kih⁺ judiu hi⁻ ma' chaa⁻ jee' ja⁻, hi⁻ kih⁺ jñah⁻ ga⁻dsa⁻ hi⁻hnaah⁻ Dio. Hi⁻lä⁻jë⁻ jmi⁺ ma' dsa⁻ngëe⁻ Paa' lä⁻kaa⁻ je'hmoo⁻ ja⁻, hlëeyh⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻kuh⁻jee' ja⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁸ Jee' ja⁻ ga⁻jeey⁺ dsa⁻ hi⁻jäh⁻ kyuuuh⁻. Koø⁻ nää⁻ dsa⁻he⁻ téeyh⁻ epicúreo hi⁻ jñah⁻ ka⁻läh⁻ téeyh⁻ estoico. Dsa⁻he⁻ na⁻ ga⁻løø⁺ ti⁻choo⁻ juu' kyaah' Paa'. He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ siyyh⁻ dsa⁻kyaaayh⁻:

—Hee⁻ ba' juu' he⁻ kwa⁻ dsa⁻na⁻, heh⁺ he⁻ hlëeyh⁻ cha⁻miih⁻ ngëe⁻.

Jñah⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäh⁻:

—Lä⁻koø⁻ he⁻ hlëeyh⁻ kih⁺ jñah⁻ dio hi⁻ sa⁻kyuu⁻ jne⁻.

Lä⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ kih⁺ Paa' kih⁺ he⁻ ma' mi⁻jnää⁻ Paa' ju'hmëe⁻ kih⁺ Jesúus hi⁻ juu' he⁻ lä⁻jiih⁺ dsa⁻.

¹⁹ He⁻ja⁻ ga⁻jäay⁺ Paa' koo⁻ jee' ma' dsa⁻ñeey⁻, jee' chee⁻ Areópago. Jee' ja⁻ ga⁻ngiiy⁻ juu' kiyh⁺:

—¿Che'le⁻ nuu⁻ jnääh⁻ miih⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ ju'hmëe⁻ he⁻ kyeh⁻ na⁻?

²⁰ Kyeh⁻ juu' he⁻ sa⁻ma⁻nuu⁻ jnääh⁻ go⁻te⁻. Hnøø⁻ jnääh⁻ lä⁻ñe⁻ jnääh⁻ he⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu' na⁻.

²¹ (Jëeh⁺, jwëe⁻ dsa⁻ chaa⁻ jee' jwii⁻ Atena hi⁻ dsa⁻ hi⁻

ya⁺nää⁺ hwa⁺ սԱ, ga⁺tqayh⁺ tää⁺ jee⁺ ja⁻. Sa⁺ cha⁻ he⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ma⁺ tih[~] dsëy⁺, ma⁺la⁺ ju⁺hmëe⁺ he⁻ ma⁺ nuuy⁺ kyaqah⁺ he⁻ ma⁺ kway⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ ma⁺ tih[~] dsëy⁺.)

22 He⁻ ja⁻ ga⁺noo⁻ Paa⁺ to⁺dsaa⁺ jee⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ Areópago ja⁻, mah⁺ ga⁺jäyh⁺:

—Kyսսն hnäh⁺ dsa⁺ chaa⁻ Atena. Peer⁺ mi⁺teh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ lä⁺jee⁺ dio kyaah⁺ hnäh⁺.

23 Jëeh⁺ lä⁺ ma⁺ ñeen⁺ na⁺ngëen⁺ lä⁺kaa⁻ jee⁺ jwii⁺ la⁻, ga⁺jëen⁺ lä⁺kaa⁻ ba⁺ tääh⁺ hi⁻ na⁺laa⁻ kaa⁺ hnäh⁺. Jee⁺ ja⁻ ga⁺jëen⁺ koo⁻ na⁺hyoo⁺ jee⁺ na⁺sii⁻ lä⁺la⁻: “Hii⁺ la⁻ Dio hi⁻ sa⁺ kyսս⁺ jne⁺.” Jëeh⁺ da⁺ hnäh⁺, he⁻ ba⁺ Dio hi⁻ hnaah⁺ hnäh⁺, ni⁺ sa⁺ kyսս⁺ hnäh⁺, kih⁺ hi⁻ he⁻ na⁻ hlëehn⁺ na⁻.

24 'Dio hi⁻ ga⁺jmee⁺ lä⁺kaa⁻ jmi⁺gyսս⁺, hi⁻ ga⁺jmee⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ ga⁺ cha⁻ né⁺ kih⁺, hi⁻ he⁻ laa⁻ juu⁺ gyսսh⁺ hwa⁺, he⁻ ja⁻ sa⁺ jmee⁺ bii⁺ jmee⁺ dsa⁺ jmi⁺gyսս⁺ koo⁻ gwah⁺ jee⁺ gyay⁺.

25 Sa⁺ cha⁻ he⁻ jmee⁺ bii⁺ kih⁺ ni⁺ miih⁺, ni⁺ hi⁻ jmee⁺ ta⁺he⁺ kiyh⁺. Hñii⁺ bih⁺ jmee⁺ chaa⁻ lä⁺jee⁺ jne⁺, jmee⁺ kii⁺ jne⁺ lle⁺ hi⁻ kway⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ jmee⁺ bii⁺ jnän⁺.

26 'Kih⁺ ja⁻ dsa⁺ նսսh⁺ ba⁺ ga⁺jmääy⁺ lä⁺jë⁺ nä⁺ dsa⁺ jmi⁺gyսս⁺ mah⁺ dsa⁺tqayh⁺ lä⁺kaa⁻ hwa⁺. Hi⁻ ga⁺tøøy⁺ hih⁺ ha⁻ koh⁺ jmi⁺ dsa⁺tqah⁺ dsa⁺ hi⁻ ha⁻ hñii⁺ dsa⁺tqayh⁺.

27 Ga⁺jmääy⁺ jne⁺ mah⁺ hnääh⁺ jnih⁺. Lä⁺ja⁻ koo⁻ sa⁺

sü⁺ sa⁺ jne⁺ ba⁺ jne⁺ Dio. Jëeh⁺, ma⁺ra⁺ ju⁺dsoo⁺ sa⁺ cheyh⁺ սԱ kih⁺ lä⁺jaq⁻ lä⁺jaq⁻ jne⁺.

28 Jëeh⁺, ta⁺la⁺ kiyh⁺ ba⁺ chaa⁻ jne⁺ hi⁻ ga⁺nøø⁺ jne⁺ hi⁻ na⁺jiih⁺ jne⁺. He⁻ la⁻ jeeh⁺ kwee⁻ lä⁺koh⁺ ga⁺sii⁻ ko⁻llaq⁻ dsa⁺gooh⁺ hnäh⁺ hi⁻ ma⁺kyսսh⁺, hi⁻ ga⁺jäh⁺: “Laa⁺ jne⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Dio.”

29 'Lä⁺llu⁺ he⁻ laa⁻ jne⁺ sa⁺ju⁻ kih⁺ Dio, he⁻ ja⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺ jmeen⁺ huu⁺dsë⁻ laa⁻ lä⁺koo⁻ dio hi⁻ jmää[~] dsa⁺ kyaqah⁺ ñe⁺ nøø⁺ o ñe⁺ tøø⁺ o kyaah⁺ kuu⁺. Jëeh⁺ heeh⁺ he⁻ jme⁺ dsa⁺ ja⁻, la⁺lä⁺koo⁻ gwa⁺ huu⁺dsë⁻ kih⁺ dsa⁺ ba⁺.

30 Jää⁺, sa⁺ ga⁺jmee⁺ Dio he⁻ kih⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ ma⁺ jmee⁺ dsa⁺. Jëeh⁺ dsa⁺, sa⁺ ma⁺ ñe⁺ hee⁻ ja⁻ ma⁺ jmeey⁺. Pero jmi⁺ na⁻, Dio jmee⁺ mada⁺ kih⁺ lä⁺jee⁺ dsa⁺ hi⁻ tääh⁺ lä⁺kaa⁻ jmi⁺gyսս⁺ wa⁻ lä⁺dsaq⁻ dsëy⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ jmeey⁺.

31 Jëeh⁺, ga⁺tøø⁺ Dio hih⁺ lloo⁺ koo⁻ jmi⁺ llay⁺ ta⁻ kih⁺ lä⁺jee⁺ dsa⁺ kyaah⁺ ju⁺dsoo⁺. Ma⁺na⁺lleeh⁺ ba⁻ jaq⁻ dsa⁺ նսսh⁺ hi⁻ lla⁺ ta⁻ hi⁻ kih⁺ lä⁺jee⁺ dsa⁺ ga⁺jmee⁺ Dio dsoo⁺ juu⁺ ja⁻, lä⁺llu⁺ he⁻ ga⁺mi⁺jiih⁺ Jesúsjee⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻juu⁺ —ga⁺jäh⁺ Paa⁺.

32 Ma⁺ ga⁺nuu⁺ dsa⁺ he⁻ juu⁺ he⁻ lä⁺jiih⁺ dsa⁺ hi⁻ ma⁺na⁺juu⁺, ko⁻llaq⁻ dsa⁺ he⁻ ga⁺mi⁺kwayh⁺ hi⁻ ko⁻llaq⁻ ga⁺jäh⁺ lä⁺la⁻:

—Jyoh⁺ jiih⁺ ba⁺ նսս⁺ jnääh⁺ ka⁻läh⁺ juu⁺ na⁻.

33 He⁻ ja⁻ ya⁺hëë⁺ Paa⁺ jee⁺ kih⁺ dsa⁺ he⁻.

³⁴ Ko⁻llaqá[’] hi⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsé⁻, ga⁻jmeey[’] ko⁻jøh[’] kyaah[’] Paa[’]. Jee⁻ ja⁻ ma⁻ hää[’] Dionisio hi⁻ ma⁻ dsoo⁻ ta⁻ Areópago. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻hee⁻ jaqá⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻ chee⁻ Dámari hi⁻ chaa⁻ ga⁻jñah[’] hi⁻ ga⁻hee⁻.

18

Ngoo’ Paa’ ta⁻jwii⁻ Corinto

¹ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ya⁻hëe⁻ Paa[’] jwii⁻ Atena ngooy[’] ta⁻ jwii⁻ Corinto.

² Jee⁻ ja⁻ ga⁻jeey[’] jaa⁻ judiu chee⁻ Aquila hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ Ponto, hi⁻ hmëe⁻ ya⁻hëe⁻ hwa⁻ Italia kyaah[’] mëy⁻ Priscila lä⁻hih⁻ kih⁻ Claudio rey to⁻në⁻. Hih⁻ rey he⁻, sa⁻ hnøøy⁻ ma⁻ dsa⁻täah⁻ dsa⁻ hi⁻ lqa⁻ judiu jee⁻ jwii⁻ Roma he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Italia. He⁻ ja⁻ ñee⁻ Paa[’] na⁻jëe⁻ dsa⁻gooy[’] he⁻.

³ Aquila he⁻ ma⁻ jmeey⁻ ta⁻ hme⁻ hmi⁻loo⁻, he⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ ta⁻ kiyh⁻. Ja⁻ba⁻ lih⁻ Paa[’] ma⁻ jmeey⁻ ta⁻ ja⁻ ka⁻läh⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻jäy⁻ jmeey⁻ ta⁻ ja⁻ ko⁻jøh[’] kyaayh⁻.

⁴ Lä⁻jëe⁻ jmii⁻ he⁻ tœeh⁻ dsa⁻dsé⁻ ma⁻ dsoo⁻ Paa[’] neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ ma⁻ dsa⁻hlëeyh⁻ dsa⁻ judiu kyaah[’] hi⁻ sa⁻lqa⁻ judiu, ma⁻kway⁻ juu⁻na⁻hnää⁻ lä⁻jëe⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ hee⁻ dsa⁻juu⁻ kih⁻ Dio.

⁵ Ma⁻ ga⁻lloo⁻ Sila kyaah[’] Timotä hi⁻ ma⁻ täh⁻ Macedonia, ja⁻ga⁻ga⁻ta⁻ Paa[’]ta⁻ jmeey⁻ hmi⁻loo⁻ mah⁻ga⁻kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dio ba⁻. Ga⁻hlëeyh⁻ judiu dsa⁻gooy⁻, ga⁻jmeey⁻ ju⁻dsoo⁻

kih⁻ Jesú^s. Ga⁻jäyh[’] hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo.

⁶ Pero dsa⁻ he⁻ ga⁻løø⁻ jiiyh⁻ juu⁻ kyaah[’] Paa[’], hi⁻ ga⁻mi⁻kwayh⁻ ka⁻läh⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻kyah[’] Paa[’] hmiöh⁻ kih⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Dsoo⁻ kyah[’] hñaaah⁻ ba⁻ hnäh⁻ na⁻, he⁻ juuh⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻na⁻bääh⁻ ja⁻ba⁻ hnäh⁻ kyaah[’] dso⁻kye⁻. Sa⁻ cha⁻ dsoo⁻ dsëen⁻ ni⁻ miih⁻. Na⁻ ta⁻cha⁻në⁻na⁻kan⁻juu⁻la⁻kih⁻ dsa⁻hi⁻sa⁻lqa⁻judiu ba⁻.

⁷ Ya⁻hëey⁻ neh⁻ gwah⁻ ja⁻, ngooy⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chee⁻ Justo hi⁻ma⁻gya⁻jäh⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻. Hi⁻he⁻ma⁻gah⁻ Dio.

⁸ Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ hä⁻ goo⁻ gwah⁻ hi⁻ chee⁻ Crispo, ga⁻hee⁻ juu⁻ kih⁻ Jesú^s kyaah[’] lä⁻jëe⁻ hi⁻ chaa⁻ kyaay⁻. Hi⁻ jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ ja⁻ba⁻ Corinto ja⁻, ga⁻hee⁻yh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio ma⁻ ga⁻nuuy⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Paa[’]. Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻saa⁻jmii⁻.

⁹ Koo⁻ hwë⁻ he⁻ ma⁻ gya⁻ Paa[’] jwii⁻ Corinto ja⁻, ga⁻hëe⁻ mi⁻nëy⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ ga⁻jäh⁻ siyh⁻:

—Ta⁻ wa⁻ gah⁻, hlëeh⁻ ba⁻ hne⁻ juu⁻ kin⁻, ta⁻ tu⁻ he⁻ kwah⁻ juu⁻.

¹⁰ Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ käh⁻ hne⁻ mah⁻ jmeeyh⁻ hne⁻. Jëeh⁻ jnä⁻ chehn⁻ kyaah[’] hne⁻. Hi⁻ta⁻ jyoh⁻ ko⁻taa⁻, täh⁻ jwëe⁻ dsa⁻ jee⁻ jwii⁻ la⁻hi⁻na⁻ga⁻hee⁻ juu⁻kin⁻.

¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻jä⁻ Paa[’] koo⁻ ji⁻ñe⁻ na⁻dsë⁻ jñee⁻ sih⁻ jee⁻

jwiī- Corinto jā-, kwaȳ juu' kih̄ Dio.

12 Lǟ-koh̄ ma' lą̄q̄' Galión lle'moh̄ kih̄ lǟ-kaā- hwā Acaya, lǟ-jëē- judiu h̄ī- chaā- Corinto gā-täayh̄ juu' kwee- kyaah̄ dsā-kyaaayh̄ gā-teeȳ- kyaah̄ Paa' hē-jā- nā-jääȳ- në'tā',

13 ma' jäh̄:

-Dsā-ñuuuh̄- lā- mī-tëeȳ- dsā- hā- lǟ- jeē- hnaayh̄ Dio mah̄ llā-dsëeȳ- kih̄ ley jnän̄- kyaah̄ juu' jā-

14 Mā-cheh̄ Paa' ma' hlëeh̄, ma' gā-jäh̄ Galión siiyh̄ dsā- judiu hē:

-Cher'mah̄ dsoo' lā- hlüeh̄- hē- jmeeȳ-, o cher'mah̄ nā-bääyh̄ koō- dsoo' juuh̄-, jā-gā-nā-høø̄-kwaat̄- llan`tā- kyah̄ hnäh̄ dsā- judiu.

15 Pero juu' tā-jmah̄ ba' nā- hlëeh̄ hnäh̄. Dsā- ba' nā- hääh̄ hnäh̄, kih̄ ley kyah̄ hnäh̄ ba' nā- hlëeh̄ hnäh̄. Hē-jā- jëē- ba' hnäh̄ hā- lǟ- lǟ-eē- juu' nā-. Sā- hnoon̄- tähn̄- hñin̄- kyaah̄ hē- nā- -gā-jäh̄.

16 Hē-jā- gā-hwëeȳ- dsā- hē- në'tā- jā-

17 Hē-jā- gā-säah̄- dsā- hē- Sóstene h̄ī- ma' hǟ- goo- gwah̄- kiyh̄. Gā-kwaȳ kih̄ tā- ka'hnē- kih̄ në'tā- jā-. Pero lle'moh̄ hē- nī- miih̄- sā- gā-jmeeȳ- hē- kiyh̄.

18 Pero gā-gyā- gā' Paa' chā-miih̄- jmī- Corinto jā-. Jā-gā' gā-hiyh̄- juu' kih̄ lǟ-jëē- øøh̄- jne', ngooȳ- tā- hwā Siria, kyaah̄ Aquila kyaah̄ Priscila. Jäǟ- jā-gā' dsā-täayh̄- neh̄- barco jwiī-

Cencrea, gā-tiī' Paa' llē', gā-jmeeȳ- kwaah̄- gō-tē. Lǟ-jā- gā-lǟ-jnǟ- gā-jmeeȳ- koō- hmooh̄- kyaah̄' Dio.

19 Ma' gā-llā-nääȳ' Éfeso, jā- jiih̄- gā-jǟ- dsā-kyaaayh̄. Ngoō' ba' Paa' tā- gwah̄- nā-hlëeyh̄- judiu.

20 Hē-jā- gā-ngiī- judiu hē- ma' jā- gā' Paa' miih̄- jmī-, pero sā- gā-heeyh̄-

21 Gā-hiyh̄- juu' kih̄- lǟ-jëē- h̄ī- hē, gā-siiyh̄:

-Jmeē- biī- naahn̄- jmī- hē- tē̄- Jerusalén. Pero koō- kā-läh̄- jän̄- yā-jëen̄- hnäh̄, cher'mah̄- lǟ-jā- hnøø̄- Dio.

Éfeso jā- gā-hē' Paa' neh̄- barco, ngaayh̄- tā- Jerusalén.

22 Ma' gā-llooȳ' Cesarea, ngaah̄- bih̄- tā- Jerusalén nā-jmeeȳ- Dio kih̄- øøh̄- jne'- h̄ī- ma' täh̄- jeē- jā-. Jā-gā- ngooȳ- tā- jwiī- Antioquia kā-läh̄.

23 Gā-gyaȳ- miih̄- jmī- Antioquia, jā-gā- yā-heeȳ- kā-läh̄, ngooȳ- lǟ-koō- lǟ-koō- jwiī- hē- nøø̄- hwā Galacia, hī- lǟ-jā- jwiī- hē- nøø̄- hwā Frigia, nā-kwaȳ- bē- kih̄- lǟ-jëē- øøh̄- jne'- hī- ma' täh̄- lǟ-kaā- jeē- jā-.

Gā-kwa' Apolo juu' jeē- jwiī- Éfeso

24 Tā-kō-jiih̄- jā-, gā-lloō- tā- jwiī- Éfeso jā- judiu h̄ī- cheē- Apolo, h̄ī- gā-lǟ-chaā- jeē- jwiī- Alejandría. Peer- liyh̄- kwaȳ- juu' kih̄- Dio nā-hñaā- lǟ-jëē- hī- ma' kyayh̄- rā-këh̄- rā-lluū- jeē- nā-siī- juu' kih̄- Dio.

²⁵ Ga⁻lä⁻tëë⁻ bih⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ jwë⁻ kih⁻ Jesùs hi⁻ ma⁻ hlëeyh⁻ lä⁻kqä⁻ tuh⁻dsëy⁻. Ma⁻ mi⁻tëëy⁻ dsa⁻ na⁻hñaa['] lä⁻jëë⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻ kih⁻ Jesùs. Pero he⁻ sää⁻ dsa⁻ jmii⁻, ma⁻la⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ Jwqä⁻ba⁻ma⁻kyuuh⁻.

²⁶ Sa⁻ goyh⁻, ga⁻løøy⁻ hlëeyh⁻ dsa⁻ neh⁻ gwah⁻ kih⁻ judiu he⁻ chih⁻ Éfeso ja⁻. Pero lä⁻ ma⁻ ga⁻nuu['] Aquila kyaah⁻ Priscila ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Apolo ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻tëëy⁻ ta⁻ kiyh⁻ mah⁻ na⁻heeh⁻ gyih⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän['] jee⁻ sa⁻ ma⁻kyuuh⁻.

²⁷ Ma⁻ngëë⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻hnøø⁻ Apolo ds oo⁻ ta⁻ hwa⁻ Acaya. Hi⁻ lä⁻jëë⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻ täh⁻ kyaayh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻kway⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻siiy⁻ koo⁻ je⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻ täh⁻ Corinto he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Acaya mah⁻ wa⁻ heeyh⁻ Apolo lä⁻kqä⁻ tuh⁻dsëy⁻. Hi⁻ ma⁻ ga⁻llooy⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻la⁻ llu⁻ cha⁻miih⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ga⁻heeh⁻ kih⁻ Dio, kih⁻ he⁻ llu⁻ ds e⁻ Dio kyaayh⁻.

²⁸ Lä⁻jiih⁻ jee⁻ le⁻, ga⁻ti⁻ ga⁻choo⁻ Apolo juu⁻ kyaah⁻ judiu dsa⁻kyayh⁻. Ga⁻mi⁻jnäay⁻na⁻hñaa['] lä⁻jëë⁻ lä⁻koo⁻ jäh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio mah⁻ lä⁻ngëëy⁻, Jesùs he⁻ hi⁻ lqä⁻ Cristo.

19

Ngoo⁻Paa⁻ta⁻jwii⁻ Éfeso

¹ Ta⁻kq⁻jiih⁻ ma⁻gya⁻ Apolo jwii⁻ Corinto, ngoo⁻Paa⁻ jwë⁻ hwa⁻ba⁻lä⁻jiih⁻ ga⁻llooy⁻ jwii⁻

Éfeso. Ma⁻ ga⁻llooy⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁻jee⁻ ko⁻llaq⁻ øøh⁻ jne⁻.

² He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ Paa⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—¿Che⁻ ga⁻tëëh⁻ hnäh⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii['] lä⁻ ma⁻ ga⁻heeh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän^{?'}

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Ni⁻ sa⁻ ñe⁻ jnääh⁻ hee⁻ ja⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii^{'.}

³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Paa⁻:

—¿Hee⁻ juu⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ ds oo⁻ he⁻ ga⁻säh⁻ hnäh⁻ jmii⁻?

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Ga⁻säa⁻ jnääh['] jmii⁻ lä⁻hih⁻ ga⁻jmee⁻ Jwqä⁻ba⁻.

⁴ Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Paa⁻siyyh⁻:

—Jwqä⁻ ga⁻choo⁻ jmii⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻dsäa⁻ ds e⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ he⁻ hlïïh⁻. Ga⁻siiy⁻ dsa⁻ he⁻: “Wa⁻ lä⁻ds oo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ jäh⁻ këë⁻ ga⁻ki⁻ jnä⁻.” Jwqä⁻ he⁻ ma⁻ hlëeh⁻ kih⁻ Jesùs hi⁻ laq⁻ Cristo.

⁵ Ma⁻ ga⁻nuu['] dsa⁻ he⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻säay⁻ jmii⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻ Jesùs.

⁶ Lä⁻ ma⁻ ga⁻kye⁻ Paa⁻ goo⁻ ne⁻ kiyh⁻, ga⁻jyoo⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii['] né⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. Lä⁻chä⁻ ja⁻ ga⁻hlëeyh⁻ jyoh⁻ juu⁻ hi⁻ ga⁻løøy⁻ ngëëy⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻jnää⁻ Dio kiyh⁻.

⁷ Jee⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻ ma⁻tee⁻gya⁻tuu⁻.

⁸ Uu⁻ sih⁻ he⁻ ga⁻gya⁻ Paa⁻ jee⁻ ja⁻, ma⁻dsooy⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu he⁻ chih⁻ jee⁻ ja⁻. Sa⁻goyh⁻ ma⁻hlëeyh⁻ dsa⁻hi⁻ ga⁻mi⁻jnääy⁻ na⁻hñaa['] lä⁻jëë⁻

ha⁻ lä⁺ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁺ hih⁺ kih⁺.

⁹ Pero ko⁻llaa⁺ dsa⁻ he[,] ma['] hweh⁻ dsëy⁺, sa⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo['] dsëy⁺ kih⁺ Jesús. Wii['] ba⁺ ga⁻hlëöh⁺ kih⁺ Jesús to⁻lo⁻ në['] dsa⁻kyayh⁺. He⁻ja⁻ ya⁻hëë⁺ Paa[']jee['] kih⁺ dsa⁻he[,] ga⁻jää⁺ øöh⁺ jne['] ga⁻nää⁺ jee['] chih['] sa⁻kwel[~] kih⁺ hi⁻ chee⁻ Tiranno. Jee['] ja⁻ ga⁻hlëöh⁺ Paa['] øöh⁺ jne['] juu['] kih⁺ Jesús lä⁻jë⁺ jmi⁺.

¹⁰ Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁺ lä⁻jiih⁺ ga⁻të⁺ to['] ji⁻ñne⁻. Lä⁻jwë⁻ ja⁻ lä⁻jëë⁺ judiu hi⁻ ma['] chaa⁻ hwa['] Asia, hi⁻lä⁻kye⁻ dsa⁻hi⁻ sa⁻laa⁺ judiu, ga⁻nuuy⁺ juu['] kih⁺ Jesús Dsa[']jøöh⁺ jnän['].

¹¹ He⁻ba[']che⁻ja⁻gaa⁻he⁻ ga⁻jmee⁺ Dio jee[']ja⁻ta⁻la⁻kih⁺ Paa['].

¹² Ma['] dsa⁻nää⁺ dsa⁻kyah⁺ hmiih⁻ kih⁺ jee['] ma['] cheh['] Paa[']. Koo⁻ ma['] dsa⁻jnooh⁺ miih⁻ në['] kih⁺ Paa['] hmiih⁻ saluu⁻hi⁻hmiih⁻hii⁻cha⁻në[']. Hmiih⁻ ja⁻ ma['] dsa⁻suy⁺ dsa⁻dsaa⁺ kyaay⁺. Lä⁻ja⁻ ma['] dsa⁻ja⁻kiyh⁺ hi⁻lä⁻kye⁻ jmi⁻lle['] hliih⁺ma[']hwëë⁻.

¹³ Hi⁻ ma['] chaa⁻ko⁻llaa⁺ judiu hi⁻ ma['] ga⁻nää⁺ ta⁻kye⁻ ta⁻ñii['] ma['] hwëëy⁺ jmi⁻lle['] hliih⁺ kyah⁺ dsa⁻. Pero koo⁻ hä[,] ja⁻hü[']dsë⁻kiyh⁺ma[']hwëëy⁺ jmi⁻lle['] hliih⁺ kyah⁺be[']kih⁺ Jesús, ga⁻jäyh⁺:

—Kyah⁺ hih⁺ kih⁺ Jesús hi⁻hlëöh⁺ Paa[']kih⁺, jmeen⁺ hih⁺hwëëh⁺ hnäh⁺.

¹⁴ He⁻la⁻ma[']jmee⁺lä⁻jëë⁺gyee⁺joo[']dsa⁻judiu hi⁻ma[']chee⁻Esceva, hi⁻ma[']laa⁺ja⁻jmi⁻dsa⁻hi⁻kye⁻në['].

¹⁵ Pero ga⁻jiih⁺jmi⁻lle[']hliih⁺juu[']kyah⁺dsa⁻he[,]ga⁻jäyh⁺:

—Kyuu⁺ba[']jnä⁺Jesús, hi⁻ma[']ba[']jnä⁺hii⁺he[']Paa['], pero hnäh⁺, sa⁺kyuu⁺ni⁻miih⁻.

¹⁶ Dsa⁻hi⁻ma[']kye⁻jmi⁻lle[']hliih⁺he[,]ni⁻juu[']ga[']sa⁺ga⁻hiiy⁺,ga⁻sooyh⁺kih⁺lä⁻jëë⁺gyee⁺dsa⁻he[.]Peer⁻ga⁻kway⁺kih⁺,lä⁻jiih⁺ga⁻jmääh⁺dsoo['],ga⁻kyuu⁺to⁻lo⁻kwayh⁺.

¹⁷ Lä⁻jëë⁺dsa⁻judiu hi⁻kyah⁺dsa⁻hi⁻sa⁺laa⁺judiu hi⁻ma[']tääh⁺Éfeso ga⁻lä⁻goyh⁺ jwërté ma[']ga⁻nuuy⁺ha⁻lä⁻ga⁻la⁻kih⁺dsa⁻he[.]He⁻ja⁻ga⁻jmeey⁺juuh⁺kih⁺Jesús.

¹⁸ Hi⁻jwëë⁺dsa⁻hi⁻ga⁻hee⁻juu[']kih⁺Dio ga⁻mi⁻jnää⁺to⁻lo⁻në[']øøyh⁺lä⁻jëë⁺he⁻hliih⁺he⁻ma[']jmeey⁺.

¹⁹ Hi⁻ja⁻ba[']lä⁻ja⁻jwëë⁺hi⁻ma[']tëë⁺ji⁻nah⁺ma[']dsa⁻kay⁺je⁻hliih⁺ja⁻,mah[']ma[']dsa⁻sey⁺cha⁻në[']jee[']lä⁻jëë⁺.Hi⁻ma[']ga⁻jmeeh⁺dsa⁻kwaat[~]joh[']kyee⁺jee[']lä⁻jëë⁺mo[']je⁻ja⁻,ya⁻hii⁺kwaat[~]to⁻lo⁻gya⁺milkuu[']tøø⁺.

²⁰ Lä⁻ja⁻ga⁻lä⁻jwëë⁺cha⁻ga[']miih⁺dsa⁻hi⁻ga⁻nuu[']juu[']kih⁺Dio hi⁻ga⁻jëë⁺ha⁻koh[']be[']sa⁻cha⁻kih⁺Dio.

²¹ Ma⁻ngëë⁺he⁻ja⁻ga⁻jmee⁺Paa[']hü[']dsë⁻dsooy⁺ka⁻läh⁺ta⁻hwa[']Macedonia hi⁻ta⁻hwa[']Acaya. Ja⁻ga⁻dsayh⁺ta⁻Jerusalén. Hi⁻ga⁻jäyh⁺:

—Ma⁻lä⁻hi^ī miih⁻ jmii^ī gyan' Jerusalén, ma⁻ra⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ niin⁻ ta⁻ Roma.

22 Uu⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻ ga⁻cheey⁻ ta⁻ hwa⁻ Macedonia, ga⁻cheey⁻ Timotä kyaayh⁻ Erasto. Pero ga⁻jā⁻ ga⁻Paa' miih⁻ jmii^ī hwa⁻ Asia ja⁻.

Ga⁻lä⁻hnee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jwii⁻ Éfeso kyaayh⁻ Paa'

23 Jmii⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻cha⁻ koo⁻ hnii⁻ juuh⁻ jee⁻ jwii⁻ Éfeso, kwat⁻ kih⁻ ju⁻hmee⁻.

24 Jee⁻ ja⁻ ma⁻gya⁻ jaq⁻ dsa⁻ chee⁻ Demetrio hi⁻ ma⁻kwa⁻ ta⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ gwah⁻ pih⁻ kyaayh⁻ ñe⁻ tøø⁻ jmah⁻ he⁻ la⁻ heeh⁻ gwah⁻ kih⁻ Diana he⁻ ma⁻chih⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Kyaayh⁻ ta⁻ ja⁻ ma⁻liyh⁻ cha⁻miih⁻ kuu⁻ kyaayh⁻ dsa⁻ kyaayh⁻.

25 He⁻ja⁻ ga⁻jøyh⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ ta⁻kiyh⁻ hi⁻ jnah⁻ ga⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ ja⁻ba⁻ta⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻ñuu⁻, ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ kwee⁻ leh⁻ jne⁻ cha⁻miih⁻ kuu⁻ kyaayh⁻ ta⁻la⁻.

26 Pero na⁻ ma⁻jee⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻nuu⁻ jne⁻ ngë⁻ Paa' Éfeso la⁻ mi⁻gaay⁻ jwëë⁻ dsa⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jee⁻ la⁻ jmee⁻ lä⁻na⁻. Lä⁻ga⁻dsa⁻ hwa⁻ Asia ma⁻mi⁻gaay⁻ jwëë⁻ dsa⁻, jayh⁻: "Ja⁻ Dio he⁻, hih⁻ dio hi⁻ jmää⁻ dsa⁻ kyaayh⁻ goo⁻".

27 He⁻ja⁻ hii⁻ goo⁻ wa'ra⁻ ga⁻heey⁻ ta⁻ jnän⁻ la⁻, hi⁻mo⁻so⁻ tooh⁻ dsa⁻ ta⁻ gwah⁻ kih⁻ dio Diana jnän⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih⁻ Diana, hi⁻ hnaah⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ chaa⁻ hwa⁻ Asia hi⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ ka⁻läh⁻.

28 Ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ he['] juu['] ja['], ga⁻lä⁻lleey['] jwérte hi['] ga⁻løøy['] tooyh['] cha⁻miih['], ma[']jayh[']:

—jHe['] ba['] che['] jøøh['] Diana hi['] cheh['] Éfeso la[']!

29 He⁻ja⁻ ga⁻kah⁻ ga⁻gwëh⁻ huu⁻dsé⁻ kih⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Koo⁻ mii⁻ ba⁻ ga⁻jmee⁻ ga⁻säayh⁻ Gayo kyaayh⁻ Aristarco na⁻jääy⁻ jee⁻ dsa⁻ñee⁻ dsa⁻kyayh⁻. Lä⁻uu⁻ dsa⁻ñuu⁻ he⁻ chaa⁻ Macedonia hi⁻ ma⁻jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻ Paa'.

30 Hnøø⁻ Paa' ma⁻ dsa⁻hlëeh⁻ kyaayh⁻ dsa⁻ he⁻ pero sa⁻ ga⁻kwa⁻ øøh⁻ jne⁻ jwë⁻ ma⁻dsooy⁻.

31 Hi⁻ lä⁻ja⁻ ko⁻llaq⁻ hi⁻ ma⁻laq⁻ ta⁻ hwa⁻ Asia ja⁻, ma⁻ jwayh⁻ kyaayh⁻ Paa'. He⁻ja⁻ ga⁻cheey⁻ juu['] kih⁻, ga⁻chuuy⁻ kyaayh⁻ Paa' mah⁻ sa⁻ dsooy⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻ he⁻.

32 Ga⁻kah⁻ ga⁻gwëh⁻ go⁻te⁻ huu⁻dsé⁻ kih⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻. Kah⁻ ba⁻ ma⁻hlëeh⁻ lä⁻jaq⁻ lä⁻jaq⁻. Hi⁻ jwëë⁻ ga⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ñe⁻ hee⁻ kih⁻ ja⁻ he⁻ ma⁻tääyh⁻ jee⁻ ja⁻.

33 He⁻ja⁻ dsa⁻ judiu ga⁻hñaay⁻ na⁻koh⁻ Alejandro jee⁻ kih⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁻ na⁻jääy⁻ ta⁻ cha⁻në⁻. He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Alejandro lii⁻kyayh⁻ gooy⁻, hnøøy⁻ ma⁻hlëeyh⁻ jwoo⁻ kih⁻ judiu.

34 Pero ma⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ dsih⁻ laay⁻ judiu, koo⁻ hä⁻ ba⁻ ga⁻tooh⁻ lä⁻jee⁻ miih⁻. Miih⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻të⁻ to⁻ hor⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻ja⁻, ma[']jayh[']:

—¡He⁻ ba' che⁻ jøøh' Diana
hi⁻ cheh⁻ Éfeso la⁻!

³⁵ Lä⁻jiih' ja⁻ tē⁻je⁻ kyaā⁻
jee' jwii⁻ ja⁻, ga⁻jmeey⁻ hih⁻
he⁻ tu⁻ dsa⁻ he⁻ tooh⁻ miih⁻,
ga⁻jäh⁻:

—Nuu⁻ da' hnäh⁻ hi⁻ chaa⁻
Éfeso la⁻. Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba' dsa⁻
jmi⁻gyuu⁻ ñe⁻, koo⁻ jee' la⁻
ba' la⁻ to⁻në⁻ jee' jmee⁻ dsa⁻
juuh⁻ kih⁻ gwah⁻ kih⁻ Diana
he⁻ chih⁻ jee' la⁻ jnän⁻ hi⁻
lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ heeh⁻ kiyh⁻ he⁻
ja⁻kih⁻Júpiter.

³⁶ Ni⁻ ja⁻ sa⁻ le⁻ jäh⁻
sa⁻ dsoo'. He⁻ja⁻ jwahn⁻,
tu⁻ hnäh⁻, ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻
na⁻koh⁻ wa⁻la⁻cha⁻la⁻.

³⁷ Hih⁻ uu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻
ma⁻ya⁻jääh⁻ hnäh⁻ la⁻, sa⁻
ma⁻mi⁻kwäyh⁻ gwah⁻ jnän⁻,
ni⁻ sa⁻ ma⁻hlëeyh⁻ hlïih⁻ kih⁻
dio jnän⁻.

³⁸ Cher'mah⁻cha⁻ hnii⁻ kih⁻
dsa⁻kyäah⁻ Demetrio kyaäh⁻
jñah⁻ dsa⁻, cha⁻ ba⁻ në'ta' jee'
le⁻ mi⁻eey⁻ juu⁻ na⁻. Jee' ja⁻
ba' lle⁻ kih⁻ hniyy⁻ kih⁻ dsa⁻.

³⁹ Cher'mah⁻cha⁻ ga⁻ he⁻
sa⁻ hii⁻ lä⁻ee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, le⁻
mi⁻ee⁻ jne⁻ lä⁻ ma⁻ dsa⁻ñee⁻
dsa⁻ mada⁻ kih⁻ dsa⁻ta⁻.

⁴⁰ Pero he⁻ jmee⁻ jne⁻
la⁻, hii⁻ goo⁻ dsa⁻bääh⁻ jne⁻
he⁻ tøøh⁻ jne⁻ cha⁻miih⁻
miih⁻. Hee⁻ juu⁻ dsa⁻kwan⁻
cher'mah⁻ ga⁻tëeh⁻ dsa⁻ta⁻
jne⁻ kih⁻ he⁻ tøøh⁻ jne⁻ miih⁻
jee' la⁻.

⁴¹ Ko⁻ja⁻ ba⁻ te⁻ ga⁻hlëeh⁻
të⁻je⁻ he⁻, mah⁻ ga⁻hiyh⁻ juu⁻
kih⁻ dsa⁻jwii⁻.

Ngooy['] Paa' ta⁻ hwa⁻ Mace-
donia hi⁻ta⁻ hwa⁻ Grecia

¹ Ma⁻ngëe⁻ ma⁻dsaa⁻ juu⁻
ja⁻, ga⁻tëeh⁻ Paa' øøh⁻ jne⁻,
ga⁻kwëeyh⁻ nuuh⁻ mah⁻
ga⁻eey⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻hiyh⁻ juu⁻,
ngooy['] ta⁻ Macedonia.

² Ga⁻ngëey⁻ lä⁻jë⁻ jwii⁻
mäh⁻ jee' ma⁻tääh⁻ øøh⁻ jne⁻,
ga⁻hlëeh⁻ gyih⁻ mah⁻ tëey⁻
cha⁻ga'miih⁻ be⁻. Lä⁻ja⁻
ga⁻jmee⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻llooy⁻
hwa⁻ Grecia (ja⁻ba⁻ jee' chee⁻
Acaya).

³ Jee' ja⁻ ga⁻gyay⁻ uu⁻ sih⁻.
Ma⁻ ga⁻të⁻ jmiif⁻ he⁻ dsa⁻hey⁻
barco he⁻ dsooy⁻ ta⁻ hwa⁻
Siria, ga⁻lä⁻ñey⁻ ma⁻la⁻ juu⁻
kih⁻ judiu he⁻ saah⁻ dsih⁻.
He⁻ja⁻ ga⁻mi⁻siiy⁻ huu⁻dsë⁻
kih⁻. Ga⁻jeeyh⁻ ka⁻läh⁻ ta⁻
Macedonia, ngooy['] jwë⁻ hwa⁻
ba⁻.

⁴ Hi⁻ ko⁻llaa⁻ øøh⁻ jne⁻
ga⁻jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻
lä⁻ ga⁻të⁻ hwa⁻ Asia. Jaa⁻
hi⁻ he⁻, chee⁻ Sópater hi⁻
chaa⁻ Berea. Hi⁻ jñah⁻ chee⁻
Aristarco kyaäh⁻ Segundo
hi⁻ chaa⁻ Tesalónica. Hi⁻
jñah⁻ chee⁻ Gayo hi⁻ chaa⁻
Derbe hi⁻ Timotä. Jñah⁻ chee⁻
Tíquico hi⁻ Trófimo hi⁻ chaa⁻
hwa⁻ Asia.

⁵ Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻
ga⁻lä⁻jää⁻ na⁻jääy⁻ jnääh⁻ lä⁻
ga⁻të⁻ Troa.

⁶ Hi⁻ jnääh⁻', ma⁻la⁻
ma⁻goh⁻ jmiif⁻ kih⁻he⁻ñiih⁻ he⁻
sa⁻kyäah⁻ levadura, ga⁻tooh⁻
jnääh⁻neh⁻barco jwii⁻ Filipo.
Ga⁻hya⁻ ga⁻hña⁻ jmiif⁻, ja⁻ga⁻
ga⁻jee⁻ jnääh⁻ dsa⁻kyäahn⁻hi⁻
ma⁻tääh⁻ jøø⁻ Troa. Jee' ja⁻
ga⁻jä⁻ jnääh⁻ gyii⁻ jmiif⁻.

*Ga⁻gwii⁻ Eutico jee' gyay'
nuuy⁻ juu⁻ kih⁻ Paa'*

⁷ To⁻në⁻ jmii⁻ kih⁻ seman~, ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ øøh⁻ jne⁻ jee⁻ ma⁻ kih⁻ jnääh⁻ ma⁻nuu⁻ kih⁻ Jesús. He⁻ja⁻ ga⁻lø⁻ Paa⁻ kwa⁻ juu⁻. Juu⁻ ja⁻ ga⁻kyoo⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻të⁻ koo⁻lla⁻nuu⁻, kih⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ huu⁻dsë⁻ dsooy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ wa⁻ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmii⁻.

⁸ Hi⁻ ma⁻ tø⁻ cha⁻miih⁻ mi⁻së⁻ he⁻ na⁻hih⁻ je⁻ cha⁻neh⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ hnë⁻ jweë⁻ hne⁻ jee⁻ ma⁻tøh⁻ jnääh⁻ ja⁻.

⁹ Jaa⁻ chih⁻ hi⁻ chee⁻ Eutico ma⁻ gyay⁻ hoo⁻ ventan⁻ jee⁻ ma⁻ tøh⁻ jnääh⁻. Gee⁻ gyay⁻ ja⁻, ga⁻gwiii⁻ ñiih⁻ kih⁻ he⁻ ga⁻kyoo⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Paa⁻. Gee⁻ na⁻gwiii⁻ ja⁻, ga⁻tayh⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ hwa⁻. Ma⁻na⁻juu⁻ ma⁻ ga⁻chäqah⁻ dsih⁻.

¹⁰ He⁻ja⁻ ga⁻jñaa⁻ Paa⁻, ngooy⁻ na⁻eey⁻ chih⁻ he⁻. Mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Ta⁻jwaqah⁻ hnääh⁻, jiuh⁻ ba⁻ chih⁻la⁻.

¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻wii⁻ Paa⁻ka⁻läh⁻ jee⁻ ma⁻ tøh⁻ jnääh⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ ga⁻kih⁻ ga⁻hih⁻ jnääh⁻ ma⁻nuu⁻ kih⁻ Jesús. Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ngoo⁻ bih⁻ hlëeyh⁻ lä⁻jiuh⁻ ga⁻jnä⁻. Ja⁻ga⁻ ngooy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

¹² Peer⁻ ga⁻nøh⁻ dsë⁻ dsa⁻ he⁻ kih⁻ he⁻ jiuh⁻ ba⁻ chih⁻ kyaay⁻, hi⁻ ga⁻tëey⁻ ga⁻nää⁻ kiyh⁻.

Ya⁻hëë⁻ Paa⁻ jee' jwii⁻ Troa⁻ ngooy⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ jee' jwii⁻ Milet⁻

¹³ Ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ neh⁻ barco, mah⁻ lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ jää⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ jwii⁻ Asón. Gee⁻ ja⁻, ga⁻jää⁻ jnääh⁻ Paa⁻ lä⁻koo⁻la⁻ mada⁻ nuuh⁻ jnääh⁻, jëeh⁻ jwë⁻ hwa⁻ba⁻ ngooy⁻ ta⁻ ja⁻.

¹⁴ Ma⁻ ga⁻lloo⁻ Paa⁻jee' tøh⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Asón ja⁻, ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ neh⁻ barco kyaayh⁻, ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Miti-lene.

¹⁵ Gee⁻ ga⁻të⁻ to⁻ jmii⁻, ga⁻ngëe⁻ jnääh⁻ jäh⁻ jwii⁻ he⁻ chee⁻ Quío. Gee⁻ ga⁻të⁻ hnë⁻ jmii⁻, ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Samo jee⁻ hwëë⁻ barco. Gee⁻ ga⁻të⁻ kye⁻ jmii⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻tëe⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Milet⁻.

¹⁶ Sa⁻ ma⁻ hnøø⁻ Paa⁻ ma⁻ jä⁻ ki⁻wëë⁻ hwa⁻ Asia, he⁻ja⁻koo⁻ ga⁻ngëe⁻ bih⁻ kih⁻ jwii⁻ Éfeso. Ga⁻jmeey⁻ bii⁻ he⁻lla⁻qayh⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ Jerusalén mah⁻ tëey⁻ jmii⁻ Pentecosté cher⁻mah⁻ ga⁻la⁻.

Ga⁻hlëëh⁻ Paa⁻ kyaah⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻ kih⁻ gwah⁻ jwii⁻ Éfeso

¹⁷ Lä⁻ ma⁻ gya⁻ Paa⁻ jwii⁻ Milet⁻, ga⁻cheey⁻ juu⁻ he⁻ya⁻nää⁻ dsa⁻gyuuh⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻ jwii⁻ Éfeso.

¹⁸ Ma⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ hi⁻ he⁻ jee⁻ gya⁻ Paa⁻, ga⁻jäh⁻ Paa⁻ siyyh⁻:

—Ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnääh⁻ ha⁻lä⁻ ga⁻jmeen⁻ jee⁻ kyah⁻ hnääh⁻ lä⁻ ma⁻to⁻në⁻ jan⁻ ta⁻ hwa⁻ Asia la⁻lä⁻jiuh⁻na⁻.

¹⁹ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻jmään⁻ hñiin⁻ jøøh⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻gyan⁻ kyaah⁻ hnääh⁻ kwan⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻he⁻koo⁻jiuh⁻ga⁻tuun⁻ jmii⁻ haa⁻ mi⁻'nëñ⁻ kyah⁻

hnäh'. Joh' jiih sa⁺ ga⁺jeeën⁺
wii⁺ kih⁺ lä⁺jé⁺ he⁺ ma⁺ hnøø⁺
dsa⁺ judiu ma⁺jmee⁺ kin⁺.

20 Sa⁺ cha⁺ ga⁺jmeen⁺
kwa⁺at[~] che⁺ hii⁺ goo⁺ kin⁺
jee⁺ ga⁺jmeen⁺ he⁺ llu⁺ kyah⁺
hnäh'. Ga⁺hléehn⁺ hnäh' jee⁺
jä⁺ dsa⁺ hi⁺ lä⁺jä⁺ cha'neh⁺
kyah⁺hnäh' ka⁺läh⁺.

21 Hnäh' judiu hi⁺ hnäh'
hi⁺ sa⁺ laa⁺ judiu, ga⁺jwëehn⁺
hnäh' jeeh⁺ hnäh' kih⁺ Dio hi⁺
wa⁺ lä⁺dsoo⁺ hoh⁺ hnäh' kih⁺
Jesucristo Dsa⁺jøøh⁺jnän⁺.

22 Hi⁺ na⁺ ma⁺häǟn⁺ jwë⁺
ngaahn⁺ ta⁺ Jerusalén lä⁺jøø⁺
Jmi⁺lle⁺ Na⁺jngii⁺ kin⁺. Ni⁺ sa⁺
man⁺ he⁺ dsa⁺ngëen⁺ jee⁺ ja⁺.

23 Koo⁺ he⁺ la⁺ ba⁺ man⁺.
Lä⁺kaa⁺ jwii⁺ jee⁺ niin⁺
dsa⁺ngëen⁺ wii⁺, tåah⁺ dsa⁺
jnä⁺ neh⁺ñe⁺, jäh⁺ Jmi⁺lle⁺
Na⁺jngii[!].

24 Pero ni⁺ miih⁺ sa⁺
jmeen⁺ he⁺ che⁺ chaan⁺ o
he⁺ juun⁺. Jëe⁺ ba⁺ dsen⁺
ngoon⁺ ta⁺ cha'në⁺ kyaah⁺ ta⁺
he⁺ na⁺hñaan⁺, lä⁺jiih⁺ mi'ten⁺
ta⁺ he⁺ ga⁺tooh⁺ Jesú^s goon⁺
mah⁺ kwan⁺ ju⁺hmëe⁺ he⁺
mi⁺jnäa⁺ ha⁺ lä⁺koo⁺ hnäa⁺
Dio jne⁺.

25 'Man⁺ kwee⁺ ni⁺ jaa⁺ jee⁺
lä⁺jëe⁺ hnäh' mo⁺so⁺ jëeëh⁺
hnäh' jnä⁺, lä⁺jëe⁺ hnäh' hi⁺
ma⁺nuu⁺ juu⁺ he⁺ kwan⁺ ha⁺
lä⁺jää⁺ Dio dsa⁺ lä⁺hih⁺ kih⁺.

26 He⁺ja⁺ jwëehn⁺ hnäh'
jmi⁺na⁺, ni⁺ jaa⁺ dsa⁺ mo⁺so⁺
na⁺bäähn⁺, sa⁺ cha⁺ dsoo⁺
dsëen⁺ni⁺ miih⁺.

27 Jëeëh⁺, ni⁺ miih⁺ sa⁺
ga⁺läh⁺gohn⁺, ga⁺mi⁺jnäa⁺
na⁺hñaa⁺ lä⁺jëe⁺ juu⁺ kih⁺ Dio

kyah⁺hnäh'.

28 He⁺ja⁺ jwëehn⁺ hnäh',
hää⁺ hnäh' hñaah⁺ hi⁺ hää⁺
lä⁺jëe⁺ dsa⁺ kyaah⁺ hnäh'.
Ma⁺na⁺hñaah⁺ hnäh' kih⁺
Jmi⁺lle⁺ Na⁺jngii⁺ mah⁺
jëeëh⁺ hnäh' dsa⁺ kyaah⁺
hnäh'. He⁺ja⁺ hää⁺ hnäh'
kwee⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁺ laa⁺ kyaah⁺
Dsa⁺jøøh⁺jnän⁺hi⁺ ga⁺laa⁺jne⁺
kyah⁺jma⁺ kih⁺.

29 Jëeëh⁺, man⁺ kwee⁺ ha⁺ lä⁺
le⁺ wa⁺ra⁺ ngaahn[!]. Ya⁺nää⁺
jee⁺ kyah⁺ hnäh' hi⁺ laa⁺
lä⁺koo⁺ jah⁺ hää[!]. Ni⁺ miih⁺
sa⁺ jää⁺ lä⁺ñih⁺ dsëy⁺ kih⁺ dsa⁺
kyaa⁺ Dio.

30 Hi⁺ ja⁺ba⁺ jee⁺ kyah⁺
hnäh' hwëë⁺hi⁺jmee⁺ra⁺këh⁺
ju⁺dsoo⁺ mah⁺ jää⁺ øøh⁺ jne⁺
lä⁺hyoh⁺ dsëy[!].

31 Go⁺tåah⁺ hnäh' leeh⁺
hnäh'. Mi⁺dsooh⁺ da⁺ hoh⁺
hnäh' ha⁺ lä⁺ ga⁺jmeen⁺
ta⁺ko⁺jiih⁺ hnë⁺ ji⁺ñe⁺ he⁺
ga⁺gyan⁺ kyaah⁺ hnäh'.
Lä⁺jmi⁺ lä⁺hwë[!], sa⁺ ga⁺tun⁺
ma⁺ kwëehn⁺ hnäh' nñuh⁺,
lä⁺jiih⁺ ga⁺tun⁺ jmi⁺ he⁺ haa⁺
mi⁺nëñ⁺ kih⁺ lä⁺jaa⁺ lä⁺jaa⁺
hnäh'.

32 'Na⁺ na⁺ øøhn⁺, taah⁺
hnäh' goo⁺ Dio. Jä⁺ hnäh'
kyah⁺juu⁺kiyh⁺he⁺mi⁺jää⁺
jne⁺. Juu⁺na⁺kye⁺be⁺he⁺
jmee⁺ dsa⁺nøøn⁺ ta⁺cha'në⁺
hnäähn⁺ Dio cha⁺ga'miih⁺
mah⁺hñah⁺jne⁺heen⁺ko⁺jøh⁺
kyah⁺lä⁺jëe⁺hi⁺na⁺jngëe[!].

33 Sa⁺ ga⁺lä⁺hee⁺ dsen⁺
ku⁺nøø⁺kuu⁺tøø⁺ni⁺hmiöh⁺
he⁺cha⁺kih⁺dsa⁺.

34 Ma⁺ñeh⁺ba⁺ hnäh',
ga⁺jmee⁺ba⁺ jnä⁺ta⁺ha⁺ jee⁺
ga⁺jnä⁺he⁺ga⁺jmee⁺bii⁺kin⁺

hi⁻ lä⁻kye⁻ kih⁻ dsa⁻kyaaahn'.

³⁵ Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ ba['] jnä['] ta['] kyaah['] goon⁻ mah['] lä⁻tëeh⁻ hnäh['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻koh['] jmee⁻ jnä['] hi⁻ lä⁻ja⁻ jmeeh['] hnäh['] be['] kih['] hi['] tä⁻ñee[']. Mi⁻dsooh['] da['] hoh['] hnäh['] juu['] kih['] Jesúus Dsa⁻jøøh['] jnän['], hi['] ga⁻jäh[']: "Llu['] ga['] la['] kih['] hi['] kwa⁻ lä⁻koh['] ga['] hi['] hyoh['].

³⁶ Ma⁻ngëe['] ma⁻jäh['] Paa['] lä⁻ja⁻, ga⁻juuyh['] jnëy['] kyaah['] lä⁻jëe⁻ øøh['] jne['] he['], ga⁻ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio.

³⁷ Lä⁻jëe⁻ øøhn['] jne['] he['] ga⁻ki['] ga⁻hoo['] cha⁻miih[']. Ga⁻eey['] Paa['] mah['] ga⁻chëyh['] kih['].

³⁸ Ga⁻lä⁻meeh['] dsë['] jwërte dsa⁻gyuuuh['] he['] kih['] he['] ga⁻jäh['] Paa[']: "Mo⁻so⁻ jëeh['] ga['] jnä['] ka⁻läh[']." Ja[']ga['] ga⁻nääy['] na⁻jääy['] Paa['] ta['] jee['] ma['] hii['] barco.

21

Ngaah' Paa' ta['] Jerusalén

¹ Ja['] jiih['] ga⁻jä['] øøh['] jne['] he[']. Hi['] ga⁻tooh['] ba['] jnääh['] neh⁻ barco. Ko⁻dsoo['] ba['] ngoo['] barco ja['] ta['] Cos. Ma['] ga⁻jnä['] jyoh['] jmi['], ga⁻lla⁻nøø['] jnääh['] jwii['] Roda. Ma⁻ngëe['] ja['] ga⁻nøø['] jnääh['] ta['] jwii['] Pátará.

² Pátará ja['] ga⁻jëe['] jnääh['] koo⁻barco he['] ngoo['] ta['] Feni- cia. Neh['] ja['] ga⁻tooh['] jnääh['] ga⁻nøø['] jnääh['] ta['] ja['].

³ Jee['] ga⁻nøø['] jnääh['] ja['], ga⁻jëe['] jnääh['] hwa['] Chipre he['] hä['] jee['] jmi⁻ñeeh[']. Hwa['] ja['] ga⁻jä['] jwoo['] ra⁻këh['] ta['] jee['] ga⁻ngëe['] jnääh['] ta['] hwa[']

Siria. Ga⁻ngëe['] ba['] jnääh['] lä⁻jiih['] ga⁻tëe['] jnääh['] Tiro he['] nøø['] hwa['] kih['] Siria, jëeh['] jee['] ja['] hwëe['] dsa['] løø['] he['] kye⁻ barco.

⁴ Ma['] ga⁻tooh['] jnääh['] jee['] jwii['] Tiro ga⁻jee['] jnääh['] øøh['] jne['] hi['] ma['] tääh['] jee['] ja[']. Hi['] ga⁻jä['] jnääh['] kiyh['] gyii['] jmi[']. Øøh['] jne['] he['] ga⁻hlëëyh['] Paa['] lä⁻koh['] ga⁻mi['] jnääh['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kiyh['] he['] sa['] ma['] dsaayh['] ta['] Jerusalén.

⁵ Ma['] ga⁻dsëe['] jmi['] ja['], lä⁻jëe⁻ øøh['] jne['] hi['] chaa⁻ jee['] ja['], hi['] më['] hi['] ñuuuh['] lä⁻kye⁻ chih⁻pih['], ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] jnääh['] lä⁻ga⁻të['] chuuuh['] jwii['], jee['] la['] cha⁻hoo['] jmi⁻ñeeh[']. Jee['] ja['] ga⁻juuh['] jnääh['] jnën['] ga⁻ngii['] jnääh['] kih['] Dio.

⁶ Ga⁻ee['] jnääh['] øøh['] jne['] he['] lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jnääh['], ja[']ga['] ga⁻tooh['] jnääh['] neh⁻ barco, hi['] ga⁻nää['] ba['] øøh['] jne['] he['] cha⁻neh⁻ kih['].

⁷ Ga⁻hwii['] jnääh['] Tiro, ga⁻nøø['] jnääh['] ta['] Tolemaida. Ma['] ga⁻lla⁻nøø['] jnääh['] Tole- maida ja['], na⁻jëe⁻ jnääh['] øøh['] jne['] hi['] chaa⁻ jee['] ja[']. Ga⁻jä['] jnääh['] ko⁻jmi['] kyaayh['].

⁸ Ma['] ga⁻jnä['] jyoh['] jmi['], ga⁻hwii['] jnääh['] Tolemaida, ga⁻nøø['] jnääh['] ta['] Cesarea. Ma['] ga⁻tëe['] jnääh['] Cesarea ja['], ga⁻nøø['] jnääh['] kih['] Felipe hi['] ma['] kwa['] ju⁻hmëe['] hi['] ma['] laay['] ja['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁻ gyee['] hi['] ma['] kwa['] be['] kih['] apóstole jää[']. Jee['] ja['] ga⁻jä['] jnääh['] kih['] Felipe he['].

⁹ Felipe he['] ma['] chaa⁻ kyee[']

jo⁻miiy⁻ hi⁻ ma' tääh' hnii',
hi⁻ ma' ngëe⁻ juu' kih⁻ Dio.

¹⁰ Ma⁻hya⁻ cha⁻miih⁻ jmii'
tøøh' jnääh' jee' ja⁻, ma'
ga⁻lloo⁻ ja⁻ dsa⁻ chaa⁻ Judea
hi⁻ chee⁻ Agabo hi⁻ ma' ngëe⁻
juu' kih⁻ Dio.

¹¹ Ma' ga⁻llooy⁻ jee' tøøh'
jnääh', ga⁻lley⁻ loo⁻ he⁻ hä'
tuh⁻ Paa', mah⁻ ga⁻hñuuy⁻
goo⁻ tiiy⁻ hñiiy⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Jäh' Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁻,
ja⁻ba' lä⁻koh⁻ na⁻hñuun⁻
la⁻, ja⁻ba' lä⁻la⁻ hñuu⁻ dsa⁻
judiu juu' loo⁻ la⁻ jee' jwii'
Jerusalén mah⁻ ngëey⁻ goo⁻
dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu.

¹² Ma' ga⁻nuu⁻ jnääh'
juu' kiyh⁻, ga⁻chuu⁻ jnääh'
cha⁻miih⁻ kyaah⁻ Paa'. Sa⁻
ma' kwa⁻ jnääh' jwë⁻ ma'
dsqayh⁻ ta⁻ Jerusalén, hi⁻
ja⁻ba' lä⁻ja⁻ ma' jäh' øøh⁻ jne'
hi⁻ ma' chaa⁻ jee' ja⁻.

¹³ He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻:

—¿He⁻la⁻ hooh⁻ hnäh'
kin⁻, he⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh'
meeh⁻ dsen⁻? Heeh⁻ ba' jnä'
cher'mah⁻ ga⁻hñuuy⁻ dsa⁻ jnä'.
Ma⁻ke⁻ ga⁻jngëeh⁻ dsa⁻ jnä'
ta⁻ Jerusalén, lä⁻jë⁻ ba' heehn⁻
kwaat⁻ kih⁻ Jesús.

¹⁴ Ma' sa⁻ ga⁻löh⁻ jnääh'
ma' hløøh' jnääh' kih⁻ Paa', ga⁻tu⁻
jnääh' go⁻te⁻, ga⁻chiih⁻ jnääh':

—Wa' le⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsé⁻ Dio
ba'.

¹⁵ Ma' ga⁻të⁻ jmii'
he⁻ hwii'
jnääh' jee' ja⁻, ga⁻jmee⁻ jnääh'
løø⁻ kyaah⁻ jnääh', ga⁻nøø⁻
jnääh' ta⁻ Jerusalén kyaah⁻
Paa'.

¹⁶ Ko⁻llaa⁻ øøh⁻ jne' hi⁻
chaa⁻ Cesarea ga⁻jmeey⁻

ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnääh',
ga⁻jäay⁻ jnääh' lä⁻ ga⁻te⁻
cha⁻neh⁻ kih⁻ dsa⁻ chaa⁻
Chipre hi⁻ chee⁻ Mnasón, hi⁻
ga⁻hee⁻ kih⁻ Jesús lä⁻ ma'
to⁻në'. Jee' ja⁻ ga⁻jä⁻ jnääh'.

Ngoō' Paa' na jëeē' Jacobo

¹⁷ Ma' ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh'
Jerusalén, lä⁻jëeē⁻ øøh⁻ jne' hi⁻
ma' tääh' jee' ja⁻ ga⁻hee⁻ yeh⁻
jnääh' lä⁻käa⁻ tuh⁻ dséy⁻.

¹⁸ Ma' ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmii'
ga⁻nøø⁻ jnääh' kyaah⁻ Paa'
na jëeē' jnääh' Jacobo. Hi⁻ ma'
tääh' dsa⁻ gyuh⁻ kyaah⁻ gwah⁻
kyaaayh⁻.

¹⁹ Ma⁻la⁻ ma⁻jmee⁻ Paa'
Dio kih⁻ he⁻, ga⁻jmee⁻ yeh⁻
juu' lä⁻hii⁻ në' ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee⁻
Dio kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
lää⁻ judiu, lä⁻käa⁻ jee' neey⁻
na⁻kway⁻ juu'.

²⁰ Lä⁻ ma' ga⁻nuu⁻ juu'
ja⁻, ga⁻kway⁻ cha⁻miih⁻
ti'hmaah⁻ kih⁻ Dio. He⁻ja⁻
ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ Paa':

—Ma⁻jëeh⁻ jah⁻ mil dsa⁻
judiu sa⁻ ma⁻hee⁻ juu' kih⁻
Dio, hi⁻ lä⁻jëeē⁻ hi⁻ he⁻ lä⁻
ma⁻hnøø⁻ bih⁻ høøy⁻ ley kih⁻
Moisé.

²¹ Hi⁻ ma⁻nuu⁻ hii⁻ juu'
kyah⁻, hne⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ judiu
hi⁻ tääh' ta⁻ jee' jyoh⁻, jwiih⁻
hnih⁻: “Ta⁻ jmee⁻ he⁻ kih⁻ ley
kih⁻ Moisé.” Hi⁻ jwiih⁻ hnih⁻:
“Sa⁻ le⁻ uuh⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁻
gyuh⁻ ñuuah⁻ jnän⁻ ni⁻ mo⁻so⁻
le⁻ jmee⁻ jne' lä⁻koo⁻ téeē⁻ jne'.”

²² ¿Ha⁻ lä⁻ jmee⁻ jne' na⁻?
Kuh⁻ jwëeē⁻ dsa⁻ ma⁻la⁻
ma⁻nuu⁻ he⁻ ma⁻ñeh⁻
ka⁻läh⁻.

²³ Jmee' lä⁻koh' jäh⁻ jnääh' la⁻: Chaa⁻ kyee['] øöh' jne' jee' la⁻ hi⁻ ga⁻tëe['] mi⁻te['] he⁻ ga⁻bääh⁻ hñiiy['] kyaah['] Dio.

²⁴ Jää⁻ hi⁻ he^{',} go⁻jmää['] hñiaah['] na⁻jngëe['] kyaayh['] lä⁻koh['] jäh['] ley jnän[']. Ja⁻ mi⁻hmaah['] jñii['] he⁻ dsa⁻ti['] kwaah['] lley['] mah['] hñaa['] hmooh['] kih['] øöh' jne' he^{'.} Ja⁻ga['] na⁻ lä⁻ñe['] lä⁻jëe['] dsa⁻, sa⁻la['] dsoo['] juu['] he⁻ ga⁻nuuy['] kyah^{'.} Wa[']ra⁻ ga⁻jmeeh['] lä⁻ja⁻, lä⁻jnä['] lä⁻ma⁻høøh['] ba['] hne⁻ley.

²⁵ Pero kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu hi⁻ ma⁻heeh['] juu['] kih['] Dio, ga⁻sii['] jnääh['] kiyh['] jää['], ga⁻jmee['] jnääh['] juu['] kiyh^{',} ma⁻la⁻he⁻la⁻ba['] hnøø[']høøy^{'.} Sa⁻ le['] kuyh['] he⁻ ma⁻lla['] dsa⁻ cha⁻në['] dio hi⁻ na⁻laa['] kaaah['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻le['] kuyh['] jma⁻ni⁻ngo[']jah[']hi⁻dsaa⁻juu['] kyaah['] he⁻wii^{',} hi⁻ dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh['], sa⁻le[']kaayh['] wa['] hi⁻cha⁻hi⁻.

²⁶ Ga⁻heeh['] ba['] Paa['] juu['] ja⁻, ga⁻jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] lä⁻jëe['] kyee['] øöh' jne' he^{'.} Ma['] ga⁻jnä['] jyooh['] jmi['], ga⁻jmääy['] hñiiy['] na⁻jngëe['] kyaayh^{'.} Ja⁻ga[']ga⁻hey[']jee[']chih[']gwah[']juuuh[']na⁻jmeey[']juu[']lih[']dsëe['] jmi[']he⁻ma[']hääy[']hñiiy^{'.} Jëeh^{',}wa[']ra⁻ga⁻dsëe[']jmi[']ja⁻, dsa⁻kay[']he⁻tëey[']kwëey['] Dio lä⁻jaq[']lä⁻jaay^{'.}

Ga⁻saayh['] Paa['] jee['] chih['] gwah[']juuuh[']

²⁷ Ma['] ngoo['] ga⁻dsëe[']gyii['] jmi[']he⁻ma[']hääy[']hñiiy^{',}ma[']ga⁻jëe[']judiu hää[']Paa[']ta⁻neh['] jee[']chih[']gwah^{'.} Judiu he[']

ma[']chaq⁻hwa[']Asia. Hi⁻he⁻na⁻ga⁻taaq⁻dsa⁻judiu hi⁻chaq⁻Jerusalénjuu[']mah[']wa[']lä⁻hneey[']kyaqah[']Paa^{'.} Hi⁻lä⁻chah[']ja⁻ga⁻saqah[']dsih^{',}

²⁸ga⁻ta[']ga⁻hooyh[']ki⁻gaa⁻, ma[']jäyh[:]

—Hnäh['] judiu dsa⁻goon[,] jmee[']be[']jnän[']. Hi⁻la⁻na⁻dsaa⁻ñuuuh⁻hi⁻ngë[']lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu[']kway[']juu[']he⁻lla⁻dsëe[']jnän[']hi⁻lä⁻ja⁻lla⁻dsëe[']kih[']ley jnän[']hi⁻kih['] gwah[']jnän[']. Hi⁻ja⁻ma⁻la⁻he⁻ja⁻. Lä⁻kye⁻dsa⁻hi⁻sa⁻laa[']judiu ma⁻taayh[']neh⁻gwah[']jnän['], ma⁻mi⁻kwayh[']jee[']na⁻jngii[']jnän[']la⁻.

²⁹(Jëeh^{',}jää⁻ba[']ga⁻jëe[']Paa[']ta⁻jee[']jwii[']ma[']ngëy[']ko⁻jøh[']kyaqah[']Trófimo, hi⁻chaq⁻Éfeso. He⁻ja⁻na⁻, dsa⁻judiu he[']ma[']jmee[']huu[']dsëe[']he⁻ma[']jää⁻Paa[']jaq[']hi⁻sa⁻laa[']judiu jee[']chih[']gwah['].)

³⁰Lä⁻jëe[']dsa⁻hi⁻chaq⁻jee[']jwii[']ja⁻ga⁻hee[']dsëy[']go⁻te[']ma[']ga⁻nuuy[']juu[']he⁻ma⁻mi⁻kwah[']Paa[']gwah[']kiyh^{'.} He⁻ja⁻ga⁻lla⁻nää[']dsa⁻he⁻jee[']ja⁻ko⁻chih^{'.} Ga⁻saayh[']Paa[']ga⁻sëeyh[']lä⁻ga⁻të[']ka⁻hne[']kih[']gwah['], hi⁻lä⁻chah[']ja⁻ga⁻jney[']ho⁻haah[']kih[']ho⁻hne[']ja⁻.

³¹Ma⁻taääh[']gyih[']jngëeyh[']Paa[']ma[']ga⁻jmeeh[']dsa⁻juu[']kih[']hi⁻kye⁻në[']kih[']hløø[']romano, ga⁻jäyh[:]“Lä⁻ga⁻dsa[']ba[']Jerusaléncha⁻hnii['].”

³²Lä⁻chah[']ja⁻ga⁻jøh[']hi⁻ma[']kye⁻në[']kih[']hløø[']he[']hløø[']kyaa[']kyaqah[']juu[']hløø^{',}ga⁻nääy[']ko⁻chih[']lä⁻ga⁻të[']

jee' ma' tääh' dsa' he'. Ma' ga'jëe' dsa' he', ja' hi' kye' në' kyaah' hløø' kyaah', chah' ba' ga'tay' ma' kway' kih' Paa'.

³³ Ma' ga'lloo' hi' ma' kye' në' kih' hløø' he', ga'jmeey' mada' kih' hløø' he' hñuy' Paa' kyaah' to' caden'. Mah' ga'ngiiy' juu' kih' judiu, ga'jäyh':

—¿Hii' dsa' la'? ¿Hee' na' ma'jmeey'?

³⁴ Jyoh' ma' hlëeh' bih' lä'jaä' lä'jaay'. Pero sa' ga'lä'ngëe' hi' ma' kye' në' he'ha' lä'la'juu'ja', kih' he' ma' tooyh' cha'miih' miih'. He'ja' ga'jmeey' dsa'jøø'h'he' mada' he' ga'tëey' Paa' ta' jee' chih' hne' kih' hløø'.

³⁵ Ma' ga'lloo' Paa' sa'joo' ta' kih' hne' ja', hää' dsa' jwëerte. Jmee' gyih' bii' kway' kih' Paa' jee' ja'. He'ja' ga'chaä' hløø' he' Paa' ta' gyuu'h' mah' sa' kwa' dsa'kiyh'.

³⁶ Lä'jëe' dsa' he' ya'nää' tooh' miih' ma' ngiiy' he' ma' juu' Paa'.

*Ga'hlëeh' Paa'cha'në'judiu
dsa'gooy'*

³⁷ Ma'tääh' gyih' tayah' Paa' cha'neh', ma' ga'ngii' Paa' juu' kih' hi' ma' kye' në' kih' hløø' he':

—¿Che' le' hlëehn' koo' mi'juu' kyaah' hne'?

He'ja' ga'jäh' hi' ma' kye' në' he':

—¿Che' leh' hlëeh' griego?

³⁸ ¿Che' ja' he' hne' dsa' egipto hi' ga'jmeey' hnii'

kyaaah' hwa' la' ma'ko'hna' la'? ¿Che' ja' he' hne' hi' ga'jøøh' kyee' mil dsa' mah' ga'teeh' kyaah' lle'moh', ja'ga'ga'jääh'hnih' ta' hwa' kii'?

³⁹ He'ja' ga'jäh' Paa':

—Jnä' laan' ma'ra' judiu. Ga'lä'chaan' koo' jwii' juuah' he' chee' Tarso, he' na'hee' hwa' Cilicia. Ta'jmeey' hñaa'hoh', kwa' da' jwë' hlëehn' kyaah' dsa' la'.

⁴⁰ He'ja' ga'kwa' hi' ma' kye' në' he' jwë'hlëeyh'. Mah' ga'noo' Paa' në' sa'joo' ta' kih' hne' ja'. Ga'jmeey' lii' kyaah' gooy' mah'dsa'tayah' tií'. Ma' ga'ta' dsa' he' he' tooyh' miih', ja'ga'ga'hlëeh' Paa' kyaah' juu' hebreo, ga'jäyh':

22

¹ —Dsa'ñuu'h' øøhn', dsa' ma'käah' kyaan', nuu' da' hnäh', wa' kwa' da' jnä' juu' kin'.

² Ma' ga'nuu' dsa' he', he' hlëeh' Paa' juu' hebreo, ga'tayah' ti'sih' go'te'. Ngoo' bih' hlëeyh':

³ —Laa' jnä' judiu. Ga'lä'chaan' jwii' Tarso he' nøø' hwa' Cilicia. Jerusalén la'ba'ga'kwaan'. Gamaliel ga'mitëe' jnä' llu' lä'koh' la'ley kih' dsa' ma'gyuh' jnän'. Ha'koh' sa'hee' dsen' hnaahn' Dio ja'ba' lä'koh' jmeeh' hnäh' na'.

⁴ Ñeen' lä'käa' lä'juuh' jee' jwii' na'jmeen' hñaa' dsen' kih' dsa'më' dsa'ñuu'h' hi' ma'hee' ju'hmëe' la' mah'

ma' jngëeh' jnih', he' ja' ga'tëe' jnih' mah' ga'taah' jnih' neh'ñe'.

5 Ñe' ba' jmi'dsa' jøøh' kyäah' dsa'gyuh' ha' lä' ga'jmeen'. Hi' he' ga'kwa' je' he' ma' kyen' kih' dsa'goo' jne' hi' chaa' Damasco. Ñeen' jee' ja' na'hnaähn' hi' ma'heeh' ju'hmëe' kih' Jesús mah' ma' tœen' ta' Jerusalén la' mah' ma' heeh' dsih' wii'.

Ga'jmeeh' Paa'juu'ha'lä'ga'heeyh'kih'Dio
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

6 'Pero jee' ngoon' cha'jwë' ja', ya'jäh' lloon' ta' Damasco ma'të' koo' llä'hyoo', ni' sa' liih' ga' jnä' ga'jyoo' gyuh' koo' je' he' bee' jwërte lä'ku' lä'ji' jee' ngoon' ja',

7 lä'ji' ga'tahn' hwa'. Hi' lä'chah' ja' ga'nuun' ga'hlëeh': "Saulo, Saulo, ¿he'la' hñaa' hoh' kyäah' jnä'?"

8 He'ja' ga'ngiin'juu'kiyh': "¿Hi' hne' dsa'ñuh'?", ga'jwi' jnih'. Ja'ga' ga'jäyh': "Jnä' he' Jesús dsa' chaa' Nazaret, hi' jmeeh' hñaa' hoh' kih'."

9 Lä'jëe' hi' ga'nää' kyäah' jnä' ta' ja', ga'jëey' wa'je' ja', he'ja' ga'jwaayh' jwërte pero sa' ga'lä'ngëey' he' juu' ma'hlëeh' kyäah' jnä'.

10 He'ja' ga'ngiin'juu'kiyh' hi' ga'hlëeh' jnä': "¿He' hnooh' jmeen' dsa'ñuh'?", He'ja' ga'jäh' dsa'ñuh' he': "Noo", mah' gwa' ba' hne'

ta' Damasco. Gee' oo' jmeeh' dsa'juu' lä'jë' he' ga'tëeh' jmeeh'."

11 Kyaah' wa'je' he' ga'jëen' ja', ga'hee' mi'nën'. Dsa'kyäahn' he' ba' ga'jää' jnä' na'hääy' goon' lä'ji'ga'lloon' Damasco.

12 'Jee' ja' ma' gya' jaa' dsa'ñuh' chee' Ananía hi' ma' mi'te' ley jnän'. Hi' lä'jëe' dsa' judiu hi' ma' täh' Damasco, ma' hlëeyh' llu'kiyh'.

13 Ananía he', ñeey' na'jëey' jnä'. Ma' ga'llooy' chuh' kin' ga'siiyh' jnä': "Øøhn' Saulo, wa' lä'jna' ka'läh' mi'nëh'." Lä'chah' ja', ga'lä'jna' mi'nën' hi' ga'jëe' jnih'.

14 He'ja' ga'siiyh' jnä': "Dio kyäa' dsa' ma'gyuh' jnän' ma'lleeyh' hne' mah' lä'kyuh' lä'jë' he' hyoh' dsëy' jmeeh' hi' jëeh' hi' lluu' go'te' hi' lä'ja' ka'läh' nuuh' he'jäyh'.

15 Jëeh', hne' jmeeh' ju'dsoo' kiyh', kih' lä'jëe' dsa' jmi'gyuh' hi' jmeeh' ju'dsoo' kih' lä'jë' he' ma'jëeh' hi' kih' he' ma'nuuh'.

16 Na'na'mo'to'jøø', noo'mah' saah' jmii', ngii' kyah' lä'hih' kih' Jesús mah' jñii' lä'jë' dso'kye' kyah', ga'jäh' Ananía.

Ga'jmeeh' Paa'juu'ha'lä'ga'la'he'ñeey'na'kway'juu'kih'hi'sa'laa'judiu

17 'Hi' ma' jahn' Jerusalén la', ñeen' jee' chih' gwah'

na'ngii'n' kin'. Jee' ja' ga'hëe' mì'nén' Dsa'jøøh' jnän'.

18 Ga'jëen' hi' ga'hlëeh' jnä', ga'jäyh': "Go'hëe' na'koh' Jerusalén la'. Jëeh', sa'heeh' dsa'nuu' juu' kin' he'hlëeh' hne".

19 He'ja' ga'jwii' jnih': "Dsa'jøøh' kyaqan', ñe'ba' dsa' hi' tääh' jee' la', he'ñneen' lä'koo' lä'koo' gwah' na'hwëen' lä'jëe' hi'ma'heeh' juu' kyah' hi'ga'jmeen' mada' ga'kwa' dsa'kiyh' hi'ga'tääh' dsih' neh'ñe'.

20 Hi' lä' ma' ga'jngëeyh' Esteban, hi' ma' jmeed'ju'dsoo' kyah', ma' cheh' jnä' jee' ja' ka'läh'. Koo' ba'ga'hii' huu'dsë' kyaq' jnääh' he'ga'juu' Esteban hi' jnä'ga'höön' hmiih' kih' dsa'hi'ga'jngiih' kiyh'."

21 Pero Dsa'jøøh' jnän' ga'siih' jnä': "Goh'jee'cheen' hne' yu' jee' tääh' dsa'hi'sa'lqä'judiu ba'."

Ma'ra' he' ga'jä' ba' Paa' goo'hløø'

22 Ja' jiih' mo'so'ga'lä'hnøøy' ma'nuuy' juu' kih' Paa'mah'ga'løøy'tooyh'miih', ma'jäyh':

—Wa'juu' dsa'ñuu'h'na', sa'hoø'kwaat'chaq'gyih'.

23 Tääh'gyih'lä'ja'tooyh'miih', ga'ka'dsa'he'hmiih'kiyh'ga'jwäy'ta'gyuuh', ga'huuy'hløø'jwë'ne'lle'.

24 He'ja'hi'kye'né'kih'hløø'ga'jmeem' mada'kih'dsa'kyaq'ymah'ga'tëey'Paa'ta'cha'neh'jee'ma'tääh'

lä'jëe'hløø'. Hi'ga'jmeey'mada'he'ma'kway'kiyh'mah'jmeeyh'juu'he'la'tooth'dsa'miih'kyayh'.

25 Ma'cheh'Paa'na'hnuu'jee'ma'kwa'hløø'kiyh',he'ja'ga'ngiiy'juu'kih'juu'hløø'hi'ma'cheh'jee'ja':

—¿Che'cha'jwë'kyah'hnäh'kwah'kih'ja'a'dsa'romano,cher'mah'sa'ma'kyeh'ju'dsoo'kiyh'?

26 Ma'ga'nuu'juu'hløø'lä'ja',ngaayh'na'jmeey'juu'kih'hi'kye'né',ga'jäyh':

—¿Ha'lä'jmeeh'na'? Dsa'ñuu'h'oo'lqä'dsa'romano.

27 Ja'ga'ga'lloo'hi'kye'né'he'chuh'kih'Paa'mah'ga'ngiiy'juu':

—¿Che'ju'dsoo'lqäh'hne'dsa'romano?

He'ja'ga'jäh'Paa':

—Ju'dsoo',hi'he'jnä'.

28 Hi'ga'jäh'hi'kye'né'he':

—Ya'hii'hmoooh'kin',lä'llu'he'ga'lqan'dsa'romano.

He'ja'ga'jäh'Paa':

—Pero jnä'lqan'dsa'romanolä'jiih'ma'ga'lä'chaq'an'.

29 Chah'ba'ga'jmeet'ta'koo'hløø'hi'ma'kwa'kih'Paa'. Lä'kye'hi'kye'né'he'ma'ga'nuuy'lqä'Paa'dsa'romano,ga'lä'goyh'kih'he'ga'jmeey'mada'he'ga'hñuuy'Paa'kyaq'cadene'.

Ga'jäy'Paa'cha'në'dsa'kqah'kyaq'judiu

30 Ma'ga'jnä'jyoh'jmii',hnøø'hi'kye'né'kih'hløø'he'ma'lä'ñe'kwee'he'kih'ja'he'ma'hnii'judiu

kih' Paa'. He-ja- ga-jmeeey' mada- kih' hløø' wa' cheeyh' Paa' jee' hääy' neh-ñe' hi- ga-jmeeey' mada- wa' ya-nää' jmi-dsa- kqäh' hi- lä-jee- dsa-ta' judiu. Ma' ga-lla-nää' lä-jee- dsa-ta' he', ga-jmeeey' mada- he- ngëe' Paa' cha-né' lä-jee- dsa-ta' he'.

23

¹ He-ja- ga-jee- Paa' koo- hweh- dsa-ta' he' mah' ga-jäyh':

-Øohn', ni- miih- sa- hnii- huu-dsë- kin', jëeh' lä- ma-jmee- ba' jnä- lä-jiih' na- lä- hnøø' Dio.

² Ananía hi- laa' jmi-dsa- jøøh' ga-jmeeey' mada- kih' hi- ma-tääh' jäh' kih' Paa' wa' jnooy' hooy'.

³ He-ja- ga-jäh' Paa':

-Kyah' hne- wa' jnoo' Dio, hne- hi- na-jngii- mo-në'. Hne- hi- gya' ka- ju'dsoo' kin- lä-koo- hlëeh' ley, ¿he-la' lla-dsëeh' ley he- jmeeh- mada- jnoo' dsa- kin-?

⁴ Lä-jee- hi- ma-tääh' koo' kih' Paa' he' ga-jäh':

-¿He-la' jiih' juu' wii' kyaah' jmi-dsa- jøøh' kyaah' Dio?

⁵ He-ja- ga-jäh' Paa':

-Sa- ma' man- Øohn' he- laay' jmi-dsa- jøøh', jëeh' na-sii- ba' juu' kih' Dio he- jäh': "Ta- hlëeh' hlüh' kih' hi- kye- në' kyah' hnäh'."

⁶ Ma' ga-lä-liih' Paa' kih' lä-jee- dsa-ta' he' tääh' hi- laa' saduceo hi- tääh' hi- laa' fariseo, he-ja- ga-hlëeh' koo- ki-gaa-, ga-jäh':

-Øohn', laan' fariseo, he- ba' joo' fariseo jnä'. Kah- hnäh' kwaat- kin- kih' he- kyen' o-jøh' dsë- he- lä-jiih' hi- ma-na-juu'.

⁷ Ma' ga-hlëeh' lä-ja-, ga-jnä- hnii- kih' fariseo kyaah' saduceo, lä-jiih' ga-laay' to- nää'.

⁸ Jëeh', hi- laa' saduceo sa- heey' he- lä-jiih' hi- ma-na-juu', ni- he- chaa- ángele, hi- ni- he- cha- jmi-lle' ka-läh'. Pero dsa- hi- laa' fariseo jmeeey' dsso' ba' kih' lä-jee- he- ja-.

⁹ Ha- koh' miih' sa- ma- tooh' dsa- he'. Ja- ga' ga-noo- ko-lla- ta-jwoh' kyaah' ley, hi- ma' laa' fariseo, ga-ti- ga-chooy' juu' ga-jäh':

-Ni- miih' dsso' sa- na-bääh' dsa- ñuuuh' na-. Ta- ha- hnäh' kih' Dio, ha- ga- che- jmi-lle' o jaa- ángel ga-hlëeh' kyaayh'.

¹⁰ Pero cha-ga'miih- ga-lä-hnee- dsa- he'. Ga-lä-goh- hi- kye- në' kih' hløø', gi-hnä- dsa- kih' Paa' ma' laay'. He-ja- ga-tëeyh' hløø' mah' wa'lley- Paa' jee- ja- wa' lla-jääy- ka-läh' jee- tääh' lä-jee- hløø'.

Ga-taah' dsa- juu' kwee- he- ma' jngëeyh' Paa'

¹¹ Jee' ga-të- to- hwë- ga-lä-jnä- Dsa-jøøh' jnän- cha-né' Paa', ga-jäh':

-Kwa' be' Paa'. Lä-koo- ma-jmeeh' ju'dsoo' kin- Jerusalén la-, ja-ba' lä-na- jmee- bii- gojmeeh' ka-läh' jwii- Roma.

¹² Ma' ga⁻jnä⁻ jyoh['] jmii['] ko⁻llä⁻ judiu ga⁻täayh['] juu['] kwee⁻, ga⁻jäyh[:]

—Wa' jä⁻ dso[']jwii['] né['] kyaä['] jnääh['] cher'mah['] kih[']hih['] jnääh['] jää['] sa⁻ ga['] ma⁻jngéeh['] jnääh['] Paa'.

¹³ Läa⁻ ga[']to[']läa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ga[']jmee['] hmoo['] lä⁻ja⁻.

¹⁴ Dsa⁻ he['] na'nääy['] na'jëey['] jmi[']dsa⁻ kääh['] kyaah['] dsa⁻gyuuuh['], na'chiiyh[:]

—Jnääh['] ma⁻heeh['] jnääh['], he['] jä⁻ dso[']jwii['] né['] kyaä['] jnääh['] cher'mah['] kih[']hih['] jnääh['] jää['] sa⁻ ga['] ma⁻jngéeh['] jnääh['] Paa'.

¹⁵ Na['] na⁻ chuu['] hnäh['] ko⁻jöh['] kyaah['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ta['] jnän['] kih['] hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø['] oo⁻ mah['] wa['] ya⁻jääy['] Paa' ta⁻ né[']ta⁻ la⁻. Chiiyh[:] "Hnøø['] jnääh['] kye['] jnääh['] kwäat['] kiyh['] cha⁻ga[']miih[']." Hi⁻ jnääh['] cha[']jwë['] ba['] jøø['] jnääh['] mah['] jngéeh['] jnääh['] wa[']ra⁻ ga⁻ngéey['] jee['] ja⁻, ga⁻jäh['] dsa⁻he['].

¹⁶ Pero chih⁻ kyaä['] dsa⁻më['] øøh['] Paa' ga⁻nuu['] ha⁻ lä⁻juu['] he['] ga⁻täah['] dsa⁻he[']. He[']ja⁻ ñeey['] jee['] ma['] tääh['] hløø['] na[']jmeeyh['] juu['] kih['] Paa'.

¹⁷ He[']ja⁻ ga⁻tëeh['] Paa' jaa⁻juu['] hløø['], mah[']ga⁻siiyh[:]

—Jää⁻ chih⁻ la⁻ kih['] hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø[']. Hnøøy['] llay[']miih['] juu['] kyaayh['].

¹⁸ He[']ja⁻ ga⁻jøø['] juu['] hløø['] he['] kih['] chih⁻ jee['] ma['] gya['] hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø['], mah[']ga⁻siiyh[:]

—Paa' hi⁻ hää['] neh[']ne['] ma⁻chee['] chih⁻ la⁻ kyah[']. Cha⁻ koo⁻ juu['] he['] siiyh⁻ hne⁻.

¹⁹ He[']ja⁻ hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø['] ga⁻hääy['] goo['] chih⁻ he['] ga⁻jääy['] kah['] kih['] mah['] ga⁻ngiiy['] juu['] kiyh['], ga⁻jäyh[:]

—¿Hee['] na⁻ jwiih['] jnä[']?

²⁰ He[']ja⁻ ga⁻jäh['] chih⁻ he[']:

—Dsa⁻ judiu ma⁻täah['] juu['] kwee⁻ ngiiy['] kyah['] he['] cheeh['] Paa' hø['] jee['] dsa⁻ñee['] dsa⁻ta['] kyaay['], jääy['] lla⁻kyaaay['] cha⁻ga[']miih['] jmii['].

²¹ Pero ta⁻ jmee['] dsso[']. Läa⁻ ga[']to[']läa⁻ dsa⁻kyaaay[']hi⁻ tääh['] na⁻hmääh['] jøø['] mah['] jngéeyh['] Paa'. Ma['] jääy[:] "Wa['] jä⁻ dso[']jwii['] né['] kyaä['] jnääh['] cher'mah['] kih[']hih['] jnääh['] jää['] sa⁻ ga['] ma⁻jngéeh['] jnääh['] Paa'." Hi⁻na[']ma⁻tääh['] jøøy['] he[']na⁻ jwah[']hne⁻.

²² He[']ja⁻ ga⁻hih['] hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø['] juu['] kih['] chih⁻ he['], mah[']ga⁻siiyh[:]

—Gwäah⁻ ba['] hne⁻ kyah['], ta⁻lla⁻ juu['] kyaah['] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻lä⁻jëe⁻ juu['] he['] ma⁻chiih['] jnä['].

Hi⁻ kye⁻ né['] kih['] hløø['] ga⁻cheey['] Paa'cha'në['] lle'moh['] Félix

²³ He[']ja⁻ ga⁻tëeh['] hi⁻ kye⁻ né['] he['] uu['] juu['] hløø['] mah[']ga⁻siiyh[:]

—Jmee[']juu['] kih[']to[']hñä⁻läa⁻ hløø['] wa['] mi⁻lluuy['] hñiiy['] dsa⁻nääy['] ta⁻ Cesarea na['] ko⁻hi['] ñu['] ta⁻la⁻ hwë[']. Hi⁻jmee[']juu['] kih['] jñah['] ka⁻läh['] to⁻lo⁻gyaa['] dsë['] gyee['] hi⁻ jää['] kya'jih['] hi⁻ jñah['] ga['] to[']

hñā⁻laa⁻ hløø⁻ hi⁻ ka['] hma⁻
lle⁻ ñe['] chuh⁻.

²⁴ Hi⁻ mi⁻lluy⁻ kya'jiih['] hi⁻
jää['] Paa['] mah['] go'jääh['] hnäh[']
cha'né['] lle'moh['] Félix, mah[']
wa['] llooy['] na'lluuy['].

²⁵ Hi⁻ kyę⁻ nę['] kih['] hløø⁻ he[']
ga[']chee['] koo['] je⁻ he⁻ na[']sii⁻
lä[']la⁻:

²⁶ "Jnä['] Claudio Lisias siih[']
kyah['] hne⁻ Félix lle'moh[']
lluuy[']. Wa['] chaah⁻ ba['] hne⁻
llu['].

²⁷ Dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ngoo['] na[']
ga[']sooh['] dsa⁻ judiu kiyh['] koo[']
gwah['], miih['] ga[']sa['] ga[']jngiih[']
dsa⁻ kiyh[']. Ma['] ga[']lä[']man[']
läay['] dsa⁻ romano, he⁻ja⁻
ñeen['] kyaah⁻ hløø⁻ kyaan⁻
na'lää[']jnih['].

²⁸ Ma['] hnoon['] lä[']man['] he⁻
kih['] he⁻ ma['] hnëe['] dsih['],
he⁻ja⁻ ga[']jää['] jnih['] cha'né[']
dsa⁻kaah['] kyaaq['] dsa⁻ judiu.

²⁹ Ja⁻ga['] ga[']lä[']jnä['] he⁻
ti⁻chooy['] juu['] kih['] ley kih[']
bih['] ja⁻. Sa[']cha⁻ he⁻ kih['] he⁻
juuy['], ni⁻he⁻ dsa⁻hey['] neh[']ne[']

³⁰ Pero jnä['] ga[']tëehn['] juu['],
jwëe['] judiu ma[']tääh['] juu[']
kwee['] he⁻ ma['] jngiih['] kiyh['].
He⁻ja⁻ lä[']chah['] ja⁻ ma[']chee[']
jnih['] ta⁻ kyah['] hne⁻. Hi⁻
ma[']jwïin['] lä[']jëe['] hi⁻ hnii[']
mah['] dsa⁻kway['] ju'dsoo[']
cha'nëh['] hne⁻ he⁻ kih['] ja⁻
he⁻ hniiy['] kih['] Paa[']. Wa[']
dsa⁻ngëeh['] ba['] hne⁻ llu['],
ga[']jäh['] hi⁻ kye⁻ nę['] kih['] hløø⁻
he['].

³¹ He⁻ja⁻ ga[']jøø['] hløø⁻ kih[']
Paa['] lä[']hih['] he⁻ ga[']jmee['] hi⁻
kyę⁻ nę['] he['], ga[']jääy['] lä[']hwë[']
ja⁻ta⁻ Antípatri.

³² Ma['] ga[']jnä['] ja⁻, ga[']këh[']
hløø⁻ hi⁻ na'nää['] jwë['] ti['] he['],
ga[']näay['] ta⁻ nę'ta['] kiyh[']. Hi⁻
dsëe['] jah['] he['] ba['] ga[']nää[']
kyaq['] Paa['].

³³ Ma['] ga[']lla⁻nää['] hløø⁻ he[']
Cesarea, ga[']kwëey['] lle'moh[']
he['] je⁻ he⁻ ma['] kyey['] ja⁻ hi⁻
ga[']ngëey['] Paa['] goo['] lle'moh['].

³⁴ Ma[']ngëe['] ma[']he[']
lle'moh['] je⁻ ja⁻, ga[']ngiyy['] juu[']
kih['] Paa['] ha['] chaay[']. Ma[']
ga[']lä[']ñe⁻ lle'moh['] laa['] Paa[']
dsa⁻chaa['] Cilicia,

³⁵ he⁻ja⁻ ga[']jäyh[']:

—Wa['] ya⁻nää['] da['] hi⁻ hnii['],
ja⁻ga[']llan[']ta['] kyah['].

Hi⁻ ga[']jmeey['] mada['] kih[']
hløø⁻, he⁻ hääy['] Paa['] neh[']
hne[']juuh['] kih['] Herode.

24

Ga[']kwa['] Paa['] ju'dsoo['] kih[']
cha'né[']Félix

¹ Ma[']hyá['] hñá['] jmi['] gya[']
Paa['] Cesarea, ja⁻ga['] ga[']lloo[']
jmi[']dsa⁻ jøøh['] hi⁻ chee[']
Ananía, kyaah['] ko[']llaaq[']
dsa⁻gyuh['] hi⁻ kyaah['] jaa['] hi⁻
cheh['] nę['] hi⁻ chee['] Tértulo.
Ga[']lla⁻näay['] hniiy['] kih['] Paa[']
cha'né['] lle'moh['].

² Hi⁻ ma['] ga[']lloo['] Paa[']
cha'né['] Félix, ga[']løø['] Tértulo
hnii['] kiyh['].

—Ti'hmaah['] hne⁻ lle'moh[']
Félix —jäyh[']—. Peer['] chaa[']
jnääh['] llu['] he⁻ hii['] ti['] kyaaq[']
jnääh['] hi⁻ cha⁻ cha⁻miih[']
hu[']dsë['] llu['] kyaah['] he⁻ja⁻
dsa⁻la⁻cha⁻miih['] ta⁻llu[']hwa[']
kyaq['] jnääh['].

³ He⁻ba['] che⁻ lluuh['] hne⁻
Félix. He⁻ja⁻ sa['] hwaaq['] jnääh[']
kwa['] jnääh['] ti'hmaah['] kyah[']

wa' ha' cha' ha' jee' tøøh' jnääh'.

4 Sa' hnoon' heen' cha'miih' jmii' kyah', he' ja' chun' kyaah'hne', ta' jmee' hñaa' hoh' nuuh' miih' juu' he' kyé' jnääh' la'.

5 'Dsa' ñuuah' na' hee' hu' dsé' kih' dsa' lä' kaa' jee' ngéy', llay' hnii' kih' dsa' judiu hi' täh' lä' kaa' jmi' gyuu'. Hi' na' na' hi' kye' né' kih' dsa' hi' chee' nazareno hi' kwa' jyoh' juu'.

6 Hnøøy' ma' mi' kwayh' gwah' kyaah' jnääh', he' ja' ga' chqah' jnääh'. He' ma' hnøø' jnääh' ma' lla' jnääh' ta' kiyh' lä' koo' jäh' ley kyaah' jnääh'.

7 Pero ga'lloo' hi' kye' né' kih' hløø' hi' chee' Lisias jee' tøøh' jnääh'. He' wii' ba' ga'lleey' dsa' ñuuah' na' goo' jnääh'.

8 Ga' jayh' wa' lla' nää' lä' jee' hi' hnii' kiyh' cha'né' lle'moh'. Wa'ra'ga'lla' kyaah' hnii' jmii', lä'ñeh' la' dsoo' lä' jee' he' jäh' jnääh' la'.

9 Lä' jee' judiu ga'hi' koo' ba' juu' kiyh', ga' jayh':

—Ja'ba' lä'na' jäh' jnääh' ka'läh'.

10 He' ja' ga'jme' lle'moh' lii' kih' Paa' mah' kway' ju'dsoo' kiyh'. Ja'ga' ga'jäh' Paa':

—Man' ma' hya' cha'miih' ji'ñe' laqah' hne' lle'moh' Cesarea la', he' ja' jee' ba' dsen' kwan' juu' kin' lä' koh' te'la' ba'.

11 Le' kooh' kwaat', na' ma' hya' gya'to' jmii' ñeen' ta' jee' chih' gwah' jüah' jee' jwii' Jerusalén na'kwan' ti'hmaah' kih' Dio.

12 Sa' ma' teen' kyaah' ni' ja' dsa', ni' ja' he' jnä' ga'jmeen' he' ga'tooth' dsa' miih' jee' chih' gwah' jüah' ja', lä'koo' ma' jëey' jnä'. Ni' sa' ga'llan' hnii' kih' dsa' jee' tøø' gwah' mäh', ni' jee' jwii' ja' sa' ga'llaqan' dsa' hnii'.

13 He' ja' sa' cha' he' kyaah' jmee' dsa' na' dsoo' lä' jee' he' bääyh' jnä' na'.

14 He' la' ba' jmeen' dsoo', he' ba' Dio hi' ga'hnaah' dsa' ma' gyuh' jnän', he' ba' hi' he' hi' hnaahn' lä'koh' la' juu' hmëe'. Dsa' na' jäyh' la' ra'këh' ba' jwë' he' hään'. Pero hee' ba' jnä' lä' jee' ley he' ga'sii' Moisé hi' lä' jee' he' ga'sii' ga' jñah' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio.

15 Hi' kyen' o'jøh' dsé' kih' Dio, ja'ba' lä'koo' kye' hi' na', he' lä'jiih' lä' jee' hi' na'juu', lä'jiih' hi' lluu' hi' lä'kye' hi' hlëeh'.

16 Kih' he' ja' ba' na', kwan' be' jmeen' he' llu' jmah' mah' sa' hnii' hu' dsé' kin' cha'né' Dio, hi' ni' cha'né' dsa' ka'läh'.

17 'Ga'lä'hëen' miih' ji'ñe' ñeen' jyoh' hwa', ja'ga' ga'llaahn' Jerusalén ma' kiin' kuu' he' la' kwaat' kih' hi' täh' jee' ja', hi' ma' kiin' he' ga'teen' kwëehn' Dio.

18 He' ja' na' ma' jmeen' lä' ma' ga'lla'nää' miih'

judiu hi⁻ ya⁻nää['] ta⁻ hwa['] Asia. Ga⁻jëëy['] jnä['] jee['] chih['] gwah['] Jerusalén, ma⁻na⁻jngëë['] ba['] jnä['] lä⁻hih['] kih['] ley. Pero sa⁻ ma['] tääh['] jwëë['] dsa⁻, ni⁻ miih['] sa⁻ ma['] tääh['].

¹⁹ Wa['] ya⁻nää['] hi⁻ he['] ba['] jee['] la⁻ mah['] kway['] ju'dsoo['] kiyh['] cher'mah['] he['] cha['] kiyh['] kyaah['] jnä['].

²⁰ O wa['] jäh['] hi⁻ tääh['] na⁻ che['] ga⁻lä⁻jnä['] he['] ga⁻hläähn['] kyaayh['] lä⁻ma['] ga⁻kay['] ju'dsoo['] kin['] jee['] jwii['] Jerusalén.

²¹ Koo⁻ he⁻ la⁻ ba['] sa⁻ ga⁻tih['] dsëy['] ma['] ga⁻hlëehn['] lä⁻koo⁻ ma['] hään['] jee['] kiyh['], ga⁻jwii['] jnih['] lä⁻la⁻ ki⁻gaa⁻: "Llah['] hnäh['] ta['] kin['], kih['] he⁻ jmeen['] dsoo['] he⁻ lä⁻jiih['] ka⁻läh['] hi⁻ ma⁻na⁻juu[']", ga⁻jäh['] Paa['].

²² Ma⁻ñe⁻ ba['] Félix ha⁻lä⁻la⁻juu['] hmëë['] kih['] Jesús. He⁻ja⁻ ma['] ga⁻nuuy['] ga⁻jäh['] Paa['] lä⁻ja⁻, ga⁻hiy['] lä⁻ja⁻ ba['] në[']juu['] ja⁻. Ga⁻siiyh['] hi⁻ ma['] tääh['] he[:]

—Wa['] jäh['] da['] hi⁻ kye⁻ në['] kih['] hløø['] hi⁻ chee⁻ Lisiás, ja⁻ga['] jieën['] ha⁻ lä⁻ ja⁻ juu['] kyah['] hnäh['] na⁻.

²³ Ja⁻ga['] ga⁻jmee['] lle'moh['] Félix mada⁻ kih['] hløø['] kyaay['] mah['] hääy['] Paa['] hi⁻ ga⁻kwa['] bih['] jwë['] he⁻ na⁻nää['] ome['] kyaay['] na⁻jëëy['] hi⁻ na⁻kay['] he⁻ ma[']jmee['] bii['] kiyh['].

²⁴ Ga⁻lä⁻hi['] ga['] miih['] jmii['] ma['] jah['] lle'moh['] Félix në'ta['] kiyh['] ka⁻läh['] kyaah['] Drusila mëy['], hi⁻ laa['] dsa⁻ judiu. He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] Félix mada⁻

he⁻ ga⁻tëëy['] Paa['] mah['] nuuy['] ha⁻lä⁻la⁻juu['] he⁻jmee['] dsoo['] dsë['] dsa⁻ kih['] Jesucristo.

²⁵ He⁻ja⁻ ga⁻hlëeh['] Paa['] ha⁻lä⁻ ja['] dsa⁻ llu['] cha[']né['] Dio, hi⁻ ha⁻ lä⁻ hää['] dsa⁻ hñii['], hi⁻ ga⁻hlëeyh['] he⁻ ka['] Dio ju'dsoo['] kih['] dsa⁻.

Peer⁻ ga⁻jwqah['] Félix ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jäyh[:]

—Ma⁻le['] gwqah['] da['], la⁻ba['] téehn['] hne⁻ ka⁻läh['] lä⁻ ma['] jää['].

²⁶ Kuu['] ba['] ja⁻ ma['] jøø['] Félix ma['] jiih['] Paa['], ja⁻ga['] ma['] lääy[']. He⁻ja⁻ ma['] tëëy['] Paa['] ko⁻lla⁻jiih['] ma['] llay['] juu['] kyaayh['].

²⁷ Ga⁻hya⁻ to['] ji⁻ñe⁻ jmeey['] lä⁻ja⁻ lä⁻jiih['] ya⁻hëë['] Félix lle'moh[']. Né['] kiyh['] ga⁻he['] Porcio Festo. Ma['] hnøø['] Félix ma['] jä['] illu['] kyaah['] dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻kway['] jwë['] ma['] lää['] Paa['].

25

Ga⁻hlëeh['] Paa['] cha'në['] Festo

¹ Ma['] ga⁻lloo['] Festo jwii['] Cesarea, ga⁻lä⁻hëëy['] hnë['] jmii['] jee['] ja⁻, ja⁻ga['] ngooy['] ta⁻ Jerusalén.

² Lä⁻jëë['] jmi⁻dsa⁻ kqah['] kyaah['] lä⁻jëë['] hi⁻ kye⁻ në['] kih['] judiu, ga⁻lla⁻nääy['] hniiy['] kih['] Paa['] ka⁻läh['] kih['] lle'moh['] Festo, lä⁻bii['] lä⁻jaä['] ma['] chüuy['] kyaah[:]

³ —Ta⁻ jmee['] hnaa⁻ hoh['], jmee['] mada⁻ he⁻ jäh['] Paa['] ta⁻ Jerusalén —ga⁻jäyh['] siiyh['] Festo.

Jeēh̄' gājmeeȳ' h̄ūdsē̄-
hē' mā' jngēēyh̄' Paa' chājwē̄'
bā.

⁴ Hē jā gājäh̄ Festo:

—Jeē' oō' bā' häǟ' Paa'
nājnëeȳ' jwiī Cesarea.
Jā' bā' jeē' naahn̄' chah̄'.

⁵ Lǟ' jëē' hnäh̄' hī' jäǟ',
mā'nøøn̄' kō'jøh̄' mah̄'
jeē' oō' bā' hniī' hnäh̄'
kiyh̄' cher'mah̄' chā' koō'
dsoo' juuh̄' hē' nā'bääh̄'
dsā'ñuūh̄' hē'.

⁶ Gāgyā' gā' Festo jwiī'
Jerusalén koō' jñā' o gyaā'
jmiī', jā'gā' ngaayh̄' tā' Ce-
sarea. Hē' gā'jnǟ' jyoh̄' jmiī',
jā'gā' gā'gyaȳ' në'tā' kiyh̄'.
Mah̄' gā'jmeeȳ' madā' hē'
na'kyaā' Paa'.

⁷ Mā' gā'hē' Paa' në'tā'
kih̄' lle'moh̄', lǟ'jëē' dsā'tā'
judiu hī' yā'näǟ' Jerusalén
gā'kuyh̄' lǟ'ku' lǟ'jiī' kih̄'
Paa'. Jā' hē' koō' nëē' dsoo'
juuh̄' mā'bääh̄' dsih̄' pero nī'
miih̄' sā' gā'jmäǟ' juu' kih̄'
dsā' hē'.

⁸ Hē jā' gā'løø' Paa' kwā'
ju'dsoo' kih̄', gā'jäyh̄':

—Nī' koō' hē' hlïih̄' sā'
chā' hē' mā'jmeen̄', sā'
mā'hlëehn̄' wiī' kih̄' ley kyaā'
jnääh̄' dsā' judiu. Nī' sā'
mā'mī'kwähn̄' kih̄' gwah̄'
juuh̄' hī' nī' sā' mā'hläähn̄'
kyaā' rey tō'në' hī' gyā'
Roma.

⁹ Pero lle'moh̄' hē', hnøøȳ'
mā'jäy'llu'kyaā' dsā' judiu,
hē' jā' gā'ngiyȳ' juu' kih̄' Paa':

—¿Chē' hnooh̄' gwäh̄' tā'
Jerusalén mah̄' mī'een̄' juu'
nā' jeē' oō'?

¹⁰ Hē jā' gā'jäh̄' Paa':

—Hē' mā'chehn̄' jeē' lā',
lǟ'koō' hē' chehn̄' në'tā' kih̄'
rey tō'në' bā' jā'. Jeē' lā' bā'
gā'tëē' lǟ'eē' juu' kin̄'. Nëh̄'
bā' hnē' kweē', nī' miih̄' sā'
chā' hē' mā'hläähn̄' kyaā'
dsā' judiu.

¹¹ Lle' kih̄' juun̄' cher'mah̄'
gā'jmeen̄' koō' dsoo' juuh̄'.
Sā' gohn̄' juun̄'. Pero
cher'mah̄' sā' lā' ju'dsoo' hē'
bääh̄' dsā' jnǟ' lā', nī' jā'
dsā'tā' sā' chā' jwë̄' ngëë̄'
jnǟ' goō' dsā' judiu nā'. Hñiī'
rey tō'në' hnoon̄' mī'eeȳ'
juu' kin̄'.

¹² Hē jā' gā'llā' Festo juu'
kyaā' dsā'kyaāh̄' hā' lǟ'
jmeeȳ'. Jā'gā' gā'jäh̄' Festo
siyh̄' Paa':

—Hñaaah̄'ba' hnē' mā'ngiöh̄'
hē' mī'eē' hñiī' rey tō'në'
juu' kyah̄'. Hē' jā' cha'në' hī'
hē' bā' gooh̄' nā'.

*Gā'hlëeh̄' Paa' cha'në' rey
Agripa*

¹³ Gā'hyā' gā' miih̄' jmiī',
gā'lloo' rey Agripa jwiī'
Cesarea jā' kyaāh̄' Bernice,
gā'llā'näǟ' nā'jëeȳ' Festo.

¹⁴ Mā'hyā' chā'miih̄'
jmiī' tääyh̄' jeē' jā', jā'gā'
gā'jmeeh̄' Festo juu' kih̄' rey
Agripa hā' lǟ' lā' juu' kih̄'
Paa', gā'jäh̄':

—Jeē' lā' häǟ' jā'
dsā'ñuūh̄' neh̄'ñnē' hī'
gā'taah̄' Félix lǟ' mā'laaȳ'tā'.

¹⁵ Lǟ' mā' ñeen̄' Jerusalén
lǟ'jëē' jmī'dsā' kaah̄' hī'
lǟ'jëē' dsā'gyuūh̄' kyaā' judiu
gā'ngiyȳ' kin̄' hē' mā'jmeen̄'
madā' hē' juu' Paa'.

16 'He⁻ ja⁻ ga⁻jwii⁻ jnih[,] sa⁻ lle⁻ ley kya⁻ jnääh⁻ dsa⁻ romano he⁻ jmee⁻ jnääh⁻ mada⁻ he⁻ juu⁻ dsa⁻ cher'mah⁻ sa⁻ cheh⁻ hi⁻ na⁻bääh⁻ dsoo⁻ cha'né⁻ hi⁻ hnii⁻ kiyh[.] Lä⁻ ja⁻ ba⁻ cha⁻ jwë⁻ läääy⁻ hñiiy⁻ kih⁻ he⁻ hnii⁻ dsa⁻ kiyh[.]

17 Hi⁻ ma⁻ ya⁻nää⁻ dsa⁻ he⁻ jee⁻ la⁻, chah⁻ ba⁻ ngaahn⁻ ta⁻ në'ta⁻ kin⁻ ma⁻ ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmiïï[.] Hi⁻ ga⁻jmeen⁻ mada⁻ na'kyaa⁻ Paa[.]

18 He⁻ ja⁻ ga⁻løø⁻ dsa⁻ he⁻ hnii⁻ kiyh[.] Pero ni⁻ koo⁻ dsoo⁻ juuh⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻ huuh⁻dsë⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁻.

19 Ga⁻lä⁻høøh⁻ dsa⁻ he⁻ kih⁻ Paa⁻ kih⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ hnaayh⁻ Dio lä⁻ tëe⁻ jmeey⁻. Hi⁻ ga⁻hniyy⁻ kiyh⁻ kwaat⁻ kih⁻ Jesùs, hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, hi⁻ jmeen⁻ Paa⁻ dsoo⁻ chaa⁻bih[.]

20 He⁻ ja⁻ sa⁻ man⁻ he⁻ ma⁻ jmeen⁻ kyaah⁻ juu⁻ la⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ngiin⁻ juu⁻ kih⁻ Paa⁻ cher'mah⁻ hnøøy⁻ ma⁻dsaqayh⁻ ta⁻ Jerusalén mah⁻ ma⁻ lä⁻ee⁻ juu⁻ kiyh⁻ jee⁻ oo⁻.

21 Pero Paa⁻ ga⁻ngiyy⁻ he⁻ dsooy⁻ cha'né⁻ rey to⁻në⁻ hi⁻ chee⁻ Augusto mah⁻ hi⁻ he⁻ mi⁻ee⁻ juu⁻ kiyh[.] He⁻ ja⁻ ga⁻jmeen⁻ mada⁻ wa⁻ hää⁻ bih⁻ kiyh⁻ neh⁻ñe⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ lloo⁻ jmiïï⁻ chee⁻ jnih⁻ cha'né⁻ rey he⁻.

22 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ rey Agripa siiyh⁻ lle'moh⁻ Festo:

—Hnoo⁻ jnä⁻ ka⁻läh⁻ nuun⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Festo:

—Hø⁻ba⁻nuuh⁻ha⁻lä⁻jäyh⁻.

23 Ma⁻ ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmiïï⁻ ga⁻he⁻ rey Agripa në'ta⁻ kyaah⁻ Bernice. Ha⁻ koh⁻ juuh⁻ sa⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ kiyh[.] Ga⁻taayh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻kih⁻ hløø⁻hi⁻ kyaayh⁻ dsa⁻ kaaah⁻ kyaah⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ lle'moh⁻ Festo mada⁻na'kyaa⁻ Paa[.]

24 Ma⁻ ja⁻ Paa[,] ga⁻jäh⁻ Festo:
—Hne⁻ rey Agripa, kyaah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh⁻ kyaah⁻ jne⁻ jee⁻ la⁻, hii⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻ cheh⁻ la⁻. Lä⁻jëe⁻ judiu ya⁻nää⁻ cha'nën⁻ bääyh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ dsoo⁻. Ga⁻ngiyy⁻ kin⁻ ma⁻ lä⁻ee⁻ juu⁻ la⁻ ta⁻ Jerusalén hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ ma⁻ ya⁻nääy⁻ Cesarea la⁻. Peer⁻ ga⁻tooyh⁻ miih⁻ kyaah⁻ jnä⁻, ga⁻lä⁻hnøøy⁻ he⁻ ma⁻ juu⁻ Paa[.]

25 Pero jnä⁻ laan⁻ sa⁻ cha⁻ dsoo⁻ juuh⁻ ääy⁻ ni⁻ miih⁻ mah⁻juuy⁻. Hñii⁻ Paa⁻ ga⁻ngiyy⁻ kiyh⁻ dsooy⁻ cha'né⁻ rey to⁻në⁻ mah⁻ lä⁻ee⁻ juu⁻ kiyh⁻ jee⁻ ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻ dsen⁻ chee⁻ jnih⁻ ta⁻ Roma.

26 Pero sa⁻ cha⁻ he⁻ siih⁻ kih⁻ rey he⁻ ni⁻ miih⁻, he⁻ ja⁻ ma⁻ kwaat⁻ jnih⁻ cha'nëh⁻ hne⁻ rey Agripa hi⁻ cha'né⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ la⁻. Wa⁻ jëen⁻ ha⁻ lä⁻ ja⁻ juu⁻ la⁻, ja⁻ga⁻ cha⁻ he⁻ siih⁻ kih⁻ rey to⁻në⁻ he⁻.

27 Sa⁻ jnä⁻ llu⁻ laan⁻ cheen⁻ ja⁻hi⁻ hää⁻neh⁻ñe⁻ta⁻ Roma cher'mah⁻ sa⁻ cha⁻hee⁻na⁻ siih⁻ kih⁻ rey to⁻në⁻ha⁻lä⁻la⁻ dsoo⁻he⁻bääh⁻dsih⁻.

*Ga⁻kwa' Paa' ju'dsoo' kiyh'
cha'né' rey Agripa*

¹ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh' rey Agripa
siiyh⁻ Paa':

—Cha⁻ jwé' kyah['] he⁻ kwah'
ju'dsoo' he⁻ kyaah['] le['] lääh'
hñiaah['].

He⁻ ja⁻ ga⁻hi["] Paa' goo-
ga⁻løy['] hlëeyh⁻ lä⁻la⁻ lä⁻jwé'
jee' ma[']lääy['] hñiiy[:]

² —Chäan⁻ llu['] kyaah[']
hne⁻ rey Agripa, lluuh['] hne⁻
kwah⁻ jwé' kwan['] ju'dsoo'
he⁻ kyaah['] lään['] hñiin['] kih[']
lä⁻jé['] he⁻ bääh⁻ dsa⁻ judiu
jnä['].

³ Llu['] la['] kin['] kih['] he⁻
kyuuuh⁻ hne⁻ lä⁻jé['] he⁻
tëe['] jmee['] jnääh['] dsa⁻
judiu, kyuuuh⁻ lä⁻jé['] juu['] he⁻
ti⁻choo['] jnääh[']. He⁻ ja⁻
chüun['] kyaah['] hne⁻ mah['] wa[']
jøh⁻ hoh['] nuuh['] juu['] la⁻.

Lä⁻la⁻ ma'jmee' Paa' jää'

⁴ 'Lä⁻jéé['] judiu kyuu['] jnä[']
ha⁻ lä⁻ ma[']jan['] lä⁻jiih['] ma[']
mähn[']. Ñe['] bih['] ha⁻ lä⁻ ma[']
gyan['] jwii['] kin['] hi['] lä⁻ja['] jwii[']
Jerusalén ka⁻läh['].

⁵ Lä⁻ja⁻ ñey['] kwee⁻ lqa['] jnä[']
fariseo. Jnääh['] fariseo mi⁻te[']
ba['] jnääh['] lä⁻ nøø['] kyaah['] jnääh[']
' lä⁻koh['] ga['] jee['] lä⁻jéé['] judiu.
Le['] ba['] mi['] jnääy['] la['] dsoo[']
cher'mah['] hnøøy['].

⁶ Na['] chehn['] né'ta' la⁻, llah⁻
hñäh['] ta['] kin['], kih['] he⁻ kyen[']
o⁻jøh⁻ dsé['] he⁻ hñah['] jne[']
he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii['] kyaah[']
dsa⁻ ma[']gyuuh['] jnän['].

⁷ Lä⁻jiih['] na['] jøø['] lä⁻jéé[']
gya⁻to['] nää['] dsa⁻ judiu lä⁻te[']
juu['] ja⁻. Lä⁻jmii['] lä⁻hwé'
hnaayh['] Dio jøøy['] dséé['] juu[']

ja⁻. Hne⁻ rey Agripa, kih['] he⁻
kyen['] o⁻jøh⁻ dsé['] kih['] juu['] ja⁻,
he⁻ ja⁻ ba['] na['] hñii['] dsa⁻ kin['].

⁸ ¿Ha⁻ lä⁻ jééh['] hñäh['], che⁻
jwééh['] he⁻ lä⁻heeh['] hñäh['] he⁻
mi⁻jiih['] Dio hi⁻ ma[']na['] juu[']?

*Lä⁻la⁻ ga⁻jmee' Paa' jää'
kih['] dsa⁻ kyaah['] JesúS*

⁹ 'Ma⁻ra⁻ ju'dsoo' ma[']
jmee['] kwäat['], he⁻ ma[']
lle['] kih['] jmeen['] hñaa['] dsen[']
cha⁻miih['] kih['] JesúS dsa⁻
chaa['] Nazaret.

¹⁰ Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeen[']
Jerusalén. Jwéé['] dsa⁻ kyaah[']
JesúS ga⁻täahn['] neh[']ñe[']
lä⁻hih['] kih['] jmi⁻dsä⁻ kqäh['].
Hi['] lä⁻ ma['] ga⁻jngëeyh['] dsa⁻
he['], lä⁻kye['] jnä['] ga⁻hih[']
dsen['].

¹¹ Cha⁻miih['] jiih['] ñeen[']
lä⁻koo['] lä⁻koo['] gwah['] mäh['],
ga⁻säahn['] dsa⁻, ga⁻heeh[']
jnih['] wi['] mah['] wa['] hlëeyh[']
hlëeyh['] kih['] JesúS. Ma['] ya⁻jéé[']
dsen['] jwérte kyaah['] dsa⁻ he['],
he⁻ ja⁻ ñeen['] lä⁻kqä['] jwii['] kih[']
dsa⁻ jñah['] mah['] na[']jmeeh[']
jnih['].

*Lä⁻la⁻ ga⁻la['] ma['] ga⁻hee[']
Paa' kih['] Dio*
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² 'Lä⁻ ma['] jmeen['] ja⁻ba['],
ngoon['] ta['] Damasco lä⁻hih[']
kih['] jmi⁻dsä⁻ kqäh['] hi[']
ga⁻chee['] jnä['].

¹³ Hne⁻ rey, jee[']la⁻ jwééhn[']
hne⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la['] kin[']
jee['] ngoon['] cha⁻jwéé['] ja⁻.
Ma⁻te['] koo['] llä⁻hyoo['] ga⁻jéen[']
koo['] je['] ja['] gyuuh['], bee['] ga[']
lä⁻koo['] jmëë['] kih['] hyoo['], he[']
ga⁻lä⁻ jnä['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] jee[']
ga⁻nøø['] jnääh['] ja⁻.

¹⁴ Lä⁻jëe⁻ jnääh['] ga⁻saa['] jnääh['] hwa[']. Jee['] ja⁻ ga⁻nuun['] ga⁻hléeh['] jaa⁻ dsa⁻ kyaah['] juu['] hebreo: "Saulo, Saulo", ga⁻jäh[']. "He⁻ jmeeh['] hñaa['] ba['] hne⁻ na⁻, he⁻ hah⁻ kin⁻ jwé['] he⁻ tähn['] hne⁻".

¹⁵ He⁻ ja⁻ ga⁻jwi['] jnih[:] "¿Hii⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻?" He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] hi⁻ he[:] "Jnä['] he['] Jesú^s hi⁻ jmeeh['] hñaa['] hoh['] kih[.]

¹⁶ Noo⁻, chih['] tiih[']. Ma⁻mi⁻jnäään['] hñiin['] kyah['] mah['] hñäan['] hne⁻ jmeeh['] ta⁻ kin⁻ hi⁻ jmeeh['] dsoo['] lä⁻jé⁻ he⁻ ma⁻jéeh['] kin⁻ hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ na⁻ ga['] mi⁻jnäään['] kyah['].

¹⁷ Lään['] hne⁻ kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ jmee['] dsa⁻gooh['] kyah['] hi⁻ lään['] hne⁻ kih['] dsa⁻ jñah[']. Jéeh['] kih['] dsa⁻ jñah['] ba⁻ cheen⁻ hne⁻ na['].

¹⁸ Mah['] näh['] mi['] nëy['], lä⁻ja⁻ dsa⁻jeeh['] hi⁻ täh['] jee['] na⁻hoo⁻ ta⁻ jee['] jnä['] wa⁻je⁻. Hi⁻ dsa⁻jeeh['] hi⁻ täh['] lä⁻hih['] kih['] Tana['] mah['] jmeeh['] lä⁻ hnøø['] Dio. Hi⁻ lä⁻jéeh['] hi⁻ lä⁻dsoo['] dsé['] kin⁻ dsa⁻che['] dso[']kye['] kiyh['] hi⁻ hyoyh['] heey['] ko⁻jöh['] kyaah['] lä⁻jéeh['] hi⁻ ma⁻na⁻jngëe['], ga⁻jäh['] Jesú^s siih['] jnä['].

¹⁹ He⁻ ja⁻ jwëehn['] hne⁻ rey Agripa, ga⁻hee['] ba['] jnä['] jmeen['] lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻nuun['] lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻lä⁻jnä['] kin⁻ he⁻ ja['] gyuuh['].

²⁰ To⁻në['] ga⁻jmeen['] juu['] kih['] dsa⁻ hi⁻ chaa['] Damasco. Ja⁻ga['] na⁻ ga⁻kwan['] juu['] jee['] jwi['] Jerusalén hi⁻ lä⁻kaa['] hwa['] Judea. Hi⁻ lä⁻ja['] ga⁻kwan['] juu['] kih['] hi⁻ sa⁻

laa['] judiu ka⁻läh['], ga⁻jwi['] jnih['] wa['] lä⁻dsaa['] dséy['] kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ jmeey['] mah['] wa['] dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jwi['] jnih['] hnøø['] jmeey['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] jaa⁻ hi⁻ ma⁻jeeh['] kyaah['] Dio.

²¹ Kwaat['] kih['] juu['] la⁻ga⁻säah['] judiu jnä['] jee['] chih['] gwah['] Jerusalén hnøøy['] ma['] jngëeyh['] jnä['].

²² Pero kyaah['] be['] kih['] Dio ma⁻kwëeh['] ba['] dsen['] lä⁻jiih['] na['], kwan['] juu['] kih['] Dio kih['] lä⁻jöh['] lä⁻mäh[']. Sa⁻ga⁻lla⁻dsëen['] he⁻ ga⁻hléeh['] hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio llo⁻joo['] hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻hléeh['] Moisé. Lä⁻koo⁻ te['] he⁻ ga⁻jäh['] le['], ko⁻ja⁻ ba['] jiih['] ga⁻jwahn['].

²³ Hi⁻ he['] ga⁻jäh['], ma⁻ra['] he⁻ dsa⁻ngëe['] ba['] Cristo wii['] hi⁻ leey['] to⁻në['] hi⁻ lä⁻jiih['] jee['] kih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu['], mah['] kway['] juu['] kih['] dsa⁻, he⁻ mi⁻jnää['] ju[']dsoo['] kih['] dsa⁻judiu hi⁻ kih['] hi⁻ sa⁻laa['] judiu hi⁻ täh['] jee['] na⁻hoo⁻.

Ma' hnøø' Paa' ma' heeh['] rey Agripa juu' kih' Jesú^s

²⁴ Hlëeh['] ga['] Paa['] lä⁻ja⁻, ha⁻ lä⁻ jee['] ma['] lääy['] hñiiy['], ma['] ga⁻hléeh['] Festo ki⁻gaa⁻, ga⁻jäh[']:

—He⁻ ngaah['] ba['] hne⁻ na⁻ Paa[']. Kyaah['] he⁻ ma⁻mi⁻teëh['] hñaaah['] cha⁻miih['], he⁻ ja⁻ngoo['] ga⁻lä⁻ngaah['].

²⁵ Pero Paa['] ga⁻jäh[']:

—Sa⁻ ngaah['] jnä['] Festo kyaan[']. Ju[']dsoo['] na⁻ hlëehn['] hi⁻la⁻juu['] kyaah['] hih['] ba['].

26 Ñe' ba' rey Agripa juu' la', he' ja' hlëehn' lä' kaa' tuh' dsen' cha'ney'. Laan' ma' nuu' ba' rey juu' la', jëeh' lä' jëe' he' la' sa' ga' la' jee' na' hmää' he' sa' lä' ñe' dsa'.

27 Hne' rey Agripa, che' jmeeh' dsoo' lä' jëe' he' ga' hlëeh' hi' ga' ngëe' juu' kih' Dio? Jnä' laan' jmeeh' ba' hne' dsoo'.

28 He' ja' ga' jäh' Agripa siyh' Paa':

—Che' laah' kyah', kyäah' ma' la' miih' juu' he' ma' hlëeh' na' leeh' jnä' mah' leen' dsa' kyäah' Jesús?

29 He' ja' ga' jäh' Paa':

—Kwee' ba' la' kin' che' ma' lee' kyah' o cher'mah' hnooh' nuuh' cha' ga'mihi'. Hi' ja' ma' la' hne', lä' kye' hi' täh' nuu' lä' hlëehn' la', Dio hnøø' wa' leey' dsa' kyäah' Cristo ja' ba' lä' koo' laa' jnä' pero ja' lä' koh' na' hñuuhn' kyäah' caden'.

30 Ma' ga' nuu' rey he' juu' ja', ga' nooy' jee' ma' täh' yah' kyäah' lle'moh' kyäah' Bernice hi' lä' jee' ga' hi' ma' täh' kyäayh'.

31 Ma' ga' hwëey' né'ta' ja', ga' näay' kah' hlëeyh' kyäah' dsa' kyäayh', ma' jäh' yah'.

—Ni' koo' sa' cha' he' ma' jmee' dsa' ñuuuh' na' mah' juuy' o he' dsooy' neh' ñe'.

32 He' ja' ga' jäh' rey Agripa siyh' Festo:

—Le' ma' lää' ba' dsa' ñuuuh' na' jee' la' wa'ra' jäh' kih' sa' ga' ngiiy' dsooy' cha'në' rey to' në'.

27

Ga'cheey' Paa' ta' Roma

1 Ga'lla' dsëy' cheey' jnääh' ta' hwa' Italia kyäah' barco, he' ja' ga' taayh' Paa' kyaah' jnääh' ga' hi' ma' täh' neh' ñe' goo' juu' hløø' hi' chee' Julio. Hi' he' ma' na' hää' koo' nää' hløø' kyäah' rey to' në'.

2 Ga' tooh' jnääh' koo' barco he' ja' ta' Adramitio, ja' ba' he' dsa' ngëe' lä' koo' lä' koo' jwii' ta' hwa' Asia. Hi' Aristarco hi' chaa' Tesalónica he' nøø' hwa' Macedonia ga' jmee' ko' jøh' kyäah' jnääh'.

3 Jyoh' jmi' ga' lla' nøø' jnääh' Sidón. Julio he' ga' lä' jwayh' kyäah' Paa', ga' kway' jwë' na' jee' ome' kyäay' mah' na' ngiiy' lä' jëe' he' ma' jmee' bii' kiyh'.

4 Ga' hwëey' jnääh' Sidón ja', ga' nøø' ba' jnääh'. Pero ma' gwa' lle' ta' jee' ga' nøø' jnääh' ja', he' ja' ga' jluu' jnääh' jäh' koo' hwa' Chipre he' hä' jee' jmi' ñeek', mah' sa' hläh' lle' kih' barco.

5 Ga' ngëe' jnääh' jäh' hwa' Cilicia kyäah' Panfilia, ga' lla' nøø' jnääh' jwii' Mira he' nøø' hwa' Licia jee' ga' jäh' barco.

6 Mira ja' ga' jee' juu' hløø' jyoh' barco he' ja' ta' Alejandría, ja' ba' he' ngoo' ta' hwa' Italia. He' ja' ga' tooh' jnääh' ga' nøø' jnääh' ta' ja'.

7 Cha' miih' jmi' ga' tooh' jnääh' né' jmi', ta' hwa' lä' ja' ba' ngoo' barco. Ga' këe' jwërté ta', ja' ga' ga' lla' nøø'

jnääh' jäh' jee' jwii' Gnido. Sa' ga'kwa' jwé' ma' dsoo' ko' chih' barco ko'dsoo' ta' Italia, kih' he' tää' lle'. He' ja' ga'nøø' jnääh' jäh' koo' jee' jwii' Salmón he' nøø' Creta, hwa' he' hä' jee' jmi'ñeeh'.

⁸ He' wii' lä'ja' ga'nøø' jnääh' lä' hä' hwa' ja', lä'jiih' ga'lla'nøø' jnääh' koo' jee' chee' Ho'haah' Llu'. Jäh' ja'ba' hla' jwii' Lasea.

⁹ Ga'lä'hëë' jnääh' cha'miih' jmi'ñeeh' nü' jmi'ñeeh', hi' ma'hii' goo' mo'so' le' ngë' jnääh' nü' jmi'ñeeh'. Jëëh' ma'goh' jmi'ñeeh' he' sa'kuh'hëih' hi' cha'ga'miih' ma'hii' goo' kiyh' nü' jmi'ñeeh' ja'. He' ja' ga'kwëeh' Paa' nüuh' hi' ma' täh' neh' barco ja'.

¹⁰ Ga'jäyh':

—Jëëh' da' hnäh', jnääh' man'hii' goo' jwëerte jwë' he' ga'nøøn' la'. Goo' hee' barco hi' lä'kye' løø', hi' lä'jiih' jnän' hii' goo' juu' jne' cher'mah' ha' lä'ga'la'.

¹¹ Pero juu' hløø' he' sa' ga'jmeey' kyee' juu' kih' Paa'. He' ma' hlëeh' juu' barco kyaah' hi' ma' kooh' barco ba' ga'jmeey' he' kih'.

¹² Jee' ga'hii' barco ja' sa' ma' llu' ma' ja' jnääh' jii'gyuu', he' ja' lä'jëë' dsa' he' ga'jäh' llu' ga' cher'mah' jmeen' be' dsa'jää' jne' jwii' Fenice he' nøø' hwa' Creta jee' hii' barco, ta'ko'jiih' ngëe' jii'gyuu'. He' tøøh' jne' jee' ja', jnääh' cha'hoor'

jmi'ñeeh' ta' nii' hi' ta' kye' jee' dsaa' hyoo'.

Ja'koo' lle' tää' nü' jmi'ñeeh'

¹³ Lä' ma' ga'jëëy' gwa' lle' hwa' ta' kye', ga'jmeey' hu'dsë' ma' le' dsa'nää' gyih' ta' cha'në'. He' ja' ga'hwii' jnääh' jee' ja', ga'nøø' jnääh' jäh' lä' hä' hwa' Creta.

¹⁴ Ni' sa' ga'lä'hi' ga' ma' ga'hwii' jnääh' jee' ja', ma' ja' koo' lle' tää' ta' jee' ga'nøø' jnääh'.

¹⁵ Ta' jee' jyoh' ba' ma' hläh' lle', sa' ga'tää' barco ma' dsoo' ta' cha'në', he' ja' ga'kwa' dsa' jwë'ngoo'barco lä'ngoo' lle' ba'.

¹⁶ Ja'ga' ga'ngëe' jnääh' ta' koo' koo' hwa' pih' he' hä' jee' jmi'ñeeh' he' chee' Clauda. Lä'jwë' ja'ba' ga'kye' miih' lle'. Pero he'lii' ba' ga'tëeh' jnääh' na'moo' he' ma' kyë' jnääh' he' ma' hii' ta' ka'luu' barco, mah' ga'tøøh' jnääh' neh' barco ja'.

¹⁷ Ma' ga'he' na'moo' ja'neh' barco, ga'ka' dsa' hnii' ga'hñuu' lä'ku' lä'jiih' tuh' barco mah' sa'lla'a'. Hi' ma' hii' goo' lla'nu' barco nü' mi'sii' jee' sa' juuh' jmi'ñeeh' chee' Sirte, he' ja' ga'jyooy' hmiih' kih' barco mah' ngoo' lä'ngoo' lle' ba'.

¹⁸ Ma' ga'jñä' jyoh' jmi'ñeeh' cha'ga'miih' tää' lle' ma' hii', he' ja' ga'løø' dsa' jwë' løø' kih' cha'jmi'ñeeh'.

¹⁹ Hi' jee' ga'të' hnë' jmi'ñeeh', he' wii' ba' ga'jwë' jnääh'

cha'jmiī lǟjē̄ hē jmääyh̄ ta'kih̄ barco jā.

²⁰ Chāmiī jmiī gāgyā jnī, mōsō gālǟjnǟ hyoō, nī nuū mōsō gālǟjnǟ. Hī llē lǟ māhiī jābā. Mōsō mā chā ōjøh̄ dsé̄ kyaah̄ jnääh̄ hē mā läǟ jnääh̄.

²¹ Chāmiī jmiī mālǟhiī mōsō kih̄hih̄ jnääh̄. Hējā gānoō Paātō̄dsaah̄ jeē kih̄ dsākyayh̄ hē, gājäyh̄ lǟlā:

—Wārā jäh̄ kih̄ gājmeeh̄ hnääh̄ hē juū kin̄, sā māhwëē jnē tā Creta, nīsā mā jëē jnē wiī hē dsāngëē jnēlā.

²² Nā jwahn̄ kwā hnääh̄ bē. Jëeh̄ nī jaā jnē sājuū jnē. Mālābarco lābāheē.

²³ Nuū gājëen̄ jaā ángel hī gāchëē Dio kyaan̄, hēbāhī jmeen̄tāhē kih̄.

²⁴ Gājäyh̄: “Tā wā gah̄ Paā. Jmeē biī llooh̄ kih̄ rey tōnë̄. Hējā mākwā Dio jwë̄ hē läǟ hnē kyaah̄ lǟjëē hī täǟh̄ neh̄ barco lā”, siyyh̄ jnǟ.

²⁵ Kih̄ hējā nā, jwëēhn̄ hnääh̄ dsānuuh̄, kwā hnääh̄ bē. Jëeh̄ jmeen̄ds oōdsën̄ kih̄ Dio, mārā hē lē bā lǟkoō mājäh̄ ángel siyyh̄ jnǟ.

²⁶ Pero mārā hē jäǟ bā barco kyaah̄ hē wiīkoō jeē lǟkaā hwā hē hǟ jeē jmīñeeh̄ —gājäh̄ Paā.

²⁷ Mā gādsëētō̄seman̄ jā, gāngëē jnääh̄ né̄ jmīñeeh̄ hē chëē Adriático

hī ngoō bā barco lǟ hiī llē. Koōllānuuh̄ hwë̄ jāgālǟliih̄ dsā hī mākooh̄ barco hē ngoō yājäh̄ jeēlāhwā.

²⁸ Hējā gāllā dsā hē hih̄ hā koō jiih̄ juuh̄ jmiī jeē jā. Mā gājëeȳ jeē jā, juuh̄ gyiīgyā jñiī metro. Miih̄ gātāchānë̄ gājëeȳkāläh̄. Jeējā juuh̄gyiīgyiī metro bā.

²⁹ Goyh̄llānuū barco jākyäah̄kuū. Hējā gājyooȳ kyē mīñē hiī hē hiī tākāluūbarco, hējmeēhiītībarco. Peer̄māhnøøȳ wārā jäh̄ kih̄nāgājäh̄bāmājñǟ.

³⁰ Dsāhīmākooh̄barco jā, hnøøȳmājñäaȳneh̄barco, hējāgāløøȳjyooȳnāmoō, gājmeeȳlǟkoh̄hējyooȳñēhlääh̄hēhiītāchānë̄barco.

³¹ Hējā gājmeeh̄Paājuūkih̄juūhløø̄hīkih̄hløø̄kāläh̄, gājäyh̄:

—Chermah̄sāgājǟdsan̄neh̄barco lā, sāläh̄hnǟ.

³² Hējāgāhnǟhløø̄hēhniīhēkyäah̄mājyooȳnāmoōjā. Gākwaȳjwë̄gātoh̄chājmiī.

³³ Māngoōgājnǟ, gājmeepaāmadāwákuh̄dsan̄, gājäyh̄:

—Nāmātë̄gyākyējmiītøøh̄jnēneh̄barco lā, jøø̄jnēhālǟlē, nājuūjnēhoō, sāchāmākihn̄nīmiih̄.

³⁴ Hējānāchuun̄kyäah̄hnǟkuh̄hij̄hnǟ

miih⁻ mah['] tēēh['] hnäh['] be[.]
Lä⁻jëe⁻ jne['] lla⁻nøø['] ba['] jne[']
llu^{',} ni⁻ koo⁻ jñu⁻ lle['] jne['] sa⁻
hee['].

³⁵ Ma⁻ngëe['] ma⁻jäyh[']
lä⁻ja⁻, ga⁻kay['] koo⁻ he⁻ñiih[']
ga⁻kway['] ti⁻hmaah['] kih[']
Dio to⁻lo⁻ në['] jee['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻kyäayh['] hi['] ga⁻llaay[']
he⁻ñiih['] ja⁻, mah['] ga⁻løøy[']
kuyh⁻.

³⁶ Ja⁻ga['] ga⁻nøh['] dsë['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻ he['], ga⁻taayh['] ga⁻kuyh[']
ka⁻läh['].

³⁷ Jee['] lä⁻jëe⁻ jnääh['] hi⁻ ma[']
tääh['] neh⁻ barco ja⁻ ma['] tee[']
to['] hñä⁻laä['] dsë['] to['] lo[']gyaa[']
dsë['] gyee['] jñee['] dsa⁻.

³⁸ Ma⁻la⁻ ma⁻kuyh['] lä⁻jiih[']
ga⁻këey['], ja⁻ga['] ga⁻jwäy['] lä⁻jé[']
trigo kiyh['] cha⁻jmii['] mah['] ma[']
jwää['] ga['] miih⁻ barco.

Ga⁻hee['] go⁻te['] barco

³⁹ Ma['] ga⁻jnä['] ni⁻ jaä⁻ sa⁻
chaa⁻ hi⁻ ma['] kyuh['] heh[']
hwa['] ja⁻. Ga⁻jëey['] koo⁻ gooh[']
jmi⁻ñeeh['] he['] hä['] jee['] hwa['].
He⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] huu⁻dsë[']
ma['] tooyh['] barco ta⁻ ja⁻,
cher'mah['] ga⁻la['].

⁴⁰ Ga⁻hnäy['] hnii['] he⁻
ma['] na⁻kyaa⁻ ñe['] hlääh[']
he⁻ kyaah['] hii['] tii['] barco,
ga⁻kway['] jwë['] ga⁻toh[']
cha⁻jmii[']. Ja⁻ga['] ga⁻chiyh[']
he⁻ kyaah['] jiih['] barco hi[']
ga⁻chooyh['] hmiih['] kih['] barco
he⁻ na⁻kyaa⁻ hma⁻dsë['] he⁻
chih['] ta⁻ cha⁻ñe[']. Ja⁻ga['] ngoo[']
barco ko⁻chih['] ta⁻ jee['] jnä['] në[']
dsoo['].

⁴¹ Ga⁻lä⁻hnøø['] ga['] ma['] lloo⁻
barco, ga⁻lla⁻lle['] jee['] mi[']sii[']
neh['] jmii[']. Jee['] ja⁻ ga⁻hoo[']

ta⁻ mi[']lle['] barco, mah['] ga⁻jä[']
koo⁻ hweh⁻. Jee['] na⁻hoo[']
ja⁻ ga⁻jnoh['] jmii['] ta⁻ ka⁻luu['].
Kyaah['] be['] kih['] jmii['] ja⁻
ga⁻hee['] go⁻te['].

⁴² He⁻ja⁻ hnøø['] hløø['] he⁻
ma[']jngiiyh['] kih['] lä⁻jëe⁻hi⁻ ää⁻
dsoo['] hi⁻ ma['] jääy['] he['] mah[']
sa⁻kyuh['] në['] jmii['].

⁴³ Pero sa⁻ ga⁻kwa['] jwë[']
juuy['] ma['] juu['] dsa⁻ he['] kih[']
he⁻ hnøøy['] lääy['] Paa[']. He⁻ja⁻
ga⁻jmeey['] mada⁻ to⁻në['] kih[']
hi⁻ lih['] gi['] jmii['] wa['] jwääy[']
hñiiy['] cha⁻jmii['] lä⁻jiih['] tëeyh[']
hwa['] kii['].

⁴⁴ Ja⁻ga['] ga⁻siiyh['] hi⁻ sa⁻
lih['] gi['] jmii[']:
—Kye⁻ hnäh['] jwi['] hma⁻, hi⁻
lä⁻ja⁻ he⁻ ga['] na⁻ he⁻ jmää[']
kyah['] hnäh['] kih['] barco na⁻,
mah['] tëeh['] hnäh['] hwa['] kii['] —
ga⁻jäyh['].

Lä⁻ja⁻ ba['] ga⁻tëeh['] lä⁻jëe⁻
jnääh['] hwa['] kii['].

28

Lä⁻la⁻ ga⁻la['] ma['] hää['] Paa[']
hwa['] Malta

¹ Ma['] ga⁻tëeh['] jnääh['] në[']
hwa['] ja⁻, ja⁻ga['] ga⁻lä⁻ñe[']
jnääh['], hwa['] he['] hä['] jee[']
jmi⁻ñeeh['] ja⁻, chee['] Malta.

² Dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee[']
ja⁻ga⁻jmeey['] llu['] dsëy['] kyaah[']
jnääh[']. Ma['] hii['] jma['] hi['] gyuh[']
ka⁻läh['] he⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] dsa⁻
he['] je['], ga⁻tëeyh['] jnääh['] mah[']
llooh['] jnääh['] je['].

³ He⁻ja⁻ ga⁻løø['] Paa['] juuh[']
si[']hma⁻ kii['] he['] ga⁻tooyh[']
cha⁻je[']. Jee['] ja⁻ ya⁻hëe['] jaa⁻
miih['] hi⁻ kyuh['] kih['] je['].

Lä⁻chah' ja⁻ ga⁻kyaa^{y'} goo⁻
Paa'.

⁴ Ma' ga⁻jee^{e'} dsa⁻ chaa⁻
jee' ja⁻, lle^{e'} miih⁻ goo⁻ Paa',
ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ dsa⁻kyaa^{yh'}:

—Dsoo' ba' dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻
ää⁻ hlii'. Ma⁻ke⁻ ma⁻laay⁻
kih⁻ jmi⁻ñeeh⁻, ma⁻ra⁻ he⁻
ma⁻nøø' ba' ta' kiyh⁻.

⁵ Na⁻ ma⁻hii⁻ ga⁻kyah⁻ Paa'
goo⁻ mah⁻ ga⁻tah⁻ miih⁻ he⁻
cha⁻je⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻
he⁻ ga⁻la⁻ kiyh⁻.

⁶ Lä⁻jee^{e'} dsa⁻ hi⁻ ma⁻
tääh⁻ jee' ja⁻ ma⁻jøøy⁻ gyoo⁻
goo⁻ Paa' hi⁻ ma⁻ jmeey⁻
hue⁻dsë⁻ juuy⁻ na⁻ ga⁻jah⁻.
Ma⁻ ga⁻lä⁻hii⁻ jee^{e'} sa⁻ cha⁻
he⁻ ga⁻la⁻ ni⁻ miih⁻, ga⁻lä⁻sii⁻
hue⁻dsë⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. Ma⁻
jäyh⁻: "Go⁻ Dio ba' na⁻."

⁷ Jäh⁻ ba' jee' tääyh⁻ ja⁻,
kye⁻ koo⁻ jwi⁻ hwa⁻ kih⁻
Publio hi⁻ ma⁻laa⁻ ta' kih⁻
hwa⁻ he⁻ hä⁻ jee' jmi⁻ñeeh⁻
ja⁻. Hi⁻ he⁻ ga⁻heeh⁻ jnääh⁻
llu⁻ta⁻ko⁻jiih⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻
hnë⁻ jmi⁻ jee' ja⁻.

⁸ Jee' ja⁻ ma⁻ kyaa⁻ jmi⁻
Publio, ma⁻ dsaah⁻ llii⁻ hi⁻
ma⁻ dsaayh⁻ tu⁻kyaa⁻. He⁻ ja⁻
ga⁻he⁻ Paa' na⁻jee^{e'} hi⁻ dsaah⁻
he⁻. Hi⁻ ga⁻ngii⁻ Paa' kih⁻ Dio
he⁻ hlää⁻ dsa⁻ he⁻. Ma⁻ngëe⁻
ma⁻ngiiy⁻ kih⁻ Dio, ga⁻kyey⁻
gooy⁻ në⁻ kih⁻ hi⁻ dsaah⁻ he⁻
mah⁻ ga⁻mi⁻hlääy⁻.

⁹ Ma⁻ngëe⁻ ma⁻jä⁻ kih⁻
jmi⁻ Publio he⁻, ya⁻nää⁻jñah⁻
dsa⁻dsaah⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻
ja⁻. Lä⁻jee^{e'} hi⁻ he⁻ ga⁻jä⁻ kih⁻.

¹⁰ Ha⁻ koh⁻ llu⁻ sa⁻
ga⁻jmeey⁻ kya⁻ jnääh⁻
ta⁻ko⁻jiih⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻
kyaa⁻ dsa⁻ he⁻. Hi⁻ ma⁻

ga⁻të⁻ jmi⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻
neh⁻barco, ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻
' cha⁻mih⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻
cha⁻jwë⁻.

Ga⁻lloo['] Paa' jwii⁻ Roma

¹¹ Uu⁻ sih⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻
kih⁻ dsa⁻ he⁻. Jee' ja⁻
ma⁻ hii⁻ koo⁻ barco he⁻
ga⁻jä⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ dsa⁻ngëe⁻
jii⁻ gyuu⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻tooh⁻
jnääh⁻ neh⁻barco he⁻ ja⁻ ta⁻
Alejandría. Dsoh⁻ barco ja⁻,
ma⁻chaa⁻ uu⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻
kaah⁻ dsa⁻. Ja⁻ he⁻ chee⁻
Cástor, hi⁻ jñah⁻ he⁻ chee⁻
Pólux.

¹² Ga⁻lla⁻nøø' jnääh⁻ jwii⁻
Siracusa jee' hii⁻ barco. Jee'
ja⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ hnë⁻ jmi⁻.

¹³ Ga⁻hwëe⁻ jnääh⁻ jee'
ja⁻, ngoo⁻ barco lä⁻ hä⁻ hwa⁻
ja⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻të⁻ jnääh⁻
jwii⁻ Regio. Jyoh⁻ ka⁻läh⁻
jmi⁻ ma⁻ hii⁻ lle⁻ he⁻ gwa⁻
ta⁻ kye⁻. Jee' ga⁻të⁻ to⁻ jmi⁻,
ja⁻ga⁻ ga⁻lla⁻nøø' jnääh⁻ jwii⁻
Puteoli.

¹⁴ Jee' ja⁻ ga⁻jee⁻ jnääh⁻ øøh⁻
jne⁻ hi⁻ ga⁻të⁻ jnääh⁻ ta⁻ kih⁻.
Ga⁻jä⁻ jnääh⁻ kya⁻ah⁻ koo⁻ se-
man⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁻nøø' jnääh⁻
ta⁻ Roma.

¹⁵ Ma' ga⁻nuu⁻ øøh⁻ jne⁻
hi⁻ ma⁻ tääh⁻ Roma he⁻
ga⁻nøø' jnääh⁻ ta⁻ ja⁻, ya⁻nääy⁻
ga⁻mi⁻jeey⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Foro
Apio hi⁻ ko⁻llaa⁻ ya⁻jøø⁻ jiih⁻
Tres Taberna. Lä⁻koo⁻ ma⁻
ga⁻jee^{e'} Paa' øøh⁻ jne⁻ he⁻,
ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio,
ga⁻nøø⁻dsëy⁻ jwëerte.

¹⁶ Ma' ga⁻lla⁻nøø' jnääh⁻
Roma ja⁻, ga⁻ngëe⁻ juu⁻ hløø⁻
dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jääy⁻ he⁻ goo⁻

hlø̄' kyaā' rey to-né'. Pero ga-kway' jwé' kih' Paa' he-ga-gyay' ta' jee' jyoh' ba' kyaah' jaā' hlø̄' hi' ma'hääy'.

Ga-kwa' Paa' juu' kih' Jesús jwii' Roma

17 Ma-hya- hnë- jmii' gya' Paa' jee' ja-, ga-cheey' juu' wa' ya-nää' lä-jee- dsa-käah' kyaā' judiu hi' chaa' Roma ja-. Ma' ga-ngëe- lä-jee- hi-he', ga-jäh' Paa' siyh':

-Øhn', sa- cha- he-ga-jmee- jnä- ni- miih- kih' judiu dsa-goon~, ni- sa- ma-jmeen' ta- koo' he- tée- jmee- dsa- ma-gyuuh- jnän'. Sa- cha- he- kih' ga-saayh' jnä- Jerusalén mah' ga-ngëe- jnä- kih' dsa- romano.

18 Hi- ga-ka- dsa-ta' he- ju'dsoo' kin-. Pero ni- miih- sa- ga-jnøøyh- he- kih' ma' jngëeyh' jnä-, he-ja- hnøøy- ma-lääy' jnä'.

19 Pero sa- ga-tih' dsë- judiu hi- ma' laq' ta' jee' ja-. Kih' he-ja- ba' ga-la- bii' ga-ngaün- he- mi-ee- rey to-né' juu' kin-. Ja- he- ma-jan- mah' hnün- kih' dsa-goon~.

20 He-ja- ba' na- ma-teehn- hnäh' mah' lä-kyuun- hnäh' hi- mah' jwëehn- hnäh' ha-lä- la- juu' kin-. Kih' o-jøh- dsë- he- ma-cha- jnän' dsa- Israel he-ja- ba' na- chehn- na'llen` caden` la-

21 He-ja- ga-jäh' dsa-käah' he':

-Ni- koo- je- kih' hi- chaa' judea sa- ma-heeh' jnääh' he- jmeeh' juu' ha- lä-

dsa- ngëeh' hne-. Hi- ni- jaā- Øh' jne' hi- chaa' jee' oo- sa- ma- ja- hi- hnii- kyah' ni- he- hlëeh' wi- kyah'.

22 Pero hnøø- jnääh' jwah' ha- lä- la- juu' kyah', jëeh' lä- kaa- ba' ma-nuu- jnääh' hlëeh' dsa- wi- kih' hi- ma- täh' jwé- hmëe- na-.

23 He-ja- ga-täh' dsa- he- juu' kwee- koo- jmii' he- ya-nää' ya-llay- juu' ka-läh' kyaah' Paa'. Ma' ga-lloo- jmii' ja-, ya-nää- jwëe- dsa- jee' ma' gya' Paa'. Tiih' go-te- ga-løø- Paa' hlëeh', lä-jiih' ga-nuu-, ga-hlëeh' ha- lä- jää- Dio dsa- lä-hih- kih'. Ga-hnooyh- ha- lä- jee' heeh' dsa- kih' Jesús. Ga-hlëeh' kih' Jesús lä-koh' jäh' ley kih' Moisé hi- lä-koh' ga-jäh' hi- ga-ngëe- juu' kih' Dio.

24 Ko-llää- ga-heeh- he- ga-jäh' Paa' hi- ko-llää- sa- ga-lä-hee'.

25 Sa- ga-hii- koo- juu' kiyh' jee' lä-jee- He-ja- ga-hlëeh' Paa' dsa- he- ja- ga- hwëey- jee' ja-, ga-siyyh':

-Llu- go-te- ga-hlëeh' Jmi-lle' Na-jngii- lä- ma- ga-mi-jnääh' juu' la- kih' Isaía hi- ga-ngëe- juu' kih' Dio kih' dsa- ma-gyuuh- jnän'. Ga-jäyh':

26 Gwa- jee' jwii- oo-, go-chiih' dsa- oo- Ma-ke- nuuh- hnäh', sa- lä- ngëeh' hnäh', ma-ke- jëeh' hnäh' sa- lä-jnä- kyah' hnäh'.

27 Jëeh' ma-na-jlë- huu'dsë- kih' dsa- oo-, ma-na-jnë-

to⁻gway', ma⁻na⁻løø⁻
mi[']nëy',

mah' sa⁺ lä⁻jnä' kiyh', ni⁺ sa⁺
lä⁻nuuh' kiyh' ni⁺ sa⁺
lä⁻ngëey'.

Lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ dsa⁻jeeyh~
kyaqah' jnä', mah' lää'
jnih'.

28 Hnoon⁺ lä⁻ñeh' hnäh', na⁺
ta⁺ cha[']në['] lloo[~] juu⁺ kih⁺ Dio
kih⁺ hi⁻ sa⁺ laqa⁺ judiu. Hi⁻ he⁻
ba' heeh⁻ juu⁺ la⁻ mah' lääy'.

29 Ma' ga⁻dsaa⁺ juu⁺ he⁻
ma' hlëeh⁻ Paa', ga⁻hwëë⁻ ba'
judiu jee' ma' tääyh' ja⁻. Peer⁻
cha⁻miih⁻ juu⁺ ti⁻chooy⁻ jee'
ga⁻nää⁺ kiyh'.

30 Hne⁺ hlääh⁻ ba' ga⁻gya⁻
Paa' to⁺ ji⁻ñe⁻ na⁻hñaa'. Jee'
ja⁻ ma' heeyh⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ ma'
dsa⁻nää⁺ dsa⁻jëëy⁻.

31 Ma' cha⁻ ba' jwë⁺ kiyh',
he⁻ ma' kway⁻ juu⁺ ha⁻ lä⁻
jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁺ hi⁻
ma' hlëeyh⁻ dsa⁻ kih⁺ Jesu-
cristo Dsa⁻jøøh' jnän'. Ni⁺
koo⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ ma' jmee⁻
jwih⁻ kiyh'.

Romanos

Juu' la⁻ ga⁻ sii^{''} Paa' kih' Øøh' jne' hi⁻ chaa⁻ Roma

1 Jnä⁻ Paa' jmeen⁻ ta' kih' Jesucristo, na⁻ hnä⁻ qan⁻ laqan⁻ apóstol, lä⁻ ja⁻ ma⁻ na⁻ lleehn⁻ kwan⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih' Dio.

2 Ga⁻ bäh⁻ Dio hñii⁻ kyaah⁻ dsa⁻ kyaay⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe⁻ juu⁻ kiyh⁻ llo⁻ joo⁻ he⁻ kway⁻ ju⁻ hmëe⁻ la⁻. Jee' ma⁻ na⁻ sii⁻ juu⁻ ja⁻, la⁻ na⁻ jngii⁻ go⁻ te⁻.

3 Jee' na⁻ sii⁻ ja⁻ jäh⁻ ha⁻ lä⁻ jä⁻ jooy⁻, he⁻ ba⁻ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻. Ga⁻ laay⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ David ma⁻ ga⁻ laay⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

4 Hi⁻ kyäah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻ laay⁻ Joo⁻ Dio, kih⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ jiiyh⁻ jee' kih⁻ hi⁻ na⁻ juu⁻.

5 Hi⁻ ta⁻ la⁻ kyaah⁻ Jesucristo ga⁻ jmeen⁻ Dio llu⁻ dsé⁻ kyaah⁻ jnääh⁻, ga⁻ hñaaay⁻ jnääh⁻ laq⁻ jnääh⁻ apóstol mah⁻ kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻ lä⁻ kaa⁻ lä⁻ juh⁻ jmi⁻ gyuu⁻, mah⁻ wa⁻ lä⁻ dsoo⁻ dsé⁻ dsa⁻ kih⁻ Jesús hi⁻ wa⁻ mi⁻ teh⁻ dsa⁻ juu⁻ kiyh⁻, lä⁻ ja⁻ jmeen⁻ dsa⁻ juuh⁻ kiyh⁻.

6 Hi⁻ jee' kih⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ laqah⁻ hnäh⁻ kwäat⁻, ma⁻ na⁻ teeh⁻ hnäh⁻ mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ kyaä⁻ Jesucristo.

7 Sii⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ jwih⁻ Roma. Pero hnää⁻ Dio hnäh⁻ hi⁻ na⁻ teeh⁻ hnäh⁻ mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ hi⁻ na⁻ jngëe⁻.

Ngiin⁻ kih⁻ Dio hi⁻ laq⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ ngiin⁻ kih⁻ Jesucristo

Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ wa⁻ kway⁻ he⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ wa⁻ jmeey⁻ hii⁻ ti⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

8 To⁻ në⁻ kwan⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio kwäat⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ jee⁻ hnäh⁻. Kwan⁻ ti⁻ hmaah⁻ kiyh⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Jesucristo, kih⁻ he⁻ ma⁻ nuu⁻ dsa⁻ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ he⁻ ma⁻ heeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Jesucristo.

9 Jmeen⁻ ta⁻ kih⁻ Dio, lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsen⁻ kwan⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih⁻ jooy⁻, he⁻ ja⁻ Dio jmeen⁻ dsoo⁻ kin⁻ he⁻ lä⁻ ma⁻ dsooh⁻ ja⁻ ba⁻ dsen⁻ hnäh⁻ lä⁻ jee⁻ jiih⁻ ma⁻ chuun⁻ kyaayh⁻.

10 Chuun⁻ kyaah⁻ Dio mah⁻ wa⁻ jeeen⁻ che⁻ kway⁻ jwë⁻ kin⁻ na⁻ na⁻ jeeen⁻ hnäh⁻.

11 Peer⁻ hnoon⁻ na⁻ jeeen⁻ hnäh⁻ na⁻ kän⁻ miih⁻ he⁻ llu⁻ he⁻ kwa⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio mah⁻ lä⁻ cha⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ be⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

12 Lä⁻ ja⁻ lä⁻ cha⁻ be⁻ jnän⁻ kwee⁻ lä⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koh⁻ jnä⁻.

13 Hnoon⁻ lä⁻ ngëeh⁻ hnäh⁻ Øøhn⁻, joh⁻ jiih⁻ sa⁻ ga⁻ jmeen⁻ huuh⁻ dsé⁻ na⁻ jeeen⁻ hnäh⁻ pero lä⁻ jiih⁻ na⁻ sa⁻ hii⁻ kwa⁻ jä⁻ kin⁻ niin⁻. He⁻ hnoon⁻ lä⁻ jnä⁻ ta⁻ kin⁻ jee' kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ la⁻ jee' kih⁻ jee' lä⁻ jee⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq⁻ judiu.

14 Kih⁻ griego hi⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ jee' jyoh⁻ uu⁻ ga⁻, hi⁻ kih⁻ hi⁻ kyaah⁻ hi⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ kyaah⁻ ka⁻ läh⁻ na⁻ laqan⁻ hmooh⁻ na⁻ kwan⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻.

15 Lä⁻ ja⁻ ma⁻ ra⁻ he⁻ hee⁻ ba⁻ dsen⁻ niin⁻ na⁻ kwan⁻

ju'hmee' kyah' hnäh' hi'-
chaä' Roma ka-läh'.

¹⁶ Sa' cha' la' o-hih' kin'-
kyaqah' ju'hmee' la'. Juu'
la' kye' be' kih' Dio mah'
lää' lä-jee' hi' dsoo' dsë', la'
kih' judiu to-né', hi' ja'-ba'
lä-ja' la' kih' hi' sa' laaq' judiu
ka-läh'.

¹⁷ Kyaah' juu'la' dsa-lä-jnä'
ha' lä' jmee' Dio hwëe' dsa'-
lluu' cha'nëy'. La' kyaah' he'-
ma-dsso' dsë' jne' hi' hnøø'
lä' ma-dsso' ja'-ba' dsë' jne',
lä-koo' na-sii': "Hi' lluu' he',
kyaqah' he' ma-dsso' dsëy',
jmee' chaay'."

Dsëe' dsso' dsa' jmi-gyüü'

¹⁸ Ñe' ba' jne' lä' ga'te' jee'-
gya' Dio gwa' he' ya-jee'
dsëy' kih' lä-jee' he' sa' hä' ta'
hi' lä-jee' dso'kye' he' jmee'
dsa'. Jëeh' he' hlïih' ja' ha'
kih' ju'dsso'.

¹⁹ Jnä'hä' cha' he' kyaah'
lä'kyüuh' dsa' kih' Dio, jëeh'
ma-mi-jnää' bih' jää'.

²⁰ Ma'ke' sa' tëe' jne' jëen'
Dio pero lä' ma' ga'ñøø'
jmi-gyüü', ma-ra' he' lii' ba'
ha' lä' laay'. Kyaah' lä-jee'
he' ga'jmeey', he' ja' jnä'hä'
ba' chaä' Dio hi' lä-ja' cha'-
tää' ba' be' kiyh'. He' ja' sa'
le' jäh' dsa': "Sa' man' che'
chaä' Dio".

²¹ Ma' ñe' bih' chaä'
Dio, pero sa' ga'jmää'y'
jøøh' lä' hnøø' kiyh', ni' sa'
ga'kway' ti'hmaah' kiyh'. He'
ga'jmeey' dsa' lä-ja' ga'hee'
go-te' hüüdsë' kih' dsa',
ga'lä'hweh' dsëy', he' ja'
ga'jle' go-te' hüüdsë' kiyh'.

²² He' jäh' bih' cha'-
cha'miih' hüüdsë' llu' kiyh'
pero cha'ga'miih' taa' bih'.

²³ Lla' he' ma'jmeey' jüuh'-
kih' Dio hi' sa' lläq' jmi' kih',
ga'jmeey' jüuh' kih' heeh'-
kih' dsa' hi' dsa' jyüü', kih' taa'
'jah', kih' jah' kye' goo' ti' hi'
kih' jah' hi' sëeh' hñii' hwa'.

²⁴ He' ja' ga'kwa' Dio
jwë' ngëey' hñiiy' jmeey'
he' ga' jyoh' he' hee' dsëy'
lä-jiih' ga'hee' hñiiy' kqayh'
dsa'kyaqayh'.

²⁵ Ga'be' dsa' ju'dsso' kih'
Dio mah' ga'taayh' kyaah'
juu'ta'juu'. Ga'jmeey' jüuh'-
kih' lä-jee' he' ga'jmeey' Dio,
lla' he' ma'jmeey' jüuh' kih'
hi' ga'jmeey' lä-jee' he' cha'.
Hi' he' he' Dio hi' na-jää'
lä-jee' joh' jmi' cha'. Wa' la'
lä-ja'.

²⁶ He' ja' ga'kwa' Dio jwë'
ngëey' hñiiy' jmeey' lä-jee'
he' lla' dsëy' he' la' o-hih'.
Lla' he' ma' jmeey' dsa'më'
lä-lle' kih', ga'kqayh' dsa'më'
dsa'kyaqayh'.

²⁷ Hi' ja'ba' lä-ja' ga'jmeey'
dsa'ñüuh' ka-läh'. Sa'
ga'jmeey' lä-lle' kih' kyaah'
dsa'më', ga'jmeey' ga'ngëey'
jwëe' he' ga' jyoh' he'
hee' dsëy', kqayh' he' ba'
dsa'ñüuh' dsa'kyaqayh'.
He' ja' ba' ja' ne' kiyh'
dso'jwii' lä' hnøø' kiyh'
kyaqah' jwë' hlïih' he' tääyh' ja'.

²⁸ Sa' ga'jmää' kiyh'
ma-lä'kyüuy' Dio, he' ja'
ga'kwa' Dio jwë', he' ga'hee'
go-te' hüüdsë' kiyh' mah' wa'

jmeey' ga~juh~ lä~jeé~ he~ sa~ jmää~ta'.

²⁹ Ma~ngëe' jwëe' jmeey~ he~ hliih', hi~ më~ hi~ nñuh~ hi~ kqaah~ wa~ hi~ cha~ hi~, jmeey~ hñaa~ dsëy', heë~ dsëy~ liyh~ lä~jeé~ he~ ga~ cha~, sa~ lluuy~ go~te', wii~ dsëy', jngëeyh~ dsa~, hneey~, mi~gaay~ dsa~, hñaa~ dsëy'.

³⁰ Koo~ he~ sa~ tih~ dsëy~ ba~ lä~jeé~, hlëeyh~ wii~ kih~ dsa~, sa~ hnäay~ Dio, sa~ jii~ kiyh~ he~ jmeey~ kih~ jñah~, jmääy~ hñiiy~ jøoh~, taayh~ ngëe~, hnooyh~ ga~ jyoh~ he~ hliih~, chaayh~ kqaah~ cho~jmiiy~.

³¹ Sa~ hii~ lä~ngëey~, sa~ mi~tey~ juu~ kiyh~, sa~ hnäay~ dsa~, sa~ hnøøy~ jeeyh~ juu~, sa~ lä~ñih~ dsëy~.

³² Hi~ ma~ke~ ma~ñe~ bih~ he~ lla~ Dio ta~ kih~ hi~ jmeey~ lä~ja~, lle~ kih~ juu~, pero dsa~ he~, sa~ lee~ kiyh~ he~ jmeey~ lä~ja~, hnøøy~ mah~ jmeey~ jñah~ ka~läh~.

2

Kyaah'ju'dsoo'lla'Dio ta'

¹ He~ja~ sa~ cha~ le~ jwah~: "Sa~ dsëen~ dsoo", hne~ hi~ kqaat~ kih~ dsa~kqaah~, wa~ laah~ he~ laah~ hne~. Kih~ he~ kah~ kwaat~ kih~ dsa~kqaah~, he~ bääh~ hñaaah~ ba~ hne~ ja~. Jëeh~, ja~ba~ he~ jwah~ sa~ llu~, ja~ba~ he~ ja~ jmeeh~ hñaaah~ka~läh~.

² ñe~ ba~ jne~, Dio ngiih~ kwaat~ kih~ hi~ jmeey~ lä~ja~ hi~ lä~koo~ la~ ju'dsoo~ kiyh~ llay~ta'.

³ Hne~ hi~ kqaat~ kih~ dsa~kqaah~ mah~ jmeeh~ ba~ hne~ ka~läh~ he~ jwah~ sa~ llu~, ¿che~ laah~, sa~ kqa Dio ju'dsoo~ kqah~?

⁴ Ta~ koo~ ba~ jmeeh~ lä~koo~ te~ he~ llu~ dsë~ Dio kqaah~ jne'. Ha~ koh~ sa~ jøh~ dsëy~ hi~ cha~miih~ be~ dsëy~ kqaah~ jne'. ¿Che~ sa~ jëeh~ he~ tëeh~ Dio hne~ mah~ wa~ lä~dsä~ miih~ hoh~, he~ja~ ba~ja~ he~ llu~ dsëy~?

⁵ Peer~ chaah~ hne~, sa~ hii~ lä~dsä~ miih~ hoh~. He~ hnooh~ he~ ja~ cha~ga~miih~ he~ wii~ né~ kyah~ ba~ ja~, wa~ra~ ga~lloo~ jmi~ ya~jëe~ dsë~ Dio, llay~ ta~ kqaah~ ju'dsoo~.

⁶ Ma~ja~ mi~hmaah~ Dio jñee~lä~ja~ lä~ja~ lä~koo~ te~ he~ ma~jmeey~.

⁷ Kih~ lä~jëe~ hi~ sa~ ta~ jmeey~ he~ llu~, kway~ jwë~ dsa~taah~tää~ kyaayh~, lä~llu~ he~ hnooyh~ ya~jwii~, hi~ hnooyh~ha~lä~jee~jmää~ Dio jøoyh~, hi~ hnooyh~ha~lä~jwë~jee~sa~juu~.

⁸ Pero ja~ ya~jëe~ dsë~ Dio wa~ra~ ga~lä~lleey~ kyaah~ dsa~ hi~ chaah~, kih~ hi~ sa~ jmeey~ he~ kih~ ju'dsoo~, mah~ jmeey~ gyih~ he~ kih~ he~ hliih~ ba~.

⁹ Kih~ lä~jëe~ hi~ jmeey~ he~ hliih~, ja~ na~ku~ na~ngii~ he~ wii~ né~ kiyh~, to~né~ ja~ kih~ hi~ laah~ judiu hi~ ja~ba~ lä~ja~ ja~ kih~ hi~ sa~ laah~ judiu ka~läh~.

¹⁰ Pero lä~jëe~ hi~ jmeey~ he~ llu~, tëey~ya~jwii~hi~jmää~ Dio jøoyh~ hi~ hii~tii~kiyh~. To~né~

kih' hi⁻ laq⁺ judiu, ja⁻ga['] tēē[']
hi⁻ sa⁺ laq⁺ judiu.

11 Jēēh['], Dio kwee⁻ ba[']
hnääy['] lä⁻jēē['] dsa⁻.

12 Lä⁻jēē['] hi⁻ jmee⁻
dso'kye⁻, ma⁻ke⁺ sa⁺ na[']jnääy[']
kyaqah['] ley kih['] Moisé, ja⁻ba[']
lä⁻ja⁻ juuy['] go⁻te[,], pero ja⁻
kih['] he⁻ sa⁺ ga⁻mi⁻tey['] ley ja⁻.
Hi⁻ lä⁻jēē['] hi⁻ na[']jnääy['] kyaah[']
ley, cher'mah['] ma⁻jmee⁻
dso'kye⁻, ja⁻ba['] ley ja⁻ ka⁺
kwaat['] kiyh['].

13 Ja⁻ kih['] he⁻ ma⁻nuuy['] ley
ja⁻, he⁻ja⁻ lluu⁺ dsa⁻ cha'né[']
Dio. Lä⁻jēē['] hi⁻ mi⁻te['] ley, hi⁻
he['] ba['] hwëë['] lluu⁺.

14 Dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laq⁺ judiu,
sa⁺ cha⁻ ley kiyh['], pero
cher'mah['] mi⁻tey['] ley kih[']
Moisé, ko⁻ja⁻ ga[']lä⁻cha⁺
bih['], he['] ba['] hñiiy['] laay[']
lä⁻koo⁻ ley, ma⁻ke⁺ sa⁺
kyuuuh['] ley.

15 Kyaah['] he⁻ jmee⁻ dsa⁻ he[']
lä⁻ja⁻, la⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ na[']sii[']
ley neh['] tuh⁻dsëy[']. He⁻ja⁻
hüü[']dsë⁻ kih['] hñii['] bih['] jmee⁻
dsoo['], cher'mah['] jmee⁻ he[']
llu⁺ hi⁻ cher'mah['] jmee⁻ he[']
hliih[']hñii['] kiyh['].

16 Jmii['] he⁻ lla⁺ Dio ta['] kyaah[']
jooy['] Jesucristo, lä⁻jnä['] lä⁻jé[']
hüü[']dsë⁻ he⁻ jmee⁻ jne['] jee[']
na[']hmää[']. Lä⁻ja⁻ la⁺ju[']hmëë[']
kih['] Dio he⁻ kwan⁺.

Dsa⁻ judiu kyaah['] ley kih[']
Moisé

17 Na⁺ cha⁻ koo⁻ he[']
jwëëhn['] hne⁻ hi⁻ laq⁺ dsa⁻
judiu, hne⁻ hi⁻ kye⁻ o[']jøh[']
dsë⁻ kih['] ley kih['] Moisé hi⁻
jmääh['] hñaah['] jøøh['] kih['] he[']
jwah['] Dio kyaah['] hne⁻.

18 Ma⁻ñeh['] ba['] hne⁻ ha⁻ lä⁻
hnøø['] Dio, hi⁻ ma⁻mi⁻tëëh[']
ba['] hne⁻ ley, he⁻ja⁻ ma⁻ñeh[']
ba['] hne⁻, hee⁻ ja⁻ he⁻ nää[']
he⁻llu⁺.

19 Hi⁻ leh['] jääh['] dsa⁻tuu['],
laah[']. Hi⁻ leh['] chooh['] je⁻
kih['] hi⁻ ga⁻nää['] jee['] na[']hoo['],
laah['].

20 Hi⁻ leh['] mi⁻tëëh['] jñah['] hi⁻
sa⁺ kyuuuh['] hi⁻ laq⁺ ta[']jwoh[']
kyaa⁺ chih[']pih['], laq⁺, kih[']
he⁻ ma⁻cha⁻ ley he⁻ la[']
ju'dsoo['] jmah['] he⁻ jmee⁻
kyuuuh['] cha⁻miih['].

21 Hne⁻ hi⁻ mi⁻tëë['] jñah['],
¿he⁻la['] sa⁺ mi⁻tëëh['] da['] hne⁻
hñaah['] jää[']? Hne⁻ jwah['], sa⁺
llu⁺ he⁻ hëë['] dsa⁻, mah['] hëëh[']
ba['] hne⁻.

22 Hi⁻ jwah['] sa⁺ llu⁺ kyaah[']
jne['] jñah['] dsa⁻më['], mah[']
kyaqah['] ba['] hne⁻ jñah[']. Hne⁻
hi⁻ na[']høøh['] kih['] hi⁻ sa⁺ laq⁺
Dio, mah['] hiih['] ba['] hne⁻ kuu[']
he⁻ cha⁻ neh['] gwah['] kiyh['].

23 Peer⁻ tqaah['] hne⁻, kih['] he⁻
cha⁻ ley kyah[']. ¿Che['] sa⁺ jëëh[']
ma⁻jmääh['] ta['] koo['] Dio, kih[']
he⁻ sa⁺ ma⁻mi⁻teh['] ley na[']?

24 Lä⁻la⁻ na[']sii['] juu['] kih[']
Dio: "Dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laq⁺ judiu
mi⁻kwäh[']jmii['] kih['] Dio, dsoo[']
kyah['] hnäh['] dsa⁻ judiu."

25 Dsoo['] ba['] kyee['] miih[']
he⁻ ga[']wi['] jmi[']ngo['] kyah['],
cher'mah['] mi⁻teh['] ley. Pero
cher'mah['] sa⁺ mi⁻teh['] ley,
laq⁺ lä⁻koo⁻ jaq⁺ wa['] hi⁻
cha⁻ hi⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ ga[']wi[']
jmi[']ngo['] kih['].

26 Hi⁻ lä⁻ja⁻, jaq⁺ dsa⁻
hi⁻ sa⁺ ga[']wi['] jmi[']ngo[']
kih['], cher'mah['] mi⁻tey['] lä⁻jé[']
mada['] lä⁻koo⁻ jäh['] ley kih[']

Moisé, lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kih['].

²⁷ He⁻ja⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kih['], cher'mah['] mi⁻tey['] ley, hi⁻ he['] ka['] ju'dsoo['] kyah['], kih['] he⁻ sa⁻ ma⁻mi⁻teh['] ley ma⁻ke⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kyah['] hi⁻na⁻jnääh['] në['] ley kih['] Moisé.

²⁸ Sa⁻ jmää['] kih['] dsa⁻ judiu he⁻ koo⁻ lä⁺ay['] judiu. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ jmää['] kih['] dsa⁻, he⁻ koo⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh['].

²⁹ Sa⁻ la⁻ lä⁺ja⁻. Hi⁻ ma⁻ra⁻ hi⁻ dsoo['] laa⁻judiu, hnaayh['] Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy[']. Hi⁻ ma⁻ra⁻ hi⁻ dsoo['] ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kih['], ja⁻ ta⁻ ga⁻wih['] ja⁻, Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] ba⁻ ga⁻mi⁻sii['] tuh⁻dsëy[']. He⁻ ja⁻ sa⁻ ja⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ mada⁻ kih['] ley. Kih['] hi⁻ he['] ba['] hlëeh['] Dio llu['] ma⁻ke⁻ dsa⁻ sa⁻ jmee['] lä⁻ja⁻.

3

¹ ¿Che' cha⁻ he⁻ jmää['] ga⁻ miih⁻ kih['] dsa⁻ hi⁻ laa⁻judiu, o che' jmää['] ga['] kiyh['], he⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh[']?

² Cha⁻miih⁻ ga['] cha⁻ he⁻ jmää['] ta⁻ kiyh[']. To⁻në['] he⁻kyee['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁻, he⁻ma⁻na⁻hä['] gooy['] juu['] kih['] Dio.

³ Ha⁻ ga⁻ cher'mah['] ko⁻lla⁻a['] dsa⁻ he['], sa⁻ ma⁻dsoo['] dsëy[']. ¿Che' kih['] he⁻ja⁻, jmee['] mo⁻so⁻ mi⁻te⁻ Dio juu['] kih[']?

⁴ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻. Juu['] kih['] Dio ba['] la⁻ dsoo['], ma⁻ke⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ ta⁻juu[']. Lä⁻koo⁻ jäh['] jee['] na⁻sii⁻:

Kya⁻ah['] ju[']dsoo['] kyah['] lä⁻jnä['] he⁻ laa⁻llu['].

Hi⁻ hne⁻ ba['] leh⁻ wa[']ra⁻ ga⁻kay['] ju[']dsoo['] kyah['].

⁵ Cher'mah['] kya⁻ah['] he⁻ jmee⁻ jne['] he⁻ hliih['], jiih['] juu['], lлу['] ba['] Dio, la⁻ lä⁻koo⁻ he⁻kwan⁻ be['] kiyh['] kya⁻ah['] he⁻ hliih['] he⁻ jmeen[']. He⁻ja⁻ ¿che' le['] jähn['], jmee['] Dio hñaa⁻ dsë[']wa[']ra⁻ ga⁻cheey['] he⁻ wii['] në['] jnän[']? (Hlëehn['] lä⁻koh['] hlëeh['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ ba['])

⁶ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ le['] jäh['] jne['] lä⁻ja⁻. Cher'mah['] lä⁻ja⁻ la⁻, ha⁻ lä⁻le['] lla⁻ Dio ta['] kih['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻.

⁷ Ha⁻ ga⁻ cher'mah['] ga⁻mi⁻jnään['] la⁻ dsoo['] cha⁻ga⁻miih['] juu['] kih['] Dio kya⁻ah['] he⁻ ta⁻juu['] mah['] lä⁻lii['] lä⁺ay['] jøøh['] cha⁻ga⁻miih['], ¿che' le['] jwahn['] he⁻la⁻ kay['] ju[']dsoo['] kin⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jmee['] dso[']kye⁻?

⁸ ¿He⁻la⁻ sa⁻ jmee['] jne['] cha⁻ga⁻miih['] he⁻ hliih['] mah['] jä⁻ cha⁻ga⁻miih['] he⁻ llu[']? Lä⁻ja⁻ mi⁻kwah['] dsa⁻ jne['], jäh['] ko⁻lla⁻a['] dsa⁻, jne['] ba⁻na⁻ kwa⁻ jne['] juu['] lä⁻na⁻. Hi⁻ hlëeh['] lä⁻na⁻ sooh['] kiyh['] dsooy['] kya⁻ah['] dso[']jwii['].

Ga⁻lä⁻jëe⁻ jne['] na⁻bäähn['] cha⁻ne[']Dio

⁹ Ha⁻ lä⁻ja⁻. ¿Che' llu['] ga⁻ jnääh[']judiu lä⁻koh[']ga[']hi⁻ sa⁻ laa⁻judiu? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻. Jnä['] ma⁻ jwahn['] lä⁻jëe⁻ ba['] jne['] jøøh['] he⁻ hliih['] jnän['] lä⁻kye⁻ hi⁻ laa⁻judiu kya⁻ah['] hi⁻ sa⁻ laa⁻judiu.

10 Lä⁻koo⁻ jäh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio:

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ lluu['] chaa⁻, ni⁻ wa[']ra⁻ jaa⁻ ga['].

11 Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ ngëe['], sa⁻ chaa⁻ hi⁻ hnaah⁻ Dio.

12 Lä⁻jëe⁻ ba['] ma⁻kah⁻ jwë['], lä⁻jëe⁻ ba['] mo⁻so⁻ jmää['] ni⁻miih⁻.

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu^{',} ni⁻ wa[']ra⁻ jaa⁻ ga['] chaa⁻.

13 Ta['] tu⁻luuy['] la['] lä⁻koo⁻ to⁻høø⁻ na⁻na^{',} peer⁻ mi⁻gaay⁻ dsa⁻ kyäah['] juu[']kiyh^{',} venen kih['] miih⁻ haa['] neh⁻ to⁻hooy['].

14 Juu['] he⁻ hwëe⁻ hooy['], hwëe⁻ dso[']jwii['] jmah^{',} kyäah['] juu['] hlüh['] he⁻ sa⁻tøøhn[']ta['].

15 Peer⁻ hñuuy['], na['] ba['] koh['] jngëeyh['] dsa⁻.

16 Wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ ba['] dsa⁻hee['] jee⁻ ga⁻nää['].

17 Sa⁻ kyuuuh['] ha⁻ lä⁻jwë['] jee⁻ dsa⁻taayh[']tii['].

18 Ni⁻ miih⁻ sa⁻ gayh['] Dio.

19 Ma⁻ñe['] jne['] lä⁻jëe⁻ he⁻hlëeh[']ley, la['] kih[']hi⁻na⁻jnää['] kyäah['] ley mah['] mo⁻so⁻ cha⁻ ga['] he⁻ mo⁻ jäh['] jne[']. Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['] dsa⁻ jmi⁻gyuu['] ja[']na⁻bääh[']cha[']ne['] Dio.

20 He⁻ja⁻ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ sa⁻hwëe⁻ lluu[']cha[']ne['] Dio kyäah['] he⁻ mi⁻tey['] ley. Kyäah['] ley ga⁻lä⁻kyuuuh['] jne['] ha⁻ lä⁻la['] dso[']kye⁻.

Kyäah['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] jne['] kih['] Dio lää['] jne[']

21 Pero na['] ma⁻lä⁻jnää['] ha⁻lä⁻ jmää['] Dio lluu['] dsa⁻, pero

ja⁻ kyäah['] ley. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jäh['] ley hi⁻ ja⁻ba[']lä⁻ja⁻ ga⁻jäh['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio llo[']joo['].

22 Dio jmää['] lluu['] ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['] dsa⁻ cher'mah['] ga⁻jmeey['] dsoo['] dsëy['] kih['] Jesucristo. Kwee⁻ ba['] lqa['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ kih['] Dio,

23 jëéh['] lä⁻jëe⁻ ba['] dsa⁻ ma⁻jmee['] dso[']kye⁻, ni⁻ko⁻hi[']pih['] sa⁻ na⁻jnää['] ya⁻jwii['] kih['] Dio.

24 Pero Dio jmää['] lluu['] dsa⁻, he⁻la[']jmää['] ba['], kih[']he⁻ llu['] dsëy[']. Ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús ga⁻lää['] jne['].

25 Ga⁻ngëe['] Dio Jesús mah['] tøø['] jma⁻ kiyh['] mah['] lä⁻ja⁻ dsa⁻che['] dso[']kye⁻ jnän['] hi⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] kih['] Jesús. Lä⁻jwë['] ja⁻ ga⁻mi⁻jnää['] Dio he⁻ ga⁻jmee['] bih['] llu['] he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey['] kwaat['] dso[']kye⁻ kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jaä[']. Sa⁻ ga⁻kay['] kwaat['] kih['] hi⁻ he['], kih[']he⁻ jøh['] dsëy['].

26 Lä⁻ja⁻ ma⁻lla['] dsë['] Dio jmee['] mah['] mi⁻jnää['] jmii['] na^{',} ma⁻ra['] he⁻ llu['] ba['] he⁻ jmeey[']. Heh['] lä⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻jnää['] lluu['] ba['] Dio, hi⁻he['] ba['] hñiiy['] jmää['] lluu['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] kih['] Jesús.

27 ¿Che['] le['] jmäään['] hñaan['] kqäh['], kih[']he⁻ lluu['] jne[']? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ le[']. ¿Hee['] juu['] ja⁻he⁻ dsa⁻jnë['] jwë['] jnän[']? ¿Che['] dsa⁻jnë['] jwë['] jnän['] kyäah['] juu['] he⁻ jäh['], hnøø['] jmee['] jne['] ta⁻llu[']? Jäh[']ha[']. Juu['] he⁻ jäh['], hnøø['] dsoo['] dsë['] jne['] mah['] hwëe⁻ jne['] lluu['], he⁻ ja⁻ ba[']

dsa⁻jnë['] jwë['] jnän['] he⁻ jmääñ[']
hñiaan['] kqäh['].

28 He⁻ ja⁻ dsa⁻ lä⁻ ngëe['] jne['],
heh['] he⁻ hwëë['] dsa⁻ llu^u
kyaqah['] he⁻ dsoo['] dsëy['] kih[']
Jesús, ja⁻ kyaah['] he⁻ høy['] ley.

29 ¿Hih['] Dio, che['] laay[']
ma⁻la⁻ kyaä['] dsa⁻ judiu ba[?]
¿Che['] sa⁻ laay['] kyaä['] dsa⁻ hi⁻
sa⁻ laa['] judiu ka⁻läh[?] Ma⁻ra⁻
ju[']dsoo^{',} laa['] bih['] Dio kyaä[']
dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa['] judiu.

30 Jaa⁻ ba['] Dio laa[']. Kyaah[']
he⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] dsa⁻
jmääy['] llu^u['] hi⁻ ga⁻wih[']
jmi⁻ngo['] kih['], hi⁻ jmääy['] llu^u
hi⁻ sa⁻ ga⁻wëh['] jmi⁻ngo['] kih[']
ka⁻läh[?], kyaah['] he⁻ dsoo[']
dsëy['].

31 ¿Che['] jmee⁻ jne['] sa⁻ kyee[']
ley kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë[']
jne['] kih['] Jesús? Ni⁻ miih⁻
sa⁻ la['] lä⁻ja⁻. Cha⁻ga'miih⁻
jmeen['] kyee['] ba['].

4

Lä⁻la⁻ ba['] la['] he⁻ ga⁻jmee[']
Abraham llo'joo[']

1 ¿Hee⁻ le['] jäh['] jne['] kih['] Abraham
dsa⁻ ma⁻gyuh['] jnän['],
ha⁻lä⁻ga⁻jäy['] kyaah['] juu[']la⁻?

2 Cher'mah['] Abraham
ga⁻laa['] llu^u['] kyaah['] lä⁻je['] he⁻
llu['] he⁻ ga⁻jmee['], le['] ba['] ma⁻
jmääy['] hñiiy['] jøøh['] cha⁻né[']
Dio, pero sa⁻la['] lä⁻ja⁻.

3 Nuu⁻ da['] hnäh['] ha⁻ lä⁻
jäh['] jee['] na⁻sii['] juu['] kih['] Dio:
"Ga⁻jmee['] Abraham dsoo[']
dsë['] kih['] Dio, he⁻ja⁻ ga⁻jmee[']
Dio kwaat['] laay['] jaa⁻ hi⁻
llu^u[']."

4 Pero jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta['], sa⁻
la['] kwaat['] he⁻ la[']hyoyh['] jñeeey

'. Kih['] he⁻ ää['] dsa⁻ kiyh['],
he⁻ja⁻ ba['] ja⁻ tëeyh['] jñeeey['].

5 Hi⁻ jaä['] hi⁻ sa⁻ ma⁻jmee[']
ta['] llu['], cher'mah['] ga⁻jmee[']
dsoo['] dsëy['] kih['] hi⁻ jmää[']
llu^u['] dsa⁻ hi⁻ ää['] dsoo['], Dio
jmee['] kwaat['] lluuy['], kih['] he⁻
ma⁻dsoo['] dsëy['].

6 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻hlëeh[']
David ha⁻ lä⁻koo['] llu[']la['] kih[']
dsa⁻, cher'mah['] Dio jäh['] laay[']
llu^u['] ma⁻ke⁻ sa⁻ cha⁻ ta['] llu[']
he⁻ma⁻jmee['].

7 Ga⁻jäy[']:
Llu[']la['] kih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻che[']
dso'kye['] kih['], hi⁻ sa⁻la[']
kwaat['] he⁻ hlëeh['] he⁻
ma⁻jmee['].

8 Llu[']la['] kih['] dsa⁻ñuu[']
cher'mah['] sa⁻ jmee[']
Dio kwaat['] dso'kye[']
kiyh['].

9 He⁻ llu[']la['] ¿che['] ma⁻la[']
he⁻ kih['] hi⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo[']
kih['] ba['] o che['] sa⁻la['] kih[']
hi⁻ sa⁻ ga⁻wëh['] kih['] ka⁻läh[?]
Nuu⁻da[']ha⁻lä⁻la['], na[']he⁻
ma⁻jäh['] jne['], ga⁻jmee['] Dio
kwaat['] llu^u['] Abraham kih[']
he⁻ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy['].

10 ¿Ha⁻ lä⁻ ma['] laa[']
Abraham lä⁻ ma['] ga⁻jmee[']
Dio kwaat['] lluuy[']? ¿Che[']
ma⁻na⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh[']
o sa⁻ma⁻na⁻wih[']? Sa⁻ma[']
na⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh[']jii['] ja⁻.

11 Ga⁻hee⁻ ba['] Abraham
he⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh['],
mada['] kih['] Dio. He⁻ ja⁻ la[']
lä⁻koo['] he⁻taay['] ñe['] mah[']lii[']
lluuy['] kyaah['] he⁻ma⁻dsoo[']
dsëy['] kih['] Dio. Pero ma⁻dsoo[']
ba['] dsëy['] jää['] ja⁻ga['] yuh[']
jmi⁻ngo['] kiyh[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻
ga⁻laay['] jmi⁻lä⁻jëë['] dsa⁻ hi⁻

ma⁻dsoo['] dsé['] kih['] Dio ma⁻ke[']
 sa⁻ na⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh<sup>'.
 Lä⁻ja⁻ jmee['] Dio kwaat[']
 lluuy['] ka⁻läh['] lä⁻jëe['] dsa⁻ he<sup>',
 kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo['] dséy<sup>'.
 12 Hi⁻laqay['] jmi⁻hi['] ga⁻wih[']
 jmi⁻ngo['] kih['] ka⁻läh<sup>', pero ja⁻
 ma⁻la['] kih['] he⁻ ga⁻wih['] kih[']
 ja⁻, kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] dséy[']
 lä⁻koo['] ga⁻jmee['] dsoo['] dsé[']
 tää[']jnän` Abraham, jää['] ja⁻ga[']
 uu['] jmi⁻ngo['] kiyh<sup>'.
 Dsa⁻lä⁻te['] he⁻ga⁻bääh['] Dio
 hñii<sup>', kyaah['] he⁻ma⁻dsoo['] dsé[']
 jne[']</sup></sup></sup></sup></sup></sup>

13 Ja⁻ ta⁻la['] kih['] he⁻ ma[']
 høø['] Abraham ley kih[']
 Moisé, la['] kwaat['] hyoyh[']
 kyaah['] jo[']siiyh['] lä⁻ga⁻dsa[']
 jmi⁻gyuu[']. Dio ga⁻bääh[']
 hñii['] kwëeyh['] Abraham, kih[']
 he⁻ ga⁻laqay['] llu['], lä⁻llu['] he⁻
 ga⁻lä⁻dsoo['] dséy['] ba<sup>'.
 14 Wa'ra⁻ jäh['] kih['] hi[']
 høø['] ley hyoyh['] heey['] ja⁻ba[']
 he⁻ hyoh['] dsa⁻ kyaah['] Abraham,
 mo⁻so['] jmaä['] ta['] he⁻
 ma⁻dsoo['] dsé['] dsa⁻ hi['] ja['] ta⁻
 koo['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii[']
 kyaah['] Abraham, cher'mah[']
 lä⁻ja⁻la<sup>'.
 15 Kih['] he⁻cha⁻ ley, he⁻ja⁻
 gwa['] ya⁻jëe['] dsé['] Dio kyaah[']
 jne['] hi['] sa⁻ mi⁻te['] ley. Pero
 jee['] sa⁻ cha⁻ ley, sa⁻cha⁻ hi[']
 dsa⁻hlääh['] kih<sup>'.
 16 He⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii[']
 kyaah['] Abraham, la['] kyaah[']
 he⁻ ma⁻dsoo['] dséy['] mah[']
 hyoyh['] he⁻ la['] hyoyh['] ba<sup>'.
 Lä⁻jwë['] ja⁻ ja['] koo['] hweh[']
 hmooth['] he⁻ ga⁻jmee['] Dio
 kyaayh['], lä⁻ ma['] ga⁻jäh[']</sup></sup></sup></sup>

jmeey['] llu['] kih['] lä⁻jëe['] sa⁻ju[']
 kiyh<sup>'. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la['] kih['] hi[']
 høø['] ley ga⁻jäh['] lä⁻ja⁻. La[']
 kih['] lä⁻jëe['] hi['] ma⁻dsoo['] dsé[']
 ba['] ja⁻, lä⁻koo['] ga⁻lä⁻dsoo[']
 dsé['] hñii['] Abraham hi['] laa[']
 tää['] kih['] lä⁻jëe['] jne<sup>'.
 17 Lä⁻la⁻ na⁻sii['] kiyh[:]
 "Ga⁻llaqan['] hne⁻ mah['] leeh[']
 tää['] kyaah['] jwëe['] dsa⁻", ga⁻jäh[']
 Dio. He⁻ja⁻ laqay['] tää[']jnän`
 cha'né['] Dio. Jëeh['], ga⁻jmee[']
 dsoo['] dséy['] kih['] Dio hi[']
 mi⁻jiih['] hi['] ma⁻na⁻juu['], he[']
 ba['] Dio hi['] hlëeh['] kih['] he[']
 sa⁻ ga['] ma⁻cha⁻, lä⁻koo['] he[']
 ma⁻cha⁻ba<sup>'.
 18 He⁻ mo⁻so['] kye['] dsa⁻
 o⁻jøh['] dsé['] le<sup>', pero Abraham
 ga⁻ka['] ba['] o⁻jøh['] dsé['],
 ga⁻lä⁻dsoo['] dséy['] he⁻ ga⁻jäh[']
 Dio, he⁻ja⁻ ga⁻laqay['] tää['] kih[']
 jwëe['] dsa⁻ lä⁻koo['] ga⁻jäh['] Dio
 siiyh[:] "Lä⁻la⁻ lä⁻jwëe['] dsa⁻
 kyaah<sup>'.
 19 Lä⁻koo['] ma['] ga⁻lä⁻dsoo[']
 dséy['], sa⁻ ga⁻hwaay<sup>'. Sa⁻
 ga⁻kay['] ni⁻ miih⁻ huu⁻dsé[']
 kih['] he⁻ ma⁻gyuh<sup>'. Mo⁻so[']
 chaay⁻ cha⁻miih⁻ jmi[']
 lä⁻koo['] ma['] laqay<sup>'. Jii⁻ ja⁻,
 miih⁻ ga['] sa⁻ ma['] hääy[']
 hña⁻loo['] ji⁻ñe<sup>'. Hi⁻ sa⁻
 ga⁻kay['] cha⁻miih⁻ huu⁻dsé[']
 kih['] Sara dsa⁻më['] kyaay<sup>', hi⁻
 sa⁻ ma['] le['] ma['] kaa['] gyuu<sup>'.
 20 Ni⁻ sa⁻ ga⁻jeh['] dséy<sup>', sa⁻
 ja⁻huu⁻dsé['] kiyh['] ma['] jäh['] sa⁻
 le<sup>'. Ma⁻ra⁻ he⁻ jmee['] ba['] Dio
 he⁻ jäh['] jmee['], ma['] laqay<sup>'. Cha⁻ga⁻miih⁻
 ga⁻lä⁻dsoo['] dséy['] hi['] ga⁻kway['] ti[']hmaah[']
 kih['] Dio.
 21 Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻jmee['] bih[']</sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup>

dsoo' dséy' he' lä'këh' Dio
jmií' jmee' he' ga'bääh'h
hñiiy'.

²² He' ga'lä'dsoo' dsé'
Abraham lä'ja', ga'jmee' Dio
kwaat~laay' lluu'.

²³ Sa' hlëeh' ma'la' kih'
Abraham jee' na'sii' juu'
kih' Dio, he' jäh': "Ga'laay'
kwaat~".

²⁴ Lä'kye' jne' laa' jne'
kwaat~, kih' he' ma'dsoo'
dsé' jne' kih' Dio, hi'
ga'mi'jiih' Jesús Dsa'jøøh'
jnän'jee' kih' hi' na'juu'.

²⁵ Dio ga'ngëey' Jesús
mah' ga'juuy' kih' lä'jë' he'
na'bääh' jne' hi' ga'mi'jiiyh'
ka'läh' mah' lee' jne' lluu'
cha'në' Dio.

5

Na' ma'hii' tii' jnän' kyaah'
Dio

¹ He' ma'läa' jne' lluu'
kyaqah' he' ma'dsoo' dsé'
jne', he'ja' hii' tii' jnän'
kyaqah' Dio ta'la' kih' Jesu-
cristo Dsa'jøøh' jnän'.

² Hi' lä'ja' ta'la' kiyh',
ma'cha' ba' jwë' jnän'
dsa'toohn' cha'në' Dio. He'
la' ma'hñah' ba' jne' he' la',
kih' he' ma'dsoo' dsé' jne'.
Peer' jëë' dsé' jne' he' cha'
o'jøh' dsé' jnän' he' tëë' jne'
ya'jwë' kih' Dio.

³ Hi' ja' ma'la' kih' he'ja'.
Lä'kye' he' jëë' jne' wë'
jmee' jëë' dsé' jne'. Jëëh',
ñe' ba' jne', he' jëë' jne' wë'
ja', jmee' kwëeh' dsé' jne'
cha'ga'mih'.

⁴ Hi' he' kwëeh' dsé' jne',
jmee' be' dsé' jne'. Hi'

kih' he' be' dsé' jne' he'ja'
cha'ga'mih' o'jøh' dsé'
cha' jnän'.

⁵ Heh' o'jøh' dsé' he'
ma'cha' jnän', ja' he'
mi'gaan' hñaan' ja'. Jëëh',
Dio hnää' jne' cha'mih'
ta'la' kih' Jmi'lle' Na'jngii'
he' ga'tooyh' neh' tuh'dsé'
jne'.

⁶ Lä'koo' ma'laa' jne' jää',
sa' ma'cha' be' jnän'. Pero
ma'ga'te' hor', Cristo ga'juu'
jnää' jne' hi' ää' dsoo'.

⁷ Ju'dsoo', he'li' ba' jnää'
ja'a'hi' juu'lla'ja'a'hi' lluu'.
Pero cher'mah'cha'a'ja'a'hi'
llu' dsé', go' jnää'ja'a'hi'
tuu' dsé'juu'lla'hi'he'.

⁸ Pero Dio ga'mi'jnää'ha'
lä'koo'jiih'hnää'y'jne',jëëh',
ma'ke'cha'mih'ma'hlëeh'
jne', ga'kwaay'Cristo ga'juu'
kwaat~jnän'.

⁹ Na' he' ma'lluu' jne'
kyaqah' jma' kih' Cristo, ha'
ga'sa'läay' jne' kih' he' wë'
he'na'ga'chee'Dio.

¹⁰ Lä'koh'sa'majwah' jne'
kyaqah' Dio, ga'jiih'juu' jnän'
kyaqayh', lä'llu'he'ga'juu'
jooy'. Hi'na'he'ma'jiih'juu'
jnän'kyaqayh',ha'ga'sa'läay'
jne'lä'llu'he'na'jiih'jooy'.

¹¹ Hi' ja' ma'la'koo'läay'
jne', jmeey' jëë' dsé' jne'
tää'ta'la' kih' Jesucristo
Dsa'jøøh' jnän' hi' ga'jeh'
juu' jnän'kyaqah' Dio.

Adán kyaah' Cristo

¹² Ja'ba' lä'koo'ga'he'
dso'kye'jmi'gyuu'la'kyaa'
ja'a'dsa'ba'hi'kyaa'

dso'kye- ja- ga⁺juuy⁻, lä⁺ja- ga⁺lä⁺jëë⁻ ba' dsa⁻ dsa⁻juu⁻, kih⁺ ga⁺lä⁺jëë⁻ ba' ga⁺jmee⁻ dso'kye⁻.

¹³ Sa⁺ ga⁻ ma⁻cha⁻ ley kih⁺ Moisé, ma⁻cha⁻ ba['] dso'kye⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Pero sa⁺ la⁻ kwaat[~] dso'kye⁻ ja⁻, jää⁺ sa⁻ ga⁻ma⁻cha⁻ ley.

¹⁴ Pero ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁺juu⁻ ba['] dsa⁻, ga⁺løø⁻ jmi⁻ kih⁺ Adán, lä⁺ ga⁺të⁻ kih⁺ Moisé. Ga⁺lä⁺jëë⁻ ba['] dsa⁻ dsa⁻juu⁻, ma⁻ke⁻ na⁻sii⁻ ba['] la['] dso'kye⁻ he⁻ ga⁺jmeey⁻ kyaah⁺ he⁻ ga⁺jmee⁻ Adán. Adán he⁻ ma[']laa⁺ lä⁺koo⁻ laa⁺ ja⁻ hi⁻ ga⁺hi⁻ juu⁻ kih⁺ ja['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

¹⁵ Pero kah⁺ ba['] la['] he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio jnän⁻ lä⁺koh⁺ ga['] he⁻ hliih⁺ he⁻ ga⁺jmee⁻ Adán. Kyaah⁺ dso'kye⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ Adán, ga⁺hee⁻ jwëë⁻ dsa⁻. Pero cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁺lä⁺cha⁻ he⁻ llu⁻ kih⁺ jwëë⁻ dsa⁻ kyaah⁺ he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio he⁻ la⁻ kway⁻ ba[']ta[']la['] kih⁺ he⁻ llu⁻ dsë⁻ ja⁻ dsa⁻. Hi⁻ he['] he['] Jesucristo.

¹⁶ Hi⁻ sa⁺ jëeh⁺ kwee⁻ he⁻ hliih⁺ he⁻ ga⁺jmee⁻ Adán kyaah⁺ he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio. Jëeh⁺, jää⁺ jwiz⁻ kwaat[~] kih⁺ koo⁻ ba['] dso'kye⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ dsa⁻ he^{',} hi⁻ kih⁺ he['] ja⁻, ga⁺toh⁻ dso'jwi⁻ né⁻ jnän⁻. Pero kwaat[~] kih⁺ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ cha⁻miih⁻ dso'kye⁻, he['] ja⁻ ba['] ja['] he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio mah⁺ lä⁺ja⁻ lee⁻ llu⁻ dsa⁻.

¹⁷ Kyaah⁺ dso'kye⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ ja⁻ dsa⁻ñuu⁻, ga⁺lih⁺ ga⁺hee⁻ lä⁺jëë⁻ dsa⁻. Pero lä⁺jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ heeh⁻

he⁻ la['] kwa⁺ Dio mah⁺ lee⁻ llu⁻, ha⁻ ga⁻sa⁻le⁻ dsa⁻taayh⁻ llu⁻, kih⁺ he⁻ na⁻jiiyh⁻ cha⁻né⁻ Dio ta⁺la⁻ kih⁺ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ Jesucristo.

¹⁸ Kyaah⁺ dso'kye⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ ja⁻ dsa⁻, ja['] dso'jwi⁻ né⁻ kih⁺ lä⁺jëë⁻. Ja[']ba['] lä⁺ja⁻, ta⁺la⁻ kih⁺ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺jmee⁻ llu⁻, ja['] he['] lee⁻ llu⁻ lä⁺jëë⁻ dsa⁻ mah⁺ na⁻jiiyh⁻ cha⁻né⁻ Dio.

¹⁹ Kih⁺ he⁻ ga⁺lä⁺chaah⁻ ja⁻ dsa⁻ñuu⁻, jwëë⁻ dsa⁻ ga⁺lee⁻ hliih⁺. Ja[']ba['] lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁺ kih⁺ he⁻ ga⁺lä⁺ñuu⁻ ja⁻ dsa⁻, jwëë⁻ dsa⁻ lee⁻ llu⁻.

²⁰ Ga⁻nøø⁻ ley kih⁺ Moisé mah⁺ lä⁺cha⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ dso'kye⁻. Hi⁻ ma['] ga⁺lä⁺cha⁻ cha⁻miih⁻ dso'kye⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁺lä⁺llu⁻ dsë⁻ Dio kyaah⁺ jne⁻.

²¹ Hi⁻ ja[']ba['] lä⁺koo⁻ ga⁺lih⁺ dso'kye⁻ ga⁺jngiih⁺ jnän⁻, ja[']ba['] lä⁺ja⁻ ga⁺lih⁺ Dio ga⁺jmää⁻ jne⁻ llu⁻ ta⁺la⁻ kih⁺ he⁻ llu⁻ dsë⁻, mah⁺ jmee⁻ cha⁻ jne⁻ ga⁺lä⁺jë⁻ joh⁺ jmi⁻ cha⁻ ta⁺la⁻ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁻.

6

Ma['] ga⁺saa⁻ jne⁻ jmi⁻, lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁺juu⁻ jne⁻ kyaah⁺ Cristo

¹ ¿Ha⁻ lä⁺ jäh⁺ jne⁻ ja⁻, che['] wa['] jmee⁻ ba['] jne⁻ he⁻ hliih⁺ mah⁺ lä⁺llu⁻ dsë⁻ Dio cha⁻ga⁻miih⁻ kyaah⁺ jne⁻?

² Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la['] lä⁺ja⁻. Ma⁻na⁻juu⁻ jne⁻ kih⁺ he⁻ hliih⁺, ha⁻ lä⁺ja⁻ dsa⁻tooh⁻ ga['] jne['] jmeen['] he⁻ hliih⁺.

³ ¿Che' sa⁺ ñeh' hnäh' he⁻ ma⁻la^a jne' koo⁻ kyaah' Cristo, he⁻ja⁻ ba['] ja⁻ heh' ga⁻saa⁻ jne' jmi^h kwaat[~] kiyh[?] He⁻ja⁻ la['] kwaat[~] he⁻ga⁻juu⁺ jne' ko⁻jøh' kyaayh'.

⁴ Lä⁺ ma['] ga⁻saa⁻ jne' jmi^h, lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻juu⁺ jne' hi⁺ ga⁻haa⁺ jne' ko⁻jøh' kyaah' Cristo. Hi⁺ lä⁺ ma['] ga⁻lä⁻jiih' Cristo jee' kih' hi⁺ na⁻juu⁺ kyaah' be['] kih' Dio, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻cha^a jne' lä⁻hmëe⁺ mah' dsa'toothn' kyaayh'.

⁵ Cher'mah' la['] kwaat[~] kyaah' jnih' ko⁻jøh' lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻juyu⁺, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ lä⁻jiih' jne' kyaayh' lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻jiih' hniiy⁺.

⁶ Ma⁻ñe' ba['] jne' lä⁻koo⁻ ma['] laa['] jne' jää⁺, la['] lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻taa⁻ jne' kyaayh' dsoh' hma⁻cru⁻ mah' ga⁻lääy' jne' kih' jmi⁻ngo⁺ he⁻ ma['] jøø⁺ jnän⁺ jwë⁺ hlïih'. Heh' lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih' jmee['] ga['] jne' he⁻ hlïih'.

⁷ Jëeh' ja^a hi⁺ ma⁻na⁻juu⁺, ma⁻na⁻la^ay' kih' dso'kye⁻.

⁸ Hi⁺ cher'mah' ga⁻juu⁺ jne' kyaah' Cristo, lä⁻ja⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne' ma⁻chaa⁻ jne' ka⁻läh' kyaayh'.

⁹ Jëeh' ma⁻ñe' jne' he⁻ga⁻lä⁻jiih' Cristo jee' kih' hi⁺ na⁻juu⁺, he⁻ja⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih' juuy' ka⁻läh'. Hee⁻ga['] na⁻ he⁻ jmee['] juuy'.

¹⁰ Jëeh', lä⁺ ma['] ga⁻juyu⁺, ga⁻juyu⁺ kih' dso'kye⁻ koo⁻ hä⁺ ja⁻ba[']. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ jmee['] dso'kye⁻ hih⁺ kiyh⁺. Heh' he⁻na⁻jiiyh⁺, na⁻jiiyh⁺ kih' Dio ba['].

¹¹ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ hnäh', jmee['] hnäh' kwaat[~] he⁻ma⁻na⁻juu⁺ hnäh' kih' dso'kye⁻, hi⁺ na⁻jiih⁺ hnäh' kih' Dio ta⁻la⁻ kih' Cristo Jesús Dsa⁻jøøh' jnän⁺.

¹² Mo⁻to⁻ kwa⁻ hnäh' jwë⁺ lla⁻dsëe⁺ he⁻ hlïih' në⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh'. Mo⁻to⁻ jmeeh⁻ hnäh' he['] he⁻ ga['] ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh'.

¹³ Ta⁻ kwa⁻ jwë⁺ jmee['] goo⁻tiöh⁺ hnäh' he⁻ hlïih'. Ngëë⁺ hnäh' hñaah⁺ kih' Dio, lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻lä⁻jiih⁺ hnäh' jee' kih' hi⁺ ma⁻na⁻juu⁺. Hi⁺ngëë⁺hnäh' na⁻hñaajmi⁻ngo⁺ kyah⁺ hnäh' kih' Dio mah' jmee['] he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba['].

¹⁴ Lä⁻jwë⁺ ja⁻ mo⁻so⁻ lla⁻dsëe⁺ he⁻ hlïih' kyah⁺ hnäh', jëeh' mo⁻so⁻ na⁻jää⁺ hnäh' kih' ley, na['] he⁻ma⁻tääh' hnäh' kyaah' he⁻ llu⁺ he⁻ la['] kwa⁻ Dio.

Jne' hi⁺ mi⁻te⁻ kih' he⁻ llu⁺

¹⁵ Ha⁻ lä⁻ja⁻, na['] he⁻ma⁻tøøh' jne' kyaah' he⁻ la['] kwa⁻ Dio hi⁺ mo⁻so⁻ na⁻jää⁺ jne' kih' ley, ¿che' jmee['] ga['] jne' he⁻ hlïih'? Ni⁺ miih⁻ sa⁻ la['] lä⁻ja⁻.

¹⁶ ¿Che' sa⁺ ñeh' hnäh' ha⁻lä⁻la[']? Cher'mah' ga⁻hnëeh⁺ hnäh' hñaah⁺ jmeeh⁻ ta['] kih' dsa⁻, he⁻ ma⁻na⁻hnuuh⁺ hnäh' mi⁻teh⁻ hnäh' kiyh' ba['] ja⁻. Lä⁻ja⁻ cher'mah' jmeeh⁻ ga['] hnäh' he⁻ hlïih', lä⁻ma⁻tääh' ja⁻ba['] hnäh' kyaah' he⁻ hlïih' he⁻ jmee['] juuy⁺ hnäh'. Pero cher'mah' tääh' hnäh' nuuh⁺ hnäh' kih' Dio, leëh⁺ hnäh' llu⁺.

17 Ti'hmaah' Dio, ma-ke⁺ ma' na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye⁻, pero na⁺ ma-heeh' hnäh' lä-käa⁻ tuh-hoh' hnäh' lä-jé⁻ ju'dsoo' he⁻ ma-nuuuh' hnäh'.

18 Ma-na-läa⁻ hnäh' kih⁺ dso'kye⁻, hi⁻ na⁺ ma-ngeeh' hnäh' hñaah⁺ jmeeh' hnäh' he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba[.]

19 Ma-hleehn⁺ hnäh' juu⁺ kih⁺ hi⁻ na-hnëe⁻ jmeet⁺ ta⁺ hi⁻ kih⁺ dsa-juu⁺ mah⁺ lä-ngëe⁻ hnäh' kwee⁻. Jää⁺ ga-ngeeh' hnäh' hñaah⁺ kih⁺ dso'kye⁻, ga-jmeeh' hnäh' he⁻ kih⁺ he-hliih⁺ cha-ga'mihi⁻. Pero na⁺ ta⁻ cha'nëe⁻ ngëe⁻ hnäh' hñaah⁺ kih⁺ Dio mah⁺ leeh⁺ hnäh' hi-jmeet⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁺ hi-lä-ja⁻ leeh⁺ hnäh' na-jngëe⁻ cha-ga'mihi⁻.

20 Lä-koo⁻ ma' na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye⁻, sa-ma' läa⁻ hnäh' kwaat⁻ kyaah' he⁻ llu[.]

21 ¿Hee⁻ na⁻ ga-lëh⁺ hnäh' kyaah' he⁻ hliih⁺ he-ga-jmeeh' hnäh'? Hi⁻ na⁺ kwa-o-hih⁺ kyah⁺ hnäh'. He-jngiih⁺ jnän` ba⁻ ja⁻.

22 Pero na⁺ he⁻ mo-so⁻ na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye⁻ ja⁻, ma-läa⁻ hnäh' hi⁻ jmeet⁺ ta-he⁺ kih⁺ Dio ba[.] He-la⁻ ba⁻ ja⁻ ya-jø⁻ kyah⁺ hnäh', he⁻ jmeet⁺ na-jngëe⁻ hnäh' lä-jiih⁺ mo-so⁻ juu⁻ hnäh'.

23 Hi⁻ jmeet⁺ dso'kye⁻, juu⁻ bih[.] He-ja⁻ na⁻ la⁻ lä-koo⁻ jneey⁺. Pero he⁻ la⁻ kwa-Dio, he-ja⁻ jmeet⁺ chaq⁻ jne⁻ tää⁻ ta-la⁻ kih⁺ Cristo Jesùs Dsa-jøøh⁺ jnän`.

7
Ley kih⁺ Moisé mo-so⁻ jmee⁺ hih⁺ jnän`

1 Øøhn⁺, hlëehn⁺ hnäh' hi-kyuuuh[~] ley, ¿che⁺ sa⁻ ngëe⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ la⁻ ley? Ley ja⁻ jmeet⁺ hih⁺ kih⁺ dsa⁺, ta-ko-jiih⁺ chaay⁻.

2 Lä-koo⁻ la⁻ kih⁺ ja⁻ dsa-më⁺ hi⁻ na-jee⁻ goo⁻. Cha-nëe⁻ ley, ma-na-laay⁻ kyaä⁻ ja⁻ dsa-ñuuuh⁻ ba⁻ ta-ko-jiih⁺ chaq⁻ dsa-ñuuuh⁻ kyaay⁻. Pero cher'mah⁺ ga-juu⁻ dsa-ñuuuh⁻ he[,] mo-so⁻ jmee⁺ hih⁺ ley ja⁻ kiyh[.]

3 Lä-ja⁻, cher'mah⁺ ga-käa⁻ dsa-më⁺ he[,] jñah⁺ dsa-ñuuuh⁻ ta-ko-jiih⁺ chaq⁻ dsa-ñuuuh⁻ kyaay⁻, he⁻ jmeey⁺ dso'kye⁻ ba⁻ ja⁻. Pero cher'mah⁺ ga-juu⁻ dsa-ñuuuh⁻ kyaay⁻, mo-so⁻ jmee⁺ hih⁺ ley ja⁻ kiyh[.] Ja-ga-na⁻, le⁻ ba⁻ kaay⁻ jñah[,] sa⁻ cha-hliih⁺ la⁻.

4 Ja⁻ba⁻ lä-ja⁻ hnäh' Øøhn⁺, ma-na-juu⁻ hnäh' cha'nëe⁻ ley kih⁺ Moisé, kih⁺ he⁻ ga-juu⁻ jmi-ngo⁺ kih⁺ Cristo. Lä-ja⁻ cha-jwë⁻ leeh⁺ hnäh' kyaä⁻ jñah[.] Hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo hi-ga-lä-jiih⁺ jee⁻ kih⁺ hi⁻ na-juu⁻ mah⁺ jmeet⁺ jne⁻ he⁻ llu⁺ jmah⁺ cha-nëe⁻ Dio.

5 Ta-ko-jiih⁺ ma' ga-nøø⁻ jne⁻ lä-koo⁻ ma' ngi⁺ jmi-ngo⁺ jnän[,] lä-jé⁻ he⁻ hliih⁺ he-ma⁻ hee⁻ dsë⁻ jne⁻, ga-tëe⁻ be⁻ kyaah⁺ ley, mah⁺ ga-jøø⁻ jnän[,] jmeen⁻ he⁻ hliih⁺ he⁻ ma⁻ jngiih⁺ jnän[.]

6 Pero na⁺ ma-na-läa⁻ jne⁻, lä-llu⁺ he⁻ ma-na-juu⁻ jne⁻ cha-nëe⁻ ley he⁻ ma' jmeet⁺

hih⁺ jnän⁻. Hi⁺ na⁻ tøøh[']
jne['] kyaqh['] mada⁻ hmëe[']
lä⁻koo⁻ hih⁻ jmee⁻ Jmi⁻lle[']
kih[']Dio. Mo⁻so⁻jmee⁻ga[']hih⁻
jnän⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ në['] ley
ma⁻gyuh⁻.

Sa⁻ tää⁻jne['] mi⁻te[']jne[']ley

7 ¿Ha⁻ lä⁻ jäh['] jne['] ja⁻?
¿Che['] jmee⁻ hliih['] ley ja⁻?
Ni⁺ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻. Jnä⁻
sa⁻ ga[']lä⁻kyuuhn['] hee⁻ ja⁻
dso[']kye⁻ wa[']ra⁻ jäh['] kih[']
sa⁻ cha⁻ ley. Hi⁺ ni⁻ sa⁻
ma[']lä⁻kyuuhn['] hee⁻ ja⁻ he⁻
hee['] dsé['] dsa⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga[']
cha⁻ wa[']ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻ lle[']
në['] ley nuuh⁻ la⁻: "Ta⁻ wa[']
hee['] hoh['] leh['] he⁻ ga[']cha⁻".

8 Pero dso[']kye⁻ ga[']tëe['] be⁻
cha⁻ga[']miih⁻ ma['] ga[']nuun[']
ha⁻ lä⁻ hlëeh['] nuuh⁻ ja⁻.
He⁻ja⁻ ga[']lä⁻jé⁻ go⁻te['] ba['] ma[']
hee['] dsën[']. Pero wa[']ra⁻ jäh[']
kih['] sa⁻ cha⁻ ley, na⁻hmää⁻
ba[']dso[']kye⁻ ja⁻.

9 Sa⁻ ga['] ma⁻nuun['] ley
ma['] chaa⁻ ba['] jnä⁻ llu['] laan⁻.
Pero ma['] ga[']nuun['] nuuh⁻
ja⁻, ga[']lä⁻jnä⁻ dso[']kye⁻ hi⁻
ga[']lä⁻ngëen['] ma['] na⁻bäähn[']
he⁻ma[']juun[']ba['].

10 Ja⁻ga['] ga[']lä⁻ngëen['], heh[']
nuuh⁻ he⁻ la⁻ kwat['] jmee[']
chaa⁻ jne['], ga[']mi⁻jnää⁻ he⁻
ma[']na⁻bäähn['] he⁻ma[']juun['].

11 Jëeh['], dso[']kye⁻ ga[']tëe[']
be⁻ kyaqh['] nuuh⁻ ja⁻,
ga[']mi⁻gaay['] jnä⁻ hi⁻ ja⁻ba[']
he⁻ja⁻ ga[']bäähn['] jnä⁻ he⁻ma[']
juun['].

12 Ma⁻ra⁻ he⁻ na⁻jngii['] ba[']
ley, hi⁻lä⁻jé⁻nuuh⁻ he⁻lle[']në[']
ley na⁻jngii['], llu[']ba[']la⁻, sa⁻
cha⁻la⁻ni⁻miih⁻.

13 ¿Che['] ja⁻ba['] he⁻ llu[']
ja⁻, ga[']bäähn['] jnä⁻ juun[']?
Ni⁺ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.
Dso[']kye⁻ ba['] ja⁻ he⁻ ga[']hee[']
jnä⁻. Kyaqah['] he⁻ llu[']
ja⁻, ga[']mi⁻jnää⁻ ha⁻ lä⁻
la⁻ dso[']kye⁻ he⁻ kyaqh[']
ma⁻na⁻bäähn['] juun[']. He⁻ja⁻
kyaqah['] nuuh⁻ ja⁻ ga[']lä⁻jnä⁻
ha⁻ko⁻ hliih[']sa⁻la⁻dso[']kye⁻
he⁻kye[']jne['].

Sa⁻ tää⁻jne['] han['] kih['] he⁻
hliih['] he⁻ngii['] jmi⁻ngo['] jnä⁻

14 Ma⁻ne['] ba['] jne['], jmi⁻lle[']
ba[']la⁻ley, pero jnä⁻ jmi⁻ngo[']
ba[']laan⁻, ma⁻na⁻hnëe[']ba[']
jnä⁻he⁻jmee⁻ta[']he[']kih[']
dso[']kye⁻.

15 Sa⁻ ngëen['] hee⁻ na⁻
la⁻kin⁻, sa⁻jmee⁻lä⁻koo⁻
hnoon[']jmee⁻. He⁻sa⁻tih[']
dsën['], he⁻ja⁻ba[']jmee⁻.

16 Hi⁺cher'mah[']ga[']jmee⁻
he⁻sa⁻hnoon[']jmee⁻, lä⁻lwë[']
ja⁻jmee⁻dsoo['], llu[']ba[']ley
ja⁻.

17 He⁻ja⁻jmee⁻lii⁻, ja⁻
hñiin⁻he⁻jmee⁻lä⁻ja⁻,
dso[']kye⁻he⁻kyaqahn[']ba[']ja⁻,
he⁻jmee⁻lä⁻ja⁻.

18 Man⁺kwee⁻, sa⁻ jnøø[']
ni⁻ miih⁻he⁻llu[']ki⁻ jnä⁻.
He⁻ma[']jhawn[']lä⁻na⁻he⁻
hlëehn[']kih[']jmi⁻ngo[']kin⁻ba[']
ja⁻. Ma[']ke⁻hnoo[']ba['] jnä⁻
jmee⁻he⁻llu['], pero sa⁻tään⁻
jmee⁻.

19 Jëeh['], sa⁻jmee⁻he⁻llu[']
lä⁻koo⁻hnoon[']jmee⁻. He⁻
hliih[']he⁻sa⁻hnoon[']jmee⁻,
he⁻ja⁻ba[']jmee⁻.

20 Hi⁺cher'mah[']jmee⁻
he⁻sa⁻hnoon[']jmee⁻, ja⁻
he⁻hñiin⁻he⁻jmee⁻lä⁻ja⁻.

Dso'kye⁻ he⁻ kyaqahn['] ba['] ja⁻
he⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻.

21 Lä⁻jé⁺ jiih[~] he⁻ hnoon[']
jmeen['] he⁻ llu['], he⁻ hlüh[']
jmah['] ba['] jøø⁺ kin⁺. Ko⁻na⁻
la[']ba[']kin⁺.

22 Neh⁻ tuh⁻dsen⁺, tih[~] ba[']
dsen⁺ ley kih['] Dio.

23 Pero man⁺, cha⁻ ga['] jyoh[']
he⁻ ha['] kih['] he⁻ tih[~] dsen⁺,
He⁻ ja⁻ lla⁻dsëe[~] kin⁺ mah[']
jmeen⁺ he['] kih['] dso'kye⁻ he⁻
kyaaahn['].

24 Peer⁺ jwi[~] jnä['] kih['] Dio.
¿Hii[~] lää⁺ jnä['] kih['] jmi⁻ngo[']
he⁻ jmee⁺ juun[?]

25 Ti'hmaah['] kwan⁺ kih[']
Dio, ma⁻ra⁺ he⁻ lääy['] ba[']
jnä['] ta⁻la⁺ kih['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Lä⁻la⁻ ba[']
la[']. Neh⁻ tuh⁻dsen⁺ hnoon[']
jmeen['] he['] kih['] ley kih['] Dio
pero jmi⁻ngo['] kin⁺, jmee⁺ ga[']
he['] kih['] dso'kye⁻ ba['].

8

Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[~] kwa['] be[']
mah['] leh⁺ jne[']

1 Na['] na⁺, mo⁻so⁺ na⁻bääh[']
dsa⁻nää⁺ cha⁻je⁻ hi⁻ tääh[']
kyaaah['] Cristo Jesúus, hi⁻ sa⁻
ga⁻nää⁺ lä⁻ ngii[~] jmi⁻ngo[']
kih['], ga⁻nää⁺ bih['] lä⁻koo⁻ jäh[']
Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[~].

2 Na['] he⁻ ma⁻kyaaahn[']
Cristo Jesúus, Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[~]
he⁻ jmee⁺ chaa⁻ jne['], ga⁻lää⁺
jne['] he⁻ ma['] na⁻bääh['] jne[']
kyaaah['] dso'kye⁻ he⁻ ma[']
jngiih[~] jnän['].

3 Sa⁻ ga⁻jmää[~] ley kih[']
Moisé ma['] lää⁺ jne['], kih['] he⁻
sa⁻ cha⁻ be['] kih['] jmi⁻ngo[']
jnän[']. He⁻ja⁻ ga⁻chee['] Dio
joo['], ga⁻kay['] jmi⁻ngo['] lä⁻koo⁻

jmi⁻ngo['] he⁻ kyé['] jne['] hi⁻
ää⁻ ds oo'. Ga⁻juy['] kih[']
he⁻ na⁻bääh['] jne['] kyaah[']
dso'kye⁻. Lä⁻jwé['] ja⁻ ga⁻chee[']
Dio dso'kye⁻ ja⁻ kyaah[']
dso'jwii['] he⁻ ma['] kye['] jne['] né[']
jmi⁻ngo['] jnän['].

4 Mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻tää⁺ jne[']
jmeen['] he⁻ llu['] jmah['] lä⁻
hnøø['] kih['] ley, cher'mah['] sa⁻
jmee⁺ ga['] jne['] he['] lä⁻koo⁻ ngii[~]
jmi⁻ngo['] jnän[']. Hnøø['] jmee⁺
jne['] he['] lä⁻koo⁻ jäh['] Jmi⁻lle⁺
Na⁻jngii[~] ba['].

5 Dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁺ lä⁻koo⁻
ngii[~] jmi⁻ngo['] kih['], kyey⁻
hüüdsëe⁻ kih['] jmi⁻ngo[']. Pero
hi⁻ ga⁻nää⁺ lä⁻koo⁻ jøø[']
Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[~], kyey⁻
hüüdsëe⁻ kih['] Dio ba['].

6 Cher'mah['] jmee⁺ jne['] he[']
kih['] he⁻ ngii[~] jmi⁻ngo['] jnän['],
he⁻ ja⁻ jmee⁺ juu['] jne[']. Pero
cher'mah['] jmee⁺ jne['] he['] kih[']
Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[~], he['] ja⁻ ba[']
jmee⁺ chaa⁻ jne['] hi⁻ jmee⁺ hii[~]
tiir[~] jnän['].

7 Lä⁻koo⁻ la['] kih['] jmi⁻ngo[']
jnän[']sa⁻ jwah['] kyaah['] Dio. Sa⁻
jmee⁺ he['] lä⁻koo⁻ jäh['] ley kih[']
Dio hi⁻ni⁺ lä⁻ja⁻ sa⁻ tää⁺ hnøøy[']
wa⁻ra⁻ jäh['] kih['] jmeey['] he['].

8 Hi⁻ ga⁻nää⁺ lä⁻koo⁻ ngii[~]
jmi⁻ngo['] kih['], sa⁻ tääy⁻ jmeey[']
he⁻ tih[~] dsëe⁺ Dio.

9 Pero hnäh['], mo⁻so⁺ tääh[']
hnäh['] lä⁻ hnøø['] jmi⁻ngo['].
Cher'mah['] ju'dsoo['] kyeh[']
hnäh['] Jmi⁻lle⁺ kih['] Dio, tääh[']
hnäh['] lä⁻ hnøø['] Jmi⁻lle⁺
Na⁻jngii[~] ba[']. Hi⁻ cher'mah[']
chaa⁻ hi⁻ sa⁻ kye['] Jmi⁻lle⁺
kih['] Cristo, sa⁻ läay['] kyaah[']
Cristo.

10 Pero cher'mah' kyaqh' hnäh' Cristo, lä'koo' he' ga'juu' jmi'ngo' kyah' hnäh' kwaat' kih' dso'kye', hi' jmi'lle' kyah' hnäh' na'jiih' lä'llu' he' ma'läh' hnäh' lluu'.

11 Cher'mah' kyeh' hnäh' Jmi'lle' kih' hi' ga'chaah' Jesúsjee' kih' hi' ma'na'juu', he' ba' hi' ga'mi'jiih' Cristo, mi'jiiyh' jmi'ngo' kyah' hnäh' he' dsa'juu', ta'la' kyaah' be' kih' Jmi'lle' Na'jngii' he' kyeh' hnäh'.

12 He'ja' jwëehn' hnäh' øohn', koo'ba' la' he' ää' jmi'jmeen' pero ja' he' dsa'toothn' lä'koo' hnøø' jmi'ngo'jnän'.

13 Cher'mah' tääh' hnäh' lä' hnøø' jmi'ngo' kyah' hnäh', juuh' hnäh'. Pero cher'mah' kyaqh' be' kih' Jmi'lle' Na'jngii' ga'lä'øoh' hnäh' kih' he' ngii' tuh'hoh' hnäh', chaa'ba'hnäh' tää'.

14 Lä'jëe' hi' jøø' Jmi'lle' Na'jngii' kih', hi' he' ba' laa' ma'ra'joo' Dio.

15 Sa'ga'hñah' jne' koo' jmi'lle' he' hnëe' jne' mah' dsa'tooth' jne' gah' jne' lä'koo' ma'tøoh' jne' jää'. Ga'hñah' jne' Jmi'lle' kih' Dio hi' ga'jmää' jne' ma'ra'joo'. He'ja' chiih' jnih': "Abba", he' hnøø' jäh' Tää' kyaqan'.

16 Ja'ba' Jmi'lle' Na'jngii' jmeem' ju'dsoo' siiyh' jmi'lle' jnän', ma'ra' he' laa' jne' joo' Dio.

17 Hi'he' ma'läh' jne'joo', ma'läh' jne' kwaat' hñah' jne'

he' kwëeh' Dio joo'. Lä'ja'ko'jøh' kyaqh' Cristo hñah' jne'heen' he' ga'bääh' Dio hñii', cher'mah' heeh' jne' jëeñ' wii' ko'jøh' kyaqayh'. Ja'ga' na', le' dsa'toothn' ko'jøh' kyaayh' ya'jwii'kiyh'.

Lloo' koo' jmi' tëeh' jne' ya'jwii' kih' Dio

18 Jnä'laqan', he'lli'wii'he' jëe' jne'na', ni'miih'sa'jeh' lä'koo'le' jnän' ya'jwii'kih' Dio he'na'ga'lä'jnä'.

19 Ga'lä'jë'he'ga'jmee'Dio cha'jmi'gyuu'la', hnøø'wa'ra'jäh'kih'na'ga'jäh'ba'ma'të'jmi'mi'jnää'Dio lä'jëe'hi'laa'joo'.

20 Jëeh', lä'jë'he'ga'jmee'Dio cha'jmi'gyuu'la'mo'so'jnä'lä'koo'ma'jnä'lä'ma'ga'jmee'Dio. Pero ja'he'hyoh'dsë'ja', he'ga'jä'ta'hwa'. Lä'ja'ga'lä'hnøø'hñii'hi'ga'jmee'ba'. Pero ma'ra'he'cha'ba'o'jøh'dsë'kih'.

21 Jëeh', ma'ra'he'lä'ba'lä'jë'he'ga'jmee'Dio, sa'kway'jwë'hee'ta'la'hee'lä'ja'ba'. Ma'ja'le'cha'miih'llu'kiyh'wa'ra'ga'të'jee'lää'y'ko'jøh'kyah'lä'jëe'hi'laa'joo'Dio.

22 Ma'ñe'ba'jne', lä'jë'he'ga'jmee'Dio ki'hooh'lä'jiih'na'kih'lli'wii'he'jëey',ku'jii'kih'lä'koo'jaadsa'më'jee'dsa'lä'chaa'gyuu'kyay'.

23 Hi'ja'ma'la'he'ja'ki'hooh',ja'ba'lä'ja'jne'ka'läh'.Jëeh',ma'hñah'jne'Jmi'lle'Na'jngii'he'la'

to⁻në' kih' jee' lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻ ga['] hñah⁻ jne'. He⁻ja⁻ ku[']jii⁻ tuh⁻dsë⁻ jne', jøøn' kih' Dio he⁻ mi⁻jnääy⁻ jne' he⁻ laan⁻ ma⁻ra⁻ jooy'. Ja⁻ga['] na⁻ lää⁻ jmi⁻ngo['] he⁻ kye['] jne' la⁻.

24 Ga⁻lääy⁻ jne', he⁻ja⁻ ma⁻cha⁻ ba[']o⁻jøh⁻dsë⁻ jnän⁻ he⁻ lää⁻ ba['] jmi⁻ngo['] jnän⁻. Pero wa[']ra⁻ jäh['] kih' ga⁻tëe⁻ jne' he⁻ la⁻, mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih' he⁻ jøø[']ga['] jne'. Jëeh['], he⁻ ma⁻tëe⁻ jne', he⁻la['] jøø['] ga['] jne' tëen[']?

25 Pero jne', tøøh['] ba['] jne' jøøn' he⁻ sa⁻ ga['] ma⁻tëe⁻ jne', he⁻ja⁻ hnøø['] jmeen['] jøh⁻dsë⁻ jne'.

26 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻, Jmi[']lle⁻ Na⁻jngii['] kway⁻ be⁻ lä⁻ ma⁻sa⁻ cha⁻ be⁻ jnän⁻. Jëeh['], sa⁻kyuuh⁻ jne' ha⁻ lä⁻chuun⁻ kyaah['] Dio, pero Jmi[']lle⁻ Na⁻jngii['] cheh['] në' jnän⁻, ki⁻hooh⁻ ngiiy⁻ jnän⁻ kyaah['] juu['] he⁻ sa⁻ këh['] jne' jmi[']hlëehn['].

27 Dio hi⁻ jëe⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ la[']neh⁻ tuh⁻dsë⁻ jne', hi⁻ he⁻ ñe⁻hee⁻na⁻he⁻ngii['] Jmi[']lle⁻ Na⁻jngii['], jëeh['] lä⁻hyoh⁻dsë⁻ Dio ba['] ngiiy⁻ jnän⁻ hi⁻laa['] kyaay['].

28 Jne' hi⁻ hnää['] Dio, ñe' jne', he⁻llu['] jnän[']ba['] ja⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ dsa⁻ngëe⁻ jne', jne' hi⁻na⁻teeh['] kyaah['] Dio lä⁻koo⁻ huu⁻dsë⁻kiyh[']he⁻ma⁻na⁻la⁻jää['].

29 Jää['] ma⁻kyuu⁻ Dio lä⁻jëe⁻ dsa⁻ kyaah['] hi⁻lä⁻ja⁻ ga⁻jmääy⁻ kwaat⁻ lä⁻ma⁻to⁻në', mah[']leey['] lä⁻koo⁻laa['] jooy'. Lä⁻ jwë['] ja⁻, lee['] Cristo

to⁻në' jee' kih' jwëe['] dsa⁻ kyaay['].

30 Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ga⁻jmääy⁻ kwaat⁻ lä⁻ma['] to⁻në', ga⁻tëeyh['] hi⁻he[']. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ga⁻tëeyh['], ga⁻jmääy['] lluu[']. Hi⁻ hi⁻ga⁻jmääy['] lluu[']he['], ga⁻jmääy['] kaaah['].

31 ¿Hee⁻ ga['] na⁻ jäh['] jne' na'? Cher'mah['] Dio kyaah['] jne', he⁻hi[']na⁻hi⁻lla⁻dsëe⁻ jne'?

32 Sa⁻ga⁻kooy[']dsëy['], ma⁻ra⁻he⁻ga⁻ngëe⁻bih[']jooy[']ga⁻juu['] kwaat⁻ jnän⁻. Ha⁻ga[']sa⁻kwëeyh['] jne' lä⁻jë⁻he⁻jmee⁻bii['] jnän⁻.

33 ¿Ha⁻ta⁻jä⁻hi⁻hnëe⁻hi⁻ma⁻na⁻llee⁻kyaa[']Dio? Hñii[']ba[']Dio jmääy[']lluu['].

34 ¿Ha⁻ta⁻jä⁻hi⁻taah⁻ jne' cha⁻je⁻? Cristo ga⁻juu['] jnän⁻hi⁻ja⁻ma⁻la⁻koo⁻ga⁻juuy[']ja⁻, ga⁻lä⁻jiyyh[']ka⁻läh[']. Hi⁻ja⁻ma⁻la⁻koo⁻ga⁻lä⁻jiyyh['], na⁻gyay[']jwoo[']ra⁻lluu[']kih[']Dio ngiiy⁻ jnän⁻.

35 ¿Ha⁻ta⁻jä⁻he⁻ha['] jnän⁻he⁻hnää[']Cristo jne'? ¿Che[']kyaaah[']he⁻jëe['] jne' wii['], che[']kyaaah[']he⁻la['] jwëeh['] jnän⁻, he⁻kwa⁻dsa⁻ jnän⁻, he⁻sa⁻cha⁻he⁻kih⁻hijn⁻, he⁻sa⁻cha⁻hmi[']h⁻he⁻kyehn['], he⁻hii[']goo⁻ jnän⁻, o he⁻juu['] jne'?

36 Lä⁻koo⁻na⁻sii[']juu[']kih[']Dio:

Kih[']he⁻tøøh['] jnääh[']kyaaah['] hne⁻, he⁻ja⁻lä⁻jë⁻ jmi[']ba[']hii[']goo⁻juu['] jnääh['].

Jmee⁻dsa⁻kwaat⁻, laa['] jnääh[']lä⁻koo⁻jah[']hi⁻ jngëeyh['].

37 Kih' jee' lä'jé' he' ja', ma'ra' he' leh'ba'jne' kyaah' be' kih' Cristo hi' hnää' jne'.

38 He' ja' jmeen' dsoo', ni' he' juu' jne', ni' he' cha' jmi' gyuu' la', ni' ángele, ni' hi' laa' ta' juuh', ni' hi' na'høø' ga' be', ni' he' cha' na', ni' he' na' ga' lä'jnä' ta' cha'në',

39 ni' he' cha' gyuu'h', ni' he' cha' neh' hwa', ni' he' ga' jyoh' he' ma'na'la' kih' Dio, sa' tää' jnuuh' lä'koo' te' he' hnää' Dio jne', he' ga'mi'jnäay' jnän' ta'la' kih' Cristo Jesús Dsa'jøøh' jnän'.

9

*Ga'jä' ta' koo' dsa' Israel
hi' ma'laa' kwaat'*

1 Jnä' hi' laa' kyaah' Cristo, ju'dsoo' na' jwëehn' hnäh', sa' ta'juun'. Hi' Jmi'lle' Na'jngii' jmee' ju'dsoo' ko'jøh' kyaah' jnä',

2 he' meeh' dsen' cha'miih'. Lä'jé' jmi' ba' jii' tuh' dsen'.

3 Hnoon' jää' dso'jwii' né' kin', hnoon' jän' ta' koo' kih' Cristo ha' ga' che' lä'ja' le' llu' kih' øøhn' hi' te'ju' kin' kyaah',

4 hi' laa' dsa' Israel. Dio ga'jmääy' lä'koo' jooy', hi' ga'mi'jnäay' jmee' je' kiyh' hi' ga'jmeey' Dio hmooth' kyaayh', ga'tooyh' gooy' ley kih' Moisé, hi' ga'jmeey' mada' he' jmee' dsa' he' juuh' kiyh', hi' ga'bäayh' hniiy' ha' lä'jmeey' kyaayh'.

5 Dsa' Israel he' laay' sa'ju' kih' dsa' ma'kaah' kyaah' jnääh' hi' ma' chaa' llo'joo'. Hi' jee' kyaah' jnääh' ya'hëë' Cristo laay' dsa' jmi'gyuu'. Hi' he' laa' Dio, hi' jøøh' ga' kih' jee' lä'jëë'. Lä'ja' wa' hän' kiyh' ga'lä'jëë' joh' jmi'cha'. Wa'la'lä'ja'.

Dio sa' dsëë' dsoo' he' ga'jä' dsa' he' ta' koo'

6 Ja' he' sa' ga'mi'te' Dio juu' kih' kyaah' dsa' Israel, he' ga'jäy' ta' koo'. Jëëh' ja' lä'jëë' sa'ju' kiyh' laa' ma'ra' dsa' Israel.

7 Ni' ja' lä'jëë' sa'ju' kih' Abraham, laa' ma'ra' jooy'. Lä'la' ba' jäh' Dio siyh': "Ma'la' sa'ju' kih' Isaac ba' lee' dsa' kyaah'."

8 Lä'la' ba' hnøø' jäh' juu' la'. Ja' kih' he' ga'lä'chaa' dsa' jee' kih' hi' na'hnäa' chaa', he' ja' laay' joo' Dio. Ma'la' dsa' hi' dsa' lä'chaa' lä'koo' ga'bääh' Dio hnii' kyaah', hi' he' ba' jmääy' kwaat' laa' ma'ra' sa'ju' kiyh'.

9 He' la' ba' ja' he' ga'bääh' Dio hnii', ga'jäyh': "Ja' ba' jii' la' jän' jyoh' ji'ñe', hi' lä'chaa' joo' Sara."

10 Ja' ma'la' he' ja' ga'la'. Ja'a' ba' jmi' lä'uu' joo' Rebeca, hi' ga'lä'chaa'. Hi' he' he' dsa' ma'gyuh' jnän' Isaac.

11 Sa' ga' ma'lä'chaa' gyuu' suu' he', hi' ni' sa' ga' ma'jmeey' gyuu' suu' he' ni' he' hlüh' ni' he' llu'. Ma'ja' ba' ga'lleeh' Dio ja'a' hi'

ga⁻la^qa⁻ kya^{ay}, lä⁻ja⁻ ba['] ga⁻jä⁻
koo⁻ hweh⁻, Dio le['] lleeh⁻ hii⁻
na⁻ hi⁻ hnääy⁻. Sa⁻ la⁻ kwaat⁻
hee⁻ na⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻, Dio
ba['] he⁻ hi⁻ tée⁻ dsa⁻.

12 Lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁻ Dio siih⁻
Rebeca: "Hi⁻ mäh⁻ ba['] jmee⁻
hih⁻ kih⁻ hi⁻ jøøh⁻".

13 Juu['] na⁻ jeeh⁻ kwee⁻
lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ jee[']la⁻: "Jacob
ba['] ga⁻lä⁻hnaan⁻, pero Esaú
ga⁻jmääñ⁻ ta⁻ koo⁻".

14 ¿Ha⁻ lä⁻ jäh⁻ jne['] ja⁻? ¿Che[']
jmee⁻ Dio hliih⁻ he⁻ jmeey⁻
lä⁻na⁻? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻
lä⁻ja⁻.

15 Jëeh⁻, lä⁻la⁻ ga⁻jäh⁻ Dio
siih⁻ Moisé: "Lä⁻ñih⁻ dsen⁻
kih⁻ hi⁻ lla⁻ dsen⁻ hi⁻ lä⁻jøh⁻
dsen⁻ kyaah⁻ hi⁻ lla⁻ dsen⁻
ka⁻läh⁻".

16 Sa⁻ la⁻ kwaat⁻ lä⁻ hnøø⁻
dsa⁻, ni⁻ kih⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻
lä⁻bii⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.
Lä⁻ñih⁻ dsé⁻ Dio kih⁻ dsa⁻ hi⁻
lla⁻ dsé⁻ ba⁻.

17 Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih⁻
Dio lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻hlëeyh⁻
kyaqah⁻ Faraón: "Ma⁻llaqan⁻
hne⁻ jøøh⁻ mah⁻ jee['] dsa⁻
ha⁻ koh⁻ sa⁻ cha⁻ be⁻ kin⁻
he⁻ mi⁻jnääñ⁻ né⁻ kyah⁻, mah⁻
lä⁻ja⁻ lä⁻kyuu⁻ dsa⁻ jnä⁻
lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻", ga⁻jäh⁻
Dio.

18 Jee['] ja⁻ dsa⁻lä⁻ jnä⁻,
lä⁻ñih⁻ dsé⁻ Dio kih⁻ hi⁻
lla⁻ dsé⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ kih⁻ hi⁻
lla⁻ dsé⁻ jmeey⁻ lä⁻chaayh⁻
cha⁻ga[']miih⁻.

19 Cher'mah⁻ hne⁻ jwiih⁻
jnä⁻: "¿He⁻la['] ja⁻ bääh⁻ Dio
jne⁻dsöo? Jëeh⁻, sa⁻chaq⁻ ni⁻
jaq⁻ hi⁻ lih⁻ ha['] kih⁻ Dio kih⁻
he⁻ lla⁻ dsé⁻ jmeey⁻".

20 Pero jnä⁻ jeehn⁻ kyah⁻
lä⁻la⁻: "Hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻,
¿hee⁻ laqah⁻ hne⁻ mah⁻
tí'chooh⁻ juu['] kyaqah⁻ Dio?"
Sa⁻ le['] hleeöh⁻ mi[']hya⁻ siih⁻
të⁻hya⁻: "¿He⁻la['] ma⁻jmääh⁻
jnä⁻ lä⁻na⁻?"

21 Cha⁻ jwë⁻ kih⁻ të⁻hya⁻
jmee⁻ lä⁻ lla⁻ dsé⁻. Kyaah⁻
ja⁻ba['] tu'jii⁻ ja⁻, jmeey⁻ mi[']hya⁻
he⁻ la⁻ na⁻hñaah⁻ hi⁻
jmeey⁻ mi[']hya⁻ wa['] la⁻ cha⁻
la⁻.

22 Hi⁻ ha⁻ lä⁻ jäh⁻ jne['] kih⁻
he⁻ la⁻. Dio hnøøy⁻ mi⁻jnääy⁻
lä⁻koo⁻ ya⁻jëë⁻ dsé⁻, hi⁻
hnøøy⁻ nuu['] dsa⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻
be⁻ kiyh⁻, pero sa⁻ jmeey⁻
lä⁻chah⁻ ja⁻, kwëeh⁻ ba['] dsé⁻
cha⁻miih⁻ kyaah⁻ hi⁻ lle['] kih⁻
dsa⁻nää⁻ kyaah⁻ dso[']jwii⁻.

23 Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ hnøøy⁻
jëë⁻ dsa⁻ ha⁻ koh⁻ na⁻hñaah⁻
sa⁻ la⁻ ya⁻jwii⁻ kiyh⁻, he⁻
mi⁻jnääy⁻ kih⁻ hi⁻ lä⁻ñih⁻
dsé⁻, he⁻ ba['] hi⁻ ga⁻mi⁻lluuy⁻
lä⁻ ma['] to⁻në⁻ mah⁻ të⁻eyh⁻
ya⁻jwii⁻ kiyh⁻.

24 Lä⁻ja⁻, lä⁻kye⁻ jne[']
ma⁻të⁻eyh⁻ na⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻
hi⁻ laq⁻ judiu, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻
ma⁻të⁻eyh⁻ hi⁻ sa⁻ laq⁻ judiu.

25 Lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Osea:
Kih⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq⁻ kyaan⁻,
mi⁻chee⁻ jnih⁻ "Dsa⁻
kyaan⁻". Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma['] hnaan⁻, na⁻
ma⁻hnaa⁻ jnih⁻.

26 Ja⁻ba['] jee['] ga⁻jäyh⁻ ja⁻
"Sa⁻ laqah⁻ hnäh⁻ dsa⁻
kyaan⁻", ja⁻ba['] jee['] ja⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi[']
jäyh⁻ "Laqah⁻ hnäh⁻ joo⁻
Dio jiih⁻".

27 Ja'-ba' lä'-ja' ga'-hlëëh' Isaïa
kih' dsa- Israel: "Ma'-ke'-
jwëe'- jwërte sa'-ju' kih' Israel
lä'-koo' mi 'si' he' cha'-
cha'hoo' jmi'-ñeeh', pero
miih' go'-te' ba' hi'-lää'.

28 Jëëh', ma'-ra' he' jmee' ba'
Dio lä'-koo' ga'-jäh' le' kih'
hi'- na'-bääh' dsoo' lä'-kaa'-
jmi'-gyuu'. Chah' ba' llay' ta'-
kyääh' ju'dsoo' jmah'."

29 He' la' na' ga'-jäh' Isaïa
jää':

Wa'-ra' jäh' kih' Dio, hi'-
cha' ga'-lä'-jé' be' kih',
ga'-heey' lä'-jé'- jne'-
dsa- Israel,

ma' le' jnän' lä'-koo' ga'-la'-
kih' hi'- ma' täh' jwii'-
Sodoma kyaäh' jwii'-
Gomorra.

30 Juu' la' ma'-jä' lä'-la'.
Dsa- hi'- sa' lqa' judiu hi'- sa'-
ma' jmee' he' ma' hnaayh'-
Dio, ga'-hwëey' lluu' lä'-llu'
he' ga'-lä'-dsoo' dsëy'.

31 Pero dsa- judiu hi'- ma'-
høø' ley ha' lä' jee' ma'-
hwëey' lluu', sa' ga'-liyh' ma'-
jäy' lluu'.

32 ¿He'-la' sa' ga'-liyh'? Kih'
he' ma' hnooyh' ha' lä'-
jee' ma' hwëey' lluu' kyaäh'
he' mi'-tey' ley. Lla' he'-
ma' jmee' dsoo' dsëy' kih'
Dio, ga'-tëyh' kyaäh' kuu' he'-
jmee' dsa'-tëh' dsa-.

33 Lä'-koo' na'-si' juu' kih'
Dio:

Jee' jwii'- Sión la' kyen' kuu'
he' jmee' dsa'-tëh'
dsa-, kyen' hloo' he'-
jmee' täh' dsa-.

Pero hi'- jmee' dsoo' dsë'-
kiyh', jih'koh' sa' jää'
kyääh' o'-hih'.

10

Ga'-jä' ta'-koo' dsa- Israel,
kih' he' sa' ga'-lä'-dsoo' dsëy'

1 Øøhn', ma'-ra' ju'dsoo',
lä'-kaa'- tuh'-dsë'- hnoon' wa'-
lää' dsa- Israel, lä'-ja' ngiin'
kiyh' kih' Dio.

2 Jnä' jmee' ju'dsoo' kiyh',
ma'-ra' he' kwa' bih' be'
hnaayh' Dio pero sa' ngëey'
ha' lä' hnøø' Dio.

3 Sa' ngëey' ha' lä' jmää'
Dio lluu' dsa-. Hnooyh' ha'-
lä' jee' hwëey' lluu' kyaäh'
lä'-jé' he' jmee' hñii' bih',
he'-ja' sa' jmee' he' ha' lä'-
jmää' Dio lluu' dsa-.

4 Kyaäh' Cristo ga'-lä'-te' ley
kih' Moisé mah' hwëey' lluu'
dsa- hi'- ma'-dsoo' dsë' kiyh'.

5 Moisé ga'-jmeeh' juu'
ha' lä' jee' hwëey' lluu' dsa'-
kyääh' ley. Ga'-jäh' lä'-la':
"Cher'mah' hi'- ga'-mi-te' kih'
ley ja', ja'-ba' ley ja' jmee'
chaay'."

6 Pero he' hwëey' dsa'-
lluu' kyaäh' he' ma'-dsoo'
dsë', lä'-la' ba' ga'-jäh' Moisé:
"Ta' jmee' hñü' dsë' lä'-la':
¿Hii'- na' wii' gyuu'?" (He'-
la' hnøø' jäh': hnøøy' he'-
dsa'-kyääh' Cristo.)

7 "Ni' ta' jmee' hñü' dsë'-
lä'-la': ¿Hii'- na' jnäa' ta' neh'-
hwa'?" (He' la' hnøø' jäh':
lä'-koh' lä' ma'-na'-juu' ba'
Cristo mah' dsa'-chaayh' jee'
kih' hi'- na'-juu').

⁸ ¿Hee⁻ ga['] ga^{-jäh'} Moisé? "Jäh⁻ go^{-te'} ba['] cha⁻ juu['] la⁻ kyah^{',} ma⁻hä['] ba['] hoo['] hi⁻ ma⁻hä['] ba['] neh⁻ tuh⁻ hoh['] ka⁻läh["], ga^{-jäh'}. He⁻ la⁻ ba['] ja⁻ juu['] he⁻ kwa⁻ jnääh^{',} he⁻ hnø['] jmeen['] dsoo['] dsé⁻ jne^{'.}

⁹ He⁻ ja⁻, cher'mah['] hñaah['] jwah[:] "Jesús laq['] Dsa^{-jøøh'} kyaan⁻", hi⁻ cher'mah['] jmeeh⁻ dsoo['] hoh^{',} Dio ga⁻chaa⁻yh⁻ jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu^{',} ma⁻laah['] ba['] hne⁻.

¹⁰ Jëeh^{',} kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé⁻ jne^{',} hwëe⁻ jne['] llu[']. Hi⁻ kyaah['] he⁻ jäh['] jne^{',} Jesús he['] laq['] Dsa^{-jøøh'} kyaan⁻, lä⁻jwë['] ja⁻ ma⁻na⁻laq['] ba['] jne['] ja⁻.

¹¹ Jee['] na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio, jäh['] lä⁻la⁻: "Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] kiyh^{',} jih[']koh['] sa⁻jäy['] kyaah['] o⁻hih⁻".

¹² Kwee⁻ ba['] laq['] dsa⁻ judiu kyaah['] hi⁻ sa⁻ laq['] judiu. Jëeh^{',} jaa⁻ ba['] Dio kya['] jee['] lä⁻jëe⁻. Ja⁻ kyaah['] hih⁻ mi⁻jäay['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh['] ngii⁻ kiyh^{'.}

¹³ Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ ka⁻läh[:] "Lä⁻jëe⁻ hi⁻ chuu['] kyaah['] Dsa^{-jøøh'} jnän^{',} hi⁻ he['] ba['] lää[']".

¹⁴ ¿Ha⁻ lä⁻ngii['] dsa⁻ kih['] Dio cher'mah['] sa⁻ ma⁻dsoo['] dsëy['] kiyh[?] ¿Hi⁻ ha⁻ lä⁻ lä⁻dsoo['] dsëy['] kiyh^{',} cher'mah['] sa⁻ ma⁻nuuy['] juu['] kiyh[?] ¿Ha⁻ lä⁻nuuy['] juu['] kiyh[?] ¿Ha⁻ lä⁻nuuy['] dsa⁻ cher'mah['] sa⁻ chaa⁻ hi⁻ kwa['] juu[?]

¹⁵ ¿Ha⁻ lä⁻ kway['] juu['] cher'mah['] sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻cheey[?] Lä⁻koo⁻ jäh['] jee['] na⁻sii⁻: "Peer⁻ na[']hñaah[']

la['] wa[']ra⁻ ja['] jaq['] hi⁻ ngëe⁻ ju[']hmëe⁻ he⁻ jmee⁻hii['] tii[']kih['] dsa⁻".

¹⁶ Pero ja⁻ lä⁻jëe⁻ israelita ma⁻heeh⁻ ju[']hmëe⁻ la⁻. Nuu⁻da['] lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Isaía: "Hne⁻ Dsa^{-jøøh'} kyaan⁻, ni['] jaq['] dsa⁻ sa⁻ ma⁻heeh⁻ juu['] he⁻ ma⁻kwa['] jnääh['] la⁻, ga⁻siiyh['] Dio.

¹⁷ He⁻ja⁻, wa[']ra⁻ ga⁻nue['] jne[']ju[']hmëe⁻, jmee⁻dsa⁻lä⁻dsoo['] dsé⁻ jne^{'.} Hi⁻ juu[']he⁻ nüu['] jne['] ja⁻, la[']juu[']kih[']Dio ba['] ja⁻.

¹⁸ He⁻ja⁻ngiin[']ka⁻läh[']juu[:] ¿Che['] sa⁻ ma⁻nuu['] israelita juu['] la⁻ jää[']? ¿Ha⁻ lä⁻ sa⁻ ma⁻nuuy[?] Lä⁻koo⁻ jäh['] juu['] kih['] Dio:

Lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyue⁻ ma⁻lloo['] juu[']kih^{',} lä⁻ku['] lä⁻jii['] hwa['] ma⁻nuu['] dsa⁻juu[']la⁻.

¹⁹ Jwahn⁻ ka⁻läh[:] ¿Che['] sa⁻ ga⁻lä⁻ngëe⁻ dsa⁻ Israel? Nuu⁻da['] hnäh^{'.} To⁻në['] Moisé ga⁻ngëe⁻ juu['] kih['] dsa⁻ he⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Dio siiyh⁻: Jmeen['] lä⁻lleeh['] hnäh['] kyaah['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq['] kwaat[,] llan['] hnii['] kyah['] hnäh['] kyaah['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ngëe⁻ ni⁻miih⁻.

²⁰ Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] Isaía ga⁻tuu⁻ dsëy['] ga⁻jueyh['] kih['] dsa⁻ he['], kyaah['] juu['] he⁻ ga⁻ngëe['] Dio kiyh[:]

Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma['] hñaah⁻ jnä['] ga⁻jnääh['] jnä['], ga⁻mi⁻jnään['] hñiin['] kih['] hi⁻ sa⁻ ma['] chuu['] kyaah['] jnä['], ga⁻jäh['] Dio.

²¹ Pero kih['] dsa⁻ Israel, ga⁻jäh['] ka⁻läh[:] "Lä⁻jëe['] jmii[']

ga⁺hiin⁺ goon⁺ nē' kyah⁺ hnäh⁺.
Peer⁺ chaqah⁺ hnäh⁺, sa⁺ hii⁺
lä⁺nueh⁺ hnäh⁺ kin⁺."

11

*Ma⁺ra⁺ he⁻ ga⁺laa⁺ ba⁻
ko⁺llaa⁺dsa⁻ Israel*

¹ ¿Ha⁻ lä⁺ jwahn⁻ ja⁻, che⁻
ga⁺bée⁺ Dio lä⁺jée⁺ dsa⁻ kyaā[?]
Ni⁺ miih⁻ sa⁺la⁺ lä⁺ja⁻. He⁻ba⁻
israelita jnä⁺. He⁻ba⁻ sa⁺ju⁻
kih⁺ Abraham jnä⁺, hi⁻laan⁻
sa⁺ju⁻ kih⁺ Benjamín.

² Sa⁺ga⁺bée⁺ Dio lä⁺jée⁺ dsa⁻
hi⁻ga⁺lleeyh⁻ jää⁺. Che⁻sa⁺
ñeh⁺ hnäh⁺ha⁻lä⁺na⁻sii⁻ kih⁺
Elía, he⁻ga⁺hnëey⁻ dsa⁻ Is-
rael dsa⁻gooy⁻, lä⁺koo⁻ ma⁻
ga⁺chuuy⁻ kyaāh⁺ Dio:

³ "Dio Dsa⁻jøøh⁺ kyaān⁺,
dsa⁻he⁻ma⁻jngëeh⁻ lä⁺jée⁺
dsa⁻hi⁻ma⁻ngëe⁻ juu⁻
kyah⁺hi⁻ma⁻heey⁻ lä⁺je⁻
na⁻hyoo⁻kyah⁺. Hñii⁺ba⁻ jnä⁺
ma⁻jän⁺, hi⁻hnøøy⁻ jngëeyh⁻
jnä⁺ka⁻läh⁻", ga⁺jäh⁺ Elía.

⁴ Nue⁻da⁺, ha⁻lä⁺ga⁺jäh⁺
Dio siiyh⁻: "Na⁻häān⁻ga⁺gyii⁻
mil dsa⁻nueh⁻hi⁻laa⁻kyäan⁻
hi⁻sa⁺ma⁻juuh⁻ jnë⁻cha⁻në⁻
Baal."

⁵ Ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ na⁻,
ma⁻chaa⁻ ga⁺ miih⁻ dsa⁻
Israel hi⁻ma⁻na⁻lleeh⁻, kih⁺
he⁻llu⁻dsë⁻ Dio kyaayh⁻.

⁶ Cher'mah⁺ma⁻na⁻lleeyh⁻,
kih⁺he⁻llu⁻dsë⁻ Dio, ja⁻
kih⁺he⁻ga⁺jmeey⁻ ta⁻llu⁻
ja⁻. Hi⁻wa⁺ra⁻ jäh⁺ kih⁺
ma⁻na⁻lleeyh⁻ kih⁺he⁻
ma⁻jmeey⁻ ta⁻llu⁻, mo⁻so⁻
la⁻kwäat⁻he⁻llu⁻dsë⁻ Dio
kyäayh⁻.

⁷ ¿Ha⁻ba⁻lä⁺ga⁺la⁻ja⁻?
Sa⁻ga⁺jnøøh⁻ dsa⁻ Israel he⁻

ma⁻hnooyh⁻. Lä⁺jée⁺ hi⁻
na⁻lleeh⁻kyaa⁺Dio, hi⁻he⁻ba⁻
ga⁺jnøøh⁻. Pero kih⁺hi⁻jñah⁻
he⁻ga⁺jmee⁻ Dio hweh⁻dsë⁻
cha⁻ga⁺miih⁻.

⁸ Lä⁺koo⁻na⁻sii⁻: "Dio
ga⁺kah⁺ga⁺gwëh⁻hue⁻dsë⁻
kih⁺dsa⁻he⁻, hi⁻ga⁺jmeey⁻
sa⁻jnä⁻mi⁻nëy⁻hi⁻ga⁺jmeey⁻
ga⁺lä⁺gwëey⁻. Hi⁻lä⁺ja⁻
ga⁺jäy⁻lä⁺jiih⁻na⁻."

⁹ Hi⁻ga⁺hlëeh⁻ David kih⁺
dsa⁻he⁻ka⁻läh⁻:
Lä⁺jé⁻he⁻llu⁻he⁻ma⁻hnäh⁻
hnäh⁺wa⁻dsa⁻jiih⁻
lä⁺koo⁻sa⁻lä⁻hi⁻
lä⁺koo⁻sa⁻hma⁻
ka⁻läh⁻.

Mah⁺he⁻ja⁻jmee⁻tëh⁻hnäh⁻,
hi⁻ja⁻ba⁻he⁻ja⁻la⁻
jñeeh⁻hnäh⁻.

¹⁰ Wa⁻tuu⁻mi⁻nëh⁻hnäh⁻ mah⁺
sa⁻le⁻jëeh⁻hnäh⁻,
wa⁻jluu⁻ka⁻luuh⁻hnäh⁻
lä⁺ma⁻na⁻jluu⁻na⁻
kyäah⁻løø⁻he⁻kyëh⁻
hnäh⁻na⁻, ga⁺jäh⁺
David.

¹¹ He⁻ja⁻ jwahn⁻: Lä⁺ma⁻
ga⁺tëh⁻dsa⁻ Israel, ¿che⁻lä⁺
ga⁺tayh⁻ja⁻ba⁻? Ni⁺ miih⁻
sa⁻la⁻lä⁺ja⁻. Ta⁻la⁻kih⁺he⁻
ga⁺tëyh⁻ja⁻, he⁻ja⁻ga⁺na⁻
jwë⁻lää⁻dsa⁻hi⁻sa⁻laa⁻
israelita mah⁺lä⁺ja⁻lä⁺hee⁻
dsë⁻dsa⁻ Israel hnaayh⁻ Dio
ka⁻läh⁻lä⁺hmëe⁻.

¹² Kih⁺he⁻ga⁺täh⁻dsa⁻ Is-
rael dsoo⁻, he⁻ja⁻ga⁺la⁻llu⁻
kih⁺lä⁺jée⁺dsa⁻jmi⁻gyuu⁻.
Hi⁻kih⁺he⁻ga⁺jäy⁻ta⁻koo⁻,
he⁻ja⁻jnaqah⁻la⁻kih⁺hi⁻sa⁻
laa⁻judiu. Ha⁻ga⁺sa⁻le⁻
llu⁻cha⁻ga⁺miih⁻kih⁺lä⁺jée⁻

dsa⁻ wa[']ra⁻ ga⁻jeeyh[~] ka⁻läh[']
kyaqah['] Dio.

13 Pero cha⁻ he⁻ jwëehn[~]
hnäh['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq['] judiu.
Jëeh['] na⁻hñaan['] laan['] apóstol
mah['] hlëehn['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq[']
judiu, he⁻ ja⁻ jmeen['] kyee['] ta⁻
he⁻ jmeen['] la⁻.

14 Hnoon['] wa[']ra⁻ jäh['] kih[']
dsa⁻ hi⁻ te⁻ju⁻ kin['] kyaah['],
lä[']lliyh['] kyaah['] hnäh['], ha⁻
ga⁻ che⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻hee['] dsëy[']
hnaayh['] Dio ka⁻läh['], mah[']
lää['] ko⁻llaa['].

15 Kih['] he⁻ ga⁻ja['] ta⁻ koo[']
dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻ ga⁻jiih[']
juu['] kih['] dsa⁻ jmi['] gyuu[']
kyaqah['] Dio. ¿Ha⁻ lä⁻ le['] kih[']
dsa⁻ judiu, wa[']ra⁻ ga⁻jeeyh[~]
kyaqah['] Dio ka⁻läh[']? Le['] kiyh[']
lä[']koo['] he⁻ ma⁻lä⁻jiyh['] he⁻
ma['] na⁻juuy['].

16 Cher'mah['] la[']kwaat['], la[']
kih['] Dio he[']ñiih['] he⁻ hwëe[']
to⁻në['], lä⁻ja⁻ la[']kih['] ka⁻läh[']
lä⁻jë[']tu[']ka['] he⁻ dsa⁻chaq[']. Hi[']
cher'mah['] la['] kih['] Dio jmoo[']
hma⁻, lä⁻ja⁻ la['] kiyh['] sa'goh[']
ka⁻läh['].

17 Dsa⁻ judiu he⁻ laq[']
lä[']koo['] sa'goh['] hma⁻ olivo
llu[']. Lä[']koo['] dsa⁻hla['] goh[']
hma⁻, lä⁻ja⁻ ga[']la['] kih[']
ko⁻llaa['] dsa⁻ judiu he[']. Hi[']
hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq['] judiu,
laah['] lä[']koo['] sa'goh['] hma⁻
olivo nuu[']. Hi['] ma⁻heh[']
hne⁻ høø['] dsa⁻ judiu he['],
lä[']koh['] he⁻ ma⁻na⁻chuuh[']
dsoh['] hma⁻ olivo lлу[']. Hi[']
kyaqah['] he⁻ ja⁻, ma⁻tëeh['] be[']
ma⁻laah['] koo['] ba['] kyaah[']
hma⁻ olivo ja⁻.

18 Ta⁻ jmää['] hñaaah['] jøøh[']
kyaqah['] gooh['] hma⁻ ja⁻. Jëeh[']

sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ jmää[']
hñaaah['] jøøh[']. ¿Che['] sa⁻ ñeh['], ja⁻
he⁻ hne⁻ ääh['] jmoo['] hma⁻ ja⁻?
Jmoo['] hma⁻ ja⁻ba['] ääh['] hne⁻.

19 Ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻chiih[']
jnä[']: "Ga⁻hla['] gooh['] hma⁻
olivo ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻kwa['] jwë[']
kin['] he⁻ ga⁻hen['] høø['] dsa⁻
judiu he['].

20 Dsoo['] ba['] lä⁻ja⁻ ga[']la['].
Pero Dio ga⁻hwëe['] dsa⁻ he⁻
høø['] jee['] ma['] tääyh['], kih['] he⁻
sa⁻ ga⁻jmeey['] dsoo['] dsëy[']. Hi[']
hne⁻, llu['] la['] kyah['], kih['] he⁻
ma[']dsoo['] hoh[']. He⁻ja⁻ ta⁻
jmää['] hñaaah['] jøøh['], hnøø['] wa[']
gah[']ba['].

21 Jëeh['], cher'mah['] sa⁻
ga[']lä⁻jøh['] dsëy['] Dio kyaah[']
sa'goh['] hma⁻ llu[']ja⁻, ni[']lä⁻ja⁻
sa⁻lä⁻jøh['] dsëy['] kyaah['] hne⁻.

22 Kyé['] da['] hnäh['] kwaat['],
cha⁻miih['] llu['] dsëy['] Dio hi[']
lä⁻ja⁻ hääy['] ka⁻läh[']. Kyaah[']
dsa⁻ hi⁻ ga⁻hwëey['] he['],
ga[']lä⁻hääy[']. Pero kyaah[']
hne⁻ llu[']dsëy['], cher'mah['] sa⁻
jmeeh['] ta⁻ koo['] he⁻ llu[']dsëy[']
kyaqah['] hne⁻. Pero cher'mah[']
ga⁻jmeeh['] ta⁻ koo['], le['] kyah[']
lä[']koo['] ga[']la['] kih['] dsa⁻ he['].

23 Cher'mah['] dsa⁻ he⁻
ga⁻jeeh['] ka⁻läh['] jmeey['] dsoo[']
dsëy['] kih['] Dio, dsa⁻heeey[']
ka⁻läh['] høø['] jee['] ma['] tääyh['].
Dio cha⁻ cha⁻miih['] be['] kih['].
Le[']chaayh['] ka⁻läh['] lä[']hmëe['].

24 Hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq[']
judiu, hi⁻ ma[']laq['] kyaah['] hma⁻
olivo nuu['], ga[']laah['] hne⁻
kyaa['] hma⁻ olivo lлу['], ma[']ke[']
sa⁻lle['] ma[']le['] lä⁻ja⁻. Ha⁻ ga[']
sa⁻le['] chuuh['] ka⁻läh['] sa'goh[']
hma⁻ olivo lлу[']kyaqah['] ma[']ra[']

chaah' kih'.

²⁵ Øohn', hnoon' lä-ngëeh' hnäh' juu' he' ma' na-hmää' jää' mah' sa' jmääh' hnäh' hñaaah' kqah'. Dsoo' ba' ga-lä-chääh' dsa- Israel pero ja' lä-jëe'. Kih' he-ja', ga-jäy' ta' koo' lä-jiih' dsëe' lä-jëe' hi' sa' laq' judiu heeyh' juu' kih' Dio.

²⁶ Ma'ja' ga' lää' lä-jëe' dsa- Israel, lä-koo' na-sii' juu' kih' Dio:

Jwii' Sión ya-hëe' jaä' hi' lää' dsa-,

chey' dso'kye' kih' lä-jëe' sa'ju' kih' Jacob.

²⁷ He' la' ja' hmooh' he' ga-jmeen' kyaah' dsa- judiu,

wa'ra' ga-të' jee' chen' dso'kye' kiyh', ga-jäh' Dio.

²⁸ Dsa- judiu he' na-høøyh' kih' ju'hmëe', he' ja' ga-la' llu' kyah' hnäh'. Pero ta-la' kih' he' ma-na-lleeh' dsa- judiu he', he' ja' lä' ma-hnää' ba' Dio, kih' he' ga-lä-hnääy' dsa- ma-gyuuh' kyaah' jnääh'.

²⁹ Wa'ra' ga-tëeh' Dio dsa-, sa' mi-sii' juu' kiyh'. Hi' lä'ja' wa'ra' ga-kwëeyh' dsa- he' la' kwëeyh', sa' kooy' ka-läh'.

³⁰ Jää' ba' sa' ma' nüah' hnäh' kih' Dio, pero ma-lä-nih' dsëy' hnäh' kih' he' ga-lä-chääh' dsa- judiu kyaayh'.

³¹ Ja'-ba' lä'ja' na', sa' nüah' dsa- judiu he' kih' Dio. Pero ma-ra' he' lä-nih' ba' dsë' Dio

kyaayh', lä-koo' ga-lä-nih' dsëy' kyah' hnäh'.

³² Ga-kwa' ba' Dio jwë' he' ga-lä-chääh' ga-lä-jëe' dsa- mah' lä'ja' lä-nih' dsëy' kih' lä-hii' né' ba'.

³³ He' ba' che' kyuuh' Dio. Peer' cha' cha-miih' huu'dsë' kiyh'. Ni' jaä' sa' lloo' lä-ngëe' lä-koo' la' hih' he' jmee' Dio, hi' ni' sa' dsëe' jne' lä-ngëe' jne' ha' lä' la' jwë' kiyh'.

³⁴ ¿Ha' chaa' hi' ngëe' ha' lä' la' huu'dsë' kih' Dio? ¿Ha' chaa' hi' lih' kwëeyh' nüah'?

³⁵ ¿Ha' chaa' hi' ga-kwëeh' Dio miih' he' cha' kiyh', mah' jmeey' bii' jiih' Dio ka-läh'?

³⁶ Jëeh', lä-jëe' he' cha', gwa' kih' Dio ba' ja', hñii' bih' ga-jmeey', kiyh' ba' la' ga-lä-jëe'. Lä'ja', wa' jmeen' jüah' kih' Dio jnän' lä-jëe' joh' jmii' cha'. Wa'la' lä'ja'.

12

Hnøø' ngëe' jne' hñaan' kih' Dio

¹ Øohn', lä-llu' he' ga-lä-nih' dsë' Dio jne', he' ja' na' chuun' kyaah' hnäh' ngëe' hnäh' hñaaah' kih' Dio lla' he' jngëeh' hnäh' jah' né' na'hyoo'. Jëeh' he' ngëe' jne' hñaan' kiyh', he' na' ba' la' na-jngi' kih' Dio hi' tih' dsëy' ka-läh'. Koo' he' na' ba' lle' kih' jmeeh' hnäh' hi' jmeey' jmii' kiyh'.

² Ta' jmeey' hnäh' lä-koo' jmeey' dsa' jmi-gyuuh'. Hnøø' lä-sëeh' hnäh', wa' lä-hmëe' huu'dsë' kyah' hnäh' mah'

lä⁺kyuuh[~] hnäh[~] lä⁺jé⁺ he⁻
tih[~] dsé⁺ Dio. Jéeh[~], sa⁺ jmää⁺
kiyh[~] he⁻ la⁺ wa⁺ la⁺ cha⁻ la⁺.
He⁻ llu⁺ jmah⁺ ba⁺ tih[~] dséy⁺.

³ Na⁻hñaan[~] ta⁺ la⁻ kih[~]
he⁻ llu⁺ dsé⁺ Dio kyaah[~] jnä[~],
he⁻ ja⁻ jwëehn[~] hnäh[~], ta⁻
ngëe[~] hnäh[~] jwë[~] lä⁺koo⁻
laah[~] hnäh[~]. Jmee[~] hnäh[~]
hæ[~]dsé⁻ lä⁺koo⁻ lle⁺ kyah[~]
hnäh[~] ba⁺ kyaah[~] lä⁺koo⁻ te⁺
he⁻ ma⁻hñah[~] hnäh[~] kih[~] Dio.

⁴ Lä⁺koo⁻ la⁺ kih[~] jmi⁻ngo[~]
jnän[~], cha⁻ cha⁻miih[~] he⁻
na⁻ku⁻ na⁻chah[~] kyaah[~],
pero sa⁺ la⁺ koo⁻ ba⁺ ta⁺ kiyh[~].

⁵ Ja⁻ba⁺ lä⁺koo⁻ la⁺ jmi⁻ngo[~]
jnän[~], lä⁻ja⁻ jwëe[~] jne[~] kih[~]
Cristo, hi⁺ koo⁻ ba⁺ ma⁻laa[~]
jne[~] jee[~] lä⁺jé[~] jne[~] kyaayh[~].
He⁻ ja⁻ la⁺ lä⁺koo⁻ he⁻ na⁻ku⁻
na⁻chah[~] lä⁺jé[~] jne[~] ko⁻jøh[~].

⁶ Lä⁻jaq⁻ lä⁻jaq⁻ jne[~],
ga⁻hñah[~] jne[~] ma⁺ koo⁻ née[~]
ta⁺ he⁻ jmeen[~], kih[~] he⁻ llu⁺
dsé⁺ Dio kyaah[~] jne[~]. He⁻ ja⁻,
cher'mah[~] hi⁻ ga⁻hyoh[~] ta⁺
he⁻ ngëey[~] juu[~] kih[~] Dio,
wa[~] ngëey[~] lä⁺koh[~] te⁺ he⁻
ma⁻lä⁻dsoo[~] dséy⁺ ba[~].

⁷ Hi⁺ cher'mah[~] hi⁻ ga⁻hyoh[~]
ta⁺ he⁻ jmeey[~] ta⁺he[~] kih[~] dsa[~],
wa[~] jmee[~] bih[~]. Hi⁺ cher'mah[~]
hi⁻ ga⁻hyoh[~] ta⁺ he⁻ mi⁻tëey[~]
dsa[~], wa[~] mi⁻tëey[~] ba[~].

⁸ Hi⁺ cher'mah[~] hi⁻ ga⁻hyoh[~]
ta⁺ he⁻ hlëeyh[~] dsa[~], wa[~]
hlëeh[~] bih[~]. Hi⁺ hi⁻ ga⁻hyoh[~]
ta⁺ he⁻ kway[~] he⁻ cha⁻ kiyh[~]
kwëeyh[~] dsa⁻kyäayh[~], wa[~]
kwa[~] bih[~] ja⁺ kyaah[~] hih[~]. Hi⁺
hi⁻ ga⁻hyoh[~] ta⁺ he⁻ kay[~] née[~]
kiyh[~] dsa⁻kyäayh[~], wa[~] jmee[~]
bih[~] kwee[~]. Hi⁺ hi⁻ ga⁻hyoh[~]

ta⁺ he⁻ lä⁺ñih[~] dséy⁺ kih[~] dsa[~],
wa[~] jmeeey[~] lä⁺käa⁻ tuh⁻dséy[~].

⁹ Jmee[~] hnaah[~] dsa⁻kyah[~]
pero ja⁺ koo⁻ jmeeh[~] ba[~].
Jmee[~] hnäh[~] ta⁺ koo⁻ he⁻ hlëih[~],
go⁻taah[~] hnäh[~] koo⁻ hweh⁻
kyah[~] he⁻ llu⁺ jmah[~] ba[~].

¹⁰ Wa[~] hnaah[~] hnäh[~] øøh[~]
hnäh[~] lä⁺koo⁻ lle⁺ kih[~]. Jmee[~]
kyee[~] ga⁺ øøh[~] hnäh[~] lä⁺koh⁻
ga⁺ hñaah[~] hnäh[~].

¹¹ Kwa[~] hnäh[~] be[~], ta⁺ jmeen[~]
hnäh[~] jwëh[~] hnäh[~]. Jmee[~]
hnäh[~] ta⁺he[~] kih[~] Dsa⁻jøøh[~]
jnän[~] lä⁺käa⁻ tuh⁻hoh[~] hnäh[~].

¹² Wa[~] jéé[~] hoh[~] hnäh[~] kih[~]
he⁻ ma⁻cha⁻ o⁻jøh[~] dsé[~]
kyah[~] hnäh[~]. Wa[~] jøh[~] hoh[~]
hnäh[~] he⁻ jéeh[~] hnäh[~] wi[~], ta⁺
tu[~] hnäh[~] he⁻ chuyuh[~] hnäh[~]
kyah[~] Dio.

¹³ Kwa[~] be[~] kih[~] hi⁻ laa[~]
kyaa[~] Dio cher'mah[~] cha⁻ he⁻
jmeen[~] bii[~] kiyh[~]. Heëh[~] hnäh[~]
llu⁺ lä⁺jéé[~] hi⁻ tëé[~] cha'neh[~]
kyah[~] hnäh[~].

¹⁴ Chiih[~] Dio, wa[~] mi⁻jää[~]
lä⁺jéé[~] hi⁻ jmeeh[~] hnäh[~]. Ngii[~]
llu⁺ kiyh[~], ta⁺ jwä[~] dso⁻jwii[~] née[~]
kiyh[~].

¹⁵ Wa[~] jéé[~] hoh[~] hnäh[~]
kyah[~] hi⁻ jéé[~] dsé[~], hooh[~]
hnäh[~] kyah[~] hi⁻ hoooh[~].

¹⁶ Wa[~] hii[~] koo⁻ ba[~] hæ[~]dsé[~]
kyah[~] hnäh[~]. Ta⁺ jmää[~] hnäh[~]
hñaah[~] kaaah[~], heëh[~] hnäh[~]
hi⁻ tää[~]ñee[~]. Ta⁺ jmeen[~] hnäh[~]
kyuuh[~] cha⁻miih[~].

¹⁷ Ta⁺ jjih[~] hnäh[~] hlëih[~] kih[~]
ni[~] ja⁻ hi⁻ jmee[~] he⁻ hlëih[~]
kyah[~] hnäh[~]. Kwa[~] hnäh[~] be[~]
ha⁻ lä⁺jee[~] jmeeh[~] hnäh[~] he⁻
llu⁺ kih[~] lä⁺jéé[~] ba[~].

¹⁸ Lä⁻jiih' jee' le' kwa' hnäh' be' go⁻taah' hnäh' llu' kyaah' lä⁻jee⁻ dsa⁻.

¹⁹ Øohn' hi⁻ hnaan⁻, ta⁻teh⁻ hnäh' jwii⁻ kih⁻ dsa⁻. Hñii⁻ ba' Dio ga⁻tëe⁻ heeyh' wii⁻, lä⁻koo⁻ ma⁻na⁻sii⁻: "Jnä⁻ ba' teehn' jwii⁻ kiyh⁻, jnä⁻ ba' mi⁻hmaahn' kiyh⁻", ga⁻jäh' Dio.

²⁰ Lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻ ka⁻läh⁻: "Cher'mah⁻ kyoh⁻ hi⁻ na⁻høøh' kyah⁻ hnäh', kwëeyh⁻ he⁻ kuyh⁻. Hi⁻ cher'mah⁻ lä⁻kii⁻ dsëy⁻, kwëeyh⁻ he⁻ hiyh⁻. Kyaah⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh' lä⁻ja⁻, jää⁻o⁻hih⁻ kih⁻hi⁻ na⁻høøh' kyah⁻ hnäh'."

²¹ Ta⁻ kwa⁻ jwë⁻ lla⁻dsëe⁻ he⁻ hlïih⁻ kyah⁻ hnäh'. Jmee⁻ hnäh' he⁻ llu' jmah⁻ ba', lä⁻jwë⁻ja⁻ lla⁻dsëe⁻ hnäh' kih⁻ he⁻ hlïih⁻.

13

Hnøø⁻ mi⁻te⁻jne⁻kih⁻dsa⁻ta⁻

¹ Lä⁻jee⁻ jne', jmee⁻ bii⁻ mi⁻te⁻ jne⁻ kih⁻ dsa⁻ta'. Jëeh' ni⁻ ja⁻ dsa⁻ta' sa⁻tääh' ta⁻la' tääh'. Kih⁻ Dio ba' ja' he⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ta'.

² Cher'mah⁻ hi⁻ chaah⁻ kyaah⁻ dsa⁻ta', he⁻ chaayh⁻ kyaah⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Dio ba' ja⁻. Hih⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻, hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jwë⁻ jee⁻dsooy⁻ kyaah⁻ dso⁻jwii⁻ ba' ja⁻.

³ Sa⁻ tääh' dsa⁻ta' mah⁻ jøøyh⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu'. Hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlïih⁻ ba' hii⁻ goo⁻ kiyh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ta'. Cher'mah⁻ sa⁻ hnooh⁻ hii⁻ goo⁻ kyah⁻ kyaah⁻ dsa⁻ta',

jmee⁻ he⁻ llu' jmah⁻ ba' mah⁻ hlëeyh⁻ llu' kyah⁻.

⁴ Dsa⁻ta' hi⁻ tääh' na⁻hñaa⁻ kih⁻ Dio, na⁻hñaa⁻ jmee⁻ he⁻ llu' kyah⁻. Pero cher'mah⁻ jmeeh⁻ he⁻ hlïih⁻, he⁻ja⁻ ba' hii⁻ goo⁻ kyah⁻. Jëeh' sa⁻ tääh' dsa⁻ta' he⁻ koo⁻ laay⁻ dsa⁻ta' ta⁻jmah⁻. Na⁻hñaa⁻ kih⁻ Dio mah⁻llay⁻ta' lä⁻ hnøø⁻ kih⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻ hlïih⁻ ba'.

⁵ Jmee⁻ bii⁻ mi⁻te⁻jne⁻mada⁻ kih⁻ dsa⁻ta' mah⁻ sa⁻ jmee⁻ he⁻ jne'. Hi⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ bii⁻ mi⁻ten⁻ mah⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁻ hnii⁻ huu⁻dsë-⁻jnän⁻.

⁶ Hi⁻ lle⁻ kih⁻ mi⁻hmaah⁻ dsa⁻ku'sih⁻. Jëeh' dsa⁻ta' na⁻hñaa⁻ jmee⁻ lä⁻koo⁻ hnøø⁻ Dio ba', koo⁻ he⁻ na⁻ba' la⁻ta' kiyh⁻.

⁷ Hnøø⁻ mi⁻hmaah⁻ hnäh' lä⁻jee⁻ he⁻ ääh⁻ hnäh'. Cher'mah⁻ koo⁻ dsa⁻ku'sih⁻, lle⁻ kih⁻ mi⁻hmaah⁻ hnäh', Cher'mah⁻ he⁻ ga⁻ ga⁻tëeh⁻ hnäh' mi⁻hmaah⁻, ja⁻ mi⁻hmaah⁻ hnäh'. Ja⁻ jiih⁻ hnäh' juu⁻ llu' kyaah⁻ lä⁻jee⁻ hi⁻ laa⁻ta' hi⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh' miih⁻ kyaayh⁻.

⁸ Ja⁻ mi⁻hmaah⁻ hnäh' he⁻ ääh⁻ hnäh' kih⁻ dsa⁻. He⁻ ää⁻ jne' kih⁻ dsa⁻ dsa⁻lla⁻ba'. Pero he⁻ hnää⁻ jne' dsa⁻kyah⁻n', jih⁻koh⁻ sa⁻ ää⁻ jmi⁻ llaa⁻. Jëeh', he⁻ hnää⁻ jne' dsa⁻kyah⁻n', he⁻ma⁻mi⁻te⁻jne' lä⁻koo⁻ jäh'ley ba' ja⁻.

⁹ Lä⁻la⁻ jäh' ley: "Ta⁻kaah⁻ wa' hi⁻ cha⁻ hi⁻, ta⁻jngëeh⁻ dsa⁻, ta⁻hi⁻ kih⁻ dsa⁻, ta⁻bääh⁻ dsa⁻kyah⁻juu⁻ta⁻juu⁻, ta⁻wa' hee⁻ hoh⁻ he⁻ ga⁻

cha-", hi- cha- ga' jyoh' nuuh' he- lle' ne' ley. Pero ma- mi- teh' ba' hne- lä- jé- nuuh' la-, cher'mah' jmeeh- lä- koo- jäh' jee' la-: "Wa' hnaah' dsa- kyaah', lä- koo- hnaah' hñiaah'."

¹⁰ He- hnäa- jne' dsa- kyaahn', sa- cha- jwë' jmeen' he- hliih' kiyh'. Lä- jwë' ja-, dsa- lä- te' lä- koo- lle' ne' ley.

¹¹ Kyé' da' hnäh' kwaat- ha- lä- ngoo' la' jmi- gyuu-. Hnø' na- ne' jne', jéeh' ma- ngoo' ya- jäh' he- lää' jne'. Miih- ga' hnø' na', lä- koh' ma' ga- heeh' jnih'.

¹² Ma- ngoo' hwë' ba' la-, ngoo' ya- jäh' jmi'. Mo- so- wa' jmees' ga' jne' he- hliih' lä- koo- tëe' dsa- jmees' ta- la- hwë'. Wa' mi'lluu' jne' hñaan' lä- hnø' kih' hi- tääh' jee' wa'je-.

¹³ Wa' jmeen' he- llu' jmah' ba', lä- koo- tëe' dsa- jmees' jmi'. Sa- wa' kih' hñih' ga- ngëe' jwëe', ni- he- jmeen' cha'hiih', hi- më' hi- nuuh- sa- wa' jmeen' wa' la' cha- la', ni- he- ga' jyoh' he- la' o- hih', ni- he- hnee' jne', ni- he- wii' dsë- jne'.

¹⁴ Wa' dsa' toohn' koo- hweh' kyaah' Jesucristo Dsa- jøøh' jnän'. Sa- wa' jmeen' he' kih' he- ngii' jmi- ngo' jnän'.

14

Ta- wa' jmeen' jeh' dsë' øøh' jne'

¹ Heeh' hnäh' hi- sa- bee' kyaah' he- ma- dsoo' dsë'.

Ta- hlëeh' hnäh' kyaah' juu' wii', cher'mah' sa- ga' ma- kyaah' lä- koh' hnäh'.

² Ko- llqa' laa' le' ba' kuyh' lä- jé- he- cha-. Hi- ko- llqa' hi- sa- cha- be' kih', kuyh' ma- la- mii' he- jngëe' dsa- ba'.

³ Hi- laa' le' ba' kuyh' lä- jé-, sa- wa' mi- kwayh' kih' hi- sa- kuh-. Hi- hi- sa- kuh-, sa- wa' kyey' kwaat- kih' hi- kuh', jéeh' ma- heeh' ba' Dio kiyh'.

⁴ ?Hee- laah' hne-, he- kyeh' kwaat- kih' hi- laa' kyaah' jñah'? Hñii' ba' dsa- juu' ñe- che' jmeey' he- llu' o che' jmeey' he- hliih'. Pero ma- ra- he- go- heeh' bih' llu', jéeh' Dio cha- cha- miih- be' kih', sa- kway' jwë' täyh'.

⁵ Ko- llqa' jmees' kyee' ga' koo- jmi' lä- koh' ga' jyoh' jmi'. Hi- chaa- jñah' ka- läh', laay', kwee- ba' la' lä- jé- jmi'. Pero lä- ja- lä- ja- hnäh', koo- hä' ba' jmees' hnäh' huu' dsë- ha- lä- jmeeh' hnäh'.

⁶ Hi- høø- koo- jmi', kih' Dio ba' ja- jmeey'. Hi- sa- jmees' he' kih' koo- jmi', kih' Dio ba' ja- jmeey' ka- läh'. Hi- hi- kuh- lä- jé- nëe', he- jmeey' kih' Dio ba' ja-, jéeh' kway' ti'hmaah' kih' Dio. Hi- hi- sa- kuh- lä- jé- nëe', lä- ja- he- jmeey' kih' Dio ba' ja-, hi- kway' ti'hmaah' kih' Dio ka- läh'.

⁷ Jéeh', ni- ja- sa- chaa- ta- la' chaa- hñii', hi- ni- ja- sa- juu' ta- la' juu'.

⁸ Cher'mah' chaa- jne', kih' Dio ba' ja- chaa- jne'.

Hi⁺ cher'mah⁺ ga⁺juu⁺ jne', kih⁺ Dio ba' ja⁻ juu⁺ jne'. Lä⁻ja⁻ cher'mah⁺ chaa⁻ jne' o cher'mah⁺ ga⁺juu⁺ jne', laa⁻ jne' kyaah⁺ Dio ba'.

⁹ Kih⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺juu⁺ Cristo hi⁺ ga⁺lä⁻jiiyh⁺ ka⁻läh⁺ mah⁺ leeey⁺ juu⁺ hi⁺ ma⁻na⁻juu⁺ hi⁺ leeey⁺ juu⁺ hi⁺ chaa⁻ ka⁻läh⁺.

¹⁰ Pero hne⁻, ¹he⁻la['] kyeh['] kwaat[~] kih⁺ øøh[?] Hi⁺ hne⁻ ka⁻läh⁺, ¹he⁻la['] mi⁻kwah['] øøh[?] Lä⁻jee⁻ ba' jne' dsa[']nøøn['] cha[']në['] Cristo mah⁺ kay⁺ju[']dsoo['] jnän['].

¹¹ Jeeh⁺, lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻: Jmeen⁻ dsoo['], ga⁺jäh⁺ Dio, lä⁻jee⁻ dsa⁻ juuh⁺ jnë['] cha[']nën['],

lä⁻jee⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ hä⁺ kih⁺ Dio.

¹² Kyaah[']juu[']la⁻ dsa⁻lä⁻ngëe['] jne', lä⁻jee⁻ ba' jne' ngeëen['] kwaat[~] jnän['] cha[']në['] Dio.

¹³ He⁻ja⁻ mo⁺so⁺ wa' kyen['] kwaat[~] kih⁺ dsa⁻kyaaahn[']. Llu['] ga['] wa' jmeen['] lä⁻la⁻ba'. Sa⁺ wa' jmeen['] töh⁺ øøh⁺ jne' ni⁺ he⁻ jmee['] jne' jeh⁺ dsëy['].

¹⁴ Kih⁺ he⁻ kyaahhn['] Jesús Dsa[']jøøh⁺ jnän['], he⁻ja⁻ man⁻ kwee⁻ ni⁺ koo⁻ sa⁻cha⁻ he⁻ soh['] ta⁻la['] soh['] hnii[']. Pero cher'mah⁺cha⁻ he⁻laa⁻ dsa⁻ soh['], kih⁺hi⁺ he⁻lä⁻ma⁻ngoo['] ja⁻ba['] soh['].

¹⁵ Cher'mah⁺ ga⁺jmeeh['] jeh⁺ dsë⁺ øøh⁺, kih⁺ he⁻ ma⁻kuh⁺ koo⁻ nëë['] ma⁺ he⁻ sa⁻ kuyh⁻, he⁻ mo⁺so⁺ hnaah⁺ ba' hnih['] ja⁻. Ta⁻hee⁻ dsë⁺ øøh⁺ kyaah['] he⁻kuh⁻, jeeh⁺ Cristo ga⁺juu⁺ kiyh['].

¹⁶ Lä⁻ja⁻ ta⁻ kwa⁻ jwë['] hlëeh⁺ dsa⁻ wi⁺ kih⁺ koo⁻ he⁻ jnäa⁻ jnän['].

¹⁷ He⁻ ga⁺nøø' jne' kyaah['] juu⁺ kih⁺ Dio, sa⁻ la['] kih⁺ he⁻ kih⁻hih⁻ jne'. Pero he⁻ jmee['] jne' he⁻ llu['], he⁻ hii['] tii['] jnän['] kyaah['] øøh⁺ jne', hi⁺ he⁻ jee⁻ dsë⁺ jne' lä⁻koo⁻ kwa⁻Jmi[']lle['] Na⁻jngii['], he⁻ ja⁻ ba' kyee['] jnän['].

¹⁸ Cher'mah⁺ jmee['] ba' jne' he⁻ na⁻ jee['] hnääh⁺ jne' Cristo, he⁻ na⁻ ba' tih⁻ dsë⁺ Dio hi⁺ lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁺ tih⁻ dsë⁺ dsa⁻.

¹⁹ He⁻ja⁻ wa' kwan['] be['] wa' hnøøhn['] ha⁻ lä⁻ jee['] hii['] tii['] jnän['] hi⁺ wa' hnøøhn['] ha⁻ lä⁻ jee['] tée['] jne' cha⁻ga'miih['] be['] ko⁻jøh⁺ kyaah['] øøh⁺ jne'.

²⁰ Ta⁻hee⁻ ta' kih⁺ Dio kyaah['] he⁻kuh⁻huh[']. Ju[']dsoo['], ga⁺lä⁻jé⁻ ba' he⁻ kih⁻hih⁻ jne' na⁻jngii[']. Pero la[']hlíih['] cher'mah⁺ ga⁺jeh⁺ dsë⁺ øøh⁺ kyaah['] he⁻kuh⁻huh['].

²¹ Kih⁺ he⁻ja⁻, llu['] ga['] cher'mah⁺ sa⁻kuh[']ngo['], he⁻sa⁻huh[']jmih[']mi[']jëh[']ma⁻ää⁻, ni⁺sa⁻jmeeh[']ni⁺koo⁻ni⁺he⁻ga[']jyoh['], he⁻ kyaah['] jmeeh['] töh⁺øøh⁺ jne'.

²² Hi⁺ hne⁻, che['] jmeeh['] dsoo['] llu[']ba' he⁻kuh⁻lä⁻jé⁻, wa[']la[']kyah[']hñaah[']ba' kyaah['] Dio. La[']llu[']kih⁺hi⁺sa⁻hnii[']haa[']dsë⁺kih⁺wa[']ra[']ga[']kuyh[']lä⁻jé⁻he⁻laa[']llu['].

²³ Pero cher'mah⁺hi⁺jmee[']to⁺dsë⁺kih⁺he⁻kuh⁻hiyh['], ma⁻na⁻bääyh[']dsoo[']ba' ja⁻, kih⁺he⁻sa⁻ma⁻kuyh[']lä⁻käa⁻tuh⁻dsëy[']. Hi⁺lä⁻ja⁻

kih' lǟjē̄ hē jmeē jne', cher'mah' sā lā kyaāh' koō ba' huu'dsē̄, mā lā dso'kyē ba' jā.

15

¹ Jne' hī beē kyaāh' hē mā dsoō dsē̄, wa' jmeen' jøh' dsē̄ jne' kyaāh' hī sā chā bē kih'. Sā wa' jmeen' lǟkoō hnø̄ jne' hñaan'.

² Lǟjā lǟjā jne' wa' jmeen' hē tih' dsē̄ dsā kyaāhn' ba' mah' wa' la' llu' kiyh' hī lǟjā lǟchā chā ga'miih' bē kiyh' cha'nē̄ Dio.

³ Jëeh' sā gā hnooh' Cristo ma' jmee' lǟ tih' dsē̄ hñiiy'. Lǟlā ba' nā siī kiyh': "Hē hlëeh' hē ma' hlëeh' dsā kyah', jā në̄ kin'."

⁴ Lǟjé̄ juu' hē mā nā siī jäǟ, hē llu' jnän' ba' jā hē nā siī mah' mītëē jne' hñaan'. Lǟjā, kyaāh' juu' kih' Dio, tëē jne' bē hī jmee' kwëeh' dsē̄ jne', hī hē nā jmee' lǟchā ōjøh' dsē̄ jnän' kyaāh' Dio.

⁵ Dio ba' hē hī jmee' kwëeh' dsē̄ dsā hī kway' bē kāläh'. Hējā ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' koō në̄ ba' huu'dsē̄ kih' lǟjé̄ hnäh' lǟ hnø̄ Cristo Jesús.

⁶ Mah' lǟjā lǟjé̄ hnäh', kyaāh' koō në̄ ba' huu'dsē̄, jmeeh' hnäh' juu' kih' Dio, hī laā Jmiī Jesucristo Dsā jøøh' jnän'.

⁷ Heh' lǟjā, llē kih' heeh' hnäh' lǟjā lǟjā øøh' jne' lǟkoō gā heeh' Cristo jne' mah' lǟjnǟ laā jøøh' Dio.

⁸ Lǟlā jwahn'. Cristo jā mah' gā hnooyh' hē llu' kih' dsā judiu. Lǟjwë̄ jā gā lǟtē juu' lǟkoō gā bäǟh' Dio hñiī kyaāh' dsā mā kaāh' jnän'. Gāmī jnäǟ hē gā mītē Dio juu' kih'.

⁹ Hī lǟjā jay' kih' dsā hī sā laā judiu mah' jmee' dsā hē juu' kih' Dio, kih' hē gā lǟñih' dsē̄ kiyh'. Lǟkoō nā siī:

Hējā hlëehn' llu' hī hän' kyah' jee' kih' dsā hī sā laā judiu.

¹⁰ Jyoh' kāläh' jee' nā siī, hlëeh' lǟlā: Wa' jëē hoh' hnäh' hī sā laā judiu kyaāh' judiu hī laā kyaāh' Dio.

¹¹ Hī nā siī kāläh' lǟlā: Häǟ hnäh' kih' Dio lǟjé̄ hnäh' hī sā laā judiu, lǟjé̄ jee' jwih' hā jee' täǟh' hnäh', jmee' hnäh' juu' kiyh'.

¹² Hī jābā lǟnā jäh' Isaía kāläh': Hñaā jāā dsā jee' chaah' jmoō kih' Isaí, yāheë̄ jāā hī jmee' hih' kih' dsā hī sā laā judiu.

Dsā hī sā laā judiu, kay' ōjøh' dsē̄ kiyh'.

¹³ Dio ba' jmee' hē chā ōjøh' dsē̄ jnän'. Hējā ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' jëē hoh' hnäh' chāmiih' hī wa' jmeey' hii' ti' kyah' hnäh' kih' hē mādsoō hoh' hnäh' kiyh', mah' lǟjā wa' lǟchā chāmiih' ōjøh' dsē̄ kyah'

hnäh' ta⁻la⁻ kyaqah' be' kih' Jmi⁻lle' Na⁻jngii'.

*Na-hñaqá Paa' kwa'
ju'hmëe' kih' hi⁻sa⁻laa⁻judiu*

¹⁴ Man⁻ kwee⁻ kyah' hnäh' øohn', llu⁻ hoh' hnäh' jwëerte, hi⁻ cha⁻ cha⁻miih' huuh'dsë⁻ llu⁻ kyah' hnäh', hi⁻kyuuuh' hnäh' kwëeh' neuh' dsa⁻kyaqah' hnäh'.

¹⁵ Hnäh' øohn', koo⁻jee' koo⁻llah' ma⁻tuu⁻dsen⁻ ma⁻sii⁻ kyah' hnäh' lä⁻koo⁻te⁻ lla⁻ dsen⁻ mah' mi⁻dsoohn' hoh' hnäh' he⁻ma⁻mi⁻tëeh' hnäh' jää'. Ta⁻la⁻na⁻hñaqan'jmeen⁻kih' Dio, kih' he⁻llu⁻dsëy' kyaah' jnä',

¹⁶ mah' jmeen⁻ta⁻ kih' Cristo jee' tääh' dsa⁻hi⁻sa⁻laa⁻judiu, kwan⁻ju'hmëe' kih' Dio. Hi⁻lä⁻ja⁻ngëeen⁻dsa⁻he⁻kih' Dio. Hi⁻tih⁻ba⁻dsëy' kih' hi⁻he', jëeh' Jmi⁻lle' Na⁻jngii' ga⁻jmääy' ma⁻na'lluuy'.

¹⁷ Kih' he⁻kyaqahn' Cristo Jesús, he⁻ja⁻chaqan⁻llu⁻kyaqah' ta⁻he⁻jmeen⁻kih' Dio.

¹⁸ He⁻ja⁻sa⁻tuu⁻dsen⁻hlëehn' he⁻ga⁻jyoh'. Ma⁻la⁻he⁻ga⁻jmeen⁻Cristo kyaah' jnä', he⁻ja⁻ba⁻mi⁻jnään'. Kyaqah' be' kiyh', ga⁻kwan⁻juu⁻kih' dsa⁻hi⁻sa⁻laa⁻judiu hi⁻cha⁻ga⁻jyoh' he⁻ga⁻jmeen⁻, heh' he⁻ga⁻heeh' dsa⁻kih' Dio.

¹⁹ Kyaqah' be' kih' Jmi⁻lle' kih' Dio ga⁻jmeen⁻ja⁻koo⁻nëe' he⁻juh⁻gaa⁻. Lä⁻ja⁻ga⁻løø⁻kwan⁻juu⁻kih' Cristo jwii⁻Jerusalén hi⁻ngoon⁻lä⁻ku⁻lä⁻jii⁻hwa⁻ja⁻, lä⁻jiih'

ga⁻tëen⁻hwa⁻Ilírico. Lä⁻kaa⁻jee' ja⁻ga⁻kwan⁻ju⁻hmëe' kih' Cristo.

²⁰ Lä⁻jwë⁻ja⁻, ga⁻kwan⁻be⁻ngoon⁻na⁻kwan⁻ju⁻hmëe' ta⁻jee' sa⁻ga⁻ma⁻lloo⁻juu⁻kih' Cristo, mah' sa⁻mi⁻kwaan⁻ta⁻, ja⁻ba⁻jee' ma⁻løø⁻jñah'.

²¹ Ga⁻la⁻ba⁻lä⁻koo⁻na⁻sii⁻he⁻jäh' lä⁻la⁻: Hi⁻sa⁻ga⁻ma⁻nuu⁻hii⁻juu⁻kiyh', jëey⁻ba'. Hih' dsa⁻hi⁻sa⁻ga⁻ma⁻nuu⁻, lä⁻ngëe'bih'.

Ga'jmeeh' Paa' juu' he⁻dsa⁻kay⁻kuu', kih' øøh'jne'hi⁻lla⁻kyaa'

²² Kih' he⁻ja⁻ba⁻sa⁻hii⁻kwa⁻jä'na⁻jeen⁻hnäh'. Sa⁻ma⁻jään'go⁻te~.

²³ Pero na⁻, mo⁻so⁻cha⁻jee' niin⁻hi⁻ma⁻hya⁻ji⁻ñe⁻hee⁻dsen⁻niin⁻na⁻jeen⁻hnäh'.

²⁴ He⁻ja⁻wa⁻ra⁻ga⁻të⁻jee' niin⁻ta⁻España, jmeen⁻huuh'dsë⁻dsa⁻ngëeen⁻ta⁻na⁻. Hnoon⁻na⁻jeen⁻hnäh' mah' dsa⁻toohn' miih' jmi⁻hi⁻lä⁻jøh⁻dsë⁻jne'. Hi⁻wa⁻ra⁻ga⁻të⁻jee' ya⁻heëen⁻, hnoon⁻jmeeh' hnäh' be⁻kin⁻he⁻kyaqah' niin⁻ta⁻cha'në'.

²⁵ Pero to⁻në⁻niin⁻ta⁻Jerusalén na⁻kwan⁻be⁻kih' øøh'jne'hi⁻tääh'jee'ja⁻.

²⁶ Øøh'jne'hi⁻tääh'Macedonia kyaah'hi⁻tääh'Acaya ga⁻juuh'ga⁻läyah'miih'kuu'he⁻ngëeen'kih'øøh'jne'hi⁻tä⁻ñee'hi⁻tääh'Jerusalén.

²⁷ Lä⁻ja⁻lla⁻dsëy'jmeey⁻hi⁻lä⁻ja⁻ga⁻tëey'jmeey⁻kih'judiu he⁻. Jëeh' lä⁻jeen⁻dsa⁻hi⁻sa⁻laa⁻judiu ga⁻hyoyh'

he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio ta⁻la⁻ kih⁺
dsa⁻ judiu. He⁻ ja⁻ lle⁻ kih⁺ hi⁻
sa⁻ laq⁻ judiu, j mee⁻ be⁻ kih⁺
dsa⁻ judiu kyaah⁻ miih⁻ he⁻
cha⁻ kiyh⁺ ka⁻läh⁻.

²⁸ Ma⁻la⁻ ma⁻dsaa⁻ lä⁻jé⁻
he⁻ jmeen⁻ la⁻ hi⁻ ti⁻lloohn⁻
kuu⁻ he⁻ ga⁻juu⁻ ga⁻lääh⁻
ja⁻ kwéehn⁻ hi⁻ tää⁻ñee⁻, ja⁻
ga⁻ dsa⁻ngëen⁻ ta⁻ na⁻ kyah⁻
hnäh⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ niiñ⁻
ta⁻ España.

²⁹ Ma⁻ba⁻ jnä⁻, cha⁻miih⁻
mi⁻jää⁻ Dio hnäh⁻ kyaah⁻
ju⁻hmëe⁻ kih⁺ Cristo wa⁻ra⁻
ga⁻lloon⁻ ta⁻ jee⁻ tää⁻hnäh⁻.

³⁰ Chuun⁻ kyaah⁻ hnäh⁻
øohn⁻, ta⁻la⁻ kih⁺ Jesucristo
Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ ta⁻la⁻ kih⁺
he⁻ hnää⁻ Jmi⁻lle⁻ jne⁻. Ta⁻
j mee⁻ hnäh⁻ hñaa⁻ hoh⁻, kwa⁻
hnäh⁻ be⁻ kin⁻, ja⁻ ngiih⁻ hnäh⁻
kin⁻ kih⁺ Dio,

³¹ mah⁺ sa⁻ cha⁻ he⁻
dsa⁻ngëen⁻ jee⁻ kih⁺ hi⁻
chaah⁻ hi⁻ tää⁻ Judea.
Hi⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ kin⁻ ka⁻läh⁻
kih⁺ Dio mah⁺ ya⁻hii⁻ llu⁻
jee⁻ ti⁻lloohn⁻ kuu⁻ la⁻ kih⁺
øøh⁻ jne⁻ hi⁻ tää⁻ Jerusalén.
Hnoon⁻ wa⁻hee⁻ bih⁺ llu⁻.

³² Lä⁻ja⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ kin⁻
mah⁺ jëe⁻ dsen⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻
jee⁻lloon⁻ jee⁻ tää⁻ hnäh⁻, hi⁻
teeh⁻ jne⁻ ko⁻jøh⁻ dsë⁻ jne⁻ jee⁻
na⁻, cher⁻mah⁺ lä⁻ja⁻ hnøø⁻
Dio.

³³ Dio, hi⁻ j mee⁻ hii⁻ tii⁻
jnän⁻, wa⁻ kyaah⁻ lä⁻jëe⁻
hnäh⁻. Wa⁻la⁻ lä⁻ja⁻.

16

Jee⁻ ga⁻dsaa⁻ ga⁻hih⁻ Paa⁻
juu⁻

¹ Jmeen⁻ juu⁻ kyah⁻ hnäh⁻
øøhn⁻, dsa⁻më⁻ øøh⁻ jne⁻ Febe
j mee⁻ bih⁺ kwee⁻ ta⁻ he⁻ hä⁻
gooy⁻ gwah⁻ jwii⁻ Cencrea.

² Heeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ hnøø⁻
Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻, lä⁻ ää⁻ jmi⁻
jmeen⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻ jngëe⁻.
Jmee⁻ hnäh⁻ be⁻ kiyh⁺
cher⁻mah⁺ he⁻ lla⁻kyaa⁻,
jëeh⁻ ma⁻jmeey⁻ be⁻ kih⁺
jwëe⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻
ga⁻jmeey⁻ be⁻ kin⁻ ka⁻läh⁻.

³ Jmee⁻ Dio kih⁺ Priscila
kyah⁻ Aquila, hi⁻ j mee⁻
ta⁻ kih⁺ Cristo Jesús ko⁻jøh⁻
kyah⁻ jnä⁻.

⁴ Ma⁻ke⁻ ga⁻hii⁻ goo⁻ kiyh⁺
ma⁻juuy⁻, ga⁻nooy⁻ né⁻ kin⁻.
Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jnä⁻ kwan⁻
ti⁻hmaah⁻ kiyh⁺, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻
lä⁻jé⁻ gwah⁻ jee⁻ tää⁻ dsa⁻ hi⁻
sa⁻ laq⁻ judiu kwa⁻ ti⁻hmaah⁻
kiyh⁺.

⁵ Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻, j mee⁻ hnäh⁻
Dio kih⁺ lä⁻jëe⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻
dsa⁻ñee⁻ cha⁻neh⁻ kiyh⁺. Hi⁻
j mee⁻ hnäh⁻ Dio kih⁺ Epeneto
hi⁻ hnaan⁻, hi⁻ he⁻ to⁻né⁻
ga⁻hee⁻ juu⁻ kih⁺ Cristo hwa⁻
Acaya.

⁶ Jmee⁻ hnäh⁻ Dio kih⁺ María
hi⁻ ga⁻j mee⁻ cha⁻miih⁻ ta⁻ jee⁻
kyah⁻ hnäh⁻.

⁷ Jmee⁻ hnäh⁻ Dio kih⁺
Adrónico kyaah⁻ Junia. Lä⁻uu⁻
dsa⁻goon⁻ he⁻ te⁻ju⁻ kin⁻
kyah⁻, na⁻nääy⁻ neh⁻ñe⁻
ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻.
Lä⁻jëe⁻ apóstole ga⁻lä⁻hñaäy⁻
cha⁻miih⁻ lä⁻uu⁻ dsa⁻ he⁻,
hi⁻ ga⁻hee⁻ jää⁻ kih⁺ Cristo
lä⁻koh⁻ jnä⁻.

⁸ Jmee⁻ hnäh⁻ Dio kih⁺
Amplias hi⁻ hnaan⁻, hi⁻

hnaah' Dsa-jøøh' jnän' ko-jøh' kyaah' jne'.

⁹ Jmee' hnäh' Dio kih' Urbano hi- jmee' ta' kih' Cristo ko-jøh' kyaah' jnä', hi- jmee' hnäh' Dio kih' Estaqui ome- kyaan' hi- hnaan'.

¹⁰ Jmee' hnäh' Dio kih' Apele hi- ma- ya- hëe~ llu' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Jmee' hnäh' Dio kih' lä- jëe~ hi- tääh' cha'neh' kih' Aristóbulo.

¹¹ Jmee' hnäh' Dio kih' Herodión dsa- hi- te- ju- kin' kyaah'. Jmee' hnäh' Dio kih' hi- tääh' cha'neh' kih' Narciso hi- jmee' ko-jøh' kyaah' Dsa-jøøh' jnän'.

¹² Jmee' hnäh' Dio kih' Trifena hi- kih' Trifosa hi- jmee' ta' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Jmee' hnäh' Dio kih' Pérsida hi- hnaan' hi- ga- jmee' cha- miih' ta' kih' Dsa-jøøh' jnän'.

¹³ Jmee' hnäh' Dio kih' Rufo hi- na- lleh' kyaä' Dsa-jøøh' jnän', hi- lä- ja- kih' chooy' ka-läh'. Hi- he' ga- jmää' jnä' lä- koo- jooy'.

¹⁴ Jmee' hnäh' Dio kih' Asíncrito, kih' Flegonte, kih' Herma, kih' Patroba, kih' Herme, hi- kih' lä- jëe~ øøh' jne' hi- tääh' kyaayh'.

¹⁵ Jmee' hnäh' Dio kih' Filólogo, kih' Julia, kih' Nereo hi- kih' dsa- më~ øøyh', hi- lä- ja- kih' Olimpa kyaah' lä- jëe~ hi- na- jngëe' hi- tääh' kyaayh'.

¹⁶ Jmee' hnäh' Dio kih' dsa- kyaah' hnäh', hi- ja- chuh' hnäh' kiyh' lä- hnøø'

Dio. Lä- koo- lä- koo- gwah' kih' Cristo jmee' Dio kyah' hnäh'.

¹⁷ Pero chuun' kyaah' hnäh' øøhn', leeh' hnäh' kyaah' hi- hnøø' jmee' to' nää', hi- jmeeey' dsa- töh' hnäh' kih' he- kway' jyoh' juu' he- sa- la- lä- koo- juu' he- ma- mi- tëeh' hnäh'. Ta- jmee- hnäh' ko- jøh' kyaayh'.

¹⁸ Jëeh' dsa- hi- jmee- lä- ja-, sa- jmeeey' he' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän', hnooyh' lä- jëe~ he' ngii- tuh- dsëy' ba'. Hlëeyh' kyaah' juu' na'hñaah' ha- lä- jee' tih' dsë' dsa- mah' mi- gaay' hi- jlää'.

¹⁹ Lä- kaa- ba' ma- ñe- dsa-, nuuh' ba' hnäh', he- ja- chaaan- llu' kyaah' hnäh'. Hnoon' kyuuuh' hnäh' jmeeh' hnäh' he- llu' jmah' ba', mah' sa- lih' he- hlëeh' kyah' hnäh'.

²⁰ Dio, hi- jmee- hii' tii' jnän', chah' ba' jwääy' Tana' ta- hwa' huu' tiih' hnäh'. Wa' kwa' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' lä- jëe~ he- llu' kyah' hnäh'.

²¹ Timotä, hi- jmee- ta' kyaah' jnä', jmee' Dio kyah' hnäh'. Hi- lä- ja- ka- läh' Lucio, kyaah' Jasón, kyaah' Sosipater, he' ba' dsa- hi- te- ju- kin' kyaah'.

²² Jnä' Tercio ma- siin' lä- jëe~ juu' he- hlëeh' Paa'. Jnä' jmeeen' Dio kyah' hnäh'.

²³ Hi- Gayo jmee' Dio kyah' hnäh'. Kiyh' gyan' na', hi- kway' cha'neh' kiyh' jee' dsa- ñee~ lä- jëe~ øøh' jne'. Erasto hi- koo' ku'sih' jee'

jwiī- lā-, kyaqah̄ Øøh̄ jnē
 Cuarto jmeē Dio kyah̄ hnäh̄.

24 Wā mī-jäǟ Jesucristo
 Dsā-jøøh̄ jnän̄ lǟ-jëë̄ hnäh̄.
 Wā lā lǟ-jā.

25 Dio lē jmeeeȳ jäh̄ hnäh̄
 koō- hweh̄ kyaqah̄ jūhmëë̄
 kih̄ Jesucristo hē kwan̄ lā.
 Lǟ-jëë̄ juū lā mā nāhmäǟ
 jäǟ', lǟ-jiih̄ mā gānøø̄
 jmī-gyuū.

26 Pero nā mā-lǟ-jnǟ juū
 lā tā-lā kyaqah̄ hē gā-siī
 lǟ-jëë̄ hī- gāngëë̄ juū kih̄
 Dio llōjoō, lǟ-koō- lā madā
 kih̄ Dio hī- chaā- lǟ-jëë̄ joh̄
 jmī- chā. Gā-mī-jnääȳ- juū
 lā mah̄ lǟ-ds oō dsë̄ lǟ-jëë̄
 dsā- hī- lǟ-jā- lǟ-nuyh̄ kiyh̄.

27 Jāā- Dio bā- hī- kyuh̄-
 chā-miih̄-. Wā lā-juuh̄- kiyh̄
 lǟ-jëë̄ joh̄ jmī- chā-, tā-lā- kih̄
 Jesucristo. Wā lā-lǟ-jā-

1 Corintios

He⁻ la⁻ to⁻në⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Paa['] kih['] øøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Corinto

1 Jnä['] Paa['] na⁻ hnä^{aqan}['] laaq['] apóstol kyaah['] Jesucristo lä⁻ hyoh⁻ dsse['] Dio. Ko⁻jøh['] kyaah['] Sóstene øøh['] jne['],

2 siin⁻ kyah['] hnä^h hi⁻ laaq['] gwah⁻ kih['] Dio jee['] jwii⁻ Corinto. Laaq['] hnä^h kyaah['] Dio ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús, ma⁻na⁻llee['] hnä^h mah['] leeh['] hnä^h na⁻jngëe[']. Hi⁻juu['] la⁻ la['] kih['] lä⁻jëe['] hi⁻ tääh['] ta⁻la⁻ta⁻jnö['] ka⁻läh['], lä⁻jëe['] hi⁻ chuu['] kih['] Dio ta⁻la⁻ kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jëeh['], jaq['] ba['] laaq['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] kyaayh['].

3 Ngiiñ['] kih['] Dio hi⁻ laaq['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnä^h, hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnä^h.

Lä⁻jëe['] he⁻ llu['] he⁻ ga⁻hnä^h['] jne['] kih['] Cristo

4 Lä⁻jëe['] jiih['] kwan⁻ ti[']hmaah['] kih['] Dio jnän['] kwaat['] kyah['] hnä^h, jëeh['] cha⁻miih['] he⁻ llu['] ga⁻kweeh['] Dio hnä^h he⁻ la[']ga⁻kway['] ba⁻ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús.

5 Kih['] he⁻ laaq['] hnä^h koo⁻ kyaah['] Cristo he⁻ja⁻ cha⁻cha⁻miih['] he⁻ ga⁻hnä^h hnä^h kih['] Dio. Ma⁻tëe['] hnä^h juu[']

kiyh['] hi⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻tëe['] hnä^h cha⁻miih['] huu[']dsë⁻ llu['].

6 Kih['] he⁻ ma⁻jä['] koo⁻ hweh⁻ juu['] kih['] Cristo kyaah['] hnä^h,

7 he⁻ja⁻, mo⁻so⁻ cha⁻ ga['] he⁻ ga['] hnøø['] hñah⁻ hnä^h kih['] Dio jëeh['] ma⁻hñah⁻ ba['] hnä^h hi⁻ ma⁻cha⁻ o⁻jøh['] dsë⁻ kyah['] hnä^h he⁻ tëe['] hnä^h ya⁻jwii['] kiyh['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jnää['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].

8 Hi⁻ hnii['] bih['] jmeey['] go⁻taah['] hnä^h koo⁻ hweh⁻ lä⁻jiih['] llaaq['] mah['] mo⁻so⁻ cha⁻ ga['] he⁻ na⁻bääh['] hnä^h ni⁻ miih['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee['] jäh['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].

9 Ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻te['] ba['] Dio juu['] kih[']. Hi⁻ he['] ba['] hi⁻ ga⁻tëe['] hnä^h mah['] jmeeh['] hnä^h ko⁻jøh['] kyaah['] Jooy['] Jesucristo, Dsa⁻jøøh['] jnän['].

Ga⁻laa['] ma⁻ kih⁻kih['] øøyh['] jee['] jwii⁻ Corinto

10 He⁻ja⁻ chuun['] kyaah['] hnä^h øøhn^{',} kyaah['] hih['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jmee['] bii['] hii['] koo⁻ ba['] juu['] kyah['] hnä^h lä⁻jëe['] hnä^h mah['] sa⁻leeh['] hnä^h to['] nää[']. Koo⁻ nëe['] ba['] go⁻taah['] hnä^h. Wa['] la['] koo⁻ ba['] huu[']dsë⁻ kih['] jee['] lä⁻jëe['] hnä^h.

11 Øøhn^{',} ga⁻nuun['] ha⁻ lä⁻ tääh['] hnä^h, ga⁻jmeeh['] dsa⁻ kyaah['] Cloé juu['] he⁻ cha⁻ hnii['] jee['] kyah['] hnä^h.

12 Lä⁻la⁻ ba['] ngoo['] juu['] la⁻. Ko⁻llaa['] hnä^h jwah['] hnä^h: "Jnä['] jmeen['] ko⁻jøh['] kyaah['] Paa[']." Hi⁻ jñah['] jäh[']: "Jnä['] kyaah['] Apolo." Hi⁻ jñah[']

jäh': "Jnä' kyaahñ' Pee'." Hi-
jnah' jäh': "Jnä' laan' kyaah'
Cristo."

13 Ha- ba' lä- la' juu' ja- .
¿Che' laa' uu' uu' Cristo? ¿Che'
jnä' ga-taān' dsoh' hma-cru'
kwaat~ kyah' hnäh'? ¿Che'
ga-saa- hnäh' jmii- lä-hih-
kin?

14 Kwan- ti'hmaah' kih' Dio
sa- ga-chaañ' dsa- jmii- jee'
kyah' hnäh'. Ma-la- Crispo
kyah' Gayo ba' ga-chaañ'
jmii- .

15 He- ja- ni- jaa- dsa- sa-
le' jäh- he- na-saah- hnäh'
jmii- kyaah' hih- kin- .

16 Hi- ga-chaañ' jmii- hi-
chaa- kih' Estéfana ka-läh'.
Pero sa- man- che' chaa- ga'
jnah' hi- ga' ga-chaañ' jmii- .

17 Jëeh', sa- ga-chee' Cristo
jnä- mah' chaañ' dsa- jmii- .
Ga-cheey' jnä- mah' kwan'
ju hmëe' kiyh' ba'. Hi- sa-
hlëehn' kyaah' juu' kaah', ha-
ga- che- sa- hä- ta' he- ga-taa'
Cristo dsoh' hma-cru' .

*Kyah' Cristo ga-lä-jnä-
he- kyuuuh' Dio cha-miih'*

18 Jëeh', kih' hi- dsa-kah-
jwë', ngaah' ba' la' juu' he-
ga-taay' dsoh' hma-cru'.
Pero jnä-jne' hi- dsa-lää', juu'
la- la' be' kih' Dio ba' .

19 Lä-koo- na-sii- juu' kih'
Dio:
Heen- go-te- huu'dsë- kih' hi-
kyuuuh' cha-miih' .

Jnuuhn'lä-jë- he- ma-mi-tëe-
dsa- hi- ngëe'-
cha-miih', ga-jäh' Dio.

20 ¿Na- hi- kyuuuh'
cha-miih'? ¿Na- hi-
ma-mi-tëe- cha-miih'?

¿Na- hi- lih- ti-choo- juu'
jmi-gyuu- la- ? ¿Che' sa-
ga-jmee' Dio ga-jä- ta-
hwa- lä-jë- he- kyuuuh' dsa-
jmi-gyuu- ?

21 Cha-miih- huu'dsë- llu-
cha- kih' Dio, he- ja- sa-
ga-kway' jwë' ma-lä-kyuu-
dsih' kyaah' he- kyuuuh' dsa-
cha-miih'. Ga-tih' dsëy' lääy'
dsa- hi- jmee- dsoo' dsë- kiyh'
ba', ta-la- kih' he- kwa- dsa-
juu' kiyh' ma-ke- jäh' dsa-,
ngaah' juu' na- .

22 Dsa- judiu hnøø' jëey'
koo- he- juh-ga- . Hi- dsa-
griego hnooyh- ha- lä- jee'
lä-kyuuuh' cha- ga'miih- ba' .

23 Pero jne', ga-nøø' ba'
jne' kwa' jne' juu' he- ga-taa'
Cristo dsoh' hma-cru'. Hi-
juu' la- la' o-hih- kih' dsa-
judiu, hi- kih' dsa- griego la'
juu' ngaah' ba' .

24 Pero kih' hi- ga-tëeh' Dio,
dsa- judiu lä-kye- griego,
juu' kih' Cristo mi-jnää- ha-
lä-koo- be' sa- cha- kih' Dio,
hi- ha- lä-koo- sa- kyuuuh' .

25 Ma-ke- jäh' dsa-, ngaah'
la' juu' kih' Dio, pero kyee'
cha- ga-miih- he- kyuuuh' Dio
lä-koh' ga' he- kyuuuh' dsa- .
Hi- ma-ke- jäh' sa- bee' juu'
kih' Dio, pero cha- ga-miih-
bee' ba' lä-koh' ga' juu' kih'
dsa- .

26 Jëe' da' hnäh' øohn',
ha- lä- ma' tääh' hnäh' lä-
ma' ga-tëeh' Dio hnäh'. Sa-
jwëe' hnäh' hi- ma' kyuuuh'
cha-miih- lä-koo- te- he-
ma-mi-tëe- dsa- jmi-gyuu- .
Sa- jwëe' hnäh' hi- ma' jmee'
hih', hi- ni- sa- jwëe' hnäh'

hi⁻ ma['] hii['] juu['] kih['].

²⁷ Ga⁻lleeh⁻ Dio hi⁻ sa⁻ kyuuuh[~] ni⁻ miih⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ mah['] lley⁻ o⁻ hih⁻ kih['] hi⁻ kyuuuh[~] cha⁻miih⁻, hi⁻ ga⁻lleeyh⁻ hi⁻ sa⁻ bee['] jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ mah['] lley⁻ o⁻ hih⁻ kih['] hi⁻ bee['].

²⁸ Lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻ lä⁻jëen['], lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻ täähn['] ta⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ga⁻lleeh⁻ Dio, hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ sa⁻ laa['] ni⁻ miih⁻ ga⁻lleeyh⁻ mah['] jmääy['] ta⁻ koo['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa['] kaa['].

²⁹ Lä⁻ja⁻ ni⁻ ja['] sa⁻ le['] jmää['] hnii['] jøøh['] cha[']né['] Dio.

³⁰ Ta⁻la⁻ kih['] Dio ba['] ja⁻, he⁻ tääh['] hnäh['] kyaah['] Cristo Jesú. Hi⁻ kyaah['] Cristo ga⁻jmeey['] kyuuuh[~] jne['] cha⁻miih⁻, he⁻ja⁻ lluu['] jne['], na⁻jngëe['] jne['], hi⁻na⁻laa['] jne['] ta⁻la⁻ kih['] Cristo.

³¹ He⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Hi⁻ hnøø['] jmää['] hnii['] jøøh['], wa['] jmääy['] hniiy['] jøøh['] kih['] he⁻ laay['] kyaaa['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']."

2

¹ Lä⁻ ma['] ñeen['] na⁻jëen['] hnäh['] ga⁻kwan['] juu['] kih['] Dio, pero sa⁻ ga⁻hlëehn['] hnäh['] kyaah['] juu['] kaah['] ni⁻ sa⁻ ga⁻jmeen['] kyuuhn[~] cha⁻miih⁻:

² Ga⁻lla['] dsen['] he⁻ sa⁻ hlëehn['] kih['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ juu['], ma⁻la⁻ juu['] kih['] Jesucristo ba['] ga⁻kwan['], ha⁻lä⁻ ga⁻taay['] dsoh['] hma⁻cru['].

³ Sa⁻ ma['] cha⁻ be['] kin⁻ lä⁻ ma['] gyan['] jee['] tääh['] hnäh[']. Ga⁻lä⁻ gohn['] lä⁻jiih['] ga⁻jlään['].

⁴ Lä⁻ ma['] ga⁻kwan['] juu['] sa⁻ ga⁻hlëehn['] hnäh['] lä⁻koo⁻ hlëeh['] ja⁻ hi⁻ kyuuuh[~] cha⁻miih⁻ mah['] ma['] jmeen['] lä⁻ngëeh['] hnäh[']. Ga⁻lä⁻jnä['] jëe['] go⁻te⁻ he⁻ ga⁻hlëehn['] kyaah['] be['] he⁻ ga⁻kwa['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio.

⁵ Lä⁻jwë['] ja⁻, ja⁻ kyaah['] he⁻ kyuuuh[~] dsa⁻ cha⁻miih⁻ ga⁻jmeeh['] hnäh['] dsoo['] hoh['] hnäh[']. Kyaah['] be['] kih['] Dio ba['] ja⁻, he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['].

Lä⁻la⁻ ba['] la['] huu[']dsë⁻ llu['] kih['] Dio

⁶ Dsoo[']ba[']hlëeh[']jne[']kyaa['] huu[']dsë⁻ llu['] jee['] kih['] dsa⁻ ma⁻kaah[']kyaa[']juu[']kih[']Dio. Pero ja⁻ kyaah['] huu[']dsë⁻ he⁻ cha⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻, ni⁻kih[']hi⁻jmee[']hih[']hi⁻tääh[']na[']hi⁻lle['] kih[']hee[']go⁻te⁻.

⁷ Hlëeh['] jne['] lä⁻koo⁻ la['] huu[']dsë⁻ kih['] Dio he⁻ ma⁻na⁻hmää['] jää[']. Ma⁻ñe['] ba['] Dio, jää[']ja⁻ga[']nøø[']jmi⁻gyuu⁻ha⁻lä⁻jwë[']tëey[']jne[']ya⁻jwii[']kiyh['].

⁸ Ni⁻ ja['] dsa⁻ta['] hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻la⁻, sa⁻ ga⁻lä⁻ñe['] ha⁻lä⁻la['] huu[']dsë⁻ kih['] Dio. Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] ga⁻lä⁻ñey['], sa⁻ma⁻tääy[']dsoh[']hma⁻cru['] Dsa⁻ta['] hi⁻ jøøh['] ga['] kih[']jee['] lä⁻jëe['].

⁹ Pero lä⁻la⁻ba[']na⁻sii⁻juu['] kih['] Dio:

He⁻sa⁻ma⁻jëe[']dsa⁻, he⁻sa⁻ma⁻nuuy['], he⁻sa⁻ma⁻jmee[']dsa⁻ huu[']dsë⁻kih['], he⁻ja⁻ba[']ma⁻mi⁻llu[']Dio kih[']lä⁻jëe[']hi⁻hnää['] Dsa⁻jøøh[']jnän['].

¹⁰Jnä`jne`ba`ga`mi`jnää` Dio
ha`lä`la`huu`dsë` kiyh`ta`la`
kyaqah` Jmi`lle` kiyh`. Jëeh`
Jmi`lle` kyuuuh` ba`ga`lä`jé`.
Lä`kye` huu`dsë` kih` Dio he`
sa`lä`këh`jne`jmi`lä`kyuuh`
jne`, hi`he`ba`kyuuuh`.

¹¹Sa`chaa`dsa`hi`ñe`
ha`lä`la`kih`jñah`dsa`.
Ma`la`jmi`lle`kiyh`ba`ñe`.
Ja`ba`lä`ja`la`kih`Dio
ka`läh`. Sa`chaa`hi`ñe`ha`
lä`laay`. Ma`la`Jmi`lle`kiyh`
hñii`ba`ñe`.

¹²Jne`hi`ma`heeöh`juu`
kih` Dio, sa`ga`hñah`jne`
jmi`lle`he`cha`jmi`gyuu`
la`. Ga`hñah`jne`Jmi`lle`he`
ga`chee` Dio mah`lä`ñe`jne`
ha`lä`koo`te`he`ga`kwëöh`
Dio jne`.

¹³Kih`he`na`ba`hlëeh`
jne`. Pero ja`kyaqah`juu`he`
ma`mi`tëe`jne`kih`dsa`
hi`kyuuuh`cha`miih`. He`
ma`mi`tëe`jne`kih`Jmi`lle`
kih` Dio ba`, he`ja`ba`
hlëehn`. He`ja`kwa`jnääh`
juu`he`gwa`kiyh`mah`
ngëen`kih`jñah`hi`ma`kye`
Jmi`lle`lä`na`.

¹⁴Jaa`dsa`ta`jmah`hi`
sa`ga`ma`heeöh`kih` Dio,
sa`heeöh`he`gwa`kih`
Jmi`lle`kih` Dio. Juu`ngaah`
ba`la`he`ja`kiyh`hi`ni`
sa`lä`këyh`jmi`lä`ngëey`
jëeh`kyaqah`be`kih`Jmi`lle`
Na`jngii`ba`lä`ngëey`jne`.

¹⁵Pero ta`jyoh`ko`taa`,hi`
ma`hyoh`Jmi`lle`Na`jngii`
lä`këyh`jmi`kay`kwat`kih`
lä`jé`. Pero kiyh`sachaa`hi`
ka`kwat`.

¹⁶Lä`koo`na`sii`juu`
kih` Dio: „¿Hii`ba`kyuuuh`
he`huu`dsë`he`jmee`Dio?
¿Hii`ba`lih`kwëöh`nuuh`?“
Pero jnän`, ma`cha`huu`dsë`
lä`koo`la`huu`dsë`kih`
Cristo.

3

*Ko`jøh`ba`wa`jmeen`ta`
la`lä`jëe`jne`*

¹Lä`ja`øohn`sa`ga`la`
ma`hlëehn`hnäh`lä`koh`
dsa`ma`kääh`hi`ga`nää`
lä`hnøø`Jmi`lle`Na`jngii`
Ga`hlëehn`hnäh`lä`koo`
lle`kih`dsa`hi`ga`nää`
lä`koh`ngii`jmi`ngo`kih`.
Ga`hlëehn`hnäh`lä`koo`ja`
chih`pih`hi`na`ga`ma`løø`
jwë`kih`Cristo.

²Ga`heeöh`hnäh`lä`koo`
wa`juh`kih`he`saga`
ma`lä`ngëe`hnäh`lä`koo`
ngëe`dsa`ma`kääh`Hi`lä`
ma`tääh`hnäh`ja`lä`jiih`na`.

³Hi`lä`ma`ngoo`ja`ba`
ga`nää`hnäh`lä`koo`ngii`
jmi`ngo`kyah`hnäh`Chaa`
ko`llaq`hnäh`hi`llih`hi`
cha`hnii`jee`kyah`hnäh`
hi`ti`chooh`hnäh`juu`. ¿Che`
sa`ñeh`hnäh`jmi`ngo`kyah`
hnäh`ba`na`he`jøø`he`
ga`nää`hnäh`lä`koo`dsa`
wa`hi`cha`hi`?

⁴Lä`ma`ga`jäh`hnäh`:
“Jnä`jmeen`ko`jøh`kyaqah`
Paa”, mah`hi`jñah`ga`jäh`:
“Jnä`jmeen`ko`jøh`kyaqah`
Apolo”, ¿che`sa`ñeh`hnäh`
he`ga`nää`hnäh`lä`koo`
ngii`jmi`ngo`kyah`hnäh`ba`
ja`?

5 ¿Hee' ba' laa' jnä' ja'?
 ¿Hee' ba' laa' Apolo? Sa'
 cha' he' laa' jnääh' ni'
 miih'. He' jmee' jnääh'
 ta'he' kih' Dio ba' ja'. Hi'
 ta'la' kyaa' jnääh' ga'heeh'
 hnääh' kih' Dio. Lä'jaä' lä'jaä'
 jnääh' ga'jmeey' jnääh' ta' he'
 ga'hñah' jnääh' kiyh'.

6 Jnä' ga'jngëen' mi'ju',
 Apolo ga'huu' jmi', pero Dio
 ba' hi' ga'mi'kwaä' ta' he'
 ga'jmeey' jnääh'.

7 Sa'cha' he' laa' ni' miih'
 hi' jngëe' hi' hi' huu' jmi'
 he' na' jnääh'. Dio ba' hi'
 jøøh', hi' he' ba' hi' jmee'
 dsa'kwaä' ta' kih'.

8 Kwee' ba' laa' hi' jngëe'
 kyääh' hi' huu' jmi'. Hi' Dio
 ba' mi'hmaah' kih' lä'jaä'
 lä'jaä' lä'koo' te' ta' he'
 jmeey'.

9 Jmee' jnääh' ko'jøh' ta'
 kih' Dio. Hi' hnääh' laäh' hnääh'
 lä'koo' hwa'jee' jmee' jnääh'
 ta' kih' Dio, hi' laäh' hnääh'
 lä'koo' hne' juuh' kiyh'.

10 Kyääh' ta' he' hä' goon'
 he' la' ga'hyohn' kih' Dio,
 ga'jmeen' lä'koo' jmee'
 tē'hyah' hi' ma'tee' llu',
 ga'jmeen' ma'tii' na'hyah'
 kih' hne' ja'. Hi' jnääh' ba' hi'
 choo' na'hyah'. Pero lä'jaä'
 lä'jaä' jmee' bii' jee'y' kwee'
 ha'lä'chooyh' na'hyah' ja'.

11 Sa' chaa' ni' jaä' hi'
 na'ngë' jwë' jmee' jyoh'
 ma'tii' na'hyah', lä'koh' he'
 ma'na'la'. Jesucristo ba' laa'
 ma'tii' na'hyah' ja'.

12 Wa'ra' ga'choo' dsa'
 na'hyah' ja', ko'lla'kooh'

ku'nøø', kuu' tøø', kuu' he'
 hmooh', jwi' hma', wa'ñii',
 moo' kii'.

13 Hi' lä'jaä' ha' lä'
 ma'jmeey' lä'jaä' lä'jaä'.
 Jëeh' lloo' koo' jmi' lä'jaä'
 kyääh' wa'je', ha' lä' la' ta'
 he' ma'jmeey'. Wa'je' ja'
 mi'jnääh' che'llu' ta' kiyh'.

14 Cher'mah' ga'jä' koo'
 hweh' ta' he' ga'chooy' né'
 ma'tii' na'hyah' ja', hyoyh'
 jnäey'.

15 Hi' cher'mah' ga'koo' ta'
 he' ga'jmeey' ja', ma'hee'
 ba' ta' ja'. Pero lääy' ba', le'
 kiyh' lä'koo' he' ga'läay' he'
 ma'käay'.

16 ¿Che' sa'ñeh' hnääh' laäh'
 hnääh' gwah' kih' Dio hi'
 ja'ba' Jmi'lle' kih' Dio hää'
 neh' tuh'hoh' hnääh'?

17 Cher'mah' chaa' hi'
 ga'hee' gwah' kih' Dio, lä'ja'
 hee' Dio hi' he' ka'läh'. Jëeh'
 na'jngii' gwah' kih' Dio hi'
 he' ba' hnääh', laäh' hnääh'
 gwah' kiyh'.

18 Ta' mi'gaa' hnääh'
 hnääh'. Cher'mah' laäh'
 hnääh' kyuuuh' hnääh'
 cha'miih' lä'koo' kyuuuh'
 dsa' jmi'gyuu', jmää' hnääh'
 hnääh' lä'koo' jaä' hi' too'
 ba' mah' lä'ja' ba' lä'kyuuuh'
 hnääh' cha'ga'miih'.

19 Jëeh', lä'jë' he' kyuuuh'
 dsa' jmi'gyuu', kih' Dio sa'
 jmää'he' ja'ni'miih'. Lä'la'
 na'sii' juu' kih' Dio: "Dio
 ba'lla'dsëe' kih' hi' kyuuuh'
 cha'miih', ja'ba' kyääh' he'
 kyuuuh' ja'jmee'täyh'."

20 Hi' lä'ja' na'sii' ka'läh':

“Ñe⁻ ba['] Dio sa⁺ jmää⁺ ni⁺
miih⁻ lä⁻jé⁻ huu[']dsé⁻ kih['] hi⁻
laq['] kyaah['] cha⁻miih⁻.”

21 Heh['] lä⁻ja⁻, ni⁺ jaq['] sa⁺
wa['] jmää⁺ hñii['] jøøh['] kih['] he⁻
jmeey⁺ ko⁻jøh['] kyaah['] jaq[']
dsa⁻kyaa[']yh<sup>'. Jëeh['] koo⁻ ba[']
laq[']jee['] lä⁻jé⁻.</sup>

22 Lä⁻ja⁻ Paa^{',} kyaah[']
Apolo, kyaah['] Pee^{',} kyaah[']
kih['] jmi⁻gyuu['] la⁻, lä⁻ja⁻ he⁻
chaq['] jne^{',} he⁻ juu['] jne^{',} hi⁻
kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ cha⁻ na['] kyaah[']
he⁻ na['] ga['] ja⁻, ga⁻lä⁻jé⁻ ba['] la[']
jnän['].

23 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] laa['] jne[']
kyaa['] Cristo, hi['] Cristo laa[']
kyaa['] Dio.

4

Lä⁻la⁻ta['] kih['] apóstol

1 Lä⁻ja⁻, wa['] jmeey['] dsa⁻
kwaat['] laq['] jnääh['] hi⁻ jmeey[']
ta[']he['] kih['] Cristo ba['], na[']hñaa[']
jnääh['] mah['] mi⁻jnää⁺ jnääh[']
juu['] kih['] Dio he⁻ ma[']
na[']hmää⁺ jaä['].

2 Hi['] kih['] hi⁻ hä['] goo⁻ koo⁻
ta['], jmeey['] bii['] mi⁻tey['] kyaah[']
ta[']he⁻ hä['] gooy⁻.

3 Sa⁺ cha⁻ he⁻ jmeey[']
cher'mah['] hnäh['] o cher'mah[']
jñah['] ka['] kwaat['] ha⁻ lä⁻
ngoon['] kyaah['] ta['] kin[']. Ni⁺
jnä['], sa⁺ kyen['] kwaat['] ki[']
hñiin['].

4 Ma⁻ke⁺ sa⁺ hnii['] huu[']dsé⁻
llu[']kin['], pero ja['] kyaah['] he⁻
na['] hnøø['] jäh['] ma⁻jän['] llu['].
Dio ba[']hi⁻ngiih['] kwaat['] kin['].

5 Lä⁻ja⁻, ta['] kq['] hnäh[']
kwaat['] kih['] ni⁺ jaq['],
ta[']ko⁻jiih['] sa⁺ ga['] ma[']jäh[']
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Hi['] he['] ba[']

mi⁻jnää⁺ lä⁻jé⁻ he⁻ hliih['] he⁻
ma⁻jmee['] jne['] jee['] na[']hmää['],
hi⁻ mi⁻jnääy⁺ ha⁻ lä⁻la['] neh[']
tuh[']dsé⁻ jne[']. Ma[']ja⁻ ba[']
hléeh['] Dio llu['] kih['] lä⁻ja⁻
lä⁻ja⁻ hi⁻ hwëë['] llu['].

6 He⁻ llu['] kyah['] hnäh[']
ba['] na['] øøhn['], he[']ja⁻
ma⁻jwëëhn['] hnäh['] ha⁻ lä⁻
la[']kin['] kyaah['] Apolo he⁻ sa[']
hnoon['] jmää⁺ dsa⁻ jnääh[']
kaah[']. Mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻ngëëh[']
hnäh['] lä⁻koo⁻ hnøø['] jäh['] juu[']
la⁻: “Ta['] wa['] ngëëen['] jwë[']
kih['] lä⁻koo⁻ te['] he⁻ na[']sii['].
Lä⁻ja⁻ ta['] jmää⁺ hnäh['] jøøh[']
ni⁺ jaq['] mah['] jñah['] jmääh[']
hnäh['] ta['] koo['].

7 ¿Hii['] ba['] na['] hi⁻ ga⁻jmää⁺
hne⁻ jøøh[']? ¿Hee['] ba['] cha⁻
kyah['] he⁻ sa⁺ ga⁻kwa['] Dio?
Hi['] cher'mah['] ma⁻hñah['] ba[']
hne⁻ kih['] Dio, ¿he[']la['] jmääh[']
hñaah['] jøøh[']? Lä⁻koo⁻ he⁻
sa⁺ cha⁻ he⁻ ma⁻hñah['] ba[']
jmeeh['].

8 Ma⁻cha⁻ba['] lä⁻jé⁻ he⁻ ma[']
hnooh['] hnäh['], ma⁻cha⁻ba[']
kuu['] kyah['] hnäh[']. Ma⁻gaa[']
hoh['] jnääh[']. Jmääh['] hnäh[']
hñaah['] lä⁻koh['] dsa⁻ta[']. Llu[']
wa[']ra['] jäh['] kih['] ma[']ra[']
ju[']dsoo['] ma⁻laq['] hnäh[']
dsa⁻ta['] mah['] jmeey['] jnääh['] hih[']
ko⁻jøh['] kyaah['] hnäh['].

9 Go['] laan['], ga⁻llaa['] Dio
jnääh['] hi⁻ laa['] apóstole ta[']
hwa['] go⁻te['], lä⁻koo⁻ he⁻
ga⁻jmeey['] hih['] juu['] jnääh['].
Lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻ngëë['] jnääh[']
ga⁻jmee['] ga⁻lä⁻dsaa['] dsé⁻
dsa⁻ kyaq['] jnääh['], lä⁻kye[']
ángale, hi['] lä⁻jéë['] dsa⁻
jmi⁻gyuu['] ka⁻läh['].

¹⁰ He⁻ hnääh' jnääh' Cristo, he⁻ ja⁻ laa⁻ jnääh' lä⁻ koo⁻ dsa⁻ too⁻ ba', pero kyah⁻ hnääh' cha⁻ cha⁻ miih⁻ huuh⁻ dsé⁻ llu⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Cristo. Sa⁻ cha⁻ be⁻ kyaa⁻ jnääh', pero kyah⁻ hnääh' cha⁻ cha⁻ miih⁻. Hnääh' dsa⁻ hnääh' pero jnääh' sa⁻ taayh⁻ ta⁻.

¹¹ Lä⁻ jiih⁻ na⁻, kyaah⁻ jnääh', na⁻ kii⁻ dsé⁻ jnääh', sa⁻ cha⁻ hmiih⁻ he⁻ kyeh⁻ jnääh', kwa⁻ dsa⁻ jwérte kyaa⁻ jnääh', sa⁻ cha⁻ jee⁻ dsa⁻ tooh⁻ jnääh'.

¹² Lä⁻ jiih⁻ ga⁻ hwaa⁻ jnääh' ga⁻ jmee⁻ jnääh' ta⁻ mah⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ kyaa⁻ jnääh'. Pero dso⁻ jwii⁻ ba⁻ kwéeh⁻ dsa⁻ jnääh', hi⁻ jnääh' ngii⁻ jnääh' he⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ jwá⁻ dso⁻ jwii⁻. Jee⁻ jnääh' wii⁻, pero kwéeh⁻ ba⁻ dsé⁻ jnääh'.

¹³ Hlëeh⁻ dsa⁻ wii⁻ kyaa⁻ jnääh', hi⁻ ngii⁻ jnääh' llu⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio. Lä⁻ jiih⁻ na⁻, sa⁻ hii⁻ lä⁻ jmää⁻ jnääh' go⁻ te⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, laa⁻ jnääh' lä⁻ koo⁻ wa⁻ hløø⁻ he⁻ be⁻ dsa⁻.

¹⁴ Sa⁻ ma⁻ siin⁻ he⁻ la⁻ mah⁻ jäh⁻ hnääh' kyaah⁻ o⁻ hihi⁻. He⁻ juuhn⁻ miih⁻ kyah⁻ hnääh' ba⁻ la⁻, kih⁻ he⁻ laah⁻ hnääh' lä⁻ koo⁻ gyuu⁻ kyaaan⁻ hi⁻ hnaan⁻.

¹⁵ Ma⁻ ke⁻ chaa⁻ gyaa⁻ mil dsa⁻ hi⁻ hlëeh⁻ hnääh' juu⁻ kih⁻ Cristo, pero jaa⁻ ba⁻ hi⁻ ga⁻ hlëeh⁻ hnääh' lä⁻ ma⁻ to⁻ née⁻ he⁻ ja⁻ laan⁻ lä⁻ koo⁻ tää⁻ kyaah⁻ hnääh'. Jee⁻ jnä⁻ ba⁻ ga⁻ jmeen⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ hnääh' kyaah⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih⁻ Cristo Jesús.

¹⁶ He⁻ ja⁻, chuun⁻ kyaah⁻

hnääh', jmee⁻ hnääh' lä⁻ koo⁻ jmee⁻ jnä⁻.

¹⁷ He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, ma⁻ cheen⁻ Timotä dsa⁻ jéé⁻ hnääh'. Peer⁻ hnaa⁻ jnih⁻. Laay⁻ lä⁻ koo⁻ gyuu⁻ kyaaan⁻, mi⁻ tey⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻. Hi⁻ na⁻ jmee⁻ lä⁻ dsooh⁻ hoh⁻ hnääh' lä⁻ koo⁻ mi'ten⁻ kih⁻ Cristo. Jééh⁻ jmee⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ hlëehn⁻ dsa⁻ lä⁻ kaa⁻ gwah⁻, wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻ jee⁻ täayh⁻.

¹⁸ Ko⁻ llaa⁻ hnääh' ma⁻ jmää⁻ hnääh' hñaah⁻ kaa⁻. Laah⁻ hnääh', jih⁻ koh⁻ sa⁻ lloon⁻ na⁻ jéen⁻ hnääh'.

¹⁹ Pero chah⁻ ba⁻ niin⁻ na⁻ jéen⁻ hnääh' cher'mah⁻ lä⁻ ja⁻ hnøø⁻ Dio. Ma⁻ ja⁻ jéen⁻ che⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ kaa⁻, o che⁻ ko⁻ ja⁻ hlëeh⁻ bih⁻.

²⁰ Jee⁻, he⁻ tøøh⁻ jne⁻ kyaah⁻ Dio, tøøh⁻ jne⁻ kyaah⁻ be⁻ kiyh⁻, sa⁻ la⁻ kyaah⁻ juu⁻ he⁻ koo⁻ hlëeh⁻ jne⁻.

²¹ ¿Ha⁻ ba⁻ lä⁻ hnooh⁻ hnääh'? ¿Che⁻ na⁻ jéen⁻ hnääh' kyen⁻ koo⁻ si⁻ hma⁻, o che⁻ jmeen⁻ hnaan⁻ hnääh' kih⁻ he⁻ hwaaan⁻?

5

Jaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ ga⁻ kaa⁻ më⁻ jñah⁻

¹ Hii⁻ juu⁻ cha⁻ koo⁻ he⁻ hlëeh⁻ jwérte jee⁻ kyah⁻ hnääh' he⁻ sa⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ kih⁻ Dio. Jäyh⁻, chaa⁻ jaa⁻ jee⁻ kyah⁻ hnääh' hi⁻ kyaah⁻ cho⁻ hmay⁻ (he⁻ hnøø⁻ jäh⁻: më⁻ jmiiy⁻).

² Ha⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ jmää⁻ hnääh' hñaah⁻ kaa⁻. Llu⁻ ga⁻

wa'ra- jäh' kih' ki'hooh' hnäh' mah' lleeh' hnäh' hi- jmee- dso'kye- lä- na-, jee' kyah' hnäh'.

³ Ma-ke- sa- gyan' kyah' hnäh', pero ma-ra- he- hää' ba- jnä- jee' kyah' hnäh' kyah' jmi-lle' kin-. Ma- ba' jnä-, ha- lä- jmeen` kih' hi- ga-jmee' dso'kye- na-, lä-koo- he- gyan' ko-jøh' kyah' hnäh' ba' ma-la-.

⁴ Ja- go-taah' hnäh' ko-jøh' kwäat- kih' Jesucristo Dsa-jøh' jnän-, hi- jmee' hnäh' kwäat- he- hä' jmi-lle' kin- ko-jøh' kyah' hnäh'. Ma'ja- kyah' be- kih' Jesucristo Dsa-jøh' jnän-,

⁵ ngää- hnäh' dsa- na- ja'goo- Tana' mah' wa' juu' jmi-ngo- kiyh'. Mah' lä- ja- lää' jmi-lle' kiyh' wa'ra- ga-te' jee' jäh' Dsa-jøh' jnän-.

⁶ Sa- llu- he- jmääh- hnäh' hñaaah' kyah'. ¿Che' sa- nhé- hnäh', miih- ba' levadura lee- kaah' dsa- lä-käa- koo- nää- tu'ka?

⁷ Jñuuuh' hnäh' levadura ma-gyuuh- na- mah' leeh' hnäh' koo- nää- tu'ka' hmee- ba' he- sa- kyah' levadura, lä-llu- he- ma-na- jngëeh' hnäh' na-. Jëeh', he- llu- jnän- he- ga-jngëeh' dsa- Cristo hi- lää- borrego mäh' jnän-.

⁸ La- lä-koo- he- tøöh' jne' jmi- he- kyehn' borrego mäh' jee' sa- le' kih' levadura. He- ja- wa' jñuuuh' kih' he- hlíih'. Mo-so- wa' jmee' ga' jne' he- ngii- jmi-ngo- jnän-. He- na- la- lä-koh' levadura

ma- gyuh-. Wa' kyen' koo- néë- ba' huu'dsë- lä- hnøø' kih' ju'dsoo'. He- na- la- lä-koo- he- kih' he- fñiih' he- sa- kyah' levadura.

⁹ Lä- ma' ga-siin' kyah' hnäh' jää-, ga-jwëehn' hnäh', mo-to- jmee' hnäh' ko-jøh' kyah' hi- ga-nää- kyah' wa' hi- cha- hi-.

¹⁰ Sa- jwahn- kih' dsa- hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio, hi- kqah- wa' hi- cha- hi-, hi- hnøø' lih- cha-miuh- kuu', hiy- kih' dsa-, jmääy- jøh' dio hi- na-laä- kqah- dsa-. Cher'mah' tøöh' ba- jne' jmi-gyüü- la-, ma-ra- he- tøöh' ba' jne' jee' kih' dsa- hi- jmee' lä- na-.

¹¹ Lä-la- ba' ga-siin' kyah' hnäh'. Mo-to- jmee' hnäh' ko-jøh' kyah' ni- jaä- hi- jäh' laay' øöh' jne' cher'mah' kqayh- wa' hi- cha- hi-, hi- cher'mah' hnøøy- liyh- cha-miuh- kuu', jmääy- jøh' hi- na-laä- kqah- dsa-, hlëeyh- wii- kih' dsa-, laay- lla'hijh-, hiy- kih' dsa-. Ni- ta- kuh- hnäh' ko-jøh' kyah'.

¹² Sa- ga-teen' llan- ta' kih' hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio. Pero kih' hi- jmee' ko-jøh' kyah' jne', ¿he-la' sa- lla' jne' ta' kiyh'?

¹³ He- ja- lleeh- hnäh' hi- hlëeh' he- jee' kyah' hnäh'. Pero Dio ba' lla' ta' kih' hi- sa- ma-heeh- juu' kiyh'.

6

Ma' hnaah- øøyh- dsa-ta' cha-ne' hi- sa- ma-heeh- juu' kih' Dio

¹ Cher'mah' chaa' jaa' hi'-cha' hnii' kih' kyaah' øøh', ¿che' sa' lä' hiiyh' dsooy' në'ta' cha'në' jaa' hi' sa' ma' heeh' juu' kih' Dio, lla' he' ma' dsooy' cha'në' hi' lla' kyaah' Dio?

² ¿Che' sa' ñeh' hnäh' lloo' koo' jmi' hi' na' jngëe' ba' llay' ta' kih' dsa' jmi' gyuu'? He' ja' cher'mah' hnäh' hnäh' jwë' llah' hnäh' ta' kih' dsa' jmi' gyuu', he' la' sa' le' llah' hnäh' ta' kih' koo' mi' juu' he' sa' la' juuh'?

³ ¿Che' sa' ñeh' hnäh' lla' jne' ta' kih' ángele ka' läh'? ¿Ha' lä' ja' sa' le' lla' jne' ta' kih' hi' chaa' jmi' gyuu' la'?

⁴ He' ja' ga' ma' cha' koo' hnii' jee' kyah' hnäh' jmi' gyuu' la', ¿he' la' go'tøøh' hnäh' goo' hi' sa' ma' heeh' juu' kih' Dio?

⁵ Hlëehn' lä' na' mah' jää' o'hih' kyah' hnäh'. ¿Ha' lä' la' kyah' hnäh'? ¿Che' sa' chaa' ni' jaa' øøh' hnäh' hi' cha' hu' dsé' llu' kih' mah' mi' eey' juu' kyah' hnäh'?

⁶ Lla' he' ma' jmeeh' hnäh' lä' ja', te' jëeh' hnäh' kyaah' øøh' hnäh' mah' ga' nääh' hnäh' cha'në' hi' sa' ma' heeh' juu' kih' Dio mah' llay' ta' kyah' hnäh'.

⁷ Kih' he' te' jëeh' hnäh', ma' hlääh' hnäh' kyaah' dsa' kyaah' hnäh'. ¿He' la' sa' kwëeh' hoh' hnäh' cher'mah' lla' dséey' hnäh'? ¿He' la' sa' kwëeh' hoh' hnäh' cher'mah' jmeeyh' hnäh'?

⁸ Lla' he' ma' kwëeh' hoh' hnäh', lla' dséeh' hnäh' kih'

dsa', mah' jmeeh' hi' lla' ja' ba' øøhn'.

⁹ ¿Che' sa' ñeh' hnäh', lä' jëe' hi' hnäh' dsé', sa' heyh' ya' jwii' kih' Dio? Ta' mi' gaa' hnäh' hnäh'. Hi' sa' na' jee' goo' kaa'yh' wa' hi' cha' hi', kyaah' hi' jmää' jøøh' dio hi' na' lla' kaa'h' dsa', kyaah' hi' na' jee' goo' kaa'yh' hi' lla' kyaah' jñah', kyaah' dsa' ñuu'h' hi' jmeeh' lä' jmeeh' dsa' më', kyaah' dsa' ñuu'h' hi' kaa'h' he' ba' dsa' ñuu'h' dsa' kyaah', hi' he' sa' heh' ya' jwii' kih' Dio.

¹⁰ Lä' ja' hi' hii' kih' dsa', hi' hee' dsé' kuu', lla' hiih', hi' jwä' dso' jwii' kih' dsa' kyaah', hi' ga' nää' mi' gaa' dsa', sa' heyh' ya' jwii' kih' Dio.

¹¹ He' ja' ma' lla' ko' lla' qaa' hnäh'. Pero na' ma' na' che' dso' kye' kyah' hnäh', ma' na' jngëeh' hnäh', hi' llu' hnäh' ta' la' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän', hi' ta' la' kih' Jmi' lle' kih' Dio jnän'.

Hnøø' dsa' tooh' jne' jmeen' lä' hnøø' Dio

¹² Ga' lä' jëe' ba' na' ngën' jwë' jmeen', pero ja' lä' jëe' jmää' ta'. Ga' lä' jëe' ba' na' ngën' jwë' jmeen', pero sa' jmeen' mah' sa' lla' dséë' kin' ni' miih'.

¹³ Lä' jëe' ma', la' kih' tuh' jne', lä' ja' tuh' jne', la' kih' ma'. Pero kwee' ba' hee' Dio lä' to'. Sa' ga' jmää' Dio jne' mah' kaa'h' jne' wa' hi' cha' hi'. Ga' jmeey' jmi' ngo'

he⁻ kye['] jne['] mah['] jmee['] ta['] he[']
kiyh[']. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['], he⁻
llu['] jnän['] ba['] chaa⁻ Dio.

14 Hi⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi['], Dio
hi⁻ ga⁻ mi⁻ jiih['] Dsa⁻ jøøh[']
jnän['], he['] ba['] hi⁻ he['] mi⁻ jiih[']
jne['] ka⁻ läh['] kyaah['] be['] kiyh['].

15 ¿Che['] sa⁻ ñeh['] hnäh[']
jmi⁻ ngo['] he⁻ kye['] jne['] la⁻
ma⁻ la⁻ koo⁻ ba['] kyaah['] Cristo?
¿Che['] jnuuhn['] ja⁻ hi⁻ ma⁻ laa⁻
koo⁻ kyaah['] Cristo mah[']
kwëehn['] ja⁻ dsa⁻ më['] hi⁻
hnëe['] hñii['] kyaah['] wa['] hi⁻
cha⁻ hi⁻? Ni⁻ miih['] sa⁻ sooh[']
lä⁻ ja⁻.

16 ¿O che['] sa⁻ ñeh['] hnäh[']
ja⁻ hi⁻ kyaah['] dsa⁻ më['] hi⁻
ngë['] kyaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻,
ma⁻ laa⁻ koo⁻ jmi⁻ ngo[']
kyaaayh? Jëeh['], lä⁻ koo⁻
na⁻ sii['] juu['] kih['] Dio: "Lä⁻ uu[']
le⁻ ja⁻ ba["].

17 Pero hi⁻ jmee['] ko⁻ jøøh[']
kyaaah['] Dsa⁻ jøøh['] jnän['], kyey[']
koo⁻ ba['] jmi⁻ lle['] kyaayh['].

18 Hää['] hnäh['] hñaaah[']
cha⁻ miih['], ta⁻ kaaah['] wa['] hi⁻
cha⁻ hi⁻. Jëeh['] wa['] he⁻ cha⁻
he⁻ ga['] jyoh['] dso'kye['] he⁻
jmee['] dsa⁻, sa⁻ hnoo⁻ dsoo[']
kih['] jmi⁻ ngo['] kiyh[']. Pero hi⁻
kaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻
jmeeyh['] hñiiy['] ba['] ja⁻.

19 ¿O che['] sa⁻ ñeh['] hnäh['],
heh['] jmi⁻ ngo['] jnän['] la⁻ gwah[']
kih['] Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii[']? Hi⁻
he['] hää['] neh['] tuh⁻ dsë⁻ jne[']
hi⁻ ga⁻ kwëeh['] Dio jne[']. Hi⁻
sa⁻ laa⁻ jne['] dsa⁻ juu['] jmi⁻ ngo[']
jnän['], Dio ba['] he['] hi⁻ laa⁻
dsa⁻ juu['].

20 Jëeh['], hmooh['] kyaah[']
ga⁻ laa⁻ Dio jne[']. He['] ja⁻ kyaah[']

jmi⁻ ngo['] jnän['] wa['] jmeen[']
juuh['] kih['] Dio, hi⁻ lä⁻ ja⁻
kyaaah['] jmi⁻ lle['] jnän['], jëeh[']
lä⁻ to['] he⁻ la⁻ la⁻ kiyh['].

7

Hweh⁻ la⁻ he⁻ jee⁻ dsa⁻ goo⁻

1 Na['] jeehn['] kyah['] hnäh['] juu[']
he⁻ ga⁻ siih['] hnäh['] kin⁻. Llu[']
la⁻ kih['] dsa⁻ cher'mah['] sa⁻
ga⁻ jeeey['] gooy⁻.

2 Pero kih['] he⁻ kaaah['] dsa⁻
wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ ja⁻
jwahn['], lä⁻ ja⁻ dsa⁻ ñuuuh[']
wa['] kyaay['] ja⁻ dsa⁻ më['], hi⁻
lä⁻ ja⁻ dsa⁻ më['], wa['] kyaay[']
ja⁻ dsa⁻ ñuuuh['].

3 Hih['] dsa⁻ ñuuuh['], hnøø[']
mi⁻ tey['] kyaah['] dsa⁻ më[']
kyaaay[']. Ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻
dsa⁻ më['] hnøø['] mi⁻ tey['] kyaah[']
dsa⁻ ñuuuh['] kyaay['] ka⁻ läh['].

4 Jëeh['] dsa⁻ më['] sa⁻ laay[']
juu['] jmi⁻ ngo['] kiyh['], dsa⁻ ñuuuh[']
ba['] laa⁻ juu[']. Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh[']
dsa⁻ ñuuuh['], sa⁻ laay['] juu[']
jmi⁻ ngo['] kiyh['], mëy['] ba['] laa⁻
juu['].

5 Lä⁻ uuuy['] ba['], dsa⁻ më[']
dsa⁻ ñuuuh['], sa⁻ le['] jäyh['] he⁻
sa⁻ hnoon['] ni⁻ miih[']. Pero
cher'mah['] lä⁻ uuuy['] ga⁻ taaayh[']
juu['] kwee⁻ lä⁻ øøy['] miih['] jmi[']
ta⁻ ko⁻ jiih['] dsa⁻ taaayh['] ngiiy[']
kiyh['] kih['] Dio, llu['] ba[']. Hi⁻ ga[']
ma⁻ ngëe['] he⁻ ja⁻, wa['] mi⁻ tey[']
ka⁻ läh['] lä⁻ uuuy['] mah['] lä⁻ ja⁻
sa⁻ kaaah['] Tana['], wa['] ra⁻ sa⁻
ga⁻ lä⁻ be['] dsëy['].

6 He⁻ jwahn['] lä⁻ na⁻, he⁻
kwan⁻ jwë['] ba['], ja⁻ he⁻ jmeen[']
mada⁻.

7 Hnoo['] ga['] jnä['] wa['] ra⁻ jäh[']
kih['] lä⁻ jëe['] ba['] dsa⁻ kwëeh[']
dsë['] lä⁻ koo⁻ jnä[']. Pero lä⁻ ja⁻

lǟ-jaā- jne' gā-hñah̄ jne'
lǟ-koō- tē hē gā-kwā Dio.
Jaā- jmeē koō, hī jñah̄
jmeē jyoh̄.

⁸ Kih̄ hī sā gā mā-jeē
goō hī lǟ-kyē kih̄ dsā-
hñiī, jwahn̄, llū lā kiyh̄
cher'mah̄ gā-jäȳ hñiiȳ
lǟ-koō jnǟ.

⁹ Pero cher'mah̄ sā-
gā-kwéeh̄ dséȳ jäǟ hñiiȳ
lǟ-jiī-jmī-chaaȳ, wā-jeeȳ
gooȳ. Jëeh̄ llū gā-hē-jeeȳ
gooȳ lǟ-koh̄ gā-hē-tū-jā-
tuh̄-dséȳ kih̄ wā hī-chā-
hī.

¹⁰ Pero kih̄ hī-mā-nā-jeē
goō, jmeen̄ madā, (jā-hē
hñiī- jwahn̄, Dio bā hī-
jäh̄), dsā-më̄ tā wā-beeȳ
dsā-ñuuuh̄-kyaā.

¹¹ Cher'mah̄ gā-beeȳ
øøyh̄, sā-wā-jeeȳ-gooȳ-
kyaqah̄-jñah̄, o wā-dsā-jeeyh̄-
kyaqah̄ dsā-ñuuuh̄-kyaā-bā.
Hī kih̄ dsā-ñuuuh̄-jwahn̄,
sā-wā-beeȳ dsā-më̄-kyaā.

¹² Pero kih̄ jeē lǟ-jëē-gā-
jñah̄, jnǟ-jwahn̄ (jā-hē Dio).
Cher'mah̄-chaaȳ-jaā-øøh̄
jne' hī-kyaqah̄ dsā-më̄-hī-
sā-mā-heeöh̄ kih̄ Dio, hī-
cher'mah̄-heeöh̄-bā dsā-më̄-
gyā-kyaqah̄-øøh̄ jne' hē, sā-
wā-beeȳ.

¹³ Hī-cher'mah̄-chaaȳ-jaā-
dsā-më̄-øøh̄ jne' hī-kyaqah̄-
dsā-ñuuuh̄-hī-sā-mā-heeöh̄-
kih̄ Dio, hī-cher'mah̄-heeöh̄-
bā dsā-ñuuuh̄-gyā-kyaqah̄-
øøh̄ jne' hē, sā-wā-beeȳ.

¹⁴ Jëeh̄, dsā-ñuuuh̄-hī-
sā-mā-heeöh̄-kih̄ Dio,
mā-nā-jngëeȳ tā-lā-kih̄

më̄. Hī- jā-bā- lǟ-jaā-
dsā-më̄-hī-sā-mā-heeöh̄-
kih̄ Dio, mā-nā-jngëeȳ-
tā-lā-kih̄ dsā-ñuuuh̄-kyaā.
Wā-rā-jäh̄-kih̄-sā-lā-lǟ-jaā-,
chih̄-kyaā-jäǟ-lǟ-mā-sah̄-
jā-bā. Pero tā-kō-jiih̄-tääh̄-
kō-jøh̄-mā-nā-jngëeȳ-bih̄.

¹⁵ Pero cher'mah̄ hī-sā-
mā-heeöh̄-kih̄ Dio gā-beeȳ-
dsā-kyaqayh̄, wā-beeȳ-kih̄.
Cher'mah̄ gā-lā-lǟ-jaā-, sā-
lā-hē-wī-kih̄ dsā-më̄-
dsā-ñuuuh̄-øøh̄-jne' hē-
dsā-tā-ayh̄-kō-jøh̄. Hē-hī-
tī-jnǟ-bā-gā-tëeh̄ Dio jne'.

¹⁶ Jëeh̄-hnē-dsā-më̄-
øøhn̄, sā-ñeh̄-hnē-chē-
lǟ-leh̄-lǟ-äh̄-dsā-ñuuuh̄-
kyaqah̄. Lǟ-jaā-hnē-
dsā-ñuuuh̄-, sā-ñeh̄-chē-
lǟ-leh̄-lǟ-äh̄-dsā-më̄-kyaqah̄.

Wā-heeöh̄-bā-jne' dsā-toohn̄-lǟ-koō-mā-tøøhn̄-lā-

¹⁷ Lǟ-jaā-lǟ-jaā-jne' wā-dsā-toohn̄-kyaqah̄-hē-
gā-hñah̄-jne' kih̄ Dsā-jøøh̄-
jnǟ, lǟ-koō-mā-gā-tëeh̄ Dio
jne'.

¹⁸ Cher'mah̄-mā-ngëeȳ-
mā-tuȳ-jmī-ngō-kyah̄-lǟ-
mā-gā-tëeh̄ Dio hnē, jäǟ-bā-
hnē-lǟ-nā-. Pero cher'mah̄-
sā-gā-tuȳ-jmī-ngō-kyah̄-lǟ-
mā-gā-tëeh̄ Dio hnē, sā-
jmeen̄-biī-ñuuuh̄-jmī-ngō-kyah̄.

¹⁹ Sā-chā-hē-hnøø̄-
jäh̄-nī-miih̄-hē-gā-wī-
jmī-ngō-jnǟ, o hē-sā-
gā-wī-koh̄. Kih̄-jeē-lǟ-jëē, hnøø̄-
ñuuuh̄-jne' madā-kih̄ Dio bā.

²⁰ Lǟ-jaā-lǟ-jaā-wā-jäȳ-
bā-kih̄-lǟ-mā-tääh̄-jā-,

lǟ'koō' ma' gā'heeeyh̄' kih̄ Dio.

²¹ Cher'mah̄' ma' nā' hnëeh̄ jmeeh̄ ta' kih̄ dsā', lǟ'koō' ma' gā'tëeyh̄' hnē', ta' jmeeh̄ chā'miih̄' hññ'dsë̄'. Pero cher'mah̄' chā' jwë̄' kyah̄ lǟ'hññah̄', kwa' be' lǟä' hññah̄'.

²² Jëeh̄' jāā' hī' ma' nā' hnëē' jmeeh̄' ta' kih̄ dsā' lǟ'koō' ma' gā'tëeh̄' Dio, ma' nā' laā' bih̄' kih̄ Dio. Pero jāā' hī' sā' nā' hnëē' jmeeh̄' ta' kih̄ dsā' lǟ'koō' ma' gā'tëeh̄' Dio, nā' ma' nā' hnëeȳ' jmeeȳ' ta' he' kih̄' Cristo ba'.

²³ Hmooh̄' kyaah̄' gā'laā' Dio jne', he' jā' ta' hnëē' hnäh̄' hññah̄' mah̄' jmeeh̄' ta' kih̄' dsā' lǟ'jmiī' lǟ'jē'.

²⁴ Lǟ'jāā' lǟ'jāā' hnäh̄' øohn̄', wa' täǟh̄' hnäh̄' kih̄' lǟ'koō' ma' täǟh̄' hnäh̄' nā', lǟ'koō' ma' gā'heēh̄' hnäh̄' kih̄' Dio.

Nññh̄' kih̄' dsā'më̄' dsā'ññh̄' hī' sā' nā' jeē' goō'

²⁵ Kih̄' dsā'ññh̄' hī' sā' mā'kaah̄' dsā'më̄' hī' kih̄' dsā'më̄' hī' sā' mā'kaah̄' dsā'ññh̄', juu' he' kwan' lā' sā' lā' mada' kih̄' Dio. Pero sā' lā' kyaah̄' juu' ta'jmah̄'. Jëeh̄' ma' lǟ'ñih̄' dsë̄' Dio kin' he' jā' hlëehn̄' ju'dsoo' jmah̄' ba'.

²⁶ Lǟ'koō' lā' jmiī' he' tøøhn̄' na', kih̄' he' jā' laān̄', go' llu' ga' he' go'tääh̄' hnäh̄' lǟ'koō' ma' täǟh̄' hnäh̄' nā'.

²⁷ Cher'mah̄' chaā' dsā'më̄' kyaah̄', ta' jmeeh̄' hññ'dsë̄' beēh̄' hnññh̄'. Hī' cher'mah̄' sā' chaā' dsā'më̄'

kyah̄', ta' jmeē' biī' jeēh̄' gooh̄'.

²⁸ Cher'mah̄' gā'kyah̄' dsā'më̄' sā' lā' hññh̄'. Lǟ'jā' chih̄'më̄' kwaā', cher'mah̄' gā'kaaȳ' dsā'ññh̄', sā' jmeeȳ' hññh̄'. Pero kih̄' hī' dsā'jeē' goō', jā' chā'miih̄' hññ'dsë̄' në̄'kiyh̄'. Hī' hnoon̄' wa'rā' jäh̄' kih̄' nī' miih̄' he' jā' sā' jeēh̄' hnäh̄'.

²⁹ Mā'ngoō' yā'jäh̄' jmiī', he' jā' nā' jwahn̄' øohn̄': Nā' ta' chā'në̄', hī' hī' kyaah̄' dsā'më̄', lǟ'koō' he' sā' kyaah̄' bih̄' wa' jmeeȳ'.

³⁰ Hih̄' hī' tī'meeh̄' dsë̄', wa' gaa' dsë̄ȳ'. Hih̄' hī' jeē' dsë̄', wa' jmeeȳ' lǟ'koō' he' sā' jeē' dsë̄ȳ'. Hih̄' gā'nää' lā'løø', wa' jmeeȳ' lǟ'koō' he' sā' chā' kiyh̄' ba'.

³¹ Hih̄' hī' kooh̄' jmeeȳ' he' chā' jmī'gyuññ' lā', wa' jmeeȳ' lǟ'koō' he' sā' jmeeȳ' biī' kiyh̄' ba'. Jëeh̄' lǟ'jē' he' jeē' jne' jmī'gyuññ' lā', he' dsā'ngëë' ba' jā'.

³² Hnoon̄' wa'rā' jäh̄' kih̄' sā' chā' ba' he' kih̄' kah̄' hnäh̄' hññ'dsë̄'. Dsā'ññh̄' hī' sā' ga' ma' jeē' goō', hī' he' hnaah̄' Dio, hnooyh̄' ha'lǟ' jeē' tih̄' dsë̄' Dio ba'.

³³ Pero hī' kyaah̄' dsā'më̄', kyē' gyih̄' hññ'dsë̄' kih̄' he' chā' jmī'gyuññ' lā', hnooyh̄' ha'lǟ' jeē' tih̄' dsë̄' mëȳ' ba'.

³⁴ Lǟ'jā' kā'läh̄', kah̄' ba' la' kih̄' dsā'më̄' hī' kyaah̄' dsā'ññh̄', hī' kih̄' chih̄'më̄' kwaā' hī' täǟh̄' hnññh̄'. Chih̄'më̄' kwaā' he', hnaah̄' gyih̄' Dio, ngëëȳ'

hñiiy' kyaah' jmi-lle' kiyh' kih' Dio. Pero hi- na-jee- goo-, kye- gyih' huu'dse- kih' he- cha- jmi-gyu- la-, hnooyh- ha- lä- jee' tih' dsé- dsa-ñuu- kyaay' ba'.

35 He- la- ma-jwahn' mah' jmää- ta' kyah' hnäh'. Ja- he- hnoon' han' kyah' hnäh'. Hnoon' go-taah' hnäh' lä-koo- lle' kyah' hnäh' mah' hnaah' hnäh' Dsa-jøøh' jnän' lä-kaa- tuh-hoh' hnäh'.

36 Cher'mah' jaa- dsa- chaa- chih-më' kyaah' hi- ma-te' ji-ñe- jee'y' gooy-, hi- cher'mah' jmeey' huu'dse- sa- sooh' jay' hñiiy', hi- laay', jmeey' bii' jee'y' gooy-, wa- jee'y' gooy-. Jeeh' lä-ja- lla- dséy', sa- la- hliih'.

37 Pero cher'mah' chaa- jnah' hi- ma-jmee' koo- ba' huu'dse-, hi- sa- la- kyaah' he- wii', jmeey' lä-koo- hyoh' dséy' ba', cher'mah' ma-jmee' koo- ba' huu'dse- sa- kwäay' chih-më' kyaay' jee' goo-, he- jmeey' llu- ba' ja- .

38 Heh' lä-ja-, cher'mah' hi- ga-kwäa- chih-më' kyaah' jee' goo-, jmeey' llu- ba' ja- . Pero cher'mah' sa- ga-kwäay' jee' goo-, llu- ga- he- jmeey' lä-ja- .

39 Dsa- më' hi- na-jee- goo-, laay' kyaah' jaa- dsa-ñuu- lä-hih' kih' ley, ta-ko-jiuh' chaa- dsa-ñuu- kyaay'. Pero cher'mah' ga-juu- dsa-ñuu-, ma-cha- jwë' kiyh' jee'y' gooy- ka-läh' kyaah' hi- tih' dséy', la-

ra- laa- ja- dsa-ñuu- hi- ma-heeh' juu' kih' Dio.

40 Hi- jnä- laan-, llu- ga- la- kiyh' cher'mah' ga-jay' hñiiy'. Pero sa- la- kyaah' huu'dse- ta-jmah' he- ma-jwahn' lä-na-, jeeh' kyaah' ba' jnä- Jmi-lle' kih' Dio.

8

Ma' he- kwëeh' dsa- dio hi- na-laa- kaaah' dsa-

1 Na- ngëen' juu' kyah' hnäh' kih' ma- he- kwëeh' dsa- dio hi- na-laa- kaaah' dsa-. Lä-jee- ba' jne' kyuuuh' jne' ma- miih-. Hi- ta-la- kih' he- kyuuuh' jne', he- ja- gwa' jmää- hñaan' kaaah'. Pero he- hnää- jne' dsa- kyaahhn', he- na- kwa- be' he- dsa-toohn' cha- ga'miih' llu- kyaah' Dio.

2 Hi- laa- kyuuuh' cha- miih', sa- ga- ma- kyuuuh' lä-koo- te- lle' lä-kyuuuh'.

3 Pero jaa- hi- hnää- Dio, kyuu- ba' Dio hi- he'.

4 Kih' ma- he- lla- dsa- cha-né- dio hi- na-laa- kaaah' dsa-, ma- ñe' ba' jne' sa- cha- he- laa- dio he- ni- miih- jmi-gyu- la-. Ja- ba' Dio chaa-. Sa- chaa- ga- jnah' Dio.

5 Ma-ke- gyuuuh' hwa- la- jäh' dsa- chaa- ja- hi- jaa- dio, (jeeh' ma- ra- he- chaa- jwë- dio, hi- lä-ja- chaa- jwë- dsa- kaaah' ka-läh').

6 Pero jnä- jne', jaa- Dio ba- chaa- hi- laa- Tää- jnän-. Ga-lä- jee- ba' he- cha-, hñiiy' ba' ga-jmeey', hi- ga-jmää- jne' mah' jmää- jne' kiyh'. Hi- jaa- ba' Dsa-jøøh' jnän- chaa-. Hi- he' he' Jesucristo.

Ta⁻la⁺ kiyh⁺ ba⁻ cha⁻ ga⁻ lä⁻ jë⁺,
lä⁻ ja⁻ ta⁻la⁺ kiyh⁺ ba⁻ chaa⁻
jne⁻ ka⁻läh[.]

⁷ Pero ja⁻ lä⁻ jëe⁺ kyuuuh[~] ha⁻
lä⁻ la⁻ juu⁻ la⁻. Ko⁻llaa⁻ hi⁻
ma⁻ tée⁺ jmee⁻ he⁻ kih⁺ dio
hi⁻ na⁻laa⁻, gwa⁻ huu⁻dsé⁻
kiyh⁺ kyaah[~] dio he[,] wa⁻ra⁻
ga⁻kuyh⁻ ma⁻ he⁻ lla⁻ dsa⁻
cha⁻né⁺ hi⁻ he[,]. Kih⁺ he⁻ sa⁻
la⁻ koo⁻ ba⁻ huu⁻dsé⁻ kiyh[,]
he⁻ja⁻ laay[~] mi⁻sayh[~] hñiiy[.]

⁸ Dsoo⁻ ba[,] ja⁻ kyaah[~] he⁻
kih⁻hih⁻ jne⁻ na⁻, jmee⁻ he⁻
hnäa⁺ Dio jne[.] Ja⁻ kyaah[~]
he⁻ kih⁻hih⁻ jne⁻ na⁻, jmee⁻
leë⁺ jne⁻ lluu⁻ cha⁻ga⁻miih⁻,
ni⁻sa⁻jän⁻hlíih[~]cher⁻mah⁻sa⁻
ga⁻kihn⁻ lä⁻jë⁺ nëë⁻ he⁻cha⁻.

⁹ Ma⁻ke⁻ na⁻ngë⁺ jne⁻ jwë⁺
kih⁻hihn⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he[,]
hnøø⁻ leeh⁻ jne⁻ mah⁻sa⁻täh⁻
hi⁻sa⁻la⁻ koo⁻ ba⁻ huu⁻dsé⁻
kih⁺, kwaat⁻ jnän[.]

¹⁰ Cher⁻mah⁺ chaa⁻ jaä⁻
hi⁻sa⁻la⁻ koo⁻ huu⁻dsé⁻
kih⁺, ga⁻jëey⁺ hnäh[,] hi⁻
ma⁻kyuuuh[~] miih⁻, tääh⁻hnäh⁻
në⁻mes⁻ koo⁻jee⁻ tääh⁻heëh⁻
kih⁺ dio hi⁻na⁻laa⁻ he[,]
goo⁻la⁻kiyh[,] jää⁻lä⁻heë⁻
dsëy⁻ kuyh⁻he⁻ma⁻lla⁻ dsa⁻
cha⁻né⁻heëh⁻ja⁻.

¹¹ He⁻ja⁻, dsoo⁻kyah[~]hnäh⁻
hi⁻ma⁻kyuuuh[~] miih⁻, täh⁻
øøh⁻hi⁻sa⁻cha⁻be⁻kih⁺, hi⁻
kih⁻hi⁻he⁻ba[,]ga⁻juu⁻Cristo.

¹² Lää⁻ja⁻, cher⁻mah⁺
ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻hñaa⁻ hoh⁻
kih⁺øøh⁻ jne[,] hi⁻jmeeh⁻
hnäh⁻sa⁻kyee⁻huu⁻dsé⁻kih⁺
hi⁻sa⁻cha⁻be⁻kih⁺, he⁻
ma⁻hlääh⁻hnäh⁻kih⁺Cristo
ba⁻ja⁻.

¹³ He⁻ja⁻ cher⁻mah⁺ma⁻
he⁻kih⁻jne[,] jmeen⁻täh⁻jaä⁻
øøhn[,] mo⁻so⁻kih⁺ga⁻jne⁻
ka⁻läh⁻ngo⁻jih⁻koh⁻mah⁻sa⁻
jmeen⁻tëh⁻øøh⁻jne[.]

9

*Na⁻ngë⁺ jwë⁺ apóstole hyoh⁻
miih⁻he⁻jmee⁻bii⁻kiyh⁺*

¹ ¿Che[']sa⁻laa⁻apóstol laah⁻
hnäh[?] ¿Che[']sa⁻na⁻ngën⁺ jwë⁺
jmeen⁻ lä⁻koo⁻jmee⁻jñah⁻
apóstole? Jëeh[,] ma⁻ra⁻he⁻
ga⁻jëen⁺JesúsDsa⁻jøøh⁻jnän[.]
Hi⁻kih⁺he⁻ga⁻heëh⁻hnäh⁻
juu⁻kiyh[,]he⁻ja⁻jmee⁻lili⁻
ta⁻he⁻jmeen⁻kih⁺Dsa⁻jøøh⁻
jnän[.]

² Cher⁻mah⁺kih⁺jñah⁻,sa⁻
laa⁻apóstol, pero kyah[~]
hnäh⁻ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻laa⁻.
Jëeh[,] lä⁻llu⁻he⁻kyah[~]hnäh⁻
Dsa⁻jøøh⁻jnän[,]he⁻ja⁻jmee⁻
lili⁻ma⁻ra⁻he⁻laa⁻apóstol.

³ Juu⁻la⁻jmää⁻lään⁻hñiin⁻
kih⁻hi⁻sa⁻taa⁻jaä⁻jnää⁻ta⁻.

⁴ ¿Che[']sa⁻na⁻ngë⁺jnääh⁻
jwë⁺he⁻hñah⁻jnääh⁻he⁻
kih⁻hih⁻jnääh[?]

⁵ ¿Che[']sa⁻na⁻ngë⁺jnääh⁻
jwë⁺jää⁻jnääh⁻dsa⁻më⁻hi⁻
laa⁻øøh⁻jne⁻lä⁻koo⁻jmee⁻
jñah⁻apóstole, ja⁻ba⁻lä⁻koo⁻
jmee⁻øøh⁻Dsa⁻jøøh⁻jnän[,]
kyah[~]Pee⁻ka⁻läh[?]

⁶ ¿Che[']ma⁻la⁻jnää⁻ba⁻
kyah[~]Bernabé jmee⁻bii⁻
jmee⁻jnääh⁻ta⁻mah⁻jnääh⁻
jnääh⁻he⁻kih⁻hih⁻jnääh[?]

⁷ ¿Ha⁻chaa⁻hløø⁻hi⁻tääh⁻
jmee⁻ta⁻kwaat⁻kih⁺hñii[?]
¿Ha⁻chaa⁻hi⁻jmee⁻ta⁻koo⁻
hwa⁻mah⁻sa⁻kuyh⁻he⁻
jngëey⁻? ¿Ha⁻chaa⁻hi⁻hää[?]

koo⁻ nää⁴ jah['] mah['] sa⁺ hiyh[']
juh['] kih[']?

⁸ ¿Che' laqah['] hnäh['] hlëehn[']
he⁻ la⁻ lä⁻ koh['] hlëeh['] wa['] hi[']
cha⁻ hi[']? ¿Che' sa⁺ na⁻sii⁻
lä⁻ ja⁻ në['] ley?

⁹ Jëeh['], në['] ley kih['] Moisé
na⁻sii⁻: "Ta⁺ kii['] hoo['] kya['] jee[']
jmeey['] ta[']." He⁻ ga⁻jäh['] Dio
lä⁻ ja⁻, ja⁺ ma⁻la⁺ kih['] kya['] ja⁻
ma['] kyey['] huu[']dsë⁻.

¹⁰ He⁻ kyey['] huu[']dsë⁻ jnä[']
jne['] ba['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻
na⁻sii⁻ lä⁻ ja⁻. Jëeh['], hi[']
mi⁻llu['] hwa['], lä⁻kye['] hi[']
mi⁻llu['] mi[']ju['], ma⁻ra⁺ he⁻
cha⁻ o⁻jöh['] dsë⁻ kiyh['] liyh[']
kih['] ta['] he⁻ jmeey['] ja⁻.

¹¹ Mi[']ju['] he⁻ la['] kih['] Dio
ga^{+*}jnee['] jnääh['] neh['] tuh[']hoh[']
hnäh['], he⁻ ja⁻ ¿che' jmee[']
hii['] cher'mah['] ga^{+*}ngi['] jnääh[']
miih['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh[']?

¹² Cher'mah['] jnääh['] ba['] cha⁻
jwë['] kih['] hyoyh['] he⁻ cha⁻
kyah['] hnäh['], cha⁻ga[']miih[']
na⁻ngë['] jnääh['] jwë['] hñah[']
jnääh['] he⁻ ja⁻.

Hi['] ma⁻ke⁻ cha⁻ jwë['] jmee[']
jnääh['] lä⁻ja⁻, sa⁺ ga⁻chuu[']
jnääh['] ni⁻ miih['] kyaah['] hnäh['].
Ga⁻kwëeh['] ba['] dsë⁻ jnääh[']
mah['] sa⁺ jmee['] dsa⁻ jyoh[']
huu[']dsë⁻ jee['] kwa['] jnääh[']
ju[']hmëe['] kih[']Cristo.

¹³ ¿Che' sa⁺ ñeh['] hnäh['],
lä⁻jëe['] hi['] jmee['] ta[']he['] neh[']
gwah['], kyaah['] ja⁻ba['] he⁻
dsa⁻ka['] dsa⁻ neh['] gwah['] ja⁻
jnä['] he⁻ kuyh[']? Hi['] lä⁻ja⁻,
hi['] jmee['] ta['] në['] na[']hyoo['],
kuyh['] kih['] he⁻ dsa⁻ka['] dsa⁻
në['] na[']hyoo['] ja⁻.

¹⁴ Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['], ga^{+*}jmee[']

Dsa⁻jøøh['] jnän['] mada⁻, hi[']
na⁻hñaa['] kwa⁻ ju[']hmëe['],
ta['] kih['] ju[']hmëe['] ja⁻ba['] wa[']
kuyh['].

¹⁵ Pero jnä['], ni⁻ koo⁻ hä[']
sa⁻ ma⁻ngiin['] he⁻ ja⁻ kyah[']
hnäh['], ni⁻ sa⁺ sii⁻ lä⁻la⁻ mah[']
kwëeh['] jnä['] miih['] he⁻ cha⁻
kyah['] hnäh[']. Llu[']ga[']he⁻juu[']
kyohn['] lä⁻koh['] ga['] he⁻ jnuuh[']
dsa⁻ kin⁻ he⁻ chaqan['] llu[']he⁻
sa⁻ koon['] jñeen['] he⁻ kwan[']
juu['].

¹⁶ Pero sa⁺ cha⁻ he⁻ kih[']
he⁻ jmään['] hñiin['] jøøh['] he⁻
kwan['] ju[']hmëe['] kih['] Cristo.
Jëeh['], ma⁻na⁻hä['] goon['],
he⁻ja⁻ jmee['] bii['] kin⁻ kwan[']
juu[']na⁻. Jwi['] jnä['] cher'mah[']
sa⁻ ga^{+*}mi⁻ten['] he⁻ kwan[']
ju[']hmëe['] kiyh['].

¹⁷ Cher'mah['] hyoh['] dsën⁻
kwan['] juu['] kih['] Dio, hyoh['] ba[']
jnä['] jñeen[']. Hi['] ma⁻ke⁻ sa⁻
hyoh['] dsën⁻ jmeen['] ta['] la⁻,
ma⁻ra⁺ he⁻ mi⁻ten['] ba['] ta['] he⁻
hä[']goon['].

¹⁸ ¿Hee['] ba['] jñeen['] ja⁻? He⁻
chaqan['] llu['] he⁻ sa⁻ koon[']
jñeen['] he⁻ kwan['] ju[']hmëe[']
kih['] Cristo. He⁻ ja⁻ ba['] ja⁻
jñeen[']. Kih['] he⁻ja⁻, sa⁻ngiin[']
ni⁻ miih['] he⁻ cha⁻ kyah[']
hnäh['] lä⁻koo['] na⁻ngën['] jwë[']
jmeen['].

¹⁹ Ni⁻ jaq['] sa⁺ chaa['] hi[']
jmee['] hih['] kin⁻, he⁻ jmeen[']
lä⁻ja⁻. Pero ma⁻ra⁺ he⁻ jmee[']
ba['] jnä['] ta[']he['] kih['] lä⁻jëe['] mah[']
lä⁻ja⁻ leeh['] ga['] jnä['] jwëe['] dsa⁻
kih['] Cristo.

²⁰ He⁻ja⁻ jee['] kih['] judiu,
jmään['] hñiin['] lä⁻koo['] jaq[']
judiu, mah[']leehn['] dsa⁻ judiu.
Hi['] jee['] kih['] hi['] mi⁻te['] ley

(ma⁻ke⁺ sa⁺ jmee⁺ ley hih⁺ kin⁺) jmeen⁻ lä⁻koo⁻ hi⁻ mi⁻te⁺ ley ba['], mah['] lä⁻ja⁻ leehn⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻te⁺ ley ja['].

²¹ Hi⁺ kih['] hi⁻ sa⁺ kyuuuh[~] ley, lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁺ kyuuahn[~] ley ba['] jmeen⁻, mah['] lä⁻ja⁻ leehn⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ kyuuuh[~] ley. (Pero ja['] kih['] he⁻ sa⁺ kyaaahn[~] ley kih['] Dio, mi⁻te⁺ ba['] jnä['] ley kih['] Cristo.)

²² Hi⁺ jee['] kih['] hi⁻ sa⁺ bee[~] huuhdsé⁻ kih['], ga⁻jmääñ[~] hñiin⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁺ bee[~] huuhdsé⁻ kin⁺. Hi⁺ jee['] kih['] jee['] lä⁻jëe[~], kwee⁻ ba['] ga⁻jmeen⁻ kyaayh['], mah['] lä⁻ja⁻ jnøohn⁻ ha⁻ lä⁻jee['] lään⁻ ko⁻llaq⁻ dsa⁻.

²³ Kwäat[~] kih['] ju[']hmëe['] ba['] jmeen⁻ he⁻ la⁻, mah['] ko⁻jøh['] ba['] lä⁻cha⁻ he⁻ llu⁻ kin⁺ kyaah['] hi⁻ nuu⁻ ju[']hmëe['] he⁻ kwan⁻ la⁻.

²⁴ Neh['] ba['] hnäh['], jee['] hljj[~] jwëe[~] dsa⁻, jaq⁻ ba['] hi⁻ lih[']. Hi⁺ he⁻ lle['] kih['] hyoh['] jñee[']. Lä⁻ja⁻ hnøø⁺ kwah['] hnäh['] be['] jee['] hnaah['] hnäh['] Dio mah['] lä⁻ja⁻ hñah['] hnäh['] koo⁻ he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio.

²⁵ Lä⁻jëe[~] hi⁻ hnøø⁺ lih['] jee['] kooy⁺, mi⁻lluuy['] hñiiy['] kih['] lä⁻jë[~] he⁻ jmeen⁻ jwih['] kiyh['] mah['] liyh['] koo⁻ coron he⁻ dsa⁻hee[~]. Pero jne['] mi⁻lluun['] jne['] hñaan['] mah['] leh['] jne['] koo⁻ coron he⁻ sa⁺ hee[~] jih[']koh['].

²⁶ Lä⁻ja⁻ jnä['] ka⁻läh['], ngoo['] ba['] jnä['] kwan⁻ be['] ha['] jee['] lihn⁺ koo⁻ coron. He⁻ja⁻ sa⁺ jmeen⁻ wa['] la['] cha⁻ la['], lä⁻koo⁻ jaq⁻ hi⁻ te['] jah['] jwë['] në[']lle['].

²⁷ Heehn⁻ hñiin⁺ wii['] ba['], ni['] miih⁻ sa⁺ kwan⁻ jwë[']

kih['] jmi⁻ngo['] jmeen⁻ hih⁺ kin⁺. Lä⁻na⁻ ba['] jmeen⁻, mah['] sa⁺ jän['] ta⁻ koo['] ma⁻la⁻ ma⁻kwan[']ju[']hmëe['] kih[']jñah['].

10

Sa⁺ wa['] jmeen⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻ jmää[~] jøøh['] dio hi⁻ na⁻lqa⁻ kqah⁻ dsa⁻

¹ Hnoon⁻ wa['] lä⁻dsooh[~] hoh['] hnäh['] øohn['], lä⁻koo⁻ ga⁻la['] kih['] dsa⁻ ma⁻gyuh['] jnän[']. Ga⁻lä⁻jëe[~] ba['] ga⁻nää[~] lä⁻ngoo['] jnii[']. Hi⁺ ga⁻ngëey['] jee['] jmi[']ñeeh['].

² Lä⁻llu['] he⁻ ga⁻ngëey['] dsa⁻ he['] ko⁻jøh['] kyaah['] Moisé jee['] ma['] hii['] jnii['] hi⁺ ta⁻ jee['] jmi[']ñeeh['], he⁻ja⁻ la['] lä⁻koh['] he⁻ ga⁻taayh['] ko⁻jøh['] ga⁻saa⁻ dsa⁻ he['] jmi['] kyaah['] Moisé mah['] leey['] koo⁻ kyaayh['].

³ Ga⁻lä⁻jëe[~] ba['] ga⁻kuh⁻ he[']ñiih['] he⁻ ga⁻chee['] Dio.

⁴ Ga⁻lä⁻jëe[~] ba['] ga⁻hih['] jmi['] he⁻ ga⁻chee['] Dio. Sa⁺ ma['] la['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ jmi⁻gwa⁻ he⁻ ga⁻jmeen⁻ Dio ga⁻hya⁻ dsoh['] mi⁻kuu[']. Hi⁺ mi⁻kuu['] ja['], sa⁺ ma['] la['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ mi⁻kuu['], ma['] laq⁻ hñii['] Cristo hi⁻ ma['] jmeen⁻ ko⁻jøh['] kyaayh['].

⁵ Pero miih⁻ go⁻te['] ba['] dsa⁻ he['] ga⁻jmeen⁻ he⁻ tih⁻ dsé['] Dio. He⁻ja⁻ jwëe[~] ga['] ga⁻juu['] hwa['] kii['] ja['].

⁶ He⁻ ga⁻la['] lä⁻ja⁻ kih['] dsa⁻ he['], he⁻ ja⁻ kwëeh[~] jne['] nuuh['] mah['] sa⁺ wa['] hee[~] dsé['] jne['] jmeen⁻ he⁻ hljj[~] lä⁻koh['] ga⁻jmeen⁻ dsa⁻ he['].

⁷ Ni['] ta⁻ wa['] jmääñ[~] jøøh['] dio hi⁻ na⁻lqa⁻ kqah⁻ dsa⁻, lä⁻koh['] ga⁻jmeen⁻ dsa⁻ he[']. Lä⁻koo⁻ jäh['] jee['] na⁻sii['] juu[']

kih' Dio: "Ga⁺taqah' lä⁺jëe⁺ dsa⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hih[,] ja⁻ga⁻ ga⁻taayh['] ga⁻jmeey['] wa['] la['] cha⁻la[.]"

⁸ Ni⁻ta⁻ wa['] kaa^h jne['] wa['] hi⁻cha⁻ hi⁻, lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻ he[.] Jëeh['] kyaah['] koo⁻ jmi['] ba['] ga⁻juu['] gyii['] hnë⁻ mil dsa⁻ he[.]

⁹ Ni⁻sa⁻ wa['] koo['] jne['] kyaah['] he⁻ jøh⁻ dsë['] Dsa⁻ jøøh['] jnän[,] lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] ko⁻llaq['] dsa⁻ he['] mah['] ga⁻jngiöh['] müöh⁻ kiyh[.]

¹⁰ Sa⁻ wa['] cha⁻ wa['] hää⁻ jne['] Dio, lä⁻koo⁻ ga⁻cha⁻ ga⁻hää⁻ dsa⁻ he['], mah['] ga⁻jngiöh['] ángel kiyh[.]

¹¹ He⁻ ga⁻la['] lä⁻ja⁻ kih['] dsa⁻ he[,] he⁻ ja⁻ kwëeh['] jne['] nauh[,] hi⁻ ma⁻na⁻sii⁻ jnän['] mah['] lä⁻leeh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ na['] jee['] ga⁻dsaa['] jmi['] he⁻ tøohn['] la⁻.

¹² Lä⁻ja⁻, kih['] hi⁻ jmee['] huuh[']dsë['] sa⁻cha⁻ he⁻ kih['] jeh['] dsëy[,] hnøø['] liiyh['] mah['] sa⁻täyh[.]

¹³ Wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ he^{wiöh} he⁻ jëe['] jne['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ma⁻jëe['] jñah[.] Pero Dio illu['] dsëy[.] Sa⁻ kway['] jwë['] ngëe['] jne['] koo⁻ he⁻ hweh⁻ ga['] he⁻ mo⁻so⁻täq['] jne[']. Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] jëe['] jne['] he⁻ wiöh['] ja⁻, kwa['] ba['] Dio be['] ha⁻ lä⁻jee['] lää⁻ jne['] hi⁻ lä⁻ja⁻ kwëeh['] dsë['] jne['].

¹⁴ He⁻ ja⁻ jwëehn['] hnäh['] øøhn['] hi⁻ hnaan[.] Hää['] hnäh['] hñaa['] cha⁻miih⁻. Mo⁻to⁻ jmee['] hnäh['] juuh⁻ kih['] dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaah['] dsa⁻.

¹⁵ Hlëëhn['] hnäh['] lä⁻koo⁻ dsa⁻ hi⁻ kyuuah[.] Kyë['] da['] hnäh['] kwaat['] ha⁻ lä⁻ngoo['] juu['] he⁻ hlëëhn['] hnäh['].

¹⁶ Lä⁻ ma['] hih⁻ jne['] kyaah['] wa[']kyaaah['] he⁻ na⁻jøø[,] kwa⁻ jne['] ti'hmaah['] kih['] Dio, la['] kwaat['] hih⁻ jne['] jma⁻ kih['] Cristo ba['] ja⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻laa['] jne['] koo⁻ ba['] kyaayh[.] Hi⁻ lä⁻ ma['] kih⁻ jne['] he⁻ñiih[,] he⁻ ti⁻llooh⁻ jne['], he⁻ jmee['] jne['] kwäat['] jmi⁻ngo['] kih['] Cristo ba['] ja⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻laa['] jne['] koo⁻ ba['] kyaayh['] ka⁻läh[.]

¹⁷ Ma⁻ke⁻ jwëe['] jne['], koo⁻ ba['] laa['] jne['] jee['] lä⁻jëe['] jne[']. Jëeh[,] koo⁻ ba['] la['] he⁻ñiih['] he⁻ kih⁻ jne['].

¹⁸ Jëe['] da['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ga⁻la['] kih['] dsa⁻ Israel hi⁻ga⁻kuh⁻ jah['] hi⁻ ma['] dsa⁻jaä⁻ dsa⁻ në['] na[']hyoo[,] ga⁻laa['] koo⁻ ba['] kyaah['] Dio juu[']na[']hyoo['] ja⁻.

¹⁹ He⁻ jwahn['] lä⁻na⁻, ja⁻he⁻ jwahn['] kyee['] jwérte dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaa^h dsa⁻, ni⁻ngo['] he⁻lla⁻ dsa⁻ cha⁻në['] dio he[,] sa⁻cha⁻ he⁻ la['] ni⁻miih[.]

²⁰ Lä⁻la⁻ ba['] jwëehn['] hnäh['], lä⁻koo⁻ jmee['] hi⁻ sa⁻ma⁻heeh⁻ kih['] Dio, wa[']ra⁻ga⁻llay['] miih['] he⁻ cha⁻kiyh['] cha⁻në['] dio hi⁻ na⁻laa⁻ he[,] he⁻ kwëeyh['] hi⁻sa⁻llu['] ba['] ja⁻, ja⁻he⁻ kwëeyh['] Dio jnän['] ja⁻. Sa⁻hnoon['] jmeeh['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻sa⁻llu['].

²¹ Cher'mah['] ga⁻hih['] hnäh['] he⁻ kwa⁻ Dio, mo⁻so⁻le['] huh['] hnäh['] he⁻ kwa⁻ hi⁻sa⁻llu[']. Cher'mah['] ga⁻taqah['] hnäh['] ga⁻ku['] ga⁻hih['] hnäh['] he⁻lla⁻ Dio në['] na[']mes[,] mo⁻so⁻le['] kuh[']huh['] hnäh['] në[']mes['] kih['] hi⁻sa⁻llu[']ka⁻läh[.]

²² ¿Che['] ja⁻ he⁻ hnøøh['] jne[']

ha' lä' jee' lä' llih' Dio he' jmee' jne' lä' ja'? ¿Che' cha' ga' be' jnän', lä' koh' ga' kiyh'?

Wa' hnøøhn' he' llu' kih' øøh' jne'

23 Ga' lä' jé' ba' na' ngén' jwé' jmeen', pero ja' lä' jé' jmää' ta'. Ga' lä' jé' ba' na' ngén' jwé' jmeen', pero ja' lä' jé' kwa' be' jnän' jee' hnäähn' Dio.

24 Sa' wa' hnøøhn' he' llu' jnän' hñaan', wa' hnøøhn' he' llu' kih' jnäh' ba'.

25 Kuh' ba' hnäh' ga' lä' jé' ngo' he' hnii' dsa' jee' jngëeyh' jah'. Ta' ngii' hnäh' ni' miih' juu' mah' sa' jmeeh' hnäh' cha' miih' huu'dsé'.

26 Jëeh', kih' ba' Dio la' jmi' gyuu' la', hi' lä' ja' lä' jé' he' ga' cha' në' kih', kih' bih' la' lä' jé'.

27 Cher'mah' jaq' hi' sa' ma' heeh' kih' Dio ga' téeyh' hnäh' mah' go'kuh' hnäh' kiyh', hi' gwa' hoh' hnäh' go'nääh' hnäh', ja' go'kuh' ba' hnäh' ga' lä' jé' he' llay'. Ta' ngii' hnäh' ni' miih' juu' mah' sa' jmeeh' hnäh' cha' miih' huu'dsé'.

28 Pero cher'mah' chaa' hi' ga' jäh': "Ngo' he' ma'lla' dsa' në' na'hyoo' ba' na'", ta' kuh' hnäh' ga' ja', mah' la' llu' kih' hi' ma' mi' jnää' juu' ja'. Lä' ja' sa' jmeey' jyoh' huu'dsé' he' jmee' jwiih' kiyh'. Jëeh', kih' ba' Dio la' jmi' gyuu' la' hi' lä' ja' lä' jé' he' ga' cha' në' kih', kih' bih' la' lä' jé'.

29 Ja' he' hlëehn' kih' huu'dsé' kyah' hnäh'. He' hlëehn' kih' huu'dsé' kih' jnäh' ba' na', mah' sa' jmeey' jyoh' huu'dsé' he' jmee' jwiih' kiyh'. ¿He'la' ha' dsa' kin' he' na' ngén' jwé' jmeen' cher'mah' ko' ja' la' huu'dsé' kiyh'?

30 Cher'mah' kwan' ti'hmaah' kih' Dio kih' he' kuhn', ¿he'la' hlëeh' dsa' wi' kin' kih' he' kuhn' he' ja'?

31 Hi' kwee' ba' la' kih' lä' jé', cher'mah' kuh' huh' hnäh', o he' ga' jmeeh' hnäh', jmee' hnäh' lä' jé' lä' koo' lle' kih' ba' mah' lä' ja' wa' la' juuh' kih' Dio jnän'.

32 Ta' jmee' hnäh' jeh' dsé' dsa' judiu, ni' hi' sa' laq' judiu, ni' hi' laq' kyaq' Dio ka'läh'.

33 Jmee' hnäh' lä' koh' jmee' jnä' ba'. Jëeh' jmeen' bii' hnoohn' ha' lä' jee' tih' dsé' dsa' kyaq' lä' jé' he' jmeen'. Sa' hnoohn' he' llu' ki' hñiin', hnoohn' he' llu' kih' ga' lä' jé' ba' mah' lääy'.

11

Juu' kih' dsa' hi' jlë' ka'lle'

1 Jmee' hnäh' lä' koo' jmee' jnä', jëeh' jnä' jmeen' lä' koo' ga' jmee' Cristo.

2 Chaa' llu' cha' miih' lä' koo' täh' hnäh' øøhn', jëeh', ga' lä' jé' jiih' ba' dsa' lä' dsooh' hoh' jnä', hi' chooh' ba' hnäh' koo' hweh' juu' he' ma' hlëehn' hnäh'.

3 Hnoon' lä' ngëeh' hnäh', Cristo laq' to' në' kih' lä' jé' dsa' ñuu'h', hi' lä' ja' laq'

dsa-ñuuuh- kih' dsa-më',
lä-ja- laa' Dio kih' Cristo
ka-läh'.

⁴ La' o-hih- kih' dsa-ñuuuh-
cher'mah' jlëy' ka'lley wa'ra-
ga-të' jee' ngiiy' kiyh' kih' Dio
o wa'ra- ga-ngëey' juu' kih' Dio
cha'në' dsa-.

⁵ Lä-ja- ka-läh' la' o-hih-
kih' dsa-më' cher'mah' sa-
na-jlë- ka'lley wa'ra- ga-të'
jee' ngiiy' kiyh' kih' Dio o
wa'ra- ga-ngëey' juu' kih' Dio
cha'në' dsa-. Heh' lä-ja-,
la' lä-koo- he- na-ti' kwah-
lley'.

⁶ Cher'mah' jaa- dsa-më'
sa- jlë- lle', llu' ga' wa' tiiy'
lley' go-te'. Pero cher'mah'
laay' la' o-hih- kiyh' he- tiiy'
lley' o he- jmeey' kwah',
he-ja- wa' jlëy' ba'.

⁷ Sa- sooh- kih' dsa-ñuuuh-
jlëy' lley', jëeh' laay' heeh'-
kih' Dio, mah' mi-jnäää- ha-
lä-koo- jøøh' laa' Dio. Pero
dsa-më' mi-jnäää- ha- lä-koo-
jøøh' laa' dsa-ñuuuh-.

⁸ Dsa-ñuuuh- sa- ya-hëe'- kih'
dsa-më', dsa-më' ba' ya-hëe'-
kih' dsa-ñuuuh-.

⁹ Lä-ja- ka-läh', sa-
ga-jmää- Dio dsa-ñuuuh-
mah' le' llu' kih' dsa-më',
ga-jmääy' dsa-më' mah' le'
llu' kih' dsa-ñuuuh- ba'.

¹⁰ Kih' he-ja-, hi- kwaat-
kih' ángele ka-läh', jmeey' bii'
jlë' dsa-më' lle' mah' jmeey' lii'-
chaa- hi- kye- në' kiyh'.

¹¹ Pero he- tøøh' jne' kyäah'
Dsa-jøøh' jnän', ja- ma-la-
dsa-ñuuuh- laa' kwaat', ja- ba'-
lä-ja- laa' kwaat' dsa-më'
ka-läh'.

¹² Jëeh', lä-koh' ya-hëe'-
dsa-më' kih' dsa-ñuuuh-
ja- ba' lä-ja- kih' dsa-më'
dsa-lä-chaa- dsa-ñuuuh-.
Lä-uu' ba' hwëe- kih' Dio.

¹³ Kyé- da' hnäh' kwaat'-
hñaah' hnäh', jche' sa- laah'
hnäh' sa- jnä' llu' wa'ra-
ga-ngii' jaa- dsa-më' kih', kih'
Dio ma'sa- na-jlë- lley'?

¹⁴ Lä-koo- jmee- jne' he-
tøøhn' jmi-gyüü- la- lä-koo-
la' kih' dsa-ñuuuh-, mi-jnäää-
he- la' o-hih- kiyh' he- kway'-
jwë' kwäa- jnu- lley'.

¹⁵ Pero kih' dsa-më',
kah' ba' la'. Jnä' llu' kiyh'
he- kway' jwë' dsa-kwäa-
jnu- lley'. Jëeh', dsa-më',
ga-hyoyh' jnu- lley' kyoo-
mah' jlë' lley' lla- he- ma' jlëy'
kyäah' hmiih-.

¹⁶ Cher'mah' chaa- hi-
hnøø' ti'choo' juu' kih' juu'
he- hlëehn' la-, hnøø' lä-ney-
ha- lä- la' kyäa- jnäää'. Jëeh'
koo- nëe' ba' he- tëe' jnäää'
jmee- jnäää' hi- lä-ja- lä-kaa-
gwah' kih' Dio.

Mi-kwayh' ma-nuu- kih'
Dsa-jøøh' jnän'

¹⁷ Pero ta' jyoh' ko-taa-, sa-
chaa- llu' lä-koo- jmeeh'-
hnäh'. Jëeh', jee' dsa-ñeeh'-
hnäh', cha-ga'miih' he- hlëeh'-
jmeeh'- hnäh' lla- he- ma'
jmeeh'- hnäh' he- llu'.

¹⁸ To-në' he- ja-, ma-nuun'-
kyah' hnäh' he- sa- hii' koo-
ba' juu' kyah' hnäh' jee'
dsa-ñeeh'- hnäh'. Hi- jee' llah'-
laan'- ds oo' ba'.

¹⁹ Jëeh', go- laan'- jmää'-
kyah' hnäh' he- tääh' hnäh'

lǟ-jā- mah̄ lǟ-leē hiī- nā- hī-
hnaah̄ Dio hī lǟ-leē hiī- nā-
hī- sā hnaah̄ Dio.

²⁰ Cher'mah̄ lǟ-jā- tääh̄
hnäh̄, jee' dsā-ñeeh̄ hnäh̄,
jā- mā-nuē kih̄ Dsā-jøøh̄
jnän̄ jā- kuh̄ hnäh̄.

²¹ Jëeh̄, wārā- gā-të̄ hor̄
kuh̄ hnäh̄, lǟ-jā- lǟ-jā-
hnäh̄ dsā-lǟ-jäǟ kuh̄-huh̄
hnäh̄ hē gō-kyē hnäh̄.
Hñaah̄ bā hnäh̄ kuh̄-huh̄
lǟ-jiī- dsā-lǟ-heē hnäh̄
mah̄ kō-llaq̄- jaȳ kyaah̄
kyoō.

²² ¿Chē sā- chā- cha'neh̄
kyah̄ hnäh̄ jee' gō-taq̄-
hnäh̄ kuh̄-huh̄ hnäh̄?
¿Hē-lā mī-kwah̄ hnäh̄ hī-
laā kyaq̄ Dio, mah̄ lleh̄
hnäh̄ ō-hih̄ kih̄ hī- sā- kyē
nī-miih̄ hē kuh̄-hih̄?
¿Hē-bā nā- jwëehn̄ hnäh̄?
¿Chē jwëehn̄ hnäh̄ jmeeh̄ bā
hnäh̄ llū? Nī- miih̄ sā-
jwëehn̄ hnäh̄ lǟ-jā.

²³ Jëeh̄, kih̄ Dsā-jøøh̄ jnän̄
gā-hyohn̄ juū lā, jā-bā hē-
mā-hlëehn̄ hnäh̄ jäǟ. Hwë̄
hē gā-ngëeȳ Dsā-jøøh̄ jnän̄
jā, gā-kaȳ hē-ñiih̄.

²⁴ Mah̄ gā-kwaȳ tīhmaah̄
kih̄ Dio. Mā-ngëē hē- jā-,
gā-llaaȳ hē-ñiih̄ jā- mah̄
gā-jäyh̄: "Hē- lā, kuh̄
hnäh̄. Hē- lā nā- jmī-ngō
kin̄. Tā-lā- kyah̄ hnäh̄
kwaq̄an̄ hñiin̄ juūn̄. Jā-
jmeeh̄ hnäh̄ lǟ-lā- mah̄
lǟ-dsooh̄ hoh̄ hnäh̄ kin̄."

²⁵ Jā-bā lǟ-jā- gā-jmeeȳ
kyah̄ wākyaah̄, mā-ngëē
mā-kuyh̄ mā-nuē. Gā-jäyh̄:
"Wākyaah̄ lā- lā- hmooth̄
hmëē hē- jmeen̄ kyah̄

jmā- kin̄. Jā- jmeeh̄ hnäh̄
lǟ-lā, gā-lǟ-jë̄- jiih̄ mā- huh̄
hnäh̄, mah̄ lǟ-dsooh̄ hoh̄
hnäh̄ kin̄."

²⁶ Lǟ-jā-, lǟ-jë̄- jiih̄ mā-
kuh̄ hnäh̄ hē-ñiih̄ lā, hī-
mā- huh̄ hnäh̄ hē- haā-
neh̄ wākyaah̄ lā, hē-
jmeeh̄ hnäh̄ juū hē- gā-juū
Dsā-jøøh̄ jnän̄ bā- nā-, lǟ-
mā-ngoō jā-bā lǟ-jiih̄- jaȳ-
kā-läh̄.

²⁷ Hē-jā-, cher'mah̄ hī-
gā-kuh̄ hē-ñiih̄, hī- gā-hiȳ-
hē- haā- neh̄ wākyaah̄
kih̄ Dsā-jøøh̄ jnän̄, hī- lǟ-
mā-ngoō bih̄ jmeeeȳ hē-
hlëih̄, mā-nā-bääyh̄ dsoō,
kih̄ hē- mī-kwayh̄ jmī-ngō
kyah̄ jmā- kih̄ Dsā-jøøh̄
jnän̄.

²⁸ Lǟ-jā- lǟ-jā- hnäh̄
hnøø̄ kah̄ dā hnäh̄ kwaat̄-
chē sā- hniī- hñūdsé̄- kyah̄
hnäh̄, jäǟ jā-gā- kuh̄ hnäh̄
hē-ñiih̄ hī- huh̄ hnäh̄ hē-
haā- neh̄ wākyaah̄.

²⁹ Jëeh̄, cher'mah̄ jmee-
gyih̄ hē- hlëih̄ mah̄ kuyh̄-
hē-ñiih̄ hī- hiȳ- hē- haā-
neh̄ wākyaah̄ jā-, hē- ngiyȳ-
hē- jäǟ hē- hlëih̄ né̄ kiyh̄-
bā jā-. Jëeh̄ sā- tooyh̄ tā-
jmī-ngō kih̄ Dsā-jøøh̄ jnän̄.

³⁰ Kih̄ hē-jā-, chaā- jwëē-
jee' kyah̄ hnäh̄ hī- dsaah̄,
jwëē hī- mō-sō- chā- bē-
kih̄, lǟ-jiih̄ chaā- kō-llaq̄- hī-
gā-juū.

³¹ Pero cher'mah̄ gā-kyē-
jnē-kwaat̄- hē- hniī- hñūdsé̄-
jnän̄, jäǟ jā-gā- kih̄-hihn̄,
mō-sō- chā- hē- kih̄ llā- Dio
tā-jnän̄.

³² Hī- cher'mah̄ gā-llaȳ tā-

jnän', Dio ba' he' hi' heeh' jne' wii', mah' sa' dsa'nøøn' cha'je' ko'jøh' kyaqh' hi' sa' ma'heeh' juu'kiyh'.

³³ He'ja' øøhn', wa'ra' ga'taqah' hnäh' kuh', ja' jääh' hnäh' dsa' kyaqh' hnäh'.

³⁴ Hi' cher'mah' chaa' jaa' hi' kyoh', wa' lla'kuyh' cha'neh' kiyh', mah' sa' jää' he' wii' nē' kiyh', wa'ra' ga'jmeey' wa' la'cha' la'jee' dsa'ñeeh' hnäh'. Cher'mah' cha'ga' jyoh' juu', he' ja' mi'een' wa'ra' ga'lloon' na'jëen' hnäh'.

12

Lä'jëe' he' ga'hñah' jne' kih' Jmi'lle' kih' Dio

¹ Hnoon' lä'ngëeh' hnäh' miih' øøhn', ha' lä' la' he' ma'hñah' jne' kih' Jmi'lle' kih' Dio.

² Neh' ba' hnäh' ha' lä' ma' jmeeh' hnäh', jää' sa' ga' ma'heeh' hnäh' kih' Dio. Ma' ga'nää' hnäh' ta' la' ta' jnö', ga'kah' hnäh' jwë' jee' ma'hnaah' hnäh' dio kaa' hi' na'laa' kaa'h' dsa'.

³ He'ja' hnoon' lä'ngëeh' hnäh' ni' jaa' hi' hlëeh' lä' gwa' kih' Jmi'lle' kih' Dio sa' jwäy' dso'jwii' nē' kih' Jesús. Lä'ja' ka'läh' sa' jäh' jøøh' Jesús, cher'mah' sa' kyaqh' Jmi'lle' Na'jngii'.

⁴ Kah' ba' la' he' ma'hñah' jne' lä'ja' lä'ja' jne' kih' Dio, pero jaa' ba' Jmi'lle' Na'jngii' hi' kwa' lä'jë' he' ja'.

⁵ Kah' ba' la' ta' he' jmeey' jne' lä'ja' lä'ja' jne' jee'

hnääh' jne' Dio, pero jaa' ba' hi' laa' Dsa'jøøh' jnän'.

⁶ Kah' ba' la' be' he' ma'tee' jne' lä'ja' lä'ja' jne', pero jaa' ba' Dio hi' jmee' lä'jë' kih' ga'lä'jëe' jne'.

⁷ Lä'ja' lä'ja' jne' ma'hñah' jne' he' ga'kwa' Jmi'lle' Na'jngii' mah' lä'ja' jää' llu' kih' lä'jëe'.

⁸ Jaa' ga'hyoh' miih' hu'dsë' llu' he' ga'kwa' Jmi'lle'. Jñah' ga'hyoh' he' jmee' kyuhyh' cha'ga'miih', he' ga'kwa' ja'ba' Jmi'lle' Na'jngii'.

⁹ Jñah' ka'läh' ga'hyoh' kih' ja'ba' Jmi'lle' ha' lä' jee' lä'dsoo' dsëy' cha'ga'miih'. Hi' jñah' ga'hyoh' ha' lä' jee' mi'hlääy' hi' dsaah' kyaqh' be' kih' ja'ba' Jmi'lle' Na'jngii'.

¹⁰ Jñah' ga'hyoh' ha' lä' jmeey' he' juh'gaa'. Jñah' ga'hyoh' juu' he' ngëey' kih' dsa'. Jñah' ga'hyoh' mah'kay' kwaat' che' la' kih' Jmi'lle' Na'jngii' he' hlëeh' dsa' o che' la' kih' jmi'lle' hlüh'. Jñah' ga'hyoh' hlëeyh' jyoh' juu'. Jñah' ka'läh', ga'hyoh' be' mah' jiiy' juu' he' hlëeh' dsa'kyaa'yh'.

¹¹ Pero jaa' ba' Jmi'lle' hi' jmeey' lä'jë' he' ja'. Hi' lä'koo' hyoh' dsëy' ba' ti'llooyh' kih' lä'ja' lä'ja'.

Jee'lä'jëe' hi'laa'kyaa'Dio laay'lä'koo'jaab'

¹² Koo' ba' la' jmi'ngo' jnän', hi' cha' cha'miih'

nëë' he⁻ na⁻ku⁻ na⁻chah[.]
Ma⁻ke⁻ cha⁻miih⁻ nëë' he⁻
na⁻ku⁻ na⁻chah[,] ma⁻ra⁻ he⁻
la⁻ba⁻koo⁻ jmi⁻ngo⁻jee[']lä⁻jé⁻.
Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ Cristo ka⁻läh[']
kyaa⁻ jne[.]

13 Jëeh['], kyaah['] ja⁻ ba[']
Jmi⁻lle['] ga⁻lëë['] jne['] koo⁻
ba['] kyaayh['], lä⁻llu['] he⁻
ma⁻na⁻saa⁻ jne['] jmi⁻ kyaah[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kih['] Dio.
Lä⁻ja⁻ kih['] hi⁻ laa['] judiu o
hi⁻ sa['] laa['] judiu, hi⁻ lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] kih['] hi⁻ na⁻hnëë'
jmee⁻ta⁻kih[']dsa⁻ o cher[']mah[']
sa⁻ na⁻hnëëy[']. Ga⁻lä⁻jëë['] ba[']
jne['] ma⁻heeh['] jne['] kih['] ja⁻ ba[']
Jmi⁻lle['].

14 Heh['] jmi⁻ngo⁻ jnän[,]
sa['] la['] koo⁻ ba['] jee['] lä⁻jé⁻,
cha⁻miih⁻ jee['] na⁻ku⁻
na⁻chah[.]

15 Cher[']mah['] ma⁻tiin[']
ga⁻jäh[:] "Sa⁻laa['] ma⁻gooh⁻,
he⁻ja⁻ sa['] na⁻jnää['] kih[']
jmi⁻ngo⁻ kyah⁴", pero ma⁻ke⁻
ma⁻jäh['] lä⁻ja⁻, ma⁻ra⁻ he⁻
na⁻jnää['] ba['] kih['] jmi⁻ngo⁻
jnän[.]

16 Hi⁻ cher[']mah['] lo⁻gwan[']
ga⁻jäh[:] "Sa⁻laa['] mi⁻nëh^{',}
he⁻ja⁻ sa['] na⁻jnää['] kih[']
jmi⁻ngo⁻ kyah⁴", pero ma⁻ke⁻
ma⁻jäh['] lä⁻ja⁻, ma⁻ra⁻ he⁻
na⁻jnää['] ba['] kih['] jmi⁻ngo⁻
jnän[.]

17 Cher[']mah['] lä⁻kaa⁻
jmi⁻ngo⁻ jnän[,] la['] koo⁻ mii[']
mi⁻në['] juuh⁻, ñhee⁻ kyaah[']
ja⁻nuu['] jne[?] Hi⁻ cher[']mah[']
lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän[,] la[']
koo⁻ to⁻gwa['] juuh⁻, ñhee⁻
kyaa⁻ ja⁻ he⁻taah['] jne[']
jmeh[?]

18 Pero Dio ga⁻jmee['] na⁻ku⁻

na⁻chah['] jmi⁻ngo⁻ jnän[,]
lä⁻koo⁻ lla⁻dsëy['].

19 Cher[']mah['] koo⁻ nëë' ba⁻
la['] lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän[,]
mo⁻so⁻ la['] lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo⁻
he⁻kye['] jne[.]

20 Pero ja⁻ lä⁻ja⁻ la['] jmi⁻ngo⁻
jnän[.] Na⁻ku⁻ na⁻chah[']
cha⁻miih⁻ nëë', hi⁻ jee['] lä⁻jé⁻
koo⁻ ba[']la['].

21 Sa⁻ le['] jäh['] mi⁻nëñ['] siih⁻
ma⁻goon[:] "Sa⁻ jmee⁻ bii[']
hne⁻ kin⁻." Ni⁻ sa⁻ le['] jäh[']
kaullen['] siih⁻ ma⁻tiin[:] "Sa⁻
jmee⁻ bii['] hne⁻ kin⁻."

22 Pero sa⁻ la['] lä⁻ja⁻. He⁻
cha⁻kih['] jmi⁻ngo⁻ jnän[,] he⁻
jmee⁻ jne['] kwaat⁻ sa⁻ bee[']
ni⁻miih⁻, he⁻ja⁻ jmää['] jnän[,]
cha⁻ga'miih⁻.

23 Hi⁻he⁻cha⁻kih['] jmi⁻ngo⁻
jnän['] he⁻jmee⁻ jne['] kwaat⁻
sa⁻ jnä['] llu['], he⁻ja⁻ høø['] jne[']
cha⁻ga'miih⁻. Hi⁻he⁻sa⁻
sooh['] jëë['] dsa⁻, jlë['] jne['] llu['].

24 Pero he⁻ jnä['] llu['] në[']
jnän[,] sa⁻ jmee⁻ bii['] jlë['] jne['].
Ga⁻jmee['] Dio jmi⁻ngo⁻ jnän[,]
mah['] høøn['] cha⁻ga'miih⁻
lä⁻jé⁻ he⁻sa⁻bee['].

25 Heh['] lä⁻ja⁻, jmi⁻ngo⁻
jnän[,] sa⁻ jmee⁻ ma⁻kih['] kih['].
Lä⁻jé⁻ nëë' ba['] hnää[']
dsa⁻kyaa⁻yh['].

26 Cher[']mah['] jii⁻ kih['] koo⁻
nëë', lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻jé⁻ ba['] jii⁻
kih[']. Hi⁻cher[']mah['] ga⁻la['] llu[']
kih['] koo⁻ nëë', lä⁻ja⁻ la['] llu[']
kih['] ga⁻lä⁻jé⁻ ba['].

27 Lä⁻ja⁻ jne['] ka⁻läh['],
laa['] jne['] lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo⁻
kih['] Cristo. Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻
jne['] na⁻ku⁻ na⁻chah['] jne[']
kyaa⁻yh['].

28 Jee' kih' hi⁻ laa⁻ gwah⁺, Dio ga⁻hñaa⁻ to⁻në⁻ hi⁻ laa⁻ apóstole, ja⁻ga['] ga⁻hñaaay['] hi⁻ ngëe⁻ juu' kiyh^{',} hi⁻ ga⁻hñaaay['] ta⁻jwoh^{',} kyaah['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻, kyaah['] hi⁻ mi⁻hlää['] dsa⁻, kyaah['] hi⁻ jmee⁻ be['] kih['] dsa⁻, kyaah['] hi⁻ kye⁻ në⁻ kih['] dsa⁻kyah['], hi⁻ kyaah['] hi⁻ lih⁻ hlëeh['] jyoh['] juu'.

29 ¿Che' lä⁻jëe⁻ laa⁻ apóstole? ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ laa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu' kih['] Dio? ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ laa⁻ ta⁻jwoh[']? ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ jmee⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻?

30 ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ ma⁻hyoh⁻ be['] mah['] mi⁻hlääy['] dsa⁻dsaa⁻? ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ lih⁻ hlëeh['] jyoh['] juu'? ¿Che' ga⁻lä⁻jëe⁻ lih⁻ jii['] juu' he⁻ hlëeh['] dsa⁻kyayh[']?

31 Wa' hee['] hoh['] hnäh['] kih['] ta['] he⁻ la['] kwa⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ llu[']ga[']miih⁻.

Pero ta⁻ jyoh['] ko⁻taa⁻, hlëehn['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ jee['] jnääh['] hnäh['] he⁻ jmää['] cha⁻ga'miih['] kyah['] hnäh['].

13

He⁻hnää⁻jne[']dsa⁻kyah['], he⁻ja⁻ba[']kyee[']

1 Cher'mah['] ga⁻hlëehn['] kyaah['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ juu' he⁻ hlëeh['] dsa⁻, hi⁻ kyaah['] juu' he⁻ hlëeh['] ángele ka⁻läh['], hi⁻ cher'mah['] sa⁻ hnaan⁻ dsa⁻kyah['], laa⁻lä⁻koo⁻ ñe['] he⁻ koo⁻ hii['] ta⁻jmah^{'. Läa⁻lä⁻koo⁻ jwi⁻ñe['] kih['] të['].}

2 Cher'mah['] ga⁻hyohn['] cha⁻miih⁻ juu' kih['] Dio he⁻ ngëe⁻ kih['] dsa⁻, hi⁻ cher'mah[']

ga⁻lä⁻ngëe['] lä⁻jë⁻ juu' he⁻ na⁻hmää['], cher'mah['] kyuuh['] ba['] jnä['] lä⁻jë⁻, hi⁻ cher'mah['] ga⁻jmeen['] ds oo['] dsen['] cha⁻miih['] lä⁻jiih['] mi'siin['] høø['] moh['], pero cher'mah['] sa⁻ hnaan⁻ dsa⁻kyah['], ni⁻ miih⁻ sa⁻cha⁻he⁻laa⁻.

3 Cher'mah['] ga⁻tí[']ga⁻llooohn['] ga⁻lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ kin⁻ mah['] äähn['] dsa⁻ tä⁻ñee['], hi⁻ cher'mah['] ga⁻kwaan['] hñiin['] kaan['], pero cher'mah['] sa⁻ hnaan⁻ dsa⁻kyah['], ni⁻ miih⁻ sa⁻jmää['] kin⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ja['].

4 He⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻, he⁻ jøh⁻ dsen⁻ ba['] ja['], hi⁻ llu['] dsë⁻ jne['] ka⁻läh[']. He⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻, ja['] he⁻ wi['] dsë⁻ jne['] kyaah['] dsa⁻. He⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻, ja['] he⁻ jmää['] jne['] hñaan['] kqah['], ni⁻ he⁻ jmeen['] kyee['] jne['] cha⁻ga'miih⁻.

5 He⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻, ja['] he⁻ jmeen['] he⁻ sa⁻ lle['] kih['] jmeen['], ja['] he⁻ hnøøhn['] ma⁻la⁻ he⁻ llu['] jnän['] hñaan['], ja['] he⁻ lä⁻llee['] jne['] na⁻koh['], ja['] he⁻ tøøh['] jne['] dsen⁻ kyaah['] dsa⁻.

6 Ja['] he⁻ tih['] dsë⁻ jne['] he⁻ hliih['], he⁻ tih['] dsë⁻ jne['] ju'ds oo['] jmah['] ba['].

7 He⁻ hnää⁻ jne['] Dio, he⁻ lä⁻be['] dsë⁻ jne['] kih['] lä⁻jë⁻, hi⁻ lä⁻ma⁻ds oo['] ja⁻ba['] dsë⁻ jne['] kiyh^{',} hi⁻ ngoo['] ba['] he⁻ kyé['] jne['] o⁻jøh['] dsë⁻, hi⁻ he⁻ kwëeh['] dsë⁻ jne['] ka⁻läh['].

8 He⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻kyah['] sa⁻lla⁻ jih[']koh[']. Pero ll oo['] koo⁻ jmi⁻ mo⁻so⁻ jmee⁻ bii['] mi⁻jnää⁻ Dio juu' kih^{',}

lǟ jā - kā lǟh̄ mō sō j meē
biī hyoh̄ dsā hlëeh̄ jyoh̄
juū, hī mō sō j meē biī
hyoyh̄ hē j meeȳ kyuuuh̄
chā gā miih̄.

⁹ Pero j mī' hē tøohn̄ lā,
sā gā mā lǟ kyuuuh̄ j nē
nā hñaā lǟ jé̄ juū nā, hī
lǟ jā - kā lǟh̄ lǟ jé̄ hī ngé̄ē
juū kih̄ dsā, sā hlëeyh̄
nā hñaā lǟ jé̄ē.

¹⁰ Pero wārā gā lloō j mī'
j meē Dio mā nā hñaā gō tē
lǟ jé̄, mā jā mō sō j meē
biī hē gā lǟ kyuuuh̄ j nē
miih̄ j mī gyuū lā, lläā
gō tē bā jā.

¹¹ Lǟ koō mā laan̄ chih̄,
gā hlëehn̄ lǟ koō jāā chih̄,
gā jmeen̄ hū dsé̄ lǟ koō
jāā chih̄, hī gā kän̄ kwaat̄
lǟ koō jāā chih̄. Pero
mā gā lǟ jøohn̄, mō sō
gā jmeen̄ lǟ jé̄ hē mā
jmeen̄ lǟ koō mā mähn̄.

¹² J mī' nā, sā mā lǟ ngé̄ē
j nē nā hñaā lǟ jé̄ē, lā
jnän̄ lǟ koō hē jé̄ē j nē
kyaā hū hē sā jé̄ē bā.
Pero wārā gā lloō j mī'
jā, jā gā téē j nē jé̄ē
gō tē. Nā kyuuhn̄ miih̄ bā.
Pero wārā gā lloō j mī' jā,
jā gā lǟ kyuuhn̄ lǟ jé̄, jā bā
lǟ koō kyuū Dio jnǟ.

¹³ Hnë̄ në̄ē bā hē sā
lläā: hē mā dsoō dsé̄
j nē, hē chā ō jøh̄ dsé̄
jnän̄, hī hē hnäǟ j nē
dsā kyaā hn̄. Kih̄ jeē lǟ jé̄
hē lā, kyeē gā hē hnäǟ
j nē dsā kyaā hn̄.

Hā lǟ lā kih̄ hī hlëeh̄
jyoh̄ juū'

¹ Hē jā gō näǟ bā hnäh̄
tā chāné̄ hē hnäah̄ hnäh̄
øgh̄ hnäh̄. Hī lǟ jā wā hē
hoh̄ hnäh̄ kih̄ tā hē lā kwā
J mī llē Nā jngiī. Hī kih̄ jeē
lǟ jé̄ tā nā, wā hē hoh̄
hnäh̄ kih̄ hē ngé̄eh̄ hnäh̄
juū kih̄ Dio.

² Jé̄eh̄, jāā hī hlëeh̄ jyoh̄
juū, jā hē hlëeyh̄ kyaāh̄
dsā jā, hē hlëeyh̄ kyaāh̄
Dio bā jā. Hī mā kē hlëeyh̄
juū kaah̄ hē kwā J mī llē
Nā jngiī, nī jāā sā ngé̄ē
juū kiyh̄.

³ Pero jāā hī ngé̄ē juū
lǟ koō gā hyoyh̄ kih̄ Dio,
hī hē bā hlëeh̄ juū hē
j meeeȳ dsā näǟ dsā tā
chāné̄, kwaȳ bē kih̄ dsā,
hī j meeeȳ dsā nøh̄ dsé̄ dsā.

⁴ Jāā hī hlëeh̄ juū hē sā
ngé̄ē j nē, hē kwaȳ bē kih̄
hñiiȳ bā jā. Pero jāā hī
ngé̄ē juū lǟ koō gā hyoyh̄
kih̄ Dio, kwaȳ bē kih̄ lǟ jé̄ē
hī laā kyaā Dio.

⁵ Hnoon̄ wārā jäh̄ kih̄
lǟ jé̄ē bā hnäh̄ hlëeh̄ hnäh̄
jyoh̄ juū. Pero chā gā miih̄
hnoon̄ wārā jäh̄ kih̄
gā hñah̄ hnäh̄ tā hē ngé̄eh̄
hnäh̄ juū kih̄ Dio. Jé̄eh̄,
llū gā hē jā, lǟ koh̄ gā
hē hlëeh̄ hnäh̄ jyoh̄ juū.
Hī mā rā hē jmäǟ bā hē
hlëeh̄ hnäh̄ jyoh̄ juū wārā
jäh̄ kih̄ chāā hī jiī juū jā
mah̄ kwā bē kih̄ hī laā
kyaā Dio.

⁶ Jé̄ē dā hnäh̄ øghn̄.
Cher'mah̄ ngoon̄ nā hlëehn̄

hnäh' kyaqah' jyoh' juu' he-
ma-hyohn' kih' Dio, sa-
jmää' he- ja- kyah' hnäh'.
Llu' ga' he- hlëehn' hnäh'
he- ga-mi-jnää' Dio kin-
ba', hi- hlëehn' hnäh' he-
ma-kyuuuh' jne', hi- hlëehn'
juu' lä-koo- ga-hyohn' kih'
Dio, hi- kyaqah' nuuh' he-
ma-mi-tëe' jne'.

⁷ Lä-ja- la' kih' lä-je- he- sa-
na-jiih'. Wa-ra- ga-hii' luu'
hma-ta-, wa-ra- ga-hii' tu-,
cher'mah' sa- ga-hii' kwee-,
sa- chaq- hi- ñe- hee- su- ja-
hii'.

⁸ Hi- cher'mah' sa- ga-hii'
kwee- luu' hoo', ni- jaa-
hløø' sa- mi-llyu- hñii' mah'
dsa-nääy' jee' hnii'.

⁹ Lä-ja- la' kyah' hnäh'
ka-läh'. Cher'mah' sa- jee-
juu' he- hlëeh' hnäh', ñha-
lä-ja- lä-ngëe' dsa- juu' he-
hlëeh' hnäh'? Koo- taah-
miih' ba' ja- he- hlëeh' hnäh'.

¹⁰ Joh' juu' sa- hlëeh' dsa-
lä-kaa- lä-jah' jmi-gyuuh', hi-
lä-koo- lä-koo- jwii- ngëe'
bih' juu' kiyh'.

¹¹ He-ja- cher'mah' sa-
ngëe' juu' he- hlëeh' dsa-,
laqan' lä-koo- jaa- hi- chaq-
yuuh' ba' kiyh'. Hi- lä-ja- laa- hi-
he- ki- jnä- ka-läh'.

¹² Lä-ja- jmee' hnäh'
ka-läh'. Na' he- ma-hee'
hoh' hnäh' kih' ta' he-
la' kwa' Jmi-lle' Na-jngii'
, he-ja- cha-ga'miih' wa'-
tih' hoh' hnäh' he- la' kwa'
Jmi-lle' Na-jngii' he- jmee'
dsa-kwaa- lä-hii' në' hi- laa-
kyaa' Dio.

¹³ Kih' he-ja-, jaa- hi-

ma-hyoh' hlëeh' jyoh' juu',
wa' ngiiy' kiyh' kih' Dio mah'
kway' be' ha- lä- jee' jiiy' juu'
ja- kyaqah' dsa- kyaayh'.

¹⁴ Jëeh', cher'mah' ga-ngiin'
kin- kyaqah' juu' he- sa-
ngëe', he- ngiin' kyaqah'
jmi-lle' kin- ba' ja-. Pero juu'
ja-, sa- ngëe' he- hnøø' jäh'.

¹⁵ He-ja-, ñha- lä- jmeen?
Ngi' ba' jnä- kyaqah' jmi-lle'
kin-, hi- lä-ja- ka-läh' kyaqah'
juu' he- ngëe' ba'. Hi- hän'
kyaqah' jmi-lle' kin-, hi- lä-ja-
ka-läh' hän' kyaqah' juu' he-
ngëe'.

¹⁶ Jëeh', cher'mah' ga-häh'
kyaqah' jmi-lle' jmah' jee'
kwah- ti'hmaah' kih' Dio, ha-
lä-ja- jäh' hi- tääh' nuu':
"Wa' la' lä-ja-", cher'mah' sa-
ma-lä- ngëey' hee- ja- he-
ma-hlëeh'.

¹⁷ Ma-ke- jnäqah' ma-kwah'
ti'hmaah', pero kih' hi- tääh'
nuu', sa- tëey' be' kyaqah' juu'
ja-.

¹⁸ Kwan- ti'hmaah' kih'
Dio kih' he- ma-hyohn'
hlëehn' cha-ga'miih' jyoh'
juu' lä-koh' ga' hnäh'.

¹⁹ Pero ga' ma-chehn' jee'
dsa-ñee- Øøh' jne', llu' ga'
laqan' he- hlëehn' hña' mi'
juu' he- lä- ngëe' dsa- wa'ra-
ga-tëe' jee' hlëeh' jnih', lä-koh'
ga' he- hlëehn' gya' mil mi'
juu' he- sa- kyuuuh' dsa-.

²⁰ Øøhn', ta- jmee' hnäh'
huuh'dsë- lä-koo- jaa- chih-
hi- sa- ngëe'. Llu' ba'
cher'mah' laah' hnäh' lä-koo-
ja- chih' hi- sa- jmee' he-
hlëeh'. Pero hnøø' jmeeh'

hnäh' huu'dsē' lä'koo' jaā' dsa' ma'jøøh' ba'.

21 Lä'la' na'sii' nē' ley:
Kyaah' jyoh' juu' hlëehn' dsa'-la'.
Kyaah' juu' he' hlëeh' dsa'-chaa' u' ba' hlëeh' jnih'.
Pero ni' lä'ja', sa' nuuy' kin', ga'jäh' Dio.

22 Lä'ja', hi' ma'hyoh' hlëeh' jyoh' juu', la' koo' he' juh'gaa' kih' hi' sa' ga' ma'heeh' kih' Dio. Sa'la'kih' hi' ma'heeh' kih' Dio. Pero ta' jyoh' ko'taa', jaā' hi' ngëe' juu' he' ga'hyoyh' kih' Dio, hlëeyh' hi' ma'heeh' kih' Dio ba'. Sa'la'kih' hi' sa' ma'heeh' kih' Dio.

23 He'ja' sa' llu' cher'mah' lä'jëe' hnäh' hlëeh' hnäh' jyoh' juu' he' sa' ngëe' jne' jee' dsa'ñnee' hnäh'. Jëeh', cher'mah' ga'lloo' jaā' hi' hmëe' o jaā' hi' sa' ga' ma'dsoo' dsë' kih' Dio, ma'ja'jäyh', he' ngaah' ba' hnäh' ná'.

24 Pero cher'mah' lä'jëe' hnäh' ngëe' hnäh' juu' he' ga'hñah' hnäh' kih' Dio hi' cher'mah' ga'lloo' jaā' hi' hmëe' o jaā' hi' sa' ga' ma'heeh' kih' Dio jee' tääh' hnäh', kyaah' juu' he' ngëe' hnäh' ja' jmee' lä'ngëey' he' ma'hläayh', hi' lä'luiyh' lä'jëe' he' jmeey'.

25 Hi' lä'jnä' lä'jëe' he' na'hmää' neh' tuh'dsë'. Ja'ga' na' juuyh' jnëy' mah' hnaayh' Dio, jäyh': "Ma'ra'ju'dsoo', cheh' ba' Dio jee' kyaah' hnäh'."

Hnøø' dsa'toothn' lä'koo' lle'kih' lä' ma'dsa'ñee' jne'

26 Øøhn', he' koo' juu' lle' jne' kih' jee' lä'jëe' he' ma'jwëehn' hnäh'. Jee' dsa'ñeeh' hnäh', chaa' hi' hä', chaa' hi' mi'tëe', chaa' hi' hlëeh' ga'jyoh' juu', chaa' hi' ma'mi'jnää' Dio miih' kih', chaa' hi' lih' jii' juu' he' sa' ngëe' jne'. He'ja' jmee' hnäh' lä'jëe' he' na'mah' lä'cha' cha'ga'miih' be' kyaah' hnäh'.

27 Wa'ra' ga'hlëeh' hnäh' jyoh' juu', wa' hlëeh' uu' uu' ba', pero ma' jaā' ba'. Hi' ma'ra' he' hnää' jaā' hi' lih' jii' juu' ja'.

28 Cher'mah' sa' chaa' hi' lih' jii' juu' ja', sa' wa'hlëeyh' hi' tääh' neh' gwah'. Wa' hlëeyh' jee' nuuy' hñiiy' ba', hi' wa'hlëeyh' kyaah' Dio.

29 Lä'ja' ka'läh' kih' hi' ngëe' juu' he' ga'hyoyh' kih' Dio. Wa'hlëeh' uu' uu' ba', mah' jee' lä'jëe' wa' kyey' kwäat' ha' lä'dsoo' juu' ja'.

30 Cher'mah' ga'mi'jnää' Dio miih' kih' jaā' hi' gya'nuu', wa'jøøy' lä'jiih' lläa' hlëeh' hi' ma'løø' to'në' he'.

31 Jëeh', lä'jëe' ba' hnäh' cha'jwë' kyaah' hnäh' ngëe' hnäh' juu' he' ma'hñah' hnäh' kih' Dio. Pero ma' jaā'ba' hnäh' ngëe' hnäh' juu' ja', mah'lä'ja' lä'tëe' lä'jëe', hi'hyoyh' cha'ga'miih' be'.

32 Jmi'lle' kih' hi' ngëe' juu' nüuh' bih', sa'hlëeyh' ta'ko'jiih' hlëeh' jñah' øøyh'.

³³ Jëëh' Dio, sa⁺ läay⁺ Dio hi-
koo⁻ jmee⁺ tääh' miih'. He⁻
jmeeey⁺ hii⁺ tii⁺ jnän⁻ ba[.]

Lä⁻koo⁻ jmee⁺ lä⁻jé⁺ gwah⁺
jee⁺ dsa⁻ñee⁺ lä⁻jé⁺ hi⁻ la⁺
kyaa⁺ Dio,

³⁴ lä⁻jé⁺ dsa⁻më⁺ sa⁺ wa⁺
tooyh' miih' jee⁺ tääyh' neh⁻
gwah⁺. Jëëh', sa⁺ cha⁻ jwë⁺
kiyh⁺ hlëeyh⁺. Hnøø⁺ nuuhyh⁺
kih⁺ dsa⁻ñuuuh⁻ ba[,] lä⁻koo⁻
jäh' në⁺ ley.

³⁵ Cher'mah⁺ he⁻ hnøøy⁺
lä⁻tëey⁻, wa['] ngiiy⁺ juu['] kih⁺
dsa⁻ñuuuh⁻ kyaay⁺ wa'ra⁻
ga⁻lla⁻nääy⁺ cha'neh⁻ kiyh⁺.
Jëëh', sa⁺ sooh[~] kih⁺ dsa⁻më⁺
hlëeyh⁺ neh⁻ gwah⁺.

³⁶ Ja⁻ ma⁻la⁻ jee⁺ kyah⁺
hnäh' ga⁻lä⁻cha⁻ juu['] kih⁺ Dio.
Ni⁻ sa⁻la⁻ ma⁻la⁻ kyah⁺ hnäh'
ka⁻läh[.]

³⁷ Cher'mah⁺ chaa⁻ hi⁻
jmee⁺ huu⁻dsë⁻ läay⁺ ja⁻ hi⁻
ngëe⁻ juu^{',} o cha⁻ ga['] jyoh⁺
he⁻ ga⁻hyoyh⁺ kih⁺ Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii^{',} hi⁻ he['] täh⁻ dsëy[']
la⁻ mada⁻ kih⁺ Dio lä⁻jé⁺ he⁻
ma⁻sii['] la⁻.

³⁸ Kih⁺ hi⁻ sa⁺ jmee⁺ he['] kih⁺
juu['] la⁻, ta⁻ jmee⁺ hnäh' he[']
kiyh⁺.

³⁹ Lä⁻ja⁻ hnäh' øohn⁺, wa[']
hee⁺ hoh['] hnäh' kih⁺ ta['] he⁻
ngëe⁻ hnäh' juu['] kih⁺ Dio. Hi⁻
ta['] ha⁻ hnäh' kih⁺ hi⁻ lih⁻
hlëeh⁺ jyoh['] juu['].

⁴⁰ Pero ta⁻ jmee⁺ hnäh'
wa['] la⁻ cha⁻ la⁻ jee⁺ dsa⁻ñeeh⁺
hnäh', jmee⁺ hnäh' lä⁻koo⁻ lle[']
kih⁺ ba[.]

15

Ga⁻läjiih['] Cristo ma[']

ga⁻hya⁻ hnë⁻jmii['] na⁻juuy[']

¹ Na⁺ na⁺ mi⁻dsoohn⁻
hoh['] hnäh' øohn⁺, ha⁻ lä⁻
la['] ju⁻hmëe⁺ he⁻ ga⁻hlëehn[']
hnäh', ja⁻ba['] he⁻ ga⁻heeh[']
hnäh' ja⁻. Hi⁻ lä⁻ ma⁻tääh[']
ja⁻ba['] hnäh' kyaah['] juu['] ja⁻
lä⁻jiih['] na⁺.

² Kyaaah['] ja⁻ba['] juu['] la⁻
ma⁻na⁻läah['] hnäh' cher'mah⁺
ga⁻nää⁺ba['] hnäh' koo⁻ hweh⁻
kyaaah['] juu['] he⁻ ma⁻hlëehn[']
hnäh'. Pero cher'mah⁺ sa⁺ la⁻
lä⁻ja⁻, sa⁻jmää⁺he⁻ ma⁻dsoo⁻
hoh['] hnäh'.

³ To⁻në['] ga⁻hlëehn['] hnäh'
ja⁻ba['] juu['] he⁻ ga⁻heehn[']
hñiin⁻ he⁻ ga⁻juu['] Cristo kih⁺
dso'kye⁻ jnän['] lä⁻koo⁻ na⁻sii[']
juu['] kih⁺ Dio.

⁴ Ja⁻ga['] na⁺ ga⁻häqä⁺ dsih⁺
mah⁺ ga⁻läjiiyh['] ka⁻läh['] ma[']
ga⁻hya⁻ hnë⁻jmii['], lä⁻koo⁻
ma⁻na⁻sii['] kiyh['] jää⁺.

⁵ Ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺
kih⁺ Pee[.] Hi⁻ këe⁻ ga['],
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺ kih⁺
lä⁻jé⁺ gya⁻tuu['].

⁶ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻,
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺ kih⁺ laa⁻
ga['] hña['] hñälaä['] øoh⁺ jne[']
kyaaah['] koo⁻ hä['] ba[.] Hi⁻
jwëe⁻ øoh⁺ jne['] he['], chaa⁻
gyih⁺ lä⁻jiih['] na⁺, ko⁻lläa['] ba[']
ma⁻na⁻juu['].

⁷ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻,
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺ kih⁺ Jacobo,
ja⁻ga['] ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺
jee['] ma['] tääh['] lä⁻jé⁺
apóstole.

⁸ Jee['] ga⁻dsaa⁺ ja⁻,
ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiyy⁺ ki⁺ jnä['].
Jnä['] hi⁻ ga⁻la⁻ kih⁺ lä⁻koo⁻
ja⁻ hi⁻ sa⁺ ga⁻lächaä⁺
lä⁻koo⁻ lle['] kih⁺.

⁹ Jéeh', mäh' ga' jnä' lä' koh' ga' jee' lä' jee' apóstole he'. Ni' sa' lle' kih' tää' dsa' jnä' apóstol. Jéeh', ga' jmeehn' cha' miih' hi' lqa' kyaq' Dio.

¹⁰ Pero, kih' he' llu' dsë' Dio, he' ja' ba' ja' lqa' he' jwahn' lqa'. Hi' ga' jmää' ba' he' llu' dsë' kyaah' jnä' jää' ga' jmeen' cha' ga' miih' ta' lä' koh' ga' jee' lä' jee' apóstole he'. Pero ja' hnii' hi' ga' jmee' ta' ja'. He' llu' dsë' Dio kyaah' jnä' ba' ja', he' ja' ya' hii' llu' ta' he' ga' jmeen'.

¹¹ Lä' ja' ba' la' juu' he' kwa' jnääh', kwee' ba' jmee' cher'mah' jnä', o cher'mah' jnääh' kwa' juu' la', hi' juu' la' ba' ja', he' ga' heeh' hnääh'.

Lä' jiih' lä' jee' dsa' hi' ma' na' juu'

¹² Ga' nuu'h' ba' hnääh' he' ga' kwa' dsa' juu' he' ga' lä' jiih' Cristo. ¿He' la' ja' ko' llaq' hnääh' jwah' hnääh' he' sa' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu'?

¹³ Jéeh', cher'mah' sa' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu', ni' sa' ga' lä' jiih' Cristo cher'mah' lä' ja' la'.

¹⁴ Hi' cher'mah' sa' ga' lä' jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he' kwa' jnääh' juu' kiyh'. Lä' ja' ka' läh', he' ma' lä' dsso' dsë' jne', sa' jmää' ta' ni' miih'.

¹⁵ Hi' ja' ma' la' he' ja'. Ga' jmee' jnääh' juu' ta' juu' kih' Dio, jää' ma' jmee' jnääh' ju' dsso' he' ga' mi' jiih' Cristo. Pero sa'

ga' lä' jiih' Cristo cher'mah' la' ju' dsso' he' sa' lä' jiih' dsa'.

¹⁶ Jéeh', cher'mah' sa' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu', ni' lä' ja' sa' ga' lä' jiih' Cristo.

¹⁷ Wa'ra' jäh' kih' sa' ga' lä' jiih' Cristo, sa' jmää' ta' he' ma' dsso' hoh' hnääh'. Lä' ma' täh' ja' ba' hnääh' kyaah' dso' kye' kyah' hnääh'.

¹⁸ Lä' ja' ka' läh', ma' na' hee' go' te' lä' jee' hi' ga' juu' hi' lqa' kyaah' Cristo.

¹⁹ Wa'ra' jäh' kih' la' kih' jmi' gyuu' la' ba', he' ma' cha' o' jöh' dsë' jnän' kyaah' Cristo, peer' jwii' jne' jee' kih' lä' jee' dsa'.

²⁰ Pero ma' ra' ju' dsso' he' ga' lä' jiih' Cristo jee' kih' hi' na' juu'. Laay' to' nö' kih' lä' jee' hi' lä' jiih' jee' kih' hi' na' juu'.

²¹ Kih' ja' ba' dsa' ja' he' dsa' juu' dsa'. Lä' ja' ka' läh', kih' ja' ba' dsa' ja' he' lä' jiih' hi' na' juu'.

²² Jää' ja' ba' lä' koh' dsa' juu' dsa' kih' he' laay' sa' ju' kih' Adán, ja' ba' lä' ja' lä' jiih' hi' lqa' kyaah' Cristo.

²³ Lä' ja' lä' ja' lä' jiih', ga' ma' te' hor' kiyh'. To' nö' ga' lä' jiih' Cristo hi' kye' nö' jnän'. Ja' ga' lä' jiih' ka' läh' hi' lqa' kyaay' wa'ra' ga' te' jee' jayh'.

²⁴ Hi' wa'ra' ga' te' jee' llqa' go' te', lla' dsë' Cristo kih' lä' jee' hi' täh' jmee' hih', hi' kih' hi' lqa' ta' hi' kih' hi' bee'. Ma' ja' ga' tooyh' goo' Dio hi' lqa' Tää' jnän' mah' hnii' bih' jmeey' hih'.

25 Jéeh', jmee' bii' lla' dsëe' Cristo kih' lä'jëe' hi' na'høöh' kiyh' lä'jiöh' jää' ta' hwa' huu' tiy'.

26 Kih' jee' lä'jëe' hi' na'høöh' kiyh' he', heey' go'te' hi' jngiöh' kih' dsa'.

27 Jéeh', kih' Dio ma'jä' ta' hwa' huu' tiy' Cristo lä'jëe' go'te' he' cha'. Lä'koo' ma' ga'jäyh': "Ma'jä' ta' hwa' huu' tiy' lä'jëe' he' cha'", ñe' ba' jne' sa' hlëeh' lä'kye' kih' hñii' Dio hi' ga'tooth' gooy' lä'jëe' he' ja'.

28 He' ja' wa'ra' ga'jä' ta' hwa' huu' tiy' lä'jëe' he' cha', ja'ga' na' Jooy' ngëey' hñiiy' cha'në' hi' ga'tooth' gooy' lä'jëe' he' cha' mah' lä'ja' jä' jøöh' Dio jee' kih' lä'jëe'.

29 Ta' jyoh' ko'taa', ¿hee' ga'lih' dsa' hi' ga'saa' jmiï' lla' hi' ma'na'juu'? Cher'mah' sa' lä'jiöh' dsa' hi' ma'na'juu', ¿he'la' ja' ga'saay' jmiï' lla' hi' ma'na'juu'?

30 Lä'ja' jnääh' ka'läh', ¿he'la' ja' heeh' jnääh' he' hii' goo' kyaa' jnääh' ga'lä'jëe' jmiï', cher'mah' sa' lä'jiöh' dsa'?

31 Ju'dsoo' jwahn' øohn', lä'jëe' jmiï' ba' hii' goo' juun'. Hi' lä'ja' la' ju'dsoo' he' chaan' llu' jwérte kwaat' kyah' hnäh' jee' hnääh' jne' Jesucristo Dsa' jøöh' jnän'.

32 Wa'ra' jäh' kih' laan' dsa' wa' hi' cha' hi', ¿hee' jmaä' kin' ja', he' ga'teen' kyaa' dsa' hi' laa' lä'koo' jah' hää' hi' tääh' jwii' Éfeso?

Wa'ra' jäh' kih' sa' lä'jiöh' dsa' hi' ma'na'juu', wa' jmeé' ba' jne' lä'jëe' he' tih' dsëe' jne', wa' kih'hihn' llu'. Jéeh', hø'ba'juu' jne'.

33 Pero ta' mi'gaa' hnäh' hñaaah' kih' hi' hlëeh' lä'ja'. Jéeh' cher'mah' ga'jmeé' jne' ko'jöh' kyaa'hi' hñaa' dsëe', dsa'heë' lä'jëe' he' llu' he' tëe' jne' jmeen'.

34 Jmee' hnäh' huu'dsëe', mo'to' jmee' ga' hnäh' he' hlëeh'. Jéeh', ko'llaq' hnäh' sa'jmeeh' hnäh' he' kih' Dio. He' ja' jwahn' lä'na' mah' jä'o'hih' kyah' hnäh'.

Ha' lä' la' he' lä'jiöh' dsa'

35 Pero jäh' ko'llaq' dsa': "¿Ha' lä' la' he' lä'jiöh' dsa'?" "¿Ha' ba' lä'jnääy' wa'ra' ga'lä'jiöh'?"

36 Peer' taa'h' hne'. Sa' hya' mi'ju' he' jngëeh' cher'mah' ga'jä' lä' ma'la' ja'ba' mii'.

37 He' jngëeh' ja', sa' la' chaah' he' ja'ga' hya'. La' mi'ju' ta'jmah'ba', cher'mah'la' mi'ju' trigó, o he' ga'jyoh' mi'ju'.

38 Dio kwa'chaah' lä'koo'lla' dsëe'. Lä'koo' nëe' mi'ju' hya' kyaa' chaah' lä'koo'lle' kih'.

39 Hi' lä'ja' la' kih' ngo', sa'la'ko' nëe'ba'jee'lä'jëe'. Kah'ba'la'jmi'ngo'kih'dsa'jmi'gyuu', hi'kah'ba'la'ngo'kih'jah'. Kah'ba'la'ka'läh'ngo'kih'jah'hi'tääh'cha'jmiï', hi'lä'ja'ka'läh'kih'jah'hi'heë'.

40 Hi⁻ lä⁻ja⁻ la⁴ ka⁻läh['] kih[']
 hi⁻ chaa⁻ gyuuuh['] kyaah['] hi⁻
 chaa⁻ hwa[']la⁻. Käh['] ba['] jnää[']
 hi⁻ chaa⁻ gyuuuh['] hi⁻ käh['] ba[']
 laq['] hi⁻ chaa⁻ hwa[']la⁻.

41 Käh['] ba['] la⁴ jmëe['] hyoo⁻,
 hi⁻ käh['] ba['] la⁴ kih['] sih⁻, hi⁻
 lä⁻ja⁻ kih['] cha'nuu['] ka⁻läh['].
 Käh['] ba['] la⁴ jmëe['] kih['] jaq[']
 jaa⁻.

42 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ la⁴ he⁻
 lä⁻jiih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu['].
 Hoo⁻ dsa⁻ jmi⁻ngo['] he⁻
 dsa⁻hee['], pero wa'ra⁻ ga⁻lloo[']
 jmi['] lä⁻jiih['] ka⁻läh['], mo⁻so⁻
 heey['] jih[']koh['].

43 Hoo⁻ dsa⁻ he⁻ mo⁻so⁻tih[']
 dsëy['], pero wa'ra⁻ ga⁻lä⁻jiih['],
 lä⁻jnä['] na'hñaah[']. Hoo⁻ dsa⁻
 he⁻ ma⁻hwaa['] go⁻te['], pero
 wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jiih['],
 ma⁻kyaaah['] cha⁻miih⁻be['].

44 He⁻ hoo⁻ dsa⁻, la⁴ kih[']
 hwa[']la⁻. Pero he⁻ lä⁻jiih['], la⁴
 kyaah[']jmi⁻lle[']. Cha⁻jmi⁻ngo[']
 he⁻ la⁴ kih['] hwa['], hi⁻ lä⁻ja⁻
 cha⁻he⁻ la⁴ kyaah[']jmi⁻lle['].

45 Lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih[']
 Dio: "Dsa⁻ñuuuh⁻ Adán hi⁻
 to⁻në['] he['], ma['] na⁻laq['] kih[']
 hwa[']la⁻ ba['] hi⁻ ma['] jiih[']."
 Pero Adán hi⁻ ja['] jee['] ga⁻dsaa[']
 he['], laq['] kyaah['] jmi⁻lle['] mah[']
 jmeey['] chaa⁻ dsa⁻.

46 Hi⁻ laq['] kyaah['] jmi⁻lle[']
 sa⁻ laay['] to⁻në[']. Hi⁻ ma[']
 na⁻laq['] kih['] hwa[']la⁻ ba['] ma[']
 laay['] to⁻në['], ja⁻ga['] ja['] hi⁻ laq[']
 jmi⁻lle['].

47 Dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma['] laq[']
 to⁻në['], ma['] na⁻jnääy['] kih[']
 hwa[']la⁻. Pero jee['] ga⁻të['] uu[']
 dsa⁻ñuuuh⁻ he['], laq['] Dsa⁻jøøh[']
 jnän['] hi⁻ na⁻jnää['] kih['] gyuuuh['].

48 Ga⁻lä⁻jëe['] hi⁻ na⁻jnää[']
 kih['] hwa['] la⁻, laay['] kwee⁻
 kyaah['] hi⁻ ga⁻laq['] kyaah[']
 gwaah[']. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] lä⁻jëe[']
 hi⁻ na⁻jnää['] gyuuuh['], leey[']
 lä⁻koo⁻ laq['] hi⁻ gya['] gyuuuh['].

49 Jnää['] jne⁻ kwee⁻ lä⁻koo⁻
 ma['] jnää['] hi⁻ ga⁻laq['] kyaah[']
 gwaah[']. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻, lä⁻koo⁻
 jnää['] hi⁻ gya['] gyuuuh['], lä⁻ja⁻
 lä⁻jnää['] jne⁻ ka⁻läh['].

50 Lä⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh[']
 øøhn['], hi⁻ laq['] kyaah[']
 jmi⁻ngo['], sa⁻ tëey['] ya⁻jwii[']
 kih['] Dio. Jëeh['] jmi⁻ngo['] he⁻
 dsa⁻hee['], sa⁻ hiih['] kyaah[']
 jyoh['] jmi⁻ngo['] he⁻ na[']ga['] tëe[']
 jne⁻ he⁻ sa⁻ dsa⁻hee['] jih[']koh['].

51 Na['] jwëehn⁻ hnäh['] koo⁻
 juu['] he⁻ ma['] na⁻hmää[']. Ja⁻
 lä⁻jëe['] jne⁻ juuun['], pero lä⁻jëe[']
 jne⁻ lä⁻sëe['] jne⁻.

52 Ni⁻ sa⁻ leeh['] ga['] jne⁻
 kyaah['] koo⁻ hmih['] ba['] jne⁻
 lä⁻sëe['] jne⁻, wa'ra⁻ ga⁻hii['] jee[']
 ga⁻dsaa['] luu['] hoo[']. Jëeh['], hii[']
 luu['] hoo['] mah['] lä⁻jiih['] lä⁻jëe[']
 hi⁻ ma⁻na⁻juu[']. Ja⁻ jiih[']
 mo⁻so⁻ juuy['] jih[']koh[']. Lä⁻jëe[']
 ba['] jne⁻ lä⁻sëe['] jne⁻ ma[']ja⁻.

53 Jmi⁻ngo['] jnän['] he⁻
 dsa⁻hee['], jmee⁻ bii['] lä⁻sii⁻
 mah['] mo⁻so⁻hee[']. Hi⁻ jmee⁻
 bii['] lä⁻sii⁻ mah['] mo⁻so⁻ juu[']
 jih[']koh['].

54 Wa'ra⁻ ga⁻lii['] jmi⁻ngo[']
 he⁻ dsa⁻hee['], ja⁻ jiih['] mo⁻so⁻
 hee['], hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻lii[']
 jmi⁻ngo['] he⁻ dsa⁻juu['], lä⁻ja⁻
 mo⁻so⁻ juu['] ga[']. Ja⁻ga['] na⁻
 lä⁻te['] juu['] he⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:
 "Ma⁻dsaa['] go⁻te['] ba['] he⁻ ma[']
 jmee⁻ dsa⁻juu['] dsa⁻.

55 Na[']hma⁻kuu[']he⁻ ma[']lle[']

na'kuu' he' ma' jngiih' kih'
dsa'. Na' to-høø', he' ma'
lla-dsëe' kih' dsa'."

⁵⁶ Hma'kuu' he' jngiih'
kih' dsa', la' dso'kye'. Hi'
dso'kye' ja', ka' be' kih' ley
mah' jmeeh' jne'.

⁵⁷ Wa'kwan' ti'hmaah' kih'
Dio hi' jmee' lëh' jne' ta'la'
kih' Jesucristo Dsa'-jøøh'
jnän'.

⁵⁸ He'ja' jwëehn' hnäh'
øohn' hi' hnaan' cha'mihi',
go'taah' hnäh' koo' hweh'.
Ta' jeh' hoh' hnäh' ni' mihi'.
Jmee' ba' hnäh' cha'ga'mihi'
ta' kih' Dsa'-jøøh' jnän' koo'
hä' koo' hä'. Jëeh', ñe' ba' jne'
sa' na'heq' ta' he' jmee' jne'
kiyh'.

16

Wa' chooh' jne' kuu' mah'
kwëehn' hi' tå'ñee'

¹ Kwaat' kih' he' chooh'
hnäh' kuu' kih' hi' laa'
kyaa' Dio, jmee' hnäh' ja'ba'
lä'koo' ga'jmeen' mada' kih'
ga'lä'je' gwah' he' tøø' hwa'
Galacia.

² To'në' jmi' kih' seman',
lä'jaä' lä'jaä' hnäh' høø'
hnäh' kah' mihi' kuu', he'
lle' kih' kwëeh' hnäh' Dio ha'
koh' te' he' lëh' hnäh' lä'koo'
seman' mah' ma'na'jää'
kuu' wa'ra' ga'lloon'.

³ Hi' wa'ra' ga'lloon'
jee' tåäh' hnäh', siin' koo'
je' he' lla'llen' jmi' kih'
hi' ma'hñaah' hnäh' mah'
dsa'kay' kuu' he' ma'chooh'
hnäh' kih' øøh' jne' hi' tåäh'
Jerusalén.

⁴ Cher'mah' ga'la' niiñ',
dsa'nøø' jnääh' ko'jøh'
kyaaayh'.

Dsoo' Paa' ta' Macedonia

⁵ Niin' jää' ta' Macedonia,
ja'ga' niiñ' jee' tåäh' hnäh',
jëeh' ta' Macedonia ba'
dsa'ngëen' jää'.

⁶ Hi' jëeh' cher'mah' ga'jän'
kyaaah' hnäh' miih' jmi', o
cher'mah' ga'la' jän' kyaaah'
hnäh' ta'ko'jiih' ngëe' jii'
gyuu'. Ja'ga' kwëeh' jnä'
mihi' he' jmee' bii' kin'
cha'jwë'ha' ta' jee' niin'.

⁷ Jëeh' sa' hnoon', koo'
dsa'ngëe' ba' jnä' ta' jee'
tåäh' hnäh'. Cher'mah'
ga'kwa' Dio jwë', hnoon' jän'
mihi' jmi' kyaaah' hnäh'.

⁸ Pero jän' jee' jwii' Éfeso
la', lä'jiih' gooh' jmi' Pentecosté.

⁹ Jëeh' jee' la' ma'cha' jwë'
kin' he' kwan'juu', hi' ta'kin'
go'hi' llu' ma'ke' cha'a' jwëe'
hi' na'hoøh' kin'.

¹⁰ Cher'mah' ga'lloo' Timo'
otä, jmee' hnäh' lä' tih' dsëy',
jëeh' jmee' bih' ta' kih' Dio
ja'ba' lä'koo' jmee' jnä'.

¹¹ Lä'jëeh' ba' wa' hnääy'
mah' jäyh' jëeh' dsëy' ta' la'
kin'. Jëeh' gyan' jää' jnih'
kyaaah' jñah' ga'øøh' jne'.

¹² Jee' la' jwëehn' hnäh'
ha' lä' la' kih' Apolo.
Cha'mihi' jiih' ga'chuun'
kyaaayh' mah' ma'dsooy' ma'
dsa'jëey' hnäh' kyaaah' jñah'
ga'øøh' jne'. Pero sa' ga'lla'
dsëy' ma'dsooy' lä'chah' ja'.
Dsooy' ba' lä'koo' ma'jääy'.

*Ga⁻hi^h Paa['] juu['] kyaah[']
øoyh[']*

¹³ Wa['] na⁻nëh['] hnäh['], hnøø[']
lä⁻ ma⁻dsoo['] ja⁻ba['] hoh[']
hnäh[']. Wa['] cha⁻ cha⁻miih[']
be['] kyah['] hnäh[']. Hi⁻ ta⁻jeh⁻
hoh['] hnäh['] ni⁻miih['].

¹⁴ Lä⁻jë⁻ he⁻jmeeh['] hnäh['],
jmee['] hnäh['] lä⁻lle['] kih['] he⁻
hnaah['] hnäh['] dsa⁻kyah[']
hnäh['].

¹⁵ Øohn['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh[']
kih['] Estéfana kyaah['] lä⁻jëe⁻ hi⁻
chaa⁻ kyaay[']. Laay['] to⁻në[']
hi⁻ ga⁻heeh['] ju[']hmëe['] hwa[']
Acaya. Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he['] tääh[']
jmeey['] ta[']he['] kih['] lä⁻jëe⁻ hi⁻
laa['] kya['] Dio.

¹⁶ Chuu['] kyaah['] hnäh['],
wa['] nuuh['] hnäh['] kih['] dsa⁻hi⁻
jmee['] lä⁻koo['] hi⁻ he[']. Lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] kih['] hi⁻ kwa⁻ be['] kih[']
øøh['] jne['] hi⁻ kyaah['] ga['] jñah[']
øøh['] jne['] hi⁻ jmee['] ta[']kih['] Dio.

¹⁷ Peer['] jëe⁻ dsen⁻ he⁻
ma⁻ja['] Estéfana, kyaah['] For-
tunato, kyaah[']Acaico. Hi⁻ he[']
na⁻ ga⁻kwa['] be['] kya['] jnääh[']
kih['] he⁻ sa⁻ga⁻la['] ma⁻ya⁻nää[']
hnäh['].

¹⁸ Ga⁻jmeey['] jëe⁻ dsen⁻
cha⁻miih['] ja⁻ba['] lä⁻koo[']
ga⁻jmeey['] kyah['] hnäh[']. Kih[']
dsa⁻hi⁻ jmee['] lä⁻ja['], hnøø[']
kwa['] jne['] ti[']hmaah['] kiyh['].

¹⁹ Lä⁻jë⁻ gwah⁻ he⁻ tøø[']
hwa['] Asia, jmee['] Dio kyah[']
hnäh[']. Aquila kyaah['] Priscila
kyah['] øøh['] jne['] hi⁻ dsa⁻ñee[']
cha⁻neh['] kiyh['], jmeey[']
cha⁻miih['] Dio kyah['] hnäh['] lä⁻
hnøø['] Dsa⁻øøh['] jnän['].

²⁰ Ga⁻lä⁻jëe⁻ øøh['] jne['] jmee[']
Dio kyah['] hnäh[']. Ja⁻ chuh[']

hnäh['] kih['] dsa⁻kyah['] hnäh[']
lä⁻ hnøø['] Dio.

²¹ Jnä['] Paa['] kyaah['] goon⁻
hñiin['], ma⁻siin['] miih['] jee[']
ma⁻dsaa['] he⁻ la['], he⁻ jmeen[']
Dio kyah['] hnäh['].

²² Dso[']jwii['] ba['] kyaah['] hi⁻
sa⁻hnää['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
jnän[']. Chah['] ba['] jäh['] Dsa⁻jøøh[']
jnän['].

²³ Wa['] mi⁻jää['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän['] lä⁻jëe⁻ hnäh['].

²⁴ Lä⁻jëe⁻ hnäh['] hnaan⁻
ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús. Wa[']
la['] lä⁻ja['].

2 Corintios

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻të['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Paa' kih' Øøh' jne' hi⁻ chaa⁻ Corinto

¹ Jnä['] Paa' ląan' apóstol kyaaq' Jesucristo lä⁻ hyoh⁻ dsé['] Dio. Kyaqah' Timotä Øøh' jne' sii['] kyah' hnäh' hi⁻ tääh' gwah⁻ kih' Dio jwii['] Corinto lä⁻kye⁻ kih' lä⁻jee['] hi⁻ ląa['] kyaaq' Dio hi⁻ tääh' lä⁻kaa['] hwa['] Acaya.

² Ngiin' kih' Dio hi⁻ ląa['] Tää['] jnän' hi⁻ ngiin' kih' Dsa⁻jøøh' jnän' Jesucristo, wa['] kway⁻ he⁻ llu['] kyah' hnäh', hi⁻ wa['] jmeey' hii['] tii['] kyah' hnäh'.

Kwa⁻ ba' Dio be' jnän' lä⁻ ma' jee['] jne' he⁻ wii[']

³ He⁻ ba' che⁻ lluu['] Dio, Jmii['] Jesucristo Dsa⁻jøøh' jnän', hi⁻ ląa['] Tää['] jnän' hi⁻ lä⁻ñih['] dsé['] jne', hi⁻ laay['] Dio jnän' hi⁻ jmee['] dsa⁻nøh' dsé['] jne'.

⁴ Ma' chaa⁻ jne' lli'wii['], hi⁻ he['] jnuuh['] he⁻ ti⁻meeh⁻ dsé['] jne'. Mah' lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] jne', kwan['] be['] kih' jnäh' hi⁻ ti⁻meeh⁻ dsé['] lä⁻koo['] ma[']jmee['] Dio he⁻ ma⁻nøh' dsé['] jne'.

⁵ Jeeh', tøøh' jne' jeeen' cha⁻miih['] lli'wii['] lä⁻koo['] ga⁻jee['] Cristo. Hi⁻ ja⁻ba' lä⁻ja⁻, ta⁻la⁻ kih' Cristo, tøøh' jne' jee['] dsé['] jne' cha⁻miih['].

⁶ He⁻ja⁻ wa[']ra⁻ ga⁻jee['] jnääh' lli'wii['], la['] llu['] kyah'

hnäh' mah['] ja⁻ lääh['] hnäh'. Hi⁻ ma' jee['] dsé['] jnääh', he⁻ ja⁻ jmee['] dsa⁻nøh' hoh' hnäh' hi⁻ kwéeh['] hoh' hnäh' ma' jeeh' hnäh' he⁻ wii['], ja⁻ba' lä⁻koo['] wii['] he⁻ ma⁻jee['] jnääh'.

⁷ Heh['] o⁻jøh['] dsé['] he⁻ chaa⁻ kyaaq' jnääh' ta⁻la⁻ kyah' hnäh', sa⁻ llaaq[']. Jeeh', ñe['] jnääh' lä⁻koo['] jee['] jnääh' wii['], ja⁻ba' lä⁻ja⁻ jeeh' hnäh' wii[']. Hi⁻ ja⁻ba' lä⁻koo['] dsa⁻nøh' dsé['] jnääh', ja⁻ba' lä⁻ja⁻ dsa⁻nøh' hoh' hnäh' ka⁻läh['].

⁸ Øøhn['], hnøø['] jnääh' lä⁻ñeh['] hnäh' ha⁻ koh['] wii['] sa⁻ga⁻ngëe['] jnääh' hwa['] Asia. Ma[']jmee['] jnääh' huu[']dsé['] sa⁻ma['] lä⁻ñih['] jnääh'. Lä⁻jiih['] sa⁻ga⁻lä⁻cha⁻ o⁻jøh['] dsé['] he⁻ ma[']lää['] jnääh'.

⁹ Ma[']jmee['] jnääh' huu[']dsé['] he⁻ ma⁻na⁻juu['] ba' jnääh' ja⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻jmää['] kyaaq' jnääh' mah['] sa⁻ kye['] jnääh' o⁻jøh['] dsé['] kyaaq' hñaa['] jnääh'. Mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ o⁻jøh['] dsé['] kyaaq' jnääh' kih' Dio hi⁻ mi[']jiih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu['].

¹⁰ Hi⁻ he['] ga⁻lää['] jnääh', hi⁻ he['] lää['] jnääh', hi⁻ kye['] jnääh' o⁻jøh['] dsé['] kiyh['], lä⁻ma⁻ngoo['] ja⁻ba' lääy['] jnääh' ma[']hii['] goo['] juu['] jnääh'.

¹¹ Lä⁻ja⁻ jmeey['] cher'mah['] kwah⁻ hnäh' be['] ngii['] hnäh' kyaah['] jnääh' kiyh[']. Jeeh['] cher'mah['] jwëe['] ngii['] kih' Dio ta⁻la⁻ kyaaq' jnääh', lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] jwëe['] kwa['] ti[']hmaah['] kih' Dio ma⁻ngëe['] ma⁻jmeey['] he⁻ llu['] kyaaq' jnääh'.

Ga⁻mi[']sii['] Paa' huu[']dsé['] he⁻

ma' dsooy' ta' jwii' Corinto

12 He⁻ la⁻ ba['] ja⁻ he⁻ tih⁻ dsé⁻ jnääh^{',} he⁻ sa⁺ hnii⁻ huu[']dsé⁻ kyaah['] jnääh['] lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] jnääh['] ta⁺ jee['] jyoh[']. Kyé['] jnääh['] koo⁻ née['] ba['] huu[']dsé⁻ he⁻ gwa['] kih['] Dio. Sa⁺ ga⁻jmee['] jnääh['] lä⁻koo⁻ jmee⁻ hi⁻ kyaah['] cha⁻miih⁻. Ga⁻jmee['] jnääh['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] ba['], kih['] he⁻ llu['] dsé['] Dio kyaah['] jnääh[']. Lä⁻ja⁻ cha⁻ga[']miih⁻ llu['] ga⁻jmee['] jnääh['] jee['] kyah['] hnääh['].

13 He⁻ ma⁻sii['] jnääh['] kyah['] hnääh^{',} la['] kyaah['] koo⁻ née['] ba['] huu[']dsé⁻. Ha⁻ koo⁻ jiih['] lä⁻ngëeh['] ba['] hnääh['] jee['] hëh['] hnääh['] he⁻ ma⁻sii['] jnääh['] la⁻, ko⁻ja⁻ ba['] la['] huu[']dsé⁻ kyaah['] jnääh[']. Hi⁻ hnoon['] täh['] hoh['] hnääh['] llu['],

14 lä⁻koh['] ma⁻lä⁻ngëeh['] hnääh['] miih⁻ ha⁻ lä⁻ le['] jnän['] wa⁻ra⁻ ga⁻tëe['] jee['] jäh['] Jesúus Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jéeh['] ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ lä⁻chaah['] jnääh['] llu['] kwaat['] kyah['] hnääh['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ lä⁻chaah['] hnääh['] llu['] kwaat['] kyaah['] jnääh['] jmi['] ja⁻.

15 Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] lä⁻ja⁻ le['] jnän[']. Ma['] jmee['] huu[']dsé⁻ ma['] niin['] to⁻në['] ta⁺ jee['] tääh['] hnääh[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] ta⁻la⁻ he⁻ ma['] jähn['] ma['] na⁻jëen['] hnääh['] mah['] të['] to['] jiih['] lä⁻chaah['] hnääh['] llu['].

16 Jee['] tääh['] hnääh['] na⁻ ma['] niin['] ta⁺ Macedonia. Hi⁻ Macedonia ja⁻, ma['] jähn['] ka⁻läh['] ta⁺ jee['] tääh['] hnääh[']. Hi⁻ kyaah['] be['] kyah['] hnääh['] ma['] niin[']ta⁺ Judea.

17 Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jmee[']

huu[']dsé⁻ lä⁻ja⁻, ja⁻ he⁻ koon[']. O ñche['] läh['] hnääh['] ga⁻jmeen['] huu[']dsé⁻ lä⁻koo⁻ jaah['] hi⁻ ta⁻juu['] hi⁻ jäh['] "jaah[']" mah['] ja⁻ga['] jäyh['] "jäh[']ha[']"?

18 Mi⁻te['] ba['] Dio juu['] kih[']. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jnääh['] ka⁻läh[']. Sa⁺ jäh['] jnääh['] "jaah[']" mah['] ja⁻ga['] jäh['] jnääh['] "jäh[']ha[']".

19 Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] juu['] kih['] Jesucristo Joo['] Dio he⁻ ga⁻kwa['] jnääh['] jee['] kyah['] hnääh^{',} kyaah['] Silvano hi⁻ kyaah['] Timotä, sa⁺ ma['] la['] "jaah['], jäh[']ha[']", koo⁻ "jaah[']" ba[']ma[']la['], jéeh['] sa⁺ta⁻juu['].

20 Jéeh['] ga⁻lä⁻je['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hnii['] jmeey['] ta⁻la⁻ kih['] jooy['], koo⁻ "jaah[']" ba[']la[']. Ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻tey['] ba[']juu['] kiyh[']. He⁻ja⁻ba['] ja⁻, ta⁻la⁻ kih['] Cristo jäh['] jne['] "Wa[']la['] lä⁻ja⁻" mah['] jmeen['] juuh['] kih['] Dio jnän['].

21 Dio ba['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ tøøh['] jne['] koo⁻ hweh['] kyaah['] Cristo hi⁻ ga⁻llëeyh['] jne['] mah['] lee['] jne['] kyaay['].

22 Ga⁻tooyh['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kiyh['] neh['] tuh[']dsé⁻ jne['], lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻jmääy['] jne[']lee[']. He⁻ja⁻ñe['] jne['] hnääh['] ga['] jne[']ta⁻cha[']në['].

23 Ñe['] ba['] Dio he⁻ sa⁺ ga['] ma⁻ñeen['] jwii['] Corinto jee['] tääh['] hnääh['] na⁻ kih['] he⁻ ga⁻lä⁻ñih['] dsen['] kyah['] hnääh['].

24 Ja⁻ he⁻ hnøø⁻ jnääh['] jmee['] jnääh['] mada['] kyah['] hnääh['] jee['] hnäähn['] Dio. He⁻ hnøø⁻ jnääh['] jmee['] jnääh['] be['] kyah['] hnääh['] ba['] ja⁻, mah['] jéë['] hoh['] hnääh[']. Jéeh['], kih['] he⁻ ma⁻heeh['] hnääh['] kih['] Dio,

he⁻ja⁻ ma⁻tääh' hnäh' koo⁻
hweh⁻.

2

¹ He⁻ja⁻ ga⁻lla⁻ dsen⁻ he⁻
sa⁻ ñeen⁻ na⁻jëen⁻ hnäh'
cher'mah⁻ koo⁻ ka⁻läh'
jmeen⁻ti⁻meeh⁻ hoh⁻ hnäh'.

² Jëeh', cher'mah⁻ga⁻jmeen⁻
ti⁻meeh⁻ hoh⁻ hnäh', jhii⁻
mo⁻ jmee⁻ jëe⁻ dsen⁻
cher'mah⁻ ga⁻jmeen⁻ lä⁻ja⁻?
Ma⁻la⁻ hnäh' ba⁻ hi⁻ jmee⁻
jëe⁻ dsen⁻.

³ Kih⁻ he⁻ja⁻ ba⁻ ma⁻sii⁻
kyah⁻ hnäh' mah⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻lloon⁻ na⁻jëen⁻ hnäh', sa⁻
jmeeh⁻ hnäh' ti⁻meeh⁻ dsen⁻,
hnäh' hi⁻ ma⁻ jmee⁻ jëe⁻
dsen⁻. Cha⁻ ba⁻ o⁻joh⁻ dsé⁻
kin⁻ kyaah⁻ hnäh', he⁻ tääh'
hnäh' jëe⁻ hoh⁻ hnäh' lä⁻koo⁻
jnä⁻.

⁴ Lä⁻koo⁻ ma⁻ga⁻sii⁻ kyah⁻
hnäh', sa⁻ ma⁻ chaqan⁻ llu⁻,
ma⁻ ti⁻meeh⁻ dsen⁻ jwérte,
lä⁻jiih⁻ ja⁻hoohn'. Pero ja⁻ he⁻
ga⁻sii⁻ mah⁻ jmeen⁻ti⁻meeh⁻
hoh⁻ hnäh'. Ga⁻sii⁻ mah⁻
lä⁻ñeh⁻ hnäh' he⁻ hnaan⁻
hnäh' cha⁻miih⁻ ba⁻ ja⁻.

Hnøø' jøh⁻ dsë⁻ jne⁻ kih⁻ hi⁻
ga⁻jmee⁻ he⁻ hlöh⁻ mah⁻ jäyh⁻
ka⁻läh'

⁵ Hi⁻ ga⁻jmee⁻ ti⁻meeh⁻
dsen⁻, ja⁻ ma⁻la⁻ kin⁻
ga⁻jmeey⁻ lä⁻ja⁻. Ga⁻jmeey⁻
kih⁻ lä⁻jëe⁻ hnäh' he⁻
ti⁻meeh⁻ hoh⁻ hnäh' miih⁻
Jwëehn⁻ hnäh' lä⁻la⁻, mah⁻
sa⁻ jmeen⁻juuh⁻ kih⁻ juu⁻ la⁻.

⁶ Ma⁻lee⁻ ko⁻na⁻ kih⁻ dsa⁻
he⁻, lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻ ma⁻heeh⁻
hnäh' wii⁻.

⁷ He⁻ja⁻ na⁻, llu⁻ ga⁻ he⁻
jmeeh⁻ hnäh' jøh⁻ hoh⁻ hnäh'
kiyh⁻, mah⁻ jëe⁻ dsëy⁻, le⁻ ga⁻
che⁻ ga⁻hee⁻ dsëy⁻ kih⁻ he⁻
ti⁻meeh⁻ dsëy⁻ cha⁻miih⁻.

⁸ He⁻ja⁻ chyun⁻ kyaah⁻
hnäh', mi⁻jnää⁻ hnäh' kiyh⁻
he⁻ hnaah⁻ hnih⁻.

⁹ Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻sii⁻
kyah⁻ hnäh' jää⁻, mah⁻ jëen⁻
che⁻ nuuh⁻ hnäh' kih⁻ lä⁻jë⁻
mada⁻kin⁻.

¹⁰ Cher'mah⁻ jøh⁻ hoh⁻
hnäh' kih⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh',
jnä⁻ka⁻läh⁻ jmeen⁻ jøh⁻ dsen⁻
kiyh⁻. Heh⁻ he⁻ jmeen⁻ jøh⁻
dsen⁻ ja⁻ (cher'mah⁻ cha⁻ he⁻
kih⁻ jmeen⁻ jøh⁻ dsen⁻) he⁻
jmeen⁻ lä⁻ja⁻, he⁻ llu⁻ kyah⁻
hnäh' ba⁻ ja⁻, chañé Cristo.

¹¹ Heh⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ kwan⁻ jwë⁻
kih⁻ Tana⁻ leeyh⁻ jne⁻. Jëeh',
kyuuh⁻ ba⁻ jne⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻
møy⁻ kiyh⁻.

Ga⁻lä⁻meeh⁻ dsë⁻ Paa⁻ lä⁻
ma⁻gyay⁻ jwii⁻ Troa

¹² Ma⁻ ga⁻lloon⁻ jee⁻ jwii⁻
Troa, ma⁻ kwan⁻ju⁻hmëe⁻ kih⁻
Cristo. Jee⁻ ja⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻
ga⁻nä⁻ jwë⁻ kin⁻ mah⁻ ma⁻
jmeen⁻ta⁻ kiyh⁻.

¹³ Pero sa⁻ ga⁻hi⁻ tii⁻
neh⁻ tuh⁻dsen⁻ kih⁻ he⁻
sa⁻ ga⁻jnäähn⁻ øøhn⁻ Tito.
He⁻ja⁻ ga⁻hihn⁻ juu⁻ kih⁻
dsa⁻ he⁻ mah⁻ ngoon⁻ ta⁻
Macedonia ba⁻.

Ta⁻la⁻ kih⁻ Cristo leh⁻ ba⁻
jne⁻

¹⁴ Ti⁻hmaah⁻ Dio hi⁻ kwa⁻
jwë⁻ leh⁻ jne⁻ tää⁻ kyaah⁻ be⁻
kih⁻ Cristo Jesú^s. Lä⁻käa⁻ jee⁻
dsa⁻nøø⁻ jne⁻, nuu⁻ dsa⁻ juu⁻
kih⁻ Dio. Lä⁻koo⁻ he⁻ kye⁻ jne⁻

lle' mi-jwii' he' jwä~ u' ba'
la'

¹⁵ Ta-la' kih' Cristo laa' jne'
lä-koo' lle' mi-jwii' he' soo'
jee' gya' Dio. He' na' la' jmeh'
he' tqaah' dsa' hi' dsa' lää' hi'
lä'kye' hi' dsa'hee' ka'läh'.

¹⁶ Kih' hi' dsa'hee', hii'
lä-koo' ja'a' hlii'. Hi' kih'
hi' dsa' lää', hii' mi-jwii'
he' kwa' jne' juu' he' jmee'
cha'a' dsa'. ¿Hii' ba' tää'
jmee' ta'la'?

¹⁷ Sa' jmee' jnääh' lä-koo'
jmee' jwëe' hi' ga'nää' kwa'
juu' kih' Dio ha' lä' jee'
liyh' kuu'. Kyaah' koo' née'
ba' huudse' ga'nöö' jnääh'
lä-koo' ga'chee' Dio jnääh'.
Lä'ja' jmee' jnääh' cha'nëy',
lä'llu' he' tøøh' jnääh' kyaah'
Cristo.

3

*Ga'hlëeh' Paa' kih' hmooh'
hmëe'*

¹ Pero ta' jmee' hnäh'
huudse' he' hlëeh' jnääh' llu'
kyaa'h hñaa' jnääh'. Hi' sa'
jmee' bii' kye' jnääh' koo'
je' he' ngëe' juu' hee' ta'
laa' jnääh' lä-koo' jmee'
ko'llaa'. Ni' sa' ngii' jnääh'
kwah' hnäh' koo' je' he'
hlëeh' llu' kyaah' jnääh' mah'
heeh' jnääh' dsa' ha' jee' tée'
jnääh'.

² Hñaa'h ba' hnäh' laah'
hnäh' lä-koo' je' he' hlëeh'
llu' kyaah' jnääh'. Lä-koo' he'
na'sii' neh' tuh'dse' jnääh'
. He' ja' ba' jëe' dsa' hi'
kay' kwäat' ha' lä' la' ta'
he' ga'jmee' jnääh' jee' kyah'
hnäh'.

³ Jnä'hä' laah' hnäh'
lä-koo' je' he' ga'sii' Cristo
ta-la' kyaah' jnääh'. Ja' he'
na'sii' kyaah' hee'. He'
na'sii' kyaah' Jmi'lle' kih'
Dio jiih'ba'ja'. Ni' sa' na'sii'
në' mïkuu', he' na'sii' neh'
tuh'dse' dsa' ba'.

⁴ Ta-la' kih' Cristo jmee'
jnääh' kwaat', ma'ra' he'
ga'jmää' kyah' hnäh' ta' he'
ga'jmee' jnääh'. He' ja' la'
o'jöh' dsë' he' cha' kyaa'
jnääh'cha'në' Dio.

⁵ Ja' kyaah' be' kyaah' jnääh'
he' ma'ya'nöö' jnääh' jmee'
jnääh' ta'la', mah' sa' jmee'
jnääh' huudse' he' la' ta'
kyaa' hñaa' jnääh'. Sa' la'
lä'ja'. Ta' he' leh' jnääh'
jmee', la' kyaah' be' kih' Dio
ba'ja'.

⁶ Hi' he' ba' ga' hñaa' jnääh'
hi' ga'jmee' he' të'dseë'
jnääh' mah' kwa' jnääh' juu'
ha' lä' la' hmooh' hmëe'.
Ja' koo' na'sii' ta'jmah',
kyaa'h Jmi'lle' ba'la' hmooh'
hmëe'. Jëeh', në' ley kih'
Moisé na'sii', ma'na'bääh'
jne' he' juu' ba'jne' ja'. Pero
Jmi'lle' kih' Dio jmee' cha'a'
jne'.

⁷ Ley he' ma'na'sii' në' jwi'
kuu', he' tqaah' jne' dso'jwii',
he' ja' ja' kyaah' je' tø'jlëe'
ñih'. He' ja' dsa' Israel sa'
ga'täay' ma' jëe' mo'në'
Moisé kih' he' bee' je' ja'.
Pero ga'dsaq'ba'he'bee'ja'.

⁸ Ha'ga'sa'llu'cha'ga'miih'
hmooh' hmëe' he' la' jnän'
ta'la' kih' Jmi'lle' kih' Dio.

⁹ Jëeh', cher'mah' ja' kyaah'

je⁻ tō⁻ jlēē⁻ nih⁺ juu['] he⁻ taqah⁻
jne['] dso['] jwii['], ha⁻ ga['] koo⁻ sa⁻
jnaah['] juu['] he⁻ jmää⁻ jne['] lluu[.]

10 Heh['] he⁻ tō⁻ jlēē⁻ nih⁺ kih[']
hmooh['] ma⁻ gyuh⁻ ja⁻, ni⁻
miih⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻ lä⁻ koo⁻
jnaah['] la['] hmooh['] hmëe['].

11 Jëeh['], cher'mah['] ma[']
la⁻ tō⁻ jlēē⁻ nih⁺ hmooh['] he⁻
ma⁻ ngëe['] ja⁻, ha⁻ ga['] sa⁻
jnaah['] cha⁻ ga'mihi['] hmooh[']
he⁻ sa⁻ ngëe['] jih['] koh['].

12 Peer⁻ jnaah['] la['] he⁻
o⁻ jøh['] dsë⁻ he⁻ ma⁻ cha⁻
jnääh['] kyaah['] hmooh['] hmëe['],
he⁻ ja⁻ hlëeh['] jnääh['] lä⁻ kaa⁻
tuh⁻ dsë⁻ jnääh['] kih['] he⁻ na⁻.

13 Sa⁻ jmee⁻ jnääh['] lä⁻ koo⁻
ga⁻ jmee['] Moisé he⁻ ma['] jlëy[']
mo⁻ nëy['] kyaah['] koo⁻ jwi[']
hmiih⁻ mah['] sa⁻ ma['] jëe['] dsa⁻
Israel je⁻ tō⁻ jlëe⁻ nih⁺ ja⁻
ta['] ko⁻ jiih['] ma['] dsa⁻ uu[.]

14 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['], huu['] dsë⁻
kih['] dsa⁻ he⁻ ma['] na⁻ jlë⁻.
Lä⁻ ja⁻ la['] lä⁻ jiih['] na['], wa'ra⁻
ga⁻ hëy['] jee['] na⁻ sii['] hmooh[']
ma⁻ gyuh⁻ ja⁻. La['] kiyh[']
lä⁻ koo⁻ na⁻ jlë⁻ jwi['] hmiih⁻
huu['] dsë⁻ kiyh['], sa⁻ kwa⁻
jwë['] lä⁻ ngëe[']. Pero kyaah[']
Cristo dsa⁻ jnuh['] he⁻ na⁻ jlë⁻
huu['] dsë⁻ kiyh['].

15 Lä⁻ jiih['] jmii['] na['], wa'ra⁻
ga⁻ hëy['] he⁻ ga⁻ sii['] Moisé, lä⁻
ma⁻ na⁻ jlë⁻ ja⁻ ba['] huu['] dsë⁻
kiyh['].

16 Pero wa'ra⁻ ga⁻ heeh⁻
dsa⁻ kih['] Dsa⁻ jøh['] jnääh['],
dsa⁻ jnuh['] he⁻ na⁻ jlë⁻
huu['] dsë⁻ kiyh['].

17 Jëeh['], Dsa⁻ jøh['] jnääh[']
laa['] Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii['].

Hi⁻ cher'mah['] Jmi⁻ lle['] kih[']
Dsa⁻ jøh['] jnääh['] kyaah['] jne['],
ma⁻ na⁻ huu['] dsë⁻ jnääh['] hi⁻
ma⁻ laa['] ba['] jne['] cha'në['] Dio.

18 He⁻ ja⁻ lä⁻ jëe['] jne[']
ga⁻ nöön['] na⁻ jnääh['] mo⁻ në[']
jne['], laa['] jne['] lä⁻ koo⁻ hu⁻
he⁻ jëe['] jee['] kih['] dsa⁻ mah[']
tëey['] jëey['] ha⁻ koh['] jøh[']
sa⁻ laa['] Dsa⁻ jøh['] jnääh['].
Lä⁻ ja⁻ Dsa⁻ jøh['] jnääh['] hi⁻ laa[']
Jmi⁻ lle['] ngoo['] mi⁻ sëey['] jne[']
lä⁻ jiih['] lee['] jne['] lä⁻ koo⁻ laay[']
hñiiy['].

4

1 Kih['] he⁻ ga⁻ lä⁻ nih⁺ dsë⁻ Dio
jnääh['], he⁻ ja⁻ ga⁻ hñäh['] jnääh[']
jmee⁻ jnääh['] ta⁻ la⁻. He⁻ ja⁻
sa⁻ dsa⁻ jeh['] dsë⁻ jnääh['].

2 Ma⁻ jmee⁻ jnääh['] ta⁻ koo⁻
lä⁻ jëe['] he⁻ la['] o⁻ hih['] hi⁻ lä⁻ jëe[']
he⁻ jmee⁻ dsa⁻ jee['] na⁻ hmää['].
Sa⁻ hnöø['] jnääh['] may['] hliih[']
ja⁻, ni⁻ sa⁻ mi⁻ sii['] jnääh['] juu⁻
kih['] Dio. Ñe⁻ ba['] Dio he⁻
hlëeh['] jnääh['] ju['] dsoo['] jmah[']
hi⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ jëe['] ba['] ñe⁻ kwee⁻
ha⁻ lä⁻ jmee⁻ jnääh['].

3 Dsoo['] ba['] na⁻ hmää['] ba[']
la['] ju['] hmëe['] he⁻ kwa⁻ jnääh['],
pero ma⁻ la['] kih['] hi⁻ ma⁻ kah[']
jwë['] ba['].

4 Tana['] hi⁻ laa['] dio
kih['] Jmi⁻ gyuu['] la⁻, ga⁻ jlëy[']
huu['] dsë⁻ kih['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻
ma⁻ heeh⁻ kih['] Dio. Mah[']
lä⁻ ja⁻ sa⁻ jëey['] wa['] je⁻ kih[']
ju['] hmëe['] he⁻ mi⁻ jnää⁻ ha⁻
koh['] sa⁻ jøh['] laa['] Cristo hi⁻
laa['] koo⁻ heeh⁻ kyaah['] Dio.

5 Sa⁻ hlëeh['] jnääh['] juu['] kyaah[']
hiñaa['] jnääh['], hlëeh['] jnääh[']
kih['] Jesucristo ba[']. Jäh[']
jnääh['] laay['] Dsa⁻ jøh['] jnään[']

mah' jmee' jnääh' ta'he' kyah' hnäh' kwäat' kih' Jesús.

6 Hih' Dio hi- ga- jäh': "Wa' lä- jnä' wa'je' jee' na- hoo-", hi- he' ga- mi- jnää- wa'je' neh' tuh- dsë- jne'. Lä- ja- ga- na' huu- dsë- jnän' mah' lä- kyuuuh' jne' ha- koh' jøøh' sa- laa' Dio, lä- koo- ga- mi- jnää- Cristo jnän'.

Chaa- jne' kyaaah' he- ma- dsoo' dsë- jne' kih' Dio

7 Peer- jnäah' la' ta' he- jmee- jnääh' la', ma- ke- laa' jnääh' lä- koo- mi- hya- he- na- la' kyaaah' gwaah' mah' lä- ja- lä- jnä' kih' dsa-, ta' he- jmee- jnääh' la' kyaaah' be' he- gwa' kih' Dio, ja- he' gwa' kyaa' jnääh'.

8 Na- ku' na- ngii' he- wi' dsa- ngëe' jnääh', pero sa- jeh' dsë- jnääh'. Chaa- jnääh' cha- miih' huu- dsë-, pero ma- ra- he' cha- ba' o- jøøh' dsë- kyaa' jnääh'.

9 Heë- dsa- kyaa' jnääh' pero Dio sa- bee' jnääh'. Jmeeh' dsa- jnääh', pero sa- dsa- juu' jnääh'.

10 Lä- kaa- jee' ga- nöø' jnääh' hii' goo' juu' jnääh' kwäat' kih' Jesús. Lä- jwë' ja- dsa- lä- jnä' he' cheh' Jesús kyaa' jnääh', he- ja- ba' chaa- jnääh'.

11 Jëëh', jnääh' hi- jiih', koo- ba' he' hii' goo' juu' jnääh' kwäat' kih' Jesús. Lä- ja- ba' dsa- lä- jnä' he' cheh' Jesús né' kyaa' jnääh' hi- sa- bee'.

12 Heh' lä- ja-, lä- jë- jmi' ba- he- chaa- juu' jnääh' mah' hnäh', ma- jnääh' hnäh' ha- lä- jee' lä- chaa- hnäh' tää'.

13 Lä- koo- na- sii- juu' kih' Dio: "Ga- lä- dsoo' dsen', kih' he- ja- ba' ga- hlëehn'. Ja- ba' lä- ja- la' huu- dsë- he- kye' jnääh' la-. Ga- lä- dsoo' dsë- jnääh' he- ja- ba' hlëeh' jnääh'.

14 Jëëh' ñe' ba' jnääh', he' ba' Dio hi- ga- mi- jiih' Jesús Dsa- jøøh' jnän', he' ba' hi- he' mi- jiih' jnääh' ka- läh' kyaaah' Jesús hi- lä- ja- ko- jøøh' lä- jëë- jne' téeë' ya- jwi' kiyh'.

15 Lä- jë- he- dsa- ngëe' jnääh', he- llu' kyah' hnäh' ba- ja-. Mah' mi- jää' Dio hnäh' cha- ga- miih', hi- lä- ja- jwëë' ga' kwa' ti' hmaah' kih' Dio hi- jmääy' jøøh' ka- läh'.

16 He- ja- sa- jeh' dsë- jnääh'. Ma- ke- ngoo' dsa- gyuh' hi- dsa- heë' jmi- ngo' kyaa' jnääh', pero ta- neh' jee' hä' jmi- lle' kyaa' jnääh' dsa- lä- hmëë' koo' jmi' koo- jmi'.

17 Sa- juuh' la' he- wi' he- jëë' jne' jmi- gyuh' la-, he- dsa- ngëe' ba' ja-. He- ja- jmää' jnän' hi- hnaah' Dio mah' téeë' jne' ya- jwi' he- jnä' na- hñaah' he- sa- heë' jih' koh'.

18 He- ja- sa- jmee- jnääh' he' kih' he' jnä' hwa' la-. Jmee- jnääh' he' kih' he' sa- jnä' ba'. Jëëh', lä- jë- he' jnä', he' dsa- ngëe' ba' ja-. Pero he' sa- jnä', lä- ma- la' ja- ba' lä- jë- joh' jmi' cha-.

5

¹ Jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne[,] la⁻ lä⁻koo⁻ hne⁻ jnän[,] ta⁻ko⁻jiih⁻ tøøhn⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Jmi⁻ngo⁺ la⁻ la⁻ lä⁻koo⁻ hne⁻ he⁻ na⁻la⁻ kyaah⁻ loo⁻ jah[.] He⁻ja⁻ ñe⁻ jne[,] wa⁻ra⁻ ga⁻hee⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän[,] lä⁻cha⁻ jyoh⁻ he⁻ hmëe⁻ gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻ he⁻ hnäh⁻ jne[,] kih⁻Dio he⁻ sa⁻la⁻ lä⁻koo⁻ hne⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻. He⁻ja⁻ sa⁻hee⁺ jih⁻koh[.]

² Peer⁻ ku'jii⁻ jnän[,] ta⁻ko⁻jiih⁻ laa⁻ jne[,] jmi⁻ngo⁺, hnøø⁻ jne[,] wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻na⁻ ga⁻juh⁻ ba⁻ tée⁺ jne[,] jmi⁻ngo⁺ he⁻ sa⁻hee⁺ he⁻ cha⁻ gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻.

³ Lä⁻ja⁻, lä⁻cha⁻ ba⁻ jmi⁻ngo⁺ jnän[,] mah⁻ sa⁻ jä⁻ jmi⁻lle⁻ jnän[,]ta⁻jmah[.]

⁴ Ta⁻ko⁻jiih⁻ chaä⁻ jne[,] kyaah⁻ jmi⁻ngo⁺ la⁻, Peer⁻ ku'jii⁻ jnän[,] hi⁻ ki⁻hooh⁻ jne[,] Ja⁻ ko⁻ja⁻ hnøø⁻ jne[,] ben⁻ jmi⁻ngo⁺ la⁻, he⁻ hnøø⁻ jne[,] tée⁺ jne[,] jmi⁻ngo⁺ hmëe⁻ ba[.] Mah⁻ jä⁻ jmi⁻ngo⁺ hmëe⁻ he⁻ cha⁻ tää[,] lla⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ dsa⁻hee[.]

⁵ Dio ba⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻jmää⁻ jne[,] mah⁻ tée⁺ jne[,] he⁻ hmëe⁻ ja⁻. Hi⁻ ga⁻kwëeyh⁻ jne[,] Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ he⁻ jmeeh⁻ juu⁻ jnän[,] he⁻ hnäh⁻ jne[,] cha⁻ga⁻mih⁻ ta⁻cha⁻né[.]

⁶ Kih⁻he⁻ja⁻, ngoo⁺ba⁻cha⁻ o⁻jøh⁻dsé⁻ jnän[.] Hi⁻ ñe⁻ jne[,] ta⁻ko⁻jiih⁻ tøøh⁻ jne[,] kyaah⁻ jmi⁻ngo⁺la⁻, lä⁻koo⁻he⁻tøøh⁻ jne[,] kih⁻Dio ba⁻la[.]

⁷ (Jëeh[,] kyaah⁻ he⁻ dsoo⁻ dsé⁻ jne[,] he⁻ tøøhn⁻ jwë⁻kiyh[,] ja⁻ kyaah⁻ he⁻ jëe⁻ jne[.])

8 He⁻ja⁻ ma⁻cha⁻ba⁻o⁻jøh⁻ dsé⁻ jnän[.] Hi⁻ hnøø⁻ ga⁻ jne[,] lä⁻øøn⁻ kih⁻ jmi⁻ngo⁺la⁻ mah⁻ dsa⁻toohn⁻ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ Dio.

⁹ He⁻ja⁻ wa⁻ kwan⁻ be⁻ jmeen[,] lä⁻tih⁻ dsé⁻ Dio, cher⁻mah⁻ tøøhn⁻ kyaah⁻ jmi⁻ngo⁺la⁻ o ma⁻ke⁻ sa⁻ tøøhn⁻ kyaah⁻ ka⁻läh[.]

¹⁰ Jëeh[,] ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ jne[,] dsa⁻øøn⁻ në⁻ta⁻ kih⁻ Cristo mah⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jne[,] tée⁻ jne[,] jñeen[,] ha⁻ko⁻te⁻ta⁻ he⁻ma⁻ jmee⁻ jne[,] ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻chaä⁻ jne[,] che⁻he⁻ llu⁻, o che⁻he⁻hlïih[.]

Kih⁻he⁻ga⁻juu⁻ Cristo ga⁻jiih⁻juu⁻ jnän[,] kyaah⁻ Dio

¹¹ Gah⁻ba⁻ jnääh⁻ Dio, he⁻ja⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻ dsa⁻ lä⁻jiih⁻ lä⁻ngëey[.] Ñe⁻ba⁻ Dio ha⁻lä⁻la⁻huu⁻dsé⁻ kyaä⁻ jnääh⁻. Lä⁻ja⁻ hnoon⁻wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻ ka⁻läh[.]

¹² Ja⁻he⁻hnøø⁻ jnääh⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻ llu⁻ kyaä⁻ hñaa⁻ jnääh⁻ cha⁻né⁻ hnäh⁻. He⁻kwa⁻ jnääh⁻ jwë⁻ mah⁻ lä⁻chaä⁻ hnäh⁻ llu⁻ kyaah⁻ ta⁻he⁻jmee⁻ jnääh⁻. Lä⁻ jwë⁻ja⁻, cha⁻he⁻ kyaah⁻ jiih⁻ hnäh⁻ juu⁻ kyaah⁻ dsa⁻hi⁻ko⁻jëe⁻ha⁻ lä⁻tääh⁻haä⁻ dsa⁻lla⁻ he⁻ma⁻kay⁻ kwaat⁻hee⁻na⁻ hnøø⁻tuh⁻dsé⁻ dsa⁻.

¹³ Cher⁻mah⁻ngaah⁻ jnääh⁻, kih⁻ Dio ba⁻ja⁻he⁻jmee⁻ jnääh⁻ lä⁻ja⁻. Hi⁻cher⁻mah⁻ llu⁻ jnääh⁻, he⁻llu⁻kyah⁻ hnäh⁻ba⁻ja⁻.

¹⁴ Lä⁻koo⁻hnää⁻ Cristo jne[,] lä⁻ja⁻jøø⁻ jnän[,] jmeen[,] lä⁻lle⁻kih[.] Jëeh[,] ma⁻ñe⁻ba⁻ jne[.]

he⁻ ga⁻juu⁻ jaa⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻,
he⁻ja⁻ la⁻ kwaat⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻
jne⁻ga⁻juu⁻.

¹⁵ Cristo ga⁻juu⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻
mah⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻chaq⁻, mo⁻so⁻
jmeey⁻ lä⁻ hnøøy⁻ hñiiy⁻.
Jmeey⁻ lä⁻ hnøø⁻ Cristo ba⁻,
hi⁻ga⁻juu⁻ hi⁻ga⁻lä⁻jiih⁻ kih⁻
ga⁻lä⁻jëe⁻.

¹⁶ He⁻ja⁻ jnääh⁻, na⁻ ta⁻
cha'né⁻ mo⁻so⁻ kye⁻ jnääh⁻
kwaat⁻ kih⁻ dsa⁻ lä⁻koo⁻ tée⁻
jmeey⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻. Ma⁻ke⁻
jää⁻ sa⁻ ga⁻jmeey⁻ jnääh⁻ he⁻
kih⁻ Cristo, pero na⁻ mo⁻so⁻
jmeey⁻ jnääh⁻lä⁻ja⁻.

¹⁷ Heh⁻ lä⁻ja⁻, cher'mah⁻
ja⁻ hi⁻ ma⁻laa⁻ koo⁻ kyaah⁻
Cristo, ma⁻laay⁻ jaa⁻ hi⁻
hmëe⁻ ba⁻. Lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻
jmeey⁻ jää⁻, ma⁻ngëe⁻ ba⁻ ja⁻.
na⁻ma⁻laay⁻ hmëe⁻ go⁻te⁻.

¹⁸ Lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻, gwa⁻ kih⁻
Dio hi⁻ ga⁻jeeh⁻ juu⁻ jnääh⁻
ta⁻la⁻ kih⁻ Cristo mah⁻ sa⁻
cha⁻ ga⁻ he⁻ na⁻bääh⁻ jne⁻
kyayh⁻. Hi⁻ga⁻tooyh⁻ goo⁻
jnääh⁻ mah⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻
dsa⁻ ha⁻ lä⁻jeeyh⁻ juu⁻ kiyh⁻
kyayh⁻ Dio.

¹⁹ Ta⁻la⁻ kih⁻ Cristo, mo⁻so⁻
jmeey⁻ Dio kwaat⁻ kih⁻
dso'kye⁻ jnääh⁻ heh⁻ lä⁻ja⁻
jeeyh⁻ juu⁻ jnääh⁻ kyaayh⁻. Hi⁻
ga⁻tooyh⁻ goo⁻ jnääh⁻ kwa⁻
jnääh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻jee⁻ jeeh⁻
dsa⁻ juu⁻ kih⁻ kyaayh⁻ Dio.

²⁰ He⁻ja⁻ na⁻hñaa⁻ jnääh⁻
he⁻ kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ lä⁻hih⁻
kih⁻ Cristo. La⁻ lä⁻koo⁻
he⁻ chuu⁻ Dio kyaayh⁻ hnääh⁻
ta⁻la⁻ kyaayh⁻ jnääh⁻. He⁻ja⁻
chuu⁻ kyaayh⁻ hnääh⁻ ta⁻la⁻
kih⁻ Cristo, jeeh⁻ hnääh⁻ juu⁻

kyah⁻ hnääh⁻ kyaayh⁻ Dio.

²¹ Cristo hi⁻ sa⁻ cha⁻
dso'kye⁻ kih⁻, Dio ga⁻jmee⁻
cha⁻ dso'kye⁻ kiyh⁻ he⁻ llu⁻
jnääh⁻, mah⁻ ta⁻la⁻ kiyh⁻, lee⁻
jne⁻llu⁻ cha'né⁻ Dio.

6

¹ He⁻ja⁻ jnääh⁻ hi⁻ kwa⁻ be⁻
kyayh⁻ ta⁻ kih⁻ Dio, hlëehn⁻
hnääh⁻, ta⁻ jmee⁻ hnääh⁻ ta⁻
koo⁻ he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio kyaayh⁻
hnääh⁻.

² Jëeh⁻, lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻
kih⁻ Dio:
Hor⁻ he⁻ jöh⁻ dsën⁻, ga⁻nuun⁻
kyah⁻.

Jmii⁻ he⁻ ma⁻ lää⁻ dsa⁻,
ga⁻jmeen⁻ be⁻ kyah⁻,
ga⁻jäh⁻ Dio.

He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnääh⁻, na⁻ba⁻
ja⁻ hor⁻ he⁻ jöh⁻ dsë⁻ Dio. Na⁻
ba⁻ma⁻cha⁻ jmii⁻, lääh⁻ hnääh⁻.

³ Ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻
kih⁻ ba⁻ mah⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ cha⁻
he⁻ kih⁻ mi⁻kwayh⁻ kih⁻ ta⁻
he⁻ jmee⁻ jnääh⁻.

⁴ Wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻
dsa⁻ngëe⁻ jnääh⁻, hnøø⁻
jnääh⁻ mi⁻jnääh⁻ jnääh⁻ kih⁻
dsa⁻, laa⁻ jnääh⁻ hi⁻ jmee⁻
ta⁻he⁻ kih⁻ Dio. Kwëeh⁻ ba⁻
dsë⁻ jnääh⁻, hi⁻ ja⁻ koo⁻ nëe⁻
he⁻ wi⁻ he⁻ dsa⁻ngëe⁻ jnääh⁻,
lla⁻kyayh⁻ jnääh⁻, gwa⁻ he⁻
jmeey⁻ jwi⁻kyayh⁻ jnääh⁻.

⁵ Jmi⁻bäa⁻ dsa⁻ jnääh⁻,
ta⁻qay⁻ dsa⁻ jnääh⁻ neh⁻ñe⁻,
tooyh⁻ mi⁻h⁻ kyaayh⁻ jnääh⁻.
Peer⁻ hweh⁻ ta⁻ kyaayh⁻ jnääh⁻,
cha⁻ ma⁻ sa⁻ gwii⁻ jnääh⁻, ni⁻
sa⁻cha⁻ he⁻ kih⁻hih⁻ jnääh⁻.

⁶ Ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ koo⁻ nëe⁻
ba⁻, cha⁻ ba⁻ hñu⁻dsë⁻ kyaayh⁻
jnääh⁻, jöh⁻ dsë⁻ jnääh⁻, llu⁻

dsé- jnääh', ga-nøø' jnääh' kyaah' Jmi-lle' Na-jngii', hi- kyaah' ju'dsoo' hnää- jnääh' dsa-.

⁷ Hlëeh' jnääh' ju'dsoo' jmah' ba'. Kyaah' be' kih' Dio ga-nøø' jnääh'. Jmee' jnääh' he- llu' jmah', lä-jwë' ja- hää- jnääh' hñaa' jnääh' hi- lëh' jnääh' kih' he- hlëh'.

⁸ Cha- ma' hnää- dsa- jnääh', cha- ma' na-häayh' jnääh'. Cha- ma' mi-kwayh' jnääh', cha- ma' hlëeyh' llu' kyaah' jnääh'. Läa' jnääh' kiyh' lä-koo- dsa- hi- ta-juu', ma-ke' hlëeh' jnääh' ju'dsoo'.

⁹ Jmeey' sa- kyuuy' jnääh', ma-ke' kyuuy' ba'. Hi- ma-ngoo' ga-juu' ba' jnääh' kiyh', pero cha- ba' jnääh'. Kwa' dsa- kyaah' jnääh' pero sa- jngëeyh' jnääh'.

¹⁰ Ma-ke' ti-meeh- dsé- jnääh', ma-ra' he- jëe' ba' dsé- jnääh'. Läa' jnääh' tä-nee', pero cha-miih' he- llu' ma-hyoh' jwëe' dsa- kwaat' kyaah' jnääh'. Lä-koo- he- sa- cha- ni' miih' kyaah' jnääh' ba' la', pero ga-lä-jë- ba' cha- kyaah' jnääh'.

¹¹ Sa- gah' jnääh' ma-hlëeh' jnääh' hnäh' dsa- Corinto juu' la-. Lä-käa- tuh-dsé' jnääh' ga-mi-jnää' jnääh' hñaa' jnääh' kyah' hnäh'.

¹² Ja- kyaah' hih' ga-lä-hnää- jnääh' hnäh'. Pero hnäh', sa- ga-mi-jnääh' hnäh' hñaaah' hnäh' kyaah' jnääh'.

¹³ Lä-koo- jmee' jnääh', ja- ba' lä-ja- jmee' hnäh'. (Hlëehn' hnäh' lä-koo- gyuuy-

kyaan-.) Wa' hnaah' jnääh' lä-käa- tuh-hoh' hnäh'.

Laa' jne' lä-koo- gwah- kih' Dio

¹⁴ Ta- jmee' hnäh' ko-jøh' kyaah' hi- sa- ma-heeh- kih' Dio. Jëeh', sa- jeeh' kwee' he- hlëh' kyaah' he- llu'. ¿Ha- lä-ja- jmee' ko-jøh' jee' na-hoo- kyaah' jee' jnä- wa-je-?

¹⁵ Hi- sa- sooh- kih' hi- sa- llu' he- jmeey' ko-jøh' kyaah' Cristo. Lä-ja- ka-läh' kih' hi- ma-heeh- kih' Dio kyaah' hi- sa- ma-heeh-.

¹⁶ Dio hi- na-läa- käh- dsa-, ni' miih' sa- sooh- jmeey' ko-jøh' kyaah' gwah- kih' Dio. Jëeh', jne' ba' läan- gwah- kih' Dio jiih'. Juu' he- jwahn' la-, la- lä-koo- ga-jäh' hnii' Dio:

Jän' jee' kiyh' mah' ngën' ko-jøh' kyaayh'. Jnä- leen' Dio kyaay' mah' lä-jëey' leey' dsa- kyaan-.

¹⁷ He- ja- ga-jäh' Dsa-jøøh' jnän': Hwëe- hnäh' jee' kih' hi- sa- ma-heeh- kin', wa- lä-øø' hnäh' kiyh', ga-jäh' Dsa-jøøh' jnän'.

Ta- kooh' hnäh' he- sa- lle' kih' kooh' hnäh', lä-ja- ba' heehn' hnäh'.

¹⁸ Mah' jnä- leen' Tää' kyaah' hnäh'. Hjih' hnäh', leeh' hnäh' gyuuy- më' gyuuy- ñuuh- kyaan-, jäh' Dio hi- cha- ga-lä-jë- be' kih'.

7

¹ Na' ma-nnaan' ha- koh' na'hñaa'h' sa- la- he- ga-jäh' Dio jmee' jnän'. He- ja- jwëëhn~ hnäh' øohn' hi- hnaan~, hnøø' ben' lä- jë- he- mi-sah' jne' hi- lä- ja- kih' he- mi-soh' jmi-lle' jnän'. Hi- kih' he- gah' jne' Dio, hnøø' mi- lluu' jne' hñaan' koo- hä' koo- hä' lä- jiih' jän' na- jngëen' go- te~.

*Ma' hnøø' Paa' ma' jmee'
dsa- Corinto he' kiyh'*

² Jmee' hnäh' miih- he' kyaa' jnähä'. Jëeh', kih' ni- ja- hnäh' sa- ma- jmee' jnähä' he- hliih'. Sa- ma- hee' jnähä' hu'dsë- kih' ni- ja- , ni- sa- ma- mi- gaa' jnähä' ni- ja- .

³ Sa- jwahn- lä- ja- mah' bëähn' hnäh' ds oo'. Ga- jwëëhn' hnäh' jää', hñaan' hnäh'. Jëeh' ma- lla- dsë- jnähä', jmee' jnähä' ko- jøh' kyaa'h' hnäh' ma- ke- cha- juu' jnähä'.

⁴ Cha- cha- miih- o- jøh' dsë- kin- kyaa'h' hnäh'. Chaan- llu' kwaat~ kyah' hnäh'. He- ja- gwa' dsa- nøh' dsë- cha- miih- hi- jëe- dsë- ma' jeen- cha- miih- he- wii'.

⁵ Lä- ma' ga- t^{ee} jnähä' Macedonia, sa- ga- t^{ee} jnähä' dsë- jnähä' ni- miih'. Ga- lä- jë- nëe' he- wii' ga- jëe' jnähä'. Ga- t^{ee} dsa- kyaa'h' jnähä'. Hi- ja- ma- la- he- ja- , ga- lä- gah' jnähä' cha- miih'.

⁶ Pero Dio hi- jmee' dsa- nøh' dsë- lä- jëe- hi- cha- hu'dsë-, ga- jmee'y

ga- nøh' dsë- jnähä' lä- ma' ja' Tito.

⁷ Ja- ma- la- kih' he- ja' Tito, kih' he- ga- jmee'h' hnäh' ga- nøh' dsëy' ka- läh', he- ja- ba' ja- ga- nøh' dsë- jnähä'. Ga- jmeeyh' juu' he- hnooh- hnäh' jëeh' jnä', hi- ti- mee- hoh' hnäh', lle' hoh' jnä'. He- ja- cha- ga- miih- jëe- dsë- .

⁸ Ma- ke- ga- jmee'n' mee- hoh' hnäh' kyaah' je- he- ga- sii'n' kyah' hnäh', pero sa- koon~ dsë- . Dsoo' ba' ga- jii' miih- kin- kih' he- ga- lä- mee- hoh' hnäh' ko- hwëe'.

⁹ Pero na' jëe- dsë- . Ja- kih' he- ga- lä- mee- hoh' hnäh'. Kih' he- ga- lä- shi' hu'dsë- kyah' hnäh', ma' ga- jii' kyah' hnäh', he- ja- ba' jmee' jëe- dsë- . Lä- ma' ga- lä- mee- hoh' hnäh', ga- jmee'h' hnäh' lä- hnøø' Dio. Lä- ja- , ni- koo- he- hliih' sa- ja- né- kyah' hnäh' kwaat~ kyaa' jnähä'.

¹⁰ Jëeh', cher'mah' gwa' ti- mee- dsë- jne' lä- hnøø' Dio, he- ja- jmee' dsa- lä- shi' hu'dsë- jnän' mah' lää' jne'. Heh' he- ma- na- lqa' jne' sa- jmee' ti- mee- dsë- jne'. Pero he- ti- mee- dsë- jne' lä- koo- t^{ee} jmee' dsa- jmi- gyuu~, kyaa'h' he- ja- juu' ba' jne' ja- .

¹¹ Jëe' da' hnäh' ha- lä- ga- la- kyah' hnäh' lä- ma' ga- lä- mee- hoh' hnäh' lä- hnøø' Dio. Ga- jmää' ba' ta' he- ja- kyah' hnäh', ja' hoh'

hnäh' ga⁺nooh⁻ hnäh' né⁻ kin⁻, ja⁺ ya⁻jéé['] hoh⁻ hnäh', ja⁺ gah⁻ hnäh', hnooh⁻ hnäh' ma['] jééh['] jnä⁻, ga⁺mi⁻eeh['] hnäh' juu⁻ lä⁻koo⁻ mada⁻ ga⁺jmeen['] kyah⁻ hnäh'. Lä⁻ja⁻ ga⁺mi⁻jnääh['] hnäh' hñaah['] he⁻ ma⁻mi⁻teh['] ba['] hnäh' kih['] juu⁻ ja⁻.

¹² He⁻ ja⁻ lä⁻ ma['] ga⁺siin['] kyah⁻ hnäh' je⁻ ja⁻, ja⁻ ma⁻la⁻ kih['] hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he⁻ ga⁺jmeen['] hñuu⁻dsë⁻, ni⁻ ja⁻ kih['] hi⁻ ga⁺jmeeyh[']. He⁻ hnoon['] lä⁻jnä⁻ kyah⁻ hnäh' cha'né⁻ Dio he⁻ kyeh⁻ hnäh' hñuu⁻dsë⁻ kya⁻ jnääh['] ba['] ja⁻.

¹³ Peer⁻ ga⁺nøh['] dsë⁻ jnääh['] he⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ he⁻ kyeh⁻ hnäh' hñuu⁻dsë⁻ kya⁻ jnääh['].

Hi⁻ cha⁻ga'miih⁻ jéé⁻ dsë⁻ jnääh['], kih['] he⁻ ma⁻jéé['] jnääh['] chaa⁻ Tito llu⁻. Jééh['], ga⁻lä⁻jéé['] ba['] hnäh' ga⁺hee⁻ hnäh' llu⁻ hi⁻ ga⁺jmeeh['] hnäh' jéé⁻ dsë⁻.

¹⁴ Ga⁺jmeehn['] juu⁻ kih['] Tito he⁻ chaa⁻llu⁻ kya⁻ah['] hnäh'. Hi⁻ sa⁻ ga⁻jän['] hliih[']. Jééh['] lä⁻jéé['] he⁻ ga⁺jwëëhn['] hnäh' la⁻ ju'dsoo⁻. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh' ma['] ga⁺jéé['] Tito ha⁻ lä⁻tääh' hnäh', sa⁻ na⁻hee⁻ juu⁻ lä⁻koo⁻ ga⁺jwi['] jnih['] he⁻ chaa⁻ jnääh['] llu⁻ kya⁻ah['] hnäh'.

¹⁵ Hi⁻ cha⁻ga'miih⁻ hnää⁻ Tito hnäh' lä⁻koo⁻ ma[']dsooh⁻ dsëy⁻ he⁻ nuuh⁻ ba['] hnäh' kiyh[']. Hi⁻ ga⁺hee⁻ ba['] hnäh' llu⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ma⁻jøøh['].

¹⁶ Peer⁻ jéé⁻ dsën⁻ kya⁻ah['] hnäh'. Ga⁻lä⁻jéé['] ba['] mi⁻teh['] hnäh'.

8

Ga⁺chooh['] dsa⁻ kuu['] kih['] øøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Jerusalén

¹ Jee['] la⁻ jmeeh['] jnääh['] juu⁻ kyah⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ ga⁺jmee['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] lä⁻kaa⁻ gwah⁻ he⁻ tøø['] hwa⁻ Macedonia kih['] he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio kyaayh['].

² Ma⁻ke⁻ tääh['] jééy['] wi['], pero chaa⁻ llu⁻. Ma⁻ke⁻ tääh['] tä⁻ñeey['] pero chaa⁻miih⁻ kuu['] ga⁺kway[']. Ga⁺jmääy['] hñiiy['] lä⁻koo⁻ dsa⁻ chaa⁻ kuu['].

³ Jmeen⁻ dsoo['] kiyh['], ga⁺kway['] kuu['] lä⁻koo⁻ lla⁻ dsëy['], lä⁻koh['] jiih['] tääh[']. Hi⁻ ga⁺kway['] la⁻ ga['].

⁴ Cha⁻miih⁻ ga⁺chuu['] dsa⁻ he⁻ kya⁻ah['] jnääh['] mah['] kwa['] jnääh['] jwë['] jmeeey['] lä⁻koo⁻ jmee⁻ lä⁻jéé['] hi⁻ chooh['] kuu['] mah['] jmeeey['] be⁻ kih['] hi⁻ laa⁻ kya⁻ah['] Dio.

⁵ Cha⁻ga'miih⁻ ga⁺jmeey['] lä⁻koh['] ga['] he⁻ ma['] la['] hñuu⁻dsë⁻ kya⁻ah['] jnääh[']. To⁻né['] ga⁺ngéey['] hñiiy['] mah['] jmeeey['] lä⁻ hnøø['] Dio. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁺jmeey['] kya⁻ah['] jnääh['] ka⁻läh['].

⁶ He⁻ ja⁻ ga⁺chuu['] jnääh['] kya⁻ah['] Tito mah['] mi⁻hñaaay['] ta⁻ kiyh['] he⁻ jah⁻lääh['] kuu['] lä⁻koo⁻ ga⁺løøy['] jmeeey['] jää['] jee⁻ kyah⁻ hnäh' hi⁻ kwa⁻ kuu['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻.

⁷ Ma⁻hwëëh⁻ hnäh' llu⁻ kya⁻ah['] lä⁻jéé['] he⁻ jmeeh['] hnäh'. Ma⁻lä⁻dsöö['] hoh⁻ hnäh', ma⁻hlëëh['] hnäh' dsa⁻, ma⁻kyuuh['] hnäh' llu⁻, ma⁻jmeeh['] hnäh' ta⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh', hi⁻

ma⁻lä⁻hnäah⁺ jnääh[']. Lä⁻ja⁻ka⁻läh^{',} hnøø['] hwéëh⁺ hnäh['] kwee⁻ kyaah['] ta['] llu['] jee['] jäh lääh['] hnäh['] kuu['].

⁸ Ja⁻ he⁻ jmeen⁺ mada⁻kyah['] hnäh['] he⁻ jwéëhn⁺ hnäh['] lä⁻na⁻. He⁻ hnoon['] jéen['] che['] ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] hnaah⁺ hnäh['] øøh['] jne[']. He⁻ ja⁻ ba['] na⁻ ma⁻jwéëhn⁺ hnäh['] lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] hi⁻tääh['] Macedonia.

⁹ Jéeh['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] lä⁻koo⁻ llu['] dsé['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Ma⁻ke⁻ hä['] gooy⁻ lä⁻je['] he⁻ cha⁻, ga⁻jmääy['] hñiiy['] hi⁻ tå⁻ñee['], kih['] he⁻ hnääy['] jne[']. Lä⁻jwé['] ja⁻ lä⁻cha⁻ jnän['] cha⁻miih['], kih['] he⁻ ga⁻jmääy['] hñiiy['] tå⁻ñee['].

¹⁰ He⁻ llu['] kyah['] hnäh['] he⁻ kwan['] nñuh['] la⁻. Hnäh['] to⁻né['] ga⁻lä⁻hyoh['] hoh['] hnäh['] chooh['] hnäh['] kuu['] ma⁻hya⁻ koo⁻ ji⁻ñe[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻løøh['] hnäh['] chooh['] hnäh['] kuu['], jää['] ga['] lä⁻koh['] jnäh øøh['] jne['].

¹¹ He⁻ ja⁻ na['] mi⁻hñaa['] hnäh['] ta['] he⁻ ma⁻løøh['] hnäh[']. Ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻hyoh['] hoh['] hnäh['] jmeeh['] hnäh['], lä⁻ja⁻ ka⁻läh^{',} lä⁻kaa⁻ tuh[']hoh['] hnäh['] mi⁻hñaa['] hnäh['] ta['] na[']. Ja⁻ chooh['] hnäh['] kuu['] lä⁻koo⁻ te['] tääh['] ba['] hnäh['].

¹² Cher[']mah['] chaa⁻ hi⁻ lla⁻dsé['] kwa['], heeh['] ba['] Dio ha⁻koo⁻ te['] cha⁻. Jéeh['] sa['] ngii['] Dio he⁻ sa['] cha⁻ jnän['].

¹³ Sa['] jwahn['] lä⁻la⁻ mah['] jnäh['] ba['] lä⁻cha⁻ kih^{',}

ta⁻ko⁻jiih['] sa['] cha⁻ kyah['] hnäh['].

¹⁴ Hnøø['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻koo⁻ lle['] kih[']. Jmií['] na['] he⁻ cha⁻ cha⁻miih['] kyah['] hnäh['], he⁻ ja⁻ lee['] kih['] hi⁻lla⁻kyaa[']. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] ma['] cha⁻ cha⁻miih['] kih['] jnäh['], lee['] kyah['] hnäh['] ma['] jmeem['] bii[']. Lä⁻ja⁻ ba['] jä['] llu['] kih['] lä⁻jéé['].

¹⁵ Lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Sa['] ga⁻chaa['] ga['] kih['] hi⁻ ga⁻jueh['] cha⁻miih[']. Ni['] sa['] ga⁻lä⁻hnøø['] ga['] kih['] hi⁻ ga⁻jueh['] ko⁻hi[']pih[']."

Tito kyaah[']dsa⁻kyaaah[']

¹⁶ Peer['] ti[']hmaah['] Dio hi⁻ ga⁻jmee['] ga⁻kä['] Tito hue[']dsé['] kyah['] hnäh['], ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ kye['] jnä['] hue[']dsé['].

¹⁷ Ga⁻heeh['] bih['] lä⁻koo⁻ ga⁻hléëh['] jnih[']. Jéeh['], hñii['] bih['] ma['] lle['] dséy['] kway['] be['] kyah['] hnäh[']. He⁻ja⁻ jee['] téeey['] hñii['] bih['] dsooy['] dsa⁻jéey['] hnäh['].

¹⁸ Ko⁻jøh['] kyaah['] Tito, chee['] jnääh['] ja⁻øøh['] jne['] hi⁻ hii['] juu['] kih['] lä⁻käa⁻ gwah['] jee['] jmeey['] ta['] kwaat['] kih['] ju[']hméee['].

¹⁹ Ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, øøh['] jne['] ga⁻hñaaay['] mah['] jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] jnääh['] jee['] dsa⁻kä['] jnääh['] kuu['] he⁻juh[']lääh['] øøh['] jne[']. Kyaah['] he⁻ja⁻, jmeey['] jnääh['] jueh['] kih['] Dio hi⁻ lä⁻jwé['] ja⁻ lä⁻jnä['] he⁻ hnøø['] jnääh['] kwa['] jnääh['] be['] kih['] øøhn['].

²⁰ Lä⁻ja⁻ jmee['] jnääh['], mah['] sa['] chaa['] hi⁻ hléëh['] wi['] kyaah[']

jnääh' he' jah'lääh' jnääh'
cha'miih' kuu'.

²¹ Jéeh' ñe' ba' Dio he'
j mee' jnääh' bii' j mee' jnääh'
ta' lä'koo' lle' kih', hi' lä'ja'
hnoon' ka' dsa' jmi'gyuu'
kwäat' ka'läh'.

²² Hi' chee' ga' jnääh' jñah'
øøh' jne' ko'jøh' kyaayh'.
Hi' he', ja' koo' hä' ma'jëe'
jnääh' jmeey' he' llu' jmah'.
Hi' cha'ga'miih' jmeey',
na' he' ma'jëey' he' mi'te'
hnääh'.

²³ Ta' ka' hnääh' huus'dsë'.
Tito laa' dsa'kyaa'h' jnääh'
jee' j mee' jnääh' ta' ko'jøh'
mah' le' llu' kyah' hnääh'. Hi'
jñah' øøh' jne' hi' jääy' na',
hä' gooy' lä'kaa' gwah'. Hi'
kwäat' kih' hi' he', lä'kaa'
jee' dsa'nääy' j mee' øøh' jne'
juuh' kih' Cristo.

²⁴ Ja' mi'j�ää' hnääh' kiyh'
ha' lä'koo' jiih' hnaah' hnääh'
dsa'. Lä'ja' mi'j�ää' hnääh'
cha'në' lä'jëe' øøh' jne' he'
kih' ja' he' chaa' jnääh' llu'
kyaa'h' hnääh'.

9

Hnøø' kwa' jne' kuu'
lä'kaa' tuh'dsë'-jne'

¹ Kih' he' chooh' jne'
miih' kuu' kih' øøh' jne' hi'
lla'kyaa', sa' j mee' bii' siin'
kyah' hnääh' laan'.

² Jéeh', ma' ba' jnä' kyah'
hnääh' hi' tääh' hwa' Acaya,
lle' hoh' hnääh' he' juh'lääh'
hnääh' kuu'. Hi' ga'hlëehn'
llu' kyah' hnääh' jee' kih' øøh'
jne' hi' tääh' hwa' Macedonia.
Na' ma'koo' ñe' ga'jwii'

jnih' he' ma'lla' hoh' hnääh'
kwah' hnääh' kuu'. He'ja'
jwëe' øøh' jne' he', ga'nøh'
dsëy' kih' he' llu' hoh' hnääh'.

³ Pero ma'ra' he' cheen'
øøh' jne', mah' sa' jän'
hlüh' kih' lä'jë' he' llu'
he' ga'hlëehn' kyah' hnääh'.
Hnoon' wa'ra' jäh' kih'
ma'na'lluuh' hnääh' j mee'hnääh'
hnääh' lä'koo' ga'jwii' jnih'.

⁴ Heh' lä'ja', wa'ra'
ga'lloon' jee' tääh' hnääh',
ko'jøh' kyaa'h' jñah' øøh'
jne' hi' chaa' hwa' Mace-
donia, hnoon' ma'na'lluuh'
hnääh' mah' sa' jä' jnääh'
o'hih' wa'ra' ga'lla'nøø'
jnääh', lä'lu' he' ma'jäh'
jnääh' mi'teh' ba' hnääh',
hi' cha'ga'miih' jäh' hnääh'
o'hih', cher'mah' sa'
ga'mi'teh' hnääh'.

⁵ Kih' he'ja' ba' ga'la'
bii' kin' chuu'n' kyaa'h' øøh'
jne' he', mah' dsa'nääy'
dsa'jëey' hnääh' to'në', mah'
kway' be' kyah' hnääh' ha'
lä' jee' juh'lääh' hnääh' kuu'
he' ga'bääh' hnääh' hñaah'
kwah' hnääh'. Lä'jwë' ja'
ma'na'lluuh' hnääh' kwah'
hnääh' kuu' lä'kaa' tuh'hoh'
hnääh', ja' kyaa'h' he' wii'.

⁶ Nuus' da' hnääh' ha' lä'
la' kih' hi' jngëe' mi'ju':
Hi' jngëe' miih', miih'
ba' chooyh'. Hi' jngëe'
cha'miih', lä'ja' cha'miih'
chooyh'.

⁷ Lä'ja'a' lä'ja'a' wa' kway'
lä'koo' te' lla' dsëy'. Pero
ja' kyaa'h' he' mee'hnääh'
ni' ja' kyaa'h' he' wii'. Jéeh',

Dio hnää' hi- kwa- lä-kaa-
tuh-dsë'.

⁸ Dio hi- cha- be' kih',
jmeey' lä-cha-cha-miih- he-
llu' kyah' hnäh'. Lä-ja- ni-
miih- sa- cha- he- jmee- bii-
kyah' hnäh' jih-koh'. Lä-jiih'
chaa' ga' kyah' hnäh', jmeeh'
hnäh' ja- he- koo- nää- he-
llu' kih' hi- lla-kyaa'.

⁹ Lä-la- na-sii- juu' kih' Dio:
Hi- llu' dsë' ga-ti' ga-llooyh'
he- cha- kiyh',
ga-kwëeyh' dsa- hi-
tä-née'.

Ta' llu' kiyh' lä-jää' ga-lä-jee-
joh' jmii' cha-.

¹⁰ Dio ba' he' hi- kwa- mi-ju-
kih' hi- jngëe-, lä-ja- ka-läh'
kway- he- kih- hih- jne'. Hi-
he' kwa' lä-jee' he- jmee-
bii' kyah' hnäh' hi- jmeey'
lä-cha- cha-ga'miih-. Mah'
lä-ja- lä-cha- he- kyääh'
jmeeh' hnäh' cha-miih- he-
llu' jmah' ba'.

¹¹ Lä-llu' he- lä-cha-
lä-jee' nää- he- jmee- bii'
kyah' hnäh', lä-ja- lä-cha-
cha-miih- he- kwëeh' hnäh'
hi- lla-kyaa'. Hi- wa-ra-
ga-ngëe- jnääh' kuu' ja-
kih' øøh' jne' he', kway'
cha-miih- ti'hmaah' kih' Dio.

¹² Jëeh', wa-ra- ga-ngëe'
jnääh' kuu' he- jah-lääh'
hnäh' kih' øøh' jne' he',
he- ja- kwa' be' kiyh'. Hi-
ja- ma-la- he- ja-, kway'
cha-miih- ti'hmaah' kih' Dio
ka-läh'.

¹³ Wa-ra- ga-ngëe' jnääh'
kuu' ja-, jmee' dsa- he' juuh'-
kih' Dio, jëeh' ma-mi-jnääh'
hnäh' he- mi-te' hnäh'

kyääh' ju'hmëe' kih' Cristo.
Hi- lä-kaa- tuh-hoh' hnäh'
ga-kwëeh' hnih' kuu', hi-
lä-ja- jmeeh' hnäh' kih'
lä-jee- hi- jmee- bii- kih'.

¹⁴ Hi- wa-ra- ga-ngiyy' kyah'
hnäh' kih' Dio, jää- lla-lle'
dsë' hnäh' jëeh' ma-lä-jnä'
he- ma-mi-jääh' Dio hnäh'
cha-miih'.

¹⁵ Ti'hmaah' kwan- kih'
Dio, ha- koh' sa- llu' he-
ga-kwëeyh' jne'. Hii- lä-këh'
jmii' lä-ngee'.

10

*Ga-jmee' Paa' dsoo' he-
laay' apóstol*

¹ Jnä' Paa' chüun' kyääh'
hnäh', hlëehn' hnäh' ja-ba'
lä-koo- jmee- hñii' Cristo hi-
hwäa' hi- jøh- dsë'. Jëeh',
jäh' dsa- kin', sa- tuu- dsën'
hlëehn' lä- ma- hään' jee' kih'
dsa'. Mah' wa-ra- ga-lä-øøn'
jee' kiyh', ja-ga' tuu- dsën'
hlëehn'.

² He-ja- chüun' kyääh'
hnäh', go-taqh' hnäh' lä-koo-
lle' kih', mah' wa-ra- ga-lloon'
jee' täh' hnäh', sa- cha-
he' kih' hlëehn' hi- jäh',
ga-nøø' jnääh' lä-koo- wa'
hi- cha- hi-. Jëeh', tuu- ba'
dsën' ti-choon' juu' kyäayh'
cher-mah' lä-ja- hnøøy'.

³ Dsa- jmi-gyüü- ba' laa'
jnääh', pero sa- tee' jnääh'
lä-koo- tee' dsa- jmi-gyüü'.

⁴ Sa- tee' jnääh' kyääh' wa'
he- cha- he- he- kooh' dsa-
jmi-gyüü'. Tee' jnääh' kyääh'
be' kih' Dio he- lih- hee' lä-jee'
he- sa- lä-këh' jnääh' jmii'
kyääh'.

⁵ Lä⁻ja⁻ leh⁻ jnääh['] kyääh['] hi⁻ jmee⁻ kyuuuh⁻ cha⁻miih⁻. Hi⁻ leh⁻ jnääh['] kyääh['] hi⁻ jmää⁻ hnii['] kaah[']. Jëeh['] juu['] he⁻ hlëeh⁻ ja⁻, jne⁻ jwë['] kih⁻ dsa⁻ mah['] sa⁻ heeyh⁻ kih['] Dio. He⁻ ja⁻ hnøøh['] jnääh['] ha⁻ lä⁻ jee['] dsa⁻ jeeh⁻ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ huu['] dsé⁻ hlïih['] mah['] lä⁻ nuuuh['] kih['] Cristo.

⁶ Ma⁻lla⁻ dsé⁻ jnääh['] heeh['] jnääh['] wi['] lä⁻ jee['] hi⁻ chääh['], ma⁻la⁻ ma⁻mi⁻ jnääh['] hnäh['] hnäah['] hnäh['] he⁻ nuuuh['] hnäh['] kih['] Cristo.

⁷ Koo⁻ kah⁻ hnäh['] kwaat⁻ ha⁻ lä⁻ täääh['] haa['] dsa⁻. Cher'mah['] ja⁻ jmee⁻ huu['] dsé⁻ laay['] kyääh['] Cristo, wa['] jmeeey['] huu['] dsé⁻ laa['] jnääh['] ka⁻läh['] kyääh['] Cristo, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ laay['] hniiy['].

⁸ Ga⁻hñaa['] Dio jnä['] mah['] kwan['] be['] kyah['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ jee['] go[']tääh['] hnäh['] koo⁻ hweh⁻. Sa⁻ ga⁻hñaaay['] jnä['] mah['] heen['] hnäh[']. Hi⁻ ma⁻ke⁻ jmeen⁻ juuh⁻ kih['] ta['] he⁻ hä⁻ goon⁻ sa⁻ la['] o⁻ hih['] kin⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻ja⁻.

⁹ Sa⁻ hnoon⁻ he⁻ jmeeh['] hnäh['] huu['] dsé⁻ he⁻ juuh['] kyah['] hnäh['] kyääh['] jnääh['] he⁻ sii⁻ ko⁻lla⁻jiih['].

¹⁰ Jëeh['], lä⁻la⁻ hlëeh⁻ ko⁻llaah['] kin⁻. Hweh⁻ jnääh['] he⁻ sii⁻ kih['] dsa⁻. Pero ma⁻ chehn['] cha⁻në['] dsa⁻, hwääh['] ba⁻ jnä['], jäyh[']. Sa⁻ tooyh⁻ ta['] jnääh['].

¹¹ Hi⁻ hlëeh⁻ lä⁻ja⁻ kyääh['] jnääh['], hnøø['] lä⁻ngëey['] lä⁻koo⁻ la['] huu['] dsé⁻ kyääh['] jnääh[']. Jëeh['], ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hlëeh⁻ jnääh['] kyääh['] jnääh['] he⁻

sii⁻ jnääh['] ma⁻ tøøh['] jnääh['] uuh['], ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ hlëeh⁻ jnääh['] ka⁻läh['] ga['] ma⁻tøøh['] jnääh['] kyäayh['].

¹² Sa⁻ tuu⁻ dsé⁻ jnääh['] jmee⁻ jnääh['] lä⁻koo⁻ jmee⁻ hi⁻ hlëeh⁻ illu['] kih['] hnii[']. Sa⁻ hnøø['] jnääh['] jeeh['] kyääh['] jnääh['] kyääh['] dsa⁻ he['] hi⁻ lläay['] hñiiy['] hih['] lä⁻koo⁻ la['] huu['] dsé⁻ kih['] hnii['] bih[']. Hi⁻ hnøøy['] jeeh['] kwée⁻ kiyh['] kyääh['] dsa⁻ kyäayh[']. He⁻ ba⁻ che⁻ taay['].

¹³ Pero lä⁻koo⁻ hä['] hih['] ba⁻ hlëeh⁻ jnääh['] kyääh['] hñaa['] jnääh['], lä⁻koo⁻ la['] huu['] dsé⁻ kih['] Dio hi⁻ ga⁻hñaa['] jnääh[']. He⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻nøø['] jnääh['] lä⁻ ga⁻te['] jee['] täääh['] hnäh['].

¹⁴ Jiih['] jee['] ga⁻tøø['] Dio hih['] ba⁻ ga⁻nøø['] jnääh[']. Sa⁻ ga⁻nøø['] jnääh['] jee['] täääh['] hnäh['] wa⁻ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻ ga⁻chee['] Dio jnääh[']. Jëeh['] jnääh['] to⁻në['] na⁻kwa['] jnääh['] ju⁻hmee['] kih['] Cristo jee['] täääh['] hnäh['].

¹⁵ Sa⁻ jmää⁻ jnääh['] hñaa['] jnääh['] kaaah['] kyääh['] ta['] kih['] jñah[']. Hnøø['] jnääh['] wa['] lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] cha⁻ga⁻miih['] kih['] Dio ba⁻. Lä⁻jwë['] ja⁻ kwaah['] ga[']ta['] kyääh['] jnääh['] jee['] kyah['] hnäh['] jee['] ga⁻tooh['] Dio goo⁻ jnääh['].

¹⁶ Ja⁻ ga['] na⁻ dsa⁻ kwa⁻ jnääh['] ju⁻hmee['] ta⁻ jee['] uuh['] ga[']. Pero sa⁻ dsa⁻tooh['] jnääh['] jee['] ma⁻løø['] jñah['], mah['] sa⁻ jmää⁻ jnääh['] hñaa['] jnääh['] kaaah['] kih['] ta['] he⁻ ma⁻jmee['] jñah['].

¹⁷ Hi⁻ hnøø['] jmää⁻ hñii['] jøøh['], wa['] jmääy['] hñiiy['] jøøh['] kih['] he⁻ laay['] kyääh['] Dsa⁻jøøh[']

jnän'.

¹⁸ Jëeh', hi⁻ hlëeh⁺ llu⁺ kih⁺ hnii⁺, ja⁺ kyaah['] he⁻ ja⁻ ya⁻ hëey['] llu⁺. Hi⁻ hlëeh⁺ Dio llu⁺ kih⁺, hi⁻ he['] ba['] ya⁻ hëe['] llu⁺.

11

Paa' kyaah['] hi⁻ jmää[~] hnii⁺ kaaah'

¹ Hnoon⁺ kwëeh⁺ hoh⁺ hnäh['] kyaah['] jnä⁺ cher'mah⁺ ga⁻hlëehn⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu'dsë⁻ kih⁺. Kwëeh⁺ hoh⁺ hnäh['], ta⁻ jmeen⁻ hnäh['] hnää⁻ hoh⁺.

² Peer⁻ kyen⁻ huu'dsë⁻ kyah['] hnäh[']. He⁻ gwa['] kih⁺ Dio ba⁻ ja⁻, he⁻ la⁻ lä⁻ ja⁻ kin⁺. Jëeh['], ma⁻kwaaan⁻ hnäh['] kih⁺ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻. Hi⁻ he['] he['] Cristo. Hi⁻ hnoon⁺ mi⁻jnäään⁺ hnäh['] kiyh⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻ më⁻ hi⁻ na⁻jngëe['] go⁻te⁻.

³ Pero gohn⁻ wa'ra⁻ ga⁻la⁻ kyah['] hnäh['] lä⁻koo⁻ ga⁻la⁻ kih⁺ Eva. Kyaah['] may⁻ ga⁻mi⁻goo⁻ miih⁻ kiyh⁺. Lä⁻ja⁻ hii⁻ goo⁻ mi⁻gaay⁻ hnäh['] ka⁻läh⁺. Heey['] huu'dsë⁻ kyah['] hnäh['] mah⁺ mo⁻so⁻ hnaah['] hnäh['] Cristo lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['].

⁴Jëeh['], cher'mah⁺ ga⁻lla⁻nää⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ kwa⁻ jyoh['] juu⁻ he⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻ kyaah['] juu⁻ kih⁺ Jesús he⁻ kwa⁻ jnääh⁺, lä⁻chah['] ja⁻ heeh['] hnäh[']. Hi⁻ heeh['] hnäh['] jyoh['] jmi⁻lle⁻ he⁻ sa⁻ la⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii['] he⁻ ma⁻heeh['] hnäh['] jää⁺. Hi⁻ heeh['] hnäh['] jyoh['] ju⁻hmëe['], he⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻ kyaah['] ju⁻hmëe['] he⁻ ma⁻heeh['] hnäh['].

⁵ Go⁻ laqan⁻, sa⁻ kyee['] ga['] apóstole hi⁻ jmää[~] hnii⁺ kaaah['] lä⁻koh['] ga['] jnä⁺.

⁶ Ma⁻ke⁻ sa⁻ hlëehn⁺ kyaah['] juu⁻ na⁻hnäah⁺, pero cha⁻ ba⁻ huu'dsë⁻ llu⁺ kin⁺. Joh['] jiih⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻jnäään⁺ he⁻ ja⁻ kyah['] hnäh['].

⁷Pero ga⁻jmäään⁻ hniiin⁻ jaa⁻ hi⁻ hwaq['] mah⁺ leeh['] hnäh['] kaaah[']. Jëeh['], sa⁻ ga⁻koon⁻ jneen⁺ ma['] ga⁻kwan⁻ ju⁻hmëe['] kih⁺ Dio jee['] kyah['] hnäh[']. ¿Che[']jwa⁻ ga⁻jmeen⁻ hliih['] he⁻ ga⁻jmeen⁻ lä⁻ja⁻?

⁸ Ga⁻kan⁻ kuu['] kih⁺ Øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] ta⁻ jee['] jyoh['], ga⁻koon⁻ jneen⁺ mah⁺ jmeen⁻ ta⁻ jee['] kyah['] hnäh['].

⁹ Lä⁻koo⁻ ma['] gyan['] jee['] kyah['] hnäh['], sa⁻ ga⁻lla⁻kyaaan⁻ hnäh['] ni⁻ miih⁻ jmi⁻ ma['] ga⁻jmeen⁻ bii⁻ kin⁺. Øøh['] jne['] hi⁻ ya⁻nää⁻ ta⁻ Macedonia ba⁻ ga⁻kwa⁻ be⁻ kin⁺ lä⁻ ma['] ga⁻lla⁻kyaaan⁻. Sa⁻ ga⁻kwan⁻ jwë⁻ ma['] kah['] hnäh['] huu'dsë⁻ kin⁺. Hi⁻ ngoo['] ba['] jmeen⁻ lä⁻ja⁻.

¹⁰ Kyuuuh['] ba['] jnä⁺ ju⁻dsoo['] kih⁺ Cristo. He⁻ ja⁻ man⁻, ni⁻ ja⁻ sa⁻ ha⁻ kin⁺ he⁻ chaan⁻ llu⁺ he⁻ sa⁻ koon⁻ jneen⁺ lä⁻kaa⁻ jee['] jwii['] he⁻ na⁻hee['] hwa['] Acaya.

¹¹ ¿He⁻la⁻ jmeen⁻ lä⁻ja⁻, laqah['] hnäh[']? O, ¿che['] laah['] hnäh['] he⁻ sa⁻ hnaan⁻ hnäh[']? Ne⁻ba['] Dio he⁻ hnaan⁻ hnäh['].

¹² Hi⁻ ngoo['] ba['] jnä⁺ jmeen⁻ lä⁻ja⁻, mah⁺ sa⁻ kwan⁻ jwë⁻ kih⁺ hi⁻ hlëeh⁺ llu⁺ kih⁺ hnii⁺, hi⁻ jäh['] jmeen⁻ ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ jmeen⁻ jnääh['].

13 Dsa⁻ he⁻ jäyh['] laay[']
apóstole. Pero ta⁻juu['] bih[.]
Mi⁻gaay⁻ dsa⁻, jmääy['] hniiy[']
lä⁻koo⁻ apóstole kya^a Cristo.

14 Ja⁻ he⁻ jmee['] dsaa['] dsé⁻
jne['] juu['] la⁻. Jëeh['], lä⁻kye⁻
Tana['] jmää['] hnii['] lä⁻koo⁻ jaa[']
ángel hi⁻ kye⁻ jmee['].

15 Hi⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ kih['] hi⁻
jmee['] ta['] kiyh['] ka⁻läh[']. Jëeh['],
ja⁻ juu['] he⁻ cha⁻ na['] na['], he⁻
jmääy['] hniiy['] hi⁻ lluu[']. Pero
wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] llaa['] jmii[']
liyh['] jñey['] lä⁻koo⁻ te['] ta['] he⁻
jmee['].

Ga jmää['] Paa' hnii['] lä⁻koo⁻
jaa['] hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu['] dsé⁻ kih[']

16 Koo⁻ ka⁻läh['] jwëëhn[']
hnäh[:] Ni⁻ jaa⁻ hnäh['] ta⁻
jmee['] hnäh['] huu['] dsé⁻ he⁻
ngaahn[']. Pero cher'mah[']
lä⁻ja⁻ laah['] hnäh['], kwa[']
hnäh['] jwë['] kin⁻ hlëëhn['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ jaa['] hi⁻ sa⁻ cha⁻
huu['] dsé⁻ kih['] mah['] lä⁻ja⁻
jmään['] miih['] hniiin['] jøøh[']
lä⁻koo⁻ jmee['] hi⁻ he['].

17 He⁻ jmään['] hniiin['] jøøh['],
sa⁻ hlëëhn['] lä⁻koo⁻ hnøø['] Dio,
he⁻ hlëëhn['] lä⁻koo⁻ jaa['] hi⁻
ngaah['] ba['].

18 Peer⁻ jwëë['] hi⁻ jmää[']
hnii['] kqäh['] lä⁻koo⁻ tée['] jmee[']
dsa⁻ jmi['] gyuu['], hi⁻ ja⁻ba[']
lä⁻ja⁻ jmee['] jnä['] ka⁻läh['].

19 Ma⁻ke['] cha⁻ huu['] dsé⁻
kyah['] hnäh['], pero kwëëh[']
hoh['] hnäh['] cha⁻ miih['] kya^a
hi⁻ ngaah['] he['].

20 Hi⁻ lä⁻ja⁻ kwëëh['] hoh[']
hnäh['] ma['] jmeey['] hih['] kyah[']
hnäh['], ma['] jñuuyh['] he⁻ cha⁻
kyah['] hnäh['], kqäh['] hnäh[']
lä⁻ tē['] dsé['], jmääy['] hniiy[']

kqäh['] jee['] kyah['] hnäh['], lä⁻jiih[']
jnooy['] mo⁻nëh['] hnäh['].

21 Na⁻hiihn['] miih['] he⁻
jwëëhn['] hnäh['] he⁻ sa⁻ bee[']
jnääh['] jmee['] jnääh['] lä⁻koo⁻
jmee['] dsa⁻ he['].

Pero lä⁻koo⁻ tuu['] dsé['] dsa⁻
he⁻ jmääy['] hniiy['] kqäh['], jnä[']
ka⁻läh['] tuu['] dsen['] jmeen[']
lä⁻ja⁻, ma⁻ke['] hlëëhn['] lä⁻koo⁻
ja['] hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu['] dsé⁻ kih['].

22 Hi⁻ he⁻ jäh['] laay['] dsa⁻ he⁻
breo, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ laa['] jnä['].
Jäyh['] laay['] dsa⁻ Israel, ja⁻ba[']
lä⁻ja⁻ jnä['] ka⁻läh[']. Jäyh['] laay[']
sa[']ju['] kih['] Abraham, ja⁻ba[']
he⁻ ja⁻ laa['] jnä['].

23 Jäyh['] jmeey['] ta[']he['] kih[']
Cristo. Pero cha⁻ga'miih[']
jmee['] jnä[']. Ngoo['] ba['] jnä[']
hlëëhn['] lä⁻koo⁻ jaa['] hi⁻
ngaah[']. Cha⁻ga'miih['] ta['] he⁻
ma⁻jmee['] jnä['], cha⁻ga'miih[']
jiih['] ma⁻ñeen['] neh⁻ne['] lä⁻koh[']
ga['] dsa⁻ he[']. Cha⁻ga'miih[']
ga[']jmi['] ga⁻bäa['] dsa⁻ jnä[']. Joh[']
jiih['] sa⁻ ga⁻laan['] he⁻ ma[']
jngëëh['] dsa⁻ jnä['].

24 Ja⁻ koo⁻ hä['] ga⁻jmi['] dsa⁻
judiu kin⁻ ma⁻ gyii[']gya['] ñu[']
si[']hnii[']. Lä⁻jiih['] ga⁻të['] hñña[']
jiih['] ga⁻jmeey['] lä⁻ja⁻ kin⁻.

25 Hnë['] jiih['] ga⁻jmiy['] kin⁻
kyaqäh['] si[']hma[']. Koo⁻ hä[']
ga⁻te['] dsa⁻ kuu['] kin⁻. Hnë[']
jiih['] ga⁻laan['] jee['] ga⁻hmeh[']
barco neh⁻ jmi[']. Koo⁻ hä[']
ga⁻jän['] koo⁻ jmii['] koo⁻ hwë[']
jee['] to[']dsaa['] jmi['] ñeeh['].

26 Sa⁻ na⁻he['] jiih['] ngoon[']
hi⁻ jahn['] jee['] u[']. Ga⁻hii[']
goo['] kin⁻ jee['] haan['] cha⁻jmii[']
juuh['], lä⁻ja⁻ kya^a dsa⁻hi[']
hi⁻ kya^a dsa⁻goon['] hi[']

kyaqah' hi- chaa- ta- jee' jyoh'- ka-läh'. Ga-hii- goo- kin- jee' jwii- juuh- hi- ta- jee' sa- chaa- dsa-. Ga-hii- goo- kin- cha-jmi- neeh- hi- lä- ja- kyaah' hi- jäh- laa- øøh- jne'.

²⁷ Cha-miih- ta- ga-jmeen-, ga-jeen- cha-miih- wii-. Cha- hwé- sa- ma- gwiin-. Ga-lä-kyohn-, ga-lä-kii- dsen-. Ja- he- koo- hä- sa- ga-lä-cha- he- ma- kuhn-. Ga-ngéen- gyuu- hi- sa- ga-lä-cha- hmiih- ma- këhn-.

²⁸ Ja- ma-la- he- ja-. Lä-jé- jmi- ba- kyen- huu-dse- kih- lä-jé- gwah-. Peer- wii- dsa- ngéen-.

²⁹ Kyaah- lä-jee- hi- sa- cha- be- kih-, jnä- ka-läh- jii- kin-. Hi- gwa- ya-jee- dsen-, wa'ra- ga-jmee- dsa- täh- jaa- øøh- jne'.

³⁰ Wa'ra- jäh- kih- jmee- bii- hléehn- llu- kih- hniiin-, ma'ja- hléehn- kih- he- mi- jnää- he- sa- cha- be- kin-.

³¹ Dio Jmii- Jesús, Dsa-jøøh- jnän-, hi- na-jää- ga-lä-jé- joh- jmi- cha-, hi- he- ñe- he- sa- hléehn- juu- ta- juu-.

³² Koo- hä- lä- ma- gyan- jee- jwii- Damasco, lle- moh- kyaal- rey Areta ga-jmee- mada- ga-hoø- dsa- lä- kaa- ho'haah- kih- chuuuh- jwii- he- hnøøy- ma- saayh- jnä-.

³³ Pero neh- koo- hma- ta- ga-jñaa- dsa- jnä- ta- ho'haah- pih- he- ma- na- hë- dsoh- na'hyah-. Lä- ja- ba- ga-laa- he- ma- saah- dsa- jnä-.

Ga-jee- Paa- koo- jee- la- na'hñaah-

¹ Sa- jmää- ta- he- jmää- hniiin- jøøh-. Pero ma- ra- he- hléehn- kih- koo- he- ga- hëe- mi- 'nën- he- ga- mi- jnää- Dsa- jøøh- jnän-.

² Kyuu- ja- øøh- jne- hi- ga- tée- Dio lä- ga- tée- hnë- jwëe- kih- gyuu- jmi- gyuu- ma- hya- gya- kye- ji- ñe-. Sa- man- ha- lä- ga- jää- dsih-, che- lä- ma- na- hñaay- o che- kyaah- ma- la- jmi- lle- kiyh-. Hñii- ba- Dio ñe- ha- lä- ga- la-.

³ Kyuu- ba- jnä- dsa- he-. Sa- man- ha- lä- ngooy-, che- lä- ma- na- hñaay- o che- kyaah- ma- la- jmi- lle- kiyh-. Hñii- ba- Dio ñe-.

⁴ Ga- jää- dsih- koo- jee- jnä- na'hñaah-. Jee- ja- ga- nuuy- ga- hléeh- juu- he- sa- le- hléeh- jne- hi- sa- chaa- ni- ja- hi- na- ngë- jwë- hléeh-.

⁵ Kih- dsa- lä- ja-, le- ba- jmää- jnih- jøøh-, pero sa- jmää- hniiin- jøøh-. Kih- he- mi- jnää- he- sa- cha- be- kin-, ma- la- kih- he- na- ba- jmää- hniiin- jøøh-.

⁶ Cher'mah- hnoon- jmää- hniiin- jøøh-, ja- he- ngaahn- ja-, jëeh- hléehn- ju'dsoo- ba-. Pero sa- jmeen- lä- ja- mah- ni- ja- sa- jmee- huu-dse-, jøøh- ga- jnä- lä- koo- jëey- jmeen- o lä- koo- nuuy- hléehn-.

⁷ He- ja- ja- né- jmi- ngo- kin- he- jmee- jwiih-. La- lä- koo- toø- he- ja- mada- kih- Tana- mah- heeh- jnä- wii-. He- ja- jmää- kin- mah- sa-

jmään̄ hñiin̄ jøøh̄, lǟllū hē gājéen̄ koō hē lā nāhñaaah̄ hē sā mā jéen̄ jih̄koh̄.

⁸ Hnë̄ jiih̄ gāchüun̄ kyaah̄ Dio mah̄ jñuuuyh̄ hē jmeē jwiih̄kin̄.

⁹ Pero lǟlā bā gājéeh̄ Dio juū kin̄: "Mālēē bā kyah̄ hē llū dsēn̄ kyaah̄ hnē. Jéeh̄ chāgāmiih̄ lǟjnǟ bē kin̄ kyaah̄ dsāhī sāchā bē kih̄", gājäyh̄. Hējā lǟkaā tuh̄dsēn̄ jmään̄ hñiin̄ jøøh̄ kih̄ hē sāchā bē kin̄ mah̄ jǟ nē̄ kin̄ bē kih̄ Cristo.

¹⁰ Kih̄ hējā, chaqan̄ llū lǟ mā sāchā bē kin̄, mā hléeyh̄ wiī kin̄, māllākyaqan̄, mā jmeeh̄ dsājnǟ, mā jéen̄ wiī kwaat̄ kih̄ Cristo. Jéeh̄ lǟ māsā beeen̄, mājāchā bē kin̄.

Mā kyē Paā huūdsē̄ kih̄ lǟjé̄ øøh̄ jnē

¹¹ Dséeh̄ hnäh̄ dsoō hēgājmeen̄ lǟkoō jaā hīsāchā huūdsē̄ kih̄, jeēgājmään̄ hñiin̄ jøøh̄. Hnäh̄bāgātëeh̄ hnäh̄ māhléeh̄ hnäh̄llūkin̄. Jéeh̄hījäh̄laq̄apóstolekqah̄sākyeēgāhīhēlǟkoh̄gājnǟ, mākēsāchālaan̄nīmiih̄.

¹² Kih̄ hējøøh̄dsēn̄bāgājmeen̄lǟjé̄hēlā. Gājmeen̄chāmiih̄liī, gājmeen̄hējuh̄gaā, gājmeen̄hēdsaādsé̄dsājeēkyah̄hnäh̄. Lǟjāgāmījnään̄mārāhēlaan̄apóstol.

¹³ Koōbāhēgājmeen̄tājeējyoh̄jeētääh̄øøh̄jnē, hējāsāgājmeen̄kyah̄hnäh̄. Gāngiin̄kiyh̄hēmājmeebiīkin̄. ¿Chēkih̄hējā, laq̄hn̄hnäh̄sātäähn̄hnäh̄ta? Jmeēhnäh̄jøøh̄hoh̄kih̄hēsāgāngiin̄kyah̄hnäh̄kāläh̄.

¹⁴Jeēlātë̄hnë̄jiih̄hēmānāllüun̄nājéen̄hnäh̄. Nīlǟjāsāngiin̄kyah̄hnäh̄hējmeebiīkin̄. Sānāhnøøhn̄hēchākyah̄hnäh̄. Hnoon̄heeh̄hnäh̄jnǟbā. Jéeh̄, jāhēchih̄hīgātë̄juh̄läǟhēhnøøkih̄chōjmiī. Chōjmiīchih̄bāhīgātë̄juh̄läǟhēhnøøkih̄chih̄kyaā. Lǟjālākin̄kyah̄hnäh̄kāläh̄.

¹⁵ Lǟkaātuh̄dsēn̄mīllan̄lǟjé̄hēchākin̄lǟjiih̄kwaan̄hñiin̄juun̄kwaat̄kyah̄hnäh̄. Mākēchāgāmiih̄hnaan̄hnäh̄koōhǟkoōhǟ. Pero hnäh̄, miih̄gōtēbāhnaah̄jnǟ.

¹⁶ Lǟjāgālā, sāgāllan̄lleh̄hnäh̄kih̄hēmājmeebiīkin̄. Pero kōllaq̄dsajäh̄, kyaah̄maȳbā, gājmeen̄gātäh̄hnäh̄neh̄sāläǟ. ¿Chējwāgājmeen̄lǟjāmah̄gāmīgaan̄hnäh̄?

¹⁷ Sāgāmīgaan̄hnäh̄lǟmāgācheen̄øøh̄jnējeētääh̄hnäh̄.

¹⁸ Gāchüun̄kyah̄Tito mah̄dsooȳjeētääh̄hnäh̄hīgācheen̄gājāøøh̄jnēkyayh̄. Hīnīmiih̄sā

ga⁻mi⁻gaa⁻ Tito hnäh'. Jëeh', koo⁻ née⁻ ba' huu⁻dsé⁻ kye⁻ jnääh'. Ja⁻ba' lä⁻koo⁻ jmee⁻ jnä⁻, jmee⁻ Tito ka⁻läh'.

¹⁹ Ta⁻ wa⁻ laqah⁻ hnäh' he⁻ hnø⁻ jnääh' hwëe⁻ jnääh' llu⁻ cha⁻nëh⁻ hnäh'. Ni⁻ miih⁻ sa⁻la⁻ lä⁻ja⁻. Ne⁻ ba' Dio he⁻ hlëeh' jnääh' lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ Cristo. Øohn⁻ hi⁻ hnaan⁻ cha⁻miih⁻, lä⁻jë⁻ juu⁻ he⁻ sii⁻ jnääh' la⁻, he⁻ llu⁻kyah⁻ hnäh' mah⁻ kwa⁻be⁻ kyah⁻ hnäh' go⁻nääh' hnäh' ta⁻cha⁻nëe⁻.

²⁰ Gohn⁻ miih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lloon⁻ jee⁻ tääh⁻ hnäh', jëen⁻ hnäh' jmeeh⁻ hnäh' he⁻sa⁻ tih⁻ dsen⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hnäh' ka⁻läh' jëeh' hnäh' jmeen⁻ he⁻sa⁻ tih⁻ hoh⁻ hnäh'. Lä⁻ja⁻le⁻ cher'mah⁻ ga⁻jëen⁻ hnäh' ti⁻hnee⁻ hnäh', wi⁻ hoh⁻ hnäh', hää⁻ hnäh', jmeeh⁻ hnäh' jñah⁻ nää⁻, hlëeh' hnäh' wi⁻ kih⁻ dsa⁻, kooh⁻ hnäh' juu⁻ jwi⁻, jmää⁻ hnäh' hñaah⁻ kaaah⁻, jmeeh⁻ hnäh' wa⁻ la⁻cha⁻la⁻.

²¹ Kyen⁻ miih⁻ huu⁻dsé⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lloon⁻ ka⁻läh' jee⁻ tääh⁻ hnäh', ha⁻ ga⁻che⁻ ga⁻jmee⁻ Dio ga⁻jän⁻ o⁻hih⁻ kwaat⁻ kyah⁻ hnäh'. Lä⁻ji⁻ jää⁻ hoohn⁻, cher'mah⁻ jwëe⁻ hnäh' tääh⁻ hnäh' jmeeh⁻ hnäh' dso⁻kye⁻ hi⁻sa⁻ ma⁻beh⁻ hnäh' lä⁻jë⁻ he⁻ mi⁻soh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh', hi⁻lä⁻ ma⁻kaah⁻ ba⁻ hnäh' wa⁻hi⁻ cha⁻hi⁻, hi⁻jmeeh⁻ hnäh' he⁻la⁻o⁻hih⁻ he⁻ma⁻jmeeh⁻ hnäh' jää⁻.

Ga⁻höh' Paa⁻ juu⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻hi⁻ tääh' Corinto

¹ Jee⁻ la⁻ të⁻ hnë⁻ jiih⁻ he⁻niin⁻ na⁻jëen⁻ hnäh'. Lä⁻la⁻na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: "Wa⁻he⁻ cha⁻he⁻ hnii⁻ he⁻cha⁻kih⁻ dsa⁻, lä⁻ee⁻ ba⁻ kyaah⁻ ju⁻dsoo⁻ he⁻ jmee⁻ uu⁻uu⁻dsa⁻".

² Ga⁻jwëehn⁻ hnäh' jää⁻, hi⁻na⁻ he⁻ ma⁻gyan⁻ uu⁻kyah⁻ hnäh', jwëehn⁻ hnäh' ka⁻läh'. Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lloon⁻ jee⁻ tääh⁻ hnäh', jee⁻ ja⁻ të⁻ hnë⁻ jiih⁻ he⁻ jwëehn⁻ hnäh'. Ma⁻ja⁻mo⁻so⁻ jmeen⁻ jøh⁻ dsen⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ jmee⁻ wa⁻la⁻cha⁻la⁻, hi⁻lä⁻ja⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ jmee⁻ ga⁻la⁻jiih⁻ na⁻.

³ He⁻ hnooh⁻ hnäh' jëeh⁻ hnäh' che⁻ dsoo⁻ ba⁻ hlëehn⁻ lä⁻koo⁻ mada⁻ kih⁻ Cristo. Jëeh⁻, hi⁻he⁻ mi⁻jnää⁻ be⁻ kih⁻ jee⁻kyah⁻ hnäh'. Sa⁻laay⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻sa⁻ cha⁻be⁻ kih⁻.

⁴ Ma⁻ke⁻ dsoo⁻ ga⁻tää⁻dsih⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻sa⁻ cha⁻be⁻ kih⁻, pero chaa⁻bih⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jnääh' hi⁻laa⁻ koo⁻ kyaah⁻ Cristo, ga⁻nø⁻ jnääh' lä⁻koo⁻ he⁻sa⁻ cha⁻be⁻ kyaah⁻ jnääh'. Pero kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Dio chaa⁻ jnääh' ta⁻la⁻ kih⁻ Cristo mah⁻ kwa⁻ jnääh' be⁻ kyaah⁻ hnäh'.

⁵ Ky⁻da⁻ hnäh' kwaat⁻ kyah⁻ hñaah⁻ hnäh', che⁻ lä⁻ma⁻dsöö⁻ ja⁻ba⁻ hoh⁻ hnäh' kih⁻ Cristo. Jëë⁻da⁻ kyah⁻ hnäh' hñaah⁻. ¿Che⁻sa⁻ñeh⁻ hnäh', Jesucristo hää⁻ jee⁻kyah⁻ hnäh'? Pero cher'mah⁻

sa⁺ la⁺ lä⁻ ja⁻, he⁻ sa⁺ lqah⁺
hnäh⁺ kwäat[~] ba⁻ ja⁻.

⁶ Hnoon⁺ lä⁻ ñeh⁺ hnäh⁺ he⁻
lqä⁺ jnääh⁺ kwäat[~].

⁷ Ngii⁺ jnääh⁺ kih⁺ Dio mah⁺
jmeeh⁺ hnäh⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺
ba⁺. Sa⁺ jwahn⁺ lä⁻ la⁻ mah⁺
jä⁻ jnääh⁺ llu⁺. He⁻ hnøø⁻
jnääh⁺ go'tqäh⁺ hnäh⁺ lä⁻ koo⁻
lle⁺ kih⁺, ma⁻ke⁻ ga⁻jä⁻ jnääh⁺
lä⁻ koo⁻ ja⁻ hi⁻ sa⁺ lqä⁺
kwäat[~].

⁸ Jéeh⁺, ni⁺ miih⁻ sa⁺ le⁻
lla'dsëe⁺ jnääh⁺ kih⁺ ju'dsoo⁺.
Jmee⁻ jnääh⁺ lä⁻ hnøø⁻
ju'dsoo⁺ ba⁺.

⁹ He⁻ ja⁻ jéë⁻ dsë⁻ jnääh⁺ lä⁻
ma⁻sa⁺ cha⁻ be⁻ kyaa⁺ jnääh⁺,
mah⁺ lä⁻ ja⁻ hnäh⁺ lä⁻ cha⁻ be⁻
kyah⁺ hnäh⁺. Ga⁻nøø⁻ jnääh⁺
ngii⁺ jnääh⁺ kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺
hwëë⁻ hnäh⁺ llu⁺ go⁻te[~].

¹⁰ Kih⁺ he⁻ ja⁻ ba⁺ na⁻,
siin⁺ lä⁻ la⁻ kyah⁺ hnäh⁺
ma⁻ke⁻ gyan['] ䷄, mah⁺ wa'ra⁻
ga⁻lloon⁺ jee['] tääh⁺ hnäh⁺, sa⁺
cha⁻ he⁻ kih⁺ jmeen['] hään[']
kyaqah⁺ hnäh⁺, kyaah⁺ be⁻
he⁻ ga⁻hyohn⁺ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺
jnän[']. He⁻ hnøøy⁺ kwan['] be⁻
kih⁺ dsa⁻ ba⁺, ja⁻ he⁻ heeh⁻
jnih['] wii^{''}.

¹¹ Kyaah⁺ jee['] ga⁻dsaa⁺
juu⁺ he⁻ siin⁺ kyah⁺ hnäh⁺,
jweëhn[~] näh⁺ øøhn⁺, wa['] jéë⁻
hoh⁺ hnäh⁺. Hnøøh⁺ hnäh⁺
ha⁻ lä⁻ jee['] go'tqäh⁺ hnäh⁺ llu⁺
cha⁻ga'miih⁻, wa['] nøh['] hoh⁺
hnäh⁺, wa['] la['] koo⁻ nëë['] ba⁺
hæ[']dsë⁻ kyah⁺ hnäh⁺, wa['] hii[']
tii['] kyah⁺ hnäh⁺. Hi⁻ Dio hi⁻
hnää⁺ jne⁺, hi⁻ jmee⁻ hii['] tii[']
jnän['], jay['] jee['] jnän['].

¹² Jmee['] hnäh⁺ Dio kih⁺

dsa⁻kyaqah⁺ hnäh⁺ hi⁻ ja⁻
chuh⁻ hnäh⁺ kiyh⁺ lä⁻ hnøø⁺
Dio.

¹³ Lä⁻jëë⁻ hi⁻ lqä⁺ kyaa⁺ Dio
jmee⁻ Dio kyah⁺ hnäh⁺.

¹⁴ Wa['] mi⁻jää⁺ Jesucristo
Dsa⁻jøøh⁺ jnän['] lä⁻ jéë⁻ hnäh⁺.
Wa['] hnää⁺ Dio ga⁻lä⁻ jéë⁻
hnäh⁺. Hi⁻ Jmi⁻lle^{''} Na⁻jngii⁺
wa['] lqä⁺ ko⁻jøh⁺ kyaqah⁺ hnäh⁺.
Wa['] la['] lä⁻ ja⁻.

Gálatas

Juu' la⁻ ga⁻sii['] Paa' kih['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] hwa['] Galacia

¹ Jnä['] Paa' laqan['] apóstol. Pero ja⁻ he⁻ ga⁻chee['] dsa⁻ jnä['], ni⁻ ja⁻ kyaah['] be['] kih['] dsa⁻ na⁻ hnä[']qan[']. Jesucristo ba['] ga⁻chee['] jnä['] kyaah['] Dio hi⁻ laq['] Tää['] jnän['] hi⁻ ga⁻mi['] jiih['] Jesucristo jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu['].

² Siin['] juu' la⁻ kyah['] hnä['] øohn['] jee['] dsa⁻ñeeh['] hnä['] lä⁻kaa⁻ hwa['] Galacia. Hi⁻ lä⁻jee['] øoh['] jne['] hi⁻ tääh['] kyaah['] jnä['], koo⁻ née['] ba['] la['] huu[']dsé['] kyaah['] jnääh['] he⁻ siin['] la⁻

³ Ngiiñ['] kih['] Dio hi⁻ laq['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiiñ['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnä['], wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnä['].

⁴ Jëeh['] Jesús ga⁻kwaa['] hñii['] ga⁻juuy['] kwaa[']t kih['] dso[']kye['] jnän['] mah['] lääy['] jne['] kih['] jmi[']gyuu['] hliih['] la['], lä⁻koo⁻ hyoh['] dsé['] Dio jmeey['] jnän['], he['] ba['] hi⁻ laq['] Tää['] jnän['].

⁵ Lä⁻ja⁻ wa['] la['] juuh['] kiyh['] ga⁻lä⁻jé['] joh['] jmiif['] cha⁻. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

Koo⁻ ba['] ju[']hmëe['] cha⁻ he⁻ kyaah['] lää['] jne[']

⁶ Peer['] dsaq['] dsen['] kih['] he⁻ ga⁻nuun['] chah['] ga⁻jah['] ga⁻lä⁻øøh['] hnä['] kih['] Dio hi⁻ ga⁻téeh['] hnä['] ta⁻la['] kih['] he⁻ llu[']dsé['] Cristo, mah['] ma⁻taqah[']

hnä['] kyaah['] jyoh['] ju[']hmëe['] he⁻ laq['] hnä['] llu[']ga['].

⁷ Pero sa⁻ cha⁻ ga['] jyoh['] jwë['] he⁻ kye['] ju[']hmëe[']. He⁻ hnøø[']ko⁻llqa[']dsa⁻ kah[']gwëh['] huu[']dsé['] kyah['] hnä['] ba['] ja⁻, hi⁻ hnøøy['] mi⁻sii['] ju[']hmëe['] kih['] Cristo.

⁸ He⁻ja⁻ jwahn['], wa['] tøh['] dso[']jwii['] né['] kyaah['] jnääh['] cher[']mah['] ga⁻jmee['] jnääh['] lä⁻na⁻, o cher[']mah['] ja⁻ ángel ja['] gyuuuh['] kwa['] jyoh['] juu['] lä⁻koh['] ga['] he⁻ ga⁻mi[']tëe['] jnääh['] hnä['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ wa['] tøh['] dso[']jwii['] né['] kiyh['].

⁹ Koo⁻ ka⁻lä['] jwahn['], ja⁻ba['] he⁻ ma⁻ngëe['] ma⁻jähn['] jää[']. Cher[']mah['] chaa⁻ hi⁻ga['] jnah['] hi⁻ kwa['] juu['] kyah['] hnä['] he⁻ sa⁻la[']kwee['] kyaah['] he⁻ ga⁻heeh['] hnä['], wa['] tøh['] dso[']jwii['] né['] kiyh['].

¹⁰ ¿Ha⁻ lä⁻ laqah['] hnä[']? ¿Che['] he⁻ hnoon['] he⁻ jän['] llu['] kyaah['] dsa⁻ he⁻ ma⁻hlëehn['] lä⁻na⁻, o che['] he⁻ hnoon['] he⁻ jän['] llu['] kyaah['] Dio? ¿Che['] laah['] hnä['] he⁻ hnoohn['] ha⁻lä⁻jee['] tih['] dsé['] dsa⁻ ki['] jnä[']? Jëe[']da['], wa[']ra['] jäh['] kih['] ngoo['] ba['] jnä['] jmeen['] lä⁻jé['] he⁻ hnøø[']dsá['], mo⁻so['] laqan['] ja⁻hi['] jmeey['] ta['] kih['] Cristo.

Dio ba['] ga⁻lleeh['] Paa' mah['] leee['] apóstol kyaay[']

¹¹ Øøhn['], hnoon['] lä⁻ñeh['] hnä['] he⁻ la⁻. Ja⁻ he⁻ gwa['] kih['] dsa⁻, ju[']hmëe['] he⁻ kwan⁻la⁻

¹² Sa⁻ ga⁻hyohn['] kih['] dsa⁻ juu['] la⁻ hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻mi[']tëe['] dsa⁻ jnä[']. Jesucristo ga⁻mi[']jnää['] kin⁻

juu' la-, he-ja- ba' ja- he-
kyuuhn~.

¹³ Ma-nuuah- ba' hnäh'
lä-koo- ma' ngën- jää', he-
ga-jmeen¹ lä-koh' tēē' jmee-
judiu dsa-goon~. Ha- koh' sa-
ga-lä-hñaa- dsen² kyaah' hi-
ga-heeh- kih' Joo' Dio. Ma'
hnoon' ma' millaan³ go-te-
lä-jëe- hi- he'.

¹⁴ Ga-jmee⁴ ga' jnä'
cha-ga'mihi- lä-koh' ga' jee'
lä-jëe- judiu hi- laa⁵ koo-
ji-ñe- kyaah' jnä'. Ga-jmeen⁶
bii⁷ ga-høøn⁸ lä-jëe- nuuh- kih'
dsa- ma-gyuuh- kyaah' jnääh'.

¹⁵ Pero sa- ga' ma-lä-chaan⁹
ga-lleeh- Dio jnä' mah' ja-
leen¹⁰ kyaah' bih'. Ga-tëeyh'
jnä' kih' he- llu¹¹ dsëy¹² kyaah'
jnä'. Hi- lä-koh' ma' ga-tih'
dsëy¹³,

¹⁶ ja- ga' ga-mi-jnäää- jooy'
kin- mah' kwan' juu' kiyh'
kih' dsa- hi- sa- laa¹⁴ judiu.
Pero sa- ga-hnaahn¹⁵ ni- jaa-
dsa- mah' ma' siyh¹⁶ jnä' ha-
lä- la¹⁷ juu' he- ma' kwan'.

¹⁷ Ni- sa- ngaahn¹⁸ ta-
Jerusalén na-jëen¹⁹ hi- laa²⁰
apóstole jää²¹ ga' lä-koo- jnä'.
Lä-chah' ja- ngoon²² ta- hwa'
Arabia ba', (koo- hwa' kii²³ jee'
sa- kwa- ni- miih'). Ma- ngëe'
he- ja-, ngoon²⁴ ka-läh' ta-
Damasco.

¹⁸ Ma-hya- hnë- ji-ñe-
ja- ga' ngaahn²⁵ ta- Jerusalén
na-jëen²⁶ Pee' hi- ga-jän²⁷
kyayh' gya-hña' jmi²⁸ jee' ja-.

¹⁹ Ni- sa- ga-jeen²⁹ ga'
jñah' apóstole, ma-la- Jacobo
dsa-nuuah- øöh' Dsa-jøöh'
jnän' ba' ga-jeen³⁰.

²⁰ Jmeen³¹ dsoo', Dio ba' ñe-
sa- cha- ta-juun³² he- siin³³
kyah' hnäh' la-.

²¹ Ma- ngëe' he- ja-, ñeen'
ta- hwa' Siria kyaah' Cilicia.

²² Øöh' jne' hi- tääh' lä-kaa-
hwa' Judea, hi- dsa- ñee'
kwat³⁴ kih' Cristo sa- ma'
kyuuy³⁵ jnä'.

²³ Koo- ma' nuuy- lla- dsa-
juu' ki- jnä': "Dsa-nuuah- hi-
ma' jmee- hñaa- dsë- kyaah'
jnääh' he', na' ngëy- kway'
juu' he- ma-dsoo' dsë- jne'
la-, ja- ba' juu' he- ma' hnøøy'
ma' heey' jää'."

²⁴ He- ja- ga-jmeeey' juuh- kih'
Dio lä- ma' ga-nuuy' kin³⁶.

2

*Lä-jëe- apóstole ga-heeh-
bih' Paa'*

¹ Ma-hya- gya-kye' ji-ñe-
ja- ga' ngaahn³⁷ ka-läh' ta-
Jerusalén ko-jøh' kyaah'
Bernabé hi- ma' jää- Tito
ka-läh'.

² Ga-mi-jnäää- Dio kin- he-
j mee³⁸ bii³⁹ naahn⁴⁰, he- ja- ba'
ngaahn⁴¹ na-jmeehn⁴² juu' ha-
lä- la⁴³ juhmëe' he- ga-kwan'
ta- jee' tääh' hi- sa- laa⁴⁴ judiu.
To- në' ga-llan⁴⁵ juu' kyaah'
ma-la- hi- kye- në' ba', le- ga-
che- sa- jmää' he- jmeen⁴⁶ la-
hi- lä- kye- he- ga-jmeen⁴⁷ jää'.

³ Pero sa- cha- ga-jäyh' ni-
miih⁴⁸. Hi- Tito hi- ma' cheh'
kyah' jnä', sa- ma' laay'
judiu, dsa- griego ba' he'. Ni'
lä- ja- sa- ga-jäyh' jmee⁴⁹ bii⁵⁰
uuh⁵¹ jmi- ngo⁵² kiyh' lä-koo-
tëe' jmee⁵³ dsa- judiu.

⁴ Sa⁺ ga⁻tí⁻ ga⁻choo['] jnääh['] juu['] he⁻ uh⁻ jmi⁻ngo['] kih['] dsa⁻ wa⁻ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻ ga⁻taq['] ko⁻llaq['] dsa⁻ jee['] ma⁻ tøöh['] jnääh['], hi⁻ jäh['] laay['] øöh['] jne[']. Hi⁻ he^{',} koo⁻ ma['] koo['] juu['] he⁻ ma['] kwan⁻ he⁻ ma⁻la['] jne['] kih['] dso'kye⁻ ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesú^s. Sa⁻ ga⁻lä⁻hnøøy['] he⁻ ma['] jäh['] jnääh['] mo⁻so⁻ na⁻hñuu['] jnääh['] kyaah['] ley. Jëeh['], ma['] hnøøy['] lä⁻ ma⁻na⁻hñuu['] ja⁻ba['] jne['] kyaah['] nuh⁻ kih['] Moisé.

⁵ Pero ni⁺ miih⁻ sa⁻ ga⁻kwa['] jnääh['] jwë['] ma['] jmeey['] lä⁻ lla⁻ dsëy[']. Hnøø['] jnääh['] wa['] jä['] ju[']hmëe['] kih['] Jesú^s kyah['] hnäh['] lä⁻ ma⁻la['] ja⁻ba['], mah['] sa⁻ dsa⁻hi['] ju[']dsoo['].

⁶ Hi⁻ na[']jnää['] kye⁻ në['] kih['] øöh['] jne['], ni⁺ miih⁻ sa⁻ cha⁻ jäyh['] he⁻ ma⁻hläähn⁻ kyaah['] juu['] he⁻ kwan⁻. Jnä['] jwahn⁻ na[']jnää['] kyey['] në['], jëeh['] sa⁻ ga⁻tëen['] jëen['] kiyh[']. Kih['] koo['] ba⁻laq['] jne['] cha'në['] Dio.

⁷ Pero dsa⁻ he['] sa⁻ ga⁻hay['] kin⁻. Ga⁻heeh⁻ bih['] he⁻ hä['] goon⁻ ta['] he⁻ kwan⁻ ju[']hmëe['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu, ja⁻ba['] lä⁻ hä['] goo⁻ Pee['] kway⁻ ju[']hmëe['] kih['] hi⁻ laa['] judiu.

⁸ He['] ba['] Dio hi⁻ kwa⁻ be['] kih['] Pee['] he⁻ laay['] apóstol mah['] kway['] juu['] kih['] judiu, he['] ba['] hi⁻ he['] na⁻, kwa⁻ be['] kin⁻ ka⁻läh['] he⁻ laan['] apóstol mah['] kwan['] juu['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu.

⁹ He⁻ja⁻ lä⁻jëe['] hi⁻ laa['] kwaat['] kye⁻ në['] kih['] gwah['], ga⁻sooyh['] goo⁻ jnääh['] kyaah[']

Bernabé. Ma['] jëey['] laan['] ta⁻ta⁻ kih['] he⁻ llu['] dsë['] Dio kyaah['] jnä['], he⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻jmääy['] jnääh['] kwaat['] laa['] jnääh[']ma⁻ra⁻ øoyh[']. Hi⁻kye⁻ në['] he['] chee['] Jacobo, Pee['], kyaah['] Jwaa[']. Ga⁻jäyh[']: "Llu['] go'nääh['] hnäh['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu mah['] lä⁻ja⁻ jnääh['] dsa'nøø['] jnääh['] kih['] hi⁻ laa['] judiu."

¹⁰ Hi⁻ ga⁻jäyh[']: "Hnøø['] dsooh⁻ hoh['] hnäh['] jmeeh['] be['] kih['] hi⁻ tä⁻ñee[']." Ko⁻ja⁻ba['] jiih['] ga⁻jäh['] dsa⁻ he[']. Hi⁻ ma⁻ra⁻ he['] jmee['] ba['] jnä['] be['] kih['] hi⁻ tä⁻ñee['].

Ga⁻juh['] Paa[']kih['] Pee[']

¹¹ Ma['] ga⁻lloo['] Pee['] Antioquia ga⁻juhhn['] kiyh['] to⁻lo['] në['] dsa⁻, jëeh['] lä⁻ja⁻ hnøø['] kiyh['] kyaah['] he⁻ hlüh['] he⁻ ga⁻jmeey['] ja⁻.

¹² Jää['] sa⁻ ga['] ma⁻lla⁻nää['] ko⁻llaq['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻chee['] Jacobo, ma[']kuh⁻ Pee[']ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻ sa⁻laa['] judiu. Pero ma[']ga⁻lla⁻nää[']dsä⁻judiu he['], ga⁻tëe['] Pee['] hñii['], ya⁻hëey['] jee['] kih['] hi⁻ sa⁻laa['] judiu, kih['] he['] goyh['] kyaah['] hi⁻ ga⁻lla⁻nää['] he['] hi⁻ jäh['] jmee['] bii['] uh⁻ jmi⁻ngo['] jnän['].

¹³ Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmee['] jñah['] judiu ga⁻tëey['] hñiiy['], hi⁻lä⁻jiih['] Bernabé ga⁻tëe['] hñii['] ma['] ga⁻jëey['] ga⁻jmee['] Pee['] to⁻dsë['].

¹⁴ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jëen['] dsa⁻ he['] mo⁻so⁻ jmeey['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] ju[']dsoo['] he⁻la[']ju[']hmëe['], he⁻ja⁻ ga⁻jwiin['] Pee[']cha'në[']jee['] lä⁻jëe['] dsa⁻: "Hne['] laa['] judiu, ma⁻tah[']

ma' jmeeh' lä'koh' ma' tēe' jne' jmeen' mah' ma'lōōh' jmeeh' ko'joh' kyaah' hi' sa' laa' judiu. Pero na', ma'teeh' hñaaah' mah' jmeeh' ka'läh' lä'koh' jäh' nūuh' ma'gyuh' ja'. ¿Che' sa'ñeh' he' jmeeh' wi' kih' hi' sa' laa' judiu mi'tey' nūuh' ma'gyuh' ja', kih' he' ma'teeh' hñaaah'?

¹⁵ He' ga'lä'chaq' jne' laa' jne' judiu, sa'laa' jne' wa'hi' cha' hi' hi' jmee' he' hlüh' lä'koo' laa' jnäh' dsa'.

¹⁶ Pero na' ma'ñe' ba' jne', sa' ja' dsa' llu' cha'né' Dio kyaah' he' mi'tey' ley jnän'. Hnøø' dsoo' dsé' jne' kih' Jesucristo ba'. He'ja' lä'kye' jne' dsa' judiu ga'jmee' jne' dsoo' mah' jmää' jne' kih' Dio kyaah' he' ma'dsoo' dsé' jne'. Pero ja' kih' he' ma'mi'te' jne' ley. Jëeh' ni' ja'a' dsa' sa' ya'hëey' lluu' kih' he' høoy' nūuh' ja'.

¹⁷ He' hnøøh' jne' ha' lä'jee' hwëe' jne' lluu' ta'la' kih' Cristo, lä'ja' ma'lä'jnä' lä'kye' jne' judiu laa' jne' dsa' hi' jmee' dso'kye'. ¿Che' jwa' jähn' Cristo dsé' dsoo' he' tøøh' jne' kyaah' dso'kye'? Ni' miih' sa' la'lä'ja'.

¹⁸ Hi' cher'mah' ga'løøn' høøn' ka'läh' ley he' ma'ben', he' ma'bäähn' hñiaa' dsoo'ba'ja'.

¹⁹ Jëeh', lä'ma'ga'lä'ngëen' he' ää' jmi'juun' lä'lle' ley, ga'tan' he' ma'kyen' o'joh' dsé' kih' ley. La'lä'koh' he' na'juun' kih' ley mah' jmeen'

ta'he'kih'Dio ba'.

²⁰ La'kwaat' lä'koh' he'ga'juun'ko'joh'kyah'Cristo dsoh' hma'cru'. Mo'so'chaan' lä' hnoon' hñiaa'. Cristo hi'jmee'ko'joh'kyah'jnä', he'ja'ba'jmee'chaan'. Hi'lä'ma'dsoo'ja'ba'dsén'kih'Joo'Dio, hi'hnä'jnä'hi'ga'ngëey'hñiaiy'ga'juuy'ki'jnä'. He'ja'ba'na'chaan'na'.

²¹ Sa'jmeen'ta'koo'he'llu'dsé'Dio kyaah'jne'. Jëeh', cher'mah'ga'jä'dsa'llu'cha'né'Dio kyaah'he'mi'tey'ley, he'la'ga'juu'ba'Cristo.

3

Kih'he'ma'dsoo'dsé'jne'he'ja'ba'lä'jne'

¹ iHe'ba'che'taah'hnäh'dsa'chaq'Galacia!¿Hi'ga'mi'gaa'hñäh'?Ga'hlëehn'hñäh'na'hñaa'lä'jëe'ha'lä'ga'juu'Jesucristo dsoh' hma'cru'.

² Koo'ga'juu'ngiin'kyah'hnäh'.¿Ha'lä'ga'tëeh'hnäh'Jmi'lle'Na'jngii'?¿Che'kih'he'ga'mi'teh'hnäh'leykih'Moisé,o'che'kih'he'ma'dsoo'hoh'hnäh'kih'juu'he'ma'núuh'hnäh',he'ja'ga'tëeh'hnäh'Jmi'lle'Na'jngii'?

³ Peer'taah'hnäh'.Ga'løøh'ba'hnäh'llu',kyah'be'kih'Jmi'lle'Na'jngii'.Hi'na'na',hnooh'hnäh'go'nääh'hnäh'ta'cha'né'kyah'be'kyah'hñiaah'hnäh'.

⁴ ¿Che'sa'ga'jmää'kyah'hnäh'lä'jë'he'ga'ngëeh'

hnäh'? Go' laqan' ga'jmää' ba'.

⁵ Ga'kwëeh' Dio hnäh' Jmi'lle' kiyh' hi' ngoo' ba' jmeey' cha'miih' he' juh'gaa' jee' kyah' hnäh'. ¿He'la' jmeey' lä'ja', che' kih' he' ga'mi'teh' hnäh' ley o che' kih' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' juu' he' ma'nueh' hnäh'?

⁶ Lä'la' ga'la' kih' Abraham. Ga'jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio he'ja' ga'jmee' Dio kwaat' laay' ja'hi' lluü'.

⁷ Heh' lä'ja', hnøø' lä'ngëeh' hnäh', lä'jëe' hi' jmeey' dsoo' dsë' kih' Dio laay' lä'koo' joo' Abraham.

⁸ Jää' ba' ga'jäh' juu' kih' Dio ha'lä' jmeey' ta'cha'në', he' jmeey' kwaat' lluü' hi'sa' laa' judiu cher'mah' ga'jmeey' dsoo' dsëy'. Jëeh', llo'joo' ba' ga'jmee' Dio juu' kih' Abraham ha'lä'la' ju'hmëe' kiyh', lä' ma'ga'siiyh': "Ta'la' kyah' hne'ba' mi'jään' ga'lä'jëe' dsa'jmi'gyuu'."

⁹ He'ja' ga'lä'jëe' dsa'hi' jmeey' dsoo' dsë' kih' Dio ma'na'jääy' ko'jöh' kyah' Abraham, hi'ga'lä'dsoo' dsë'jää'.

¹⁰ Pero lä'jëe' hi' ga'nää' høø' ley kih' Moisé, ma'cha'dso'jwii' në' kiyh'. Lä'koo'na'sii': "Dso'jwii' ba' kyah' lä'jëe' hi' sa'tää' høø'lä'hii' në' he'na'sii' ley ja'."

¹¹ Jëe' go'te' ba' la', sa'chaq'ni'ja'a'hi' lluü'cha'në' Dio kyah' he' høøy' ley. Lä'la'ba'na'sii'juu'kih'Dio:

"Pero dsa'hi' lluü', kyah' he'ma'dsoo' dsëy', jmee'chaay'."

¹² Ley kih' Moisé sa'hlëeh' kih' he' jmeen' dsoo' dsë' jne'. Lä'la'ba'jäh'ley ja': "Cher'mah'hi'ga'mi'te'kih', lä'ma'jiyh'ja'ba'kyah'ley ja'."

¹³ Pero Cristo, kyah' jma'kih', ga'lä'äy' jne'kih'dso'jwii'he' gwa' ta'la' kih'ley. Ga'heeyh' ja' dso'jwii' në'kiyh' he'la' kwaat' jnän'. Jëeh', lä'la' na'sii'ley ja': "Dso'jwii'ba'kyah'lä'jëe'hi'na'hëe'dsoh'hma'."

¹⁴ Lä'ja', ta'la' kih' Cristo Jesùs mi'jää' Dio lä'jëe'hi'sa'laa'judiuja'ba'lä'koh'ga'mi'jääy'Abraham. Hi'lä'ja', ta'la' kih'he'ma'dsoo' dsë' jne', hñah' jne' Jmi'lle' kih' Dio he'ga'bä'äy'hñiiy'kwëey'jne'.

He'la'hmooh'he'ga'jmee'Dio kyah'Abraham

¹⁵ Jëe' da' hnäh' øøhn'ha'lä'jmeen' jne'hi'laa'dsa'jmi'gyuu'. Cher'mah'ga'jmee'jne'koog'hmooh',sa'le'heen'hmooh'ni'sa'le'jmeen'na'dsë'ga',koog'hä'ba'ma'jmeen'hmooh'.

¹⁶ Hi'ga'jmee'Dio koog'hmooh'kyah'Abraham,ga'bä'äy'hñiiy'ha'lä'jmeey'kih'Abrahamhi'kih'sa'ju'kiyh'. Pero sa'ga'jäh'Dio: "La'kih'lä'jëe'sa'ju'kyah'." He'ma'jmee'Dio hmooh'kyah'jwëe'dsa'wa'ra'jäh'kih'lä'ja'la'juu'. Lä'la'ba'ga'jäyh': "La'kih'

ma⁻la⁻ ja⁻ dsa⁻ kya⁻qah⁻ ba⁻.” He⁻ja⁻ ga⁻hléeyh⁻ kih⁻ ja⁻ dsa⁻ ba⁻, hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo.

17 Lä⁻la⁻ jwahn⁻. Lä⁻ma⁻ to⁻në⁻ ga⁻jmee⁻ Dio koo⁻ hmooh⁻ kya⁻qah⁻ Abraham. Ma⁻hya⁻ kye⁻ hñia⁻loo⁻ na⁻dsë⁻ gyii⁻gya⁻ ji⁻ñe⁻, ja⁻ga⁻ ja⁻ ley kih⁻ Moisé. Pero ley ja⁻, sa⁻ ga⁻hee⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Dio jää⁻. Sa⁻ga⁻jmää⁻ ta⁻he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kya⁻qah⁻ Abraham, wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ lä⁻ja⁻ la⁻.

18 Jéeh⁻, cher[']mah⁻ ga⁻hyoh⁻ dsa⁻ hee⁻ ta⁻la⁻ kih⁻ he⁻ mi⁻tey⁻ ley ja⁻, mo⁻so⁻ la⁻ kwa⁻at⁻ he⁻ ga⁻hyoh⁻ ta⁻la⁻ kih⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kya⁻qayh⁻. Pero ga⁻hyoh⁻ Abraham hee⁻ la⁻ ga⁻hyoh⁻ ba⁻, lä⁻llu⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kya⁻qayh⁻.

19 ¿Hee⁻ kih⁻ jmää⁻ ley kih⁻ Moisé ja⁻? La⁻ miih⁻ he⁻na⁻dsë⁻ ba⁻ ja⁻, kih⁻ he⁻cha⁻dso⁻kye⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻. Hi⁻ ga⁻jä⁻ lä⁻ja⁻ ba⁻ ley ja⁻ lä⁻jiih⁻ ja⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ Abraham lä⁻koh⁻ la⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻. Heh⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻nøø⁻ ley ja⁻, ma⁻chaa⁻ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ ley ja⁻ kih⁻ dsa⁻kyaqayh⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻ ángele ka⁻läh⁻ hi⁻ga⁻kwa⁻ be⁻ mah⁻ ngëey⁻ juu⁻ ja⁻.

20 Pero cher[']mah⁻ ja⁻ dsa⁻ lla⁻ dsë⁻ jmee⁻ koo⁻ hmooh⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ kih⁻ hñiiy⁻, sa⁻ jmee⁻ bii⁻ jñah⁻ hi⁻ kwa⁻ be⁻ cher[']mah⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ kiyh⁻. Hi⁻ ja⁻ ba⁻ Dio chaa⁻, hñii⁻

bih⁻ ga⁻hléeyh⁻ kya⁻qah⁻ Abraham lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻jmee⁻ hmooh⁻ kya⁻qayh⁻.

21 ¿Che⁻ ha⁻ ley kih⁻ Moisé kya⁻qah⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ jmee⁻? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻. Wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ cha⁻ ley he⁻ kwa⁻ Dio he⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻, lä⁻ja⁻ ba⁻ lluu⁻ dsa⁻ kya⁻qah⁻ ley ja⁻, wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ lä⁻ja⁻ la⁻.

22 Pero në⁻ ley ja⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻. Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ dsa⁻ na⁻hñuu⁻ kya⁻qah⁻ dso⁻kye⁻. Mah⁻ lä⁻ja⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻ kih⁻ Jesucristo, hñah⁻ jne⁻ he⁻ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kway⁻.

23 Jää⁻ sa⁻ ma⁻ cha⁻ juu⁻ he⁻ hnøø⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻, ma⁻ tøøh⁻ jne⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻ ley. Lä⁻ja⁻ ma⁻ tøøh⁻ jne⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ juu⁻ he⁻ hnøø⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻.

24 Ley ja⁻ ma⁻ hää⁻ jne⁻ jää⁻ hi⁻ ma⁻ jøø⁻ jnän⁻ mah⁻ tæeh⁻ jne⁻ kih⁻ Cristo. Heh⁻ lä⁻ja⁻ hwëë⁻ jne⁻ lluu⁻ kya⁻qah⁻ he⁻ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻ kiyh⁻.

25 Na⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻, mo⁻so⁻ tøøh⁻ jne⁻ kya⁻qah⁻ ley he⁻ ma⁻ hää⁻ jne⁻.

26 Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ jne⁻ laa⁻ jne⁻ joö⁻ Dio ta⁻la⁻ kih⁻ he⁻ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻ kih⁻ Cristo Jesús.

27 Jéeh⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻na⁻saa⁻ jmi⁻ kya⁻qah⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, ma⁻laay⁻ koo⁻ kya⁻qah⁻ Cristo, la⁻lä⁻koo⁻ he⁻ma⁻kyeyh⁻ hmiih⁻ hmëë⁻.

28 He⁻ja⁻ koo⁻ ba⁻ laa⁻ lä⁻jëe⁻ jne⁻ cha⁻në⁻ Dio. Jee⁻ oo⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ laa⁻ judiu,

ni⁺ hi⁻ laq⁺ griego, sa⁺ chaa⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁺ jmee⁺ ta['] kih['] dsa⁺ ni⁺ hi⁻ sa⁺ na⁻ hnëe⁺, sa⁺ chaa⁻ dsa⁻ më⁺ dsa⁻ ñuuah⁺. Jaa⁻ ba['] laq⁺ jne['] kyaah['] Cristo Jesús.

²⁹ Cher'mah⁺ laq⁺ jne['] kyaah['] Cristo, ja['] ba['] lä['] ja['] laq⁺ jne['] sa['] ju⁻ kih['] Abraham. Hi⁺ cha['] ba['] he⁺ jne['] he⁻ ga⁻ bäh⁺ Dio hñii['] kway['].

4

¹ Lä⁻ la⁻ na⁻ jwahn⁺: Jaa⁻ chih⁻ hi⁻ lle['] kih['] hyoh⁻ he⁻ ga⁻ tée⁺ hyoh⁻ kih['] jmiiy⁻, ma⁻ ke⁺ la['] kwat⁻ hyoh⁻ bih['] heey⁻, kwee⁻ ba['] laqay['] kyaah['] hi⁻ na⁻ hnëe⁺ jmee⁺ ta['] kih['] jmiiy⁻ ta['] ko['] jiih['] mäyh['].

² He⁻ ja['] ba['] chaa⁻ ta⁻ jwoh['] kyaah['] chih⁻ hi⁻ chaa⁻ hi⁻ hääy⁻ lä['] jiih['] lloo['] jmi['] he⁻ jäh['] jmiiy⁻ hyoh⁻ heey⁻.

³ Ja['] ba['] lä['] ja['] ma['] laq⁺ jne['] jää['], ta['] ko['] jiih['] sa['] ga['] ma⁻ heeh['] jne['] kih['] Cristo. Jiih['] ja['] ma['] na⁻ hnëe⁺ jne['] ma['] jmee⁺ jne['] lä['] koo⁻ tée⁺ dsa⁻ jmee⁺ jmi['] gyuu⁻ la⁻.

⁴ Pero ma['] ga⁻ dsëe⁺ jmi['], ga⁻ chee⁺ Dio joo['] hi⁻ ga⁻ lä['] chaa⁻ kih['] jaq⁺ dsa⁻ më⁺, hi⁻ ga⁻ lä['] chaaay['] na⁻ jnäay['] kih['] ley.

⁵ Jay['] mah⁺ lääy['] jne['] hi⁻ na⁻ hñuuuh['] lä['] hih['] kih['] ley, mah['] lee['] jne['] ma⁻ ra⁻ joo['] Dio ba['].

⁶ Kih['] he⁻ laq⁺ jne['] jooy['], he⁻ ja['] ga⁻ chee⁺ Dio Jmi['] lle['] kih['] gyuu⁻ kyaay['] neh['] tuh['] dsëe⁺ jne[']. Hi⁺ ja['] ba['] Jmi['] lle['] ja['] hi⁻ siih['] Dio lä['] la⁻:

"Abba", he⁻ hnøø['] jäh⁺ tää['] kyaan['].

⁷ He⁻ ja['] mo⁻ so⁻ laq⁺ jne['] dsa⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁺, laq⁺ jne['] ma⁻ ra⁻ jooy['] ba[']. Hi⁺ kih['] he⁻ laq⁺ jne['] jooy['], hñah⁺ ba['] jne['] heen['] he⁻ kwa['] Dio ta⁻ la⁻ kih['] Cristo.

Peer⁺ lle['] dsëe⁺ Paa['] kih['] dsa⁻ chaa⁻ Galacia

⁸ Jää⁺ sa⁺ ga['] ma⁻ heeh['] hnäh['] kih['] Dio, ma['] laq⁺ hnäh['] lä['] koo⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁺, ga⁻ jmee['] hnäh['] he⁻ kih['] lä['] jee⁺ dio hi⁻ na⁻ laq⁺ kaaah['] dsa⁻.

⁹ Pero na['] ma⁻ kyuuuh['] hnäh['] miih['] kih['] Dio. Llu['] ga['] he⁻ jwahn⁺ lä['] la⁻, ma⁻ kyuu['] Dio hnäh[']. ¿Hee['] ba['] la['] ma⁻ jeeh['] hnäh['] ta['] ka⁻ luu['] mah['] jmeeh['] hnäh['] lä['] koo⁻ tée⁺ dsa⁻ jmee⁺ jmi['] gyuu⁻ la⁻, jmeeh['] hnäh['] he['] kih['] juu['] he⁻ sa['] kyee['] ni⁺ miih[']? ¿Che['] hnooh['] hnäh['] jäh['] na⁻ hnëe⁺ hnäh['] ka⁻ läh['] lä['] koh['] ma['] täh['] hnäh['] jää⁺?

¹⁰ Høøh['] hnäh['] jmi['], jmeeh['] hnäh['] lä['] koo⁻ tée⁺ dsa⁻ jmee⁺ kih['] lä['] jaq⁺ sih['], hi⁻ lä['] ja['] ka⁻ läh['] he⁻ jmee⁺ dsa⁻ lä['] koo⁻ ji['] ñe['] hi⁻ he⁻ ga['] jyoh['] jmi['] he⁻ tée⁺ dsa⁻ jmee⁺.

¹¹ He⁻ ja['] jmeen['] cha⁻ miih['] huuhdsëe⁺ kyah['] hnäh['], le['] ga⁻ chee⁺ sa['] ga⁻ jmää['] ta['] he⁻ ga⁻ jmeen['] jee['] kyah['] hnäh['].

¹² Chuun['] kyaah['] hnäh['] øøhn['], wa['] la['] huuhdsëe⁺ kyah['] hnäh['] lä['] koo⁻ la['] huuhdsëe⁺ kin[']. Ni⁺ miih['] he⁻ hliih['] sa['] cha⁻ he⁻ ga⁻ jmeeh['] hnäh['] kin['] lä['] ma['] gyan['] kyaah['] hnäh['].

13 Neh' ba' hnäh', kih' he' ga' lä' dsaah' ba' jnä', he' ja' ba' ga' kwan' ju' hmëe' kyah' hnäh' lä' ma' to' në'.

14 Ma' ke' ga' jéeh' hnäh' wi' kih' he' ma' dsaahn', pero sa' ga' mi' kwäh' hnäh' jnä'. Ma' ra' he' ga' jmääh' ba' jnä' he' lä' koo' ja' ángel kyaa' Dio, hi' ga' heeh' ba' jnä' lä' koo' hñii' Cristo Jesús.

15 ¿Hee' ga' la' kyah' hnäh'? ¿He' la' mo' so' jëe' hoh' hnäh'? Jnä' jmeen' ju'dsoo' kyah' hnäh', llu' jwërte hoh' hnäh' kyaah' jnä', lä' jiih' hnooh' hnäh' ma' lleh' hnäh' mi' nëh' mah' ma' kwëeh' jnä' wa'ra' jäh' kih' ma' le' ba'.

16 ¿Che' na' hääh' hnäh' jnä' kih' he' ma' hlëehn' hnäh' ma' ra' ju'dsoo'?

17 Chaa' ko' llaa' dsa' hnooyh' ha' lä' jwë' jee' lä' jwäh' hnäh' kyaayh'. Pero sa' llu' huus' dsé' kiyh'. Hnøøy' jmeeh' hnäh' ta' koo' kyaa' jnääh' mah' jmeeh' hnäh' ta'he' kiyh'.

18 Llu' ba' he' hnää' dsa' hnäh' cha' miih' pero kyäah' koo' nëe' ba' huus' dsé' hi' ga' lä' jë' jmi' ba'. Ja' ma' la' ta'ko' jiih' gyan' kyäah' hnäh'.

19 Peer' hnaan' hnäh' gyuu' kyaan'. iHe' ba' che' jii' kin' kwaat' kyah' hnäh'! Lä' koo' la' kih' ja' dsa' më' wa'ra' ngoo' ga' lä' chaa' gyuu' kyaay', lä' ja' la' kin' he' hnoon' go'nääh' hnäh' ta' cha'në' lä' jiih' leeh' hnäh' lä' koo' laq' hñii' Cristo.

20 Hnoon' wa'ra' jäh' kih' na' ga' jah' tøøh' jne' ko' jøh'.

Ma' ja' le' hlëehn' hnäh' lä' hnøø' kyah' hnäh'. Jëeh' na' sa' man' go' te' he' huus' dsé' kan' kyah' hnäh'.

Juu' na' hmää' kih' Agar kyäah' Sara

21 Hnäh' hi' hnøø' høø' ley kih' Moisé, ngiin' juu' kyah' hnäh'. ¿Che' sa' ma' nuuh' hnäh' lä' koo' jäh' ley ja'?

22 Në' ley ja' na'sii' lä' la': Uu' ba' joo' Abraham ma' chaa'. Ja' jooy' ga' lä' chaa' kyäah' dsa' më' hi' ma' na' hnëe' hi' ja' jooy' ga' lä' chaa' kyäah' ma' ra' mëy'.

23 Jooy' hi' ga' lä' chaa' kyäah' hi' na' hnëe' he', ga' lä' chaa' lä' koh' dsa' lä' chaa' wa' hi' cha' hi' dsa'. Pero jooy' hi' ga' lä' chaa' kyäah' ma' ra' mëy', ga' lä' chaa' kih' lä' ja' ba' ga' bäh' Dio hñii' kyäah' chooy'. (Hi' na' hnëe' he' ma' chee' Agar, hi' hi' ma' laa' ma' ra' mëy' ma' chee' Sara.)

24 Kyaah' juu' kih' lä' uu' dsa' më' he', le' hwëe' ga' jne' cha' ga' miih' juu'. Wa' kye' da' jne' kwaat' lä' uu' dsa' më' he' laq' lä' koh' to' hmooh' he' ga' jmee' Dio. Koo' hmooh' ga' jmee' Dio ta' moh' Sinaí lä' ma' ga' nøø' ley kih' Moisé. Lä' jëe' dsa' hi' ma' na' jnääh' kih' hmooh' ja', hi' he' laq' hi' na' hnëe' ba'. Hi' hmooh' ja' laq' kwaat' Agar.

25 Hi' Agar he' laq' kwaat' moh' Sinaí he' nøø' hwa' Arabia hi' laq' lä' koh' jwii'

Jerusalén he⁻ hla⁻ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻. Na⁻ hnii⁻ jwii⁻ ja⁻ lä⁻ kye⁻ dsa⁻ kyaq⁻ kih⁻ he⁻ tääh⁻ jmeey⁻ ta⁻ he⁻ kih⁻ ley ja⁻.

²⁶ Pero jwii⁻ Jerusalén he⁻ nöö⁻ gyuu⁺, sa⁻ na⁻ hnii⁻, he⁻ ja⁻ la⁻ kwaat⁻ lä⁻ koo⁻ Sara maa⁻ jnän⁻.

²⁷ Jee⁻ na⁻ sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio (jäh⁻ lä⁻ la⁻ kih⁻ lä⁻ uu⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻):

Wa⁻ chaah⁻ hne⁻ llu⁻, hne⁻ hi⁻ sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ kyaq⁻.

Wa⁻ jëe⁻ hoh⁻ jwérte, jmee⁻ cha⁻ miih⁻ miih⁻, hne⁻ sa⁻ ma⁻ jëeh⁻ wi⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ jñah⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ joo⁻.

Jëeh⁻, lä⁻ jwéé⁻ ga⁻ joo⁻ hne⁻ hi⁻ ga⁻ jää⁻ hñii⁻, lä⁻ koh⁻ ga⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻ ñuu⁻ h⁻ kyaq⁻.

²⁸ Lä⁻ ja⁻ øohn⁻, laaq⁻ jne⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koh⁻ Isaac, jëeh⁻ laaq⁻ jne⁻ joo⁻ Dio lä⁻ llu⁻ he⁻ ga⁻ bääyh⁻ hñiiy⁻ kyaah⁻ Abraham.

²⁹ Pero lä⁻ la⁻ ba⁻ ga⁻ ngëe⁻ lä⁻ uu⁻ joo⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻. Jooy⁻ hi⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ lä⁻ koh⁻ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻, ga⁻ jmeeyh⁻ Isaac hi⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ lä⁻ jiih⁻ na⁻, jmeeh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ laaq⁻ kyaq⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio.

³⁰ Nuuh⁻ da⁻ ha⁻ lä⁻ jäh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: “Bee⁻ go⁻ te⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁻ na⁻ kyaah⁻ jooy⁻. Joo⁻ dsa⁻ më⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁻ na⁻ sa⁻ cha⁻ lle⁻ kih⁻ hyoyh⁻ ni⁻ miih⁻ lä⁻ koh⁻ te⁻ hyoh⁻ joo⁻ më⁻ Abraham.”

³¹ Lä⁻ ja⁻ øohn⁻, sa⁻ laaq⁻ jne⁻ joo⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁻ he⁻, laaq⁻ jne⁻ lä⁻ koo⁻ joo⁻ më⁻ Abraham ba⁻.

5

Sa⁻ wa⁻ jmee⁻ jne⁻ ta⁻ koo⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ laaq⁻ jne⁻

¹ Ga⁻ lää⁻ Cristo jne⁻ mah⁻ dsa⁻ toohn⁻ na⁻ laaq⁻ jne⁻. He⁻ ja⁻ jää⁻ hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ lä⁻ koh⁻ ma⁻ tääh⁻ hnäh⁻ na⁻ ba⁻. Ta⁻ kwaat⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ koo⁻ jaq⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁻ jmee⁻ ta⁻.

² Nuuh⁻ da⁻ hnäh⁻, jnä⁻ Paa⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻. Cher'mah⁻ ga⁻ wi⁻ jmi⁻ ngo⁻ kyah⁻ hnäh⁻ sa⁻ jmää⁻ ni⁻ miih⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻ juu⁻ Cristo.

³ Jwahn⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëe⁻. Ga⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻, cher'mah⁻ ga⁻ wi⁻ jmi⁻ ngo⁻ kiyh⁻, jmee⁻ bii⁻ mi⁻ tey⁻ lä⁻ hii⁻ në⁻ he⁻ lle⁻ në⁻ ley kih⁻ Moisé.

⁴ Hnäh⁻ hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ hwëeh⁻ hnäh⁻ lluuh⁻ kyaah⁻ he⁻ mi⁻ teh⁻ hnäh⁻ ley, he⁻ ma⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo⁻ kih⁻ Cristo ba⁻ ja⁻. Ma⁻ hwëeh⁻ hnäh⁻ jee⁻ mi⁻ jää⁻ Dio hnäh⁻.

⁵ Pero jnääh⁻, jmee⁻ jnääh⁻ ds oo⁻ ds e⁻ jnääh⁻ kih⁻ Cristo kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻, he⁻ ja⁻ cha⁻ o⁻ jöh⁻ ds e⁻ kyaah⁻ jnääh⁻ hwëeh⁻ jnääh⁻ lluuh⁻.

⁶ He⁻ ma⁻ laaq⁻ jne⁻ koo⁻ kyaah⁻ Cristo Jesú^s, sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ che⁻ ga⁻ wi⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻ o sa⁻ ga⁻ wi⁻. Koo⁻ ba⁻ he⁻ kyee⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻: he⁻ ds oo⁻ ds e⁻ jne⁻ kih⁻ Dio, he⁻ mi⁻ jnääh⁻ he⁻ hnääh⁻ jne⁻ dsa⁻ kyaah⁻.

⁷ Ma' ga-nääh' ba' hnäh' llu' jää'. ¿Hii' na' ga-ha' kyah' hnäh', he-ja' mo-so' høøh' hnäh' ju'dsoo'?

⁸ Juu' he' ga-taayh' hnäh' na', sa' ja' kih' Dio hi' ga-téeh' hnäh'.

⁹ (Hi' juu' na' la' lä-koh' levadura.) Jëeh' "miih' ba' levadura lee' kaah' dsa-lä-kaa' koo' nää' tu'ka'."

¹⁰ Kye' ba' jnä' o-jøh' dsé- kih' Dsa-jøøh' jnän', go' sa' jmeeh' ga' hnäh' jyoh' huu'dsé- lä-koh' ga' he' jmeey' jnä'. Pero dsa- hi-kaah-gwëh' huu'dsé- kyah' hnäh', hi' he' mi-hmaah' kih' lä-jë' he' jmeey', sa' cha' he' jmeey' wa' he' cha' he' he-läay'.

¹¹ Øohn', ko-llaä' dsa- jäh' kin' he' kwa' ga' jnä' juu' he' jmeey' bii' uuh' jmi'-ngo' kih' dsa-ñuuuh'. Pero ta-juu'y' ba'. Jëeh', wa'ra' jäh' kih' ga-tan' kwan' juu' he' ga-juu' Jesús dsoh' hma-cru', mo-so' cha' he' kih' tøh' wii' kih' dsa', hi' lä-ja' mo-so' jmeeh' gyih' jnä'.

¹² He-ja' na' jwahn', lä-jëe' hi' kah-gwëh' huu'dsé- kyah' hnäh', llu' ga' hnäy' go-te' he' kyey' jay' jmi'-gyuu' la'.

¹³ Ga-téeh' Dio jne' øohn', mah' dsa'toothn' na-laa' jne'. Pero ja' kih' he-ja' na', cha-jwë' jnän' jmeen' wa'he' cha' he' lä' hyoh' dsé' jne'. Wa' jmeen' be' kih' dsa-kyaqhn' ba', kih' he' hnää' jne' øøh' jne'.

¹⁴ Jee' kih' lä-jë' nuuh' he' ga-kwa' Moisé ya-hii' koo' nuuh' la': "Wa' hnaah' hnäh' dsa-kyaqah' hnäh' lä-koh' hnaah' hñaah'."

¹⁵ Pero cher'mah' kuh-hih' hnäh' kih' dsa-kyaqah' hnäh' kyaqah' he' hlëeh' hnäh', leeh' wa'ra' ga-heeh' hnäh' lä-jëe' dsa-kyaqah' hnäh'.

Sa' jwah' Jmi'-lle' Na-jngii' kyaqah' he' ngii' jmi'-ngo' jnän'

¹⁶ He-ja' na' jwahn'. Go-taah' hnäh' lä-koo' jøø' Jmi'-lle' kih' Dio kyah' hnäh', lä-ja' mo-so' jmeeh' hnäh' he' ngii' jmi'-ngo' kyah' hnäh'.

¹⁷ Hnøø' jmi'-ngo' jnän' lä-jë' he' sa' sooh' kih' Jmi'-lle' hi' lä-jë' he' hnøø' Jmi'-lle', sa' jeeh' kyaqah' he' ngii' jmi'-ngo' jnän'. Lä-to' ba' lla-dsé' he-ja' sa' kwa' jwë' jmeeh' hnäh' lä' ngii' jmi'-ngo' kyah' hnäh'.

¹⁸ Pero cher'mah' ga-nääh' ba' hnäh' lä-koo' jøø' Jmi'-lle' kyah' hnäh', mo-so' na-hnëeh' ga' hnäh' jmeeh' hnäh' ta'he' kih' ley.

¹⁹ Jnä'hä' ba' la' lä-jë' he' hlëh' he' hwëe' tuh-dsé' dsa' jmi'-gyuu'. Dsa-më' dsa-ñuuuh' hi' kaah' hi' sa-laa' kyaa', hi' kaah' wa' hi' cha' hi', hi' mi-sah' hñii' kyaqah' he' hlëh', hi' jmeey' lä-jë' he' la'o-hih'.

²⁰ Jmäay' jøøh' dio hi-na-laa' kah' dsa', jmeey' ji-nah', na-høøh', hneey', lliyh', lleey', teey', hi' jmeey' to' nää', hi' hnaah' ma-la' hi' tih' dséy',

21 hi⁻ wi^{ii'} dsé', hi⁻ jngiih⁺, lla⁻heeyh⁻, jmeey⁻ he⁻ lla⁻ dséy⁻ jee' tē⁻ jmi^{ii'}, hi⁻ jmee⁻ gyih⁻ jyoh⁻ he⁻ hliih⁻. Ma⁻ñeh⁻ ba['] hnäh⁻, sa⁻ heyh⁻ ya⁻jwii⁻ kih⁻ Dio lä⁻jéé⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻, ja⁻ba['] lä⁻koh⁻ ga⁻jwééhn⁻ hnäh⁻ jää⁻.

22 Pero kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngi^{ii'} ba['] hwéé⁻ lä⁻jéé⁻ he⁻ la⁻: he⁻ hnää⁻ dsa⁻ øøh⁻, he⁻ jéé⁻ dsé⁻ dsa⁻, he⁻ hii⁻ tii⁻ dséy⁻, cha⁻o⁻jøh⁻ dsé⁻ kiyh⁻, he⁻ tih⁻ dséy⁻ dsa⁻kyayh⁻, llu⁻ dséy⁻, mi⁻tey⁻ juu['] kiyh⁻,

23 hwaay⁻, hääy⁻ hñiiy⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ha⁻ ley kih⁻ lä⁻jéé⁻ he⁻ la⁻:

24 Lä⁻jéé⁻ hi⁻ laa⁻ kya⁻ Cristo Jesús ma⁻bey⁻ lä⁻jéé⁻ he⁻ ngii⁻ dséy⁻, lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻na⁻juuy⁻ ba['] la['] kih⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ ma[']hee⁻ dséy⁻.

25 Na⁻ he⁻ jiih⁻ jne⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Dio, he⁻ja⁻ jmee⁻ bii⁻ jnän⁻ dsa'nøø⁻ jne⁻ ta⁻ cha'né⁻ lä⁻koo⁻ jäh⁻ Jmi⁻lle⁻.

26 Ta⁻ wa['] jmään⁻ hñaaan⁻ kaah⁻, sa⁻ wa['] lläan⁻ dsa⁻ hnii⁻, sa⁻ wa['] jmeen⁻ wi^{ii'} dsé⁻ jne⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyayh⁻.

6

Hnøø⁻ jmee⁻ jne⁻ be⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻

1 Øøhn⁻, wa'ra⁻ ga⁻tah⁻ ja⁻ øøh⁻ jne⁻ kyaah⁻ he⁻ hliih⁻, hnøø⁻ go'chayh⁻ hnöh⁻, hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ lä⁻koo⁻ jøø⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻. Jmee⁻ hnäh⁻ hwäah⁻ kyaayh⁻ hi⁻ leeh⁻ hnäh⁻, le⁻

ga⁻ che⁻ nē⁻ ja⁻ ga⁻nääh⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻.

2 Ja⁻ kwah⁻ hnäh⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻kyayh⁻ hnäh⁻ ma['] he⁻ chaay⁻, lä⁻jwë⁻ ja⁻ mi⁻teh⁻ hnäh⁻ nuuh⁻ kih⁻ Cristo.

3 Cher'mah⁻ ja⁻ øøh⁻ jne⁻ laay⁻: "Peer⁻ jøøh⁻ jnä⁻", mah⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ laay⁻ ni⁻ miih⁻, he⁻ mi⁻gaay⁻ hñii⁻ bih⁻ ja⁻.

4 Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jne⁻ hnøø⁻ kyen⁻ kwaat⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻nøø⁻ jne⁻. Cher'mah⁻ lii⁻ jne⁻ jmee⁻ jne⁻ llu⁻, ja⁻ga['] sooh⁻ jnän⁻ chaa⁻ jne⁻ llu⁻. Pero ta⁻ wa⁻ jéé⁻ jne⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻, wa['] jéen⁻ jnän⁻ hñaan⁻ ba⁻.

5 Jéeh⁻, lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jne⁻, jmeen⁻ lä⁻koh⁻ te⁻ tée⁻ jne⁻ jmeen⁻.

6 Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻mi⁻tée⁻ juu['] kih⁻ Dio hnøø⁻ jmee⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁻kwa['] juu['], kway⁻ miih⁻ he⁻ cha⁻ kiyh⁻.

7 Ta⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh⁻ hñaah⁻. Sa⁻ le⁻ mi⁻kwah⁻ jne⁻ Dio. Jéeh⁻, ja⁻ba['] he⁻ jñee⁻ jne⁻, la⁻ kwaat⁻ choohn⁻ ka⁻läh⁻.

8 Dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻jéé⁻ he⁻ ngii⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁻, hi⁻ he⁻hee⁻ ba['], he⁻ ja⁻ ba['] liyh⁻. Pero dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Dio, he⁻ la⁻ ba['] liyh⁻: he⁻ chaay⁻ tää⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ kih⁻ Dio.

9 Sa⁻ wa['] hwaan⁻ he⁻ jmee⁻ jne⁻ he⁻ llu⁻. Jéeh⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi^{ii'} leh⁻ jne⁻ cha⁻ga'miih⁻ cher'mah⁻ sa⁻ga⁻hwäa⁻ jne⁻.

10 Wa['] jmee⁻ jne⁻ he⁻ llu⁻ jmah⁻ kih⁻ lä⁻jéé⁻ dsa⁻, na['] lä⁻cha⁻ jmi^{ii'}. Hi⁻ cha⁻ga'miih⁻ wa['] jmeen⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsé⁻ kih⁻ Dio.

Ga⁻hih¹ Paa['] juu['] kih['] dsa⁻ chaa⁻ Galacia

11 Jëë['] da['] hnäh['] ha⁻ koh['] sa⁻ kaah['] hwëh['] he⁻ ma⁻ siin['] miih['] kyah['] hnäh['] kyaah['] goon⁻ hniih['].

12 Lä⁻jëë['] dsa⁻ hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jee['] jäy['] llu['] cha'ne['] dsa⁻ kyaayh^{',} hi⁻ he['] na⁻ jäh['] jmee⁻ bii['] ueh['] jmi⁻ ngo['] kyah['] hnäh^{'.} Sa⁻ tih['] dsëy['] juu['] he⁻ ga⁻juu['] Cristo dsoh['] hma⁻cru^{',} jëëh['] sa⁻ hnøøy['] jëëy['] wii['] kwaat['] kih['] he⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ba['] ja⁻ jmeeey['] lä⁻ja⁻ kyah['] hnäh['].

13 Dsa⁻ he^{',} ma⁻ke⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kiyh^{',} ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ hnøøy['] ley. He⁻ hnøøy['] ueh['] jmi⁻ngo['] kyah['] hnäh['] mah['] jmäay['] hnii['] kqah^{',} kih['] he⁻ ma⁻laah['] hnäh['] dsa⁻ kyaay^{'.}

14 Pero jnä['], ni⁻ miih⁻ sa⁻ jmään⁻ hniih['] jøøh^{'.} Kih['] he⁻ ga⁻juu['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] dsoh['] hma⁻cru^{',} he⁻ ja⁻ ba['] na⁻ jmee⁻ chaqan⁻ llu[']. Ta⁻la⁻ kih['] he⁻ ga⁻juu['] Jesús, he⁻ja⁻ lä⁻jë['] he⁻ cha⁻ hwa['] la⁻ ma⁻na⁻juu['] ba['] ja⁻ kin['], hi⁻ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ ga['] he⁻hee['] dsën⁻ kih['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

15 Sa⁻ kyee['] ni⁻ miih⁻ cher'mah['] ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] jnän['] o cher'mah['] sa⁻ ga⁻wih^{'.} He⁻ ma⁻laa['] jne['] jaa⁻ hi⁻ hmëe['] hi⁻ ga⁻jmää['] Dio, he⁻ ja⁻ ba['] kyee['] jnän['].

16 Lä⁻jëë['] hi⁻ hnøø⁻ juu['] la⁻, wa[']hii['] tii[']kiyh[']hi⁻wa[']lä⁻ñih['] dsë['] Dio kyaayh^{'.} Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] kih['] dsa⁻ Israel, hi⁻laa['] kyaä['] Dio.

17 Na['] ta⁻ cha'ne['], sa⁻ wa[']

jmee['] dsa⁻ jwiih['] kin[']. Ha⁻ koh['] gwihi['] sa⁻ kyen['] he⁻ ga⁻kwa['] dsa⁻ kin['] he⁻ la['] lii['] jmeen['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesús Dsa⁻jøøh['] jnän['].

18 Øøhn['], wa['] mi⁻jää['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hnäh^{'.} Wa[']la['] lä⁻ja⁻.

Efesios

Juu' la- ga-sii' Paa' kih' øøh' jne' hi- chaa- Éfeso

¹ Jnä' Paa' na-hñäan' laan' apóstol kyaah' Jesucristo, lä- hyoh' dsé' Dio. Siin' kyah' hnäh' hi- na-jngëe' hi- tää' jwih' Éfeso, hi- mi-teh' ba' hnäh' kih' he- ma-laqah' hnäh' koo- kyaah' Cristo Jesús.

² Ngiin' kih' Dio hi- laa' Tää' jnän' hi- ngiin' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän', wa' kway' he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hii' tii' kyah' hnäh'.

Cha-miih- ga-mi-jää' Dio jne'

³ He- ba' che- lluu' Dio, Jmii' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Ga-mi-jääy' jne' kyaah' lä-jé- he- kwa' Jmi-lle' Na-jngii' he- cha- gyuuuh', lä-llu' he- ma-laqah' jne' koo- kyaah' Cristo.

⁴ Jää' ja- ga' nøø' jmi-gyuuuh', ga-lleeyh' jne' mah' lee' jne' koo- kyaah' Cristo. He- lä-ja- ma-na-jngëe' jne', sa- cha- na-hee' jne' ni- miih'. Hi- kih' he- hnääy' jne' cha-miih',

⁵ he-ja- ga-jmääy' jne' kwäat- lä- ma' to- née', lee' jne' jooy' ta-la- kih' Jesucristo. Lä-ja- ga-lä-hnøøy' hi- ga-tih' dséy' ka-läh'.

⁶ Mah' lä-ja- kwa' jne' ti'hmaah' kiyh', kih' he- llu'

dséy' cha-miih-. Jëeh', ja- kyaah' hih' ga-mi-jääy' jne', he- la' ga-hñah' ba' jne' ja-, ta-la- kih' Jooy' hi- hnääy' cha-miih-.

⁷ Hi- ta-la- kih' jooy', ga-laa' Dio jne' kyaah' he- ga-tuu- jma- kiyh'. Mah' lä-ja- ga-chey' dso'kye- jnän' ta-la- kih' he- llu' dséy' cha-miih- kyaah' jne'.

⁸ He-ja- ga-jmeey' ga-lä-kyuuuh' jne' cha-miih- hi- ga-kway' cha-miih- huu'dsé- llu' jnän' ka-läh'.

⁹ Dio ga-mi-jnää- jnän' lä-koo- ga-lä-hyoh' dséy' jmeey' he- ma' na-hmää'. Hi- ma-na-la- ba' huu'dsé- kiyh' jää', lä-koo- lla- dséy' jmeey'.

¹⁰ Lä-la- la- huu'dsé- kiyh'. Wa'ra- ga-dséé- jmiif', Dio ba- tooh' goo- Cristo lä-jé- go-te- he- cha- gyuuuh' hwa', mah' lä-ja- hñii' bih' jmeey' hih'.

¹¹ Hi- lä-ja- ka-läh' hnäh' jne' heen', lä-llu' he- ma-laa' jne' koo- kyaah' Cristo. Jëeh' lä- ma' to-né', Dio ga-lleeh' jne' mah' lee' jne' dsa- kyaay', ja- ba' lä-koo- ma-na-la- huu'dsé- kiyh'. Hi- ma-ra- he- dsa-la- ba' lä-jé- lä-hyoh' dséy' hñiiy'.

¹² Lä-ja- kwa' dsa- ti'hmaah' kiyh', hi- jmeey' juuh' kiyh' lä-llu' he- ma-laa' jnääh' koo- kyaayh', jnääh' hi- laa' to-né' hi- kye- o-jøh' dsé- kih' Cristo.

¹³ Hi- lä-ja- hnäh' ka-läh', lä- ma' ga-nuuuh' hnäh' ju'dsoo', ja- ba' ju'hmëe' he- lää- jne', ja- ba' lä-ja-

ga⁻hee^h hnäh^h kiyh^h. Ma⁻ja⁻ ga⁻laah^h hnäh^h lee⁻ kyaah^h Jmi⁻lle^h Na⁻jngii^h he⁻ ga⁻bääh^h Dio hñii^h kwéeh^h jne^h.

¹⁴ He⁻ ja⁻ na⁻ ga⁻hñah^h jne^h to⁻né^h mah^h lii⁻ la⁻ hweh^h hmooh^h he⁻ tée⁻ jne⁻ heen^h, wa⁻ra⁻ ga⁻lloo^h jmi^h lää⁻ go⁻te⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah^h Dio. He⁻ja⁻ kwa⁻ jne⁻ ti⁻hmaah^h kih^h Dio, hi⁻ he⁻ ba⁻ jøøh^h.

Ga⁻ngii^h Paa⁻ kih^h Dio mah^h kway⁻ be⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻

¹⁵ He⁻ja⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻nuun^h he⁻ ga⁻hee^h hnäh^h kih^h Jesucristo Dsa⁻jøøh^h jnän^h hi⁻ hnaah^h hnäh^h lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay^h,

¹⁶ sa⁻ ma⁻tun^h kwan⁻ ti⁻hmaah^h kih^h Dio kwaat⁻ kyah^h hnäh^h jee⁻ ngiin^h kiyh^h.

¹⁷ Ngiin^h kih^h Dio, Jmii⁻ Dsa⁻jøøh^h jnän^h Jesucristo, he⁻ ba⁻ hñii^h Tää⁻ hi⁻ jøøh^h, jwi⁻ jnih^h wa⁻ kwéeyh^h hnäh^h cha⁻ga⁻miih^h huu⁻dsë⁻ llu⁻hi⁻ wa⁻ mi⁻jnääy⁻ kyah^h hnäh^h ha⁻ lä⁻ jee⁻ lä⁻kyuuuh⁻ hnih^h cha⁻ga⁻miih^h.

¹⁸ Hi⁻ngiin^h kih^h Dio, wa⁻nä⁻ huu⁻dsë⁻ kyah^h hnäh^h mah^h lä⁻ngëeh^h hnäh^h ha⁻ lä⁻la⁻he⁻ jøø⁻ jne⁻ kiyh^h ha⁻ jee⁻ ga⁻tëeh^h Dio jne^h. Hnoon^h lä⁻ngëeh^h hnäh^h ha⁻ koh^h na⁻hñaah^h sa⁻la⁻hee⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay^h.

¹⁹ Hi⁻ hnoon^h lä⁻ngëeh^h hnäh^h ha⁻ koh^h sa⁻cha⁻be⁻ kih^h Dio he⁻ jøø⁻ jnän^h hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻kiyh^h. Jëeh^h, be⁻ ja⁻, la⁻ja⁻ba⁻be⁻kiyh^h

²⁰ he⁻ ga⁻mi⁻jiih^h Cristo mah^h ga⁻llaay^h jwoo⁻ ra⁻lluu⁻ kiyh⁻ jee⁻gyay^h.

²¹ Laay^h jøøh^h ga⁻ lä⁻koh^h ga⁻jnah^h hi⁻ tääh^h gyuuuh^h hi⁻ jøøh^h ga⁻kih⁻jee⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ hä⁻ goo⁻miih⁻ta⁻jee⁻oo⁻, wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻hi⁻laa⁻ta⁻. Hi⁻kih⁻jee⁻lä⁻jëe⁻, sa⁻chaah⁻hi⁻kye⁻ jmi⁻lä⁻koh^h jmi⁻kih^h Cristo. Ja⁻ma⁻la⁻ jmi⁻na⁻laay^h jøøyh^h, lä⁻ma⁻laay^h ja⁻ba⁻ jøøyh^h lä⁻kye⁻ jmi⁻gyuuuh^h he⁻na⁻ga⁻lä⁻jnä⁻.

²² Ga⁻lä⁻jëe⁻ba⁻he⁻cha⁻ga⁻lla⁻Dio huu⁻tiiy^h. Hi⁻ga⁻llaay^h Cristo mah^h kai⁻né⁻ kih⁻jee⁻lä⁻jëe⁻hi⁻na⁻jää⁻ gwah⁻kiyh^hhi⁻lä⁻ja⁻kai⁻né⁻ kih⁻jee⁻lä⁻jëe⁻he⁻ga⁻cha⁻.

²³ Jee⁻lä⁻jëe⁻dsa⁻kyaaay^h, laay^h lä⁻koo⁻jmi⁻ngo⁻kiyh^h. Kyaah^h gwah^hma⁻na⁻hñaay^h hñiiy^hhi⁻kyaaah^hhñiiy^hka⁻lä⁻ma⁻na⁻hñaah^h lä⁻jëe⁻he⁻ga⁻cha⁻.

2

Kih^h he⁻llu⁻dsë⁻Dio he⁻ja⁻ba⁻ga⁻lääy^h jne⁻

¹ Jää⁻ba⁻ma⁻na⁻juuh^h hnäh^h kwaat⁻kih⁻dso⁻kye⁻he⁻ma⁻jmeeh⁻hnäh^h,

²hi⁻ma⁻tääh^hhnäh^hlä⁻koo⁻ds⁻jmi⁻gyuuuh^hta⁻jmah^h. Ma⁻jmeeh⁻hnäh^hhe⁻kih⁻jmi⁻lle⁻hliih^hhi⁻jmää⁻hñii^hjøøh^hjee⁻lle⁻. Hi⁻he⁻na⁻kwa⁻be⁻kih⁻hi⁻chaah⁻kyaaah^h Dio.

³Hi⁻ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ga⁻jmee⁻ jnääh^hjää⁻, ma⁻jmee⁻ jnääh^h lä⁻jëe⁻he⁻ngii⁻jmi⁻ngo⁻kyaaah^h jnääh^h, hi⁻ma⁻tøøh^h jnääh^h lä⁻hyoh⁻dsë⁻jnääh^hhñaah^h

jnääh' hi' ma' tøøh' jnääh' lä'koo' ma' la' huu'dsë' kyaah' jnääh'. Hi' lä'koo' ya' nøø' jnääh' jmi' gyuu' la', ma' jøø' dso'jwii' kyaah' jnääh', ja' ba' lä'koo' la' kih' lä'jëe' dsa' jmi' gyuu'.

⁴ Peer' ga'lä'hnää' Dio jne' cha'miih', hi' lä'ja' ga'lä'ñih' dsëy' jne' ka'läh'.

⁵ Hi' ma'ke' ma' tøøh' jne' na'juu' jne' kyaah' dso'kye', pero Dio ga'jmee' chaa' jne' ko'jøh' kyaah' Cristo. Kih' he' llu' dsë' Dio, he'ja' ba' ma'na'laa' jne'.

⁶ Hi' ga'mi'jiih' Dio jne' ko'jøh' kyaah' Cristo Jesús hi' ga'llaay' jne' ko'jøh' kyaayh' gyuu'.

⁷ Lä'ja' ga'jmee' Dio mah' mi'jnääh' jmi'gyuu' he'na' ga' lä'jnä', ha' koh' sa' llu' dsëy' kyaah' jne', jëeh' cha'miih' ma'kwëeyh' jne' ko'jøh' kyaah' Cristo Jesús.

⁸ La' ga'hñah' ba' jne' kih' Dio he' ma'na'laa' jne' ta'la' kih' he' ma'dsoo' dsë' jne' kih' Jesús. Hi' ja' he' gwa' jnän' hñaan' he' ma'dsoo' dsë' jne'. He' la' ga'kwa' ba' Dio ja'.

⁹ Hi' he' ma'na'laa' jne', ja' kih' he' ma'jmee' jne' he' llu'. Heh' lä'ja' ni' jaah' sa' le' jmaä' hñii' jøøh'.

¹⁰ Lä'llu' he' ma'laa' jne' koo' kyaah' Cristo Jesús, Dio ga'jmääy' jne' lä'koo' jaah' hi' hmëe' mah' jmee' jne' lä'jëe' ta' he' ma'na'jää' jnän'.

¹¹ Mi'dsooh' hoh' hnäh'

ha' lä' ma'la' kyah' hnäh' jää', sa' laah' hnäh' dsa' judiu. He'ja' dsa' judiu ga'mi'cheey' hnäh': "Dsa' hi' sa' ga'wëh'." Hi' judiu ga'mi'cheey' hñiiy': "Dsa' hi' ga'wih' jmi'ngo' kih'." He' ja' jmeey' në' jmi'ngo' kih' dsa'ñuuah' (mah'laay'lii' he' jmeey' he' kih' Dio).

¹² Jää', sa' ma'laah' hnäh' kyaah' Cristo, sa' ma'laah' hnäh' dsa'goo' Israel, ni' sa' ma' la' kyah' hnäh' hmooh' he' ga'bääh' Dio hñii' kyaah' dsa' he', sa' ma' chaa' hnäh' kyaah' o'jøh' dsë' jmi'gyuu' la', hi' ma'na'hëe' ba' hnäh' kih' Dio.

¹³ Pero na'he' kyaah' hnäh' Cristo Jesús, mo'so' tääh' hnäh' uus' kih' Dio lä'koo' ma'tääh' hnäh' jää'. Lä'koo' he'tääh' hnäh' jäh' ba', lä'llu' he' ga'tuu' jma' Cristo dsoh' hma'cru'.

¹⁴ Hñii' ba' Cristo ga'jmee' hii' tiir' jnän' kyaah' dsa'kyaaahn'. Ga'jmääy' koo' ba' jee' lä'to' nää' dsa'. Ga'jmee'y' ta' koo' he' ma'na'hääyh' dsa'kyaaayh' he'la' lä'koo' na'hyah' he' ma'jmee' jwiih'kiyh'.

¹⁵ Lä' ma' ga'juu' jmi'ngo' kih' Cristo, ga'mi'llaay' ley kih' Moisé hi' lä'jëe' nüuh' he' ma'jmee' bii' ma' høø' dsa'gooy'. Lä'ja' ga'jmääy' jaah' dsa'hmëe' kyaah' lä'to' nää' dsa' hi' ma' tääh' jää'. Ga'laay' koo' nää' dsa' kyaayh' hñiiy'. Lä'ja' ba' ga'jmee'y', ga'hi' tiir' kih' dsa'.

16 Ga⁻jiih' juu' he⁻ la⁻
jnän` kyaah' Dio, hi⁻ lä⁻ja⁻
ga⁻jmääy⁻ koo⁻ nää⁻ ba['] hi⁻
ma['] laa['] to['] nää[']. Ma['] ga⁻juuy⁻
dsoh['] hma⁻cru^{',} ga⁻dsaa['] he⁻
ma['] cha⁻ hnii⁻.

17 Ja['] Cristo kway⁻ ju[']hmää⁻
kyah[']hnäh[']hi⁻tääh[']uu^{',} jäh[']
jmeey[']hi[']ti[']kyah[']hnäh[']hi⁻
lä⁻ja⁻ka⁻läh[']kyaa[']jnääh[']hi⁻
tääh[']jäh['].

18 Kyaaah['] Cristo, lä⁻to['] nää[']
jne['] ma⁻cha⁻ jwë['] jnän['] he⁻
ya⁻jäh['] jne['] jee['] gya['] Tää[']
jnän[']ta⁻la⁻kih[']ja⁻ba[']Jmi⁻lle[']
Na[']jngii['].

19 He⁻ja⁻ mo⁻so⁻ laah[']
hnäh[']lä⁻koo⁻dsa⁻hi⁻chaa[']
uu^{',} ni[']mo⁻so⁻laah[']hnäh[']
lä⁻koo⁻dsa⁻hi⁻tääh[']hwa[']
kih[']jñah[']. Ma[']laah[']hnäh[']
dsa⁻goo[']hi⁻na⁻jngëe[']kyaa[']
Dio, hi⁻ma[']laah[']hnäh[']koo⁻
kyaaah[']øøh[']jne[']hi⁻ma⁻tääh[']
kyaaah[']Dio.

20 Laah['] hnäh[']lä⁻koo⁻
mi[']kuu[']he⁻ngoo[']soo[']në[']
ma⁻tii[']na[']hyah[']he⁻ga⁻chih[']
apóstole kyaah[']hi⁻ma[']ngëe[']
juu[']kih[']Dio. Hi[']hnii[']
Jesucristo laa[']lä⁻koo⁻to[']në[']
mi[']kuu[']he⁻kye[']kiih[']tii[']
na[']hyah[']ja['].

21 Kyaah['] Cristo na⁻ku⁻
na⁻chah[']jne['], laa[']jne[']lä⁻koo⁻
hne[']he⁻ngoo[']ga⁻hñaa[']
lä⁻jiih[']të[']koo⁻gwah[']na⁻jngii[']
'ta⁻la⁻kih[']Dsa[']jøøh[']jnän['].

22 Hi[']hnäh[']ka⁻läh['], na⁻ku⁻
na⁻chah[']hnäh[']kyaaayh['],
lä⁻ja⁻laah[']hnäh[']lä⁻koo⁻hne[']
jee[']gya[']Dio ta⁻la⁻kih[']Jmi⁻lle[']
kiyh['].

3

Paa[']ba[']na⁻hñaq['] kway[']
ju[']hmää⁻kih[']hi⁻sa⁻laa[']judiu

1 Kih[']he⁻ja⁻, jnä[']Paa[']hään[']
neh⁻ñe[']kwäat[']kih[']Cristo
Jesús lä⁻llu[']he⁻ga⁻kwan[']juu[']
kiyh[']kyah[']hnäh[']hi⁻sa⁻laa[']
judiu.

2 Ma⁻ñeh[']ba[']hnäh[']laan['],
ha⁻lä⁻la[']ta[']he⁻hä[']goon['].
He⁻llu[']dsë[']Dio kyaah[']jnä['],
he⁻ja⁻ga⁻hñaq[']jnä[']mah[']
kwan[']juu[']kiyh[']kyah[']hnäh['].

3 Ga⁻mi⁻jnääy[']kin[']juu[']
kiyh['], he⁻ma[']na⁻hmää[']
jää['], ja⁻ba[']lä⁻koo⁻juu[']he⁻
ma⁻siin[']miih[']kyah[']hnäh['].

4 Wa[']ra⁻ga⁻heh[']hnäh[']juu[']
la⁻, lä⁻ngëeh[']hnäh[']kwee⁻
lä⁻koh[']ga⁻lä⁻ngëen[']kih[']
Cristo he⁻ma[']na⁻hmää[']jää['].

5 Sa⁻ga⁻mi⁻jnääy[']Dio juu[']
la⁻kih[']hi⁻ma[']tääh[']llo[']joo['],
pero na[']ga⁻mi⁻jnääy[']kyaaah[']
Jmi⁻lle[']kiyh[']mah[']lä⁻ngëe[']
lä⁻jëe[']apóstole kyaay[']kyaaah[']
lä⁻jëe[']hi⁻ngëe[']juu[']kiyh['].

6 He⁻la⁻na⁻juu[']he⁻
ma[']na⁻hmää[']: Ta⁻la⁻kih[']
ju[']hmää⁻kih[']Cristo, hi⁻sa⁻
laa[']judiu lee[']koo⁻nää[']ba[']
kyaaah[']hi⁻laa[']judiu. Ko[']jøh[']
ba[']hyoyh[']he⁻kwa[']Dio, hi⁻
ko[']jøh[']ba[']tëey[']he⁻ga⁻bääh[']
Dio hñii[']kwa[']ta⁻la⁻kih[']Cristo.

7 Kih[']he⁻llu[']dsë[']Dio, he⁻
la[']ga⁻hyoh[']ba[']jnä[']be[']kiyh[']
he⁻na⁻hñaq[']jmeen[']ta[']
kwan[']juu[']la⁻.

8 Ma⁻ke⁻mäh[']ga[']jnä[']kih[']
jee[']lä⁻jëe[']dsa⁻hi⁻laa[']kyaa[']
Dio, he⁻la[']ga⁻kwa[']ba[']Dio
ta[']la⁻he⁻kwan[']ju[']hmää⁻

kih' hi⁻ sa⁺ laq⁺ judiu, jwii[~] jnih', cha⁻miih⁻ mi⁻jää⁺ Dio jne' ta⁻la⁺ kih⁺ Cristo. Ni⁺ sa⁺ lä⁻kéh⁺ jne' jmi[~] lä⁻ngëe⁺ jne' ha⁻ koh⁺ mi⁻jääy⁺ jne'.

⁹ Jëe⁻ go⁻te[~] jwiin[~] lä⁻jëe⁺ dsa⁻, ha⁻ lä⁺ la⁺ he⁻ mi⁻jää⁺ Dio jne', jëeh⁺ lä⁻jiih⁺ ma⁻ga⁻nøø⁺ jmi⁻gyuh⁺ sa⁺ ma⁻kyuh[~] dsa⁻ ha⁻ lä⁺ la⁺ ha⁻dsë⁻ kih⁺ Dio, hi⁻ga⁻jmee⁺ ga⁻lä⁻jë⁺ he⁻ cha⁻.

¹⁰ Lä⁻koo⁻ jmee⁺ Dio jmi[~] na[!], he⁻ kyah⁻jäy⁺ jne' hi⁻laq⁺ gwah⁺ kiyh⁺, lä⁻jwë⁺ ja⁻mi⁻jnääy⁺ kih⁺ lä⁻jëe⁺ hi⁻ hä⁻goo⁻ ta⁺ gyuh⁺ jmi⁻gyuh⁺ ha⁻koh⁺ ha⁻dsë⁻ llu[!] sa⁺ cha⁻kih⁺.

¹¹ Jmee⁺ ja⁻ba['] lä⁻koh⁺ ga⁻lla[!] dsëy[!] jmee⁺ lä⁻ma⁻to⁻në[!] ta⁻la⁺ kih⁺ Cristo Jesús Dsa⁻jøøh[!] jnän[!].

¹² He⁻ ma⁻laq⁺ jne' koo⁻ kyaah⁺ Jesús, hi⁻ he⁻ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne' kiyh⁺, he⁻ja⁻ ma⁻ cha⁻ jwë⁺ jnän[!] he⁻ya⁻jäh⁺ jne' kih⁺ Dio, jëeh⁺ ma⁻cha⁻ ba['] o⁻jøh⁺ dsë⁻ jnän[!] kyaayh⁺.

¹³ He⁻ja⁻ jwëehn[~] hnäh⁺, ta⁻ jeh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ he⁻jëen[~] wii[!] lä⁻llu[!] he⁻ kwan⁻juu[!] kiyh⁺. He⁻ llu[!] kyah⁺ hnäh⁺ ba['] na⁻.

¹⁴ He⁻ja⁻ juuhn[!] jnën[!] cha⁻në[!] Tää[!] kyaah⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh[!] jnän[!], mah⁺ chüun[!] kyaayh⁺.

¹⁵ Kih⁺ hi⁻ he['] na⁻, na[']jnää[!] lä⁻jëe⁺ hi⁻ tääh⁺ gyuh⁺ lä⁻kye⁻ hi⁻ tääh⁺ hwa['] la⁻.

¹⁶ Jih⁺koh⁺ sa⁺ lla⁺ he⁻ cha⁻ya⁻jwii[!] kih⁺ Dio he⁻ kwëeyh[~]

jne', he⁻ja⁻ ngiin[!] kiyh⁺ kyah⁺ hnäh⁺, wa['] kway[!] be['] kih⁺ jmi⁻lle['] kyah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[!] kiyh⁺.

¹⁷ Hi⁻ ngiin[!] kih⁺ Dio kyah⁺ hnäh⁺, wa['] hää[!] tää[!] Cristo neh⁺ tuh⁻hoh[!] hnäh⁺ kyaah⁺ he⁻ds oo⁻ hoh[!] hnäh⁺. Hi⁻lä⁻kaq⁺ tuh⁻hoh[!] hnäh⁺ kye⁻ hnäh⁺ ya[']jøø[!] he⁻ hnääy[!] hnäh⁺.

¹⁸ Mah⁺ lä⁻ngëe[!] hnäh⁺ kyaah[!] lä⁻jëe⁺ øøh[!] jne' ha⁻ lä⁻cha⁻miih[!] hnääy[!] Cristo jne'. Ma⁻ra⁺ ju'dsoo⁻ jwahn[!], ja⁻kyah[!] hih[!] hnääy[!] jne'.

¹⁹ Sa⁺ lä⁻kéh⁺ jne' jmi[~] lä⁻ngëe[!] jne' ha⁻ koh⁺ sa⁺ hnääy[!] jne' pero ngiin[!] kih⁺ Dio kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺ lä⁻ngëe[!] hnäh⁺ cha⁻ga'miih[!], mah⁺ lä⁻ja⁻ wa['] cha⁻ kyah⁺ hnäh⁺ lä⁻jë⁺ go⁻te[~] he⁻ kwa⁻ Dio.

²⁰ Tihmaah[!] Dio hi⁻ lih[!] jmeey[!] lä⁻jë⁺ go⁻te[!]. Hi⁻cha⁻ga'miih[!] jmeey[!] lä⁻koh⁺ ga['] he⁻ngii[!] jne' kiyh⁺. Ni⁺ sa⁻lloo[!] ha⁻dsë⁻ jnän[!] ha⁻ koh⁺ be['] sa⁺ kway[!] jnän[!].

²¹ Lä⁻ja⁻ wa['] la['] juuh[!] kiyh⁺ ga⁻lä⁻jë⁺ joh[!] jmi[~] cha⁻, ta⁻la⁺ kih⁺ gwah⁺ hi⁻ ta⁻la⁺ kih⁺ Cristo Jesús. Wa[']la['] lä⁻ja⁻.

4

Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[!] jmee⁺ he⁻laq⁺ jne' koo⁻ ba[']jee⁺ lä⁻jëe⁺

¹ Jnä[!] hään[!] nehñe[!] kwaat[!] kih⁺ Dsa⁻jøøh[!] jnän[!], he⁻ja⁻ chüun[!] kyaah⁺ hnäh⁺, go⁻tääh[!] hnäh⁺ kwee⁻ lä⁻koo⁻ lle['] kih⁺ jmeeh[!] hnäh⁺, na[']he⁻ma⁻tëeh[!] Dio hnäh⁺ mah⁺leeh[!] hnäh⁺ kyaay[!].

² Ta⁻ jmää⁺ hnäh['] hñaa^h kaah['], jme^e hnäh['] hwäh['] ba[']. Jmee['] hnäh['] jøh⁻ hoh['] hi⁻ hnø^o kwéeh['] hoh['] hnäh['] kyaah['] dsa⁻kyäah['] hnäh['] lä⁻llu⁺ he⁻ hnaah['] hnih['].

³ Kwa[']hnäh['] be['] wa[']la[']koo⁻nëe['] ba['] hu[']dsé⁻ kyah['] hnäh['] lä⁻jëe⁺ hnäh['], kyaah['] be['] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], hi⁻ ta[']la['] kih['] he⁻ ma⁻hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

⁴ Koo⁻ ba['] laa['] jne['] lä⁻jëe⁺ jne['] kih['] Dio, koo⁻ ba['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], hi⁻ ja[']ba['] lä⁻ja['] ga⁻téeh['] Dio jne['] mah['] lä⁻cha['] koo⁻ ba['] o⁻jøh['] dsé⁻ jnän['].

⁵ Ja[']a⁻ ba['] Dsa⁻jøh['] jnän['], koo⁻ ba['] he⁻ dsoo['] dsé⁻ jne['], koo⁻ ba['] he⁻ saa['] jne['] jmi['],

⁶ ja[']a⁻ ba['] Dio chaa['], hi⁻ laa['] Tää['] kyaah['] lä⁻jëe⁺. Hi⁻ he['] na⁻kye['] né['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁺, hi⁻ he['] hi⁻ kyah[']jä['] lä⁻jëe⁺ dsa['], hi⁻ hääy['] jee['] kih['] lä⁻jëe⁺.

⁷ Lä⁻ja['] lä⁻ja['] jne['] ma⁻hñah['] jne['] he⁻ la[']ga⁻kwa['] Cristo, lä⁻hyoh['] dséy['] hñii['].

⁸ He⁻ja['] cha['] jee['] na⁻sii['] juu['] kih['] Dio he⁻ jäh['] lä⁻la[']: Lä⁻ma['] ga⁻sayh['] ta['] gyuu['], ga⁻téey['] lä⁻jëe⁺ hi⁻ ga⁻lëeyh['] jee['] hnii['], mah['] dsa⁻kyäay['] ga⁻kwéeyh['] he⁻ cha['] kiyh['].

⁹ Heh['] he⁻ ga⁻sah['] Cristo ta['] gyuu['], he⁻ ja['] hnø^o jäh['], jää['] ga['] ga⁻jñaay['] ta['] hwa['] ga['] miih['] kih['] hwa['] la['].

¹⁰ Hi⁻ ga⁻jñaay['] he['], he['] ba['] hi⁻ he['] ga⁻sah['] ta['] gyuu['] lä⁻ga⁻té['] jee['] ga⁻dsaa['] go⁻te['] mah['] leey['] jøh['] kih['] lä⁻jëe⁺ ba['].

¹¹ Hi⁻ he['] ga⁻kwa['] ta['] kih['] dsa⁻kyäay[']. Ga⁻hñaay[']

ko⁻llaq['] dsa⁻ mah['] leey['] apóstole, hi⁻ ko⁻llaq['] ga⁻hñaay['] ngëe['] juu['] kiyh['], hi⁻ ko⁻llaq['] ga⁻hñaay['] mah['] dsa⁻nääy['] jee['] jyoh['] dsa⁻kay['] juhmëe[']. Hi⁻ ko⁻llaq['] ga⁻hñaay['] hi⁻ hää['] dsa⁻kyäay['] hi⁻ leey['] ta[']jwöh['].

¹² Ga⁻tooyh['] gooy['] ta['] ja['] mah['] mi⁻tëey['] dsa⁻kyäay['] Dio ha⁻ lä⁻ jmeey['] ta[']he['] kih['] dsa⁻kyäayh[']. Lä⁻jwë['] ja⁻ga⁻nää['] bih['] ta['] cha[']né['] lä⁻jëe⁺ hi⁻ laa['] kyaah['] Cristo,

¹³ lä⁻jiih['] lloo['] jmi['] le['] koo⁻ ba['] hu[']dsé⁻ kih['] jee['] lä⁻jëe⁺ jne['] hi⁻ ma⁻dsoo['] dsé⁻ kiyh[']. Ma[']ja⁻ ga['] lä⁻kyuu['] jne['] ha⁻lä⁻ laa['] Joo['] Dio. Ja⁻ga['] na⁻lee['] jne['] lä⁻koo['] ja[']a['] dsa⁻ma⁻jøh['] lä⁻koh['] laa['] hñii['] Cristo.

¹⁴ Lä⁻ja['] mo⁻so['] lee['] jne['] lä⁻koo['] ja[']a['] chih['] hi⁻ sa⁻ kwa⁻ta['] mi⁻gaay['] kyaah['] wa['] he⁻ cha['] he['] juu['] he['] nuuy[']. Goo['] la['] jnän['] dsa⁻nää['] dsa⁻hi⁻ lih['] mi⁻gaay['] jne['] tayah['] jne['] jwë['] hliih['], kih['] he['] kyuuuh['] cha⁻miih['] may['].

¹⁵ Lla['] he['] ja['], hnø^o dsa⁻tooh['] jne['] kyaah['] ju[']dsoo['] jmah['] ba['] hi⁻ hnää['] jne['] øh['] jne[']. Lä⁻ja['] ba['] dsa⁻nø^o jne['] ta['] cha[']né['] kyaah['] lä⁻jëe⁺ he['] jmee['] jne['] lä⁻jiih['] lee['] jne['] lä⁻koo['] laa['] hñii['] Cristo, hi⁻kye['] né['] jnän['].

¹⁶ Lä⁻jëe⁺ jne['] na⁻ku⁻chah['] jne['] kyaah['] Cristo kih['] he['] laa['] jne['] koo⁻ ba['] kyaayh[']. Hi⁻ngoo['] ba['] lä⁻ja['], kwa['] jne['] be['] kih['] lä⁻ja['] lä⁻ja['] øh['] jne['] lä⁻koh['] la[']

ta' he- ma- hñah- jne' jmeen'. Lä- ja-, ga- lä- jee- jne' tée- jne' be' mah' dsa'nøø' jne' ta- cha'né' kyaah' he- hnää- jne' øøhn'.

Ta-la- kih' Cristo ma-laa- jne' lä-koo- jaa- hi- hmee- ba'

17 He- ja- jwëéhn- hnäh' juu' la- hi- kih' he- kyaahhn' Cristo, jmeey- bii- jwahn-. Mo-to- jmeey- hnäh' lä-koo- tääh' lä- jee- hi- sa- ma- heeh- kih' Dio. Sa- jmää- ni- miih- lä-koo- la- huu'dsë- kiyh'.

18 Lä- koh' he- na- jlë- huu'dsë- kiyh', üü- go- te- ba- tääh' kih' Dio. Hweh- dsëy- he- ja- sa- ngëey- ni- koo- ni- jyoh'.

19 Sa- liiyh- he- jmeey- he- ja- ga- ngëey- hñiiy- jmeey- lä- jee- he- ngii- jmi- ngo- kiyh', lä- jiih- hee- dsëy- jmeey- he- ga- jyoh' he- hliih- cha- ga'miih-.

20 Pero sa- ga- lä- tée- hnäh' lä- na- kih' Cristo.

21 Ja- ma- nuuh- ba' hnäh' ha- lä- juu' he- ga'kway? Ma- lä- tée- ba' hnäh' lä- koo- la- ju'dsoo' kih' Jesús.

22 Hnøø' tuh' hnäh' jwë- hliih' jee' ma' tääh' hnäh' jää-. He- hee- jne' ba' jwë- ja-, mi- gaa- jne' kyaah' lä- jee- he- hee- dsë- jne'.

23 Hi- hnøø' lä- sii- huu'dsë- kyah' hnäh', wa' la- koo- ba' huu'dsë- he- hmee- go- te-.

24 Hnøø' lä- sëeh' hnäh' go- te-, wa' laah' hnäh' lä- koo- jaa- hi- hmee- ba' lä- koo- laa- hñii- Dio. Lä- ja- hnøø' lluuh' hnäh' hi-

na- jngëeh' hnäh' lä- hnøø' kih' ju'dsoo'.

25 He- ja- jwahn-, sa- wa- ta- juuh' hnäh', hlëéh' hnäh' øøh' hnäh' kyaah' ju'dsoo' ba'. Jëeh' ma- laa- jne' jaa- ba' jee- lä- jee- jne'.

26 Wa'ra- ga- lä- llee- hnäh', ta- kwa- hnäh' jwë- le- juuh-. Mi- llaa- hnäh' juu' na-, na- sa- ga- ma- dsaa- jmiif'.

27 Lä- ja- ta- kwa- hnäh' jwë- kaa- hi- sa- llu- hnäh'.

28 Hi- hiif' kih' dsa-, mo- so- wa- jmee- gyih'. Hnøø' jmeey- ta- lä- lle- kiyh' mah' lä- cha- kiyh' he- kyaah' jmeey- be' kih' hi- lla- kyaah'.

29 Ta- wa- hwëe- hooh' hnäh' juu' he- toh- wii'. Lla- hnäh' juu' he- kwa- be' kih' dsa- ba', mah' ja- töh- llu- kih' lä- jee- hi- nuu-.

30 Ta- jmeey- hnäh' meeh- dsë- Jmi- lle- Na- jngif' kih' Dio. Jëeh' hi- he- na- ga- jmeey- lee- hnäh' mah' lä- ja- lääh' hnäh' wa'ra- ga- lloo- jmiif'.

31 Che- lä- jee- he- hä- tuh- hoh' hnäh', he- llee- hnäh', he- ya- jee- hoh' hnäh', he- tooh' hnäh' miih', he- hlëéh' hnäh' wii- kih' dsa-, he- hñaa- hoh' hnäh' kyaah' dsa-.

32 Jmee' hnäh' llu- hoh' hnäh', wa' lä- nih' hoh' hnäh', kii' hnäh' hoh' kyaah' dsa- kyaah' hnäh', ja- ba' lä- koo- ga- koo- Dio dsë- kyaah' jne' ta- la- kih' Cristo.

5

Lä- jee- hi- tääh' jee' jnä- wa- je-, mo- so- cha- he- kih'

dsa-taayh'jee'na-hoo-

¹ Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ jmee⁻ hñii⁻ Dio, lä⁻llu⁻ he⁻ laqah⁻ hnäh⁻ jooy⁻ hi⁻ hnääy⁻ cha⁻miih⁻.

² Go⁻tääh⁻ hnäh⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hnää⁻ Cristo jne⁻, hi⁻ ga⁻ngëe⁻ hñii⁻ ga⁻juu⁻ kwaat⁻ jnän⁻. He⁻ ga⁻kwaay⁻ hñiiy⁻ ja⁻, la⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻kwëeyh⁻ Dio jmi⁻ mi⁻ jwii⁻ he⁻ ga⁻tih⁻ dsëy⁻.

³ Dsa⁻më⁻ dsa⁻ñuuuh⁻, ta⁻kaah⁻ hnäh⁻ wa⁻hi⁻ cha⁻hi⁻. Ni⁻ ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ hee⁻ hoh⁻ hnäh⁻, ni⁻ sa⁻wa⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ leh⁻ hnäh⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻cha⁻. Jëeh⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻ kyaq⁻ Dio sa⁻lle⁻ kih⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻.

⁴ Ni⁻ ta⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻ juu⁻ hliih⁻, ni⁻ ta⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻ wa⁻la⁻cha⁻la⁻, ni⁻ ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ lëe⁻ he⁻ sa⁻ jmää⁻ ta⁻. Jëeh⁻, lä⁻jé⁻ he⁻ na⁻sa⁻sooh⁻ jnän⁻. Hnøø⁻ kwa⁻ jne⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio ba⁻.

⁵ Ma⁻ñeh⁻ba⁻ hnäh⁻ sa⁻heh⁻ ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ jee⁻ gya⁻ Cristo kyaqah⁻ Dio hi⁻ kqäh⁻ wa⁻hi⁻ cha⁻hi⁻, hi⁻ jmee⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ hee⁻ dsëy⁻, ni⁻ hi⁻ hnøø⁻ lih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻cha⁻, jëeh⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ja⁻ba⁻ laa⁻ dio kyaay⁻ he⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻.

⁶ Ta⁻ kwa⁻ hnäh⁻ jwë⁻ mi⁻gaa⁻ dsa⁻ hnäh⁻ kyaqah⁻ lä⁻jé⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ jmää⁻ ta⁻. Kih⁻ he⁻ hliih⁻ na⁻ gwa⁻ ya⁻jëe⁻ dsëy⁻ Dio kyaqah⁻ hi⁻ chqah⁻.

⁷ He⁻ja⁻ ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaqah⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻.

⁸ Jää⁻ ma['] tääh⁻ hnäh⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻, pero na['] ma[']tääh⁻ hnäh⁻ jee⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻. He⁻ja⁻ hnøø⁻ go⁻tääh⁻ hnäh⁻ lä⁻lle⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻jnää⁻ kih⁻ wa⁻je⁻.

⁹ Jëeh⁻, he⁻ tøøh⁻ jne⁻ lä⁻jøø⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, he⁻ ja⁻ na⁻jmee⁻ llu⁻dsë⁻ jne⁻, jmee⁻ he⁻ dsa⁻toohn⁻ kwee⁻ hi⁻ jmee⁻ hlëeh⁻ jne⁻ ju⁻ds oo⁻ jm ah⁻.

¹⁰ Hnøø⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ tih⁻ dsë⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

¹¹ Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ lä⁻jmee⁻ hi⁻ tääh⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ jmää⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jmee⁻ ja⁻. Hnøø⁻ mi⁻jnääh⁻ hnäh⁻ kiyh⁻, kih⁻ he⁻ tääyh⁻ jwë⁻ hliih⁻.

¹² Jëeh⁻ la⁻ o⁻hih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ jee⁻ na⁻hmää⁻, lä⁻jiih⁻ gwa⁻ lä⁻heeh⁻ jne⁻ hlëehn⁻ lä⁻koh⁻ jmee⁻.

¹³ Lä⁻jé⁻ he⁻ dsa⁻lä⁻jnä⁻ kyaah⁻ wa⁻je⁻, jee⁻ ja⁻ dsa⁻jñih⁻. Jëeh⁻ wa⁻je⁻ mi⁻ jnää⁻ lä⁻jé⁻.

¹⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻la⁻:
Hne⁻ hi⁻ na⁻gwii⁻, ñe⁻hñaah⁻.
Chaqah⁻ hñaah⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻juu⁻,

Cristo choo⁻wa⁻je⁻ kyah⁻.

¹⁵ Lee⁻ hnäh⁻, ha⁻ lä⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻. Ta⁻ wa⁻taah⁻ hnäh⁻. Hnøø⁻ go⁻tääh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻ llu⁻ba⁻.

¹⁶ Kye⁻ da⁻ hnäh⁻ kwaat⁻, na['] lä⁻cha⁻ jmi⁻. Jëeh⁻, lä⁻jé⁻ jmi⁻ba⁻cha⁻he⁻ hliih⁻.

¹⁷ Ta⁻ wa⁻ tääh⁻ hnäh⁻, hnøø⁻ lä⁻ngëe⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ hnøø⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

¹⁸ Ta⁺ mi⁻hee['] hnäh['] hñaaah['] kyaah['] jmih['] mi⁻jeh['] ma⁻ää⁻. He⁻ jää⁺ jne['] jmeen['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ ba['] ja⁻. Wa['] na⁻kah['] tuh⁻hoh['] hnäh['] kyaah['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] ba['].

¹⁹ Ja⁻ hlëeh['] hnäh['] dsa⁻kyaaah['] hnäh['] kyaah['] salmo, kyaah['] su['] kih['] Dio, kyaah['] lä⁻jé⁺ su['] he⁻ kwa⁻ jmi⁻lle[']. Ja⁻ häh['] hnäh['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi['] ja⁻ kwah['] hnäh['] ti⁻hmaah['] kiyh['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['].

²⁰ Lä⁻jé⁺ jiih['], kih['] lä⁻jé⁺ ba['], ja⁻ kwah['] hnäh['] ti⁻hmaah['] kih['] Dio hi['] laa['] Tää['] jnän['], ta⁻la['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].

Jmee⁺ bii['] jmee['] jne['] he['] kih['] dsa[']

²¹ Ja⁻ jmeeh['] hnäh['] he['] kih['] dsa⁻kyaaah['] hnäh['] lä⁻llu['] he⁻ gah['] hnäh['] Dio.

²² Hnäh['] dsa⁻më['] hi['] chaa⁻ dsa⁻ñuuuh['] kyaaq['], ja⁻ jmeeh['] hnäh['] he['] kih['] dsa⁻ñuuuh['] kyaah['] hnäh['], lä⁻koo['] jmeeh['] hnäh['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].

²³ Jëeh['], dsa⁻ñuuuh['] ba['] kye⁻ né['] kih['] dsa⁻më['] kyaaq['], ja⁻ba['] lä⁻koo['] kye⁻ Cristo né['] kih['] dsa⁻kyaaay['] hi['] ga⁻lääy['], hi['] laa['] kwaat['] gwah['] kiyh['].

²⁴ He⁻ja⁻, ja⁻ba['] lä⁻koo['] ga⁻tëe['] gwah['] jmeey['] he['] kih['] Cristo, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ka⁻läh['], ga⁻tëe['] jmee['] dsa⁻më['] he['] kih['] dsa⁻ñuuuh['] kyaaq['].

²⁵ Hnäh['] dsa⁻ñuuuh['] hi['] chaa⁻ dsa⁻më['] kyaaq['], ja⁻ jmeeh['] hnäh['] hnaah['] hnäh['] dsa⁻më['] kyaah['] hnäh['], ja⁻ba['] lä⁻koo['] hnää['] Cristo gwah[']

kih['], lä⁻jiih['] ga⁻ngëey['] hniiy['] ga⁻juuy['] kwaat['] kih['] gwah['].

²⁶ Lä⁻jwë['] ja⁻ ga⁻jä['] na⁻jngii['] gwah['], ga⁻gyiyh['] he⁻ ma⁻soh['] kyaah['] jmi⁻hi['] kyaah['] juu['] kih['] Dio.

²⁷ Mah['] wa[']ra⁻ ga⁻lloo['] jmi⁻ja⁻, kih['] hnii['] bih['] mi⁻jnääy['] gwah['] he⁻ la['] na⁻hnäh['], he⁻ sa['] soh['], ni['] sa['] jnää['] ma⁻gyuh['], ni['] he⁻ ga['] jyoh['] he⁻ la['] lä⁻ja⁻. Na⁻jngii['] go⁻te['] ba['] gwah['] ja⁻, mo⁻so['] cha⁻ ga['] dso⁻kye⁻ kih['].

²⁸ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ dsa⁻ñuuuh['] hi['] chaa⁻ dsa⁻më['] kyaaq['], jmee['] bii['] lä⁻hnääy['] mëy['], ja⁻ba['] lä⁻koo['] hnääy['] hniiy[']. He⁻ hnääy['] mëy['], he⁻ hnääy['] hnii['] bih['] ja⁻.

²⁹ Sa['] chaa⁻ ni['] jaq['] hi['] sa['] hnää['] hnii['], lä⁻jé⁺ ba['] hää['] hnii[']. Hi['] ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ høø['] Cristo gwah['] kih['].

³⁰ Jëeh['] na⁻ku⁻ na⁻chah['] jne['] kyaayh['], laa['] jne['] lä⁻koo['] jmi⁻ngo['] kiyh['], lä⁻llu['] he⁻ ma⁻laa['] jne['] koo['] ba['] kyaayh['].

³¹ Kih['] he⁻ja⁻ ba['] bee['] dsa⁻ñuuuh['] cho⁻jmiiy['] mah['] dsa⁻gyay['] kyaah['] mëy['], leey['] ja[']ba[']jee['] lä⁻uuy['].

³² Juuh['] la['] juu['] he⁻ na⁻hmää['] la⁻. Pero ja['] he⁻ hlëehn['] kih['] dsa⁻ jmi⁻gyuh['], he⁻ hlëehn['] kih['] Cristo kyaah['] gwah['] kiyh['] ba['].

³³ He⁻ja⁻ jwahn['], jmee⁺ bii['] kih['] lä⁻jaq['] lä⁻jaq['] dsa⁻ñuuuh['] lä⁻hnääy['] dsa⁻më['] kyaay['] hi['] lä⁻ja⁻ dsa⁻më['] hi['] chaa⁻ dsa⁻ñuuuh['] kyaaq['], hnøø['] jmeey['] he['] kih['] dsa⁻ñuuuh['] kyaay['].

6

¹ Hnäh' hi⁻ laq⁴ chih⁻, wa'
nuuh' hnäh' kih⁴ maa` kyäah'
tää` kyäah'. Lä⁻ja⁻ ba⁻ sooh⁻
kyah⁴ hnäh', hi⁻ laq⁴ kyaa⁴
Dsa⁻jøøh⁴ jnän'.

² He⁻ la⁻ to⁻ në⁻ mada⁻ he⁻
ja⁻ ko⁻ jøh⁴ kyäah⁴ he⁻ la⁻ kwa⁻
Dio kih⁴ hi⁻ mi⁻ te[:]: "Wa' nuuh'
kih⁴ maa` kyäah⁴ tää` kyäah⁴,

³ mah⁴ chaah⁻ hne⁻ llu⁻ hi⁻
lä⁻ ma⁻ ngoo⁴ ja⁻ ba⁻ chaah⁻
jmi⁻ gyuu⁻ la⁻.

⁴ Hnäh' hi⁻ chaa⁻ joo⁴, ta⁻
ta⁻ ta⁻ haah⁻ hnäh' gyuu⁻
kyäah⁴ ga⁻ ngëe⁻ jwëe⁻, ha⁻
ga⁻ che⁻ ga⁻ ya⁻ jëe⁻ dsëy⁻. Jee⁻
dsa⁻ kwäay⁻, hnøø⁴ kwëeh⁻
hnäh' nuuh' lä⁻ lle⁻ kih⁴ mah⁻
lä⁻ tée⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø⁴
Dsa⁻jøøh⁴ jnän'.

⁵ Hjih⁴ hnäh' hi⁻ jmee⁻ ta⁻
kih⁴ dsa⁻, ja⁻ jmee⁻ hnäh' he⁻
kih⁴ dsa⁻ juu⁻ ta⁻. Ta⁻ jmee⁻
hnäh' chaah⁻ hnäh' kyäayh⁻,
ni⁻ ta⁻ mi⁻ gaa⁴ hnih⁻, hnøø⁴
gah⁻ hnih⁻ ba⁻. Jmee⁻ hnäh'
kwäat⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻ jmeeh⁻
hnäh' ta⁻ kih⁴ Cristo.

⁶ Lä⁻käa⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh'
jmee⁻ hnäh' he⁻ kih⁴ dsa⁻ juu⁻
ta⁻ lä⁻ koo⁻ hnøø⁴ Dio. Hi⁻ ja⁻
ma⁻ la⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ tääyh⁻ jëey⁻,
lä⁻ koo⁻ jmee⁻ hi⁻ hnøø⁴ jä⁻
llu⁻ kyäah⁴ dsa⁻. Jmee⁻ da⁻
hnäh' huu⁻ dsë⁻, la⁻ lä⁻ koo⁻
he⁻ jmeeh⁻ hnäh' ta⁻ kih⁴
Cristo ba⁻.

⁷ Kyäah⁴ koo⁻ nëe⁻ ba⁻
huu⁻ dsë⁻ jmee⁻ hnäh' ta⁻ kih⁴,
lä⁻ koo⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh' ta⁻
kih⁴ Dsa⁻jøøh⁴ jnän', ja⁻ kih⁴
dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

⁸ Jëeh⁻ ñeh⁻ ba⁻ hnäh',
mihmaah⁻ ba⁻ Dio kih⁴ lä⁻ jëe⁻

dsa⁻ ha⁻ koh⁴ te⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻
ma⁻ jmeey⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻
j mee⁻ che⁻ jmeey⁻ ta⁻ kih⁴ dsa⁻
o che⁻ la⁻ ta⁻ kih⁴ hñiiy⁻.

⁹ Ja⁻ba⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ hnäh'
kyäah⁴ hi⁻ jmee⁻ ta⁻ kyah⁻
hnäh'. Ta⁻ ta⁻ ta⁻ haah⁻ hñih⁻.
Ñeh⁻ ba⁻ hnäh', he⁻ ba⁻ hi⁻
gya⁻ gyuu⁻ laq⁴ juu⁻ hi⁻ jmee⁻
ta⁻ kyah⁻ hnäh' hi⁻ laay⁻ juu⁻
hnäh' ka⁻ läh⁻. Jëeh⁻, koo⁻ ba⁻
laq⁴ dsa⁻ cha⁻ nøy⁻.

*Cha⁻ ba⁻ he⁻ kyäah⁴ teen⁻
kyäah⁴ hi⁻ sa⁻ llu⁻*

¹⁰ Ta⁻ jyoh⁻ ko⁻ taa⁻,
jwëehn⁻ hnäh' øøhn⁻, kwa⁻
hnäh' be⁻ kih⁴ he⁻ ma⁻ laah⁻
hnäh' koo⁻ kyäah⁴ Cristo.
Jëeh⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ cha⁻
kiyh⁻.

¹¹ Jmääh⁻ hnäh' ta⁻ lä⁻ jëe⁻
he⁻ kwa⁻ Dio he⁻ kyäah⁴ lääh⁻
hnäh' hñaaah⁻. Lä⁻ ja⁻ ba⁻ tääh⁻
hnäh' tëeh⁻ kyäah⁴ lä⁻ jëe⁻ may⁻
kih⁴ hi⁻ sa⁻ llu⁻.

¹² Sa⁻ la⁻ juu⁻ tée⁻ jne⁻ kyäah⁴
dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻, la⁻ juu⁻ kyäah⁴
lä⁻ jëe⁻ jmi⁻ lle⁻ hlïih⁻ hi⁻ kye⁻
na⁻ ku⁻ na⁻ ngii⁻ ta⁻ jmi⁻ gyuu⁻
hlïih⁻ la⁻. Chaah⁻ hi⁻ mäh⁻,
lä⁻ ga⁻ tée⁻ hi⁻ jøøh⁻. Lä⁻ kye⁻
jmi⁻ lle⁻ hlïih⁻ hi⁻ ga⁻ nää⁻
gyuu⁻ tée⁻ jne⁻ kyäah⁴ ka⁻ läh⁻.

¹³ He⁻ ja⁻ jmee⁻ bii⁻ jmääh⁻
hnäh' ta⁻ lä⁻ jëe⁻ he⁻ kwa⁻
Dio, mah⁻ tëeh⁻ hnäh' kyäah⁴
hi⁻ he⁻. Lä⁻ jëe⁻ he⁻ kwëeh⁻
Dio hnäh' la⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻
chooh⁻ hløø⁴ hi⁻ tääh⁻ jee⁻
hnii⁻ mah⁻ lääh⁻ hnäh' hñaaah⁻
wa⁻ ra⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻ hlïih⁻ ja⁻.
Hi⁻ ma⁻ la⁻ ma⁻ tëeh⁻ hnäh',
ma⁻ lëh⁻ hnäh' kih⁴ lä⁻ jëe⁻.

¹⁴ He⁻ ja⁻ go⁻taqah['] hnäh['] koo⁻ hweh⁻ kyaah['] ju[']dsoo[']. He⁻ ja⁻ na⁻ la['] lä⁻koo⁻ loo⁻ he⁻ na⁻ hñuu['] tuh⁻ hløø[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hnøø['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] jmah['] mah['] lä⁻ja⁻ lääh['] hnäh['] hñaah['], lä⁻jmee['] hløø['] hi⁻ tääh['] jee['] hnii['] na⁻lää⁻ bih['] ñe['].

¹⁵ Hi⁻ hnøø['] ma⁻na[']lluu['] hnäh['] tää['] kwah['] hnäh['] ju[']hmee['] he⁻ jmee['] hii['] ti['] jnän[']. He⁻ ja⁻ na⁻ la['] lä⁻koo⁻ he⁻ hä[']mii['] ti['] jne['].

¹⁶ Hi⁻ jee['] lä⁻jë['], hnøø['] dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Dio mah['] leh⁻ hnäh['] kih['] hi⁻sa[']llu['] wa[']ra⁻ ga⁻jmeey['] jwih['] kyah['] hnäh[']. He⁻ ja⁻ na⁻ la['] lä⁻koo⁻ he⁻ jmee['] hløø['] hi⁻ hii['] ñe['] he⁻ lääh['] hniiy['] kih['] lä⁻jë['] flech he⁻ na⁻hih['] je⁻ he⁻ te⁻ dsa⁻jee['] cha⁻ hnii['].

¹⁷ Hi⁻ dsooh['] hoh['] hnäh['] ma⁻lää['] ba['] Dio hnäh[']. Lä⁻ja⁻ laah['] hnäh['] lä⁻koo⁻ laa['] hløø['] hi⁻ hä['] mi['] kyaah['] lle[']. Hi⁻ chooh['] hnäh['] ñe[']tuuh['] juuh['] kih['] Jmi['] lle['] Na⁻jngii[']. He⁻ ja⁻ na⁻ juu['] kih['] Dio.

¹⁸ Lä⁻jë['] jiuh['] hnøø['] chuh['] hnäh['] kyaah['] Dio, ngii['] hnäh['] kiyh['] lä⁻ hnøø['] Jmi['] lle['] Na⁻jngii[']. Wa['] na⁻nëh['] hnäh['], ta⁻tu['] hnäh['] he⁻ ngii['] hnäh['] kih['] lä⁻jë['] hi⁻ laa['] kyaah['] Dio.

¹⁹ Hi⁻ ngii['] hnäh['] kin⁻ mah['] kway['] juu['] he⁻ hlëehn['] hi⁻ ni⁻ sa⁻ jä⁻ lä⁻gohn['] wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] kwan['] ju[']hmee['] kih['] Jesús he⁻ ma[']na⁻hmää['].

²⁰ Ga⁻chee['] Dio jnä['] mah['] kwan['] juu['] kiyh[']. He⁻ja⁻ ba['] na⁻ hään['] neh['] ñe[']. He⁻ja⁻ ngii['] hnäh['] kin⁻ mah['] ja⁻tuu⁻

dsen⁻ hlëehn['] lä⁻koo⁻ lle['] kih[']. ²¹ Tíquico laa['] ja⁻ øøh['] jne['] hi⁻ hnaan['] cha⁻miih[']. Lä⁻ ma⁻jmeey['] ja⁻ba['] ta['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Hi⁻ he⁻ jmee['] juu['] kyah['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ la⁻ kin⁻ hi⁻ ha⁻ lä⁻ ngén⁻ kyah['] ta[']kin⁻.

²² Kih['] he⁻ja⁻ ba['] na⁻, chee['] jnih['] ta⁻ na⁻ kyah['] hnäh['] mah['] lä⁻ñeh['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngëe['] jnääh['] hi⁻ lä⁻ja⁻ kway['] be['] kyah['] hnäh['].

²³ Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] jmeey['] hii['] ti['] dsé['] lä⁻jë['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] jee['] na⁻, wa['] jmeey['] hnääy['] øøyh['] hi⁻ wa['] jmeey['] dsoo['] dséy['] kih['] Dio.

²⁴ Wa['] mi⁻jää['] Dio lä⁻jë['] hi⁻sa[']hwaa['] he⁻ hnääy['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Wa[']la['] lä⁻ja⁻.

Filipenses

Juu' la⁻ ga⁻sii["] Paa' kih' øøh['] jne' hi⁻ chaa⁻ Filipo

1 Jnä['] Paa' kyaqah['] Timotä jmee['] jnääh['] ta⁻ kih['] Jesucristo, siin⁻ kyah['] hnäh['] hi⁻ na⁻jngëe['] hi⁻ tääh['] jwii⁻ Filipo, kih['] he⁻ ma⁻laah['] hnäh['] koo⁻ kyaqah['] Jesús. Hi⁻ siin⁻ he⁻ la⁻ lä⁻kye⁻ kih['] hi⁻ kye⁻ né['] hi⁻ kyaqah['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻ hñaq['] kwa⁻ be['] jee['] na⁻.

2 Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa⁻ Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway['] lä⁻jëe⁻ he⁻ llu['] kyah['] hnäh['], hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ga⁻kwa['] Paa' ti[']hmaah['] kih[']Dio

3 Kwan⁻ ti[']hmaah['] kih['] Dio kyaan⁻, koo⁻ hä['] koo⁻ hä['] lä⁻ma['] dsooh['] dsen⁻ hnäh['].

4 Lä⁻jëe⁻ jiih['] lä⁻ma['] hlëehn['] kyaqah['] Dio, chaa⁻ ba['] jnä['] llu['] jee['] ngiin['] kih['] lä⁻jëe⁻ hnäh['],

5 jëeh['] lä⁻ma['] ga⁻løøh['] hnäh['] kwah⁻ hnäh['] be['] kin⁻ jee['] kwan⁻ ju[']hmëe['] lä⁻jiih['] na['] sa⁻ ma⁻hwqah['] hnäh['].

6 Ma⁻ba['] jnä['] lä⁻koo⁻ jmeey['] Dio kyah['] hnäh[']. Hñii['] bih['] ga⁻løøy['] jääy['] hnäh['] hi⁻ lä⁻ja⁻ ngoo['] ba['] jääy['] hnäh['] lä⁻jiih['] hñaa⁻ ta⁻ he⁻ jmeey['] kih['] lä⁻jaq['] lä⁻jaq['] hnäh['] wa[']ra⁻ ga⁻tëe['] jee['] jäh['] Jesucristo.

7 Sooh['] he⁻ kan['] o[']jøh['] dsëe⁻ lä⁻ja⁻ kyah['] hnäh['], jëeh['], hnaan⁻ hnäh['] cha⁻miih⁻.

Ma⁻ke⁻ hääñ['] neh⁻ñe['] o chehn['] né[']ta['] mah['] noon['] né['] kih['] ju[']hmëe['], ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻jää['] ba['] Dio jne['] ko[']jøh['].

8 Ñe['] ba['] Dio he⁻ hnaan⁻ hnäh['] cha⁻miih⁻, ja[']ba['] lä⁻koo⁻ hnää['] Jesucristo hnäh['].

9 Lä⁻la⁻ ngiin['] kih['] Dio kyah['] hnäh[']. Hnoon['] hnaah⁻ hnäh['] øøh['] hnäh['] cha⁻ga[']miih⁻, hi⁻ hnoon['] lä⁻cha⁻ ga['] hu[']dsëe⁻ llu['] kyah['] hnäh['] hi⁻ hnoon['] lä⁻ngëe['] hnäh['] cha⁻ga[']miih⁻.

10 Ma⁻ja⁻ ba['] lä⁻ñeh['] hnäh['] hee⁻ na⁻ he⁻ llu['] ga['] kyah['] hnäh['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁻. Lä⁻jwë['] ja['] leeh['] hnäh['] na⁻jngëe['], mo[']so['] cha⁻ga['] he⁻ na⁻bääh['] hnäh['] ni⁻ miih⁻ wa[']ra⁻ ga⁻tëe['] jee['] jäh['] Cristo.

11 He⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻cha⁻ na⁻ku['] na⁻ngii['] ta['] llu['] he⁻ jmeeh['] hnäh['], ta⁻la⁻ kih['] Jesucristo mah['] wa['] la['] juuh⁻ kih['] Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ hä['] dsa⁻ cha⁻miih⁻ kiyh['].

Ga⁻jmeeh['] Paa' juu' ha⁻ lä⁻la⁻ kih['] hñiiy[']

12 Hnoon['] lä⁻ñeh['] hnäh['] øøhn['], kwaat['] kih['] lä⁻jëe⁻ wi['] he⁻ ga⁻ngëe['], ga⁻jnee['] cha⁻ga[']miih⁻ ju[']hmëe['].

13 Lä⁻ja⁻ lä⁻jëe⁻ hløø['] hi⁻ tääh['] né[']ta['] la⁻, ma⁻ñe['] bih['] hääñ['] neh⁻ñe['] kwaat['] kih['] Cristo. Hi⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['] hi⁻ tääh['] jee['] la⁻ ma⁻nuu⁻ bih['].

14 Jwëe['] øøh['] jne['] ga⁻tëe[']yh['] be['] ta⁻la⁻ kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['], lä⁻llu['] he⁻ ga⁻nuuy['] he⁻ hääñ['] neh⁻ñe[']. He[']ja['] tuu['] dsëy['] cha⁻ga[']miih⁻ hlëeyh['] dsa⁻

juu' kih' Dio, mo⁺so⁺ goyh⁺ na⁺.

15 Ma⁺ra⁺ ju'dsoo', wii⁺ dsé⁺ ko⁻llaa⁻dsa⁻ hi⁻ga⁻nää⁻kwa⁻ juu' kih' Cristo, hi⁻ hnøøy⁻ llay⁻ hnii⁻. Pero hi⁻jñah⁻ hi⁻ kwa⁻ juu', koo⁻ née⁻ ba⁻ la⁻ huu⁻dsé⁻ kiyh⁻.

16 Hih⁻ koo⁻ nää⁻ dsa⁻ he⁻, kwa⁻ juu' kih' Cristo, pero ta⁻juu⁻ bih⁻. He⁻ hnooyh⁻ hnii⁻ba⁻ ja⁻. Hi⁻hnooh⁻gyih⁻ ha⁻ lä⁻ jee' lä⁻wii⁻ kin⁻ he⁻ hään⁻ neh⁻ñe⁻ la⁻, huu⁻dsé⁻ kih⁻bih⁻ ja⁻.

17 Pero hi⁻jñah⁻ he⁻, kwa⁻ juu' kih' Cristo kih⁻he⁻ hnääy⁻ dsa⁻. Ma⁻ñe⁻ bih⁻ hään⁻ neh⁻ñe⁻ mah⁻ noon⁻ née⁻ kih⁻ju'hmëe⁻.

18 Pero sa⁻ cha⁻ he⁻ j mee⁻, cher'mah⁻llu⁻huu⁻dsé⁻kiyh⁻ o cher'mah⁻sa⁻llu⁻. He⁻ kwa⁻ dsa⁻ juu' kih' Cristo, he⁻ ja⁻ ba⁻ j mee⁻chaan⁻llu⁻.

Hi⁻ lä⁻ ma⁻ngoo⁻ ja⁻ba⁻ chaan⁻llu⁻,

19 jeeh⁻ ma⁻ba⁻ jnä⁻ lä⁻jë⁻ ba⁻ ya⁻hi⁻llu⁻. Lää⁻ba⁻ jnä⁻ kyaah⁻ he⁻ngiöh⁻hnäh⁻kin⁻ kih⁻ Dio hi⁻kyaqah⁻be⁻ kih⁻Jmi⁻lle⁻kih⁻Jesucristo.

20 Ma⁻cha⁻ba⁻o⁻jöh⁻dsé⁻ kin⁻hi⁻sa⁻jän⁻kyaqah⁻o⁻hih⁻. Ma⁻ra⁻he⁻ j mee⁻dsa⁻juuh⁻ kih⁻ Cristo ta⁻la⁻kih⁻ jnä⁻. Sa⁻cha⁻he⁻ j mee⁻cher'mah⁻cha⁻ga⁻ jnä⁻o ma⁻na⁻juun⁻.

21 Cher'mah⁻cha⁻ga⁻ jnä⁻, Cristo ba⁻kyaqah⁻ jnä⁻. Hi⁻cher'mah⁻ga⁻juun⁻, ma⁻lih⁻ba⁻ jnä⁻ja⁻.

22 Cher'mah⁻ngoo⁻ga⁻chaan⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻, lä⁻cha-

cha⁻ga'miih⁻ta⁻llu⁻he⁻ jmeen⁻. Sa⁻man⁻he⁻koo⁻jee'lä⁻to⁻he⁻llu⁻ga⁻.

23 Koo⁻jee'ba⁻hään⁻kih⁻he⁻ja⁻. Hnoo⁻ga⁻jnä⁻he⁻juun⁻ba⁻mah⁻na'gyan⁻kyaqah⁻Cristo. Cha⁻ga'miih⁻llu⁻he⁻ja⁻kin⁻.

24 Pero lä⁻jmää⁻ga⁻kyah⁻hnäh⁻, cher'mah⁻chaa⁻ga⁻jnä⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻.

25 Lä⁻la⁻gwa⁻huu⁻dsé⁻kin⁻, man⁻he⁻chaa⁻ga⁻jnä⁻miih⁻jmi⁻, he⁻gyan⁻kyaqah⁻hnäh⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻. Lä⁻ja⁻go⁻nää⁻hnäh⁻ta⁻cha'në⁻he⁻jmeeh⁻hnäh⁻dsoo⁻hoh⁻cha⁻ga'miih⁻hi⁻ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻jëe⁻hoh⁻hnäh⁻kyaqah⁻he⁻ma⁻dsoo⁻hoh⁻hnäh⁻.

26 He⁻ja⁻wa⁻ra⁻ga⁻lloon⁻ka⁻läh⁻jee' tääh⁻hnäh⁻, lä⁻chaa⁻hnäh⁻llu⁻cha⁻ga'miih⁻ta⁻la⁻kih⁻Cristo, wa⁻ra⁻ga⁻jëeh⁻jnä⁻.

27 Kih⁻jee'lä⁻jë⁻, j mee⁻bii⁻go⁻taah⁻hnäh⁻kwée⁻lä⁻hnøø⁻kih⁻ju'hmëe⁻kih⁻Cristo. Cher'mah⁻ngoon⁻na⁻jëen⁻hnäh⁻, o cher'mah⁻sa⁻ngoon⁻, pero ma⁻ra⁻he⁻hnoon⁻tëehn⁻juu'kyah⁻hnäh⁻che⁻lä⁻ma⁻taah⁻ba⁻hnäh⁻be⁻ko⁻jöh⁻jee'jñeeh⁻hnäh⁻ju'hmëe⁻he⁻jmee⁻jne⁻dsoo⁻.

28 Ta⁻wa⁻gah⁻hnäh⁻ni⁻miih⁻kih⁻hi⁻na⁻høøh⁻kyah⁻hnäh⁻. Lä⁻jwë⁻ja⁻lä⁻jnä⁻he⁻loo⁻koo⁻jmi⁻heeey⁻. Pero kyah⁻hnäh⁻lä⁻jnä⁻, ma⁻ra⁻he⁻lä⁻ba⁻hnäh⁻. Dio ba⁻he⁻

hi⁻ jmee⁻ lä⁻ ja⁻.

²⁹ Jéeh⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Cristo, he⁻ ga⁻ na⁻ jwé⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kiyh⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ jéeh⁻ hnäh⁻ he⁻ wii⁻ kwaat⁻ kiyh⁻ ka⁻ läh⁻.

³⁰ He⁻ ja⁻ jéeh⁻ hnäh⁻ wii⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ wii⁻ ga⁻ jéen⁻ lä⁻ ma⁻ gyan⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Hi⁻ na⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ he⁻ ngoo⁻ ba⁻ jéen⁻ wii⁻.

2

Cristo ga⁻ jmää⁻ hñii⁻ mäh⁻ go⁻ te⁻

¹ Cher'mah⁻ ju'dsoo⁻ ma⁻ hñah⁻ hnäh⁻ miih⁻ be⁻ kih⁻ Cristo lä⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ laah⁻ hnäh⁻ koo⁻ kyaayh⁻, hi⁻ cher'mah⁻ jéeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ he⁻ hnäay⁻ hnäh⁻, hi⁻ cher'mah⁻ tih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ he⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻, hi⁻ cher'mah⁻ ga⁻ lä⁻ ñih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ hi⁻ jøh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ øøh⁻ jne⁻,

² cher'mah⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ øøhn⁻, ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ jéeh⁻ dsen⁻ go⁻ te⁻. Hnoon⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ koo⁻ née⁻ ba⁻ huu⁻ dsé⁻ jee⁻ lä⁻ jéeh⁻ hnäh⁻, hi⁻ lä⁻ hii⁻ née⁻ ba⁻ wa⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, hi⁻ wa⁻ la⁻ koo⁻ ba⁻ huu⁻ dsé⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ Dio.

³ Ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ lä⁻ tih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ hñaah⁻, ni⁻ ta⁻ jmää⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ kaaah⁻. Lla⁻ he⁻ ja⁻, jmää⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ lä⁻ koo⁻ jaah⁻ hi⁻ mäh⁻ ba⁻. Jmee⁻ hnäh⁻ kwaat⁻ kyee⁻ ga⁻ øøh⁻ hnäh⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ hñaah⁻ hnäh⁻.

⁴ Lä⁻ ja⁻ hnøøh['] hnäh['] he⁻ llu⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah['] hnäh['], ja⁻ ma⁻ la⁻ kyah['] hñaah['] hnäh['].

⁵ Wa['] la['] huu⁻ dsé⁻ kyah['] hnäh['], ja['] ba['] lä⁻ koo⁻ la['] huu⁻ dsé⁻ kih['] Cristo Jesú^s.

⁶ Kwee⁻ go⁻ te⁻ ba['] laay['] kyaah['] Dio, pero sa⁻ ga⁻ jmeeey['] bii['] ma['] leey['] kwee⁻ kyaayh['].

⁷ Ga⁻ jmää⁻ hñiiy['] mäh⁻, jay⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ moz⁻ ba[']. Ga⁻ lä⁻ chaay⁻ lä⁻ koo⁻ wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻.

⁸ Lä⁻ ma⁻ ga⁻ ngey['] laay['] dsa⁻, ga⁻ jmää⁻ hñiiy['] mäh⁻ go⁻ te⁻, lä⁻ jiih['] ga⁻ heeyh['] juuy['], ma⁻ ke⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ he⁻ ga⁻ juuy['] dsoh['] hma⁻ cru⁻.

⁹ He⁻ ja⁻ ga⁻ chah⁻ Dio ta⁻ gyuu⁻, ga⁻ llaay['] jøøyh['] go⁻ te⁻. Hi⁻ ga⁻ kwëeyh['] koo⁻ jmii⁻ he⁻ llu⁻ ga['] lä⁻ koh['] ga['] kih['] jee⁻ lä⁻ jéeh⁻.

¹⁰ Mah⁻ ga⁻ lä⁻ jéeh⁻ ba['] dsa⁻ juuh['] jnë⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ nuuy['] jmii⁻ kih['] Jesú^s. Lä⁻ ja⁻ jmee⁻ hi⁻ tääh⁻ gyuu⁻ kyaah⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻, lä⁻ kye⁻ hi⁻ tääh⁻ neh⁻ hwa⁻ ka⁻ läh⁻.

¹¹ Hi⁻ ga⁻ lä⁻ jéeh⁻ ba['] jäh⁻: "Jesucristo ba['] ląa['] Dsa['] jøøh['] jnän[']", lä⁻ ja⁻ jmeeey['] juuh⁻ kih['] Dio hi⁻ ląa['] Tää['] jnän['].

Laa' jne' lä⁻ koo⁻ wa⁻ je⁻ he⁻ choo⁻ kih⁻ dsa⁻

¹² Øøhn⁻ hi⁻ hnaan⁻, chaan⁻ llu⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, jéeh⁻ ga⁻ jmeeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ he⁻ kin⁻ lä⁻ ma⁻ tøøhn⁻ ko⁻ jøh⁻ jee⁻ na⁻. Hi⁻ na⁻ he⁻ gyan⁻ lä⁻ ga⁻ te⁻ la⁻, he⁻ ja⁻ na⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, jmee⁻ hnäh⁻ he⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ lä⁻ koh⁻ lle⁻.

kyah' hnäh' kih' he' ma' lqah' hnäh'. Hi' lä' ja' hnøø' wa' gah' hnih'.

13 Dio ba' jmee' ja' tuh' hoh' hnäh' jmeeh' hnäh' lä' hnøøy' hñiiy' hi' kway' be' kyah' hnäh' mah' kwéeh' hoh' hnäh' jmeeh' he' jayh'.

14 Ta' ti' choo' hnäh' juu'. Ja' mi' teh' hnäh' to' kë' ba' kih' lä' jé' he' jmeeh' hnäh'.

15 Mah' leeh' hnäh' na' jngéé' hi' mo' so' cha' ga' he' na' bäh' hnäh' ni' miih'. Leeh' hnäh' joo' Dio hi' mo' so' cha' dso' kye' kih' jee' kih' dsa' hi' na' hee' dsé'. Jee' kih' hi' hñaa' dsé' he', leeh' hnäh' lä' koo' cha' nñuh' hi' chaa' gyuu'h' hi' choo' wa' je' lä' kaa' jmi' gyuu',

16 lä' llu' he' kwah' hnäh' juu' he' jmee' chaa' dsa'. Hi' lä' ja' lä' chaa' llu' wa' ra' ga' tê' jee' jäh' Cristo. Jëeh' ma' ja' lä' jnä' he' jmää' ba' ta' kin', ja' koo' ga' jmeen' ta' ta' jmah'.

17 Hi' cher'mah' ga' jngiöh' dsa' kin', sa' cha' he' jmee'. Jëeh' ma' ngéé' ba' ma' dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio hi' ga' ngéeh' hnäh' hñaa' mah' jmeeh' hnäh' ta' he' kiyh'. Hi' cher'mah' ga' juun' jee' kwan' be' kyah' hnäh', ja' ga' ma' hñaa' he' kwéehn' Dio. Heh' lä' ja' chaa' ba' jnä' llu', hi' jëe' ba' dsen' kwaat' kyah' hnäh'.

18 Hi' lä' ja' hnnoon' jmeeh' hnäh' ka' läh', wa' chaa' hnäh' llu', wa' jëe' hoh' hnäh' ko' jöh' kyah' jnä'.

Timotä kyaah' Epafroditö

19 Wa' jëen' ha' lä' jäh' Jesús Dsa' jöøh' jnän', na' ga' hnoon' cheen' Timotä dsa' jëey' hnäh', mah' lä' chaa' llu' ka' läh' lä' hmëe' wa' ra' ga' têehn' juu' kyah' hnäh'.

20 Sa' chaa' ga' jñah' hi' kye' koo' ba' huu'dsë' lä' koo' jnä'. Jaa' hi' he' ba' lle' dsë' hnäh' cha' miih'.

21 Lä' jëe' ga' jñah' hnooyh' ma' la' he' hnøøy' hñii' bih', sa' hnooyh' he' hnøø' Cristo Jesús.

22 Ma' ñeh' ba' hnäh' ma' ya' hëe' Timotä llu' kyah' ta' kih'. Lä' koo' jaa' hi' kwa' be' kih' jmii', lä' ja' jmeey' kyah' jnä' jee' kwa' jnääh' juu' kih' Jesús.

23 He' ja' to' chah' wa' ra' ga' lä' man' ha' lä' ja' juu' kin', ja' ga' cheen' Timotä kyah' hnäh', laqan'.

24 Kyen' o' jöh' dsë' kih' Dsa' jöøh' jnän', chah' ba' nñin' ka' läh' jee' täh' hnäh'.

25 Hi' jmee' bii' cheen' øöh' jne' Epafroditö kyah' hnäh' ka' läh'. He' ba' hi' na' ga' cheeh' hnäh' mah' jmeey' be' kin'. He' ja' ga' jmee' jnääh' ta' ko' jöh' kyayh'. Peer' ga' kwa' jnääh' be' lä' jiih' jee' le'.

26 Pero hnøø' gyih' dsa' jëey' hnäh', jëeh' jmeey' cha' miih' huu'dsë' kyah' hnäh', kih' he' ma' nñuh' hnäh' dsaayh'.

27 Ma' ra' ju'dsoo' ba' dsaayh', miih' ga' sa' ga' juuy'. Pero ga' lä' ñih' dsë' Dio kiyh'. Hi' ja'

ma⁻la⁺ kih¹ hi⁻ he['] ga⁻lä⁺ñih[']
dséy[']. Ga⁻lä⁺ñih['] dséy['] ki⁻
jnä['] ka⁻lä^h jee['] ma⁻hlaay['].
Meeh⁻ dsén⁻ cha⁻ga'miih⁻
wa'ra⁻ jäh['] kih['] ga⁻juy['].

²⁸ He⁻ja⁻ jmee⁻ bii⁻ kin⁻
chee⁻ jnih['] ka⁻lä^h dsa⁻jëey[']
hnäh[']. Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻jëeh[']
hnih['], lä⁻chäah⁻ hnäh['] llu['].
Hi⁻ jnä['] ka⁻lä^h mo⁻so⁻
lä⁻meeh⁻ dsén⁻.

²⁹ Heeh['] hnäh['] lä⁻kaa-
tu⁻hoh['] hnäh['] lä⁻ hnøø[']
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Hi⁻ wa⁻
lä⁻hnaah⁻ hnäh['] lä⁻jëe['] hi⁻
jmee⁻ ta['] lä⁻koo⁻ jmee⁻ øøh[']
jne['] he['].

³⁰ Miih⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻juy['] jee[']
jmeeey⁻ ta['] kih['] Cristo. Ga⁻hi[']
goo⁻ kiyh['] he⁻ ga⁻jmeey['] be⁻
kin⁻ lla⁻ hnäh['] kih['] he⁻ sa⁻
ga⁻la⁻ he⁻ ma['] jmeeh['] hnäh[']
hñaah['] hnäh['].

3

*Ga⁻jmee['] Paa['] ta⁻ koo⁻
lä⁻koo⁻ ma[']laay['] jää[']*

¹ He⁻ja⁻ øøhn['], wa⁻
jëe['] hoh['] hnäh['] ta⁻la⁻
kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Sa⁻
dsa⁻lä⁻dséh['] dsén⁻ he⁻ siin⁻
ka⁻lä^h, ja⁻ba['] he⁻ ma⁻siin⁻
jää['], jëeh['] he⁻ llu['] kyah['] hnäh[']
ba⁻ja⁻.

² Lee['] hnäh['] kyaah['] hi⁻
jmee⁻ he⁻ hlöh['], hi⁻ jmee⁻
lä⁻koo⁻ dsii⁻ hää['], jäyh['],
jmee⁻ bii⁻ uuh['] jmi⁻ngo['] kih[']
dsa⁻ñuuuh⁻.

³ Jne['] ba['] he['] hi⁻ ma⁻laa⁻
kwaat⁻ hi⁻ ga⁻wih['] jmi⁻ngo[']
kih['], jne['] ba['] he['] hi⁻ jmee⁻
ta⁻he['] kih['] Dio kyaah['] koo⁻
nëe['] ba['] huu[']dsé⁻. Jne['] ba['] he[']
hi⁻ chäa⁻ llu['] kih['] he⁻ ma⁻laa⁻

jne['] koo⁻ kyaah['] Cristo Jesús.
¿He⁻la['] kye['] ga['] jne['] o⁻jøh[']
dsé⁻ jnän['] hñaan['] hi⁻ laa[']
jmi⁻ngo[']?

⁴ Le['] ba['] kän['] o⁻jøh['] dsé⁻
kih['] hñiin⁻ wa'ra⁻ jäh['] kih[']
hnoon[']. Hi⁻ cher'mah['] chaa⁻
hi⁻ kye['] o⁻jøh['] dsé⁻ kih['] ta[']
he⁻ ma⁻jmeey['], jnä['] ba['] cha⁻
kin⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh['] ga[']
kih['] hi⁻ he['].

⁵ Jëeh['], ma['] ga⁻hyan⁻ jñaa[']
jmi['], ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kin⁻.
Hi⁻ laan⁻ sa⁻ju⁻ kih['] Israel, hi⁻
laan⁻ ja⁻ba['] sa⁻ju⁻ kih['] Ben-
jamín jooy[']. Hi⁻ laan⁻ ma⁻ra⁻
dsa⁻ hebreo, jëeh['] hebreo ba[']
ma['] laa['] maa['] kyaan⁻ tää[']
kyaan⁻. Hi⁻ ma['] laan⁻ jaa⁻
fariseo hi⁻ ma['] høø⁻ ley kih[']
Moisé.

⁶ He⁻ja⁻ ga⁻kwaan⁻ hñiin⁻
he⁻ ma['] jmeehn['] dsa⁻ kyaah[']
Dio. Ma['] mi'ten['] ley mah['] ma[']
jän['] llu['] kyaah['] Dio, ni⁻ miih⁻
sa⁻ ma['] na⁻bäähn['] dsoo['] ma[']
laan⁻.

⁷ Pero lä⁻jë['] he⁻ ma['] kyen[']
o⁻jøh['] dsé⁻ kih['] ja⁻, ga⁻jmeen[']
kwaat⁻ mo⁻so⁻ jmää['] he⁻ ja⁻
kin⁻, mah['] ngoon['] kyaah[']
Cristo ba['].

⁸ Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻,
ga⁻lä⁻jë['] ba['] he⁻ cha⁻,
ga⁻jmeen['] kwaat⁻ sa⁻ jmää[']
ni⁻ miih⁻. Pero he⁻ kyun[']
Cristo Jesús Dsa⁻jøøh[']
jnän['], he⁻ ja⁻ ba['] kyee[']
cha⁻ga'miih⁻ kin⁻. He⁻ja⁻
ga⁻jmeen['] ta⁻ koo⁻ lä⁻jë[']
go⁻te⁻ ba['], kih['] he⁻ hnaa⁻
jnih[']. Ga⁻jmeen['] kwaat⁻ la⁻
lä⁻koo⁻ hløø['] jmah['] ba['], mah[']
ngoon['] kyaah['] Cristo.

⁹ Hnoon¹ jän` go⁻te[~] ko⁻jøh[’] kyaayh[’]. Mo⁻so⁺ hnoohn⁺ ha⁻ lä⁻ jee[’] jän` llu[’] kyaah[’] he⁻ høøn⁺ ley ma⁻gyuh[’]. He⁻ jmeen⁺ dsoo[’] dsen⁺ kih[’] Cristo, he⁻ ja⁻ ba⁻ jän` llu[’]. He⁻ ja⁻ ja⁻ ta⁻ la⁻ kih[’] Dio, lä⁻llu[’] he⁻ jmee[’] jne[’] dsoo[’] dsë⁻ jne[’] kiyh[’].

¹⁰ Hi⁺ hnoon¹ lä⁻kyuun⁺ Cristo cha⁻ga⁻miih[’], hnoon¹ ngën[’] kyaah[’] lä⁻jë⁻ be[’] kiyh[’], ja⁻ba⁻ be[’] he⁻ kyaah[’] ga⁻lä⁻jiih[’] ja⁻. Hi⁺ hnoon¹ jëen[’] wii[’] lä⁻koo⁻ ga⁻jëe[’] Cristo, lä⁻jiih[’] le⁻ kin⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻la⁻ kiyh[’] he⁻ ga⁻juuy[’] kwäat⁻ kih[’] dso⁻kye⁻ jnän[’],

¹¹ mah[’] lä⁻ja⁻ tëen[’] jmeen[’] ma⁻ra⁻ he⁻ llu[’] jmah[’] lä⁻koo⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻jiih[’] jee[’] kih[’] hi⁻ ma⁻na⁻juu[’].

Ga⁻kwa⁻Paa⁻be⁻ lä⁻jiih[’]jee[’] le⁻

¹² Ja⁻ he⁻ jwahn⁺ he⁻ ma⁻la⁻ ga⁻jah[’], ni⁻ he⁻ ma⁻laan[’] lluu[’] go⁻te[~]. Pero ngoo[’] ba⁻ jnä⁻ ta⁻ cha⁻në[’] kwan⁻ be[’], ha⁻ ga⁻ che⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi[’] leen[’] lä⁻koo⁻ hyoh⁻ dsë⁻ Cristo Jesús hi⁻ ga⁻tëeh[’] jnä⁻.

¹³ Øohn[’], sa⁺ ga⁻ ma⁻tëen[’] he⁻ ja⁻. Pero he⁻ jmeen[’] lä⁻la⁻. mo⁻so⁺ mi⁻dsoohn⁺ dsen⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻ngëe[’], mah[’] kwan⁻ be[’] lä⁻jiih[’] tëen[’] he⁻ cha⁻ ta⁻ cha⁻në[’] ga⁻.

¹⁴ Ngoo[’] ba⁻ jnä⁻ ta⁻ cha⁻në[’] kwan⁻ be[’] lä⁻jiih[’] tëen[’] he⁻ lle⁻ kih[’] hyoh⁻ he⁻ cha⁻ gyuuh[’]. Kih[’] he⁻ ja⁻ ba⁻ ga⁻tëeh[’] Dio jnä⁻ ta⁻la⁻ kih[’] Cristo Jesús.

¹⁵ Lä⁻jëe⁻ jne[’] hi⁻ ma⁻tääh[’] koo⁻ hweh⁻, hnøø[’] dsa⁻toohn[’] kyaah[’] koo⁻ ba⁻ huu⁻dsë⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ huu⁻dsë⁻ he⁻ jmeen[’]. Hi⁺ cher⁻mah[’] chaa⁻ ko⁻lla⁻ hnäh[’] hi⁻ sa⁻la⁻ lä⁻ja⁻ huu⁻dsë⁻ kih[’], Dio ba⁻ jmee[’] lä⁻ngëey[’] ha⁻ lä⁻la⁻.

¹⁶ Pero hnøø[’] dsa⁻tooh[’] jne[’] koo⁻ hweh⁻ kyaah[’] juu[’] he⁻ ma⁻mi⁻tëe⁻ jne[’].

¹⁷ Øohn[’], jmee[’] hnäh[’] ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ jmee[’] jnä⁻. Hi⁺ kye⁻ hnäh[’] ne⁻ jmee[’] hnäh[’] ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ jmee[’] dsa⁻kyah[’] jnääh[’].

¹⁸ Ja⁻ koo⁻ hä⁻ ma⁻jwëehn[’] hnäh[’], jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻nää[’] jwë⁻ hlih[’]. Hi⁺ koo⁻ ka⁻läh[’] jwëehn[’] hnäh[’], lä⁻ma⁻ga⁻nää[’]ba⁻ dsa⁻ jmee⁻ta⁻ koo⁻ juu[’] he⁻ ga⁻juu[’] Cristo dsoh⁻ hma⁻cru⁻. He⁻ ja⁻ meeh⁻ dsen⁺, lä⁻jiih[’] tuu⁻ jmi[’] mi⁻nën⁺ kih[’] he⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻.

¹⁹ Kyaah[’] dso⁻ jwii[’] ba⁻ dsa⁻ nääy[’]. He⁻ kuh⁻hih⁻ bih⁻ laa⁻ dio kyaay[’]. Tih⁻ dsëy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ o⁻hih[’]. Kyey⁻ huu⁻dsë⁻ kih[’] ma⁻la⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ba⁻.

²⁰ Pero jnä⁻ jne[’], gyuuuh[’] ba⁻ na⁻jnää⁻ jne[’] jee[’] ya⁻hëe⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh[’] jnän[’] hi⁻ jøøn[’] lää⁻ jne[’].

²¹ Cha⁻ be[’] kiyh[’] he⁻ kyaah[’] le⁻ jmeey⁻ hih⁻ kih[’] ga⁻lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻. Hi⁺ kyaah[’] ja⁻ba⁻ be[’] ja⁻ mi⁻siiy[’] jmi⁻ngo⁻ he⁻ kye⁻ jne[’] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah⁻ lee⁻ jne[’] jøøh[’] lä⁻koo⁻ laay[’] hñiiy[’].

4

Wa' chaa'-jne' llu' ga'-lä'-jë-
jmii' ta'-la'-kih' Dsa'-jøøh' jnän'

¹ Peer' hnaan' hnäh' øøhn',
hnoon' na'-jeen' hnäh' hi'-
j mee' jee'- dsen'. Jeeh' he-
ga'-heeh' hnäh' kih' Jesüs,
he' ja'- ba' la' lä'-koo' jñeen'.
He'-ja'- jwëéhn' hnäh',
øøhn' hi'- hnaan', ja'- go'-taah'
hnäh' koo' hweh' lä'-llu' he-
ma'-laah' hnäh' koo' kyäah'
Dsa'-jøøh' jnän'.

² Chüun' cha'-miih' kyäah'
Evodia hi'- kyäah' Sintique
ka'-läh', wa' hii' koo'-ba' dsëy'
lä'-hnøø' Dsa'-jøøh' jnän'.

³ Hi'- ngiin' kyah' hne'- hi'-
j mee' ta' ko'-jøh' kyäah' jnä',
mah' kwah' be' kih' lä'-uu'-
øøh' jne' he'. Jeeh', cha-
cha'-miih' ta' he' ga'-j mee'
dsa'-më' he' ko'-jøh' kyäah'
jnä' jee' ga'-kwa' jnääh'
ju'-hmëe'. Hi'- lä'-ja'- ga'-j mee'
ka'-läh' Clemente kyäah'
lä'-jëe'- ga' jñah' hi'- kwa'- be'
kin'. Lä'-jëe'- hi'- he' na'-sii'-
jmii'- kih' né' je' jee' na'-sii'-
jmii'- kih' lä'-jëe'- hi'- na'-jñää'-
kih' Dio.

⁴ Wa' chaa'- hnäh' llu'
ga'-lä'-jë- jmii' ta'-la'- kih'
Dsa'-jøøh' jnän'. Jwahn'-
ka'-läh': Wa' chaa'- hnäh'
llu'.

⁵ Mi'-jñää'- hnäh' kih' lä'-jëe'-
dsa'- he' llu' hoh' hnäh', jeeh'
ngoo' ga'-lloo' jmii' jäh' Jesüs.

⁶ Ni'-miih'- ta'-kwëéh' hnäh'
hñiaah' huu'-dsë-. Hnøø' ngi'-
hnäh' kyah' hnäh' kih' Dio
ba'. Hlëeh' hnäh' Dio ha'-
lä'-hnooh' hnäh', chüu'-hnäh'
kyäayh' cher'mah' ha'- lä'- la'

kyah' hnäh' hi'- kwa' hnäh'
ti'hmaah' kiyh'.

⁷ Hi'- Dio jmee' hii' tii' kyah'
hnäh' hi'- ni'- sa'- lä'-ngëéh'
hnäh' ha'- koh' jiuh' jmeey'.
Kyäah' lä'-ja'-, mo'-so'- jeh'-
hoh' hnäh' hi'- jää'-koo'- hweh'-
huu'-dsë- kyah' hnäh', ta'-la'-
kih' he'- ma'-laah' hnäh' koo'-
kyäah' Cristo Jesüs.

⁸ Ta'- jyoh' ko'-taa'- jwëéhn'-
hnäh' øøhn', kye'- hnäh'
huu'-dsë- kih' he'- la'-ba': kih'
he'- la'-dsöo', kih' lä'-jëe'- he'-
jmää', lä'-jëe'- he'- llu', lä'-jëe'-
he'- na'-jngi', lä'-jëe'- he'- tih'-
dsë- jne', lä'-jëe'- he'- hii' juu'-
kih'. Kye'- hnäh' huu'-dsë- kih'
lä'-jëe'- he'- la'- he'- ga'-tëe'- jne'-
jmeen' juuh'- kih'.

⁹ Ja'- høøh'- hnäh' he'-
ma'-heehn'- hnäh', he'-
ma'-mi'-tëeh'- hnäh' kin', he'-
ma'-nuuh'- hnäh' kin', hi'- he'-
ma'-jeeh'- hnäh' jmeen'. Hñii'-
Dio hi'- j mee'- hii' tii' jnän', hi'-
he'- na'- kyäah' hnäh'.

*Ga'-tih'- dsë'- Paa'- kih'- he'-
ga'-hyoyh'- kuu'*

¹⁰ Peer' jee'- dsen'- ta'-la'-
kih' Dsa'-jøøh' jnän', na'- he'-
ma'-kwah'- hnäh' be'- kin'-
ka'-läh'- lä'-hmëe'. Ma'-ba'-jñä'-
he'- ma'-lle'-hoh'- jnä', pero he'-
sa'-ga'-kwa'- jää'-ba'-kyah'-hnäh'
he'- ma'-j mee'-hnäh' be'- kin'-.

¹¹ Ja'- kih'- he'- lla'-kyäan'-
he'- ma'-jwëéhn'- hnäh'
lä'-na'- . Ma'-lä'-tëeën'- kwan'-
be' kih'- hñiin'. Chaa'- ba'-jñä'-
llu'- kih'- wa'- he'- cha'- he'- he'-
dsa'-ngëeën'.

¹² Ma'-kyuu'- ba'-jñä'- hee'-
ja'- he'- tää'-ñeen'- hi'- lä'-koo'-
ma'- cha'- cha'-miih'- kin'-.

Ma⁻lä⁻tëen[~] kwan[~] be[~] kih[~]
hñiin[~] he[~]chaan[~] llu[~]kih[~]wa[~]
he[~]cha[~] he[~]he[~] dsa[~]ngëen[~],
lä[~]ma[~]kyohn[~]hi[~]lä[~]koo[~]ma[~]
na[~]kën[~]. Kwee[~]ba[~]jmee[~]lä[~]
ma[~]dsa[~]chaq[~]kin[~], o lä[~]koo[~]
ma[~]sa[~]cha[~]go[~]te[~].

13 Kih[~]ga[~]lä[~]jëe[~]ba[~]lihn[~]
lla[~]dsëen[~]kyaqah[~]be[~]kih[~]
Cristo hi[~]ngë[~]kyaqah[~]jnä[~].

14 Pero ma[~]ra[~]he[~]
ga[~]jmeeh[~]ba[~]hnäh[~]llu[~],
ga[~]kwah[~]hnäh[~]he[~]hnoon[~]
lä[~]ma[~]ga[~]jëen[~]wii[~].

15 Neh[~]ba[~]hnäh[~]ha[~]
lä[~]ga[~]la[~]lä[~]ma[~]to[~]në[~],
lä[~]ma[~]ya[~]hëen[~]hwa[~]
Macedonia ma[~]na[~]kwan[~]
ju[~]hmëe[~]. Ni[~]koo[~]gwah[~]sa[~]
ga[~]jmeey[~]be[~]kin[~], ma[~]la[~]
hnäh[~]ba[~]ga[~]jmeeh[~]hnäh[~]
ko[~]jøh[~]kyaqah[~]jnä[~], cha[~]he[~]
ga[~]kwah[~]hnäh[~]hi[~]cha[~]he[~]
ga[~]hnäh[~]hnäh[~]ka[~]läh[~].

16 Ja[~]koo[~]hä[~]ga[~]cheeh[~]
hnäh[~]lä[~]jëe[~]he[~]ma[~]jmee[~]
bii[~]kin[~]lä[~]ma[~]gyan[~]jwii[~]
Tesalónica.

17 Hi[~]ja[~]he[~]koo[~]jøøn[~]
he[~]hyohn[~]kyah[~]hnäh[~]. He[~]
hnoohn[~]ha[~]lä[~]jee[~]lä[~]jnä[~]
cha[~]ga[~]miih[~]ta[~]llu[~]kyah[~]
hnäh[~]cha[~]në[~]Dio.

18 Ma⁻ngëe[~]ma⁻hyohn[~]
ha[~]koh[~]te[~]he[~]lle[~]kih[~]
hyohn[~], lä[~]jih[~]ma⁻ngëe[~]
ga[~], na[~]he[~]ma⁻tëehn[~]kuu[~]
he[~]ma⁻cheeh[~]hnäh[~]kyaqah[~]
Epafroditó. He[~]na[~]hi[~]
mi[~]jwii[~]kih[~]Dio, he[~]na[~]ba[~]
heeyh[~], hi[~]he[~]na[~]ba[~]tih[~]
dsëy[~].

19 Dio kyaan[~]kwa[~]ka[~]läh[~]
he[~]jmee[~]bii[~]kyah[~]hnäh[~],
jëeh[~]cha[~]ba[~]lä[~]jëe[~]gyuh[~]he[~]

sa[~]lla[~]jih[~]koh[~]he[~]hnäh[~]jne[~]
kih[~]Cristo JesúS.

20 Lä[~]jëe[~]joh[~]jmii[~]cha[~]wa[~]
la[~]juu[~]kih[~]Dio hi[~]laa[~]Tää[~]
jnän[~]. Wa[~]la[~]lä[~]ja[~].

21 Jmee[~]Dio kih[~]lä[~]jëe[~]hi[~]
na[~]jngëe[~]hi[~]laa[~]koo[~]kyaqah[~]
Cristo JesúS. Hi[~]lä[~]jëe[~]øøh[~]
jne[~]hi[~]tääh[~]kyaqah[~]jnä[~]la[~],
jmeey[~]Dio kyah[~]hnäh[~].

22 Hi[~]ga[~]lä[~]jëe[~]ba[~]dsa[~]
hi[~]na[~]jngëe[~]jmee[~]Dio
kyah[~]hnäh[~]ka[~]läh[~]. Hi[~]
cha[~]ga[~]miih[~]lle[~]dsëy[~]hnäh[~]
lä[~]jëe[~]hi[~]tääh[~]cha[~]neh[~]kih[~]
César.

23 Wa[~]mi[~]jää[~]Jesucristo
Dsa[~]øøh[~]jnän[~]lä[~]jëe[~]hnäh[~].
Wa[~]la[~]lä[~]ja[~].

Colosenses

Juu' la' ga'sii' Paa' kih' øøh' jne' hi' chaa' Colosas

¹ Jnä' Paa' laqan' apóstol kyaaq' Jesucristo lä' hyoh' dsé' Dio. Kyaah' Timotä øøh' jne' siin' kyah' hnäh',

² hi' tääh' jwii' Colosas. Laqah' hnäh' na-jngëe' hi' mi-teh' ba' hnäh', kih' he-ma-laqah' hnäh' koo' kyaah' Cristo. He-ja' ngiin' kih' Dio hi' laa' Tää' jnän' hi' ngiin' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän', wa' kway' lä-jë' he' llu' kyah' hnäh' hi' wa' jmeey' hii' tü' kyah' hnäh'.

Ga'kwa' Paa' ti'hmaah' kih' Dio

³ Lä-jë' jiih' ma' ngii' jnääh' kyah' hnäh', kwa' jnääh' ti'hmaah' kih' Dio, Jmii- Dsa-jøøh' jnän' Jesucristo.

⁴ Jëeh' ma-tëeh' jnääh' juu' he' ma-dsoo' hoh' hnäh' kih' Cristo Jesús hi' hnaah' hnäh' lä-jëe' hi' na-jngëe'.

⁵ Jmeeh' hnäh' lä-ja', jëeh' ma-cha' ba' o-jøh' dsé' kyah' hnäh' he' hnäh' hnäh' heeh' he' høø' Dio gyuu' jmi-gyuu'. Ga-nuuuh' ba' hnäh' ha' lä' la' he' o-jøh' dsé' la' lä' ma' ga-heeh' hnäh' ju'dsoo', ja'ba' ju'hmëe' kih' Cristo.

⁶ Ga'lloo' juu' na' lä' ga-të' jee' tääh' hnäh', ja'ba' lä'koo' ngoo' lä'kaa' lä'juh' jmi-gyuu'. Hi' lä'kaa' jee'

dsa-kway' juu' na', le' llu' kih' dsa-hi' lä-ja' ngoo' ba' ta' cha'në', ja'ba' lä'koo' ga-la' kyah' hnäh' lä' ma' to-në' ga-nuuuh' hnäh' hi' ga-lä-ngëeh' hnäh' ha' koh' sa' llu' dsé' Dio kyaah' jne'.

⁷ Ga-lä-tëeh' ba' hnäh' juu' na', lä' ma' ga-hlëeh' Epafra hnäh', øøh' jne' hi' hnää' jnääh', hi' jmee' ta' ko-jøh' kyaah' jnääh' hi' mi-te' bih' lä-jë' ta' kih' Cristo, jee' kyah' hnäh' ka-läh'.

⁸ Hi' he' ga-jmeeh' juu' kyaaq' jnääh' he' tääh' hnäh' hnaah' hnäh' øøh' kyaah' be' kih' Jmi-lle' Na-jngii'.

Ga'ngii' Paa' kih' Dio mah' kway' be' kih' øøh' jne'

⁹ He-ja' lä' ma' ga-tëeh' jnääh' juu' kyah' hnäh' sa-ma-ta' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio mah' wa' kwëeh' hnäh' huudse' llu' he' jäägyuu', lä-jwë' ja' lä'ñeh' hnäh' kwee' ha' lä' hnøøy' hñuiy'.

¹⁰ Lä-ja' ngii' jnääh' kyah' hnäh' mah' go'taqh' hnäh' lä'koo' lle' kih' hi' laa' kyaaq' Dsa-jøøh' jnän', hi' jmeeh' hnäh' tää' ba' lä-jë' he' tih' dsé'. Ma'ja' ga' jmeeh' hnäh' lä-jë' he' llu' jmah' hi' lä'kyuuuh' hnäh' Dio cha-ga'miih' koo' hä' koo' hä'.

¹¹ Hi' wa' tëeh' hnäh' be' kih' Dsa-jøøh' jnän' hi' cha' ga-lä-jë' be' kih' mah' kwëeh' hoh' hnäh' kih' lä-jë' he' dsa-ngëeh' hnäh' hi' lä'jøh'

hoh' hnäh' cha-ga'miih'-
kyaqah' dsa'.

¹² Hi' wa' jee'- hoh' hnäh'
kwa' hnäh' ti'hmaah' kih'
Dio hi' laa' Tää' jnän' hi'
ga'mi'lluū' jne' mah' hnäh'
jne' heen' jee' oo' ya' jwii' jee'
jnä' wa'je' ko'joh' kyaah' jee'
lä'jee' hi' na' jngëe'.

¹³ Jëeh', ga'lääy' jne' he'
ma' tøøhn' jee' na'hoō' jee'
ma'jmee' hi'sa'llu' hih' jnän'
hi' ga'taayh' jne' goo' Jooy'
hi' hnääy' cha-miih' mah'
hi' he' ba' jää' jne' lä'hih'
kiyh'.

¹⁴ Ga'lääyh' jne' ta'la' kih'
Jooy' hi' ga'tuu' jma' kih'.
Kyaah' he' ja' ga'kooy' dsëy'
kih' dso'kye' jnän'.

*Jaa' Cristo ba' laa' jøøh'
kih' jee' lä'jee'*

¹⁵ Cristo laa' koo' heeh'
kyaqah' Dio hi' sa' tée' jne'
jëen'. Jää' ba' ma'chaay',
he'ja' laay' to'në' kih' he'
ja'ga' ga'nøø'.

¹⁶ Ta'la' kih' Cristo
ga'jmee' Dio ga'lä'jë' go'te'
he' cha'. Ga'jmeeey' lä'jë'
he' cha' gyuuah' hwa', lä'jë'
he' jnä' kyaah' he' sa' jnä'.
Ga'jmääy' lä'jë' née' dsa'ta'
hi' mäh', hi' kaaah'. Ko'joh'
kyaqah' Jooy', ga'jmeeey'
ga'lä'jë' ba' he' cha' hi'
ga'lä'jë' ba' la' kih' Jooy'
ka'läh'.

¹⁷ Ma'gya' bih' jää', ja'ga'
ga'la' lä'jë' he' cha' hi'
kyaqah' be' kiyh' ngoo'
ba' na'jnä' ga'lä'jë' he'
ga'jmeeey'.

¹⁸ Hi' he' na' kye' në' kih'
gwah'. Hñii' bih' laay' to'në'
jee' kih' jee' lä'jë', hi' hñii'
bih' hi' ga'lä'jiih' to'në' jee'
kih' hi' na'juú', mah' lä'ja'
leey' jøøh' kih' jee' lä'jë'.

¹⁹ Jëeh', ga'tih' ba' dsë' Dio
he' laa' Cristo kwee' lä'koo'
laay' hñiiy'.

²⁰ Hi' ga'tih' ba' dsëy' he'
ga'jeeyh' juu' he' ma' cha'
gyuuah' hwa'. Ga'mi'llaay'
go'te' he' ma' ää' jne' kiyh',
ta'la' kih' Cristo hi' ga'tuu'
jma' kih' dsoh' hma'cru'
mah'lä'ja' hi' tii' jnän' kyaah'
Dio.

²¹ Jää' ma' laah' hnäh'
lä'koo' dsa' chaa' uu', sa'
ma' jwah' hnäh' kyaah' Dio.
Jëeh', huudse' hlüh' jmah' ba'
ma' kyeh' hnäh', hi' he' hlüh'
jmah' ba' ma' jmeeh' hnäh'.
Pero na' ma'jeh' bih' juu'
kyah' hnäh',

²² ta'la' kyaah' jmi'ngo'
kih' Jesùs. Ga'juuy' mah'
mi'jnääy' hnäh' na'jngëeh'
hnäh' cha'nëy', mo'so' cha'
dso'kye' kyah' hnäh' hi'
mo'so' cha' ga' he' na'bääh'
hnäh' ni' miih'.

²³ Pero hnøø' lä' ma'dsoo'
na' ba' hoh' hnäh' kih' Jesùs
hi' ta' wa' gaa' hoh' hnäh'
o'joh' dsë' he' kyeh' hnäh'
kih' ju'hmëe' he' ma'nuuh'
hnäh', ja'ba' ju'hmëe' kih'
Jesùs he' kwa' dsa' lä'kaa'
lä'juh' jmi'gyuu'. Hi' lä'ja'
jnä' ka'läh' na'hñaañ' kwan'
ju'hmëe' na'.

*Ga'kwa' Paa' juu' he' ma'
na'hmää' jää'*

²⁴ Chaa' ba' jnä' llu' kih' he' jee'en' wii' kyah' hnäh'. Hi' ngoo' ba' jnä' jee'en' wii' kyaa'h' jmi' ngo' kin' mah' lä' ja' hñaa' ha' koh' wii' he' jee' Cristo kih' hi' laa' kyaay', jne' hi' laa' gwah' kiyh'.

²⁵ Hi' ga'hñaa' Dio jnä' mah' kwan' be' kih' gwah'. Ga'jmeey' mada' he' mi' jnään' na' hñaa' lä' jee' juu' kiyh' jee' kyah' hnäh'.

²⁶ Ma' na' hmää' ba' juu' ja' llo'joo'. Pero na' ma' mi' jnäää' juu' ja' kih' hi' na' jngëe' kyaay'.

²⁷ Kih' hi' he' ba' ga'tih' dsë' Dio mi' jnäää' juu' he' ma' na' hmää'. Peer' jnaah' la' juu' ja' kih' lä' jee' dsä' hi' sa' laa' judiu, he' jäh' lä' la': Cristo jmee' ko'jöh' kyaa'h' jne'. He' ja' na' kye' jne' o'jöh' dsë' dsä'tooth' jne' ya' jwii' kiyh'.

²⁸ He' ja' na' kwa' jnääh' juu' la' kih' lä' jee' dsä'. Hlëeh' jnääh' hi' mi'tee' jnääh' dsä', kyaa'h' cha'miih' hñaa'dsë' llu', mah' ngëe' jnih' kih' Dio lä' jaä' lä' jaay', lluyu' go-te', laay' koo' ba' kyaa'h' Cristo Jesùs.

²⁹ He' ja' kwan' be' jmeen' ta' la', kyaa'h' be' he' kwa' Cristo. Ha' koh' be' sa' cha' kih' hi' kyah' ja' jnä'.

2

¹ Hnoon' lä'ñeh' hnäh' he' jmeen' ta' la', lä'jiih' jee' le', he' llu' kyah' hnäh', hi' kih' lä' jee' hi' tääh' Laodicea

ka'läh' hi' lä'ja' kih' lä' jee' hi' sa' ga' ma' jee' jnä'.

² Lä'ja' jmeen' mah' wa' cha' cha'ga'miih' be' kih' lä' jee', hi' hnoon' wa' hnääy' 'øøyh' mah' wa' le' koo' ba' hñaa'dsë' kih' jee' lä' jee'. Hi' hnoon' wa' lä'ngëe'y' na' hñaa' lä' jee' mah' kwa' jwë' lä'kyaa'yh' he' ma' na' hmää' kih' Dio, hi' he' he' Cristo.

³ Jaä' hñii' bih' cha' hñaa'dsë' llu' kiyh'. Jaä' hñii' bih' ngëe'y' ga'lä' jee' go-te'. He' ja' ba' kyee' jnään' cha'ga'miih' pero na' hmää' ba' he' ja' ta'ko'jiih' sa' ga' ma'heeh' jnih'.

⁴ Ma' jwëehn' hnäh' lä'ja' mah' ni' jaä' sa' mi'gaä' hnäh' kyaa'h' juu' na' hñaa'h' ha' lä' jee' leeyh' hnäh'.

⁵ Ma'ke' sa' gyan' kyaa'h' hnäh' ko'jöh', ma'ra' he' lle' ba' dsën' hnäh'. Peer' chaa'n' llu' kih' he' ma'nuun' tääh' hnäh' kwhee' kyaa'h' koo' née' ba' hñaa'dsë', hi' lä'ja' ngoo' ba' dsoo' hoh' hnäh' kih' Cristo.

Juu' kih' Cristo ba' jmää' jnäan'

⁶ Heh' lä'ja', ja'ba' lä'koo' ga'heeh' hnäh' kih' Jesucristo Dsa'jöh' jnäan', ja'ba' lä'ja' go'nää' hnäh' kyaa'yh' ta'cha'né'.

⁷ Hnøø' jäh' hnäh' koo' hweh' kyaa'yh'. Lä'jwë' ja', leeh' hnäh' lä'koh' chaah' hma' he' ma'chooh' jmo'. Lä'ja' lä'cha' be' kyah' hnäh' go'nääh' hnäh' ta'cha'né' lä'koh' ga'mi'tee'

dsa⁻ hnäh[.] Hi⁻ hnøø['] kwah['] hnäh['] cha⁻miih⁻ tihmaah['] kih['] Dio.

⁸ Leeh⁻ hnäh['] mah['] ni⁻ jaa⁻ sa⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh['] kyaah['] juu['] kaah['] lä⁻koo⁻ gwa['] huu[']dse⁻ kih['] dsa⁻. Sa⁻jmää[']ta[']juu['] he⁻ ma⁻tëe['] dsa⁻ hlëeh['] kih['] he⁻ cha⁻jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Sa⁻ gwa['] kih['] Cristo juu['] ja⁻.

⁹ Jëeh[,] ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ laa['] hnii['] Dio, ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ laa['] Cristo hi⁻ ga⁻lëe['] ngo['].

¹⁰ Hi⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te['] he⁻ cha⁻ kih['] Dio, la['] kyah['] hnäh['] ka⁻läh['] kih['] he⁻ ma⁻laah['] hnäh['] koo⁻ kyaah['] Cristo hi⁻kye⁻ në['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁻ hi⁻laa['] ta[']juuh⁻ hi⁻chaa⁻ gyuu⁻.

¹¹ Hi⁻ kih['] he⁻ ma⁻laah['] hnäh['] koo⁻ kyaayh['], he⁻ja[']la['] lä⁻koo⁻ he⁻ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kyah['] hnäh[']. Pero sa⁻la['] lä⁻koo⁻ tëe['] dsa⁻ jmee⁻. Cristo ba['] ga⁻jnuuh['] he⁻hlëeh['] he⁻ma['] hä['] tuh⁻hoh['] hnäh['], he⁻ja[']ma⁻laah[']hnäh['] kwaat⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ga⁻wih['] jmi⁻ngo['] kyah['] hnäh['] lä⁻hnøøy['] hniiy['].

¹² Hi⁻ lä⁻ma['] ga⁻saaah['] hnäh['] jmi['], lä⁻koo⁻ he⁻ga⁻haah['] hnäh['] kyaayh['] hi⁻ga⁻lä⁻jiih['] hnäh['] ka⁻läh['] kyaayh['], lä⁻llu['] he⁻ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] cha⁻ba[']be['] kih['] Dio he⁻ kyaah['] ga⁻mi[']jiih['] Cristo jee['] kih[']hi⁻na[']juu['].

¹³ Hi⁻ lä⁻koo⁻ ma['] tæäh['] hnäh['] na⁻juuh['] hnäh['] kwaat⁻ kih['] dso'kye⁻ hi⁻sa⁻ ma⁻na⁻wih['] jmi⁻ngo['] kyah['] hnäh['], Dio ga⁻mi[']jiih['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] Cristo. Ga⁻kooy['] dsëy['] kih['] lä⁻jë⁻ dso'kye⁻ jnän['].

¹⁴ Ga⁻mi[']llaay⁻ go⁻te[']lä⁻jë⁻ he⁻ma['] hnii['] jnän['], he⁻ga⁻hlääh⁻ jne['] kih[']ley. Joh['] dsoo[']sa⁻ma[']bääh⁻ jne[']. Pero Dio ga⁻jmee[']ta[']koo[']he⁻ja⁻, lä⁻koo⁻he⁻ga⁻hooy['] dsoh[']hma⁻cru⁻ba['].

¹⁵ Hi⁻ga⁻jmää[']Dio ta['] koo['] lä⁻jëe⁻hi⁻laa[']ta[']juuh⁻hi⁻chaa⁻gyuu⁻, ga⁻mi[']kwayh['] kih[']hi⁻he⁻cha⁻në[']lä⁻jëe⁻. Ga⁻liyh[']ga⁻lla[']dseey['] kyaah['] he⁻ga⁻juu['] Cristo dsoh[']hma⁻cru⁻.

Mo⁻so⁻ jmää['] jnän['] nuuh⁻ma⁻gyuh⁻

¹⁶ Kih[']he⁻ja⁻ba[']na⁻, ni⁻ja⁻sa⁻wa[']kye⁻kwaat⁻ha⁻lä⁻kuh⁻huh[']hnäh[']ni⁻kih[']he⁻sa⁻jmeeh[']hnäh[']jmi[']he⁻tëe[']jmeey[']o sa⁻jmeeh[']hnäh[']juuh⁻kih[']lä⁻ma[']hee[']sih⁻o kih[']jmi[']he⁻teeh[']dsae⁻dse['].

¹⁷ Lä⁻jë⁻he⁻ma⁻gyuh⁻ja⁻, koo⁻ga⁻mi[']jnää[']miih[']ha⁻lä⁻la[']kih[']ju[']dsoo[']he⁻ja[']ga[']ja⁻. Pero Cristo ba[']he⁻hi⁻laa[']ma⁻ra⁻ju[']dsoo[']ja⁻.

¹⁸ Hi⁻leh⁻ba[']hnäh[']jñeeh[']cher'mah[']mi⁻teh[']hnäh[']kih[']Cristo. He⁻ja[']ta[']kwa⁻hnäh[']jwë[']kih[']ni⁻ja⁻hi⁻jnuuh[']he⁻ja[']kyah[']hnäh[']. Dsa⁻he^{',}jmää[']hnii[']hwaa[']pero he⁻jmee[']bih[']ja[']hi⁻jmeey[']juuh⁻kih[']ängeleka⁻läh[']. Hi⁻jäyh[']cha⁻he⁻ma⁻jëe[']he⁻gwa[']gyuu⁻. Hi⁻jmää[']hniiy[']jøøyh[']kyah[']huu[']dse⁻kih[']dsa⁻ta[']jmah[']ba['].

¹⁹ Hi⁻he^{',}sa⁻laa[']koo⁻kyah[']Cristo hi⁻kye⁻në[']jnän[']. Pero lä⁻ja⁻lä⁻ja⁻jne[']na⁻ku⁻na⁻chah[']jne[']kyah[']

Cristo, laq¹ jne' lä²koo³ ja⁴a⁵
dsa⁶ ba'. Lä⁷jwé⁸ ja⁹, tée¹⁰
jne' be¹¹ he¹² kwa¹³ Dio mah¹⁴
dsa' nøø' jne' ta¹⁵ cha'né'.

²⁰ He¹ ma²laq³ hnäh⁴
koo⁵ kyaah⁶ Cristo, he⁷ja⁸
la⁹ lä¹⁰koo¹¹ he¹² ga¹³juu¹⁴
hnäh¹⁵ ko¹⁶joh¹⁷ kyaayh¹⁸ mah¹⁹
mo²⁰so²¹ na²²jnää²³ hnäh²⁴ kih²⁵
nuuh²⁶ ma²⁷gyuh²⁸ he²⁹ cha³⁰
jmi³¹gyuu³² la³³. He³⁴ja³⁵ mo³⁶so³⁷
cha³⁸ he³⁹ kih⁴⁰ he⁴¹ jmeeh⁴²
hnäh⁴³ he⁴⁴kih⁴⁵nuuh⁴⁶ ja⁴⁷,

²¹ lä¹koo² jäh³ dsa⁴: "Ta⁵
kooh⁶ he⁷na⁸, ta⁹kuh¹⁰ he¹¹
na¹², ta¹³sooh¹⁴ he¹⁵na¹⁶."

²² He¹lla²ba³ lä⁴jé⁵ he⁶ja⁷
jee⁸ koo⁹jmee¹⁰ jne'. Hi¹¹lä¹²jé¹³
nuuh¹⁴ ja¹⁵, he¹⁶ga¹⁷lla¹⁸ dsa¹⁹
jmi²⁰gyuu²¹ ba²² ja²³ lä²⁴koo²⁵ la²⁶
huu²⁷dsé²⁸ kiyh²⁹.

²³ Heh¹nuuh² ja³, dsoo⁴ba⁵
mi⁶jnää⁷ lä⁸koo⁹ he¹⁰ kye¹¹
huu¹²dsé¹³ llu¹⁴. Jéeh¹⁵ kyaah¹⁶ he¹⁷
ja¹⁸, jmee¹⁹ dsa²⁰ lä²¹koo²² he²³
hnaayh²⁴ Dio, hi²⁵jmääy²⁶ hñii²⁷
hwaa²⁸ hi²⁹ heeyh³⁰ hñiiy³¹ wii³²
ka³³läh³⁴. Pero ni³⁵miih³⁶ sa³⁷
jmiä³⁸ jnän³⁹ nuuh⁴⁰ ja⁴¹ mah⁴²
lää⁴³ jne' kih⁴⁴ he⁴⁵hee⁴⁶ dsé⁴⁷
jmi⁴⁸ngo⁴⁹jnän⁵⁰.

3

¹ Lä¹llu² he³ ma⁴lä⁵jiih⁶
hnäh⁷ kyaah⁸ Cristo, he⁹ja¹⁰
kye¹¹ hnäh¹² huu¹³dsé¹⁴ kih¹⁵ he¹⁶
cha¹⁷ jee' oo¹⁸ ya¹⁹jwii²⁰, jee' gya²¹
Cristo jwoo²²ra²³llu²⁴ kih²⁵ Dio.

² Wa¹ lle² hoh³ hnäh⁴ he⁵
cha⁶ gyuu⁷ ba⁸, mo⁹to¹⁰
hnooh¹¹ ga¹² hnäh¹³ he¹⁴ cha¹⁵
jmi¹⁶gyuu¹⁷ la¹⁸.

³ Jéeh¹, ma²na³juu⁴ ba⁵
hnäh⁶ kih⁷ jmi⁸gyuu⁹ la¹⁰
hi¹¹ chaa¹² ba¹³ hnäh¹⁴ ko¹⁵joh¹⁶

kyaaah¹⁷ Cristo jee' gya¹⁸ Dio
ma¹⁹ke²⁰ na²¹hmää²² he²³ ja²⁴
jnän²⁵ jmi²⁶ na²⁷.

⁴ Pero wa¹ra² ga³lä⁴jnää⁵
Cristo hi⁶ jmee⁷ chaa⁸ jne'
ma⁹ja¹⁰ lä¹¹jnää¹² jne' tø¹³jlëe¹⁴
ñih¹⁵ko¹⁶joh¹⁷ kyaayh¹⁸.

*Wa' ben' lä¹jé² he³hlíih⁴
mah⁵ dsa' nøøn' kyaah⁶ he⁷ llu⁸
ba'*

⁵ He¹ja² tu³ hnäh⁴ lä⁵jé⁶
he⁷hlíih⁸ he⁹jmeeh¹⁰ hnäh¹¹
jmi¹²gyuu¹³ la¹⁴. Hnäh¹⁵ dsa¹⁶më¹⁷
dsa¹⁸ñuuuh¹⁹ ta²⁰kaah²¹ wa²²hi²³
cha²⁴ hi²⁵, ta²⁶mi²⁷sah²⁸ hnäh²⁹
hñaah³⁰, ta³¹jmee³² hnäh³³ he³⁴
ngii³⁵jmi³⁶ngo³⁷kyah³⁸ hnäh³⁹ni⁴⁰
he⁴¹ga⁴²jyoh⁴³ he⁴⁴hee⁴⁵hoh⁴⁶
hnäh⁴⁷. Ta⁴⁸hnooh⁴⁹ hnäh⁵⁰leh⁵¹hnäh⁵²lä⁵³jé⁵⁴ he⁵⁵ga⁵⁶cha⁵⁷.
Jéeh⁵⁸ lä⁵⁹koo⁶⁰ he⁶¹ja⁶²ba⁶³laq⁶⁴
dio kyaah⁶⁵ hnäh⁶⁶cher'mah⁶⁷
jmeeh⁶⁸ hnäh⁶⁹lä⁷⁰ja⁷¹.

⁶ Kih¹ he²hlíih³ na⁴ gwa⁵
ya⁶jéë⁷ dsé⁸ Dio kyaah⁹ hi¹⁰
chaaah¹¹.

⁷ Lä¹jéë² he³na⁴ ga⁵jmeeh⁶
hnäh⁷ lä⁸koh⁹ ma¹⁰tääh¹¹ hnäh¹²
jää¹³.

⁸ Pero na¹ mo²to³ jmee⁴
hnäh⁵ lä⁶jéë⁷ he⁸la⁹: he¹⁰
ya¹¹jéë¹² hoh¹³ hnäh¹⁴, he¹⁵lle¹⁶
hnäh¹⁷, he¹⁸hñaah¹⁹ hoh²⁰ hnäh²¹
kyaaah²² dsa²³, he²⁴hlëeh²⁵ hnäh²⁶
wi²⁷kih²⁸dsa²⁹, he³⁰hlëeh³¹hnäh³²
juu³³hlíih³⁴.

⁹ Ta¹juu² kih³ dsa⁴kyaaah⁵
hnäh⁶, jéeh⁷ma⁸jnuuh⁹ hnäh¹⁰
kih¹¹ lä¹²jéë¹³ he¹⁴ma¹⁵jmeeh¹⁶
hnäh¹⁷jää¹⁸.

¹⁰ Hi¹ga²løøh³ hnäh⁴jmeeh⁵
he⁶llu⁷ba⁸. He⁹ja¹⁰la¹¹
lä¹²koo¹³he¹⁴ma¹⁵kyeh¹⁶ hnäh¹⁷
hmiih¹⁸ hmëe¹⁹. Hi²⁰ngoo²¹

dsa⁻lä⁻hmee^ē hnäh' koo⁻
jmi^ēkoo⁻jmi^ēkih'he⁻ mi⁻tēē[']
hnäh' cha⁻ga'miih⁻ mah⁻
leeh['] hnäh' lä⁻koo⁻ laa['] hi⁻
ga⁻jmää[']jne[.]

¹¹ Hih' hi⁻ laa['] koo⁻ kyaah'
Cristo sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee[']
cher'mah['] laay['] judiu, o sa⁻
laay['] judiu, cher'mah['] ga⁻wih[']
jmi⁻ngo['] kiyh['] o sa⁻ ga⁻wih['],
cher'mah['] laay['] jaa['] hi⁻ sa⁻
kyuu^h o jaa['] hi⁻ chaa⁻ ue[,]
cher'mah['] na⁻hnëey['] jmeey[']
ta['] kih['] dsa⁻ o cher'mah['] sa⁻
na⁻hnëey[']. Koo⁻ba[']he⁻ kyee[']
kih['] jee['] lä⁻jee[']. Cristo ba[']he⁻
hi⁻ jøøh['] kih['] jee['] lä⁻jee['], hi⁻
he[']ba[']hi⁻ cheh['] kyaah['] jne[.]

¹² He⁻ja⁻ go⁻tqah['] hnäh'
lä⁻koo⁻ lle['] kih['] hi⁻ na⁻lleeh[']
kyaa[']Dio. Jëeh['] ma⁻na⁻jngëe[']
jne['] hi⁻hnäay['] jne['] cha⁻miih['].
He⁻ja⁻wa⁻lä⁻ñih['] hoh['] hnäh'
kih['] dsa⁻kyaa['] hnäh['], wa⁻
llu['] hoh['] hnäh['] kyaayh['], ta⁻
jmää⁻ hnäh['] hñaah['] kaah['],
jmee['] hnäh['] hwqah['] kyaah[']
dsa⁻kyaa['], hi⁻ jmee['] hnäh[']
jøh['] hoh['] hnäh['] kyaayh['].

¹³ Kweeh['] hoh['] hnäh['] kih[']
dsa⁻kyaa['] hnäh[']. Cher'mah[']
chaa⁻ jaa['] hi⁻ ga⁻hlääh[']
kyah['] hnäh['], kii['] hnäh['] hoh[']
kih[']. Hi⁻ jmee['] hnäh['] jøh[']
hoh['] hnäh['] kih['] dsa⁻kyaa['],
ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] Jesùs
jøh['] dsë['] kyaah['] jne[.]

¹⁴ Koo⁻ba[']he⁻ kyee['] kih[']
jee['] lä⁻jee[']. He⁻ hnaah['] hnäh[']
øøh['] hnäh[']. Jëeh['] he⁻ hnäa[']
jne['] øøhn['] lä⁻tää['] jne['] jmeen[']
lä⁻jee['] he⁻ lle['] kih['].

¹⁵ Kwa[']hnäh[']jwë[']jmee[']Dio
hi['] tii['] jee['] kih['] lä⁻jee['] hnäh['].

Jëeh['] ga⁻tëeyh['] hnäh['] mah[']
go⁻tqah['] hnäh['] hii['] tii['] kyah[']
hnäh['] lä⁻llu['] he⁻ laqah['] hnäh[']
koo⁻ba[']jee['] lä⁻jee['] hnäh[']. Hi⁻
hnøø['] kwah['] hnäh['] ti⁻hmaah[']
kih[']Dio.

¹⁶ Wa['] ja['] juu['] kih['] Cristo
na⁻hnaa['] lä⁻jee['] kyaah[']
hnäh[']. Hi⁻ kyaah['] cha⁻miih[']
hue⁻dsë['] llu['], mi⁻tëe['] hnäh[']
dsa⁻kyaa['] hi⁻ hlëeh['] hnäh[']
ka⁻läh[']. Hi⁻ kwa['] hnäh[']
ti⁻hmaah['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
jee['] häh['] hnäh['] kiyh['] kyaah[']
salmo, kyaah['] himno, kyaah[']
su['] he⁻ kwa['] jmi⁻lle['].

¹⁷ Hi⁻ ga⁻lä⁻jee['] ba['] he⁻
jmeeh['] hnäh['], cher'mah[']
la['] kyaah['] juu['], cher'mah[']
jmeeh['] hnäh['] ta['], ja['] jmeeh[']
hnäh['] lä⁻hih['] kih['] Jesùs
Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ kwa['] hnäh[']
ti⁻hmaah['] kih['] Dio, ta⁻la[']
kiyh['].

*Hnøø['] dsa⁻tooh['] jne['] kwee⁻
kyaa[']øøh['] jne[']*

¹⁸ Hnäh['] dsa⁻më['] hi⁻ chaa⁻
dsa⁻ñuuuh['] kyaaa['], jmeeh[']
hnäh['] he['] kiyh['], lä⁻koo⁻ hnøø[']
Dsa⁻jøøh['] jnän['].

¹⁹ Hnäh['] dsa⁻ñuuuh['] hi⁻
chaa⁻ dsa⁻më['] kyaaa['], wa[']
lä⁻hnaah['] hnäh['] dsa⁻më[']
kyaa['] hnäh['], ta⁻jmeeyh['].

²⁰ Hnäh['] hi⁻ laa['] chih['],
hnøø[']nuuh['] hnäh['] mada⁻ kih[']
maa['] tää['] kyaah['] hnäh['], jëeh[']
lä⁻ja['] ba['] tih['] dsë['] Dsa⁻jøøh[']
jnän['].

²¹ Hnäh['] hi⁻ laa['] cho⁻jmii[']
chih['], ta⁻jmeeh['] hnäh['] chih[']
kyaa['] ga⁻ngëe['] jwëë['] mah[']
sa⁻lä⁻meeh['] dsëy['].

²² Hnäh['] hi⁻ tää['] jmee[']
ta['] kih['] dsa⁻, nuuh['] hnäh[']

lǟ-jē̄ madā hē jmeeȳ kyah̄ hnäh̄. Hī jā mā-lā tā-kō-jiih̄ tǟäyh̄ jäǟȳ, lǟ-koō- jmeē hī hnø̄- jäǟ llū kyaqah̄ dsā. Hnø̄- kyeh̄ hnäh̄ koō- näǟ bā huū-dsé̄- hī hnø̄- gah̄ hnäh̄ Dio.

²³ Gā-lǟ-jē̄ bā hē jmeeh̄ hnäh̄, jmeē hnäh̄ lǟ-kaā- tuh̄-hoh̄ hnäh̄. Lǟ-koō- hē jmeeh̄ hnäh̄ tā kih̄ Dsā-jø̄-øh̄ jnän̄, jā mā-lā kih̄ dsā-tā-jmah̄.

²⁴ Mā-ñeh̄ bā hnäh̄ hē hnäh̄ hnäh̄ hē-hē hnäh̄ kih̄ Cristo Dsā-jø̄-øh̄ jnän̄. Jäǟh̄ hī- hē mī-hmaah̄ kyaah̄ hnäh̄ lǟ-llū- hē jmeeh̄ hnäh̄ tā-hē kiyh̄.

²⁵ Hī kih̄ hī- jmeē gā- hē-hliah̄, hyoyh̄ kā-läh̄ lǟ-koō- tē- hē hliah̄ hē jmeeȳ jā-. Jäǟh̄ sā- jäǟ- Dio heē laā- dsā-.

4

¹ Cher'mah̄ tǟäh̄ hī- jmeē- tā kyaah̄ hnäh̄, jmeē hnäh̄ kiyh̄ lǟ-koō- llē kih̄, tā- jmeeyh̄. Jäǟh̄, mā-ñeh̄ bā hnäh̄, jā-bā lǟ-jā- chaā- dsā-juū hnäh̄ hī- gyā-gyuū- jmī-gyuū-.

² Tā hwaā hnäh̄ ngiī hnäh̄ kih̄ Dio. Ngiī hnäh̄ kiyh̄ tǟǟ- hī- kwā hnäh̄ tī-hmaah̄ kiyh̄.

³ Ngiī hnäh̄ kyaah̄ jnäǟ- mah̄-näǟ Dsā-jø̄-øh̄ jnän̄-jwë̄- kwā jnäǟ- juū kiyh̄. Mah̄- mī-jnäǟ- jnäǟ-juū kih̄ Cristo hē- mā-nā-hmäǟ- jäǟ-. Jäǟh̄ kwaat̄- kih̄ juū- nā- hään̄- neh̄-ñē-lā-.

⁴ Ngiī hnäh̄ kih̄ Dio mah̄- kwan̄- juū- nā-hnäǟ- lǟ-jäǟ- lǟ-koō- llē kih̄.

⁵ Hnø̄- chā- huū-dsé̄- llū- kyaah̄ hnäh̄ lǟ- mā- tǟäh̄ hnäh̄ kyaah̄ hī- sā- mā-heeh̄- juū- kih̄ Jesú̄s. Hläǟh̄ hniah̄ nā- lǟ-chā- jmiī.

⁶ Jeē llah̄ hnäh̄ juū- kyaayh̄, hläǟh̄ hniah̄ kyaah̄ juū- llū- jmah̄- bā- hī- kyaah̄ juū- hē- toh̄- llū- kiyh̄. Hī hnø̄- kyuuh̄ hnäh̄ hā- lǟ- jeeh̄ hnäh̄ juū- kih̄- lǟ-jaā̄- lǟ-jaā̄-.

Gā-hih̄ Paā juū- kih̄- dsā- kyaaȳ

⁷ Øøh̄- jnē Tíquico hī- hnäǟ- jnē, dsoō- dsā-jmeē- juū- kyaah̄ hnäh̄ hā- lǟ- lā- kin̄. Mā-rā- hē- mī-tē- bih̄- kyaah̄- tā-kiyh̄- hē- jmeeȳ- tā- kih̄- Dsā-jø̄-øh̄- jnän̄- kō-jø̄- kyaah̄- jnǟ-.

⁸ Hē-jā- cheē- jnih̄- jeē- tǟäh̄ hnäh̄- mah̄-nuuh̄ hnäh̄- hā- lǟ- tøøh̄- jnäǟ- jeē- lā-, hē- lǟ-jā- jäǟ- hoh̄ hnäh̄-

⁹ Dsooȳ- kyaah̄ Onésimo, øøhn̄- hī- hnäǟ- jnē, hī- mī-tē- kyaah̄- tā- kiyh̄. Hī- laaȳ- dsā-gooh̄ hnäh̄. Lǟ-uū- hī- hē- ngäǟ- juū- kyaah̄ hnäh̄- lǟ-jäǟ- hā- lǟ- lā- jeē- lā-.

¹⁰ Aristarco hī- häǟ-neh̄-ñē- kō-jø̄- kyaah̄- jnǟ- jeē- lā-, jmeeȳ- Dio kyaah̄ hnäh̄ hī- lǟ-jā- kā-läh̄ Marco hī- laā- jaq̄- bā- mā-hyaā- tā-gyuū- kyaaȳ- kyaah̄ Bernabé. Mā-jwë̄-ehn̄ hnäh̄ jäǟ-hā- lǟ- jmeeh̄ hnäh̄ wā-rā- gā-lloō- Marco. Hē-jā- cher'mah̄-

ga^{llooy}¹ jee[’] na⁻, ja⁻ heeh[’] hnih[’] llu[’].

¹¹ Hi⁺ lä⁻ ja⁻ Jesús hi⁻ chee⁻ Justo, jmee⁺ Dio kyah[’] hnäh[’]. Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ laq[’] judiu. Sa⁻ chaa⁻ ga[’] jñah[’] judiu jee[’] kih[’] lä⁻jëe⁻ hi⁻ kwa⁻ be⁻ kin⁻ jwë⁻ jee[’] chaa⁻ jne[’] kih[’] Dio. Ta⁻la⁻ kih[’] hi⁻ he⁻, jmee⁺ jëe⁻ dsen⁻.

¹² Epafra hi⁻ laq[’] dsa⁻ gooh[’] hnäh[’] jmee⁺ Dio kyah[’] hnäh[’]. Hi⁺ jmeey⁺ ta⁻he⁻ kih[’] Cristo ka⁻läh[’]. Lä⁻jëe⁻ jiih[~] kway⁻ be⁻ ngiiy⁺ kyah[’] hnäh[’] mah[’] wa⁻ cha⁻ be⁻ kyah[’] hnäh[’] tää⁻ hi⁻ mah[’] ma⁻na⁻lluuuh[’] hnäh[’] jmeeh[’] hnäh[’] lä⁻jëe⁻ he⁻ tih⁻ dsë⁻ Dio.

¹³ Jmeen⁻ ju'dsoo[’] kiyh[’], he⁻ lle⁻ dsëy[’] hnäh[’] cha⁻miih⁻ hi⁻ lä⁻kye⁻ kih[’] øøh[’] jne[’] hi⁻ tää⁻ Laodicea, kyaah[’] hi⁻ tää⁻ Híerápoli.

¹⁴ Të⁻më⁻ hi⁻ chee⁻ Luca hi⁻ hnää⁻ jne[’], jmeey⁺ Dio kyah[’] hnäh[’] hi⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁺ Dema ka⁻läh[’].

¹⁵ Hi⁺ jmee[’] hnäh[’] Dio kih[’] øøh[’] jne[’] hi⁻ tää⁻ Laodicea hi⁻ kih[’] Ninfa ka⁻läh[’], kyaah[’] lä⁻jëe⁻ øøh[’] jne[’] hi⁻ dsa⁻ñee⁻ cha'neh⁻ kiyh[’].

¹⁶ Ma⁻ngëe⁻ ma⁻heh⁻ hnäh[’] juu[’] he⁻ ma⁻sii⁻ kyah[’] hnäh[’] la⁻, ta⁻ jmee⁻ hnäh[’] hñaa⁻ hoh[’], ja⁻ cheeh⁻ ka⁻läh[’] juu[’] la⁻ kih[’] øøh[’] jne[’] hi⁻ tää⁻ Laodicea mah[’] hëy[’] ka⁻läh[’] jee⁻ oo⁻. Hi⁺ lä⁻ja⁻ hëh[’] hnäh[’] he⁻ ma⁻sii⁻ kiyh[’] wa⁻ra⁻ ga⁻cheeyh⁻ ta⁻ kyah[’] hnäh[’].

¹⁷ Hi⁺ chiih[’] Arquipo wa⁻ kway⁻ be⁻ mi⁻tey⁻ ta⁻ he⁻ ma⁻na⁻hñaaay[’] jmeey[’] kih[’]

Dsa⁻jøøh[’] jnän[’].

¹⁸ Jnä[’] Paa⁻ ma⁻sii⁻ miih⁻ jee[’] ga⁻dsqa⁻ juu[’] la⁻ kyaah[’] goon⁻. Dsooh[~]hoh[’] hnäh[’] jnä[’] hään[’] neh⁻ñe⁻. Wa⁻ mi⁻jää⁻ Dio lä⁻jëe⁻ hnäh[’]. Wa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.

1 Tesalonicenses

He⁻ la⁻ to⁻ nē⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii⁻ Paa['] kih['] øøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Tesalónica

1 Jnä['] Paa['] kyaqah['] Silvano
kyaqah['] Timotä siin⁻ kih[']
gwah⁻ jwii⁻ Tesalónica, hnäh[']
hi⁻ tääh['] kyaqah['] Tää['] jnän['] hi⁻
kyaqah['] Jesucristo Dsa⁻ øøh[']
jnän[']. Ngii^{n'} kiyh['] wa['] kway[']
he⁻ llu['] kyah['] hnäh['] hi⁻ wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ga⁻kwa['] Paa['] ti[']hmaah[']
kih[']Dio

2 Dsooh⁻ ba['] dsë⁻ jnääh[']
kyah['] hnäh['] lä⁻jé⁻ jiih['] wa[']ra⁻
ga⁻ngii['] jnääh['] kih[']Dio, he⁻ja⁻
kwa⁻ jnääh['] ti[']hmaah['] kiyh['].

3 Sa⁻ dsa⁻gaa['] dsë⁻ jnääh[']
kwa⁻ jnääh['] ti[']hmaah['] kih[']
Dio hi⁻ laa[']Tää['] jnän[']. Ja⁻koo⁻
nëe['] ta['] llu['] ma⁻jmeeh['] hnäh[']
kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh[']
kiy['], hi⁻ mi⁻teh['] ba['] hnäh['] ta[']
kyah['] hnäh['] kih['] he⁻ hnaah[']
hnih['] cha⁻miih[']. Hi⁻ kwëeh[']
ba['] hoh['] hnäh['] kih['] he⁻ kyeh[']
hnäh['] o⁻jøh['] dsë⁻ kih['] Jesu-
cristo Dsa⁻ øøh['] jnän['].

4 Jëeh['], laah['] hnäh['] øøhn[']
hi⁻ hnääh['] Dio cha⁻miih['] hi⁻
ñe['] ba['] jnääh['] he⁻ ga⁻llee⁻
Dio hnäh['].

5 Lä⁻ ma['] ga⁻ngëe['] jnääh[']
ju[']hmëe['] kyah['] hnäh['], ja⁻
kyaqah['] ma⁻la['] juu['] ta[']jmah['].
Ja⁻ kyaqah['] cha⁻miih['] be[']
kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] ba[']
ja⁻. Sa⁻ cha⁻ ma['] kyë['] jnääh[']
jyoh['] huu[']dsë⁻. Juu['] na['] la[']

ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jmah['] ba['].
Hi⁻ ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] ha⁻
lä⁻ ga⁻jmee['] jnääh['] jee['] tääh[']
hnäh['], kih['] he⁻ hnääh['] jnääh[']
hnäh['].

6 He⁻ja⁻ ga⁻jmeeh['] hnäh[']
ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ jmee⁻ jnääh[']
hi⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee[']
Dsa⁻øøh['] jnän[']. Jëeh['], ma[']
ga⁻hee['] hnäh['] juu['] kiyh['],
chaa⁻ ba['] hnäh['] llu['] ga⁻jmee[']
Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], ma⁻ke⁻
ga⁻jëeh['] hnäh['] cha⁻miih['] he⁻
wi['].

7 Heh['] he⁻ jmeeh⁻ hnäh[']
lä⁻ja⁻, ga⁻nuu['] øøh['] jne['] hi⁻
tääh['] hwa['] Macedonia hi⁻
hwa['] Acaya. He⁻ja⁻ ja⁻ dsëy[']
ga⁻jmeey['] ja⁻ba['] lä⁻koo⁻
jmeeh⁻ hnäh['].

8 Kwaat⁻ kyah['] hnäh[']
ga⁻lloo['] juu['] kih['] Dsa⁻øøh[']
jnän['] lä⁻kaa⁻ hwa['] Macedonia
hi⁻ Acaya. Hi⁻ ga⁻lä⁻cha⁻ juu[']
he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] kih[']
Dio lä⁻kaa⁻ jee['] jyoh['] jwii['].
He⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmee⁻ ga['] bii[']
jmeey['] jnääh['] juu['] kiyh['] ha⁻
lä⁻ ga⁻jmeey['] hnäh['].

9 Lä⁻jëe⁻ ba['] dsa⁻ hlëeh[']
ha⁻ lä⁻ ga⁻hee['] hnäh['] jnääh[']
lä⁻ ma['] ga⁻lla⁻nøø['] jnääh[']
jee['] tääh['] hnäh['], hi⁻ ha⁻
lä⁻ ga⁻beeh['] hnäh['] dio hi⁻
na⁻laa⁻kaah⁻ dsa⁻hi⁻ha⁻ lä⁻
jmeey['] hnäh['] ta[']he['] kih['] hi⁻
laa⁻ma⁻ra⁻ Dio jiih['].

10 Hi⁻ hlëeyh['] he⁻ lle['] hoh[']
hnäh['] he⁻ jäh['] jooy['] ka⁻läh[']
gyuuuh['] jmi⁻gyuu[']. Jëeh['] Dio
ga⁻mi⁻jiih['] Jesùs jee['] kih['] hi⁻
na⁻juu[']mah[']jooy['] he⁻lää⁻jne[']
kih[']lli⁻wii['] he⁻na[']ga['] ja['].

Ha⁻ lä⁺ ga⁻jmee['] Paa['] jwii⁻

Tesalónica

¹ Øohn['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh^{',}
sa⁻ na⁻hee['] ta['] he['] ga⁻jmee[']
jnääh['] lä⁺ ma['] na[']nöø['] jnääh[']
jee[']tääh['] hnäh^{'.}

² Hi⁺ ma⁻ñeh['] ba['] hnäh[']
ha⁻ lä⁺ ga⁻lä⁻hääh['] dsa⁻
jnääh['], ga⁻kwa['] dsa⁻ kyaaq[']
jnääh['] jwii⁻ Filipo. Pero Dio
kyaqah['] jnääh['] he['] ja['] ga⁻tuu⁻
dsë['] jnääh['] ga⁻kwa['] jnääh[']
ju[']hmëe['] kiyh['] jee['] jwii⁻ kyah[']
hnäh['] ma⁻ke['] ga⁻tee['] ga⁻jee[']
dsa⁻ kyaaq['] jnääh^{'.}

³ Sa⁻ na⁻hee['] juu['] he[']
ga⁻kwa['] jnääh['], ni['] ja['] kyaah[']
hue[']dsë['] hliih^{'.} Hi⁺ ni['] sa⁻
ga⁻mi[']gaan['] hnäh^{'.}

⁴ Ga⁻jee[']ba[']Dio jmää['] jnääh[']
j mee['] jnääh['] ta['] kiyh['], he['] ja[']
hlëeh['] jnääh['] lä⁻koo['] lle['] kyaaq[']
jnääh['] hi['] na⁻hnäa['] kwa⁻
ju[']hmëe['] kiyh^{'.} Hi⁺ ja['] he[']
hnöøh['] jnääh['] ha⁻ lä⁺ jee['] tih[']
dsë['] dsa⁻ kyaaq['] jnääh['] kyaah[']
juu['] he['] kwa['] jnääh^{'.} He[']
hnöøh['] jnääh['] ha⁻ lä⁺ jee['] tih[']
dsë['] Dio hi['] kyuuuh['] ha⁻ lä⁺ la[']
hue[']dsë['] jnän^{'.}

⁵ Ñeh['] ba['] hnäh['] sa⁻
ga⁻hlëeh['] jnääh['] kyaah[']
juu['] na⁻hnäa['] lä⁻jwë['] jee[']
ga⁻lëehn['] hnäh['] ni['] sa⁻
ga⁻hnöøh['] jnääh['] ha⁻ lä⁺ jee[']
ma['] leh['] jnääh['] kuu^{'.} Dio ba[']
ñe['] ha⁻ lä⁺ la['].

⁶ Sa⁻ hnöøh['] jnääh['] jmää[']
dsa⁻ jnääh['] kqah[']. Sa⁻ hnöø[']
jnääh['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻ja['] ni[']
he['] jmee['] jñah^{'.} Kih['] he['] lqa[']
jnääh['] apóstole kyaaq['] Cristo,
cha⁻ ba['] jwë['] kyaaq['] jnääh['] he[']
ma['] jmee['] jnääh['] mada⁻ kyah[']
hnäh['] wa[']ra['] jäh['] kih['] lä⁻ja[']

hnøø⁻ jnääh^{'.}

⁷ Pero ga⁻jmee['] jnääh[']
jöh['] dsë['] jnääh['] ba['], lä⁻koo[']
jöh['] dsë['] jaq['] dsa⁻më['] jee[']
mi⁻kwäay['] gyuu['] kyaay^{'.}

⁸ Ga⁻lä⁻hnää['] jnääh['] hnäh[']
cha⁻miih^{'.} He['] ja['] sa⁻
ga⁻jmää['] kyaaq['] jnääh['] koo[']
ma['] dsa⁻ka['] jnääh['] ju[']hmëe[']
kih['] Dio ta[']jmah^{'.} Ga⁻lla[']
dsë['] jnääh['] ga⁻jmee['] jnääh[']
be['] kyah['] hnäh['] lä⁻jiih['] ma[']
ngëe['] jnääh['] hñaa['] jnääh['] juu[']
jnääh['] kwäat['] kyah['] hnäh[']
kih['] he['] hnää['] jnääh['] hnäh[']
cha⁻miih^{'.}

⁹ Øohn['], ¿Che['] sa⁻ dsooh[']
hoh['] hnäh['] ha⁻ lä⁺ ga⁻jmee[']
jnääh['] ta['], mah['] ga⁻lä⁻cha[']
he['] ga⁻kih['] jnääh[?] Lä⁻jmii[']
lä⁻hwë['] ga⁻jmee['] jnääh[']
ta['], jeeh['] sa⁻ hnöø['] jnääh[']
ma['] lla[']kyäan['] hnäh['] jmi[']
ta[']ko[']jiih['] ga⁻kwa['] jnääh['] juu[']
kih['] Dio.

¹⁰ Ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] hi⁻ñe[']
ba['] Dio ha⁻ lä⁺ ga⁻jmee['] jnääh[']
jee['] tääh['] hnäh['] hi⁻ ma⁻heeh[']
kih['] Jesús. Ma⁻lqa['] jnääh['] hi⁻
na⁻jngëe[']. Ga⁻jmee['] jnääh[']
he['] llu['] jmah['] ba[']. Sa⁻ cha[']
he['] na⁻bääh['] jnääh['] ni['] miih^{'.}

¹¹ Ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] ha⁻
lä⁺ ga⁻jmee['] jnääh['] kyah[']
hnäh['] lä⁻jaq['] lä⁻jaq['] hnäh^{'.} Ga⁻kwa[']
jnääh['] be['] kyah['] hnäh['], ga⁻chääh['] jnääh['] hnäh[']
lä⁻koo['] jmee['] jaq['] dsa⁻
kyääh['] gyuu['] kyaay^{'.}

¹² Hi⁺ ga⁻hlëeh['] jnääh[']
hnäh['] mah['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻
hnöø['] Dio hi['] ga⁻teeh['] hnäh[']
mah['] lä⁻jnääh['] hnäh['] ya⁻jwii[']
jee['] jmeey['] hih^{'.}

13 He⁻ja⁻ sa⁺ hwaq⁺ jnääh[']
 ' kwa⁻ jnääh['] ti'hmaah['] kih[']
 Dio. Jëeh['], ga⁺heeh['] hnäh[']
 juu['] kiyh['] he⁻ ga⁺kwa['] jnääh<sup>'.
 Ga⁺lä⁻ngëeh['] hnäh['] sa⁺la['] juu[']
 kih['] wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻. La[']
 ma⁺ra⁻ juu['] kih['] Dio ba['], ja⁻ba[']
 juu['] he⁻ jøø⁺ kyah['] hnäh<sup>', hi⁻
 ma⁺heeh['] kih['] Jesús.</sup></sup>

14 Øohn['] hi⁻ tääh[']
 Tesalónica na⁻, kwee⁻ ba[']
 ga⁺la['] kyah['] hnäh['] kyaah[']
 lä⁻jë⁺ gwah['] kih['] Dio he⁻tøø[']
 hwa[']Judea. He[']ba[']dsa⁻gooh[']
 hnäh['] ga⁺jmeeh['] hnäh<sup>', ja⁻ba[']
 lä⁻koh['] ga⁺la['] kih['] øøh['] jne[']hi⁻
 tääh['] Judea. Judiu dsa⁻gooy[']
 ga⁺jmeeh['] dsih['] kih['] he⁻
 ga⁺lä⁻dsoo['] dsëy['] kih['] Cristo
 Jesús.</sup>

15 Ja⁻ba['] dsa⁻gooy['] he[']
 ga⁺jngiih['] kih['] Jesús Dsa⁻jøøh[']
 jnän['] lä⁻koh['] ga⁺jngëeyh['] hi⁻
 ma['] ngëe[~] juu['] kih['] Dio jää<sup>'.
 Hi['] ja⁻ba['] lä⁻ja['] ga⁺lä⁻hnää⁻
 dsëy['] kyaah['] jnääh['] ka⁻läh<sup>'.
 Jmeeey['] he⁻ sa⁺ti['] dsë['] Dio
 hi[']lla⁻dsëey['] kih['] lä⁻jëe[~] dsa⁻.</sup></sup>

16 Ngoo['] ba['] hay['] kyaah[']
 jnääh['] he⁻ hlëeh['] jnääh['] dsa⁻
 hi⁻ sa⁺laa['] judiu mah['] lääy<sup>'.
 Lä⁻jwë['] ja⁻, mo⁻so⁻ kyaah[']
 hih['] dso⁻kye['] kiyh['], he⁻ja⁻ jää[']
 dso⁻jwii['] në['] kiyh['] cha⁻miih[']
 ngëe[!].</sup>

Hnøø['] Paa['] dsa⁻jëe[~] øøh[']
 jne[']hi⁻chaq['] Tesalónica

17 Hnäh['] øøhn['], ma⁻lä⁻hi[']
 miih['] jmi['] he⁻sa⁺jëen['] hnäh<sup>'.
 Pero sa⁻ ma⁻gaa['] dsë['] jnääh<sup>'.
 Ma⁻ra⁻ he⁻ lle['] dsë['] jnääh[']
 dsa⁻jëe[~] jnääh['] hnäh['].</sup></sup>

18 He⁻ja⁻ hnøø['] jnääh['] ma[']
 dsa⁻jëe[~] jnääh['] hnäh<sup>'. Jnä[']
 Paa['] jmeen['] dsoo['], ja⁻he⁻
 koo['] hä['] ga⁺jmeen['] huu[']dsë[']
 ma['] dsa⁻nøø['] jnääh<sup>'. Pero sa⁻
 ga⁺la['] jmee['] Tana['] jwi['] kyaah[']
 jnääh['].</sup></sup>

19 Hnäh['] ba['] hi⁻ kye['] jnääh[']
 o⁻jøh['] dsë['] kih['], hnäh['] ba['] hi⁻
 jmee['] chaq['] jnääh['] llu[']. Hnäh[']
 ba['] hi⁻ jmee['] lii['] jmää['] ta[']
 he⁻ ma⁻jmee['] jnääh<sup>'. He⁻ja⁻
 hnøø['] jnääh['] jëe[~] jnääh[']
 hnäh['] tääh['] hnäh['] cha⁻në[']
 Jesucristo wa[']ra⁻ ga⁺të['] jee[']
 jäyh['] ka⁻läh['].</sup>

20 iHe⁻ ba['] che['] llu['] kyaah[']
 jnääh['] kwäat['] kyah['] hnäh[']
 he⁻ja⁻ chaq['] ba['] jnääh['] llu[']!

3

1 Sa⁺ lä⁻be['] dsë['] jnääh['],
 he⁻ja⁻ jmee['] jnääh['] huu[']dsë[']
 jää['] jnääh['] jwii['] Atena la⁻,

2 mah['] chee['] jnääh['] Timotä[']
 øøh['] jne['] dsa⁻jëe[~] hnäh<sup>'. Øøh[']
 jne['] he['], jmee['] ta['] kih['] Dio
 ko⁻jøh['] kyaah['] jnääh<sup>', kway[']
 ju[']hmëe['] kih['] Cristo. Hi['] he[']
 kwa['] be['] kyah['] hnäh['] mah[']
 go⁻taah['] hnäh['] koo['] hweh[']
 jwë['] kih['] Dio he⁻ tääh['] hnäh[']
 na['].</sup></sup>

3 Mah['] lä⁻ja['], ni⁻jaq['] hnäh[']
 sa⁻ jeh['] hoh['] hnäh['] kih['] he⁻
 jëeh['] hnäh['] he⁻ wi[']. Ma⁻ñeh[']
 ba['] hnäh['] lä⁻na⁻ lle['] kih['] le[']
 jnän['].

4 Jëeh['], lä⁻ma['] tøøh['] jnääh[']
 kyaah['] hnäh['], ga⁺jäh['] jnääh[']
 dsa⁻ngëe[~] jne['] cha⁻miih['] he⁻
 wi['] hi⁻ na['] ma⁻jëeh['] ba['] hnäh[']
 ha⁻ lä⁻la['] he⁻ ja⁻.

5 He⁻ja⁻ mo⁻so⁻ ga⁺lä⁻be[']
 dsën[']. Chah['] ba['] ga⁺cheen[']

Timotä mah' dsa-jëëy' che' lä' ma-dsoo' ja'-ba' hoh' hnäh'. Jmeen' huu'dse- wa'ra- ga-jmee' hi'-sa'-llu' jwih' kyah' hnäh' hi' hee' ta' kyaa' jnääh'.

6 Pero lä' ma' jah' Timotä jee' tøøh' jnääh' la-, ga-jmeeyh' juu', lä' ma-dsoo' ja'-ba' hoh' hnäh' hi' hnaah' hnäh' dsa-kyääh'. Hi' jäyh', dsooh' hoh' hnäh' kyaa' jnääh' cha-miih', hi' hnooh' hnäh' jëeh' jnääh' ka-läh', ja'-ba' lä'-koo' hnøø' jnääh' jëe' jnääh' hnäh'.

7 Øohn', ma-ke' dsa-ngee' jnääh' na-ku' na-ngii' he-wii' jee' la-, pero cha-miih' ga-nøh' dsé- jnääh' ma-ga-nuu' jnääh' jmeeh' ba' hnäh' dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio.

8 Na' ba' ra' si' chaa' jnääh' llu', kih' he' ga-nuu' jnääh' tääh' ba' hnäh' koo' hweh' jwë' kih' Dsa-jøøh' jnän'.

9 Joh' ti'hmaah' sa' kwa-jnääh' kih' Dio kwaat' kyah' hnäh'. Jëeh', cha-miih' jëe' dsé- jnääh' cha-në' Dio ta-la' kyah' hnäh'.

10 Tøøh' ba' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio lä'-jmi' lä'-hwë' mah' lä'-cha' jwë' dsa-jëe' jnääh' hnäh' ka-läh'. Mah' kwa' jnääh' be' tëeh' hnäh' he' ga' hnøø' kyah' hnäh' jee' tääh' hnäh' jwë' kih' Dio.

11 Ngii' jnääh' kih' Tää' jnän' hi' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' mah' kway' jwë' dsa-jëe' jnääh' hnäh' ka-läh'.

12 Hi' ngiin' kih' Dio wa' lä-hnaah' hnäh' cha-ga'miih' dsa-kyääh' hnäh' hi' wa' lä-hnaah' lä-na- lä'-jëe' dsa- ja'-ba' lä'-koo' hnää' jnääh' hnäh'.

13 Hi' ngiin' kih' Dio mah' go-taah' hnäh' koo' hweh' hi' na-jngëeh' hnäh' go-te' mah' mo-so' cha-ga' he' na-bääh' hnäh' ni' miih' cha-në' Tää' jnän' wa'ra- ga-te' jee' jäh' Jesús Dsa-jøøh' jnän' kyääh' lä'-jëe' hi' llu' kyaay'.

4

Wa'jmeen' lä' tih' dsé' Dio

1 Øohn', hlëehn' hnäh' lä' hnøø' Jesús Dsa-jøøh' jnän'. Ta' jmee' hnäh' hñaa' hoh', go-nää' ba' hnäh' lä'-koo' ga-lä'-tëeh' hnäh' kyääh' jnääh'. Jëeh', lä'-ja' lle' kyah' hnäh' hi' lä'-ja' tih' dsé' Dio ka-läh'. Hi' jmee' bii' jmeeh' hnäh' he' llu' cha-ga'miih' koo' hä' koo' hä'.

2 Ma-nëeh' ba' hnäh' ha' lä' la' nuuh' he' ga-hñah' hnäh' kyääh' jnääh' mada' kih' Jesús Dsa-jøøh' jnän'.

3 He' tøøh' jne' na-jngëen', he'-ja' ba' hnøø' Dio. Hnäh' dsa-më' dsa-nuuuh' ta' käh' hnäh' wa' hi' cha' hi'.

4 Go-taah' hnäh' llu' kyääh' dsa-më' kyääh' hnäh'. Hnøø' na-jngëeh' hnäh' kyäay' lä'-koo' lle' kih'.

5 Ta' jmee' hnäh' he' ngii' jmi'-ngo' kyah' hnäh' lä' jmee' dsa-hi' sa' laa' judiu hi' sa' ma-heeh' kih' Dio.

6 Ni' ja'a' hnäh' ta' mi-kwäh' kih' øøh' hnäh',

ni⁺ ta⁺ mi⁻ gaa¹ hnäh[’] ni⁺ jaa⁻. Ma⁻jmee[’] ba[’] jnääh[’] juu[’] kyah[’] hnäh[’], Dsa⁻jøøh[’] jnän[’] tēeh[’] jwii[’] kih[’] lä⁻ jee⁻ hi⁻ jmee⁺ ta⁻ hliih[’] ja⁻.

⁷ Jëeh[’], sa⁺ ga⁻tëeh[’] Dio jne⁻ mah[’] jmeen[’] wa[’] la[’] cha⁻ la[’]. Ga⁻tëeyh[’] jne⁻ mah[’] dsa⁻toohn[’] na⁻jngëen[’] ba⁻.

⁸ Hi⁻ sa⁺ jmee⁺ he⁻ juu[’] la⁻, ja⁻ kih[’] dsa⁻ ja⁻ he⁻ jmeey[’] chaayh[’]. He⁻ jmeey[’] chaayh[’] kyaah[’] Dio ba[’] ja⁻, he⁻ ba[’] Dio hi⁻ ga⁻kwëeh[’] jne⁻ Jmi⁻lle[’] Na⁻jngii[’].

⁹ He⁻ hnää[’] jne⁻ dsa⁻kyaahn[’], sa⁺ jmee⁺ bii[’] sii[’] jnääh[’] kyah[’] hnäh[’]. Jëeh[’], Dio ma⁻mi⁻tëe⁻ hnäh[’] he⁻ hnaah[’] hnäh[’] dsa⁻kyaaah[’].

¹⁰ Ma⁻ ba[’] jnä[’], hnaah[’] ba⁻ hnäh[’] lä⁻ jee⁻ øøh[’] jne⁻ hi⁻ tääh[’] lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ Macedonia. Pero chuuun[’] kyaaah[’] hnäh[’] øøhn[’], mah[’] wa[’] hnaah[’] hnih[’] cha⁻ga⁻miih[’].

¹¹ Kwa[’] hnäh[’] be⁻ hi[’] tii[’] kyah[’] hnäh[’], ta⁺ wa[’] hnnee[’] hnäh[’]. Ta⁺ jee[’] hnäh[’] he⁻ jmee⁺ jñah[’]. Ta⁺ wa[’] jwëh[’] hnäh[’], ja⁻ jmeeh[’] ba[’] hnäh[’] ta⁻ lä⁻koo⁻ mada⁻ he⁻ ma⁻jmee⁺ jnääh[’] kyah[’] hnäh[’].

¹² Lä⁻jwë[’] ja⁻, hi⁻ sa⁺ ma⁻heeh[’] juu[’] kih[’] Dio hlëeyh[’] llu[’] kyah[’] hnäh[’] hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ ba[’] lä⁻ jee⁻ he⁻ jmee⁺ bii[’] kyah[’] hnäh[’].

Ha⁻lä⁻le[’] wa⁻ra⁻ ga⁻te⁻jee[’] jäh[’] Dsa⁻jøøh[’] jnän[’]

¹³ Øøhn[’], hnøø⁻ jnääh[’] lä⁻ngëeh[’] hnäh[’] ha⁻ lä⁻le[’] kih[’] øøh[’] jne⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu[’]. Sa⁺ hnøø⁻ jnääh[’] lä⁻meeh[’] hoh[’]

hnäh[’] lä⁻koo⁻ la[’] kih[’] hi⁻ sa⁺ cha⁻o⁻jøh[’] dsë⁻ kih[’].

¹⁴ Dsoo[’] ba[’] dsë⁻ jne⁻ he⁻ ga⁻juu[’] Jesùs hi⁻ ga⁻lä⁻jiyh[’] ka⁻läh[’]. Hi⁻ jmee⁻ jne⁻ dsoo[’], ja⁻ba[’] lä⁻ja⁻ mi⁻jiyh[’] Dio ko⁻jøh[’] kyaah[’] Jesùs ga⁻lä⁻jee⁻ hi⁻ na⁻juu[’] hi⁻ ga⁻heeh[’] kiyh[’].

¹⁵ He⁻ja⁻ jwëehn[’] hnäh[’] lä⁻koo⁻ ga⁻jäh[’] Dsa⁻jøøh[’] jnän[’]. Jne⁻ hi⁻ chaq⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻te⁻ jmi[’] jäh[’], sa⁺ lä⁻jää⁻ jne⁻ kih[’] øøh[’] jne⁻ hi⁻ na⁻juu[’].

¹⁶ Ki⁻gaa⁻ lä⁻nueh[’] jmee⁻ Dsa⁻jøøh[’] jnän[’] mada⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻te⁻ jee[’] jñaay[’] gyueh[’], hi⁻ lä⁻nueh[’] hlëeh[’] ángel hi⁻ jøøh[’] ga⁻ kih[’] jee[’] lä⁻ jee⁻, hi⁻ lä⁻nueh[’] hii[’] luu[’] hoo⁻ kih[’] Dio. Ma⁻ja⁻ lä⁻jiyh[’] to⁻në⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ na⁻juu[’] hi⁻ ga⁻heeh[’] kih[’] Jesùs.

¹⁷ Hi⁻ lä⁻ jee⁻ jne⁻ hi⁻ chaq⁻ jmi[’] ja⁻, chaayh[’] jne⁻ jee[’] jnii[’] ko⁻jøh[’] kyaah[’] hi⁻ na⁻juu[’] mah[’] jee⁻ jne⁻ Jesùs jwë[’] në⁻ lle[’]. Ja⁻ga⁻ na⁻ dsa⁻tooh[’] jne⁻ kyaah[’] Dsa⁻jøøh[’] jnän[’] lä⁻ jee⁻ joh[’] jmi[’] cha⁻.

¹⁸ He⁻ja⁻ jmee⁻ hnäh[’] jee⁻ dsë⁻ dsa⁻kyaaah[’] hnäh[’] kyaah[’] juu⁻ la⁻.

5

¹ Øøhn[’] sa⁺ jmee⁺ bii[’] sii[’] jnääh[’] kyah[’] hnäh[’] hee⁻ ji⁻ñe⁻ o hee⁻ jmi[’] lä⁻te⁻ juu⁻ la⁻.

² Ma⁻ñeh[’] ba[’] hnäh[’] kwee⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻lloo[’] jmi[’] jäh[’] Jesùs, jäh[’] jmi[’] he⁻ sa⁻ liih[’] dsa⁻, lä⁻koo⁻ jmee⁺ dsa⁻hi[’] ta⁻la⁻ hwë[’].

³ Lä⁻koo⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jäh[’] dsa⁻: “Ma⁻tøøh[’] ba[’] jne⁻

llu', mo⁻so⁺ hii' goo⁻ jnän'', lä⁻chah' ja⁻, ni⁺ sa⁺ liih' gyih', jää⁻ he⁻ wi⁺ nē' kiyh', lä⁻koo⁻ jmee⁺ kih' dsa⁻mē⁺ jee' dsa⁻lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaay'. Ni⁺ ja⁻ sa⁺ lää⁻ kih' he⁻ ja⁻.

⁴ Pero hnäh' øohn', mo⁻so⁺ tääh' hnäh' jmeeh' hnäh' wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻. He⁻ ja⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁺ jee' jayh', sa⁺ jøøh' hnäh' lä⁻koo⁻ dsa⁻jøøh' dsa⁻wa⁻ra⁻ ga⁻lloo⁺ ja⁻ dsa⁻hi⁺ kiyh'.

⁵ Lääjää⁻ ba' hnäh' ma⁻na⁻jnää⁻ hnäh' jee' jnää⁻ wa⁻je⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ kih' jmi⁺ ka⁻läh'. Mo⁻so⁺ na⁻jnää⁻ hnäh' kih' hwë', ni⁺ kih' jee' na⁻hoo⁻.

⁶ He⁻ ja⁻ jwëehn' hnäh', sa⁻wa' jmeen' lä⁻koo⁻ ja⁻ hi⁻ sa⁺ liih' he⁻ jmee⁺. Hnøø⁺ na⁻në' jne' hi⁻ wa' hää⁻ jne' hñaan'.

⁷ Hi⁻ gwii⁻, hwë' ba' gwiiy⁻. Hi⁻ hee⁻, ko⁻ja⁻ lla⁻heeh⁻ bih'.

⁸ Pero jne' hi⁻ ma⁻na⁻jnää⁻ kih' jmi⁺, wa' lee⁻h' jne'. Wa' lä⁻dsoo⁺ dsë⁻ jne' kih' Dio, wa' hnää⁻ jne' øøh' jne'. Lääjwë⁻ ja⁻ hää⁻ jne' hñaan' lä⁻koo⁻ jmee⁺ hløø⁺ hi⁻ na⁻lää⁻ ñe'. Hi⁻ wa' kyen' o⁻jøøh' dsë⁻ he⁻ lää⁻ jne'. Lääjwë⁻ ja⁻ hää⁻ jne' hñaan' lä⁻koo⁻ jmee⁺ hløø⁺ hi⁻ hää⁻ mi⁻kyaaah' lle'.

⁹ Jëeh', ga⁻jmää⁻ Dio jne' mah' lääy⁻ jne' ta⁻la⁻ kih' Jesucristo Dsa⁻jøøh' jnän', sa⁻ga⁻jmääy⁻ jne' mah' jëen' he⁻lli'wi⁺ he⁻na⁻ga' ja⁻.

¹⁰ Hi⁻ he⁻ ga⁻juu⁻ jnää⁻ jne' mah' chaa⁻ jne' ko⁻jøøh' kyaayh', kwee⁻ ba' la' che'

chaa⁻ jne' o na⁻juu⁻ jne' wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁺ jmi⁺ jayh'.

¹¹ Kih' he⁻ja⁻, ja⁻ kwah' hnäh' be⁻ kih' dsa⁻kyaaah' mah' dsa⁻nääy⁻ ta⁻ cha⁻né⁻, ja⁻ba' lä⁻koh' tääh' hnäh' jmeeh' hnäh'.

¹² Chuu⁻ jnääh' kyaah' hnäh' øøhn', ja⁻jmeeh' hnäh' he⁻ kih' hi⁻ kwa⁻ be⁻ kyah' hnäh' hi⁻ lä⁻ja⁻ kih' hi⁻ jää⁻ hnäh' kwaat⁻ kih' Dsa⁻jøøh' jnän' hi⁻ kih' hi⁻ hlëeh' hnäh' ka⁻läh'.

¹³ Wa' hnaah' hnih' cha⁻miih' ta⁻la⁻ kih' ta⁻ he⁻ jmeey'. Hi⁻ wa' hii' ti⁻ kyah' hnäh' kyaah' dsa⁻kyaaah' hnäh'.

¹⁴ Hi⁻ chuu⁻ kyaah' hnäh' øøhn', hlëeh' hnäh' hi⁻ sa⁻ hnøø⁺ jmeey⁻ ta⁻. Kwa' hnäh' be⁻ kih' hi⁻ sa⁻ lä⁻kaa⁻ dsë⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ kih' hi⁻ sa⁻ bee⁻ huu⁻dsë⁻ kih'. Jmee' hnäh' jøøh' hoh' kyaah' lä⁻jëe⁻.

¹⁵ Lee⁻h' hnäh', ni⁺ ja⁻ hnäh' ta⁻ jiih' hliih' kih' hi⁻ jmeey⁻ he⁻ hliih'. Lääjää⁻ jiih' jmeey⁻ hnäh' he⁻ llu⁺ jmah' ba⁻ kih' øøh' hnäh' hi⁻ kih' lä⁻jëe⁻ dsa⁻jmi⁻gyuu⁻.

¹⁶ Wa' jëe⁻ hoh' hnäh' lä⁻jëe⁻ jmi⁺ ba'.

¹⁷ Ngii⁻ hnäh' tää⁻ kih' Dio.

¹⁸ Kwa' hnäh' ti⁻hmaah' kih' Dio kih' lä⁻jëe⁻. He⁻ la⁻na⁻ hnøø⁺ Dio jmeeh' hnäh' lä⁻llu⁺ he⁻ ma⁻laah' hnäh' koo⁻ kyaah' Cristo Jesús.

¹⁹ Ta⁻ ha⁻ hnäh' kih' Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁻.

²⁰ Ta⁻ jmee⁻ hnäh' ta⁻ koo⁻ juu⁻ he⁻ kwa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih' Dio.

²¹ Kye' da' hnäh' kwäat~
 kih' lä~jë~ he~ hlëeyh~. Mah'
 go~täah' hnäh' koo~ hweh~
 kyäah' ma~la~ he~ llu' jmah'
 ba~.

²² Be' hnäh' ta~ koo' lä~jë~
 nëe' he~ hliih'.

²³ Dio ba' he' hi~ jmee~
 hii' tii' tuh~dsë~ jne'. He~ja~
 ngii' kiyh' mah' wa' jmeey'
 na~jngëe' hnäh' go~te~. Wa'
 hääy' hnäh'. Wa' høøy'
 jmi~lle' kyah' hnäh', wa'
 høøy' lä~jë~ huu'dsë~ kyah'
 hnäh', wa' høøy' jmi~ngo'
 kyah' hnäh' mah' mo~so~cha~
 ga' he~ na~bääh` hnäh' ni~
 miih~ wa'ra~ ga~te~ jee' jäh'
 Jesucristo Dsa~jøøh' jnän'.

²⁴ Ma~ra~ he~ mi~te~ ba' hi~
 ga~tëeh' hnäh'. He~ ga~jäyh'
 jmeey', ma~ra~ he~ jmee~bih'.

²⁵ Øøhn', ngii' hnäh' kih' Dio
 mah' kway' be' kyäa' jnääh'.

²⁶ Jmee' hnäh' Dio kih'
 lä~jëë~ øøh' hnäh', ja~ chuh~
 hnäh' kiyh' lä~ hnøø' Dio.

²⁷ Kyäah' mada~ kih'
 Dsa~jøøh' jnän', jwëëhn~
 hnäh', ja~ hëh~ hnäh' he~
 ma~siiñla~ cha'në jee' lä~jëë~
 øøh' jne'.

²⁸ Wa' mi~jää~ Jesucristo
 Dsa~jøøh' jnän' lä~jëë~ hnäh'.
 Wa' la~ lä~ja~.

2 Tesalonicenses

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻tē['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Paa' kih['] Øoh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Tesalónica

¹ Jnä['] Paa' kyaah['] Silvano kyaah['] Timotä siin⁻ kih['] gwah⁻ jwii⁻ Tesalónica, hnäh['] hi⁻ tää['] kyaah['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] kyaah['] Dio hilaq['] Tää['] jnän['].

² Ngiiñ['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiiñ['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnäh['], hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] ti['] kyah['] hnäh['].

Dio lla['] ta['] kih['] hi⁻ jmeeh⁻ Øoh['] jne['] wa['] raa⁻ ga⁻tē['] jee['] jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']

³ Øohn['], hnøø['] kwa⁻ jnääh['] ti['] hmaah['] kih['] Dio lä⁻ jé['] jmii['] kwaat['] kyah['] hnäh['], lä⁻ lle['] kih['], lä⁻ llu['] he⁻ ngoo['] ba['] dsoo['] hoh['] hnäh['] kiyh['], hi⁻ ngoo['] ba['] hnaah⁻ hnäh['] dsa⁻ kyaah['].

⁴ Tih['] ba['] dsé['] jnääh['] lä⁻ koo⁻ jmeeh⁻ hnäh['], he⁻ ja['] ga['] hléeh['] jnääh['] llu['] kyah['] hnäh['] lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ gwah⁻ kih['] Dio. Jmeeh⁻ jnääh['] juu['] ha⁻ lä⁻ jöh['] hoh['] hnäh['] kyaah['] lä⁻ jé['] wi['] he⁻ dsa⁻ ngëe['] hnäh[']. Hi⁻ ha⁻ lä⁻ dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Dio hi⁻ kwéeh['] ba['] hoh['] hnäh['] ma['] chaa⁻ hnäh['] lli['] wi['].

⁵ Heh['] lä⁻ ja['], mi⁻ jnääh['] ma['] ra⁻ he⁻ lla['] Dio ta['] lä⁻ koo⁻ lle['] kih['], he⁻ ja['] na⁻ na⁻ ngë['] hnäh['] jwë['] go['] taa['] hnäh[']

ya['] jwii['] kiyh['], kih['] he⁻ jëeh['] hnäh['] wi['] na['].

⁶ Jëeh['], Dio jmee['] lä⁻ koo⁻ lle['] kih['], he⁻ mi⁻ hmaay['] kih['] hi⁻ jmeeh⁻ hnäh['] na['].

⁷ Hi⁻ hnäh['] hi⁻ dsa⁻ ngëe['] wi['] na['], hñah['] ba['] hnäh['] jee['] teph['] hnäh['] hoh['] ko['] jöh['] kyaah['] jnääh['] wa['] raa⁻ ga⁻tē['] jee['] lä⁻ jnä['] Jesú^s jñaa['] gyuu['] kyaah['] ángele kyaay['] hi⁻ cha⁻ be['] kih['].

⁸ Jäyh['] jee['] wa['] je⁻ jih['] gyeh['], ma['] ja⁻ heeyh['] wi['] lä⁻ jée['] hi⁻ sa⁻ ga['] heeh['] kih['] Dio, hi⁻ lä⁻ kye['] hi⁻ sa⁻ ga['] lä⁻ hnøø['] ju['] hmëe['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].

⁹ Hi⁻ he['] na⁻, jëe['] wi['] he⁻ sa⁻ llaq['] jih['] koh['] jih['] lih['], ^{uu} go⁻ te['] ba['] dsa⁻ taa['] yh['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['], jee['] mo⁻ so⁻ tëey['] jëey['] jee['] jnä['] na['] hñaa['] kyaah['] be['] kiyh['],

¹⁰ wa['] raa⁻ ga⁻tē['] jmii['] jäh['] Jesú^s. Ma['] ja⁻ dsa⁻ taa['] qah['] lä⁻ jée['] hi⁻ laa['] kyaay['], jmeey['] juuh['] kiyh[']. Peer['] jëe['] dsah['] lä⁻ jée['] hi⁻ ma['] heeh[']. Hi⁻ lä⁻ kye['] hnäh['] jëeh['] hnih['], jëeh['] ma['] lä⁻ dsoo['] ba['] hoh['] hnäh['] juu['] he⁻ ma['] kwa['] jnääh['].

¹¹ He⁻ ja['] ngii['] jnääh['] kyah['] hnäh['] lä⁻ jé['] jmii['] mah['] jmää['] Dio hnäh['] lluu['] lä⁻ lle['] kyah['] hnäh['] hi⁻ na⁻ teeh['] kyaay[']. Hi⁻ ngii['] jnääh['] kiyh['] mah['] kway['] be['] kyah['] hnäh['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻ jé['] ta['] llu['] he⁻ hyoh['] hoh['] hnäh['] jmeeh['], lä⁻ llu['] he⁻ ma['] dsoo['] hoh['] hnäh['].

¹² Ma['] ja⁻ jmee['] dsa⁻ juuh['] kih['] Jesucristo kwaat['] kyah['] hnäh['] hi⁻ ja['] ba['] lä⁻ ja['] le[']

kyah' hnäh' ko-joh' kyaayh',
 kih' he- llu' dsé' Dio jnän', hi-
 kih' he- llu' dsé' Jesucristo
 Dsa-jøøh' jnän'.

2

*Ha-lä-le' wa'ra-ga-të' jee'-
 jäh' Dsa-jøøh' jnän'*

¹ Na' hlëeh' ga' jnääh' miih-
 kih' ha- lä- le' wa'ra- ga-të'
 jee' jäh' Jesucristo Dsa-jøøh'
 jnän' hi- ha- lä- jee' jnih'
 mah' jmeen' ko-joh' kyaayh'.
 Øohn', chüun' kyaah' hnäh',

² ta- hee- hnäh' ga-juh-
 hu' dsé- kyah' hnäh'. Ta-
 jeh- hoh' hnäh' cher'mah'
 ga-nuuh- hnäh' jäh' dsa-
 ma-jah' Jesús. Ma-ke- he-
 ga' jäh' ma-hlëeh' Jmi-lle'
 kih' Dio, ma-ke- he- ga' jäh'
 ma-ya-ka- dsa- juu' kyaah'
 jnääh' o ma-tëeyh' juu' kyaah'
 jnääh', ta- jmee- hnäh' he'
 go-te~.

³ Ta- kwa- hnäh' jwë' he-
 ga' mi-gaa- dsa- hnäh'. Sa-
 jäh' Jesús jää- sa- ga' ma-lloo'
 jmiif' jmee' dsa- na-høøh'
 kih' Dio lä-kaa- jmi-gyuu'
 hi- lä-jnää' dsa- hlëeh' hi-
 ma-na-hee- go-te~.

⁴ Hi- he- lä-hnøø' lla-dséey'
 kih' Dio hi- kih' lä-jë- he-
 jmee' dsa- juuh- kih'. Jmääy'
 hñiiy' jøøh' kih' jee' lä-jëe',
 lä-jiih' gyay' neh' gwah' kih'
 Dio, jmääy' hñiiy' lä-koo- Dio.

⁵ ¿Che' sa- dsooh' hoh'
 hnäh' he- ga-jwëehn' hnäh'
 he- la-, lä- ma' gyan' kyaah'
 hnäh' jee' na-?

⁶ Ma-ñeh' ba' hnäh' hee-
 na- he- sa- kwa' jwë' lä-jnää'

dsa- hlëeh' he- jää- sa- ga'
 ma-të' jmiif' kiyh'.

⁷ Sa- chaa- hi- ñe- kwee-,
 ha- lä- ma-løø' jmee- ta' hi-
 hlëeh' he-, pero ma-ra- he-
 jmee- bih' ta' to-kë'. Koo-
 jøøy' lloo' jmiif' jñuuuh' he-
 jmee- jwihi' kiyh'.

⁸ Ja- ga' na- lä-cha- jwë'
 ngëy' jnä-hä'. Pero wa'ra-
 ga-të' jee' jäh' Jesús, kyaah'
 lle' he- hä' hooy' ba' jngëeyh'
 ' dsa- hlëeh' he'. Mi-lläay-
 go-te~ kyaah' jmee' kiyh'
 wa'ra- jayh'.

⁹ Kyah' cha-miih- be' kih'
 Tana', jmee' dsa- hlëeh' he'
 ta'. Jmee' hii' goo' jmi-gyuu'
 hi- jmee' he- jah- gaa-. Pero
 kyaah' juu' ta-juu' jmah' ba'
 jmee' lä-jë- he- ja-.

¹⁰ Ja- he- koo- nëe' he-
 hliih' jmee'. Kyah' he- ja-,
 mi-gaay' dsa- hi- ma-tääh'
 hee' go-te~, kih' he- sa-
 ga-lä-hnøøy' ma' nuuy'
 ju'dsoo' mah' ma'läay'.

¹¹ He-ja- kwa' Dio jwë'
 lä-gaa- dsa- he- cha-ga'miih-
 kyaah' juu' ja- mah' jmee'
 gyih' he' kih' juu' ta-juu' ba'.

¹² Heh' lä-ja-, jää- dso'jwii'
 në' kih' lä-jëe- hi- sa- heeh-
 kih' ju'dsoo', kih' he- hnøø'
 gyih' he- hliih'.

*Ga-lleeh- Dio jne' mah' lää-
 jne'*

¹³ Dsa-jøøh' jnän' hnääy'
 hnäh' Øohn', he-ja- jmee'
 bii' kwa' jnääh' tää' ti'hmaah'
 kih' Dio kwaat' kyah' hnäh'.
 Jëeh' Dio ga-lleeh' hnäh' lä-
 ma' to-në' mah' lääh' hnäh',

lǟllū hē gāmī lluuȳ hnäh̄ tālā kih̄ Jmīllē Nājngiī hī lǟllū hē mādsoō hoh̄ hnäh̄ kih̄ jūdsoō.

¹⁴ Gātēeh̄ Dio hnäh̄ kyaah̄ jūhmeē hē gākwā jnääh̄ mah̄ tēeh̄ hnäh̄ yājwī kih̄ Jesucristo Dsājøøh̄ jnän̄.

¹⁵ Lǟjā øøhn̄, gōtaqah̄ hnäh̄ koō hweh̄. Tā wā gaā hoh̄ hnäh̄ lǟjē̄ hē gālǟtēeh̄ hnäh̄ kyaah̄ juū hē gāhléehn̄ hī kyaah̄ lǟjē̄ hē gāsiī jnääh̄ kyah̄ hnäh̄.

¹⁶ Ngiī jnääh̄ kih̄ Jesús Dsājøøh̄ jnän̄ hīngiin̄ kih̄ Dio hī laq̄ Täǟ jnän̄ hī hnääh̄ jnē, hīgājmeē jeē dsé̄ jnē hē sāllaq̄ jih̄koh̄, hīgājmeē chā ōjøh̄ dsé̄ jnän̄tālā kih̄ hē llūdsé̄.

¹⁷ Ngiī kiyh̄ mah̄ wā jmeeȳ jeē hoh̄ hnäh̄ hī wā kwaȳ bē kyah̄ hnäh̄ mah̄ yāhī llū lǟjē̄ hē hléeh̄ hnäh̄ hī lǟjē̄ hē jmeeh̄ hnäh̄.

3

Gājäh̄ Paāsiī øøh̄ jnē ngiī hnäh̄ kyaah̄ jnääh̄

¹ Øøhn̄ tā jyoh̄ kōtaq̄, ngiī hnäh̄ kyaah̄ jnääh̄ mah̄ lloōchah̄ juū kih̄ Dsājøøh̄ jnän̄ lǟkaā jmīgyuū hī lǟjā wātøoyh̄ tājuū jā lǟkoō gājmeeh̄ hnäh̄.

² Ngiī hnäh̄ kyaah̄ jnääh̄ mah̄ sāchā hē dsāngëē jnääh̄ jeē kih̄ dsāhñaā dsé̄. Jéeh̄ jā lǟjeē dsā lǟdsoō dsé̄ juūlā.

³ Pero mītē bā Dsājøøh̄ jnän̄ juū kih̄, mārā hē häǟbih̄ hnäh̄ mah̄sāchā hē dsāngëē hnäh̄.

⁴ Kyé̄ jnääh̄ ōjøh̄ dsé̄ kih̄ Dsājøøh̄ jnän̄, hējmeeh̄ bā hnäh̄ lǟjē̄ hēmājäh̄ jnääh̄ hīngoō bājmeeh̄ hnäh̄ lǟjā.

⁵ Dsājøøh̄ jnän̄, hīhēbājäǟ hnäh̄ mah̄ lǟhnaah̄ hnäh̄ øøh̄ hnäh̄ lǟkoō hnääh̄ Dio jnē hīlǟjājäǟ hnäh̄ mah̄kwëēh̄ hoh̄ hnäh̄ lǟgākwëēh̄ dsé̄ Cristo.

Jmeēbit̄jmeējnētā

⁶ Jmeē jnääh̄ madākyah̄ hnäh̄ lǟhih̄ kih̄ Dsājøøh̄ jnän̄. Tājmeē hnäh̄kōjøh̄ kyaah̄ nījāøøh̄ jnē hījmeē wālāchālā, hīsājmeēhēlǟjē̄juūhēmākwājnääh̄.

⁷ Māñeh̄ bā hnäh̄ hēllēkyah̄ hnäh̄jmeeh̄hnäh̄ lǟkoōjmeējnääh̄. Sāgājmeējnääh̄wālāchālājeēkyah̄hnäh̄.

⁸ Sāgākih̄jnääh̄lāgākih̄jnääh̄kih̄nījādsá̄. Sāgātēeh̄jnääh̄dsé̄jnääh̄māgājmeējnääh̄tālǟjmīlǟhwé̄. Jéeh̄nījāhnäh̄sāmāhnøø̄jnääh̄māllākyah̄jnääh̄jmī.

⁹ Jāhēsānāngë̄jnääh̄jwé̄hēmāngiījnääh̄kyah̄hnäh̄. Pero llāhējā, gājmeējnääh̄tāmah̄jmeeh̄hnäh̄jābālǟkoōgājmeējnääh̄.

¹⁰ Lǟmāgātooh̄jnääh̄kyah̄hnäh̄gājmeējnääh̄

mada⁻: Cher'mah⁴ hi⁻ sa⁺
 hnøø¹ jmee⁴ ta[,] lä⁻ ja⁻ sa⁺ wa[']
 kuyh⁻.

¹¹ Jëëh['] ma⁻nue['] jnääh⁴,
 ko⁻llaq['] dsa⁻kyaqah['] hnäh[']
 jmee⁺ wa['] la['] cha⁻ la⁴. Ni⁻
 miih⁻ ta['] sa⁻ jmeey⁴. Koo⁻
 dsa⁻jëëy['] he⁻ jmee⁺ dsa⁻ba['].

¹² Kih⁴ hi⁻ he['] na⁻ hlëëh[']
 jnääh⁴ hi⁻ jmee⁻ jnääh[']
 mada⁻, lä⁻hih⁻ kih⁴ Jesucristo
 Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Ta⁺ wa[']
 tääyh['] ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁻, wa[']
 jmeey['] ta['] mah⁴ lä⁻cha⁻ he⁻
 kuyh⁻.

¹³ Hi⁻ hnäh['] øøhn⁴, jmee['] ba[']
 hnäh['] he⁻ llu['], ta⁻ tu['] hnäh['].

¹⁴ Cher'mah⁴ chqa⁻ ko⁻llaq[']
 hi⁻ sa⁺ nueh['] kih⁴ juu['] he⁻
 na⁻sii⁻ la⁻, kye⁻ da['] hnäh[']
 kwaat⁻ kih⁴ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻
 hi⁻ mo⁻to⁻ jmee⁻ hnäh[']
 ko⁻jøh['] kyaayh['] mah⁴ wa['] jä⁻
 o⁻hih⁻ kiyh⁴.

¹⁵ Pero ta⁻ jmee⁻ hnäh[']
 na⁻hääh['] hnih['], hlëëyh['] lä⁻lle[']
 kih⁴ ta⁻la⁻ kih⁴ he⁻ lqa⁻ øøh[']
 ba['].

¹⁶ He['] ba['] Dio hi⁻ jmee⁺ hii[']
 tii['] jnän['], wa['] jmeey['] hii['] tii[']
 kyah['] hnäh['] lä⁻je⁻ jmiif['] wa['] he⁻
 cha⁻ he⁻ he⁻ chqa⁻ hnäh[']. Dio
 kyaah['] hnäh['].

¹⁷ Jnä['] Paa['] ma⁻siin⁴ miih⁻
 jee['] ga⁻dsaa⁻ juu['] la⁻ kyaah[']
 goon⁻. Lä⁻ja⁻ jmeen⁻ kyaah[']
 lä⁻je⁻ je⁻ he⁻ siin⁻ mah⁴ la⁻
 dsoo['] jnä['] he['] hi⁻ chee⁻ je⁻ ja⁻.

¹⁸ Wa['] mi⁻jää⁻ Jesucristo
 Dsa⁻jøøh['] jnän['] lä⁻jeë⁻ hnäh['].
 Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

1 Timoteo

He⁻ la⁻ to⁻ nē⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii⁻ Paa['] kih['] Timotä

¹ Jnä['] Paa['] ląqan['] apóstol
kyaa['] Jesucristo lä⁻ hih⁻ kih[']
Dio hi⁻ lää⁻ jne['] hi⁻ lä⁻ hih⁻
kih['] Jesucristo Dsa⁻ jøh['] jnän[']
hi⁻ kyen['] o⁻ jøh['] dsé⁻ kih['].

² Siin⁻ kyah['] Timotä, hne-
hi⁻ ląq['] lä⁻ koo['] gyuuh⁻ kyaan⁻
lä⁻ llu['] he⁻ jää⁻ hne⁻ jwë⁻
kih['] Dio. Ngii['] kih['] Dio hi⁻
ląq['] Tää⁻ jnän['] hi⁻ kih['] Cristo
Jesús Dsa⁻ jøh['] jnän['] wa⁻
kway⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ llu['] kyah['],
wa⁻ lä⁻ ñih['] dséy['] hne⁻, hi⁻ wa⁻
jmeey['] hii['] tii['] kyah['].

*Ga⁻jmee['] Paa['] mada⁻ kih[']
Timotä mah['] hlëeyh['] dsa⁻ hi⁻
kwa⁻ juu['] ta⁻ juu[']*

³ Jää['] sa⁻ ga['] ma⁻ ngoon⁻ ta⁻
hwa['] Macedonia, ga⁻ jwëehn[']
hne⁻ he⁻ jäh['] jwii⁻ Éfeso na-
mah['] hah['] kih['] ko⁻ llaa['] hi⁻
mi⁻ gaa⁻ dsa⁻ kyaah['] juu[']
ta⁻ juu['].

⁴ Ni⁻ ta⁻ kwa⁻ jwë⁻ jmeey[']
he['] kih['] lä⁻ jë⁻ juu['] ma⁻ gyuh⁻
kih^{',} ni⁻ he⁻ jmeey['] juu[']
ha⁻ lä⁻ ma['] ląq['] ma⁻ hyaa⁻
ta⁻ gyuuh['] jnän[']. Sa⁻ cha⁻ jee⁻
llaa['] juu['] ja⁻. Koo⁻ llay⁻ hnii-
ba['] ja⁻. Sa⁻ dsoo['] ta⁻ cha⁻ nē⁻
juu['] kih['] Dio kyaah['] juu['] ja⁻.
He⁻ dsoo['] dsé⁻ jne['] kih['] Dio,
he⁻ ja⁻ ba['] jmää['] kih['] dsa⁻.
He⁻ ja⁻ jwahn⁻ ka⁻ läh['], ja⁻
jäh⁻ Éfeso na⁻ mah['] jmeeh[']
he⁻ ga⁻ jwëehn['] hne⁻ jää['].

⁵ He⁻ hnoon['] lä⁻ hnää[']
dsa⁻ øøh['] kyaah['] koo⁻
nëe['] ba['] huu⁻ dsé⁻, he⁻ ja⁻
ba['] ma⁻ jmeen['] mada⁻
lä⁻ na[']. Peer⁻ cher⁻ mah['] hnii[']
huu⁻ dsé⁻ kiyh['] hi⁻ cher⁻ mah[']
koo⁻ jäh['] bih['] he⁻ ma⁻ dsoo[']
dséy['] kih['] Dio, sa⁻ jmää['] kiyh[']
he⁻ jayh['] hnää['] øøyh['].

⁶ Kih['] he⁻ ga⁻ jmee['] ko⁻ llaa[']
dsa⁻ ta⁻ koo['] he⁻ hnää[']
øøyh['], he⁻ ja⁻ ga⁻ nääy['] kyaah[']
juu['] he⁻ sa⁻ jmää['] ta['].

⁷ Hnøøy['] jmääy['] hñiiy['] ja⁻
hi⁻ kyuuuh['] ley kih['] Dio, pero
ni⁻ he⁻ hlëeyh['] sa⁻ ngëey['],
ma⁻ ke⁻ kway⁻ juu['] lä⁻ kaa⁻
tuh⁻ dséy['].

⁸ Pero ma⁻ ñe['] ba['] jne['], llu[']
ba['] ley kih['] Dio wa['] r'a⁻ jäh['] kih[']
ngëey['] jne['] hee⁻ kih['] jmää['] ley
ja⁻.

⁹ Ne['] ba['] jne['] sa⁻ ga⁻ kwa[']
Dio ley kih['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu['].
La['] kih['] hi⁻ ma⁻ hlääh['], kih[']
hi⁻ chaah['], kih['] hi⁻ na⁻ hee⁻
dsé['], kih['] hi⁻ jmee⁻ dso'kye['],
kih['] hi⁻ sa⁻ kyaah['] Dio, kih[']
hi⁻ sa⁻ cha⁻ nuuh['] kih['], kih[']
hi⁻ jngëeh['] cho⁻ jmii['], kih['] hi⁻
jngëeh['] dsa⁻ kyaah['], kih['] hi⁻
he['] ba['] hnøø['] ley ja⁻.

¹⁰ Kih['] dsa⁻ më['] dsa⁻ ñuuuh[']
hi⁻ kaaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻,
kih['] dsa⁻ më['] o dsa⁻ ñuuuh['] hi⁻
kaah['] ja⁻ ba['] dsa⁻ kyaah['], kih[']
hi⁻ hee⁻ dsa⁻ mah['] hnëey['],
kih['] hi⁻ ta⁻ juu['], kih['] hi⁻ jmee⁻
ju['] dsoo['] kih['] juu['] ta⁻ juu['], hi⁻
la['] kih['] hi⁻ hnøø['] lla⁻ dséë['] kih[']
ju['] dsoo['] he⁻ kwa⁻ jnääh['] la⁻,

¹¹ lä⁻ koo['] lle['] ju['] hmëe['] he⁻
na⁻ hñaaqan['] kwan[']. He⁻ ba[']
che⁻ na['] hñaaah['] la['] ju['] hmëe[']

kih' Dio h̄i- l̄aq̄' Täää jnän'.

Cha-miih- ga-lä-ñih' dsë'
Dio kih' Paa'

¹² Kwan⁻ ti'hmaah' kih'
Cristo Jesúus Dsa-jøøh' jnän'
h̄i- kwa⁺ be⁺ kin⁺. Jëeh',
ga-jmääy' jnä⁺ kwaat[~]
he- mi'ten` kiyh', he- ja-
ga-hñäay' jnä⁺ mah' jmeen` ta'
kiyh'.

¹³ Jää⁺ sa⁺ ga' ma- téeyh' jnä⁺
ga- mi- kwäh' jnih'. Ga- ngën⁺
jmeen⁺ hñaa⁻ dsen⁺ kih' dsa-
kyäay', ma' hään⁺ jwerte.
Pero ga-lä-ñih' dsë' Dio jnä⁺,
jëeh' sa⁺ ma' man⁺ hee⁺ ja-
ma' jmeen⁺, hi⁺ sa⁺ ma' heen⁺
kih' ju'dsoo'.

¹⁴ Ha- koh' sa⁺ llu⁺ dsë'
Dsa-jøøh' jnän' kyaah' jnä⁺.
Ga-jmeey' ga-lä-dsoo' dsen⁺
kiyh' hi⁺ ga-jmeey' he-
ga-lä-hnaan⁺ dsa- ta-la⁺ kih'
Cristo Jesúus.

¹⁵ Juu' he- jwahn⁺ la⁻,
la⁺ dsoo' hi⁺ hnøø⁺ heeh⁺
ga-lä-jëe⁺ dsa⁻. Ja⁺ Cristo
Jesúus jmi-gyüü⁺ la⁺ mah' lääy⁺
dsa- hi⁺ jmee⁺ he- hliih'.
Hi⁺ jnä⁺ l̄aq̄⁺ to-në⁺ kih' jee'
lä-jëe⁺ hi⁺ jmee⁺ lä-ja⁻.

¹⁶ Kih' he- ja- ba' na⁻,
ga-lä-ñih' dsë' Dio jnä⁺, mah'
mi- jnää⁺ Cristo Jesúus ta-la⁺
ki⁺ jnä⁺ ha- lä-koo⁺ jøh- dsëy'.
Jëeh', cha- ga'miih- he- hliih'
ga-jmeen⁺ lä-koh' ga' he-
jmee⁺ jñah'. Lä-jwë' ja⁻, ka⁺
kwaat[~] hi⁺ na⁺ ga' heeh⁺ kih'
Jesúus, ha- koh' sa⁺ lä-jøh- dsë'
Jesúus kyaayh', mah' jmeey'
chaay⁺ lä-jëe⁺ joh' jmiif' cha⁻.

¹⁷ Lä-ja- wa' la⁺ juuh⁺ kih'
Dio hi⁺ wa' l̄aq̄' jøøyh'. Sa⁻

chaa⁻ ga' jñah' Dsa-ta' h̄i-
jøøh' ga', hi⁺ sa⁺ juu' jih'koh',
hi⁺ ni⁺ sa⁺ tée⁺ jne' jëe⁺ jnih',
ja- hñii⁺ bih' l̄aq̄' Dio h̄i-
kyuuuh[~]. Wa' la' lä-ja⁻.

¹⁸ Timotä, gyyü⁺ kyaan⁺,
kwëehn⁺ hne⁻ nuuh⁺ la⁻,
ja- ba' lä-koo⁺ juu' he-
ga- mi- jnää⁺ Dio kih' h̄i-
ga- hlëeh⁺ kyah' jää⁺. Ja-
mi- dsooh⁺ hoh' lä-koo⁺
ga- jäh' h̄i- he' mah' tée⁺ be'
jmeeh' ta' lä-jiih' jee' le⁺.

¹⁹ Hnøø⁺ lä- ma- dsoo' ja- ba'
hoh', hi⁺ lä- ma- jmeeh-
ja- ba' he- llu⁺ jmah' mah' sa⁺
hnii⁺ huu'dsë- kyah'. Ko-llaq⁻
dsa- sa⁺ ga- jmeey' he- lä-koo⁺
ya- nääy⁺ kyaah⁺ huu'dsë-
kiyh', he- ja- ga- heey⁺ hñiiy⁺,
mo- so⁺ ga- nääy⁺ ta⁺ cha'ne⁺.

²⁰ Uu⁺ hi⁺ ga- jmee⁺ lä- ja-
chee⁺ Himeneo kyaah⁺ Leja⁺.
Hi⁺ he' ga- ngëeñ⁺ kih' Tana'
mah' lä- ja⁻ mi- tée⁺ sa⁺
mi- kwayh⁺ Dio.

2

Ha- lä- chuu' jne' kyaah'
Dio kih' lä-jëe⁺ dsa⁻

¹ Chyüñ⁺ kyaah⁺ hne-
to-në⁺, wa' ngii⁺ jne' kih' Dio
mah' wa' le⁺ llu⁺ kih' lä-jëe⁺.
Wa' hlëeh⁺ jne' Dio lä-jëe⁺ he-
lla⁺ dsë⁺ jne' hi⁺ wa' chiihn⁺
Dio lä-jëe⁺ he- chaq⁻ jne', hi⁺
wa' kwan⁻ ti'hmaah⁺ kiyh⁺.

² Lä-ja- hnøø⁺ ngii⁺ jne' kih'
lä-jëe⁺ hi⁺ kye⁺ ta⁺ hi⁺ lä-kye⁺
dsa- ta' mäh' mah' kway⁺ jwë⁺
dsa-toohn⁺ llu⁺ hii⁺ tii⁺ jnän⁺.
Hi⁺ lä-ja⁻ cha- jwë⁺ hnäähn⁺
Dio, hi⁺ jmeen⁺ lä-koo⁺ lle⁺
kih⁺.

³ He⁻ la⁻ ba['] ja⁻ he⁻ llu['] he⁻ tih⁻ dsé['] Dio hi⁻ lää['] jne['].

⁴ Dio hnøø['] he⁻ lää['] lä⁻jëë['] dsa⁻ hi⁻ hnøøy['] lä⁻ngëë['] dsa⁻ ha⁻ lä⁻la['] ju'dsoo['].

⁵ Jëëh['], jaä⁻ ba['] Dio lää['] hi⁻ lä⁻ja⁻ jaä⁻ ba['] dsa⁻ ñuuuh⁻ chaa⁻ hi⁻ mi⁻ee⁻ juu['] kih['] dsa⁻ kyaah['] Dio. Dsa⁻ ñuuuh⁻ he['] chee⁻ Jesucristo.

⁶ Ga⁻ngëëy['] hñiiy['] he⁻ ga⁻juuy['], mah['] lääy['] lä⁻jëë['] dsa⁻. He⁻ la⁻ ga⁻mi⁻jnää['] Dio ma['] ga⁻lloo['] jmii['] ja⁻.

⁷ He⁻ ja⁻ ga⁻hñaaay['] jnää['] laan['] apóstol mah['] kwan['] juu['] kiyh[']. Ñe⁻ ba['] Cristo, hlëehn['] ju'dsoo['], sa⁻ ta⁻juun[']. Na⁻hñaan['] mi⁻tëen['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ lää['] judiu, hee⁻ ja⁻ he⁻ dsoo['] dsé['] jne['] hi⁻ hee⁻ ja⁻ ju'dsoo['].

⁸ He⁻ ja⁻ hnoon['] lä⁻jëë['] dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ chuuuy['] kyaah['] Dio. Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻hlëeyh['] kyaah['] Dio chooy['] gooy⁻ ta⁻ gyuuuh⁻, hnøø['] na⁻jngëëy['], sa⁻ lleey['], hi⁻ sa⁻ hneey⁻.

⁹ Lä⁻ja⁻ jwahn⁻ ka⁻läh['] kih['] dsa⁻më['], wa['] kyeyh['] hmiöh⁻ kyaah['] koo⁻ née['] ba['] huu⁻dsé['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] hi⁻ hnaah['] Dio. Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻jñaay['] lley['] sa⁻ llu['] jmeey['] jih[']gyeh['] na⁻beh⁻ kyaah['] ñe['] nøø['] o kuu['] he⁻ hmooh['], ni⁻ he⁻ këyh['] hmiöh⁻ hmooh['].

¹⁰ Lla⁻ he⁻ ja⁻, wa['] jmääy['] hñiiy['] na⁻hñaah['] kyaah['] lä⁻jëë['] ta⁻ llu['], lä⁻koo⁻ lle['] kih['] dsa⁻më['] hi⁻ hnaah['] Dio.

¹¹ Hi⁻ sa⁻ sooh['] kih['] dsa⁻më['] he⁻ tooyh['] miih['] jee['] kwa⁻

dsa⁻ juu['], hnøø['] nuuyh['] kih['] juu['] he⁻ nuuy⁻.

¹² Sa⁻ kwan['] jwë['] kih['] dsa⁻më['] he⁻ mi⁻tëey['] dsa⁻ ñuuuh⁻, ni⁻ sa⁻ le['] kay['] née['] kih['] dsa⁻ ñuuuh⁻. Hnøø['] dsa⁻taayh['] to⁻ké['] ba['].

¹³ Jëëh['], Dio ga⁻jmääy['] Adán to⁻në[']. Këë⁻ ga['] ga⁻jmääy['] Eva.

¹⁴ Hi⁻ ja⁻ kih['] Adán ga⁻mi⁻goo⁻ hi⁻sa⁻llu[']. Kih['] dsa⁻më['] ba['] ga⁻mi⁻gooy[']. Kih['] he⁻ja⁻ ba['] ga⁻lä⁻cha⁻ dso⁻kye⁻ kiyh['].

¹⁵ He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] Dio kih['] dsa⁻më['], jëëy['] wi['] jee⁻ lä⁻chaa⁻ gyuu⁻ kyaay['], pero lää['] bih['] cher'mah['] ngoo['] ba['] dsoo['] dsëy['] kih['] Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ hnøø['] hnääy['] dsa⁻, hnøø['] na⁻jngëëy['], hi⁻ hnøø['] dsa⁻taayh['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['].

3

Ha⁻ lä⁻ hnøø['] jmeey['] hi⁻ kye⁻ née['] kih['] øøh['] jne[']

¹ Jwahn⁻ dsoo['], cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ hnøø['] ka['] née['] kih['] øøh['], ta[']llu['] ba['] ja⁻ hnooyh⁻.

² Pero hi⁻ hä['] goo⁻ ta['] ja⁻, jmeey['] bii['] laay['] jaä⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻bääh['] ni⁻ miih⁻dsöö, jaä⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ kyaah['] jaä⁻ ba['] dsa⁻më['], jaä⁻ hi⁻ ngë['] koo⁻ née['] ba['], jaä⁻ hi⁻ hää['] hñii['], jaä⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih['], jaä⁻ hi⁻ kwa⁻ jee['] ja['] dsa⁻ hi⁻ go⁻nää['], jaä⁻ hi⁻ lih⁻ mi⁻teë['] dsa⁻.

³ Sa⁻ le['] ka['] née['], jaä⁻ dsa⁻lla[']hiih⁻. Hnää['] jaä⁻ hi⁻ sa⁻ hnee⁻, jaä⁻ hi⁻ jøh['] dsëy['] hi⁻ sa⁻ ti⁻choo['] juu['], jaä⁻ hi⁻ sa⁻ hee['] dsëy['] kuu['],

⁴ jaā⁻ hi⁻ lih⁺ lla⁺ ta['] cha'neh⁺ kih⁺, jaā⁻ hi⁻ lih⁺ kwēēh⁺ nūuh⁺ joō['] mah⁺ sa⁺ jiiyh⁺ juu['] kyaāy^h.

⁵ Cher'mah⁺ chaa⁻ jaā⁻ hi⁻ sa⁺ lih⁺ lla⁺ ta['] cha'neh⁺ kih⁺, ḥha⁻ ba['] lä⁻ ja⁻, kāy['] nē['] kih⁺ gwah⁺ kih⁺ Dio?

⁶ Jaa⁻ øøh⁺ jne['] hi⁻ hmēē⁺, sa⁺ le['] kāy['] nē['], wa'rā⁻ ja['] huu'dsē⁻ kiyh⁺ jmääy['] hñiiy['] jøøyh⁺, hi⁻ jā['] dso'jwii['] nē['] kiyh⁺ lä⁻ koh['] ga⁻ la⁺ kih⁺ hi⁻ sa⁺ llu['].

⁷ Hi⁻ jee['] kih⁺ hi⁻ sa⁺ ma⁻ heeh⁻, hnøø['] hii['] juu['] kiyh⁺ he⁻ jmeey['] he⁻ llu['] jmah⁺ ba['], mah⁺ sa⁺ hlëeh⁺ dsa⁻ hlëeh⁺ kiyh⁺ hi⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁺ mi⁻ goo⁺ hi⁻ sa⁺ llu['] kiyh⁺.

Ha⁻ lä⁻ hnøø['] jmee['] dsa⁻ na⁻ lleeh⁺ kyaā^h Dio hi⁻ kwa⁻ juu['] kiyh⁺

⁸ Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁺ kih⁺ lä⁻ jee⁻ hi⁻ jmee['] be['] kih⁺ hi⁻ kye⁻ nē['], hnää['] jaā⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih⁺, hi⁻ mi⁻ te['] juu['] kih⁺, hi⁻ sa⁺ hi⁻, hi⁻ hi⁻ sa⁺ hee['] dsē['] kuu['].

⁹ Hi⁻ hnää['] jaā⁻ hi⁻ na⁻ jngii['] huu'dsē⁻ kih⁺, hi⁻ chooh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu['] he⁻ ma⁻ dsoo['] dsē['] jne['], he⁻ ma⁻ lä⁻ jnä['] jnän['] na['].

¹⁰ He⁻ ja⁻, jää['] ga['] hnøø['] kye['] jne['] kwaat['] che['] jmääy['] jmeey['] ta['] ja⁻. Ja⁻ ga['] na['], le['] jmeey['] be['] kih⁺ hi⁻ kye⁻ nē['], cher'mah⁺ sa⁺ cha⁻ he⁻ na⁻ bääyh⁺.

¹¹ Ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ kih⁺ dsa⁻ më['], hnøø['] jaā⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih⁺, hi⁻ sa⁺ kooh⁻ juu['] jwii['], hi⁻ ngë⁻

koo⁻ nēë['] ba['], hi⁻ jaā⁻ hi⁻ mi⁻ te['] juu['] kih⁺.

¹² Hi⁻ jmee['] be['] kih⁺ hi⁻ kye⁻ nē['], wa['] laay['] dsa⁻ nūuh⁺ kyaā^h jaā⁻ ba['] dsa⁻ më['], hi⁻ wa['] liyh⁺ llay['] ta['] cha'neh⁺ kiyh⁺, hi⁻ wa['] kwēéyh⁺ nūuh⁺ jooy['].

¹³ Lä⁻ jee⁻ hi⁻ ya⁻ hëë['] llu['] kyaah['] ta['] ja⁻, dsa⁻ hä['] ta['] kiyh⁺ jee['] kih⁺ dsa⁻ kyaāy['] hi⁻ cha⁻ ga'miih⁻ lä⁻ cha⁻ be['] kiyh⁺ hlëéyh⁺ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ ma⁻ dsoo['] dsē['] jne['] kih⁺ Cristo Jesús.

Jnaah['] la⁺ juu['] he⁻ ma⁻ lä⁻ jnä['] jnän[']

¹⁴ Hnoon['] niin['] na⁻ jeeëen['] hne⁻ chah['] la⁻, pero ma⁻ ra⁻ he⁻ siï⁻ ba['] jnä['] kyah⁺,

¹⁵ le['] ga⁻ che⁻ sa⁺ ngoon['] chah[']. Lä⁻ ja⁻ lä⁻ nh⁻ ha⁻ lä⁻ kah⁺ nē['] kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ heeh⁻ hi⁻ laay['] gwah⁺ kih⁺ Dio jiih⁺ hi⁻ täh⁺ nē['] kih⁺ ju'dsoo['], hi⁻ chooyh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu['] ja⁻, laay['] lä⁻ koh['] ma⁻ ti['] na⁻ hyah⁺.

¹⁶ Ma⁻ ra⁻ ju['] dsoo['], sa⁻ lä⁻ këh['] jne['] jmii['] lä⁻ ngëen['] ha⁻ lä⁻ la⁺ jwë['] kih⁺ Dio. Pero kyaah['] he⁻ na⁻ siï⁻ jee['] la⁻ lä⁻ ngëe['] ba['] jne['] miih⁺:

Ga⁻ mi⁻ jnää['] Dio hñii['] jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, laay['] lä⁻ koo⁻ jaā⁻ dsa⁻.

Hi⁻ he⁻ ya⁻ hëë['] lluuy['] ta⁻ la⁻ kih⁺ Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii['].

Lä⁻ jee⁻ ángele ga⁻ jeeëy[']. Hi⁻ ga⁻ kwa⁻ dsa⁻ juu['] kiyh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laay['] judiu.

Ga⁻ lä⁻ dsoo['] dsë['] dsa⁻ kiyh⁺, jmi⁻ gyuu⁻ la⁻,

hi⁺ ga⁺hee⁺ Dio ka⁻läh[']
gyuu⁺ya⁻jwi⁺.

4

Lloo⁻ koo⁻ jmii['] jmee['] dsa⁻
ta⁻ koo['] ju['] dsso[']

¹ Na⁻hnaa['] lä⁻jëe⁻
ga⁺mi⁻jnäa⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['],
ha⁻lä⁻le['] wa⁻ra⁻ ga⁻të['] jee[']
lläa⁻ jmi[']. Ko⁻lläa⁻ dsa⁻ lä⁻øø[']
kih['] he⁻ ma⁻dsso['] dsë⁻ jne['],
nuuy['] juu['] ta⁻juu['] he⁻ kwa[']
jmi⁻lle['] hliih['].

² iHe⁻ ba['] che⁻ ta⁻juu['] hi⁻
kwa['] juu['] lä⁻ja⁻! Mo⁻so⁻ li-
iyh['] he⁻ jmee['], jlë['] go⁻te⁻
huu[']dsë⁻ kiyh['].

³ Mo⁻so⁻ kway['] jwë['] jee[']
goo⁻ dsa⁻, ni⁺ sa⁺ kway[']
jwë['] kuh⁻hih['] dsa⁻ lä⁻jë⁻ he⁻
cha⁻. Pero Dio ga⁻lla['] lä⁻jë⁻
he⁻ cha⁻ mah['] kuh⁻hih['] hi⁻
kwa⁻ti⁻hmaah['] kiyh['], hi⁻läa⁻
kyaa['] hi⁻ kyuu⁺ ha⁻lä⁻ la⁻
ju[']dsso['].

⁴ Jëeh['], llu['] ba['] lä⁻jë⁻ he⁻
ga⁻lla['] Dio he⁻ kih⁻hihn[']. Sa⁻
cha⁻ he⁻ kih['] jähn['] sa⁻ llu['],
hnøø['] kwan['] ti⁻hmaah['] kih[']
bih['].

⁵ Kyaa['] juu['] kih['] Dio hi⁻
kyaa['] he⁻ ngii['] dsa⁻ kiyh['],
jmee['] na⁻jngii['] lä⁻jë⁻ he⁻
kuh⁻hih['] dsa⁻.

Ha⁻lä⁻ hnøø['] jmee['] hi⁻ hä[']
goo⁻ta[']kih[']Cristo

⁶ Cher'mah['] mi⁻tee['] øøh[']
juu['] la['], ya⁻hee⁺ ba['] hne⁻
llu['] kyaa['] ta['] kih['] Jesucristo,
hne⁻ hi⁻ tee['] be['] kyaa['] juu[']
he⁻ ma⁻dsso['] dsë⁻ jne['], ja⁻ba[']
ju[']dsso['] he⁻ ma⁻hee['] na⁻.

⁷ Mo⁻to⁻ taa⁺ hñah[']
kyaa['] juu['] ma⁻gyuh['], kyaa[']

juu['] he⁻ sa⁺ jmää['] ta[']. Jmee[']
bii['] hnääh['] Dio ba['].

⁸ Llu[']ba['] miih⁻ he⁻ koo⁻hlii[']
jne[']. Pero cha⁻ga⁻miih⁻
llu['] he⁻ hnääh['] jne['] Dio.
Jëeh['] he⁻ ja⁻ la['] ya⁻jøø[']
jnän['] jmi⁻gyuu⁺ la⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] jmi⁻gyuu⁺ he⁻ na['] ga[']
lä⁻jnä['].

⁹ Juu[']la['], la[']dsso['] hi⁻jmee[']
bii[']hee['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻.

¹⁰ He⁻ja⁻ba['] kwa⁻ jne['] be[']
lä⁻jiih['] jee['] le['], kih['] he⁻kye[']
jne['] o⁻jøø['] dsë⁻ kih['] Dio jiih['],
hi⁻lää⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻. Pero
lä⁻jëe⁻ hi⁻ma⁻hee['] kiyh['],
hi⁻he[']ba[']lää['].

¹¹ Ja⁻ mi⁻tee['] dsa⁻ juu[']
la['], hi⁻ jwiih['] hniih['] jmee['] bii[']
mi⁻tey['].

¹² Ni⁺ jaa⁻, ta⁻ wa[']
mi⁻kwah[']hne⁻ kih[']he⁻mäh['].
Jlë['] jwë['] kiyh[']. Jmee[']ba[']
hne⁻ kwee⁻ mah[']ka['] në[']
hi⁻ma⁻hee['] juu['] kih['] Dio
lä⁻koo['] jmeeh['] hñah[']: ha⁻
lä⁻hlëeh['], ha⁻lä⁻jmeeh['], ha⁻
lä⁻hnaah['] dsa⁻kyaa['], ha⁻
lä⁻ma⁻dsso['] hoh['] kih['] Dio hi[']
ha⁻lä⁻ngëh['] kyaa['] koo['] nëe[']
ba[']huu[']dsë⁻.

¹³ Ta⁻ko⁻jiih['] sa⁺ ga[']
ma⁻lloon['], ja⁻hëh[']ba[']hne⁻
juu['] kih['] Dio, ja⁻hlëeh[']
dsa⁻kyaa['] juu[']na⁻, hi⁻ja⁻
mi⁻tee['] dsa⁻ka⁻läh['].

¹⁴ Ta⁻ ya⁻tu['] ta['] he⁻
ga⁻hñah['] kih['] Dio lä⁻ma[']
ga⁻kye['] dsa⁻gyuu⁺ goo⁻
në[']kyah[']. Ga⁻ngëey['] juu[']
he⁻ga⁻mi⁻jnäa⁻ Dio kiyh['],
ga⁻hlëeyh['] kih['] ta['] he⁻
ma⁻hñah['] kih['] Dio.

¹⁵ He⁻ja⁻ta⁻hwaa⁺ jee[']
jmeeh[']ta[']ja⁻. Jmee[']ba[']hne⁻

he' mah' lii~ ga~llooh' ba' hne~ ta~ cha'ne~.

¹⁶ Hää~ hñaaah' hi~ leeh~ wa'ra~ ga~mi~siih' juu' na~. Ja~ mi~teh' ba' hne~. Cher'mah' ga~llooh' ba' hne~ jmeeh~ lä~na~, lääh~ hñaaah' hi~ lääh~ lä~jëe~ hi~ nuu~ juu' he~ kwah~.

5

Ha~ lä~ dsa~toohn' kyaah' hi~ ma~heeh~ juu' kih' Dio

¹ Ta~ hlëeh~ dsa~ñuuuh~ ma~gyuh~ wa' la' cha~ la~, hlëeyh~ kyaah~ juu' llu' ba' lä~koh~ ja~ tää~ kyaah~. Hi~ lä~ja~ kih~ hi~ kwaa~, hlëeyh~ lä~koh~ dsa~ñuuuh~ øøh~ ba'.

² Lä~ja~ kih~ hi~ laa~ dsa~ma~hyaa~, hlëeyh~ lä~koh~ maa~ kyaah~. Hi~ kih~ hi~ laa~ dsa~më~ kwaa~, hlëeyh~ lä~koh~ dsa~më~ øøh~ ba'. Wa' na~jngii~ go~te~ huu~dsë~ kyah~ kyaayh~.

³ Cher'mah' dsoo~ chaa~ dsa~më~ hi~ hnii~, kwa' be~ kiyh~.

⁴ Pero cher'mah' chaa~ dsa~ hnii~ hi~ chaa~ joo~, chaa~ gyuu~ llooy~, hi~ he~ ba' ga~tëe~ jmee~ be~ kiyh~ to~në~, lä~koo~ lle~ kih~ hi~ hnaah~ Dio, lä~llu~ he~ ga~mi~kwaa~ cho~jmiiy~. He~ ja~ ba' llu' hi~ti~ dsë~ Dio.

⁵ Cher'mah' chaa~ ja~ ma~ra~ hi~ dsoo~ hnii~, hi~ ma~ja~ hnii~ go~te~, hi~ he~ ba' kye~ o~jøh~ dsë~ kih~ Dio, hlëeyh~ kyaah~ Dio, hi~ ngiiy~ kiyh~ lä~jmii~ lä~hwë~.

⁶ Pero dsa~më~ hnii~ hi~ jmee~ lä~ngii~ jmi~ngo~ kih~,

na~juuy~ jee' ka~ Dio ma~ke~ jiiyh~ jmi~gyuu~ la~.

⁷ Kwa' ba' hne~ juu' la~, mah~ ni~ ja~ sa~ wa' ja~ na~bääh~ dsoo~.

⁸ Cher'mah' chaa~ hi~ sa~ jmee~ he~ kih~ hi~ chaa~ kyaay~, he~ ma~bey~ he~ ma~dsoo~ dsëy~ ba' ja~. Hi~ jmeey~ hliih~ cha~ga~miih~ cher'mah' sa~ hääy~ hi~ tääh~ cha~neh~ kiyh~. Hlëeh~ gyih~ lä~koh~ ga' hi~ sa~ ma~heeh~ go~te~.

⁹ Cher'mah' chaa~ dsa~më~ hnii~, hi~ hää~la~ ga~to~lo~gya~ dsë~ gya~ ji~ñe~, hi~ he~ ba' cha~ jwë~ lla~lle~ je~ mah~ hyoyh~ he~ jmee~ bii~ kiyh~, cher'mah' ma~laay~ më~ ja~ba~ dsa~ñuuuh~.

¹⁰ Jmee~ bii~ ja~ dsa~më~ hi~ hii~ juu' jmee~ he~ llu' jmah~, hi~ ga~mi~kwaa~ joo~, hi~ ga~kwa~ jee' ga~jä~ dsa~, hi~ ga~jmää~ hnii~ hwaä~ mah~ ga~jmeey~ ta~he~ kih~ hi~ laa~ kyaä~ Dio, hi~ ga~jmee~ be~ kih~ hi~ jëe~ wi~, hi~ ma~tëe~ jmee~ he~ llu' jmah~.

¹¹ Pero dsa~ hnii~ hi~ kwaa~, sa~ cha~ jwë~ kiyh~ lla~lleey~ je~, wa'ra~ ja~ dsëy~ kaaay~ jñah~ dsa~ñuuuh~ hi~ sa~ lä~tääy~ mi~tey~ta~kih~ Cristo.

¹² Jee' ja~ ma~na~bääh~ kiyh~ he~ ma~hlääh~ kyaah~ hmooh~ he~ ga~jmeey~ to~në~.

¹³ Hi~ ja~ ma~la~ he~ ja~ jmeey~, lä~jwëeyh~ hi~lä~tëe~y~ ngëy~ lä~joh~ hne~ chih~. Hi~ kooyh~ juu' jwi~, hi~ tæayh~ hniiy~ jee' sa~ ga~tëe~y~ jëe~y~, hi~ llay~ juu' he~ sa~ ga~tëe~y~

hléeyh'.

¹⁴ Dsa⁻mé['] hnii['] hi⁻ kwaá⁻, hnoo['] ga['] jnä['] he⁻ kaay['] dsa⁻núuh['], mah['] lä⁻chaa⁻ jooy['] hi⁻ jmeey['] ta⁻he['] cha'neh⁻ kiyh[']. Hi⁻ hnøø['] liiyh['] kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ jmeey[']. Lä⁻ja⁻ jlé['] jwé['] kih['] hi⁻ na⁻høøh['] hi⁻ hléeh['] wii['] kiyh['].

¹⁵ Chaa⁻ ko⁻llaá['] dsa⁻mé['] hnii['] ma⁻tuy['] juu['] kih['] Dio mah['] jmeey['] lä⁻ jøø['] Tana['] kiyh['].

¹⁶ Cher'mah['] cha'neh⁻ kih['] øøh['] jne['] hi⁻ më['] hi⁻ nüuh['] chaa⁻ jaá['] dsa⁻mé['] hnii['], wa['] hnøø['] bih['] lä⁻jé⁻ he⁻ jmee['] bii['] kiyh['] mah['] sa⁻ jmee['] hii['] kih['] gwah[']. Ja⁻ga['] na⁻ lä⁻tää['] gwah['] kwa⁻ be⁻ kih['] dsa⁻ hnii['] hi⁻ sa⁻ chaa⁻ kyaq['] go⁻te['].

¹⁷ Dsa⁻gyuuuh['] hi⁻ tääh['] ta'jää['] gwah['], lle['] kih['] hyoyh['] to['] jaá[']. Pero jmee['] bii['] hyoh['] to⁻në['] hi⁻ kwa⁻ juu['] kih['] Dio, hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ mi⁻tëë['] dsa⁻.

¹⁸ Lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Sa⁻ llu['] na⁻hñuu['] hoo['] kya['] jee['] pe⁻jléeyh['] kyah['] kih['] mi[']trigo." Hi⁻ lä⁻ja⁻ na⁻sii⁻ ka⁻läh[']: "Hi⁻ jmee[']ta['], lle['] kih['] tëëyh['] jñeey[']".

¹⁹ Ta⁻jmee['] he['] juu['] kih['] hi⁻ bääh['] dsoo['] dsa⁻gyuuuh['] kyaq['] gwah['] cher'mah['] sa⁻ chaa⁻ uu['] uu⁻ hi⁻ jmee['] ju'dsoo['].

²⁰ Cher'mah['] ngoo['] bih['] jmeey['] he⁻ hléeh['], hléeyh['] to⁻lo['] në['] jee['] lä⁻jëë['], mah['] lä⁻ja⁻ hi⁻ goo['] kih['] lä⁻jëë['].

²¹ Jmeen['] mada['] kyah['], ñe⁻ ba['] Dio, ñe⁻ ba['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ ñe⁻ ángel['] hi⁻ na⁻llep['] kyaay[']. Jwëéhn[']

hne⁻ høø['] lä⁻jé⁻ juu['] la⁻. Jmee['] kwee⁻ lä⁻hií['] në['], ta⁻ wa['] hnaah⁻ ma⁻la⁻ uu['] uu⁻ ba['].

²² Ta⁻ hñaq['] tä⁻be['] hi⁻ ka['] në['] kih['] øøh['] jne['] mah['] kyeh['] gooh['] në['] kiyh['] mah['] sa⁻ dsa⁻bääh['] dsokye['] kiyh[']. Hää['] hñaah['], wa['] na⁻jngéeh['] kih['] lä⁻jé⁻ he⁻ hléeh['].

²³ Na['] ta⁻ cha'në['] mo⁻to['] huh['] jmi⁻dsé['] jmah['], hi⁻ miuh['] jmih['] mi[']jéh['] ma⁻ää['] kih['] he⁻ dsaah['] tuh⁻ hi⁻ kih['] he⁻ dsa⁻lä⁻dsaa['] ko⁻lla⁻jiih['].

²⁴ He⁻ hléeh['] he⁻ jmee['] ko⁻llaá['] dsa⁻lä⁻jnä['] jmi⁻gyuu['] la⁻jää['] ja⁻ga['] lla['] Dio ta[']. Pero he⁻ hléeh['] he⁻ jmee['] jñah['], lä⁻jnä['] wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lla['] Dio ta['].

²⁵ Hi⁻ lä⁻ja⁻, dsa⁻lä⁻jnä['] ta['] llu[']. Pero cher'mah['] cha⁻ta['] llu['] he⁻ sa⁻na⁻jnä['], ma[']ra⁻ he⁻ lä⁻jnä['] ba['] këë['].

6

¹ Hi⁻hi⁻ jmee['] ta['] kih['] dsa⁻, hnøø[']cha⁻núuh['] kiyh[']kyaqah['] dsa⁻juuy['] mah[']sa⁻hléeh['] dsa⁻wii['] kih['] Dio, hi⁻ni[']sa⁻hléeyh['] wii['] kih['] juu['] he⁻ma⁻mi⁻tëë['] jne['].

² Hi⁻cher'mah['] chaa⁻ øøh['] jne['] hi⁻laá[']juu[']ta['], sa⁻cha⁻ jwé['] jnän['] jmeen['] wa[']la[']cha⁻la['] kih['] he⁻laay['] øøh['] jne[']. Lä⁻llu[']he⁻hnää[']jnih['], hnøø['] jmeen[']he⁻llu[']jmah[']kyaqayh[']ta⁻la⁻kih[']he⁻laay['] øøh['] jne['] hi⁻ja[']llu[']kyaqah[']ta[']kiyh[']. He⁻ja[']mi⁻tëë[']dsa⁻juu[']la⁻, hi⁻hléeyh[']ka⁻läh['].

Hii[']goo[']jnän[']kyaqah[']kuu[']

³ Cher'mah' chaa'- jaa'- hi'- mi'-tëe'- dsa'- jyoh' juu' he'- sa'- jeeh' kwee'- kyaah' ju'dsoo' kih' Jesucristo Dsa'-jøøh' jnän', hi'- sa'- jeeh' kwee'- kyaah' juu' he'- ma'-hee'- jne',

⁴ he'- jmääy' hñiiy' jøøh' ba'- ja'-, hee'- na'- kyuuuh', he'- sa'- tay'- ti'- chooy'- juu' ja'-, koo'- llay'- hnii'- ba'. Jee' ja'- hwëe'- hi'- wi'- dsë', hi'- hnoo'- hnii'-, hi'- hlëeh'- wi'- kih' dsa'-, hi'- hi'- sa'- cha'- o'-jøh'- dsë'- kih'.

⁵ Hi'- lä'-ja'- hwëe'- hi'- chaa'- hi'- na'-hee'- go'-te'- huu'-dsë'- kih', hi'- mo'-so'- cha'- ju'dsoo' kih'. Hi'- he'- laa', lä'-chay'- cha'-miih'- kuu', kih'- he'- hnaayh'- Dio. Ta'- jmee'- ko'-jøh'- kyaah'- dsa'- he'.

⁶ Jnääh' la'-jnän'- he'- hnääh'- jne' Dio, pero hnøø'- heeh'- ba'- jne' ha'- koh'- te'- he'- cha'- jnän'.

⁷ Ni'- miih'- sa'- cha'- he'- kye'- jne' ma'- ya'-nøø'- jne' jmi'-gyuu'- la'. Hi'- lä'-ja'- sa'- cha'- he'- kii'- jne' wa'-ra'- ga'-nøø'- jne' ka'-läh'.

⁸ Cher'mah' cha'- he'- kih'-hih'- jne' hi'- cha'- ba'- hmiih'- kyeh'- jne', kyaah'- he'- ja'- ba', wa'-chaa'- jne'-llu'.

⁹ Hi'- hnøø'- lä'-cha'- cha'-miih'- kuu', gwa'- dsëy'- jmeey'- he'- hlëeh'- kyaah'- he'-jøø'- kiyh'. Dsa'-lä'-ngayh'- kyaah'- lä'-jëe'- he'- hee'- dsëy'-, koo'- hnoo'- dsoo'- ba'- ja'. Kyaah'- he'- ja'-, dsooy'- ta'- hwa'-mah'-heey'- go'-te'.

¹⁰ Kih'- he'- hee'- dsë'- dsa'- kuu', he'-ja'- ba'- hya'- lä'-jëe'- nëe'- he'- hlëeh'. Kih'- he'- hnøøy'- liyh'- cha'-ga'miih'-

kuu', lä'-ja'- ko'-llaa'- dsa'- ma'-be'- he'- ma'-dsoo'- dsëy'- kih' Dio, he'-ja'- ma'-ja'- cha'-miih'- wi'- në'-kiyh'.

Wa' kwan' be' kyaah' juu' he'-ma'-hee'-jne'

¹¹ Pero hne'- dsa'-ñuuah'- kyaah'- Dio, ni'- miih'-ta'- jmee'- lä'-koo'- jmee'- dsa'- he'. Jmee'- he'- llu'- jmah'- ba', hnääh'- Dio, wa'- lä'-dsoo'- hoh'- kiyh', wa'- hnaah'- dsa'-, wa'- jøh'- hoh'- kyaah'- dsa'-, hi'- jmää'- hñaah'- 'hwäah'- ba'.

¹² Jwërte kwa'- be' hnääh'- Dio, lä'-llu'- he'- ma'-dsoo'- hoh'. Jëeh'- ga'-lleeh'- Dio hne'- mah'- jmeey'- lä'-chaa'- tää'. He'-ja'- kwa'- ba'- hne'- be'- kyaah'- juu' ja'. Jëeh'- ga'-mi'-jnääh'- ba'-hne'- juu'-he'- ma'-dsoo'- hoh'- jee'- kih'- jwëe'- dsa'-.

¹³ Jmeen'- mada'- kyah', mi'-te'- lä'-jëe'- he'- ma'-jwëehn'- hne'. Ñe'- ba'- Dio hi'- jmee'- chaa'- ga'-la'-jëe'- hi'- ñe'- ba'- Jesucristo hi'- ga'-mi'-jnää'- juu'-kih'-cha'-në'- Poncio Pilato, ga'-jäy'- ha'- lä'-la'-ju'-dsoo'.

¹⁴ Jmee'- ba'- hne'- lä'-jëe'- mada'- he'- ma'-jmeen'- kyah'- mah'- sa'- hlääh'- hne'- hi'- sa'- na'-bääh'- ni'- koo'- wa'-ra'- ga'-te'- jee'- jäh'- Jesucristo Dsa'-jøøh'-jnän'.

¹⁵ Dio hi'- llu'- mi'-jnääy'- Jesùs wa'-ra'- ga'-lloo'- jmi'. Jaä'- Dio ba'- hi'- lla'-ta'. Hi'- he'- he'- Rey hi'- kye'- në'- kih'- jee'- lä'-jëe'- Rey, hi'- jaä'- hñii'- bih'-laay'-jøøh'-kih'-jee'-lä'-jëe'- Dsa'-kyaah'.

¹⁶ Jaā⁻ hñii^{''} bih⁺ sa⁺ juuy^{''}
 jih'koh['], hñii^{''} bih⁺ gyay^{''}
 jee' jnä['] wa'je⁻, ni⁺ jaā⁻ sa⁺
 tē'dsēē['] jee' gyay^{''}. Ni⁺ jaā⁻
 dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ sa⁺ ma⁻ jëey^{''},
 ni⁺ sa⁺ tëey['] jëey^{''}. Wa'la['] juuh⁻
 kiyh['] hi⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ be[']
 kih['] lä⁻ jë['] joh['] jmiif['] cha⁻. Wa'
 la['] lä⁻ ja⁻.

¹⁷ Hlëeh['] hi⁻ cha⁻
 cha⁻ miih⁻ kuu['] jmi⁻ gyuu⁺ la⁻,
 ta⁺ wa['] jmääy['] hñiiy['] kqayh['].
 Ta⁺ wa['] kyey^{''} o⁻ jøh⁺ dsë⁻
 kyaqah['] kuu['] kiyh[']. Lla⁺ ba[']
 kuu['] na⁻. Hnøø['] kay['] o⁻ jøh⁺
 dsë⁻ kih['] Dio ba['], hi⁻ kwa⁻
 cha⁻ miih⁻ lä⁻ jë['] he⁻ hnøø[']
 jnän['] mah['] kyen['] ya'jøø['].

¹⁸ Chiih['] hi⁻ cha⁻ kuu['],
 wa['] jmeey['] he⁻ llu['] ba[']. Lla⁺
 he⁻ ma['] lä⁻ chay⁻ kuu['], wa[']
 jmeey['] cha⁻ miih⁻ be['] kih['] hi⁻
 lla⁻ kyaä['], sa⁺ wa['] chaayh⁻.

¹⁹ Lä⁻ ja⁻ ba['] lä⁻ cha⁻
 cha⁻ miih⁻ kiyh['] he⁻ mo⁻ so⁻
 lla⁺ næ['] jmi⁻ gyuu⁺ he⁻ na['] ga[']
 jä[']. Hi⁺ lä⁻ ja⁻ tëey['] chaay⁻
 tää['].

²⁰ Timotä, ja⁻ mi⁻ teh['] lä⁻ jë[']
 mada⁻ nuuh⁻ kih['] Dio. Ta⁺
 taqh⁺ hñaah['] jee' cha⁻ juu['] he⁻
 sa⁻ jmää['] ta['] hi⁻ lä⁻ jë['] juu[']
 he⁻ kwa⁻ hi⁻ jäh['] ma⁻ mi⁻ tëe⁻
 cha⁻ miih⁻.

²¹ Heh['] lä⁻ ja⁻ ma⁻ kah⁻
 ko⁻ llaä['] jwë['], ma⁻ jmeey['] ta⁻
 koo['] juu['] kih['] Dio he⁻ jmee[']
 jne['] dsoo['].

Wa['] mi⁻ jää['] Dio hne⁻. Wa'
 la['] lä⁻ ja⁻.

2 Timoteo

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻tē['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Paa' kih' Timotä

¹ Jnä' Paa' ląan' apóstol kyaah' Jesucristo lä' hyoh-dsē' Dio. Ga⁻cheey' jnä' mah' kwan' juu' kiyh' lä' koo⁻ ga⁻bääyh' hñiiy' jmeey' chaa⁻ jne' ta⁻la⁻ kih' Cristo Jesús.

² Jee' la⁻ siin⁻ kyah' Timotä lä'koh' ja⁻ gyuu⁻ hi⁻ hnaan⁻. Ngii⁻ kih' Dio hi⁻ ląa⁻ Tää' jnän⁻ hi⁻ ngii⁻ kih' Jesucristo Dsa⁻jøøh' jnän⁻, wa' kway' he⁻ llu⁻ kyah', wa' lä'ñih' dsëy' hne⁻, wa' jmeey' hii⁻ tii⁻ kyah'.

Paa'ga⁻hlëeh' Timotä mah' mi⁻tey' ta⁻he⁻ hä'gooy'

³ Kwan⁻ ti'hmaah' kih' Dio, Jmee⁻ ba⁻ jnä' ta⁻he⁻ kiyh' ja⁻ba⁻ lä'koh' ga⁻jmee⁻ dsa⁻ma⁻kaah' kyaan⁻. He⁻ja⁻ sa⁻ hnii⁻ huu⁻dsē⁻ kin⁻. Hi⁻dsooh⁻ba⁻dsen⁻hne⁻lä'jmi⁻ lä'hwë' lä' ma' hlëehn' kyaah' Dio kyaan⁻.

⁴ Dsooh⁻ dsen⁻ he⁻ga⁻lää'meeh⁻ hoh'. He⁻ja⁻hnoon⁻ niin⁻ na⁻jeen⁻ hne⁻, ja⁻ga⁻na⁻chaa⁻llu⁻.

⁵ Ma⁻ba⁻ jnä', ja⁻kooh' jwah' ba⁻hne⁻ he⁻ma⁻dsoo⁻ hoh' kih' Dio. Lää' ma⁻to⁻në' ga⁻lää'dsoo⁻ dsē' ma⁻hyaa⁻ kyaah' Loida kyaah' maa⁻ kyaah' Eunice, hi⁻ jmeen⁻ dsoo⁻, ja⁻ba⁻ lä'ja⁻ ma⁻dsoo⁻ hoh' hne⁻ ka⁻läh'.

⁶ He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hne⁻, kwa⁻ba⁻ hne⁻ be⁻ kyaah' ta⁻he⁻ ga⁻kwëeh' Dio hne⁻ lä' ma⁻ga⁻kyen⁻ goon⁻ në' kyah'.

⁷ Jëeh', sa⁻ ga⁻kwa⁻ Dio Jmi⁻lle⁻ kih' mah' jmeen⁻ gah' jne'. Ga⁻kway' mah' kwa⁻be⁻ jnän⁻, mah' lä'hnää⁻ jne' dsa⁻kyahhn', hi⁻ mah' hään' hñaan⁻.

⁸ He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hne⁻, ta⁻jmee⁻ na⁻heeh'. Kwa⁻ba⁻ hne⁻ juu' kih' Dsa⁻jøøh' jnän⁻. Ni⁻ta⁻jmee⁻ na⁻heeh' ki⁻ jnä' he⁻hään' neh'ñe' kwaat⁻ kih' Jesús. Heeh'ba⁻hne⁻ jëeh' wi⁻ kwaat⁻ kih' ju'hmëe⁻ lä'koh' jëen⁻ la⁻. Dio ba⁻ kwa⁻ be⁻ kyah'.

⁹ Hi⁻ he⁻ ga⁻lää⁻ jne' hi⁻ga⁻tëeyh' jne' mah' lee⁻ jne' na⁻jngëe⁻. Ja⁻ta⁻la⁻ kih' he⁻ma⁻jmeen⁻ he⁻llu⁻ ga⁻tëeyh' jne'. Jää⁻ba⁻ ma⁻lla⁻ dsē' Dio jmeey' lä'ja⁻, he⁻ja⁻ba⁻ ga⁻tëeyh' jne'. Hi⁻lä' ma⁻ga⁻heeh' jne' kih' Cristo, ga⁻hñiah' jne' he⁻la⁻ kwa⁻ Dio he⁻ma⁻na⁻la⁻juu' jää⁻ja⁻ga' nöø'jmi⁻gyuu⁻.

¹⁰ Hi⁻na⁻ma⁻mi⁻jnää⁻ Dio lä'jë⁻he⁻ja⁻, lä'llu⁻he⁻ja⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh' jnän⁻hi⁻ga⁻lää⁻ jne'. Ma⁻ke⁻ga⁻juuy', sa⁻ga⁻lih' he⁻ja⁻kyaa⁻h'. Ma⁻ra⁻he⁻ga⁻lä⁻jiih' bih'. Hi⁻kyaa⁻ju'hmëe⁻kiyh' ga⁻mi⁻jnää⁻ha⁻lä'lä'chaa⁻dsa⁻tää⁻, lä'ja⁻mo⁻so⁻juuy' jih'koh'.

¹¹ Hi⁻ jnä' na⁻hñaan⁻ kwan⁻juu'la⁻, ląan⁻apóstol, hi⁻ląan⁻ta⁻jwoh' kyaah' hi⁻sa⁻lää⁻judiu.

¹² Kih' he-ja- ba' na-, jëen~ wii'. Pero sa- gwa' na-hiihn', kyuu- ba' jnä' hi- kih' ma-dsoo' dsen'. He-ja- jmeen' dsoo', hi- he' cha- be' kih' høy' lä-jé- he- ga-toohn' gooy' lä-jiih' lloo' jmi'.

¹³ Wa' ja- koo- hweh- kyah' lä-jé- ju'dsoo' he- ma- jwëeh' hne'. Wa' dsoo' hoh' tää', wa' hnaah' dsa-. He- na- ba' cha- jnän', kih' he' ma-laa' jne' koo- kyaah' Cristo Jesús.

¹⁴ Kyäah' be' kih' Jmi- lle' Na- jngii' he- kyaah' jne', høø' juu' llu' he- ma-hñah~.

¹⁵ Ma- ñeh' ba' hne-, lä-jé- hi- chaa- hwa' Asia ma-bee' jnä'. Lä-ja- ga-jmee' Figelo kyaah' Hermógene.

¹⁶ Wa' lä-ñih' dsé' Dio lä-jé- hi- chaa- kyaah' Onesíforo. Joh' jiih' sa- ga-jmeeey' be' kin', sa- ga-lä-hiiyh' kih' he- hään' neh-ñe'.

¹⁷ Lä-chah' ma' ga-lloo' Onesíforo jwii' Roma, ga-hnaayh' jnä' lä-bii'lä-jaa', lä-jiih' ga-jnäayh' jnä'.

¹⁸ Wa' lä-ñih' dsé' Dsa-jøøh' jnän' kiyh' wa'ra- ga-te' jee' llaa' jmi'. Hne- ñeh' kwee- he- ga-jmeeey' cha-miih' be' jnän' lä- ma' tøøhn' jwii' Éfeso.

2

Hnøø' ma-na'lluu' jne' mah'lä-ja- leq' jne' lä-koo- jaa- hløø' kyaah' Jesucristo

¹ Jwëehn~ hne- gyu- kyaan~, kwa' ba' hne- be' kyaah' he- la' hñah' jne' ta-la- kih' Cristo Jesús.

² Ga-lä-tëeh' juu' he- ga-kwan' to-lo- né' jwëe' dsa-. He-ja- jwëehn~ hne', tøøh' goo- jñah' hi- laah' jmää' mi-tëe' dsa- juu' ja-.

³ Kwëeh' hoh' ma' jéeh' wii'. Mah' lä-ja- leeh' lä-koh' jaa- hløø' llu' kyaah' Jesucristo.

⁴ Ni- jaa- hløø' sa- jääy' jmeey' jyoh' ta', ga-tëey' jmeey' lä-jé- mada- kih' juu' bih' mah' tih' dsé' juu' hi- ga-kwëeyh' ta' ja-.

⁵ Hi- lä-ja- hi- koo-, ni- koo- sa- liyh' cher'mah' sa- ga-kooy' lä-lle' kiyh'.

⁶ Ja- hi- jmee- ta' hwa' kih', lle' kih' tëey' to-né' kih' jee' lä-jé- wa'ra- ga-sooh' ta' ja-.

⁷ Jmee' da' huu'dsé- hee- hnøø' jäh' he- ma-jwëehn' hne'. Dsa-jøøh' jnän' ba' kwa-be' kyah' mah' lä-ngëeh' lä-jé- he- ja-.

⁸ Wa' dsooh~ hoh' kih' Jesucristo, hi- laa' sa-ju- kih' David hi- ga-lä-jiih' jee' kih' hi- na-juu', lä-koo- la- ju'hmeé' he- kwan'.

⁹ Kih' he-ja- ba' na-, jëen~ wii', he- na-hñuuhn' kyaah' caden~ lä-koh' jaa- hi- ää- dsoo'. Pero ni- miih' sa- le' jmeey' lä-ja- kih' juu' kih' Dio.

¹⁰ He-ja- kwëeh~ ba' dsen' jëen~ wii' mah' wa'la' llu' kih' lä-jé- hi- na-lleeh' kyaah' Dio. Mah' lä-ja- lloo' koo- jmi' lä-äy' ta-la- kih' Cristo Jesús mah' dsa-nääy' ya-jwii' jee' sa-hee' jih'koh'.

¹¹ Juu' la- la' ju'dsoo':

Cher'mah' ga'juu' jne' kyaah'
Jesús, lä'ja' jmeey'
chaa' jne' ko'jøh'
kyaa'yh'.

12 Cher'mah' ga'lä'be' dsé'
jne' jeeén' wii', lä'ja'
cha' jwe' jnän' jmeen'
hih' ko'jøh' kyaa'yh'.

Cher'mah' ga'jäh' jne' sa'
kyuu' jnih', ja'ba'
lä'ja' jääyh' sa' kyuuuy'
jne'.

13 Cher'mah' sa' ga'mi'ten'
juu' jnän', pero ma'ra'
he' mi'te' bih' juu'
kiyh',
jääyh' sa' le' hiiy' juu' kiyh'.

*Jaa' hi' ma'ya'hëë' llu'
kyaa'h' ta' kih' Dio*

14 Mi'dsooh' dsé' øøh' jne'
kyaa'h' juu' la'. Ja' jwiiyh',
ñe' ba'Dsa'jøøh' jnän', sa' llu'
he' ti'choo' jne' juu' he' sa'
jmää' ta'. Koo'hee' dsé' dsa'
hi' nuu' ba' ja'.

15 Kwa' be' mah' ya'hëë'
llu' cha'në' Dio mah' sa' jäh'
o'hih' kyaa'h' ta' he' mi'teëh'
dsa' ju'dsoo' lä'koo' lle' kih'.

16 Ta' kwaa' hñaa'h' kyaa'h'
juu' he' sa' jmää' ta'. Kyaa'h'
juu' ja' dsa'nää' dsa'
cha'ga'mihi' kyaa'h' he'
hlüh'.

17 Juu' ja' kuh'gii' kih' dsa'
lä'koh' kuh'gii' née' dsoo' jee'
ja'. Lä'ja' ga'la' kih' Hime-
neo kyaa'h' Fileto.

18 Hi' he' ga'kah' jwë' kih'
ju'dsoo', jääyh' ma'ngëë' ba'
he' dsa'lä'jiöh' dsa'. Kyaa'h'
juu' ja', ga'heeey' dsé' ko'lla'a'
dsa' hi' ma'dsoo' dsé'.

19 Pero juu' kih' Dio jä'
koo' hweh', lä'koh' ma'tii'
na'hyah' he' na'sii' née' kih':
"Kyuu' ba' Dsa'jøøh' jnän'
lä'jëë' hi' laa' kyaa'y'." Hi':
"Lä'jëë' hi' ngii' ta'la' kih'
Cristo, wa' lä'øøy' kih' lä'jë'
he' hlüh'."

20 Jëë' da'. Koo' hne' juuh'
jee' cha' cha'mihi' née' goo'
tii' dsa', cha' he' la' kyaa'h'
ñe' hmooh', hi' cha' he' la'
kyaa'h' hma', hi' cha' he' la'
kyaa'h' gwaah'. Lä'jëë' he'
hmooh' jmääyh' ta' lä' ma'
të' jmihi'. Hi' he' sa' hmooh',
he' ja' ba' jmääyh' ta' koo'
kyoo' ba'.

21 Hi' ja'ba' lä'ja' la'
kih' dsa' kyaa' Dio ka'läh'.
Cher'mah' ko'lla'a' hi'
ma'lä'øø' kih' he' hlüh',
hi' he' laa' lä'koo' ñe'
he' hmooh', he' na'jngii'
he' jmää' kih' Dsa'jøøh'
jnän'. Lä'ja' ma'na'lluu' bih'
jmeey' lä'jëë' ta' llu'.

22 Be' go'te' lä'jëë' he' heë'
dsé' chih' kwaa'. Hi' gwa'
ba' hne' ta' cha'në' ko'jøh'
kyaa'h' lä'jëë' hi' ngii' kih'
Dsa'jøøh' jnän' kyaa'h' koo'
nëë' ba' huu'dsé'. Ja' jmeeh'
he' llu' jmäh' ba', hi' hnøø'
lä' ma'dsoo' ja'ba' hoh' kih'
Dio, wa' hnaah' dsa'kyaa'h'
hi' wa' hii' ti' kyah'.

23 Jmee' ta' koo' juu' he'
ti'choo' dsa', juu' he' sa'
jmää' ta'. Ma'ñeh' ba' hne',
koo'lla'hnii'ba'juu'ja'.

24 Jaa' hi' jmee' ta'he' kih'
Dsa'jøøh' jnän', sa' hnøø'
hneey' kyaa'h' dsa'. Hnøø'

llu' dsëy' kyaqah' lä-jëe' ba'.
Hnøø' liyh' mi-tëey' dsa',
hnøø' jøh' dsëy' kyaqah' dsa'.

²⁵ Hi' hnøø' jmäay' hñiiy'
hwqa' wa'ra' ga'te' jee'
hlëeyh' hi' chaah', ha'
ga' che' ga'kwa' Dio jwë'
dsa'jeh' hi' he' kyaqah'
mah'lä-kyuuh'ju'dsoo'.

²⁶ Lä-ja' ba' lää' hi' tääh'
goo' hi'sa'llu', hi' jmees' lä'
hyoh' dsëy'.

3

Ha' lä' tääh' dsa' wa'ra'
ga'te' jee' llaaq' jmi'.

¹ Hnøø' lä-ñeh' he' la'
ka-läh', ja' he' wii' wa'ra'
ga'te' jee' llaaq' jmi'.

² Ma'ja' dsa'-taaqh' dsa' lä'
hyoh' dsë' hñii', lä-hee' dsëy'
kuu', jmäay' hñiiy' kqah',
lä-taayh', mi-kwayh' Dio,
lä-chaaayh' kih' cho'jmiy',
sa' jiiyh' ni' koo' juu' llu',
lä-hlëeyh' go-te'.

³ Ni'sa' lä-jøh' dsëy', ni'sa'
lä-hnøøy' jeeyh' juu' kyaqah'
dsa', kooyh' juu' jwii', sa'
lä-täay' häay' hñiiy', lä-hñaa'
dsëy' ga'ngëe' jwee', jmeey'
na'høoyh' kih' he' llu'.

⁴ Jmi' ja', lä-tuu' dsëy'
hnëey' dsa'kyaayh', ngaayh'
kyaah' lä-jë' he' jmeey',
jmäay' hñiiy' llu', hnooyh'
ga' he' tih' dsëy' lä-koh' ga'
he' hnaayh' Dio.

⁵ Jmeey' lä-koo' hi' hnaah'
Dio, pero kyaqah' lä-jë' he'
jmeey' ja', lä-jnä' sa' kyey'
ni'miih' be' kih' Dio. He' ja'
ta' jmees' ko-jøh' kyaqah'.

⁶ Dsa' he' dsa'-taayh'
cha'neh' kih' dsa'më' hi'
sa' cha' be' kih', mi-gaay'
dsa'më' hi' tée' jmee' he'
hlëeh', lä-koo' jøh' he' hee'
dsë' jmi'-ngo' kiyh'.

⁷ Täayh' mi-tëey' hñiiy',
pero jih'koh' sa' lä-këyh' jmi'
lä-ngëey' ha' lä' la' ju'dsoo'.

⁸ Hi' ja'ba' lä-koo' ga'jmees'
Jane kyaqah' Jambre, hi'
ga'ha'kih' Moisé, lä-ja'jmees'
dsa'-ñuh' he', hay' kih'
ju'dsoo'. Ma-na'hee' go-te'
hüu'dsë' kiyh', mo'so' laay'
kwäat' kyaqah' hi' ma-dsoo'
dsë'.

⁹ Pero sa' dsa-nääy' ta'
cha'né' kyaqah' juu' kiyh'.
Jëeh', lä-jnää' kih' lä-jëe',
he' laay' dsa' too', lä-koh'
ga'la'kih' dsa' hi' ga'ha'kih'
Moisé.

Jee' ga'dsaa' juu' la' kwa'
ga'Paa'nuuh'kih' Timotä

¹⁰ Pero ma'kyuuh' ba'
hne' juu' he' ma'nuuh' kin',
ha' lä' jmeen', ha' lä' la'
hüu'dsë' kin', he' ma'dsoo'
dsën', he' jøh' dsën', he'
hnaan' dsa', hi' he' kwëeh'
dsën'.

¹¹ Ma-ñeh' ba' hne' ha'
lä' ga'jmeeh' dsa' jnä', hi'
ha' lä' ga'jëen' wii' jee' jwii'
Antioquia, Iconio, Listra.
Ga'jëen' wii' jwérte. Pero
Dsa'-jøh' jnän' ga'lää' jnä'
kih' lä-jë' he' ja'.

¹² Hi' lä-jëe' hi' hnøø'
dsa'-taaqh' lä-kqah' tuh'dsë'
kyaqah' Cristo Jesùs, ma'ra'
he' jëe' bih' wii'.

¹³ Pero dsa' hñaa' dsë' he',
kyaqah' hi' ta'juu', jmees' gyih'

cha⁻ga'mihi⁻ he⁻ hliih['] koo⁻
hä' koo⁻ hä', mi⁻gaay⁺ dsa⁻
hi⁻ mi⁻goo⁻ dsa⁻ kiyh['].

14 Pero gwa['] ba['] hne⁻
ta⁻ cha'né['] kyaah['] he⁻
ma⁻mi⁻tëeh^{',} ma⁻ñeh['] ba[']
hne⁻ ha⁻lä⁻la['] he⁻ ma⁻heeh['].
Jëeh^{',} kyuuuh['] ba['] hne⁻ hii⁻
na⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻tëe['] hne⁻.

15 Lä⁻jih['] ma['] mäh[']
ma⁻kyuuuh['] ba['] hne⁻ juu['] kih[']
Dio lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻. Juu['] ja⁻
ga⁻mi⁻tëe['] hne⁻ lä⁻jwë['] jee[']
lääh^{',} lä⁻llu['] he⁻ ma⁻dsoo[']
hoh['] kih['] Cristo Jesús.

16 Dio ba['] ga⁻kwa['] huu['] dsé⁻
llu['] kih['] hi⁻ ga⁻sii['] lä⁻jé['] juu[']
ja⁻ he⁻ jmää['] mi⁻tëe['] jne['] dsa⁻,
he⁻ mi⁻jnää['] he⁻ dsa⁻hlääh[']
jne^{',} jmää['] he⁻ hlëeh['] jne[']
dsa⁻, hi⁻ he⁻ mi⁻tëe['] jnih[']
jmeey['] he⁻ llu['] jmah['] ba['].

17 Lä⁻ja['] ba['] hwëe['] llu[']
hi⁻ hnaah['] Dio, ja⁻ga['] na⁻
ma⁻na'lluuy['] go⁻te['] jmeey[']
lä⁻jé['] née['] he⁻ llu['].

4

1 Chuuun['] kyaah['] hne⁻. Ñe⁻
ba['] Dio hi⁻ lä⁻ja['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ jäh['] lla[']
ta['] kih['] hi⁻ jiih['] hi⁻ kih['] hi⁻
na⁻juu['], wa'ra['] ga⁻lä⁻jnääy[']
jmeey['] hih['] kih['] dsa⁻.

2 He⁻ja['] kwa['] ba['] hne⁻ juu[']
ja⁻. Kwa['] ba['] hne⁻ jå['] ma⁻ke⁻
sa⁻ la['] hor['] kih[']. Hlëeh['] hi⁻
dsa⁻hlääh['], juuh['] kiyh['] kyaah[']
juu['] ja⁻, kwëeyh['] nuuh[']. Hi⁻
hnøø['] jøh['] hoh['] kyaayh['] jee[']
mi⁻tëeh['] hnöh['].

3 Lloo['] koo⁻ jmii['] mo⁻so⁻
lä⁻hnøø['] dsa⁻nuu['] ju'dsoo[']
he⁻ ma⁻mi⁻tëe['] jne[']. He⁻ja[']
hnaayh['] jwëe['] ta⁻jwoh['] hi⁻

kwa['] juu['] lä⁻koo⁻ tih['] dsë[']
dsa⁻nuu['].

4 Dsa⁻ he['] na⁻, be['] ju'dsoo[']
mah['] jmee['] gyih['] he['] kih['] juu[']
wa['] he⁻ cha⁻he['].

5 Pero hne⁻ hää['] hñaah['],
kwëeh['] hoh['] kih['] lä⁻jé['] he⁻
wi['] he⁻ jää['] née['] kyah['], kwa[']
ju'hmëe['] la⁻ kih['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻
ma⁻nuu['], mi⁻te['] lä⁻jé['] ta['] he⁻
ga⁻tëeh['] jmeeh['].

6 Ma⁻ngoo['] ya⁻jäh['] he⁻
naahn['], jëeh['] ma⁻lloo['] jmii[']
he⁻ jngëeh['] dsa⁻ jnä['].

7 Ma⁻kwan['] cha⁻miih['] be[']
kyaaah['] ta['] la⁻. Ma⁻lih['] ba[']
jnä['] kyaah['] ta['] he⁻ hä' goon['].
Lä⁻ma⁻dsoo['] ja⁻ba['] dsen['] kih[']
Dio.

8 He⁻ja['] ma⁻na⁻la['] juu[']
hyohn['] koo⁻ coron ma⁻ja['],
ja⁻ga['] na⁻ ya⁻hëen['] lluu['].
Dsa⁻jøøh['] jnän['], dsa⁻ta['] lluu['],
kway['] he⁻ ga⁻tëen['] hyohn['].
Hi⁻ ja['] ma⁻la['] jnä['] hyohn['],
ja⁻ba['] lä⁻ja['] hyoh['] lä⁻jée['] hi⁻
lle['] dsë['] he⁻ jäh['] Jesucristo.

*Ga⁻jäh['] Paa['] ha⁻ lä⁻ jmeel[']
Timotä*

9 Jmee['] bii['] ya⁻jëe['] jnä[']
chah['].

10 Ma⁻bee['] Dema jnä['],
mah['] hnooh['] gyih['] he['] cha⁻
jmi⁻gyuu['] la⁻. Ma⁻ngooy[']
jwii['] Tesalónica. Crescente
ma⁻ngoo['] ta⁻ hwa['] Galacia,
Tito ma⁻ngoo['] ta⁻ hwa[']
Dalmacia.

11 Ja⁻ Luca ga['] gya['] kyaah[']
jnä[']. Ja⁻ jääh['] Marco ta⁻ la⁻
wa[']ra['] ga⁻të['] jee['] ñeesh[']. Hi⁻
na⁻jmää['] kin['] kyaah['] ta['] la⁻.

12 Ma⁻cheen['] Tíquico ta⁻
jwii['] Éfeso.

¹³ Wa'ra⁻ ga⁻të[’] jee[’] ñeeh[,] ja⁻ kah⁻ ko⁻lla⁻ hmih⁻lloo[’] kin⁻ he⁻ ga⁻kyen[’] kih[’] Carpo jee[’] jwii⁻ Troa. Hi⁻ dsooh⁻ hoh⁻ kah⁻ lä⁻jë[’] mo⁻je⁻ na⁻gyee⁻ kin⁻, hi⁻ he⁻ jmee⁻ ga⁻bii⁻ kin⁻ loo⁻jah⁻ jee[’] sii⁻.

¹⁴ Leja⁻ të⁻ñe[’] he⁻, ga⁻jmee⁻ cha⁻miih⁻ hlïih⁻ kin⁻. Dio mi⁻hmaah⁻ ha⁻ koh⁻ te⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ kin⁻.

¹⁵ Hää⁻ hñaaah⁻ kyaayh⁻. Peer⁻ hnøøy⁻ lla⁻dsëey⁻ kih⁻ juu⁻ he⁻ kwa⁻ jne⁻.

¹⁶ To⁻në⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻lloon⁻ në⁻ta⁻ jee[’] ma⁻ lään⁻ hñiin⁻ ni⁻ ja⁻sa⁻ ga⁻jmee⁻ be⁻ kin⁻, lä⁻jë[’] ba⁻ ga⁻be⁻ jnä⁻. Sa⁻ wa⁻jmee⁻ Dio kwäat⁻ kih⁻ he⁻ ja⁻.

¹⁷ Pero Dio cheh[’] kyaayh⁻ jnä⁻, ga⁻kway⁻ be⁻ kin⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻hñaa⁻ ga⁻kwan⁻ juu⁻ kiyh⁻ mah⁻ wa⁻ nuu⁻ lä⁻jë[’] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laq⁻ judiu. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kway⁻ be⁻ kin⁻ ga⁻lääy⁻ jnä⁻ he⁻ ma⁻kuh⁻ hyah⁻ jnä⁻.

¹⁸ Hi⁻ lä⁻ja⁻ lää⁻ Dio jnä⁻ kih⁻ lä⁻jë[’] he⁻ hlïih⁻, tëey⁻ jnä⁻ ya⁻jwii⁻ kiyh⁻. Lä⁻ja⁻ wa⁻ la⁻ juuh⁻ kiyh⁻ ga⁻lä⁻jë[’] joh⁻ jmii⁻ cha⁻. Wa⁻la⁻lä⁻ja⁻.

¹⁹ Jmee⁻ Dio kih⁻ Prisca hi⁻ kih⁻ Aquila. Hi⁻ jmee⁻ Dio kih⁻ hi⁻ chäa⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻ Onesíforo.

²⁰ Erasto ga⁻jä⁻ jwii⁻ Corinto, Trófimo ga⁻lläan⁻ jwii⁻ Mileto kih⁻ he⁻ dsaayh⁻.

²¹ Ja⁻ jmeeh⁻ bii⁻ ñeeh[,] to⁻chah⁻ la⁻, na⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻ja⁻ jii⁻ gyuu⁻. Eubulo jmee⁻ Dio kyah⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ Pudente, kyaayh⁻ Lino,

kyayh⁻ Claudia, hi⁻ lä⁻jë[’] øøh⁻ jne⁻ hi⁻ tääh⁻ jee⁻ la⁻ ka⁻läh⁻.

²² Wa⁻ hää⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ tuh⁻hoh⁻, wa⁻ mi⁻jää⁻ Dio hne⁻. Wa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.

Tito

Juu' la⁻ ga⁻sii^{''} Paa' kih['] Tito

¹ Jnä' Paa' jmeen⁻ ta' kih[']
Dio, hi⁻ laan⁻ apóstol kyaā'
Jesucristo he⁻ ja⁻ jmeen⁻ juu'
kih['] hi⁻ na⁻lleeh['] kyaā'['] Dio,
mah['] lä⁻dsoo['] dsëy['] kiyh['] hi⁻
lä⁻jwë['] ja⁻ lä⁻ngëey['] ha⁻ lä⁻la[']
ju⁻dsoo['] he⁻ tøøh['] jne['].

² He⁻ ja⁻ kye['] jne['] o⁻jøh[']
dsëe['] he⁻ chaa⁻ jne['] tää'
lä⁻jé['] joh['] jmi['] cha⁻, lä⁻koo⁻
ga⁻bääh['] Dio hñii['] ja⁻ga['] llay[']
jmi['] gyuu[']. Hi⁻ sa⁻ ta⁻juuy['].

³ Lä⁻ ma['] ga⁻lloo['] jmi['],
ga⁻mi[']jnääy['] juu' kiyh['] he⁻
na⁻hñaqan['] kwan['] lä⁻koo⁻
mada['] ga⁻jmeē' Dio hi⁻ lää'
jne['].

⁴ Siin⁻ kyah['] Tito, hne⁻
laqah['] lä⁻koh['] gyuu['] kyaan⁻
ta⁻la⁻ kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh[']
kih['] Dio ko[']jøh['] kyaah['] jnä'.
Ngiiñ['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää'
jnän['] hi⁻ ngiiñ['] kih['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän['], hi⁻ ga⁻lää'
jne['], wa⁻kway['] he⁻ llu['] kyah['],
wa⁻lä⁻ñih['] dsëy['] hne['], hi⁻ wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['].

*Ha⁻ lä⁻ hnøø['] kih['] hi⁻ kye[']
në['] kih['] øøh['] jne[']*

⁵ Ga⁻llaan⁻ hne⁻ Creta
(hwa['] he⁻ hä['] jee['] jmi[']ñeeh['])
mah['] mi⁻hñaaah['] ta' he⁻ ga[']
hnøø[']le[']. Hi⁻ lä⁻käa['] jwii['] jee[']
gooh['], ja⁻ hñaqah['] dsa⁻gyuu[']
kyaa['] lä⁻koo['] lä⁻koo['] gwah['],
lä⁻koh['] mada['] ga⁻jmeen[']
kyah['].

⁶ Hnää' jaq⁻ hi⁻ sa⁻
na⁻bääh['] ni⁻ miih['] dsoo['], jaq⁻
dsa⁻ñuuuh['] hi⁻ kyaah['] jaq⁻ ba[']
dsa⁻më['], hi⁻ hnøø['] ma⁻dsoo[']
dsë['] chih['] kyaay['], hi⁻ jaq⁻ hi⁻
sa⁻ hii['] juu' kih['] chih['] kyaay[']
he⁻ jmeey['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻
hi⁻ ni⁻ sa⁻ chäayh['].

⁷ Jmee⁻ bii['] kih['] dsa⁻gyuuuh[']
he⁻ sa⁻ na⁻bääh['] go⁻te[']
lä⁻llu['] he⁻ hä['] gooy['] ta' kih[']
Dio. Hnää' jaq⁻ hi⁻ sa⁻jmää[']
hñii['] jøøh['], jaq⁻ hi⁻ sa⁻lä⁻lleeh[']
chah['], jaq⁻ hi⁻ sa⁻ hih['], jaq⁻
hi⁻ sa⁻ hnee['], jaq⁻ hi⁻ sa⁻hee[']
dsë['] kuu['].

⁸ Hnää' jaq⁻ hi⁻ kwa⁻ jee[']
ja['] dsa⁻ hi⁻ go⁻nää['], jaq⁻ hi⁻
hnooh['] ma⁻la⁻ he⁻ llu['] ba['],
jaq⁻ hi⁻ ngë['] koo⁻ nëë['], jaq⁻
hi⁻ jmeey['] he⁻ llu['] jmah['], jaq⁻
hi⁻ na⁻jngëë['], jaq⁻ hi⁻ lih[']
hää['] hñii['].

⁹ Hnää' jaq⁻ hi⁻ chooh[']
koo['] hweh['] ju⁻dsoo['] he⁻
ma⁻mi[']tëë['] jne['], mah['] lä⁻ja[']
hlëëyh['] jñah['] dsa⁻ kyaah[']
ja⁻ba['] juu' la⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ba[']
liyh['] lla⁻dsëey['] kih['] hi⁻ hlëëh[']
wi['] kih['] ju⁻dsoo['].

*Ta⁻jwoh['] hi⁻ kwa⁻ juu'
ta⁻juu'*

¹⁰ Peer⁻ chaa⁻ jwëë['] hi⁻
chaaah['], hlëëyh['] juu' he⁻ sa⁻
jmää['] ta['], mi⁻gaay['] dsa⁻.
Hi⁻ jee['] kih['] lä⁻jëë['] hi⁻ he['],
jwëë['] hi⁻ jäh['], jmee⁻ bii['] ñuuuh[']
jmi[']ngo['] kih['] dsa⁻ñuuuh['].

¹¹ Jmee⁻ bii['] jnë['] jwë['] kiyh[']
mah['] mo⁻so⁻ hlëëh['] gyih['] juu'
he⁻ sa⁻ jmää['] ta[']. Kyaah['] juu'
kiyh['] ga⁻nääy['] lä⁻joh['] hne[']
chih['] heey['] dsë['] lä⁻jah['] hi⁻
tääh['] cha'neh['], mi⁻tëëy['] dsa⁻

he⁻ sa⁺ lle` kih['], lä⁻jwë['] jee[']
liyh['] kuu['].

¹² He[']ba[']dsa⁻hi⁻ngëe[']juu[']
kih['] dsa⁻gooy['] jäh['] lä⁻la[']:
“Jne[']hi⁻tøøhn[']hwa[']Cretala['],
peer⁻ta⁻juu[']jne[']. Ma⁻ra⁻jah[']
hlëeh[']lqa[']jne['], jwëh[']jne['], jlqa[']
jne["], ga⁻jäh['].

¹³ Ma⁻ra⁻ju[']dsoo[']na⁻lä⁻ja[']
lqa[']dsa⁻he[']. He[']ja⁻jwëehn[']
hne⁻, hweh⁻juuh[']kiyh['] mah[']
dsa⁻tqayh[']na⁻jngëey[']kyaqah[']
ju[']dsoo[']ba['].

¹⁴ Ta⁻wa[']jmeey[']he[']juu[']
ma⁻gyuh[']kih[']dsa⁻judiu,
ni⁻sa⁺wa[']jmeey[']he[']nueh[']
he⁻kwa⁻dsa⁻hi⁻ma⁻be[']
ju[']dsoo['].

¹⁵ Lä⁻jëe[']ba[']he⁻cha⁻, llu[']
ba[']la[']kih[']hi⁻lluu[']. Pero
kih[']hi⁻na⁻hee[']dsë[']kyaqah[']
hi⁻sa⁺ma⁻dsoo[']dsë[']kih[']
Dio, ni⁻koo⁻sa⁺llu[']kiyh['].
Ma⁻na⁻hee[']go⁻te⁻lley['],
hi⁻lä⁻kye[']huu[']dsë[']kiyh[']
na⁻hee['].

¹⁶ Jäh[']kyuuy[']Dio, pero
kyaqah[']he⁻jmeey[']ja['], sa⁺
dsoo[']juu[']kiyh[']. Peer⁻sa⁻
lä⁻jëe[']jne[']lä⁻koo⁻jmee[']dsa⁻
he['], peer⁻chaayh['], mo⁻so⁻
jmäay[']jmeey[']ni⁻koo⁻ta[']llu['].

2

Ha⁻lä⁻hnøø[']jmee[']dsa⁻
lä⁻jiih[']jäh[']Jesús

¹ Pero hne⁻, hlëeh[']ba[']
hne⁻lä⁻koh[']la[']ju[']dsoo[']he⁻
ma⁻mi⁻tëe[']jne['].

² Lä⁻jëe[']dsa⁻gyuh[']hnøø[']
ngëy[']koo⁻nëe[']ba['], hnää[']ja[']
hi⁻hä[']ta[']kih['], ja[']hi⁻hää[']
hñii['], ja[']hi⁻ma⁻kyuh[']he⁻
ma⁻dsoo[']dsë[']jne['], ja[']hi⁻

hnää[']dsa⁻, ja[']hi⁻kwëeh[']
dsë[']ma[']cha⁻he⁻wii['].

³ Ja[']ba[']lä⁻ja[']lä⁻jëe[']dsa⁻
ma⁻hyaa['], hnøø[']cha⁻nueh[']
kiyh[']. Sa[']wa[']kooyh[']juu[']
jwii['], sa[']wa[']hiyh[']jmih[']mi⁻jëh[']
ma⁻ää['], hi⁻hnøø[']mi⁻tëey[']
dsa⁻he⁻llu[']jmah[']ba['].

⁴ Hnøø[']mi⁻tëey[']dsa⁻më[']
kwaa[']ha⁻lä⁻jmeey[']mah[']
lä⁻hnää[']dsa⁻nueh[']kyaqay[']
hi⁻lä⁻ja[']lä⁻hnää[']gyuu[']
kyaqay['].

⁵ Hnøø[']hääy[']hñiiy['], hnøø[']
ngëy[']koo⁻nëe[']ba['], hnøø[']
høy[']cha'neh[']kiyh['], hnøø[']
llu[']dsëy['], hnøø[']hwaay[']
kyaqah[']dsa⁻nueh[']kyaqay['],
mah[']ni⁻ja[']sa⁺wa[']
mi⁻kwäh[']juu[']kih[']Dio.

⁶ Ja[']ba[']lä⁻ja[']hnøø[']hlëeh[']
dsa⁻nueh[']kwaa[']mah[']hääy[']
hñiiy['].

⁷ Hne⁻to⁻në['], jmeey[']he⁻llu[']
jmah[']ba[']mah[']lä⁻tëe[']dsa⁻
jmeey[']lä⁻koo⁻jmeeh[']. Ja[']
jmeeh[']hne⁻ka⁻läh[']ja[']ba[']
lä⁻koo⁻mi⁻tëeh[']dsa⁻, ta[']wa[']
ta⁻juu[']kih[']dsa⁻.

⁸ Hlëeh[']dsa⁻juu[']na⁻jngii[']
he⁻sa⁺toh⁻wii[']mah[']lä⁻jëe[']
hi⁻na⁻høøh[']jä[']o⁻hih[']kih['],
lä⁻ja[']mo⁻so⁻cha⁻he⁻kih[']
hlëeyh[']wii[']kyah[']hnäh['].

⁹ Chiih[']hi⁻jmeey[']ta[']kih[']
dsa⁻, wa[']jmeey[']lä⁻tih[']dsë[']
juuy[']ba['], sa⁺wa[']jiiyh[']juu[']
kyaqayh['].

¹⁰ Chiiyh[']sa⁺llu[']heey[']
dsa⁻juu[']ta[']. Wa[']mi⁻jnääy[']
he⁻läay[']ja[']hi⁻mi⁻te[']kih[']
lä⁻jëe[']ba[']. Lä⁻ja[']jëe[']dsa⁻,
jnaaqah[']llu[']juu[']kih[']Dio hi⁻
lää[']jne['].

¹¹ Jéeh', na' ma-lä-jnä' kih' lä-jëe' dsa- ha- lä-koo' llu' dsë' Dio kyaayh' mah' lä-ja- lääy'.

¹² Ju'hmëe' he- mi-tëe' jne', sa' kwa' jwë' jmeen' he- hliih', ni' he- jmeen' he- hee' dsë' jmi-ngo' jnän'. Lä-ja- mi-tëe' jne' ngën' koo' nëe' ba', jmeen' he- llu' jmah', hi' he- hnäähn' Dio ta'ko-jiih' tøöh' jne' jmi-gyüü- la'.

¹³ Hi' ga-nöö' ba' jne' jøön' lä-jiih' lä-jnää' Jesucristo hi- laa' Dio Jøöh' jnän' hi' lää' jne'. Peer' jnaah' le' jmi' ja', he' ja' jmee' chaa' jne' llu' ta'ko-jiih' tøohn' jøön' he- lä-te' juu' ja'.

¹⁴ Hi' he' na' ga-ngëe' hñii' ta-la' jnä' jne' mah' lääy' jne' kih' lä-jëe' he' hliih' hi' lä-ja- jmääy' jne' na-jngëe' go-te', mah' lee' jne' koo' nää' dsa- kyaay' hi' hee' dsë' jmee' he- llu' jmah' ba'.

¹⁵ Mi-tëe' dsa- juu' la-, hlëeh' dsa-, juuh' kiyh' lä-koo' mada' nuuh', mah' ni' jaä' sa' wa' mi-kwah' hne'.

3

¹ Mi-dsooh' dsë', wa' jmeey' he' hi' wa' nuuh' mada' he' jmee' lä-jëe' dsa-ta', hi' wa' lla' dsë' jmeey' he' llu' jmah' ba'.

² Sa' wa' hlëeyh' wii' kih' dsa-, sa' wa' llay' hnii'. Wa' llu' dsë' kyaah' dsa-, wa' jmääy' hñiiy' hwaä' kyaah' lä-jëe' ba'.

³ Jëeh', lä-kye' jne' ma' taa' jne' jää', ma' chaa' jne', sa' nuuh' jne', ma' na-hëe' jne' kih' Dio, ma' laa' jne' kyaä' lä-jëe' he' ma' hee' dsë' jne', ma' tih' dsë' jne' na-ku' na-ngii' he' hliih', ma' hñaa' dsë' jne', ma' wii' dsë' jne', ma' na-høöh' dsa- jnän' hi' ma' na-hääh' jne' dsa'.

⁴ Lä-koo' ma' tøöh' jne' lä-ja', Dio jnän', hi' lää' jne', ga-mi-jnääy' ha- lä-llu' dsëy' kyaah' jne', hi' ha- lä-koo' hnääy' jne'.

⁵ He-ja- ga-lääy' jne' pero ja- ta-la' kih' he' ma-jmee' jne' he' llu'. Ga-lääy' jne' kih' he' ga-lä-nih' dsëy' jne' ba', hi' ga-jmeey' ga-lä-chaa' jne'. He' ja- la' lä-koh' he- ga-gyeeyh' jne'. Ga-laa' jne' hmëe' ta-la' kih' Jmi-lle' Na-jngii'.

⁶ Ja' kyaah' hih' ga-chee' Dio Jmi-lle' kiyh' né' jnän' ta-la' kih' Jesucristo hi' lää' jne'.

⁷ Kih' he' llu' dsëy' ga-jmääy' jne' lluu', lä-ja- hñah' jne' heen' he' tøöh' jne' jøön' jee' mo-so' juu' jne' jih'koh'.

⁸ Juu' he' ma-jwahn' la-, la' ju'dsoo'. Hnoon' jmeeh' bii' kwah' juu' la-. Hlëeh' hi' ma-lä-dsoo' dsë' kih' Dio mah' wa' ngëey' hñiiy' jmeey' he' llu' jmah' ba'. He' la- ba' llu' hi' jmää' kih' lä-jëe'.

⁹ Ta' kwaa' hñaaah' kyaah' juu' he' sa' jmää' ta' hi' ni' kyaah' juu' ha' lä' ma' laa' ma-hyaa' ta-gyüüh' jnän'. Ta'

tqäh̄ hñaaah̄ jee' tääh̄ dsa-
 hi- ti-choo- juu' hi- hi- te- jëe'
 kwaat̄ kih̄ ley kih̄ Moisé.
 Jëeh̄ juu' ja- sa- jmää- ni-
 miih̄, ni- sa- kye- ya'jøø'.

¹⁰ Cher'mah̄ jee' kyah'
 hnäh̄, chaa- ja- hi- hnøø'
 jmee' to- nää', hlëéyh̄ koo-
 hä' to' hä'. Hi- cher'mah̄ sa-
 ga- jmeeȳ he' juu' kyah̄, lleeȳ
 go- te- ba'.

¹¹ Ma-ñeh̄ ba' hne-, hi-
 jmee' lä- ja-, he- ma- kayh̄
 jwë' ba' ja-. Ja- ba' dso' kye-
 he- jmeeȳ ja-, bääyh̄ dsoo'.

Ga-hih' Paa'juu' kih' Tito

¹² Wa'ra- ga- të' jee' cheen-
 Artema o Tíquico ta- kyah̄,
 ja- go'jëeh̄ jnä- chah̄ ta-
 jwii- Nicópoli. Jee' ja- jmeen-
 huudse- dsa- ngëen̄ jii-
 gyuu'.

¹³ Wa'ra- ga-lloo' Zena hi-
 cheh̄ næ', kyaah̄ Apolo ta-
 na-, ja- jmeeh̄ be' kiyh̄
 lä- jiih̄ jee' le'. Ja- kwëéyh̄
 lä- jë- he- jmee' bii' cha' jwë'
 jee' dsa- nääȳ.

¹⁴ Wa' lä- tëe- lä- jëe- øøh̄
 jne' jmeeȳ ta' llu' jmah̄ ba'
 mah̄ lä- cha- he- kyaah̄
 jmeeȳ be' lä- ma' chaa-
 hi- lla- kyaah̄. Mah̄ sa-
 dsa- tqayh̄ lä- koo- hi- sa-
 ma- jmee' ta'.

¹⁵ Lä- jëe- hi- tääh̄ kyaah̄
 jnä- jee' la- jmeeȳ Dio
 kyah̄. Hi- jmee' Dio kih̄
 lä- jëe- hi- hnää- jne', lä- llu'
 he- ma- dsoo' dsëȳ ko- jøh̄
 kyaah̄ jne'. Wa' mi- jää- Dio
 lä- jëe- hnäh̄. Wa' la' lä- ja- .

Filemón

Juu' la⁻ ga⁻sii^{''} Paa' kih['] Filemón

¹ Jnä['] Paa' hään' neh⁻ñe['] kwäat⁻ kih['] Jesucristo. Siin⁻ juu['] la⁻ ko⁻jøh['] kyaah['] øøh['] jne['] Timotä. Siin⁻ kyah['] Filemón, hnaan⁻ hne⁻ kih['] he⁻ jmee⁻ jne['] koo⁻ ba['] ta['].

² Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ siin⁻ kih['] dsa⁻më['] øøh['] jne['] Apia kyaah['] Arquipo ka⁻läh['], he['] ba['] hi⁻ jmee⁻ ta['] he⁻ jmee⁻ jne[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ øøh['] jne['] hi⁻ dsa⁻ñee⁻ cha'neh⁻ kyah['].

³ Ngiiñ' kih['] Dio hi⁻ lqa['] Tää['] jnäñ' hi⁻ ngiiñ' kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnäñ', wa['] kway['] he⁻ llu['] kih['] lä⁻jëe⁻ hnäh['] hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['].

*Ga⁻kwa['] Paa' ti⁻hmaah[']
kih['] Dio*

⁴ Lä⁻jë⁻ jiih[~] wa[']ra⁻ ga⁻ngiiñ' kin⁻ kih['] Dio kyaan⁻, dsooh⁻ba['] dsen⁻ hne⁻. Kwan⁻ti⁻hmaah['] kiyh['] ta⁻la⁻ kyah['],

⁵ kih['] he⁻ ga⁻nuun⁻ kyah['] ha⁻ lä⁻ hnaah⁻ Jesús Dsa⁻jøøh['] jnäñ' hi⁻ ga⁻nuun⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] kiyh['], hi⁻ he⁻ hnaah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ lqa['] kyaah['] Dio.

⁶ Hi⁻ ngiiñ' kih['] Dio mah['] jwi['] jñäh['] ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hi⁻ ngiiñ' kiyh['] mah['] lä⁻ngëeh['] ha⁻ lä⁻ ma⁻mi⁻jä['] Dio jne['] ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús.

⁷ Peer⁻chaq['] jnääh['] llu['] he⁻ ma⁻nue['] jnääh[']ha⁻ lä⁻ hnaah⁻ dsa⁻, he⁻ja['] ma⁻nøh['] dsen⁻

jnääh[']. Jëeh['] ta⁻la⁻ kyah['] hne⁻ øøhn['], ma⁻tëe['] be['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ lqa['] kyaah['] Dio.

*Paa' ga⁻chee['] Onésimo
ka⁻läh['] kih['] Filemón*

⁸ Ta⁻la⁻ kih['] Cristo cha⁻ jwë['] kin⁻ jmeen['] hih⁻ kyah['] mah['] jmeeh['] lä⁻lle['] kih['].

⁹ Pero llu['] ga['] lqaan⁻ hlëéhn['] hne⁻ kyaah['] juu['] llu['] ba['], kih['] he⁻ hnaan⁻ hne⁻. Jnä['] Paa', ma⁻gyuh['] ba['] jnä['] hi⁻ lä⁻ ma⁻hää['] ba['] jnä['] neh⁻ñe['] kwäat⁻ kih['] Jesucristo, he⁻ja['] chuun['] kyaah['] hne⁻.

¹⁰ Ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh['], ja⁻ kwah⁻ be['] kih['] Onésimo, jëeh['] lqaay['] lä⁻koh['] jaa⁻ gyuu['] kyaan⁻ kih['] he⁻ ga⁻heeyh['] juu['] kih['] Dio jee['] hään['] neh⁻ñe['] la⁻.

¹¹ Jää['] sa⁻ ga['] ma⁻heeyh['] kih['] Dio sa⁻ ga⁻jmääy['] ma['] jmeey['] ta['] kyah['], pero na['] jmääy['] kin⁻ hi⁻ jmääy['] kyah['] ka⁻läh['].

¹² Na['] cheeh['] jnih['] ka⁻läh['] kyah[']. Heeyh['] lä⁻koh['] he⁻ heeh['] jnä['] ba['].

¹³ Hnoon['] jay['] kyaah['] jnä['] ta⁻ko⁻jiih['] hään['] neh⁻ñe['] kwäat⁻ kih['] ju⁻hmëe['] mah['] jmeey['] be['] kin⁻ llah['] hne⁻.

¹⁴ Pero sa⁻ hnoon['] jmeen['] bii['] cher[']mah['] sa⁻ lla⁻ hoh['], mah['] sa⁻ wa['] la['] lä⁻koo['] he⁻ wi['] he⁻ ngiiñ' kyah[']. Wa['] la['] lä⁻koo['] hnooh['] hñaah['].

¹⁵ Go['] lqaan⁻, ga⁻lä⁻øøy['] kyah['] ko⁻hwëe['], mah['] lä⁻ja['] heeh['] hnih['] ka⁻läh['], he⁻ jay['] kyaah['] hne⁻ go⁻te['].

¹⁶ Na['], mo⁻so⁻ lqaay['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jmee⁻ ta[']

kih' dsa⁺. Na⁺ ga' laay¹
 ma⁻ra⁺ øgh¹ jne' hi⁻ hnaan⁺
 cha⁻miih⁻. Ha⁻ ga' sa⁺
 lä⁻hnaah⁺ hnih¹, lä⁻llu¹ he⁻
 ma⁻laay¹ dsa⁻kyaqah¹ jne' hi⁻
 ma⁻laay¹ kyaq¹ Dio ka⁻läh¹.

¹⁷ Lä⁻ja⁻, cher'mah¹
 laa¹ jnä⁻ ome⁻ kyaah¹,
 heeh¹ Onésimo lä⁻koh¹ he⁻
 ma⁻heeh¹ jnä⁻ ba¹.

¹⁸ Cher'mah¹ cha⁻ he⁻
 ma⁻jmeey¹ kyah¹ o cher'mah¹
 ääy⁻ miih⁻ kyah¹, jmee'
 kwaat⁻ lä⁻koo⁻ jnä⁻ ba¹ ään⁻
 kyah¹.

¹⁹ Jnä⁻ Paa' siin⁺ kyah¹
 kyaah¹ goon⁺, jnä⁻ jwahn⁺
 mi'hmaahn¹ kyah¹, kih¹ he⁻
 sa⁺ hnoon¹ jwëehn¹ hne⁻ he⁻
 ääh⁻ kin⁻ lä⁻llu¹ he⁻ ga⁻laah¹.

²⁰ Lä⁻ja⁻ øhn¹, jmee' jëë⁻
 dsën⁺, jmee' nöh¹ dsën⁺, lä⁻
 hnøø¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹.

²¹ Jmeen⁺ dsoo¹, nuuh¹ ba¹
 hne⁻ he⁻ ma⁻siin¹ la⁻. Man⁺
 jmeeh¹ ga['] hne⁻ cha⁻ga'miih¹
 lä⁻koh¹ ga['] he⁻ ma⁻ jwahn¹
 la⁻.

²² Hi⁻ ja⁻ba['] lä⁻ja⁻, millu¹
 ha⁻ jee['] jän¹. Cha⁻ba['] o⁻jøh¹
 dsë⁻kin¹, nuu⁻ba['] Dio lä⁻jë⁻
 he⁻ ngiöh¹ hnäh¹, kwa¹ bih¹
 jwë['] niin¹ na'jëëñ⁺ hnäh¹.

²³ Epafra jmee⁺ Dio kyah¹.
 Hi⁻ la⁻ na⁻, hää['] neh⁻ñe¹
 kyaah¹ jnä⁻ jee[']la⁻ kwaat⁻ kih¹
 Cristo Jesús.

²⁴ Hi⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁺ Dio kyah¹
 Marco, Aristarco, Dema,
 kyaah¹ Luca. Lä⁻jëë⁺ hi⁻ he⁻
 jmee⁺ ta['] kih¹ Dio ko⁻jøh¹
 kyaah¹ jnä⁻.

²⁵ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹
 wa['] mi⁻jøøy¹ jmi⁻lle¹ kyah¹
 hnäh¹. Wa[']la['] lä⁻ja⁻.

Hebreos

He⁻ la⁻ je⁻ he⁻ ga⁻lloo⁻ kih⁻ dsa⁻ hebreo

Jøøh' ga' Joo' Dio lä⁻koh'
ga'lä⁻jëë⁻ ángel

¹ Joh' jiih⁻ sa⁻ ga⁻hléeh⁻
Dio kyaah⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
jnän` llo⁻joo⁻. Ga⁻cheey⁻ hi⁻
ga⁻ngëë⁻ juu⁻ kiyh⁻, kih⁻ dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ jnän⁻. Ko⁻llaa⁻ hi⁻
ga⁻ngëë⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻hyoh⁻ juu⁻
kiyh⁻ jee⁻ ma⁻ këy⁻ hi⁻ jñah⁻
ko⁻llaa⁻ ga⁻hëë⁻ mi⁻ në⁻ he⁻
ga⁻mi⁻ jnää⁻ Dio kiyh⁻. Ja⁻
koo⁻ nëë⁻ ga⁻jmee⁻ Dio ha⁻ lä⁻
jee⁻ ga⁻hlëëh⁻ kyaah⁻ hi⁻ ma⁻
ngëë⁻ juu⁻ kiyh⁻.

² Pero jee⁻ ma⁻dsaa⁻
jmiïï⁻ la⁻, ga⁻hléeh⁻ Dio jne⁻
ta⁻la⁻ kyaah⁻ Joo⁻ ba⁻, hi⁻
ga⁻tooyh⁻ goo⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻
he⁻ cha⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hi⁻
kyayh⁻ ga⁻jmeey⁻ gyuu⁻
hwa⁻ka⁻läh⁻.

³ Hi⁻ he⁻ mi⁻jnää⁻ na⁻hñaa⁻
lä⁻jëë⁻ ha⁻ lä⁻koo⁻ jøøh⁻
laa⁻ Dio, kih⁻ he⁻ laay⁻ koo⁻
heëh⁻ kyaah⁻ Dio. Hi⁻ kyaah⁻
juu⁻ kiyh⁻ he⁻ bee⁻, høøy⁻
ga⁻lä⁻jëë⁻ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻. Hi⁻
ma⁻ngëë⁻ ma⁻chey⁻ dso⁻kye⁻
jnän⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻g yay⁻ jwoo⁻
ra⁻llu⁻ kih⁻ Dio Jøøh⁻ hi⁻ gya⁻
gyuu⁻.

⁴ Ja⁻ hi⁻ he⁻ ba⁻ ya⁻hëë⁻
jøøh⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ lä⁻jëë⁻
ángelo. Jëëh⁻, ga⁻hyoh⁻ koo⁻
jmiïï⁻ he⁻ kyee⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻
he⁻ ga⁻hyoh⁻ ángelo.

⁵ Jëëh⁻ ni⁻ ja⁻ ángel jih⁻koh⁻
sa⁻ ga⁻jäh⁻ Dio siiyh⁻:

Hne⁻ laqah⁻ gyuu⁻ kyaan⁻.

Na⁻ ma⁻laqan⁻ Tää⁻ kyaah⁻.

Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ ga⁻siiyh⁻ ni⁻

ja⁻ángel lä⁻la⁻:

Jnä⁻leen⁻ Tää⁻ kyaah⁻.

Hne⁻ lee⁻h⁻ gyuu⁻ kyaan⁻.

⁶ Koo⁻ ka⁻läh⁻, lä⁻ ma⁻
ga⁻cheey⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, Joo⁻
hi⁻laa⁻ to⁻në⁻, ga⁻jäyh⁻:

Lä⁻jëë⁻ hnäh⁻ ángelo kya⁻
Dio, jmee⁻ hnäh⁻ juuh⁻
kiyh⁻.

⁷ Pero lä⁻la⁻ ba⁻ ga⁻hlëëh⁻
kih⁻ lä⁻jëë⁻ ángelo:

Dio chee⁻ ángelo kya⁻a, laa⁻
lä⁻koo⁻ lle⁻.

Ángelo hi⁻ jmee⁻ ta⁻he⁻ kiyh⁻,
laa⁻ lä⁻koo⁻ je⁻ he⁻
hëë⁻.

⁸ Pero lä⁻la⁻ ba⁻ ga⁻siiyh⁻
Joo⁻:

Hne⁻ Dio, jmeeh⁻ hih⁻
ga⁻lä⁻jëë⁻ joh⁻ jmiïï⁻cha⁻.

Kyaah⁻ ju⁻dsoo⁻ jmah⁻ ba⁻
jmeeh⁻ hih⁻.

⁹ He⁻ llu⁻ jmah⁻ ba⁻ hnooh⁻,
hne⁻ sa⁻ hnooh⁻ go⁻te⁻
he⁻ hliih⁻.

He⁻ja⁻ hñii⁻ Dio, hi⁻ laa⁻
Dio kyaah⁻, hi⁻ he⁻
ga⁻hñaa⁻ hne⁻.

Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ jëë⁻ hoh⁻
cha⁻ga⁻miih⁻ lä⁻koh⁻
ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻kyah⁻.

¹⁰ Hi⁻ ga⁻jäyh⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻la⁻:

Hne⁻ Dsa⁻jøøh⁻, lä⁻ma⁻to⁻në⁻
ga⁻llah⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,

Hñaaah⁻ ba⁻ hne⁻ ga⁻jmeeh⁻
gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻.

¹¹ Lä⁻jëë⁻ he⁻ ja⁻lla⁻ba⁻, pero
hne⁻ lä⁻ma⁻chqah⁻
na⁻ba⁻.

Dsa⁻gyuh⁺ ba' gyuuuh['] hwa',
lä⁻koo⁻ dsa⁻gyuh⁻
sa'hmiih⁻.

12 Lä⁻koo⁻ bää[~] dsa⁻
sa'hmiih⁻, lä⁻ja⁻ bääh[']
ga⁻lä⁻jëe⁺ he⁻ ja⁻, hi⁻
dsa⁻lä⁻sii⁺ ka⁻läh['].

Pero hne⁻, lä⁻ma⁻laah['] na⁻
ba', jih[']koh['] sa⁻gyuh⁻.

13 Juu['] lä⁻la⁻, jih[']koh['] sa⁻
ga⁻jäh['] Dio siih⁻ jaä⁻ ángel.
Joo['] bih['] ga⁻hlëeyh['] lä⁻la⁻, lä⁻
ma[']ga⁻jäyh[']:

Na['] hne⁻ jwoo['] ra⁻lluu['] kin⁻
la⁻,
lä⁻jiih['] lloo[~] jmi['] lläan⁻
hue['] tih['] lä⁻jëe⁺ hi⁻
na⁻hööh['] kyah['].

14 Ja['] jee['] lä⁻jëe⁺ ángelé,
koo⁻ ga⁻nää['] mada⁻ba', laay[']
jmi⁻lle['] hi⁻ ga⁻chee['] Dio mah[']
jmeey['] ta[']he['] kih['] lä⁻jëe⁺ hi⁻
laä['] kwaat['] lää[']?

2

Ta⁺ wa['] gaa['] dsë⁻ jne['] juu[']
he⁻ lää['] jne[']

1 He⁻ja⁻ jmee⁺ bii⁺ jmeen[']
cha⁻ga'miih⁻ he['] kih['] juu[']
he⁻ma⁻nueen['] mah['] sa⁻wa[']
lä⁻øø['] jne['] kih['] jwë['] llu['] he⁻
ma⁻tøöhñ['].

2 Jëeh['], ley he⁻ ga⁻ngëe[']
ángelé kih['] Moisé, ma['] la[']
koo⁻ hmoooh['] hweh[']. He⁻ja⁻
lä⁻jëe⁺ hi⁻ma[']dsa⁻hlääh['] kih[']
hmoooh[']ja⁻, hi⁻lä⁻jëe⁺ hi⁻ma[']
chaah['], ga⁻jëey['] wii['] lä⁻koo⁻
lle['] kiyh['].

3 ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ tëëh['] jne['],
cher'mah['] sa⁻ ga⁻jmee['] jne[']
he['] kih['] juu['] he⁻ lää['] jne['] he⁻
kyee['] ga['] lä⁻koo⁻ ley ja⁻?
He['] ba['] hñii['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
ga⁻kwa['] juu[']la⁻ to⁻në[']ha⁻lä⁻

jee['] lää['] jne[']. Ma⁻ngëe['] he⁻
ja⁻, lä⁻jëe⁺ hi⁻ ma⁻nuu['] kiyh['],
ma⁻jmeey['] dsoo['] kih[']juu[']la⁻
jee['] jnän['].

4 Hi⁻ ga⁻jmee['] Dio dsoo[']
juu['] kih['] dsa⁻he['] jee[']ga⁻nääy[']
kway['] juu['], jëeh['] Dio hi⁻
kyäayh['] ga⁻jmee['] cha⁻miih⁻
he⁻ jüh[']gaa['], hi⁻ ga⁻jmee[']
na⁻ku[']na⁻ngii['] he⁻ jmee['] jëe[']
dsah['] dsa⁻. Hi⁻ ga⁻kwëeyh[']
jmeey['] na⁻ku[']na⁻ngii['] ta[']
kyäah['] be['] kih['] Jmi⁻lle[']
Na⁻jngii['], lä⁻koo⁻ hyoh['] dsëy['].

Jesucristo ga⁻laa['] kwee⁻
kyäah['] jne[']

5 Sa⁻ ga⁻kwa['] Dio jwë[']
kih['] ángelé jmee['] hih['] kih[']
jmi⁻gyuu['] he⁻na[']ga['] jää['], he⁻
ma⁻løø['] jne['] hlëehn['] miih[']
kih['].

6 Cha⁻ jee['] na⁻sii['] kih['] hi⁻
ga⁻hlëeh['] lä⁻la⁻:

¿Hee⁻ laa['] dsa⁻ jmi⁻gyuu[']
mah['] lä⁻ma⁻dsooh[']ba[']
hoh[']kiyh[']?

¿Hee⁻ laa['] dsa⁻ hi⁻ laa[']
jmi⁻ngo['] mah['] lä⁻
ma⁻jmääh['] ba['] hnih[']
he[']?

7 Miih⁻ jmi['] ba['] ga⁻jmääh[']
hnih['] mäh['] ga['] miih[']
lä⁻koh['] ga['] jee['] lä⁻jëe⁺
ángelé.

Ja⁻ga['] ga⁻llaayh['] høøy['] hi⁻
ga⁻jmääh['] hnih['] jøøh[']
mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻gah[']
dsih['].

Hi⁻ ga⁻tøöh['] gooy['] ga⁻lä⁻jëe⁺
ba[']he[']cha⁻.

8 Ga⁻lä⁻jëe⁺ he⁻cha⁻ ga⁻llah[']
ta⁻hwa[']hue[']tiyy['] mah[']
jmeey['] hih['] kih['], lä⁻ja⁻
na⁻sii[']juu[']kih[']Dio.

Kyaah' he- ga-tooh' Dio
gooy' ga-lä-jé- he- cha-,
he-ja- ni- miih' sa- ga-jä- he-
sa- le' jmeey' hih' kih'. Pero
na' ga-juh' sa- ga' ma-jnä'
he- jmeey' hih'.

⁹ Pero ñé ba' jne' kih' hi-
ga-jä- mäh' ga' miih' lä-koh'
ga' jee' lä-jëe- ángele. Ga-llaa'
Dio høøy', hi- ga-jmääy' jøøh'
mah' lä-gah' dsih' lä-llu' he-
ga-juuy'. Hi- kih' he- llu' dsé'
Dio, he-ja- ba' ja-, ga-ngeey'
Jesús he- ga-juuy' he- llu' kih'
ga-lä-jëe- ba'.

¹⁰ Ga-lä-jé- ba' he- cha-
na-la' kih' Dio hi- la' kiyh'
ka-läh'. Hi- ga-lä-hnøøy'
tëey' jwëe' jooy' ya-jwi'
kiyh'. He-ja- sooh' ba' kih'
Dio, he- ga-mi-lluuy' go-te'
Jesús hi- lää- jne', ta-la' kih'
he- ga-jëe- wii'.

¹¹ Jne' hi- na-jngëe', hi-
lä-ja- Jesús hi- jmää- jne'
na-jngëe', lä-jëe- jne' laa'
kyaa' Tää'. Kih' he-ja-, sa- la'
o-hih' kih' Jesús tñeyh' jne'
øyyh'.

¹² He-ja- ga-jäh' Jesús siyyh'
Die:
Hlëehn' kyah' cha'në' lä-jëe-
øohn'.

Jee' dsa-nëe' lä-jëe- øohn',
jee' ja- hän' kyah'.

¹³ Hi- ja- ba' lä-ja- ga-jäyh':
Kyé' ba' jnä' o-jøh' dsé' kiyh'.
Hi- koo- ka-läh' ga-jäyh':
Hii' jnä' la- kyaah' jooy' hi-
ga-kwëeyh' jnä'.

¹⁴ Kih' he- kye- jmi-ngo'
lä-jëe- jooy' he', lä-ja- ka-läh'
hñiiy' ma' kyey' jmi-ngo' hi-
ga-juuy'. He- lä-ja-, ga-liyh'

ga-lla-dsëey' kih' hi-sa-llu'
hi- jngiöh' kih' dsa-.

¹⁵ Mah' lä-ja- lääy' hi- tääh'
goh' juu' lä-jiih' jmi' chaa'.

¹⁶ Dsoo' ba' sa- jay' mah'
kway' be' kih' ángele. Jay'
mah' kway' be' kih' lä-jëe' hi-
laa' sa-ju- kih' Abraham ba'.

¹⁷ Kih' he-ja- ba' ja-,
he- ga-la' bii' kiyh' ga-lëey'
jmi-ngo', ja- ba' lä-koo- laa'
jne'. Lä-ja- ga-laay' ja-
jmi-dsa- jøøh' hi- jøh' dsé',
hi- mi-te' kih' Dio mah' lä-ja-
chey' dso'kye- kih' lä-jëe'
dsá-.

¹⁸ Kih' he- ga-jëe- wii'
lä-koo- ma' ga-kä' dsa- dsëy',
he-ja- ba' ja- kyuuhy- kway'
be' kih' hi- gwa' huu'dsé-
hliih' kih'.

3

*Jesús ba' laa' jøøh' lä-koh'
ga' Moisé*

¹ Lä-jëe- hnäh' øohn' hi-
na-jngëe', lä-jëe- hi- na-jnää'
gyuuuh' ya-jwi' kih' Dio, jmeey'
da' hnäh' miih' huu'dsé- ha-
lä-koo- laa' Cristo Jesús. Hi-
he' to-në' ga-kwa' juu' he-
ma-heeh' jne' la- hi- laay'
jmi-dsa- jøøh' jnän' ka-läh'.

² Hi- he' ga-mi-teh' kih'
hi- ga-hñaay', ja- ba' lä-koo-
ga-mi-te' Moisé lä- ma' kyey'-
në' kih' dsa- hi- laa' kyaa' Dio.

³ Pero lle' jmeen' juuh' kih'
Jesús lä-koh' ga' kih' Moisé,
ja- ba' lä-koo- la' kih' ja- hi-
jmeey' koo- hne'. Kyee' ga' hi-
ga-jmee' hne' lä-koh' ga' hñii'
hne'.

⁴ Jëeh' ga-lä-jë-hne', chaq̄-ba' hi- ga-jmee'. Pero Dio ba' hi- ga-jmee' ga-lä-jë- go-te' he-cha'.

⁵ Lä-ja- Moisé, koo- ga-jmee'y ta-he' kih' Dio ba'. Dsoo' ba', ga-mi-teyh' lä- ma' kyey- né' kih' dsa- kyaaq̄' Dio. Ga-jäyh' ha- lä- la' juu' he- lä-cha- këe-, ma-ngeë' ma-juuy'.

⁶ Pero Cristo ba' lq̄a' jøøh' lä-koh' ga' Moisé, kih' he- laay' Joo' Dio hi- kye- né' kih' dsa- kyaay'. Hi- lq̄a' jne' dsa- kyaaq̄' Dio, cher'mah' tøøh' jne' koo- hweh- kyaah' o-jøh' dsë- jøøn' kih' Dio lä-jiih' llaa- jmi- gyuu'.

Ha- lä- tee'h- dsa- dsë' kyaah' Dio

⁷ Wa' nuu' jne' lä-koo- jäh' Jmi-lle' Na-jngii' kih' Dio:

Cher'mah' na' nuuh' hnäh' juu' kiyh',

⁸ ta- jmee- hnäh' hweh- tuh-hoh' hnäh',

lä-koo- ga-jmee' dsa- hi- sa- ga-hii' ma' nuu' lä- ma' ga-kay' dsën' jee' oo- hwa' kii'.

⁹ Jee' ja- dsa- ma-gyuuh- kyaah' hnäh' ga-kooy' kyaah' jnä', ma' jëey- he' ga-na' ma' jmeen' kyaayh'.

Ma-ke- ga-jëey' lä-jë- he- juh-gaa- he- ga-jmeen' kiyh' to-loo' ji-ñe-.

¹⁰ Kih' he-ja-, ga-lä-lleen' kyaah' dsa- he', mah' ga-jwii' jnih':

"Huu'dsë- kyah' hnäh' hä' tää- ta- jee' jyoh'.

Sa- hnooh- hnäh' lä-kyuuuh- hnäh' hee- ja- he- llu'."

¹¹ He-ja- ga-tään' hñiin' ma' ga-ya-jëe' dsën' kyaah' dsa- he':

"Sa- heh' dsa- he' jee' teehn' dsën'", ga-jäh' Dio.

¹² Lee'h- hnäh' øøhn', ni- ja- hnäh' ta- wa' hñaa- hoh' hnäh' he- sa- heeh' hnäh' kih' Dio jiih' mah' sa- wa' lä- øø hnäh' kiyh'.

¹³ Lla- he- ja-, kwa' hnäh' be' kih' dsa- kyaah' hnäh' koo- jmi' koo- jmi', na' lä-cha- jmi'. Mah' sa- leh- he- hlüh' hnäh' he- mi-goo- kyah' hnäh'.

¹⁴ Jëeh' ma-lq̄a' jne' koo- kyaah' Cristo cher'mah' lä- ma-kyen' ja- ba' o-jøh' dsë- kiyh' lä-jiih' llaa- jmi- gyuu', ja- ba' lä-koo- ga-jmee' jne' lä- ma' to- né'.

¹⁵ Lä-la- hnøø' jnän', lä-koo- jäh' juu' la-: Cher'mah' na' nuuh' hnäh' juu' kiyh', ta- jmee- hnäh' hweh- tuh-hoh' hnäh', lä-koo- ga-jmee' dsa- hi- sa- ga-hii' ma' nuu'.

¹⁶ ¿Hii- na- hi- ga-jmee' hweh- dsë', ma-ngeë' ma-nuuy' juu' kih' Dio? Ja' he' dsa- hi- ga-hwëë' Moisé hwa' Egipto?

¹⁷ ¿Hii- na- hi- ga-ya-jëe' dsë' Dio kyaah' to-loo' ji-ñe-? Ja' he' dsa- hi- ga-jmee' dso'kye- hi- ga-saa' na-juu' jee' la' hwa' kii' ja-?

¹⁸ ¿Hii⁻ ba' kyaqah' na⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii[,] he⁻ sa⁻ heyh['] jee['] tee⁻ Dio dsë[?] Ja['] he['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻jmee['] he['] juu['] kiyh[?]

¹⁹ He⁻ ga⁻la['] lä⁻ja⁻, jmee⁻ dsa⁻lä⁻ngëe['] jne^{',} sa⁻ ga⁻la['] ma['] dsa⁻taayh['] jee['] ma[']tee⁻ dsëy^{',} kih['] he⁻ sa⁻ ma['] heey['] juu['] kih['] Dio.

4

¹ He⁻ ja⁻ ta⁻kö⁻jiih['] cha⁻ jwë['] jnän['] heh['] jne['] jee['] tee⁻ dsëy^{',} lä⁻koo⁻ ga⁻bääyh⁻ hñiiy[,] hnøø['] leeh['] hnäh[,] le['] ga⁻ che⁻ ko⁻llaq['] hnäh['] sa⁻ ga⁻heh['] hnäh['] jee['] ja⁻.

² Jëeh[,] jnä['] jne['] ka⁻läh['] ma⁻kway['] ba['] ju[']hmëe['] lä⁻koo⁻ juu['] he⁻ ga⁻hyoh['] dsa⁻ he[']. Pero sa⁻ ga⁻jmää['] ta['] ni⁻ miih['] kiyh['] lä⁻ ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻. Koo⁻ ga⁻nuuy['] ba['], sa⁻ ga⁻lä⁻heey['].

³ Wa['] dsa[']toohn['] jee['] tee⁻ jne['] dsën⁻ hi⁻ ma⁻dsoo['] dsë['], lä⁻koo⁻ ga⁻jäyh[:]

He⁻ ja⁻ ga⁻tään['] hñiin['] ma['] ga⁻ya⁻jëe['] dsën⁻ kyaah['] dsa⁻ he[:]
"Sa⁻ heyh['] jee['] tee⁻ dsën⁻", ga⁻jäh['] Dio.

Hi⁻ ma⁻la['] ma⁻jmee['] Dio jmi[']gyuu[,] ma⁻na⁻hñaa['] ba['] ta[']kiyh['].

⁴ Jëeh['] jee['] llah[,] na⁻sii⁻ juu['] kiyh^{',} hlëeh['] kih['] gyii['] jmi^{':}

Hi⁻ ga⁻tee⁻ Dio dsë['] ma['] ga⁻la['] ta['] kiyh['] jee['] ga⁻të['] gyii['] jmi^{':}

⁵ Hi⁻ koo⁻ ka⁻läh['] na⁻sii⁻: Sa⁻ heyh['] jee['] tee⁻hn['] dsën⁻.

⁶ He⁻ lä⁻ja⁻, ñe['] jne['] hnøø['] ga⁻dsa⁻taaqh['] ko⁻llaq['] jee['] ja⁻. Hi⁻ lä⁻jëe['] hi⁻ ga⁻nuu['] lä⁻ ma['] to⁻në['], sa⁻ ga⁻taayh['], kih['] he⁻ sa⁻ ga⁻jmee['] he['] juu['] kih['] Dio.

⁷ Ma⁻ngëe['] cha⁻miih['] ji⁻ñe⁻, koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻tøø['] Dio hih['] koo⁻ jmi['] mah['] jmee['] dsa⁻ he['] kiyh[']. Ga⁻ngëe['] David juu['] kih['] dsa⁻, lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Dio:
Cher'mah['] na['] nuuh['] hnäh['] juu['] kiyh[,]

ta⁻ jmee⁻ hnäh['] hweh⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['].

⁸ Ni⁻ sa⁻ ga⁻taaqh['] dsa⁻ hwa['] kih['] lä⁻koo⁻ ma['] gya['] Josué. Jëeh[,] wa[']ra⁻ jäh['] kih['] ga⁻kwa['] Josué jee['] ma['] tee⁻ dsa⁻ dsë['], sa⁻ma[']hlëeh['] ga['] Dio lä⁻hmëe['] kih['] jyoh['] jmi^{':}

⁹ He⁻ ja⁻ jne['] hi⁻ laq['] jwii⁻ kih['] Dio, ma⁻cha⁻ ba['] jnän['] jee['] tee⁻ jne['] dsën⁻.

¹⁰ Jëeh[,] hi⁻ ma⁻he⁻ tee⁻ dsë['] kyaah['] Dio, lä⁻ja⁻ tee⁻ dsëy['] kih['] ta['] he⁻ ma⁻jmee['], lä⁻koo⁻ tee⁻ Dio dsë['] kih['] ta['] he⁻ ga⁻jmee['].

¹¹ Wa['] jmeen['] bii['] dsa[']toohn['] jee['] tee⁻ jne['] dsën⁻, mah['] ni⁻ jaq['] sa⁻ wa['] täh⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻tah['] hi⁻ sa⁻ ga⁻jmee['] he['] juu['] kih['] Dio jää^{':}

¹² Jëeh[,] juu['] kih['] Dio na[']jiih['] hi⁻ cha⁻ be['] kih[']. He⁻ dsoo['] ñiih['] ga['] lä⁻koh['] ga['] ñe[']tuuh['] he⁻ na[']jni['] lä⁻to['] jwoo^{':} Dsa⁻he⁻ lä⁻ ga⁻të['] neh⁻ tuh⁻dsë⁻ jne['] jee['] hä['] jmi[']lle['], jñih['] huu[']dsë⁻ he⁻ kye['] jne['] hi['] jñih['] he⁻ hee['] dsë⁻ jne['].

¹³ Ni⁻ koo⁻ he⁻ na⁻la['] kih['] Dio sa⁻ le['] dsa⁻hmää['] cha⁻nëy[']. Ga⁻lä⁻je['] ba['] na[']jnä^{':}

kih' hi' tēē' jne' dsa'ngéen' kwāat' jnān'.

Jesús laa' jaa' jmi' dsa' hi' jøøh' ga'

¹⁴ Jesús, Joo' Dio, laay' jnān' jaa' jmi' dsa' hi' jøøh' ga' hi' gya' ya' jwii'. He' ja' jmee' bii' jnān' dsa'toohn' koo' hweh' jwé' he' ma' tøøhn'.

¹⁵ Jéeh', jmi' dsa' jøøh' hi' cheh' né' jnān' kyuuuh' bih' jmeey' jøh' dséy' ma' sa' cha' be' jnān'. Jéeh', ja' ba' lä' koo' ka' dsé' jne', ja' ba' lä' ja' ga' ka' dséy' kyaaah' na'ku' na'ngii' he' cha' jmi' gyuu' la'. Pero ni' lä' ja' sa' ga' jmeey' ni' koo' he' hliih'.

¹⁶ He' ja' kyaaah' o' jøh' dsé' he' ma' cha' jnān' kyaaah' jmi' dsa' he', sa' wa' gal' jne' ya'nøøn' kih' Dio hi' llu' dsé' mah' lä' ja' lä' nih' dséy' jne', hi' kway' be' jnān' wa'ra' ga'te' jee' lla' kyaa' jne'.

5

¹ Lä' jéeh' jmi' dsa' kaaah' ma' laa' dsa' jmi' gyuu' ba'. Ma' na' hñaaay' ga'kay' né' kih' dsa' mah' ga' jmeey' ta'he' kih' Dio lla' dsa' he'. Hi' ma' heeyh' lä' jé' he' ma' kwéeh' dsa' Dio hi' ma' jéey' jah' né' na'hyoo' kwāat' kih' dso'kye' kih' dsa'.

² Kyuuuh' bih' jmeey' jøh' dséy' kyaaah' hi' sa' kyuuuh' hi' kyaaah' hi' ga' nää' na'hee', jéeh' nñ' bih', ja' he' koo' nñ' he' jmee' jwiih' kih' hñiiy'.

³ Kih' he' sa' ma' cha' be' kih', ma' la' bii' jéey' jah' kwāat' kih' dso'kye' kih' hi' lä' ja' kih' dso'kye' kih' dsa'.

⁴ Ni' ja' sa' ma' le' ma' hñaa' hñii' kih' ta' llu' ja'. Ma' la' hi' ma' na' teeh' kyaa' Dio ba' hi' ma' jmee' ta' ja', lä' koo' ma' na' teeh' Aarón.

⁵ Lä' ja' ka'läh' Cristo, sa' ga' hñaaay' hñiiy' jmi' dsa' jøøh'. Dio ba' he' hi' ga' kwéeyh' ta' llu', lä' ma' ga' jayh':

Hne' laah' gyuu' kyaaan'.

Na' ma' laan' Tää' kyaaah'.

⁶ Lä' ja' ka'läh' na'sii' jee' jyoh':

Hne' laah' jmi' dsa' ga'lä' jé' joh' jmi' cha',

lä' koo' laa' Melquisedec.

⁷ Lä' koo' ma' gya' Cristo jmi' gyuu' la', ga'ngiiy' kih' kih' Dio kyaaah' be', lä' jiih' ga'tuu' jmi' mi'ney', ga'chuuy' kyaaah' hi' na'kéh' jmi' ma' lääy' kih' he' ma' juuy'. Hi' ga'nuu' ba' Tää' kih', jéeh' ga'heeh' bih' le' kih' lä' koo' hyoh' dsé' Tää'.

⁸ Ma'ke' laay' Joo' Dio, kyaaah' he' wii' he' ga'ngéey' ja', ga'lä'kyuuuh' he' jmeey' nuuyh' kih' Dio.

⁹ He' lä' ja', ga'laay' lluu' ga', ga'jäy' laay' juu' hi' lää' go'te' lä' jéeh' dsa' hi' nuuh' kih'.

¹⁰ Hi' na' hñaaay' kih' Dio he' laay' jmi' dsa' jøøh' lä' koo' ga'laa' Melquisedec.

Goo' la' kih' hi' ma'heeh' mah'beey' Dio

¹¹ Cha⁻ cha⁻ga'miih⁻ he⁻ hnoon['] jwéehn['] hnäh['] kih['] juu['] la⁻, pero jwéeh['] kin['] jmeen['] lä⁻ngëeh['] hnäh['], jëeh['] ta['] hwa['] go⁻te[~] dsa⁻lä⁻ngëe['] hnäh['].

¹² Ngoo[']ga⁻lä⁻hii[']cha⁻miih['] jmi['] he⁻ tääh['] hnäh['] mi⁻tëeh['] hnäh[']. Ma⁻tëe['] jee[']leeh['] hnäh['] ta⁻jwoh[']. Pero hnøø['] ga⁻lä⁻tëeh['] hnäh['] kwee['] ha⁻lä⁻la['] juu['] kih['] Dio he⁻ ga⁻mi⁻tëe['] jne[']to⁻në[']. Lä⁻ma⁻laqah['] ba['] hnäh['] lä⁻koo['] jaa['] gyuu['] hi⁻hih['] wa'juh['], hi⁻sa['] ma⁻lih['] kuh['] ma['] he⁻kuh['] dsa⁻ma⁻kaah['].

¹³ Lä⁻jëe['] hi⁻ sa['] hii['] lä⁻ngëe['], sa[']liyh[']kay['] kwaat['] hee['] ja['] he⁻ llu['], jëeh[']laay['] lä⁻koo['] jaa['] gyuu['] hi⁻hih['] wa'juh['].

¹⁴ Pero juu['] he⁻la['] lä⁻koo['] ma['], la[']kih['] dsa⁻ma⁻kaah['] ba['] ja[']. La[']kih['] dsa⁻hi⁻ma⁻kyuu[']ka['] kwaat['] hee[']na['] he⁻llu['] hi⁻hee['] na[']he⁻hlüh[']. Jëeh['], lä⁻ja['] ma⁻lä⁻tëey['] jmeey['].

6

¹ He⁻ja['] ga⁻nøø[']ba['] jne[']ta['] cha'në['] lä⁻jiih['] tëe['] jne[']lee['] jne['] dsa⁻hi⁻kyuu[']. Mo⁻so[']hlëeh[']ga['] jne[']he⁻ma⁻mi⁻tëe['] jne[']to⁻në['] kih['] Cristo. Sa[']løon[']ka⁻läh[']hlëehn[']juu[']he⁻ga⁻næun[']to⁻në[']:

He⁻hnøø[']ben['] jwë[']hlüh['] mah['] dsa⁻jëeh['] jne['] kih[']Dio,
he⁻hëeh[']jne[']kih[']Dio,
²he⁻saa[']jne[']jmi['],
he⁻kye[']jne[']goon[']në[']kih[']øøh[']jne['],

he⁻lä⁻jiih[']dsa⁻hi⁻na⁻juu['],
hi⁻kih[']he⁻mo⁻so[']lää[']dsa⁻wa'ra[']ga⁻tëe[']jee[']lla[']Dio ta['].

³ He⁻la⁻ba[']jmeen['], ga⁻nøø[']ba[']jne[']ta[']cha'në[']cher'mah[']ga⁻kwa[']Dio jwë['].

⁴ Pero jne[']hi⁻ga⁻na[']huu⁻dsë[']kih['], hi⁻ga⁻jëe[']jne[']ha⁻lä⁻la[']he⁻la[']kwa[']Dio, hi⁻ga⁻hñah[']jne[']Jmi⁻lle[']Na⁻jngii['],

⁵hi⁻ga⁻jëe[']jne[']llu[']ba[']juu[']kih[']Dio hi⁻ga⁻lä⁻ngëe[']jne[']miih[']kih[']he⁻juh[']gaa[']he⁻na[']ga[']jä['].

⁶ Pero cher'mah[']ga⁻tah[']jne['], mo⁻so[']le[']dsa⁻jëeh[']jne[']ka⁻läh[']. Jëeh[']he⁻jmee[']jne[']lä⁻ja['], he⁻tää[']jne[']Joo[']Dio dsoh[']hma⁻cru[']ka⁻läh[']ba[']ja['], mah[']lle[']jne[']o⁻hih[']kiyh[']cha'në[']lä⁻jëe['].

⁷ Lä⁻koo[']la[']kih[']hwa[']he⁻hih[']jmi⁻jma[']he⁻hla[']ko⁻lla⁻jiih[']. Cher'mah[']ga⁻kwa[']cha⁻miih[']mii[']he⁻kuh[']dsa⁻hi⁻jmee[']ta[']jee[']ja['], mi⁻jøø[']Dio cha⁻ga'miih[']hwa[']ja['].

⁸ Pero hwa[']he⁻dsa⁻hya[']too[']kyaqah[']nuu[']hlüh['], sa[']jmaä[']ni[']miih[']. Jä[']dso⁻jwi[']në[']kih[']hwa[']ja[']. Hi⁻kyaqah[']jee[']llaq['], koo[']go⁻te[~].

O⁻jøh[']dsë[']he⁻kye[']jne[']kwa⁻be[']jnän[']

⁹ Øøhn[']hi⁻hnaan['], ma⁻ke[']ma⁻hlëehn[']hnäh[']lä⁻na['], ma⁻ra[']he⁻jmee[']jnääh[']dsoo['], hwëe[']hnäh[']llu['], lä⁻lle[']kih[']hi⁻ma⁻na⁻laq['].

¹⁰ Jëeh['], Dio jmee[']he⁻llu[']jmah[']ba['], jih[']koh[']sa[']

gaa' dsëy' ta' he' ma' jmeeh' hnäh'. Ma' mi' jnääh' ba' hnäh' kiyh', he' hnaah' hnih' lä' ma' ga' jmeeh' hnäh' be' kih' hi' na' jngëe' kyaay' hi' lä' ma' jmeeh' ja' ba' hnäh' lä' jiih' na'.

¹¹ He' hnøø' jnääh' go' näääh' hnäh' jmeeh' hnäh' lä' ja', lä' jiih' jee' llaa' jmi' gyuu' mah' tée' hnäh' o' jøh' dsé' he' kye' hnäh'.

¹² Sa' hnøø' jnääh' jmeeh' hnäh' jwëh' hnäh'. Wa' lä' dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio ba' hi' wa' kwëeh' hoh' hnäh' lä' koo' jmee' lä' jee' hi' hyoh' he' ga' bääh' Dio hnii' kway'.

¹³ Lä' koo' ma' ga' bääh' Dio hnii' mi' jääy' Abraham, ga' tääy' hniiy', jeeh' sa' chaq' jñah' hi' jøøh' ga' lä' koh' hniiy' hi' ma' tääy'.

¹⁴ Ga' jayh': "Jwahn' dsoo', mi' jäään' hne' cha' miih'. Jmeen' lä' jwëe' jwërte sa' ju' kyah'."

¹⁵ Lä' ja' ga' kwëeh' dsé' Abraham ma' jøøy' lä' jiih' ga' tée' y' he' ga' bääh' Dio hnii' kyaay'.

¹⁶ Dsoo' ba', tää' dsa' kih' jñah' hi' jøøh' ga' lä' koh' hniiy'. Lä' ja' jää' hweh' juu' kiyh'. Mo' so' cha' he' kih' he' ti' chooy' juu'.

¹⁷ He' ja' lä' koo' ma' ga' bääh' Dio hnii' mi' jääy' dsa' kyaay', ga' tääy' hniiy' mah' jää' koo' hweh' juu' ja'. Lä' ja' ga' mi' jnäääy' kih' hi' mi' jääy' he', he' sa' le' lä' sii' ni' miih' juu' kiyh'.

¹⁸ Cha' to' juu'. Ga' bääh' hniiy' hi' ga' tääy' hniiy'. Ni' miih' sa' le' lä' sii' juu' na', jeeh' sa' le' juu' Dio. Kih' he' ja', kwa' be' jnän' jwërte, jne' hi' chooh' koo' hweh' juu' he' cha' o' jøh' dsé' jnän' kyaayh', lä' koo' ga' bääh' Dio hnii'.

¹⁹ He' o' jøh' dsé' he' kye' jne' la', jmee' sa' jeh' dsé' jne', lä' koo' jmee' ñe' hlääh' he' jwä' dsa' cha' jmi' he' kyaah' hi' tii' barco. Ma' ra' he' lää' ba' jne', jeeh', ta' ka' luu' sa' hmiih' he' hi' neh' gwah' ba' cha' he' jøø' jne'.

²⁰ Jesúś ga' he' to' në' jee' ja' mah' ga' näy' jwë' jnän', laay' jmi' dsa' jøøh' kih' ga' lä' jee' joh' jmi' cha', lä' koo' Melquisedec.

7

Jesús laa' jaa' jmi' dsa' lä' koo' Melquisedec

¹ Melquisedec he', ma' laa' dsa' ta' jøøh' kih' jwii' Salem hi' ma' laay' jmi' dsa' kyaay' Dio hi' gya' gyuh'. Hi' he' ngoo' ga' mi' jee' Abraham hi' jah' ma' ga' liyh' ga' tée' kyaah' jñah' dsa' ta'. Jee' ja' ga' mi' jääy'.

² Hi' lä' chah' ja' ga' ngëe' Abraham gya' kih' lä' koo' hña' loo' he' ga' liyh' jee' hnii'. Jmi' Melquisedec, hnøø' jäh' "dsa' ta' jøøh' hi' lla' kwee' ta". Hi' jäh' dsa' kiyh' ka' läh' "dsa' ta' jøøh' kyaay' jwii' Salem", he' hnøø' jäh' "dsa' ta' jøøh' hi' jmee' hii' tii' kih' dsa'".

³ H̄i⁻ he⁻ sa⁺ chaā⁻ cho'jmii⁻, ni⁻ sa⁺ chaā⁻ hi⁻ ñe⁻ ha⁻ ta⁺ ya⁻ h̄eēy⁺, sa⁺ cha⁻ juu['] cha⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ chaay⁻ he⁻ ga⁻ juuy⁺. He⁻ lä⁻ ja⁻, laay⁺ kwee⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁺ Joo⁺ Dio ba[.] Laay⁺ jmi⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ jé⁻ joh['] jmii['] cha⁻.

⁴ Jmee['] da⁻ h̄u⁻ dsé⁻ ha⁻ koo⁻ sa⁺ jøøh['] Melquisedec he⁻. Lä⁻ kye⁻ Abraham dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän['] ga⁻ kwëeyh⁺ gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['] he⁻ ga⁻ liyh['] jee['] hnii⁻.

⁵ Lä⁻ jée⁺ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Leví, ga⁻ jmeey⁻ lä⁻ koo⁻ lle['] ley, ga⁻ kooy['] ma⁻ gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['] he⁻ ma['] kwa⁻ dsa⁻, ma['] ke⁻ he⁻ ba['] øøyh['] hi⁻ laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Abraham.

⁶ Pero Melquisedec he⁻, hi⁻ sa⁺ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Leví, ga⁻ kooy['] kih['] Abraham gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['] mah['] ga⁻ mi⁻ jäay⁺ Abraham hi⁻ ga⁻ jmeey['] Dio hmooh['] kyaah['].

⁷ Ni⁻ jaq⁻ sa⁻ le['] ti⁻ choo⁻ ni⁻ miih⁻ juu['] kih['] he⁻ la⁻. Jøøh['] ga⁻ hi⁻ mi⁻ jøø⁺, lä⁻ koh['] ga⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ jää⁻.

⁸ Ta⁻ ko⁻ taa⁻, jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Leví hi⁻ ma['] koo['] gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['], ga⁻ juuy['] ba[.] Pero ta⁻ jyoh['] ko⁻ taa⁻, Melquisedec, hi⁻ ga⁻ koo['] gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['], cha⁻ juu['] chaā⁻ bih['].

⁹ Lä⁻ jée⁺ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Leví ga⁻ kooy['] gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo[']. Ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻, le['] jähn['], lä⁻ kye⁻ jmi⁻ dsa⁻ he⁻

ga⁻ kwëeyh⁺ Melquisedec, gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['].

¹⁰ Jéeh['], lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ mi⁻ jee⁻ Melquisedec Abraham, la⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻ ga⁻ kwa['] Leví gya⁺ kih['] lä⁻ koo⁻ hñaa⁻ loo['], heh['] he⁻ ga⁻ kwa['] Abraham ta⁻ gyuu⁻ kyaay['] ja⁻, ma['] ke⁻ sa⁺ ga⁻ ma⁻ chaay⁻.

¹¹ Dsa⁻ Israel ga⁻ hyoyh⁺ ley ja⁻, ta⁻ la⁻ kih['] jmi⁻ dsa⁻ levita hi⁻ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Aarón. Hi⁻ wa['] ra⁻ jäh['] kih['] ga⁻ lih['] jmi⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻ jmääy⁺ lluu⁻ hi⁻ ma['] høø⁻ ley ja⁻, sa⁺ cha⁻ ma['] jmee⁻ bii⁻ ma['] ya⁻ hëë⁻ jñah['] jmi⁻ dsa⁻ lä⁻ koo⁻ Melquisedec. Ma⁻ lee⁻ ba['] kyaah['] jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Aarón wa['] ra⁻ jäh['] kih['] ga⁻ liyh['].

¹² Pero na⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ jnää⁻ jñah['] jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Aarón, he⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ bii⁻ ga⁻ lä⁻ jnää⁻ jyoh['] ley.

¹³ He⁻ jwahn⁻ ga⁻ lä⁻ jnää⁻ jñah['] jmi⁻ dsa⁻, he⁻ hlëehn['] kih['] Jesú^s hi⁻ na⁻ jnää⁻ kih['] jñah['] nää⁻ dsa⁻ Israel. Pero jee['] kih['] dsa⁻ he⁻, sa⁺ ga⁻ ma['] ya⁻ hëë⁻ ni⁻ jaq⁻ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ jmeey['] ta⁻ jee['] la⁻ na⁻ hyoo['].

¹⁴ Jéeh['], ñe['] ba['] jne['], Jesú^s Dsa⁻ jøøh['] jnän['] laa⁺ sa⁻ ju⁻ kih['] Judá ba[']. Hi⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻ jäh['] Moisé kih['] Judá, lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ hlëeyh['] kih['] jmi⁻ dsa⁻.

¹⁵ Na⁻ hñaa['] lä⁻ jée⁺ na⁻ jnää⁻ he⁻ ga⁻ hñaa['] jñah['] jmi⁻ dsa⁻, jéeh['] laay['] jaq⁻ jmi⁻ dsa⁻ lä⁻ koo⁻ Melquisedec.

16 Na⁻ hñaa^y laay['] jmi⁻ dsa⁻, pero ja⁻ kih['] he⁻ laay['] sa⁻ ju⁻ kih['] Leví lä⁻ koh['] ma['] jmeé⁻ hih⁻ ley ja⁻. Laay['] jmi⁻ dsa⁻ ta⁻ la⁻ kih['] he⁻ cha⁻ be['] kiyh['] tää[,] jëeh['] sa⁻ juuy['] jih['] koh['] jih['] lih['].

17 Lä⁻ la⁻ na⁻ si⁻ kiyh[:]
Hne⁻ laah['] jmi⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ jëe⁻ joh['] jmi['] cha⁻.
Hne⁻ laah['] jmi⁻ dsa⁻ lä⁻ koo⁻ Melquisedec.

18 He⁻ ja⁻ ma⁻ jää⁻ ta⁻ koo['] ley ma⁻ gyuh⁻, kih['] he⁻ sa⁻ cha⁻ be['] kih^{',} hi⁻ sa⁻ jmää⁻ ta⁻ ka⁻ läh['].

19 Jëeh['], ni⁻ koo⁻ sa⁻ ga⁻ jää⁻ llu⁻ kyaah['] ley kih['] Moisé. Lla⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻ cha⁻ koo⁻ o⁻ jøh⁻ dsé⁻ he⁻ llu⁻ ga['], lä⁻ jwë['] jee['] le['] ya⁻ nøø['] jne['] kih['] Dio.

20 He⁻ llu⁻ ja⁻, sa⁻ ja⁻ ta⁻ jmah[']. Ja⁻ kyaah['] he⁻ ga⁻ tää⁻ Dio hñii['] ba['].

21 Sa⁻ ga⁻ tää⁻ Dio hñii['] lä⁻ ma['] ga⁻ hñaa['] jmi⁻ dsa⁻ kih['] ley ja⁻. Pero kyaah['] he⁻ ga⁻ tää⁻ hñiiy['], ga⁻ laa['] Jesús jaa⁻ jmi⁻ dsa⁻. Ga⁻ siyh⁻ lä⁻ la⁻:
Ga⁻ tää⁻ Dio hñii['], hi⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ mi⁻ siyh⁻ huu⁻ dsé⁻ kiyh[:]

"Hne⁻ laah['] jaa⁻ jmi⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ jëe⁻ joh['] jmi['] cha⁻, lä⁻ koo⁻ Melquisedec."

22 Lä⁻ llu⁻ he⁻ ga⁻ hñaa^y Jesús kyaah['] juu['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ñe['] jne['], llu⁻ ga['] hmooh['] kiyh['] lä⁻ koh['] ga['] ley ma⁻ gyuh['] ja⁻.

23 Ga⁻ lä⁻ chaa⁻ jwëe['] jmi⁻ dsa⁻ kih['] ley ma⁻ gyuh['] ja⁻. Jëeh['], sa⁻ ga⁻ la⁻ ma⁻ dsa⁻ nää⁻ gyih['] ta⁻ cha⁻ né[']

kyaa^h ta['] kiyh^{',} kih['] he⁻ ma['] dsa⁻ juuy['].

24 Pero lä⁻ ma⁻ chaa⁻ na⁻ ba['] Jesús, hi⁻ lä⁻ ma⁻ laay['] ja⁻ ba['] jmi⁻ dsa⁻ lä⁻ jëe⁻ joh['] jmi['] cha⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ka['] né['] kiyh['].

25 He⁻ ja⁻ le⁻ ba['] lääy['] go⁻ te⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ go⁻ nää['] kih['] Dio ta⁻ la⁻ kiyh[']. Jëeh['] gyay['] tää[,] ngiyy['] kih['] dsa⁻ kyaay['].

26 Jaa⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh['] he⁻ ba['] hi⁻ jmeé⁻ bii['] jnän['], hi⁻ na⁻ jngëe['], hi⁻ sa⁻ ää⁻ ni⁻ miih⁻, hi⁻ sa⁻ sah['], hi⁻ sa⁻ jmeé⁻ he⁻ hlïih['] lä⁻ jmeé⁻ dsa⁻, gyay['] laay['] jøøh['] ga⁻ lä⁻ koh['] jñah['] hi⁻ tää['] gyuuuh['] jmi⁻ gyuuuh['].

27 Kiyh['], sa⁻ cha⁻ he⁻ jmeé⁻ bii['] koo⁻ jmi['] koo⁻ jmi['], jmeey['] lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmeé⁻ jmi⁻ dsa⁻ he[']. To⁻ né['] ma['] jngëeyh['] jah['] kih['] dso'kye⁻ kiyh['] hñiiy['], ja⁻ ga['] ma['] jngëeyh['] jah['] kih['] dso'kye⁻ kih['] dsa⁻. Pero Jesús, koo⁻ hä['] ja⁻ ba['] ga⁻ ngëey['] hñiiy['] juuy['].

28 Ley ja⁻ ga⁻ hñaa^y jmi⁻ dsa⁻ kaa['] hi⁻ laa['] dsa⁻ ñuuuh['] hi⁻ sa⁻ cha⁻ be['] kih[']. Pero këe⁻ ga⁻ kih['] ley, kyaah['] he⁻ ga⁻ tää⁻ Dio hñii['] ga⁻ hñaa^y Jooy['] laa['] jmi⁻ dsa⁻ jøøh['] hi⁻ ya⁻ hëe['] lluu⁻ go⁻ te⁻ ga⁻ lä⁻ jëe⁻ joh['] jmi['] cha⁻.

8

Ga⁻ jmeé['] Jesús koo⁻ hmooh['] he⁻ llu⁻ ga[']

1 He⁻ la⁻ ba['] he⁻ kyee['] ga['] kih['] lä⁻ jëe⁻ juu['] he⁻ tøøhn['] hlëehn['] la⁻. Ma⁻ chaa⁻ ba['] jaa⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh['] jnän[']

hi⁻ ga⁻gya⁻ jwoo' ra⁻llu^u
jee' gya⁻ hi⁻ jøøh⁻ gyuuah⁻
jmi⁻gyuu⁻.

² Na⁻hñaaqy⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁻
jee' chih⁻ gwah⁻ he⁻ ga⁻jmee'
Dio, ja⁻ gwah⁻ he⁻ ga⁻jmee'
dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻.

³ Lä⁻jëe⁻ jmi⁻dsa⁻ kqäh⁻
na⁻hñaaqy⁻ ngëëy⁻ cha'né⁻ Dio
lä⁻jë⁻ he⁻ kwëeh⁻ dsa⁻ Dio hi⁻
jëy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ kwëeh⁻ dsa⁻
Dio. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻, ga⁻jmee'
bii' kih⁻ Jesú^s ga⁻kwëeyh⁻ Dio
lä⁻lle⁻ kiyh⁻, lä⁻llu⁻ he⁻ laay⁻
jmi⁻dsa⁻.

⁴ Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ gya⁻ gyih⁻
hwa⁻ la⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ laay⁻
jmi⁻dsa⁻. Jëeh⁻, lä⁻ma⁻tääh⁻
ja⁻ba⁻ jmi⁻dsa⁻ hi⁻ ngëë⁻ he⁻
kwa⁻ dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻ ley.

⁵ Gwah⁻ jee' jmee⁻ ta⁻he⁻
jmi⁻dsa⁻ he⁻, la⁻ lä⁻koo⁻
gwah⁻ he⁻ chih⁻ gyuuah⁻
jmi⁻gyuu⁻. He⁻ja⁻ ba⁻ na⁻,
ga⁻hlëeh⁻ Dio kyaah⁻ Moisé
lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻løøy⁻ jmeey⁻
gwah⁻ kyaah⁻ loo' jah⁻ ja⁻,
ga⁻jäyh⁻: "Jëe⁻ da⁻ kwee⁻,
mah⁻ jmeeh⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻
la⁻gwah⁻ he⁻ ga⁻heehn⁻ hne⁻
gyuuah⁻ lle'moh⁻ ja⁻."

⁶ Pero llu⁻ ga⁻ ta⁻ he⁻
ga⁻hyoh⁻ Jesú^s, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻
llu⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻
ja⁻. Jëeh⁻, llu⁻cha⁻ga⁻miih⁻
he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻
kwëeyh⁻ jne' kyaah⁻ hmooh⁻
ja⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻ hmooh⁻
ma⁻gyuh⁻.

⁷ Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ ga⁻jmää⁻
to⁻në⁻ hmooh⁻ ja⁻, sa⁻ ma⁻
jmee⁻ bii⁻ jee' ga⁻të⁻ to⁻
hmooh⁻.

⁸ Pero ga⁻jëe⁻ Dio he⁻ ma⁻
cha⁻ dso'kye⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻:
Lloo⁻ jmi⁻, ga⁻jäh⁻ Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻,
jmeen⁻ koo⁻ hmooh⁻ hmëë⁻
kyaqah⁻ dsa⁻ Israel,
hi⁻lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ kyaah⁻ dsa⁻
Judá.

⁹ Pero sa⁻ la⁻ lä⁻koo⁻ hmooh⁻
he⁻ ga⁻jmeen⁻ kyaah⁻
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaay⁻,
lä⁻koo⁻ ma⁻ ñeen⁻ na⁻hwëë⁻
jnih⁻ hwa⁻ Egípto.
Jëeh⁻, sa⁻ ga⁻mi⁻tey⁻ kyaah⁻
hmooh⁻ he⁻ ga⁻jmeen⁻
kyaqayh⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻jñuuhn⁻ kiyh⁻,
ga⁻jäh⁻ Dio.

¹⁰ He⁻ja⁻, lä⁻la⁻ ba⁻la⁻ hmooh⁻
he⁻ jmeen⁻ kyaayh⁻,
wa'ra⁻ ga⁻dsëë⁻ jmi⁻ ja⁻,
ga⁻jäh⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻:
Toohn⁻ lley lä⁻jë⁻ ley kin⁻.
Siin⁻ neh⁻ tuh⁻ dsëy⁻ juu' kin⁻.
Ma'ja⁻ leen⁻ Dio kyaay⁻,
hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ lee⁻ dsa⁻
kyaan⁻.

¹¹ Ma'ja⁻, mo⁻so⁻ kwa⁻ dsa⁻
juu' kih⁻ dsa⁻ goo⁻.
Ni⁻ jaq⁻ mo⁻so⁻ siih⁻ øøh⁻:
"Wa'lä⁻kyuh⁻ Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻".

Jëeh⁻, lä⁻jøh⁻ lä⁻mäh⁻ ba⁻
lä⁻kyuu⁻ jnä⁻.

¹² Jëeh⁻, koon⁻ dsën⁻ kih⁻
ga⁻lä⁻jë⁻ he⁻ hlïih⁻ he⁻
ma⁻jmeey⁻.
Jih'koh⁻ jih'löh⁻, mo⁻so⁻
lä⁻dsooh⁻ dsën⁻ lä⁻jë⁻
dso'kye⁻ kiyh⁻, ga⁻jäh⁻
Dio.
¹³ He⁻ ga⁻hlëeh⁻ Dio kih⁻
hmooh⁻ hmëë⁻ ja⁻, ga⁻jmeey⁻
ma⁻gyuh⁻ ba⁻ hmooh⁻ to⁻në⁻

ja⁻. Hi⁺ lä⁻jé⁺ he⁻ ngoo⁺
dsa⁻gyuh⁺, lloo⁻ jmii⁺ ääh⁺
go⁻te[~].

9

Gwah⁺ he⁻ chih['] hwa['] la⁻
jee' ma' jmeey⁺ jmi⁻dsa⁻ ta⁻he[']
kih['] Dio

¹ Hmooh['] he⁻ ma' la['] to⁻në[']
ja⁻, ma' jmeey⁺ hih['] ha⁻ lä⁻
ga⁻hnaah⁺ dsa⁻ Dio, hi⁺ ha⁻
lä⁻ ga⁻jmeey⁺ dsa⁻ koo⁻ gwah⁻
kyaqah['] loo' jah['].

² Gwah⁺ ja⁻, ma' la['] to['] jee['].
Jee['] to⁻në['] ja⁻, ma' chee['] Jee[']
Na⁻jngii[']. Jee['] ja⁻ ma' chih[']
candelero, kyaah['] koo⁻ mes[']
jee' ma' hla⁻ he⁻ñiih['] he⁻
na⁻jø^o. Hi⁺ ma' hii['] koo⁻
sa⁻hmiih['] ho'haah['].

³ Ta⁻ ka⁻luu['] llah['] jee' ma'
hii['] jee['] ga⁻té['] to['] sa⁻hmiih[']
chee['] Jee['] Na⁻jngii['] Go⁻te[~].

⁴ Jee['] ja⁻ ma' chih['] koo⁻
na⁻hyoo['] he⁻ ma' la['] kyaah[']
ku⁻nø^o jee' ma' koo⁻
wa⁻chu[']. Hi⁺ ma' chih['] koo⁻
goo['] he⁻ na⁻lø^o kyaah[']
ku⁻nø^o. Goo['] ja⁻ ma' chee[']
goo['] kih['] hmooh[']. Neh['] goo[']
ja⁻ ma' hä['] koo⁻ mi[']hya['] jee[']
ma' tääh['] miih['] maná. Hi⁺
ma' hä['] si[']hma['] kih['] Aarón
he⁻ ga⁻hyo['] sa⁻jih['] koo⁻ hä['],
hi⁺ ma' tääh['] jwi['] kuu['] jma['] jee[']
na⁻sii['] hmooh['] ka⁻läh['].

⁵ Né['] kih['] wa⁻goo['] ja⁻, ma'
na⁻laa['] uu['] querubine hi⁻
ma' tääh['] høø['] jee['] na⁻jngii[']
go⁻te[~]. Ma'na⁻niih['] sa⁻kyooy[']
ma' dsa⁻jlé['] hoo['] wa⁻goo['] ja⁻.
Pero na['] ga⁻jah['] sa⁻le['] kwan[']
cha⁻ga[']miih['] juu['] kih['] lä⁻jé⁺
he⁻ja⁻.

⁶ Ma⁻la['] ba['] ma' chih[']
lä⁻jé⁺ he⁻ja⁻, ma' dsa⁻täah[']

jmi⁻dsa⁻ ko⁻lla⁻jiih['] to⁻në[']
llah['] kih['] gwah⁻ ja⁻, mah['] ma'
jmeey['] ta⁻he['] kih['] Dio.

⁷ Pero jee['] ga⁻té['] to['] llah[']
ja⁻, ma⁻la['] jmi⁻dsa⁻ jøøh['] ba'
ma' dsa⁻he['] jee['] ja⁻, koo⁻ hä[']
ba['] lä⁻koo⁻ ji⁻ñe[']. Hi⁺ sa⁻
ma' dsa⁻hey['] ta⁻jmah[']. Ma'
jmeey['] bii['] kiyh['] ma' dsa⁻hey[']
kyaaah['] jma⁻ kih['] jah['] mah[']
dsa⁻che['] dso[']kye['] kiyh['], hi⁺
lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] kih['] dsa⁻kyaaay[']
hi⁺ sa⁻ liih['] ma' dsa⁻hlääh[']
kyaaah['] dso[']kye['].

⁸ Kih['] he⁻ ma' dsa⁻he[']
jmi⁻dsa⁻ koo⁻ hä['] ba['] lä⁻koo⁻
ji⁻ñe['] Jee['] Na⁻jngii['] Go⁻te[~],
he⁻ja⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[']
ga⁻jmeey['] lä⁻ngëen['] he⁻ sa⁻
ma' cha⁻ jwë['] jnän['] ma'
dsa⁻toohn['] jee['] ja⁻, ta⁻ko⁻jiih[']
chih['] llah['] to⁻në['] ja⁻.

⁹ Lä⁻jé⁺ he⁻ ma' jmeey[']
neh['] gwah⁻ ja⁻, jmää['] jnän[']
hi⁻ tääh['] na[']. He⁻ ja⁻ jmeey[']
dsa⁻lä⁻ngëe['] jne['] he⁻ ma'
kwëeh['] dsa⁻ he['] Dio kyaah[']
he⁻ ma' jëy['] në['] na⁻hyoo['], sa⁻
le['] ma' gyiyh['] tuh['] dsë['] dsa⁻
hi⁻ ma' kwa⁻ he⁻ ja⁻.

¹⁰ Jëeh['], lä⁻jé⁺ juu['] ja⁻,
koo⁻ hlëeh['] kih['] he⁻ kih['] hih[']
jne['], hi⁺ ha⁻ lä⁻ gyiyh['] jne[']
he⁻ kooh['] jmeey['] jne[']. He⁻
koo⁻ jmeey['] hih['] kih['] jmi⁻ngo[']
jnän['] ba['] ja⁻, ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻
ga['] ma⁻lloo['] jmii⁺ mi⁻sii['] Dio
lä⁻jé⁺.

Ga⁻jmeey['] Cristo koo⁻
hmooh['] hmëe['] kyaah['] jma[']
kiyh[']

¹¹ Pero na['] he⁻ ma⁻ja⁻
Cristo, laay['] jmi⁻dsa⁻ jøøh[']
jnän['] hi⁻ kwa⁻ lä⁻jé⁺ he⁻ llu[']

he⁻ na⁺ ga['] jä⁺. Hi⁻ ga⁻llooy[']
neh⁺ gwah⁺ he⁻ juuh⁻ ga['] he⁻
llu['] go⁻te[~]. Sa⁺ la⁺ gwah⁺ kih[']
jmi⁻gyuu⁺ la⁻ ni⁺ ja⁻ he['] dsa⁻
hi⁻ ga⁻jmee['] gwah⁺ ja⁻.

12 Hi⁻ lä⁺ ma['] ga⁻llooy['] jee[']
ja⁻, sa⁺ ma['] kyey⁻ jma⁻ kih[']
chivo dso^{',} ni⁺ kih['] kya['] mäh['].
Ma['] kyey⁻ jma⁻ kih['] hñiiy[']
ba⁻ hi⁻ koo⁻ hä⁻ ja⁻ ba⁻ ga⁻hey[']
Jee['] Na⁻jngii['] Go⁻te[~]. Lä⁻ja⁻
ga⁻liyh['] ga⁻lääy['] jne['] lä⁻jé⁻ joh[']
jmi['] cha⁻.

13 Lä⁻hih⁻ kih['] hmooh[']
to⁻né['] ja⁻, kyäah['] jma⁻ kih[']
kyä['] dso['] hi⁻ kyäah['] jma⁻ kih[']
chivo dso['] hi⁻ kyäah['] tu⁻jwa⁻
kih['] kya['] më['] mäh['] ma['] huuy[']
në['] kih['] dsa⁻. Lä⁻jé⁻ he⁻ ja⁻,
koo⁻ ma['] dsa⁻jñii['] jmi⁻ngo[']
kih['] dsa⁻ hi⁻ ma['] dsa⁻hlääh[']
cha⁻né['] ley ja⁻.

14 Ha⁻ ga['] sa⁺ kyee['] jma⁻
kih['] Cristo. Ga⁻ngëey[']
hñiiy['] ga⁻juuy['] kyäah['] be[']
kih['] Jmi⁻lle['] he⁻ cha⁻ tää['].
Cristo hi⁻ sa⁺ ää⁻ ni⁺ miih⁻,
ga⁻kwäay['] hñiiy['] kih['] Dio
mah['] jñii['] neh⁺ tuh⁻dsë⁻ jne[']
kih['] he⁻ hliih['] he⁻ jngiih['] jnän['].
Lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻lluu⁺ jne['] mah[']
jmeen['] ta[']he['] kih['] Dio jiih['].

15 Kih['] he⁻ ja⁻, Cristo he['] hi⁻
ga⁻jmee['] koo⁻ hmooh['] hmee['].
Ga⁻juuy['] mah['] ga⁻chey['] lä⁻jé⁻
he⁻ ma['] hlääh['] jne['] cha⁻né[']
hmooh['] to⁻né['] ja⁻. Heh[']
lä⁻ja⁻, lä⁻jé⁻ hi⁻ na⁻teeh['],
hyoyh['] hee['] he⁻ ga⁻bääh[']
Dio hñii['] kwa['] he⁻ sa⁺ hee[']
jih[']koh['].

16 Cher[']mah['] ga⁻jmee['] dsa⁻
koo⁻ hmooh['] he⁻ jäh['], hi⁻ na⁻
tëe['] he⁻ cha⁻ kiyh['], sa⁺ jmää[']

hmooh['] ja⁻, ta[']ko⁻jiih['] sa⁻
ma⁻juu⁺ hi⁻ ga⁻jmee['] hmooh[']
ja⁻.

17 Ma⁻ngëë['] ma⁻juu⁺ dsa⁻
hi⁻ ga⁻jmee['] hmooh['] ja⁻,
ja⁻ga['] lõø['] jmee['] ta['] hmooh[']
ja⁻. Sa⁺ jmää['] ta['], ta[']ko⁻jiih[']
chaay⁻.

18 Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ ga⁻la['] kih[']
hmooh['] to⁻né['] ja⁻, ga⁻lõø[']
jmee['] ta['] kyäah['] he⁻ ga⁻tuu⁺
jma⁻.

19 Jëëh['], ma⁻ngëë[']
ma⁻jmeeh['] Moisé juu[']
kih['] dsa⁻ he['] lä⁻hii['] në[']
lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ ley, ja⁻ga[']
ga⁻kay['] jma⁻ kih['] kya['] mäh['],
jma⁻ kih['] chivo dso^{',} mah[']
ga⁻käayh['] kyäah['] jñii['].
Ga⁻kay['] miih⁻ jñiu⁻ kih['] bor⁻
rego he⁻ ma⁻na⁻hee['] hee[']
gyuu⁺ kyäah['] sa⁻goh['] hisopo.
Ga⁻mi⁻gyuh['] he⁻ ja⁻ mah[']
ga⁻huuy['] në['] jee['] na⁻sii⁻ juu[']
ja⁻, hi⁻lä⁻kye⁻ në['] kih['] dsa⁻.

20 Ga⁻jäh[']: "Kyaah['] jma⁻
la⁻ lõø['] jmee['] ta['] lä⁻koo⁻
hmooh['] he⁻ ga⁻jmee['] Dio
kyäah['] hnäh[']."

21 Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jee['] ja⁻.
Lä⁻kye⁻ kih['] gwah⁺ ga⁻jñeey[']
jma⁻ ja⁻, hi⁻ lä⁻kye⁻ kih[']
kyah[']wii⁺ he⁻ ma['] jmääh[']
jmi⁻dsa⁻ ta[']jee['] ja⁻.

22 Lä⁻koh['] he⁻ ma['] dsa⁻jñii[']
lä⁻jé⁻ ba⁻kyäah['] jma⁻, lä⁻koo⁻
lle['] ley ja⁻. Wa[']ra⁻ jäh['] kih[']
sa⁻ ga⁻tuu⁺ jma⁻, sa⁻ ma[']
dsa⁻che[']dso[']kye⁻ kih['] dsa⁻.

Kyaah['] jma⁻ kih['] Cristo
dsa⁻che[']dso[']kye⁻ jnän[']

23 Ga⁻la['] bii['] he⁻ ga⁻jngii[']
gwah⁺ kih['] dsa⁻ he⁻ la⁻
lä⁻koo⁻ gwah⁺ he⁻ ga⁻jëe[']

Moisé gyuuuh' jmi-gyuu-. Pero hnoø' kwëeh' dsa- Dio he-llu-
ga', mah' jniii' gwah-he- chih-gyuu- jmi-gyuu-.

²⁴ He-ja- sa-ga- he' Cristo gwah-he- ga-jmee' dsa-, he-la- lä-koo- he-chih- gyuuuh'. Ga-hey- ma-ra- gwah-he- chih-gyuu- jmi-gyuu- ba', mah' nooy-në- jnän-cha-në- Dio.

²⁵ Pero sa-ñeey- ko-lla- jiih-na-kay- jma-kiyh-, lä-koo- ma-jmee- jmi-dsa- jøøh' he', ma-dsooy- lä-jé- ji-ñe-, ma-dsa-kay-jma- kih-jñah- jee' ma-jäh- dsa-kih- Jee' Na-jngi'-Go-te-.

²⁶ Joh' jiih-sa- ma-jmee- bii' ma'-jëe' Cristo wiii' lä-jiih- ma-ga-nøø' jmi-gyuu- wa-ra- jäh-kih- lä-ja- la'. Pero na' jee' ngoo' ga-dsaa- jmiii' he-tøøh' jne' la', ga-ngëeëy- hñiiy' ga-juuy- koo-há- ja-ba- mah' mi-llaay- go-te- lä-jé- dso'kye-.

²⁷ Lä-koo- lle' kih' dsa-jmi- gyuuuh- la', koo-há- ba' dsa-juuy-. Ma-ngëe- he-ja-, ja-ga- lla' Dio ta' kiyh'.

²⁸ Ja-ba- lä-ja- la' kih' Cristo. Koo-há- ja-ba- ga-kwäa- Dio ga-juuy- mah' ga-chey- lä-jé- dso'kye- kih' jwëeë-. Ja-ga- lä-jnääy- ka-läh- jee' të-to- jiih-, pero ja-kih- dso'kye- ja-jäyh-. Jäyh' lä-ääy- lä-jëe- hi-tääh- jä-ääy- ya-teey-.

10

¹ Jëëh' ley kih' Moisé koo-ga- mi-jnää- miih- kih' he-llu- he-ja- ga' ja'. Sa-ma- la'

koo-heh- lä-koo- la' he-cha- gyuuuh'. Kih' he-ja-, jih'koh- sa-ga- jmää' ma' hwëeë- dsa-he- lluu' kyaqah' he-ma' jëëy- jah', he-ma' jmeey' lä-jë- ji-ñe- he-ma' hnaayh- Dio.

² Wa-ra- jäh-kih- ga-hwëeëy- lluu', ga-tøy- kih', he-ma' kwëeëh' Dio. Jëëh', wa-ra- jäh-kih- ga-jmää- he-ja- ga-jäy- na-jngëeëy', mo-so- ma-jmee- gyih' huu'dsë- he-cha- dso'kye- kiyh'.

³ Pero he-jëë- dsa-jah- lä-jé- ji-ñe-, koo-jmee- mi-dsooh- dsëy' he-cha- dso'kye- kiyh'ba'-ja-.

⁴ Jëëh', jma-kih- kya' dso', hi-jma- kih' chivo dso', sa-jmää- mah' che' dso'kye- kih' dsa'.

⁵ He-ja- ma' ja' Cristo jmi-gyuu- la', ga-jäyh- siiiyh' Dio:
Sa-ga-tih' hoh' he-kaa- jah' ni' he-ga' jyoh' he-kwëeëh- dsa-hne-.

Ga-jmeeh- ga-laan- jmi-ngo- ba'.

⁶ Sa-ga-tih' hoh' he-kaa- jah' ni' he-ga' jyoh' he-kwëeëh- dsa-hne- kwaät- kih' dso'kye-.

⁷ He-ja- ga-jwahn-: "Hii-jnä- la', ma-jan- mah' jmeen' lä-hnooh- hñaah', hne- Dio kyaqan-.

Jmee' ba' jnä' lä-koo- ma-na-sii-kin-".

⁸ To-në- jee' na-sii- kih' juu-la-, jäh' lä-la-: "He-kaa- jah', hi' he-ga' jyoh' he-kwëeëh- dsa-hne- kwaät- kih' dso'kye-, sa-ga- hiih' ma' heëh' ni' sa-ga-tih' hoh'." Ma'

kwa⁺ dsa⁻ he⁻ ja⁻, lä⁻ hih⁺ kih⁺
ley ba['] ja⁻.

⁹ Ja⁻ ga['] ga⁻ jayh⁺: "Hii⁻ jnä⁻
la⁻ Dio kya^{an}⁻, ma⁻ jan[~] mah⁺
jmeen[~] lä⁻ hnooh⁻ hñaa^h⁺."
Juu['] ja⁻, jmee[~] ta⁻ koo['] ley
ma⁻ gyuh⁻ he⁻ la['] to⁻ në⁺, mah⁺
ja['] jee['] ga⁻ të['] to['] hmooh['].

¹⁰ Ga⁻ heeh⁻ Jesùs ga⁻ jmeey[~]
lä⁻ hyoh⁻ dsë['] Dio, he⁻ ja⁻
ba['] ja⁻, ga⁻ lqa['] jne['] na⁻ jngëe⁺,
lä⁻ llu['] he⁻ ga⁻ ngëey⁺ hñiiy⁺
ga⁻ juuy⁺ kyaah['] koo⁻ hä⁻
ja['] ba['].

¹¹ Lä⁻ ja⁻, lä⁻ jee['] jmii['] ba['] ma[']
cheh⁺ jmi⁻ dsa⁻ he['] jmeey[~]
ta['] he⁺. Ko⁻ lla⁻ jiih['] ba['] jëëy⁺
jah['] në⁺ na['] hyoo[']. Koo⁻ ba['] he[']
ja['] jmah⁺, la['] ta['] kiyh⁺, he['] sa[']
jmää⁺ jih['] koh['] che['] dso['] kye[']
kih⁺ dsa⁻.

¹² Pero Cristo ga⁻ kwaay⁺
hñiiy⁺ ga⁻ juuy⁺ kih⁺ dso['] kye[']
jnän['] koo⁻ hä⁻ ja['] ba['], ja⁻ ga[']
ga⁻ gyay⁺ jwoo['] ra⁻ llu['] kih⁺
Dio.

¹³ Jee['] ja⁻ jøøy⁺ lä⁻ jiih['] llaa[']
Dio ta⁻ hwa['] huu['] tiiy['] lä⁻ jee[']
hi⁻ na['] høøh['] kiyh⁺.

¹⁴ Jëëh['] kyaah['] koo⁻ hä⁻ ba[']
ga⁻ kwaay⁺ hñiiy⁺ ga⁻ juuy⁺,
lä⁻ ja⁻ ga⁻ jmääy⁺ llu['] lä⁻ jee[']
joh['] jmii['] cha['], lä⁻ jee['] hi⁻
na['] jngëe⁺ kyaay⁺.

¹⁵ Jmi⁻ lle['] Na⁻ jngii⁺ jmeey[~]
ju['] dsoo['] kih⁺ juu['] ja⁻. Jëëh['],
ma⁻ ngëe⁺ ma⁻ jayh['] lä⁻ la⁻:

¹⁶ Lä⁻ la⁻ ba['] la['] hmooh[']
he['] jmeen[~] kyaayh['],
wa['] ra⁻ ga⁻ dsëe['] jmii[']
ja['], ga⁻ jäh['] Dsa⁻ jøøh[']
jnän['].

Toohn['] lley['] lä⁻ jee['] ley kin[~].
Siin['] neh['] tuh⁻ dsëy['] ka⁻ läh['].

¹⁷ Ja⁻ ga['] ga⁻ jayh⁺ ka⁻ läh[']:
Jih['] koh['] jih['] lih['], mo⁻ so⁻
lä⁻ dsooh['] dsën['] lä⁻ jë[']
dso['] kye['] kiyh⁺.

¹⁸ He⁻ ma⁻ na⁻ che['] dso['] kye[']
jnän['], mo⁻ so⁻ jmee[~] bii['] he⁻
ga['] kwëéhn['] Dio kwäat[~] kih⁺
dso['] kye['].

Jmee[~] bii['] hnäähn' Dio

¹⁹ Lä⁻ ja⁻ hnäh['] øøhn['], ta⁻ la⁻
kih⁺ he⁻ ga⁻ tuu['] jma⁻ kih⁺
Jesucristo, ma⁻ na⁻ na['] jwë⁺
jnän['] dsa['] toohn['] Gee['] Na⁻ jngii⁺
Go⁻ te['].

²⁰ Wa['] dsa['] toohn['] jwë⁺
hmëe⁺ he⁻ jmee[~] chaa['] jne['],
he⁻ ga⁻ näy⁺ jnän['] lä⁻ ma[']
ga⁻ hey⁺ ta⁻ ka['] luu['] hmiih⁺
he⁻ ma['] hii['] jee['] ga⁻ të['] to[']
llah⁺. Hmiih⁺ ja⁻ la['] kwaat[~]
jmii['] ngo['] kiyh⁺.

²¹ Chaa['] ja['] jaa['] jmi⁻ dsa⁻ jøøh[']
hi⁻ cheh['] në⁺ jnän['], jne['] hi⁻ lqa[']
kyaa['] Dio.

²² He⁻ ja⁻ lä⁻ kaa['] tuh⁻ dsë[']
jne['] wa['] hnäähn['] Dio. Jëëh['],
ma⁻ ñe⁺ ba['] jne['] he⁻ ma⁻ heeh[']
jne['] kih⁺ Dio. Ma⁻ na⁻ jngii⁺
neh⁺ tuh⁻ dsë['] jne['] he⁻ ja⁻
mo⁻ so⁻ cha['] ga['] he⁻ mo⁻
hmiih⁺ jnän['], hi⁻ ma⁻ na⁻ jngii⁺
jmii['] ngo['] jnän['] kyaah['] jmii[']
jëë['].

²³ Wa['] chooh['] jne['] koo⁻
hweh⁻ he⁻ o⁻ jøh⁻ dsë['] he⁻
kye['] jne[']. Ni⁻ miih⁻ sa['] wa[']
jeh['] dsë['] jne['], jëëh['], mi⁻ te['] ba[']
Dio lä⁻ koo⁻ ga⁻ bääyh⁺ hñiiy⁺.

²⁴ Wa['] hnøøhn['] ha⁻ lä⁻
jmeen[~] mah⁺ ja['] dsë['] øøh[']
jne['] lä⁻ hnääy⁺ cha⁻ ga['] miih⁻
dsa⁻ kyaayh['] hi⁻ lä⁻ ja['] jmeey[~]
cha⁻ ga['] miih⁻ he⁻ llu['].

²⁵ Sa⁺ wa⁺ t⁺un⁺ he⁻ dsa⁺ñee⁺ jne[,] lä⁺koo⁻ t⁺ee⁺ ko⁻llaa[.] Wa⁺ hléehn['] dsa⁺kyaahn[']. Hi⁺ cha⁻ga⁺miih⁻ wa⁺ kwan['] be['] kih['] øøh['] jne[,] na['] he⁻ jëë['] jne['] ma⁻ngoo['] ya⁻jäh['] jmii[.]

²⁶ Jëëh['], cher'mah['] ga⁻jmee['] ga['] jne['] dso'kye⁻ he⁻ ñe['] jne['] sa⁺ sooh['] jmeen['] hi⁺ ma⁻ngëë['] ba['] ma⁻kyuuuh['] jne['] ju'dsoo[,] hee⁻ ga['] ja⁻ mo⁻ kwëeh['] jne['] Dio kwaat['] kih['] dso'kye⁻.

²⁷ Kih['] hi⁻ he[,] jäh['] ga['] koo⁻ he⁻ jmee['] goo⁻ jwérte jnän[,] he⁻ lla['] Dio ta['] kyaah['] je⁻ he⁻ jëëy['] go⁻te⁻ lä⁺jëë['] hi⁻ na⁻høøh['] kiyh[.]

²⁸ Kih['] hi⁻ sa⁺ ga⁻tooh⁻ ta['] ley kih['] Moisé, cher'mah['] ma⁻chaaq['] uu['] uu['] hi⁻ ma['] hnii['] kih['] hi⁻ he[,] sa⁺ ga⁻lä⁺ñih['] dsëy['] ga⁻jngëëy['].

²⁹ Ha⁻ koh['] wii['] sa⁺ hnøø['] kih['] dsa⁻ hi⁻ mi⁻kwäh['] Joo['] Dio hi⁺ kih['] hi⁻ sa⁺ tooh⁻ ta['] jma⁻ kiyh['] he⁻ kyaah['] ga⁻la['] hmooh['] he⁻ ga⁻jmääy['] jne['] na⁻jngëë[']. Hi⁺ lä⁺ja⁻ hnøø['] kih['] hi⁻ sa⁺ tooh⁻ ta['] kih['] Jmi⁻lle['] hi⁻ hnää['] jne['].

³⁰ Jëëh['], kyuu['] ba['] jne['] hi⁻ ga⁻jäh['] lä⁺la⁻: "Jnä['] ba['] t⁺ehn['] jwi['], jnä['] ba['] mi⁻hmaahn['] kiyh[']." Koo⁻ ka⁻läh['] na⁻sii⁻: "Dsa⁻jøøh['] jnän['] ngiiyh['] kwaat['] kih['] dsa⁻ kyaay[']."

³¹ He⁻ ba[']che⁻ goo⁻ la['] jnän['] wa[']ra⁻ ga⁻jaa['] jne['] kih['] Dio jiih[.]

³² Mi⁻dsooh['] da[']hoh['] hnäh['] ha⁻lä⁺ga⁻la['] jää['], lä⁺koo⁻ ma['] ga⁻na['] huu[']dsë⁻ kiyah['] hnäh[']. Ga⁻lä⁺be['] ba['] hoh['] hnäh['].

ma⁻ke⁺ cha⁻miih⁻ ngëë['] he⁻ wii['] ja['] në['] kyah['] hnäh['].

³³ Ga⁻ta['] ga⁻haqah⁻ dsa⁻ hnäh['] hi⁻ ga⁻jmeeyh['] hnäh['] to⁻lo⁻ në['] dsa⁻. Hi⁺ ja['] ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻. Ga⁻jmeeh['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻ ma['] jëë['] wii[']ka⁻läh['].

³⁴ Ga⁻lä⁺ñih['] hoh['] hnäh['] kih['] hi⁻ ma['] tääh['] neh['] ñe[']. Hi⁺ ga⁻lä⁺chääh['] hnäh['] llu[']lä⁺ma['] ga⁻jnuuh['] dsa⁻, he⁻ ma['] cha⁻kyah['] hnäh[']. Jëëh['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['], cha⁻kyah['] hnäh['] gyuuuh['] jmi⁻gyuu['] he⁻ llu['] ga['] he⁻ sa⁻hee['] jih[']koh['].

³⁵ Ta⁺ wa⁺ gaa['] hoh['] hnäh['] kih['] o⁻jøh['] dsë⁻ he⁻ ma⁻cha⁻kyah['] hnäh[']. Jëëh['], kyaah['] he⁻ ja['], hñah['] hnäh['] cha⁻miih['] jñeeh['] hnäh['].

³⁶ Hnøø['] kwëeh['] hoh['] hnäh['] jmeeh['] hnäh['] lä⁺hyoh['] dsë⁻ Dio, mah['] hñah['] hnäh['] he⁻ ga⁻bääyh['] hñiiy['].

³⁷ Lä⁺koo⁻ jäh[']jee['] na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio:

Miih⁻ ga['] jmee⁻.

Hi⁻ nøø['] juu['] jäh['], ma⁻ra⁻ he⁻ jäh['] bih['], mo⁻so⁻ lä⁺heeëy['].

³⁸ Pero dsa⁻ hi⁻ lluu['], kyaah['] he⁻ ma⁻dsöö['] dsëy['], jmee[']chaay⁻.

Hi⁺ cher'mah['] ga⁻jeeyh['] ta['] ka⁻luuy['], sa⁻chaqan⁻ llu['] kyaayh['], ga⁻jäh['] Dio.

³⁹ Pero jne['], sa⁺ laq['] jne['] lä⁺koo⁻ hi⁻ dsa⁻jeeh['] ta['] ka⁻luu['] hi⁻ dsa⁻heeëy['] go⁻te⁻. Jëëh['], ma⁻dsöö['] ba['] dsë⁻ jne['] kih['] Jesús, he⁻ja['] lää['] ba['] jne['].

11

Hee-jä-he-jmee-jne-dsoo'
dsë-jne'

¹ He⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻ jne['] hnøø['] jäh⁺: sa⁺ na⁻hee⁻, ñe['] ba['] jne['] he⁻ tää['] jne['] he⁻ jøøn['] hñah['] jne['] kih['] Dio. Hi⁻ hnøø['] jäh⁺ ka⁻läh⁺: jmee['] ba['] jne['] dsoo['], cha⁻ba[']he⁻ ja[']ma⁻ke['] sa⁺ tää['] jne['] jëen['].

² Dsa⁻ ma['] chaa⁻ llo'joo^{',} kyaah['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy['], ga⁻hlëeh['] dsa⁻ llu[']kiyh['].

³ Heh['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻ jne['], he⁻ja['] ba['] ga⁻lä⁻ngëe['] jne['], ga⁻la['] lä⁻jë['] he⁻ cha⁻gyuh['] hwa['] kyaah['] koo⁻ga⁻hlëeh['] Dio. He⁻ lä⁻ja['], ga⁻jmee['] Dio lä⁻jë['] he⁻ jnä['], ja⁻ba['] kyaah['] he⁻ sa⁺ tää['] jne['] jëen['].

⁴ Kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Abel, ga⁻kwëeyh['] Dio he⁻llu['] cha⁻ga'miih['] lä⁻koh['] ga['] he⁻ ga⁻kwa['] Caín. Kih['] he⁻ja['], ga⁻hi['] juu['] kiyh['], ya⁻hëey['] llu[']. Ga⁻heeh['] ba['] Dio he⁻ ga⁻kway[']. Hi⁻ma⁻ke['] ma⁻na⁻juu['] Abel, lä⁻ma⁻ngoo['] ja⁻ba['] cha⁻ juu['] kiyh['] lä⁻llu['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsëy['].

⁵ Kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Enoc, ga⁻tää['] Dio lä⁻ma⁻jiyh['] ja['] mah['] sa⁺ma['] juuy[']. Ma['] ga⁻hnaah[']dsih['], mo⁻so['] ga⁻jnääyh[']. Jëeh['], ga⁻tää['] ba['] Dio lä⁻ma⁻jiyh['] ja[']. Hi⁻ jää['] sa⁺ga['] ma⁻ngaayh['], ga⁻hi['] juu[']kiyh['] he⁻ ga⁻jmee['] he⁻ tih['] dsë['] Dio.

⁶ Pero cher'mah['] sa⁺ga⁻jmee['] jne['] dsoo['] dsën['] kih[']

Dio, ni⁻ miih⁻ sa⁺ lä⁻këh['] jne['] jmi['] jmeen['] he⁻ tih['] dsëy[']. Jëeh['], lä⁻jëe['] hi⁻ya⁻nää['] kih['] Dio, hnøø['] dsoo['] dsëy['] he⁻ chaa⁻ ba['] Dio hi⁻jmee['] bii['] dsoo['] dsë⁻ jne['] he⁻ mi⁻hmaayh['] kih['] lä⁻jëe['] hi⁻hnaayh['].

⁷ Ga⁻lä⁻dsoo['] ba['] dsë['] Noé lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jäh['] Dio siyyh['], jää⁻lä⁻jëe['] he⁻ sa⁺ ga['] ma⁻ jëey[']. Kih['] he⁻ gayh['] Dio, ga⁻jmee['] koo⁻barco jee['] ga⁻laa['] lä⁻jëe['] hi⁻chaa⁻ kyaay[']. Hi⁻ kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy['], ga⁻jmee['] ga⁻jä['] dsojwii['] né['] kih['] dsa⁻ jmi⁻gyuu[']. Hi⁻ ga⁻jmää['] Dio kwäat['] ya⁻hëey['] llu[']kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy['].

⁸ Kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Abraham, lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻tää['] Dio kiyh['], ga⁻heeyh['] ba['] dsooy['] ta['] jee['] la['] kwaat['] hyoyh['] he⁻ la['] heey[']. Hi⁻ ni⁻ sa⁺ ñey['] ha⁻ ta['] ma['] dsooy['], ma['] ya⁻hëey['] jee['] ma['] gyay['] ja['].

⁹ Kih['] he⁻ ma['] dsoo['] dsë['] Abraham, ga⁻heeh['] bih['] he⁻ga⁻gyay['] hwa['] jee['] ga⁻bääh['] Dio hñii['], laay['] lä⁻koo⁻ jaa['] dsa⁻ chaa⁻ uu['] hi⁻ ga⁻gya['] hwa['] kih['] dsa⁻. Sa⁻hmiih['] ba['] ga⁻hiy['] jee['] ga⁻gyay[']. Ja⁻ba['] lä⁻ja['] ga⁻gya['] Isaac kyaah['] Jacob ka⁻läh⁺, hi⁻ ga⁻tää['] hee['] ko⁻jøh['] kyaah['] Abraham lä⁻koo⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii['].

¹⁰ Ga⁻kwëeh['] ba['] dsë['] Abraham, kih['] he⁻ ma['] jøøy['] tää['] koo⁻ jwii['] he⁻ chih['] koo⁻ hweh['] he⁻ ga⁻jmee['] Dio lä⁻hyoh['] dsë['].

¹¹ Kih['] he⁻ ma['] dsoo['] dsë['] Sara, ga⁻hyoyh['] be[']

he⁻ ga⁻k̄aay¹ gy^uu⁻, ma⁻ke⁻ sa⁻ ma['] le['] ma['] k̄aay¹. Hi⁻ ga⁻lā⁻chāq⁻ ba['] gy^uu⁻ kyaay¹ ma⁻ke⁻ ma⁻gyuyh⁻. Jēeh['] ga⁻jmeey¹ dsoo['] he⁻ mi⁻te['] Dio juu['] he⁻ ga⁻bāy⁻ hñiiy⁻.

12 He⁻ lä⁻ja⁻, kih['] ja⁻ba['] dsa⁻n̄uu⁻ he['], ma⁻ke⁻ ma⁻ya⁻jäh⁻ llāq⁻ jmi['] kiyh^{',} kēe⁻ ga['] ga⁻lā⁻jwēe⁻ jwēerte dsa⁻ kyaay¹, lä⁻koo⁻ jwēe⁻ nuu['] hi['] hēe⁻ gy^uu⁻ hi⁻ lä⁻koo⁻ mi['] si['] he⁻ cha⁻cha⁻hoo['] jmi[']ñeeh['], he⁻ sa⁻tää⁻ jne['] hen['].

13 Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he['], lä⁻ma⁻dsoo['] ja⁻ba['] dséy['] lä⁻jiih['] ga⁻juuy[']. Sa['] ga⁻hyoyh['] he⁻ ga⁻tø^o['] Dio hih['] ma['] kwēeyh[']. Pero ga⁻jmee['] bih['] dsoo['], ma⁻ra⁻ he⁻ tēey['] ba[']. La⁻lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻jëe['] u^u jee['] ma['] tääyh['] ja['], hi['] la['] lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻jmeey['] Dio kih['] ba[']. Ga⁻jmääy['] hñiiy⁻ lä⁻koo⁻ dsa⁻chaq⁻ u^u, hi['] tääh['] ko⁻hwēe⁻ ba['] jmi[']gy^uu⁻ la['].

14 Lä⁻jëe⁻ hi['] hlēeh⁻ lä⁻ja⁻, dsa⁻lä⁻ngëe⁻ jne['] kiyh^{',} he⁻hnooyh⁻ høøy[']jee['] dsa⁻täayh['] tää['].

15 Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] ma[']hlēeh⁻ dsa⁻ he['] kih['] hwa['] jee['] ga⁻hwēey['] ja['], ma['] jā['] ba['] kiyh^{',} ma['] dsa⁻nääy['] ka⁻läh['] jee['] ga⁻hwēey['] ja['].

16 Pero dsa⁻ he['], ma[']hee['] dséy['] koo⁻ hwa['] he['] llu['] cha⁻ga[']miih['] he['] hla['] gy^uu⁻. Kih['] he['] ja['], sa['] la['] o[']hih['] kih['] Dio he['] jäh['], laay['] Dio kya['] dsa⁻ he[']. Jēeh['], ma[']na[']la['] ba['] koo⁻ jwii['] he['] ga⁻jmeey['] kih['] dsa⁻ he['].

17 Kih['] he⁻ ma['] dsoo['] dsé['] Abraham, lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jmee['] Dio mada[']kiyh['] he⁻ ma['] jngëeyh['] Isaac, ga⁻hëeh['] bih['] kwaay¹ gy^uu⁻ koo⁻ mëe['] kyaay¹, ma⁻ke⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii['] he⁻ jmeey['] llu['] kih['] Abraham ta⁻la⁻ kih['] gy^uu⁻ he['].

18 Jēeh['] ma⁻ngëe['] ba['] ma⁻jäh['] Dio siiyh[']: "Ta⁻la⁻ kih['] Isaac ba['] hwēe⁻ hi['] lee['] dsa⁻ kyaah[']."

19 Ma['] jmee['] Abraham huu[']dsé['] he⁻ cha⁻ba['] be['] kih['] Dio, he⁻ mi[']jiiyh['] dsa⁻jee['] kih['] hi['] na[']juu[']. Kih['] Abraham, la['] lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻juu[']jooy['] mah['] ga⁻lā⁻jiiyh['] ka⁻läh['].

20 Kih['] he⁻ ga⁻lā⁻dsoo['] dsé['] Isaac, ga⁻mi[']jääy['] Jacob kyaah['] Esaú, ga⁻jäyh['] siiyh['] ha⁻ lä⁻ jmee['] Dio kiyh['] ta⁻cha[']né['].

21 Kih['] he⁻ ga⁻lā⁻dsoo['] dsé['] Jacob, lä⁻koo⁻ ma['] ngoo['] ga⁻juuy['], ga⁻mi[']jääy['] ma[']jaq['] ma['] jaq['] joo['] José, hi['] ga⁻jmeey['] juu['] kih['] Dio na⁻hüuy['] hma⁻hu['] kiyh['].

22 Kih['] he⁻ ga⁻lā⁻dsoo['] dsé['] José, lä⁻koo⁻ ma['] ngoo['] ga⁻juuy['], ga⁻hlēeyh['] kih['] he⁻ hwēe⁻ dsa⁻ Israel hwa['] Egípto, hi['] ga⁻jmeey['] mada[']ha[']ta['] dsa⁻hoo['] dsa⁻ jmi[']ngo[']kiyh['].

23 Kih['] he⁻ ga⁻lā⁻dsoo['] dsé['] cho[']jmii['] Moisé, he['] ja⁻lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻lā⁻chāay['], ga⁻hmääy['] lä⁻jiih['] ga⁻të['] uu['] sih['], kih['] he['] ga⁻jëe['] laa['] na⁻hñaah['] gy^uu⁻ ñuu⁻ he[']. Sa['] ga⁻lā⁻goyh['] kyaah['] mada[']

he⁻ ga⁻jmee[’] rey he⁻ ma[’] juu[’]
lä⁻jee⁻ gyuu[’] ñuuuh⁻.

24 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsë[’]
Moisé, he⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ ma[’]
ga⁻lä⁻jøøy[’], ga⁻jmeey[’] sa⁻
kyee[’] he⁻ ma[’] téeyh[’] joo[’]
jo⁻mii[’] Faraón.

25 Ga⁻lä⁻hnøøy[’] ga[’] he⁻
ga⁻jëey[’] wii[’] ko⁻jøh[’] kyaah[’]
dsa⁻ kyaah[’] Dio, lä⁻koh[’] ga[’]
he⁻ ma[’] lä⁻chaay[’] llu[’] miih⁻
jmi[’] jmi⁻gyuu[’] la⁻ ma[’] jmeey[’]
dso⁻kye⁻.

26 Ga⁻jmeey[’] huu⁻dsë[’] llu[’]
ga[’] he⁻ jëey[’] wii[’] kwaat⁻ kih[’]
Cristo lä⁻koh[’] ga[’] chaay[’]
llu[’] kyaah[’] lä⁻jë[’] he⁻ cha⁻
Egipto. Jëeh[’] ma[’] jøøy[’] heey[’]
he⁻ nøø[’] juu[’] hyoyh⁻.

27 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’]
dsëy[’], ya⁻hëey[’] hwa[’] Egipto.
Sa⁻ ga⁻lä⁻goyh⁻ ma⁻ke⁻
ga⁻ya⁻jëe⁻ dsë[’] rey kyaayh[’].
Ga⁻kwëeh[’] ba⁻ dsë[’] Moisé,
jëeh[’] la⁻ kiyh[’] lä⁻koo⁻ he⁻
ma⁻jëe⁻ bih[’] Dio hi⁻ sa⁻ tée⁻
jne⁻ jëen[’].

28 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsë[’]
Moisé, ga⁻jmeey[’] jmi[’] he⁻
kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh⁻ hi⁻
ga⁻jmeey[’] mada⁻ he⁻ chah⁻
dsa⁻ jma⁻ ho'haah⁻ kih[’], mäh⁻
ni⁻ jaa⁻ gyuu[’] ñuuuh⁻ hi⁻ laa⁻
to⁻në⁻ kyaah[’] dsa⁻ Israel sa⁻
juu[’], wa'ra⁻ ja⁻ ángel jngiöh[’]
kih[’] gyuu[’] ñuuuh⁻ hi⁻ laa⁻
to⁻në⁻ kyaah[’] dsa⁻ Egipto.

29 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsë[’]
dsa⁻ kyaah[’] Dio, ga⁻ngëey[’]
jmi⁻ñeeh⁻ gyuu[’] lä⁻koo⁻
he⁻ ga⁻nääy[’] hwa[’] kii⁻ ba⁻.
Chah⁻ ba⁻ ga⁻lä⁻hnøø[’] dsa⁻
Egipto ma[’] ngëe⁻ lä⁻ja⁻, pero
ga⁻hmäyh[’] cha⁻jmi⁻ ja⁻.

30 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsë[’]
dsa⁻ Israel, ga⁻hla⁻ na'hyah⁻
kih[’] jee[’] jwii[’] Jericó, koo⁻
ga⁻jeey[’] lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ kih[’]
na'hyah⁻ ja⁻ gyii[’] jmi⁻ba⁻.

31 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’] dsë[’]
Rahab, dsa⁻më⁻hi⁻ ma[']hnëe⁻
hñii⁻ kyaah[’] wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻,
he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻juuy[’] lä⁻ ma[’]
ga⁻juu[’] dsa⁻gooy[’] hi⁻ chaah⁻.
Jëeh[’], ga⁻heeyh[’] ba⁻ llu[’] hi⁻
ga⁻taah[’] koo⁻ juu[’] ha⁻ lä⁻ la⁻
jee[’] jwii[’] ja⁻.

32 ¿Hee⁻ ga[’] jwahn⁻? Hnøø[’]
kwa⁻ jä⁻ kin⁻ mah⁻ hlëehn⁻
kih[’] Gedeón kih[’] Barac, kih[’]
Sansón, kih[’] Jefté, kih[’] David,
kih[’] Samuel, hi⁻ kih[’] ga[’] jñah⁻
dsa⁻ hi⁻ ma[’] ngëe⁻ juu[’] kih[’]
Dio llo⁻joo[’].

33 Kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo[’]
dsë[’] hi⁻ he⁻, ja⁻ koo⁻ hä⁻
ga⁻liyh[’] ga⁻teeey[’] kyaah[’] rey,
ga⁻llay[’] kwee⁻ ta⁻ kih[’] dsa⁻,
ga⁻hyoyh[’] he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio
hñii⁻ kyaayh[’], ga⁻laay[’] he⁻
ma[’] kuh⁻ hyah⁻.

34 Ga⁻laay[’] he⁻ ma[’] kaay⁻,
ga⁻laay[’] he⁻ ma[’] juuy[’]
kyah[’] ñe⁻tuuh⁻, ma⁻ke⁻ sa⁻
cha⁻ be⁻ kiyh[’] ga⁻tëey[’] be⁻,
ga⁻lä⁻beey[’] jwërté jee[’] cha⁻
hnii⁻, ga⁻hëey[’] go⁻te⁻ kih[’]
hløø[’] hi⁻ ya⁻nää⁻ uu[’].

35 Ma[’] chaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻
ga⁻juu[’] dsa⁻dsaa⁻ kyaah[’]
mah⁻ ga⁻lä⁻jiiyh[’] ka⁻läh⁻. Hi⁻
jñah⁻ ko⁻llaq⁻, ga⁻heeh⁻ bih⁻
he⁻ ga⁻heeh⁻ dsih⁻ wii[’]. Sa⁻
ga⁻lä⁻hnøøy[’] ma[’] lääy[’] jëeh[’],
ma⁻kyey⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ he⁻
lä⁻jiiyh[’] jee[’] llu[’] ga⁻.

36 Ko⁻llaq⁻ ga⁻mi⁻kwah⁻
dsih⁻, ga⁻jmi⁻ ga⁻bääh⁻ dsih⁻.

Hi⁺ ja⁻ ma⁻la⁺ he⁻ ja⁻.
Ga⁻hñu¹ dsih⁻ kyaah⁻ caden⁻
mah⁻ ga⁻taqah⁻ dsih⁻ neh⁻ñe⁻.

37 Ko⁻llaa¹ ga⁻juu⁻ kyaah⁻
kuu⁻, jñah⁻ ga⁻jmääy⁻ to⁻
hnoo⁻, hi⁺jñah⁻ ga⁻juu⁻ kyaah⁻
ñe⁻tuuh⁻. Hi⁺ ko⁻llaa¹ ma⁻
ga⁻nää⁻ ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁻,
ma⁻ na⁻lääy⁻ loo⁻ borrego
kyah⁻loo⁻ chivo ka⁻läh⁻, ma⁻
tä⁻ñeey⁻. Sa⁻ ma⁻chaay⁻ llu⁻,
ma⁻ta⁻ ma⁻häah⁻ dsih⁻.

38 Jee⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻
sa⁻ sooh⁻ he⁻ täh⁻ hi⁻ lluu⁻
he⁻. He⁻ja⁻ ga⁻nääy⁻ lä⁻koo⁻
he⁻ na⁻hëey⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻
kii⁻, lä⁻kaa⁻ neh⁻nuu⁻, ma⁻
na⁻hmääy⁻ neh⁻too⁻kuu⁻,
hi⁻lä⁻kaa⁻jee⁻he⁻too⁻moh⁻.

39 Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻, sa⁻
ga⁻hyoyh⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻
Dio hñii⁻ kyaayh⁻, ma⁻ke⁻
ga⁻hii⁻ juu⁻ kiyh⁻ lä⁻llu⁻ he⁻
ga⁻lä⁻dsoo⁻dsëy⁻.

40 Jëeh⁻, ma⁻lla⁻ dsë⁻ Dio
he⁻ hnäh⁻ jne⁻ ko⁻jøh⁻ he⁻
llu⁻cha⁻ga⁻miih⁻ kyaah⁻ dsa⁻
he⁻ hi⁻lä⁻ja⁻ hwëe⁻ jne⁻ llu⁻
ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻.

12

Wa[']jmeen['] huu[']dsë⁻ ha⁻ lä⁻
ga⁻kwëe['] dsë⁻Jesús

1 Jwëe⁻ jwërte dsa⁻ hi⁻
ga⁻lä⁻dsoo⁻ dsë⁻ jää⁻. Hi⁻ he⁻
laa⁻lä⁻koo⁻ jñii⁻ he⁻ hii⁻lä⁻ku⁻
lä⁻jii⁻ jnän⁻, hi⁻ jmeen⁻ dsoo⁻
ha⁻ lä⁻ga⁻la⁻ kiyh⁻. Lä⁻ja⁻
hnøø⁻ jmeen⁻ ta⁻ koo⁻ lä⁻je⁻
he⁻ jmeen⁻ jwih⁻ jnän⁻ kyaah⁻
dso[']kye⁻ he⁻ jmeen⁻ dsa⁻täh⁻
jne⁻. Hi⁻ hnøø⁻ kwëe['] dsë⁻
jne⁻ dsa[']nøøn⁻ ta⁻ cha⁻në⁻ jwë⁻
he⁻ tøøhn[']la⁻.

2 Wa[']jmeen['] miih⁻ huu[']dsë⁻
kih⁻ Jesú^s hi⁻ ga⁻nä⁻ jwë⁻ ha⁻
lä⁻ jee⁻ lääy⁻ jne⁻ go⁻te⁻. Kih⁻
he⁻ ñey⁻ jëe⁻ ba⁻ dsëy⁻ ta⁻
cha⁻në⁻, he⁻ja⁻ ga⁻heeh⁻ bih⁻
ga⁻jëey⁻ wi['] dsoh⁻ hma⁻cru⁻.
Sa⁻ ga⁻jmeey⁻ he⁻ he⁻ la⁻
o⁻hih⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁻gyay⁻ jwoo⁻
ra⁻llu⁻ kih⁻ Dio.

3 Jmee⁻ da⁻ hnäh⁻ huu[']dsë⁻
kih⁻, ha⁻ koh⁻ wi['] sa⁻
ga⁻jëey⁻ kih⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻
hi⁻ ga⁻lä⁻hnée⁻ kyaayh⁻.
Lä⁻ja⁻ ta⁻ hwa⁻ hnäh⁻ ni⁻ sa⁻
wa⁻jeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻.

4 Jëeh⁻, jee⁻ kwah⁻ hnäh⁻ be⁻
mah⁻ sa⁻ täh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻
dso[']kye⁻, sa⁻ ga⁻ ma⁻tuu⁻
hnäh⁻ jma⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

5 Che⁻ ma⁻gaa⁻ hoh⁻ hnäh⁻
nuu⁻ kih⁻ Dio, he⁻ hlëeyh⁻
hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jooy⁻, heh⁻ he⁻
ga⁻jäyh⁻:

Gyuu⁻ kyaan⁻, ta⁻ jwah⁻ sa⁻
llu⁻ wa[']ra⁻ ga⁻heeyh⁻
hne⁻ wi['].
Ta⁻ jeh⁻ hoh⁻ wa[']ra⁻ ga⁻juuyh⁻
kyah⁻.

6 Jëeh⁻, Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻,
heeyh⁻ wi['] hi⁻ hnääy⁻
ba⁻.
Kway⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ tëeyh⁻
jooy⁻.

7 Wa['] kwëe['] hoh⁻ hnäh⁻
he⁻ heeyh⁻ hnäh⁻ wi[']. He⁻
jmääy⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jooy⁻
ba⁻ ja⁻. ¿Che⁻ jwa⁻ chaa⁻
jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ heeh⁻ Tää⁻
kyayh⁻ wi[']?

8 Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ jne⁻ heeh⁻
Dio wi[']. Pero cher'mah⁻ sa⁻
ga⁻heeh⁻ Dio hnäh⁻ wi['], sa⁻
laa⁻hnäh⁻ jooy⁻. Laa⁻hnäh⁻
lä⁻koh⁻ hi⁻ sa⁻ chaa⁻ juu[']ba⁻.

⁹ Ta⁺ jyoh⁺ ko⁻tqa⁻, tää⁺ jnän⁺ hi⁻ chaq⁻ hwa⁺ la⁻ ga⁺heeyh⁺ jne' wii⁺ lä⁺ ma[']mäh' jne' mah⁺ ga⁻lä⁺ hnää⁺ jnih[.] ¿He⁻la['] sa⁺ jmeen⁺ cha⁻ga⁺miih⁺ he['] kih⁺ Tää⁺ hi⁻ laq⁺ juu['] jmi⁻lle['] jnän[,] mah⁺ lä⁺ ja⁻ chaq⁻ jne' tää⁺ ba?

¹⁰ Tää⁺ jnän⁺ hi⁻ chaq⁻ hwa⁺ la⁻, ga⁺heeyh⁺ jne' wii⁺ miih⁺ jmi⁺ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, lä⁻koo⁻ la⁺ huu⁻dsé⁻ kiyh[.] Pero ta⁺ jyoh⁺ ko⁻tqa⁻, hi⁻ gya⁺gyuu⁻ heeyh⁺ jne' wii⁺ kih⁺ he⁻ llu['] jnän⁺ ba['] mah⁺ hwëë⁺ jne' na⁻jngëe⁺ lä⁻koo⁻ laq⁺ hñiiy[.]

¹¹ Dsoo['] ba['], sa⁺ tih[~] dsé⁻ jne' to⁻chah['] wa[']ra⁻ ga⁺heeyh⁺ jne' wii⁺. Koo⁻ dsa⁻lä⁻meeh⁻ dsén⁻ ba['] ja⁻. Pero ma⁻ngëe⁺ ma⁺heeyh⁺ jne' wii⁺, lä⁻tëe⁻ jne' jmeen⁺ he⁻ llu['] jmah⁺ hi⁻ jmee⁻ hii['] tii['] jnän⁺ka⁻läh['].

Goo⁻la[']wa[']ra⁻sa⁺ga⁺jmee⁺ jne' he[']he⁻jäh[']Dio

¹² He⁻ja⁻ kwa['] hnäh['] be['], hnäh[']hi⁻sa⁺cha⁻be['] kih⁺.

¹³ Kwa['] hnäh['] be['] go⁻nää⁺ hnäh[']ko⁻dsoo['] mah⁺ tée⁺ be['] hi⁻sa⁺bëe['] hi⁺lä⁺ja⁻ mo⁻so⁻ kayah['] jwë[!].

¹⁴ Hnøph['] hnäh[']ha⁻ lä⁻jee['] hii['] tii[']kyah['] hnäh['] kyaah['] lä⁻jëë⁺ dsa⁻, hi⁺ha⁻lä⁻jee['] leeh['] hnäh[']na⁻jngëe⁺ cha⁻ga⁺miih⁺. Jëeh['], hi⁻sa⁺na⁻jngëe⁺, sa⁺ dsa⁻tqayh['] ya⁻jwii⁺ kih['] Dio.

¹⁵ Lëeh['] hnäh[']ha⁻ga⁻che⁻ga⁻jñuu⁺ hnäh['] kih⁺he⁻la['] kwa⁺ Dio jnän⁺. Goo⁻wa[']ra⁻ga⁻lä⁻wii⁺ hoh['] hnäh['] kyaah['] dsa⁻. Hi⁺ kyaah[']he⁻hlëih['] ja⁻hee['] jwëë⁺ dsa⁻.

¹⁶ Ni⁺ jaq⁻ hnäh['] dsa⁻më⁺ dsa⁻ñuu⁻, ta⁺kaah⁻ hnäh['] wa['] hi⁻cha⁻hi⁻. Ta⁺jmee⁻ hnäh[']ta⁺ koo[']he⁻la['] kwa⁺ Dio, lä⁻koo⁻ ga⁺jmee⁺ Esaú. Ma⁻na⁻la⁻juu[']hyoyh[']heey[,] kih⁺he⁻laay[']gyuu⁻to⁻në[.] Pero ga⁺hniiy[']he⁻ja⁻, koo⁻ga⁺tëe⁻y[']koo⁻wii⁺ma[']ba['].

¹⁷ Ma⁻ñeh[']ba['] hnäh[']ha⁻lä⁻ga⁻la[']kiyh⁺ta⁺cha⁻në[.] Ma[']chuuy[']kyaqah[']jmiiy⁻ mah⁺ma[']mi⁻jääy⁺, mah⁺ma[']kwëëy[']he⁻ma⁻na⁻la⁻heey[.] Pero sa⁺ga⁺hyoyh[']. Ma⁻ke⁺ga⁺hooyh[']cha⁻miih⁺, mo⁻so⁻ga⁻lä⁻sii[']juu[']kih[']jmiiy⁻.

¹⁸ Jëe[']da[']hnäh['], sa⁺ga⁻lla⁻nää⁺hnäh[']moh[']Sinaí he⁻sa⁺ma[']le[']dsa⁻nää⁺dsa⁻chuuh[']kih⁺, lä⁻koo⁻ga⁻la[']kih⁺ dsa⁻Israel llo[']joo[!]. Peer⁻ga⁺hya⁻je[']gyuu⁻moh[']ja⁻, ga⁻la[']na⁻hoo⁻läh⁻, ga⁺hii[']goo⁻, ja[']koo⁻lle[']tä['].

¹⁹Jee[']ja⁻ga⁻lä⁻nuuh[']hii[']luu[']hoo[!], ga⁻lä⁻nuuh[']hlëeh[']Dio. Lä⁻ma[']ga⁻nuu[']hi⁻ma[']tääh[']jee[']ja⁻, ga⁺chuuy[']cha⁻miih⁺ mah⁺mo⁻so⁻hlëeh[']gyih[']kyaqayh['].

²⁰Jëeh['], sa⁺ga⁻lä⁻be[']dsëy[']ma[']nuuy[']mada[']he⁻ma[']jmeey[:] "Cher'mah[']chaq⁻hi⁻ga⁺hee[']në[']moh[']la⁻, ma⁻ke[']jaq⁻jah['], jmee⁻bii[']juuy[']kyaqah[']kuu[']ojuuy[']kyaqah[']ñe[']chuuh⁻".

²¹Kih⁺he⁻la[']goo⁻ngëe⁺he⁻ga⁻jëë⁺dsa⁻he['], he⁻ja⁻lä⁻ga⁻të[']Moisé ga⁺jäh[']: "Peer⁻goohn⁻, lä⁻jiih[']jlään⁻".

²²La[']lä⁻koo⁻he⁻ma⁻lla⁻nää⁺hnäh[']moh[']

Sión ba' ja-, jee' jwii- kih'
Dio jiih-, jwii- Jerusalén he-
hla- gyuuah' jmi- gyuu-, jee'
tääh' cha- miih- mil ángele hi-
jmee- jmiih' kih' Dio.

²³ Hi- ma-kuh' hnäh'
ko-joh' kyaah' hi- ga-heeh'-
kih' Dio to-në' hi- na-sii-
jmi- kih' gyuuah' jmi- gyuu-.
Ma-lla- nääh' hnäh' kih' Dio
hi- lla' ta' kih' lä-jee- dsa-,
ja- ba' jee' tääh' lä-jee- hi-
lluu-, hi- laa' jmi- lle' hi-
ga-jmää- Dio lluu- go-te-.

²⁴ Ma-lla- nääh' hnäh'
kih' Jesús hi- ga-jmee- koo-
hmooh' hmeeé' hi- lä-ja-
ma-lla- nääh' hnäh' kih' jma-
he- ga-tuu- kwaat- jnän'.
Jma- ja- ngii- llu' jnän'. Sa-
hni- kih' dsa- lä-koo- jmee-
jma- he- ga-tuu- kih' Abel.

²⁵ He- ja- leeh' hnäh'
wa'ra- ga-jmeeh' hnäh'
chaah' hnäh' kih' hi- hlëeh'-
hnäh'. Jëeh', hi- sa- ga-hii'
ma' nuu', lä-koo- ma'
ga-hlëeh' Dio kyaayh' gyuuah'
moh' he- chih' hwa' la-,
sa- ga-laa' hi- he'. *Ha-* ba'
lä- lää' jne' ja-, cher'mah'
sa- ga-jmeen' he' kih' hi-
hlëeh' jne' lä- ga-te' gyuuah'
jmi- gyuu-?

²⁶ Lä-koo- ma' ga-hlëeyh'
kyaaah' dsa- he', lä-kye- hwa'
ga-jeh'. Pero koo- ka-läh'
ga-jäyh': "Koo- ga' koo- hä'
jmeen' jeh' hwa' la-, lä-kye-
gyuuah' jmi- gyuu- ka-läh'."

²⁷ Kyaah' he- ga-jäyh':
"Koo- ga' koo- hä",
dsa- lä- ngëe- jne', ääh' go-te'
lä-jë- he- le' sa-jeh'. He- ja-
hnøø- jäh-, lä-jë- he- na-la-

he- ga-jmee' Dio. Ja- ga' na-,
jä- koo- hweh- lä-jë- he- sa-
le' sa-jeh'.

²⁸ He- ja- wa' kwan'-
ti'hmaah' kih' Dio, kih' he-
ma-na-jnää' jne' ya-jwii- kiyh'
jee' sa- le' sa-jeh' ni- miih'.
Wa' jmeen' ta-he' kiyh', wa'
gah- jnih', wa' nuuh' jne' kiyh',
lä-ja- ba' tih- dsëy'.

²⁹ Jëeh' Dio jnän- laa' je- he-
mi- llaa' lä- jë- go- te-.

13

*Ha- lä- hnøø' jmeen' mah'-
tih' dsë' Dio*
¹ Ta- tu- hnäh' he- hnaah'-
hnäh' dsa- kyaah' hnäh'
lä- koo- lle' jnän', lä-llu' he-
laa' jne' øghn'.

² Ta- wa' gaa' hoh' hnäh'
kwah' jee' jä- hi- go-nää'
kyah' hnäh'. Jëeh', ko-lla-
ga-kwa' bih' jee' ga-jä- dsa-,
ni- sa- ga-lä-ñey- koh' koh',
ángele ba' he' hi- ga-jä- kiyh'.

³ Mi- dsooh- hoh' hnäh' kih'
dsa- hi- tääh' neh-ñe', jmeen'
hnäh' kwaat- lä-koo- he-
tääh' hnäh' ko-joh' kyaayh'.
Lä-ja- ka-läh' kih' hi- jee-
wi', jmeen' hnäh' kwaat-
lä-koo- he- jee- hnäh' wi'
ko-joh' kyaayh'.

⁴ Llu'ba' he- jee- dsa- goo-.
Pero hnøø- go-taah' hnäh'
lä-llu' kih'. Jëeh', Dio lla' ta'
kih' hi- sa- na-jee- goo- mah'
käayh' wa' hi- cha- hi- hi-
lä-ja- kih' hi- na-jee- goo-
mah' käayh' hi- laa' kyaah'-
jnah'.

⁵ Ta- wa' hee' hoh' hnäh'
kuu'. Wa' chaah' hnäh'
llu' kyaah' he- cha- kyah'

hnäh' ba'. Jëeh' ga'jäh' Dio: "Jih'koh' jih'löh' sa' been' hne', ni' sa' jmään' hne' ta' koo'."

⁶ Kih' he' ja', jähn' lä'kaa-tuh'dsë' jne':

Dsa'jøgh' kyaan' ba' kwa' be' kin', ni' miih' mo'so' gohn'.

¿Hee' na' le' jmee' dsa' kin'?

⁷ Mi'dsooh' hoh' hnäh' ha' lä' ga'jmee' hi' ma' jøö' kyah' hnäh', hi' ga'hléeh' hnäh' juu' kih' Dio. Jëe' da' hnäh' ha' lä' ga'hwëey' kyah' ta' kiyh'. Wa' lä'dsoo' hoh' hnäh', ja'ba' lä'koo' ga'lä'dsoo' dsë' hi' he'.

⁸ Jesucristo, lä' ma'laay' ja'ba' lloo', na', lä'ja'ga'lä'jë' joh' jmi' cha'.

⁹ Ta' kwa' jwe' mi'gaa' dsa' hnäh' kyaah' he' ga' jyoh' nüeh' he' sa' la' kwee' kyaah' he' ma'mi'tëe' jne'. Llu'ga'he' tëe' jne' be' kyaah' he' la' kwa' Dio ba', ja'kyaah' he' kih'hij' jne'. Jëeh', jih'koh' sa' ga'ka' ya'jøö' hi' ma' hlëeh' kih' he' kuh'hij' dsa'.

¹⁰ Chaa' ba' jaä' hi' ga'juu' jnän', pero jmi'dsa' hi' tääh' jmee' ta'he' neh' gwah' lä'hih' kih' hmooh' ma'gyuh' ja', sa' na'ngëy' jwë' jmeey' ko'jøh' kyaah' hi' ga'juu' jnän'.

¹¹ Jmi'dsa' kaah' he', ma' dsa'täayh' jee' jäh' dsa' kih' Jee' Na'jngii' Go'te' kyaah' jma' kih' jah' hi' ma' kwëeh' dsa' Dio kwaat' kih' dso'kye'. Ja'ga' ma' dsa'jey'

hnoo' kih' jah' he', ug' ga' kih' jee' jwii' ja'.

¹² Ja'ba'lä'ja', ga'juu' Jesùs chuu'h' jwii' ja', mah' jmääy' dsa' na'jngëe' kyaah' jma'kiyh'.

¹³ Lä'ja' wa'jmeen' ko'jøh' kyaah' Jesùs, ma'ke' dsa', sa'tooyh' ta' jnän'. Wa' hlëeh' bih' lä'koo' hnøöy' hlëeyh', ja'ba' lä'koo' ga'hlëeyh' kih' Jesùs.

¹⁴ Jëeh', jee' jwii' he' tøöhn' la', dsa'ngëe' ba'. Pero jne', hnøöh' jne' koo' jwii' he' na' ga'lä'jnä'.

¹⁵ He'ja' sa' wa' tñ' hän' kih' Dio ta'la' kih' Jesùs. Wa' jmeen'juuh' kiyh'. He'ja'ba' lle' kih' kwëeh' hnih'.

¹⁶ Ta' wa' gaa' hoh' hnäh' jmeeh' he' llu' jmah' ba', hi' kwëeh' hi' lla'kyaä' miih' he' cha' kyah' hnäh'. He'ja'ba' tih' dsë' Dio jmeen'.

¹⁷ Wa' nüeh' hnäh' kih' hi'jää' hnäh' hi' wa' hwaah' hnäh' kyaayh'. Jëeh', hi' he' na'dsë' lley' hnäh', he' ñey' lloo'koo' jmi'ngëey' kwaat' kih' ta' he' jmeey'. Lla' he' ma' jmeeh' hnäh' ti'meeh' dsë', jmee' hnäh' jee' dsë' ba'. Jëeh', cher'mah' sa'ga'jmeeh' hnäh' lä'lle' kih', sa'cha' ya'jøö' kah' hnäh'.

¹⁸ Ngii' hnäh' kyaä' jnääh' kih' Dio. Kih' he' lii' jnääh', sa'hnii'hüü'dsë' kyaä' jnääh'. Lä'ja'hnøö' jnääh' dsa'nøö' jnääh'kwee' kyaah'lä'jë' he' jmee' jnääh'.

¹⁹ Peer' chuun' kyaah' hnäh' he' ngii'h' hnäh' kin'

kih' Dio mah' kway' jwë'
llaahn~ to~chah' la~ jee' tääh'
hnäh'.

Ga~hiyh' juu' kyaah' øøyh'

20 Dio ba' he' hi~ jmee~
hii' ti' tuh~dsë~ jne'. Hi~
he' ga~mi~jiih` Jesucristo
Dsa~jøøh' jnän` hi~ hää~
kwee~ lä~jëe~ hi~ laa~ kyaah~
Dio. Jëeh' kyaah' jma~ kiyh'
he~ ga~tuu~ ja~, ga~jmeeey~
koo~ hmooh' hmëe~ he~ sa~
hee~ jih'koh'.

21 Ngïin` kiyh' he~ jmääy~
hnäh' lluu~ mah' jmeeh' hnäh'
lä~jëe~ ta~llu~lä~hyoh~dsëy~hi~
jäay~ hnäh' lä~tih~dsëy~ta~la~
kih' Jesucristo. Wa' la' juuh~
kiyh' ga~lä~jëe~ joh' jmi~ cha~.
Wa' la' lä~ja~.

22 Øohn~, chuuun~ kyaah'
hnäh', jmeé~ hnäh' jøh~
hoh' hnäh' kyaah' juu' he~
ma~hlëehn~ hnäh' la~. Sa~
cha~ cha~miih~ juu' he~
ma~siin~kyah' hnäh'.

23 Hnoon~ lä~ñeh' hnäh',
ma~laa~ ba' Timotä øøh~
jne' he~ ma' hääy' neh~ñe~.
Cher'mah' jäyh' to~chah' la~,
niin` kyaayh' na~jëen~ hnäh'.

24 Jmee' hnäh' Dio kih~
lä~jëe~ hi~ jää~ hnäh' kyaah'
lä~jëe~ ga' hi~ na~jngëe~.
Lä~jëe~ hi~ tääh' hwa~ Italia
la~, jmeey~ Dio kyah' hnäh'
ka~läh'.

25 Wa' mi~jää~ Dio lä~jëe~
hnäh'. Wa' la' lä~ja~.

Santiago

Juu' la⁻ ga⁺ sii^{''} Satia⁻ kih⁻ judiu dsa⁻ gooy[']

¹ Jnä' Satia~, jmeen⁺ ta⁻ he⁻ kih⁻ Dio kyaah['] Jesucristo Dsa⁻ jøøh['] jnän[']. Gee' la⁻ ma⁻ sii^{''} kyah['] hnäh['] lä⁻ jee^{''} gya⁻ to['] nää['] dsa⁻ judiu hi⁻ na⁻ saa⁻ na⁻ jñee['] lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ gyuu[']. Jmeen⁺ Dio kyah['] hnäh['].

*Huu'dsë- llu' he⁻ kwa⁺ Dio
2 Øohn['], hnøø['] wa['] chaah[']
hnäh['] llu['] wa'ra⁻ ga⁻ ngéeh[']
hnäh['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ wii['].*

³ Ma⁻ ñeh['] ba['] hnäh['] lä⁻ ma[']
jéeh['] hnäh['] he⁻ wii['], jee' ja⁻
dsa⁻ lä⁻ jnä['] che['] lä⁻ ma⁻ dsoo[']
ja⁻ ba['] hoh['] hnäh['] hi⁻ lä⁻ jwë[']
ja⁻, lä⁻ tëeh['] hnäh['] kwëeh[']
hoh['] hnäh['].

⁴ Pero hnøø['] kwëeh['] hoh[']
hnäh['] cha⁻ ga⁻ miih['] lä⁻ jiih[']
hwëe['] hnäh['] llu['], lä⁻ koo⁻ jaa⁻
hi⁻ ma⁻ ää['] huu'dsë['] kih[']. Ja⁻
jiih['] mo⁻ so⁻ cha⁻ ga['] he⁻ mo⁻
jmeen⁺ bii['] kyah['] hnäh['].

⁵ Cher'mah['] chaah['] ko⁻ llaa[']
jee' kyah['] hnäh['] hi⁻ sa⁻ ga⁻
ma⁻ ngëe['] llu['], wa['] ngiiy[']
kih['] Dio, hi⁻ he⁻ ba['] jmeen⁺
lä⁻ ngëey[']. Jéeh['] ma⁻ ra⁻ he⁻
kwa⁻ ba['] Dio cha⁻ miih[']
huu'dsë['] llu['] kih['] lä⁻ jee^{''} hi⁻
ngii['], hi⁻ sa⁻ dsa⁻ lä⁻ lleey[']
kyah['] ni⁻ jaa⁻ hi⁻ ngii['].

⁶ Wa'ra⁻ ga⁻ ngiih['] hnäh[']
kiyh['], hnøø['] jmeeh['] hnäh[']
dsoo['] hoh['] hnäh['], ta⁻ wa['] jeh[']
hoh['] hnäh['] ni⁻ miih[']. Jéeh['],
jaa⁻ hi⁻ jmeen⁺ to['] dsë['], laay[']

lä⁻ koo⁻ la['] kih['] jmi⁻ ñeeh[']
wa'ra⁻ ga⁻ hluh['] kyaah['] lle['],
be⁻ ta⁻ la⁻ ta⁻ jnø⁻.

⁷ Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ ja⁻,
he⁻ la['] mo['] jøø['] gyih['] he⁻ hy⁻
oyh['] kih['] Dsa⁻ jøøh['] jnän['].

⁸ Dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ to['] dsë['], sa⁻
jmääy['] ngëy['] koo⁻ née['].

⁹ Jaa⁻ øøh['] jne['] hi⁻ tä⁻ ñee['],
wa['] jëe['] ba['] dsëy[']. Jéeh['], kih[']
Dio ma⁻ laay['] lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻
jøøh['].

¹⁰ Pero dsa⁻ hi⁻ cha⁻ kuu['],
hnøø['] jëe['] dsëy['], cher'mah[']
Dio ga⁻ jmeey['] ga⁻ jay['] ta⁻
hwa[']. Jéeh['], dsa⁻ he⁻ ääh[']
lä⁻ koo⁻ dsa⁻ ääh['] wa'le['] he⁻
cha⁻ née['] nuu['].

¹¹ Wa'ra⁻ ga⁻ hya⁻ hyoo⁻
llii['] jwërte, hëh['] llii['] chaah['] le[']
ja⁻, he⁻ ja⁻ dsa⁻ lä⁻ kii['] chaah[']
hi⁻ dsa⁻ tøh['] mi⁻ le['], mo⁻ so⁻ jnä[']
na⁻ hñaah[']. Ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ la['] kih[']
hi⁻ cha⁻ kuu['], koo⁻ dsa⁻ uu[']
bih['] jee' jmeey['] ta['] kiyh['].

*Llu' la['] kih['] hi⁻ kwëeh['] dsë[']
ma['] jëe['] he⁻ wii[']*

¹² Llu['] la['] kih['] hi⁻ ga⁻ lä⁻ be[']
dsë['] wa'ra⁻ ja['] he⁻ hliih[']
ka['] dsëy[']. Jéeh['] cher'mah[']
ya⁻ hëey['] llu['], lä⁻ koo⁻ jñee[']
hyoyh['] jee' chaay['] tää[']. He⁻
ja⁻ la['] lä⁻ koo⁻ coron he⁻
ga⁻ bääh['] Dio hñii['] kwëeyh[']
dsa⁻ hi⁻ hnaayh['].

¹³ Cher'mah['] gwa['] dsë['] dsa⁻
jmeen⁺ he⁻ hliih['], ni⁻ miih['] sa⁻
sooh['] he⁻ jayh['] Dio ka['] dsëy['].
Jéeh['] sa⁻ gwa['] dsë['] Dio jmeen⁺
he⁻ hliih['], hi⁻ ni⁻ sa⁻ kay[']
dsë['] dsa⁻ mah['] jëe['] che['] jmeen⁺
dsa⁻ he⁻ hliih['].

¹⁴ Kih['] he⁻ hëe['] dsë['] lä⁻ jaa⁻
lä⁻ jaa⁻ he⁻ hliih['], he⁻ ja⁻

gwa' dsëy' jmeey' he' hliih', mi'goo' kiyh', hi' jøø' kiyh' jwë' hliih'.

15 Hi' ma'ngëe' ma'hääy' jwë' he' hee' dsëy', ma'na'jnääy' kyaah' dso'kye'. Ma'la' ma'hëey' hñiiy' kyaah' dso'kye', ja' jiuh' juuy' go-te~.

16 Øohn' hi' hnaan', ta' mi'gaa' hnäh' hñaah'.

17 Lä'jë' he' llu' he' ga'hñah' jne' la', lä'jë' he' jnäah' la', he' la' na' ja' gyuu'h' jmi'gyuu', he' la' ga'kwa' ba' Dio. Hi' he' na'ga'jmää' lä'jë' hi' choo' je' gyuu'h' jmi'gyuu'. Pero Dio sa' dsa'lä'sëey' lä'koo' la' kih' hi' hëey' gyuu'h' he' dsa'lä'sii' heeh' kih'.

18 Lä' hyoh' dsëy', ga'jmeey' ga'lä'chaa' jne' lä'hmëe' ta'la' kih' ju'dsoo' he' ga'kwëeyh' jne' mah' lee' jne' ma'ra' hi' kyaay' jee' kih' lä'jë' hi' ga'jmääy'.

19 He'ja' jwahn' øohn' hi' hnaan'. Hnøø' nuuh' da' hnäh' jää' ha' lä' la' juu' kih' dsa'. Ta'jiuh' hnäh' chah'. Ta' mi'llee' hnäh' hñaah' na'koh'.

20 Heh' dsa'lä'llee' jne', jne' jwë' jnän' he' jmeen' he' llu'.

21 He'ja' jwahn', mo'to' jmee' ga' hnäh' he' hliih', mo'to' bäh' ga' hnäh' hñaah' dso'kye' he' cha' cha'miih' na'. Jmää' hnäh' hñaah' hwaah', heeh' hnäh' juu' he' ma'na'jnää' tuh'hoh' hnäh'. Jëeh' juu' na' lää' hnäh'.

Hnøø'jmeen'ta'he'kih'juu' he'ma'nuu'jne'

22 Ja' jmeeh' hnäh' he' kih' juu' na', ja' koo' nuuh' ba' hnäh'. He' mi'gaa'h' hnäh' hñaah' ba' ja', cher'mah' sa' ga'jmeeh' hnäh' he'.

23 Cher'mah' sa' ga'jmeey' dsa' he' wa'ra' ga'nuuy' juu' na', hi' he' laa' lä'koo' jaa' hi' jëe' hñii' kyaah' hu'.

24 Jëeh', ma'la' ma'jëey' hñiiy' mah' go'hëey' hi' lä'chah' ja' dsa'gaa' dsëy' ha' lä'laqay'.

25 Pero cher'mah' jaa' dsa' ga'nuu' kwee' lä'koo' jäh' ley he' llu' go-te' he' kyaah' dsa'lää' jne', hi' cher'mah' dsa' he' ngoo' bih' jmeey' he' kih' juu' na', kih' hi' he' mi'jøø' ba' Dio lä'jë' he' jmeey'. Jëeh', ja' koo' nuu' bih' mah' dsa'gaa' dsëy' ka'läh', ma'ra' he' jmee' bih' he' kih' juu' na'.

26 Cher'mah' jaa' dsa'laay', hnaayh' Dio mah' hlëeh' bih' wa' la' cha' la', he' mi'gaa'y' hñii' bih' ja', sa' jmää' go-te' he' jayh' hnaayh' Dio.

27 Pero cha'né' Dio hi'lää' Tää' jnän', jaä' dsa' hi' ma'ra' he' dsoo' hnaayh' Dio, hnøø' kway' be' kih' chih' hñii' hi' jëe' wi' hi' lä'ja' kih' dsa'më' hñii' ka'läh', hi' hnøø' hää'y' hñiiy' mah' sa' wa' lä'sayh' kyaah' he' hliih' he' cha' jmi'gyuu' la'.

Sa⁻wa'jëe'jne'he⁻laq[']dsa⁻

¹ Øohn¹, he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[`] hi⁻ lluu['] go⁻te[~], jmee⁻ bii['] jmeeh['] hnäh['] kwee⁻ lä⁻hii['] në[']kyäah['] dsa⁻.

² Cher'mah['] ga⁻lloo['] jaq['] dsa⁻ jee['] dsa⁻ñeeh['] hnäh['], hi⁻ he['] na⁻ kyeh['] hmiih['] llu['] hi⁻ hä['] aniy['] hmooh['] gooy['] ka⁻läh[']. Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻lloo['] jaq['] hi⁻ tä⁻ñee['] hi⁻ sih[']hi⁻ hmiih['] kih['].

³ Hi⁻ cher'mah['] jmääh['] hnäh['] jøøh['] hi⁻ jnaah['] hmiih['] kih['] he['], mah['] jwiih['] hnih[:] "Na['] jee['] llu['] la⁻", mah['] hi⁻ tä⁻ñee['] he['], jwiih[:] "Jmäää lä⁻ma⁻cheh[']na⁻ ojee[']la⁻ ya⁻na['] huu[']tiin[']la⁻".

⁴ Jee['] ja⁻ dsa⁻lä⁻jnääh['] hnäh['] he⁻ sa⁻ jmeeh['] hnäh['] kwee⁻ lä⁻hii['] në[']kyäah['] dsa⁻. He⁻ jmeeh['] hnäh['] lä⁻ja⁻, jmääh['] hnäh['] hñaah['] jwëe⁻hi⁻kye['] huu[']dsë['] hliih['] jmah['] ba[.]

⁵ Nuu⁻ da⁻ hnäh['] Øohn¹ hi⁻ hnaan[:] ¿Che['] sa⁻ ga⁻llee['] Dio hi⁻ tä⁻ñee['] jmi⁻gyuu⁻la[,], mah['] lä⁻dsöo['] dsëy[']kiyh[?] Hi⁻ he['] laa['] lä⁻koh['] hi⁻ cha⁻ kuu['] kih^{',} hi⁻ hyoyh['] heey['] ya⁻jwii['] kih['] Dio lä⁻koo['] ga⁻bääh['] Dio hñii['] kih['] lä⁻jëe['] hi⁻ hnaayh['].

⁶ Pero mi⁻kwäh['] hnäh['] kih['] hi⁻ tä⁻ñee['], mah['] hnaah['] hnäh['] hi⁻ cha⁻ kuu[']. Ja['] dsa⁻ cha⁻ kuu['] na⁻ hi⁻ tääh['] jmeeh['] hnäh[']? Ja['] hi⁻ he['] na⁻, dsa⁻jää['] hnäh['] në[']ta[?]

⁷ Ja['] dsa⁻ cha⁻ kuu['] na⁻, hi⁻ mi⁻kwäh[']jmii['] kih['] Cristo he⁻ la['] na[']hñaah['] jnän[`], hi⁻

ja⁻ba['] kyäah['] jmii['] kih['] Cristo ga⁻mi⁻cheey['] hnäh[']?

⁸ He⁻ jmeeh['] hnäh['] llu['] ba['] ja⁻, cher'mah['] ju[']dsöo['] ga⁻mi⁻teh['] hnäh['] ley juuh['], lä⁻koo['] na⁻sii['] juu['] kih['] Dio: "Wa['] hnaah['] dsa⁻kyäah['], ja⁻ba['] lä⁻koo['] hnaah['] hñaah['].

⁹ Pero cher'mah['] sa⁻ ga⁻jmeeh['] hnäh['] kwee⁻ lä⁻hii['] në[']kyäah['] dsa⁻, he⁻ jmeeh['] hnäh['] dso'kye⁻ ba['] ja⁻. Ja⁻ba['] ley ja⁻, hnii['] kyah['] hnäh['] he⁻na⁻bääh['] hnäh['] dsöo['].

¹⁰ Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ høø['] lä⁻je⁻ he⁻ lle['] ley kih['] Moisé, cher'mah['] ga⁻hlääh['] kyäah['] koo['] mi[']juu['] ba[,] ma⁻na⁻bääh['] hnäh['] lä⁻je⁻.

¹¹ He[']ba[']hi⁻ga⁻jäh[:] "Hne⁻ hi⁻ na⁻jee['] goo['], ta⁻kaah['] hi⁻ laa['] kyaa['] jñah[']", he[']ba['] hi⁻ he['] ga⁻jäh['] ka⁻läh[:] "Ta⁻ jngëeh['] dsa⁻". He[']ja⁻, cher'mah['] sa⁻kaah['] hi⁻ laa['] kyaa['] jñah['], pero jngëeh['] dsa⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ ma⁻na⁻bääh['] ba['] hne⁻cha'në[']ley.

¹² He[']ja⁻ hnøø['] hlääh['] hnäh['] hi⁻ hnøø['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻koo['] lle['] kyah['] hnäh['] ba[,] jëeh['] lloo['] koo['] jmii['], ley ja⁻ngiih['] kwaat['] jnän[`], ja⁻ba['] ley he⁻ kyäah['] dsa⁻lä⁻ä['] jne[?]

¹³ Kih['] hi⁻ sa⁻ lä⁻ñih['] dsë['] dsa⁻kyäah['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻ñih['] dsë['] Dio kyäayh['] ka⁻läh['] wa'ra⁻ ga⁻te['] jee[']llay[']ta[.] Pero cher'mah['] ga⁻lä⁻ñih['] dsë['] jne['] kih['] dsa⁻kyäah['] jne['], hwëe['] jne['] llu['] wa'ra⁻ ga⁻te['] jee[']ngiih['] kwaat['] jnän[`].

Ta['] llu['] jnän[`] kyäah['] he⁻

ma-dsoo' dsëe-jne'

14 Øøhn', hee⁻ jmää⁴ kih⁴ jaa⁻ hi⁻ jäh⁴ ma-dsoo' ba' dsëy['] kih⁴ Dio mah⁴ ni⁻ koo⁻ he⁻ llu['] sa⁻ jmeey⁻. ¿Che' lääy['] kyaah['] he⁻ koo⁻ jäh⁴: "Ma-dsoo' ba' dsen⁻"?

15 Cher'mah⁴ chaa⁻ jaa⁻ øøh['] jne', dsa-më['] dsa-nuuuh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ hmiih⁻ he⁻ këyh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kuh'hiih⁻ koo⁻ jmii['] koo⁻ jmii['],

16 hi⁻ cher'mah⁴ jaa⁻ hnäh['] ga-chiih['] hniih[:] "Jwérte kwa-be['], gwaaah['] ba' hne⁻ llu['], ja-mi-llaah['] hñaaah['], ja⁻ kuh⁻ ba' hne⁻ llu[']." Pero ¿hee⁻ jmää⁴ he⁻ ga-jäh['] lä-na⁻, cher'mah⁴ sa⁻ ga-kwëeh['] hniih['] he⁻ jmeebii['] kiyh[']?

17 Ja⁻ba' lä-ja⁻ la⁻ kih⁴ hi-jäh['] ma-dsoo' dsëy['] kih⁴ Dio. Cher'mah⁴ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ llu['] ma-jmeey['], sa⁻ jmää⁴ he⁻ jäh⁴: "Ma-dsoo' ba' dsen⁻." Juu['] ta⁻jmah['] ba' ja⁻.

18 Pero cher'mah⁴ jaa⁻ ga-jäh[']: "Hne-jmeeh['] ta' llu['], jnä['] ma-dsoo' dsen⁻", lä-la-jwi['] jnih['] ka-läh[']: "Mi-jnää['] kin⁻ he⁻ ma-dsoo' hoh['], hne-hi⁻ sa⁻ ma-jmee['] ni⁻ miih⁻ ta' llu['], mah['] jnä['] mi-jnää['] kyah['] he⁻ ma-dsoo' dsen⁻ kyaah['] ta' llu['] he⁻ jmeen⁻."

19 Hne-jmeeh['] dsoo', jaa⁻ ba' Dio chaa⁻. Jmeeh['] ba' hne⁻ llu[']. Hi⁻ lä-ja⁻ jäh['] hi⁻ sa⁻ llu['] ka-läh['], mah['] jlää⁻ bih['] kih⁴ he⁻ goyh['].

20 Peer⁻ taaah['] hne⁻. ¿He-la⁻ sa⁻ hii['] lä-ngëeh['] miih[']? Sa⁻ jmää⁴ he⁻ jäh['] jne['] ma-dsoo' ba' dsen⁻ kih⁴ Dio mah['] sa⁻

na-jnä['] ta' jnän['].

21 Ja⁻ ga-jmee['] Dio kwäat['] llu['] Abraham dsa-ma-gyuuh['] jnän['] ta-la⁻ kih⁴ ta' llu['] he⁻ ga-jmee['], he⁻ ga-ngëeëy['] Isaac jooy['] kih⁴ Dio mah['] ma' juuy['] né' na'hyoo[']?

22 ¿Che' sa⁻ ngëeh['] ha-lä⁻ la⁻? Ga-lä-dsoo' dsëe['] Abraham kih⁴ Dio, he-ja⁻ ba' ga-jmee['] lä-koo⁻ ga-jäh['] Dio. Hi⁻ kyaah['] he⁻ ga-jmee['] Abraham ja⁻, ga-lä-jnä['] ma-ra⁻ he⁻ ga-lä-dsoo' ba' dsëy['] kih⁴ Dio.

23 Lä-ja⁻ ga-lä-te['] lä-koo⁻ na-sii['] juu['] kih⁴ Dio he-jäh['] lä-la⁻: "Ga-lä-dsoo' dsëe['] Abraham kih⁴ Dio, he-ja⁻ ga-jmee['] Dio kwäat['] lluuy[']." Hi⁻ ga-lä-cheey['] ome['] kyaä['] Dio.

24 Lä-ja⁻ dsa-lä-ngëe['] jne['], jmee['] Dio kwäat['] llu['] dsa-, kyaah['] he⁻ jmeey['] ta' llu['], ja⁻ ma-la⁻ kyaah['] he⁻ ma-dsoo' dsëy['].

25 Ja⁻ba' lä-ja⁻ ga-la⁻ kih⁴ Rahab, jaa⁻ dsa-më['] hi⁻ ma' hnëe['] hñii['] kyaah['] wa-hi⁻ cha⁻ hi⁻. Ga-jmee['] Dio kwäat['] lluuy['] kih⁴ he⁻ ga-kway['] jee['] ga-jä['] hi⁻ ga-lla-nää['] koo['] juu['] hi⁻ ga-cheey['] ta⁻ jyoh['] jwë['] lä-llu['] jee['] ga-laay['].

26 Jmi-ngo['] he⁻ mo-so⁻ kyaah['] jmi-lle['], na-juu['] ba' ja⁻. Ja⁻ba' lä-ja⁻ la⁻ jnän[']. Sa⁻ jmää⁴ he⁻ ma-dsoo' dsëe['] jne['] kih⁴ Dio, cher'mah⁴ sa-na-jnä['] ta' llu['] he⁻ jmee['] jne['].

Hnøø' leeh' jne' ha' lä' hlëeh' jne'

¹ Sa' wa' chaa' jwëe' ta' jwoh' jee' tääh' hnäh' øohn'. Ma'ñeh' ba' hnäh', hweh' ga' miih' ngiih' Dio kwaat' jnän' hi' laa' ta' jwoh'.

² Lä' jëe' ba' jne', joh' jiih' sa' dsa' hlääh' jne'. Pero jaa' hi' sa' dsa' hlääh' kyaah' juu' he' hlëeyh', hi' he' laa' jaa' dsa' nüuh' lluu' go-te~. Liyh' hääy' hñiy' kih' lä' jëe' ba', sa' kway' jwë' jøø' he' hlüh' kiyh'.

³ Wa'ra' ga' tøøh' jne' fren~ hoo' kyajh', hwaa' bih' kyaah' jne'. Ma'ke' jøøyh', kyaah' koo' he' pih' ba' tää' jää' jne' ha' ta' jee' hnøø' jne'.

⁴ Lä' ja' la' ka'läh' kyaah' barco. Ma'ke' he' ga' juuh' ngëe' barco hi' ma'ke' sëeh' lle' tää' kih', pero kyaah' koo' jwi' hma' pih' ba' kooh' dsa', le' dsa' nääy' ha' ta' jee' hnøøy'.

⁵ Hi' lä' ja' la' ka'läh' kyaah' lä'siih' jne'. Koo' he' pih' ba', pero ha' koh' dsoo' sa' hnoo'. Kyaah' koo' je' pih' ba' lee' sooh' lä' jiih' koo' koo' moh' juuh'.

⁶ Hi' lä'siih' jne' la' lä' koo' je'. Joh' née' he' hlüh' sa' gwa' kih'. He' na' hee' lä' kaa' jmi' ngo' jnän' lä' jëe' jmi' ba'. Lä'siih' jne' na', tée' be' kih' cha'je'.

⁷ Lih' ba' dsa' mi'hwa'ä' lä' jëe' née' jah' laa' hi' chaa' hwa' la', liyh' mi'hwaay' ta', miih', hi' jah' hi' chaa' jmi' ñeeh' ka'läh'.

⁸ Pero sa' chaa' ni' jaa' hi' lih' ha' kih' lä'siih' jne'. Sa' cha' he' lla'dsëe' kih' he' hlüh' na'. Lä' koo' he' na' kah' venen he' jngiih' kih' dsa' ba' la' lä'siih' jne'.

⁹ Kyaah' lä'siih' jne' hlëeh' jne' llu' kih' Dio hi' laa' Tää' jnän', hi' ja' ba' kyaah' lä'siih' jne', jwä' jne' dso'jwi' kih' dsa', hi' laa' lä' koo' heeh' kih' Dio.

¹⁰ Koo' ba' hoo' jne' jee' hwëe' juu' llu' hi' jee' hwëe' juu' hlüh'. Ni' miih' sa' sooh' lä' na', øohn'.

¹¹ Ha' lä' ja', koo' jmi' too' hya' jmi' øø' hi' ja' ba' he' ja' hya' jmi' llih' ka'läh'.

¹² Øohn', ha' lä' ja' koo' chaah' higo hii' mi' olivo o wi' jeh' hii' mi' higo. Ja' ba' lä' ja' la' kih' jee' hya' jmi', sa' hwëe' jmi' nii' ko' jøh' kyaah' jmi' øø'.

Kih' Dio ba' ja', he' gwa' huu'dsëe' llu'

¹³ Cher'mah' chaa' jaa' hnäh' hi' cha' huu'dsëe' llu' kih', hi' kyuu'h' cha' miih', hi' he' hnøø' mi' jnää' he' kyuu'h' ja', kyaah' ta' llu' he' jmeey'. Hi' hnøø' jmääy' hñii' ja' hi' hwaa', lä' lle' kih' ja' hi' kyuu'h'.

¹⁴ Pero cher'mah' wi' hoh' hnäh' hi' jmeeh' hnäh' lä'tih' hoh' hnäh' hñaah', sa' cha' he' kih' he' jmää' hnäh' hñaah' kah'. He' ta' juu' ba' hnäh' ja'.

¹⁵ Ja' he' ja' gyuu'h' huu'dsëe' na'. Huu'dsëe' cha' hwa' la' ba' na', he' gwa' kyaah' jmi' ngo' kyah' hnäh' ba' na'.

La' kih' hi' sa' llu' ba' huu'dsë-na'

¹⁶ Jëeh', he' wi' hoh' hnäh' kyaah' dsa' kyaah' hnäh' hi' hnooh' hnäh' he' tih' hoh' hnäh' hñaah', he' ja' jmee', he' tääh' hnäh' wa' la' cha-la', jmeeh' hnäh' lä' jëe' née' he' hliih'.

¹⁷ Pero huu'dsë' he' ja' gyuu'h', he' ja' ba' na' jngii'. He' ja' ba' jmee' hii' tii' kih' dsa', jmee' hwaa' dsa', nüuh' dsa', dsa' lä' ñih' dsëy' cha'miih' hi' jmeey' he' llu' jmah' ba'. Kyäah' huu'dsë' llu' ja', jmee' dsa' kwhee' lä' hii' née' kyaah' dsa' hi' ja' koo-ta' juuy'.

¹⁸ Dsa' hi' ga'nää' koo-née' ba', jmeey' hii' tii' kih' dsa', hi' lä' ja' lä' jwëe' dsa' hi' jmee' he' llu' jmah' ba'.

4

Sa' wa' hnøøh' jne' he' cha-jmee' gyuu' la'

¹ ¿Ha' ta' gwa' he' te' jëeh' hnäh'? Kih' he' hee' hoh' hnäh' he' ga' cha', he' ja' ba' na' jmee' jwiih' kyah' hnäh'.

² Cha' he' hnooh' hnäh' pero sa' tñeh' hnäh'. Jngëeh' hnäh' dsa' hi' jmeeh' hnäh' bii' leh' hnäh' he' cha-kiyh' pero sa' tñeh' hnäh'. Ti'chooh' hnäh' juu', hi' ti'hnee' hnäh'. Sa' ma'hñah' hnäh' he' hnooh' hnäh', jëeh' sa' ma'ngiih' hnäh' kih' Dio.

³ Hi' wa'ra' ga'ngiih' hnäh' kih' Dio, sa' hñah' hnäh'. Jëeh' sa' ngiih' hnäh' kyäah' huu'dsë' llu', koo' hnooh' hnäh' lä' tih' hoh' hnäh' hñaah' ba'.

⁴ Hnäh' dsa' më' dsa' -ñuh', he' la' ma'lä'-øø' hnäh' kih' Dio? ¿Che' sa' ñeh' hnäh' mo'so' jwäh' hnäh' kyaayh', cher'mah' hnooh' ga' hnäh' he' cha' jmi'gyuu' la'? Jëeh', hi' hnooh' ga' he' cha' jmi'gyuu' la', mo'so' jwäh' kyäah' Dio.

⁵ ¿Che' laah' hnäh' koo-ta' jäh' ba' juu' kih' Dio he' lle' lä' la': "Jmi'lle' Na' jngii' kih' Dio he' kyaah' jne', hnäay' jne' cha'miih', sa' hnøøy' kyé' jne' jyoh' jwë"?

⁶ Pero cha'miih' jmee' Dio llu' dsë' kyaah' jne'. He' ja' jäh' juu' kiyh' lä' la': "Dio jne' jwë' kih' hi' jmää' hñii' jøøh', pero llu' ba' dsë' kyaah' hi' hwaa'."

⁷ Wa' nüuh' hnäh' kih' Dio. Ta' kwa' jwë' kih' hi' sa' llu' kaayh' hnäh' lä' ja' ba' lä'øøy' kyah' hnäh'.

⁸ Ya'nää' hnäh' kih' Dio hi' Dio mi'jäyh' kyah' hnäh'. Hnäh' hi' jmee' dso'kye', hnøø' na' jngëe' hnäh'. Hi' hnäh' hi' jmee' to' dsë', wa'la' koo' ba' huu'dsë' kyah' hnäh'.

⁹ Ki'hooh' hnäh' lä'jiih' chaa'h' hoh' hnäh'. Lla' he' ngiih' hnäh', hnøø' hooh' hnäh' ba'. Lla' he' chaa' hnäh' llu', wa' ti'meeh' hoh' hnäh'.

¹⁰ Wa' hwäh' hnäh' kih' Dsa' jøøh' jnän', mah' jmääy' hnäh' kaah'.

Sa' wa' kyen' kwaat' kih' øøh' jne'

¹¹ Øøhn', ta' cha'hää' hnäh' dsa' kyaah' hnäh'. Hi' cha'hää' øøh', o kay' kwaat'

kiyh', hi⁻ he⁻ cha⁻ hää[~] ley, hi⁻ k⁻ kwa^{at}[~] kih⁻ ley. He⁻ ja⁻ cher'mah⁻ kah⁻ hnäh⁻ kwa^{at}[~] kih⁻ ley, he⁻ jmääh⁻ hñaaah⁻ jwëe⁻ ba⁻ ja⁻, lla⁻ he⁻ ma⁻ høøh⁻ hnäh⁻ ley.

12 Jaa⁻ ba⁻ hi⁻ ga⁻ lla⁻ ley, ja⁻ ba⁻ hi⁻ na⁻ ngë⁻ jwë⁻ lääy⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻ ngëy⁻ jwë⁻ heey⁻ dsa⁻. Pero hnäh⁻, hee⁻ laah⁻ hnäh⁻ mah⁻ kah⁻ hnäh⁻ kwa^{at}[~] kih⁻ jñah⁻.

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ñe⁻ ha⁻ lä⁻ chaa⁻ jne⁻ hø⁻

13 Nuu⁻ da⁻ hnäh⁻ hi⁻ jäh⁻: "Na⁻ o hø⁻ dsa' nøø⁻ jnääh⁻ dsa' jmee⁻ jnääh⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ jwii⁻. Jee⁻ oo⁻ jää⁻ jnääh⁻ koo⁻ ñe⁻, jmee⁻ jnääh⁻ miih⁻ ta⁻ hnii⁻ mah⁻ leh⁻ jnääh⁻ cha⁻ miih⁻ kuu⁻", jwah⁻ hnäh⁻.

14 Pero sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ hee⁻ na⁻ le⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hø⁻, che⁻ chaa⁻ juuh⁻ hnäh⁻. ¿Che⁻ sa⁻ kye⁻ hnäh⁻ kwa^{at}[~] he⁻ laah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ jmi⁻ hmoo⁻ he⁻ gwa⁻ ko⁻ hwëe⁻ mah⁻ dsa⁻ ääh⁻ ka⁻ läh⁻?

15 Lla⁻ he⁻ ma⁻ jwah⁻ hnäh⁻ lä⁻ ja⁻, jwah⁻ hnäh⁻ lä⁻ la⁻ ba⁻: "Cher'mah⁻ jäh⁻ Dio chaa⁻ ga⁻ jne⁻, jmee⁻ ba⁻ jne⁻ hee⁻ ga⁻ hnøø⁻ le⁻".

16 Pero kyaqah⁻ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻, he⁻ jmääh⁻ hnäh⁻ hñaaah⁻ kqah⁻ ba⁻ na⁻. Lä⁻ jëe⁻ juu⁻ tñah⁻ lä⁻ na⁻, la⁻ hñiöh⁻.

17 Hi⁻ lih⁻ jmee⁻ he⁻ llu⁻, mah⁻ sa⁻ jmeey⁻, he⁻ jmeey⁻ dso' kye⁻ ba⁻ ja⁻.

5

Dsa⁻ cha⁻ kuu⁻ hi⁻ hñaaah⁻ dsë⁻ jëey⁻ wii⁻ ba⁻

1 Nuu⁻ da⁻ hnäh⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻. K⁻ hoo⁻ hnäh⁻ jwérte. Na⁻ ga⁻ jää⁻ cha⁻ miih⁻ wii⁻ né⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

2 Ngoo⁻ ga⁻ hee⁻ lä⁻ jëe⁻ he⁻ hmooh⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Ma⁻ jwë⁻ jah⁻ sa⁻ hñiih⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

3 Lä⁻ jëe⁻ kuu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ma⁻ hya⁻ tu⁻ juu⁻. Lä⁻ jëe⁻ he⁻ na⁻ hnii⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ jiih⁻ mi⁻ llaa⁻ hnäh⁻, lä⁻ koo⁻ he⁻ kqah⁻ hnäh⁻ kyaqah⁻ je⁻ ba⁻. Peer⁻ ma⁻ lla⁻ mah⁻ kuu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ ma⁻ dsqä⁻ jmi⁻ la⁻.

4 Jñee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jmee⁻ ta⁻ jee⁻ nuu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ki⁻ hoo⁻ jwérte, hñiiy⁻ kyah⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio. He⁻ ga⁻ juu⁻ hnäh⁻ kiyh⁻, he⁻ sa⁻ ga⁻ mi⁻ hmaah⁻ hnäh⁻ jñeeey⁻. Peer⁻ ki⁻ hoo⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ chooh⁻ ta⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ ja⁻ ma⁻ nuu⁻ Dio hi⁻ laa⁻ juu⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ tñah⁻ gyuu⁻.

5 Peer⁻ jnaqah⁻ dsa⁻ ngëëh⁻ hnäh⁻ hwa⁻ la⁻, ma⁻ leh⁻ hnäh⁻ ga⁻ lä⁻ jëe⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ hee⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Ma⁻ gyaqah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ jah⁻ hi⁻ ngoo⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻ jngëëh⁻ dsa⁻.

6 Kih⁻ hi⁻ sa⁻ ää⁻ ni⁻ miih⁻ ma⁻ bääh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hi⁻ ma⁻ jngëëh⁻ hñih⁻. Sa⁻ ga⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ lääy⁻ hñiiy⁻.

Hnøø⁻ jøh⁻ dsë⁻ jne⁻ lä⁻ jiih⁻ jäh⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻

7 He⁻ ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻ øøhn⁻, wa⁻ jøh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ lä⁻ jiih⁻ lloo⁻ jmi⁻ jäh⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻. Jëe⁻ da⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻,

jøøy~ jma' he~ lä~gyuh' jee'
nuu~ kiyh', ja~ga' chooyh' ta'
he~ kyey~ o~jøh~ dsë~ kih'.

⁸ Ja~ba' lä~ja~ hnøø' jmeeh'
hnäh'. Wa' jøh~ hoh' hnäh',
go~taqah' hnäh' koo~ hweh~,
ta~ hwaq~ hnäh', jääh' ngoo'
ya~jäh~ jmii' jäh~ Dsa~jøøh'
jnän'.

⁹ Ta~ hnoo~ hnäh' juu' kih'
dsa~kyaqah' hnäh' mah' sa~
ka' Dio ju'dsoo' kyah' hnäh'.
Hii' Jwëe' ma~cheh' chuh~
ho'haah'.

¹⁰ Øøhn', mi~dsooh' da'
hoh' hnäh' ha~ lä~koo~ wii'
ga~jääh' lä~jääh' hi~ ga~ngëe'
juu' kih' Dio, lä~ ma~
ga~hlëeyh' dsa~ mada~ kih'
Dio. Hi~ ma~ cha~ ba~ o~jøh~
dsë~ kih' dsa~ he'. Ja~ba'
lä~ja~ jmee' hnäh' ka~läh'.

¹¹ Ha~ koh' llu~ sa~ la~
kih' dsa~ hi~ kwëeh~ dsë~.
Ma~nñuh~ ba' hnäh', ha~ lä~
ga~kwëeh~ dsë~ Job lä~koo~
ma~ ga~jääh' wii' hi~ ma~ñeh'
ba' hnäh' ha~ lä~ ga~jmee' Dio
kyayh' ma~ngëe' ma~jääh' wii'.
Peer~ cha~miih~
dsa~lä~ñih~ dsë~ Dio jnä~ jne'
hi~ koooy~ dsë~ ka~läh'.

¹² Øøhn', jee' lä~jääh~ he~
hnoon' jwëehn' hnäh', ta~
tää~ hnäh' gyuh', ni~ ta~ tää~
hnäh' hwa', ni~ he~ ga~ jyoh',
ta~ tää~ hnäh'. Cher'mah'
jwah' hnäh' "Jaah~", koo~
"Jaah~" ba' jwah' hnäh'.
Hi~ cher'mah' jwah' hnäh'
"Jah~ha~", koo~ "Jah~ha~" ba'
jwah' hnäh' mah' sa~ ka' Dio
ju'dsoo' kyah' hnäh'.

Ha~ lä~ hnøø' jmeen' ma'

chaa~hi~ dsaah'

¹³ Cher'mah' chaa~ jaa~
hi~ jääh' wii' jee' kyah' hnäh',
wa' ngiiy~ kiyh' kih' Dio.
Cher'mah' chaa~ jaa~ hi~ jääh'
dsë~, wa' häy' kih' Dio.

¹⁴ Hi~ cher'mah' chaa~ jaa~
hi~ dsaah' jee' kyah' hnäh',
hnøø' tääyh' dsa~gyuh' kyaq~
' gwah' mah' tääyh' aceit
lä~koo~ hih' he~ ga~jmee'
Dsa~jøøh' jnän' hi~ ngiiy~
kih' Dio mah' mi~hläay' hi~
dsaaah' he'.

¹⁵ Hnøø' dsoo' dsë~ jee'
ngiiy~ kih' hi~ dsaah', lä~ja~
jääh' ba' kiyh'. Dio ba' chaaayh'.
Hi~ cher'mah' ma~jmeeey' he~
hläay', koo~ ba' Dio dsë~ kiyh'.

¹⁶ Mi~jnää' kih' dsa~kyaqah'
hnäh', cher'mah' he~
ma~hläay' kyaah' hnih'. Hi~
ngiiy~ hnäh' kih' dsa~kyaqah'
hnäh' kih' Dio mah' jääh' kyah'
hnäh'. He~ ngiiy~ jaa~ hi~ lluu~
kyee', hi~ kye~ cha~miih~ be'.

¹⁷ Elia ma~ lqa~ jaa~ dsa~
lä~ jne'. Hi~ he~ ga~ngiiy~ kih'
Dio lä~kaa~ tuh~dsë~, mah' sa~
wa' jääh' jma'. Hi~ hnä~ ji~ñe~
na~dsë~ jñee~ sih~, sa~ ja~ ni~
miih~ jma'.

¹⁸ Ma~ngëe' he~ ja~, koo~
ka~läh' ga~ngiiy~ kih' Dio he~
jääh' jma', hi~ ja~ jma', hi~ koo~
ka~läh' ga~løø' ga~kwa' mi~
hma~.

¹⁹ Øøhn', cher'mah' chaa~
ja~ hnäh' hi~ ma~lä~øø' kih'
ju'dsoo', hi~ lä~ja~ chaa~ jñah~
hi~ jmee' ya~näay' ka~läh',

²⁰ hnøø' lä~ngëeh' hnäh'
he~ la~. Cher'mah' ga~löh'
hnäh' chaa~ jaa~ hi~

ma-lä-øø', ma-lääh` hnäh`
jaä- hi- ma' hii' goo- juu',
hi- lä-ja- ma-che` cha-miih-
dso'kye-.

1 Pedro

He⁻ la⁻ to⁻ nē⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ sii⁻ Pee[']

Ga⁻chee['] Pee['] koo⁻ je⁻ kih[']
dsa⁻gooy['] hi⁻ ma⁻tääh['] ~~hi[']~~

¹ Jnä['] Pee['] laan['] apóstol
kyaa['] Jesucristo, sii⁻ kyah[']
hnäh['] hi⁻ ga⁻hwëe['] jwii['] kih['].
Hnäh['] hi⁻ tääh['] hwa['] Ponto,
Galacia, Capadocia, Asia hi⁻
Bitinia.

² Dio hi⁻ laa['] Täää['] jnän[']
ga⁻lleeyh['] hnäh['] lä⁻koh[']
huu[']dsëe['] ma⁻na⁻la['] kiyh[']
jää['], hi⁻ kyaah['] Jmi[']lle[']
kiyh['] ga⁻mi⁻lluuy['] hnäh[']
mah['] jmeeh['] hnäh['] he⁻
kih['] Jesucristo, hi⁻ lä⁻ja[']
ma⁻na⁻jngëeh['] hnäh['] kyaah[']
jma⁻ kiyh[']. Wa['] mi⁻jää[']
Dio hnäh['] cha⁻ga[']miih['] hi⁻
lä⁻ja['] wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah[']
hnäh['].

Ma⁻na⁻laa[']jne[']kwaat['] tëe[']
jne[']ya[']jwii[']

³ He⁻ ba['] che⁻ lluu['] Dio
Jmii['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
jnän[']. Ha⁻ koh['] sa⁻ ga⁻lä⁻ñih[']
dsëy['] jne['], he⁻ja['] na⁻
ga⁻jmeey['] ga⁻lä⁻chaa['] jne[']
lä⁻hmëe['] ta⁻la['] kih['] he⁻
ga⁻lä⁻jiih['] Jesucristo jee['] kih[']
hi⁻ na⁻juu[']. He⁻ja['] kye['] jne[']
o⁻jøh['] dsëe['] he⁻ tëe['] jne['] jee[']
tääh['] hi⁻ na[']jiih['].

⁴ Hi⁻lä⁻ja['] hñah['] jne['] heen[']
he⁻ høø['] Dio gyuuuh['], he⁻ sa⁻
hee['] jih[']koh['], he⁻ sa⁻ lä⁻soh[']
hi⁻ni['] sa⁻ lä⁻sii['].

⁵ Kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsëe[']
jne['] kih['] Dio, he⁻ja['] hääy['] jne[']

kyaaah['] be['] kiyh['] lä⁻jiih['] lääy[']
jne['] go⁻te['] lä⁻koo['] ma⁻na⁻la[']
juu['] mi⁻jnääy['] jnän['] wa[']ra[']
ga⁻tëe['] jee[']llaq['] jmi[']gyuu['].

⁶ He⁻ja['] jëe['] dsëe['] jne['],
ma⁻ke['] koo⁻hwëe['] ba['] jëe[']
jne['] na⁻ku['] na⁻ngii['] he⁻wii[']
cher'mah['] lä⁻ja['] jmee['] bii[']
he⁻dsa⁻ngëe['] jne['].

⁷ Mah['] lä⁻jnä['], che['] lä⁻
ma⁻dsoo['] ja⁻ba['] dsëe['] jne['] kih[']
Dio. He⁻ dsoo['] dsëe['] jne['],
kyee['] cha⁻ga[']miih['] lä⁻koh[']
ga['] ku[']nøø[']. Jëeh['] ku[']nøø[']
ja['], koo['] dsa⁻llaq['] ba[']. Hi⁻
hnøø['] koo['] kyaah['] je['], ja⁻ga[']
lä⁻jnä['] ma⁻ra['] he⁻ llu['] ba['].
Ja⁻ba['] lä⁻ja['] jne['], kyaah['] he⁻
jëe['] jne['] he⁻wii['], lä⁻jnä['] he⁻
ma⁻dsoo['] dsëe['] jne['] kih['] Dio
mah['] lä⁻ja['] hlëeyh['] llu['] hi⁻
jmeey['] juuh['] jnän['] hi⁻ jmaäy[']
jne['] kwaat['] lä⁻koo['] hi⁻ kaah[']
wa[']ra['] ga⁻tëe['] jee['] lä⁻jnää[']
Jesucristo.

⁸ Hnaah['] ba['] hnäh['] Jesucristo
ma⁻ke['] sa⁻ ma⁻jëe[']
hnih[']. Hi⁻ ma⁻ra['] he⁻ dsoo[']
ba['] hoh['] hnäh['] kiyh['], ma⁻ke[']
sa⁻ jëe['] hnäh[']. He⁻ja['] ba[']
jëe['] hoh['] hnäh['] cha⁻miih['],
lä⁻jiih['] mo⁻so['] lä⁻këh['] hnäh[']
jmi['] hlëeh['] hnäh['] lä⁻koh['] te[']
he⁻jëe['] hoh['] hnäh['].

⁹ Jëeh['], ma⁻na⁻laa['] hnäh[']
na[']. He⁻ na⁻ ba['] hnooh[']
hnäh['] he⁻ja['] ma⁻lä⁻dsoo[']
hoh['] hnäh['].

¹⁰ Lä⁻jëe['] hi⁻ ga⁻ngëe['] juu[']
kih['] Dio llo[']joo['], ga⁻hlëeh[']
kih['] ha⁻lä⁻ mi⁻jää['] Dio jne['].
Ga⁻kway['] be['] ma['] hnøøy['] ma⁻
lä⁻ngëe['] ha⁻lä⁻ jwëe['] jee['] lää[']
Dio jne['] lä⁻koo['] ma⁻jwahn[']
la['].

¹¹ Hi⁺ Jmi⁻lle' kih⁺ Cristo ga⁻jmee' juu' kih⁺ dsa⁻ he[,] ha⁻lä⁺ jëe⁺ Cristo wi⁺ hi⁺ ha⁻lä⁺ lee^y jøøh['] ma⁻ngëe['] ma⁻jëe^y wi⁺. Hi⁺ ga⁻kwa['] dsa⁻ he['] be['] ma['] hnøøy['] lä⁻ngëe['] hii⁻ dsa⁻ ma['] lee['] Cristo hi⁺ hee⁻ jmi^{''} ma['] le['] lä⁻ja⁻.

¹² Pero Dio ga⁻mi⁻jnää⁻ kih⁺ dsa⁻ he['], ja⁺ kih⁺ jmi^{''} ja⁻ heh['] juu' he⁻ ga⁻kway['] ja⁻, la['] jnä['] jne['] ba['] ja⁻. Juu' ja⁻ ma⁻nuu['] jne['] na[']. Jëeh['], kyaah['] be['] kih⁺ Jmi⁻lle' Na⁻jngii['] he⁻ ja['] gyuuh^{',} ga⁻kwa['] dsa⁻ju[']hmëe['] la⁻. Hi⁺ lä⁻kye['] ángele ka⁻lä⁺ ma['] hnøø['] ma['] lä⁻ngëe['] ha⁻lä⁺ la['] juu' la⁻.

Dio hnøø[']lee[']jne[']na⁻jngëe[']

¹³ Kih⁺ he⁻ja⁻ na⁻, jwëëhn⁻ hnäh['], wa['] jñih['] huudsë⁻ kyah['] hnäh['] mah['] hää['] hnäh['] hñaa[']. Lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['] jøø['] hnäh['] heeh['] he⁻la['] kwa['] Dio wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jnä['] Jesucristo.

¹⁴ Wa[']laa['] jne['] lä⁻koo⁻ jaa⁻gyuu['] hi['] nuuh['] kih⁺ jmi^{''}. Mo⁻so⁻ wa['] jmee['] ga['] jne['] lä⁻koo⁻ ma['] jmee['] jne['] jää['] he⁻sa⁻ ma⁻kyuuh['] jne['] juu' kih⁺ Dio.

¹⁵ Ja⁻ba['] lä⁻koh['] na⁻jngëe['] Dio hi⁻ ga⁻ll⁻hee['] jne['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ hnøø['] dsa⁻toohn['] na⁻jngëe['] jne['] kyaah['] lä⁻jë['] he⁻jmeen['].

¹⁶ Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu' kih⁺ Dio: "Wa['] laqh['] hnäh['] na⁻jngëe['] lä⁻koo⁻ na⁻jngëe['] jnä[']."

¹⁷ Jwah['] hnäh['] Tää['] kih⁺ Dio hi⁻ ngiih['] kwaa⁻ kih⁺

lä⁻hii['] në['] ha⁻lä⁺ tääh['] haa['] dsa⁻. He⁻ja⁻ hnøø['] gah['] hnih['] ta⁻ko⁻jiih['] chaa['] hnäh['] jmi⁻gyuu['] la⁻.

¹⁸ Jëeh['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] joh['] sa⁻ ga⁻këe['] he⁻ ga⁻lää['] Dio jne['] kih⁺ lä⁻jë['] he⁻ hliih['] he⁻ ga⁻lä⁻tëe['] jne['] kih⁺ dsa⁻ ma⁻gyuuh['] jnän[']. Sa⁻ga⁻lä⁻hmaah['] kyaah['] he⁻dsa⁻he['], lä⁻ la['] kuu' tøø⁻ku[']nøø⁻.

¹⁹ Ga⁻lä⁻hmaah['] kyaah['] jma⁻ kih⁺ Cristo he⁻ hmooh['] jwërte, laay['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ borrego mäh['] hi⁻ llu^u['] go⁻te['] hi⁻ kwëëh['] dsa⁻ Dio.

²⁰ Jää['] ja⁻ga['] nøø['] jmi⁻gyuu['] la⁻, ma⁻na⁻la⁻ juu' chee['] Dio joo[']. Hi⁺ na['] jee['] ngoo['] ga⁻dsaa['] jmi⁻gyuu['], ma⁻mi⁻jnää⁻ bih['] jnän['] ta⁻la⁻ kih⁺ he⁻ hnä[']ay['] jne['].

²¹ Ta⁻la⁻ kih⁺ Cristo ma⁻lä⁻dsoo['] dsë⁻ jne['] kih⁺ Dio hi⁻ ga⁻mi⁻jiih['] jee['] kih⁺ hi⁻ na⁻juu['] hi⁻ ga⁻jmääy['] jøøh[']. He⁻ja⁻ kih⁺ Dio ba['] he⁻ma⁻lä⁻dsoo['] dsë⁻ jne['] hi⁻ kih⁺ hñii['] bih['] he⁻ma⁻cha⁻ o⁻jøh['] dsë⁻ jnän['].

²² Na['] ma⁻na⁻jngëe['] jne['] kyaah['] be['] kih⁺ Jmi⁻lle' Na⁻jngii['], lä⁻llu['] he⁻ ga⁻jmee['] jne['] he['] kih⁺ juu' dsoo['] mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻hnä⁻ jne['] øøh['] jne['], pero ja⁻ kyaah['] juu' ta⁻jmah[']. He⁻ja⁻ wa['] lä⁻hnä⁻ jne['] øøhn['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻ jne['] hi⁻ kyaah['] lä⁻jë['] be['] jnän['].

²³ Jëeh['], he⁻ ga⁻lä⁻chaa['] jne['] ka⁻lä⁺ lä⁻hmëe['], sa⁻ la['] kyaah['] jmi⁻ngo['] he⁻dsa⁻he[']. Chaa['] jne['] kyaah['] juu' kih⁺ Dio

he⁻ na⁻jiih⁺ ba'. He⁻ ja⁻ sa⁺ hee⁻ jih⁺koh⁻ jih⁺lih⁻.

²⁴ Jëëh⁻ (lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻Dio):

Lä⁻jëë⁺ dsa⁻ laa⁺ lä⁻koo⁻ wa⁻nuu⁻.

Lä⁻jë⁺ he⁻ jnä⁻ na⁻hñaa⁺ kih⁻ dsa⁻, la⁺ lä⁻koo⁻ wa⁻le⁻ kih⁻wa⁻nuu⁻ ba'.

Dsa⁻ lä⁻kii⁻ wa⁻nuu⁻, hi⁻ wa⁻le⁻ kih⁻ dsa⁻töh⁻.

²⁵ Pero juu⁻ kih⁻ Dio, lä⁻ ma⁻cha⁻ ja⁻ba', sa⁻ llaa⁺ jih⁺koh⁻.

He⁻ la⁻ ja⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻nuuuh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻kwa⁻ dsa⁻ ju⁻hmëë⁻ kih⁻ Cristo.

2

¹ He⁻ja⁻ be⁻ hnäh⁻ lä⁻jë⁺ he⁻ hliih⁻, ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻, ta⁻wa⁻ta⁻juuh⁻ hnäh⁻ he⁻ jmääh⁻ hnäh⁻ hñaa⁺ lä⁻koo⁻ ja⁻hi⁻ mi⁻te⁻ mah⁻ sa⁻mi⁻teyh⁻, ta⁻wa⁻wii⁻ hoh⁻ hnäh⁻, ta⁻kooh⁻ hnäh⁻ juu⁻ jwii⁻.

² Lä⁻jmee⁻ ja⁻gyuu⁻ sëh⁻ hi⁻tah⁻ko⁻lla⁻jiih⁻, lä⁻ja⁻wa⁻ lä⁻hee⁻ hoh⁻ hnäh⁻ wa⁻juh⁻ he⁻la⁻ koo⁻ nëë⁻ ba⁻ he⁻gwa⁻ gyuuuh⁻. He⁻la⁻na⁻ la⁻juu⁻ he⁻sa⁻ jwëëh⁻ he⁻jmee⁻ dsa⁻nøø⁻jne⁻ta⁻cha⁻në⁻ lä⁻jwë⁻jee⁻lää⁻jne⁻.

³ Jëëh⁻, ma⁻kyuuuh⁻ ba⁻ hnäh⁻ ha⁻ koh⁻ sa⁻ llu⁻ dsë⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

Cristo laa⁺ lä⁻koo⁻ mi[']kuu['] he⁻na⁻jiih⁻

⁴ He⁻ja⁻ ya[']nääh⁻ hnäh⁻ chuh⁻ kih⁻ Cristo hi⁻ laa⁺ lä⁻koh⁻ kuu['] he⁻na⁻jiih⁻ he⁻sa⁻ga⁻tih⁻dsë⁻ dsa⁻jää⁻, pero kih⁻ Dio, laay⁻ lä⁻koh⁻ mi

'kuu['] he⁻na⁻lliih⁻ hi⁻hmooh⁻ jwërte ka⁻läh⁻.

⁵ Hi⁻ ja⁻ba' lä⁻ja⁻ laah⁻ hnäh⁻ lä⁻koh⁻ kuu['] he⁻na⁻jiih⁻, he⁻kyaqah⁻ jmee⁻ Dio hne⁻kiyh⁻ hi⁻leeh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jmi⁻dsa⁻ hi⁻na⁻jngëë⁻ go⁻te⁻ mah⁻ kwëëh⁻ hnäh⁻ Dio lä⁻jë⁺ he⁻ngiyy⁻. Lä⁻ja⁻ba' tih⁻ dsë⁻ Dio jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻la⁻ kih⁻ Jesucristo.

⁶ Kih⁻ he⁻ja⁻ ba' hlëeh⁻ lä⁻la⁻jee⁻na⁻sii⁻juu⁻kih⁻Dio: Jnä⁻ Dio llaan⁻ jwii⁻ Sión jaa⁻ hi⁻laa⁺ lä⁻koo⁻ kuu['] he⁻kye⁻ dsa⁻to⁻në⁻ kih⁻koo⁻ hne⁻jueh⁻.

La⁻koo⁻ mi[']kuu['] na⁻lliih⁻ he⁻hmooh⁻ jwërte.

Hi⁻dsso⁻dsë⁻kiyh⁻, jih⁺koh⁻ sa⁻jäy⁻kyaqah⁻o⁻hih⁻.

⁷ Kuu[']ja⁻hmooh⁻ jwërtekyah⁻ hnäh⁻hi⁻ma⁻dsso⁻dsë⁻. Pero kih⁻hi⁻sa⁻dsso⁻dsë⁻kih⁻Dio, na⁻sii⁻lä⁻la⁻:

Jä⁻ba⁻kuu[']he⁻sa⁻ga⁻tih⁻dsë⁻te⁻hyah⁻,

he⁻ja⁻ba⁻ga⁻jä⁻lä⁻koo⁻mi[']kuu[']he⁻kye⁻dsa⁻to⁻në⁻kih⁻koo⁻hne⁻jueh⁻.

⁸ Hi⁻lä⁻la⁻na⁻sii⁻ka⁻läh⁻:

La⁻koo⁻mi[']kuu[']he⁻dsa⁻tëh⁻dsa⁻hi⁻lä⁻koo⁻hloo⁻he⁻jmee⁻dsa⁻täh⁻dsa⁻.

Dsa⁻he⁻dsa⁻tëh⁻, kih⁻he⁻sa⁻hii⁻heeyh⁻juu⁻kih⁻Dio, ko⁻ja⁻lle⁻kih⁻bih⁻ja⁻.

⁹ Pero jne⁻ma⁻laa⁺jne⁻ko⁻nää⁻dsa⁻hi⁻na⁻lleeh⁻ba⁻, hi⁻ma⁻laa⁺jne⁻lä⁻koo⁻jmi⁻dsa⁻kyaqah⁻dsa⁻ta⁻jøøh⁻, ma⁻laa⁺jne⁻koo⁻nää⁻dsa⁻hi⁻na⁻jngëë⁻. Hi⁻ja⁻ba'

lǟ jā mā laā jnē koō jwiī
kih̄ Dio mah̄ kwā jnē juū
hā lǟ lā hē jah̄ gaā hē
jmeeȳ. Jëeh̄, gā hwëeȳ jnē
jeē nā hoō mah̄ dsā'tooh̄
jnē kyaaȳ jeē jnǟ wājē
jih̄gyeh̄.

¹⁰ Jäǟ sā chā mā laā jnē
kih̄ Dio, pero nā mā laā jnē
dsā kyaaȳ. Sā chaq̄ hī
gā lǟñih̄ dsé̄ jnē jäǟ, pero
nā mā lǟñih̄ dsé̄ Dio jnē.

Jmeē biit̄ mītē jnē kih̄ Dio

¹¹ Peer̄ hnnaan̄ hnäh̄
øohn̄. Jwiī hnäh̄ hī
gā hwëē jwiī kih̄ mah̄
gānääh̄ hnäh̄ jeē jyoh̄
jwiī. Lǟkoh̄ hē mōsō
nājnäǟ hnäh̄ kih̄ jmīgyuū
bālā. Hē jā chuūn̄ kyaah̄
hnäh̄, mōtō jmeē hnäh̄
hē ngiī jmīngō kyah̄ hnäh̄
hē jmeē dsāhē tuh̄hoh̄
hnäh̄.

¹² Gōt̄aq̄ hnäh̄ lǟkoō
llē kyah̄ hnäh̄, jeē kih̄ dsā
hī sā māheeh̄ kih̄ Dio
mah̄ lǟjā jmeeȳ juuh̄ kih̄
Dio wārā gāt̄ jeē jayh̄.
Jëeh̄ mājā jëē dsā hē, hē
llū bātā kyah̄ hnäh̄ mākē
nā hlëeyh̄ wiī kyah̄ hnäh̄,
jayh̄ hē hlïih̄ bānā jmeē
hnäh̄.

¹³ Kwaat̄ kih̄ Dsājøøh̄
jnän̄, wānuuh̄ hnäh̄ kih̄
lǟjëē dsā hī laā tā
jmīgyuū lā. Lǟjā wā
nuuh̄ hnäh̄ kih̄ dsātājøøh̄
hī jmeē hih̄ kih̄ lǟjëē.

¹⁴ Hī lǟjā wānuuh̄
hnäh̄ kih̄ lǟjëē llēmoh̄ hī
nāhñaā kyaaȳ hī llā tā
kih̄ hī jmeē hē hlïih̄ hī

hlëeyh̄ llū kih̄ hī jmeē hē
llū jmah̄ bā.

¹⁵ Jëeh̄, Dio hnøø jmeeh̄
hnäh̄ hē llū jmah̄ bā mah̄
sā chā hē kih̄ hlëeh̄ wiī
hī sā ngëē hī sā chā
huūdsé̄ llū kih̄.

¹⁶ Gōt̄aq̄ hnäh̄ lǟkoō
jāā hī nālaā bā, jëeh̄
mōsō chā hē hniī kyah̄
hnäh̄. Pero tā jmeē hnäh̄
huūdsé̄ chā jwë̄ jmeeh̄
hnäh̄ wālāchālā, kih̄ hē
mānālaah̄ hnäh̄. Jmeē
hnäh̄ lǟkoō jmeē hī täǟ
täǟ jmeē tāhē kih̄ Dio bā.

¹⁷ Wā jiih̄ jnē juū llū kih̄
lǟjëē dsā. Wā hnäā jnē
øøh̄ jnē, wāgah̄ jnē Dio,
hī wā mītē jnē kih̄ dsātā
jøøh̄ hī chaq̄ hwālā.

¹⁸ Hnäh̄ hī jmeē tā kih̄
dsā, wānuuh̄ hnäh̄ kih̄ juū
tā hī wāgah̄ hnih̄. Jā
mālā kih̄ hī jmeē llū hī
jøh̄ dsé̄, lǟjā jmeeh̄ hnäh̄
kih̄ juū tā hī sājøh̄ dsé̄
kyah̄ dsā.

¹⁹ Jaā dsā hī jëē wiī,
mākē sā chā hē kih̄
jmeeh̄ dsih̄, cher'mah̄
heeh̄ bih̄ hē jëē wiī,
lǟjā bāt̄ dsé̄ Dio. Jëeh̄,
gājmeeȳ lǟkoō llē kih̄
mah̄ sā chā hē kih̄ hē
hniī huūdsé̄ kiyh̄.

²⁰ Hā jmäā hē bē hoh̄
hnäh̄ hē jëeh̄ hnäh̄ wiī
cher'mah̄ jmeeh̄ gā hnäh̄
hē hlïih̄. Pero cher'mah̄
gālǟbē hoh̄ hnäh̄ hē jëeh̄
hnäh̄ wiī kih̄ hē jmeeh̄
hnäh̄ hē llū, hē nābāt̄
dsé̄ Dio.

²¹ Kih̄ hējā bā gālleē

Dio jne'. Jëeh', Cristo ga⁻jëey⁻wii⁻ kwaat⁻ jnän'. Hñiiy⁻ ga⁻jmeey⁻ to⁻në' mah⁻ jmee' jne' lä⁻ja⁻.

²² Cristo, sa⁻ ga⁻jmee' ni⁻ miih⁻ dso'kye⁻, ni⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻gaay⁻ ni⁻ja⁻ dsa⁻.

²³ Ma' ga⁻hlleeh⁻ dsa⁻hlíih⁻ kiyh⁻, sa⁻ ga⁻jiiyh⁻ juu' kyaah⁻ dso'jwii⁻. Hi⁻ ma' ga⁻heeh⁻ dsih⁻ wii⁻, sa⁻ ga⁻ta⁻ ga⁻haqayh⁻ dsa⁻. Ga⁻tooyh⁻ goo⁻ Dio ba⁻hi⁻ lla⁻ta⁻ kyaah⁻ juu' dsoo⁻.

²⁴ Cristo ga⁻koo⁻ lä⁻jë⁻ dso'kye⁻ jnän' në' kiyh⁻ lä⁻koo⁻ ma' ga⁻taay⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻. Lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻juu⁻ jne' kih⁻ dso'kye⁻ mah⁻ jmee' jne' he⁻ llu⁻jmah⁻ ba⁻. Ga⁻jä⁻ jnän', lä⁻llu⁻ he⁻ ga⁻la⁻ dsoo⁻ kiyh⁻.

²⁵ Ma' laa⁻ jne' lä⁻koo⁻ jaa⁻ borrego hi⁻ ga⁻kah⁻ jwë⁻, pero na⁻ ma⁻jeeh⁻ jne' kih⁻ Cristo hi⁻ hää⁻ jne' hi⁻ jøø⁻ jnän'.

3

Nuuuh⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻jee⁻ goo⁻

¹ Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ hnäh⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻nuuh⁻ kyaaa⁻, wa' nuuh⁻ hnäh⁻ kiyh⁻. Hi⁻ cher'mah⁻ dsa⁻nuuh⁻ kyaah⁻ sa⁻ ma⁻heeeyh⁻ kih⁻ Dio, sa⁻ jwëeh⁻ kiyh⁻ heeyh⁻ juu' kih⁻ Dio. Sa⁻ hnøø⁻ cha⁻miih⁻ juu', wa'ra⁻ ga⁻jëey⁻ he⁻ hwaah⁻ hnäh⁻ kyaayh⁻.

² Lee⁻ koo⁻ jëey⁻ ba⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ llu⁻ hi⁻ gah⁻ hnöh⁻ ka⁻läh⁻.

³ Ta⁻ jmää⁻ hnäh⁻ hñaaah⁻ kyaah⁻ he⁻ na⁻lii⁻ cha⁻miih⁻

lleh⁻, tääh⁻ cha⁻miih⁻ caden⁻ luuh⁻, kyeh⁻ hnäh⁻ hmiih⁻ hmooh⁻ mah⁻ jëe⁻ dsa⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

⁴ Wa' laa⁻ hnäh⁻ na⁻hñaaah⁻ ta⁻ neh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻ ba⁻, kyaah⁻ he⁻ hwaah⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻ hnäh⁻ to⁻kë⁻. Heh⁻ na⁻hñaaah⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ lä⁻sii⁻ jih⁻koh⁻ hi⁻ kyee⁻ cha⁻miih⁻ kih⁻ Dio.

⁵ Lä⁻ja⁻ ma' laa⁻ na⁻hñaaah⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ llo'joo⁻. Ma' kyey⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kih⁻ Dio hi⁻ ma' nuuh⁻ kih⁻ dsa⁻nuuh⁻ kyaay⁻.

⁶ Lä⁻ja⁻ ma' laa⁻ Sara, ma' nuuh⁻ kih⁻ Abraham, ga⁻jmää⁻ jøøh⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hnäh⁻ dsa⁻më⁻, leeh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ma' laa⁻ Sara cher'mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻ llu⁻ hi⁻ ni⁻ sa⁻ gah⁻ hnäh⁻ ni⁻ miih⁻.

⁷ Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ hnäh⁻ dsa⁻nuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻më⁻ kyaaa⁻, go⁻taah⁻ hnäh⁻ llu⁻ kyaayh⁻ lä⁻ hnøø⁻ kih⁻ dsa⁻më⁻. Jëeh⁻, sa⁻ cha⁻ be⁻ kiyh⁻ lä⁻koh⁻ hnäh⁻. Pero Dio ba⁻ jmee⁻ he⁻ chaa⁻ dsa⁻më⁻ dsa⁻nuuh⁻, he⁻ ja⁻ kwee⁻ba⁻ na⁻jnää⁻ hnäh⁻ cha'nëy⁻. Lä⁻ja⁻ hnäh⁻ dsa⁻nuuh⁻, go⁻taah⁻ hnäh⁻ llu⁻ kyaayh⁻, mah⁻ nuu⁻ Dio jee⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ kyah⁻.

Hnøø⁻ heeh⁻ jne' he⁻ jëen⁻ wi⁻

⁸ Koo⁻ ka⁻läh⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, wa' la⁻ koo⁻ nëe⁻ ba⁻ huuh⁻dsë⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ hnäh⁻, wa' jøh⁻ hoh⁻ hnäh⁻, wa' hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻

jaa⁻ øøh¹ hnäh¹. Wa['] lä⁻ñih¹ hoh¹ hnäh¹ hi⁻ jmee['] hwä^{ah}¹ hnäh¹.

⁹ Ta⁻ jiih['] hlüh['] kih['] hi⁻ jmee['] he⁻ hlüh['], ni⁻ ta⁻ hlëeh['] wi^h['] kih['] hi⁻ hlëeh['] wi^h['] kyah['] hnäh¹, ngii['] hnäh¹ he⁻ llu['] kiyh['] ba[']. Kih['] he⁻ ja⁻ ba['] ga⁻tëeh['] Dio jne['] mah['] mi⁻jääy['] jne['].

¹⁰ Jëeh['] lä⁻la⁻ na⁻sii['] juu['] kih['] Dio:
Hi⁻ hnøø['] lä⁻cha^a⁻ llu['] jmi⁻gyuu['] la⁻,
hi⁻ hnøøy['] dsa⁻ngëey['] llu['] ta⁻ko⁻jiih['] chaay⁻,
wa['] høøy['] hooy['] mah['] sa⁻ hwëe['] juu['] hlüh['],
hi⁻ta⁻wa[']hlëey[']juu[']ta⁻juu['].

¹¹ Wa['] lä⁻øøy['] kih['] he⁻ hlüh['] mah['] wa['] jmee['] he⁻ llu['] jmah['] ba['].

Wa['] hnøøy['] ha⁻lä⁻jee['] hi^h['] tii['] dsëy['],

lä⁻ja⁻ wa[']jmee['] lä⁻jë['] jmi^h['].

¹² Hää['] ba['] Dio lä⁻jëe['] hi⁻ jmee['] he⁻ llu['],

hi⁻nuu['] bih['] kih['] lä⁻jë['] he⁻ ngiiy['].

Pero ya⁻jëe['] dsëy['] kya^a^{ah}['] hi⁻ jmee['] dso⁻kye['].

¹³ {Hi⁻ na⁻ hi⁻ jmee['] he⁻ hlüh['] kyah['] hnäh¹ cher['] mah['] jmee['] hnäh¹ he⁻ llu['] jmah['] ba[']?

¹⁴ Pero llu['] la['] kyah['] hnäh¹ ma⁻ke⁻ jëeh['] hnäh¹ he⁻ wi^h['], kwaat['] kih['] he⁻ llu['] he⁻ jmee['] hnäh¹. Ta⁻jøøh['] hnäh¹ hnäa['] kih['] ni⁻jaa['], ni⁻ta⁻wa['] gah['] hnäh¹.

¹⁵ Wa['] gah['] hnäh¹ Dio ba[']. Hnäa['] hnäh¹ Dio lä⁻kaa⁻ tuh[']hoh['] hnäh¹. Hnøø['] wa['] na[']llu['] juu['] kyah['] hnäh¹ tää[']

mah['] cha⁻ he⁻ jwih['] lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ngii['] juu['] ha⁻lä⁻ la['] o⁻jøh['] dsë⁻ he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh¹. Lä⁻ja⁻ wa['] hwä^{ah}¹ hnäh¹ kyaayh['], hi⁻ jiih['] hnäh¹ juu[']llu[']kiyh['].

¹⁶ Hää['] hnäh¹ hñaah['] mah['] sa⁻hnii[']huu[']dsë⁻kyah[']hnäh¹, hi⁻lä⁻ja⁻jä[']o⁻hih[']hi⁻hlëeh['] wi^h['] kyah['] hnäh¹ kih['] he⁻ga⁻nääh[']hnäh¹jmeeh[']hnäh¹he⁻llu[']lä⁻hnøø[']Cristo.

¹⁷ Hi⁻cher'mah['] hnøø['] Dio jëe['] jne['] he⁻ wi^h['] lä⁻ma['] jmee['] jne['] he⁻ llu['], llu['] ga⁻lä⁻ja⁻, lä⁻koh[']ga[']he⁻jëe[']jne[']he⁻wi^h[']lä⁻ma[']jmee[']jne[']dso⁻kye['].

¹⁸ Lä⁻ja⁻ga⁻la[']kih[']Cristoka⁻läh[']. Koo['] hä['] ja⁻ba[']ga⁻juuy[']kih[']dso⁻kye[']jnän[']. Hi⁻lluu[']he[']ga⁻juuy[']kwaat[']jnän[']hi⁻jmee[']dso⁻kye[']mah[']lä⁻ja⁻tëey[']jne[']kih[']Dio. La[']juu[']dsoo[']ga⁻juu[']jmi⁻ngo[']kiyh[']peroga⁻lä⁻jiih[']laay[']jmi⁻lle['].

¹⁹ Lä⁻ja⁻neey[']laay[']jmi⁻lle['], na⁻kway[']juu[']kih[']jmi⁻lle[']hi⁻tääh[']na⁻jnëe['],

²⁰ hi⁻sa⁻ga⁻jmee[']he[']kih[']Dio llo[']joo[']. Ma[']jøh[']dsë[']Dio kyaayh['], sa⁻ga⁻cheey[']chah[']he⁻wi^h[']në[']kiyh[']ta⁻ko⁻jiih[']ma[']jmee[']Noébarco. Miih[']go⁻te[']ba[']ga⁻laa[']kyaa[']barco ma[']ja[']jmi^h[']. He⁻lii[']ba[']ga⁻të[']jñaa[']dsa⁻jee[']lä⁻jëe['].

²¹ He⁻ga⁻la[']lä⁻ja⁻kyaa[']jmii[']ja['], la[']lä⁻koo[']he⁻ga⁻saa[']jne[']jmi^h[']he⁻kyaa[']ma⁻laa[']jne[']na[']. Pero he⁻saa[']jne[']jmi^h['], sa⁻dsa⁻jñee[']jne[']kyaa[']he⁻ja[']. He⁻na[']

koo⁻ jiih[~] juu['] ba['] he⁻ mo⁻so⁻
hnii[~] huu[']dsé⁻ jnän['] kih['] Dio
ta[']la⁻ kih['] he⁻ ga[']lä[']jiih[']
Jesucristo.

22 Hi⁻ ngaayh['] gyuu['],
na[']gyay⁻ jwoo['] ra[']lluu['] kih[']
Dio. Hi⁻ lä[']jëe['] ángele hi⁻
lä[']kye⁻ lä[']jëe['] hi⁻ cha⁻ be[']
kih[']gyuu[']nuu['] kiyh['].

4

Wa['] jmeen['] lä[']jëe['] ta['] he⁻
ma[']hnäh[~]jne['] kih['] Dio

1 Lä['] ma['] kye⁻ Cristo
jmi⁻ngo['] lä[']koh['] kye['] jne['],
ga[']jëey['] wii['] kwaat['] jnän['].
He[']ja⁻ wa['] la['] koo⁻ née['] ba[']
huu[']dsé⁻ jnän['] kyaayh[']. Wa[']
heeh['] jne['] jëe['] jne['] he⁻ wii['].
Jëeh['] ja['] qah['] hi⁻ ma[']jëe['] wii[']
mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih['] jmeey[']
gyih[']dso[']kye⁻.

2 He[']ja⁻ ta[']ko[']jiih['] chaay['],
mo⁻so⁻ jmeey['] gyih['] he⁻ ngii[']
jmi⁻ngo['] kiyh[']. Hnøø['] jmeey[']
lä[']tih[']dsé['] Dio ba['].

3 Ma[']lęe[']ba[']lä[']koo⁻te[']he⁻
ma[']jmeeh['] hnäh[']jää['], lä[']ma[']
jmeeh['] hnäh['] lä[']jëe['] he⁻la[']
o[']hih['] hi⁻ he⁻ ga['] jyoh['] he⁻
ngii['] jmi⁻ngo['] kyah['] hnäh['].
Ga[']lä[']heeh['] hnäh['], ja[']kyaqah[']
hih['] ga[']kuh['] hnäh['] lä[']ma[']
cha⁻ jmi['] hi⁻ ga[']jmeeh['] hnäh[']
juuh['] kih['] dio hi⁻ na[']lqa[']
kqah['] dsa⁻ he⁻sa[']lä[']jëe['] Dio
go[']te[']. Ma['] jmeeh['] hnäh[']
lä[']koh['] jmeey['] lä[']jëe['] hi⁻ sa[']
ma[']heeh['] kih['] Dio.

4 He[']ja⁻ dsaa[']dsé[']dsa⁻ he[']
na['], he⁻mo⁻so⁻ jmeeh['] hnäh[']
ko[']jøh['] kyaayh['] jee['] ga[']näay[']
jmeey['] na[']ku['] na[']ngii['] he[']

hlüh['] ja⁻. He[']ja⁻ na['] hlëeyh[']
wii['] kyah['] hnäh['].

5 Pero dsa⁻ he['] ngëey[']
kwaat['] kiyh['] cha'në['] hi⁻
gya['] ma[']na'lluu['] llay[']ta['] kih[']
lä[']jëe['] hi⁻ na[']jiih['], hi⁻ lä[']ja⁻
kih[']hi⁻na[']juu['].

6 Kih['] he[']ja⁻, ga[']kwa[']
dsa⁻ ju[']hmëe['] kih['] hi⁻
ma[']na[']juu[']. Jëeh['], ma[']ke[']
ga[']juuy['] lä[']koo⁻ lle['] kih[']
dsa[']juu['] dsa⁻jmi[']gyuu['], pero
na[']jiih['] jmi[']lle['] kiyh['] jee[']ka[']
Dio.

7 Ngoo['] ya[']jäh['] llqa[']
jmi[']gyuu[']. He[']ja⁻ mi[']leeh[']
hnäh['] hi⁻ chuu['] hnäh[']
ko[']lla[']jiih['] kyaqah['] Dio.

8 He['] kyee['] ga['] kih['] jee[']
lä[']jëe['], wa['] hnaah['] hnäh['] øøh[']
hnäh[']. Jëeh['], kyaqah['] he⁻
hnäa['] jne['] øøh['] jne['], dsa[']jne[']
jwë['] kih['] cha[']miih['] dso[']kye⁻.

9 Lä[']kaa['] tuh[']hoh['] hnäh['],
heeh['] øøh['] jne['] hi⁻ dsa[']nää[']
cha[']neh['] kyah['] hnäh['].

10 Na[']sii['] ba['] ta['] he⁻ la[']
kwa['] Dio jmeen['] mah['] jmeey[']
jne['] ta[']he['] kih['] dsa[']kyahn['].
Hi⁻ lä[']ja['] lä[']ja['] jne[']
hnøø['] mi[']ten['] kyaqah['] ta['] he⁻
ma[']hnäh['] jne['] mah['] jmää[']
jnän['] he⁻ llu[']dsé['] Dio kyaqah[']
jne[']. Ja['] koo⁻ née['] he⁻ llu['] he⁻
kwëeyh['] dsa[']kyaa['].

11 Cher'mah['] hi⁻ hlëeh[']
dsa⁻, wa['] hlëeyh['] lä[']koo⁻
ja['] hi⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio
ba[']. Cher'mah['] hi⁻ kwa['] be[']
kih['] dsa⁻, wa['] kway['] kyaqah[']
be['] kih['] Dio. Lä[']ja⁻ lä[']jëe[']
he⁻ jmeey['] jne['], hnøø['] jmeen[']
kyaqah['] be['] kih['] Dio mah['] jmeey[']
dsa[']juuh['] kiyh['] ta[']la['] kih[']

Jesucristo. Lä⁻ja⁻ jmääñ' jøøh' Dio jnän` hi⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻ ga⁻lä⁻jë⁻ joh⁻ jmii⁻ cha⁻. Wa⁻la⁻lä⁻ja⁻.

Jëe⁻jne⁻wii⁻ kih⁻ he⁻laa⁻jne⁻
kyaa⁻Cristo

12 Øøhn⁻hi⁻ hnaan⁻, wa⁻ra⁻ga⁻ngëeh⁻ hnäh⁻ cha⁻miih⁻ he⁻wii⁻, ta⁻jmee⁻ dsaa⁻hoh⁻ hnäh⁻. Ta⁻wa⁻läah⁻ hnäh⁻: "Sa⁻cha⁻he⁻kih⁻jëen⁻koo⁻na⁻jiih⁻he⁻wii⁻". Jëeh⁻he⁻na⁻, mi⁻jnää⁻che⁻lä⁻ma⁻dsoo⁻ja⁻ba⁻hoh⁻hnäh⁻.

13 Wa⁻chaah⁻hnäh⁻llu⁻ba⁻, jëeh⁻lä⁻kye⁻hnäh⁻ma⁻jëeh⁻hnäh⁻he⁻wii⁻ko⁻jøøh⁻kyaa⁻ Cristo. Mah⁻lä⁻ja⁻lä⁻chaah⁻hnäh⁻llu⁻jwérte wa⁻ra⁻ga⁻të⁻jee⁻lä⁻jnääy⁻ha⁻koh⁻jøøh⁻läay⁻.

14 Llu⁻la⁻kyah⁻hnäh⁻cher'mah⁻hlëeh⁻dsa⁻wii⁻kyah⁻hnäh⁻kwäat⁻kih⁻Cristo. Jëeh⁻Jmí⁻lle⁻kih⁻Dio he⁻jnäah⁻jwérte, cheh⁻tää⁻kyaa⁻hnäh⁻. Dsoo⁻ba⁻mi⁻kwäh⁻dsa⁻Jmí⁻lle⁻kih⁻Dio pero hnäh⁻jmeeh⁻hnäh⁻juh⁻kiyh⁻.

15 Pero jyoh⁻juu⁻ba⁻ja⁻cher'mah⁻jëeh⁻hnäh⁻he⁻wii⁻kih⁻he⁻ma⁻jngëeh⁻hnäh⁻dsa⁻, o cher'mah⁻ma⁻hiih⁻hnäh⁻kih⁻dsa⁻, cher'mah⁻ma⁻jmeeh⁻hnäh⁻he⁻hlëih⁻, cher'mah⁻ma⁻taah⁻hnäh⁻jee⁻sa⁻ga⁻tëeh⁻hnäh⁻.

16 Pero cher'mah⁻jëeh⁻hnäh⁻he⁻wii⁻kih⁻he⁻läah⁻hnäh⁻dsa⁻kyaa⁻Cristo sa⁻la⁻o⁻hih⁻. Kwa⁻hnäh⁻ti'hmaah⁻kih⁻Dio ba⁻kih⁻he⁻jëeh⁻hnäh⁻he⁻wii⁻.

17 Ma⁻dsëë⁻jmii⁻he⁻ngiöh⁻Dio kwäat⁻kih⁻dsa⁻kyaa⁻. Cher'mah⁻ma⁻løø⁻ngiöh⁻kwäat⁻jnän⁻, ha⁻ga⁻koh⁻sa⁻jmeeey⁻kih⁻hi⁻sa⁻ma⁻heeh⁻ju'hmeeë⁻kiyh⁻.

18 Cher'mah⁻he⁻lii⁻ba⁻dsa⁻lää⁻hi⁻llu⁻, ha⁻ba⁻lä⁻le⁻kih⁻hi⁻sa⁻ma⁻heeh⁻juu⁻kih⁻Dio hi⁻tääh⁻jmee⁻wa⁻la⁻cha⁻la⁻.

19 He⁻ja⁻ma⁻jëe⁻jne⁻he⁻wii⁻lä⁻hnøø⁻Dio, ma⁻nøø⁻jne⁻jmee⁻he⁻llu⁻jmah⁻ba⁻hi⁻wa⁻tøøhn⁻goo⁻Dio lä⁻jë⁻he⁻chaah⁻jne⁻. Jëeh⁻hi⁻he⁻ga⁻jmää⁻jne⁻hi⁻mi⁻te⁻bih⁻juu⁻kiyh⁻.

5

Nuu⁻h⁻kih⁻dsa⁻hi⁻kye⁻në⁻

1 Na⁻hlëehn⁻lä⁻jëe⁻hnäh⁻dsa⁻gyuu⁻kyaa⁻gwah⁻lä⁻kaa⁻jee⁻tääh⁻hnäh⁻. Jëe⁻da⁻, koo⁻ba⁻la⁻ta⁻kin⁻kyaa⁻ta⁻he⁻jmeeh⁻hnäh⁻. Hi⁻jmee⁻juu⁻dsoo⁻kih⁻he⁻wii⁻he⁻ga⁻ngëe⁻Cristo, hi⁻lä⁻ja⁻tëehn⁻ya⁻jwii⁻kiyh⁻he⁻na⁻ga⁻lä⁻jnä⁻. He⁻ja⁻chuun⁻kyaa⁻hnäh⁻.

2 Hää⁻hnäh⁻lä⁻jëe⁻dsa⁻kyaa⁻Dio hi⁻nøø⁻goo⁻hnäh⁻. Jmee⁻hnäh⁻ta⁻lä⁻koh⁻lla⁻hoh⁻hnäh⁻ba⁻, ja⁻kyaa⁻he⁻wii⁻, ni⁻ja⁻kih⁻he⁻hee⁻hoh⁻hnäh⁻kuu⁻, hi⁻jmee⁻hnäh⁻lä⁻kaa⁻tuh⁻hoh⁻hnäh⁻.

3 Ta⁻wa⁻hnooh⁻hnäh⁻he⁻jmee⁻dsa⁻hi⁻hääh⁻hnäh⁻ta⁻he⁻kyah⁻hnäh⁻. Jmee⁻da⁻hnäh⁻ta⁻he⁻kih⁻dsa⁻jää⁻, mah⁻lä⁻kyuu⁻jmeeey⁻ja⁻ba⁻lä⁻koo⁻jmeeh⁻hnäh⁻.

⁴ Mah' lä' ja', wa'ra' jah' hi'-laa' to'ne' kih' jee' lä' jéé' jne' hi' hä' goo' ta' la', hñah' jne' koo' coron he' jnääh' jwérte he' sa' hee' jih' koh'.

⁵ Ja'ba' lä' ja' hnäh' chih' kwaa', wa' nñah' hnäh' kih' dsa' gyuu'. Hi' jmeé' hnäh' hwaqäh' hnäh' kyaah' dsa' kyaah' hnäh'. Jéeh':

Dio jne' jwë' kih' hi' jmää' hñii' kqäh', pero llu' dsëy' kyaah' hi' jmää' hñii' hwaqä'.

⁶ He' ja' jwëéhn' hnäh', jmää' hnäh' hñaaah' hwaqäh' kyaah' Dio hi' cha' cha' miih' be' kih' mah' jmääy' hnäh' kqäh' wa'ra' ga' dsëe' jmi' ja'.

⁷ Tøøh' hnäh' goo' Dio lä' jéé' hñaa'dsë' he' chaq' hnäh', jéeh' hñii' bih' hääy' hnäh'.

⁸ Lee'h' hnäh', mi'jnøø' hnäh' mi'nëh'. Jéeh' hi' sa' llu' hñaa' dsëy' kyaah' jne'. Tää' sa' jääy' ngëy', hnaayh' hi' saayh'. Laay' lä' koh' ja' hyah' hää' jee' hnooyh' he' kuyh'.

⁹ He' ja' go' tqaah' hnäh' koo' hweh' kyaah' he' ma' dsoo' hoh' hnäh', lä' ja' ta' kwa' hnäh' jwë' kqayh' hnäh'. Ma' ñeh' ba' hnäh', ja'ba' lä' na' dsa' ngëe' lä' jéé' øøh' jne' hi' tääh' lä' kaa' jmi' gyuu'.

¹⁰ He' ba' Dio hi' kwa' lä' jéé' he' llu' jnän' ga' téeyh' jne' ta' la' kih' Jesucristo mah' téeëh' jne' ya' jwii' kiyh' he' sa' lläq' jih' koh'. Hi' ma' ngëe' ma' jéé' jne' he' wii' miih' jmi', Dio jmää' jne' lluu'

go' te', jmeey' jä' jne' koo' hweh', hi' jmeey' lä'cha' be' jnän', mah' mo'so' cha' ga' he' le' jnän'.

¹¹ Lä' ja' wa' jmääñ' Dio jnän' jøøh' hi' cha' be' kih' lä' jéé' joh' jmi' cha'. Wa' la' lä' ja'.

Ga'j mee' Pee' Dio kih' dsa' jee' ga' dsqaa' juu' la'

¹² Ma' siin' miih' juu' la' kyaah' Silvano hi' laa' jaa' øøh' jne' hi' mi' te' juu' kih'. Ma' kwan' miih' nñah' la' kyah' hnäh' hi' jmeen' dsoo', he' la' ja', he' la' kwa' Dio. He' ja' go' tqaah' hnäh' koo' hweh' kyaah' he' ja'.

¹³ Øøh' jne' hi' tääh' jwii' Babilonia hi' na' lleeh' ko' jøh' kyaah' hnäh', jmeey' Dio kyah' hnäh', lä' ja' Marco gyuu' kyaan' ka' läh'.

¹⁴ Jmee' hnäh' Dio kih' dsa' kyaah' hnäh' hi' ja' chuh' hnäh' kiyh' lä' llu' he' hnaah' hnäh'.

Wa' hii' ti' kih' lä' jéé' hnäh' hi' laa' koo' ba' kyaah' Cristo. Wa' la' lä' ja'.

2 Pedro

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻tē['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Pee[']

Ga⁻sii['] Pee['] kih['] dsa⁻gooy[']

¹ Jnä['] Simón Pee['] jmeen⁻ ta['] kih['] Jesucristo la⁻an['] apóstol kyaay^{',} siin['] kyah['] hnäh['] hi⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] ko[']joh['] kyaah['] jnä[']. Peer['] jnäah['] la['] jnän['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] jne['] ta⁻la['] kih['] he⁻ llu['] Jesucristo hi['] lää['] jne[']. Hi['] he['] he['] Dio jnän['].

² Ta⁻la['] kih['] he⁻ kyuuh['] hnäh['] Dio hi['] kyuuh['] hnäh['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] mi[']jää['] Dio hnäh['] cha⁻miih['] hi['] wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ha⁻ lä['] jmee['] jne['] hi[']
ma⁻dsoo['] dsé['] kih['] Dio

³ Kyah['] be['] kih['] Dio ba['] cha⁻ lä[']jé['] he⁻ jmee['] chaa['] jne['] mah['] jmee['] jne['] lä['] hnöøy['] hñiiy[']. Ga⁻hnäh['] jne['] he⁻ la['], kyaah['] he⁻ ma⁻kyuu['] jnih[']. Hi['] he['] ga⁻tëeh['] jne['] ta⁻la['] kih['] he⁻ laay['] jøøh['] hi['] liyh['] jmeey['] he⁻ juh['] gaa['].

⁴ Hi['] lä[']ja['] ga⁻hñah['] jne['] he⁻ juh[']gaa['] he⁻ ga⁻jäyh['] jmeey['] jnän[']. Peer['] jnäah['] la['] jnän['] he⁻ ma⁻kyuu['] jne['] juu['] kiyh[']. Jëeh['] ta⁻la['] kih['] juu['] na['] ma⁻tøøh['] jne['] jee['] lee['] jne['] lä[']koo['] laa['] hñii['] Dio hi['] lääy['] jne['] kih['] he⁻ hñii['] he⁻ cha⁻ jmi[']gyuu['] la['] he⁻ ngii['] jmi[']ngo['] jnän['].

⁵ He['] ja['] lä[']llu['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['], kwa'

hnäh['] be['] jmee['] hnäh['] lä[']koo['] lle['] kih['] ba[']. Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ jmeeh['] hnäh['] lä[']lle['] kih['], hnøø['] lä[']kyuu['] hnäh['] cha⁻ga'miih['].

⁶ Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ kyuuh['] hnäh['], hnøø['] hääh['] hnäh['] hñaaah[']. Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ hääh['] hnäh['] hñaaah['], hnøø['] jøh['] hoh['] hnäh[']. Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ jøh['] hoh['] hnäh['], hnøø['] hnaah['] hnäh['] Dio.

⁷ Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ hnaah['] hnäh['] Dio, hnøø['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] kih['] dsa⁻kyah['] hnäh[']. Hi['] ja['] ma⁻la['] he⁻ ja['], hnøø['] hnaah['] dsa⁻kyah['] ba['].

⁸ Cher'mah['] jmeeh['] hnäh['] lä[']jé['] he⁻ ja['], hi['] ngoo['] ba['] jmeeh['] hnäh['] cha⁻ga'miih['] lä[']ja['], ma[']ja['] ba['] lä[']jnä['] ta['] kyah['] hnäh[']. Hi['] ja['] koo['] jwah['] hnäh[']: "Kyuu['] ba['] jnääh['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']".

⁹ Pero hi['] sa['] jmee['] lä[']ja['], sa['] jnä['] kiyh['], laay['] lä[']koo['] jaq['] hi['] tuu[']. Ma[']gaa['] dséy['] ha['] lä[']ga⁻che['] lä[']jé['] he⁻ hñii['] he⁻ ga⁻jmeey['] jää['].

¹⁰ Lä[']ja['] øøhn['], mi[']jnää['] hnäh['] he⁻ na⁻llee['] hnäh['] hi['] mi[']jnää['] hnäh['] he⁻ laah['] hnäh['] hi['] ga⁻tëeh['] Dio. Cher'mah['] jmeeh['] hnäh['] lä[']jé['] he⁻ ja['], sa['] täh['] hnäh['] jih'koh['],

¹¹ hi['] ni['] koo['] sa['] cha⁻ he⁻ ha['] kyah['] hnäh['], na[']na['] ba['] jwë['] kyah['] hnäh['] go'taqah['] hnäh['] tää['] ya[']jwi['] kih['] Jesucristo, Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi['] lää['] jne['].

¹² He['] ja['] ngoo['] ba['] jnä[']

mi⁻dsoohn⁻ hoh['] hnäh['] kih[']
juu['] la⁻ ma⁻ke['] ma⁻kyuuh[']
hnäh['] hi['] tääh['] hnäh['] koo⁻
hweh['] kyaah['] ju'dsoo['] la⁻.

13 Pero llu['] ga['] laan⁻ he⁻
kwan['] nuuh['] la⁻ kyah['] hnäh[']
ta'ko⁻jiih['] chaan⁻.

14 Jeeh['], ma['] ba['] jnä['], chah[']
ba['] ya'hëen['] jmi[']gyuu['] la⁻,
lä[']ja['] ga['] mi[']jnää['] Jesucristo
kin⁻.

15 He['] ja['] kwan['] be['] lä[']jiih[']
jee['] le['], hlëehn['] hnäh['] juu['] la⁻
mah[']lä[']dsooh['] hoh['] hnäh['] ga[']
ma[']juun⁻.

Ga[']jëe['] Pee['] ha['] koh['] sa[']
juuh['] be['] he['] ga[']mi[']jnää[']
Cristo

16 Lä⁻ ma['] ga[']kwa[']
jnääh['] juu['] kyah['] hnäh['] sa[']
ga[']hlëehn['] juu['] ta[']jmah['] he[']
gwa['] kyaah['] may[']. Ga[']jmee[']
jnääh['] dsoo['] ha['] lä['] lä[']jnä[']
be['] kih['] Jesucristo Dsa[']jøøh[']
jnän['] wa'rä['] ga[']të['] jee['] jäyh['].
Jëeh['] kyaah['] míne['] jnääh[']
ga[']jëe['] jnääh['] koo['] hä['], ha['] lä[']
tø[']jlëe['] ga[']jmääy['] hniiy['].

17 Ga[']jëe['] jnääh['] ga[']jmää[']
Dio jøøh['] hi['] ga[']jmeey['] juuh[']
kiyh[']. Jee['] ja['] ga[']nuu['] jnääh[']
ha['] lä['] na[']hnäah['] ga[']hlëeh[']
Dio kiyh['], ga[']jäyh[']: "Hi['] la[']
na[']gyuu['] kyaan['] hi['] hnaan['],
peer[']chaan⁻ llu['] kyaayh[']."

18 He['] ba['] jnääh['] ga[']nuu[']
jnääh['] he['] ga[']hlëeh['] gyuu[']
ba['] ja['], lä['] ma['] tøøh['] jnääh[']
ko[']jøh['] kyaah['] Jesùs gyuu[']
moh['] he['] na[']jngii['] ja['].

19 He['] ja['] cha[']ga'miih[']
hee['] jnääh['] juu['] kih['] hi['] ma[']
ngëe['] juu['] kih['] Dio llo[']joo['].
Hi['] cher'mah['] jmeeh['] hnäh[']

he['] kih['] juu['] ja['], jmeeh['] ba[']
hnäh['] llu[']. Juu['] ja['] la[']lä[']koo[']
wa[']je['] he['] kwa['] jmëe['] jee[']
na[']hoo['], he['] na[']hjh['] lä[']jiih[']
jnä['], lä[']jiih['] hnäa['] nuu['] høø[']
chooy['] wa[']je['] lä['] ga[']të['] neh[']
tuu[']hoh['] hnäh['].

20 Kih[']jee[']lä[']je['] he['] jwahn[']
la['] hnoon['] täh['] hoh['] hnäh[']
kih['] he['] la[']. Ni['] ja['] sa[']
lä[']këh['] jmi['] kih['] hñii['] he['] jiiy[']
juu['] he['] ga[']sii['] lä[']jëe['] hi['] ma[']
ngëe['] juu['] kih['] Dio.

21 Jeeh['] ni['] ja['] hi['] ma[']
ngëe['] juu['] kih['] Dio, sa[']
ga[']hlëeh['] lä[']koo['] la[']huu[']dsé[']
kih['] hñiiy[']. Ga[']hlëeyh['] lä[']koo[']
la[']huu[']dsé['] kih['] Dio ba['], ta[']la[']
kih['] Jmi[']lle['] Na[']jngii['] hi['] ma[']
jøø[']kiyh['].

2

Dsa[']hi[']kwa[']juu[']ta[']juu[']
(Judas 4-13)

1 Ma['] chaq['] ba['] dsa[']llo[']joo[']
hi['] ma['] jäh['] ngëe['] juu['] kih[']
Dio jee['] kih['] dsa['] ma[']gyuuh[']
jnän['] pero juu['] kih['] dsa['] he[']
ma['] la['] juu['] ta[']juu['] ba[']. Hi[']
ja[']ba['] lä[']ja['] hwëe['] ta[']jwoh[']
hi['] kwa[']juu[']ta[']juu[']jee[']kyah[']
hnäh['] na[']. Jwë['] na[']hmää[']
ba['] mi[']gaay['] hnäh['], hi[']hee[']
hnäh['] kyaah['] he['] mi[']siiy[']
juu['] kih['] Dio, lä[']jiih['] jmääy[']
ta['] koo['] Dsa[']jøøh['] jnän['] hi[']
ga[']lääy[']. He['] jmeey['] lä[']ja['],
ngiiy['] ja['] na[']ba['] koh['] dso[']jwii[']
né[']kiyh['].

2 Jwëe['] dsa['] jmeey['] ko[']jøh[']
kyaaayh['] kyaah['] jwë['] hliih[']
kiyh[']. Hi['] kwaat['] kih['] dsa[']
he['], mi[']kwäh['] dsa['] kih[']
ju[']dsoo['].

³ Kih' he' hee' dsey' kuu', saayh' hnäh' kyah' juu' he' gwa' tuh' dsey' hñiiy'. Ko' ja' ma' na' hee' ba' dsa' he' llo'joo'. Mo' so' cha' jee' mo' lääy'.

⁴ Lä' ja' lä' jee' ángele hi' ga' jmee' he' hliih', sa' ga' lä' jøh' dsé' Dio kyaayh', ga' jwääy' cha'je', ga' hñuyh' jee' na' hoo' jee' sa' jnä' sa' nuuh'. Jee' ja' tääyh' lä' jiih' dsé' jmii' he' llay' ta' kiyh'.

⁵ Hi' lä' ja' kih' dsa' jmi' gyuu' hi' ma' cha' llo'joo', sa' ga' koo' dsey' kiyh', ga' jngëeyh' hi' hñaa' dsé' he' kyaah' jmii'. Jii' ja' ga' laa' ma' la' Noé ba' kyaah' gyee' hi' ma' cha' q' kiyh'. Hi' he' ga' kwa' juu' ha' lä' dsa' tqa'hsa' dsa' kyaah' he' llu' jmah'.

⁶ Hi' lä' ja' ga' hee' Dio jwii' Sodoma kyaah' Gomorra, ga' jee' lä' jiih' ga' lii' tu'jwa'. Lä' ja' ga' la' mah' lä' ne' dsa' hi' cha' na' ha' lä' le' kih' hi' sa' gah' Dio.

⁷ Ja'a' Lot ba' ga' lääy', hi' ma' laa' ja'a' dsa' lluu'. Peer' ma' meeh' dsey' ma' jee' ha' lä' ma' tääh' dsa' hlëeh' he' jmeey' lä' jee' he' la' o'hih'.

⁸ Hih' dsa' nuu' he', lä' koo' ma' gyay' koo' jmii', koo' jmii' kyaah' dsa' hlëeh' he', ma' jii' lä' ga' te' neh' tuh' dsey', lä' ma' nuuy' hi' ma' jee' he' ma' jmeey' dsa' he' wa'la' cha' la'.

⁹ He' ja' ma' ne' ba' jne', Dio lih' lää' lä' jee' hi' hnaayh'

ma' jee' wii', hi' hi' hñaa' dsé' he', lä' ma' täh' ja' ba', lä' jiih' lloo' jmii' lla' Dio ta' kiyh' mah' heeyh' wii'.

¹⁰ Hi' cha' ga'miih' wii' chee' Dio kih' hi' ga' nää' lä' hnø' jmi' ngo' kih', hi' ga' nää' hnooh' he' ga' jyoh' he' hee' dsey', sa' hnøøy' jmeey' lä' koo' la' mada' kih' Dio, ni' miih' sa' goyh', jmääy' hñiiy' jøh', hi' sa' goyh' hlëeh' wii' kih' hi' kaa'h' hi' täh' gyuu'.

¹¹ Lä' jee' ángele hi' täh' gyuu', bee' ga' lä' koh' ga' jmi' lle' hlëeh' he', pero ni' lä' ja' sa' tuu' dsey' jwääy' dso'jwii' né' kih' hi' hlëeh' he' cha'né' Dio.

¹² Pero dsa' hñaa' dsé' he', hlëeh' wii' kih' lä' jee' he' sa' ngëey', jmeey' lä' koo' jah' nuu' hi' ma' na' jaä' jngëeh' dsa'. Lä' ja' le' kih' dsa' he', lä' koo' jah' ba' heey' go' te'.

¹³ Jee' ja' hyoyh' jñee' lä' koo' te' ta' hliih' he' ma' jmeey'. Chaay' llu' jwerte laay', jmeey' lä' jee' he' tih' dsey' hñiiy'. Peer' hlëeh' dsa' he', dsa' taayh' lä' kye' jee' jmeey' hnäh' jmii', kuyh' ko' jøh' kyaah' hnäh' hnooh' gyih' ma' la' he' hee' dsey'.

¹⁴ Sa' le' jee' ja'a' dsa' më', ma' ra' he' hee' ba' dsey' .

Sa' dsa' lä' dséh' dséy' jmeey' he' hliih'. Mi' gaay' dsa' kyaah' hnäh' hi' sa' cha' be' kih'. Peer' hñuy' ha' lä' jee' liyh' lä' jee' he' hee' dsey', jee' ma' hääy' kyaah' dso'jwii'.

15 Ma⁻jmeey⁺ ta⁺ koo⁺ kih⁺ jwë⁺ llu⁺, ma⁻kayh⁺ jwë⁺. Ga⁻nääy⁺ jmeey⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee⁺ Balaam, joo⁺ Beor hi⁺ ga⁻hnooh⁺ ha⁻ lä⁻ ma⁻lä⁻chay⁺ kuu⁺ kyaah⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ ma⁻jmeey⁺.

16 Pero burra hi⁺ ma⁻dsëe[~] Balaam he⁻ ga⁻hlëeh⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻. Ga⁻juuh⁺ kiyh⁺, kih⁺ he⁻ ma⁻jmeey⁺ huu⁻dsëe⁻ hliih⁺ ja⁻, mah⁺ sa⁻ ma⁻dsooy⁺ ta⁺ cha⁻në⁺ kyaah⁺ huu⁻dsëe⁻ ngaah⁺ kiyh⁺.

17 Lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he[,] laa⁺ lä⁻koo⁻ jmi⁻too⁻ he⁻ sa⁻haa⁻ jmi⁻, hi⁺laay⁺ lä⁻koo⁻ jni⁺ he⁻ go⁻kye⁻ lle⁺ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻. Ma⁻na⁻heey⁺ go⁻te[~]. Ma⁻la⁺ juu⁺ dsa⁻nääy⁺ jee⁺ na⁻hoo⁻ läh⁺ lä⁻jë⁺ joh⁺ jmi⁻cha⁻.

18 Hlëeyh⁺ juu⁺ kaah⁺ jmah⁺ he⁻ sa⁻tøøhn⁺ ta[,], hi⁺ kyaah⁺ lä⁻jë⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ ja⁻, mi⁻gaay⁺ øöh⁺ jne⁺ hi⁺ hmëe⁺ ma⁻laa⁺ kih⁺ he⁻ hliih⁺.

19 Hi⁺ he⁻ jäh⁺ lä⁻la⁻: "Ma⁻na⁻laa⁺ ba⁺ jne⁺. He⁻ja⁻ cha⁻ jwë⁺ jnän⁺ jmeen⁺ lä⁻jë⁺ he⁻ lla⁺ dsë⁻ jne⁺." Pero ni⁻ sa⁻ ñey⁻ he⁻ sa⁻ na⁻laay⁺. Na⁻hnëey⁺ jmeey⁺ he⁻ hliih⁺ jmah⁺ ba⁺. Jëeh⁺, cher'mah⁺ ga⁻tah⁺ dsa⁻ kyaah⁺ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ jøø⁺ kiyh⁺, ma⁻laay⁺ kyaah⁺ he⁻ ja⁻.

20 Cher'mah⁺ ga⁻laa⁺ jaä⁻ dsa⁻ kih⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ta⁻la⁻ kih⁺ he⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ hi⁺ lää⁻ jne⁺, hi⁺ cher'mah⁺ ga⁻jeeyh⁺ ka⁻läh⁺ ta⁺ka⁻luuy⁺, hi⁺ ga⁻lih⁺ he⁻ hliih⁺ ja⁻ kiyh⁺.

cha⁻ga'miih⁻ lä⁻hlëeyh⁺, lä⁻koo⁻ ma⁻laay⁺ jää⁺.

21 Llu⁺ ga['] la⁻ kih⁺ dsa⁻ he['] wa'ra⁻ jäh⁺ kih⁺ sa⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ go⁻te[~] jwë⁺ llu⁺. Jwiiy[~], kih⁺ he⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻ ba['] mah⁺ ga⁻jmeey⁺ ta⁺ koo⁻ mada⁻ he⁻ na⁻jngii⁺ he⁻ ga⁻hyoyh⁺ kih⁺ Dio.

22 He⁻ lä⁻ja⁻, jeeh⁺ kwee⁻ lä⁻koo⁻ dsoo[~] juu⁺ he⁻ hlëeh⁺ dsa⁻: "Sa'dsi⁺ hi⁺ ñu[~], koo⁻ ka⁻läh⁺ kuyh⁺ tu⁻ñu⁻ kiyh⁺", hi⁺"cha⁻ñe⁺ hi⁺ ma⁻na⁻jngëe⁺, koo⁻ ka⁻läh⁺ looyh⁺ jmii⁻ jii[!]".

3

Lloo[~] koo⁻ jmi⁻ jäh⁺ Jesùs ka⁻läh⁺

¹ Peer⁻ hnaan⁻ hnäh⁺ øøhn⁺, jee⁺ la⁻ ma⁻të⁺ to⁺ mo'je⁻ he⁻ siin⁻ kyah⁺ hnäh⁺. Lä⁻to⁺ na⁻hlëeh⁺ koo⁻ ba['] juu⁺, hlëehn⁺ hnäh⁺ mah⁺ kah⁺ hnäh⁺ koo⁻ née⁻ ba['] huu⁻dsëe⁻.

² Hnoon⁺ lä⁻dsooh[~] hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ lä⁻je⁺ he⁻ ga⁻sii⁺ hi⁺ na⁻jngëe⁺ hi⁺ ma⁻ngëe⁻ juu⁺ kih⁺ Dio llo⁻joo[!]. Hi⁺ hnoon⁺ lä⁻dsooh[~] hoh⁺ hnäh⁺ mada⁻ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ hi⁺ lää⁻ jne⁺. Jëeh⁺ jnääh⁺ hi⁺ laa⁺ apóstole, kwa⁻ jnääh⁺ juu⁺ kiyh⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

³ Wa['] lä⁻dsoo[~] hoh⁺ hnäh⁺ to⁻në⁻ he⁻ jwahn⁻ la⁻. Wa'ra⁻ ga⁻të⁺ jee⁺ lläa⁺ jmi⁻, ya⁻nää⁻ dsa⁻ hi⁺ mi⁻kwäh⁺ kih⁺ lä⁻jë⁺ ba['], hi⁺ joh⁺ he⁻ hliih⁺ sa⁻ jmeey⁺ lä⁻koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺.

⁴ Jäyh⁺ lä⁻la⁻: "¿He⁻la⁻ sa⁻ ma⁻jah[~] Cristo lä⁻koo⁻ ga⁻bääyh⁺ hñiiy⁺ ma⁻ jayh[~]? Lä⁻jiih⁺ jmi⁻ ga⁻juu⁺ dsa⁻

ma⁻gyuh⁻ jnän[,] lä⁺ ma⁻ngoo[']
 ja⁻ba['] hii['] tii['] jmi⁻gyuu[']
 lä⁺jiih['] na[']. Sa⁻ cha⁻ he⁻
 ma⁻na⁻sii['] lä⁺jiih['] ma[']ga⁻nøø[']
 jmi⁻gyuu['], jäh['] dsa⁻he['].

⁵ Sa⁻ hnøøy['] nuuy['] ha⁻ lä⁺
 ga⁻nøø['] jmi⁻gyuu[']. Jääh['],
 kyaah[']koo⁻ ga⁻hléeh['] ba['] Dio,
 ga⁻la['] gyuu['] hwa['] lä⁺ ma[']
 to⁻në. Hwa[']ya⁻hi['] neh⁻jmi['],
 hi['] jmi['] ja⁻ ga⁻nøø['] lä⁺ku[']
 lä⁺jii['] kih['].

⁶ Ja⁻ba['] kyaah['] jmi['] ja⁻,
 ga⁻hee['] Dio jmi⁻gyuu['] he⁻ ma[']
 nøø['] jää[,] lä⁺koo⁻ ma['] chaa⁻
 Noé.

⁷ Hi⁻ kyaah['] he⁻ ga⁻hléeh[']
 Dio, ma⁻na⁻la['] juu['] koo⁻
 kyaah['] je⁻ gyuu['] hwa['] he⁻
 jnä⁻na[']. Koo⁻jøøy[']ba[']ha⁻lä⁺
 lloo['] jmi['] jmeey['] jwiz['] mah[']
 mi⁻llaay['] lä⁺jee['] hi['] hñaa-
 dsé['], ja⁻ga[']hee['] lä⁺jee['] go⁻te['].

⁸ Pero hnäh['] hi['] hnaan[,] ta⁻
 wa['] gaa['] hoh['] hnäh['] he⁻ la['].
 Koo⁻ jmi['] jnä['] jne['], kih['] Dio
 la['] koo⁻ mil ji⁻ñe[']. Hi⁻ koo⁻
 mil ji⁻ñe['], la['] kih['] Dio lä⁺koo⁻
 koo⁻ jmi['] ba['].

⁹ Ja⁻ he⁻ dsa⁻lä⁻hee['] Dio
 mi⁻tey['] he⁻ ga⁻bääh['] hñiiy[']
 jmeey['], lä⁺koo⁻ laa['] ko⁻llaq[']
 dsa⁻. He⁻ jøh⁻ dséy['] kyaah[']
 jne['] ba['] ja⁻, sa⁻ hnøøy['] hee[']
 ni⁻ ja⁻, he⁻ hnøøy['] lä⁻dsaa-
 dsé['] lä⁺jee['] ba['] mah['] ya⁻nääy[']
 ka⁻läh['] kih['] Dio.

¹⁰ Wa[']ra⁻ ga⁻dséë['] jmi['] kih[']
 Dsa⁻jøøh['] jnän[,] koo⁻ jmi['] he⁻
 sa⁻jøø⁻ dsa⁻ba['] jäh['], lä⁺koo⁻
 jmeey['] ja⁻ dsa⁻hi[']. Jmi['] ja⁻,
 hi['] goo['] ääh['] go⁻te['] gyuu[']
 jmi⁻gyuu['], koo⁻ kyaah['] je['].
 Lä⁺ja⁻ koo⁻ hwa['] la⁻ kyaah[']

lä⁺jee['] he⁻ cha⁻ në['] kih['].

¹¹ Kih['] he⁻ ma⁻ñe['] jne['] he⁻
 hee['] lä⁺jee['] go⁻te['] he⁻ cha⁻
 gyuu['] hwa['], he⁻ja⁻ jmee['] bii[']
 dsa⁻toohn['] na⁻jngëë['] jne['] jee[']
 hnäähn['] Dio.

¹² Hnøø['] dsa⁻toohn['] kyaah[']
 o⁻jøh⁻ dsé['] lä⁺jiih['] lloo['] jmi[']
 ja⁻. Wa['] kwan['] be['] hñaa-
 ta['] jnän[,] mah['] wa['] lä⁺te[']
 ga⁻juh[']. Jmi['] ja⁻ hee['] gyuu[']
 jmi⁻gyuu['], koo⁻ kyaah['] je['].
 Hi['] lä⁺jee['] go⁻te['] he⁻ ga['] cha⁻
 joo['] kyaah['] je['].

¹³ Pero jne['] tøøhn['] jøøn[']
 koo⁻ gyuu['] hwa['] he⁻ hmëë[']
 he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii['] kwa['].
 Jee['] ja⁻ lä⁺cha⁻ he⁻ llu['] jmah[']
 ba['].

¹⁴ He⁻ja⁻ jwahn['] øøhn[']
 hi⁻ hnaan[,] ta⁻ko⁻jiih['] tøøh[']
 jne['] jøøn['] he⁻ lä⁺te['] he⁻ ja⁻,
 wa['] kwan['] be['] mah['] jeey[']
 jne['] tøøhn['] na⁻jngëën['] hi['] ni[']
 miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ na⁻bääh[']
 jne['] hi['] hii['] tii['] jnän[,] wa[']ra-
 ga⁻te['] jee['] jäh['].

¹⁵ Hnøø['] täh⁻ dsé['] jne['] kih[']
 juu['] la[']. Cher'mah['] sa⁻ jayh[']
 chah['], he⁻ hnøøy['] lääy['] lä⁺jee[']
 ba['] ja⁻. Kih['] he⁻ja⁻ ba['] na['],
 he⁻ jøh⁻ dsé['] Dio kyaah['] jne['].
 Ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁻sii['] øøh['] jne[']
 Paa['] hi['] hnää['] jne['] lä⁺koo⁻ la[']
 hu⁻dsé['] he⁻ ga⁻hyoyh['] kih[']
 Dio.

¹⁶ Lä⁺jee['] moje['] kiyh['] he⁻
 ga⁻siiy['], hléeyh['] ja⁻ba[']lä⁺koo⁻
 hléeh['] jnä['] kih['] he⁻ la[']. Hi[']
 jee[']llah[']na⁻sii['] jwëëh[']he⁻ sa⁻
 lä⁺ngëë['] jne[']. He⁻ja⁻ ko⁻llaq[']
 dsa⁻ hi['] sa⁻ ngëë['] hi['] sa⁻
 la['] koo⁻ ba['] hu⁻dsé['] kih['],
 mi⁻siiy['] juu['] he⁻ ga⁻sii['] Paa['].
 Hi['] lä⁺ja⁻ mi⁻siiy['] ka⁻läh['] ta[']

jee' jyoh' jee' na⁻sii⁻ juu' kih¹
 Dio, lä⁻jwë[~] ja⁻ he[~]ey[~] hñiiy[~]
 go⁻te[~].

¹⁷ Hnäh' øøhn¹ hi⁻ hnaan⁺,
 ma⁻ngëë[~] ma⁻nueh⁻ ba'
 hnäh' juu' la⁻, he⁻ja⁻ hää[~]
 hnäh' hñaah¹ kih¹ hi⁻ ta⁻juu¹
 he['] mah¹ sa⁺ kah¹ hnäh' jyoh[~]
 jwë['] hi⁻ lä⁻ja⁻ sa⁺ täh⁺ hnäh',
 na¹ he⁻ ma⁻tääh¹ hnäh' koo⁻
 hweh⁻.

¹⁸ Wa' lä⁻kyuuh⁺ hnäh'
 cha⁻ga'mihi⁻ Jesucristo
 Dsa⁻jøøh¹ jnän` hi⁻ lää[~] jne'.
 Lä⁻ja⁻ go⁻nää[~] ba' hnäh' ta⁻
 cha'në' kyaqah¹ he⁻ llu¹ he⁻ la'
 kwa⁺ Jesú. Lä⁻ja⁻ wa' jmeen'
 juuh⁻ kiyh¹ jmii[~] na' hi⁻ lä⁻ja⁻
 ka⁻läh[~] lä⁻jé⁻ joh[~] jmii[~] cha⁻.
 Wa' la' lä⁻ja⁻.

1 Juan

He⁻ la⁻ to⁻në⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Jwaa⁻

Juu' he⁻ j mee⁻ chaa⁻ jne'

¹ Jee' la⁻ sii⁻ jnääh' kyah' hnääh' juu' kih' hi⁻ chaa⁻ jää⁻ ga' kih' j mi⁻ gyuu⁻. Ga⁻nuu⁻ jnääh' juu' he⁻ ga⁻kway', kyäah' m i'në⁻ jnääh' ga⁻jëe⁻ jnääh' kiyh'. Ga⁻jëe⁻ jnääh' hi⁻ ga⁻chu' ga⁻bëe⁻ jnääh'. Hi⁻ he⁻ he⁻ laa⁻ juu' hi⁻ j mee⁻ chaa⁻ dsa⁻ he⁻ ja⁻ kwa⁻ jnääh' juu' kiyh'.

² Hi⁻ na'jiih⁻ he⁻ ga⁻lä⁻ jnääy⁻ lä⁻ ma' jay' j mi⁻ gyuu⁻ la⁻. ga⁻jëe⁻ jnääh' hi⁻ j mee⁻ jnääh' ju'dsoo' kiyh'. He⁻ ja⁻ hlëeh' jnääh' hnääh' kih' hi⁻ na'jiih⁻ tää⁻. Hi⁻ he⁻ ma⁻chaa⁻ kyäah' Tää⁻ jää⁻, hi⁻ he⁻ ba' hi⁻ he⁻ ga⁻lä⁻ jnääy⁻ jee' kyäa⁻ jnääh'.

³ Lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻jëe⁻ jnääh' hi⁻ he⁻ ma⁻nuu⁻ jnääh', juu' ja⁻ba' kwa⁻ jnääh' mah' lä⁻ja⁻ kyah' hnääh' lä⁻cha⁻ koo⁻ ba' huu⁻dsë⁻ kyäah' jnääh', lä⁻koh' hii⁻ koo⁻ ba' huu⁻dsë⁻ kyäa⁻ jnääh' kyäah' Dio hi⁻ kyäah' jooy' Jesucristo.

⁴ Lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ sii⁻ jnääh' kyah' hnääh' mah' jëe⁻ hoh' hnääh' go⁻te⁻.

Dio laa⁻waje⁻

⁵ He⁻ la⁻ na⁻ juu' he⁻ ma⁻nuu⁻ jnääh' kiyh', ja⁻ba' juu' la⁻ kwa⁻ jnääh' kyah' hnääh' ka⁻läh'. Dio he⁻ hi⁻ laa⁻ wa⁻je⁻, ni⁻miih⁻ he⁻ hlëeh' sa⁻ cha⁻ kiyh'.

⁶ Cher'mah' jäh' jne', hii⁻ koo⁻ ba' huu⁻dsë⁻ jnään' kyäah' jnih' mah' j mee⁻ ga' jne' he⁻ hlëeh', he⁻ ta⁻juu⁻ ba' jne' ja⁻, jëeh' sa⁻ mi⁻te⁻ jne' lä⁻ koo⁻ lle⁻ ju'dsoo'.

⁷ Pero cher'mah' mi⁻te jne' lä⁻ koo⁻ lle⁻ kih' hi⁻ hää⁻ jee' wa⁻je⁻, ja⁻ba' lä⁻ koo⁻ hää⁻ hñii⁻ Dio jee' wa⁻je⁻, he⁻ ja⁻ba' dsöo' hii⁻ koo⁻ ba' huu⁻dsë⁻ jnään' kyäah' øøh' jne'. Hi⁻ kyäah' jma⁻ kih' Jesucristo Joo⁻ Dio gyih⁻ lä⁻jë⁻ dso'kye⁻ jnään'.

⁸ Cher'mah' jäh' jne' sa⁻ cha⁻ dso'kye⁻ jnään', he⁻ mi⁻gaa⁻ jne' hñaa⁻ ba' jne' ja⁻, sa⁻ cha⁻ ju'dsoo' cha⁻ jnään'.

⁹ Pero cher'mah' ga⁻mi⁻ jnää⁻ jne' dso'kye⁻ jnään', lluu⁻ ba' Dio, hi⁻ lä⁻ ma⁻ koo⁻ ja⁻ba' dsë⁻ kih' dso'kye⁻ jnään', hi⁻ chey⁻ go⁻te⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hlëeh' he⁻ dsa⁻hlääh' jne'.

¹⁰ Cher'mah' ga⁻jäh' jne' sa⁻ cha⁻ dso'kye⁻ jnään', he⁻ jmää⁻ jne' Dio he⁻ ta⁻juu⁻ ba'. Sa⁻ hä⁻ juu' kiyh' neh⁻ tuh⁻dsë⁻ jne' cher'mah' lä⁻ja⁻la⁻.

2

Jesús cheh' në⁻ jnään' ngii⁻ jnään' kih' Dio

¹ Hnääh' gyuu⁻ pih' kyäan⁻, ma⁻sii⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ mah' mo⁻so⁻ j m eeh' ga' hnääh' dso'kye⁻. Pero cher'mah' chaa⁻ hi⁻ ma⁻j mee⁻ dso'kye⁻, chaa⁻ ja⁻hi⁻ cheh' në⁻ jnään' ngii⁻ kih' Tää⁻, hi⁻ he⁻ he⁻ Jesucristo, hi⁻ lluu⁻ go⁻te⁻.

² *Hí- he' ga⁻ngëe' hñii' mah' ga⁻juy', ga⁻mi⁻hmaayh' dso'kye⁻ jnän'. Pero ja⁻ ma⁻la⁻ dso'kye⁻ jnän' ga⁻mi⁻hmaayh', lä⁻ja⁻ ka⁻läh' ga⁻mi⁻hmaayh' dso'kye⁻ kih' ga⁻lä⁻jëe' dsa⁻ hi⁻ tääh' jmi⁻gyuh⁻ la⁻.*

³ *Cher'mah' ga⁻høø' jne' nüuh' kih' Dio, ma⁻ñe' jne' he⁻ ma⁻kyuu⁻ ba['] jnih' ja⁻.*

⁴ *Pero hi⁻ jäh': "Kyuu⁻ ba['] jnä⁻ Dio", mah' sa⁻ høøy⁻ nüuh' kiyh', he⁻ ta⁻juy⁻ ba['] ja⁻. Sa⁻la⁻dsoo' juu' kiyh'.*

⁵ *Pero hi⁻ høø⁻ juu' kih' Dio, hi⁻ he⁻ ba['] hnä⁻ Dio lä⁻koo⁻ te['] lle['] kih'. He⁻ lä⁻ja⁻, ñe' jne' he⁻ laa⁻ jne' koo⁻ kyaayh'.*

⁶ *Hi⁻ jäh' laa⁻ koo⁻ kyaah' Dio, hi⁻ he⁻ ää⁻ jmii' jmeey' lä⁻koo⁻ ga⁻jmee' Jesús ba['].*

Nüuh' hmëe⁻ he⁻ ga⁻kwa['] Jesús

⁷ *Ja⁻ he⁻ hmëe⁻ nüuh' la⁻ he⁻ siin⁻ kyah' hnäh' øohn'. Nüuh' ma⁻gyuh⁻ he⁻ ma⁻kyuu⁻ hnäh' lä⁻ma['] to⁻në⁻ ba['] la⁻. Nüuh' ma⁻gyuh⁻ la⁻, la⁻ juu' he⁻ ga⁻nüuh⁻ hnäh' lä⁻ma[']to⁻në⁻.*

⁸ *Pero ma⁻ra⁻ he⁻ hmëe⁻ ba['] nüuh' la⁻ he⁻ siin⁻ kyah' hnäh'. Jëeh', ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻lä⁻hnä⁻ ba['] Cristo jne' hi⁻lä⁻ja⁻ ma⁻lä⁻hnaah⁻ hnäh' øøh' hnäh'. Jëeh', dsa⁻ngëe⁻ ba['] he⁻ na⁻hoo⁻ ja⁻, hi⁻ngoo⁻ dsa⁻lä⁻jnä⁻ hñii⁻ wa[']je⁻ he⁻jmee⁻ hnä⁻dsaa⁻.*

⁹ *Hi⁻ jäh' hää⁻ jee' jnä⁻ wa[']je⁻ mah' na⁻hääyh' øøyh', lä⁻ma⁻hää⁻ bih' jee' na⁻hoo⁻.*

¹⁰ *Hí- hnää⁻ øøh', hi⁻ he⁻ hää⁻ tää⁻ jee' jnä⁻ wa[']je⁻. Sa⁻cha⁻ he⁻ jmee⁻ tëyh'.*

¹¹ *Pero hi⁻ na⁻høøh' kih' øøh', lä⁻ma⁻hää⁻ bih' jee' na⁻hoo⁻. Jëeh' he⁻ hlïih' jmah' ba['] jmeey'. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ñey⁻ ha⁻ta⁻ dsooy', jëeh' sa⁻jnä⁻ mi⁻nëy' he⁻ ngëy' jee' na⁻hoo⁻.*

¹² *Gyü⁻ pih', siin⁻ kyah' hnäh', jëeh' ma⁻na⁻che['] dso'kye⁻ kyah' hnäh' ta⁻la⁻ kih' Jesús.*

¹³ *Hnäh' dsa⁻ ma⁻kaah', siin⁻ kyah' hnäh', jëeh' ma⁻lä⁻kyuu⁻ ba['] hnäh' hi⁻ ma⁻chaa⁻ jää⁻ ga['] kih' jmi⁻gyuh⁻. Hi⁻ siin⁻ kyah' hnäh' chih⁻ kwaa⁻, jëeh' ma⁻lëh⁻ hnäh' kih' hi⁻hlëeh'.*

Siin⁻ kyah' hnäh' gyü⁻ pih', jëeh' ma⁻lä⁻kyuu⁻ ba['] hnäh' Tää⁻.

¹⁴ *Siin⁻ kyah' hnäh' dsa⁻ ma⁻kaah', jëeh' ma⁻lä⁻kyuu⁻ ba['] hnäh' hi⁻ ma⁻chaa⁻ jää⁻ ga['] kih' jmi⁻gyuh⁻. Siin⁻ka⁻läh' kyah' hnäh' chih⁻ kwaa⁻, jëeh' cha⁻be['] kyah' hnäh', hi⁻ ma⁻jä⁻ koo⁻ hweh⁻juu'kih' Dio neh⁻tuh⁻hoh' hnäh', hi⁻ ma⁻lëh⁻ hnäh' kih' hi⁻hlëeh'.*

¹⁵ *Ta⁻ wa[']hee⁻ hoh' hnäh' he⁻cha⁻ jmi⁻gyuh⁻ la⁻, ni⁻he⁻ga['] jyoh' he⁻cha⁻ në⁻ kih'. Hi⁻hee⁻ dsë⁻ he⁻cha⁻ jmi⁻gyuh⁻ la⁻, sa⁻hnääy' Tää⁻.*

¹⁶ *Jëeh', lä⁻jë⁻he⁻hlïih' he⁻cha⁻ jmi⁻gyuh⁻ la⁻, sa⁻gwa⁻ kih' Dio. Kih' jmi⁻gyuh⁻la⁻ba['] ja⁻he⁻hee⁻dsë⁻jmi⁻ngo⁻, hi⁻he⁻hee⁻dsëy⁻lä⁻jë⁻he⁻jëey⁻, hi⁻he⁻jmääy⁻hñiiy⁻jøøh'.*

17 Dsa⁻llqā⁺ ba' he⁻ cha⁻ jmi⁻gy^{uu}⁺ la⁻ kyaah['] he⁻hee['] dsē⁺ dsa⁻. Pero hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø['] Dio, lä⁻ ma⁻chaay['] ja⁻ba['].

Ju'dsoo' hi⁻juu' ta⁻juu'

18 Gy^{uu}⁺ kyaan⁺, ngoo⁻ ga⁻dsqā⁺ jmi['] he⁻ tøøhn['] la⁻. Ma⁻nøuh⁻ ba' hnäh['] kih['] jaq⁻ hi⁻ ja⁻ hi['] na⁻høøh['] kih['] Cristo. Hi⁻ lä⁻ja⁻ la['], jwëe['] dsa⁻ kyaay['] ma⁻chaq⁻ na[']. Kih['] he⁻ja⁻ ba['] na['], ñe' jnääh['] ngoo⁻ ga⁻dsqā⁺ jmi['] he⁻ tøøhn['] la⁻

19 Hi⁻ he['] ga⁻hwëe['] jee['] kyaq['] jnääh['], pero sa⁻ ma['] laq['] kyaq['] jnääh[']. Wa'ra⁻ jäh['] kih['] ma['] laq['] kyaq['] jnääh['], ma['] jää['] koo⁻ hweh⁻ kyaah['] jnääh[']. He['] ga⁻hwëey['] jee['] kyaq['] jnääh['] ga⁻lä⁻jnä['], ja⁻lä⁻jëey['] laq['] kyaq['] jnääh['].

20 Pero ma⁻hnäh⁻ ba' hnäh['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ ga⁻kwëeh['] Cristo hnäh[']. He⁻ja⁻ ma⁻kyuuh⁻ ba' hnäh['] ha⁻lä⁻la['] ju'dsoo['].

21 Ja⁻ kih['] he⁻ sa⁻ kyuuh⁻ hnäh['] ju'dsoo['] he⁻ siin⁻ juu['] la⁻ kyah['] hnäh[']. Siin⁻ he⁻ la⁻ kih['] he⁻ ma⁻kyuuh⁻ ba' hnäh[']. Jëeh['] ma⁻ñeh['] ba' hnäh['] ni⁻ koo⁻ juu['] ta⁻juu['] sa⁻ go⁻hi['] jee['] kih['] ju'dsoo['].

22 ¿Hi⁻ na⁻ hi⁻ ta⁻juu[']? Hi⁻ jäh['] kih['] Jesùs sa⁻laq['] Cristo, hi⁻ he['] ba' hi⁻ ta⁻juu[']. Hi⁻na⁻høøh['] kih['] Cristo, jäh['] sa⁻chaq['] Dio hi⁻ ni⁻ sa⁻chaq['] jooy['] ka⁻läh['].

23 Lä⁻jëe['] hi⁻ jäh['] sa⁻laa['] Jesùs Joo['] Dio, hi⁻ he['] sa⁻laa['] kyaq['] Tää[']. Pero hi⁻ mi⁻jnää⁻

hñii['] he⁻ laq['] kyaq['] Joo['] Dio, laq['] kyaq['] Tää['] ka⁻läh['].

24 Wa' ja⁻ koo⁻ hweh⁻ kyaah['] hnäh['] he⁻ ga⁻nøuh⁻ hnäh['] lä⁻ ma['] to⁻në[']. Jëeh['], cher'mah['] ga⁻jä['] koo⁻ hweh⁻ kyaah['] hnäh['] he⁻ ga⁻nøuh⁻ hnäh['] lä⁻ ma['] to⁻në['], lä⁻ja⁻tääh['] hnäh['] tää['] kyaah['] jooy['] hi⁻ kyaah['] Tää['] ka⁻läh['].

25 He⁻ la⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻bääh⁻ Jesucristo hñii['] kyaah['] jne': he⁻ ga⁻jmeeey['] chaa⁻ jne' tää['].

26 Siin⁻ he⁻ la⁻ kyah['] hnäh['] mah['] lä⁻ñeh['] hnäh['] kih['] hi⁻ hnøø['] mi⁻gaa⁻ hnäh['].

27 Pero Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ ma⁻hnäh⁻ hnäh['] kih['] Cristo, ma⁻ja⁻ ja⁻ba' kyaah['] hnäh[']. Mo⁻so⁻ jmee⁻ bii['] hi⁻ mi⁻tëe⁻ hnäh[']. Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] ba' mi⁻tëe⁻ hnäh['] ga⁻lä⁻jë[']. Hi⁻ hlëeyh['] ju'dsoo['] jmah['] ba', ja⁻juu['] ta⁻juu[']. Ja⁻go⁻taq['] hnäh['] koo⁻ hweh⁻ kyaah['] Cristo, ja⁻ba' lä⁻koo⁻ ma⁻mi⁻tëe⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] hnäh['].

28 Gy^{uu}⁺ kyaan⁺, na['] na⁻ go⁻taq['] hnäh['] koo⁻ hweh⁻ kyaah['] Cristo. Lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ o⁻jöh⁻ dsé⁻ jnän['] wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] lä⁻jnääy['], hi⁻lä⁻ja⁻ sa⁻ jän['] kyaah['] o⁻hih⁻ wa'ra⁻ ga⁻të['] jee['] jäh['].

29 Ma⁻ñeh['] ba' hnäh['], lluu['] ba' Jesùs. Lä⁻ja⁻ hnøø['] lä⁻ngëeh['] hnäh['] ka⁻läh['], lä⁻jëe['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu['] laay['] kyaq['] Dio.

3

Hi⁻laa[']jooy['] Dio

¹ Jëe` da` hnäh` ha` koh` sa` hnää` Tää` jne`, lä`jiih` ma`mi`cheey` jne` jooy`. He`ja`, dsa` jmi`gyuu` sa` kyuu` jne`, jëeh` sa` ga`lä`kyuuy` hñii` Dio.

² Øohn` hi` hnaan`, na` ma`laa` jne` joo` Dio. Sa`ga` ma`ñe` jne` ha` lä`lee` jne`. Pero ñe` ba` jne`, wa`ra`ga`të` jee` lä`jnää` Jesucristo, lee` jne` lä`koo` laay` hñiiy`, jëeh` ma`ja` jëe` jnih` na`hnää` lä`jëe` lä`koo` laay` hñiiy`.

³ Hi` ga`lä`jëe` hi` cha`o`jöh` dsé` kih` he` leey` kwee` kyaayh`, hi` he` na`, ngoo` mi`lluuy` hñiiy` cha`ga`miih` lä`jiih` leey` na`jngëey` lä`koo` na`jngëey` hñii` Jesús.

⁴ Lä`jëe` hi` jmee` dso`kye`, hlääyh` cha`né` ley kih` Dio. Jëeh` hi` jmee` dso`kye` na`, sa` mi`tey` kih` ley.

⁵ Ma`ñeh` ba` hnäh`, ja` Jesús mah` jñuuh` dso`kye` jnän`. Hi` he` ni` miih` dso`kye` sa` ga`lä`cha` kiyh`.

⁶ Lä`jëe` hi` täh` kyaayh`, sa` jmeey` dso`kye`. Pero lä`jëe` hi` jmee` dso`kye`, sa` ga` ma`jëey` ni` sa` ga` ma`lä`kyuuy`.

⁷ Gyuu` kyaan`, ta` kwa` hnäh` jwë` kih` ni` jaa` mah` mi`gaay` hnäh`. Hi` jmee` ma`la` he` llu` jmah`, hi` he` ba` llu`, lä`koo` llu` hñii` Cristo.

⁸ Pero hi` ga`nää` jmee` dso`kye`, laa` kyaq` hi`sa`llu`, jëeh` hi`sa`llu` ga`lø` jmee` he` hliih` lä` ma` to`në`.

He`ja` ja` Joo` Dio mah` heey` ta`kih` hi`sa`llu`.

⁹ Lä`jëe` hi` laa` kyaq` Dio sa` jmeey` dso`kye`, jëeh` lä`ma`laay` ja`ba` sa`ju` kih` Dio. Sa` le` jmeey` dso`kye`, kih` he` laay` kyaq` Dio.

¹⁰ Jee` la` dsa`lä`jnää` hii` laa` joo` Dio hi` hii` laa` joo` hi`sa`llu`. Ga`lä`jëe` hi` sa` jmee` he` llu`, hi` sa` hnää` øoyh`, sa` laay` kyaq` Dio.

Wa` hnää` jne` lä`ja` lä`ja` dsa`kyaqhn`

¹¹ Juu` la`, he` ga`nueh` hnäh` lä` ma` to`në` Wa` hnää` jne` lä`ja` lä`ja` dsa`kyaqhn`.

¹² Ta` jmee` hnäh` lä`koo` ga`jmee` Caín hi` ma` laa` kyaq` hi`sa`llu` mah` ga`jngëey` øoyh`. ¿He` kih` ja` he` ga`jngëey` øoyh`? Ga`jngëeyh`, kih` lä`jë` he` ma` jmeey` ma` la` ta` hliih` ba`, hi` ta` kih` øoyh` ma` la` ta` llu` jmah`.

¹³ Hnäh` øohn`, ta` jmee` hnäh` dsa`q` hoh` cher`mah` na`høøh` dsa`kyah` hnäh`.

¹⁴ Kih` he` hnää` jne` øøh` jne`, he`ja` ma`ñe` jne` ma`tëeh` jne` jee` chaa` jne` tää` lla` he` ma` juu` jne`. Pero hi` sa` hnää` øøh`, lä`ma`na`juuy` ja`ba`.

¹⁵ Lä`jëe` hi` na`hää` øøh`, laay` lä`koo` jaa` hi` jngëeh` dsa`. Ma`ñeh` ba` hnäh`, ni` jaa` hi` jngëeh` dsa`, sa`na`jnää` kih` Dio.

¹⁶ Ma`ñe` ba` jne` hee` ja` he` hnää` jne` øohn`. Jëeh`, Jesucristo ga`ngëe` hñii` ga`juu`

jnä` jne'. Ja`-ba' lä`-ja` jne' ka`-läh', ää`- jmi` kwaä` jne' hñaan' mah' juu` jne' kih' Øohn'.

17 Hi` ma`-cha` kih' jmi`-gyuu`-la`, mah' sa`-kway` ni` miih` lä` ma` lla`-kyaa` øøyh`, ha`-lä`-ja`-jäyh` hnää`-bih' Dio mah' sa` hnääy`-øøyh`.

18 Gyuu`- kyaan`, sa` jmää` jnän` he` hnää` jne' dsa`-kyaaahn` kyaah` juu` ta`-jmah'. Hnøø` kwan` lä`-käa`- tuh`-dsé` jne' he`-jmee` bii` kiyh', ja` koo`-jmeen` ba`.

19 Heh` lä`-ja`- ñe` jne' he`-tøøhn` kyaah` ju'dsoo` hi`-mo`-so`-hni`-ga`-huu`-dsé`-jnän`-cha`-në` Dio.

20 Pero cher'mah` hnii`-ga`-huu`-dsé`-jnän`, ha`-ga`-sa`- ñe` Dio hi`-jëë`- jne'. Ga`-lä`-jëë`-go`-te`-ba`- ñey`.

21 Øohn` hi`- hnaan`, cher'mah` ma`-na`-jngi`-huu`-dsé`-jnän`, ma`-cha`-ba`-o`-jøh`-dsé`-jnän` kyaah` Dio.

22 Hi` wa`-he`-cha`-he`-he`-ngiñ`-kih` Dio, hñah`-ba`-jne', jëëh`-høø`-ba`-jne`-nuuh`-kiyh`-hi`-jmee`-ba`-jne`-lä`-jë`-he`-tih`-dséy`.

23 He`-la`-ja`- nuuh`-kiyh`: He`-jmeen`-dsoo`-dsé`-jne`-kih`-jooy` Jesucristo, hi`-he`-hnää`-jne`-dsa`-kyaaahn`-lä`-koo`-mada`-he`-ga`-jmeeey`-jnän`.

24 Hi`-høø`-lä`-jë`-mada`-kiyh`-chäa`-bih`-kyaaahn`-Dio, hi`-Dio-kyaaayh`-ka`-läh`. Ta`-la`-kih`-jmi`-lle`-he`-ga`-kwëëyh`-

jne', he`-ja`-ba`-na`- ñe`-jne` Dio kyaah`-jne`.

4

Bee`- ga`- Jmi`-lle`- kih` Dio lä`-koh`- ga`- jmi`-lle`- kih` hi`-sa`-llu`

1 Øohn` hi`- hnaan`, ta`-wa`-heeh`-hnäh`-kih`-lä`-jëë`-hi`-jäh`-kye`- Jmi`-lle`- kih` Dio. Kye`-da`-hnäh`-kwaat`-kih`-dsa`-he`-che`-laay`-kyaa`- Dio o sa`-laay`- Jëëh`-jwëë`-hi`-ta`-juu`-ga`-nää`-lä`-käa`-jmi`-gyuu`-jmääy`-hñiy`-lä`-koh`-hi`-ngëë`-juu`-kih`-Dio.

2 Lä`-la`-ba`-lä`-kyuuh`-hnih`-hi`-na`-hi`-kye`- Jmi`-lle`- kih` Dio. Lä`-jëë`-hi`-jäh`-ja`-Jesucristo, laa`-jmi`-ngo`-hi`-he`-ba`-kye`- Jmi`-lle`- kih`-Dio.

3 Hi`-lä`-jëë`-hi`-kye`- jmi`-lle`-hi`-jäh`-sa`-ga`-laa`-Jesucristo jmi`-ngo`-hi`-he`-sa`-laa`-kyaa`- Dio. Jmi`-lle`-hi`-na`-høøh`-kih`-Cristo ba`-he`- Ma`-nuuh`-ba`-hnäh`-jä`-jmi`-lle`-kih`-hi`-na`-høøh`-he`-hi`-ma`-chäay`-ba`-jmi`-gyuu`-jmi`-na`!

4 Gyuu`- kyaan`, ma`-laa`-hnäh`-kyaa`- Dio, hi`-ma`-löh`-hnäh`-kih`-hi`-ta`-juu`-he`- Jëëh`-bee`-ga`- Jmi`-lle`-kih`-Dio hi`-jää`-hnäh`-lä`-koh`-ga`-hi`-jää`-dsa`-jmi`-gyuu`-

5 Dsa`-he`-laa`-kyaa`-jmi`-gyuu`-la`-ba`-, he`-ja`-hlëëyh`-juu`-he`-cha`-jmi`-gyuu`-la`-, hi`-dsa`-jmi`-gyuu`-ba`-nuu`-kiyh`.

6 Pero jne`-laa`-jne`-kyaa`- Dio. Hi`-kyuu`- Dio, hi`-he`-nuu`-jnän`-. Pero hi`-sa`-kyuu`- Dio, sa`-jmeeey`-he`-

jnän` . Lä` ja` ba` jmee` lii` hee` na` jmi` lle` he` la` kih` ju` dsoo` , hi` hee` na` jmi` lle` he` la` juu` ta` juu` .

He` ba` che` hnää` Dio jne`

⁷ Øøhn` hi` hnaan` , wa` hnää` jne` dsa` kyaah` . Jëeh` , he` hnää` jne` Øøhn` gwa` kih` Dio ba` ja` . Ga` lä` jëe` hi` hnää` dsa` kyaah` , hi` he` ba` laa` kyaah` Dio, hi` he` ba` kyuu` Dio.

⁸ Hi` sa` hnää` dsa` kyaah` , sa` ga` ma` kyuu` Dio. Jëeh` , Dio hnää` bih` dsa` .

⁹ Kyaah` lä` la` ga` mi` jnää` Dio ha` koh` sa` hnää` jne` . Ga` cheey` jooy` jmi` gyuu` la` hi` laa` gyuu` koo` mëe` kyaay` . Mah` jmeey` chaa` jne` ta` la` kih` jooy` ba` .

¹⁰ Ha` gwa` he` hnää` jne` Dio. Sa` ja` jnän` he` hnää` jne` Dio. Dio ba` he` hi` ga` lä` hnää` jne` to` në` he` ja` ga` cheey` jooy` mah` ga` juuy` lla` jne` lä` jwë` jee` ga` lä` hmaah` dso` kye` jnän` .

¹¹ Øøhn` hi` hnaan` , cher` mah` Dio ma` lä` hnää` jne` cha` miih` , ja` ba` lä` ja` ää` jmi` lä` hnää` jne` dsa` kyaah` .

¹² Jih` koh` ni` jaa` sa` ma` jëe` Dio. Pero cher` mah` hnää` jne` dsa` kyaah` , Dio ba` kyaah` jne` . Hi` he` jmeen` lä` ja` ma` na` hñaa` he` hnää` jne` Dio.

¹³ Kih` he` ga` kwëeh` Dio jne` Jmi` lle` kiyh` , he` ja` ñe` jne` chaa` jne` kyaah` Dio, hi` Dio kyaah` jne` .

¹⁴ Ma` jëe` jnää` hi` jmee` jnää` ju` dsoo` , Tää` he` hi` ga` chee` jooy` mah` lääy` dsa` jmi` gyuu` .

¹⁵ Ga` lä` jëe` hi` jäh` , Jesús he` laa` Joo` Dio, chaay` kyaah` Dio, hi` Dio kyaay` ka` läh` .

¹⁶ Ma` lä` kyuuh` jnää` hi` ma` jmee` jnää` dsoo` he` hnää` Dio jne` . Jëeh` , Dio hnää` bih` dsa` . Hi` hi` täh` koo` hweh` he` hnää` dsa` kyaay` , chaay` kyaah` Dio, hi` Dio kyaay` ka` läh` .

¹⁷ He` ja` , cher` mah` hnää` jne` dsa` kyaah` , ma` na` hñaa` ba` he` hnää` jne` Dio mah` lä` ja` ma` cha` ba` o` joh` dsé` jnän` wa` rá` ga` të` jee` lla` Dio ta` . Jëeh` lä` koo` laa` hñii` Dio, ja` ba` lä` ja` laa` jne` jmi` gyuu` la` .

¹⁸ Hi` hnää` dsa` kyaah` , sa` cha` mo` goyh` . Hi` dsoo` hnää` dsa` kyaah` , jmeey` ta` koo` ba` he` goyh` . Pero hi` goh` , jëey` wi` ba` laay` , he` ja` goyh` . Lä` ja` cher` mah` hi` goh` , he` sa` na` hñaa` he` hnää` Dio ba` ja` .

¹⁹ Hnää` jne` Dio, jëeh` hñii` bih` ga` lä` hnää` jne` to` në` .

²⁰ Cher` mah` hi` jäh` : "Jnää` hnaan` Dio", mah` na` hääy` Øøyh` , hi` ta` juu` ba` he` . Jëeh` , hi` jëe` Øøh` mah` sa` hnää` , ja` lä` ja` hnää` Dio hi` sa` ma` jëey` jih` koh` ?

²¹ Ga` hñiah` jne` naah` la` kiyh` : Cher` mah` hi` hnää` Dio, wa` hnää` Øøyh` ka` läh` .

5

Wa' lla-dsëë' jne' kih' he-hlüh'

¹ *Ga-lä-jëë' hi- ma-dsoo' dsëë', Jesús he' laa' Cristo, hi- he' ba' laa' kyaa' Dio. Cher'mah' hnää' jne' jaa' dsa- hi- chaa' chih' kyaa', lä' ja- ka-läh' hnää' jne' chih' kyaa'.*

² *Cher'mah' hnää' jne' Dio hi- jmeé' jne' lä' jë' mada' kiyh', ñe' jne' hnää' ba' jne' ka-läh' lä' jëë' jooy'.*

³ *Lä-la- ba' la' he- hnää' jne' Dio, hnøø' høøn' lä' jë' mada' he' jmeey'. Hi' lä' jë' mada' kiyh' sa' jwëëh' go-te'.*

⁴ *Jëëh', lä' jëë' hi- laa' kyaa' Dio lla-dsëë' kih' he-hlüh' he' cha- jmi-gyuu' la-. Kyaah' he- ma-dsoo' dsë- jne' kih' Dio, he' ja- ba' ma-lla-dsëë' jne' kih' he-hlüh' he' cha- jmi-gyuu' la-.*

⁵ *Hi- ma-dsoo' dsë', Jesús he' laa' Joo' Dio, hi- he' ba' hi- lla-dsëë' kih' he- hlüh' he' cha- jmi-gyuu' la-.*

Cha- ba' he- jmeé' ju'dsoo' kih' Joo' Dio

⁶ *Kyaah' jmi- hi- kyaah' jma- ja' Jesucristo jmi-gyuu' la-. Ja- ma-la- koo' ga-saay- jmi-, ga-tuu'y' jma- kiyh' dsoh' hma-cru'. Hi' ja- ba' Jmi-lle' kih' Dio jmeé' ju'dsoo' he- jay', jëëh' Jmi-lle' kih' Dio la' ju'dsoo' jmah' ba'.*

⁷ *Uu- laa' hi- jmeé' ju'dsoo' gyuu'h' jmi-gyuu'. Tää' he' jaa', hi- laa' juu' he' jee' ga-te' uu', hi' Jmi-lle' Na-jngii*

'ka-läh'. Koo- ba' juu' hii' kih' jee' lä' jëë' uu' hi- he'.

⁸ *Hi- cha- hnë- née' he- jmeé' ju'dsoo' hwa' la-. Jmi-lle' kih' Dio he', jmi- ja-, hi' jma- ka-läh'. Lä' jë' hnë- née' he' ja-, hii' koo- ba' juu' kiyh'.*

⁹ *Heëh' ba' jne' ju'dsoo' he- kwa' dsa-, ha' ga' sa' kyee' ju'dsoo' he' ga' jmeé' Dio kih' joo'.*

¹⁰ *Hi- jmeé' dsoo' dsë' kih' Joo' Dio, kyey' ju'dsoo' la- neh' tuh-dsëy'. Hi- sa' jmeé' dsoo' dsë' kiyh', jmaäy' Dio ja- hi- ta-juu', jëëh' sa' ma-heeyh' ju'dsoo' he' ga' jmeé' Dio kih' Joo'.*

¹¹ *He- la- ja- ju'dsoo' he- ga-kway': Ta-la- kih' Joo' hi- na'jiih', ga' jmeey' chaa' jne' tää'.*

¹² *Hi- ma-heeh' kih' Joo', lä' ma-chaay' ja- ba'. Pero hi- sa' ma-heeh' kih' Joo', sa' na'jnääy' kih' Dio.*

Nuuh' kih' Jwaa' jee' ga-dsaa' juu' kiyh'

¹³ *Siih' lä' jë' he- la- kyah' hnäh' hi- ma-heeh' kih' Joo' Dio, mah' lä' ñeh' hnäh' he- ma-chaah' ba' hnäh' tää', hi- mah' jmeeh' hnäh' dsoo' kih' Joo' Dio.*

¹⁴ *He- la- ja- o-jöh' dsë- he- ma-cha- jnän' kyaayh'. Cher'mah' ga-ngiin' he- hnøø' jne' kiyh' lä' hyoh' dsëy', nuuy' ba'.*

¹⁵ *Hi- cher'mah' ñe' jne' nuuy' ba' jnän', lä' ja- ñe' jne' ka-läh' wa'ra- ga-ngiin' wa' he- cha- he- he- lla-kyaa'*

jne' kiyh', ma-hñah~ ba' jne'
ja~ lä-jé~ he~ ma-ngiih~ ja~.

¹⁶ Cher'mah⁴ jaq⁻ hnäh[~]
ga-jéeh[~] jaa⁻ øøh⁴ jne' hi⁻
j mee[~] dso'kye⁻ he⁻ sa⁻ jngiih[~]
kiyh⁴, ja~ ngiih[~] kiyh⁴ kih⁴ Dio,
hi⁻ Dio j mee[~] ba' jøh⁻ dsë⁴
kiyh⁴. He⁻ la⁻ ja~, hlëehn[~]
kih⁴ hi⁻ j mee[~] dso'kye⁻ he⁻
sa⁻ jngiih[~]. Jéeh[~], cha⁻ ba'
dso'kye⁻ he⁻ jngiih[~] kih⁴
dsa⁻. Hi⁻ kih⁴ hi⁻ ma- j mee[~]
dso'kye⁻ ja~, sa⁻ cha⁻ jwahn[~]
ngiih[~] kiyh⁴.

¹⁷ Lä-jé⁻ he⁻ hlïih[~] he⁻
j mee[~] jne', la⁻ dso'kye⁻. Pero
cha⁻ ba' dso'kye⁻ he⁻ sa⁻
jngiih[~] jnän[~].

¹⁸ Ma-ñe' jne' ga-lä-jéeh[~] hi⁻
laq⁻ kyaq⁻ Dio mo-so⁻ j mee y⁻
dso'kye⁻, jéeh[~] Joo[~] Dio ba'
hää[~] jne'. Sa⁻ kway⁻ jwë⁴ kih⁴
hi⁻ sa⁻ llu⁻ mah⁴ kqayh⁴ jne'.

¹⁹ Ma-ñe' ba' jne' he⁻
ma-läa⁻ jne' kyaq⁻ Dio, hi⁻
hi⁻ sa⁻ llu⁻ ba' j mee[~] hih⁻
lä-kqa⁻ lä-juh⁴ jmi⁻ gyuu⁻.

²⁰ Hi⁻ ma-ñe' ba' jne', ja⁻
ba' Joo[~] Dio. Ga-j mee y⁻
ga-lä-ngëe⁻ jne' mah⁴
lä-kyuu⁻ jnih[~]. Hi⁻ he⁻ he⁻
laq⁻ juu⁻ dsoo⁻. Hi⁻ ma-tøøh⁻
ba' jne' ko-jøh⁻ kyaqah⁴ hi⁻
laq⁻ juu⁻ dsoo⁻. Hi⁻ he⁻ he⁻
Jesucristo Joo[~] Dio. Hi⁻ he⁻
he⁻ hi⁻ dsoo⁻ laq⁻ Dio, hi⁻
j mee[~] chaq⁻ jne' tää⁻.

²¹ Gyuu⁻ kyaqan⁻, hää[~] hnäh[~]
hñiaah⁴ kih⁴ dio hi⁻ na-laa⁻
kqah[~] dsa⁻. Wa'la' lä-ja~.

2 Juan

**He⁻ la⁻ jee['] ga⁻ tē['] to[']
je⁻ he⁻ ga⁻ si['] Jwaa[']**

*Hee-ja-ju'dsoo'hi-hee-ja-
he-hnää'-jne' dsa-kyaaahn'*

¹ *Jnä' dsa- ma-gyuuh-
kyaaah' hnäh' siin' juu' la-
kih' dsa-më' hi- na-lleeh'
kyaa' Dio kyaah' kih' lä-jee-
jooy' hi- hnaan' lä-kaa-
tuh-dsën'. Ja- ma-la- jnä'
hnaan' hnäh', lä-ja- ka-läh',
lä-jee- hi- ma-lä-kyuuuh'
ju'dsoo' hnääy' hnäh'.*

² *Hnaan' hnäh' kih' he-
töoh' jne' kyaah' ju'dsoo' hi-
lä- ma-töohn' ja- ba' kyaah'
ju'dsoo' la- lä-jé- joh' jmiif'
cha-.*

³ *Ngiin' kih' Dio hi- laa'
Tää' jnän' hi- ngiin' kih' Je-
sucristo jooy', wa' kway' he-
llu' kyah' hnäh', wa' lä-ñih'
dsey' hnäh', hi- wa' jmeey' hii'
tií' tuh-hoh' hnäh', lä-koo- la'
ju'dsoo' kiyh' hi- lä-koo- jiih'
hnääy' hnäh'.*

⁴ *Peer' chaqan' cha-miih-
llu' kih' he- ma-jeen' ko-llaq'
gyuu- kyaah' hi- ga-nää'
lä-koo- hnøø' ju'dsoo' hi-
lä-koo- nuuh' he- ma-hnäh'
jne' kih' Tää'.*

⁵ *Sa- la' nuuh' hmëe' he-
siin' kyah' la-. Ja- ba' nuuh'
he- ga-hnäh' jne' lä- ma-
to-në' ba' la-. He- ja- hne-
dsa-më', chuun' kyaah'
hne- na', wa' lä-hnää' jne'
dsa-kyaaahn'.*

⁶ *He- la- ba' ja-, he- hnää'-
jne' dsa-kyaaahn', he- jmeen'
lä-koo- jäh' nuuh' kih' Dio
ba'. He- la- ja- nuuh' he-
ga-nuuuh' hnäh' lä- ma' to-në':
he- go-taqah' hnäh' hnaah'
hnäh' dsa-kyaaahn' hnäh'.*

Dsa- hi- ta-juu'

⁷ *Jëeh', ga-nää' jwëe' hi-
ta-juu' lä-kaa' jmi- gyuu-, hi-
sa- jmee' dsoo' ja' Jesucristo
jmi- gyuu- la-, laa' jmi- ngo'.
Hi- jmee' lä-ja-, hi- he' he'
hi- ta-juu', hi- na-høøyh' kih'
Cristo.*

⁸ *Leeh' hnäh' mah' sa-
hee' ta' kyah' hnäh' he-
ma-na'llu'. Lä-ja- ba' leh'
hnäh' na'tee' jñee' hnäh'.*

⁹ *Wa' hi- cha- hi-, hi-
dsa-kah' jwë' cher'mah'
ga-tay' nuuh' kih' Cristo, sa-
laay' kyaah' Dio. Pero hi- høø-
koo- hweh- nuuh' kih' Cristo,
hi- he' ba' laa' kyaah' Dio hi-
laay' kyaah' Jooy' ka-läh'.*

¹⁰ *Cher'mah' ja- hi-
ga-lloo' kyah' hnäh' hi- sa-
kye- nuuh' kih' Cristo lä-koo-
hlëehn' la-, ta- heeh' hnäh'
cha-neh' kyah' hnäh', ni- ta-
jmee' hnäh' Dio kiyh'.*

¹¹ *Jëeh', hi- jmee' Dio kiyh',
he- jmeey' ko-jøh' kyaah' ta'
hliih' he- jmee' dsa- he'.*

¹² *Cha- cha-ga'miih' juu'
he- hnoon' jwëehn' hnäh',
pero mo-so' ma-sii' ga' jnä',
kih' he- hnoon' niin' na'jeen'
hnäh' mah' llan' juu' ko-jøh'
hi- lä-ja- jee- dsë- jne' go-te-.*

¹³ *Joo' dsa-më' øøh' hnäh'
hi- na-lleeh' kyaah' Dio,*

jmeey⁺ Dio kyah¹ hnäh[’]. Wa'
la' lä⁻ ja⁻.

3 Juan

He⁻ la⁻ jee['] ga⁺ tē['] hnē⁻ je⁻ he⁻ ga⁺ sii['] Jwaa⁻

Ga⁺hii["] juu['] kih['] Gayo he⁻
ga⁻ngéey['] llu[']

¹ Jnä['] dsa⁻gyuu['] kyaah[']
hnäh['], siin⁺ juu['] la⁻ kih['] ome⁻
kyaan⁺, Gayo, hi['] hnaan⁺
lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsen⁺.

² Øohn['] hi['] hnaan⁺, ngiin[']
kih['] Dio mah['] wa['] dsa⁻ngéeh[']
llu['] kih['] ga⁻lä⁻jé['] ba[']. Lä⁻koh[']
lluh['] hne⁻ kih['] Dio, ja⁻ba[']
lä⁻ja⁻ wa['] chaah['] hne⁻ llu['].

³ Ga⁻jëe['] dsen⁺ cha⁻miih⁺
ma['] ya⁻nää⁺ ko⁻llaa['] øøh['] jne['].
Ga⁻jmeeyh['] juu['] lä⁻ ma⁻hääh[']
ba['] hne⁻ koo⁻ hweh['] kyaah[']
ju'dsoo['].

⁴ Sa⁻ cha⁻ ga['] jyoh['] he⁻
j mee⁻ jëe['] dsen⁺ lä⁻koh['] ga[']
he⁻ la⁻, he⁻ nuun⁺ tääh[']
ba['] gyuu['] kyaan⁺ lä⁻koo⁻ la[']
ju'dsoo['].

⁵ Øohn['] hi['] hnaan⁺, jmeeh[']
ba['] hne⁻ llu['] lä⁻koo⁻ hä['] ma[']
jmeeh['] be['] kih['] øøh['] jne[']. Hi[']
cha⁻ga[']miih⁻ llu['] jmeeh['] kih[']
hi['] go⁻nää⁺ ta['] jee['] jyoh['].

⁶ Hi['] he['] ga⁻kwa['] juu['] neh⁻
gwah['] ha⁻ lä⁻ koh['] hnaah⁻
hnih[']. Ja⁻ jmeeh['] llu['] hoh[']
kwëeyh['] he⁻ j mee⁻ bii['] kiyh[']
cha⁻jwë['] jee['] ga⁻nääy['], jëeh[']
lä⁻ja⁻ lle['] kih['] hi['] j mee⁻ ta['] he[']
kih['] Dio.

⁷ Hi['] he['] na⁻nää⁺ llu['] dsé[']
kwaat['] kih['] Jesús. Sa⁻
ga⁻heeeyh['] ni['] miih⁻ he⁻

ma⁻heeeyh['] juu['] kih['] Dio.

⁸ Ää['] jmii['] jmeen['] be['] kih[']
hih['] dsa⁻ hi['] ga⁻nää⁺ kwa⁻
ju'dsoo[']. Jëeh['], he⁻ j mee⁻
j ne['] lä⁻ja⁻, j mee['] j ne['] ko⁻jøh[']
kyaaayh['] ba['] ja⁻.

Ga⁻j mee['] Diótrefe he⁻ hliih[']

⁹ Ga⁻sii['] kih['] gwah['], pero
Diótrefe sa⁻ hnøøy['] j mee⁻
jnääh['] mada⁻ kiyh['], jëeh['] hñii[']
bih['] hnøøy['] j meeey['] hih['].

¹⁰ He⁻ja⁻ wa[']ra⁻ ga⁺ tē['] jee[']
niin['] jee['] ja⁻, mi⁻liihn['] dséy[']
he⁻ ngéy['] kooyh['] juu['] jwii[']
mah['] j meeey['] juu[']ta[']juu[']kyaa[']
jnääh[']. Hi['] sa⁻ lëë['] kiyh[']
he⁻ j meeey['] lä⁻ja⁻. Lä⁻kye⁻
øøh['] j ne['] hi['] dsa⁻nää⁺ jee[']
ja⁻ sa⁻ heeyh[']. Hi['] lä⁻ja⁻
hay['] kih['] hi['] hnøø['] heeh['] øøh[']
j ne['], lä⁻jiih['] lleey['] neh['] gwah[']
go⁻te⁺.

Ga⁻hii["] juu['] kih['] Demetrio
he⁻ga⁻j meeey['] he⁻ llu[']

¹¹ Øohn['] hi['] hnaan⁺, ta⁻
j mee⁻ lä⁻koo⁻ j mee⁻ hi[']
ga⁻nää⁺ jwë['] hliih[']. J mee['] he⁻
llu['] j mah['] ba[']. Jëeh['] hi['] j mee⁻
he⁻ llu['], laa['] kyaah['] Dio. Pero
hi['] j mee⁻ he⁻ hliih['], sa⁻ ga[']
ma⁻heeeyh['] kih['] Dio.

¹² Ga⁻lä⁻jëe['] ba['] hlëeh[']
llu['] kih['] Demetrio. Lä⁻kye⁻
ju'dsoo['] hlëeh['] llu['] kiyh['].
Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jnääh['] j mee⁻
jnääh['] ju'dsoo['] kiyh['] ka⁻läh['].
Hi['] ñeh['] hnäh['] hlëeh['] jnääh[']
ju'dsoo['] j mah['] ba['].

¹³ Cha⁻ cha⁻ga[']miih⁻ he⁻
hnoon['] jwëehn['] hne⁻, pero
mo⁻so⁻ ma⁻sii['] ga['] jnää⁺.

¹⁴ To⁻chah[’] la⁻ hnoon[’]
na⁻jëen⁻ hne⁻ mah[’] llan[’] juu[’]
ko⁻jøh[’].

¹⁵ Wa[’] hii[’] tii[’] tuh⁻hoh[’].
Ome⁻ jnän⁻ jmee⁻ Dio kyah[’].
Jmee[’] Dio kih[’] lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻
ome⁻ jnän⁻ hi⁻ tääh[’] jee[’] na⁻.

Judas

He⁻ la⁻ na⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii^{''} Juda

¹Jnä' Juda jmeen⁻ ta' kih' Jesucristo hi⁻laan⁻ øøh' Jacobo, siin⁻ kyah' hnäh' hi⁻ na⁻teeh' kyaa['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän[,] hnäh' hi⁻ na⁻jngëe['], hi⁻ lä⁻ja⁻ hää['] ba['] Jesucristo hnäh'.

² Wa' lä⁻ñih' dsë['] Dio hnäh' cha⁻ga⁻miih⁻, hi⁻ wa' jmeey['] hii['] tii['] kyah' hnäh', hi⁻ lä⁻ja⁻ wa' hnääy['] hnäh' cha⁻ga⁻miih⁻.

Dio lla[']ta' kih' hi⁻hñaa⁻ dsë[']
(2 Pedro 2:1-17)

³ Hnäh' øøhn['] hi⁻ hnaan⁻, ma['] hnoon['] ma['] siin['] kyah' hnäh' ha⁻ lä⁻ ga⁻lää['] Dio jne'. Pero na['] ba['] laan⁻, jmee⁻ bii['] kin⁻ siin['] jyoh['] juu['] kyah' hnäh'. He⁻ja⁻ chuu['] kyäah['] hnäh', ni['] ko⁻hi⁻pih['] ta⁻ kwa⁻ hnäh' jwë['] mi⁻sh['] dsa⁻ juu['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] jne' la⁻. Jëeh['], koo['] hä['] ba['] ma['] ga⁻kwa['] Dio juu['] la⁻ kih['] lä⁻jee['] hi⁻ na⁻jngëe['].

⁴ Ko⁻llaq['] hi⁻ ma⁻täah['] jee['] kyah' hnäh' jmääy['] hñiiy['] lä⁻koo⁻ ja⁻ øøh['] jne'. Pero ko⁻ja⁻ ma⁻na⁻hee['] ba['] hi⁻ hnää⁻ dsë['] he['] ja['] jmi⁻gyuu[']. Lä⁻koo⁻ he⁻ tih['] dsëy['] juu['] he⁻ llu['] dsë['] Dio kyäah['] jne', he⁻ja⁻ jäh['] na⁻na['] jwë['] jnän[,] jmeen['] lä⁻jé['] he⁻ lla⁻ dsë['] jne'. Ni['] sa['] tooyh['] ta['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻

laa['] ja⁻ ba['], hi⁻ jmee⁻ hih⁻ kih['] lä⁻jee['].

⁵ Ma⁻ke⁻ ma⁻ñeh['] ba['] hnäh' he⁻ la⁻, hnoon['] mi⁻dsoohn['] hoh['] hnäh' lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] Dio llo[']joo['], lä⁻ma['] ga⁻hwëey['] dsa⁻kyäay['] hi⁻ ma[']tääh['] hwa['] Egipro. Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻jngëeh['] Dio lä⁻jee['] hi⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] kiyh['].

⁶ Hi⁻ lä⁻ja⁻ ko⁻llaq['] ángele ga⁻bey['] høøy['], kih['] he⁻ sa⁻ ga⁻tih['] dsëy['] ta['] he⁻ ma['] hä['] gooy[']. He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] Dio tääh['] na⁻jnëey['] jee['] na⁻hoo['] jee['] sa⁻ hwëey['] jih[']koh['], lä⁻jiih['] lloo['] jmi['] lla['] Dio ta['] kiyh['].

⁷ Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻heeh['] Dio wii['] hi⁻ ma['] tääh['] jwi['] Sodoma, hi⁻ ma['] tääh['] jwi['] Gomorra hi⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jyoh['] jwi['] he⁻ ma['] tääh['] lä⁻kaa⁻ jäh['] ja⁻, kih['] he⁻ ga⁻kaayh['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ ga⁻kaayh['] he⁻ba['] dsa⁻ñuuuh['] dsa⁻kyäayh[']. Lä⁻ja⁻ ga⁻la['] kih['] dsa⁻ he⁻ mah['] lä⁻ngëe['] jne' ha⁻ lä⁻koo['] wi['] sa⁻ jëe['] dsa⁻ wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] lla['] Dio ta['], käay['] kyäah['] je⁻ he⁻ sa⁻ uu['] jih[']koh['].

⁸ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻taah['] jee['] kyah' hnäh', laaay['] lä⁻koo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻cha⁻ huuh[']dsë['] kih['], ma⁻mi⁻sayh['] hñiiy['], sa⁻ hnøøy['] jmee['] Dio hih[']kiyh['], hi⁻hlëeyh['] wi['] kih['] jmi⁻lle['] hi⁻ cha⁻ be['] kih['].

⁹ Pero ángel jøøh['] hi⁻ chee['] Migye['] sa⁻ ga⁻tuu['] dsëy['] ma['] jwääy['] dso[']jwi['] kih[']hi⁻sa⁻llu['], ma['] ga⁻ti['] ga⁻choo['] hi⁻sa⁻llu['] juu['] kyäayh[']. Ma['] teey['] kwäat['] kih['] hi⁻ kih['] ma['] jä[']

hlíi' Moisé. He-ja- ga-siiyh- lä-la- ba': "Dsa-jøøh' jnän` wa' juuuh' kyah'."

¹⁰ Pero dsa- hñaa- dsë- he', hléeyh- wi- kih- lä-je- he- sa- ngéey'. Hi- dsa- gaay' kyaah' he- sa- jwéeh' lä- ngéee' jne'. Jéeh', ma- ñe- ba' jne' lä- koo- lle' jnän` hi- lä-kye- jah' ma- ñe- bih- ka- läh'. Pero dsa- he', heey- hniiy' kyaah' lä-je- he- hee- dsëy'. Ni- miih- sa- jmeey- huu- dsë-.

¹¹ Peer- jwi- dsa- he', he- jmeey- lä- koo- ga- jmee' Caín. Hi- hnøøy- liyh- cha- miih- kuu', he- ja- dsa- kayh- jwé- lä- koo- ga- kah- Balaam. Hi- le' kiyh- lä- koo- ga- la- kih- Coré hi- ga- juu- kih- he- ga- jmeey- chaayh- kyah' Dio.

¹² La- o- hih- kyah- hnäh- lä- koo- jmee- dsa- he', ma- dsa- tayh- jee- kyah- hnäh- lä- ma- jmeeh- hnäh- jmi- kuh- huh- hnäh- kyah- dsa- kyaah- hnäh-. Ni- miih- sa- lä- hiiyh- dsa- tayh- kuh- hiyh- jee- kyah- hnäh-, hnnooyh- lä-je- he- ga- tih- dsëy- hniiy- ba'. Laay- lä- koo- jni- he- sa- kyaah- jma', he- go- kye- lle' ta- la- ta- jnö-. Laay- lä- koo- hma- he- sa- hi- mi- jii- kih- he- ma- cheeh- lä- kye- jmoo- kih-. Lä- koo- he- na- juu- to- jiih- ba- laay'.

¹³ Lä- koo- jmi- ñeeh- jee- cha- hluh- soo- tu- joo- kih-, lä- ja- laa- hi- he- kyaah- lä-je- he- hlíi- he- jmeey- ja-. Laay- lä- koo-

nuu- hi- ma- kah- jwé- kih-. Ma- na- laay- kwaat- dsa- näay- tää- jee- na- hoo- läh-.

¹⁴ Enoc, hi- ma- laa- jee- ga- tê- gyee- sa- ju- kih- Adán, ga- hléeyh- kih- dsa- he-, ga- ngéey- juu- ha- lä- le- ta- cha- ne', ga- jäh-: "Hii- Dsa- jøøh' jnän` ma- ja- kyaah- cha- miih- mil hi- na- jngéey- kyaay',

¹⁵ mah- jmeey- jwiz- kih- lä-je- dsa-. Ma- ja- llay- ta- kih- lä-je- hi- hñaa- dsë- he- kwaat- kih- dso- kye- he- ga- jmeey- jee- tääy- jwé- hlíi- ja-, hi- kwaat- kih- lä-je- wi- he- ga- hléeyh- kih- Dio", ga- jäh- Enoc.

¹⁶ Dsa- he- koo- ti- chooy- juu', sa- tih- dsëy- ni- koo- ni- he- ga- jyoh- he- llu-, ga- näay- hnnooyh- lä-je- he- hee- dsëy- ba'. Hi- hléeyh- juu- kaah- jmah- hi- hléeyh- juu- jmä- øø- ha- lä- jee- liyh- kuu'.

Hnøø' mi-te' jne' lä- koo- lle- kih'

¹⁷ Hnäh- øøhn- hi- hnaan-, mi- dsooh- hoh- hnäh- lä-je- juu- he- ma- nuun- jää- he- ga- kwa- apóstole kyaah- Jesucristo Dsa- jøøh' jnän',

¹⁸ ga- jäh- siiyh- hnäh-: "Wa'ra- ga- tê- jee- llaa- jmi-, ya- nää- dsa- hi- mi- kwah- lä-je- he- llu-, hi- ga- nää- lä- koo- ngii- he- hlíi- he- hä- tuh- dsëy-."

¹⁹ Hi- he-, koo- llaay- dsa- hnii- mah- jmeey- to- nää-, hnnooh- gyih- he- ngii-

jmi⁻ngo⁴ kiyh⁴, sa⁺ kyey⁻
Jmi⁻lle[’] Na⁻jngii⁴.

20 Øøhn⁴ hi⁻ hnaan⁺,
go⁻nää[’] ba[’] hnäh[’] ta⁻ cha⁻në[’]
kyaaah[’] he⁻ ma⁻dsoo[’] hoh[’]
hnäh[’]. He⁻ na⁻ ba[’] he⁻
na⁻jngii⁴ go⁻te⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻
ngii⁴ hnäh[’] kyah⁴ kyäah[’] be⁻
kih⁴ Jmi⁻lle[’] Na⁻jngii⁴.

21 Go⁻taah[’] hnäh[’] koo⁻
hweh⁻ kyäah[’] he⁻ hnäa⁴
Dio hnäh[’]. Kwéeh[’] hoh[’]
hnäh[’] lä⁻jih[’] tée⁻ Jesucristo
Dsa⁻jøøh[’] jnän[’] kyah⁴ hnäh[’]
mah⁻lä⁻ja⁻ jmee⁴ chäa⁻ hnäh[’]
kyäayh[’] lä⁻jé⁻ joh[’] jmii⁴ cha⁻,
jéeh[’] lä⁻ñih[’] dséy⁴ kyah⁴ hnäh[’].

22 Hlëeh[’] hnäh[’] hi⁻ jmee⁻ to⁻
dsé⁴, mah⁻ lä⁻ngëey[’] hee⁻ ja⁻
he⁻ llu⁴.

23 Chääh[’] hnäh[’] hi⁻ ma⁻hii⁴
goo⁻ kih⁴ dsoo⁴ cha⁻je⁻ hi⁻
wa[’] lä⁻ñih[’] hoh[’] hnäh[’] kih⁴
jñah[’]. Pero leeh[’] hnäh[’] wa⁻ra⁻
ga⁻jmeeh[’] hnäh[’] ko⁻jøh[’]
kyäayh[’]. Jéeh[’], lä⁻koo⁻ he⁻
sah⁻ba[’]laay⁴ kyäah[’] he⁻ hlüh[’]
he⁻jmeeey⁻ ja⁻.

24 Jaä⁻ Dio ba[’] hi⁻ cha⁻ be⁻
kih⁴. Hñii[’] bih⁴ liyh⁻ hääy⁴
hnäh[’] mah⁻ sa⁺ täh⁻ hnäh[’].
Heh[’] lä⁻ja⁻ ngëey[’] hnäh[’]
ya⁻jwii⁴ kiyh⁴, na⁻jngëeh[’]
hnäh[’] hi⁻cha⁻miih⁻ jéeh⁻ hoh[’]
hnäh[’].

25 Jaä⁻ hñiiy[’] ba[’] cha⁻
cha⁻miih⁻ huu⁻dsé⁻ llu⁴ kiyh⁴,
hi⁻lääy⁻ jne⁻. He⁻ja⁻ wa[’]
jmeen⁻juuh⁻ kih⁴ Dio hi⁻ gya⁴
jøøh[’]. Jaä⁻ hñii[’] bih⁴ jmeeey⁻
hih⁻hi⁻cha⁻cha⁻miih⁻ be⁻
kiyh⁴. Lä⁻ja⁻laay⁴ na⁺ hi⁻
lä⁻ja⁻laay⁴ ga⁻lä⁻jé⁻ joh[’] jmii⁴
cha⁻. Wa[’]la[’]lä⁻ja⁻.

Apocalipsis

Juu' he-

ga⁻mi⁻jnää⁻ ángel

kih['] Jwaa⁻

¹ Jee' la⁻ na⁻sii⁻ he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesucristo, ja⁻ba['] he⁻ ga⁻hyoyh['] kih['] Dio mah['] mi⁻jnääy⁻ kih['] dsa⁻ kyaay['] lä⁻jé⁻ he⁻ nøø['] juu['] le['] chah^{'.} Ga⁻cheey['] ángel kyaay['] mah['] ngëey['] juu['] la⁻ ki⁻ jnä['], Jwaa⁻ hi['] jmee⁻ ta[']he['] kiyh^{'.}

² Jnä['] ga⁻jmeen['] dsoo['] juu['] kih['] Dio, hi⁻ ga⁻jmeen['] dsoo['] kih['] lä⁻jé⁻ juu['] he⁻ ga⁻kwa['] Jesucristo, ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻jéen^{'.}

³ La['] llu['] kih['] hi⁻ hë⁻ hi⁻ kih['] hi⁻ nuu⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ na['] ga['] le['] lä⁻koo⁻ jäh['] juu['] la⁻. Hi⁻ la['] llu['] kih['] hi⁻ jmee⁻ he['] lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] la⁻, jéeh['] ma⁻ngoo['] ya⁻jäh['] le['] he['] ja⁻.

Ga⁻sii['] Jwaa⁻ kih['] lä⁻jé⁻ gyii['] gwah⁻

⁴ Jnä['] Jwaa⁻ siin⁻ kih['] lä⁻jé⁻ gyii['] gwah⁻ he⁻ tøø['] hwa['] Asia. Ngiin['] kih['] Dio wa[']kway['] lä⁻jé⁻ he⁻ llu['] kyah['] hnäh['] hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh[']. Hi⁻ he['] he['] laa['] na['], hi⁻ he['] he['] ma['] laa['] jää^{',} hi⁻ he['] he['] hi⁻ na['] ga['] jäh[']. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ngiin['] kih['] lä⁻jé⁻ gyee['] jmi⁻lle['] hi⁻ täh['] cha[']né['] Dio.

⁵ Hi⁻ lä⁻ja⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo hi⁻ mi⁻te['] juu['] kih[']. Hi⁻ he['] to⁻né['] ga⁻lä⁻jiih['] jee['] kih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu['] hi⁻ jøøh['] ga[']

kih['] jee['] lä⁻jé⁻ rey hi⁻ chaa⁻ hwa[']la⁻.

Hi⁻ he['] hnää['] jne['], hi⁻ ga⁻chey['] dso'kye⁻ jnän['] kyaah['] jma⁻ kiyh^{'.}

⁶ Hi⁻ ga⁻jmääy['] jne['] lä⁻koo⁻ rey, hi⁻ lä⁻koo⁻ jmi⁻dsa⁻ mah['] jmeen[']ta[']he['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Jmiiy^{'.} Wa['] jmeen['] juuh⁻ kiyh['] hi⁻ wa['] laay['] dsa⁻ta['] lä⁻jé⁻ joh['] jmii['] cha⁻. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

⁷ Miih⁻ ga['] jmee⁻, jäh['] jee['] jnii^{'.} Ga[']lä⁻jé⁻ ba['] jéey['] wa[']ra⁻ ga⁻té['] jee['] jäh['], lä⁻kye⁻ hi⁻ ga⁻jmääyh['] dsoo^{'.} Lä⁻jé⁻ nee['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa['] la⁻ kíhooh['] wa[']ra⁻ ga⁻jéey['] jah['] Jesú. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

⁸ "Jnä['] he['] laa['] lä⁻koo⁻ hwéh['] A kyaah['] hwéh['] Zeta, jnä['] he['] ma[']laa['] jää['] ja[']ga['] nøø['] jmi⁻gyuu['], hi⁻ lä⁻jiih['] hee['] jmi⁻gyuu['] lä⁻ ma[']laa['] ja[']ba["], ga⁻jäh['] Dsa[']jøøh['] jnän^{'.} Hi⁻ he['] laa['] na['], hi⁻ he['] ma['] laa['] jää^{',} hi⁻ ja[']ba['] hi⁻ he['] jäh['] ka⁻läh['], hi⁻ cha⁻cha⁻miih⁻ be['] kih^{'.}

Ga⁻hëë['] mi[']në['] Jwaa⁻ jmee['] kih['] Dsa[']jøøh['] jnän[']

⁹ Jnä['] Jwaa⁻ øøh['] hnäh['], jéen['] wi['] ko[']jøh['] kyaah['] hnäh['], jee['] hnääh['] jne['] Dio ko[']jøh['], hi⁻ kwéeh['] ba['] dsé['] jne['] kyaah['] be['] he['] kwa['] Jesucristo. Ma['] gyan['] hwa['] he['] chee['] Patmo, he['] hä['] jee['] jmi⁻ñeeh[']. Jee['] ja[']ga⁻chee['] dsa⁻ jnä['] kih['] he['] sa['] ga⁻lä⁻hnøøy['] juu['] kih['] Dio, hi⁻ lä⁻ja⁻ sa['] ga⁻lä⁻hnøøy[']

he⁻ ma['] kwan⁺ juu['] kih[']
Jesucristo.

10 Ma['] ga^{-tē'} jmi^{ii'} he⁻ tāäh[']
dsa⁻ kwa⁻ tī'hmaah['] kih[']
Dsa^{-jøøh'} jnän[,], ma['] kyen[']
cha^{-miih'} Jmi^{-lle'} Na^{-jngii'}
, ma['] ga^{-nuun'} ta⁻ ka^{-luun}
koo⁻ ki^{-gaa-} he⁻ nuuh[']
lä^{-koo-} luu['] hoo[,]

11 he⁻ ga^{-jäh:}

—Jnä['] he⁻ laan['] lä^{-koo-}
hwëh['] A kyaah['] hwëh['] Zeta.
Jnä['] he⁻ ma^{-laan'} jää['] ja^{-ga'}
nøø' jmi^{-gyuu}, lä^{-jiih'} hee[']
jmi^{-gyuu} lä^{-ma^{-laan'} ja^{-ba'}.}

Sii['] nē['] mo^{-je-} lä^{-koo-} te['] he⁻
jéeh['] la⁻, chee⁻ kih['] lä^{-jé-}
gyii['] gwah⁻ he⁻ tøø' hwa[']
Asia. Chee⁻ kih['] jwii⁻ Éfeso,
kih['] Esmirna, kih['] Pérgamo,
kih['] Tiatira, kih['] Sardis, kih[']
Filadelfia hi⁻ kih['] Laodicea.

12 Ga^{-jeehn'} hñiin⁺ mah[']
jéen['] hii⁻ he⁻ ma['] hlëeh⁻
kyaqah['] jnä[']. Lä^{-koo-} ma[']
ga^{-jeehn'} hñiin⁺ ga^{-jéen'} gyii[']
candelero he⁻ na^{-la-} kyaah[']
ku'nøø'.

13 To⁻dsaah['] jee['] kih['] can-
delero ja⁻, ga^{-jéen'} ja⁻
hi⁻ laa['] lä^{-koh'} ma['] laa[']
Hi⁻ ga^{-lëe-}ngo^{',} ma['] kyeyh[']
koo⁻ hmiih['] kyoo⁻ he⁻ tē⁻ lä⁻
ga^{-tē-} hwa['], hi⁻ ma['] na^{-hñuu}
mo^{-dsëy'} kyaah['] hmiih['] he⁻
ma['] na^{-la-} kyaah['] ku'nøø'.

14 Peer⁻ ma['] tø⁻jlëe⁻ lley[']
lä^{-koo-} tøø⁻ jnu['] borrego, hi⁻
lä^{-koo-} tøø⁻ tu[']hmoo⁻. Mi[']
'nëy['] ma['] la['] lä^{-koo-} jee['] hya⁻
je⁻.

15 Ma^{-tiiy'} ma['] la['] lä^{-koo-} la[']
ñe['] nøø' he⁻ jih['] lä^{-koo-} ma[']
koo⁻ neh⁻ hwii[']. Lle['] kiyh['] ma[']
nuuh['] lä^{-koo-} jee['] jyoo['] jmi^{ii'}.

16 Ma['] chaayh⁻ kyaah[']
gooy⁻ ra^{-lluu'} gyee['] nuuh['] hi⁻
neh⁻ to⁻hooy['] ma['] go^{-hii'} koo⁻
ñe[']tuuh['] chuh⁻ he⁻ na^{-jnih'}
lä^{-tō'} jwoo[']. Mo^{-nëy'} ma['] la[']
lä^{-koo-} jmëe['] hyoo⁻ he⁻ jëe[']
nih['].

17 Ma['] ga^{-jëe-} jnih['], ga^{-tahn'}
lä^{-koo-} he⁻ na^{-juun'} huu[']
tiyy[']. Ja^{-ga'} ga^{-kyey-} gooy⁻
ra^{-lluu'} nē['] kin⁻ mah[']
ga^{-siiyh'} jnä[']:

—Ta⁻ wa['] gah['], jnä['] he⁻
ma^{-laan'} jää['] ja^{-ga'} nøø'
jmi^{-gyuu}, lä^{-jiih'} hee[']
jmi^{-gyuu}, lä⁻ ma^{-laan'} ja^{-ba'}.

18 Jnä['] he⁻ na^{-jiihn'}. Jnä[']
he⁻ ga^{-juun'}, pero hii⁻ jnä[']
la⁻ na^{-jiihn'} ka^{-läh'} lä^{-jé-}
joh['] jmi^{ii'} cha⁻. Wa['] la['] lä^{-ja-}
Jnä['] ba['] jmeen⁻ hih⁻ juu[']
dsa⁻, hi⁻ jnä['] ba['] jmeen⁻ hih⁻
cher'mah⁻ dsa⁻näay['] cha^{-je-}.

19 Sii['] lä^{-jé-} he⁻ ma^{-jéeh'},
lä^{-jé-} he⁻ jéeh['] na['] hi⁻ lä^{-jé-}
he⁻ na['] ga[']le['].

20 Jee['] la⁻ mi^{-jnääan'} he⁻
hnøø' jäh⁻ kih['] lä^{-jëe-} gyee[']
nuuh['] hi⁻ ma^{-jéeh'} hi⁻ täh[']
goon⁻ ra^{-lluu'} he⁻ hi⁻ lä^{-jé-}
gyii['] candelero he⁻ na^{-la-}
kyaqah['] ku'nøø'. Lä^{-jëe-} gyee[']
nuuh['] laq['] lä^{-koo-} ángele kyaah[']
lä^{-jé-} gyii['] gwah⁻, hi⁻ lä^{-jé-}
gyii['] candelero he⁻ ma^{-jéeh'}
ja⁻, la['] lä^{-koo-} lä^{-jé-} gyii[']
gwah⁻.

2

Juu['] la⁻ ga^{-chee'} Jwaa⁻ kih[']
gwah⁻ jwii⁻ Éfeso

1 Sii['] kih['] ángel hi⁻ na^{-hñaa'}
gwah⁻ jwii⁻ Éfeso: "Jäh['] hi⁻

chaaah' gyee' nuu' kyaah' gooy' ra-llu' he', hi' ngé' jee' kih' gyii' candelero he' na-la' kyaah' ku'nøø':

² Ma' ba' jnä' lä-jé' he-jmeeh'. Sa' dsa-hwaah' kyaah' ta' kyah' hi' jøh' ba' hoh'. Hi' sa' kwéeh' hoh' kyaah' hi' hléeh' hi' ma' jéeh' ba' hi' jmää' hnii' lä-koo' apóstole hi' sa' laay'. Juu' ta' juu' ba' ma' jnääh' kiyh'.

³ Ma' jéeh' cha-miih' wii' kwaat' kin' hi' ma' kwéeh' ba' hoh', sa' cha' ma' hwaah'.

⁴ Pero cha' koo' he' ma' hlääh' kyaah' jnä', mo' so' hnaah' jnä' lä-koo' ma' hnaah' jnä' lä' ma' to' në'.

⁵ Mi-dsooh' da' hoh' lä-koo' ma' hnaah' jnä' lä' ma' to' në'. Wa' lä-dsaa' hoh' ka-läh' mah' jmee' lä-jé' he' llu' lä-koo' ma' jmeeh' jää'. Cher'mah' sa' jmeeh' lä-ja', chaa' ba' jän' mah' jnuuhn' candelero kyah' cher'mah' sa' ga' jéeh' kyaah' Dio ka-läh'.

⁶ Pero cha' ba' koo' he' llu' he' ma' jéen' kyah'. Sa-tih' hoh' he' jmee' lä-jéen' nicolaita, ja'ba' lä-ja' sa' tih' dsen' ka-läh'.

⁷ Hi' hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh' he' hléeh' Jmi-lle' Na-jngii' kih' lä-jéen' gwah'. Hi' ga-lih' mi-te', kwan' kuyh' kih' chaah' hma' he' jmee' chaa' dsa', he' chih' to' dsaah' ya' jwii' kih' Dio.'

Juu' la' ga' chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Esmirna

⁸ 'Hi' si' kih' ángel hi' na-hñaä' gwah' jwii' Esmirna: "Hi' ma-laa' jää' ja'ga' nøø' jmi' gyuu' lä' ma-laa' hee' jmi' gyuu' lä' ma-laa' ja'ba', hi' hi' ga'juu' hi' ga'lä'jiyh'ka'läh', jäh' lä'la':

⁹ Ma' ba' jnä' lä-jé' he-jmeeh'. Jéeh' ba' hne-wii' hi' tå-ñee' hne' pero cha' cha-miih' kyah' gyuu'h' jmi' gyuu'. Ma' ba' jnä' kih' hi' hléeh' wii' kyah'. He-koo' jäh' bih' laay' judiu. Pero laay' dsa' kyaä' Tana' ba'.

¹⁰ Ni' miih' ta' wa' gah' kih' he' na' ga' dsa'ngéeh'. Hii' hi' sa' llu' la' taayh' ko'llaä' hnäh' neh'ñe' mah' jéey' che' kwéeh' hoh' hnäh'. Heeyh' hnäh' wii' lä'jiih' té' gya' jmi'. Kwéeh' hoh' lä'jiih' juuh'. Hii' jnä' kwéehn' hne' koo' coron he' kyaah' jmee' chaah'.

¹¹ Hi' hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh' he' hléeh' Jmi-lle' Na-jngii' kih' lä-jéen' gwah'. Hi' ga-lih' mi-te', sa' cha' he' le' kiyh' jee' té' to' jiih' juu' dsa'."

Juu' la' ga'chee' Jwaa' kih' gwah' jwii' Pergamo

¹² 'Hi' si' kih' ángel hi' na-hñaä' gwah' jwii' Pergamo: "Hi' chooh' ñe'tuuh' chuu'h' he' na' jnii' lä-to' jwoo', jäh' lä'la':

¹³ Ma' ba' jnä' lä-jé' he-jmeeh' hi' ha' chaaah'. La' høø' hi' sa' llu' ba' jee' na'. Pero ma'ra' he' chooh' ba' hne' koo' hweh' juu' kin'.

Hi⁺ lä⁺ ma⁻dsoo' ja⁻ba' hoh' kin⁺ ka⁻lä⁺, ma⁻ke⁺ ñeh' ba' ha⁻ lä⁺ ga⁻la⁺ kih⁺ Antipa hi⁻ ma['] mi⁻teh⁺ kyaah['] juu' kin⁺. Ga⁻jngiih⁺ dsa⁻ kiyh⁺ jee' kyah['] hnäh['] na⁻ jee' hää['] hi⁻sa⁻llu¹.

¹⁴ Pero cha⁻ ga['] jyoh['] he⁻ kyaah['] ga⁻hlääh⁻ hne⁻. Jëeh[,] tääh['] ga['] jee' kyah['] hnäh['] hi⁻kye⁻ nüuh⁻ kih⁺ Balaam. Hi⁻he['] ga⁻taqah⁻ juu' Balac ha⁻lä⁺ ga⁻jmeey['] he⁻ga⁻tah⁻dsa⁻ Israel kyaah['] koo⁻ ga⁻kuyh['] he⁻lla⁻ dsa⁻cha⁻né['] dio hi⁻na⁻laq⁻kaqah⁻dsa⁻, hi⁻kyah['] he⁻ga⁻käayh['] wa['] hi⁻cha⁻hi⁻.

¹⁵ Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ tääh['] jee' kyah['] hnäh['] hi⁻kye⁻ nüuh⁻ kih⁺ dsa⁻nicolaita, he⁻ja⁻sa⁻tih⁻dsen⁻.

¹⁶ He⁻ja⁻ jeeh['] hñaaah['] kyaah['] Dio. Pero cher'mah['] sa⁻ga⁻hee['] he⁻ jwahn⁻la⁻, chah[']ba['] jän⁻kyah['] mah['] teen⁻ kyaah['] dsa⁻he⁻kyah['] ne⁻tuuh⁻he⁻hä[']hoon⁻.

¹⁷ Hi⁻ hnøø⁻ heeh⁻ juu' la⁻, wa['] heeyh⁻ he⁻hléeh⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii⁺ kih⁺ lä⁻je⁺ gwah⁻. Kih⁺ hi⁻ga⁻lih['] mi⁻te['], kwan['] kuyh['] maná he⁻na⁻hmää['], hi⁻kwéeh⁻ jnih['] koo⁻ mii['] mi⁻kuu['] tøø⁻. Né['] mi⁻kuu['] ja⁻, na⁻sii['] koo⁻ jmi⁻ hméé['], he⁻ni⁻ja⁻sa⁻kyuuuh⁻. Ma⁻la⁻hñii⁺ hi⁻hyoh⁻ba⁻lä⁻kyuuuh⁻.

Juu' la⁻ga⁻chee['] Jwaa⁻kih['] gwah⁻ jwii⁻Tiatira

¹⁸ 'Hi⁻ sii['] kih⁺ ángel hi⁻na⁻hñaa['] kih⁺ gwah⁻ jwii⁻ Tiatira: "Joo['] Dio hi⁻hya⁻je⁻

mi⁻në['], hi⁻la[']ma⁻tiy['] lä⁻koo⁻ ñe['] nøø['] he⁻jih'gyeh^{',} hi⁻he⁻jäh[']lä⁻la⁻:

¹⁹ Ma⁻ba['] jnä['] lä⁻je⁺ he⁻jmeeh⁻, hnaah⁻ba['] hne⁻dsa⁻, mi⁻teh⁺ba['] hne⁻ta[']kyah^{',} hi⁻jøh[']ba['] hoh^{'. Cha⁻ga[']miih⁻ta['] llu['] jmeeh⁻na⁻lä⁻koh[']ga[']he⁻ma⁻jmeeh[']jää[!].}

²⁰ Pero cha⁻ga['] jyoh[']he⁻kyah[']ga⁻hlääh⁻hne⁻. Kwah⁻jwë[']kih⁺dsa⁻më[']hi⁻chee⁻ Jezabel hi⁻jäh[']ngëe[']juu'kih⁺Dio kih⁺dsa⁻. Kyaah[']nuuh⁻kiyh⁺mi⁻gaay[']hi⁻nuuh⁻kin⁺mah[']käayh[']wa[']hi⁻cha⁻hi⁻, hi⁻kuyh[']he⁻lla⁻dsa⁻cha⁻né[']dio hi⁻na⁻laq⁻kaqah⁻dsa⁻.

²¹ Ma[']jøøn['] mah[']jëen[']che[']lä⁻dsaa[~]dsëy[!], pero sa⁻hii⁻tuy[']he⁻kaayh[']wa[']hi⁻cha⁻hi⁻.

²² Na[']na⁻, jee' hääy[']jwë[']hlíhh[!], kyaah[']jnih[']në[']jii[']mah[']heeh[']jnih[']cha⁻miih[']wii[']ko⁻jøh[']kyah[']hi⁻käayh[']cher'mah[']sa⁻ga⁻lä⁻dsaa[~]dsëy[!]kih⁺lä⁻je⁺ta[']hlíhh[!]he⁻jmeey[.]

²³ Jmäään'jooy[']dsoo'lä⁻jiih[']juuy[']. Lä⁻ja⁻lä⁻je⁺gwah⁻lä⁻ne⁻kin⁺, jnä[']ba[']kyuuuh⁻hæ⁻dsé⁻kiyh⁺, hi⁻kyuuuh⁻neh⁻tuh⁻dsëy[!]ka⁻lä⁺. Jnä[']ba[']kwéehn⁻hnäh[']lä⁻ja⁻lä⁻ja⁻hnäh['], lä⁻koo⁻te[']he⁻jmeeh⁻hnäh['].

²⁴ Pero jnä[']hléehn[']hnäh[']kyah[']lä⁻je⁺ga[']hi⁻tääh[']jwii⁻Tiatira, hnäh[']hi⁻sa⁻tääh[']kyah[']nuuh⁻na⁻, hnäh[']hi⁻sa⁻kyuuuh⁻he⁻jäyh[']he⁻

na⁻hmää́ ñiih' ga' kih' Tana'. Jwëehn~ hnäh', mo⁻so⁻ cha⁻ ga' he⁻ hnøø['] kyah' hnäh'.

²⁵ Chooh' hnäh' koo⁻ hweh⁻ lä⁻jé⁺ nuu⁻ he⁻ ma⁻hñah~ hnäh', lä⁻jiih' lloo⁻ jmií['] jähn'.

²⁶ Kih' hi⁻ ga⁻lih⁻ mi⁻te⁻ lä⁻jé⁺ mada⁻ kin⁻ lä⁻jiih' llqa⁻ jmií⁻gyuu⁻, jnä['] kwan['] jwë['] jmeey[']hih[']kih[']dsa⁻ hi⁻ tääh' lä⁻koo⁻ hwa['].

²⁷ Jmeey['] hih⁻ lä⁻koo⁻ jmee⁻ hih⁻ ja⁻a⁻ hi⁻ chooh⁻ hma⁻hiih⁻ he⁻ la['] ñe'. Wa'ra⁻ ga⁻té['] jee['] jmeey['] hih['] kih['] dsa⁻, lä⁻koo⁻ he⁻ jøøy['] koo⁻ mi⁻hya⁻ ba['] le['] kih['] dsa⁻. Jëeh['] hyoyh⁻ cha⁻miih⁻ be['], ja[']ba['] lä⁻koo⁻ be['] he⁻ ma⁻hyohn⁻ kih[']Tää[']kyaan⁻.

²⁸ Hi⁻ kwëeh⁻ jnih['] nuu⁻ hø⁻ ka⁻läh['].

²⁹ Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu['] la⁻ wa['] heeyh⁻ he⁻ hlëeh⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁻jé⁺ gwah⁻.

3

Juu' la⁻ ga⁻chee['] Jwaa⁻ kih['] gwah⁻ jwii⁻ Sardis

¹'Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaa['] gwah⁻ jwii⁻ Sardis: "Hi⁻ jää⁻ gyeé['] jmi⁻lle['] kih['] Dio hi⁻ jääy⁻ gyeé['] nuu⁻, hi⁻ he⁻ jäh['] lä⁻la⁻: Ma⁻ba[']jnä['] lä⁻jé⁺ he⁻ jmeeh⁻. Cha⁻ juu['] na⁻jiih⁻ hne⁻, pero hi⁻ na⁻juu['] ba[']hne⁻.

² Ná['] mi⁻nëh['], ja⁻ kwah⁻ be['] kyaaah['] ta['] he⁻ hä['] gooh⁻, na['] sa⁻ ga['] ma⁻ääh['] ta['] kyah[']. Jëeh['] ma⁻jëen['] sa⁻ ma⁻jä['] llu⁻ ta['] kyah['] lä⁻koo⁻ hnøø['] Dio.

³ Mi⁻dsooh⁻ hoh['] ja⁻, hee⁻ na⁻ ma⁻heeh['] hi⁻ hee⁻ na⁻ ma⁻nueh[']. Høø['] he⁻ na⁻, hi⁻ jeeh['] hñaaah['] ka⁻läh['] kih['] Dio. Cher[']mah['] sa⁻ høøh⁻ he⁻ na⁻, jmeeh⁻ wa['] la['] cha⁻ la['], jähn['] kyah['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ hii['] ba[']. Jëeh['] hor⁻ he⁻ sa⁻ lee['] jähn['] kyah['].

⁴ Tääh['] ga['] miih⁻ dsa⁻ kyaaah['] hne⁻ jee['] jwii⁻ Sardis na⁻, hi⁻ sa⁻ ma⁻mi⁻soh['] sa⁻hmiih⁻ kih[']. Hi⁻ he⁻ na⁻ ngë['] kyaah['] jnä['] kyeh['] hmiih⁻ tø⁻jlëe['], jëeh['] lä⁻ja⁻ lle['] le['] kiyh['].

⁵ Hi⁻ ga⁻lih⁻ mi⁻te⁻, hi⁻ he⁻ këh⁻ hmiih⁻ tø⁻jlëe[']. Sa⁻chen⁻ jmi⁻ kiyh['] he⁻ na⁻sii⁻ në['] je⁻ jee['] na⁻sii⁻ jmi⁻ kih['] lä⁻jëe['] hi⁻ na⁻jnäa['] kih['] Dio. Hi⁻ mi⁻jnään['] cha⁻në['] Tää[']kyaan⁻ hi⁻ cha⁻në['] ángele kyaaay['] he⁻ kyuu⁻ jnih['].

⁶ Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu['] la⁻, wa['] heeyh⁻ he⁻ hlëeh⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁻jé⁺ gwah⁻.

Juu' la⁻ ga⁻chee['] Jwaa⁻ kih['] gwah⁻ jwii⁻ Filadelfia

⁷'Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaa['] gwah⁻ jwii⁻ Filadelfia: "He⁻ la⁻ jäh['] hi⁻ na⁻jngëe['], hi⁻ jmee⁻ ju⁻dsoo['], hi⁻ chooh⁻ jo⁻ñe['] kih['] David. Jee['] näy['] ni⁻ ja⁻a⁻ sa⁻ jne['], jee['] jney['] ni⁻ ja⁻a⁻ sa⁻ nää[']:

⁸ Ma⁻ ba['] jnä['] lä⁻jé⁺ he⁻ jmeeh⁻. Na['] ma⁻na⁻na['] jwë['] kyah['] he⁻ ma⁻nän['], he⁻ ni⁻ ja⁻a⁻ sa⁻ le['] ha['] kyah[']. Ma⁻ke⁻ miih⁻ ga['] be['] cha⁻ kyah['], ma⁻høøh['] ba['] hne⁻ juu['] kin⁻.

Ni⁺ koo⁻ hä['] sa⁺ ma⁻jäh['] sa⁺ kyuuuh⁻ jnä['].

⁹ Lä⁻la⁻ jmeen['] kih['] hi⁻ laa['] kyaah['] Tana['] hi⁻ koo⁻ jäh['] laqay['] judiu. Peer['] ta⁻juy['] ba['] ja⁻. He⁻ja⁻ jmeen['] ya⁻nääy['] ya⁻juyh['] jnäy['] huu['] tih['], hi⁻ jmeen['] mi⁻jnääy['] he⁻ ma⁻lä⁻hnaan['] hne⁻.

¹⁰ Ma⁻kwëeh['] ba['] hoh['] kyaah['] mada⁻ he⁻ ga⁻jmeen['] kyah[']. He⁻ja⁻ hään⁻hne⁻ kih['] he⁻wii['] he⁻na[']ga[']jä⁻lä⁻kaa['] jmi⁻gyuu['] wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] jëe['] Dio che['] lä⁻dsaa['] dsë['] dsa['] hi['] täh['] lä⁻kaa['] hwa['] kyaah['] he⁻wii['] ja⁻.

¹¹ Chah['] ba['] jähn[']. Chooh['] koo⁻ hweh⁻ nuuh⁻ he⁻ma⁻hñah⁻ mah['] ni⁺ ja['] sa⁻ jnuuh['] coron kyah['].

¹² Kih['] hi⁻ ga⁻lih['] mi⁻te['], jmää⁻jnih⁻lä⁻koo⁻hma⁻dsë['] kih['] gwah⁻ he⁻la['] kih['] Dio kyaan['], jih[']koh['] sa⁻ya⁻hëey['] jee['] ja⁻. Në['] kiyh['] siin['] jmi⁻kih['] Dio kyaan['] kyaah['] jmi⁻kih['] jee['] jwii['] kih['] Dio kyaan['] ka⁻läh['] he⁻chee['] Jerusalén hmëe['] he⁻jyoo['] gyuu['] jmi⁻gyuu['] kih['] Dio kyaan['], hi[']siin['] në[']kiyh['] jmi⁻hmëe['] kin['].

¹³ Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu['] la⁻, wa['] heeyh⁻ he⁻hlëeh⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁻jë['] gwah⁻.

Juu['] la⁻ga⁻chee['] Jwaa['] kih['] gwah⁻jwii['] Laodicea

¹⁴ 'Sii['] kih['] ángel hi⁻na⁻hñaa['] gwah⁻ jwii['] Laodicea: "Hii['] la⁻hi[']laa['] dsoo['] hi['] mi⁻te[']juu['] kih['], he[']ba[']hñiiy['] kway[']ju'dsoo[']. Hi⁻

he[']laa[']to⁻në['] kih[']jee[']lä⁻jë['] he⁻ga⁻jmee['] Dio. Jäyh[']lä⁻la⁻:

¹⁵ Ma⁻ba['] jnä['] lä⁻jë['] he⁻jmeeh['], ni⁺sa⁺gyuh[']ni⁺sa⁻llaah[']hne⁻. Llu[']ba[']wa[']ra⁻jäh[']kih[']gyuh[']olloaqah['].

¹⁶ Kih[']he⁻sa⁺gyuh[']ni⁺sa⁻llaah['], he⁻ja⁻ñun[']hne⁻ta⁻wa[']hoon['], kih[']ko⁻hi[']pih[']ba[']llaah[']hne⁻.

¹⁷ Jëeh[']hne⁻ jwah[']: Jnä[']chan⁻kuu['], hi⁻ma⁻llaan[']hñiin⁻llu['], mo⁻so⁻cha⁻he⁻ga[']jmee[']bii[']kin[']. Sa⁺ñeh[']he⁻laa[']ja⁻hi[']na⁻hëe['], hi⁻mo⁻so⁻jmää⁻ta['], hi[']tä⁻ñee['], hi⁻taa[']hi[']ja⁻hi[']kwah['].

¹⁸ Jnä[']kwan⁻nuuh⁻kyah['], ki⁻jnä[']lä[']ku'nøø[']he⁻ma⁻na'llu[']kyah[']je['], mah[']lä⁻cha⁻cha⁻miih[']kyah[']. Hi[']lä[']hmiih⁻tøø⁻he⁻këh[']mah[']sa[']jëe[']dsa[']la[']o[']hih[']he⁻kwah[']. Hi[']tøøh[']më[']míñéh[']mah[']lä[']jnä[']llu['].

¹⁹ Jnä[']juah[']kiyh['] mah[']heehn[']wii[']lä⁻jëe[']hi[']hnaan[']. He⁻ja⁻wa[']jëe[']hoh[']he⁻hääh[']jwë[']kih[']Dio, chaa[']hñaaah['].

²⁰ Hii[']jnä[']chehn[']ho'haah[']tëen[']. Cher'mah[']chaa[']hi[']nuu[']juu[']kin[']mah[']näy[']ho'haah['], dsa⁻hen[']jmeen[']ma⁻nuuh[']kyaaayh['], hi[']hñiiy[']kyah[']jnä[']ka⁻läh['].

²¹ Hi[']ga⁻lih[']mi⁻te['], kwan[']gyay[']kyah[']jnä[']jee[']jmeen[']hih['], ja[']ba[']lä⁻koo[']ga⁻lihn[']ga⁻mi⁻ten['], he⁻ja⁻ga⁻gyan[']koo[']kih[']Tää[']kyaan['].

²² Hi[']hnøø[']heeh⁻juu[']la⁻, wa[']heeyh⁻he⁻hlëeh⁻Jmi⁻lle[']Na⁻jngii[']kih[']lä⁻jë[']

gwah⁺.

4

Dsa⁻kaaqh['] he⁻ ga⁻jmää[']
jøøh['] Dio

¹ Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻jëen[']
koo⁻ ho⁻haah['] na⁻na['] gyuuuh[']
jmi⁻gyuuuh⁺. Hi⁻ ja⁻ba['] lle['] he⁻
ga⁻nuun['] lä⁻ ma['] to⁻në['], he⁻
nuuh['] lä⁻koo⁻ hii['] luu['] hoo['],
ga⁻hlëeh['] kyaah['] jnä['], ga⁻jäh[:]

—Wii['] ta⁻ la⁻ mah['] heehn[']
hne⁻ hee⁻ na⁻ le⁻ ta⁻ cha⁻në[']
ga⁻ga⁻siiyh['] jnä['].

² Lä⁻chah['] ja⁻ ma⁻cheh[']
jmi⁻lle['] kin['] gyuuuh[']. Gee['] ja⁻
ga⁻jëen['] koo⁻ hma⁻sii['] hi⁻ në[']
hma⁻sii['] ma['] gya['] jaq⁻ hi⁻ laq⁻
jøøh['].

³ Hi⁻ ma['] gya['] jee['] ja⁻, ma[']
jnääy['] lä⁻koo⁻ mi[']kuu['] he⁻
chee⁻ jaspe kyaah['] cornalina.
Ma['] jnä['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] jee['] ma[']
gyay['] ja⁻, jaq⁻ mih[']kuu['] he⁻
jnä['] jih[']gyeh['] lä⁻koo⁻ jnä[']
jih[']gyeh['] esmeralda.

⁴ Hi⁻ lä⁻ku['] lä⁻jii['] kih[']
hma⁻sii['] ma['] tøø['] ga['] jyoh[']
gyii[']kye['] hma⁻sii[']. Në[']
hma⁻sii['] ja⁻, ma['] tääh[']
gyii[']kyee['] dsa⁻gyuuuh['] hi⁻ ma[']
kyeh[']hmiih['] tøø['] hi⁻ ma[']lley[']
coron he⁻ la['] kyaah['] ku[']nøø['].

⁵ Gee['] ma['] chih['] hma⁻sii[']
juuh['] ja⁻, ma['] jmee['] je⁻ñih[']
hi⁻ ma['] nii['] hi⁻ ma[']nuuh['] ma[']
hlëeh['] dsa⁻. Hi⁻ ma['] na⁻hih[']
gyii['] mi[']së['] he⁻ ma['] koo[']
cha⁻në['] hma⁻sii['] ja⁻. He⁻ ja⁻
ma[']la['] lä⁻jë['] gyii['] jmi⁻lle['] kih[']
Dio.

⁶ Cha⁻nëy['] jee['] ma[']gyay['] ja⁻,
ma['] na⁻ja['] he⁻ la['] lä⁻koo⁻
hu['] he⁻ jëe['], he⁻ juuh[']
lä⁻koo⁻ jmi⁻ñeeh['].

Koo['] kih['] hma⁻sii['] he⁻ ma[']
chih['] to⁻dsaah['] kih['] jee['] lä⁻jé[']
hma⁻sii['] he⁻ ma['] tøø['] lä⁻ku[']
lä⁻jii['] ja⁻, ma['] tääh['] kyee[']
jah['] hi⁻ ma['] choo['] mi[']në['] ta⁻
ka⁻luuy['] hi⁻ta⁻cha⁻nëy['].

⁷ Hi⁻ to⁻në['] jah['] he['] ma['] laa[']
lä⁻koo⁻ jaq⁻ león. Gee['] ga⁻të[']
uu['] jah['] he['] ma['] laa['] lä⁻koo⁻
jaq⁻ kya['] mäh[']. Gee['] ga⁻të['] uu[']
jah['] he['] ma['] la['] mo⁻nëy['], lä⁻la[']
mo⁻në['] jaq⁻ dsa⁻ñuuuh[']. Hi⁻
jee['] ga⁻të['] kyee['] jah['] he['] ma[']
laa['] lä⁻koo⁻ jaq⁻ mii['] hi⁻ hëë['].

⁸ Lä⁻jëe['] kyee['] jah['] he['] ma[']
choo['] jni['] sa⁻kyoooy[']. Lä⁻ku[']
lä⁻jii['] ma['] choo['] cha⁻miih['] mi[']
nëy[']. Lä⁻jmi['] lä⁻hwë['] sa⁻ ma[']
tuy['] ma['] jayh[:]

Na⁻jngëe['], na⁻jngëe['],
na⁻jngëe['] laa['] Dio
Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻
cha⁻ ga⁻lä⁻jë['] be['] kih['].
Hi⁻ na⁻ ma['] laa['], hi⁻ na⁻ laa[']
na['], hi⁻ ja⁻ba['] hi⁻ na⁻
llaq⁻ ka⁻läh['].

⁹ Lä⁻jëe['] jah['] he['] ma[']jmääy[']
jøøh[']hi⁻gya['] në[']hma⁻sii[']he['],
hi⁻chaa⁻ lä⁻jë[']joh['] jmi[']cha⁻.
Ma['] hnääy[']cha⁻miih[']hi⁻ma[']
kway[']ti[']hmaah[']kiyh[']. Koo[']
hä['] koo⁻ hä['] he⁻ ma['] jmeey[']
lä⁻ja⁻,

¹⁰ lä⁻jëe['] gyii[']kyee[']
dsa⁻gyuuuh['] ma['] juuh['] jnë[']
cha⁻në[']hi⁻gya[']jmee[']hih[']he['],
jmeey[']juuh[']kih[']hi⁻chaa⁻
lä⁻jë[']joh['] jmi[']cha⁻. Ma[']
jwäy['] coron kiyh[']cha⁻nëy['],
ma['] jayh[:]

¹¹ Hne⁻ Dio, Dsa⁻jøøh['] kyaah[']
jnaääh['],
jaq⁻ hne⁻ba[']hi⁻jmäää['] jnääh[']
jøøh['].

Kyah' hne' ba' jmee' jnääh'
juuh',
kyah' ba' la' ga' lä' jé' be'.
Jéeh', hne' ba' ga' jmeeh'
lä' jé' he' cha'.
Lä' hyoh' hoh' hñaa'h
ga' jmeeh', he' ja' ba'
cha'.

5

Jee' la' hlëeh' kih' koo' je'
he' na' bå' he' ma' chooh' Bor-
rego mäh'

¹ Hi' ma' gya' jmee' hih' he', ga' jéen' ma' chooyh' kyaah' gooy' ra' lluu' koo' je' he' na' sii' ta' neh', hi' na' sii' ta' ka'luu' ka'läh', na' gyoh' gyii' jiih'.

² Hi' ga' jéen' jaa' ángel bee' hi' ma' hlëeh' kyaah' be', ga' jayh':

—¿Hii' na' hi' na' ngé' jwé'
jii' lä' jé' he' na' gyoh' gyii'
jiih' ja' mah' niyh'?

³ Pero sa' ga' jnääh' ni' jaa'
hi' lih' ma' jii' je' ja' mah'
ma' hëy', ni' gyuh' jmi' gyuh',
ni' hwa' la', ni' neh' hwa'
ka'läh'.

⁴ Peer' ga' hoohn' cha' miih',
kih' he' sa' chaa' ni' jaa' hi'
na' ngé' jwé' ma' niyh' je' ja'
mah' ma' hëy'.

⁵ Pero jaa' jee' lä' jéeh'
dsa' gyuh' he' ga' siiyh' jnä':

—Mo' to' hooh' cha' miih',
Hii' León la' hi' na' jnääh' kih'
Judá, ja' ba' sa' ju' kih' David,
hi' la' ba' ga' lih', he' ja'
na' ngéy' jwé' jiiy' lä' jé' gyii'
he' na' gyoh' ja' mah' niyh'
—ga' jäh' dsa' gyuh' siih' jnä'.

⁶ Hi' ga' jéeh' jnih', laay'
lä' koo' ja' borrego mäh' hi'

ma' cheh' koo' kih' hi' ma'
gya' jmee' hih', to' dsaah' kih'
kyee' jah' he', hi' ja' ba' jee'
kih' lä' jéeh' dsa' gyuh' he'.
Borrego he' ma' jnääh' lä' koo'
borrego hi' ma' jngëeh' dsa'
në' na' hyoo', ma' lle' gyii' jøø'
lley', hi' ma' choo' gyii' mi'
'nëy'. He' ja' la' gyii' jmi' lle'
kih' Dio he' ga' cheey' lä' kaa'
hwa'.

⁷ Borrego mäh' he' ngooy'
mah' ga' kay' je' he' ma' hä'
ja' goo' ra' lluu' kih' hi' jmee'
hih' he'.

⁸ Lä' ma' ga' sooyh' je'
ja', lä' jéeh' kyee' jah' he' hi'
lä' jéeh' gyii' kyee' dsa' gyuh'
ka'läh' ga' juuh' jnë' cha'nëy'.
Lä' jaa' lä' jaa' ma' chooh'
ma' koo' tu' he' choo'
cha' miih' si'ñe', hi' ma'
chooyh' ka'läh' ma' koo'
kyah' he' na' la' kyaah'
ku'nøø' he' na' kah' kyaah'
chu'. Chu' ja' la' kwaat' juu'
kih' hi' na' jngëe' hi' täh'
ngii' kih' kih' Dio.

⁹ Ga' lä' jéeh' ba' hi' he' ma'
hä' koo' su' hmëe', ma' jayh':
Jaa' hne' ba' na' ngéh' jwé'
sooh' je' na', mah'
jiih' lä' jéeh' gyii' he'
na' gyoh' ja'.

Jéeh' ga' jngëeh' dsa' hne',
ga' lä' jéeh' jnääh' kyaah'
jma' kyah' mah'
ga' ngëeh' jnääh' kih'
Dio.

Ga' lä' jéeh' ga' lä' jéeh' nëe' dsa'
hi' hlëeh' lä' koo'
lä' koo' juu', hi' täh'
lä' kaa' jwii', hi'
lä' kaa' hwa' jee' täh'
dsa' hi' jmee' hih'.

10 Ga⁺hñaqah⁻ jnääh⁺ dsa⁻ta[']
kaah⁻, ga⁻hñaqah⁻ jnääh⁺
jmi⁻dsa⁻ mah⁺ jmee⁻
jnääh⁺ ta'he⁺ kih⁺ Dio
jnän[,]

hi⁺ lä⁻ja⁻ jmee⁻ jnääh⁺ hih⁺
kih⁺ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻
lä⁻kqa⁻ jmi⁻gyuu⁻.

11 Chah⁻ ba['] ga⁻jeen⁻
ka⁻läh⁻, ga⁻nuun⁻ mä['] hlëeh⁻
jwëe⁻ ángele lä⁻ku['] lä⁻jii⁻ kih⁺
hi⁻ ma['] jmee⁻ hih⁺ jee⁻ ja⁻,
kyaaah⁻ jah⁻ he⁻, hi⁺ kyaaah⁻
dsa⁻gyuu⁻ he⁻. Joh⁻ millón
sa⁻tee⁻ hi⁻ ma['] tääh⁻ jee⁻ ja⁻.

12 Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ma['] hlëeh⁻
ki⁻gaa⁻, ma['] jayh⁻:

Borrego mäh⁺ hi⁻ ga⁻jngiuh⁻
dsa⁻ kih⁺,
hi⁻ na⁻ba['] na⁻ngë⁻ jwë⁻ he⁻
cha⁻ lä⁻jëe⁻ be['] kih⁺, he⁻
cha⁻ cha⁻miih⁻ kiyh⁺,
he⁻kyuu⁻ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['], he⁻
cha⁻ cha⁻miih⁻ be[']
kiyh⁺,
he⁻lä⁻gah⁻ jnih⁻, he⁻jmeeen⁻
juuh⁻kiyh⁺, hi⁺he⁻ hä⁻
jne[']kiyh⁺.

13 Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻nuun⁻
kih⁺ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh⁻gyuu⁻
hi⁻ga⁻jmää⁻ Dio, lä⁻kye⁻
hi⁻ga⁻jmääy⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻
la⁻, hi⁻neh⁻ga['] kih⁺ hwa⁻
la⁻hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻ tääh⁻neh⁻
jmi⁻ñeeh⁻hi⁻lä⁻jëe⁻he⁻ga[']
cha⁻né[']kih⁺. Lä⁻jëe⁻hi⁻he⁻
ma['] jäh⁻:

Wa['] hän[']kih⁺ hi⁻gya[']jmee⁻
hih⁺né[']hma[']sii⁻, wa[']
hän[']kih⁺Borrego mäh⁺,
wa[']gah⁻ jnih⁻,

wa[']jmeeen⁻juuh⁻kiyh⁺hi⁻
wa[']cha⁻cha⁻miih⁻be[']

kiyh⁺ga⁻lä⁻jëe⁻joh[']jmii[']
cha⁻.

14 Lä⁻jëe⁻kyee[']jah⁻he⁻ma[']
jäh⁻:

—Wa[']la[']lä⁻ja⁻.

Hi⁺ lä⁻jëe⁻gyii[']kyee[']
dsa⁻gyuu⁻he⁻ga⁻juuh⁻jnëy⁻,
ga⁻jyooy⁻lley⁻lä⁻ga⁻të⁻hwa⁻
mah⁺ga⁻jmeey⁻juuh⁻kih⁺
Dio.

6

Lä⁻jëe⁻gyii[']he⁻na⁻gyoh[']ja⁻

1 Ga⁻jii⁻ Borrego mäh⁺
koo⁻ jwëe⁻he⁻na⁻gyoh[']ja⁻,
ga⁻jeen⁻. Ja⁻ga['] ga⁻nuun⁻
ga⁻hlëeh⁻ja⁻kih⁺jee⁻lä⁻jëe⁻
kyee[']jah⁻he⁻. Lle[']kiyh⁺ma[']
nuuh⁻lä⁻koo⁻kii⁻hii⁻ñih⁻,
ga⁻jayh⁻:

—Ña⁻ mah⁺ jëe⁻.

2 Ma['] ga⁻jeen⁻, ga⁻jëeñ⁻
ja⁻kyajiih⁻tää⁻. Hi⁻ma[']
dsëe⁻kyajiih⁻he⁻ma[']chooh⁻
koo⁻hma⁻he⁻tey⁻flecha.
Ga⁻hyoyh⁻ koo⁻coron hi⁻
ya⁻hëey⁻ma⁻naalluy⁻mah⁺
liyh⁻jee[']hnii⁻.

3 Lä⁻ma[']ga⁻jiiy⁻jee[']ga⁻të⁻
to['] jwëe⁻he⁻na⁻gyoh[']ja⁻,
ga⁻nuun⁻ga⁻hlëeh⁻jee[']ga⁻të⁻
uu[']jah⁻he⁻,ga⁻jayh⁻:

—Ña⁻ mah⁺ jëe⁻.

4 Ya⁻hëe⁻jñah⁻kyajiih⁻
gyuu⁻jih⁻. Hi⁻ma[']dsëe⁻
kyajiih⁻he⁻ga⁻hyoyh⁻koo⁻ñe⁻
tuuh⁻juuh⁻. Lä⁻ja⁻ga⁻hyoyh⁻
be[']mah⁺jñuuh⁻he⁻hii⁻tií⁻
kih⁺dsa⁻jmi⁻gyuu⁻. Llay[']
hnii⁻mah⁺jngëeh⁻dsa⁻
dsa⁻kyaaah⁻.

5 Lä⁻ma[']ga⁻jiiy⁻jee[']ga⁻të⁻
hnë⁻ jwëe⁻he⁻na⁻gyoh[']ja⁻,

ga⁻nuun⁴ kih⁴ jee⁴ ga⁻tē⁴ uu⁻
jah⁻ he⁴, ga⁻jäyh⁴:
—Ña⁻ mah⁴ jëe⁴.

Hi⁻ ga⁻jëen⁴ ja⁻a⁻ kya⁻jiih⁴
läh⁻. Hi⁻ ma⁻ dsëe⁻ kya⁻jiih⁴
läh⁻ he⁻ ma⁻ chooh⁻ koo⁻
kyah⁻ hih⁻.

6 Ja⁻ga⁻ ga⁻nuun⁴ ga⁻hléeh⁴
to⁻dsaah⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ kyee⁻
jah⁻ he⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—To⁻ ñe⁻ mi⁻ 'trigo la⁻ kih⁻
koo⁻ jmi⁻ ta⁻. Hi⁻ jñii⁻ ñe⁻ mi⁻
'cebada la⁻ kih⁻ koo⁻ jmi⁻ ta⁻.
Pero ta⁻ hee⁻ naa⁻ ni⁻ jmih⁻ mi⁻
'jeh⁻ ma⁻ ää⁻.

7 Lä⁻ ma⁻ ga⁻jiiy⁴ jee⁻
ga⁻tē⁴ kyee⁻ he⁻ na⁻gyoh⁻ ja⁻,
ga⁻nuun⁴ kih⁴ jee⁻ ga⁻tē⁴ kyee⁻
jah⁻ he⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Ña⁻ mah⁴ jëe⁴.

8 Ma⁻ ga⁻jëen⁴, ga⁻jëen⁴ ja⁻a⁻
kyah⁻ nää⁻. Hi⁻ ma⁻ dsëe⁻
kyah⁻ he⁻ ma⁻ chee⁻ Hi⁻
Na⁻juu⁻, jäh⁻ kaah⁻ kiyh⁻ ma⁻
jnä⁻ cha⁻je⁻. Ga⁻hyoyh⁻ be⁻
kih⁻ koo⁻ kiih⁻ kih⁻ jmi⁻gyuu⁻
mah⁻ jngëeyh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ ñe⁻
'tuuh⁻, kyaah⁻ kyoo⁻, kyaah⁻
dsoo⁻, hi⁻ kyaah⁻ jah⁻ hää⁻ hi⁻
cha⁻hwa⁻ la⁻.

9 Ma⁻ ga⁻jiiy⁴ jee⁻ ga⁻tē⁴ hñaa⁻
he⁻ na⁻gyoh⁻ ja⁻, ga⁻jëen⁴
ta⁻ hwa⁻ kih⁻ na⁻hyoo⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻ hi⁻ ga⁻juu⁻ kwäat⁻ kih⁻
juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ kwäat⁻ kih⁻
he⁻ ga⁻mi⁻tey⁻ kway⁻ ju⁻dsoo⁻.

10 Hi⁻ he⁻ ma⁻ hléeh⁻ kii⁻:

—Hne⁻ Dio hi⁻ na⁻jngëe⁻
hi⁻ lqa⁻ ju⁻dsoo⁻, ¿löh⁻ ba⁻ llah⁻
ta⁻ mah⁻ teeh⁻ jwii⁻ kih⁻ dsa⁻
hi⁻ tääh⁻ hwa⁻, hi⁻ ga⁻tu⁻
jma⁻ kya⁻ jnääh?

11 Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻hyoh⁻
hmiih⁻ tøø⁻, hi⁻ ga⁻la⁻ mada⁻

kiyh⁻ mah⁻ teeyh⁻ dsëy⁻ koo⁻
ga⁻ ko⁻hwëe⁻ lä⁻jiih⁻ dsëe⁻
øøyh⁻, hi⁻ jmee⁻ ja⁻ba⁻ ta⁻ ja⁻
hi⁻ lle⁻ kih⁻juu⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻
ga⁻juuy⁻ hñiiy⁻.

12 Hi⁻ ga⁻jëen⁴ ma⁻ ga⁻näy⁻
jee⁻ ga⁻tē⁴ jñii⁻ he⁻ na⁻gyoh⁻
ja⁻. Ga⁻jeh⁻ wii⁻ jwérte hwa⁻,
ga⁻lä⁻läh⁻ né⁻ hyoo⁻, lä⁻koo⁻
läh⁻ hmiih⁻ he⁻ këh⁻ dsa⁻ hi⁻
ti⁻meeh⁻ dsë⁻lä⁻ma⁻ dsa⁻juu⁻
hi⁻ chaa⁻ kiyh⁻. Hi⁻ né⁻ sih⁻
ko⁻lla⁻ ga⁻lä⁻gyuu⁻ jma⁻.

13 Ga⁻hlaa⁻ nuu⁻ hi⁻ ma⁻
hëe⁻ gyuu⁻ lä⁻ ga⁻tē⁴ hwa⁻,
lä⁻koo⁻ hla⁻ mi⁻higo gyuu⁻
hma⁻ kih⁻, wa'ra⁻ ga⁻jmee⁻
lle⁻tä⁻.

14 Gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻ ga⁻ääh⁻
go⁻te⁻ lä⁻koo⁻ moje⁻ he⁻
dsa⁻gyee⁻ kih⁻ hñii⁻. Ga⁻lä⁻jé⁻
moh⁻ kyaah⁻ lä⁻jëe⁻ hwa⁻ he⁻
tääh⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻ ga⁻lä⁻sii⁻
høø⁻.

15 Lä⁻jëe⁻ rey hi⁻ chaa⁻
hwa⁻, dsa⁻kaah⁻, dsa⁻ cha⁻
kuu⁻, juu⁻ hløø⁻, hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
bee⁻ ga⁻, lä⁻jëe⁻ hi⁻ na⁻hnëe⁻
jmee⁻ta⁻, hi⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hnëe⁻
ga⁻hmäayh⁻ neh⁻ too⁻ kuu⁻
hi⁻neh⁻ kuu⁻hloo⁻.

16 Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻
siiyh⁻ moh⁻, ga⁻siiyh⁻ hloo⁻
ka⁻läh⁻:

—Wa⁻ hla⁻ hnäh⁻ né⁻ kya⁻
jnääh⁻, hmää⁻ jnääh⁻ kih⁻ hi⁻
gya⁻ jmee⁻ hih⁻ oo⁻, hmää⁻
jnääh⁻ kih⁻ Borrego mäh⁻ hi⁻
hää⁻ oo⁻ mah⁻ sa⁻ jëey⁻ jnääh⁻.

17 Jëeh⁻ ma⁻dsëe⁻ jmi⁻juu⁻
he⁻ ya⁻jëe⁻ dsëy⁻. ¿Hi⁻ ba⁻
tää⁻tee⁻ kyaayh⁻? —ga⁻jäyh⁻.

7

Hñq-laa' na-dse~ to'laa' kyee' mil tē' hi~ laa' lee~ jee' jwiit~ Israel

¹ Ma~ngëe' he~ ja~, ga~jëen~ kyee' ángele hi~ ma' cheh' lä~jë~ kyë~ sa'kiih~ kih~ hwa'. Sa~ ma' kway~ jwë~ ma' dsa~ngëe' lle' në' hwa', ni~ në' jmi~ñeeh~, ni~ jee' cha~ chaah' hma~.

² Hi~ ga~jëen~ jñah~ ángel hi~ ja~ ta~ jee' hya~ hyoo~, hi~ ma' chooh~ sello kih~ Dio hi~ na'jiih~. Ga~tëey~ koo~ ki~gaa~ kih~ lä~jë~ kyee' hi~ ma' tääh~ he~ hi~ ga~hyoh~ be~ mah~ jmeey~ dsoo' kih~ hwa~ hi~ kih~ jmi~ñeeh~ ka~läh~.

³ Ga~jäyh~:

—Ta~ jmee~ dsoo' kih~ hwa~ ni~ kih~ jmi~ñeeh~, ni~ kih~ ni~ koo~ chaah' hma~ ta'ko~jiih~ sa~ ga~ ma~la~ lii~ mo~kye~ lä~jë~ hi~ jmee~ ta'he~ kih~ Dio jnän`.

⁴ Ja~ga~ ga~nuun~ ma~të~ hñq~laa' na~dsë~ to'laa' kyee' mil dsa~ hi~ ma~laa' lee~ kih~ jee' lä~jë~ nää~ dsa~ kya~ Israel.

⁵ Dsa~ kya~ Judá, tee~ gya~to~ mil hi~ ma~laa' lee~, hi~ kya~ Rubén, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Gad, tee~ gya~to~ mil,

⁶ Hi~ kya~ Aser, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Neftalí, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Manasé, tee~ gya~to~ mil,

⁷ hi~ kya~ Simeón, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Leví, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Isacar, tee~ gya~to~ mil,

⁸ hi~ kya~ Zabulón, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ José, tee~ gya~to~ mil, hi~ kya~ Benjamín, tee~ gya~to~ mil.

Jwëe~ jwërte dsa~ hi~ ma' kyeh~ hmiih~ tøø~ jmah~

⁹ Ma~ngëe' he~ ja~, ga~jëen~ jwëe~ jwërte dsa~ hi~ ni~ ja~ sa~ tääh~ hëey~. Jee' ja~ ma' tääh~ dsa~ hi~ chaa~ lä~kaa~ hwa~, lä~jë~ nää~ dsa~ hi~ chaa~ lä~kaa~ jmi~gyuu~, dsa~ hi~ hlëeh~ lä~koo~ lä~koo~ juu~ kih~, ma' tääh~ cha'në~ hi~ gya~ jmee~ hih~ he~, hi~ cha'në~ Borrego mäh~. Lä~jë~ hi~ he~ ma' kyeh~ hmiih~ tøø~ hi~ ma' chooyh~ gooh~ hma~su~.

¹⁰ Ga~lä~jë~ ma' hlëeh~ ki~gaa~, ma' jäh~: "Dio jnän` hi~ gya~ jmee~ hih~ na~, kyaah~ Borrego mäh~ kyaay~, hi~ na~ ma~lää~ jne~."

¹¹ Lä~jë~ ángele hi~ ma' tääh~ lä~ku~ lä~jiih~ kih~ hi~ gya~ jmee~ hih~ he~, kyaah~ lä~jë~ dsa~gyuu~, kyaah~ lä~jë~ kyee~ jah~ he~, ga~juu~y~ jnëy~ cha'në~ hi~ jøøh~, lä~jiih~ ga~jyooy~ lley~ lä~ ga~të~ hwa~, ga~jmeey~ juu~h~ kih~ Dio.

¹² Ga~jäyh~:

Wa' la~ lä~ja~, wa' hän~ kiyh~, läay~ jøøh~, kyuu~y~ cha~miih~,

wa' kwan~ ti'hmaah~ kiyh~, wa' gah~ jnih~, cha~ be~ kiyh~ hi~ beey~.

Kih~ Dio jnän` wa' la~ lä~ja~ lä~jë~ joh~ jmi~cha~.

¹³ Ja~a~ jee' lä~jë~ dsa~gyuu~, he~ ga~ngii~ juu~kin~, ga~jäyh~:

¿*Hii-* na- hi- kyeh' hmiih'-
tø-^o hi- tääh' la-, ha- ta-
ma- ya- nääy?

¹⁴-Hne- Dsa- jøøh' kyaan-,
ñeh' ba' hne- -ga- jwii' jnih'.

Mah' ga- siiyh' jnä:

-Hi- na- na- hi- ga- hwëe-
jee' ga- jee' dsa- wii' jwérte.
Ga- gyiyh' sa' hmiih'- kiyh',
ga- jmeey' tø- jlëe- kyaah'
jma- kih' Borrego mäh'.

¹⁵ He- ja- ba' na- tääyh'
cha'né' Dio jee' jmee' hih'.
Lä- jmii' lä- hwë' jmeey' jmii'
jee' chih' gwah' kiyh'. Hi- hi-
gya' né' hma- sii- hi- jmee'
hih' he', jmeey' cha- hih' kih'
lä- jee- hi- tääh' cha'néy'.

¹⁶ Ja- jiih' mo- so- jä-
lä- kyoyh', ni- he- jä- lä- kii-
dsëy'. Mo- so- hëyh' hyoo', ni-
mo- so- lla- llii' kiyh'.

¹⁷ Jëeh' Borrego mäh'
hi- gya' to' dsaaah' jee' chih'
hma- sii- na-, hi- na- jääy'
ha- jee' kuyh', hi- jääy' ha-
jee' hla- jmii- he- jmee' cha-
dsa-. Ma' ja- mi- kih' Dio jmii'
he- tuu- mi- néy'.

8

*Ga- jiiy' jee' ga- te' gyii' he-
na- gyoh' ja-*

¹ Ma' ga- jiiy' jee' ga- te'
gyii' he- na- gyoh' ja-, ga- ke'
ti'sih' go- te' gyuh' jmi- gyuh',
ya- jäh' koo' jwoo' hor~.

² Ga- jëen- gyee' ángele
hi- ma' tääh' cha'né' Dio.
Ga- hyoyh' gyii' luu' hoo'.

³ Ja- ga' ja' jñah' ga' ángel,
ga- nooy' cha'né' na' hyoo'.
Ma' chooyh' ñe' he-
koo' wa' chu- he- na- la'

kyaqah' ku'nøø'. Ga- hyoyh'
cha- miih- wa' chu- mah'
ga- jey' né' na' hyoo' he- la'
kyaqah' ku'nøø' he- chih'
cha'né' jee' gya' hi- jmee'
hih'. Kyaah' he- ja-, kwa- be'
kih' juu' he- ngii' lä- jee- hi-
na- jngëe'.

⁴ Lä- ma- chooh' ja- ángel
ñe' chu-, ga- so- ñe' chu-
cha'né' Dio ko- jøh' kyaah'
jwoh' kih' hi- na- jngëe'.

⁵ Ma- ngëe' he- ja-, ga- kay'
ñe' jee' ma' koo' wa' chu-,
mah' ga- kay' je- he- na- chah'
kih' na' hyoo' ja-, ga- jwäy' ta-
hwa'. Kyaah' he- ja- ga- nii',
ga- jmee' goo', ga- jmee'
je- ñih' hi- ga- jeh' wii' jwérte
hwa'.

*Ga- juu' gyee' ángele luu'
hoo' kih'*

⁶ Hi- lä- jee- ángele hi- ma'
chooh' lä- jee- gyii' luu' hoo'
ga- lla- lley' hooy' mah' juuy'.

⁷ Ma' ga- juu' to- né' ángel
luu' hoo' ja-, ga- saa' ga- ja-
mi' dsë' kyaah' je- ta- hwa',
na- kqah' na- gwëeh' kyaah'
jma-. La' ga' koo' kiih'
kih' chaah' hma- ga- koo' hi-
ga- koo' lä- jee- nuu- eeh'.

⁸ Ma' ga- juu' jee' ga- te' uu'
ángel luu' hoo' ja-, lä- koo'
moh' juuh' la' je- he- ga- hla'
né' jmi- ñeeh'. La' ga' koo'
kih' kih' jmi- ñeeh' ga- lii'
jma-.

⁹ La' ga' koo' kiih' kih' hi-
cha- cha' jmi- ñeeh' ga- juu',
hi- ja- ba' lä- ja- la' ga' koo'
kih' kih' lä- jee' barco ga- hee'
go- te~.

10 Ma' ga⁻juu⁻ jee' ga⁻të⁻
uu⁻ ángel luu⁻ hoo' kih',
ga⁻tah' gyuuuh' ja⁻ nuu⁻ joøh'
na⁻chah' je⁻, hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻
hma⁻ lle⁻je⁻. Ga⁻tayh' né⁻ kih'
la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih' jmi⁻juuh⁻
hi⁻ ga⁻lloo⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ jee' hya⁻
jmi⁻ gwa⁻.

11 Nuu⁻ he⁻ chee⁻ Llih'.
La⁻ ga⁻ koo⁻ kiih' kih' jmi⁻
ga⁻lä⁻llih'. Jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻juu⁻
kih' he⁻ ga⁻hiyh' jmi⁻llih' ja⁻.

12 Ma' ga⁻juu⁻ jee' ga⁻të⁻
kyee⁻ ángel he⁻, ga⁻hee⁻ la⁻ ga⁻
koo⁻ kiih' kih' hyoo⁻, ja⁻ba⁻
ko⁻ja⁻ ga⁻hee⁻ né⁻ sih⁻, hi⁻
la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih' kih' nuu⁻
ga⁻hee⁻ ka⁻läh'. He⁻ja⁻ ga⁻la⁻
na⁻hoo⁻ la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih'
kih' lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻. Kih'
he⁻ja⁻, lä⁻jmi⁻lä⁻hwë⁻ mo⁻so⁻
ga⁻lä⁻jnä⁻ la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih'
kih' jmi⁻gyuu⁻.

13 Hi⁻ ga⁻jëen⁻, mah'
ga⁻nuun⁻ hëe⁻ ja⁻ ángel
to⁻dsaah' kih' gyuuuh'
jmi⁻gyuu⁻, ma' hlëeyh' kyaah'
be⁻, ma' jayh':

—Jwii⁻, jwii⁻, jwii⁻ dsa⁻ hi⁻
tääh' hwa⁻la⁻. Jëeh' tääh' ga⁻
uu⁻ ángele hi⁻ ja⁻ga⁻ juu⁻luu⁻
hoo' kih'.

9

1 Ma' ga⁻juu⁻ jee' ga⁻të⁻
hñaa⁻ ángel luu⁻ hoo', ga⁻jëen⁻
ja⁻ nuu⁻ ga⁻tah' gyuuuh'
jmi⁻gyuu⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ hwa⁻.
Ga⁻hyoyh' jo⁻ñe⁻ kih' too⁻
ñiih' he⁻ dsoo⁻ lä⁻ ga⁻të⁻
cha⁻je⁻.

2 Ma' ga⁻näy⁻ too⁻ ñiih'
ja⁻, ga⁻soo⁻ cha⁻miih⁻ ñe⁻,
lä⁻koo⁻ ñe⁻ kih' koo⁻ hwii⁻
juuh⁻. Ga⁻kah' ñe⁻ kyaah' lle⁻

mah' ga⁻jlé⁻ né⁻ hyoo⁻, he⁻
ga⁻jmee⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻soo⁻ neh⁻
too⁻ ñiih' ja⁻.

3 Jee' ñe⁻ ja⁻ ga⁻hwëe⁻ iih⁻
hi⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻jñee⁻ ta⁻ né⁻ hwa⁻.
Ga⁻hyoyh' be⁻ jmeey⁻ dsoo⁻
lä⁻koo⁻ jmee⁻ cha⁻hne⁻ hi⁻
cha⁻hwa⁻la⁻.

4 Ga⁻la⁻ mada⁻ kiyh', mah'
sa⁻jmeey⁻ dsoo⁻ kih' nuu⁻ he⁻
dsa⁻hya⁻ hwa⁻, ni⁻ koo⁻ ga⁻
he⁻ eeh⁻, ni⁻ kih' ni⁻ koo⁻
chaah' hma⁻. Ma⁻la⁻ kih' dsa⁻
hi⁻ sa⁻la⁻ lii⁻ mo⁻kye⁻ kaa⁻
Dio, kih' hi⁻ he⁻ ba⁻ jmeey⁻
dsoo⁻.

5 Pero sa⁻ ga⁻hyoyh' jwë⁻
mah' jngëeyh', koo⁻ heeyh'
wi⁻ ba⁻ koo⁻ hñaa⁻ sih⁻. Jee'
jmee⁻ dsoo⁻ iih⁻ he⁻, jëe⁻ dsa⁻
wi⁻ lä⁻koo⁻ jëe⁻ dsa⁻ wi⁻
jee' jmee⁻ dsoo⁻ cha⁻hne⁻ hi⁻
cha⁻jmi⁻gyuu⁻la⁻.

6 Jmii⁻ ja⁻ hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻
lä⁻ jee' juuy⁻ pero mo⁻so⁻
jnøøyh⁻ he⁻ kyaah' juuy⁻.
Ma⁻ke⁻ lä⁻hnøøy⁻ jngëeyh'
hñiiy⁻, mo⁻so⁻ juuy⁻.

7 Iih⁻ he⁻ ma' jnää⁻ lä⁻
jnää⁻ kya⁻jih⁻ hi⁻ ma⁻na⁻lluu⁻
dsa⁻nää⁻ jee' hnii⁻. Kalley
ma' choo⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koo⁻
coron he⁻ na⁻la⁻ kyaah'
ku'nøø⁻. Mo⁻nëy⁻ ma' jnä⁻
lä⁻koo⁻ mo⁻në⁻ dsa⁻.

8 Jñu⁻ lle⁻ ma' jnä⁻ lä⁻koo⁻
jñu⁻ lle⁻ dsa⁻më⁻. Cha⁻jay⁻
ma' jnä⁻ lä⁻koo⁻ cha⁻ja⁻ león.

9 Na⁻lääy⁻ kyaah' ñe⁻
jmah', hi⁻sa⁻kyooy⁻ ma' nuuh⁻
lä⁻koo⁻ jee' ngë⁻ cha⁻miih⁻
carret he⁻ cheeh⁻ kya⁻jih⁻ hi⁻
hlii⁻ jee' ga⁻nää⁻ jee' hnii⁻.

10 Na⁻kuuy⁻ ma' choo⁻
hma⁻kuu⁻ lä⁻ choo⁻ na⁻kuu⁻

cha'hne'. Kyaqh' na'kuuy' ja-, ga'jmeey' dsoo' kih' dsa-lä'jiih' ga'te' hñaq' sih'.

¹¹ Dsa'-jøøh' kyaq' iih' he' ma' laa' ángel kyaq' too-niih' ja-. Kyaqh' juu' hebreo cheey' Abadón, hi' kyaqh' juu' griego cheey' Apolión. (Jmii' kiyh' hnøø' jäh': hi' hee~ dsa-.)

¹² Ga'ngëe' to'në' he' wii' ja-. Hi' ga'jä' ga' to' he' wii' he' ja'ga' ga'jëen'.

¹³ Ma' ga'juu' jee' ga'te' jñee' ángel luu' hoo' kih', ga'nuun' ga'hlëeh' jee' kih' lä'jë' kye' jøø' kih' na'hyoo' he' na'la' kyaqh' ku'nøø' he' ma' chih' cha'në' Dio.

¹⁴ Ga'hlëeyh' jee' ga'te' jñee' ángel hi' ma'chooh'luu' hoo' he', ga'siiyh':

—Cheeh lä'jëe' kye' ángele hi' na'hñuuuh' cha'jmii' juuh' he' chee' Eufrate.

¹⁵ Hi' ga'cheeyh' lä'jëe' kye' ángele he' hi' ma'na'llu' kih' hor' ja-, jmii' ja-, sih' ja-, ji'ñe' ja' mah' jngëeyh' la' ga' koo' kiih' kih' dsa' jmi'gyuu'.

¹⁶ Ga'te'en' ga'nuun' ma'tee' to' hñia'laa' millón hløø' hi' ma'dsëe' kya'jiih'.

¹⁷ Lä'la' ga'lä'jnä' kin' ma' ga'jëen' kya'jiih' he'. Lä'jëe' hi' ma' dsëey' he', ma' na'løø' mo'dsëy' ñe' gyuu', kyaqh' he' eeh', hi' he'nøø' ka'läh'. Lle' kya'jiih' he' ma' jnä' lä'koo' lle' león. Hi' ma' hwëe' to'hooy' je', ñe', hi' azufre.

¹⁸ Ga'te' la' ga' koo' kiih' kih' dsa' hi' ga'juu' kih' lä'jë'

hnë' nëe' he' wii' he' ma' hwëe' hoo' kya'jiih' he', he' ma'la'je', ñe', hi'azufre.

¹⁹ Jëeh', ma' kye' cha'miih' be' hoo' kya'jiih' he' kyaqh' kuuy' ka'läh'. Kuuy' ja' ma'la'lä'laa'miih'. Ma' lle' lley' he' kyaqh' ma' jmeey' dsoo'.

²⁰ Dsa' hi' sa' ga'juu' kyaqh' he' wii' ja-, ni'lä'ja'-sa' ga'lä'dsaa' dsëy' he' ma' jmeey' juuh' kih' he'na'la' kyaqh' gooy'. Sa'ga'tay' he' ma' jmääy' jøøh' lä'jëe' jmi'lle'hlëeh', hi' kih' lä'jë'heeh' he' na'la' kyaqh' ku'nøø', kyaqh' kuu' tøø', kyaqh' ñe' hweh', kyaqh' kuu', hi' kyaqh'hma'ka'läh'. Lä'jë'heeh' ja' sa' jëe', sa'nuu', hi'ni'sa'ngë'.

²¹ Hi' ni' sa' ga'lä'dsaa' dsëy' he' ma' jngëeyh' dsa', he' ma' jmeey' ji'nah', he' ma' kqayh' wa' hi' cha' hi', hi' he' ma' hëey'.

10

Jaa' ángel kyaqh' koo' libro pih'

¹ Ma'ngëe' he' ja-, ga'jëen' jñah' ángel hi' bee' jwérte hi' ga'jñaa'gyuu'h' jmi'gyuu' na'lää' jnii', ma' jnää'miih'kuu'gyuu'h' lley'. Mo'nëy' ma' jnä'lä' jnä'hyoo', hi'lä'kyoo' tiiy' ma'la'lä'koo'je'he'chih'ko'dsoo'.

² Ma' hä' ja'gooy' koo'je'pih'na'na'. Mah'ga'chiyh'tiiy'ra'llu'ñe'jmi'ñeeh',hi'tiiy'ra'këh'ga'chiyh'hwa'kii'.

³ Ja⁻ga['] ga⁻hléeyh['] koo⁻ ki⁻gaa⁻ lä⁻koo⁻ ki⁻gaa⁻ hooh[~] león ma['] mi⁻gaay[']. Lä⁻ma['] ga⁻hléeyh['] ja⁻, ga⁻ngëeh⁻ kiyh['] gye['] ñih[.]

⁴ Ma['] ga⁻ngëeh⁻ lä⁻jëe⁻ gye['] ñih['] he['], ngoo['] ga['] jnä['] ma['] siin[,], ma['] ga⁻nuun['] ga⁻hléeh['] gyuuuh^{',} ga⁻siih['] jnä[:]

—Hmä['] lä⁻jëe⁻ juu['] he['] ma⁻hléeh['] ñih['] na⁻, to⁻ya⁻sii⁻.

⁵ Hih['] ángel hi⁻ ga⁻jéen⁻ hi⁻ chih['] koo⁻ tii['] në['] jmi⁻ñeeh['] kyaah['] koo⁻ tiiy['] hwa['] kii⁻ he['], ga⁻chooy['] gooy['] ta⁻ gyuuuh['].

⁶ Mah['] ga⁻tääy⁻ hi⁻ chaa⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ joh['] jmi['] cha⁻, he['] ba['] hi⁻ ga⁻jmee['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh['] kyaah['] lä⁻jëe⁻ he['] jnä['] në['] kih^{',} he['] ba['] hi⁻ ga⁻jmee['] hwa^{',} kyaah['] lä⁻jëe⁻ he['] ga['] cha⁻ në['] kih^{',} hi⁻ he['] ba['] hi⁻ ga⁻jmee['] jmi⁻ñeeh['] kyaah['] lä⁻jëe⁻ he['] ga['] cha⁻ kih^{'. Ga⁻tääy⁻ hi⁻ he['] ga⁻jäyh[:]}

—Mo⁻so⁻ lä⁻hi['] ga['] cha⁻miih⁻ jmi['].

⁷ Jää['] ja⁻ga['] juu['] jee['] ga⁻tëe['] gye['] ángel he['] luu['] hoo['] kih^{',} lä⁻jëe⁻ he['] na⁻hmää['] kih['] Dio lä⁻te['] lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Dio siih['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] hi⁻ ma['] jmee['] ta[']he['] kiyh['] llo[']joo['] —ga⁻jäh['] ángel he['].

⁸ Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻nuun['] ga⁻hléeh['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh['] kyaah['] jnä['], ga⁻jäh[:]

—Gwa⁻ go⁻kye['] je['] pih['] na⁻na['] he['] hä['] ja[']goo['] ángel hi⁻ chih['] tii['] në['] jmi⁻ñeeh['] kyaah['] në['] hwa['] oo['].

⁹ He⁻ja⁻ ñeen['] jee['] ma['] cheh['] ángel mah['] ga⁻ngiin['] je['] pih['] ja⁻. Mah['] ga⁻siih['] jnä[']:

—Hee⁻ la⁻, kuh[']. He⁻ la⁻ jmee['] lä⁻llih['] tu⁻jhah['], pero neh⁻ to⁻hooh['] lä⁻øø['], lä⁻koo⁻ øø['] jmh['] tah['].

¹⁰ Ja⁻ga['] ga⁻kän['] je['] pih['] he['] ma['] chooh['] ángel mah['] ga⁻kuhn[']. Ga⁻lä⁻øø['] neh⁻ to⁻hoon['] lä⁻koo⁻ øø['] jmh['] tah[']. Ma⁻la⁻ ma⁻kuhn['] ga⁻lä⁻llih['] tu⁻jlän['].

¹¹ Ja⁻ga['] ga⁻siiyh['] jnä['] ka⁻läh[:]

—Jmee['] bii['] mi⁻jnääh['] juu['] kin['] ka⁻läh['] kih['] cha⁻miih['] jee['] jwii['], hi⁻ lä⁻kaa⁻ hwa['] jee['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ jmee['] hih['], hi⁻ kih['] hi⁻ hléeh['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ juu['], hi⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ta['] kaaah['].

11

Lä⁻uu['] dsa⁻ hi⁻ kwa['] ju[']dsoo['] kih['] Dio

¹ Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ga⁻hyohn['] koo⁻ hma⁻ he['] lla⁻ hih['] he['] la⁻ lä⁻koo⁻ si⁻hma⁻tah⁻, mah['] ga⁻siiyh['] jnä[:]

—Noo⁻, mah['] lla['] hih['] gwah['] kih['] Dio, kyaah['] na⁻hyoo['], mah['] hee['] jah['] tee['] hi⁻ täh['] jmee['] juuh['] kih['] Dio.

² Wa['] ja['] ba['] kih['] ho[']hne['] kih['] gwah['] na⁻, sa⁻ llah['] hih[']. Jëeh['] he['] ma⁻na⁻la⁻ hee['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu ba['] na⁻, mah['] jmeey['] he['] lla⁻ dsëy['] jee['] jwii['] na⁻jngi['] to⁻laa['] uu['] sih⁻.

³ Cheen['] uu['] dsa⁻ hi⁻ dsa⁻kwa⁻ ju[']dsoo['] kin[']. Kyeyh['] hmiih['] he['] këh['] dsa⁻ ma⁻ti⁻meeh['] dsë[']. Ngëey['] juu['] kin['] kih['] dsa⁻koo⁻ mil dsë['] to['] hña⁻loo['] na⁻dsë['] to[']lo[']gya['] dsë[']gya['] jmi[']—ga⁻siiyh['] jnä['].

⁴ Lä⁺uu⁺ hi⁻ kwa⁺ ju'dsoo['] kih⁺ Dio he[,] laa⁺ kwaat[~] lä⁻koo⁻ to['] chaah['] hma⁻ olivo, hi⁻laay['] kwaat[~] lä⁻koo⁻ to['] candelero he⁻ na'jnää['] cha'në['] Dio juu['] hwa['].

⁵ Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ hnø['] jmääyh⁺ dsoo['], kyaah['] je⁻ he⁻ hwëe⁻ neh⁻ to⁻ hooy['] jëëy['] go⁻te[~] hi⁻ na⁻høøh['] kiyh[']. Lä⁺ja⁻ jmeey['] bii['] juu['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ hnøø['] jmääyh⁺ dsoo['].

⁶ Lä⁺uu['] dsa⁻ he['] na⁻ngëy['] jwë['] he⁻ jmeey['] sa⁺ jää⁺ jma['] ta'ko⁻jiih['] ngëëy['] juu['] kih['] Dio. Lä⁺ja⁻ na⁻ngëy['] jwë['] jmeey['] kih['] jmii['] he⁻ lii['] jma⁻. Hi⁻ na⁻ngëy['] jwë['] heeyh['] dsa⁻ lli[']wii['], lä⁻joh['] jiih['] hnøø['] bii['].

⁷ Ma⁻la⁻ ma⁻dsëe['] jmii['] kway⁻ juu['] kih['] Dio, ya⁻hëe['] jah['] hlëeh['] neh⁻ too⁻ ñiih['] kih['] cha⁻je⁻ mah['] teey['] kyaah['] dsa⁻ he['], lä⁻jiih['] lä⁻liyh['] jngëëy['].

⁸ Ga['] ma⁻na⁻juuy['], jää['] cha⁻jwë['] jee['] jnä[']hää['] kih['] jwii['] juuh['], ja⁻ba['] jee['] jwii['] jee['] ga⁻täay['] dsoh['] hma⁻cru['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Hi⁻ chaa⁻ jee['] ja['], kwee⁻ hñaa⁻ dsëy['] lä⁻koo⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻ jwii['] Sodoma kyaah['] Egípto, he⁻ja['] kih['] jee['] jwii['] ja['], le['] jähn[']chée['] Sodoma hi⁻ Egípto ka⁻läh['].

⁹ Hnë⁻ jmii['] dsa⁻hnoo['], ga⁻lä⁻jëë['] ba['] dsa⁻ dsa⁻täah['] jëëy['] hi⁻ na⁻juu['] he['], dsa⁻hi⁻ chaa⁻ lä⁻jë['] jee['] jwii['], lä⁻jëë['] nää['] dsa⁻, dsa⁻ hi⁻ hlëeh['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ juu['], hi⁻ lä⁻kaa⁻ hwa['] jee['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ jmee['] hih[']. Sa⁻kway[']

jwë[']haa['] hi⁻ na⁻juu['] he['].

¹⁰ Ga⁻lä⁻jëë['] ba['] dsa⁻ jmi⁻gyuu['] lä⁻chaay['] llu['] wa[']ra['] ga⁻jëëy['] na⁻juu['] dsa⁻ he[']. Dsa⁻täayh['] jëë['] dsëy['] jwëerte, hi⁻ kwëéyh['] dsa⁻kyaaayh['] miih['] he⁻ cha⁻kih['] lä⁻jaä['] lä⁻jaay['], jëëh['] lä⁻uu['] hi⁻ ma['] ngëë['] juu['] kih['] Dio he['] ma['] heeyh['] wii['] lä⁻jëë['] hi⁻ chaa⁻ hwa['] la⁻.

¹¹ Ga['] ma⁻te['] hnë⁻ jmii['] dsa⁻hnoo['] ja['], jmi⁻lle['] na⁻jiih['] he⁻ ja['] kih['] Dio ga⁻tooh['] tuh⁻dsëy['] mah['] ga⁻nooy['] lä⁻hmëë[']. Ga⁻lä⁻goo['] jwëerte dsë['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jëë['] jee['] ja['].

¹² Ga⁻lä⁻nueh['] ga⁻hlëeh['] gyuu['], ga⁻jäh[']:

—Wii['] hnäh['] jee['] la['].

Mah['] ga⁻sayh[']ta⁻gyuu['] jee['] jni[']lä⁻ma⁻jëë['] ja['] lä⁻jëë['] hi⁻ ma['] na⁻høøh['] kiyh['].

¹³ Hor['] ja['] ga⁻jeh['] wii['] jwëerte hwa[']. Hi⁻ kih['] hña⁻loo['] hne⁻, ga⁻hla['] ma['] gya['] jee['] lä⁻kaa['] jee['] jwii['] juuh['] ja[']. Hi⁻ ga⁻juu['] gyee['] mil dsa⁻ ma['] ga⁻jeh['] hwa[']. Hi⁻ ga⁻chaa['] he['], kyaah['] he⁻ goyh['] ja['], ga⁻jmääy['] jøøh['] Dio hi⁻ gya['] gyuu['] jmi⁻gyuu['].

¹⁴ Ga⁻ngëë['] to['] he⁻ wii['] ja[']. Hi⁻ ga⁻jä['] ga[']ko⁻ he⁻ wii['] he⁻ ja[']ga[']ga⁻jëen['].

 Ga⁻juuy['] jee[']ga⁻te['] gyii['] luu['] hoo[']

¹⁵ Ma['] ga⁻te['] gyee['] ángel ga⁻juu['] luu['] hoo['] kih['], ga⁻lä⁻nueh['] gyuu['] ga⁻tooh['] ki⁻gaa['] miih['], ma['] jayh[']: Na['] ma⁻te['] jee['] jmee['] Dio hih['] kih['] lä⁻kaa['] jmi⁻gyuu[']

ko⁻jøh' kya^{ah}' Cristo
kyaa^y'.

Hi⁻ he⁻ ba[']j mee['] hih⁻ ga⁻lä⁻jë⁻
joh['] jmi['] cha⁻.

16 Lä⁻jëe⁻ gyii['] kyee['] dsa⁻gyuu^h
hi⁻ ma['] tääh['] në['] hma⁻sii[']
cha'nëe['] Dio, ga⁻taqyh[']
ga⁻juyuh['] jnëy['], ga⁻jyooy[']
lley['] lä⁻ ga⁻të['] hwa['] mah[']
ga⁻j mee y['] juuh['] kih['] Dio.

17 Mah['] ma['] jayh[']:

Kwa⁻ jnääh['] ti'hmaah['] kyah[']
hne⁻ Dio hi⁻ cha⁻
ga⁻lä⁻jë⁻ be['] kih^{',}

hne⁻ he['] hi⁻ laa^{',} hne⁻ he['] hi⁻
ma['] laa^{',} hi['] hne⁻ he[']
hi⁻ llääh['] ka⁻läh['].

Ma⁻mi⁻jnääh['] hñaaah['] kyaaah[']
be['] kyah['] mah['] lóöh[']
jmeeh['] hih['].

18 Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh['] lä⁻kaa⁻
hwa['] ma⁻lä⁻llee[']
jwérte,

ma⁻të['] jee['] tee['] jwii['] kih['] hi[']
he['].

Ma⁻të['] jmi['] llah['] ta['] kih['] hi[']
na⁻juu^{',}

mah['] kwéeh['] hee['] lä⁻jëe⁻
hi['] ga⁻ngëe['] juu['] hi[']
ga⁻j mee['] ta[']he['] kyah^{',}

hi⁻ lä⁻ja['] lä⁻jëe⁻ hi['] na⁻jngëe[']
hi⁻ lä⁻jëe⁻ ga['] hi['] gah[']
hne⁻, lä⁻jøh['] lä⁻mäh['].

Hi⁻ ma⁻të['] jmi['] jngëeh['] lä⁻jëe⁻
hi['] hee['] jmi['] gyuu^h la⁻.

19 Ja⁻ga['] ga⁻na['] gwah['] kih[']
Dio gyuu^h jmi['] gyuu^h, hi['] neh[']
gwah['] ja['], ga⁻lä⁻jnä['] goo[']
he['] tääh['] kuu['] na⁻sii['] hmoooh[']
to⁻nëe[']. Peer['] ga⁻j mee['] je[']ñih^{',}
ga⁻tooh['] miih^{',} ga⁻hi['] ñih^{',}
ga⁻jeh['] wii['] jwérte hwa['], mah[']
ga⁻hla['] mi[']dsë['] kah[']gaa⁻.

12

Dsa⁻më['] hi⁻ Dragón

1 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻,
ga⁻lä⁻jnä['] gyuu^h jmi['] gyuu^h
koo⁻ he⁻ juh['] gaa⁻. Ga⁻lä⁻jnää[']
jaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma['] na⁻lää[']
hyoo⁻, hi⁻ ma['] hee['] sih['] huuh[']
tiiy['], hi⁻ ma['] lley['] koo⁻ coron
he⁻ ma['] chaa['] gya⁻tuu['] nuu['].

2 Dsa⁻më['] he['] ma['] kyaa⁻
gyuu^h, ma['] høøy['] kih['] he[']
jëey['] wii['] he⁻ lä⁻chaa['] gyuu^h
kyaa^y'.

3 Hi⁻ ga⁻lä⁻jnä['] ga['] jyoh['] he⁻
juh['] gaa⁻ gyuu^h jmi['] gyuu^h.
Ga⁻lä⁻jnää['] jaa⁻ dragón gyuu^h
hi⁻ jøh[']gaa⁻. Ma['] la['] gyii['] lley['],
ma['] choo['] lley['] gya['] jøø['], hi[']
ma['] lley['] gyii['] coron ka⁻läh['].

4 Kyaah['] kuuuy['] ja⁻,
ga⁻sëeyh['] la⁻ ga['] koo⁻ kiih[']
kih['] nuu['] hi['] hee['] gyuu^h
jmi['] gyuu^h mah['] ga⁻saa[']
ga⁻jaay['] ta⁻ hwa[']. Dragón he[']
ga⁻noo⁻ cha'nëe['] dsa⁻më['] hi[']
ngoo['] ga⁻lä⁻chaa['] gyuu^h kyaa^y
mah['] ma['] kuyh['] gyuu^h he[']
lä⁻koo⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lä⁻chaa['].

5 Kih['] dsa⁻më['] he[']
ga⁻lä⁻chaa['] jaa['] gyuu^h nuu[']
hi⁻ jmee['] hih['] kih['] ga⁻lä⁻kaa[']
hwa['] kyaaah['] koo⁻ hma⁻hiih[']
he['] la['] ñe[']. Pero na['] ba['] koh[']
ga⁻tëey['] gyuu^h he['] cha'nëe['] Dio
jee['] gyay['] jmeey['] hih['].

6 Hi⁻ dsa⁻më['] he['], ga⁻kyuu^h
lä⁻ ga⁻të['] hwa['] kii['] jee[']
ga⁻millu['] Dio kiyh['], mah[']
hääy['] jee['] ja['] koo⁻ mil dsë['] to[']
hña⁻loo['] na⁻dsë['] to[']lo[']gya[']
dsë['] gya['] jmi['].

7 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻,
ga⁻lä⁻cha['] koo⁻ hnii['] juuh[']
gyuu^h jmi['] gyuu^h. Migye'

kyaqah' ángele kyaay' ma' tēe~
kyaqah' Dragón. Hi~ Dragón
he' kyaah' ángele kyaay' ma'
tēe~ ka~läh' kyaah' Migye',

⁸ pero sa~ ga~liyh'. Mo~so~
ga~läh~cha~ ga' høoy' gyuuuh'
jmi~gyuu~.

⁹ Lä~ja~ Dragón jøoh' he'
ga~llee~ dsih' ta~ ka'hne'. Hi~
he' laa~ miih~ chaa~ llo~joo~
hi~ chee~ hi~sa~llu~, hi~ chee~
bih~ Tana' ka~läh'. Hi~ he'
mi~gaa~ dsa~ lä~kaa~ lä~juh~
jmi~gyuu~. Ga~jwää~ dsih' lä~
ga~tē~ hwa~ ko~joh' kyaah'
ángelo kyaay'.

¹⁰ Ja~ga~ga~nuun~ ga~hléeh~
kj~gaa~ ka~läh' gyuuuh' he~
ma' jäh':

—Na~ ma~tē~ jee' lää~ dsa~,
ma~lä~jnä~ be' kih~ Dio,
ma~løo~ jmeey~ hih~ Dio jnän~,
hi~ ma~tē~ jee' lla~ Cristo
kyaaay~ ta'. Jëeh', ma~lleeey~
ta~ ka'hne' hi~ ma' hnii~ kih~
lä~jëe~ øoh~ jne'. Lä~jmii~
lä~hwé~ ma' hniiy~ cha'né~ Dio
jnän~.

¹¹ Pero øoh~ jne' ga~lih~
bih~ kyaayh', kyaah' jma~
kih~ Borrego mäh~, hi~ kyaah'
ju'dsoo~ he~ ga~jmeey~ kih~
Cristo. Sa~ ga~jmeey~ he~ che~
chaa~ juuy~ jmi~gyuu~ la~.

¹² Wa' jëe~ hoh' hnäh' hi~
tääh' gyuuuh' jmi~gyuu~. Pero
jwi~ hi~ tääh' hwa~la~ kyaah'
hi~ tääh' neh~ jmi~ñeeh~
ka~läh'. Jëeh' hi~sa~llu~
ma~ñey~ ba', jää~ ko~hi~pih~ga'
jmi~kiyh~, he~ja~ hääy~jwérte
ma~jñay~ jee' kyah' hnäh'.

¹³ Ma' ga~jëe~ Dragón
he~, he~ ga~jwää~ dsih' ta~

hwa~, ngooy~ mah~ jmeey~
hñaa~ dsèy~ kih~ dsa~më~ hi~
ga~läh~chaa~ gyuuuh~ ñuuuh~ kih~
he'.

¹⁴ Pero ga~hyoh~ dsa~më~
he~ to~sa~kyoo~ cha'mii~ jøoh~
mah~ ja~ le~ hëey~ ue~ kih~
miih~ hléeh~ he~ ta~ hwa~kii~,
jee' hää~ dsih~ koo~ ji~ñe~,
jyoh~ ga~ to~ji~ñe~, na~dsë~
jñee~ sih~.

¹⁵ Miih~ he~ ga~juu~ koo~
jmi~juuh~ kyaah' hooy~ta~jee'
ngoo~ dsa~më~ he~ mah~ ma'
ääy~ kyaah' jmii~ja~.

¹⁶ Pero hwa~ ga~kwa~ be~
kih~ dsa~më~ he~. Ga~na~
hwa~, mah~ ga~hoo~ jmi~he~
ga~hwëe~ to~hoo~ Dragón.

¹⁷ He~ja~ ga~ya~jëe~ dsë~
jwérte dragón kyaah' dsa~më~
he~. Mah~ ngooy~ na~jmeey~
hnii~ kyaah' hi~ laa~ sa~ju~
kih~ dsa~më~ he~, hi~ høo~
mada~ kih~ Dio ja~ba~ hi~
jmeey~ ju'dsoo~ kih~ Jesucristo.

13

Lä~uu~jah~laa~na~høo~he~

¹ Jnä~ga~noon~në~mi'sii~
he~cha~cha~hoo~jmi~ñeeh~.
Jee' ja~ga~jëen~ja~jah~
hi~laa~na~høo~, ya~hëe~
cha~jmi~ñeeh~ma~lle~gyii~
lley~, hi~ma~choo~gya~jøo~.
Në~jøo~kiyh~ma~choo~
gya~coron. Hi~ma~na~sii~
lä~jë~kalley~koo~juu~he~
mi~kwäh~kih~Dio.

² Jah~hi~ga~jëen~he~,
ma~laa~lä~koo~hyah~.
Ma~tiiy~ma~la~lä~la~ti~oso.
Mo~hooy~ma~la~lä~la~hoo~
león. Dragón he~, ga~kwëey~

be', hi⁺ ga⁺llaay⁺ høøy⁺ mah⁺ jmeey⁺ hih⁺ llay⁺, mah⁺ leey⁺ dsa⁻ta[']jøøh['].

³ Ga⁺jéen⁺ koo⁻ lley⁺ ma['] la['] ds oo' he⁻ ma['] jngiöh⁺ kiyh⁺. Pero ds oo' he⁻ ma['] jngiöh⁺ kiyh⁺ ja⁻, ga⁺jä⁺ ba[']. Peer ga⁺lä⁺dsaq[~] dsë⁺ lä⁺jëe⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺, he⁻ja⁻ ga⁺jmeey⁺ ko⁻jøh['] kyaah⁺ jah⁺ hi⁻ laa['] na⁻høø['] he['].

⁴ Hi⁺ ga⁺jmää⁺ dsa⁻ jøøh['] Dragón hi⁻ ga⁺llaa⁺ jøøh['] jah⁺ hi⁻ laa['] na⁻høø['] he[']. Ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁺jmääy⁺ jøøh['] jah⁺ laa['] na⁻høø['] he['] ka⁻läh⁺, mah⁺ ma['] jayh⁺ kiyh⁺:

—Sa⁺ chaa⁻ ga⁺jñah⁺ hi⁻ laa['] lä⁺koo⁻ jah⁺ na⁻. ¿Hii⁻ na⁻hi⁻ lih⁻ tee⁺ kyaayh[?]

⁵ Ga⁺kway⁺ jwë⁺ kih⁺ mah⁺ hlëeyh⁺ juu⁺ tåah⁺ hi⁻ hlëeh⁺ bih⁺ juu⁺ he⁻ mi⁻kwäh⁺ kih⁺ Dio. Ga⁺llaay⁺ mah⁺ leey⁺ dsa⁻ta[']to⁺laa[']uu['] sih⁺.

⁶ Lä⁺ja⁻ ga⁺løøy⁺ mi⁻kwayh⁺ kih⁺ Dio. Ga⁺mi⁻kwayh⁺ jmiöh⁺ kiyh⁺, lä⁺kye⁻ kih⁺ gwah⁺ kiyh⁺, hi⁻lä⁺ja⁻ kih⁺ hi⁻ tääh⁺ gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺ ka⁻läh⁺.

⁷ Hi⁺ ga⁺hyoyh⁺ jwë⁺ jmeey⁺ hnii⁻ kyaah⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻ na⁻jngëe⁺ lä⁺jiih⁺ leeyh⁺. Hi⁺ ga⁺hyoyh⁺ jwë⁺ jmeey⁺ hih⁺ kih⁺ lä⁺jëe⁺ nää['] dsa⁻, lä⁺jëe⁺ jee['] jwii⁻, dsa⁻ hi⁻ hlëeh⁺ lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ juu⁺, hi⁻ lä⁺kaa⁻ hwa⁺ jee['] tääh⁺ dsa⁻ jmee⁺ hih⁺ ma['] ki⁻ kih⁺.

⁸ Lä⁺jëe⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ hi⁻ ga⁺jmää⁺ jøøh['] jah⁺ laa['] na⁻høø['] he['], sa⁺ ma['] na⁻sii⁻ jmiöh⁺ kiyh⁺ në⁻je⁻ kih⁺ Borrego mäh⁺ hi⁻ laa['] kwäat[~] ga⁺juu⁺

në⁻ na⁻hyoo⁺ lä⁺ ma['] huu⁺ jmi⁻gyuu⁺. Në⁻ je⁻ kiyh⁺ ja⁻, na⁻sii⁻ jmiöh⁺ kih⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻ na⁻jnää⁺ kih⁺ Dio.

⁹ Cher'mah⁺ chaa⁻ hi⁻ hnøø⁺ heeh⁺ juu⁺ la⁻, wa⁺heeyh⁺.

¹⁰ Hi⁻ lle⁺ kih⁺ ds oo' neh⁻ne['], jää⁺ dsih⁺ neh⁻ne[']. Hi⁻ lle⁺ kih⁺ juu⁺ kyaah⁺ ñe⁻tuuh⁺, kyaah⁺ ñe⁻tuuh⁺ jngëe⁺ dsih⁺. Hor⁻ ja⁻ hnøø⁺ kwëeh⁺ dsë⁺ hi⁻ na⁻jngëe⁺ kyaah⁺ Dio hi⁺ hnøø⁺ lä⁺ ma⁻ds oo' ja⁻ba['] dsëy[!].

¹¹ Ma⁻ngëe⁺ he⁻ ja⁻, ga⁺jëe⁺ jñah⁺ jah⁺ laa['] na⁻høø['] hi⁻ ya⁻hëe⁺ neh⁻ hwa⁺. Ma['] lley⁺ to⁺ jøø⁺ he⁻ la['] lä⁺ la['] kih⁺ ja⁻ borrego mäh⁺, hi⁺ ma['] hlëeyh⁺ lä⁺ hlëeh⁺ ja⁻ dragón.

¹² Ma['] kyey⁻ lä⁺jëe⁺ be['] kih⁺ to⁻në⁻ jah⁺ he['], mah⁺ to⁻lo⁻ nëy⁻ ga⁺løøy⁺ jmeey⁺ hih⁺ kih⁺ hi⁻ tääh⁺ lä⁺kaa⁻ hwa⁺ mah⁺ wa['] jmeey⁺ juuh⁻ kih⁺ to⁻në⁻ jah⁺ he['], hi⁻ ga⁺jä⁺ kih⁺ kyaah⁺ ds oo' he⁻ ma['] juuy⁺ ja⁻.

¹³ Hi⁺ lä⁺ja⁻ ma['] jmeey⁺ cha⁻miih⁻ he⁻ juuh⁻gaa⁻ ka⁻läh⁺, lä⁺jiih⁺ ga⁺jmeey⁺ ga⁺jyoo⁺ je⁻ gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺ lä⁺ga⁺të⁺ hwa⁺, lä⁺ma[']jëe⁺ ja⁻ dsa⁻.

¹⁴ Mi⁻gaay⁺ hi⁻ tääh⁺ lä⁺kaa⁻ hwa⁺ kyaah⁺ lä⁺jëe⁺ he⁻ juuh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁺hyoyh⁺ jwë⁺ jmeey⁺ cha⁻në⁻ jah⁺ to⁻në⁻ he[']. Ga⁺jmeey⁺ mada⁻ kih⁺ hi⁻ tääh⁺ lä⁺kaa⁻ hwa⁺ he⁻ jmeey⁺ heeh⁺ kih⁺ jah⁺ hi⁻ ga⁺jä⁺ kih⁺ hi⁻ ma[']la['] ds oo' kih⁺ kyaah⁺ ñe⁻tuuh⁺.

¹⁵ Ga⁺hyoyh⁺ jwë⁺ he⁻ jmeey⁺ jiih⁺ heeh⁺ kih⁺ jah⁺ he['] mah⁺ hlëeh⁺. Hi⁺ mah⁺

ga⁻jmeey⁻ mada⁻ jngiiyh⁻ kih⁻
lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ jmee⁻ juuh⁻
kih⁻ heeh⁻ ja⁻.

¹⁶ Ga⁻jmeey⁻ hih⁻ kih⁻
ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻, lä⁻jøh⁻
lä⁻mäh⁻, hi⁻ cha⁻ kuu⁻, hi⁻
tä⁻ñee⁻, hi⁻ na⁻hnëe⁻ jmee⁻
ta⁻, hi⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hnëe⁻
ka⁻läh⁻, mah⁻ jmeey⁻ lii⁻
gooy⁻ ra⁻llu⁻ o cha⁻kyey⁻.

¹⁷ Lä⁻ja⁻ ni⁻ jaq⁻ sa⁻ lä⁻cha⁻
jwë⁻ kih⁻ la⁻ gyih⁻ lõø⁻, ni⁻ sa⁻
lä⁻cha⁻ jwë⁻ hniiy⁻ gyih⁻ he⁻
cha⁻ kiyh⁻ cher⁻mah⁻ sa⁻ laay⁻
lii⁻ kyaah⁻ jmii⁻ kih⁻ jah⁻ he⁻
o kyaah⁻ hwëh⁻ lä⁻koo⁻ chee⁻
jah⁻ he⁻.

¹⁸ Jee⁻ la⁻ hnøø⁻ cha⁻
hä⁻dsë⁻ llu⁻. Hi⁻ ngëe⁻, he⁻
da⁻ hwëh⁻ kih⁻ jah⁻ he⁻, jëeh⁻
la⁻ hwëh⁻ kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ ba⁻
ja⁻. Hwëh⁻ kih⁻ jah⁻ he⁻ te⁻ jñii⁻
hnia⁻loo⁻ na⁻dsë⁻ to⁻lo⁻gya⁻
na⁻dsë⁻gya⁻jñii⁻.

14

Koo⁻ su⁻ hmëe⁻ ga⁻hä⁻
lä⁻jëe⁻ hnq⁻laaq⁻ na⁻dsë⁻ to⁻laaq⁻
kyee⁻ mil dsa⁻

¹ Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻jëen⁻
Borrego mäh⁻ cheh⁻ në⁻
moh⁻ Sión kyaah⁻ hnq⁻laaq⁻
na⁻dsë⁻ to⁻laaq⁻ kyee⁻ mil dsa⁻
hi⁻ ma⁻na⁻sii⁻ jmii⁻ kih⁻
Borrego mäh⁻ cha⁻kyey⁻, hi⁻
ma⁻na⁻sii⁻ jmii⁻ kih⁻ Jmiyy⁻
ka⁻läh⁻.

² Ja⁻ga['] ga⁻nuun⁻ ga⁻hlëeh⁻
gyuuuh⁻ ga⁻hii['] goo⁻ lä⁻hii['] jee[']
jyoo['] cha⁻miih⁻ jmii⁻. Hi⁻
ga⁻hii['] lä⁻koo⁻ hii['] jee['] hii['] ñih[']
ki[']gaq⁻, hi⁻ ga⁻hii['] lä⁻hii['] jee[']
tääh⁻dsa⁻ kooh⁻tu⁻ he⁻ choo⁻
cha⁻miih⁻ si⁻ñne⁻.

³ Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ma⁻ hä⁻
koo⁻ su⁻ hmëe⁻ cha⁻në⁻ hi⁻
ma⁻gya⁻ jmee⁻ hih⁻ në⁻
hma⁻sii⁻, hi⁻ cha⁻në⁻ lä⁻jëe⁻
kyee⁻ jah⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ he⁻,
hi⁻ cha⁻në⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuuh⁻
ka⁻läh⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ lih⁻ ma⁻
hää⁻ su⁻ ja⁻. Ma⁻la⁻ hnq⁻laaq⁻
na⁻dsë⁻ to⁻laaq⁻ kyee⁻ mil ba⁻
ma⁻lih⁻ ma⁻ hä⁻, dsa⁻ hi⁻
ga⁻lää⁻ Dio kyaah⁻ jma⁻ kih⁻
jee⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻.

⁴ Lä⁻jëe⁻ hi⁻ la⁻ sa⁻
ga⁻mi⁻sah⁻ hniiy⁻ kyaah⁻
dsa⁻më⁻, jëeh⁻ga⁻hääy⁻ hniiy⁻.
Hi⁻ he⁻ jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻
Borrego mäh⁻ wa⁻ ha⁻ cha⁻
ha⁻ jee⁻dsooy⁻. Hi⁻ he⁻ na⁻
ga⁻lääy⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻, laay⁻
koo⁻ nää⁻ hi⁻ ma⁻jä⁻ llu⁻ kih⁻
Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ kih⁻ Borrego
mäh⁻.

⁵ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻hwëe⁻
juu⁻ ta⁻juu⁻ hooy⁻, na⁻jngëe⁻
go⁻te⁻ laay⁻ cha⁻në⁻ Dio.

Juu⁻he⁻ga⁻kwa⁻uu⁻ ángel

⁶ Hi⁻ ga⁻jëen⁻ jñah⁻ ángel
hi⁻ ma⁻ hëe⁻ to⁻dsaa⁻
gyuuuh⁻ jmi⁻gyuu⁻ hi⁻ ma⁻
kye⁻ ju⁻hmëe⁻ he⁻ sa⁻ ngëe⁻
jih⁻koh⁻. Ma⁻ hlëeyh⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻
jee⁻ jmee⁻ hih⁻, lä⁻jëe⁻
nää⁻ dsa⁻ hi⁻ hlëeh⁻ lä⁻koo⁻
lä⁻koo⁻ juu⁻, hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
chaa⁻ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jee⁻
jwi⁻.

⁷ Ga⁻hlëeh⁻ ángel he⁻ kyaah⁻
lä⁻jëe⁻ be⁻ kih⁻:

—Wa⁻gah⁻ hnäh⁻ Dio, jmee⁻
hnäh⁻ juuh⁻ kiyh⁻. Jëeh⁻,
ma⁻të⁻ hor⁻ llay⁻ ta⁻. Kwa⁻
hnäh⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ hi⁻
ga⁻jmee⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuu⁻,

hi⁻ ga⁻jmee⁻ hwa[,] hi⁻ ga⁻jmee⁻ jmi⁻ñeeh[,] hi⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻kqā⁻ jee['] hya⁻ jmi⁻ gwa⁻.

8 Jñah['] ka⁻läh['] ángel ga⁻lla⁻lle['] kaah['] kiyh[,] ma['] jayh[:]

—Ma⁻hee⁻, ma⁻hee⁻ go⁻te[~] Babilonia jwii⁻ juuh⁻ hi⁻ ga⁻hee⁻ dsa⁻ lä⁻kqā⁻ jmi⁻gyuu⁻ kyaah['] lä⁻jé⁻ wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ hlüh['] ma['] jmeey[.] La⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻kwëeyh['] dsa⁻ jmi⁻llii['] hää⁻.

9 Jee['] ga⁻té['] uu⁻ ángel hi⁻ ma['] lleé['] kaah['] he[,] ma['] hlëeyh['] kyaah['] lä⁻jé⁻ be['] kiyh[:]

—Cher'mah['] hi⁻ ga⁻jmää⁻ jøøh['] jah['] hi⁻ laa⁻ na'hoø['] he['] kyaah['] heeh['] kiyh[,] hi⁻ cher'mah['] ga⁻jmeey['] lii⁻ cha'kyey['] o ma⁻gooy[,]

10 ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ le['] kih['] dsa⁻ he[.] Le['] kiyh['] lä⁻koo⁻ he⁻ hiyh['] jmi⁻llii['] hää⁻, wa'ra⁻ ga⁻ya⁻jéé['] dsé['] Dio kyaayh[.] Ja⁻ kyaah['] hih['] jää['] ya⁻jéé['] dsé['] Dio. Jmeey['] kaaay['] kyaah['] je⁻, kyaah['] azufre cha'né⁻ lä⁻jéé⁻ ángele hi⁻ na⁻jngéé['] hi⁻ cha'né['] Borrego mäh['] ka⁻läh[.]

11 Jee['] tääyh['] kaaay['] ja⁻, soö⁻ ñe['] ga⁻lä⁻jé⁻ joh['] jmi⁻cha⁻. Lääjéé['] hi⁻ ma['] jmää⁻ jøøh['] jah['] he['] kyaah['] heeh['] kiyh[,] hi⁻ hi⁻ heeh['] lee['] lii⁻ kyaah['] jmi⁻kiyh[,] ni⁻ jmi⁻ni⁻ hwë['] sa⁻ le['] teeyh['] dséy[.]

12 Hor['] ja⁻ hnøø['] kwëeh['] dsé['] lä⁻jéé⁻ hi⁻ na⁻jngéé['], lä⁻jéé⁻ hi⁻ nuuh['] kih['] Dio hi⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻ jmeey['] dsoo['] dsé['] kih['] Jesús.

13 Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] ka⁻läh['] ga⁻hlëeh['] gyuuuh['] jmi⁻gyuu⁻ ma['] jayh[:]

—Sii['] he⁻ la⁻: "Na['] ta⁻ cha'né['], llu['] la⁻ kih['] hi⁻ juu['] jee['] jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].

—Jaah['], lä⁻ja⁻ le['] —jäh['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] —. Hi⁻ he['] tee⁻ dsé['], jëeh['] ja⁻ jiih['] llaa⁻ he⁻ ma⁻jëey['] wii['], hi⁻ lä⁻jnä['] ba['] lä⁻jé⁻ he⁻ llu['] he⁻ ga⁻jmeey['].

Lloo['] koo⁻ jmi⁻ jøøh['] Dio lä⁻jéé['] dsa⁻

14 Ja⁻ga['] ga⁻jéen['] koo⁻ jnii['] tøø⁻. Jee['] jnii['] ja⁻, ma['] gya['] jaa⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻ laa⁻ Hi⁻ga⁻lëe[']ngo[']. Ma['] lley['] koo⁻ coron he⁻ la⁻ kyaah['] ku'nøø['], hi⁻ ma['] chooyh['] koo⁻ ñe[']tuuh['] hlääh['] he⁻ hme['].

15 Neh['] gwah['] kih['] Dio ya⁻heé['] jñah['] ángel hi⁻ hlëeh['] kyaah['] lä⁻jé⁻ be['] kih['], ga⁻siiyh['] hi⁻ gya['] jee['] jnii[:]

—Kyé['] ñe[']tuuh['] hlääh['] kyah['] mah['] chooh['] ta['] kyah[']. Jëeh['] ma⁻ jwii⁻ ba['] mi⁻, ma⁻té['] hor['] jee['] juuh['].

16 He⁻ja⁻ hi⁻ ma['] gya['] jee['] jnii['] he['] ga⁻jyooy['] ñe[']tuuh['] hlääh['] kiyh['] lä⁻ ga⁻té['] hwa[,] mah['] ga⁻teeyh['] lä⁻jé⁻ mi⁻ kih['] hwa['] ja⁻.

17 Neh['] gwah['] he⁻ la⁻gyuuuh['] jmi⁻gyuu⁻, ya⁻heé['] jñah['] ángel hi⁻ ma['] chooh['] koo⁻ ñe[']tuuh['] hlääh['] he⁻ hme['].

18 Jee['] chih['] na'hyoo['] ya⁻heé['] jñah['] ángel hi⁻ ma['] na⁻ngé['] jwë['] jmeey['] hih['] kih['] je⁻. Kyaah['] be['] ga⁻hlëeyh[']

hi⁻ ma['] chooh⁻ ñe[']tuuh⁻ hläh[']
hme['] ja⁻, ga[']siiyh⁺:

—Kyaah['] ñe[']tuuh⁻ hläh[']
kyah['] na⁻, hnä['] lä[']jé⁻ sa[']mah[']
kih['] mi[']jéh['] he['] cha['] hwa['] na⁻,
jéh['] ma['] jwii⁻ ba['].

19 He['] ja⁻ ga[']jyoo['] ángel he[']
ñe[']tuuh⁻ hläh['] kih['] lä['] ga[']té[']
hwa['] mah['] ga[']hnäy['] sa[']mah[']
kih['] mi[']jéh['] he['] cha['] hwa[']
la⁻, ga[']tooyh⁻ neh['] koo⁻ jee[']
jleeyh['] kyaah['] ma[']tiy[']. He[']
la⁻ la['] kwaat['] he['] wii['] he['] na⁻
ga['] chee['] Dio nñ['] kih['] dsa⁺.

20 Hi['] ga[']jleeyh['] kyaah[']
ma[']tiy['] mi[']jéh['] jee['] ma[']tääh[']
he['] ma['] hla⁻ ta['] chaa['] jwii⁻.
Hi['] jee['] ga[']jleeh['] mi[']jéh[']
ja⁻, ga[']hwëe⁻ jmii⁻ gyuu⁻
lä⁻koo⁻ jma['] he['] ga[']lloo[']
lä['] ga[']té['] fren['] kih['] kya'jiih['],
ga[']ngëe['] la['] ga['] hnë['] hña[']loo[']
kilómetro.

15

Gyee['] ángel kyaah['] gyii[']
lli[']wii⁻

1 Ga[']jéen['] jyoh['] ka[']läh[']
koo⁻ he['] juh[']gaa⁻ gyuu[']
jmi[']gyuu⁻ lä[']jiih['] ga[']lä[']dsaa⁻
dsen⁻. Ga[']jéen['] gyee['] ángel
hi⁻ ma[']kye['] gyii['] nñ['] he['] wii[']
he['] jää['] kyaah['] jee[']llaa⁻ go[']te['].
Jëeh['] kyaah['] he['] ja⁻, llaa⁻ he[']
ya[']jëe['] dsë['] Dio.

2 Hi['] ga[']jéen['] ka[']läh['] he[']
ma['] na[']jaa['] he['] la['] lä[']koo⁻
hu⁻ he['] jëe['], he['] juuh[']
lä[']koo⁻ jmi[']neeh['], na[']kaah[']
kyah['] je[']. Nñ['] ja⁻ ma['] tääh[']
hi⁻ ga[']lih['] ga[']tee['] kyaah['] jah[']
hi⁻ llaa⁻ na[']høø['] he['] kyaah[']
hee['] kiyh['], lä[']jëe['] hi⁻ sa[']
ga[']kwaa['] hñii['] ma['] lee['] lii['] ni[']

sa['] ga[']kay['] hwëh['] lä['] chee[']
jah['] he[']. Ma['] chooyh['] tu[']
he[']choo[']cha[']miih['] si[']ñe['] he[']
ga[']hyoyh['] kih['] Dio.

3 Ma['] häy['] su['] he['] ma['] hä[']
Moisé hi⁻ ma[']jmee[']ta[']he[']kih[']
Dio, hi⁻ ma['] häy['] su['] he['] ma[']
hä['] Borrego mäh['], ma['] jäyh[']:
Peer['] juh[']gaa⁻ la['] lä[']jé⁻ he[']
ma[']jmeeh['],
hne⁻ Dio hi⁻ lqa['] jøøh['] hi⁻
cha['] ga[']lä[']jé⁻ be['] kih['].
Dsoo['] ba['], llu['] la['] jwë['] kyah['],
hne⁻ Dsa[']ta['] jøøh[']
kyaa[']hi⁻na⁻jngëe['].

4 Lä[']jëe['] ba['] dsa['] gah['] hne⁻
Dio.
Lä[']jëe['] ba['] dsa['] jmee['] juuh[']
jmii⁻ kyah['].

Jaa['] hne⁻ ba['] hi⁻ na⁻jngëe['].
He[']ja⁻ ga[']lä[']jëe['] hi⁻ chaa[']
hwa['], ya[']näay['] mah[']
jmeey[']juuh['] kyah['].
Jëeh['], ma[']lä[']jnä['] ba['] he[']
ma[']løøh['] llah['] ta['].

5 Ma[']ngëe['] he['] ja⁻, ga[']jëen[']
na[']na['] gwah['] he['] chih[']
gyuu['], ja[']ba['] gwah['] he[']
ga[']mi[']jnää['] Dio kih['] Moisé.

6 Neh['] gwah['] ja['] ga[']hwëe⁻
gyee['] ángel hi⁻ ma['] kye[']
lä[']jé⁻ gyii['] nñ['] he['] wii[']. Ma[']
kyeyh['] hmiih['] he['] chee[']
lino he['] na[']jngii['], he['] la[']
jih[']gyeh[']. Hi['] na[']hñuu[']
mo[']dsëy['] kyaah['] hmiih['] he[']
ma[']na[']la['] kyaah['] ku[']nøø['].

7 Jaa['] jee['] lä[']jëe['] kyee['] jah[']
he['] ga[']kwëeh['] lä[']jëe['] gyee[']
ángel he['] ma['] koo⁻ kyaah[']
he['] la['] kyaah['] ku[']nøø['] he[']
na[']kah['] lä[']jé⁻ he['] wii['] he[']
na[']ga['] chee['] Dio hi⁻ chaa[']
ga[']lä[']jé⁻ joh['] jmii['] cha['].

8 Ga⁻kah' neh⁺ gwah⁺
 cha⁻miih⁻ ñe', kih⁺ he⁻ laa⁻
 jøøh' Dio hi⁻ cha⁻cha⁻miih⁻
 be⁻ kih⁺. Ni⁺ ja⁻ sa⁻ ma⁻le⁻
 ma[']dsa⁻tqah[']neh⁺gwah⁺ja⁻,
 ta⁻ko⁻jiih['] sa⁻ ga['] ma⁻lä⁻te⁻
 lä⁻jë⁺ gyii['] he⁻ wi^{''} he⁻ kyé⁻
 lä⁻jëe⁻ gyee['] ángele he⁻.

16

Wa'kyah' he⁻ kyaah' he⁻
 ga⁻heeyh' dsa⁻wi^{''}

1 Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] ga⁻hléeh[']
 ki⁻gaa⁻ neh⁺ gwah⁺ ja⁻,
 ga⁻siiyh⁻ lä⁻jëe⁻ gyee['] ángele
 he⁻:

—Go⁻nää['] hnäh['] mah[']
 go⁻jää['] he⁻ lli[']wi^{''} he⁻ haa[']
 neh⁻lä⁻jë⁺ gyii['] kyaah' he⁻ na[']
 ga[']chee[']Dio lä⁻käa⁻ hwa['].

2 Nee[']to⁻në['] ángel he⁻na⁻jää[']
 he⁻ma[']haa[']neh⁺kyah'kiyh'
 ta⁻jee[']tääh['] dsa⁻. Lä⁻chah'
 ja⁻, ga⁻toh['] koo⁻ dsoo['] he⁻
 ku⁻jii⁻ he⁻la⁻na⁻høø['], në[']
 kih⁺hi⁻laa⁻lii[']kih⁺jah[']laa⁻
 na⁻høø[']he⁻, hi⁻në[']kih⁺hi⁻ma[']
 jmeey[']juuh⁻kih⁺ja⁻ba[']hee[']
 kih⁺jah[']he⁻.

3 Jee[']ga⁻të[']uu['] ángel ga⁻jää[']
 he⁻ma[']haa[']neh⁺kyah'
 kiyh'[']ta⁻në[']jmi⁻ñeeh['], hi⁻
 ga⁻lii[']jma⁻lä⁻la⁻jma⁻kih⁺
 hi⁻na⁻juu[']. Kyaah' he⁻ja⁻
 ga⁻juu[']lä⁻hii['] në[']hi⁻cha⁻
 cha⁻jmi⁻ñeeh['].

4 Jee[']ga⁻të[']uu['] ángel ga⁻jää[']
 he⁻ma[']haa[']neh⁺kyah'
 kiyh'[']ta⁻në[']jmi⁻juuh⁻kyah'
 lä⁻käa⁻jee[']hya[']jmi⁻gwa[']
 pih'. Lä⁻kyé⁻he⁻ja⁻ga⁻lii[']
 jma⁻ka⁻läh['].

5 Lä⁻chah' ja⁻ga⁻nuun[']
 ga⁻hléeh['] ángel hi⁻laa⁻juu[']
 jmi⁻, ga⁻jäyh[:]

—Jnäqh' lluu['] laqah['] hne⁻,
 Dsa⁻jøøh[']kyaan[']. Hne⁻laah['],
 hi⁻ma[']laah['], hi⁻na⁻jngéeh['],
 jéeh[']ma⁻llah[']ba[']hne⁻ta⁻kih[']
 dsa⁻.

6 Kih⁺he⁻ga⁻tüyy[']jma⁻hi⁻
 na⁻jngée[']kyah[']hi⁻kih⁺hi⁻
 ga⁻ngée[']juu[']kyah['], he⁻ja⁻
 hne⁻kwéeyh[']hiyh[']jma⁻
 ka⁻läh['], he⁻teeh[']jiwii[']kiyh['].

7 Lä⁻ja⁻ga⁻nuun[']kih⁺
 jnah[']hi⁻ga⁻hléeh[']jee[']chih[']
 na⁻hyoo['], ga⁻jäyh[:]

—Dsoo[']ba['], hne⁻Dio
 Dsa⁻jøøh[']kyaan[']hi⁻cha⁻
 ga⁻lä⁻jë⁺be⁻kih⁺. Hne⁻ba[']
 ma⁻llah[']ta[']kyah[']ju[']dsoo[']
 lä⁻koo⁻lle[']kih⁺.

8 Jee[']ga⁻të[']kyee['] ángel he⁻
 ga⁻jää[']he⁻ma[']haa[']neh⁺
 kyaah'kiyh'[']ta⁻në[']hyoo['].
 Lä⁻ja⁻ga⁻lä⁻cha⁻be⁻kih⁺
 hyoo[']mah[']jmeey[']käa⁻dsa⁻
 kyaah[']je⁻.

9 Ga⁻lä⁻llii[']hyoo[']lä⁻jiih[']
 ga⁻käa⁻dsa⁻. Ni⁺lä⁻ja⁻sa⁻
 ga⁻lä⁻dsäa⁻dséy[']mah[']ma[']
 jmeey[']juuh⁻kih⁺Dio. Lla⁻he⁻
 ja⁻, ga⁻mi⁻kwah[']bih[']kih⁺Dio
 hi⁻lih[']chee[']lä⁻jë⁺he⁻wi^{''}
 ja⁻.

10 Jee[']ga⁻të[']hñäa⁻ ángel
 ga⁻jää[']kyah'kiyh'[']ta⁻në[']
 jee[']gya[']jmeey[']hih[']jah[']laa⁻
 na⁻høø[']he⁻. Hi⁻lä⁻käa⁻hwa[']
 jee[']ma[']jmeey[']hih[']ga⁻la⁻
 na⁻høø['], lä⁻jiih[']ga⁻jñäah[']
 dsa⁻na⁻siih['], kih⁺he⁻ma[']
 jéey[']wi^{''}.

11 Koo⁻ka⁻läh[']ga⁻mi⁻kwayh[']
 kih⁺Dio hi⁻gya[']gyuu[']

jmi⁻gyuu⁺ kih¹ he⁻ ma['] jëëy⁻ wii⁺ hi⁻ kih¹ dsoo['] he⁻ la['] na'hø['] ja⁻. Pero ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ dsaa[~] dsëy['] he⁻ ma['] jmeey⁻ he⁻ hliih[.]

¹² Jee' ga⁻të['] jñee['] ángel ga⁻jää['] he⁻ ma['] haa['] neh⁻ kyaah['] kiyh['] ta⁻ në['] jmi⁻jueh⁻ he⁻ chee['] Eufrate. Jmii⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ kih['] mah['] ga⁻jä['] ma⁻na'llu['] jwë['] jee' ngë['] lä⁻jëë['] rey hi⁻ ya⁻nää['] ta⁻ jee' hya⁻ hyoo[.]

¹³ Hi⁻ ga⁻jëë['] uu⁻ jmi⁻lle['] hlëeh['] hi⁻ jnää['] lä⁻ jnää['] jeh⁻ wëh[.] Ya⁻hëë['] neh⁻ to⁻hoo['] Dragón, hi⁻ ya⁻hëë['] neh⁻ to⁻hoo['] jah['] hi⁻ lqa['] na'hø['] he⁻ hi⁻ ya⁻hëë['] neh⁻ to⁻hoo['] jah['] hi⁻ ma['] ngëë['] juu['] ta⁻juu[.]

¹⁴ Hi⁻ he['] lqa['] dsa⁻ hlëeh['] hi⁻ jmee['] ja⁻ he⁻ koo⁻ nëë['] mah['] jëë['] dsah⁻ dsa⁻. Dsa⁻nää['] cha⁻në['] lä⁻jëë['] rey lä⁻kaa['] lä⁻juh['] jmi⁻gyuu⁺, mah['] dsa⁻jøyh['] dsa⁻ dsa⁻nää['] dsa⁻jmeey['] hnii⁻ wa'ra⁻ ga⁻të['] jmi⁻jueh⁻ jmi⁻ goo⁻ kih['] Dio hi⁻ cha⁻ga⁻lä⁻jëë['] be['] kih['].

¹⁵ "Hii['] jnä['] ngaahn['] na⁻, lä⁻koo⁻ jaa['] hi⁻ hii⁻. Llu['] la['] kih['] hi⁻ na⁻në['], hi⁻ hää['] hnii['], hi⁻ jmee[']ta'llu[']. Hi⁻ he['] sa⁻jä['] o⁻hih⁻", ga⁻jäh['] Dio.

¹⁶ Hi⁻ he['] ba['] jah['] he⁻ ga⁻jmee['] ga⁻kuh['] lä⁻jëë['] rey, koo⁻ jee' chee['] kyaah['] juu['] hebreo Armagedón.

¹⁷ Jee' ga⁻të['] gyee['] ángel ga⁻jää['] he⁻ ma['] haa['] neh⁻ kyaah['] kiyh['] ta⁻ në['] lle[']. Ga⁻lä⁻nueh['] ga⁻hlëeh['] koo⁻ki⁻gaa['] jee' chih['] gwah[']

gyuuuh['] jmi⁻gyuu⁺ jee' gya['] Dio jmee⁻ hih⁻, ma['] jäh[:] "Ma⁻la⁻ba[']"

¹⁸ Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻jmee['] je⁻ñih^{',} ga⁻hlëeh['], ga⁻hii['] ñih^{',} hi⁻ ga⁻jeh['] wii['] jwérte hwa['], he⁻ sa⁻ ma⁻je['] ni⁻ koo⁻ hä['] ko⁻ja⁻ jiih^{',} ta⁻ko⁻jiih['] tääh['] dsa⁻jmi⁻gyuu⁺ la⁻.

¹⁹ Jee' jwii⁻ jueh⁻ Babilonia ga⁻la['] hnëe['] nää['], hi⁻ jyoh['] ga['] jee' jwii⁻ kaah['] ga⁻sa['] ga⁻hla['] go⁻te[.] Ma⁻ra['] he⁻ ga⁻teeh['] ba['] Dio jwii⁻ kih['] jwii⁻ jueh⁻ ja⁻, ga⁻cheeey['] në['] kih['] lä⁻jé['] go⁻te['] he⁻ ya⁻jëë['] dsëy['] kyaah['].

²⁰ Ga⁻lä⁻jëë['] hwa['] he⁻ tääh['] jee' jmi⁻neeh['] ga⁻ääh['] høø['] kih[']. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] ga⁻ääh['] lä⁻jëë['] moh['].

²¹ Hi⁻ ga⁻saa['] në['] kih['] dsa⁻ mi⁻dsë['] kaah['] he⁻ hii['] ma⁻to⁻loo['] kil. Hi⁻ lä⁻jëë['] dsa⁻ cha⁻ga⁻miih['] ga⁻mi⁻kwayh['] kih['] Dio ma['] ga⁻jëëy['] he⁻ wii['] ja⁻. Jëëh['], koo⁻ he⁻ ja⁻ ba['] ma⁻la['] jueh⁻ ga['] kih['] jee' lä⁻jëë['].

17

Heeh' Dio wii['] Babilonia

¹ Ma⁻ngëë['] he⁻ ja⁻, ja['] jaa⁻ jee' lä⁻jëë['] gyee['] ángele hi⁻ ma['] chooh['] lä⁻jëë['] gyii['] kyaah['] mah['] ga⁻hlëeyh['] kyaah['] jnä['], ga⁻jäyh[']:

—Na⁻ ta⁻ la⁻ mah['] heehn['] hne⁻ ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ wii['] he⁻ heeh['] Dio hyaa['] hi⁻ ma['] kyaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻gya['] jøøh['] në['] kih['] cha⁻miih['] jmi⁻.

² Dsa⁻më['] he['] ga⁻jmee['] wa⁻ la['] cha⁻ la['] kyaah['] lä⁻jëë['] rey hi⁻ chaa['] hwa['] la⁻. Hi⁻ lä⁻jëë[']

dsa⁻ hi⁻ täǟh' hwa['] la⁻ ga⁻ hee[']
go⁻ te⁻ huu['] ds⁻ kiyh['] kyaah'
lǟjé⁻ he⁻ hliih['] he⁻ ga⁻ jmeey[']
kyaaah['] dsa⁻ më['] he[']. La⁻
lǟkoo⁻ he⁻ ga⁻ kwëeyh[']
jmi⁻ llii['] he⁻ hää['] jwërte.

³ He⁻ ja⁻ ga⁻ jää['] jmi⁻ lle['] jnä⁻
koo⁻ hwa['] kii⁻ jee['] sa⁻ kwa⁻
ni⁻ miih[']. Jee['] ja⁻ ga⁻ jeeen[']
jaä⁻ dsa⁻ më['] hi⁻ ma['] dsëe[']
jaä⁻ jah['] gyuu[']. Lǟkäa⁻ në[']
kih['] jah['] he⁻ na⁻ sii⁻ jmi⁻ he⁻
mi⁻ kwah['] kih['] Dio, hi⁻ ma['] lle[']
gyii['] lle['] kyaah['] gya['] jøø['].

⁴ Dsa⁻ më['] he['] ma['] kyeh[']
hmiih['] hee['] gyuu['] hi⁻ gyuu[']
lǟh['], he⁻ na⁻ lii['] kyaah[']
ku'nøø['], hi⁻ kyaah['] kuu['] he⁻
la⁻ na'hñaaah[']. Ma['] chooyh[']
koo⁻ kyaah['] he⁻ na⁻ la⁻ kyaah[']
ku'nøø['] jee['] ma['] na⁻ käh[']
kyaaah['] lǟjé⁻ he⁻ la⁻ o⁻ hih[']
he⁻ ma['] jmeey['].

⁵ Ma['] na⁻ sii⁻ cha'kyey['], koo⁻
jmi⁻ he⁻ sa⁻ lǟngëe['] jne['],
he⁻ ma['] jäh[']: "Jwii['] juuh[']
Babilonia. Choo' dsa⁻ më['] hi⁻
käaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻. Choo'
lǟjé⁻ he⁻ jmeey['] na⁻ hääh[']
dsëe['] jne[']".

⁶ Ga⁻ lǟliahn['] he⁻ ma['] hee[']
dsa⁻ më['] he['] kyaah['] jma⁻ kih[']
hi⁻ na⁻ jngëe['], hi⁻ kyaah['] jma⁻
kih['] hi⁻ ga⁻ juu['] kwaat['] kih[']
Jesús. Ma['] ga⁻ jeeen['] dsa⁻ më[']
he['] ga⁻ lǟdssa['] dsën['] jwërte.

⁷ Mah['] ga⁻ jäh['] ángel he['] siih[']
jnä[']:

—¿He⁻ la⁻ dssa['] hoh[']? Jnä[']
míjnaän['] kyah['] he⁻ sa⁻
lǟngëeh['] hne⁻ kih['] dsa⁻ më[']
na⁻, hi⁻ lǟja⁻ kih['] jah['] laa⁻
na'høø['] hi⁻ jääy['] na⁻, hi⁻ lle[']
gyii['] lle['] kyaah['] gya['] jøø['].

⁸ Jah['] hi⁻ ma⁻ jëeh['] na⁻, ma[']
laa⁻ hi⁻ na⁻ mo⁻ so⁻ laay[']. Hi⁻
na⁻ na⁻ ya⁻ hee['] neh['] too⁻
ñiih['] kih['] cha'je['], jää['] ja⁻ ga⁻
dsooy['] gyi['] jwii[']. Lǟjëe['] hi⁻
täǟh['] hwa['] la⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻ sii⁻
jmi⁻ kih['] në['] je['] jee['] na⁻ sii⁻
jmi⁻ kih['] lǟjëe['] hi⁻ na'jnää[']
kih['] Dio lǟjiih['] ma['] ga⁻ nøø[']
jmi⁻ gyuu['], lǟjëe['] hi⁻ he[']
lǟdssa['] dsëy['] wa'ra⁻ ga⁻ jeeey[']
jah['] he['], hi⁻ ma['] laa⁻, hi⁻ na⁻
mo⁻ so⁻ laay['], hi⁻ hi⁻ na⁻ ga⁻
lǟjnää['] ka⁻ läh['].

⁹ He⁻ jwahn['] la⁻, la⁻ kih['] hi⁻
cha⁻ huu['] ds⁻ llu['] kih[']. Lǟjëe[']
gyii['] lle['] jah['] he['], la⁻ kwaat[']
gyii['] moh['] jee['] gya['] dsa⁻ më[']
he['].

¹⁰ Hi⁻ la⁻ kwaat['] laa⁻ gyee[']
rey ka⁻ läh[']. Hñaa['] rey he[']
mo⁻ so⁻ laay['] ta'. Chaa⁻ ga⁻
jaä⁻, hi⁻ chaa⁻ ga['] jñah['] hi⁻
sa⁻ ga['] ma⁻ ja⁻. Ga['] ma⁻ ja⁻ hi⁻
he['], jmeey['] bii['] kiyh['] mi⁻ heey[']
ko⁻ hwëe['] ba['].

¹¹ Jah['] hi⁻ ma['] laa⁻ he['],
hi⁻ na⁻ mo⁻ so⁻ laay['], hi⁻
he['] laa⁻ jee['] ga⁻ tée['] jnäa['] rey
ka⁻ läh[']. Hi⁻ laay['] jaä⁻ kih['] jee[']
lǟjëe['] gyee['] rey he['] hi⁻ dsoo[']
gyi['] jwii['].

¹² Lǟjëe['] gya['] jøø['] he[']
ma⁻ jëeh['] ja⁻, la⁻ kwaat[']
gyaa⁻ rey hi⁻ sa⁻ ga['] ma⁻ løø[']
jmeey['] hih[']. Koo⁻ hor['] ba[']
hyoyh['] jwë['] leey['] rey mah[']
jmeey['] ko⁻ jøh['] kyaah['] jah[']
laa⁻ na'høø['] he['].

¹³ Ga⁻ lǟjëe['] gyaa⁻ rey he[']
dsa⁻ taaayh['] juu['] kwee['], mah[']
tooyh['] goo['] jah['] hi⁻ laa⁻
na'høø['] he['] he['] jmeey['] hih[']
kih['] dsa⁻ jmi⁻ gyuu['].

¹⁴ Hi⁺ lä⁻ja⁻ teey⁺ kyaah['] Borrego mäh⁺. Pero Borrego mäh⁺ he['] liyh⁺ ba['] wa'ra⁻ ga⁻teey⁺ kyaah[']. Jéeh^{',} hi['] he['] he['] Rey hi⁻ kye⁻ nē['] kih['] jee['] lä⁻jéeh['] Rey, hi['] laqay['] jøøh['] kih['] jee['] lä⁻jéeh['] Dsa⁻kaah[']. Hi⁺ lä⁻jéeh['] hi['] täh⁺ kyaayh['], ma⁻na⁻teeh['] kyaay^{',} ma⁻na⁻llee['] ja⁻ba['] hi['] mi⁻teh['] kiyh['].

¹⁵ Hi⁺ ga⁻jäh['] ángel siy়h⁻ jnä['] ka⁻läh[']:

—Lä⁻jéeh['] jmii⁻ he⁻ ma⁻jéeh['] jee['] ma['] gya['] hyaa['] hi['] kaah⁻ wa['] hi['] cha⁻ hi['], la['] kwaat⁻ lä⁻jéeh['] jee['] jwii⁻, lä⁻jéeh['] dsa⁻, lä⁻käa⁻ hwa['] jee['] täh⁺ dsa⁻ jmee['] hih['], hi['] lä⁻jéeh['] dsa⁻ hi['] hléeh['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ juu['].

¹⁶ Hih['] jah['] hi['] laq['] na'høø['] he['] kyaah['] lä⁻jéeh['] gya['] jøø['] kih['], jmee['] na⁻høøh['] kih['] hyaa['] hléeh['] he[']. Ja⁻ jiih['] beey['] kyaah['] o⁻hih['] kih['], jngiyyh['] kih['], hi['] jéy['] kyaah['] je['].

¹⁷ Jéeh['] Dio ba['] hi['] ga⁻tooh⁻ huuh⁻dsé⁻ neh⁻ tuh⁻dsé⁻ lä⁻jéeh['] rey he['] mah['] jmee['] lä⁻hnøø['] Dio he⁻ dsa⁻tqayh[']juu['] kwee['] mah['] llaay['] jøøh['] jah['] hi['] laq['] na' he['], lä⁻jiih['] lä⁻te['] lä⁻koo⁻ jäh['] juu['] kih['] Dio.

¹⁸ Hi⁺ dsa⁻më['] hi['] ma⁻jéeh['] na['], la['] kwaat⁻ koo⁻ jwii⁻ juuuh⁻ he⁻ jmee['] hih['] kih['] lä⁻jéeh['] rey hi['] chaq⁻ hwa['] la['].

18

ga⁻hee['] jwii⁻ Babilonia

¹ Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ga⁻jéen['] jnäh['] ángel hi['] ga⁻jnäa['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh['] kyaah['] cha⁻miih[']

be[']. Hi⁺ hwa['] la⁻ ga⁻lä⁻jnä['] jéeh['] go⁻te['] kyaah['] jmëe['] kiyh['].

² Ga⁻hléeyh['] kyaah['] lä⁻jéeh['] be['] kiyh['], ga⁻jäyh[']: Ma⁻jä['] ta⁻ hwa['], ma⁻jä['] ta⁻ hwa['] Babilonia jwii⁻ juuuh⁻.

Ma⁻lif['] cha⁻neh['] kih['] lä⁻jéeh['] hi['] sa⁻llu['].

La['] høø['] lä⁻jéeh['] jmi⁻lle['] hlüh['], hi['] la['] sii['] kih['] lä⁻jéeh['] ta['] hi['] laa['] na'høø['] hi['] sa⁻ lä⁻jéeh['] jne['].

³ Jéeh['], ga⁻lä⁻jéeh['] dsa⁻ hi['] chqä⁻ hwa['] la['], ga⁻hee['] go⁻te['] huuh⁻dsé⁻ kih['] kyaah['] lä⁻jéeh['] he['] la['] o⁻hih['] he['] ma['] jmeey['] jee['] ja['].

La['] lä⁻koo⁻ he['] ga⁻hiyh['] jmi⁻lli['] he['] hää['] go⁻te['] ba['].

Lä⁻jéeh['] rey hi['] chaq⁻ hwa['] la['] ga⁻jmee['] wa[']la[']cha⁻la['] kyaayh['].

Dsa⁻ hi['] ma['] nøø['] hmooh['] kih['], hi['] ma['] täh⁺ lä⁻käa⁻ jmi⁻gyuuuh['] ga⁻lä⁻chay⁻kuu['], kih['] he['] ma['] hniiy['] he['] ma['] cha⁻ ga⁻ngëe['] jwëe['] kih['] dsa⁻më['] he['], ga⁻jäh['] ángel.

⁴ Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] jyoh['] juu['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh['] he['] ma['] jäh[']: Hnäh['] hi['] laq['] dsa⁻ kyaan['], hwëe['] hnäh['] jee['] kih['] dsa⁻he['] mah['] sa⁻kwäh['] dso[']kye['] kiyh['] kyah['] hnäh['],

mah['] sa⁻teeh['] hnäh['] he['] wii['] he['] jää['] nē['] kiyh['].

⁵ Jéeh['], he['] ma⁻ngëe['] jwëe['] dso[']kye['] kiyh['],

ma⁻lloo['] lä⁻ ga⁻tē[']
gyuuh' jmi⁻gyuu⁺.

Na['] ma⁻tē['] hor[~] koo⁻ Dio jwii[~]
kwāat[~] kih['] he⁻ hliih[']
he⁻ ma[']jmee['] dsa⁻ he['].

⁶ Kwēeyh['] kiyh['] lä⁻koh['] te['] he[']
ga⁻kwēeyh['] jñah['].

Mi⁻hmaah['] to['] juh⁺ kiyh^{',}
lä⁻koh['] te['] he[']
ga⁻jmeey['].

Ga⁻kwēeyh['] jñah['] ga⁻hi⁺ jmi⁻
hää[!].

Kwēeyh['] kiyh['] na['] hiyh['] to[']
juh⁺ ko⁻ ja⁻.

⁷ Lä⁻koh['] te['] ma⁻jmääy['] hñiiy[']
jøøh^{',} lä⁻koh['] te['] he[']
llu['] he⁻ ma['] chaay^{',}
ko⁻ja⁻ he⁻ wii['] kwēeyh[']
ka⁻läh['].

Jéeh['], ma[']jmeey⁻ huu[']dsé⁻:
"Laqan['] jøøh['] lä⁻koo⁻ hi⁻
j mee['] hih['], chaaq⁻ ba[']
dsa⁻ñuuuh⁻ kyaqan^{',} sa⁻
cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ jéen[']
wii[']."

⁸ He⁻ja⁻ kyaqah['] koo⁻ jmi⁻ba['],
joh['] he⁻ wii['] sa⁻ jää⁻ née[']
kiyh^{',} jää['] jngiöh['] kiyh^{',}
jää['] hooyh^{',} jää['] kyoyh['].

Hi⁻ kaay['] kyaqah['] je['], jéeh[']
Dio Dsa⁻jøøh['] jnän^{',}
hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ be[']
kih^{',} llay['] ta['] kih['] jwii[']
ja⁻.

⁹ Lä⁻jéë['] rey hi⁻ tääh['] hwa[']
hi⁻ ga⁻jmee['] wa['] la['] cha⁻ la[']
kyaqah['] dsa⁻më['] he['] hi['] ma[']
chaay['] llu['] kyaayh^{',} hi⁻ he[']
ki[']hooh['] kiyh['] wa[']ra['] ga⁻jéey[']
hwéé['] née['] jee['] kaay['].

¹⁰ Uu['] ba['] dsa⁻taayh^{',} kih[']
he⁻ lä⁻goyh['] jéey['] he⁻ wii['] he[']
jää['] née['] kih['] jwii['] ja⁻, jayh[']:

—He⁻ ba['] che⁻ jwii['], jwii['],
Babilonia jwii['] juuh⁻ jee[']
ma['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ ma['] këh[']

ma['] jmee['] hih[']. Jéeh['], kyaqah[']
koo⁻ hor[~] ba['], ma⁻ja⁻ jwiz[']
kyah['].

¹¹ Dsa⁻hi⁻ ma[']nøø['] hmooh[']
kih['] lä⁻kaa⁻ hwa['], ki[']hooh[']
kih['] jee['] jwii['] ja⁻. Jéeh['],
mo⁻so⁻ chaq⁻ hi⁻ la['] løø['] kiyh['].

¹² Løø['] kih['] ku[']nøø['], kuu[']
tøø⁻, lä⁻jéë['] née['] kuu['] hmooh['],
hmiih['] lino, hmiih['] gyuu['],
hmiih['] ceda, hmiih['] gyuu[']
läh['], hma⁻ he⁻ hii['] mi[']jwii['],
lä⁻jéë['] ga['] he⁻ jnä['] na[']hñaah[']
he⁻na⁻la['] kyaqah['] ja['] elefante,
kyaqah['] hma⁻ he⁻ hmooh['],
kyaqah['] ñe['] nøø['] kyaqah['] wa['] he[']
cha⁻ he⁻ ñe['], hi['] kyaqah['] kuu[']
jih['].

¹³ Løø['] kih['] kyah['] hma⁻,
ki[']ma^{',} jmi⁻ mi[']jwii['],
wa[']chu['], mirra, naa[']
mi[']jwii['], jmih['] mi['] jéh[']
ma[']ää['], naa['] he⁻ kuh⁻ dsa⁻,
harin llu['], kyaqah['] mi[']trigo,
loo['], borrego, kya[']jh['], carret.
Hi['] ma['] hnëëy['] lä⁻jéë['] hi⁻
na[']hnëë['] j mee['] ta['] ma[']ke[']
laay['] dsa⁻ jmi[']gyuu['].

¹⁴ Ma['] jayh['] siyyh['] jwii['] ja⁻:
—Lä⁻jéë['] he⁻ ma['] heé['] hoh['],
ma[']ja['] ta['] koo['] ba['] ja⁻. Lä⁻jéë[']
he⁻ jmä[']øø['] kyah['] ma[']ds[']
go⁻te[']. Jih[']koh['] mo⁻so⁻ tëëh['].

¹⁵ Lä⁻jéë['] hi⁻ ma['] hnii['] he⁻
ja⁻, ga⁻lä⁻chay['] cha⁻miih[']
kuu['] lä⁻koo⁻ ma['] hniiy['] kih[']
jwii['] oo[']. Uu['] ba['] dsa⁻taayh^{',}
kih[']he⁻ lä⁻goyh['] jéey['] he⁻ wii[']
he⁻ jää['] née['] kih['] jwii['] ja⁻ mah[']
ki[']hooyh^{',}

¹⁶ jayh[']:
—He⁻ ba['] che⁻ jwii['], jwii['],
Babilonia jwii['] juuh⁻ jee[']
ma['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ ma['] këh[']

hmiih⁻ lino na⁻kaqah⁻ gyuu⁻
läh⁻, ma⁻ na⁻lëey⁻ kyaah⁻
ku'nøø⁻ hi⁻ kyaah⁻ lä⁻jé⁻ kuu⁻
he⁻ jnä⁻ na'hñaa⁻.

17 Jëeh⁻, kyaah⁻ koo⁻ hor⁻
ba⁻ ma⁻dsa⁻ lä⁻jé⁻ kuu⁻ he⁻
ma⁻chay⁻.

Hi⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ juu⁻ barco,
hi⁻ lä⁻jëe⁻ ga⁻ hi⁻ ma⁻ga⁻nää⁻
neh⁻, kyaah⁻ hi⁻ ma⁻kooh⁻
barco, hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻
j mee⁻ ta⁻ cha'jmi⁻ñeeh⁻
ga⁻taah⁻ ba⁻,

18 jëey⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻hwëe⁻
ñe⁻ ma⁻ koo⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻.
Ga⁻taayh⁻ ga⁻tooyh⁻ miih⁻, ma⁻
jäyh⁻:

—Sa⁻cha⁻ ga⁻jyoh⁻ jwii⁻ he⁻
la⁻lä⁻koo⁻ jwii⁻ juu⁻na⁻.

19 Lä⁻jëe⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻ka⁻
hløø⁻ mah⁻ ga⁻huuy⁻ lley⁻ hi⁻
ga⁻ki⁻ ga⁻hooyh⁻, ma⁻jäyh⁻:

—He⁻ ba⁻che⁻ jwii⁻, jwii⁻,
jwii⁻ juu⁻na⁻. Ga⁻lä⁻jëe⁻
ba⁻ hi⁻ na⁻høø⁻ barco
cha'jmi⁻ñeeh⁻ ma⁻lä⁻chay⁻
kuu⁻ kyaayh⁻, kih⁻ he⁻ cha⁻
cha⁻miih⁻ kuu⁻ kih⁻ jwii⁻ na⁻.
Kyaah⁻ koo⁻ hor⁻ ba⁻ ma⁻hee⁻
go⁻te⁻.

20 Lä⁻jëe⁻ hnäh⁻ hi⁻ tääh⁻
gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻, wa⁻chaah⁻
hnäh⁻ llu⁻. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻
hnäh⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻, hnäh⁻
apóstole, hi⁻ hnäh⁻ hi⁻
ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻. Jëeh⁻
ma⁻teeh⁻ Dio jwii⁻ kih⁻ jwii⁻
na⁻hi⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻.

21 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ja⁻
ángel hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻
be⁻ kih⁻ ga⁻kay⁻ koo⁻ mi⁻
kuu⁻ juu⁻, lä⁻koo⁻ juu⁻
cha⁻too⁻ kih⁻ molii⁻, ga⁻jwäy⁻
cha'jmi⁻ñeeh⁻ mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Ja⁻ba['] lä⁻na⁻, wi⁻ hla['] Ba⁻
bilonia jwii⁻ juu⁻, jih[']koh[']
mo⁻so⁻ lä⁻jnä⁻ ka⁻läh⁻.

22 Mo⁻so⁻ lä⁻nueh⁻ hij⁻ tu⁻
he⁻ choo['] cha⁻miih⁻ si⁻ñee⁻,
ni⁻ jnah⁻ ga⁻ tē⁻, ni⁻ hi⁻ juu⁻
luu⁻ hma⁻ta⁻, ni⁻ hi⁻ juu⁻ luu⁻
hoo⁻ mo⁻so⁻ lä⁻chaq⁻ jee⁻ na⁻
kyah⁻. Ni⁻ hi⁻ ga⁻ hi⁻ jmee⁻
wa⁻ he⁻ che⁻ he⁻ ta⁻ mo⁻so⁻
lä⁻chaq⁻. Ni⁻ molii⁻ mo⁻so⁻
hij⁻ ka⁻läh⁻.

23 Ni⁻ mo⁻so⁻ lä⁻jnä⁻ je⁻
kih⁻ mi⁻sé⁻ jee⁻ na⁻ kyah⁻, ni⁻
mo⁻so⁻ lä⁻nueh⁻ miih⁻ kih⁻
jmii⁻ jee⁻ dsa⁻jee⁻ goo⁻ dsa⁻
jee⁻ na⁻ kyah⁻. Jëeh⁻, lä⁻jëe⁻
hi⁻ ma⁻ dsa⁻lla⁻ hmooh⁻ jee⁻
na⁻ kyah⁻ ma⁻ laq⁻ kaqah⁻ kih⁻
jmi⁻gyuu⁻. Hi⁻ kyaah⁻ ji⁻nah⁻
kyah⁻ ga⁻lä⁻gaa⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
chaq⁻ lä⁻kaq⁻ hwa⁻.

24 Gee⁻ jwii⁻ na⁻ na⁻bääh⁻
jma⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻
juu⁻ kih⁻ Dio kyaah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
na⁻jngëe⁻, hi⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ ga⁻
jnah⁻ hi⁻ ga⁻juu⁻ lä⁻kaq⁻ hwa⁻.

19

1 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻,
ga⁻nuun⁻ ga⁻hlëeh⁻ jwëe⁻ dsa⁻
gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻, ma⁻jäyh⁻:
¡Aleluya! Dio, Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻
hi⁻ lää⁻jne⁻,
wa⁻ gah⁻ jnih⁻, wa⁻ jmeen⁻
juu⁻ kiyh⁻, hi⁻ cha⁻
cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁻.

2 Jëeh⁻ ma⁻llay⁻ ta⁻ kyaah⁻
ju'dsoo⁻, lä⁻koo⁻ lle⁻
kih⁻ jmeey⁻.
Ma⁻llay⁻ ta⁻ kih⁻ hyaa⁻ hlëeh⁻
he⁻, hi⁻ ga⁻hee⁻ lä⁻jëe⁻
hi⁻ chaq⁻ hwa⁻ la⁻
kyah⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ la⁻
o⁻hih⁻ he⁻ ma⁻jmeey⁻.

Ma⁻teeyh⁻ ba[']jwii[~] kih['] hyaa[']
he['], hi⁻ ga⁻tuu[~] jma⁻
kih['] hi⁻ ma['] jmee⁻
ta[']he['] kih['] Dio.

3 Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäyh[:]

—¡Aleluya! Ñe['] he⁻ hwëe⁻
jee['] kaa⁻y[~], soo⁻ ga⁻lä⁻jé⁻ joh[']
jmii⁻ cha⁻.

4 Hi⁻ lä⁻jëe⁻ gyii[']kyee[']
dsa⁻gyuu[~] kyaah['] kyee['] jah[']
he['], ga⁻juu[~] jnëy['], ga⁻jyooy[']
mo⁻nëy['] lä⁻ga⁻te['] hwa['] mah[']
ga⁻jmeey['] juuh['] kih['] Dio hi[']
gya[']jmee['] hih['], ga⁻jäyh[:]

—Wa[']la['] lä⁻ja⁻. ¡Aleluya!

5 Lä⁻ga⁻te['] jee['] gya['] Dio
jmee['] hih['] ga⁻lä⁻nuu[~] koo⁻
juu['] he⁻ jäh[:]

Kwa[']hnäh['] ti[']hmaah['] kih['] Dio
jnän['] lä⁻jëe⁻ hnäh['] hi[']
jmee['] ta[']he['] kiyh[,]
lä⁻jëe⁻ hnäh['] hi['] gayh[,] lä⁻jøh[']
lä⁻mäh[.]

Lä⁻cha⁻ jmii⁻ wa[']ra⁻ ga⁻jee[']
goo⁻ Borrego mäh

6 Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] lä⁻koo⁻
he⁻ ga⁻hlëeh['] jwëe['] dsa⁻,
ga⁻hii['] goo⁻ lä⁻koo⁻ hii[']
jee['] jyoo⁻ cha⁻miih['] jmii⁻,
lä⁻koo⁻ hii['] jee['] nii⁻, ma['] jäh[:]
¡Aleluya, jëeh['] Dio Dsa⁻jøøh[']
jnän['] hi['] cha⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻
be['] kih['], ma⁻løø['] jmee⁻
hih[!]

7 Wa['] chaa⁻ jne['] llu^{',} wa['] jëe⁻
dsë⁻ jne['], wa['] jmeen[']
juuh['] kiyh[.]

Jëeh['] ma⁻te['] jee['] jee['] goo⁻ Bor-
rego mäh[,] ma⁻na⁻lluu[']
ba['] mëy[.]

8 Ma⁻na⁻ngëy['] jwë['] këyh[']
hmiih['] lino he⁻ na⁻jngii['] he⁻ la[']
jih'gyeh[.]

Jëeh['] hmiöh['] lino ja⁻, la[']
kwaat⁻ ta['] llu['] he⁻ ga⁻jmee[']
lä⁻jëe⁻ hi['] na⁻jngëe['].

9 Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] ángel he['],
siih[']jnä[:]

—Lä⁻la⁻ sii[:] “Llu[']la[']kih[']hi[']
na⁻teeh['] jmee['] ma⁻nue['] jee[']
jee['] goo⁻ Borrego mäh[.]”

Mah[']ga⁻jäyh['] ka⁻läh[:]

—He⁻la⁻ba[']ja⁻, juu[']he⁻la[']
ju'dsoo[']kih['] Dio.

10 He⁻ja⁻ ga⁻juuhn['] jnëñ⁻
huh['] tii['] ángel he['] mah[']
ga⁻jmää⁻ jnih['] jøøh[.] Pero
ga⁻siih[']jnä[:]

—Ta['] jmee⁻ lä⁻na⁻. Jëeh[']
kwee⁻ ba[']laan['] kyaah['] hne⁻
jee['] jmeen⁻ ta[']he['] kih['] Dio
kyaaah['] øøh['] hne⁻ hi['] tääh[']
chooh['] koo⁻ hweh⁻ juu['] kih[']
Jesús. Jmee[']juuh['] kih['] Dio ba[.]

Jëeh['], hi['] kwa⁻ juu['] kih[']
Jesús, hi['] he[']ba[']hi['] ngëe⁻ juu[']
kih['] Dio.

Hi⁻dsëe⁻ kyaajiih[']tää⁻

11 Ja⁻ga['] ga⁻jëen['] gyuu[~]
jmi⁻gyuu[~] na⁻na['], ga⁻jëen[']
jaä⁻ kyaajiih['] tää⁻. Hi⁻ ma[']
dsëey⁻he['], cheey⁻: Hi⁻ Mi⁻te[']
Juu^{',} hi⁻cheey⁻: Ju'dsoo[']
Jmah[.] Jëeh['], kyaah[']ju'dsoo[']
teey⁻ kyaah['] dsa⁻, hi⁻lä⁻ja⁻
llay⁻ta[']ka⁻läh[.]

12 Mi[']nëy[']ma[']la[']lä⁻koo⁻ jee[']
hya⁻je['], ma[']lley[']cha⁻miih[']
coron. Ma[']na⁻sii⁻ koo⁻jmii⁻
he⁻ni⁻jaä⁻sa⁻ma⁻ngëe['],
jaä⁻hñii[']bih[']ma[']ngëey['].

13 Ma[']kyeyh['] koo⁻hmiöh[']
he⁻ma⁻na⁻hee⁻kyaaah[']jma['].
Jmii⁻kiyh[']ma[']chee⁻: Juu[']
kih[']Dio.

14 Lä⁻jëe⁻hløø[']hi['] tääh[']
gyuu[~]hi[']ma[']chaa[']kaah[']

kih' hi⁻ dsëe⁻ kya'jih' tää⁻,
ma' kyeyh' hmiih⁻ lino jnäah⁻
jwëerte, tøø⁻ hi⁻ na⁻jngii⁻.

15 Ma' go⁻hi⁻ hooy' koo⁻ ñe⁻
tuuh⁻ chuuh⁻ he⁻ jmee⁻ dsoo⁻
kih' lä⁻jëe⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻,
hi⁻ jmee⁻ hih⁻ kiyh⁻ kyääh⁻
hma⁻hiih⁻ he⁻ la⁻ ñe⁻. Hi⁻ he⁻
jleeh⁻ mi⁻jëh⁻ jee⁻ tääh⁻ mah⁻
hwëe⁻ jmih⁻ kih⁻. He⁻ la⁻ la⁻
kwaat⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ na⁻ ga⁻
chee⁻ Dio hi⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻
be⁻ kih⁻.

16 Në⁻ hmiih⁻ kiyh⁻ hi⁻ ta⁻
koo⁻ jwoo⁻ sa⁻kyey⁻ na⁻sii⁻
hwëh⁻ he⁻ jäh⁻ lä⁻la⁻: "Hi⁻ la⁻
he⁻ Rey hi⁻ kyë⁻ në⁻ kih⁻ jee⁻
lä⁻jëe⁻ Rey, hi⁻ laay⁻ jøøh⁻ kih⁻
jee⁻ lä⁻jëe⁻ Dsa⁻käah⁻."

17 Mah⁻ ga⁻jëen⁻ jaä⁻ ángel
hi⁻ cheh⁻ në⁻ hyoo⁻, kyääh⁻
lä⁻jëe⁻ be⁻ kih⁻ ga⁻hlëéyh⁻
lä⁻jëe⁻ ta⁻ hi⁻ hëe⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ mah⁻
go⁻tääh⁻ hnäh⁻ ko⁻jøh⁻ jee⁻
kwa⁻Dio he⁻ kuh⁻hnäh⁻ koo⁻
ma⁻nuu⁻ juu⁻.

18 Kuh⁻ hnäh⁻ ngo⁻ kih⁻ rey,
ngo⁻ kih⁻ juu⁻ hløø⁻, ngo⁻ kih⁻
hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁻,
ngo⁻ kih⁻ kya'jih⁻ lä⁻kye⁻
kih⁻ hi⁻ wiyy⁻, ngo⁻ kih⁻ hi⁻
na⁻hnëe⁻ jmee⁻ ta⁻ hi⁻ kih⁻ hi⁻
sa⁻ na⁻hnëe⁻, lä⁻jøh⁻ lä⁻mäh⁻
—ga⁻jäh⁻ ángel he⁻.

19 Hi⁻ ga⁻jëen⁻ jah⁻ hi⁻ laa⁻
na⁻høø⁻ he⁻, kyääh⁻ lä⁻jëe⁻
rey hi⁻ tääh⁻ hwa⁻ la⁻ kyaah⁻
hløø⁻kyäay⁻, hi⁻ ga⁻kuh⁻ mah⁻
jmee⁻ hnii⁻ kyääh⁻ hi⁻ dsëe⁻
kyääh⁻ tää⁻ hi⁻ kyääh⁻ hløø⁻
kyäay⁻ka⁻läh⁻.

20 Jee⁻ ja⁻ ga⁻säayh⁻ jah⁻ hi⁻
laa⁻ na⁻høø⁻ he⁻ kyääh⁻ hi⁻

ga⁻ngëe⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻ kiyh⁻.
Hi⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻
he⁻, ga⁻jmeey⁻ cha⁻miih⁻
he⁻ juh⁻gaa⁻ cha⁻në⁻ jah⁻ hi⁻
laa⁻ na⁻høø⁻ he⁻. Lä⁻ jwë⁻
ja⁻, ga⁻mi⁻gaay⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
ga⁻kwäa⁻ hnii⁻ ga⁻laa⁻ lii⁻
kih⁻ jah⁻ hi⁻ laa⁻ na⁻høø⁻ he⁻.
Hi⁻ ga⁻mi⁻gaay⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
ga⁻jmee⁻ juu⁻ kih⁻ heeh⁻
kih⁻ ka⁻läh⁻. Lä⁻ ma⁻jiiyh⁻
ja⁻ lä⁻uuy⁻ ga⁻jwää⁻ dsih⁻
cha⁻je⁻ juu⁻ kih⁻ gyi⁻jwii⁻ jee⁻
koo⁻ kyääh⁻ azufre.

21 Hi⁻ lä⁻jëe⁻ ga⁻ jñah⁻
dsa⁻ ga⁻juu⁻ kyääh⁻ ñe⁻tuuh⁻
chuuh⁻ he⁻ ma⁻ go⁻hi⁻ hoo⁻
hi⁻ ma⁻ dsëe⁻ kya'jih⁻ he⁻.
Lä⁻jëe⁻ ta⁻ ga⁻kuh⁻ ngo⁻ kiyh⁻
lä⁻jiih⁻ ga⁻këe⁻.

20

Koo⁻ mil ji⁻ ñe⁻

1 Ga⁻jëen⁻ jaä⁻ ángel hi⁻
ga⁻jñaa⁻ gyuu⁻ jmi⁻gyuu⁻,
hi⁻ ma⁻ chooh⁻ jo⁻ne⁻ kih⁻
too⁻ ñiih⁻ kih⁻ cha⁻je⁻, hi⁻ ma⁻
chooyh⁻ koo⁻ caden⁻ juu⁻.

2 Ga⁻säayh⁻ Dragón, miih⁻
hi⁻ ma⁻ chaa⁻ llo'joo⁻ he⁻,
ja⁻ba⁻ hi⁻ chee⁻ hi⁻sa⁻llu⁻,
hi⁻ chee⁻ bih⁻ Tana⁻ ka⁻läh⁻.
Ga⁻hñuuuh⁻ dsih⁻ koo⁻ mil
ji⁻ ñe⁻.

3 Ga⁻jwää⁻ dsih⁻ neh⁻
too⁻ ñiih⁻ kih⁻ cha⁻je⁻, mah⁻
ga⁻jney⁻ kwee⁻ ho'haah⁻ ja⁻.
Mah⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ ya⁻hëeý⁻
mi⁻gaa⁻ gyih⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻
lä⁻kaa⁻ hwa⁻ lä⁻jiih⁻ dsëe⁻
koo⁻ mil ji⁻ ñe⁻. Ga⁻ma⁻ngëe⁻
koo⁻ mil ji⁻ ñe⁻, jmee⁻ bii⁻
cheeyh⁻ miih⁻ jmiif⁻.

⁴ Hi⁺ ga⁻jéen⁺ cha⁻miih⁻ hma⁻sii[~], jee['] ma['] tääh['] hi⁻ na⁻ngë['] jwë['] lla['] ta['], he['] ba['] hi⁻ ga⁻kü['] dsa⁻ lle['] kwaat[~] kih['] he['] ma['] jmeey['] ju[']dsoo['] kih['] Jesú^s hi⁺ kwaat[~] kih['] juu['] kih['] Dio ka⁻läh[']. Sa⁻ ga⁻jmääy['] jøøh['] jah['] hi⁻ laa['] na⁻høø['] he['] ni['] heeh['] kiyh[']. Ni['] sa⁻ ga⁻kway['] ma['] le['] lii['] cha⁻kyey^{',} ni['] ma⁻gooy[']. Hi⁻ he['] ga⁻lä[']jiih['] ka⁻läh['] mah['] ga⁻jmeey['] hih['] kyaah['] Cristo koo⁻ mil ji⁻ñe⁻.

⁵ He['] la['] ja['] to⁻në['] he⁻ lä[']jiih['] dsa⁻. Pero jee['] lä[']jéë['] ga⁻jnah['] hi⁻ ga⁻juu['] hi⁻ sa⁻ laa['] kwaat[~], sa⁻ lä[']jiih['] ko⁻jøh['] kyaayh[']. Ga['] ma⁻dsëë['] koo⁻ mil ji⁻ñe⁻, ja[']ga[']lä[']jiih['].

⁶ Llu[']la[']kih[']hi⁻teë[']lä[']jiih['] to⁻në['], hi⁻he[']na⁻jngëë[']. Lee^y jmi⁻dsa⁻ kyaä['] Dio ba['], hi⁻ kyaä['] Cristo ka⁻läh['], hi⁻ jmeey['] hih['] ko⁻jøh['] kyaayh['] koo⁻ mil ji⁻ñe⁻. Hi⁻ he['] mo⁻so⁻juuy['] wa[']ra⁻ga⁻të[']jee['] juu['] dsa⁻ jee[']ga⁻të[']to[']jiih['].

Dsoo['] hi⁻sa⁻llu['] cha⁻je[']juuh⁻

⁷ Wa[']ra⁻ga⁻dsëë['] koo⁻ mil ji⁻ñe⁻, lää[']Tana[']jee[']na⁻jnëë['].

⁸ Mah['] dsooy['] mi⁻gaay['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] lä[']jë['] kye['] kih['] jmi⁻gyuu['], mi⁻gooy['] kih['] Gog kyaah['] Magog, jøøyh['] jwëë['] dsa⁻, lä[']koo⁻ mi⁻sii['] he['] cha⁻cha⁻hoo['] jmi⁻ñeeh['], mah['] dsa⁻nääy['] jee[']hnii['].

⁹ Lä[']käa⁻ lä[']juh['] jmi⁻gyuu['] ga⁻hwëëy['], ga⁻nääy['] ta['] jee['] jwii['] na⁻jngii['] kih['] Dio he['] tih['] dsëy['] cha⁻miih⁻.

Ga⁻taayh['] lä[']ku['] lä[']jii['] kih['] jee['] jwii['] ja['] mah['] teey['] kyaah[']. Hi⁺ ga⁻jyoo['] Dio je['] gyuu['] jmi⁻gyuu['] mah['] ga⁻jëëy['] go⁻te['].

¹⁰ Hi⁻sa⁻llu['] hi⁻ ma['] mi⁻gaa['] dsa⁻ ga⁻jwää['] dsih['] cha⁻je['] juuh⁻ jee['] koo⁻ kyaah['] azufre, jee['] hää['] jah['] laa['] na⁻høø['] he['] kyaah['] hi⁻ ga⁻jmee['] juu['] ta⁻juu[']. Jee['] ja['] jëëy['] wii['] lä[']jmii['] lä[']hwë['] ga⁻lä[']jë['] joh['] jmi['] cha⁻.

Wa[']ra⁻ga⁻të[']jee[']jmee['] Dio jwiz[']

¹¹ Ja[']ga['] ga⁻jéen⁺ koo⁻ hma⁻sii[~] juuh⁻ tøø⁻, hi⁻ ga⁻jéen⁺ hi⁻ ma['] gya['] në['] kih[']. Ga⁻ääh['] go⁻te['] gyuu['] hwa['] cha⁻nëy['], mo⁻so⁻ ga⁻lä[']lii['] go⁻te[']ha⁻ jee['] ma[']la['].

¹² Hi⁺ ga⁻jéen⁺ lä[']jëë['] hi⁻ ga⁻juu['], lä[']jøh['] lä[']mäh['] tääh['] cha⁻nëy['] Dio. Jee['] ja['] ga⁻na['] je['], hi⁻ ga⁻na['] ga⁻jyoh['] je['] jee['] na⁻sii['] jmi['] kih['] lä[']jëë['] hi⁻ na⁻jnää['] kih['] Dio. Ga⁻lä[']jëë['] hi⁻ na⁻juu['], ga⁻nøø['] ta['] kiyh['] lä[']koo⁻ te['] he['] na⁻sii['] kiyh['] në['] je['] jee['] lle['] lä[']jë['] he['] ga⁻jmeey['].

¹³ Lä[']jëë['] hi⁻ ga⁻juu['] cha⁻jmi⁻ñeeh['] ga⁻hwëëy['] ga⁻taayh['] cha⁻nëy['] Dio. Hi⁻ lä[']jëë['] hi⁻ na⁻juu['] tääh['] cha⁻je['] ga⁻hwëëy['] ga⁻taayh['] cha⁻nëy['] Dio. Lä[']jaa['] lä[']jaa['] ga⁻nøø['] ta['] kiyh['] lä[']koo⁻ te['] he['] ga⁻jmeey['].

¹⁴ Ga⁻lä[']jëë['] hi⁻ na⁻juu['] hi⁻ tääh['] cha⁻je['] ga⁻jwää['] dsih['] cha⁻je['] juuh⁻. He['] ja['] la['] jee['] ga⁻të['] to[']jiih['] he['] juu['] dsa⁻.

15 Hi⁻ sa⁺ ga⁻jno['] jmii⁻ kih[']
në['] je⁻ jee['] na⁻sii⁻ jmii⁻ kih[']
lä⁻jëe['] hi⁻ na⁻jnää['] kih['] Dio,
ga⁻jwää['] dsih['] cha⁻je⁻ juuh⁻.

21

Gyuuuh' jmi⁻gyuu⁺ hmëeë[']
kyaaah' hwa[']hmëeë[']

1 Ga⁻jëen['] koo⁻ gyuuah[']
jmi⁻gyuu⁺ hmëeë['], hi⁻ ga⁻jëen[']
koo⁻hwa[']hmëeë['], jëeh[']gyuuah[']
jmi⁻gyuu⁺hi⁻hwa[']he⁻ma⁻la[']
to⁻në['] ma⁻ngëeë[']ba['] ja⁻. Hi⁻
jmi⁻ñeeh['] mo⁻so⁻cha⁻ga['].

2 Jnä['] Jwaa['] ga⁻jëen['] koo⁻
jwi⁻ na⁻jngii['] he⁻ chee[']
Jerusalén hmëeë['] he⁻ ga⁻jyoo[']
gyuuah['] jmi⁻gyuu⁺ kih['] Dio,
lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻
ma⁻na⁻lluu['] kih['] dsa⁻ñuuuh[']
kyaa['].

3 Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] koo⁻ juu[']
ga⁻hlëeh['] kii⁻ he⁻ ja['] gyuuah[']
jmi⁻gyuu⁺ he⁻ ma[']jäh[']:

—Hee⁻la⁻hne[']kih[']Dio he⁻
chih[']jee[']kih[']dsa⁻jee[']gyay[']
ko⁻jøh['] kyaayh[']. Dsa⁻he[']
lee[']jwi⁻kiyh[']. Hi⁻Dio gya[']
ko⁻jøh['] kyaayh['] hi⁻ja[']ba[']
hñii[']Dio lee[']Dio kyaay['].

4 Jee['] ja⁻ mi⁻kih['] Dio jmii⁻
he⁻tuu⁻ mi[']në['] dsa⁻, jee[']
ja⁻mo⁻so⁻juuy[']jih'koh['], ni⁻
mo⁻so⁻ki'hooyh['], ni⁻mo⁻so⁻
cha⁻ga[']jee[']mo[']jii[']kiyh['],
jëeh[']ma⁻ngëeë[']ba[']lä⁻jë[']he⁻
to⁻në[']—ga⁻jäh['].

5 Hi⁻ma[']gya[']jmee⁻hih⁻he[']
ga⁻jäh[']:

—Jnä['] jmeen['] hmëeë['] lä⁻jë[']
go⁻te[']he⁻cha⁻.

Koo⁻ka⁻läh[']ga⁻siiyh[']jnä[']:

—Sii['] he⁻la⁻. Jëeh[']juu[']
la⁻sa⁺na⁻hee['], la[']ju'dsoo[']
jmah['].

6 Hi⁻ga⁻jäyh[']:

—Ma⁻la⁻ba[']. Jnä[']he[']laqan[']
lä⁻koo⁻hwëh[']Akyaaah'hwëh[']
Zeta, jnä[']he[']ma⁻laqan[']jää[']
ja⁻ga[']nøø[']jmi⁻gyuu⁺, hi⁻
lä⁻jiih[']hee[']jmi⁻gyuu⁺lä⁻
ma⁻laqan[']ja⁻ba[']. Hi⁻lä⁻kii[']
dsë['], jnä[']kwan[']hiyh[']jmii⁻
he⁻la[']cha⁻ba[']he⁻jmee[']
chaay⁻tää['].

7 Hi⁻ga⁻lih[']mi⁻te['], hyoyh[']
lä⁻jë[']he⁻la⁻. Jnä[']leen[']Dio
kyaaay['], hi⁻hi⁻he[']lee[']gyuu⁺
kyaan['].

8 Pero lä⁻jëeë[']hi⁻goh['],
kyaaah[']hi⁻sa⁺jmee⁻dsoo['],
hi⁻jmee⁻he⁻sa⁻lä⁻jëeë[']jne['],
hi⁻jngëeh[']dsa⁻, hi⁻më[']
hi⁻ñuuuh[']hi⁻kaah[']wa[']hi⁻
cha⁻hi⁻, hi⁻jmee⁻ji⁻nah['],
hi⁻jmee⁻juuh[']kih[']dio hi⁻
na⁻laa⁻kaah[']dsa⁻, kyaah[']
lä⁻jëeë[']hi⁻ta⁻juu['], hi⁻he[']
dsa⁻nää[']cha⁻je⁻juuh⁻, jee[']
koo⁻kyaaah'azufre, jee[']ga⁻te[']
to[']jiih[']juu[']dsa⁻ga⁻jäh[']Dio.

Jee[']jwi⁻Jerusalén hmëeë[']

9 Ja⁻ga[']jay[']jee[']ma[']chehn[']
ja⁻, jaa⁻jee[']lä⁻jëeë[']ángel
hi⁻ma[']chooh[']gyii[']kyaaah[']
jee[']ma[']haa[']lä⁻jë[']gyii[']he⁻
wi[']he⁻jä⁻jee[']llaä⁻go⁻te['].
Ga⁻siiyh[']jnä[']:

—Na⁻jee[']la⁻, mah[']häähn[']
hne⁻dsa⁻më[']hi⁻la[']hmooh[']
lee[']më[']Borrego mäh[']—
ga⁻jäh[']ángel.

10 Mah[']ga⁻jøøy[']kih[']jmi⁻lle[']
kin[']jee[']ma[']chih[']koo⁻moh[']
juuh[']ñii['], mah[']ga⁻heeyh[']jnä[']
Jerusalén koo⁻jwi⁻juuh[']he⁻

na⁻jngii['] he⁻ ga⁻jyoo['] gyuuuh[']
jmi⁻gyuu⁻ he⁻ ja['] kih['] Dio.

11 Ma' jnä' jëe['] ñih['] kyaah[']
jmëe['] kih['] Dio. La['] jih[']gyeh[']
lä⁻koo⁻ mi[']kuu['] he⁻ la[']
na'hñaaah['] jwérte, lä⁻ la['] koo⁻
mi[']kuu['] jaspe, he⁻ jëe[']
lä⁻koo⁻ wa'hu⁻.

12 Na⁻jnë['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] jee[']
jwii⁻ ja⁻ kyaah['] na'hyah⁻
juuh⁻ hi⁻ ñii['] choo['] gya⁻to[']
ho'haah[']. Lä⁻koo⁻ ho'haah[']
ja⁻ ma['] cheh['] ja['] ángel, hi⁻
në['] ho'haah['] ja⁻ ma['] na⁻sii[']
jmii⁻ ma['] kih['] kih['] kih['] lä⁻jëe[']
gya⁻tuu['] nää['] dsa⁻ Israel.

13 Ta⁻ jwoo['] ta⁻la['] ga⁻hya⁻
hyoo['] ma['] lle['] hnë⁻ wa'haah['],
ta⁻ jwoo['] ta⁻kye['] ma['] lle['] hnë⁻
wa'haah['] ka⁻läh['], ja⁻ba['] lä⁻ja[']
jwoo['] ta⁻ ñii['], hnë⁻ wa'haah['],
hi⁻ ta⁻ jwoo['] ta⁻la['] ga⁻dsa[']
hyoo['] ja⁻ba['] hnë⁻.

14 Jee' ma⁻chooh['] na'hyah⁻
ñii['] ja⁻, ma['] la['] kyaah['] gya⁻to[']
tii[']. Në['] kih['] na⁻sii['] jmii⁻ kih[']
lä⁻jëe['] gya⁻tuu['] apóstole kyaah[']
Borrego mäh['].

15 Hi⁻ ma['] hlëeh['] kyaah[']
jnä['] he['], ma['] chooh['] koo⁻
si'hma⁻tah['] he['] lla['] hih[']
he['] na⁻la['] kyaah['] ku'nøø['],
kyah['] he['] kay['] hih['] jee' jwii⁻
ja⁻ kyaah['] wa'haah['] kih['], hi⁻
kyah['] na'hyah['] kih['].

16 Jee' jwii⁻ ja⁻ ma['] la['] kye[']
kyeeh^{',} kwee⁻ba[']la[']lä⁻kyoo⁻
lä⁻hu[']. Hi⁻ ángel he['] ga⁻kay[']
hih['] jee' jwii⁻ ja⁻ kyaah[']
si'hma⁻kiyh[']. Ga⁻té['] to['] mil
na⁻dsë⁻to['] hñaa⁻loo['] kilómetro
lä⁻kyoo⁻, hi⁻ja⁻ba[']ko⁻ja⁻ te[']
lä⁻hu[']hi⁻lä⁻ñii[']ka⁻läh['].

17 Ja⁻ga['] ga⁻kay['] hih[']
na'hyah['] kih['] jee' jwii⁻, ga⁻té[']

hña⁻loo['] na⁻dsë⁻ to[']loo['] kye[']
lëe⁻, ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ la['] hih[']
he⁻ kooh['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻.

18 Na'hyah⁻ ja⁻ ma['] la[']
kyah['] kuu['] jaspe. Pero
jee' jwii⁻ ja⁻ ma['] la['] kyaah[']
ku'nøø['] jmah['], ma['] jnä' jëe[']
go⁻te['] lä⁻koo⁻ wa'hu⁻ he⁻
na⁻jngii['].

19 Tii['] na'hyah⁻ kih['] jee'
jwii⁻ ja⁻, ma['] na⁻lii['] kyaah[']
lä⁻jëe['] kuu['] he⁻ la['] na'hñaaah['].
To⁻në['] tii['] na'hyah⁻ ma['] la[']
kyah[']jaspe, jee' ga⁻té['] to['] ma[']
la['] kyaah['] zafiro, jee' ga⁻té[']
hnë['] ma['] la['] kyaah['] ágata, jee'
ga⁻té['] kye['] kyaah['] esmeralda,

20 jee' ga⁻té['] hñaa['] ma['] la[']
kyah['] ónice, jee' ga⁻té['] jñii[']
kyah['] cornalina, jee' ga⁻té[']
gyii['] kyaah['] crisólito, jee'
ga⁻té['] jña['] kyaah['] berilo, jee'
ga⁻té['] ñu['] kyaah['] topacio, jee'
ga⁻té['] gya['] kyaah['] crisopraso,
jee' ga⁻té['] gya⁻koo⁻ kyaah[']
jacinto, hi⁻ jee' ga⁻té['] gya⁻to[']
kyah['] amatista.

21 Gya⁻to['] wa'haah['] ja⁻, ma[']
la['] gya⁻to['] perla. Lä⁻koo⁻
lä⁻koo⁻ gya⁻to['] wa'haah['] ja⁻,
ma['] la['] koo⁻ perla ba[']. Hi⁻
jwë['] kih['] jee' jwii⁻ ja⁻, ma[']
la['] kyaah['] ku'nøø['] jmah['],
ma['] jnä' jëe['] go⁻te['] lä⁻koo⁻
wa'hu⁻ he⁻ na⁻jngii['].

22 Sa⁻ ga⁻jëen['] gwah['] jee'
jwii⁻ ja⁻, jëeh['] Dio hi⁻ lla[']
Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ cha[']
ga⁻lä⁻jëe['] be['] kih['], kyaah[']
Borrego mäh['], hi⁻ he['] ba[']lla[']
gwah['] jee' ja⁻.

23 Jee' jwii⁻ ja⁻ mo⁻so⁻jmee⁻
bii[']jmëe['] kih[']hyoo⁻, ni[']jmëe[']
kih['] sih['], jëeh['] kyaah['] ma[']la[']

jméé' kih' Dio ba' jnä', hi' Borrego mäh' ba' hi' choo' wa'je' kih' jee' jwii' ja'.

²⁴Lä' jee' dsa' hi' dsa' taah' lä' kaa' hwa' ja' ngëy' jee' jnä' wa'je'. Hi' lä' jee' rey hi' täh' jmi' gyuu' dsa' kay' jee' jwii' ja' lä' jee' he' cha' kih'.

²⁵Sa' jnë' jih' koh' wa'haah' kih'. Jee' ja' le' jmii' ba' jeeh' mo' so' lä' cha' hwë'.

²⁶Lä' jee' dsa' hi' dsa' taah' hwa' ja', dsa' nääy' dsa' kay' jee' ja' lä' jee' nëe' he' cha' kih'.

²⁷Jee' ja' mo' so' dsa' taah' ni' jaq' hi' jmee' wa' la' cha' la', ni' hi' jmee' he' sa' lä' jee' jne', ni' hi' jmee' juu' ta' juu'. Jee' ja' dsa' taah' ma'la' hi' na'sii' jmi' kih' në' je' kih' Borrego mäh' jee' na'sii' jmi' kih' lä' jee' hi' na'jnää' kih' Dio.

22

¹ Ma'ngëe' he' ja', hi'h ángel he' na'heeyh' jnä' koo' jmi' juuh', he' jmee' chaa' dsa'. Jmii' ja' jee' lä' jee' wa'hu', he' hya' jee' gya' Dio kyaah' Borrego mäh'.

² Hi' dsa'ngëe' to'dsaah' cha'jwë' kih' jee' jwii' ja'. Lä'koo' lä'koo' jwoo' kih' jmi' ja', ma' tøø' hma' he' jmee' chaa' dsa', he' hii' gya'to' nëe' mi', ma' koo' nëe' lä'ja' sih'. Kyäah' moo' kih' hma' ja', dsa'hlää' lä'jee' dsa' hi' chaa' jee' ja'.

³Jee' ja' mo' so' lä'cha' ga' lli'wii'. Dio kyaah' Borrego mäh' dsa' taayh' ko'jøh'

kyäayh' hi' lä' jee' hi' nuuh' kiyh' jmee' ta'he'.

⁴Ma'ja' jee' Dio. Hi' jmii' kiyh' na'sii' cha'kyey'.

⁵Jee' ja' mo' so' lä'cha' ga' hwë'. Mo' so' jmee' bii' na'hih' je', ni' jmëe' kih' hyoo', jëeh' Dio Dsa'jøøh' jnän'choo' wa'je' kih'. Jee' ja' dsa' taayh' ko'jøh' kyaayh' mah' jmeey' hih' ga'lä' jee' joh' jmii' cha'.

Ma'ya jäh' jäh' Jesucristo

⁶Mah' ga' jäh' ángel he' siih' jnä':

—Juu' la' sa' na'hee', la' ju'dsoo' go'te'. He' ba' Dio Dsa'jøøh' jnän', hi' ga'jøø' kih' lä' jee' hi' ma'ngëe' juu' kih', ma'cheey' ángel kyaay' mah' mi'jnääy' kih' lä' jee' hi' jmee' ta'he' kih', lä' jee' he' jmee' bii' le' to'chah' la'ga'jäh' ángel.

⁷—Hii' jnä' jähn' to'chah' la'. Llu' la' kih' hi' høø' juu' he' hlëeh' kih' he' na' ga' le' ta'cha'në' he' na'sii' la' —ga'jäh' Jesús.

⁸Jnä' Jwaa' ma'nuun' hi' ma'jëen' lä' jee' he' la'. Ma'ngëe' ma'nuun' hi' ma'jëen', ga'juuhn' jnën' hæh' tií ángel mah' ga'jmää' jnih' jøøh', hi' ma'mi'jnää' lä' jee' he' la'kin'.

⁹Pero ángel he' ga'siih' jnä':

—Jëe' da', ta'jmee' lä'na', jëeh' kwée' ba' laqan' kyaah' hne' jee' jmeen' ta'he' kih' Dio kyaah' øøh' hne' hi'ngëe' juu' kih' Dio, hi' kyaah' lä'jee' ga' hi' høø' juu' he'

na⁻sii⁻ jee' la⁻. Jmee' juuh⁻ kih⁻ Dio ba⁻.

¹⁰ Hi⁻ ga⁻siiyh⁻ jnä⁻ ka⁻ läh⁻:

—Ta⁻ hmä⁻ lä⁻ jé⁻ juu['] he⁻ hléeh⁻ kih⁻ he⁻ na['] ga['] le['] ta⁻ ha['] ne['] he⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻, jéeh⁻ ma⁻ngoo['] ya⁻jäh⁻ he⁻ lä⁻te['] juu['] la⁻.

¹¹ Hi⁻ hñaa⁻ dsë['], wa['] jmee['] bih⁻ hñaa⁻ dsëy[']. Hih⁻ hi⁻ jmee['] wa['] la['] cha⁻ la['], wa['] jmee['] bih⁻ kiyh⁻. Hi⁻ jmee['] he⁻ llu['], wa['] jmee['] bih⁻, hih⁻ hi⁻ na⁻jngëe['], wa['] na⁻jngëe['] bih⁻.

¹² —Hii⁻ jnä⁻ jahn⁻ to⁻chah⁻ la⁻. Kyen⁻ he⁻ kwëehn⁻ he⁻ ga⁻tëe['] hyoh⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ ha⁻ koo⁻ te['] ta['] he⁻ ma⁻jmeey['].

¹³ Jnä⁻ he['] laqan['] lä⁻koo⁻ hwëh⁻ A kyaah⁻ hwëh⁻ Zeta, jnä⁻ he['] ma⁻laqan['] jää['] ja['] ga['] nøø['] jmi⁻gyuu['], hi⁻ lä⁻ja['], ma⁻ke['] ma⁻dsaq['] jmi⁻gyuu['] lä⁻ ma⁻laqan['] ja[']ba['] —ga⁻jäh['] Jesús.

¹⁴ Llu['] la['] kih⁻ hi⁻ gyih⁻ sa⁻hmiih⁻ kih⁻ mah⁻ hyoyh⁻ jwë['] kuyh⁻ mii['] kih⁻ hma⁻ he⁻ jmee['] chaa⁻ dsa['], hi⁻ lä⁻ja['] hyoyh⁻ jwë['] dsa⁻taayh['] ta⁻ ho⁻haah⁻ kih['] jwii['] ja['].

¹⁵ Pero ga⁻lä⁻jëe['] dsii['] jää['] ta⁻ ka[']hne['], kyaah⁻ hi⁻ jmee['] ji⁻nah['], hi⁻ më['] hi⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ kqah⁻ wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jngëeh⁻ dsa['], hi⁻ jmee['] juuh⁻ kih⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻ kqah⁻ dsa['], kyaah⁻ hi⁻ tih⁻ dsë['] jmee['] juu['] ta⁻juu['].

¹⁶ —Jnä⁻ Jesús ma⁻cheen['] ángel kyaqan['] mah⁻ mi⁻jnääy[']

lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ kih⁻ lä⁻kqaa⁻ gwah⁻. Jnä⁻ laqan['] sa[']ju⁻ kih⁻ David, jnä⁻ laqan['] ñuuuh⁻ hø⁻ hi⁻ kwa⁻ je⁻ jih⁻gyeh⁻ —ga⁻jäh⁻.

¹⁷ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] kyaah['] më['] Borrego mäh⁻ jäh⁻:

—Ña⁻.

Hi⁻ ga⁻nuu['], wa['] jäh⁻:

—Ña⁻.

Hi⁻ lä⁻kii['] dsë['], wa['] jäh⁻. Hi⁻ hnøø[']hi⁻, wa[']hiyh['] jmii['] he⁻ jmee['] chaa⁻ dsa['], he⁻ la⁻ cha⁻ go⁻te['].

¹⁸ Jnä⁻ jmeen['] dsoo['] kih⁻ lä⁻jëe['] hi⁻ nuu['] juu['] he⁻ hléeh⁻ kih⁻ he⁻ na['] ga['] le['] ta⁻ cha[']ne['], he⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻. Cher'mah⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] na⁻dsë['] ga['] juu['] lä⁻koo⁻ lle['] jee' la⁻, tëe[']y lä⁻jë⁻ he⁻ wii['] he⁻ na['] ga['] chee['] Dio lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻.

¹⁹ Hi⁻ cher'mah⁻ hi⁻ ga⁻jñuuuh['] juu['] he⁻ hléeh⁻ kih⁻ he⁻ na['] ga['] le['] ta⁻ cha[']ne['], he⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻, lä⁻ja['] jñuuuh['] Dio ka⁻läh⁻ he⁻ la['] heey['] he⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻. Jñuuuh['] kih⁻ chaah⁻hma⁻ he⁻ jmee['] chaa⁻ dsa['], hi⁻ lä⁻ja['] ka⁻läh⁻ jñuuuh['] kih⁻ jee' jwii['] na⁻jngii['].

²⁰ Hi⁻ jmee['] ju'dsoo['] kih⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ jäh⁻:

—Dsoo['] ba['], jähn⁻ to⁻chah⁻ la⁻.

Wa['] la['] lä⁻ja['], nee['], ñah['] Jesús Dsa⁻jøøh['] kyaqan['].

²¹ Lä⁻jë⁻ he⁻ llu[']he⁻ la⁻kwa⁻ Jesús Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] la['] kyaah⁻ lä⁻jëe['] hnäh⁻. Wa['] la['] lä⁻ja['].